

Warszawa, dnia 26 sierpnia 2016 r.

Poz. 1347

UKŁAD O STOWARZYSZENIU

**między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi,
z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony,**

sporządzony w Brukseli dnia 27 czerwca 2014 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

Dnia 27 czerwca 2014 r. w Brukseli został sporządzony Układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony, w następującym brzmieniu:

UKŁAD O STOWARZYSZENIU

**między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi,
z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony**

PREAMBUŁA

KRÓLESTWO BELGII,

REPUBLIKA BUŁGARII,

REPUBLIKA CZESKA,

KRÓLESTWO DANII,

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,

REPUBLIKA ESTOŃSKA,

IRLANDIA,

REPUBLIKA GRECKA,

KRÓLESTWO HISZPANII,

REPUBLIKA FRANCUSKA,

REPUBLIKA CHORWACJI,

REPUBLIKA WŁOSKA,

REPUBLIKA CYPRYJSKA,

REPUBLIKA ŁOTEWSKA,

REPUBLIKA LITEWSKA,

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,

WĘGRY,

REPUBLIKA MALTY,

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,

REPUBLIKA AUSTRII,

RZECZPOSPOLITA POLSKA,

REPUBLIKA PORTUGALSKA,

RUMUNIA,

REPUBLIKA SŁOWENII,

REPUBLIKA SŁOWACKA,

REPUBLIKA FINLANDII,

KRÓLESTWO SZWECJI,

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓLNOCCNEJ,

Umawiające się Strony Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwane dalej „państwami członkowskimi”,

UNIA EUROPEJSKA, zwana dalej „Unią” lub „UE”, oraz

EUROPEJSKA WSPÓLNOTA ENERGII ATOMOWEJ, zwana dalej „Euratomem”,

z jednej strony, oraz

REPUBLIKA MOŁDAWII,

z drugiej strony,

zwane dalej łącznie „Stronami”,

UWZGLĘDNIAJĄC wspólne wartości i silne powiązania między Stronami ustanowione w przeszłości przez umowę o partnerstwie i współpracy między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawią, z drugiej strony, oraz rozwijane w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa i partnerstwa wschodniego, a także uznając wspólną dla Stron chęć dalszego rozwijania, wzmocnienia i rozszerzania łączących je stosunków;

DOSTRZEGAJĄC europejskie aspiracje i dążenia Republiki Mołdawi;

UZNAJĄC, że wspólne wartości, na których opiera się UE — a mianowicie demokracja, poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności oraz praworządność — stanowią również kluczowe elementy stowarzyszenia politycznego i integracji gospodarczej, które przewiduje niniejszy Układ;

BIORĄC pod uwagę, że niniejszy Układ nie będzie przesądzał o przyszłym stopniowym rozwoju stosunków między UE a Republiką Mołdawią, ale pozostawia tę kwestię otwartą;

DOSTRZEGAJĄC, że Republika Mołdawi, jako kraj europejski, ma wspólną historię i wspólne wartości z państwami członkowskimi, z zaangażowaniem wdrażając i propagując te wartości, co jest dla Republiki Mołdawi czynnikiem decydującym o jej europejskich dążeniach;

UZNAJĄC znaczenie planu działania w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa UE–Republika Mołdawi z lutego 2005 r. dla zacieśnienia stosunków między UE a Republiką Mołdawi, a także dla zapewnienia postępów w procesie reformy i zbliżenia przepisów w Republice Mołdawi, co przyczyni się do stopniowej integracji gospodarczej oraz do pogłębienia stowarzyszenia politycznego;

ZOBOWIĄZUJĄC się do poprawy przestrzegania podstawowych wolności, praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, zasad demokratycznych, praworządności i dobrych rządów;

PRZYPOMINAJĄC w szczególności o swojej chęci propagowania praw człowieka, demokracji i praworządności, w tym przez odpowiednią do tego celu współpracę na forum Rady Europy;

WYRAŻAJĄC GOTOWOŚĆ do zapewnienia wkładu w rozwój polityczny i społeczno-gospodarczy w Republice Mołdawi za pomocą szeroko zakrojonej współpracy w różnorodnych dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym w obszarze dobrych rządów, wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, integracji handlowej oraz zwiększonej współpracy gospodarczej, zatrudnienia i polityki społecznej, zarządzania finansowego, administracji publicznej i reformy służby cywilnej, udziału społeczeństwa obywatelskiego, budowania instytucji, zmniejszenia ubóstwa oraz zrównoważonego rozwoju;

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do wdrażania wszystkich zasad i postanowień Karty Narodów Zjednoczonych oraz zasad i postanowień przyjętych przez Organizację Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), w szczególności Aktu końcowego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie z Helsinek z 1975 r. oraz dokumentów końcowych Konferencji w Madrycie i Wiedniu odpowiednio z 1991 i 1992 r., Paryskiej karty dla nowej Europy z 1990 r., Powszechnej deklaracji praw człowieka ONZ z 1948 r. oraz europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 1950 r.;

PRZYWOŁUJĄC swoją chęć propagowania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego oraz angażując się w skuteczne działania wielostronne i pokojowe rozwiązywanie sporów, zwłaszcza poprzez odpowiednią do tego celu współpracę na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych i OBWE;

UZNAJĄC znaczenie aktywnego udziału Republiki Mołdawii w strukturach współpracy regionalnej;

PRAGNĄC rozwijać regularny dialog polityczny na temat dwustronnych i międzynarodowych kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym ich aspektów regionalnych, uwzględniając wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa UE (WPZiB), w tym wspólną politykę bezpieczeństwa i obrony (WPBiO);

BIORĄC POD UWAGĘ gotowość UE do wspierania międzynarodowych starań na rzecz wzmocnienia suwerenności i integralności terytorialnej Republiki Mołdawii oraz do przyczynienia się do ponownej integracji kraju;

UZNAJĄC znaczenie zaangażowania Republiki Mołdawii w trwałe rozwiązanie konfliktu naddniestrzańskiego oraz zaangażowanie UE we wsparcie odbudowy pokonfliktowej;

ANGAŻUJĄC SIĘ w zapobieganie wszelkim formom przestępczości zorganizowanej, handlowi ludźmi i korupcji, w zwalczanie tych zjawisk oraz we wzmocnienie współpracy w ramach zwalczania terroryzmu;

ANGAŻUJĄC SIĘ w zacieśnienie dialogu i współpracy w kwestii mobilności, migracji, azylu i zarządzania granicami w duchu zewnętrznej polityki migracyjnej UE, której celem jest współpraca w kwestiach legalnej migracji, w tym migracji cyrkulacyjnej, oraz rozwiązywanie problemu nielegalnej migracji, a także zapewnienie skutecznego wykonania Umowy między Wspólnotą Europejską a Republiką Mołdawii o readmisji osób przebywających nielegalnie;

UZNAJĄC podejmowane stopniowo kroki w celu wprowadzenia w odpowiednim czasie ruchu bezwizowego dla obywateli Republiki Mołdawii, o ile zostaną zapewnione warunki dla sprawnie zarządzanego i bezpiecznego przepływu osób;

POTWIERDZAJĄC, że postanowienia niniejszego Układu wchodzące w zakres części III tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wiążą Zjednoczone Królestwo i Irlandię jako odrębne Umawiające się Strony, nie zaś jako część UE, chyba że UE wraz ze Zjednoczonym Królestwem lub Irlandią wspólnie powiadomią Republikę Mołdawii, że Zjednoczone Królestwo lub Irlandia są nimi związane jako część UE zgodnie z protokołem nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Jeżeli Zjednoczone Królestwo lub Irlandia przestaną być związane Układem jako część UE zgodnie z art. 4a tego protokołu, UE wraz ze Zjednoczonym Królestwem lub Irlandią natychmiast poinformują Republikę Mołdawii o wszelkich zmianach w ich stanowisku, w którym to przypadku pozostaną nadal związane postanowieniami Układu indywidualnie. To samo ma zastosowanie do Danii zgodnie z Protokołem nr 22 w sprawie stanowiska Danii załączonym do Traktatów;

ANGAŻUJĄC SIĘ na rzecz zasad gospodarki wolnorynkowej oraz potwierdzając gotowość UE do uczestnictwa w reformach gospodarczych w Republice Mołdawii;

ANGAŻUJĄC SIĘ w przestrzeganie potrzeb ochrony środowiska, w tym w transgraniczną współpracę na rzecz zawarcia i wykonania wielostronnych umów międzynarodowych, oraz w przestrzeganie zasad zrównoważonego rozwoju;

DAŻĄC do osiągnięcia stopniowej integracji gospodarczej z rynkiem wewnętrznym UE zgodnie z postanowieniami niniejszego Układu, między innymi przez stworzenie pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu (DCFTA), która jest nieodłącznym elementem niniejszego Układu;

PRAGNĄC stworzyć pogłębioną i kompleksową strefę wolnego handlu, która zapewni daleko idące zbliżenie przepisów i liberalizację dostępu do rynku, w poszanowaniu praw i obowiązków wynikających z członkostwa Stron w Światowej Organizacji Handlu (WTO), a także przejrzyste stosowanie tych praw i obowiązków;

WIERZĄC, ŻE niniejszy Układ stworzy nowy klimat sprzyjający stosunkom gospodarczym między Stronami, a nade wszystko rozwijaniu handlu i inwestycji oraz stymulowaniu konkurencji, które są konieczne do restrukturyzacji i modernizacji gospodarczej;

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do zwiększania bezpieczeństwa dostaw energii, ułatwienia tworzenia odpowiedniej infrastruktury oraz zwiększenia integracji rynku i zbliżenia przepisów do najważniejszych elementów dorobku prawnego UE oraz propagowania efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii;

DOSTRZEGAJĄC potrzebę wzmocnienia współpracy w zakresie energii oraz zobowiązanie Stron do wykonania Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Energetyczną („Traktat o Wspólnocie Energetycznej”);

PRAGNĄC podnieść poziom bezpieczeństwa w zakresie zdrowia publicznego oraz ochrony zdrowia ludzkiego, gdyż są one warunkiem koniecznym zrównoważonego rozwoju i wzrostu gospodarczego;

ANGAŻUJĄC SIĘ w zacieśnianie kontaktów międzyludzkich, w tym poprzez współpracę i kontakty w dziedzinie badań i rozwoju, edukacji i kultury;

ANGAŻUJĄC SIĘ w propagowanie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej w duchu stosunków dobrosąsiedzkich;

UZNAJĄC zaangażowanie Republiki Mołdawii na rzecz stopniowego zbliżenia przepisów dotyczących odpowiednich sektorów do przepisów UE oraz skutecznego ich wykonania;

UZNAJĄC zaangażowanie Republiki Mołdawii w rozwój swojej infrastruktury administracyjno-instytucjonalnej w zakresie niezbędnym do egzekwowania postanowień niniejszego Układu;

BIORĄC pod uwagę gotowość UE do wsparcia procesu wdrażania reform oraz do wykorzystania w tym celu wszystkich dostępnych instrumentów współpracy oraz pomocy technicznej, finansowej i gospodarczej;

UZGODNILI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Cele

1. Niniejszym ustanawia się stowarzyszenie między Unią i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony.
2. Cele stowarzyszenia to:
  - a) propagowanie stowarzyszenia politycznego i integracji gospodarczej między Stronami w oparciu o wspólne wartości i bliskie związki, w tym poprzez zwiększenie udziału Republiki Mołdawii w politykach UE, jej programach i działaniach jej agencji;
  - b) wzmocnienie ram zwiększonego dialogu politycznego we wszystkich obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, umożliwiającego rozwój bliskich stosunków politycznych między Stronami;
  - c) przyczynienie się do wzmocnienia demokracji oraz stabilizacji politycznej, gospodarczej i instytucjonalnej w Republice Mołdawii;
  - d) propagowanie, zachowanie i wzmocnienie pokoju i stabilizacji w wymiarze regionalnym i międzynarodowym, w tym przez połączone starania, aby wyeliminować źródła napięć, zwiększyć bezpieczeństwo granic, wspierać współpracę transgraniczną i stosunki dobrosąsiedzkie;
  - e) wsparcie i wzmocnienie współpracy w obszarze wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w celu wzmocnienia praworządności oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, jak również w obszarze mobilności i kontaktów międzyludzkich;
  - f) wsparcie starań Republiki Mołdawii, aby rozwijać swój potencjał ekonomiczny poprzez współpracę międzynarodową, także poprzez zbliżenie jej prawodawstwa do prawodawstwa UE;
  - g) ustanowienie warunków dla zwiększonych stosunków gospodarczych i handlowych, w ramach dążenia do stopniowej integracji Republiki Mołdawii z rynkiem wewnętrznym UE zgodnie z postanowieniami niniejszego Układu, w tym przez ustanowienie pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu, która pozwoli na daleko idące zbliżenie przepisów i liberalizację dostępu do rynku zgodnie z prawami i obowiązkami wynikającymi z członkostwa w WTO, a także przejrzyste stosowanie tych praw i obowiązków; oraz
  - h) stworzenie warunków dla coraz bliższej współpracy w innych obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

TYTUŁ I

ZASADY OGÓLNE

Artykuł 2

1. Poszanowanie zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności proklamowanych w Powszechnej deklaracji praw człowieka i określonych w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Akcie końcowym Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie z Helsinek z 1975 r. oraz Paryskiej karcie dla nowej Europy z 1990 r. stanowią podstawę polityki wewnętrznej i zewnętrznej Stron, a także istotny element niniejszego Układu. Istotnym elementem niniejszego Układu jest także zwalczanie rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, związanych z nią materiałów oraz systemów jej przenoszenia.
2. Strony ponawiają swoje zaangażowanie na rzecz zasad gospodarki wolnorynkowej, zrównoważonego rozwoju i skutecznego podejścia wielostronnego.
3. Strony potwierdzają poszanowanie zasad praworządności i dobrych rządów, a także ich swoje zobowiązania międzynarodowe, przede wszystkim w ramach ONZ, Rady Europy i OBWE.
4. Strony zobowiązują się do wspierania współpracy i stosunków dobrosąsiedzkich, w tym współpracy w ramach realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w szczególności projektów związanych z zapobieganiem korupcji, przestępczości — zorganizowanej lub innego rodzaju — w tym o charakterze ponadnarodowym, oraz terroryzmowi, a także zwalczaniem tych zjawisk. Zobowiązanie to stanowi główny element rozwoju stosunków i współpracy między Stronami, przyczyniając się w ten sposób do pokoju i stabilizacji w regionie.

TYTUŁ II

DIALOG I REFORMY POLITYCZNE, WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA

Artykuł 3

Cele dialogu politycznego

1. Strony dalej rozwijają i pogłębiają dialog polityczny we wszystkich dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym w kwestiach dotyczących polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, a także reformy wewnętrznej. Pozwoli to na zwiększenie skuteczności współpracy politycznej i będzie sprzyjało zbieżności polityki zagranicznej i polityki bezpieczeństwa.
2. Cele dialogu politycznego to:
  - a) pogłębianie stowarzyszenia politycznego oraz większe zbliżenie i skuteczność w zakresie polityki bezpieczeństwa;
  - b) propagowanie stabilności i bezpieczeństwa międzynarodowego w oparciu o skuteczne działania wielostronne;
  - c) wzmocnienie współpracy i dialogu między Stronami w dziedzinie międzynarodowego bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, w szczególności w celu rozwiązywania światowych i regionalnych problemów i głównych zagrożeń;
  - d) zwiększenie nakierowanej na wyniki praktycznej współpracy między Stronami na rzecz osiągnięcia pokoju, bezpieczeństwa i stabilności na kontynencie europejskim;
  - e) zwiększenie poszanowania zasad demokratycznych, praworządności i dobrych rządów, praw człowieka i podstawowych wolności, w tym praw osób należących do mniejszości oraz przyczynianie się do konsolidacji krajowych reform politycznych;
  - f) rozwijanie dialogu i pogłębienie współpracy między Stronami w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony; oraz
  - g) poszanowanie i propagowanie zasad suwerenności i integralności terytorialnej, nienaruszalności granic i niezależności.

Artykuł 4

Reforma wewnętrzna

Strony współpracują w następujących obszarach:

- a) stworzenie, konsolidacja i zwiększenie stabilności i skuteczności instytucji demokratycznych oraz praworządności;

- b) zapewnienie poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności;
- c) osiągnięcie dalszych postępów w reformie wymiaru sprawiedliwości i systemu prawnego, tak aby zagwarantować niezawisłość sądownictwa, wzmocnić jego zdolności administracyjne oraz zagwarantować bezstronność i skuteczność organów ścigania;
- d) dalsze wdrażanie reformy administracji publicznej oraz tworzenie rozliczalnej, efektywnej, przejrzystej i profesjonalnej służby cywilnej; oraz
- e) zagwarantowanie skutecznej walki z korupcją, przede wszystkim, aby poprawić międzynarodową współpracę dotyczącą zwalczania korupcji oraz aby zapewnić skuteczne wykonanie odpowiednich międzynarodowych instrumentów prawnych, takich jak Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji z 2003 r.

Artykuł 5

Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa

1. Strony wzmagają dialog i współpracę oraz propagują stopniowe zbliżenie w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, oraz zajmują się przede wszystkim kwestiami zapobiegania konfliktom i zarządzania kryzysowego, stabilizacji regionalnej, rozbrojenia, nieprolifracji, kontroli zbrojeń i kontroli wywozu broni. Współpraca opiera się na wspólnych wartościach i wspólnych interesach oraz ma na celu coraz większą zbieżność i skuteczność polityki, z wykorzystaniem forów dwustronnych, międzynarodowych i regionalnych.
2. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do poszanowania zasad suwerenności, integralności terytorialnej, nienaruszalności granic i niezależności, określonych w Karcie Narodów Zjednoczonych i Akcie końcowym Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie z Helsinek z 1975 r., oraz do propagowania tych zasad w stosunkach dwustronnych i wielostronnych.

Artykuł 6

Międzynarodowy Trybunał Karny

1. Strony potwierdzają, że najcięższe przestępstwa wzbudzające niepokój całej społeczności międzynarodowej nie mogą pozostawać bezkarne i że należy zapewnić ich skuteczne ściganie poprzez podejmowanie środków na poziomie krajowym i międzynarodowym, w tym poprzez Międzynarodowy Trybunał Karny (MTK).
2. Strony uznają, że ustanowienie i skuteczne funkcjonowanie MTK stanowi ważne osiągnięcie na rzecz pokoju i sprawiedliwości na świecie. Strony zgodnie postanawiają wspierać MTK poprzez wykonanie Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego oraz związanych z nim instrumentów, przy należyтым poszanowaniu jego integralności.

Artykuł 7

Zapobieganie konfliktom i zarządzanie kryzysowe

Strony wzmocniają praktyczną współpracę w zakresie zapobiegania konfliktom i zarządzania kryzysowego, mając przede wszystkim na uwadze ewentualny udział Republiki Mołdawii w prowadzonych przez UE cywilnych i wojskowych operacjach zarządzania kryzysowego, a także w odpowiednich działaniach szkoleniowych i ćwiczeniach, zależnie od konkretnego przypadku i na ewentualne zaproszenie ze strony UE.

Artykuł 8

Stabilność regionalna

1. Strony intensyfikują wspólne działania na rzecz promowania stabilności, bezpieczeństwa i rozwoju demokratycznego w regionie, a w szczególności współpracują na rzecz pokojowego rozwiązywania konfliktów regionalnych.
2. Strony ponawiają swoje zaangażowanie na rzecz trwałego rozwiązania kwestii naddniestrzańskiej przy pełnym poszanowaniu suwerenności i integralności terytorialnej Republiki Mołdawii, a także na rzecz wspólnego ułatwienia odbudowy pokonfliktowej. Do czasu wypracowania rozwiązania i bez uszczerbku dla ustalonej formuły negocjacyjnej kwestia naddniestrzańska będzie jednym z głównych tematów dialogu politycznego i współpracy między Stronami, a także dialogu i współpracy z innymi zainteresowanymi podmiotami międzynarodowymi.

3. Działania te powinny przebiegać w oparciu o wspólne zasady dotyczące utrzymywania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego, ustanowione w Karcie Narodów Zjednoczonych, Akcie końcowym Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie z Helsinek z 1975 r. i innych odpowiednich dokumentach wielostronnych.

Artykuł 9

Broń masowego rażenia

1. Strony uznają, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia zarówno wśród państw, jak i podmiotów niepaństwowych, stanowi jedno z największych zagrożeń dla pokoju i stabilności na świecie. Strony zgodnie postanawiają zatem współpracować i przyczynić się do walki z rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia poprzez pełne przestrzeganie swoich zobowiązań wynikających z traktatów i układów międzynarodowych o rozbrojeniu i nierozprzestrzenianiu broni, jak również innych odpowiednich zobowiązań międzynarodowych, oraz ich wykonanie na poziomie krajowym. Strony zgodnie postanawiają, że niniejsze postanowienie stanowi istotny element niniejszego Układu.
2. Strony zgodnie postanawiają ponadto współpracować i przyczynić się do walki z rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia poprzez:
  - a) podejmowanie działań mających na celu, w zależności od przypadku, podpisanie, ratyfikowanie lub przystąpienie do wszystkich innych odpowiednich instrumentów międzynarodowych oraz ich pełne wdrożenie; oraz
  - b) ustanowienie skutecznego krajowego systemu kontroli wywozu, obejmującego kontrolę wywozu, jak również tranzytu towarów związanych z bronią masowego rażenia, w tym kontroli końcowego przeznaczenia technologii podwójnego zastosowania pod kątem broni masowego rażenia oraz przewidującego skuteczne sankcje w przypadku naruszenia kontroli wywozu.
3. Strony zgodnie postanawiają ustanowić regularny dialog polityczny, który będzie towarzyszył tym elementom współpracy i konsolidował je.

Artykuł 10

Kontrola wywozu broni strzeleckiej i lekkiej oraz broni konwencjonalnej

1. Strony uznają, że nielegalna produkcja broni strzeleckiej i lekkiej, jej transfer i obrót nią, w tym amunicją do tej broni, a także jej nadmierne gromadzenie, nieprawidłowe zarządzanie, niewłaściwe zabezpieczanie zapasów oraz niekontrolowane rozprzestrzenianie nadal stwarzają poważne zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.
2. Strony zgodnie postanawiają wypełniać i w pełni wykonywać swoje odpowiednie zobowiązania w zakresie zwalczania nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką, w tym amunicją do niej, zgodnie z obowiązującymi umowami międzynarodowymi oraz rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ, a także zobowiązaniami podjętymi przez Strony w ramach innych instrumentów międzynarodowych dotyczących tego obszaru, takich jak program działania ONZ dotyczący zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich jego aspektach.
3. Strony zobowiązują się do współpracy i do zapewnienia koordynacji, komplementarności i synergii działań podejmowanych w związku z nielegalnym handlem bronią strzelecką i lekką, w tym amunicją do niej oraz działań mających na celu niszczenie nadmiernych zapasów na poziomie globalnym, regionalnym, podregionalnym i krajowym.
4. Ponadto Strony zgodnie postanawiają kontynuować współpracę w obszarze kontroli wywozu broni konwencjonalnej w świetle wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określającego wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego.
5. Strony zgodnie postanawiają ustanowić regularny dialog polityczny, który będzie towarzyszył powyższym elementom współpracy i konsolidował je.

Artykuł 11

Międzynarodowa współpraca w zakresie zwalczania terroryzmu

1. Strony zgodnie postanawiają współpracować na szczeblu dwustronnym, regionalnym i międzynarodowym w celu zapobiegania terroryzmowi i zwalczania go zgodnie z prawem międzynarodowym, odpowiednimi rezolucjami ONZ, międzynarodowymi standardami praw człowieka oraz prawem dotyczącym uchodźców i prawem humanitarnym.

2. W tym celu Strony podejmują współpracę, aby pogłębić konsensus międzynarodowy w odniesieniu do walki z terroryzmem, w tym definicji prawnej aktów terrorystycznych, a także poprzez działanie na rzecz osiągnięcia porozumienia w odniesieniu do kompleksowej konwencji w sprawie terroryzmu międzynarodowego.

3. W ramach pełnego wykonania rezolucji nr 1373 Rady Bezpieczeństwa ONZ (2001 r.) oraz innych odpowiednich instrumentów ONZ, a także mających zastosowanie konwencji i instrumentów międzynarodowych, Strony wymieniają się informacjami na temat organizacji i grup terrorystycznych, ich działań oraz ich sieci wsparcia zgodnie z prawem międzynarodowym i prawodawstwem Stron.

TYTUŁ III

WOLNOŚĆ, BEZPIECZEŃSTWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ

Artykuł 12

Praworządność

1. W ramach współpracy w obszarze sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa Strony przywiązują szczególną wagę do propagowania praworządności, w tym niezależności sądów, dostępu do wymiaru sprawiedliwości i prawa do rzetelnego procesu sądowego.

2. Strony podejmą pełną współpracę w zakresie skutecznego funkcjonowania instytucji w dziedzinach egzekwowania prawa i administrowania wymiarem sprawiedliwości.

3. Wszelka współpraca w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości będzie kierować się przestrzeganiem praw człowieka i podstawowych wolności.

Artykuł 13

Ochrona danych osobowych

1. Strony zgodnie postanawiają, że będą współpracować w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony danych osobowych zgodnie z aktami prawnymi i normami UE, Rady Europy oraz międzynarodowymi aktami prawnymi i normami.

2. Przetwarzanie danych osobowych podlega przepisom, o których mowa w załączniku I do niniejszego Układu. Przekazywanie danych osobowych pomiędzy Stronami odbywa się tylko wtedy, gdy wymaga tego wykonanie — przez właściwe organy Stron — niniejszego Układu lub innych umów zawartych między Stronami.

Artykuł 14

Współpraca w zakresie migracji, azylu i zarządzania granicami

1. Strony potwierdzają znaczenie wspólnego zarządzania przepływami migracyjnymi pomiędzy swoimi terytoriami oraz wzmocniają istniejący wszechstronny dialog na temat wszystkich kwestii związanych z migracją, w tym na temat legalnej migracji, ochrony międzynarodowej, nielegalnej migracji, przemytu i handlu ludźmi.

2. Współpraca będzie się opierać na dokonanej w ramach wzajemnych konsultacji Stron ocenie konkretnych potrzeb i wdrażana będzie zgodnie z ich obowiązującymi przepisami. Główne obszary współpracy to:

- a) przyczyny i konsekwencje migracji;
- b) opracowywanie oraz wykonywanie na szczeblu krajowym przepisów i praktyk w zakresie ochrony międzynarodowej, aby zapewnić zgodność z postanowieniami Konwencji genewskiej o statusie uchodźcy z 1951 r. oraz załączonego do niej protokołu o statusie uchodźcy z 1967 r., jak również innych odpowiednich aktów prawa międzynarodowego, oraz aby zapewnić przestrzeganie zasady *non-refoulement*;
- c) zasady przyjmowania, a także prawa i status osób przyjmowanych, równe traktowanie i integracja legalnie przebywających obcokrajowców, ich kształcenie i szkolenie oraz środki zwalczania rasizmu i ksenofobii;

- d) ustanowienie skutecznej i prewencyjnej polityki zwalczania nielegalnej imigracji, przemytu migrantów i handlu ludźmi, w tym sposobów zwalczania sieci skupiających przemytników i handlarzy oraz ochrony ofiar takiego handlu;
  - e) wspieranie i ułatwianie powrotu nielegalnych migrantów; oraz
  - f) w obszarze zarządzania granicami i bezpieczeństwa dokumentów — kwestie organizacji, szkoleń, najlepszych praktyk i innych środków operacyjnych, a także wzmacnianie współpracy między Europejską Agencją Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (FRONTEX) a Strażą Graniczną Republiki Mołdawii.
3. Współpraca może również służyć ułatwieniu migracji cyrkulacyjnej, która jest korzystna dla rozwoju.

Artykuł 15

Przepływ osób

1. Strony będą zapewniać pełne wykonanie:
- a) umowy między Wspólnotą Europejską a Republiką Mołdawii o readmisji osób przebywających nielegalnie, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2008 r., oraz
  - b) umowy między Wspólnotą Europejską a Republiką Mołdawii o ułatwieniach w wydawaniu wiz, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2008 r., zmienionej w dniu 27 czerwca 2012 r.
2. Strony dokładają starań, aby zwiększać mobilność obywateli i podejmują stopniowo działania w kierunku realizacji wspólnego celu, jakim jest stworzenie we właściwym czasie ruchu bezwizowego, o ile spełnione zostaną warunki niezbędne dla dobrze zarządzanej i bezpiecznej mobilności, przedstawione w planie działania na rzecz liberalizacji reżimu wizowego.

Artykuł 16

Zapobieganie zorganizowanej przestępczości, korupcji i innej nielegalnej działalności oraz ich zwalczanie

1. Strony współpracują w kwestii zapobiegania i zwalczania wszelkiej działalności przestępczej i nielegalnej, zorganizowanej lub nie, w tym działalności o ponadnarodowym charakterze, takiej jak:
- a) przemyt ludzi i handel ludźmi;
  - b) przemyt towarów i nielegalny handel towarami, w tym bronią strzelecką i niedozwolonymi środkami odurzającymi;
  - c) nielegalna działalność gospodarcza i finansowa, taka jak podrabianie, oszustwa podatkowe i oszustwa przetargowe;
  - d) nadużycia finansowe, o których mowa w tytule VI (Pomoc finansowa oraz postanowienia dotyczące zwalczania nadużyć finansowych i kontroli) niniejszego Układu, w projektach finansowanych przez międzynarodowych darczyńców;
  - e) czynna i bierna korupcja, zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym, w tym nadużycie władzy i płatna protekcja;
  - f) fałszowanie dokumentów i składanie fałszywych oświadczeń; oraz
  - g) cyberprzestępczość.
2. Strony wzmacniają współpracę dwustronną, regionalną i międzynarodową pomiędzy organami ścigania, w tym także współpracę między Europejskim Urzędem Policji (Europol) a właściwymi organami Republiki Mołdawii. Strony angażują się w skuteczne wdrożenie odpowiednich norm międzynarodowych, zwłaszcza postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej z 2000 r. i trzech protokołów do niej, Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji z 2003 r. oraz odpowiednich instrumentów Rady Europy dotyczących zapobiegania korupcji i jej zwalczania.

Artykuł 17**Zwalczanie niedozwolonych środków odurzających**

1. W granicach swoich uprawnień i kompetencji Strony współpracują w celu zapewnienia zrównoważonego i zintegrowanego podejścia do zagadnień związanych ze środkami odurzającymi. Polityka i działania realizowane w kwestii środków odurzających mają na celu wzmocnienie struktur zajmujących się zwalczaniem niedozwolonych środków odurzających, zmniejszenie podaży takich środków, ograniczenie handlu nimi i popytu na nie, radzenie sobie ze skutkami zdrowotnymi i społecznymi nadużywania środków odurzających, a także skuteczniejsze zapobieganie wykorzystywaniu prekursorów chemicznych do nielegalnej produkcji środków odurzających i substancji psychotropowych.
2. Strony uzgadniają metody współpracy niezbędne do osiągnięcia tych celów. Działania opierają się na powszechnie uznanych zasadach zgodnie z odpowiednimi konwencjami międzynarodowymi, strategią antynarkotykową UE (2013–2020), deklaracją polityczną w sprawie wytycznych zmierzających do redukcji popytu na środki odurzające, zatwierdzoną przez dwudziestą specjalną sesję Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w sprawie środków odurzających w czerwcu 1998 r.

Artykuł 18**Pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu**

1. Strony współpracują, aby zapobiegać wykorzystywaniu ich systemów finansowych oraz odnośnych systemów niefinansowych do celów prania dochodów z działalności przestępczej, a także do celów finansowania terroryzmu. Współpraca ta obejmuje również odzyskiwanie mienia lub środków uzyskanych z dochodów pochodzących z przestępstwa.
2. Współpraca w tym obszarze pozwala na wymianę istotnych informacji w ramach odpowiednich przepisów oraz przyjęcie odpowiednich norm potrzebnych do walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, odpowiadających normom przyjętym przez odpowiednie podmioty międzynarodowe działające w tym obszarze, takie jak Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF).

Artykuł 19**Zwalczanie terroryzmu**

Strony zgodnie postanawiają współpracować w zakresie zapobiegania aktom terroryzmu i ich zwalczania przy pełnym poszanowaniu praworządności, praw człowieka określonych w prawie międzynarodowym oraz prawa dotyczącego uchodźców i prawa humanitarnego, a także zgodnie z globalną strategią zwalczania terroryzmu ONZ z 2006 r. oraz obowiązującymi Strony przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Współpraca Stron odbywa się w ramach pełnego wykonania rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1267 (z 1999 r.), 1373 (z 2001 r.), 1540 (z 2004 r.) i 1904 (z 2009 r.) oraz innych odpowiednich instrumentów ONZ, a także mających zastosowanie konwencji i instrumentów międzynarodowych:

- a) poprzez wymianę informacji na temat grup terrorystycznych oraz ich sieci wsparcia zgodnie z prawem międzynarodowym i krajowym;
- b) poprzez wymianę poglądów na temat tendencji w zakresie terroryzmu oraz środków i metod jego zwalczania, w tym jeżeli chodzi o sprawy techniczne i szkolenia, oraz poprzez wymianę doświadczeń w dziedzinie zapobiegania terroryzmowi; oraz
- c) poprzez dzielenie się najlepszymi praktykami w zakresie ochrony praw człowieka w walce z terroryzmem.

Artykuł 20**Współpraca prawna**

1. Strony zgodnie postanawiają rozwijać współpracę sądową w sprawach cywilnych i handlowych w odniesieniu do negocjowania, ratyfikowania i wykonania wielostronnych konwencji dotyczących współpracy sądowej w sprawach cywilnych oraz przede wszystkim konwencji Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego w zakresie międzynarodowej współpracy prawnej i sporów sądowych, jak również ochrony dzieci.
2. W odniesieniu do współpracy sądowej w sprawach karnych Strony będą dążyć do wzmocnienia współpracy w zakresie wzajemnej pomocy prawnej. Obejmowałaby ona, w stosownych przypadkach, dostęp do odpowiednich międzynarodowych instrumentów ONZ i Rady Europy, oraz ich wdrożenie, a także bliższą współpracę z Eurojustem.

TYTUŁ IV

WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA I SEKTOROWA

ROZDZIAŁ 1

Reforma administracji publicznej

Artykuł 21

Celem współpracy jest rozwój efektywnej i rozliczalnej administracji publicznej w Republice Mołdawii, której celem będzie wspieranie wdrażania praworządności, zapewniając, aby instytucje państwowe działały na korzyść całego społeczeństwa Republiki Mołdawii i promowały harmonijny rozwój stosunków Republiki Mołdawii z jej partnerami. Ze szczególną uwagą potraktowana zostanie kwestia modernizacji i rozwoju funkcji wykonawczych w celu zapewnienia wysokiej jakości usług obywatelom Republiki Mołdawii.

Artykuł 22

Współpraca obejmuje następujące obszary:

- a) rozwój instytucjonalny i funkcjonalny organów publicznych mający na celu zwiększenie ich efektywności oraz zapewnienie efektywnego, partycypacyjnego i przejrzystego procesu podejmowania decyzji i planowania strategicznego;
- b) modernizacja usług publicznych obejmująca wprowadzenie i wykonanie e-rządzenia w celu zwiększenia efektywności świadczenia usług na rzecz obywateli i zmniejszenia kosztów prowadzenia działalności;
- c) stworzenie profesjonalnej służby cywilnej zgodnie z zasadą odpowiedzialności kierowniczej i skutecznego delegowania uprawnień, a także sprawiedliwej i przejrzystej rekrutacji, szkolenia, oceny i wynagrodzeń;
- d) skuteczne i profesjonalne zarządzanie personelem i rozwojem kariery;
- e) propagowanie wartości etycznych w służbie cywilnej.

Artykuł 23

Współpraca obejmuje wszystkie szczeble administracji publicznej, w tym samorząd lokalny.

ROZDZIAŁ 2

Dialog gospodarczy

Artykuł 24

1. UE i Republika Mołdawii ułatwiają proces reform gospodarczych, dążąc do lepszego zrozumienia podstawowych zasad rządzących ich gospodarkami. Współpraca Stron ma na celu propagowanie polityki gospodarczej dostosowanej do warunków sprawnie działającej gospodarki rynkowej, a także opracowanie i wdrożenie takiej polityki gospodarczej.
2. Republika Mołdawii dąży do stworzenia sprawnie działającej gospodarki rynkowej oraz do stopniowego zbliżenia swojej polityki do polityki UE zgodnie z podstawowymi zasadami stabilności makroekonomicznej i fiskalnej, w tym niezależności banku centralnego i stabilności cen, zdrowych finansów publicznych i trwałej równowagi płatniczej.

Artykuł 25

1. W tym celu Strony zgodnie postanawiają współpracować w następujących obszarach:
  - a) wymiana informacji na temat polityki makroekonomicznej i reform strukturalnych, a także na temat wyników i prognoz makroekonomicznych, a także na temat strategii rozwoju gospodarczego;

- b) wspólna analiza kwestii ekonomicznych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym środków polityki gospodarczej oraz instrumentów ich wdrażania, takich jak metody prognozowania gospodarczego i opracowywania strategicznych dokumentów politycznych, tak aby usprawnić tworzenie polityki w Republice Mołdawii zgodnie z zasadami i praktyką UE; oraz
  - c) wymiana wiedzy fachowej w kwestiach makroekonomicznych i makrofinansowych, w tym w obszarze finansów publicznych, zmian i regulacji w sektorze finansowym, polityki pieniężnej i kursowej oraz dotyczących ich zasad ramowych, zewnętrznej pomocy finansowej i statystyki gospodarczej.
2. Współpraca będzie też obejmować wymianę informacji dotyczących zasad i funkcjonowania europejskiej unii gospodarczej i walutowej.

Artykuł 26

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

ROZDZIAŁ 3

Prawo spółek, rachunkowość i audyt oraz ład korporacyjny

Artykuł 27

1. Uznając znaczenie dla ustanowienia w pełni funkcjonującej gospodarki rynkowej i dla stymulowania handlu istnienia skutecznego zbioru przepisów i praktyk w obszarze prawa spółek i ładu korporacyjnego, a także w dziedzinach rachunkowości i audytu, Strony zgodnie postanawiają współpracować w zakresie:
- a) ochrony akcjonariuszy i wspólników, wierzycieli i innych zainteresowanych stron zgodnie z przepisami UE w tej dziedzinie;
  - b) wprowadzenia odpowiednich norm międzynarodowych na poziomie krajowym oraz stopniowego zbliżenia przepisów Republiki Mołdawii w dziedzinie rachunkowości i audytu do przepisów UE w tej dziedzinie; oraz
  - c) dalszego rozwijania polityki ładu korporacyjnego zgodnie z normami międzynarodowymi, a także stopniowego zbliżenia przepisów Republiki Mołdawii do przepisów i zaleceń UE w tej dziedzinie.
2. Odpowiednie przepisy i zalecenia UE są wymienione w załączniku II do niniejszego Układu.

Artykuł 28

Strony będą czynić starania w celu wymiany informacji i wiedzy fachowej na temat istniejących systemów oraz istotnych zmian zachodzących w tych dziedzinach. Ponadto Strony będą dążyć do poprawy wymiany informacji między rejestrami spółek państw członkowskich a krajowym rejestrem spółek w Republice Mołdawii.

Artykuł 29

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 30

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swojego prawodawstwa do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku II do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 4

Zatrudnienie, polityka społeczna i równość szans

Artykuł 31

Strony wzmacniają dialog i współpracę w zakresie wspierania programu godnej pracy Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), polityki zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, dialogu społecznego, ochrony socjalnej, włączenia społecznego, równości płci i przeciwdziałania dyskryminacji oraz praw socjalnych, przyczyniając się w ten sposób do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy, zmniejszenia ubóstwa, zwiększenia spójności społecznej, zrównoważonego rozwoju i lepszej jakości życia.

Artykuł 32

Współpraca, realizowana na podstawie wymiany informacji i najlepszych praktyk, może obejmować wybraną liczbę zagadnień, które zostaną wskazane w następujących obszarach:

- a) ograniczanie ubóstwa i zwiększenie spójności społecznej;
- b) polityka zatrudnienia, której celem jest większa liczba lepszych miejsc pracy zapewniających godziwe warunki pracy, w tym ograniczenie gospodarki nieformalnej i zatrudnienia nieformalnego;
- c) propagowanie aktywnych instrumentów rynku pracy oraz efektywnych służb zatrudnienia w celu zmodernizowania rynków pracy i dostosowania do potrzeb tych rynków;
- d) wspieranie rynków pracy sprzyjających włączeniu społecznemu oraz systemów bezpieczeństwa socjalnego integrujących osoby w trudnej sytuacji, w tym osoby niepełnosprawne i osoby należące do mniejszości;
- e) skuteczne zarządzanie migracją zarobkową, tak aby wzmocnić jej korzystny wpływ na rozwój;
- f) równość szans, której celem jest dążenie do równości płci i zapewnienie równych szans kobietom i mężczyznom, a także zwalczanie wszystkich rodzajów dyskryminacji;
- g) polityka społeczna służąca podniesieniu poziomu ochrony socjalnej, w tym pomocy społecznej i zabezpieczenia społecznego, a także unowocześnieniu systemów ochrony socjalnej pod względem ich jakości, dostępności i stabilności finansowania;
- h) zwiększenie udziału partnerów społecznych oraz wspieranie dialogu społecznego, w tym poprzez zwiększenie zdolności wszystkich zainteresowanych stron; oraz
- i) propagowanie bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy.

Artykuł 33

Strony zachęcają wszystkie zainteresowane strony, w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a w szczególności partnerów społecznych, do zaangażowania w zmiany i reformy polityczne w Republice Mołdawii oraz we współpracę między Stronami w ramach niniejszego Układu.

Artykuł 34

Strony dążą do wzmocnienia współpracy w kwestiach zatrudnienia i polityki społecznej na wszystkich odpowiednich forach i we wszystkich odpowiednich organizacjach regionalnych, wielostronnych i międzynarodowych.

Artykuł 35

Strony propagują społeczną odpowiedzialność przedsiębiorstw i ich rozliczalność, a także zachęcają do prowadzenia działalności w sposób odpowiedzialny, na przykład zgodnie z inicjatywą ONZ *Global Compact* oraz trójstronną deklaracją zasad MOP dotyczącą przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej.

Artykuł 36

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 37

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swojego prawodawstwa do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku III do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 5

Ochrona konsumentów

Artykuł 38

Strony współpracują w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów oraz osiągnięcia zgodności między swoimi systemami ochrony konsumentów.

Artykuł 39

Współpraca zmierzająca do osiągnięcia tych celów może obejmować w szczególności:

- a) dążenie do zbliżenia prawodawstwa dotyczącego ochrony konsumentów zgodnie z priorytetami określonymi w załączniku IV do niniejszego Układu, a równocześnie unikanie tworzenia barier w handlu, w celu zapewnienia konsumentom realnych możliwości wyboru;
- b) wspieranie wymiany informacji na temat systemów ochrony konsumentów, w tym prawodawstwa dotyczącego ochrony konsumentów i jego egzekwowania, bezpieczeństwa produktów dla konsumentów, w tym nadzoru nad rynkiem, systemów i narzędzi informowania konsumentów, edukacji konsumenckiej, wzmocnienia pozycji konsumentów i konsumenckich środków odwoławczych, a także umów sprzedaży i umów o świadczenie usług zawieranych przez handlowców i konsumentów;
- c) wspieranie szkoleń dla urzędników administracji i innych osób reprezentujących interesy konsumentów; oraz
- d) wspieranie rozwoju niezależnych zrzeszeń konsumentów, w tym pozarządowych organizacji konsumenckich, oraz kontaktów między przedstawicielami konsumentów, a także współpracy między organami administracji a organizacjami pozarządowymi w obszarze ochrony konsumentów.

Artykuł 40

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swojego prawodawstwa do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku IV do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 6

Statystyka

Artykuł 41

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę w kwestiach statystycznych, przyczyniając się w ten sposób do realizacji długoterminowego celu, jakim jest terminowe dostarczanie porównywalnych w skali międzynarodowej rzetelnych danych statystycznych. Trwały, efektywny i zawodowo niezależny krajowy system statystyczny powinien dostarczać informacji istotnych dla obywateli, przedsiębiorstw i decydentów w UE i Republice Mołdawii, umożliwiając im podejmowanie świadomych decyzji na tej podstawie. Krajowy system statystyczny powinien być zgodny z podstawowymi zasadami ONZ dotyczącymi statystyk urzędowych, z uwzględnieniem dorobku prawnego UE w zakresie statystyki, w tym Europejskiego kodeksu praktyk statystycznych, w celu dostosowania krajowego systemu statystycznego do norm i standardów europejskich.

Artykuł 42

Celem współpracy jest:

- a) dalsze zwiększanie zdolności krajowego systemu statystycznego, koncentrując się na solidnych podstawach prawnych, generowaniu odpowiednich danych i metadanych, polityce rozpowszechniania i łatwości użytkowania z uwzględnieniem różnych grup użytkowników, w tym z sektora publicznego i prywatnego, ze środowiska uniwersyteckiego i innych użytkowników;
- b) stopniowe dostosowanie systemu statystycznego Republiki Mołdawii do Europejskiego Systemu Statystycznego;
- c) usprawnienie przekazywania danych do UE z uwzględnieniem stosowania odpowiednich metod międzynarodowych i europejskich, w tym klasyfikacji;
- d) podnoszenie kwalifikacji zawodowych i umiejętności menedżerskich krajowych kadr statystycznych w celu ułatwienia stosowania standardów statystycznych UE i przyczynienia się do rozwoju systemu statystycznego Republiki Mołdawii;

- e) wymiana doświadczeń między Stronami w zakresie rozwoju wiedzy specjalistycznej w dziedzinie statystyki; oraz
- f) propagowanie kompleksowej kontroli jakości wszystkich procesów sporządzania statystyk i ich rozpowszechniania.

Artykuł 43

Strony współpracują w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego, którego europejskim organem statystycznym jest Eurostat. Główne obszary współpracy to:

- a) statystyki demograficzne, w tym spisy powszechne i statystyki socjalne;
- b) statystyki rolne, w tym spisy rolne i statystyki dotyczące środowiska;
- c) statystyki działalności gospodarczej, w tym rejestry działalności gospodarczej i wykorzystywanie źródeł administracyjnych do celów statystycznych;
- d) statystyki makroekonomiczne, w tym rachunki narodowe, statystyki dotyczące handlu zagranicznego oraz bezpośrednich inwestycji zagranicznych;
- e) statystyki dotyczące energii, w tym bilansów;
- f) statystyki regionalne; oraz
- g) działania horyzontalne, w tym klasyfikacje statystyczne, zarządzanie jakością, szkolenia, rozpowszechnianie i wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjnych.

Artykuł 44

Strony wymieniają między innymi informacje i wiedzę specjalistyczną oraz rozwijają współpracę, z uwzględnieniem nabytych już doświadczeń w zakresie reformy systemu statystycznego rozpoczętej w ramach różnych programów pomocy. Podejmowane działania zmierzają do dalszego stopniowego zbliżenia do dorobku prawnego UE w dziedzinie statystyki, opierając się na krajowej strategii rozwoju systemu statystycznego Republiki Mołdawii, z uwzględnieniem rozwoju Europejskiego Systemu Statystycznego. W ramach procesu sporządzania danych statystycznych nacisk kładzie się na dalszy rozwój badań reprezentacyjnych oraz wykorzystanie danych administracyjnych, uwzględniając równocześnie konieczność zmniejszenia obciążenia, związanego z wypełnianiem kwestionariuszy. Dane muszą być adekwatne do celów opracowania i monitorowania polityki w kluczowych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego.

Artykuł 45

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale są omawiane w ramach regularnego dialogu. W miarę możliwości Republika Mołdawii powinna mieć możliwość uczestnictwa w działaniach prowadzonych w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego, w tym w szkoleniach.

Artykuł 46

1. Strony zobowiązują się ustanowić i okresowo weryfikować program stopniowego zbliżenia prawodawstwa Republiki Mołdawii do dorobku prawnego UE w obszarze statystyki.
2. Dorobek prawny w dziedzinie statystyki jest określony w aktualizowanym corocznie kompendium wymogów statystycznych (Statistical Requirements Compendium), które Strony uznają za załącznik do niniejszego Układu (załącznik V).

ROZDZIAŁ 7

Zarządzanie finansami publicznymi: polityka budżetowa, kontrola wewnętrzna, kontrola finansowa i audyt zewnętrzny

Artykuł 47

Współpraca w dziedzinie objętej zakresem niniejszego rozdziału będzie się koncentrowała na wdrażaniu norm międzynarodowych, a także dobrej praktyki UE w tym obszarze, co przyczyni się do stworzenia w Republice Mołdawii nowoczesnego systemu zarządzania finansami publicznymi, zgodnego z podstawowymi unijnymi i międzynarodowymi zasadami przejrzystości, rozliczalności, oszczędności, efektywności i skuteczności.

Artykuł 48**Systemy budżetowe i rachunkowe**

Strony współpracują w następujących obszarach:

- a) poprawa i systematyzacja dokumentów regulacyjnych dotyczących systemów budżetowych, skarbowych, rachunkowych i sprawozdawczych oraz ich harmonizacja na podstawie standardów międzynarodowych, z zachowaniem dobrej praktyki w sektorze publicznym w UE;
- b) stały rozwój wieloletniego planowania budżetowego i dostosowaniem do dobrej praktyki w UE;
- c) analiza praktyki stosowanej przez kraje europejskie w ich kontaktach budżetowych w celu wprowadzenia usprawnień w tej dziedzinie w Republice Mołdawii;
- d) wspieranie zbliżania procedur przetargowych do praktyk stosowanych w UE; oraz
- e) wymiana informacji, doświadczeń i dobrych praktyk, w tym poprzez osobiste kontakty i wspólne szkolenia w tym zakresie.

Artykuł 49**Kontrola wewnętrzna, kontrola finansowa i audyt zewnętrzny**

Strony współpracują także w następujących obszarach:

- a) dalsza poprawa systemu kontroli wewnętrznej (w tym funkcjonalnie niezależnej jednostki audytu wewnętrznego) w organach władz państwowych i samorządowych poprzez harmonizację z ogólnie przyjętymi międzynarodowymi standardami i metodami, a także dobrą praktyką stosowaną w UE;
- b) stworzeniem odpowiedniego systemu kontroli finansowej, który będzie uzupełnieniem jednostki audytu wewnętrznego, ale nie będzie jej powielał, i będzie zapewniał odpowiednią kontrolę dochodów i wydatków państwa, zarówno w okresie przejściowym, jak i po jego zakończeniu;
- c) skuteczną współpracą między podmiotami zaangażowanymi w zarządzanie finansowe i kontrolę oraz audyt a podmiotami odpowiedzialnymi za budżet, skarb państwa i rachunkowość, w celu stymulowania rozwoju sprawowania rządów;
- d) poprawą kompetencji centralnej jednostki odpowiedzialnej za harmonizację publicznej wewnętrznej kontroli finansowej;
- e) wdrażaniem uznanych na szczeblu międzynarodowym standardów audytu zewnętrznego opracowanych przez Międzynarodową Organizację Najwyższych Organów Kontroli (INTOSAI) oraz
- f) wymianą informacji, doświadczeń i dobrych praktyk, między innymi poprzez osobiste kontakty i wspólne szkolenia w tym zakresie.

Artykuł 50**Walka z nadużyciami finansowymi i korupcją**

Strony współpracują także w następujących obszarach:

- a) wymiana informacji, doświadczeń i dobrych praktyk;
- b) poprawa metod zwalczania nadużyć finansowych i korupcji w obszarach objętych niniejszym rozdziałem i zapobiegania im, w tym również współpraca między właściwymi organami administracyjnymi; oraz
- c) zapewnienie skutecznej współpracy z odpowiednimi instytucjami i organami UE w przypadku kontroli i audytów na miejscu związanych z zarządzaniem środkami finansowymi UE i kontrolą nad nimi, zgodnie z odpowiednimi zasadami i procedurami.

Artykuł 51

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

ROZDZIAŁ 8

Podatki

Artykuł 52

Strony współpracują w celu zwiększania dobrej administracji w dziedzinie podatków z myślą o dalszej poprawie stosunków gospodarczych, handlu, inwestycji i uczciwej konkurencji.

Artykuł 53

W odniesieniu do art. 52 niniejszego Układu Strony uznają zasady dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych, czyli zasady przejrzystości, wymiany informacji i uczciwej konkurencji podatkowej, przyjęte przez państwa członkowskie na poziomie UE, oraz zobowiązują się do wdrażania tych zasad. W tym celu, bez uszczerbku dla kompetencji UE i państw członkowskich, Strony udoskonalają współpracę międzynarodową w dziedzinie podatków, usprawniają pobór należnych podatków oraz opracowują środki skutecznego wdrażania wyżej wymienionych zasad.

Artykuł 54

Strony usprawniają i wzmacniają swoją współpracę zmierzającą do poprawy i rozwoju systemu podatkowego i administracji podatkowej Republiki Mołdawii, co obejmuje poprawę zdolności w zakresie poboru i kontroli, ze szczególnym naciskiem na procedury zwrotu podatku od wartości dodanej (VAT) w celu uniknięcia kumulowania zaległości, zapewnienia skutecznego poboru podatków i zwiększenia skuteczności zwalczania oszustw podatkowych i unikania opodatkowania. Strony dążą do wzmocnienia współpracy i wymiany doświadczeń w zakresie zwalczania oszustw podatkowych, a w szczególności oszustwa karuzelowego.

Artykuł 55

Strony rozwijają współpracę i harmonizują politykę w zakresie przeciwdziałania nadużyciom finansowym i przemytowi produktów podlegających akcyzie oraz w zakresie zwalczania takich praktyk. Współpraca ta obejmuje między innymi stopniowe zbliżenie stawek akcyzy na wyroby tytoniowe w maksymalnym możliwym zakresie, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z kontekstu regionalnego, w tym w ramach dialogu na poziomie regionalnym i zgodnie z Ramową konwencją Światowej Organizacji Zdrowia o ograniczeniu użycia tytoniu z 2003 r. W tym celu Strony będą dążyć do wzmocnienia współpracy w kontekście regionalnym.

Artykuł 56

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 57

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swojego prawodawstwa do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku VI do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 9

Usługi finansowe

Artykuł 58

Uznając, że dla ustanowienia w pełni funkcjonującej gospodarki rynkowej oraz dla sprzyjania wymianie handlowej między Stronami duże znaczenie ma istnienie skutecznego zbioru przepisów i praktyk w obszarze usług finansowych, Strony zgodnie postanawiają współpracować w dziedzinie usług finansowych, mając na względzie następujące cele:

- a) wspieranie procesu dostosowania uregulowań w dziedzinie usług finansowych do potrzeb otwartej gospodarki rynkowej;
- b) zapewnienie skutecznej i odpowiedniej ochrony inwestorów i innych podmiotów korzystających z usług finansowych;

- c) zapewnienie stabilności i integralności systemu finansowego w Republice Mołdawii;
- d) propagowanie współpracy między różnymi podmiotami działającymi w ramach systemu finansowego, w tym organami regulacji i nadzoru; oraz
- e) zapewnienie niezależnego i skutecznego nadzoru.

Artykuł 59

1. Strony stymulują współpracę między odpowiednimi organami regulacji i nadzoru, obejmującą wymianę informacji i wiedzy fachowej dotyczącej rynków finansowych oraz inne takie działania.
2. Szczególną uwagę zwraca się na rozwój zdolności administracyjnych tych organów, między innymi poprzez wymianę personelu i wspólne szkolenia.

Artykuł 60

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 61

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swojego prawodawstwa do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku XXVIII-A do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 10

Polityka w dziedzinie przemysłu i przedsiębiorstw

Artykuł 62

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę w zakresie polityki w dziedzinie przemysłu i przedsiębiorstw, dokonując w ten sposób poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej dla wszystkich podmiotów gospodarczych, jednak ze szczególnym uwzględnieniem małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Zwiększona współpraca powinna korzystnie wpłynąć na ramy administracyjne i regulacyjne obowiązujące przedsiębiorstwa z UE i Republiki Mołdawii działające w UE i w Republice Mołdawii oraz powinna opierać się na polityce UE w odniesieniu do MŚP i przemysłu, z uwzględnieniem uznanych na poziomie międzynarodowym zasad i praktyk w tej dziedzinie.

Artykuł 63

W tym celu Strony współpracują w celu:

- a) wdrożenia strategii rozwoju MŚP, opierających się na zasadach sformułowanych w programie *Small Business Act* dla Europy, oraz monitorowania procesu realizacji poprzez regularne składanie sprawozdań i dialog. Współpraca ta będzie też koncentrować się na mikroprzedsiębiorstwach, które są niezwykle ważne dla obu gospodarek — UE i Republiki Mołdawii;
- b) tworzenia lepszych warunków ramowych poprzez wymianę informacji i dobrych praktyk, co przyczyni się do poprawy konkurencyjności. Współpraca ta będzie obejmować zarządzanie zmianami strukturalnymi (restrukturyzacjami), rozwój partnerstw publiczno-prywatnych oraz kwestie środowiska i energii, takie jak efektywność energetyczna i czystsza produkcja;
- c) uproszczenie i racjonalizacja uregulowań i praktyki regulacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem wymiany dobrych praktyk w zakresie technik regulacyjnych, w tym zasad obowiązujących w UE;
- d) stymulowanie rozwoju polityki innowacji poprzez wymianę informacji i dobrych praktyk w zakresie komercyjnego wykorzystywania wyników działań badawczo-rozwojowych (co obejmuje instrumenty wsparcia dla nowo tworzonych przedsiębiorstw technologicznych), rozwoju klastrów i dostępu do finansowania;
- e) zachęcanie do rozwijania kontaktów między przedsiębiorstwami z UE i Republiki Mołdawii, a także między tymi przedsiębiorstwami a organami UE i Republiki Mołdawii;
- f) wspieranie działań w zakresie promocji eksportu w Republice Mołdawii; oraz
- g) ułatwianie modernizacji i restrukturyzacji określonych gałęzi przemysłu w Republice Mołdawii.

Artykuł 64

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu. Uczestniczyć w nim będą również przedstawiciele przedsiębiorstw z UE i przedsiębiorstw z Republiki Mołdawii.

ROZDZIAŁ 11**Przemysł wydobywczy i surowce****Artykuł 65**

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę w zakresie przemysłu wydobywczego i handlu surowcami w celu promowania wzajemnego zrozumienia, poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej, wymiany informacji i współpracy w zakresie kwestii niedotyczących energetyki, odnoszących się w szczególności do wydobycia rud metali i minerałów przemysłowych.

Artykuł 66

W tym celu Strony podejmują współpracę w następujących obszarach:

- a) wymiana informacji między Stronami na temat rozwoju sektora wydobywczego i sektora surowców;
- b) wymiana informacji na temat kwestii dotyczących handlu surowcami, w celu wspierania dwustronnej wymiany;
- c) wymiana informacji i najlepszych praktyk w odniesieniu do wpływu sektora wydobywczego na zrównoważony rozwój; oraz
- d) wymiana informacji i najlepszych praktyk w odniesieniu do szkoleń, umiejętności i bezpieczeństwa w sektorze wydobywczym.

ROZDZIAŁ 12**Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich****Artykuł 67**

Strony współpracują w celu promowania rozwoju rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, w szczególności poprzez stopniowe wprowadzanie zbieżności polityk i prawodawstwa.

Artykuł 68

Współpraca Stron w dziedzinie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich obejmuje między innymi następujące obszary:

- a) sprzyjanie wzajemnemu zrozumieniu polityki rolnej i polityki rozwoju obszarów wiejskich;
- b) zwiększanie zdolności administracyjnych na poziomie centralnym i lokalnym w zakresie planowania, oceny i wdrażania polityk zgodnie z przepisami i najlepszymi praktykami obowiązującymi w UE;
- c) propagowanie modernizacji i zrównoważonego charakteru produkcji rolnej;
- d) dzielenie się wiedzą i najlepszymi praktykami w zakresie polityki rozwoju obszarów wiejskich w celu propagowania dobrobytu ekonomicznego społeczności wiejskich;
- e) poprawa konkurencyjności sektora rolnego oraz efektywności i przejrzystości rynków;
- f) propagowanie polityk zapewniania jakości i związanych z nimi mechanizmów kontroli, w szczególności oznaczeń geograficznych i rolnictwa ekologicznego;

- g) upowszechnianie wiedzy oraz promowanie usług upowszechniania wiedzy wśród producentów rolnych; oraz
- h) wspieranie harmonizacji kwestii omawianych na forum organizacji międzynarodowych, do których Strony należą.

Artykuł 69

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 70

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swojego prawodawstwa do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku VII do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 13

Polityka rybołówstwa i polityka morska

Sekcja 1

Polityka rybołówstwa

Artykuł 71

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę w kwestiach dotyczących rybołówstwa i gospodarki morskiej, przez co rozwijają bliższą współpracę dwustronną i wielostronną w sektorze rybołówstwa. Strony propagują także zintegrowane podejście do kwestii związanych z rybołówstwem i wspierają zrównoważony rozwój tej gałęzi gospodarki.

Artykuł 72

Strony podejmują wspólne działania, wymieniają informacje oraz wspierają się nawzajem w celu propagowania:

- a) dobrego zarządzania i najlepszych praktyk w gospodarowaniu rybołówstwem dla zapewnienia ochrony zasobów rybnych i gospodarowania nimi w sposób zrównoważony, zgodnie z podejściem ekosystemowym;
- b) odpowiedzialnych połowów i zarządzania rybołówstwem zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju w celu zachowania zasobów rybnych i ekosystemów w zdrowym stanie; oraz
- c) współpracy za pośrednictwem odpowiednich organizacji regionalnych odpowiedzialnych za zarządzanie żywymi zasobami wodnymi i ich ochronę.

Artykuł 73

Strony będą wspierać inicjatywy, takie jak wzajemna wymiana doświadczeń i wsparcie, zmierzające do wdrażania zrównoważonej polityki rybołówstwa, w tym w zakresie:

- a) zarządzania zasobami rybołówstwa i akwakultury;
- b) inspekcji i kontroli działalności połowowej, a także rozwoju odpowiednich struktur administracyjnych i sądowych zdolnych do stosowania odpowiednich środków;
- c) gromadzenia danych o połowach, wyładunkach oraz danych biologicznych i gospodarczych;
- d) poprawy efektywności rynków, w szczególności poprzez wspieranie organizacji producentów, dostarczanie informacji konsumentom oraz normy handlowe i identyfikowalność; oraz
- e) rozwój polityki strukturalnej w sektorze rybołówstwa, ze szczególnym uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju obszarów rybackich, które są określone jako obszar obejmujący brzeg jeziora bądź obejmujący stawy lub estuarium rzeczne i charakteryzujący się wysokim poziomem zatrudnienia w sektorze rybołówstwa.

Sekcja 2

Polityka morska

Artykuł 74

Uwzględniając współpracę w obszarach rybołówstwa, transportu, środowiska i innych polityk związanych z morzem, Strony rozwijają również współpracę i wzajemne wsparcie, w stosownych przypadkach, w kwestiach morskich, zwłaszcza poprzez aktywne wsparcie zintegrowanego podejścia do spraw morskich i dobrego zarządzania na Morzu Czarnym na forum odpowiednich międzynarodowych organizacji morskich.

Artykuł 75

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

ROZDZIAŁ 14

Współpraca w dziedzinie energii

Artykuł 76

Strony zgodnie postanawiają kontynuować bieżącą współpracę w kwestiach energetycznych na podstawie zasad partnerstwa, wspólnego interesu, przejrzystości i przewidywalności. Współpraca powinna służyć zapewnieniu efektywności energetycznej, integracji rynków i zbieżności przepisów w sektorze energii, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia konkurencyjności i dostępu do bezpiecznej, zrównoważonej środowiskowo i przystępnej cenowo energii, w tym poprzez postanowienia Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

Artykuł 77

Wzajemna współpraca obejmuje między innymi następujące obszary i cele:

- a) strategia i polityka energetyczna;
- b) stworzenie konkurencyjnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych rynków energii zgodnie z normami UE, w tym z obowiązkami wynikającymi z Traktatu o Wspólnocie Energetycznej, poprzez reformy regulacyjne i udział w regionalnej współpracy energetycznej;
- c) stworzenie atrakcyjnych i stabilnych warunków inwestycyjnych poprzez rozwiązanie kwestii instytucjonalnych, prawnych, podatkowych i innych;
- d) infrastruktura energetyczna, w tym projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania; w celu zdywersyfikowania źródeł energii, dostawców i szlaków transportowych w sposób efektywny, oszczędny i przyjazny dla środowiska, między innymi poprzez ułatwienie inwestycji finansowanych z kredytów i dotacji;
- e) wzmocnienie i utrwalenie długoterminowej stabilności i bezpieczeństwa dostaw energii i handlu nią, tranzytu i transportu na zasadach wzajemnie korzystnych i niedyskryminacyjnych zgodnie z przepisami UE i międzynarodowymi;
- f) propagowanie efektywności energetycznej i oszczędności energii, między innymi w zakresie charakterystyki energetycznej budynku, a także rozwijanie i wspieranie energii odnawialnej w sposób oszczędny i przyjazny dla środowiska;
- g) zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, w tym poprzez projekty sprzyjające efektywności energetycznej i energii odnawialnej;
- h) współpraca naukowa i techniczna oraz wymiana informacji sprzyjające rozwojowi i udoskonalaniu technologii stosowanych w produkcji, transporcie, dostawach i końcowym zużyciu energii, ze zwróceniem szczególnej uwagi na technologie energooszczędne i ekologiczne; oraz
- i) możliwa współpraca w obszarach: bezpieczeństwa jądrowego, ochrony obiektów jądrowych i ochrony przed promieniowaniem, zgodnie z zasadami i normami Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) i odpowiednimi traktatami i konwencjami międzynarodowymi zawartymi w ramach MAEA, a także w stosownych przypadkach zgodnie z Traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

Artykuł 78

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 79

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swojego prawodawstwa do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku VIII do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 15**Transport****Artykuł 80**

Strony:

- a) rozszerzają i wzmacniają współpracę w dziedzinie transportu w celu przyczynienia się do rozwoju zrównoważonych systemów transportu;
- b) propagują efektywne i bezpieczne funkcjonowanie transportu oraz intermodalność i interoperacyjność systemów transportu; oraz
- c) dokładają starań w celu poprawy głównych połączeń transportowych pomiędzy swoimi terytoriami.

Artykuł 81

Współpraca obejmuje między innymi następujące obszary:

- a) opracowanie zrównoważonej krajowej polityki transportowej, obejmującej wszystkie rodzaje transportu, w szczególności w celu zapewnienia efektywnych i bezpiecznych systemów transportowych oraz propagowania uwzględniania zagadnień związanych z transportem w innych obszarach polityki;
- b) opracowanie strategii sektorowych w świetle krajowej polityki transportowej (w tym wymogów prawnych dotyczących modernizacji wyposażenia technicznego i flot transportowych w celu sprostania standardom międzynarodowym) w zakresie transportu drogowego, kolejowego, wodnego śródlądowego, lotniczego oraz intermodalności, z uwzględnieniem ram czasowych i etapów wykonania, zakresów odpowiedzialności administracyjnej oraz planów finansowania;
- c) usprawnienie polityki infrastrukturalnej w celu lepszej identyfikacji i oceny projektów infrastrukturalnych dotyczących różnych rodzajów transportu;
- d) opracowywanie strategii finansowania koncentrujących się na utrzymaniu, ograniczeniach zdolności przewozowej oraz brakujących ogniach infrastruktury, a także na stymulowaniu i promowaniu uczestnictwa sektora prywatnego w projektach transportowych;
- e) przystąpienie do odpowiednich organizacji i umów międzynarodowych w dziedzinie transportu, w tym procedur zapewniających ściśle wdrożenie i skuteczne egzekwowanie międzynarodowych umów i konwencji w dziedzinie transportu;
- f) współpracę naukowo-techniczną oraz wymianę informacji służącą rozwojowi i doskonaleniu technologii stosowanych w transporcie, takich jak inteligentne systemy transportu; oraz
- g) propagowanie stosowania inteligentnych systemów transportu oraz technologii informacyjnych w zarządzaniu wszystkimi rodzajami transportu i w ich eksploatacji, a także wspieranie intermodalności i współpracy w wykorzystywaniu systemów kosmicznych i zastosowań komercyjnych usprawniających transport.

Artykuł 82

1. Współpraca służy również poprawie przepływu pasażerów i towarów oraz zwiększeniu płynności przepływów transportowych między Republiką Mołdawii, UE i państwami trzecimi w regionie poprzez likwidację przeszkód administracyjnych, technicznych i innych, poprawę stanu sieci transportowych i modernizację infrastruktury, w szczególności na głównych osiach łączących Strony. Współpraca obejmuje działania ułatwiające przekraczanie granic.

2. Współpraca obejmuje wymianę informacji i wspólne działania:
- a) na poziomie regionalnym, w szczególności z uwzględnieniem postępu osiągniętego w ramach różnych umów dotyczących współpracy regionalnej w dziedzinie transportu, takich jak korytarz transportowy Europa-Kaukaz-Azja (TRACECA), współpraca transportowa w ramach Partnerstwa Wschodniego i inne inicjatywy w zakresie transportu; oraz
  - b) na poziomie międzynarodowym, w tym w odniesieniu do międzynarodowych organizacji w dziedzinie transportu oraz umów i konwencji międzynarodowych ratyfikowanych przez Strony oraz w ramach różnych agencji UE zajmujących się transportem.

Artykuł 83

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 84

Strony będą współpracować w celu poprawy połączeń transportowych zgodnie z postanowieniami, o których mowa w załączniku IX do niniejszego Układu.

Artykuł 85

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swojego prawodawstwa do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku X oraz XXVIII-D do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 16

Środowisko

Artykuł 86

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę w kwestiach dotyczących środowiska, przyczyniając się w ten sposób do realizacji długoterminowego celu, jakim jest zrównoważony rozwój i stworzenie zielonej gospodarki. Lepsza ochrona środowiska powinna przynieść korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom w UE i w Republice Mołdawii, między innymi dzięki poprawie zdrowia publicznego, ochronie zasobów naturalnych, zwiększonej efektywności gospodarczej i środowiskowej, włączeniu ochrony środowiska do innych obszarów polityki, a także stosowaniu nowoczesnych, czystszych technologii przyczyniających się do rozwijania bardziej zrównoważonych modeli produkcji. Współpraca prowadzona jest z uwzględnieniem interesów Stron na zasadach równości i wzajemnej korzyści, przy poszanowaniu wzajemnych zależności między Stronami w dziedzinie ochrony środowiska oraz umów wielostronnych w tym obszarze.

Artykuł 87

Współpraca zmierza do zachowania, ochrony, poprawy i przywracania jakości środowiska, ochrony zdrowia ludzi, zrównoważonego korzystania z zasobów naturalnych oraz propagowania środków na poziomie międzynarodowym służących rozwiązywaniu regionalnych i globalnych problemów dotyczących środowiska, między innymi w następujących dziedzinach:

- a) zarządzanie w zakresie środowiska i kwestie horyzontalne, w tym ocena oddziaływania na środowisko i strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, kształcenie i szkolenie, odpowiedzialność za szkody w środowisku, zwalczanie przestępstw przeciwko środowisku, współpraca transgraniczna, dostęp do informacji o środowisku, procesy decyzyjne oraz skuteczne procedury kontroli administracyjnej i sądowej;
- b) jakość powietrza;
- c) jakość wód i gospodarka zasobami wodnymi, w tym zarządzanie ryzykiem powodziowym, niedobór wody i susze;
- d) gospodarka odpadami i zasobami oraz przemieszczanie odpadów;
- e) ochrona przyrody, w tym zachowanie i ochrona bioróżnorodności i różnorodności krajobrazu;
- f) zanieczyszczenia przemysłowe i zagrożenia przemysłowe;
- g) chemikalia;

- h) zagrożenie hałasem;
- i) ochrona gleb;
- j) środowisko na obszarach miejskich i wiejskich;
- k) opłaty i podatki środowiskowe;
- l) systemy monitorowania i informacji o środowisku;
- m) kontrola i egzekwowanie; oraz
- n) ekoinnowacje obejmujące najlepsze dostępne technologie.

Artykuł 88

Strony między innymi:

- a) wymieniają się informacjami i wiedzą specjalistyczną;
- b) prowadzą wspólne działania badawcze oraz wymianę informacji dotyczących czystszych technologii;
- c) planują postępowanie na wypadek zagrożeń i awarii przemysłowych;
- d) prowadzą wspólne działania na poziomie regionalnym i międzynarodowym, w tym w odniesieniu do wielostronnych umów w dziedzinie środowiska ratyfikowanych przez Strony oraz — w stosownych przypadkach — wspólne działania w ramach odpowiednich agencji.

Strony poświęcają szczególną uwagę kwestiom transgranicznym i współpracy regionalnej.

Artykuł 89

Współpraca obejmuje między innymi następujące cele:

- a) opracowanie ogólnej strategii w dziedzinie środowiska, obejmującej zaplanowane reformy instytucjonalne (wraz z ramami czasowymi) służące zapewnieniu wdrożenia i egzekwowania prawodawstwa w dziedzinie środowiska; podział kompetencji organów odpowiedzialnych za kwestie środowiska na poziomie krajowym, regionalnym i gminnym; stworzenie procedur podejmowania decyzji i ich wdrażania; opracowanie procedur służących promowaniu uwzględniania kwestii środowiska w innych obszarach polityki; propagowanie środków z zakresu zielonej gospodarki i ekoinnowacji; określenie niezbędnych zasobów kadrowych i finansowych oraz mechanizmu przeglądu; oraz
- b) opracowanie strategii sektorowych w dziedzinie jakości powietrza, jakości wód i zarządzania zasobami, gospodarki odpadami i zarządzania zasobami, bioróżnorodności i ochrony przyrody, zanieczyszczeń przemysłowych i zagrożeń przemysłowych oraz chemikaliów, zagrożenia hałasem, ochrony gleb, środowiska w obszarach miejskich i wiejskich, ekoinnowacji, w tym jasno określonych ram czasowych i etapów wdrożenia, zakresów odpowiedzialności administracyjnej, a także strategii finansowania inwestycji w infrastrukturę i technologię.

Artykuł 90

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 91

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swojego prawodawstwa do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku XI do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 17

Działania w dziedzinie klimatu

Artykuł 92

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu. Współpraca prowadzona jest z uwzględnieniem interesów Stron na zasadach równości i wzajemnej korzyści, przy poszanowaniu wzajemnych zależności między dwustronnymi i wielostronnymi zobowiązaniami w tym obszarze.

Artykuł 93

Współpraca ma na celu propagowanie środków podejmowanych na poziomie krajowym, regionalnym i międzynarodowym, w tym w następujących obszarach:

- a) łagodzenie zmiany klimatu;
- b) przystosowanie się do zmiany klimatu;
- c) handel uprawnieniami do emisji;
- d) badania, rozwój, demonstracje, rozmieszczenie i rozpowszechnianie bezpiecznych i trwałych technologii niskoemisyjnych i adaptacyjnych;
- e) uwzględnianie kwestii klimatu w polityce sektorowej; oraz
- f) podnoszenie świadomości, kształcenie i szkolenie.

Artykuł 94

Strony w szczególności:

- a) wymieniają się informacjami i wiedzą specjalistyczną;
- b) prowadzą wspólne działania badawcze oraz wymianę informacji dotyczących czystszych technologii;
- c) prowadzą wspólne działania na poziomie regionalnym i międzynarodowym, w tym w odniesieniu do wielostronnych umów w dziedzinie środowiska ratyfikowanych przez Strony oraz — w stosownych przypadkach — wspólne działania w ramach odpowiednich agencji.

Strony poświęcają szczególną uwagę kwestiom transgranicznym i współpracy regionalnej.

Artykuł 95

Współpraca obejmuje między innymi opracowanie i wdrożenie:

- a) ogólnej strategii w dziedzinie klimatu i planu działania na rzecz długofalowego łagodzenia skutków zmiany klimatu i przystosowania się do niej;
- b) oceny wrażliwości i działań adaptacyjnych;
- c) krajowej strategii przystosowania się do zmiany klimatu;
- d) strategii rozwoju niskoemisyjnego;
- e) długoterminowych środków służących zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych;
- f) środków przygotowujących do handlu uprawnieniami do emisji;
- g) środków wspierających transfer technologii na podstawie oceny potrzeb technologicznych;
- h) środków służących uwzględnianiu kwestii klimatu w politykach sektorowych; oraz
- i) środków związanych z substancjami zubożającymi warstwę ozonową.

Artykuł 96

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 97

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swojego prawodawstwa do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku XII do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 18

Spółeczeństwo informacyjne

Artykuł 98

Strony wzmacniają współpracę w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego, przynoszącego korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom dzięki powszechnej dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) oraz lepszej jakości usług w przystępnych cenach. Celem współpracy powinno być ułatwianie dostępu do rynków łączności elektronicznej, wspieranie konkurencji i inwestycji w tym sektorze oraz działanie na rzecz rozwoju usług publicznych online.

Artykuł 99

Współpraca może obejmować następujące kwestie:

- a) wymiana informacji i najlepszych praktyk w zakresie wdrażania krajowych strategii na rzecz społeczeństwa informacyjnego, w tym między innymi inicjatyw mających na celu propagowanie dostępu szerokopasmowego, poprawę bezpieczeństwa sieci i rozwój elektronicznych usług publicznych;
- b) wymiana informacji, najlepszych praktyk i doświadczeń, aby wspierać tworzenie wszechstronnych ram regulacyjnych dla łączności elektronicznej, a w szczególności aby zwiększyć potencjał administracyjny organów krajowych odpowiedzialnych za technologie informacyjno-komunikacyjne, a także niezależnego organu regulacyjnego, co ułatwi lepsze wykorzystanie dostępnego widma i zapewni interoperacyjność sieci w Republice Mołdawii i w UE;
- c) stymulowanie i wspieranie stosowania narzędzi ICT na potrzeby lepszego sprawowania rządów, e — uczenia się i badań, publicznej opieki zdrowotnej, cyfryzacji dziedzictwa kulturowego, rozwijania treści elektronicznych i handlu elektronicznego; oraz
- d) podnoszenie poziomu bezpieczeństwa danych osobowych i ochrona prywatności w łączności elektronicznej.

Artykuł 100

Strony wspierają współpracę między organami regulacyjnymi UE a krajowymi organami regulacyjnymi Republiki Mołdawii w dziedzinie łączności elektronicznej. Strony rozważają również współpracę w innych odpowiednich obszarach, w tym poprzez inicjatywy regionalne.

Artykuł 101

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 102

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swojego prawodawstwa do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku XXVIII-B do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 19

Turystyka

Artykuł 103

Strony współpracują w dziedzinie turystyki w celu utrwalenia rozwoju konkurencyjnej i zrównoważonej branży turystycznej, jako sektora przyczyniającego się do wzrostu i potencjału gospodarczego, zatrudnienia oraz transakcji walutowych.

Artykuł 104

Współpraca na szczeblu dwustronnym, regionalnym i europejskim opierałaby się na następujących zasadach:

- a) poszanowanie integralności i interesu społeczności lokalnych, szczególnie na obszarach wiejskich;
- b) znaczenie dziedzictwa kulturowego; oraz
- c) pozytywne powiązanie turystyki z ochroną środowiska.

Artykuł 105

Współpraca koncentruje się na następujących tematach:

- a) wymiana informacji, najlepszych praktyk i doświadczeń oraz transfer *know-how*, w tym dotyczących innowacyjnych technologii;
- b) nawiązanie strategicznego partnerstwa łączącego interesy publiczne, prywatne i interesy wspólnotowe w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju turystyki;
- c) promowanie i rozwój produktów, rynków, infrastruktury, zasobów kadrowych i struktur instytucjonalnych w dziedzinie turystyki, a także identyfikacja i wyeliminowanie barier w usługach dla podróżnych;
- d) opracowywanie i wdrażanie efektywnych polityk i strategii z uwzględnieniem odpowiednich aspektów prawnych, administracyjnych i finansowych;
- e) szkolenie i budowanie zdolności w dziedzinie turystyki, służące poprawie standardów świadczenia usług; oraz
- f) rozwój i promowanie turystyki opartej na społeczności lokalnej.

Artykuł 106

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

ROZDZIAŁ 20**Rozwój regionalny, współpraca transgraniczna i regionalna****Artykuł 107**

1. Strony promują wzajemne zrozumienie i współpracę dwustronną w dziedzinie polityki regionalnej, z uwzględnieniem metod opracowywania i wdrażania polityk regionalnych, wielopoziomowego sprawowania rządów oraz partnerstwa, ze szczególnym naciskiem na rozwój obszarów będących w niekorzystnej sytuacji oraz współpracę terytorialną, z myślą o stworzeniu kanałów komunikacji i o zwiększeniu wymiany informacji i doświadczeń między organami władz krajowych, regionalnych i lokalnych oraz podmiotami społeczno-gospodarczymi i społeczeństwem obywatelskim.
2. Strony współpracują przede wszystkim w celu dostosowania praktyki stosowanej przez Republikę Mołdawii do następujących zasad:
  - a) decentralizacja procesu podejmowania decyzji, ze szczebla centralnego do szczebla samorządu regionalnego;
  - b) konsolidacja partnerstwa wszystkich stron zaangażowanych w rozwój regionalny; oraz
  - c) współfinansowanie poprzez wkład finansowy Stron zaangażowanych w wykonanie programów i projektów rozwoju regionalnego.

Artykuł 108

1. Strony wspierają i wzmacniają zaangażowanie organów władz lokalnych i regionalnych we współpracę transgraniczną i regionalną oraz w powiązane struktury zarządzania, zwiększają współpracę poprzez ustanowienie sprzyjających ram prawnych, podtrzymują i rozwijają środki budowania zdolności oraz promują utrwalanie transgranicznych i regionalnych sieci gospodarczych i biznesowych.

2. Strony będą współpracować na rzecz konsolidacji instytucjonalnego i operacyjnego potencjału instytucji krajowych i regionalnych w dziedzinach rozwoju regionalnego i planowania przestrzennego, między innymi poprzez:
  - a) poprawę mechanizmu kontaktów pionowych i poziomych organów administracji centralnej i lokalnej w procesie rozwijania i wdrażania polityki regionalnej;
  - b) budowanie zdolności organów władz lokalnych, aby wspierać współpracę transgraniczną zgodnie z przepisami i praktykami UE; oraz
  - c) wymianę wiedzy, informacji i najlepszych praktyk w zakresie polityki rozwoju regionalnego, aby wspierać dobrobyt gospodarczy społeczności lokalnych i jednolity rozwój regionów.

Artykuł 109

1. Strony wspierają i stymulują rozwój transgranicznych i regionalnych aspektów w takich dziedzinach jak transport, energia, sieci komunikacyjne, kultura, kształcenie, turystyka, zdrowie i inne obszary objęte niniejszym Układem, mające znaczenie dla współpracy transgranicznej i regionalnej.
2. Strony wzmacniają współpracę między swoimi regionami w formie ponadnarodowych, transgranicznych programów, sprzyjając udziałowi regionów Republiki Mołdawii w europejskich strukturach i organizacjach regionalnych oraz wspierając ich rozwój gospodarczy i instytucjonalny poprzez realizację projektów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania.

Działania te będą prowadzone w kontekście:

- a) kontynuowania współpracy terytorialnej z regionami europejskimi, w tym w ramach programów współpracy ponadnarodowej i transgranicznej;
- b) współpracy w ramach Partnerstwa Wschodniego, z organami UE, w tym z Komitetem Regionów, a także udział w różnych europejskich projektach i inicjatywach regionalnych; oraz
- c) współpracy między innymi z Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, Europejskim Stowarzyszeniem Agencji Rozwoju Regionalnego (EURADA) i Europejską Siecią Obserwacyjną Planowania Przestrzennego (ESPON).

Artykuł 110

1. Strony zapewniają wzmoczoną i lepszą koordynację i współpracę między krajami i regionami w ramach strategii UE na rzecz regionu Dunaju, koncentrując się między innymi na poprawie połączeń transportowych i energetycznych, środowisku, rozwoju gospodarczym i społecznym oraz bezpieczeństwie, co przyczyni się do zapewnienia szybszego transportu drogowego i kolejowego, tańszej i bezpieczniejszej energii, lepszego stanu środowiska i czystszych wód, zachowanej bioróżnorodności i skuteczniejszej transgranicznej ochrony przeciwpowodziowej.
2. Strony zwiększają współpracę transgraniczną mającą na celu przywrócenie żeglugi na rzece Prut, która pozwoli zapobiegać powodziom w jej dorzeczu, a także poprawić jakość wód i nawodnienie pól oraz zintensyfikować działalność gospodarczą, wspierać turystykę i działania kulturalne, a także przyczynić się do budowania zdolności.

Artykuł 111

Strony ułatwiają przemieszczanie się obywateli UE i Republiki Mołdawii, którzy są zmuszeni często przekraczać granicę, a przemieszczają się na krótkich dystansach.

Artykuł 112

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

ROZDZIAŁ 21

Zdrowie publiczne

Artykuł 113

Strony zgodnie postanawiają rozwijać współpracę w dziedzinie zdrowia publicznego w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa w zakresie zdrowia publicznego i ochrony zdrowia ludzkiego, co stanowi niezbędny warunek zrównoważonego rozwoju i wzrostu gospodarczego.

Artykuł 114

Współpraca obejmuje w szczególności następujące obszary:

- a) wzmocnienie systemu zdrowia publicznego Republiki Mołdawii, zwłaszcza poprzez wdrożenie reformy sektora zdrowia, zapewnienie wysokiej jakości opieki podstawowej oraz poprawę zarządzania zdrowiem i finansowania opieki zdrowotnej;
- b) nadzór epidemiologiczny i kontrolę chorób zaraźliwych, takich jak HIV/AIDS, wirusowe zapalenie wątroby i gruźlica, a także podwyższoną gotowość na zagrożenia dla zdrowia publicznego i sytuacje nadzwyczajne;
- c) zapobieganie chorobom niezaraźliwym i ich kontrolę, przede wszystkim poprzez wymianę informacji i dobrych praktyk, promowanie zdrowego trybu życia i uwzględnienie najważniejszych uwarunkowań zdrowotnych, takich jak sposób odżywiania, uzależnienie od alkoholu, środków odurzających czy tytoniu;
- d) jakość i bezpieczeństwo substancji pochodzenia ludzkiego;
- e) informacje i wiedzę o zdrowiu; oraz
- f) pełne i terminowe wykonanie międzynarodowych umów w dziedzinie zdrowia, w szczególności Międzynarodowych przepisów zdrowotnych oraz ramowej konwencji antytytoniowej Światowej Organizacji Zdrowia z 2003 r.

Artykuł 115

Współpraca umożliwia:

- a) stopniowe włączanie Republiki Mołdawii do sieci UE dotyczących zdrowia; oraz
- b) stopniowe zacieśnianie wzajemnych relacji między Republiką Mołdawii a Europejskim Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób.

Artykuł 116

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swojego prawodawstwa do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku XIII do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 22

Ochrona ludności

Artykuł 117

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę w zakresie katastrof naturalnych i katastrof spowodowanych przez człowieka. Współpraca prowadzona jest z uwzględnieniem interesów Stron na zasadach równości i wzajemnej korzyści, przy poszanowaniu wzajemnych zależności między Stronami w dziedzinie ochrony ludności oraz wielostronnych działań w tym obszarze.

Artykuł 118

Celem współpracy jest poprawa zapobiegania katastrofom naturalnym i katastrofom spowodowanym przez człowieka, a także gotowości i reakcji na nie.

Artykuł 119

Strony w szczególności wymieniają informacje i wiedzę specjalistyczną oraz realizują wspólne działania na poziomie krajowym, regionalnym i międzynarodowym. Współpraca obejmuje wdrażanie określonych umów i porozumień administracyjnych w tej dziedzinie, zawartych między Stronami zgodnie z odpowiednimi uprawnieniami i kompetencjami UE i jej państw członkowskich oraz zgodnie z procedurami prawnymi Stron.

Artykuł 120

Współpraca obejmuje między innymi następujące cele:

- a) ułatwienie wzajemnej pomocy w sytuacjach wyjątkowych;
- b) całodobową wymianę wczesnych ostrzeżeń i zaktualizowanych informacji dotyczących sytuacji wyjątkowych o dużej skali dotyczących UE lub Republikę Mołdawii, w tym prośby o pomoc i oferty pomocy;
- c) ocenę wpływu katastrof na środowisko;
- d) zapraszanie ekspertów na specjalistyczne warsztaty techniczne i sympozja poświęcone kwestiom ochrony ludności;
- e) zapraszanie w konkretnych przypadkach obserwatorów na specjalne ćwiczenia i szkolenia organizowane przez UE lub Republikę Mołdawii; oraz
- f) wzmacnianie współpracy w zakresie jak najskuteczniejszego wykorzystania dostępnych zdolności w zakresie ochrony ludności.

Artykuł 121

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

ROZDZIAŁ 23***Współpraca w zakresie kształcenia, szkolenia, wielojęzyczności, młodzieży i sportu*****Artykuł 122**

Strony współpracują w celu promowania uczenia się przez całe życie i wspierają współpracę i przejrzystość na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa wyższego.

Artykuł 123

Współpraca koncentruje się między innymi na następujących obszarach:

- a) propagowaniu uczenia się przez całe życie, które jest istotne dla wzrostu i zatrudnienia i umożliwia obywatelom pełny udział w życiu społecznym;
- b) modernizacji systemów kształcenia i szkolenia, poprawie jakości, przydatności i dostępu;
- c) wspieraniu zbieżności szkolnictwa wyższego, na podstawie procesu bolońskiego i planu modernizacji europejskich systemów szkolnictwa wyższego UE;
- d) wzmocnieniu międzynarodowej współpracy akademickiej oraz uczestnictwa w unijnych programach współpracy oraz zwiększeniu mobilności studentów i nauczycieli;
- e) ustanowieniu krajowych ram kwalifikacji w celu poprawy przejrzystości i uznawania kwalifikacji i kompetencji; oraz
- f) wspierania celów określonych w procesie kopenhaskim w zakresie zwiększonej współpracy europejskiej w dziedzinie kształcenia zawodowego i szkolenia.

Artykuł 124

Strony wspierają współpracę i kontakty w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak różnorodność językowa i uczenie się języków obcych przez całe życie, poprzez wymianę informacji i najlepszych praktyk.

Artykuł 125

Strony zgodnie postanawiają współpracować w dziedzinie młodzieży, aby:

- a) wzmocnić współpracę i kontakty w obszarze polityki dotyczącej młodzieży i kształcenia pozaformalnego dla młodzieży i młodych pracowników;
- b) ułatwić aktywny udział wszystkich młodych ludzi w społeczeństwie;
- c) wspierać mobilność młodzieży i młodych pracowników, gdyż przyczynia się ona do wspierania dialogu międzykulturowego i zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji poza systemami kształcenia formalnego, w tym poprzez wolontariat; oraz
- d) propagować współpracę między organizacjami zrzeszającymi młodzież w celu wspierania społeczeństwa obywatelskiego.

Artykuł 126

Strony promują współpracę w obszarze sportu i aktywności fizycznej poprzez wymianę informacji i dobrych praktyk, aby propagować zdrowy tryb życia, społeczne i edukacyjne walory sportu oraz dobre zarządzanie sportem w społeczeństwie, zarówno w UE, jak i w Republice Mołdawii.

ROZDZIAŁ 24***Współpraca w obszarze badań, rozwoju technologicznego i demonstracji*****Artykuł 127**

Strony promują współpracę we wszystkich obszarach cywilnych badań naukowych oraz rozwoju technologicznego i demonstracji na zasadach wzajemnej korzyści oraz przy zapewnieniu odpowiedniej i skutecznej ochrony praw własności intelektualnej.

Artykuł 128

Współpraca w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji obejmuje:

- a) dialog polityczny i wymianę informacji z zakresu nauki i technologii;
- b) ułatwianie należytego dostępu do odpowiednich programów Stron;
- c) zwiększanie zdolności badawczych i udziału jednostek badawczych z Republiki Mołdawii w ramowych programach badań UE;
- d) wspieranie wspólnych projektów badawczych we wszystkich obszarach badań, rozwoju technologicznego i demonstracji;
- e) działania szkoleniowe i programy mobilności dla naukowców, badaczy i innych pracowników badawczych zaangażowanych w badania, rozwój technologiczny i demonstracje po obu stronach;
- f) ułatwianie, w ramach mającego zastosowanie prawodawstwa, swobodnego przepływu badaczy uczestniczących w działaniach objętych niniejszym Układem oraz transgranicznego przemieszczania towarów przeznaczonych do stosowania w ramach tych działań; oraz
- g) inne formy współpracy w ramach badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (w tym poprzez strategie i inicjatywy regionalne) na podstawie wspólnego porozumienia Stron.

Artykuł 129

W ramach współpracy w ramach badań, rozwoju technologicznego i demonstracji należy szukać synergii z działaniami finansowanymi przez Centrum Nauki i Techniki (STCU) oraz innymi działaniami realizowanymi w ramach współpracy finansowej między UE a Republiką Mołdawii.

ROZDZIAŁ 25**Współpraca w obszarze kultury, polityki audiowizualnej i mediów****Artykuł 130**

Strony będą promowały współpracę kulturalną zgodnie z zasadami zawartymi w Konwencji w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (Unesco) z 2005 r. Strony będą dążyć do regularnego dialogu politycznego w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym do rozwoju sektora kultury w UE i Republice Mołdawii. Współpraca między Stronami sprzyjać będzie dialogowi międzykulturowemu, między innymi dzięki zaangażowaniu w nim sektora kultury i społeczeństwa obywatelskiego w UE i w Republice Mołdawii.

Artykuł 131

1. Strony prowadzą regularny dialog i współpracę w celu promowania przemysłu audiowizualnego w Europie oraz wspierają koprodukcję w obszarach kinematografii i telewizji.
2. Współpraca mogłaby obejmować między innymi kwestię szkolenia dziennikarzy i innych przedstawicieli mediów, a także wsparcia dla mediów, tak aby zwiększyć ich niezależność, profesjonalizm i powiązania z mediami w UE zgodnie z europejskimi standardami, w tym standardami Rady Europy oraz Konwencji Unesco w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego z 2005 r.

Artykuł 132

Współpraca Stron koncentruje się na następujących obszarach:

- a) współpracy kulturalnej i wymianie kulturalnej, a także mobilności sztuki i artystów;
- b) dialogu międzykulturowym;
- c) dialogu politycznym na temat polityki kulturalnej i audiowizualnej;
- d) współpracy na forach międzynarodowych takich jak Unesco i Rada Europy, między innymi w celu rozwijania różnorodności kulturowej oraz zachowania i podkreślenia wartości dziedzictwa kulturowego i historycznego oraz
- e) współpracy w dziedzinie mediów.

Artykuł 133

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swojego prawodawstwa do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku XIV do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 26**Współpraca społeczeństwa obywatelskiego****Artykuł 134**

Strony nawiązują dialog na temat współpracy społeczeństwa obywatelskiego, którego cele są następujące:

- a) intensyfikacja kontaktów oraz wymiany informacji i doświadczeń między wszystkimi sektorami społeczeństwa obywatelskiego w UE i w Republice Mołdawii;

- b) zapewnienie szerszej wiedzy na temat Republiki Mołdawii i lepszego jej zrozumienia, w tym jej historii i kultury, w UE, a zwłaszcza wśród organizacji społeczeństwa obywatelskiego znajdujących się w państwach członkowskich, co pozwoli na lepszą świadomość szans i wyzwań w ramach przyszłych stosunków; oraz
- c) wzajemne zapewnienie szerszej wiedzy na temat UE i lepszego jej zrozumienia w Republice Mołdawii, a w szczególności wśród organizacji społeczeństwa obywatelskiego Republiki Mołdawii, gdzie nacisk kładzie się między innymi na wartości, na których UE jest oparta, jej polityki i jej funkcjonowanie.

Artykuł 135

Strony promują dialog i współpracę podmiotów społeczeństwa obywatelskiego z obu stron jako integralną część stosunków między UE a Republiką Mołdawii. Cele takiego dialogu i takiej współpracy są następujące:

- a) zapewnienie udziału społeczeństwa obywatelskiego w stosunkach między UE a Republiką Mołdawii, zwłaszcza w wykonywaniu niniejszego Układu;
- b) zwiększenie udziału społeczeństwa obywatelskiego w publicznym procesie podejmowania decyzji, szczególnie poprzez ustanowienie otwartego, przejrzystego i regularnego dialogu między instytucjami publicznymi a stowarzyszeniami przedstawicielskimi i społeczeństwem obywatelskim;
- c) ułatwienie procesu budowania instytucji i konsolidacji organizacji społeczeństwa obywatelskiego na różne sposoby, w tym poprzez rzecznictwo, tworzenie nieformalnych i formalnych sieci, wzajemne wizyty i warsztaty, zwłaszcza w celu poprawy otoczenia prawnego dla funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego; oraz
- d) umożliwienie przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego z każdej strony zaznajomienia się z procesami konsultacji i dialogu między partnerami obywatelskimi i społecznymi z drugiej strony, w szczególności w celu włączenia społeczeństwa obywatelskiego w publiczny proces podejmowania decyzji w Republice Mołdawii.

Artykuł 136

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

ROZDZIAŁ 27

Współpraca w zakresie ochrony i promowania praw dziecka

Artykuł 137

Strony zgodnie postanawiają współpracować w zapewnianiu promowania praw dziecka zgodnie z przepisami i standardami międzynarodowymi, a w szczególności zgodnie z Konwencją ONZ o prawach dziecka z 1989 r., uwzględniając cele priorytetowe dostosowane do warunków panujących w Republice Mołdawii, zwłaszcza w odniesieniu do grup szczególnie wrażliwych.

Artykuł 138

Współpraca obejmuje w szczególności:

- a) zapobieganie wszelkim formom wykorzystywania (w tym pracy dzieci), znęcania się, zaniedbania i przemocy wobec dzieci oraz ich zwalczanie, w tym poprzez stworzenie i wzmocnienie ram prawnych i instytucjonalnych, a także poprzez kampanie uświadamiające w tej kwestii;
- b) poprawę systemu wyszukiwania dzieci w szczególnie trudnej sytuacji i udzielania im pomocy, w tym poprzez większy udział dzieci w procesach podejmowania decyzji oraz wdrożenie skutecznych mechanizmów reagowania na indywidualne skargi składane przez dzieci;
- c) wymianę informacji i najlepszych praktyk w zakresie ograniczania ubóstwa wśród dzieci, w tym środków koncentrujących politykę społeczną na dobrobycie dzieci oraz promujących i ułatwiających dostęp dzieci do edukacji;
- d) wdrożenie środków mających na celu promowanie praw dzieci w rodzinie i instytucjach opieki, a także zwiększenie możliwości rodziców i opiekunów w celu zapewnienia rozwoju dziecka; oraz

- e) przystąpienie do odpowiednich aktów międzynarodowych, w tym aktów opracowanych przez Organizację Narodów Zjednoczonych, Radę Europy i Haską Konferencję Prawa Prywatnego Międzynarodowego, ich ratyfikację oraz wykonanie w celu promowania i ochrony praw dziecka zgodnie z najwyższymi standardami w tej dziedzinie.

Artykuł 139

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

ROZDZIAŁ 28

Uczestnictwo w programach unii i w działaniach jej agencji

Artykuł 140

Republika Mołdawii ma prawo uczestniczyć w działaniach wszystkich agencji Unii, w przypadku których odpowiednie przepisy ustanawiające daną agencję dopuszczają uczestnictwo Republiki Mołdawii. Republika Mołdawii zawiera z UE osobne umowy umożliwiające jej uczestnictwo w działaniach poszczególnych agencji i określające wysokość jej wkładu finansowego.

Artykuł 141

Republika Mołdawii ma prawo uczestniczyć we wszelkich obecnych i przyszłych programach Unii, w przypadku których odpowiednie przepisy ustanawiające te programy dopuszczają uczestnictwo Republiki Mołdawii. Udział Republiki Mołdawii w programach Unii musi być zgodny z postanowieniami określonymi w Protokole I do niniejszego Układu w sprawie umowy ramowej między Unią Europejską a Republiką Mołdawii dotyczącej ogólnych zasad uczestnictwa Republiki Mołdawii w programach unijnych.

Artykuł 142

Strony będą prowadzić regularny dialog na temat uczestnictwa Republiki Mołdawii w programach Unii i działaniach jej agencji. W szczególności UE informuje Republikę Mołdawii o ewentualnym ustanowieniu nowych agencji i programów Unii, a także o zmianach w kwestii uczestnictwa w programach Unii i działaniach jej agencji, o których mowa w art. 140 i 141 niniejszego Układu.

TYTUŁ V

HANDEL I ZAGADNIENIA ZWIĄZANE Z HANDELEM

ROZDZIAŁ 1

Traktowanie narodowe i dostęp towarów do rynku

Sekcja 1

Postanowienia wspólne

Artykuł 143

Cel

Strony stopniowo ustanawiają strefę wolnego handlu w okresie przejściowym trwającym maksymalnie dziesięć lat od wejścia w życie niniejszego Układu zgodnie z postanowieniami niniejszego Układu oraz zgodnie z art. XXIV Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 („GATT 1994”).

Artykuł 144**Zakres stosowania**

1. Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do handlu towarami ⁽¹⁾ między Stronami.
2. Do celów niniejszego rozdziału „pochodzące” oznacza kwalifikujące się zgodnie z regułami pochodzenia określonymi w protokole II do niniejszego Układu.

Sekcja 2**Zniesienie należności celnych, opłat i innych należności****Artykuł 145****Definicja należności celnych**

Do celów niniejszego rozdziału „należności celne” obejmują każde cło lub wszelkiego rodzaju należności nałożone na przywóz lub wywóz towarów lub z nimi związane, w tym wszelkiego rodzaju podatki wyrównawcze lub należności dodatkowe nałożone na taki przywóz lub wywóz lub z nimi związane. „Należność celna” nie obejmuje:

- a) należności równoważnych podatkom wewnętrznym, nałożonych zgodnie z art. 152 niniejszego Układu;
- b) ceł nałożonych zgodnie z rozdziałem 2 (Środki ochrony handlu) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu; ani
- c) opłat i innych należności nałożonych zgodnie z art. 151 niniejszego Układu.

Artykuł 146**Klasyfikacja towarów**

Klasyfikacja towarów będących przedmiotem handlu między Stronami określona jest zgodnie ze zharmonizowanym systemem oznaczania i kodowania towarów z 1983 r. („HS”) w nomenklaturze taryfowej opartej na HS z 2007 r. Republiki Mołdawii oraz nomenklaturze taryfowej opartej na HS z 2012 r. Unii, a także późniejszych zmianach tych nomenklatur lub „HS”.

Artykuł 147**Zniesienie należności celnych przywozowych**

1. Każda ze Stron obniża lub znosi należności celne na towary pochodzące z terytorium drugiej Strony zgodnie z załącznikiem XV do niniejszego Układu.
2. Dla każdego towaru podstawowa stawka należności celnych, do której mają być stosowane kolejne obniżki i zniesienia zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, jest wskazana w załączniku XV do niniejszego Układu.
3. Jeżeli w jakimkolwiek momencie po dniu wejścia w życie niniejszego Układu Strona obniży swoją stawkę należności celnej stosowaną względem kraju najbardziej uprzywilejowanego („KNU”), stawka ta stosowana jest wyłącznie jako stawka podstawowa, o ile, i tak długo, jak jest ona niższa od stawki obliczonej zgodnie z załącznikiem XV do niniejszego Układu.
4. Po wejściu w życie niniejszego Układu Strony mogą zgodnie postanowić, że rozważą przyspieszenie znoszenia należności celnych we wzajemnym handlu oraz rozszerzenie zakresu takiego znoszenia. Decyzja Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, w sprawie przyspieszenia lub zniesienia należności celnych na dany towar zastępuje każdą stawkę celną lub kategorię znoszenia ceł określoną dla tego towaru zgodnie z załącznikiem XV do niniejszego Układu.
5. W ciągu trzeciego roku po wejściu w życie niniejszego Układu Strony dokonują oceny sytuacji, biorąc pod uwagę strukturę handlu produktami rolnymi między Stronami, szczególną wrażliwość tych produktów i rozwój polityki rolnej obu Stron.
6. Na forum Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu Strony analizują, na zasadzie wzajemności, możliwości przyznania sobie wzajemnie dalszych ustępstw w celu poprawy liberalizacji handlu produktami rolnymi, zwłaszcza tymi, które są objęte kontyngentami taryfowymi.

⁽¹⁾ Do celów niniejszej Umowy „towary” oznaczają produkty w rozumieniu GATT 1994, o ile w niniejszym Układzie nie postanowiono inaczej.

Artykuł 148**Mechanizm przeciwdziałający obchodzeniu ceł na produkty rolne i przetworzone produkty rolne**

1. Produkty wymienione w załączniku XV-C do niniejszego Układu podlegają mechanizmowi przeciwdziałającemu obchodzeniu ceł. Średnią roczną wielkość przywozu z Republiki Mołdawii do Unii dla każdej kategorii tych produktów przedstawiono w załączniku XV-C do niniejszego Układu.

2. Kiedy wielkość przywozu w jednej lub kilku kategoriach produktów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, osiągnie 70 % wielkości określonej w załączniku XV-C w dowolnym roku rozpoczynającym się w dniu 1 stycznia, Unia powiadamia Republikę Mołdawii o wielkości przywozu odnośnych produktów. Po takim powiadomieniu i w ciągu 14 dni kalendarzowych od dnia, w którym wielkość przywozu w jednej lub kilku kategoriach produktów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, osiągnie 80 % wielkości określonej w załączniku XV-C do niniejszego Układu, Republika Mołdawii przekazuje Unii należyte uzasadnienie zwiększenia przywozu. W przypadku gdy taki przywóz osiągnie 100 % wielkości określonej w załączniku XV-C do niniejszego Układu, a Republika Mołdawii nie poda należytego uzasadnienia, Unia może tymczasowo zawiesić preferencyjne traktowanie odnośnych produktów.

Zawieszenie stosuje się przez okres sześciu miesięcy i staje się skuteczne z dniem opublikowania decyzji o zawieszeniu preferencyjnego traktowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

3. Wszystkie tymczasowe zawieszenia przyjęte zgodnie z ust. 2 są niezwłocznie zgłaszane przez Unię Republice Mołdawii.

4. Tymczasowe zawieszenie może zostać zniesione przez Unię przed upływem sześciu miesięcy od daty jego wejścia w życie, jeżeli Republika Mołdawii przedstawi na forum Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, dowody potwierdzające, że wielkość przywozu produktów w odnośnej kategorii przekraczająca wielkość, o której mowa w załączniku XV-C do niniejszego Układu, wynika ze zmiany poziomu produkcji i zdolności wywozowej Republiki Mołdawii w przypadku odnośnych produktów.

5. Załącznik XV-C do niniejszego Układu, podobnie jak wspomniane wielkości, mogą zostać zmienione za wzajemną zgodą Unii i Republiki Mołdawii w ramach Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, na wniosek Republiki Mołdawii, aby odzwierciedlić zmiany w poziomie produkcji i zdolności wywozowej Republiki Mołdawii w przypadku odnośnych produktów.

Artykuł 149**Klauzula zawieszająca**

Żadna ze Stron nie może podnosić jakichkolwiek istniejących należności celnych ani przyjmować jakichkolwiek nowych należności celnych w stosunku do towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony. Nie uniemożliwia to którejkolwiek ze Stron:

- a) podniesienia należności celnej do poziomu określonego w załączniku XV w następstwie jej jednostronnego obniżenia; lub
- b) utrzymania bądź podniesienia należności celnej do wysokości zatwierdzonej przez Organ Rozstrzygania Sporów WTO.

Artykuł 150**Należności celne wywozowe**

Żadna ze Stron nie przyjmuje ani nie utrzymuje w odniesieniu do wywozu towarów na terytorium drugiej Strony ani w związku z tym wywozem jakichkolwiek ceł ani podatków innych niż należności wewnętrzne stosowane zgodnie z art. 152 niniejszego Układu.

Artykuł 151**Oplaty i inne należności**

Każda ze Stron zapewnia, zgodnie z art. VIII GATT 1994 i jego uwagami interpretacyjnymi, aby wszystkie opłaty i należności jakiegokolwiek rodzaju inne niż należności celne lub inne środki, o których mowa w art. 147 niniejszego Układu, nałożone na przywóz lub wywóz bądź z nimi związane były ograniczone kwotowo do przybliżonych kosztów wyświadczonych usług oraz nie stanowiły pośredniej ochrony towarów krajowych ani opodatkowania przywozu lub wywozu do celów fiskalnych.

Sekcja 3**Środki pozataryfowe****Artykuł 152****Traktowanie narodowe**

Każda ze Stron przyznaje traktowanie narodowe towarom drugiej Strony zgodnie z art. III GATT 1994, łącznie z uwagami interpretacyjnymi do niego. W tym celu art. III GATT 1994 i uwagi interpretacyjne do niego zostają włączone do niniejszego Układu i stanowią jego integralną część.

Artykuł 153**Ograniczenia w przywozie i wywozie**

Żadna ze Stron nie przyjmuje ani nie utrzymuje zakazów ani ograniczeń względem przywozu jakichkolwiek towarów drugiej Strony ani wywozu lub sprzedaży eksportowej jakichkolwiek towarów z przeznaczeniem na terytorium drugiej Strony, chyba że postanowienia niniejszego Układu stanowią inaczej lub odbywa się to zgodnie z art. XI GATT 1994 i uwagami interpretacyjnymi do niego. W tym celu art. XI GATT 1994 i uwagi interpretacyjne do niego zostają włączone do niniejszego Układu i stanowią jego integralną część.

Sekcja 4**Postanowienia szczegółowe dotyczące towarów****Artykuł 154****Wyjątki ogólne**

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane w sposób uniemożliwiający przyjęcie lub egzekwowanie przez którąkolwiek ze Stron środków zgodnych z art. XX i XXI GATT 1994 oraz wszelkich odpowiednich uwag interpretacyjnych do tych artykułów na mocy GATT 1994, które zostają niniejszym włączone do niniejszego Układu i stanowią jego integralną część.

2. Strony przyjmują do wiadomości, że przed podjęciem jakichkolwiek środków, które wymagają uzasadnienia na mocy art. XX lit. i) i j) GATT 1994, Strona zamierzająca podjąć takie środki przedstawia drugiej Stronie wszystkie odpowiednie informacje w celu znalezienia rozwiązania możliwego do przyjęcia przez Strony. Jeżeli w ciągu 30 dni od przekazania takich informacji nie zostanie osiągnięte porozumienie, Strona może zastosować środki na mocy niniejszego ustępu względem danego towaru. W przypadku gdy wyjątkowe i krytyczne okoliczności wymagają natychmiastowego działania i uniemożliwiają wcześniejsze dostarczenie informacji lub przeprowadzenie badań, Strona zamierzająca podjąć środki może zastosować bezzwłocznie środki zabezpieczające niezbędne do zaradzenia sytuacji i informuje o tym niezwłocznie drugą Stronę.

Sekcja 5**Współpraca administracyjna i koordynacja z innymi państwami****Artykuł 155****Szczególne postanowienia dotyczące współpracy administracyjnej**

1. Strony zgodnie postanawiają, że współpraca i pomoc administracyjna są niezbędne do wdrażania i kontroli traktowania preferencyjnego przyznanego na mocy niniejszego rozdziału i podkreślają swoje zobowiązanie do zwalczania nieprawidłowości i nadużyć finansowych w sprawach celnych i związanych z cłami.

2. W przypadku gdy Strona stwierdza, na podstawie obiektywnych informacji, brak współpracy lub pomocy administracyjnej drugiej Strony bądź nieprawidłowości lub nadużycia finansowe w sprawach, o których mowa w niniejszym rozdziale, Strona ta może tymczasowo zawiesić odpowiednie traktowanie preferencyjne danego produktu lub danych produktów zgodnie z niniejszym artykułem, a w szczególności zgodnie z procedurą określoną w ust. 5.

3. Do celów niniejszego artykułu brak współpracy lub pomocy administracyjnej oznacza między innymi:
- a) powtarzające się przypadki niedopełnienia obowiązku weryfikacji statusu pochodzenia danego produktu lub danych produktów;
  - b) powtarzające się przypadki odmowy lub nieuzasadnionego opóźnienia w przeprowadzaniu późniejszych weryfikacji dowodów pochodzenia bądź przekazywaniu ich wyników;
  - c) powtarzające się przypadki odmowy lub nieuzasadnionego opóźnienia w wydawaniu zezwolenia na przeprowadzenie misji służących weryfikacji autentyczności dokumentów lub prawidłowości informacji mających znaczenie dla przyznania danego traktowania preferencyjnego.
4. Do celów niniejszego artykułu ustalenie istnienia nieprawidłowości lub nadużyć finansowych może mieć miejsce między innymi w przypadku, gdy nastąpił gwałtowny, nie w pełni uzasadniony, wzrost wielkości przywozu towarów, przekraczający tradycyjny poziom produkcji i zdolność wywozową drugiej Strony, związany z posiadaniem obiektywnych informacji dotyczących nieprawidłowości lub nadużyć finansowych.
5. Warunki wprowadzenia tymczasowego zawieszenia są następujące:
- a) Strona, która stwierdziła, na podstawie obiektywnych informacji, brak współpracy lub pomocy administracyjnej drugiej Strony bądź nieprawidłowości lub nadużycia finansowe, bez zbędnej zwłoki powiadamia o tym Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, przekazując jednocześnie obiektywne informacje, oraz rozpoczyna konsultacje w ramach tego Komitetu w oparciu o wszelkie stosowne informacje i obiektywne ustalenia celem znalezienia rozwiązania możliwego do przyjęcia dla obu Stron;
  - b) w przypadku gdy Strony rozpoczęły konsultacje w ramach wspomnianego Komitetu i nie uzgodniły możliwego do przyjęcia rozwiązania w ciągu trzech miesięcy od dnia powiadomienia, zainteresowana Strona może tymczasowo zawiesić zastosowane traktowanie preferencyjne danego produktu lub danych produktów. O takim tymczasowym zawieszeniu bez zbędnej zwłoki powiadamia się Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu;
  - c) tymczasowe zawieszenie przewidziane w niniejszym artykule ogranicza się do środków niezbędnych do ochrony interesów finansowych zainteresowanej Strony. Nie może ono przekraczać okresu sześciu miesięcy, który może zostać odnowiony, jeżeli do dnia jego wygaśnięcia nie wystąpiły żadne zmiany w odniesieniu do warunków, które doprowadziły do pierwotnego zawieszenia. Stanowią one przedmiot okresowych konsultacji w ramach Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, w szczególności w celu zniesienia tych tymczasowych zawiesznień bezzwłocznie po ustaniu warunków, które przyczyniły się do ich zastosowania.
6. Każda ze Stron publikuje wszystkie zawiadomienia dla importerów dotyczące wszelkich powiadomień, o których mowa w ust. 5 lit. a), wszelkich decyzji, o których mowa w ust. 5 lit. b), i wszelkich przypadków rozszerzenia bądź zniesienia, o których mowa w ust. 5 lit. c), zgodnie ze swoimi procedurami wewnętrznymi.

Artykuł 156

Postępowanie w przypadku błędów administracyjnych

W przypadku popełnienia przez właściwe organy błędu we właściwym zarządzaniu systemem preferencyjnym dotyczącym wywozu, a zwłaszcza w stosowaniu postanowień protokołu II do niniejszego Układu dotyczącego definicji pojęcia „produkty pochodzące” i metod współpracy administracyjnej, w przypadku gdy błąd ten wywiera skutki w zakresie ceł przywozowych, Strona, której dotyczą takie skutki, może zwrócić się do Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, o zbadanie możliwości podjęcia wszelkich możliwych środków w celu rozwiązania takiego problemu.

Artykuł 157

Umowy z innymi państwami

1. Niniejszy Układ nie wyklucza utrzymywania lub ustanawiania unii celnych, innych stref wolnego handlu lub dokonywania uzgodnień dotyczących ruchu granicznego, o ile ich skutkiem nie jest sprzeczność z uzgodnieniami dotyczącymi handlu przewidzianymi w niniejszym Układzie.

2. W ramach Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, Strony prowadzą konsultacje dotyczące umów ustanawiających unie celne, inne strefy wolnego handlu lub uzgodnień w zakresie ruchu granicznego, a w razie potrzeby również innych istotnych kwestii związanych z ich polityką handlową wobec państw trzecich. Konsultacje takie prowadzone są w szczególności w przypadku przystąpienia do UE państwa trzeciego, aby zapewnić uwzględnienie wspólnych interesów Unii i Republiki Mołdawii, określonych w niniejszym Układzie.

ROZDZIAŁ 2

Środki ochrony handlu

Sekcja 1

Ogólne środki ochronne

Artykuł 158

Postanowienia ogólne

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wynikające z art. XIX GATT 1994 oraz Porozumienia w sprawie środków ochronnych zawartego w załączniku 1 A do Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu („Porozumienia WTO”) („Porozumienie w sprawie środków ochronnych”) i art. 5 Porozumienia w sprawie rolnictwa, zawartego w załączniku 1 A do Porozumienia WTO („Porozumienie w sprawie rolnictwa”).
2. Reguły preferencyjnego pochodzenia ustanowione na mocy rozdziału 1 (Traktowanie narodowe i dostęp towarów do rynku) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu nie mają zastosowania do niniejszej sekcji.
3. Postanowienia niniejszej sekcji nie podlegają rozdziałowi 14 (Rozstrzyganie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.

Artykuł 159

Przejrzystość

1. Strona wszczynająca dochodzenie w sprawie środków ochronnych powiadamia o tym fakcie drugą Stronę, jeżeli druga Strona ma istotny interes gospodarczy.
2. Niezależnie od art. 158 niniejszego Układu, Strona wszczynająca dochodzenie w sprawie środków ochronnych i zamierzająca wprowadzić środki ochronne niezwłocznie przedkłada na wniosek drugiej Strony pisemne powiadomienie *ad hoc* dotyczące wszystkich ważnych informacji prowadzących do wszczęcia dochodzenia w sprawie środków ochronnych oraz nałożenia takich środków, w tym, w stosownych przypadkach, informacji na temat wszczęcia dochodzenia w sprawie środków ochronnych, na temat tymczasowych ustaleń oraz ustaleń końcowych wynikających z dochodzenia, jak również oferuje drugiej Stronie możliwość przeprowadzenia konsultacji.
3. Do celów niniejszego artykułu uważa się, że Strona ma istotny interes gospodarczy, jeżeli należy do pięciu największych dostawców produktu będącego przedmiotem przywozu w okresie ostatnich trzech lat, pod względem wielkości albo wartości w ujęciu bezwzględnym.

Artykuł 160

Zastosowanie środków

1. Nakładając środki ochronne, Strony starają się to czynić w sposób w najmniejszym stopniu wpływający na dwustronną wymianę handlową.
2. Do celów ust. 1, jeżeli jedna Strona uzna wymogi prawne związane z nałożeniem ostatecznych środków ochronnych za spełnione i zamierza wprowadzić takie środki, powiadamia drugą Stronę i umożliwia przeprowadzenie dwustronnych konsultacji. Jeżeli nie znaleziono satysfakcjonującego rozwiązania w ciągu 30 dni od dnia powiadomienia, Strona dokonująca przywozu może podjąć odpowiednie środki w celu rozwiązania problemu.

Sekcja 2

Środki antydumpingowe i wyrównawcze

Artykuł 161

Postanowienia ogólne

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki na mocy art. VI GATT 1994, Porozumienia w sprawie stosowania art. VI GATT 1994, zawartego w załączniku 1 A do Porozumienia WTO („Porozumienie antydumpingowe”), oraz Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych, zawartego w załączniku 1 A do Porozumienia WTO („Porozumienie w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych”).
2. Reguły preferencyjnego pochodzenia ustanowione na mocy rozdziału 1 (Traktowanie narodowe i dostęp towarów do rynku) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu nie mają zastosowania do niniejszej sekcji.
3. Postanowienia niniejszej sekcji nie podlegają rozdziałowi 14 (Rozstrzyganie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.

Artykuł 162

Przejrzystość

1. Strony uzgadniają, że środki antydumpingowe i wyrównawcze powinny być stosowane w pełnej zgodności z wymogami zawartymi odpowiednio w Porozumieniu antydumpingowym oraz w Porozumieniu w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych i powinny opierać się na sprawiedliwym i przejrzystym systemie.
2. Strony zapewniają, niezwłocznie po wprowadzeniu tymczasowych środków i przed podjęciem ostatecznej decyzji, pełne i właściwe ujawnienie wszystkich zasadniczych faktów i ustaleń, które stanowią podstawę decyzji o zastosowaniu środków, bez uszczerbku dla art. 6 ust. 5 Porozumienia antydumpingowego i art. 12 ust. 4 Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych. Ujawnienie dokonywane jest w formie pisemnej oraz zapewnia zainteresowanym stronom odpowiedni czas na przedstawienie uwag.
3. Pod warunkiem że nie powoduje to niepotrzebnego opóźnienia w zakresie prowadzonego dochodzenia, każdej zainteresowanej stronie zapewnia się możliwość bycia wysłuchanym i wyrażenia swoich opinii podczas dochodzenia antydumpingowego lub dochodzenia antysubsydyjnego.

Artykuł 163

Uwzględnienie interesu publicznego

Strona może nie stosować środków antydumpingowych lub wyrównawczych w przypadku, gdy na podstawie informacji udostępnionych w toku dochodzenia można jasno stwierdzić, że stosowanie takich środków nie leży w interesie publicznym. Ustalenie, czy występuje interes publiczny, opiera się na ocenie ogółu różnych interesów, w tym interesu przemysłu krajowego oraz użytkowników, konsumentów i importerów w zakresie, w jakim dostarczyli oni organom prowadzącym dochodzenie stosowne informacje.

Artykuł 164

Zasada niższego cła

W przypadku gdy Strona postanawia nałożyć tymczasowe lub ostateczne cło antydumpingowe lub wyrównawcze, kwota takiego cła nie może przekraczać marginesu dumpingu ani łącznej kwoty subsydiów stanowiących podstawę środków wyrównawczych, natomiast powinna być niższa od marginesu dumpingu lub łącznej kwoty subsydiów stanowiących podstawę środków wyrównawczych, jeżeli takie niższe cło będzie odpowiednie, aby usunąć szkodę wyrządzoną przemysłowi krajowemu.

Sekcja 3

Dwustronne środki ochronne

Artykuł 165

Stosowanie dwustronnych środków ochronnych

1. Jeżeli, w wyniku obniżenia lub zniesienia należności celnych na mocy niniejszego Układu, towary pochodzące z terytorium jednej Strony są przedmiotem przywozu na terytorium drugiej Strony w tak dużych ilościach w ujęciu bezwzględnym lub względem produkcji krajowej oraz w takich warunkach, że mogą wyrządzić poważną szkodę lub grozić wyrządzeniem takiej szkody przemysłowi krajowemu produkującemu towary podobne lub bezpośrednio konkurujące, Strona dokonująca przywozu może wprowadzić środki przewidziane w ust. 2 zgodnie z warunkami i procedurami ustanowionymi w niniejszej sekcji.
2. Strona dokonująca przywozu może wprowadzić dwustronne środki ochronne, które:
  - a) wstrzymają dalsze obniżki stawki należności celnej nałożonej na dany towar i ustanowionej na mocy niniejszego Układu; lub
  - b) zwiększą stawkę należności celnej nałożonej na dany towar do poziomu, który nie przekracza poziomu niższego niż:
    - (i) stawka KNU należności celnej nałożonej na dany towar obowiązującej w momencie wprowadzania środka; lub
    - (ii) podstawowa stawka należności celnej wskazana w harmonogramach zawartych w załączniku XV zgodnie z art. 147 niniejszego Układu.

Artykuł 166

Wyjątki i ograniczenia

1. Strona powiadamia pisemnie drugą Stronę o wszczęciu dochodzenia opisanego w ust. 2 i prowadzi konsultacje z drugą Stroną możliwie najwcześniej przed zastosowaniem dwustronnych środków ochronnych, w celu przeglądu informacji wynikających z dochodzenia oraz wymiany uwag na temat środków.
2. Strona stosuje dwustronne środki ochronne dopiero po tym, jak właściwe organy przeprowadzą dochodzenie zgodnie z art. 3 i art. 4 ust. 2 lit. c) Porozumienia w sprawie środków ochronnych. W tym celu art. 3 i art. 4 ust. 2 lit. c) Porozumienia w sprawie środków ochronnych zostają włączone do niniejszego Układu i stanowią jego część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.
3. Prowadząc dochodzenie opisane w ust. 2 niniejszego artykułu, Strona przestrzega wymogów określonych w art. 4 ust. 2 lit. a) Porozumienia w sprawie środków ochronnych. W tym celu art. 4 ust. 2 lit. a) Porozumienia w sprawie środków ochronnych zostaje włączony do niniejszego Układu i stanowi jego część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.
4. Każda ze Stron zapewnia, aby jej właściwe organy zakończyły każde dochodzenie opisane w ust. 2 w terminie jednego roku od jego wszczęcia.
5. Żadna ze Stron nie może stosować dwustronnych środków ochronnych:
  - a) z wyjątkiem takiego zakresu i przez taki okres, jakie są niezbędne, aby zapobiec lub zaradzić poważnej szkodzi i ułatwić dostosowanie przemysłu krajowego;
  - b) przez okres dłuższy niż dwa lata. Okres ten może jednak zostać przedłużony maksymalnie o kolejne dwa lata, jeżeli właściwe organy Strony dokonującej przywozu stwierdzą, zgodnie z procedurami wskazanymi w niniejszym artykule, że dalsze obowiązywanie środków jest konieczne, aby zapobiec lub zaradzić poważnej szkodzi oraz ułatwić dostosowanie przemysłu krajowego, oraz że istnieją dowody na istnienie procesu dostosowania w przemyśle, pod warunkiem że całkowity okres stosowania środka ochronnego, łącznie z okresem wstępnego stosowania i ewentualnym przedłużeniem, nie przekroczy czterech lat;
  - c) po upływie okresu przejściowego; ani
  - d) w odniesieniu do tego samego produktu, w tym samym czasie co środek zastosowany na podstawie art. XIX GATT 1994 i Porozumienia w sprawie środków ochronnych.
6. W przypadku gdy jedna ze Stron znosi dwustronny środek ochronny, stawka należności celnej odpowiada stawce, która obowiązywałaby zgodnie z harmonogramem zawartym w załączniku XV do niniejszego Układu, gdyby nie zastosowano tego środka.

Artykuł 167

Środki tymczasowe

W krytycznych okolicznościach, w przypadku gdy opóźnienie mogłoby wyrządzić trudną do naprawienia szkodę, Strona może zastosować dwustronny środek ochronny na zasadzie tymczasowej po wstępnym stwierdzeniu, że istnieją wyraźne dowody wskazujące na wzrost przywozu towaru pochodzącego z terytorium drugiej Strony w wyniku obniżenia lub zniesienia należności celnej na mocy niniejszego Układu, oraz że taki przywóz może wyrządzić poważną szkodę przemysłowi krajowemu lub stanowić takie zagrożenie. Obowiązywanie tymczasowego środka nie może przekraczać 200 dni, a podczas tego okresu Strona musi przestrzegać wymogów art. 166 ust. 2 i 3 niniejszego Układu. Strona bezzwłocznie zwraca zapłacone cło przekraczające wysokość stawki celnej określonej w załączniku XV do niniejszego Układu, jeżeli dochodzenie opisane w art. 166 ust. 2 niniejszego Układu nie doprowadzi do stwierdzenia, że wymogi art. 165 niniejszego Układu zostały spełnione. Okres obowiązywania tymczasowego środka jest wliczany w okres wskazany w art. 166 ust. 5 lit. b) niniejszego Układu.

Artykuł 168

Wyrównania

1. Strona stosująca dwustronny środek ochronny prowadzi konsultacje z drugą Stroną, aby wspólnie ustalić odpowiednie wyrównanie dotyczące liberalizacji handlu w formie koncesji wywierających zasadniczo równoważne skutki handlowe lub mających wartość równoważną dodatkowym cłom, które mogą wynikać z wprowadzenia środka ochronnego. Strona przewiduje możliwość przeprowadzenia takich konsultacji nie później niż 30 dni po zastosowaniu dwustronnego środka ochronnego.

2. Jeżeli konsultacje na mocy ust. 1 nie doprowadzą w terminie 30 dni po ich rozpoczęciu do porozumienia w sprawie wyrównania dotyczącego liberalizacji handlu, Strona, której towary podlegają środkowi ochronnemu, może zawiesić stosowanie koncesji wywierających zasadniczo równoważne skutki handlowe względem Strony, która wprowadziła środek ochronny.

3. Prawo do zawieszenia, o którym mowa w ust. 2, nie może być wykonywane podczas pierwszych 24 miesięcy obowiązywania dwustronnego środka ochronnego, pod warunkiem że środek ochronny spełnia wymagania niniejszej Umowy.

Artykuł 169

Definicje

Do celów niniejszej sekcji:

- a) „poważna szkoda” lub „groźba poważnej szkody” rozumiana jest zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. a) i b) Porozumienia w sprawie środków ochronnych. W tym celu art. 4 ust. 1 lit. a) i b) Porozumienia w sprawie środków ochronnych zostaje włączony do niniejszego Układu i stanowi jego część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian; oraz
- b) okres przejściowy oznacza okres dziesięciu lat od daty wejścia w życie niniejszego Układu.

ROZDZIAŁ 3

Bariery techniczne w handlu, normalizacja, metrologia, akredytacja i ocena zgodności

Artykuł 170

Zakres stosowania i definicje

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do opracowywania, przyjmowania i stosowania norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności, określonych w Porozumieniu w sprawie barier technicznych w handlu, zawartym w załączniku 1 A do Porozumienia WTO („Porozumienie TBT”), które mogą mieć wpływ na handel towarami między Stronami.

2. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu, niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środków sanitarnych i fitosanitarnych określonych w załączniku A do Porozumienia w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych zawartego w załączniku 1 A do Porozumienia WTO („Porozumienie SPS”) ani do specyfikacji zakupów opracowanych przez organy władz publicznych, dotyczących ich własnych wymogów w zakresie produkcji lub konsumpcji.
3. Do celów niniejszego rozdziału zastosowanie mają definicje zawarte w załączniku 1 do Porozumienia TBT.

Artykuł 171

Uznanie postanowień Porozumienia TBT

Strony potwierdzają istniejące prawa i obowiązki wobec siebie nawzajem, wynikające z Porozumienia TBT, które zostaje niniejszym włączone do niniejszego Układu i stanowi jego część.

Artykuł 172

Współpraca techniczna

1. Strony wzmacniają współpracę w dziedzinie norm, przepisów technicznych, metrologii, nadzoru rynku, akredytacji i systemów oceny zgodności w celu poszerzenia wzajemnego zrozumienia swoich systemów oraz ułatwienia dostępu do swoich rynków. W tym celu mogą one nawiązać dialog regulacyjny na poziomie horyzontalnym i sektorowym.
2. W ramach współpracy Strony starają się określić, rozwinąć i promować inicjatywy ułatwiające wymianę handlową, które mogą obejmować między innymi, lecz nie wyłącznie:
  - a) wzmacnianie współpracy regulacyjnej poprzez wymianę danych i doświadczeń oraz poprzez współpracę naukowo-techniczną w celu poprawy jakości swoich przepisów technicznych, norm, nadzoru rynku, oceny zgodności i akredytacji oraz efektywnego wykorzystania zasobów regulacyjnych;
  - b) promowanie i stymulowanie współpracy dwustronnej między swoimi — publicznymi lub prywatnymi — organizacjami odpowiedzialnymi za metrologię, normalizację, nadzór rynku, ocenę zgodności i akredytację;
  - c) sprzyjanie rozwojowi wysokiej jakości infrastruktury na potrzeby normalizacji, metrologii, akredytacji, oceny zgodności i systemu nadzoru rynku w Republice Mołdawii;
  - d) promowanie udziału Republiki Mołdawii w pracach odpowiednich organizacji europejskich;
  - e) poszukiwanie rozwiązań w przypadku powstawania barier w handlu; oraz
  - f) koordynowanie swoich stanowisk w międzynarodowych organizacjach handlowych i regulacyjnych, takich jak WTO oraz Europejska Komisja Gospodarcza Organizacji Narodów Zjednoczonych („EKG ONZ”).

Artykuł 173

Zbliżenie przepisów technicznych, norm i oceny zgodności

1. Republika Mołdawii podejmuje niezbędne działania w celu stopniowego osiągnięcia zgodności z unijnymi przepisami technicznymi, normami, metrologią, akredytacją, oceną zgodności, odpowiednimi systemami i systemem nadzoru rynku, oraz zobowiązuje się przestrzegać zasad i praktyk określonych w odnośnym dorobku prawnym Unii.
2. Aby osiągnąć cele określone w ust. 1, Republika Mołdawii:
  - a) stopniowo włącza odnośny dorobek prawny Unii do swojego prawodawstwa zgodnie z postanowieniami załącznika XVI do niniejszego Układu; oraz
  - b) przeprowadza reformy administracyjne i instytucjonalne, niezbędne do stworzenia skutecznego i przejrzystego systemu, którego wymaga wykonanie niniejszego rozdziału.
3. Republika Mołdawii powstrzymuje się od zmiany swoich przepisów horyzontalnych i sektorowych, z wyjątkiem zmian koniecznych do stopniowego dostosowania tych przepisów do odnośnego dorobku prawnego Unii i utrzymania tego dostosowania; powiadamia także Unię o zmianach w swoich przepisach krajowych.

4. Republika Mołdawii zapewnia udział swoich odpowiednich organów krajowych w europejskich i międzynarodowych organizacjach zajmujących się normalizacją, metrologią prawną i podstawową oraz oceną zgodności, w tym akredytacją, zgodnie z obszarem działalności tych organów i dostępnymi dla nich możliwościami członkostwa.

5. W celu zintegrowania jej systemu normalizacji Republika Mołdawii:

- a) dokonuje stopniowej transpozycji ogółu norm europejskich (EN) do norm krajowych, co obejmuje również europejskie normy zharmonizowane, których dobrowolne stosowanie uznawane jest za zachowanie zgodności z prawodawstwem Unii transponowanym do prawodawstwa Republiki Mołdawii;
- b) wraz z transpozycją tych norm wycofuje sprzeczne z nimi normy krajowe; oraz
- c) stopniowo wypełnia warunki pełnego członkostwa w europejskich organizacjach normalizacyjnych.

6. Po wejściu w życie niniejszego Układu Republika Mołdawii przedkłada Unii coroczne sprawozdania z działań przedsięwziętych zgodnie z załącznikiem XVI do niniejszego Układu. W razie niezrealizowania działań przedstawionych w załączniku XVI do niniejszego Układu w przewidzianym w nim terminie Republika Mołdawii przedstawia nowy harmonogram ukończenia takich działań. Załącznik XVI do niniejszego Układu może zostać dostosowany przez Strony.

Artykuł 174

Układ w sprawie oceny zgodności i zatwierdzania wyrobów przemysłowych (ACAA)

1. Strony zgodnie postanawiają dodać jako protokół do niniejszego Układu Układ w sprawie oceny zgodności i zatwierdzania wyrobów przemysłowych (ACAA) obejmujący sektory wymienione w wykazie zawartym w załączniku XVI do niniejszego Układu, które po uzgodnieniu uznaje się za dostosowane, po tym jak Unia sprawdzi, czy odpowiednie prawodawstwo sektorowe i horyzontalne, instytucje i normy Republiki Mołdawii zostały w pełni dostosowane do prawodawstwa, instytucji i norm Unii. Układ ACAA ma zostać ostatecznie rozszerzony na sektory wymienione w załączniku XVI do niniejszego Układu.

2. Układ ACAA będzie stanowić, że handel wyrobami w sektorach objętych tym układem odbywa się między Stronami na takich samych warunkach, jakie mają zastosowanie w handlu tymi wyrobami między państwami członkowskimi.

Artykuł 175

Oznakowywanie i etykietowanie

1. Bez uszczerbku dla art. 173 i 174 niniejszego Układu, w odniesieniu do przepisów technicznych dotyczących wymogów w zakresie etykietowania lub oznakowania, Strony potwierdzają zasady określone w rozdziale 2.2 Porozumienia TBT, stanowiące, że wymogi takie nie mogą być opracowywane, przyjmowane ani stosowane w celu tworzenia niepotrzebnych przeszkód w handlu międzynarodowym ani nie mogą mieć takiego skutku. Z tego względu wymogi dotyczące etykietowania lub oznakowania nie mogą ograniczać handlu w stopniu większym niż to konieczne do osiągnięcia uzasadnionego celu, biorąc pod uwagę zagrożenia, jakie mogłoby wywołać nieosiągnięcie tego celu.

2. W kwestii obowiązkowego oznakowania lub etykietowania Strony zgodnie postanawiają:

- a) podejmować wysiłki w kierunku minimalizacji wymogów dotyczących oznakowania lub etykietowania z wyjątkiem wymogów niezbędnych do przyjęcia dorobku prawnego Unii w tej dziedzinie oraz do ochrony zdrowia, bezpieczeństwa lub środowiska bądź z uwagi na inne uzasadnione cele polityki publicznej; oraz
- b) zachować prawo do wymagania, aby informacje umieszczane na oznaczeniach lub etykietach były w określonym języku.

ROZDZIAŁ 4

Środki sanitarne i fitosanitarne

Artykuł 176

Cel

1. Celem niniejszego rozdziału jest ułatwienie handlu między Stronami towarami, których dotyczą środki sanitarne i fitosanitarne (środki SPS), przy równoczesnym zapewnieniu ochrony życia i zdrowia ludzi, zwierząt i roślin poprzez:

- a) zapewnienie pełnej przejrzystości w kwestii środków mających zastosowanie do handlu, wymienionych w załączniku XVII do niniejszego Układu;

- b) zbliżenie systemu regulacyjnego Republiki Mołdawii do systemu regulacyjnego Unii;
  - c) uznawanie statusu Stron pod względem zdrowia zwierząt i roślin oraz stosowanie zasady regionalizacji;
  - d) ustanowienie mechanizmu uznawania równoważności środków utrzymywanych przez Stronę i wymienionych w załączniku XVII do niniejszego Układu;
  - e) dalsze wykonywanie Porozumienia SPS;
  - f) ustanowienie mechanizmów i procedur w zakresie ułatwiania handlu; oraz
  - g) poprawę komunikacji i współpracy między Stronami w sprawie środków wymienionych w załączniku XVII do niniejszego Układu.
2. Celem niniejszego rozdziału jest osiągnięcie porozumienia między Stronami w kwestii norm dotyczących dobrostanu zwierząt.

Artykuł 177

Zobowiązania wielostronne

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wynikające z porozumień WTO, a w szczególności Porozumienia SPS.

Artykuł 178

Zakres stosowania

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do wszystkich środków sanitarnych i fitosanitarnych Strony, które mogą bezpośrednio lub pośrednio wpływać na handel między Stronami, w tym do wszystkich środków wymienionych w załączniku XVII do niniejszego Układu.

Artykuł 179

Definicje

Do celów niniejszego artykułu stosuje się następujące definicje:

- 1) „środki sanitarne i fitosanitarne” (środki SPS) oznaczają środki zdefiniowane w pkt 1 załącznika A do Porozumienia SPS;
- 2) „zwierzęta” oznaczają zwierzęta zdefiniowane w Kodeksie zdrowia zwierząt lądowych lub Kodeksie zdrowia zwierząt wodnych Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt („OIE”);
- 3) „produkty pochodzenia zwierzęcego” oznaczają produkty pochodzące od zwierząt, w tym produkty pochodzące od zwierząt wodnych, zdefiniowane w Kodeksie zdrowia zwierząt wodnych OIE;
- 4) „produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi” oznaczają produkty pochodzenia zwierzęcego wymienione w części 2 (II) załącznika XVII-A do niniejszego Układu;
- 5) „rośliny” oznaczają żywe rośliny i określone żywe części roślin, w tym nasiona:
  - a) owoce w znaczeniu botanicznym, inne niż głęboko zamrożone;
  - b) warzywa, inne niż głęboko zamrożone;
  - c) bulwy, cebulki, cebule, kłącza;
  - d) kwiaty cięte;
  - e) gałęzie z liśćmi;
  - f) drzewa ścięte z zachowanym listowiem;
  - g) roślinne hodowle tkankowe;
  - h) liście, liście ozdobne;
  - i) aktywny pyłek; oraz
  - j) pączki, szczepy, sadzonki;

- 6) „produkty roślinne” oznaczają produkty pochodzenia roślinnego, nieprzetworzone lub poddane prostej obróbce, o ile nie są to rośliny, wymienione w części 3 załącznika XVII-A do niniejszego Układu;
- 7) „nasiona” oznaczają nasiona w znaczeniu botanicznym, przeznaczone do siewu;
- 8) „agrofagi” lub „organizmy szkodliwe” oznaczają wszelkie gatunki, szczepy lub biotypy roślin, zwierząt lub czynników chorobotwórczych, szkodliwe dla roślin lub produktów roślinnych;
- 9) „strefa chroniona” w odniesieniu do określonego, regulowanego organizmu szkodliwego oznacza urzędowo określony obszar geograficzny w Unii, w którym ten organizm nie występuje pomimo sprzyjających warunków i jego obecności w innych częściach Unii;
- 10) „choroba zwierząt” oznacza kliniczne lub patologiczne objawy zakażenia u zwierząt;
- 11) „choroba zwierząt akwakultury” oznacza zakażenie kliniczne lub niekliniczne jednym lub większą liczbą czynników etiologicznych chorób, o których mowa w Kodeksie zdrowia zwierząt wodnych OIE;
- 12) „zakażenie u zwierząt” oznacza sytuację, w której zwierzęta są nosicielami czynnika zakaźnego, wykazując kliniczne lub patologiczne objawy zakażenia lub nie wykazując takich objawów;
- 13) „normy dotyczące dobrostanu zwierząt” oznaczają normy dotyczące ochrony zwierząt opracowane i stosowane przez Strony oraz, w stosownych przypadkach, zgodne z normami OIE;
- 14) „właściwy poziom” ochrony sanitarnej i fitosanitarnej oznacza właściwy poziom ochrony sanitarnej i fitosanitarnej określony w pkt 5 załącznika A do Porozumienia SPS;
- 15) „region”, w odniesieniu do zdrowia zwierząt, oznacza strefę lub region zdefiniowane w Kodeksie zdrowia zwierząt lądowych OIE, a w odniesieniu do akwakultury — strefę zdefiniowaną w Międzynarodowym kodeksie zdrowia zwierząt wodnych OIE. W odniesieniu do Unii pojęcie „terytorium” lub „kraj” oznacza terytorium Unii;
- 16) „obszar wolny od agrofaga” oznacza obszar, w którym dany agrofag nie występuje, co wykazano na podstawie dowodów naukowych, oraz w którym, w stosownych przypadkach, stan ten jest utrzymywany urzędowo;
- 17) „regionalizacja” oznacza pojęcie regionalizacji opisane w art. 6 Porozumienia SPS;
- 18) „przesyłka” oznacza pewną ilość żywych zwierząt lub produktów pochodzenia zwierzęcego tego samego typu, objętych tym samym świadectwem lub dokumentem, przemieszczaną tym samym środkiem transportu, wysłaną przez jeden podmiot i pochodzącą z terytorium tej samej Strony dokonującej wywozu lub regionu bądź regionów tej Strony. Przesyłka zawierająca zwierzęta może składać się z jednej lub większej liczby partii. Przesyłka zawierająca produkty pochodzenia zwierzęcego może składać się z jednego lub różnych towarów bądź jednej lub większej liczby partii;
- 19) „przesyłka roślin lub produktów roślinnych” oznacza pewną ilość roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, przemieszczaną z terytorium jednej Strony na terytorium drugiej Strony i objętą w razie konieczności jednym świadectwem fitosanitarnym. Przesyłka może składać się z jednego lub różnych towarów bądź jednej lub większej liczby partii;
- 20) „partia” oznacza pewną liczbę jednostek jednego towaru, która charakteryzuje się jednorodnością składu i pochodzenia i stanowi część przesyłki;
- 21) „równoważność do celów handlowych” („równoważność”) oznacza sytuację, w której Strona dokonująca przywozu uznaje środki wymienione w załączniku XVII do niniejszego Układu stosowane przez Stronę dokonującą wywozu za równoważne swoim własnym — nawet jeśli różnią się one od jej własnych — o ile Strona dokonująca wywozu w obiektywny sposób wykaże Stronie dokonującej przywozu, że jej środki zapewniają osiągnięcie właściwego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego lub fitosanitarnego Strony dokonującej przywozu bądź możliwy do zaakceptowania poziom ryzyka;
- 22) „sektor” oznacza strukturę produkcji i handlu w odniesieniu do produktu lub kategorii produktów Strony;
- 23) „podsektor” oznacza wyraźnie określoną i kontrolowaną część sektora;
- 24) „towar” oznacza produkty lub przedmioty przemieszczane do celów handlowych, w te, o których mowa w pkt 2–7;
- 25) „szczególne zezwolenie na przywóz” oznacza formalne uprzednie zezwolenie wydane przez właściwe organy Strony dokonującej przywozu, skierowane do indywidualnego importera jako warunek przywozu jednej lub wielu przesyłek towaru z terytorium Strony dokonującej wywozu w zakresie niniejszego rozdziału;

- 26) „dni robocze” oznaczają dni tygodnia z wyjątkiem niedziel, sobót oraz dni ustawowo wolnych od pracy w jednej ze Stron;
- 27) „inspekcja” oznacza sprawdzenie jakiegokolwiek aspektu paszy, żywności, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt w celu weryfikacji, czy w danym aspekcie lub aspektach zachowana jest zgodność z wymogami prawa paszowego i żywnościowego oraz prawa w zakresie zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt;
- 28) „inspekcja w zakresie zdrowia roślin” oznacza urzędowe wzrokowe sprawdzenie roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów regulowanych w celu ustalenia ewentualnej obecności agrofagów oraz ustalenia zgodności z przepisami fitosanitarnymi;
- 29) „weryfikacja” oznacza sprawdzenie, poprzez zbadanie i rozpatrzenie obiektywnych dowodów, czy spełnione zostały określone wymogi.

Artykuł 180

Właściwe organy

Podczas pierwszego posiedzenia Podkomitetu ds. Zarządzania Sanitarnego i Fitosanitarnego („Podkomitet SPS”), o którym mowa w art. 191 niniejszego Układu, Strony informują się nawzajem o strukturze i organizacji ich właściwych organów oraz podziale kompetencji między nimi. Strony informują się wzajemnie o wszelkich zmianach w zakresie struktury, organizacji i podziału kompetencji, w tym punktów kontaktowych, tych właściwych organów.

Artykuł 181

Stopniowe zbliżenie przepisów

1. Republika Mołdawii stopniowo zbliża swoje przepisy w kwestiach sanitarnych, fitosanitarnych i dotyczących dobrostanu zwierząt do przepisów Unii określonych w załączniku XXIV do niniejszego Układu.
2. Strony współpracują w zakresie stopniowego zbliżenia przepisów i budowania zdolności.
3. Podkomitet SPS regularnie monitoruje postępy w procesie zbliżenia, określonym w załączniku XXIV do niniejszego Układu, w celu sformułowania niezbędnych zaleceń dotyczących zbliżenia przepisów.
4. Najpóźniej trzy miesiące po wejściu w życie niniejszego Układu Republika Mołdawii przedkłada wykaz środków prawodawczych UE dotyczących środków sanitarnych, fitosanitarnych, dobrostanu zwierząt i innych obszarów, w których Republika Mołdawii dokona zbliżenia przepisów. Wykaz ten jest podzielony na obszary priorytetowe dotyczące środków zdefiniowanych w załączniku XVII do niniejszej Umowy, z określeniem towarów lub grup towarów objętych środkami służącymi zbliżeniu. Wykaz dotyczący zbliżenia służy za punkt odniesienia przy wykonywaniu niniejszego rozdziału.
5. Wykaz dotyczący zbliżenia oraz zasady oceny postępów w procesie zbliżenia zostaną dodane do załącznika XXIV do niniejszego Układu i będą oparte na zasobach technicznych i finansowych Republiki Mołdawii.

Artykuł 182

Uznawanie, w celach handlowych, statusu pod względem zdrowia zwierząt i obecności agrofagów oraz warunków regionalnych

Uznawanie statusu w odniesieniu do chorób zwierząt, zakażeń u zwierząt lub agrofagów

1. W odniesieniu do chorób i zakażeń u zwierząt (w tym chorób odzwierzęcych) zastosowanie mają następujące postanowienia:
  - a) Strona dokonująca przywozu uznaje do celów handlowych status Strony dokonującej wywozu lub jej regionów pod względem zdrowia zwierząt, stwierdzony zgodnie z procedurą określoną w części A załącznika XIX do niniejszego Układu, w zakresie chorób zwierząt określonych w załączniku XVIII-A do niniejszego Układu;
  - b) w przypadku gdy Strona uzna, że jej terytorium lub jeden z regionów ma szczególny status w odniesieniu do konkretnej choroby zwierząt, innej niż choroby wymienione w załączniku XVIII-A do niniejszego Układu, może ona zażądać uznania tego statusu zgodnie z procedurą określoną w części C załącznika XIX do niniejszego Układu. Strona dokonująca przywozu może zażądać gwarancji w odniesieniu do przywozu żywych zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego, odpowiednio do uzgodnionego statusu Stron;

- c) za podstawę wzajemnego handlu Strony uznają status terytoriów lub regionów bądź status w sektorze lub podsektorze Stron, związany z częstością występowania lub zachorowalnością dotyczącą choroby zwierząt innej niż choroby wymienione w załączniku XVIII-A do niniejszego Układu, bądź z zakażeniami u zwierząt, lub w stosownych przypadkach — z zagrożeniem z nimi związanym, określonym przez OIE. W odniesieniu do przywozu żywych zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego Strona dokonująca przywozu może zażądać gwarancji odpowiednich do określonego statusu, zgodnie z zaleceniami OIE; oraz
- d) bez uszczerbku dla art. 184, 186 i 190 niniejszego Układu i o ile Strona dokonująca przywozu nie wniesie wyraźnego sprzeciwu i nie zażąda uzupełniających lub dodatkowych informacji, konsultacji lub weryfikacji, każda ze Stron bez zbędnej zwłoki podejmuje niezbędne środki prawodawcze i administracyjne w celu umożliwienia handlu na podstawie lit. a), b) i c) niniejszego ustępu.

2. W odniesieniu do agrofagów zastosowanie mają następujące postanowienia:

- a) Strony uznają w celach handlowych ich status dotyczący obecności agrofagów określonych w załączniku XVIII-B do niniejszego Układu, określony w załączniku XIX-B do niniejszego Układu; oraz
- b) bez uszczerbku dla art. 184, 186 i 190 niniejszego Układu i o ile Strona dokonująca przywozu nie wniesie wyraźnego sprzeciwu i nie zażąda uzupełniających lub dodatkowych informacji, konsultacji lub weryfikacji, każda ze Stron bez zbędnej zwłoki podejmuje niezbędne środki prawodawcze i administracyjne w celu umożliwienia handlu na podstawie lit. a) niniejszego ustępu.

Uznawanie regionalizacji i podziału na strefy, obszarów wolnych od agrofaga i stref chronionych

3. Strony uznają pojęcia regionalizacji oraz obszarów wolnych od agrofaga, określone w Międzynarodowej konwencji ochrony roślin (IPPC) z 1997 r. i Międzynarodowych Standardach dla Środków Fitosanitarnych (ISPM) Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), a także pojęcie stref chronionych określonych w dyrektywie Rady 2000/29/WE z dnia 8 maja 2000 r. w sprawie środków ochronnych przed wprowadzaniem do Wspólnoty organizmów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych i przed ich rozprzestrzenianiem się we Wspólnocie, i zgodnie postanawiają stosować te pojęcia w handlu między sobą.

4. Strony zgodnie postanawiają, że decyzje dotyczące regionalizacji w sprawie chorób zwierząt i ryb wymienionych w załączniku XVIII-A do niniejszego Układu oraz w sprawie agrofagów wymienionych w załączniku XVIII-B do niniejszego Układu podejmuje się zgodnie z postanowieniami części A i B załącznika XIX do niniejszego Układu.

5. Jeżeli chodzi o choroby zwierząt, zgodnie z postanowieniami art. 184 niniejszego Układu, Strona dokonująca wywozu starająca się o uznanie swojej decyzji w sprawie regionalizacji przez Stronę dokonującą przywozu powiadamia o zastosowanych przez siebie środkach, podając pełne wyjaśnienie i dane stanowiące podstawę dokonanych ustaleń i podjętych decyzji. Bez uszczerbku dla art. 185 niniejszego Układu i o ile Strona dokonująca przywozu nie wniesie wyraźnego sprzeciwu i nie zażąda dodatkowych informacji, konsultacji lub weryfikacji w ciągu 15 dni roboczych po otrzymaniu powiadomienia, decyzje dotyczące regionalizacji, których dotyczyło powiadomienie, uznaje się za przyjęte.

Konsultacje, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, odbywają się zgodnie z art. 185 ust. 3 niniejszego Układu. Strona dokonująca przywozu dokonuje oceny dodatkowych informacji w ciągu 15 dni roboczych od dnia ich otrzymania. Weryfikację, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, przeprowadza się zgodnie z art. 188 niniejszego Układu w ciągu 25 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku o weryfikację.

6. W kwestii agrofagów każda ze Stron zapewnia, aby w handlu roślinami, produktami roślinnymi i innymi towarami był brany pod uwagę — odpowiednio — status pod względem obecności agrofagów na obszarze uznanym przez drugą Stronę za strefę chronioną lub za obszar wolny od agrofaga. Strona ubiegająca się o uznanie swojego obszaru wolnego od agrofaga przez drugą Stronę powiadamia o wprowadzonych przez siebie środkach oraz — na wniosek drugiej Strony — przedstawia pełne uzasadnienie i dane stanowiące podstawę ustanowienia i utrzymywania obszaru, zgodnie z wytycznymi FAO lub IPPC, w tym ISPM. Bez uszczerbku dla art. 190 niniejszego Układu i o ile Strona nie wniesie wyraźnego sprzeciwu i nie zażąda dodatkowych informacji, konsultacji lub weryfikacji w ciągu trzech miesięcy następujących po notyfikacji, decyzje dotyczące regionalizacji obszarów wolnych od agrofaga, których dotyczyło powiadomienie, uznaje się za przyjęte.

Konsultacje, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, odbywają się zgodnie z art. 185 ust. 3 niniejszego Układu. Strona dokonująca przywozu przeprowadza ocenę dodatkowych informacji w ciągu trzech miesięcy od dnia ich otrzymania. Weryfikację, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, przeprowadza się zgodnie z art. 188 niniejszego Układu w ciągu 12 miesięcy od dnia otrzymania wniosku o weryfikację, z uwzględnieniem biologii agrofagów i upraw, których sprawa dotyczy.

7. Po zakończeniu procedur, o których mowa w ust. 4–6 niniejszego artykułu, oraz bez uszczerbku dla art. 190 niniejszego Układu, każda ze Stron bez zbędnej zwłoki podejmuje niezbędne środki prawodawcze i administracyjne w celu umożliwienia handlu na tej podstawie.

Podział na przedziały

8. Strony zobowiązują się prowadzić dalsze dyskusje w celu wdrożenia zasady podziału na przedziały.

Artykuł 183

Uznanie równoważności

1. Równoważność można uznać w odniesieniu do:

- a) pojedynczego środka;
- b) grupy środków; lub
- c) systemu mającego zastosowanie do sektora, podsektora, towarów lub grup towarów.

2. W odniesieniu do uznawania równoważności Strony postępują zgodnie z procesem określonym w ust. 3. Proces ten obejmuje obiektywne wykazanie równoważności przez Stronę dokonującą wywozu oraz obiektywną ocenę wniosku przez Stronę dokonującą przywozu. Ocena może obejmować inspekcje lub weryfikacje.

3. Na wniosek Strony dokonującej wywozu w sprawie uznania równoważności zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu Strony bez zbędnej zwłoki, a najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od dnia otrzymania takiego wniosku przez Stronę dokonującą przywozu, rozpoczynają proces konsultacji obejmujący działania określone w załączniku XXI do niniejszego Układu. W przypadku złożenia wielu wniosków przez Stronę dokonującą wywozu Strony, na wniosek Strony dokonującej przywozu, uzgadniają w ramach Podkomitetu SPS, o którym mowa w art. 191 niniejszego Układu, harmonogram rozpoczęcia i przeprowadzenia procesu, o którym mowa w niniejszym ustępie.

4. Republika Mołdawii powiadamia Unię, gdy tylko ukończone zostanie zbliżenie w efekcie monitorowania przewidzianego w art. 181 ust. 3 niniejszego Układu. Powiadomienie uznaje się za wniosek Republiki Mołdawii o rozpoczęcie procesu uznania równoważności odnośnych środków, zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu.

5. O ile nie postanowiono inaczej, Strona dokonująca przywozu finalizuje proces uznania równoważności, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, w ciągu 12 miesięcy po dniu otrzymania od Strony dokonującej wywozu wniosku obejmującego dokumentację, w której wykazuje się równoważność. Termin ten może zostać wydłużony w przypadku upraw sezonowych, gdy uzasadnione jest opóźnienie oceny, aby umożliwić weryfikację w odpowiednim okresie wzrostu uprawy.

6. Strona dokonująca przywozu określa równoważność w odniesieniu do roślin, produktów roślinnych i innych towarów zgodnie z odpowiednimi ISPM.

7. Strona dokonująca przywozu może wycofać lub zawiesić równoważność na podstawie jakichkolwiek dokonanych przez jedną ze Stron zmian środków wpływających na równoważność, pod warunkiem że postępowanie odbywa się zgodnie z następującą procedurą:

- a) zgodnie z postanowieniami art. 184 ust. 2 niniejszego Układu Strona dokonująca wywozu informuje Stronę dokonującą przywozu o wszelkich propozycjach zmian jej środków uznanych za równoważne, oraz o możliwym wpływie proponowanych środków na uznaną równoważność. W ciągu jednego miesiąca od dnia otrzymania tej informacji Strona dokonująca przywozu informuje Stronę dokonującą wywozu, czy równoważność będzie nadal uznawana na podstawie proponowanych środków;
- b) zgodnie z postanowieniami art. 184 ust. 2 niniejszego Układu Strona dokonująca przywozu informuje Stronę dokonującą wywozu o wszelkich propozycjach zmian jej środków, na których opiera się uznanie równoważności, oraz o możliwym wpływie proponowanych środków na uznaną równoważność. W przypadku gdy Strona dokonująca przywozu zaprzestaje uznawania równoważności, Strony mogą uzgodnić warunki ponownego rozpoczęcia procesu, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, na podstawie proponowanych środków.

8. Uznanie, zawieszenie lub wycofanie równoważności zależy wyłącznie od Strony dokonującej przywozu, która działa zgodnie ze swoimi własnymi ramami administracyjnymi i prawnymi. Strona ta dostarcza Stronie dokonującej wywozu na piśmie pełne uzasadnienie i dane stanowiące podstawę ustaleń i decyzji objętych niniejszym artykułem. W przypadku nieuznania, wycofania lub zawieszenia równoważności Strona dokonująca przywozu informuje Stronę dokonującą wywozu o warunkach, jakie należy spełnić, aby ponownie rozpocząć proces, o którym mowa w ust. 3.

9. Bez uszczerbku dla art. 190 niniejszego Układu Strona dokonująca przywozu nie może wycofać ani zawiesić równoważności przed wejściem w życie proponowanych nowych środków którejkolwiek ze Stron.

10. W przypadku formalnego uznania równoważności przez Stronę dokonującą przywozu na podstawie procesu konsultacji określonego w załączniku XXI do niniejszego Układu Podkomitet SPS zgodnie z procedurą określoną w art. 191 ust. 5 niniejszego Układu potwierdza uznanie równoważności w handlu między Stronami. Decyzja potwierdzająca może również w stosownych przypadkach ustanawiać ograniczenie kontroli fizycznych na granicach, uproszczenie świadectw oraz procedury wstępnego sporządzania list dla przedsiębiorstw.

Status równoważności ujmuje się w załączniku XXV do niniejszego Układu.

Artykuł 184

Przejrzystość i wymiana informacji

1. Bez uszczerbku dla art. 185 niniejszego Układu Strony współpracują w celu zwiększenia wzajemnego zrozumienia w zakresie struktury kontroli urzędowych drugiej Strony oraz mechanizmów służących stosowaniu środków wymienionych w załączniku XVII do niniejszego Układu, a także skuteczności takiej struktury i mechanizmu. Cel ten można osiągnąć między innymi poprzez sprawozdania z międzynarodowych kontroli, gdy zostaną one opublikowane przez Strony. Strony mogą wymieniać informacje na temat wyników takich kontroli lub — stosownie do sytuacji — inne informacje.

2. W ramach zbliżenia przepisów, o którym mowa w art. 181 niniejszego Układu, lub uznawania równoważności, o którym mowa w art. 183 niniejszego Układu, Strony informują się nawzajem o zmianach legislacyjnych i proceduralnych wprowadzonych w odnośnych obszarach.

3. W tym kontekście Unia informuje Republikę Mołdawii z dużym wyprzedzeniem o zmianach w swoim prawodawstwie, aby umożliwić Republice Mołdawii rozważenie stosownych zmian w swoim prawodawstwie.

Należy osiągnąć odpowiedni poziom współpracy w celu usprawnienia przekazywania dokumentów legislacyjnych na wniosek jednej ze Stron.

W tym celu każda ze Stron powiadamia bezzwłocznie drugą Stronę o swoich punktach kontaktowych, w tym o wszelkich zmianach w tych punktach kontaktowych.

Artykuł 185

Powiadomienia, konsultacje i usprawnienie komunikacji

1. Każda ze Stron powiadamia drugą Stronę na piśmie w ciągu dwóch dni roboczych o wszelkim poważnym lub znaczącym ryzyku dla zdrowia ludzkiego bądź zdrowia zwierząt lub roślin, w tym o nagłych przypadkach związanych z kontrolą żywności lub sytuacjach, w których istnieje wyraźnie określone ryzyko poważnych skutków zdrowotnych związanych ze spożyciem produktów pochodzenia zwierzęcego lub produktów roślinnych, a w szczególności:

- a) o wszelkich środkach wpływających na decyzje dotyczące regionalizacji, o których mowa w art. 182 niniejszego Układu;
- b) o obecności lub rozwoju wszelkich chorób zwierząt wymienionych w załączniku XVIII-A do niniejszego Układu lub zwalczanych agrofagów, wymienionych w załączniku XVIII-B do niniejszego Układu;
- c) o ustaleniach mających znaczenie epidemiologiczne lub o istotnym związanym z tym ryzyku w zakresie chorób zwierząt i agrofagów, które nie są wymienione w załącznikach XVIII-A i XVIII-B do niniejszego Układu lub które są nowymi chorobami zwierząt lub agrofagami; oraz
- d) o wszelkich dodatkowych środkach wykraczających poza podstawowe wymogi mające zastosowanie do własnych środków podejmowanych przez Strony w celu kontroli lub zwalczania chorób zwierząt lub agrofagów bądź w celu ochrony zdrowia publicznego lub zdrowia roślin oraz o wszelkich zmianach w polityce dotyczącej profilaktyki, w tym w polityce dotyczącej szczepień.

2. Powiadomienia kieruje się na piśmie do punktów kontaktowych, o których mowa w art. 184 ust. 3 niniejszego Układu.

Powiadomienie na piśmie oznacza powiadomienie przesłane pocztą, faksem lub pocztą elektroniczną. Powiadomienia przesyła się wyłącznie między punktami kontaktowymi, o których mowa w art. 184 ust. 3 niniejszego Układu.

3. W przypadku gdy jedna ze Stron ma poważne obawy dotyczące ryzyka dla zdrowia ludzkiego bądź zdrowia zwierząt lub roślin, na wniosek tej Strony organizowane są konsultacje dotyczące tej sytuacji, które odbywają się w najbliższym możliwym terminie, a w każdym razie w ciągu 15 dni roboczych od dnia złożenia takiego wniosku. W takich sytuacjach każda ze Stron podejmuje wysiłki w celu zapewnienia wszelkich informacji niezbędnych do uniknięcia zakłóceń w handlu oraz w celu osiągnięcia rozwiązania możliwego do przyjęcia przez obie Strony, zgodnego z ochroną zdrowia ludzkiego oraz zdrowia zwierząt i roślin.

4. Na wniosek Strony organizuje się konsultacje dotyczące dobrostanu zwierząt, które odbywają się w najbliższym możliwym terminie, a w każdym razie w ciągu 20 dni roboczych od dnia powiadomienia. W takich sytuacjach każda ze Stron dokłada starań w celu dostarczenia wszelkich żądanych informacji.

5. Na wniosek Strony konsultacje, o których mowa w ust. 3 i 4 niniejszego artykułu, organizowane są w formie wideokonferencji lub audiokonferencji. Strona wnioskująca o konsultacje zapewnia przygotowanie protokołu z konsultacji, który jest formalnie zatwierdzany przez Strony. Do celów takiego zatwierdzenia mają zastosowanie postanowienia art. 184 ust. 3 niniejszego Układu.

6. Republika Mołdawii opracuje i wdroży krajowy system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt (NRASFF) oraz krajowy mechanizm wczesnego ostrzegania (NEWM), kompatybilne z odpowiednimi systemami UE. Gdy tylko Republika Mołdawii wdroży niezbędne przepisy w tym zakresie i stworzy warunki dla właściwego funkcjonowania NRASFF i NEWM na miejscu i we właściwym czasie, który zostanie uzgodniony przez Strony, NRASFF i NEWM zostaną połączone z odpowiednimi systemami UE.

Artykuł 186

Warunki handlu

1. Ogólne warunki przywozu:

- a) Strony zgodnie postanawiają prowadzić przywóz wszelkich towarów ujętych w załączniku XVII-A oraz pkt 2 i 3 załącznika XVII-C do niniejszego Układu, przestrzegając ogólnych warunków przywozu. Bez uszczerbku dla decyzji podjętych zgodnie z art. 182 niniejszego Układu, warunki przywozu stosowane przez Stronę dokonującą przywozu mają zastosowanie do całego terytorium Strony dokonującej wywozu. W momencie wejścia w życie niniejszego Układu i zgodnie z postanowieniami jego art. 184 Strona dokonująca przywozu informuje Stronę dokonującą wywozu o swoich wymogach sanitarnych i fitosanitarnych dotyczących przywozu towarów, o których mowa w załącznikach XVII-A i XVII-C do niniejszego Układu. Informacje te obejmują w stosownych przypadkach wzory urzędowych świadectw, oświadczeń lub dokumentów handlowych, określone przez Stronę dokonującą przywozu.
- b) (i) Wszelkie zmiany lub proponowane zmiany warunków, o których mowa w ust. 1 lit. a) muszą być zgodne z odpowiednimi procedurami powiadomienia określonymi w Porozumieniu SPS bez względu na to, czy odnoszą się one do środków objętych Porozumieniem SPS.
- (ii) Bez uszczerbku dla postanowień art. 190 niniejszego Układu, w celu określenia daty wejścia w życie zmienionych warunków, o których mowa w ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu, Strona dokonująca przywozu bierze pod uwagę czas transportu między Stronami; oraz
- (iii) jeżeli Strona dokonująca przywozu nie spełni wyżej wspomnianych wymogów dotyczących powiadomienia, nadal akceptuje ona świadectwa lub poświadczenia gwarantujące uprzednio obowiązujące warunki do 30 dni po wejściu w życie zmienionych warunków przywozu.

2. Warunki przywozu po uznaniu równoważności:

- a) W ciągu 90 dni od dnia przyjęcia decyzji o uznaniu równoważności Strony podejmują niezbędne działania legislacyjne i administracyjne w celu wdrożenia uznania równoważności, aby umożliwić na tej podstawie handel między Stronami towarami, o których mowa w załączniku XVII-A oraz pkt 2 i 3 załącznika XVII-C do niniejszego Układu. Dla tych towarów wzór urzędowego świadectwa lub urzędowego dokumentu wymaganego przez Stronę dokonującą przywozu może wówczas zostać zastąpiony świadectwem sporządzonym zgodnie z załącznikiem XXIII-B do niniejszego Układu.
- b) Dla towarów w sektorach lub podsektorach, w przypadku których nie wszystkie środki są uznane za równoważne, handel jest prowadzony nadal na podstawie zgodności z warunkami, o których mowa w ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu. Na wniosek Strony dokonującej wywozu zastosowanie mają postanowienia ust. 5 niniejszego artykułu.

3. Od dnia wejścia w życie niniejszego Układu towary, o których mowa w załączniku XVII-A oraz pkt 2 załącznika XVII-C do niniejszego Układu, nie podlegają obowiązkowi uzyskania szczególnego pozwolenia na przywóz.

4. W odniesieniu do warunków wpływających na handel towarami, o których mowa w ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu, na wniosek Strony dokonującej wywozu Strona podejmuje konsultacje w ramach Podkomitetu SPS zgodnie z postanowieniami art. 191 niniejszego Układu w celu uzgodnienia alternatywnych lub dodatkowych warunków przywozu Strony dokonującej przywozu. Takie alternatywne lub dodatkowe warunki przywozu mogą w stosownych przypadkach opierać się na środkach Strony dokonującej wywozu, uznanych za równoważne przez Stronę dokonującą przywozu. Jeśli tak zdecydowano, Strona dokonująca przywozu podejmuje w ciągu 90 dni niezbędne działania legislacyjne lub administracyjne w celu umożliwienia przywozu na podstawie uzgodnionych warunków przywozu.

5. Wykaz zakładów, warunkowe zatwierdzenie:

a) Przy przywozie produktów pochodzenia zwierzęcego, o których mowa w części 2 załącznika XVII-A do niniejszego Układu, na wniosek Strony dokonującej wywozu uzupełniony o odpowiednie gwarancje, Strona dokonująca przywozu tymczasowo zatwierdza zakłady przetwórcze, o których mowa w pkt 2 załącznika XX do niniejszego Układu, które znajdują się na terytorium Strony dokonującej wywozu, bez wcześniejszych inspekcji poszczególnych zakładów. Takie zatwierdzenie musi być zgodne z warunkami i postanowieniami określonymi w załączniku XX do niniejszego Układu. O ile nie są wymagane dodatkowe informacje, Strona dokonująca przywozu podejmuje niezbędne działania legislacyjne lub administracyjne w celu umożliwienia przywozu na tej podstawie w ciągu jednego miesiąca od dnia otrzymania przez nią wniosku i odpowiednich gwarancji.

Wstępny wykaz zakładów zatwierdza się zgodnie z postanowieniami załącznika XX do niniejszego Układu.

b) Przy przywozie produktów pochodzenia zwierzęcego, o których mowa w ust. 2 lit. a) niniejszego artykułu, Strona dokonująca wywozu informuje Stronę dokonującą przywozu o swoim wykazie zakładów spełniających wymogi Strony dokonującej przywozu.

6. Na wniosek jednej ze Stron druga Strona dostarcza wyjaśnienia i dane będące podstawą dokonanych ustaleń i decyzji objętych niniejszym artykułem.

Artykuł 187

Procedura certyfikacji

1. Na potrzeby procedur certyfikacji oraz wydawania świadectw i dokumentów urzędowych Strony zgodnie przyjmują zasady określone w załączniku XXIII do niniejszego Układu.

2. Podkomitet SPS, o którym mowa w art. 191 niniejszego Układu, może uzgodnić zasady, które należy stosować w przypadku certyfikacji elektronicznej, wycofania lub wymiany świadectw.

3. W ramach zbliżonych przepisów, o których mowa w art. 181 niniejszego Układu, Strony uzgadniają w stosownych przypadkach wspólne wzory świadectw.

Artykuł 188

Weryfikacja

1. W celu utrzymania pewności co do skutecznego wykonania postanowień niniejszego rozdziału każda ze Stron ma prawo:

a) do prowadzenia weryfikacji całości lub części systemu inspekcji i certyfikacji stosowanego przez organy drugiej Strony, bądź — w stosownych przypadkach — innych środków, zgodnie z odpowiednimi międzynarodowymi standardami, wytycznymi i zaleceniami zawartymi w Kodeksie Żywnościowym, OIE i IPPC; oraz

b) do otrzymywania informacji od drugiej Strony o stosowanym przez nią systemie kontroli, a także do otrzymywania informacji o wynikach kontroli przeprowadzonych w ramach tego systemu.

2. Każda ze Stron może udostępniać osobom trzecim wyniki weryfikacji, o których mowa w ust. 1 lit. a), oraz podawać je do wiadomości publicznej zgodnie z ewentualnymi wymogami, które mogą mieć zastosowanie do którejkolwiek ze Stron. W toku takiego udostępniania lub podawania do wiadomości publicznej przestrzega się ewentualnych wymogów poufności mających zastosowanie do danej Strony.

3. W przypadku gdy Strona dokonująca przywozu postanawia przeprowadzić wizytę w celu dokonania weryfikacji na terytorium Strony dokonującej wywozu, powiadamia o takiej wizycie Stronę dokonującą wywozu co najmniej trzy miesiące przed terminem takiej wizyty, z wyjątkiem sytuacji wyjątkowych lub jeśli Strony postanowią inaczej. Wszelkie zmiany dotyczące takiej wizyty są uzgadniane przez Strony.
4. Koszty poniesione w związku z przeprowadzeniem weryfikacji całości lub części systemów inspekcji i certyfikacji lub, w stosownych przypadkach, innych środków stosowanych przez właściwe organy drugiej Strony, pokrywa Strona, która przeprowadza weryfikację lub inspekcję.
5. Projekt pisemnego sprawozdania z weryfikacji jest przekazywany Stronie dokonującej wywozu w ciągu trzech miesięcy po zakończeniu weryfikacji. Strona dokonująca wywozu ma 45 dni roboczych na przygotowanie uwag do projektu sprawozdania. Uwagi zgłoszone przez Stronę dokonującą wywozu zostają załączone do sprawozdania końcowego oraz, w stosownych przypadkach, uwzględnione w jego treści. Jednakże w przypadku gdy w trakcie weryfikacji wykryto znaczące ryzyko dla zdrowia ludzkiego bądź zdrowia zwierząt lub roślin, Strona dokonująca wywozu zostaje poinformowana o tym najszybciej, jak to możliwe, a w każdym przypadku w ciągu 10 dni roboczych od zakończenia weryfikacji.
6. Na potrzeby jasności wyniki weryfikacji mogą zostać wykorzystane w procedurach, o których mowa w art. 181, 183 i 189 niniejszego Układu, prowadzonych przez Strony lub przez jedną ze Stron.

Artykuł 189

Kontrole przywozu i opłaty za inspekcje

1. Strony zgodnie postanawiają, że kontrole przywozu przesyłek z terytorium Strony dokonującej wywozu są prowadzone przez Stronę dokonującą przywozu z poszanowaniem zasad określonych w części A załącznika XXII do niniejszego Układu. Wyniki tych kontroli mogą stanowić wkład do procesu weryfikacji, o którym mowa w art. 188 niniejszego Układu.
2. Częstości fizycznych kontroli przywozu stosowanych przez każdą ze Stron określone są w części B załącznika XXII do niniejszego Układu. Strona może zmienić te częstości w ramach swoich kompetencji oraz zgodnie ze swoim prawodawstwem krajowym, w wyniku postępu dokonanego zgodnie z art. 181, 183 i 186 niniejszego Układu, lub w wyniku weryfikacji, konsultacji lub innych środków przewidzianych w niniejszym Układzie. Podkomitet SPS, o którym mowa w art. 191 niniejszego Układu, odpowiednio zmienia część B załącznika XXII do niniejszego Układu w drodze decyzji.
3. Opłaty za inspekcje mogą obejmować wyłącznie koszty poniesione przez właściwe organy na przeprowadzenie kontroli przywozu. Wysokość tych opłat oblicza się na tej samej podstawie, co opłaty pobierane za inspekcje podobnych produktów krajowych.
4. Strona dokonująca przywozu na wniosek Strony dokonującej wywozu informuje ją o wszelkich zmianach — w tym również o powodach takich zmian — dotyczących środków wpływających na kontrole przywozu i opłaty za inspekcje oraz o wszelkich znaczących zmianach w postępowaniu administracyjnym w zakresie takich kontroli.
5. Począwszy od daty, która ma być ustalona przez Podkomitet SPS, o którym mowa w art. 191 niniejszego Układu, Strony mogą uzgodnić warunki wzajemnego zatwierdzania kontroli, o których mowa w art. 188 ust. 1 lit. b) niniejszego Układu, w celu dostosowania, a w stosownych przypadkach obustronnego ograniczenia, częstości fizycznych kontroli przywozu towarów, o których mowa w art. 186 ust. 2 lit. a) niniejszego Układu.

Począwszy od tej daty Strony mogą wzajemnie zatwierdzać swoje kontrole określonych towarów oraz, co za tym idzie, ograniczać lub zastępować kontrole przywozu tych towarów.

Artykuł 190

Środki ochronne

1. Jeżeli Strona dokonująca wywozu wprowadza na swoim terytorium środki w celu kontroli wszelkich czynników mogących stanowić poważne zagrożenie lub ryzyko dla zdrowia ludzkiego, zdrowia zwierząt lub roślin, to Strona dokonująca przywozu, bez uszczerbku dla postanowień ust. 2, wprowadza równoważne środki, aby zapobiec wprowadzeniu czynników danego zagrożenia lub ryzyka na terytorium Strony dokonującej przywozu.
2. Z uwagi na ważne względy zdrowia ludzkiego bądź zdrowia zwierząt lub roślin Strona dokonująca przywozu może wprowadzić tymczasowe środki niezbędne w celu ochrony zdrowia ludzkiego bądź zdrowia zwierząt lub roślin. W odniesieniu do przesyłek będących w transporcie między Stronami Strona dokonująca przywozu rozważa najbardziej odpowiednie i proporcjonalne rozwiązanie w celu uniknięcia zbędnych zakłóceń w handlu.

3. Strona wprowadzająca środki na podstawie ust. 2 niniejszego artykułu informuje o tym drugą Stronę najpóźniej w ciągu jednego dnia roboczego od dnia wprowadzenia środków. Na wniosek którejkolwiek ze Stron, zgodnie z postanowieniami art. 185 ust. 3 niniejszego Układu, Strony przeprowadzają konsultacje dotyczące tej sytuacji w ciągu 15 dni roboczych od dnia powiadomienia. Strony należycie uwzględniają wszelkie informacje uzyskane w ramach takich konsultacji oraz dokładają starań w celu uniknięcia zbędnych zakłóceń w handlu, w stosownych przypadkach biorąc pod uwagę wynik konsultacji, o których mowa w art. 185 ust. 3 niniejszego Układu.

Artykuł 191

Podkomitet do Spraw Sanitarnych i Fitosanitarnych

1. Niniejszym powołuje się Podkomitet ds. Sanitarnych i Fitosanitarnych („Podkomitet SPS”). Podkomitet SPS zbiera się w ciągu trzech miesięcy po dniu wejścia w życie niniejszego Układu, na wniosek którejkolwiek ze Stron lub co najmniej raz do roku. Z zastrzeżeniem zgody Stron, spotkanie Podkomitetu SPS może być zorganizowane w formie wideokonferencji lub audiokonferencji. Podkomitet SPS może również poruszać kwestie poza sesją w drodze korespondencyjnej.
2. Podkomitet SPS pełni następujące funkcje:
  - a) rozpatrywanie wszelkich kwestii związanych z niniejszym rozdziałem;
  - b) monitorowanie wykonywania niniejszego rozdziału, a także badanie wszelkich kwestii, które mogą wynikać w związku z jego wykonaniem;
  - c) dokonywanie przeglądów załączników XVII–XXV do niniejszego Układu, szczególnie w świetle postępu dokonanego w ramach konsultacji i procedur określonych w niniejszym rozdziale;
  - d) zmienianie, w drodze decyzji, załączników XVII–XXV do niniejszego Układu w świetle przeglądu przewidzianego w lit. c) niniejszego ustępu lub zgodnie z innymi postanowieniami niniejszego rozdziału; oraz
  - e) wydawanie opinii i zaleceń dla innych organów określonych w tytule VII (Postanowienia instytucjonalne, ogólne i końcowe) niniejszego Układu w świetle przeglądu przewidzianego w lit. c) niniejszego ustępu.
3. Strony zgodnie postanawiają ustanawiać w stosownych przypadkach techniczne grupy robocze, składające się z przedstawicieli Stron w randze ekspertów, określające i poruszające kwestie techniczne i naukowe wynikające ze stosowania niniejszego rozdziału. W przypadku gdy wymagana jest dodatkowa wiedza fachowa, Strony mogą ustanawiać grupy doraźne, w tym grupy naukowe i grupy ekspertów. Członkostwo w grupach doraźnych nie musi ograniczać się do przedstawicieli Stron.
4. Podkomitet SPS regularnie informuje Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, za pomocą sprawozdań o swojej działalności i decyzjach podjętych w ramach swoich kompetencji.
5. Na pierwszym posiedzeniu Podkomitet SPS przyjmuje swój regulamin.
6. Wszelkie decyzje, zalecenia, sprawozdania i inne działania Podkomitetu SPS lub innej grupy ustanowionej przez Podkomitet SPS są przyjmowane w drodze konsensusu między Stronami.

ROZDZIAŁ 5

Ułatwienia celne i handlowe

Artykuł 192

Cele

1. Strony uznają znaczenie ułatwień celnych i handlowych w zmieniających się warunkach dwustronnej wymiany handlowej. Strony zgodnie postanawiają, że wzmocnią współpracę w tym obszarze w celu zapewnienia, aby odpowiednie przepisy i procedury oraz zdolności administracyjne stosownych organów administracyjnych zasadniczo odpowiadały celom skutecznej kontroli oraz wspierały ułatwienia w legalnym handlu.

2. Strony uznają, że należy zwrócić szczególną uwagę na uzasadnione cele polityki publicznej, w tym na ułatwienia w handlu, bezpieczeństwo i zapobieganie nadużyciom finansowym oraz zrównoważone podejście do tych kwestii.

Artykuł 193

Prawodawstwo i procedury

1. Strony uzgadniają, że ich odnośne prawodawstwo handlowe i celne musi być, co do zasady, stabilne i wszechstronne, a ich przepisy i procedury muszą być proporcjonalne, przejrzyste, przewidywalne, niedyskryminujące, bezstronne oraz stosowane jednolicie i skutecznie oraz służyć między innymi:

- a) ochronie i ułatwianiu legalnego handlu poprzez skuteczne egzekwowanie i przestrzeganie wymogów prawnych;
- b) unikaniu zbędnych lub dyskryminujących obciążeń podmiotów gospodarczych, zapobieganiu nadużyciom finansowym i dalszemu ułatwianiu podmiotom gospodarczym osiągnięcia wysokiego poziomu zgodności;
- c) stosowaniu jednolitego dokumentu administracyjnego (SAD) do celów zgłoszeń celnych;
- d) podejmowaniu środków przyczyniających się do zwiększenia skuteczności, przejrzystości i uproszczenia procedur i praktyk celnych na granicy;
- e) stosowaniu nowoczesnych technik celnych, wraz z oceną ryzyka, kontroli po odprawie celnej i metod kontroli przedsiębiorstw w celu uproszczenia i ułatwienia wprowadzania i zwalniania towarów;
- f) obniżeniu kosztów i zapewnieniu podmiotom gospodarczym, w tym małym i średnim przedsiębiorstwom, większej przewidywalności;
- g) bez uszczerbku dla stosowania obiektywnych kryteriów oceny ryzyka — zapewnieniu niedyskryminacyjnego stosowania wymogów i procedur mających zastosowanie do przywozu, wywozu i towarów w tranzycie;
- h) stosowaniu międzynarodowych instrumentów mających zastosowanie w dziedzinie cel i handlu, w tym instrumentów opracowanych przez Światową Organizację Celną („WCO”) (Ramy standardów dla zabezpieczenia i uproszczenia handlu globalnego), WTO (Porozumienie w sprawie ustalania wartości celnej), Konwencji stambulskiej dotyczącej odprawy czasowej z 1990 r., Międzynarodowej konwencji w sprawie zharmonizowanego systemu oznaczania i kodowania towarów z 1983 r., Konwencji celnej ONZ dotyczącej międzynarodowego przewozu towarów z zastosowaniem karnetów TIR z 1975 r., Międzynarodowej konwencji w sprawie harmonizacji kontroli towarów na granicach z 1982 r., a także wytycznych Komisji Europejskiej, takich jak strategię celne;
- i) podjęciu niezbędnych środków w celu odzwierciedlenia i wykonania postanowień zmienionej konwencji z Kioto dotyczącej uproszczenia i harmonizacji postępowania celnego z 1973 r.;
- j) wprowadzeniu wcześniejszych wiążących interpretacji dotyczących klasyfikacji taryfowej i reguł pochodzenia. Strony zapewniają, aby interpretacja mogła zostać uchylona lub unieważniona wyłącznie po powiadomieniu przedsiębiorcy, którego to dotyczy, i bez mocy wstecznej, chyba że interpretacja taka została sporządzona na podstawie nieprawidłowych lub niekompletnych informacji;
- k) wprowadzeniu i stosowaniu uproszczonych procedur dla upoważnionych przedsiębiorców handlowych zgodnie z obiektywnymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami;
- l) określeniu zasad zapewniających, aby wszelkie kary nałożone w przypadku naruszeń przepisów celnych lub wymogów proceduralnych były proporcjonalne i niedyskryminujące oraz aby ich stosowanie nie było przyczyną nieuzasadnionych opóźnień; oraz
- m) stosowaniu przejrzystych, niedyskryminujących i proporcjonalnych zasad w odniesieniu do licencjonowania pośredników celnych.

2. W celu usprawnienia metod pracy oraz zapewnienia niedyskryminacji, przejrzystości, efektywności, rzetelności i rozliczalności działań Strony:

- a) podejmują dalsze działania na rzecz ograniczenia, uproszczenia i standaryzacji danych i dokumentacji wymaganych przez organy celne i inne organy;
- b) w miarę możliwości upraszczają wymogi i formalności dotyczące szybkiego zwolnienia i odprawy towarów;

- c) wprowadzają skuteczne, szybkie i niedyskryminujące procedury gwarantujące prawo do odwołania się od działań, orzeczeń i decyzji administracyjnych organów celnych i innych organów mających wpływ na towary dostarczone do organów celnych. Procedury odwoławcze muszą być łatwo dostępne, również dla małych i średnich przedsiębiorstw, a wszelkie koszty z nimi związane muszą być uzasadnione i współmierne do kosztów poniesionych przez organy w celu zapewnienia prawa do odwołania;
- d) podejmują działania w celu zapewnienia, aby — w przypadku odwołania się od zakwestionowanego działania, orzeczenia lub decyzji administracyjnej — towary były zwykle zwolnione, a płatności z tytułu cła mogły zostać odroczone, z zastrzeżeniem podjęcia wszelkich środków zabezpieczających uznanych za konieczne. W razie potrzeby zwolnienie towarów powinno być uzależnione od przedstawienia gwarancji w formie poręczenia lub depozytu; oraz
- e) zapewniają utrzymanie najwyższych standardów etycznych, zwłaszcza na granicy, poprzez wykorzystanie środków odzwierciedlających zasady odpowiednich konwencji i instrumentów międzynarodowych w tym zakresie, w szczególności zmienionej deklaracji WCO z Aruszy z 2003 r. oraz strategii Komisji Europejskiej z 2007 r.

3. Strony nie będą stosować:

- a) jakichkolwiek wymogów dotyczących obowiązkowego korzystania z usług pośredników celnych; oraz
- b) jakichkolwiek wymogów dotyczących obowiązkowego korzystania z inspekcji przedwysyłkowych lub inspekcji przeznaczenia.

4. Do celów niniejszego Układu mają zastosowanie zasady i definicje dotyczące tranzytu określone w postanowieniach WTO, w szczególności art. V GATT 1994 i postanowienia z nim związane, w tym wszelkie wyjaśnienia i ulepszenia wynikające z dauhańskiej rundy negocjacji w sprawie ułatwień w wymianie handlowej. Postanowienia te stosuje się także, gdy tranzyt towarów zaczyna się lub kończy na terytorium Strony (tranzyt wewnętrzny).

Strony podejmują działania zmierzające do stopniowego wzajemnego połączenia swoich systemów tranzytu celnego, mając na uwadze przystąpienie Republiki Mołdawii do wspólnej procedury tranzytowej z 1987 r.

Strony zapewniają współpracę i koordynację pomiędzy wszystkimi zainteresowanymi organami na ich terytorium, aby ułatwić ruch tranzytowy. Strony wspierają również współpracę między organami a sektorem prywatnym w zakresie tranzytu.

Artykuł 194

Relacje ze środowiskiem gospodarczym

Strony zgodnie postanawiają:

- a) zapewnić przejrzystość oraz publiczną dostępność swoich przepisów i procedur, w miarę możliwości w formie elektronicznej, wraz z odpowiednim uzasadnieniem ich przyjęcia. Potrzebny jest rozsądny przedział czasu pomiędzy publikacją nowych lub zmienionych przepisów a ich wejściem w życie;
- b) przeprowadzać w odpowiednim terminie regularne konsultacje z przedstawicielami handlu na temat wniosków legislacyjnych, procedur celnych i kwestii handlowych. W tym celu każda ze Stron wprowadza odpowiednie mechanizmy regularnych konsultacji pomiędzy służbami administracyjnymi i środowiskiem gospodarczym;
- c) udostępniać publicznie, w miarę możliwości drogą elektroniczną, stosowne komunikaty administracyjne, zawierające informacje o wymaganiach organów celnych i procedurach wprowadzenia i wyprowadzenia, godzinach pracy i procedurach roboczych biur celnych w portach i na przejściach granicznych oraz o punktach kontaktowych udzielających informacji;
- d) wspierać współpracę pomiędzy podmiotami gospodarczymi a właściwymi organami administracyjnymi poprzez stosowanie niearbitralnych i publicznie dostępnych procedur, takich jak protokoły ustaleń, przede wszystkim w oparciu o te publikowane przez WCO; oraz
- e) zapewniać, aby ich odnośne wymogi oraz procedury celne pozostawały zgodne z uzasadnionymi potrzebami podmiotów handlowych i z najlepszymi praktykami oraz aby ograniczały wymianę handlową w najmniejszym możliwym stopniu.

Artykuł 195

Oplaty i należności

1. Od dnia 1 stycznia roku następującego po wejściu w życie niniejszego Układu Strony zakazują opłat administracyjnych mających skutek równoważny z cłami i należnościami przywozowymi i wywozowymi.

2. W odniesieniu do wszystkich opłat i należności jakiegokolwiek rodzaju nakładanych przez organy celne każdej ze Stron, w tym opłat i należności za zadania wykonane przez inną instancję w imieniu wyżej wymienionych organów, w ramach przywozu lub wywozu lub w związku z przywozem lub wywozem oraz bez uszczerbku dla odnośnych artykułów w rozdziale 1 (Traktowanie narodowe i dostęp towarów do rynku) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, Strony zgodnie postanawiają, co następuje:

- a) opłaty i należności można nałożyć jedynie na usługi świadczone na wniosek zgłaszającego poza normalnymi warunkami pracy, godzinami pracy i w miejscach innych niż te, o których mowa w przepisach celnych, lub tytułem formalności związanych ze świadczeniem takich usług i wymaganych do dokonania takiego przywozu lub wywozu;
- b) opłaty i należności nie mogą przekraczać kosztu świadczonej usługi;
- c) opłaty i należności nie mogą być obliczane *ad valorem*;
- d) informacje dotyczące opłat i należności są publikowane poprzez urzędowo określony środek przekazu, a jeśli jest to możliwe, na oficjalnej stronie internetowej. Informacje te muszą obejmować przyczyny nałożenia opłat lub należności na świadczone usługi, nazwę odpowiedzialnego organu, opłaty i należności, jakie zostaną zastosowane, oraz termin i sposób dokonania zapłaty; oraz
- e) nie nakłada się nowych ani zmienionych opłat i należności aż do czasu opublikowania i udostępnienia informacji o nich.

Artykuł 196

Ustalanie wartości celnej

1. Postanowienia porozumienia w sprawie wykonania art. VII GATT 1994 zawarte w załączniku 1 A do Porozumienia WTO, wraz ze wszelkimi późniejszymi zmianami, regulują zasady ustalania wartości celnej towarów w wymianie handlowej między Stronami. Postanowienia te zostają niniejszym włączone do niniejszego Układu i stanowią jego część. Nie stosuje się minimalnych wartości celnych.
2. Strony współpracują w celu wypracowania wspólnego podejścia do kwestii dotyczących ustalania wartości celnej.

Artykuł 197

Współpraca celna

Strony wzmacniają współpracę w obszarze cel, aby zapewnić wykonanie celów niniejszego rozdziału, tak aby zapewnić dalej idące ułatwienia handlowe, a równocześnie zapewnić skuteczną kontrolę, bezpieczeństwo i zapobieganie nadużyciom finansowym. W tym celu, w stosownych przypadkach, Strony będą się posługiwać strategią celną Komisji Europejskiej z 2007 r. jako punktem odniesienia.

Aby zapewnić zgodność z postanowieniami niniejszego rozdziału Strony między innymi:

- a) wymieniają informacje na temat przepisów i procedur celnych;
- b) opracowują wspólne inicjatywy dotyczące procedur przywozu, wywozu i tranzytu, a także działają na rzecz zapewnienia skutecznych usług na rzecz środowiska gospodarczego;
- c) współpracują w zakresie automatyzacji procedur celnych i innych procedur handlowych;
- d) wymieniają, w stosownych przypadkach, informacje i dane z zastrzeżeniem przestrzegania poufności danych oraz norm i przepisów dotyczących ochrony danych osobowych;
- e) współpracują w zakresie zapobiegania nielegalnemu transgranicznemu handlowi towarami, w tym wyrobami tytoniowymi, oraz jego zwalczania;
- f) wymieniają informacje lub rozpoczynają konsultacje w celu wypracowania, w miarę możliwości, wspólnych stanowisk na forach organizacji międzynarodowych działających w dziedzinie cel, takich jak WTO, WCO, ONZ, Konferencja Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju (UNCTAD) oraz EKG ONZ;
- g) współpracują w zakresie planowania i świadczenia pomocy technicznej, zwłaszcza w celu ułatwienia reformy ułatwień celnych i handlowych zgodnie z odpowiednimi postanowieniami niniejszego Układu;
- h) wymieniają najlepsze praktyki w zakresie operacji celnych, zwłaszcza dotyczące egzekwowania praw własności intelektualnej, w szczególności w zakresie podrabianych produktów;

- i) wspierają koordynację pomiędzy wszystkimi organami służb granicznych Stron w celu ułatwienia procedury przekraczania granic i poprawy kontroli, biorąc pod uwagę, jeśli to możliwe i właściwe, wspólne kontrole graniczne; oraz
- j) ustanawiają, stosownie do potrzeb, wzajemne uznawanie programów partnerstwa handlowego i kontroli celnych, w tym równoważnych środków ułatwiających wymianę handlową.

Artykuł 198

Wzajemna pomoc administracyjna w sprawach celnych

Bez uszczerbku dla innych form współpracy przewidzianych w niniejszym Układzie, w szczególności w art. 197 niniejszego Układu, Strony udzielają sobie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych zgodnie z postanowieniami protokołu III do niniejszego Układu dotyczącego wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych.

Artykuł 199

Pomoc techniczna i budowanie zdolności

Strony współpracują w zakresie świadczenia pomocy technicznej i budowania zdolności w celu wdrożenia reformy ułatwień handlowych i celnych.

Artykuł 200

Podkomitet ds. Ceł

1. Niniejszym ustanawia się Podkomitet ds. Ceł. Podkomitet ten podlega Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu.
2. Zadania Podkomitetu ds. Ceł obejmują systematyczne konsultacje i monitorowanie wykonania postanowień niniejszego rozdziału oraz administrowanie nimi, w tym kwestie dotyczące współpracy celnej, transgranicznej współpracy celnej i zarządzania, pomocy technicznej, reguł pochodzenia, ułatwień w handlu, a także wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych.
3. Podkomitet ds. Ceł między innymi:
  - a) nadzoruje prawidłowe stosowanie niniejszego rozdziału oraz protokołów I i II do niniejszego Układu;
  - b) przyjmuje ustalenia praktyczne, środki i decyzje w celu wykonania niniejszego rozdziału oraz protokołów II i III do niniejszego Układu, w tym w zakresie wymiany informacji i danych, wzajemnego uznawania kontroli celnych i programów partnerstwa handlowego oraz wzajemnie uzgodnionych korzyści;
  - c) wymienia poglądy na wszelkie tematy będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym przyszłe środki i zasoby na ich wdrożenie i stosowanie;
  - d) w stosownych przypadkach — przedstawia zalecenia; oraz
  - e) przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 201

Zbliżenie przepisów celnych

Dokonuje się stopniowego zbliżenia do przepisów celnych UE i niektórych aktów prawa międzynarodowego, jak przewidziano w załączniku XXVI do niniejszego Układu.

ROZDZIAŁ 6

Prowadzenie przedsiębiorstwa, handel usługami i handel elektroniczny

Sekcja 1

Postanowienia ogólne

Artykuł 202

Cel i zakres stosowania

1. Strony, potwierdzając swoje zobowiązania w ramach Porozumienia WTO, ustanawiają niniejszym niezbędne uzgodnienia dotyczące stopniowej wzajemnej liberalizacji prowadzenia przedsiębiorstw i handlu usługami oraz współpracy w zakresie handlu elektronicznego.
2. Zamówienia publiczne objęte są rozdziałem 8 (Zamówienia publiczne) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako nakładające jakiegokolwiek zobowiązania w zakresie zamówień publicznych.
3. Dotacje objęte są rozdziałem 10 (Konkurencja) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu. Postanowienia niniejszego rozdziału nie mają zastosowania do dotacji przyznawanych przez Strony.
4. Zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału każda ze Stron zachowuje prawo do regulowania i wprowadzania nowych przepisów, aby osiągnąć uzasadnione cele polityczne.
5. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środków odnoszących się do osób fizycznych starających się o dostęp do rynku pracy Strony, ani do środków dotyczących obywatelstwa, stałego pobytu, czy też stałego zatrudnienia.
6. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronie stosowania środków regulujących wjazd lub czasowy pobyt osób fizycznych na ich terytorium, łącznie ze środkami niezbędnymi dla ochrony integralności granic i zapewnienia zorganizowanego przemieszczania się osób fizycznych przez ich granice, pod warunkiem że środki takie nie są stosowane w sposób niweczący lub naruszający korzyści przypadające którejkolwiek ze Stron zgodnie z warunkami szczegółowego zobowiązania w niniejszym rozdziale i załącznikami XXVII i XXVIII do niniejszego Układu (¹).

Artykuł 203

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

- 1) „środek” oznacza każdy środek Strony w formie ustawy, rozporządzenia, zasady, procedury, decyzji, działania administracyjnego lub w jakiegokolwiek innej formie;
- 2) „środki wprowadzone lub utrzymywane przez Stronę” oznaczają środki podjęte przez:
  - a) administrację i organy stopnia centralnego, regionalnego lub lokalnego; oraz
  - b) organy pozarządowe wykonujące uprawnienia delegowane przez administrację lub organy stopnia centralnego, regionalnego lub lokalnego;
- 3) „osoba fizyczna pochodząca ze Strony” oznacza obywatela państwa członkowskiego UE lub obywatela Republiki Mołdawii zgodnie z ich właściwym prawodawstwem;
- 4) „osoba prawna” oznacza każdy podmiot prawny właściwie ustanowiony lub w inny sposób utworzony na podstawie właściwego prawa, dla celów komercyjnych lub innych, prywatny lub rządowy, włączając w to spółkę kapitałową, fundusz powierniczy, spółkę osobową, wspólne przedsięwzięcie, firmę jednoosobową lub stowarzyszenie;

⁽¹⁾ Sam fakt wymagania wizy od osób fizycznych pochodzących tylko z niektórych państw nie jest uznawany za niweczący lub naruszający korzyści wynikające ze szczegółowego zobowiązania.

- 5) „osoba prawna pochodząca z Unii” lub „osoba prawna pochodząca z Republiki Mołdawii” oznacza osobę prawną zdefiniowaną w pkt 4, ustanowioną zgodnie z przepisami, odpowiednio, jednego z państw członkowskich lub Republiki Mołdawii i mającą siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności, odpowiednio, na terytorium, do którego zastosowanie ma Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ⁽¹⁾ lub na terytorium Republiki Mołdawii.

Jeżeli ta osoba prawna ma jedynie swoją siedzibę statutową lub zarząd odpowiednio na terytorium, do którego ma zastosowanie Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lub na terytorium Republiki Mołdawii, nie jest ona uznawana odpowiednio za osobę prawną pochodzącą z Unii ani za osobę prawną pochodzącą z Republiki Mołdawii, chyba że jej działalność ma rzeczywisty i ciągły związek z gospodarką odpowiednio Unii lub Republiki Mołdawii;

Niezależnie od poprzedniego akapitu, przedsiębiorstwa żeglugowe mające siedzibę poza terytorium Unii lub Republiki Mołdawii i kontrolowane odpowiednio przez obywateli państwa członkowskiego lub Republiki Mołdawii, są także objęte postanowieniami niniejszego Układu, jeżeli ich statki są zarejestrowane zgodnie z właściwym prawodawstwem w tym państwie członkowskim lub w Republice Mołdawii i pływają pod banderą państwa członkowskiego lub Republiki Mołdawii;

- 6) „jednostka zależna” osoby prawnej pochodzącej z jednej ze Stron oznacza osobę prawną, która jest faktycznie kontrolowana przez inną osobę prawną pochodzącą z tej Strony ⁽²⁾;
- 7) „oddział” osoby prawnej oznacza jednostkę nieposiadającą osobowości prawnej, o charakterze stałym, powstałą na przykład w wyniku rozszerzenia działalności podmiotu macierzystego, posiadającą zarząd i wyposażoną materialnie w celu prowadzenia negocjacji handlowych z osobami trzecimi, aby osoby te, wiedząc, że w razie konieczności istnieje związek prawny z podmiotem macierzystym, którego siedziba zarządu znajduje się za granicą, nie były zobowiązane negocjować bezpośrednio z takim podmiotem macierzystym, lecz mogły dokonywać transakcji handlowych w miejscu prowadzenia działalności stanowiącej rozszerzenie działalności tego podmiotu;
- 8) „prowadzenie przedsiębiorstwa” oznacza:
- a) w odniesieniu do osób prawnych pochodzących z Unii lub z Republiki Mołdawii prawo do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej poprzez ustanowienie, w tym nabycie, osoby prawnej lub założenie oddziału lub przedstawicielstwa odpowiednio w Unii lub w Republice Mołdawii;
  - b) w odniesieniu do osób fizycznych prawo osób fizycznych pochodzących z Unii lub z Republiki Mołdawii do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej na zasadzie samozatrudnienia i do tworzenia przedsiębiorstw, w szczególności spółek, które faktycznie kontrolują;
- 9) „działalność gospodarcza” obejmuje działalność o charakterze przemysłowym, handlowym i zawodowym oraz działalność rzemieślniczą, a nie obejmuje działalności prowadzonej w związku z wykonywaniem władzy publicznej;
- 10) „prowadzenie działalności” oznacza prowadzenie działalności gospodarczej;
- 11) „usługi” obejmują wszelkie usługi w jakichkolwiek sektorach z wyjątkiem usług świadczonych w ramach wykonywania władzy publicznej;
- 12) „usługi świadczone i inne działania prowadzone w ramach wykonywania władzy publicznej” oznaczają wszelkie usługi lub działania, które nie są wykonywane na zasadach handlowych ani w ramach konkurencji z jednym podmiotem gospodarczym lub większą ich liczbą;
- 13) „transgraniczne świadczenie usług” oznacza świadczenie usług:
- a) z terytorium Strony na terytorium drugiej Strony (sposób 1); lub
  - b) na terytorium Strony dla usługobiorcy pochodzącego z drugiej Strony (sposób 2);
- 14) „usługodawca” Strony oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną jednej ze Stron, która zamierza świadczyć lub świadczy usługi;
- 15) „przedsiębiorca” jednej ze Stron oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która zamierza prowadzić lub prowadzi działalność gospodarczą poprzez utworzenie przedsiębiorstwa.

⁽¹⁾ W celu zapewnienia większej pewności terytorium to obejmuje wyłączną strefę ekonomiczną i szelf kontynentalny, określone w Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS).

⁽²⁾ Osoba prawna jest kontrolowana przez inną osobę prawną, jeżeli ta ostatnia ma prawo do powołania większości członków jej zarządu lub do kierowania jej działaniami z prawnego punktu widzenia.

Sekcja 2

Prowadzenie przedsiębiorstwa

Artykuł 204

Zakres stosowania

Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków wprowadzonych lub utrzymywanych przez Strony, wpływających na prowadzenie wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw z wyjątkiem:

- a) wydobywania, wytwarzania i przetwarzania ⁽¹⁾ materiałów jądrowych;
- b) produkcji broni, amunicji i materiałów wojskowych lub handlu nimi;
- c) usług audiowizualnych;
- d) krajowego kabotażu morskiego ⁽²⁾; oraz
- e) krajowych i międzynarodowych usług transportu lotniczego ⁽³⁾, regularnego lub nieregularnego, oraz usług bezpośrednio związanych z wykonywaniem praw przewozowych, innych niż:
  - (i) usługi naprawcze i konserwacyjne, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;
  - (ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;
  - (iii) usługi związane z komputerowym systemem rezerwacji (CRS);
  - (iv) usługi obsługi naziemnej;
  - (v) usługi obsługi portów lotniczych.

Artykuł 205

Traktowanie narodowe i zasada największego uprzywilejowania

1. Z uwzględnieniem zastrzeżeń wymienionych w załączniku XXVII-E do niniejszego Układu, z datą wejścia w życie niniejszego Układu Republika Mołdawii przyznaje:

- a) w odniesieniu do prowadzenia jednostek zależnych, oddziałów i przedstawicielstw osób prawnych pochodzących z Unii, traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznawane przez Republikę Mołdawii jej własnym osobom prawnym, ich oddziałom i przedstawicielstwom lub jednostkom zależnym, oddziałom i przedstawicielstwom jakichkolwiek osób prawnych pochodzących z państwa trzeciego, w zależności od tego, które jest korzystniejsze;
- b) w odniesieniu do działalności założonych w Republice Mołdawii jednostek zależnych, oddziałów i przedstawicielstw osób prawnych pochodzących z Unii, traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznawane przez Republikę Mołdawii jej własnym osobom prawnym, ich oddziałom i przedstawicielstwom lub jednostkom zależnym, oddziałom i przedstawicielstwom jakichkolwiek osób prawnych pochodzących z państwa trzeciego, w zależności od tego, które jest korzystniejsze. ⁽⁴⁾

2. Z uwzględnieniem zastrzeżeń wymienionych w załączniku XXVII-A do niniejszego Układu, z datą wejścia w życie niniejszego Układu Unia przyznaje:

- a) w odniesieniu do prowadzenia jednostek zależnych, oddziałów i przedstawicielstw osób prawnych pochodzących z Republiki Mołdawii, traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznawane przez Unię jej własnym osobom prawnym, ich oddziałom i przedstawicielstwom lub jednostkom zależnym, oddziałom i przedstawicielstwom jakichkolwiek osób prawnych pochodzących z państwa trzeciego, w zależności od tego, które jest korzystniejsze;

⁽¹⁾ Dla większej pewności przetwarzanie materiałów jądrowych obejmuje wszystkie działania sklasyfikowane pod kodem 2330 według klasyfikacji UN ISIC Rev.3.1.

⁽²⁾ Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego prawodawstwa krajowego, krajowy kabotaż morski w ramach niniejszego rozdziału obejmuje przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub miejscem znajdującym się w państwie członkowskim lub w Republice Mołdawii a innym portem lub miejscem znajdującym się w państwie członkowskim lub w Republice Mołdawii, w tym na szelfie kontynentalnym, zgodnie z UNCLOS, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub miejscu znajdującym się w państwie członkowskim lub w Republice Mołdawii.

⁽³⁾ Warunki wzajemnego dostępu do rynku w transporcie lotniczym są określone w Umowie pomiędzy UE i jej państwami członkowskimi a Republiką Mołdawii w sprawie ustanowienia wspólnego obszaru lotniczego.

⁽⁴⁾ Obowiązek ten nie dotyczy postanowień w zakresie ochrony inwestycji nieobjętych niniejszym rozdziałem włącznie z postanowieniami dotyczącymi postępowania mającego na celu rozstrzygnięcie sporu między inwestorami i państwem, jak zapisano w innych umowach.

b) w odniesieniu do działalności założonych w Unii jednostek zależnych, oddziałów i przedstawicielstw osób prawnych pochodzących z Republiki Mołdawii, traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznawane przez Unię jej własnym osobom prawnym, ich oddziałom i przedstawicielstwom lub jednostkom zależnym, oddziałom i przedstawicielstwom jakichkolwiek osób prawnych pochodzących z państwa trzeciego, w zależności od tego, które jest korzystniejsze ⁽¹⁾.

3. Z uwzględnieniem zastrzeżeń wymienionych w załącznikach XXVII-A i XXVII-E do niniejszego Układu, Strony nie przyjmują jakichkolwiek nowych przepisów lub środków, które powodują dyskryminację w odniesieniu do prowadzenia osób prawnych pochodzących z Unii lub z Republiki Mołdawii na ich terytorium lub w odniesieniu do prowadzenia działalności przez założone przedsiębiorstwa w porównaniu z ich własnymi osobami prawnymi.

Artykuł 206

Przegląd

1. Mając na uwadze stopniową liberalizację warunków prowadzenia przedsiębiorstwa, Strony regularnie dokonują przeglądu ram prawnych dotyczących prowadzenia przedsiębiorstw ⁽²⁾ oraz warunków prowadzenia działalności, zachowując spójność ze swoimi zobowiązaniami w ramach umów międzynarodowych.

2. W kontekście przeglądu, o którym mowa w ust. 1, Strony dokonują oceny wszelkich napotkanych przeszkód w prowadzeniu przedsiębiorstwa. W celu ugruntowania postanowień niniejszego rozdziału Strony szukają odpowiednich sposobów na wyeliminowanie takich przeszkód, co mogłoby obejmować dalsze negocjacje, w tym również w odniesieniu do ochrony inwestycji i postępowań mających na celu rozstrzygnięcie sporu między inwestorem a państwem.

Artykuł 207

Inne umowy

Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako ograniczające prawa przedsiębiorców Stron do korzystania z korzystniejszego traktowania przewidzianego w jakichkolwiek istniejących lub przyszłych umowach międzynarodowych odnoszących się do inwestycji, których stronami są państwa członkowskie i Republika Mołdawii.

Artykuł 208

Zasady traktowania oddziałów i przedstawicielstw

1. Postanowienia art. 205 niniejszego Układu nie stanowią przeszkody dla stosowania przez Stronę szczególnych zasad dotyczących prowadzenia oddziałów i przedstawicielstw osób prawnych drugiej Strony, niezarejestrowanych na terytorium pierwszej Strony, oraz prowadzenia przez nie działalności na jej terytorium, które to zasady są uzasadnione prawnymi lub technicznymi różnicami pomiędzy tymi oddziałami i przedstawicielstwami w porównaniu z oddziałami i przedstawicielstwami osób prawnych zarejestrowanych na jej terytorium lub, w odniesieniu do usług finansowych, ze względów ostrożnościowych.

2. Różnica w traktowaniu nie może wykraczać poza to, co jest ściśle konieczne w związku z istnieniem takich różnic prawnych lub technicznych lub, w odniesieniu do usług finansowych, ze względów ostrożnościowych.

Sekcja 3

Transgraniczne świadczenie usług

Artykuł 209

Zakres stosowania

Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków wprowadzanych przez Strony, które mają wpływ na transgraniczne świadczenie wszystkich rodzajów usług, z wyjątkiem:

a) usług audiowizualnych;

⁽¹⁾ Obowiązek ten nie dotyczy postanowień w zakresie ochrony inwestycji nieobjętych niniejszym rozdziałem włącznie z postanowieniami dotyczącymi postępowania mającego na celu rozstrzygnięcie sporu między inwestorami i państwem, jak zapisano w innych umowach.
⁽²⁾ Dotyczy to niniejszego rozdziału oraz załączników XXVII-A i XXVII-E do niniejszego Układu.

- b) krajowego kabotażu morskiego ⁽¹⁾; oraz
- c) krajowych i międzynarodowych usług transportu lotniczego ⁽²⁾, regularnego lub nieregularnego, oraz usług bezpośrednio związanych z wykonywaniem praw przewozowych innych niż:
  - (i) usługi naprawcze i konserwacyjne, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;
  - (ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;
  - (iii) usługi związane z komputerowym systemem rezerwacji (CRS);
  - (iv) usługi obsługi naziemnej;
  - (v) usługi obsługi portów lotniczych.

Artykuł 210

Dostęp do rynku

1. W zakresie dostępu do rynku poprzez transgraniczne świadczenie usług każda ze Stron przyznaje usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie zapewniane na podstawie szczegółowych zobowiązań zawartych w załącznikach XXVII-B i XXVII-F do niniejszego Układu.
2. W sektorach, w których podejmowane są zobowiązania związane z dostępem do rynku, środki, których Strona nie może utrzymywać lub wprowadzać na podstawie podziału regionalnego albo całego terytorium, o ile w załącznikach XXVII-B i XXVII-F do niniejszego Układu nie postanowiono inaczej, są zdefiniowane jako:
  - a) ograniczenia liczby usługodawców czy to w postaci kontyngentów określonych liczbowo, monopolów, wyłącznych usługodawców, czy też wymogów wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - b) ograniczenia całkowitej wartości transakcji usługowych lub aktywów w postaci kontyngentów określonych liczbowo lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - c) ograniczenia całkowitej liczby transakcji usługowych lub całkowitej wielkości produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentów lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych.

Artykuł 211

Traktowanie narodowe

1. W sektorach, w przypadku których zobowiązania dotyczące dostępu do rynku są zawarte w załącznikach XXVII-B i XXVII-F do niniejszego Układu, oraz z zastrzeżeniem wszelkich określonych tam warunków i kompetencji, w odniesieniu do wszystkich środków wpływających na transgraniczne świadczenie usług, każda ze Stron przyznaje takim usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż to, które przyznaje podobnym usługom i usługodawcom krajowym.
2. Strona może spełniać wymóg określony w ust. 1 poprzez przyznanie usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowania identycznego albo innego z formalnego punktu widzenia niż to, które przyznaje własnym podobnym usługom i usługodawcom.
3. Identyczne lub różne z formalnego punktu widzenia traktowanie uważane jest za mniej korzystne, jeżeli zmienia ono warunki konkurencji na korzyść usług lub usługodawców danej Strony w porównaniu z podobnymi usługami lub usługodawcami drugiej Strony.
4. Szczególne zobowiązania podjęte na podstawie niniejszego artykułu nie mogą być interpretowane jako wymagające od którejkolwiek ze Stron rekompensaty za nieodłączne niekorzystne czynniki konkurencji, które wynikają z faktu, że odnośne usługi lub usługodawcy pochodzą z zagranicy.

⁽¹⁾ Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego prawodawstwa krajowego, krajowy kabotaż morski w ramach niniejszego rozdziału obejmuje przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub miejscem znajdującym się w państwie członkowskim lub w Republice Mołdawii a innym portem lub miejscem znajdującym się w państwie członkowskim lub w Republice Mołdawii, w tym na szelfie kontynentalnym, zgodnie z UNCTOS, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub miejscu znajdującym się w państwie członkowskim lub w Republice Mołdawii.

⁽²⁾ Warunki wzajemnego dostępu do rynku w transporcie lotniczym są określone w Umowie pomiędzy UE i jej państwami członkowskimi a Republiką Mołdawii w sprawie ustanowienia wspólnego obszaru lotniczego.

Artykuł 212

Wykaz zobowiązań

1. Sektory zliberalizowane przez każdą ze Stron zgodnie z niniejszą sekcją oraz, w drodze zastrzeżeń, ograniczenia dotyczące dostępu do rynku i traktowania narodowego mające zastosowanie do usług i usługodawców drugiej Strony w tych sektorach są określone w wykazie zobowiązań zawartym w załącznikach XXVII-B i XXVII-F do niniejszego Układu.
2. Bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron, istniejących lub mogących pojawić się na mocy Europejskiej konwencji o telewizji ponadgranicznej oraz Europejskiej konwencji o koprodukcji filmowej, wykazy zobowiązań zawarte w załącznikach XXVII-B i XXVII-F do niniejszego Układu nie obejmują zobowiązań w zakresie usług audiowizualnych.

Artykuł 213

Przegląd

Mając na uwadze stopniową liberalizację transgranicznego świadczenia usług pomiędzy Stronami, Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, regularnie dokonuje przeglądu wykazu zobowiązań, o którym mowa w art. 212 niniejszego Układu. W przeglądzie tym uwzględniany jest między innymi proces stopniowego zbliżenia, o którym mowa w art. 230, 240, 249 i 253 niniejszego Układu, oraz jego wpływ na wyeliminowanie pozostałych przeszkód dla transgranicznego świadczenia usług między Stronami.

Sekcja 4

Tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach biznesowych

Artykuł 214

Zakres stosowania i definicje

1. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków podejmowanych przez Strony dotyczących wjazdu oraz tymczasowego pobytu na ich terytorium kluczowego personelu, absolwentów odbywających staż, sprzedawców biznesowych, usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody, bez uszczerbku dla art. 202 ust. 5 niniejszego Układu.
2. Do celów niniejszej sekcji:
  - a) „personel kluczowy” oznacza osoby fizyczne zatrudnione przez osobę prawną pochodzącą z jednej ze Stron inną niż organizacja niedochodowa (¹), które są odpowiedzialne za utworzenie przedsiębiorstwa lub faktyczną kontrolę nad nim, zarządzanie nim i jego działalność. „Personel kluczowy” obejmuje „osoby odbywające wizyty służbowe” do celów prowadzenia przedsiębiorstwa oraz „osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa”:
    - (i) „osoby odbywające wizyty służbowe” do celów prowadzenia przedsiębiorstwa oznaczają osoby fizyczne pracujące na wyższych stanowiskach, które są odpowiedzialne za założenie przedsiębiorstwa. Nie oferują one ani nie świadczą usług, ani nie prowadzą działalności gospodarczej innej niż działalność wymagana do celów prowadzenia przedsiębiorstwa. Nie otrzymują one wynagrodzenia ze źródła znajdującego się na terytorium Strony przyjmującej;
    - (ii) „osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa” oznaczają osoby fizyczne, które zostały zatrudnione przez osobę prawną lub są jej partnerami co najmniej od roku oraz które są czasowo przeniesione do przedsiębiorstwa, które może być jednostką zależną, oddziałem lub jednostką dominującą przedsiębiorstwa lub osoby prawnej znajdującej się na terytorium drugiej Strony. Dana osoba fizyczna należy do jednej z następujących kategorii:
      - 1) kierownicy: osoby pracujące na wyższych stanowiskach w ramach osoby prawnej, które przede wszystkim kierują zarządzaniem przedsiębiorstwem, podlegające ogólnemu nadzorowi lub otrzymujące wytyczne głównie od rady dyrektorów lub udziałowców przedsiębiorstwa, bądź osób im równoważnych, w tym co najmniej:
        - kierujący przedsiębiorstwem lub jego departamentem lub działem;

(¹) Odniesienie do „osoby prawnej innej niż organizacja niedochodowa” ma zastosowanie wyłącznie do: Belgii, Republiki Czeskiej, Danii, Niemiec, Estonii, Irlandii, Grecji, Hiszpanii, Francji, Włoch, Cypru, Łotwy, Litwy, Luksemburga, Malty, Niderlandów, Austrii, Portugalii, Słowenii, Finlandii oraz Zjednoczonego Królestwa.

- nadzorujący i kontrolujący pracę innych pracowników nadzoru i kierownictwa lub sprawujących funkcje specjalistyczne, oraz
  - upoważnieni do osobistego naboru i zwalniania pracowników lub do wydawania zaleceń w kwestii naboru, zwalniania pracowników lub innych działań dotyczących personelu;
- 2) specjaliści: osoby pracujące w ramach osoby prawnej, posiadające rzadko spotykaną wiedzę niezbędną do produkcji prowadzonej przez przedsiębiorstwo, obsługi sprzętu badawczego, technik, procesów, procedur lub zarządzania. Przy ocenie takiej wiedzy brana będzie pod uwagę nie tylko wiedza specyficzna dla przedsiębiorstwa, ale również to, czy dana osoba posiada wysoki poziom kwalifikacji odnoszących się do rodzaju pracy lub branży, które wymagają określonej wiedzy technicznej, łącznie z akredytacją w zawodzie regulowanym;
- b) „absolwenci odbywający staż” oznaczają osoby fizyczne, które przez przynajmniej rok były zatrudnione przez osobę prawną jednej ze Stron lub jej oddział, posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych oraz są czasowo przeniesione do przedsiębiorstwa założonego przez osobę prawną z terytorium drugiej Strony w celu rozwoju kariery lub odbycia szkolenia w zakresie technik lub metod biznesowych ⁽¹⁾;
- c) „sprzedawcy biznesowi” ⁽²⁾ oznaczają osoby fizyczne, które są przedstawicielami usługodawcy lub dostawcy towarów pochodzącego z jednej ze Stron, starające się o wjazd i czasowy pobyt na terytorium drugiej Strony w celu negocjowania sprzedaży usług lub towarów bądź zawarcia umów na sprzedaż usług lub towarów w imieniu tego usługodawcy lub dostawcy. Nie dokonują oni sprzedaży bezpośredniej klientom indywidualnym i nie otrzymują wynagrodzenia ze źródeł zlokalizowanych na terytorium przyjmującej Strony, nie są także komisantami;
- d) „usługodawcy kontraktowi” oznaczają osoby fizyczne zatrudnione przez osobę prawną pochodzącą z jednej ze Stron, która nie jest agencją zajmującą się rekrutacją i pośrednictwem w zatrudnieniu pracowników ani nie działa za pośrednictwem takiej agencji, nie posiada przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony oraz zawarła umowę w dobrej wierze o świadczenie usług z końcowym usługobiorcą pochodzącym z tej Strony, wymagającą czasowej obecności pracowników na terytorium tej Strony w celu wykonania umowy o świadczenie usług ⁽³⁾;
- e) „osoby wykonujące wolny zawód” oznaczają osoby fizyczne świadczące usługi i prowadzące działalność na własny rachunek na terytorium Strony, które nie posiadają przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony oraz które zawarły umowę w dobrej wierze o świadczenie usług (bez udziału agencji zajmującej się rekrutacją i pośrednictwem w zatrudnieniu pracowników) z końcowym usługobiorcą pochodzącym z tej Strony, wymagającą czasowej obecności pracowników na terytorium tej Strony w celu wykonania umowy o świadczenie usług ⁽⁴⁾;
- f) „kwalifikacje” oznaczają dyplomy, świadectwa i inne dowody (formalnych kwalifikacji) wydane przez organ wyznaczony zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi oraz poświadczające pomyślne ukończenie szkolenia zawodowego.

Artykuł 215

Personel kluczowy i absolwenci odbywający staż

1. W przypadku każdego sektora zaangażowanego zgodnie z sekcją 2 (Prowadzenie przedsiębiorstwa) oraz z uwzględnieniem wszelkich zastrzeżeń wymienionych w załącznikach XXVII-A i XXVII-E lub w załącznikach XXVII-C i XXVII-G do niniejszego Układu każda ze Stron umożliwia przedsiębiorcom drugiej Strony zatrudnianie w ich przedsiębiorstwach osób fizycznych drugiej Strony pod warunkiem że tacy pracownicy są personelem kluczowym lub absolwentami odbywającymi staż, zdefiniowanymi w art. 214 niniejszego Układu. Czasowy wjazd i czasowy pobyt personelu kluczowego i absolwentów odbywających staż wynosi maksymalnie: trzy lata w przypadku przeniesień wewnątrz przedsiębiorstwa, 90 dni w dwunastomiesięcznym okresie dla osób odbywających wizyty służbowe do celów prowadzenia przedsiębiorstwa i jeden rok dla absolwentów odbywających staż.

2. W przypadku każdego sektora zaangażowanego zgodnie z sekcją 2 (Prowadzenie przedsiębiorstwa) środki, których Strony nie utrzymują ani nie wprowadzają zarówno na obszarze całego terytorium, jak i w jednostkach podziału administracyjnego, o ile nie postanowiono inaczej w załącznikach XXVII-C i XXVII-G do niniejszego Układu, są zdefiniowane jako ograniczenia całkowitej liczby osób fizycznych, które przedsiębiorca może zatrudnić w charakterze personelu kluczowego i absolwentów odbywających staż w konkretnym sektorze, w formie kontyngentów określonych liczbowo lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych, i są one oznaczone jako ograniczenia dyskryminujące.

⁽¹⁾ Na przedsiębiorstwo przyjmujące może zostać nałożony wymóg przedstawienia, celem uprzedniego zatwierdzenia, programu szkolenia obejmującego okres pobytu i wskazującego, że celem pobytu jest szkolenie. W przypadku Republiki Czeskiej, Niemiec, Hiszpanii, Francji, Węgier oraz Austrii szkolenie musi być powiązane z uzyskanym dyplomem ukończenia studiów wyższych.

⁽²⁾ Zjednoczone Królestwo: Kategoria sprzedawców biznesowych obejmuje jedynie usługodawców.

⁽³⁾ Umowa o świadczenie usług, o której mowa w lit. d) i e), musi być zgodna z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub wymogami Strony, na terytorium której dana umowa jest wykonywana.

⁽⁴⁾ Umowa o świadczenie usług, o której mowa w lit. d) i e), musi być zgodna z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub wymogami Strony, na terytorium której dana umowa jest wykonywana.

Artykuł 216

Sprzedawcy biznesowi

W przypadku każdego sektora zaangażowanego zgodnie z sekcją 2 (Prowadzenie przedsiębiorstwa) lub sekcją 3 (Transgraniczne świadczenie usług) oraz z uwzględnieniem wszelkich zastrzeżeń wymienionych w załącznikach XXVII-A i XXVII-E, a także XXVII-B i XXVII-F do niniejszego Układu każda ze Stron zezwala na wjazd i czasowy pobyt sprzedawców biznesowych przez maksymalnie 90 dni w dwunastomiesięcznym okresie.

Artykuł 217

Usługodawcy kontraktowi

1. Strony potwierdzają swoje obowiązki wynikające z ich zobowiązań w ramach Układu ogólnego w sprawie handlu usługami („GATS”) w odniesieniu do wjazdu i czasowego pobytu usługodawców kontraktowych.

Zgodnie z załącznikami XXVII-D i XXVII-H do niniejszego Układu każda ze Stron zezwala na świadczenie usług na swoim terytorium przez usługodawców kontraktowych pochodzących z drugiej Strony, z uwzględnieniem warunków określonych w ust. 3 niniejszego artykułu.

2. Zobowiązania podjęte przez Strony podlegają następującym warunkom:

- a) osoby fizyczne muszą być czasowo zaangażowane w świadczenie usług jako pracownicy osoby prawnej, która zawarła umowę o świadczenie usług na okres nieprzekraczający 12 miesięcy;
- b) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony powinny oferować takie usługi jako pracownicy osoby prawnej świadczącej usługi przez co najmniej rok bezpośrednio poprzedzający datę złożenia wniosku o wjazd na terytorium drugiej Strony. Ponadto osoby fizyczne muszą posiadać, w momencie złożenia wniosku o wjazd na terytorium drugiej Strony, przynajmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe ⁽¹⁾ w sektorze działalności, który jest przedmiotem umowy;
- c) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony muszą posiadać:
  - (i) wykształcenie wyższe lub kwalifikacje potwierdzające wiedzę na równoważnym poziomie ⁽²⁾; oraz
  - (ii) kwalifikacje zawodowe, tam gdzie jest to niezbędne do wykonywania działalności zgodnie z przepisami ustawowymi lub wykonawczymi bądź wymogami prawnymi Strony, na terytorium której świadczona jest dana usługa;
- d) z tytułu świadczenia usług na terytorium drugiej Strony osoby fizyczne nie otrzymują innego wynagrodzenia niż wynagrodzenie płacone przez osobę prawną zatrudniającą osobę fizyczną;
- e) wjazd i czasowy pobyt osób fizycznych na terytorium zainteresowanej Strony jest możliwy na łączny okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, a w przypadku Luksemburga — 25 tygodni, w każdym dwunastomiesięcznym okresie, bądź na okres trwania umowy, w zależności od tego, który okres jest krótszy;
- f) dostęp przyznany na mocy postanowień niniejszego artykułu odnosi się wyłącznie do działalności usługowej, która jest przedmiotem umowy, i nie uprawnia do posługiwania się tytułem zawodowym uznawanym na terytorium Strony, na którym świadczona jest usługa; oraz
- g) liczba osób objętych umową o świadczenie usług nie może być większa, niż wynika to z konieczności zapewnienia wykonania umowy, co może być wymagane przepisami ustawowymi i wykonawczymi lub innymi wymogami prawnymi Strony, na terytorium której świadczona jest usługa.

Artykuł 218

Osoby wykonujące wolne zawody

1. Zgodnie z załącznikami XXVII-D i XXVII-H do niniejszego Układu każda ze Stron zezwala na świadczenie usług na swoim terytorium przez osoby wykonujące wolne zawody pochodzące z drugiej Strony, z uwzględnieniem warunków określonych w ust. 2 niniejszego artykułu.

⁽¹⁾ Uzyskane po osiągnięciu pełnoletności.

⁽²⁾ W przypadku gdy dyplom lub kwalifikacje nie zostały uzyskane na terytorium Strony, na którym świadczona jest usługa, Strona ta może ocenić, czy są one równoważne z wyższym wykształceniem wymaganym na jej terytorium.

2. Zobowiązania podjęte przez Strony podlegają następującym warunkom:
  - a) osoby fizyczne muszą być czasowo zaangażowane w świadczenie usług jako osoby prowadzące działalność na własny rachunek zarejestrowane na terytorium drugiej Strony i muszą uzyskać umowę o świadczenie usług na okres nieprzekraczający 12 miesięcy;
  - b) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony muszą posiadać, w momencie złożenia wniosku o wjazd na terytorium drugiej Strony, przynajmniej sześcioletnie doświadczenie zawodowe w sektorze działalności, który jest przedmiotem umowy;
  - c) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony muszą posiadać:
    - (i) wykształcenie wyższe lub kwalifikacje potwierdzające wiedzę na równoważnym poziomie ⁽¹⁾; oraz
    - (ii) kwalifikacje zawodowe, w przypadkach, gdy są one niezbędne do wykonywania działalności zgodnie z przepisami ustawowymi lub wykonawczymi bądź innymi wymogami prawnymi Strony, na terytorium której świadczona jest dana usługa;
  - d) wjazd i czasowy pobyt osób fizycznych na terytorium zainteresowanej Strony jest możliwy na łączny okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, a w przypadku Luksemburga — 25 tygodni, w każdym dwunastomiesięcznym okresie, bądź na okres trwania umowy, w zależności od tego, który okres jest krótszy; oraz
  - e) dostęp przyznany na mocy postanowień niniejszego artykułu odnosi się wyłącznie do działalności usługowej, która jest przedmiotem umowy, i nie uprawnia do posługiwania się tytułem zawodowym uznawanym na terytorium Strony, na którym świadczona jest usługa.

Sekcja 5

Ramy regulacyjne

Podsekcja 1

Regulacje krajowe

Artykuł 219

Zakres stosowania i definicje

1. Następujące ograniczenia mają zastosowanie do środków Stron dotyczących wymogów i procedur licencyjnych oraz wymogów i procedur kwalifikacyjnych wpływających na:
  - a) transgraniczne świadczenie usług;
  - b) prowadzenie działalności na ich terytorium przez osoby prawne i fizyczne określone w art. 203 ust. 8 niniejszego Układu;
  - c) tymczasowy pobyt na ich terytorium kategorii osób fizycznych określonych w art. 214 ust. 2 lit. a)–e) niniejszego Układu.
2. W przypadku transgranicznego świadczenia usług ograniczenia te mają wyłącznie zastosowanie do sektorów, w odniesieniu do których Strona przyjęła określone zobowiązania i w zakresie, w jakim te zobowiązania mają zastosowanie. W przypadku prowadzenia przedsiębiorstwa ograniczenia te nie mają zastosowania do sektorów w zakresie objętym zastrzeżeniem wymienionym zgodnie z załącznikami XXVII-A i XXVII-E do niniejszego Układu. W przypadku czasowego pobytu osób fizycznych ograniczenia te nie mają zastosowania do sektorów w zakresie objętym zastrzeżeniem wymienionym w załącznikach XXVII-C, XXVII-D, XXVII-G i XXVII-H do niniejszego Układu.
3. Wspomniane ograniczenia nie mają zastosowania do środków, w zakresie, w jakim stanowią zastrzeżenia objęte planowaniem.
4. Do celów niniejszej sekcji:
  - a) „wymogi licencyjne” oznaczają wymogi merytoryczne inne niż wymogi kwalifikacyjne, które musi spełnić osoba fizyczna lub prawna, aby uzyskać, zmienić lub przedłużyć zezwolenie na prowadzenie działalności określonej w ust. 1 lit. a)–c);
  - b) „procedury licencyjne” oznaczają zasady administracyjne lub proceduralne, których osoba fizyczna lub prawna starająca się o zezwolenie na prowadzenie działalności określonej w ust. 1 lit. a)–c), w tym o zmianę lub przedłużenie licencji, musi przestrzegać, aby wykazać spełnienie wymogów licencyjnych;

⁽¹⁾ W przypadku gdy dyplom lub kwalifikacje nie zostały uzyskane na terytorium Strony, na którym świadczona jest usługa, Strona ta może ocenić, czy są one równoważne z wyższym wykształceniem wymaganym na jej terytorium.

- c) „wymogi kwalifikacyjne” oznaczają wymogi merytoryczne dotyczące kwalifikacji osoby fizycznej do świadczenia usługi, których spełnienie należy wykazać w celu uzyskania zezwolenia na świadczenie danej usługi;
- d) „procedury kwalifikacyjne” oznaczają zasady administracyjne lub proceduralne, których osoba fizyczna musi przestrzegać, aby wykazać wypełnienie wymogów kwalifikacyjnych w celu uzyskania zezwolenia na świadczenie danej usługi; oraz
- e) „właściwy organ” oznacza każdą instytucję rządową lub organ na szczeblu centralnym, regionalnym lub lokalnym bądź organ pozarządowy wykonujący uprawnienia delegowane mu przez instytucje rządowe lub organy na szczeblu centralnym, regionalnym lub lokalnym, podejmujący decyzję o udzieleniu zezwolenia na świadczenie usług, w tym poprzez ustanowienie nieusługowej działalności gospodarczej lub w odniesieniu do zezwolenia na ustanowienie takiej działalności.

Artykuł 220

Warunki udzielenia licencji i kwalifikacji

1. Każda ze Stron zapewnia, aby środki dotyczące wymogów i procedur licencyjnych oraz wymogów i procedur kwalifikacyjnych oparte były na kryteriach uniemożliwiających właściwym organom wykonywanie prawa do oceny w sposób uznaniowy.
2. Kryteria, o których mowa w ust. 1, muszą być:
  - a) proporcjonalne do celu z zakresu porządku publicznego;
  - b) jasne i jednoznaczne;
  - c) obiektywne;
  - d) określone z góry;
  - e) publikowane z wyprzedzeniem; oraz
  - f) przejrzyste i dostępne.
3. Zezwolenie lub licencja przyznawane są natychmiast po ich wydaniu w świetle wyników stosownego badania stwierdzającego, że warunki ich uzyskania zostały spełnione.
4. Każda ze Stron utrzymuje lub ustanawia organy lub procedury sądowe, arbitrażowe lub administracyjne, które zapewniają, na żądanie poszkodowanego przedsiębiorcy lub usługodawcy, szybkie rozpatrzenie sprawy, a w uzasadnionych przypadkach także odpowiednie środki zaradcze dotyczące decyzji administracyjnych mających wpływ na prowadzenie przedsiębiorstw, transgraniczne świadczenie usług lub tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach biznesowych. W przypadku gdy takie procedury nie są niezależne od agencji, której powierzono wydawanie odnośnych decyzji administracyjnych, każda ze Stron zapewnia rzeczywisty obiektywizm i bezstronność przy rozpatrywaniu odwołań.
5. W przypadku gdy liczba dostępnych licencji na dany rodzaj działalności jest ograniczona z powodu niedostatecznych zasobów naturalnych lub możliwości technicznych, każda ze Stron stosuje taką procedurę wyboru potencjalnych kandydatów, która w pełni gwarantuje bezstronność, przejrzystość, w tym między innymi wystarczające informowanie o uruchomieniu, przeprowadzeniu i ukończeniu procedury.
6. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszego artykułu, określając regulamin procedury kwalifikacji, każda ze Stron może uwzględnić uzasadnione cele związane z porządkiem publicznym, w tym względy zdrowia, bezpieczeństwa, ochrony środowiska i zachowania dziedzictwa kulturowego.

Artykuł 221

Procedury licencyjne i kwalifikacyjne

1. Procedury i formalności licencyjne i kwalifikacyjne muszą być jasne, publikowane z wyprzedzeniem oraz stanowić dla wnioskodawców gwarancję, że ich wniosek zostanie rozpatrzony w sposób obiektywny i bezstronny.

2. Procedury i formalności licencyjne i kwalifikacyjne muszą być tak proste, jak to możliwe, oraz nie mogą komplikować niepotrzebnie ani opóźniać świadczenia usługi. Wszelkie opłaty licencyjne (¹⁾), które wnioskodawcy ponoszą w związku ze złożeniem wniosku, powinny być uzasadnione i proporcjonalne do kosztów odnośnych procedur udzielania zezwoleń.
3. Każda ze Stron zapewnia, aby decyzje podejmowane przez właściwe organy i stosowane przez nie procedury w ramach procesu udzielania licencji lub zezwolenia były bezstronne w odniesieniu do wszystkich wnioskodawców. Właściwy organ powinien podejmować decyzje w sposób niezależny i nie powinien odpowiadać przed jakimkolwiek podmiotem świadczącym usługi, które wymagają licencji lub zezwolenia.
4. W przypadku gdy istnieją określone terminy na składanie wniosków, wnioskodawca jest uprawniony do jego złożenia w rozsądnym terminie. Właściwy organ bez zbędnej zwłoki przystępuje do rozpatrzenia wniosku. W miarę możliwości wnioski powinny być przyjmowane w formacie elektronicznym na tych samych warunkach w zakresie autentyczności co wnioski papierowe.
5. Każda ze Stron zapewnia, aby rozpatrzenie wniosku, w tym podjęcie ostatecznej decyzji następowało w rozsądnym terminie od złożenia kompletnego wniosku. Każda ze Stron stara się ustanowić zwykle ramy czasowe dla rozpatrywania wniosków.
6. W przypadku gdy właściwy organ otrzyma wniosek, który uzna za niekompletny, w rozsądnym terminie od jego otrzymania informuje o tym wnioskodawcę, w miarę możliwości wskazując dodatkowe informacje potrzebne do uzupełnienia wniosku i zapewnia mu możliwość poprawienia niedociągnięć.
7. W miarę możliwości uwierzytelnione kopie powinny być przyjmowane zamiast oryginalnych dokumentów.
8. W przypadku gdy właściwy organ odrzuci wniosek, wnioskodawca zostaje o tym powiadomiony pisemnie i bez zbędnej zwłoki. Co do zasady wnioskodawca jest też informowany, na żądanie, o powodach odrzucenia wniosku i o terminach odwołania od decyzji.
9. Każda ze Stron zapewnia, aby udzielona licencja lub zezwolenie wchodziły w życie bez zbędnej zwłoki zgodnie z określonymi w nich warunkami.

Podsekcja 2

Postanowienia o zasięgu ogólnym

Artykuł 222

Wzajemne uznawanie

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia którejkolwiek ze Stron nakładania na osoby fizyczne obowiązku posiadania niezbędnych kwalifikacji lub doświadczenia zawodowego wymaganego na terytorium, na którym świadczona jest usługa, w danym sektorze działalności.
2. Każda ze Stron zachęca właściwe organizacje zawodowe do wydania Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, zaleceń dotyczących wzajemnego uznawania w celu wypełnienia przez przedsiębiorców i usługodawców, w całości lub częściowo, kryteriów stosowanych przez każdą ze Stron do wydawania zezwoleń, licencji, prowadzenia działalności i certyfikacji przedsiębiorców i usługodawców, w szczególności w zakresie usług świadczonych w ramach wolnych zawodów.
3. Po otrzymaniu zalecenia, o którym mowa w ust. 2, Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu dokonuje w rozsądnym czasie przeglądu tego zalecenia w celu stwierdzenia, czy jest ono spójne z niniejszym Układem i na podstawie informacji zawartych w zaleceniu ocenia przede wszystkim:
  - a) zakres, w jakim są ze sobą zbieżne standardy i kryteria stosowane przez każdą ze Stron w celu wydawania zezwoleń, licencji, prowadzenia działalności i certyfikacji usługodawców i przedsiębiorców; oraz
  - b) potencjalną wartość ekonomiczną umowy o wzajemnym uznaniu.

⁽¹⁾ Opłaty licencyjne nie obejmują płatności aukcyjnych, przetargowych lub innych niedyskryminacyjnych sposobów przyznawania koncesji ani obowiązkowych składek za świadczenie usługi powszechnej.

4. W przypadku spełnienia tych wymogów Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu określa działania niezbędne do rozpoczęcia negocjacji. Następnie Strony, za pośrednictwem swoich właściwych organów, przystępują do negocjacji w sprawie umowy o wzajemnym uznaniu.
5. Każda umowa o wzajemnym uznaniu, o której mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, musi być zgodna z odpowiednimi postanowieniami umowy WTO, a w szczególności z art. VII GATS.

Artykuł 223

Przejrzystość i ujawnianie informacji poufnych

1. Każda ze Stron bezzwłocznie odpowiada na wszystkie wnioski drugiej Strony o szczegółowe informacje dotyczące wszelkich podejmowanych przez nią środków o zasięgu ogólnym lub umów międzynarodowych, odnoszących się do niniejszego Układu lub wpływających na niego. Każda ze Stron ustanawia także przynajmniej jeden punkt informacyjny, który na żądanie udziela szczegółowych informacji przedsiębiorcom i usługodawcom drugiej Strony na temat wszystkich takich kwestii. Strony powiadamiają się nawzajem o swoich punktach informacyjnych w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego Układu. Punkty informacyjne nie muszą być deponowanymi przepisów ustawowych i wykonawczych.
2. Żadne z postanowień niniejszego Układu nie wymaga od którejkolwiek ze Stron dostarczenia informacji poufnych, których ujawnienie utrudniłoby egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym, czy też naruszałoby uzasadnione interesy handlowe poszczególnych przedsiębiorstw publicznych bądź prywatnych.

Podsekcja 3

Usługi informatyczne

Artykuł 224

Uzgodnienia dotyczące usług informatycznych

1. W zakresie, w jakim handel usługami informatycznymi zostaje zliberalizowany zgodnie z sekcją 2 (Prowadzenie przedsiębiorstwa), sekcją 3 (Transgraniczne świadczenie usług) i sekcją 4 (Tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach biznesowych), Strony stosują się do postanowień niniejszego artykułu.
2. CPC ⁽¹⁾ 84 — kod ONZ wykorzystywany do opisu usług informatycznych i usług powiązanych obejmuje podstawowe funkcje stosowane przy świadczeniu takich usług:
  - a) oprogramowanie określone jako zestaw instrukcji wymaganych do pracy i komunikacji komputerów (łącznie z ich opracowaniem i wdrożeniem);
  - b) przetwarzanie i przechowywanie danych; oraz
  - c) usługi powiązane, takie jak doradztwo i szkolenie dla pracowników klienta.

Postęp technologiczny doprowadził do coraz częstszego oferowania takich usług w połączeniu z zakupem lub w formie pakietu usług powiązanych, które mogą obejmować niektóre lub wszystkie funkcje podstawowe. Przykładowo, usługi takie jak hosting stron i domen internetowych, usługi eksploracji danych i przetwarzanie siatkowe polegają na łączeniu podstawowych funkcji usług informatycznych.

3. Usługi informatyczne i usługi powiązane niezależnie od tego, czy są świadczone poprzez sieć, w tym Internet, obejmują wszystkie usługi zapewniające:
  - a) doradztwo, strategię, analizę, planowanie, specyfikację, projektowanie, opracowanie, instalację, wdrożenie, integrowanie, testowanie, usuwanie błędów, aktualizowanie, wsparcie, pomoc techniczną lub zarządzanie komputerami bądź systemami komputerowymi;

⁽¹⁾ CPC oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC prov, 1991.

- b) oprogramowanie określone jako zestaw instrukcji wymaganych do pracy i komunikacji komputerów (zewnętrznej i wewnętrznej) oraz doradztwo, strategię, analizę, planowanie, specyfikację, projektowanie, opracowanie, instalację, wdrożenie, integrowanie, testowanie, usuwanie błędów, aktualizowanie, dostosowanie, konserwację, wsparcie, pomoc techniczną, zarządzanie oprogramowaniem lub jego użytkowanie;
  - c) przetwarzanie danych, przechowywanie danych, składowanie danych lub usługi w zakresie baz danych;
  - d) usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, w tym komputerów; lub
  - e) usługi w zakresie szkolenia pracowników klienta, związane z oprogramowaniem, komputerami lub systemami komputerowymi, gdzie indziej niesklasyfikowane.
4. Usługi informatyczne i usługi powiązane umożliwiają świadczenie pozostałych usług (na przykład bankowości) drogą elektroniczną i w inny sposób. Jednakże istnieje zasadnicza różnica między usługami wspierającymi (na przykład hostingiem stron internetowych lub aplikacją) a usługami podstawowymi lub w zakresie treści, które są świadczone elektronicznie (na przykład bankowością). W takich przypadkach usługi podstawowe lub w zakresie treści nie są objęte CPC 84.

Podsekcja 4

Usługi pocztowe i kurierskie

Artykuł 225

Zakres stosowania i definicje

1. W niniejszej podsekcji określono zasady ram regulacyjnych dla wszystkich usług pocztowych i kurierskich objętych liberalizacją zgodnie z sekcją 2 (Prowadzenie przedsiębiorstwa), sekcją 3 (Transgraniczne świadczenie usług) i sekcją 4 (Tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach biznesowych) niniejszego rozdziału.
2. Do celów niniejszej podsekcji oraz sekcji 2 (Prowadzenie przedsiębiorstwa), sekcji 3 (Transgraniczne świadczenie usług) i sekcji 4 (Tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach biznesowych) niniejszego rozdziału:
  - a) „zezwolenie” oznacza zezwolenie przyznane indywidualnemu usługodawcy przez organ regulacyjny, które jest wymagane przed rozpoczęciem świadczenia danej usługi;
  - b) „usługa powszechna” oznacza ciągle świadczenie usług pocztowych o określonej jakości we wszystkich punktach na terytorium Strony po przystępnych cenach dla wszystkich użytkowników.

Artykuł 226

Zapobieganie praktykom antykonkurencyjnym w sektorze usług pocztowych i kurierskich

Strony utrzymują lub wprowadzają odpowiednie środki w celu powstrzymania usługodawców, którzy pojedynczo lub razem mogą istotnie wpływać na warunki uczestnictwa (w odniesieniu do cen i dostaw) na rynku właściwym usług pocztowych i kurierskich na skutek wykorzystania ich pozycji rynkowej, od podejmowania lub kontynuowania praktyk antykonkurencyjnych.

Artykuł 227

Usługa powszechna

Każda ze Stron ma prawo do określenia rodzaju obowiązku świadczenia usługi powszechnej, jaki zamierza utrzymać. Takie obowiązki nie będą uważane za antykonkurencyjne jako takie, pod warunkiem że będą wprowadzane w sposób przejrzysty, niedyskryminacyjny i będą konkurencyjnie neutralne oraz że nie będą bardziej uciążliwe, niż to jest konieczne dla rodzaju usługi powszechnej określonej przez Stronę.

Artykuł 228**Zezwolenia**

1. Zezwolenie może być wymagane tylko w przypadku usług, które wchodzą w zakres usługi powszechnej.
2. W przypadku gdy wymagane jest posiadanie zezwolenia, do wiadomości publicznej podaje się następujące informacje:
  - a) wszystkie kryteria udzielania zezwolenia i termin, w jakim zwykle wydawana jest decyzja w sprawie wniosku o wydanie zezwolenia; oraz
  - b) warunki dotyczące zezwolenia.
3. Wnioskodawca otrzymuje, na żądanie, uzasadnienie odmowy wydania zezwolenia. Każda ze Stron ustanawia procedurę odwoławczą odbywającą się za pośrednictwem niezależnego organu. Procedura taka musi być przejrzysta, niedyskryminacyjna i oparta na obiektywnych kryteriach.

Artykuł 229**Niezależność organu regulacyjnego**

Organ regulacyjny musi być prawnie odrębny od podmiotów świadczących usługi pocztowe i kurierskie i nie ponosi przed nimi odpowiedzialności. Decyzje organu regulacyjnego i stosowane przezeń procedury muszą być bezstronne w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku.

Artykuł 230**Stopniowe zbliżenie przepisów**

Każda ze Stron uznaje znaczenie stopniowego zbliżenia obecnie obowiązującego i przyszłego prawodawstwa Republiki Mołdawii do dorobku prawnego Unii, określonego w postaci wykazu zawartego w załączniku XXVIII-C do niniejszego Układu.

Podsekcja 5**Sieci i usługi łączności elektronicznej****Artykuł 231****Zakres stosowania i definicje**

1. W niniejszej sekcji określa się zasady ram regulacyjnych dla wszystkich usług łączności elektronicznej objętych liberalizacją zgodnie z sekcją 2 (Prowadzenie przedsiębiorstwa), sekcją 3 (Transgraniczne świadczenie usług) i sekcją 4 (Tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach biznesowych) niniejszego rozdziału.
2. Do celów niniejszej podsekcji oraz sekcji 2 (Prowadzenie przedsiębiorstwa), sekcji 3 (Transgraniczne świadczenie usług) i sekcji 4 (Tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach biznesowych) niniejszego rozdziału:
  - a) „usługi łączności elektronicznej” oznaczają wszystkie usługi, które w całości lub w dużej części polegają na przekazywaniu sygnałów za pomocą sieci łączności elektronicznej, w tym usługi telekomunikacyjne i usługi transmisji w sieciach używanych do nadawania. Usługi te nie obejmują usług dostarczania treści przekazywanych za pomocą sieci lub usług łączności elektronicznej lub sprawowania kontroli edytorskiej nad tymi treściami;
  - b) „publiczna sieć łączności” oznacza sieć łączności elektronicznej wykorzystywaną w całości lub w dużej części do świadczenia publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej;
  - c) „sieć łączności elektronicznej” oznacza systemy transmisyjne oraz, w stosownych przypadkach, urządzenia przełączające lub routinguowe oraz inne zasoby, które umożliwiają przekazywanie sygnałów przewodowo, za pomocą radia, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych, w tym sieci satelitarne, stacjonarne (komutowane i pakietowe, w tym internet) i naziemne sieci przENOŚNE, elektryczne systemy kablowe, w zakresie, w jakim są one wykorzystywane do przekazywania sygnałów, sieci nadawania radiowego i telewizyjnego oraz sieci telewizji kablowej, niezależnie od rodzaju przekazywanej informacji;

- d) „organ regulacyjny” w sektorze łączności elektronicznej oznacza organ lub organy zajmujące się regulowaniem łączności elektronicznej, o której mowa w niniejszym rozdziale;
- e) uznaje się, że usługodawca ma „znaczącą pozycję rynkową”, jeżeli samodzielnie albo wspólnie z innymi ma pozycję równoważną pozycji dominującej, tj. tak silną pozycję ekonomiczną, że uprawnia go ona do postępowania według swojego uznania, nie zważając na innych konkurentów, klientów i ostatecznych konsumentów;
- f) „wzajemne połączenie” oznacza fizyczne lub logiczne połączenie publicznych sieci łączności wykorzystywanych przez tego samego usługodawcę lub przez różnych usługodawców, aby umożliwić użytkownikom jednego usługodawcy komunikowanie się z użytkownikami tego samego lub innego usługodawcy bądź uzyskiwanie dostępu do usług świadczonych przez innego usługodawcę. Świadczeniem usług mogą się zajmować zainteresowane Strony lub inne podmioty, które mają dostęp do sieci. Wzajemne połączenie to szczególny rodzaj dostępu między operatorami sieci publicznych;
- g) „usługa powszechna” oznacza zestaw usług o określonej jakości, które muszą być dostępne dla wszystkich użytkowników na terytorium Strony, niezależnie od ich geograficznej lokalizacji i po przystępnych cenach. Zakres i zasady wdrażania usługi powszechnej ustala każda ze Stron;
- h) „dostęp” oznacza udostępnienie obiektów lub usług innemu usługodawcy na określonych warunkach, na wyłączność albo nie, w celu świadczenia usług łączności elektronicznej. Obejmuje on między innymi: dostęp do elementów sieci i urządzeń towarzyszących, co może się wiązać z podłączeniem urządzeń za pomocą środków stacjonarnych lub niestacjonarnych (w szczególności obejmuje to dostęp do lokalnej pętli abonenckiej oraz urządzeń i usług niezbędnych do świadczenia usług w lokalnej pętli abonenckiej); dostęp do infrastruktury fizycznej, w tym budynków, kanałów i masztów; dostęp do odpowiednich systemów oprogramowania, w tym do systemów wsparcia operacyjnego, dostęp do translacji numerów lub systemów zapewniających analogiczne funkcje, dostęp do stacjonarnych i ruchomych sieci, a w szczególności do roamingu, dostęp do systemów warunkowego dostępu dla usług telewizji cyfrowej, dostęp do usług sieci wirtualnych;
- i) „użytkownik końcowy” oznacza użytkownika, który nie obsługuje publicznych sieci łączności ani nie świadczy publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej;
- j) „lokalna pętla abonencka” oznacza fizyczny obwód łączący urządzenie końcowe sieci w pomieszczeniach abonenta z przełącznicą główną lub równoważnym urządzeniem w ramach stacjonarnej publicznej sieci łączności.

Artykuł 232

Organ regulacyjny

1. Każda ze Stron zapewnia, aby organy regulacyjne ds. usług łączności elektronicznej były prawnie odrębne i funkcjonalnie niezależne od dostawców usług łączności elektronicznej. Jeżeli Strony zachowują własność lub kontrolę nad dostawcą sieci lub usług łączności elektronicznej, zapewniają one skuteczne oddzielenie strukturalne funkcji regulacyjnych od działalności związanej z własnością lub kontrolą.
2. Każda ze Stron zapewnia organowi regulacyjnemu wystarczające uprawnienia do regulacji sektora. Zadania, które ma wypełniać organ regulacyjny, są podawane do wiadomości publicznej w łatwo dostępny i zrozumiały sposób, zwłaszcza gdy takie zadania są powierzone większej liczbie organów.
3. Każda ze Stron zapewnia bezstronność decyzji organów regulacyjnych i stosowanych przez nie procedur w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku oraz ich przejrzystość.
4. Organ regulacyjny ma uprawnienia do przeprowadzenia analizy rynków właściwych produktów i usług, które wymagają wcześniejszego uregulowania. W przypadku gdy organ regulacyjny ma obowiązek stwierdzenia zgodnie z art. 234 niniejszego Układu, czy należy nałożyć, utrzymać, zmienić lub wycofać obowiązki, stwierdza na podstawie analizy rynku, czy na rynku właściwym istnieje skuteczna konkurencja.
5. W przypadku gdy organ regulacyjny stwierdzi, że na rynku właściwym nie ma skutecznej konkurencji, określa on i wskazuje usługodawców mających znaczącą pozycję rynkową na tym rynku i stosownie do potrzeb nakłada na nich, utrzymuje lub zmienia szczegółowe obowiązki regulacyjne, o których mowa w art. 234 niniejszego Układu. W przypadku gdy organ regulacyjny uzna, że na rynku istnieje skuteczna konkurencja, nie nakłada on ani nie utrzymuje jakichkolwiek obowiązków regulacyjnych, o których mowa w art. 234 niniejszego Układu.
6. Każda ze Stron zapewnia usługodawcy, którego dotyczy decyzja organu regulacyjnego, prawo odwołania się od niej do niezależnego organu odwoławczego. Każda ze Stron zapewnia należyte uwzględnienie merytorycznych aspektów

sprawy. Do czasu rozstrzygnięcia odwołania decyzja organu regulacyjnego pozostaje w mocy, o ile organ odwoławczy nie postanowi inaczej. W przypadku gdy organ odwoławczy nie ma charakteru sądowego, jego decyzja jest zawsze uzasadniana na piśmie, a także podlega przeglądowi przeprowadzanemu przez bezstronny i niezależny organ sądowy. Decyzje podejmowane przez organy odwoławcze muszą być skutecznie egzekwowane.

7. Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku gdy organy regulacyjne zamierzają podjąć środki dotyczące postanowień niniejszej podsekcji i mające znaczący wpływ na rynek właściwy, umożliwiały one zainteresowanym stronom przedstawienie uwag na temat projektu środków w rozsądnym terminie. Organ regulacyjny publikują swoje procedury konsultacji. Wyniki konsultacji są podawane do wiadomości publicznej, z wyjątkiem informacji poufnych.

8. Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy sieci i usług łączności elektronicznej udzielali wszelkich informacji, w tym informacji finansowych niezbędnych organom regulacyjnym do zapewnienia zgodności z postanowieniami niniejszej podsekcji lub z decyzjami podjętymi zgodnie z niniejszą podsekcją. Dostawcy udzielają takich informacji bezzwłocznie, na odpowiedni wniosek oraz w terminie wymaganym przez organ regulacyjny i zgodnie z oczekiwanym przezeń poziomem szczegółowości. Informacje wymagane przez organ regulacyjny muszą być proporcjonalne do wypełnienia tego zadania. Organ regulacyjny uzasadnia swój wniosek o udzielenie informacji.

Artykuł 233

Zezwolenie na świadczenie usług łączności elektronicznej

1. Każda ze Stron zapewnia, aby świadczenie usług było, w miarę możliwości, dopuszczane po zwykłym powiadomieniu.
2. Każda ze Stron zapewnia możliwość wprowadzenia wymogu uzyskania licencji, aby rozwiązać kwestię przydziału numerów i częstotliwości. Warunki uzyskania takiej licencji podawane są do wiadomości publicznej.
3. W przypadku gdy licencja jest wymagana, każda ze Stron zapewnia, aby:
  - a) wszystkie kryteria udzielania licencji i rozsądny termin, w jakim zwykle należy podjąć decyzję w sprawie wniosku o licencję, były podawane do wiadomości publicznej;
  - b) wnioskodawca otrzymywał, na żądanie, pisemne uzasadnienie odmowy wydania licencji;
  - c) wnioskodawca miał możliwość odwołania się do organu odwoławczego w przypadku nieuzasadnionej odmowy wydania licencji; oraz
  - d) opłaty licencyjne ⁽¹⁾ stosowane przez Strony za wydanie licencji nie przekraczały kosztów administracyjnych zwykle ponoszonych w związku z zarządzaniem, kontrolą i egzekwowaniem obowiązujących licencji. Opłaty licencyjne za korzystanie z widma radiowego i zasobów numeracyjnych nie podlegają wymogom określonym w niniejszym ustępie.

Artykuł 234

Dostęp i wzajemne połączenia

1. Każda ze Stron zapewnia, aby każdy usługodawca mający zezwolenie na świadczenie usług łączności elektronicznej miał prawo i obowiązek negocjowania dostępu i wzajemnych połączeń z innymi dostawcami publicznych sieci i usług łączności elektronicznej. Dostęp i połączenia wzajemne powinny być co do zasady uzgadniane w ramach negocjacji handlowych między zainteresowanymi usługodawcami.
2. Każda ze Stron zapewnia, aby usługodawcy uzyskujący informacje od innego usługodawcy podczas negocjowania uzgodnień o wzajemnych połączeniach wykorzystywali takie informacje wyłącznie do celów, dla których zostały one przekazane, i zawsze z poszanowaniem poufności przekazanych lub przechowywanych informacji.
3. Każda ze Stron zapewnia, aby po ustaleniu zgodnie z art. 232 niniejszego Układu, że na rynku właściwym nie istnieje skuteczna konkurencja, organ regulacyjny miał uprawnienia, aby nałożyć na dostawcę, wskazanego jako mający znaczącą pozycję rynkową, jeden lub kilka z poniższych obowiązków w związku z wzajemnymi połączeniami lub dostępem:
  - a) obowiązek niedyskryminacji, tak aby zapewnić stosowanie przez operatora równoważnych warunków w równoważnych okolicznościach wobec innych dostawców świadczących równoważne usługi, a także świadczenie przezeń usług i udzielanie informacji innym operatorom na tych samych warunkach i z zachowaniem tej samej jakości, jak w przypadku własnych usług lub usług świadczonych przez swoje jednostki zależne i swoich partnerów;

⁽¹⁾ Opłaty licencyjne nie obejmują płatności aukcyjnych, przetargowych lub innych niedyskryminacyjnych sposobów przyznawania koncesji ani obowiązkowych składek za świadczenie usługi powszechnej.

- b) nałożony na pionowo zintegrowane przedsiębiorstwa obowiązek zapewnienia przejrzystości cen hurtowych i wewnętrznych cen transferowych w przypadku wymogu niedyskryminacji lub zapobiegania nieuczciwemu subsydiowaniu skrośnemu. Organ regulacyjny może sprecyzować format i metodologię rachunkowości, którą należy zastosować;
- c) obowiązek uwzględnienia uzasadnionych wniosków o dostęp i użytkowanie specyficznych elementów sieci oraz urządzeń towarzyszących, w tym uwolniony dostęp do lokalnej pętli abonenckiej, między innymi w sytuacjach, gdy organ regulacyjny uznaje, że odmowa przyznania dostępu lub ustanowienie nieuzasadnionych warunków mających podobny skutek uniemożliwiłyby pojawienie się trwale konkurencyjnego rynku detalicznego lub nie byłoby w interesie użytkowników końcowych.

Do obowiązków wymienionych w niniejszej literze organy regulacyjne mogą dołączyć takie warunki jak uczciwość, uzasadniony charakter i terminowość;

- d) obowiązek świadczenia określonych usług na zasadach hurtowych w celu odsprzedaży przez osoby trzecie; zapewnienia otwartego dostępu do interfejsów technicznych, protokołów lub innych kluczowych technologii, niezbędnych do interoperacyjności usług lub wirtualnych usług sieciowych; zapewnienia kolokacji lub innych form współkorzystania z urządzeń, takich jak kanały kablowe, budynki lub maszty; zapewnienia wyspecjalizowanych usług potrzebnych do zapewnienia interoperacyjności usług dla użytkowników typu koniec-koniec, w tym urządzeń potrzebnych do świadczenia usług w ramach sieci inteligentnych; zapewnienia dostępu do systemów wsparcia operacyjnego lub podobnych systemów oprogramowania niezbędnych do zapewnienia uczciwej konkurencji w ramach świadczenia usług oraz wzajemnego połączenia sieci lub urządzeń sieciowych.

Do obowiązków wymienionych w niniejszej literze organy regulacyjne mogą dołączyć takie warunki jak uczciwość, uzasadniony charakter i terminowość;

- e) obowiązki związane ze zwrotem kosztów oraz kontrolą cen, w tym obowiązki związane z określaniem cen w zależności od ponoszonych kosztów oraz obowiązki dotyczące systemów księgowania kosztów, w odniesieniu do udostępniania szczególnych rodzajów wzajemnych połączeń lub dostępu, w sytuacjach gdy przeprowadzona analiza rynku wskazuje, że dany operator mógłby, w przypadku braku skutecznej konkurencji, utrzymywać ceny na nadmiernie wysokim poziomie lub stosować zaniżanie cen, ze szkodą dla użytkowników końcowych.

Organy regulacyjne biorą pod uwagę inwestycje operatora i umożliwiają mu uzyskanie rozsądnej stopy zwrotu ze stosownej kwoty zaangażowanego kapitału, z uwzględnieniem poziomu ryzyka;

- f) obowiązek publikowania konkretnych obowiązków nałożonych na usługodawcę przez organ regulacyjny, ze wskazaniem konkretnych rynków produktów i usług oraz rynków geograficznych. Aktualne informacje, które nie mają charakteru poufnego i nie obejmują tajemnic handlowych, są udostępniane publicznie w sposób gwarantujący wszystkim zainteresowanym stronom łatwy dostęp;
- g) obowiązki związane z przejrzystością wymagające od operatorów udostępniania określonych informacji; w szczególności w przypadku, gdy na operatorach spoczywa obowiązek zapewnienia niedyskryminacji, organ regulacyjny może wymagać od operatora opublikowania oferty referencyjnej, która zapewni wystarczające rozdzielanie elementów działalności w celu zapewnienia, aby usługodawcy nie musieli płacić za urządzenia, które nie są niezbędne do zapewnienia zamówionej usługi, i zawiera opis odnośnych ofert w rozbiciu na elementy odpowiadające potrzebom rynkowym oraz związane z nimi warunki, w tym ceny.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby usługodawca wnioskujący o ustanowienie wzajemnego połączenia z dostawcą wskazanym jako mający znaczącą pozycję rynkową, miał możliwość odwołania się, w każdym momencie lub po upływie rozsądnego czasu, który był podany do wiadomości publicznej, do niezależnego organu krajowego, który może być organem regulacyjnym, o którym mowa w art. 231 ust. 2 lit. d) niniejszego Układu, w celu rozstrzygnięcia sporów dotyczących warunków wzajemnych połączeń lub dostępu.

Artykuł 235

Rzadkie zasoby

1. Każda ze Stron zapewnia przeprowadzanie wszelkich procedur dotyczących przydziału i wykorzystania rzadkich zasobów, w tym częstotliwości, numerów i pierwszeństwa, w sposób obiektywny, proporcjonalny, terminowy, przejrzysty i niedyskryminacyjny. Aktualny stan przyznanych częstotliwości podaje się do wiadomości publicznej, jednakże nie wymaga się szczegółowej identyfikacji częstotliwości przyznanych na realizację określonych zadań rządowych.

2. Każda ze Stron zapewnia skuteczne zarządzanie częstotliwościami radiowymi w odniesieniu do usług łączności elektronicznej świadczonych na swoim terytorium w celu zapewnienia skutecznego i efektywnego wykorzystania widma. W przypadku gdy zapotrzebowanie na określone częstotliwości przekracza dostępność, przy przyznawaniu tych częstotliwości stosuje się odpowiednie i przejrzyste procedury w celu optymalizacji ich wykorzystania oraz ułatwienia rozwoju konkurencji.

3. Każda ze Stron zapewnia powierzenie przyznawania krajowych zasobów numeracyjnych i zarządzanie krajowymi planami numeracyjnymi organowi regulacyjnemu.

4. W przypadku gdy organy władz państwowych lub lokalnych zachowują własność lub kontrolę nad dostawcami obsługującymi publiczne sieci lub usługi łączności, należy zapewnić skuteczne rozdzielenie strukturalne funkcji odpowiedzialnych za przyznawanie prawa pierwszeństwa od działalności związanej z własnością lub kontrolą.

Artykuł 236

Usługa powszechna

1. Każda ze Stron ma prawo do określenia rodzaju obowiązku świadczenia usługi powszechnej, jaki zamierza zachować.

2. Takie obowiązki nie będą uważane za antykonkurencyjne same w sobie, pod warunkiem że będą zarządzane w sposób przejrzysty, obiektywny i niedyskryminacyjny. Zarządzanie takimi obowiązkami musi być również neutralne w odniesieniu do konkurencji i nie może być bardziej uciążliwe, niż jest to konieczne dla rodzaju usługi powszechnej określonego przez Stronę.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby wszyscy usługodawcy kwalifikowali się do zapewnienia usługi powszechnej i aby żaden usługodawca nie był *a priori* wykluczony. Wyznaczanie odbywa się za pomocą efektywnego, przejrzystego, obiektywnego i niedyskryminacyjnego mechanizmu. Każda ze Stron ocenia, w miarę potrzeby, czy świadczenie usługi powszechnej stanowi niesprawiedliwe obciążenie dla organizacji wyznaczonych do świadczenia takiej usługi. W przypadkach uzasadnionych taką oceną i biorąc pod uwagę korzyści rynkowe, o ile takie występują, dla organizacji świadczącej usługę powszechną, organy regulacyjne określają, czy wymagany jest mechanizm służący wyrównaniu kosztów ponoszonych przez danego usługodawcę lub podziałowi kosztów netto wynikających z obowiązku świadczenia usługi powszechnej.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby:

- a) udostępniano użytkownikom, w formie drukowanej lub elektronicznej lub w obydwu formach, spis wszystkich abonentów oraz aby był on aktualizowany regularnie, co najmniej raz w roku; oraz
- b) organizacje świadczące usługi, o których mowa w lit. a), stosowały zasadę niedyskryminacyjnego traktowania informacji, które zostały im dostarczone przez inne organizacje.

Artykuł 237

Transgraniczne świadczenie usług łączności elektronicznej

Żadna ze Stron nie może wymagać od usługodawcy drugiej Strony tworzenia przedsiębiorstw, ustanowienia jakiegokolwiek formy obecności lub pobytu na jej terytorium jako warunku transgranicznego świadczenia usług.

Artykuł 238

Poufność informacji

Każda ze Stron zapewnia poufność łączności elektronicznej i związanych z nią danych o przekazie za pośrednictwem publicznej sieci łączności i publicznie dostępnych usług takiej łączności, w sposób nieograniczający handlu usługami.

Artykuł 239

Spory między usługodawcami

1. Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku sporu pomiędzy dostawcami sieci lub usług łączności elektronicznej w związku z prawami i obowiązkami, o których mowa w niniejszym rozdziale, dany organ regulacyjny na wniosek jednej ze stron wydawał wiążącą decyzję w celu rozstrzygnięcia sporu w najkrótszym możliwym terminie, a w każdym przypadku w ciągu czterech miesięcy.

2. Decyzja organu regulacyjnego jest podawana do wiadomości publicznej z uwzględnieniem wymogów tajemnicy handlowej. Usługodawcy otrzymują pełne uzasadnienie decyzji.
3. Jeżeli spór dotyczy transgranicznego świadczenia usług, zainteresowane organy regulacyjne koordynują swoje działania, aby umożliwić rozstrzygnięcie sporu.

Artykuł 240

Stopniowe zbliżenie przepisów

Każda ze Stron uznaje znaczenie stopniowego zbliżenia obecnie obowiązujących i przyszłych przepisów Republiki Mołdawii do dorobku prawnego Unii, określonego w załączniku XXVIII-B do niniejszego Układu.

Podsekcja 6

Usługi finansowe

Artykuł 241

Zakres stosowania i definicja

1. Niniejsza sekcja określa zasady ram regulacyjnych dla wszystkich usług finansowych objętych liberalizacją na mocy postanowień sekcji 2 (Prowadzenie przedsiębiorstwa), sekcji 3 (Transgraniczne świadczenie usług) i sekcji 4 (Tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach biznesowych) niniejszego rozdziału.
2. Do celów niniejszej podsekcji oraz sekcji 2 (Prowadzenie przedsiębiorstwa), sekcji 3 (Transgraniczne świadczenie usług) i sekcji 4 (Tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach biznesowych) niniejszego rozdziału:
  - a) „usługa finansowa” oznacza dowolną usługę o charakterze finansowym, oferowaną przez podmiot Strony świadczący usługi finansowe. Usługi finansowe obejmują następujące rodzaje działalności:
    - (i) usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami:
      - 1) ubezpieczenia bezpośrednie (w tym koasekuracja):
        - a) na życie;
        - b) pozostałe ubezpieczenia osobowe i majątkowe;
      - 2) reasekuracja i retrocesja;
      - 3) pośrednictwo ubezpieczeniowe, takie jak usługi brokerskie i agencyjne; oraz
      - 4) pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, takie jak doradztwo ubezpieczeniowe, usługi aktuarialne, ocena ryzyka oraz likwidacja szkód;
    - (ii) usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń):
      - 1) przyjmowanie depozytów i innych funduszy zwrotnych od ludności;
      - 2) udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, w tym kredytów konsumenckich i kredytów hipotecznych, faktoring oraz finansowanie transakcji handlowych;
      - 3) leasing finansowy;
      - 4) wszelkie usługi w sferze płatności i transferu środków pieniężnych, w tym kart kredytowych, obciążeniowych, debetowych, czeków podróżnych oraz czeków bankierskich;
      - 5) gwarancje i zobowiązania;

- 6) operacje przeprowadzane na własny rachunek lub na zlecenie klientów, zarówno na giełdzie, jak i poza giełdą, bądź w inny sposób za pomocą:
    - a) instrumentów rynku pieniężnego (w tym czeków, weksli, certyfikatów depozytowych);
    - b) walut obcych;
    - c) instrumentów pochodnych, w tym, ale nie wyłącznie, transakcji typu *futures* i opcji;
    - d) instrumentów kursu walutowego i instrumentów pochodnych stóp procentowych, w tym takich produktów, jak transakcje swapowe i kontrakty terminowe na stopę procentową;
    - e) zbywalnych papierów wartościowych;
    - f) innych zbywalnych papierów wartościowych i aktywów finansowych, w tym kruszcu;
  - 7) udział w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i inwestycjach (publicznych i prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczenie usług z tym związanych;
  - 8) pośrednictwo na rynku pieniężnym;
  - 9) zarządzanie majątkiem, a szczególnie zarządzanie środkami pieniężnymi i portfelem aktywów, wszelkie formy zarządzania inwestycjami zbiorowymi, zarządzanie funduszem emerytalnym oraz usługi w zakresie przechowywania, deponowania i powiernictwa;
  - 10) usługi rozrachunkowe i rozliczeniowe w odniesieniu do aktywów finansowych, takich jak papiery wartościowe, instrumenty pochodne i inne instrumenty zbywalne;
  - 11) dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych, przetwarzanie danych finansowych i udostępnianie związanego z nimi oprogramowania;
  - 12) doradztwo, pośrednictwo i inne pomocnicze usługi finansowe w odniesieniu do wszystkich rodzajów działalności wymienionych w pkt 1–11, w tym badanie zdolności kredytowej i analiza kredytowa, badania i doradztwo w odniesieniu do inwestycji i tworzenia portfela aktywów, doradztwo w zakresie nabywania oraz restrukturyzacji i strategii przedsiębiorstw;
- b) „podmiot świadczący usługi finansowe” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną pochodzącą ze Strony, która zamierza świadczyć lub świadczy usługi finansowe. Pojęcie „podmiot świadczący usługi finansowe” nie obejmuje podmiotów publicznych;
- c) „podmiot publiczny” oznacza:
- (i) rząd, bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną i finansową Strony lub podmiot będący własnością Strony lub kontrolowany przez Stronę, który jest głównie zaangażowany w realizowanie funkcji publicznych lub działań do celów publicznych, wyłączając podmioty głównie zaangażowane w świadczenie usług finansowych na warunkach komercyjnych; lub
  - (ii) podmiot prywatny realizujący zadania wykonywane zwykle przez bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną i finansową — w zakresie wykonywania tych zadań;
- d) „nowa usługa finansowa” oznacza usługę o charakterze finansowym, w tym usługi związane z istniejącymi i nowymi produktami lub sposób, w jaki produkt jest dostarczany, która nie jest świadczona przez jakiegokolwiek podmiot świadczący usługi finansowe na terytorium Strony, ale która świadczona jest na terytorium drugiej Strony.

Artykuł 242

Wyłączenie ze względów ostrożności

1. Każda ze Stron może wprowadzać lub utrzymywać środki ze względów ostrożności, takie jak:
  - a) ochrona inwestorów, deponentów, ubezpieczonych lub osób, względem których podmioty świadczące usługi finansowe mają obowiązek powierniczy; oraz
  - b) zapewnienie integralności i stabilności systemu finansowego Strony.
2. Środki te nie mogą być bardziej uciążliwe, niż jest to konieczne do osiągnięcia ich celu i nie mogą dyskryminować podmiotów świadczących usługi finansowe pochodzących z drugiej Strony w porównaniu z własnymi podobnymi podmiotami świadczącymi usługi finansowe.
3. Żadne z postanowień niniejszego Układu nie może być interpretowane jako nakładające na Stronę obowiązek ujawnienia informacji odnoszących się do interesów i rachunków indywidualnych klientów, ani jakiegokolwiek informacji poufnej lub informacji zastrzeżonej będącej w posiadaniu podmiotów publicznych.

Artykuł 243

Skuteczna i przejrzysta regulacja

1. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby udostępnić z wyprzedzeniem wszystkim zainteresowanym osobom treść wszystkich aktów o zasięgu ogólnym, które Strona ta zamierza przyjąć, w celu umożliwienia takim osobom zgłoszenia uwag do tych aktów. Akty te są udostępniane:

- a) poprzez publikację urzędową; lub
- b) w innej formie pisemnej lub elektronicznej.

2. Każda ze Stron udostępnia zainteresowanym osobom swoje wymogi dotyczące wypełniania wniosków odnoszących się do świadczenia usług finansowych.

Na wniosek wnioskodawcy zainteresowana Strona informuje wnioskodawcę o statusie jego wniosku. Zainteresowana Strona bez zbędnej zwłoki powiadamia wnioskodawcę o konieczności przekazania przez niego dodatkowych informacji.

3. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby zapewnić wdrażanie i stosowanie na jej terytorium międzynarodowych norm dotyczących regulacji i nadzoru nad sektorem usług finansowych oraz dotyczących przeciwdziałania unikaniu zobowiązań podatkowych i uchylaniu się od nich. Do takich międzynarodowych norm należą między innymi Podstawowe zasady efektywnego nadzoru bankowego przyjęte przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego, Podstawowe Zasady Ubezpieczeń Międzynarodowego Stowarzyszenia Organów Nadzoru Ubezpieczeniowego, Cele i zasady regulacji papierów wartościowych Międzynarodowej Organizacji Komisji Papierów Wartościowych, Umowa dotycząca wymiany informacji w zakresie spraw podatkowych przyjęta w ramach Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Deklaracja w sprawie przejrzystości i wymiany informacji w sprawach podatkowych przyjęta w ramach G-20 oraz Czterdzieści zaleceń w sprawie prania pieniędzy i Dziewięć specjalnych zaleceń w sprawie finansowania terroryzmu Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy.

Strony uwzględniają również Dziesięć głównych zasad wymiany informacji przyjętych przez Ministrów Finansów państw G7 i podejmą wszelkie niezbędne działania na rzecz stosowania tych zasad w kontaktach dwustronnych.

Artykuł 244

Nowe usługi finansowe

Każda ze Stron zezwala podmiotom świadczącym usługi finansowe pochodzącym z drugiej Strony na świadczenie wszelkich nowych usług finansowych podobnych do tych, na które Strona pozwoliłaby swoim własnym podmiotom świadczącym usługi finansowe w ramach swojego prawodawstwa krajowego w podobnych okolicznościach. Strona może określić formę prawną świadczonych usług i może wymagać uzyskania zezwolenia na świadczenie danej usługi. W przypadkach, w których wymagane jest takie zezwolenie, decyzja w sprawie jego przyznania powinna zostać wydana w rozsądnym terminie, a odmowa może nastąpić wyłącznie ze względów ostrożności.

Artykuł 245

Przetwarzanie danych

1. Każda ze Stron zezwala podmiotom świadczącym usługi finansowe pochodzącym z drugiej Strony na przekazywanie informacji w formie elektronicznej lub w innej formie, na i z jej terytorium, na potrzeby przetwarzania danych, w przypadku gdy takie przetwarzanie jest wymagane do zwykłego prowadzenia działalności przez taki podmiot świadczący usługi finansowe.

2. Każda ze Stron przyjmuje odpowiednie zabezpieczenia w celu ochrony prywatności oraz podstawowych praw i wolności osób, w szczególności w odniesieniu do przekazywania danych osobowych.

Artykuł 246

Szczególne wyjątki

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron, w tym ich podmiotom publicznym, wyłączone prowadzenie działalności lub świadczenie na jej terytorium usług w ramach powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem sytuacji, gdy działalność taka może być, w świetle przepisów krajowych Strony, realizowana przez podmioty świadczące usługi finansowe konkurujące z podmiotami publicznymi lub prywatnymi.

2. Żadne z postanowień niniejszego Układu nie ma zastosowania do działalności banku centralnego lub władz monetarnych bądź innego podmiotu publicznego w wykonywaniu polityki pieniężnej lub kursowej.

3. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być rozumiane jako uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron, w tym ich podmiotom publicznym, realizowanie działań lub świadczenie usług na swoim terytorium na zasadzie wyłączności na rachunek Strony lub jej podmiotów publicznych, z wykorzystaniem gwarancji przez nie udzielonych lub z użyciem ich zasobów finansowych.

Artykuł 247

Organizacje samoregulacyjne

W przypadku gdy Strona wymaga członkostwa lub uczestnictwa w jakimkolwiek organie samoregulacyjnym, giełdzie lub rynkach papierów wartościowych lub transakcji typu *futures*, instytucji dokonującej rozliczeń lub jakiegokolwiek innej organizacji lub stowarzyszeniu bądź dostępu do nich w celu umożliwienia podmiotom świadczącym usługi finansowe pochodzącym z drugiej Strony świadczenia usług finansowych na zasadach równorzędnych z zasadami dotyczącymi podmiotów świadczących usługi finansowe pochodzących z danej Strony lub jeżeli bezpośrednio lub pośrednio Strona zapewnia takim podmiotom przywileje lub korzyści w zakresie świadczenia usług finansowych, Strona ta zapewnia przestrzeganie zobowiązań wynikających z art. 205 ust. 1 i art. 211 niniejszego Układu.

Artykuł 248

Systemy rozliczeń i płatności

Na podstawie warunków, które przyznają traktowanie narodowe, każda ze Stron przyznaje podmiotom świadczącym usługi finansowe pochodzącym z drugiej Strony, z siedzibą na jej terytorium, dostęp do systemów płatności i rozliczeń obsługiwanych przez podmioty publiczne oraz do możliwości związanych z urzędową konsolidacją długu i refinansowaniem, dostępnych w ramach zwykłego prowadzenia działalności. Niniejszy artykuł nie ma na celu przyznania dostępu do narzędzi kredytodawcy ostatniego stopnia Strony.

Artykuł 249

Stopniowe zbliżenie przepisów

Każda ze Stron uznaje znaczenie stopniowego zbliżenia obecnie obowiązujących i przyszłych przepisów Republiki Mołdawii do najwyższych standardów praktyki międzynarodowej wymienionych w art. 243 ust. 3 niniejszego Układu oraz do dorobku prawnego Unii określonego w załączniku XXVIII-A do niniejszego Układu.

Podsekcja 7

Usługi transportowe

Artykuł 250

Zakres stosowania

Niniejsza sekcja określa zasady dotyczące liberalizacji usług międzynarodowego transportu morskiego na mocy postanowień sekcji 2 (Prowadzenie przedsiębiorstwa), sekcji 3 (Transgraniczne świadczenie usług) i sekcji 4 (Tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach biznesowych) niniejszego rozdziału.

Artykuł 251

Międzynarodowy transport morski

1. Do celów niniejszej podsekcji oraz sekcji 2 (Prowadzenie przedsiębiorstwa), sekcji 3 (Transgraniczne świadczenie usług) i sekcji 4 (Tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach biznesowych) niniejszego rozdziału:

- a) „międzynarodowy transport morski” obejmuje transport „od drzwi do drzwi” oraz transport multimodalny, wykorzystujący do transportu towarów więcej niż jeden rodzaj środków transportu, obejmujący odcinek morski, odbywający się w ramach jednolitego dokumentu przewozowego i obejmujący prawo do bezpośredniego zawierania umów z podmiotami świadczącymi usługi transportowe innego rodzaju;

- b) „morskie usługi w zakresie obsługi ładunku” oznaczają działania wykonywane przez przedsiębiorstwa zajmujące się załadunkiem i rozładunkiem, w tym przez operatorów terminali portowych, jednak nieobejmujące działalności pracowników portowych w przypadkach, kiedy nie są oni pracownikami przedsiębiorstw zajmujących się załadunkiem i rozładunkiem lub operatorów terminali portowych. Do działań objętych powyższą definicją zalicza się organizacja i nadzór:
- (i) załadunku ładunku na statek i jego rozładunku ze statku;
  - (ii) przycumowywania lub odcumowywania ładunku; oraz
  - (iii) odbioru/dostawy i przechowywania ładunków przed załadunkiem lub po rozładunku;
- c) „usługi w zakresie odprawy celnej” (wymienne „usługi pośredników urzędów celnych”) oznaczają działalność polegającą na przeprowadzaniu w imieniu drugiej Strony formalności celnych dotyczących przywozu, wywozu lub przewozu ładunków, bez względu na to, czy usługa ta stanowi główny przedmiot działalności usługodawcy, czy zwyczajowe uzupełnienie jego głównego przedmiotu działalności;
- d) „usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania” oznaczają działalność polegającą na przechowywaniu kontenerów, na terenie portu lub na lądzie, w celu ich zapełnienia/opróźnienia, napraw i udostępniania do załadunku;
- e) „usługi agencji morskich” oznaczają działalność polegającą na reprezentowaniu, w ramach danego obszaru geograficznego, w charakterze agenta, interesów jednej lub większej liczby linii żeglugi morskiej lub przedsiębiorstw żeglugowych, do następujących celów:
- (i) marketing i sprzedaż usług w zakresie transportu morskiego i usług pokrewnych, począwszy od podania ceny po fakturowanie oraz wystawianie listów przewozowych w imieniu spółek, nabywanie i odsprzedaż niezbędnych usług pokrewnych, przygotowanie dokumentów i dostarczanie informacji handlowych;
  - (ii) działanie w imieniu spółek organizujących zawinięcie statku do portu lub przejęcie ładunków, w razie potrzeby;
- f) „usługi spedycyjne” oznaczają usługi polegające na organizowaniu i monitorowaniu operacji przewozu w imieniu przewoźników, poprzez nabywanie usług transportowych i pokrewnych, przygotowanie dokumentacji i dostarczenie informacji handlowych;
- g) „usługi dowozowe” oznaczają morski przewóz ładunków, szczególnie w kontenerach, pomiędzy portami danej Strony przed ich przewozem międzynarodowym lub po nim.

2. W odniesieniu do międzynarodowego transportu morskiego Strony zgodnie postanawiają zapewnić skuteczne stosowanie zasady nieograniczonego dostępu do ładunków na zasadach komercyjnych, swobodę świadczenia międzynarodowych usług morskich, a także traktowania narodowego w odniesieniu do świadczenia takich usług.

Mając na uwadze obecny poziom liberalizacji między Stronami usług międzynarodowego transportu morskiego:

- a) każda ze Stron skutecznie stosuje zasadę nieograniczonego dostępu do międzynarodowego rynku i handlu morskiego na zasadach handlowych i na zasadzie braku dyskryminacji;
- b) każda ze Stron przyznaje statkom pływającym pod banderą drugiej Strony lub obsługiwanych przez usługodawców pochodzących z drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznane jej własnym statkom lub statkom jakiegokolwiek państwa trzeciego, zależnie od tego, które jest korzystniejsze, w zakresie między innymi dostępu do portów, korzystania z infrastruktury i usług portowych oraz korzystania z morskich usług pomocniczych, a także w zakresie związanych z tym prowizji i opłat, infrastruktury celnej oraz wyznaczania miejsca do cumowania statku w porcie oraz sprzętu do załadunku i rozładunku.

3. Stosując te zasady, Strony:

- a) nie wprowadzają uzgodnień dotyczących dzielenia ładunku w przyszłych umowach z państwami trzecimi dotyczących usług międzynarodowego transportu morskiego, w tym handlu towarami masowymi w postaci płynnej i stałej i ładunków przewożonych liniowcami oraz zakończą w rozsądnym terminie obowiązywanie takich uzgodnień w przypadkach, gdy zostały one zawarte we wcześniej podpisanych umowach; oraz
- b) po wejściu w życie niniejszego Układu znoszą jednostronne środki oraz przeszkody administracyjne, techniczne i inne, mogące stanowić ukryte ograniczenie lub mieć dyskryminujący skutek w stosunku do swobodnego świadczenia usług w międzynarodowym transporcie morskim, oraz wstrzymują się od wprowadzania takich środków i przeszkód.

4. Każda ze Stron zezwala podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego na posiadanie przedsiębiorstw na jej terytorium na warunkach prowadzenia i funkcjonowania przedsiębiorstw nie mniej korzystnych niż przyznane usługodawcom pochodzącym z tej Strony lub z państwa trzeciego, w zależności od tego, które są bardziej korzystne.
5. Każda ze Stron udostępnia podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi transportu morskiego, na rozsądnych i niedyskryminujących warunkach, następujące usługi w porcie: pilotaż, holowanie i pomoc holowniczą, zaopatrzenie, uzupełnianie paliwa i wody, odbiór odpadów i utylizację odpadów balastowych, usługi kapitanatu portu, pomoc nawigacyjną, usługi operacyjne na nabrzeżu niezbędne dla funkcjonowania statku, włączając usługi komunikacyjne, dostawę wody i energii elektrycznej; usługi naprawcze w przypadku nagłych awarii; kotwiczenie, cumowanie i usługi związane z cumowaniem.
6. Każda ze Stron zezwala na przemieszczanie takiego sprzętu jak puste kontenery, nieprzewożonego odpłatnie jako ładunek pomiędzy portami państwa członkowskiego lub portami Republiki Mołdawii.
7. Każda ze Stron, pod warunkiem zgody właściwego organu, zezwala podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego na świadczenie usług dowozowych pomiędzy ich portami krajowymi.

Artykuł 252

Transport lotniczy

Stopniowa liberalizacja transportu lotniczego między Stronami, dostosowana do ich wzajemnych potrzeb handlowych i warunków wzajemnego dostępu do rynku przebiega zgodnie z umową w sprawie ustanowienia Wspólnego Obszaru Lotniczego między UE i jej państwami członkowskimi a Republiką Mołdawii.

Artykuł 253

Stopniowe zbliżenie przepisów

Każda ze Stron uznaje znaczenie stopniowego zbliżenia obecnie obowiązujących i przyszłych przepisów Republiki Mołdawii do dorobku prawnego Unii określonego w załączniku XXVIII-D do niniejszego Układu.

Sekcja 6

Handel elektroniczny

Podsekcja 1

Postanowienia ogólne

Artykuł 254

Cel i zasady

1. Uznając, że handel elektroniczny zwiększa możliwości handlowe w wielu sektorach, Strony zgodnie postanawiają, że będą propagowały rozwój wzajemnego handlu elektronicznego, w szczególności poprzez współpracę w kwestiach z zakresu handlu elektronicznego, w ramach postanowień niniejszego rozdziału.
2. Strony zgadzają się, że rozwój handlu elektronicznego musi być w pełni zgodny z najwyższymi międzynarodowymi standardami w zakresie ochrony danych, aby zdobyć zaufanie użytkowników handlu elektronicznego.
3. Strony uzgadniają, że przekaz elektroniczny uznaje się za świadczenie usług w rozumieniu sekcji 3 (Transgraniczne świadczenie usług) niniejszego rozdziału, które nie może być objęte należnościami celnymi.

Artykuł 255**Współpraca w zakresie handlu elektronicznego**

1. Strony będą prowadziły dialog dotyczący kwestii regulacyjnych związanych z handlem elektronicznym, który obejmie między innymi następujące kwestie:
  - a) uznanie certyfikatów podpisów elektronicznych wydawanych użytkownikom oraz ułatwianie świadczenia transgranicznych usług certyfikacyjnych;
  - b) odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami w zakresie transmisji lub przechowywania informacji;
  - c) traktowanie niezamówionych komercyjnych wiadomości elektronicznych;
  - d) ochrona konsumentów w dziedzinie handlu elektronicznego; oraz
  - e) wszelkie inne kwestie mające związek z rozwojem handlu elektronicznego.
2. Współpraca taka może obejmować wymianę informacji dotyczących prawodawstwa poszczególnych Stron na ten temat, jak również wdrażania tego prawodawstwa.

Podsekcja 2**Odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami****Artykuł 256****Korzystanie z usług pośredników**

1. Strony zdają sobie sprawę, że usługi pośredników mogą być wykorzystywane przez strony trzecie do działań naruszających prawo i przyjmują względem usługodawców będących pośrednikami środki określone w niniejszej podsekcji.
2. Do celów art. 257 niniejszego Układu „dostawca usług” oznacza dostawcę transmisji, routingu lub połączeń dla cyfrowej komunikacji internetowej bez zmiany ich treści, pomiędzy punktami określonymi przez użytkownika sprzętu, który został przez użytkownika wybrany. Do celów art. 258 i 259 niniejszego Układu „dostawca usług” oznacza dostawcę lub operatora urządzeń do dostarczania usług internetowych lub dostępu do sieci.

Artykuł 257**Odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami: „zwykły przekaz”**

1. Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku świadczenia usługi społeczeństwa informacyjnego polegającej na transmisji w sieci łączności informacji przekazanych przez usługobiorcę lub na zapewnianiu dostępu do sieci łączności, usługodawca nie był odpowiedzialny za przekazywane informacje, pod warunkiem że:
  - a) nie jest inicjatorem transmisji;
  - b) nie wybiera odbiorcy transmisji; oraz
  - c) nie wybiera ani nie modyfikuje informacji zawartych w transmisji.
2. Czynności polegające na transmisji oraz zapewnianiu dostępu, o których mowa w ust. 1, obejmują automatyczne, pośrednie i krótkotrwałe przechowywanie przekazywanych informacji w zakresie, w jakim służy to wyłącznie wykonywaniu transmisji w sieci łączności, oraz pod warunkiem że okres przechowywania nie przekracza czasu rozsądnie koniecznego do transmisji.
3. Niniejszy artykuł nie ma wpływu na możliwość wymagania od usługodawcy przez sądy lub organy administracyjne, zgodnie z systemem prawnym Stron, żeby przerwał on naruszenie prawa lub mu zapobiegł.

Artykuł 258

Odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami: „caching”

1. Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku świadczenia usługi społeczeństwa informacyjnego polegającej na transmisji w sieci łączności informacji przekazanych przez usługobiorcę, usługodawca nie był odpowiedzialny z tytułu automatycznego, pośredniego i krótkotrwałego przechowywania tej informacji, dokonywanego wyłącznie w celu usprawnienia późniejszej transmisji informacji na żądanie innych usługobiorców, pod warunkiem że:

- a) usługodawca nie modyfikuje informacji;
- b) usługodawca przestrzega warunków dostępu do informacji;
- c) usługodawca przestrzega zasad dotyczących aktualizowania informacji, określonych w sposób szeroko uznany i używany w branży;
- d) usługodawca nie zakłóca zgodnego z prawem posługiwania się technologią, szeroko uznaną i używaną w branży w celu uzyskania danych o korzystaniu z informacji; oraz
- e) usługodawca podejmuje bezzwłocznie odpowiednie działania w celu usunięcia przechowywanych informacji lub uniemożliwienia dostępu do nich, gdy uzyska wiarygodną wiadomość, że informacje zostały usunięte z początkowego źródła transmisji lub dostęp do nich został uniemożliwiony bądź gdy sąd lub organ administracyjny nakazał usunięcie informacji lub uniemożliwienie dostępu do niej.

2. Niniejszy artykuł nie ma wpływu na możliwość wymagania od usługodawcy przez sądy lub organy administracyjne, zgodnie z systemem prawnym Stron, żeby przerwał on naruszanie prawa lub mu zapobiegł.

Artykuł 259

Odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami: „hosting”

1. Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku świadczenia usługi społeczeństwa informacyjnego polegającej na przechowywaniu informacji przekazanych przez usługobiorcę, usługodawca nie był odpowiedzialny za informacje przechowywane na żądanie usługobiorcy, pod warunkiem że:

- a) usługodawca nie ma wiarygodnych wiadomości o bezprawnym charakterze czynów lub informacji, a w odniesieniu do roszczeń odszkodowawczych — nie wie o stanie faktycznym lub okolicznościach, które w sposób oczywisty świadczą o tej bezprawności; lub
- b) usługodawca podejmuje bezzwłocznie odpowiednie działania w celu usunięcia lub uniemożliwienia dostępu do informacji, gdy uzyska takie wiadomości lub zostanie o nich powiadomiony.

2. ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli usługobiorca działa z upoważnienia lub pod kontrolą usługodawcy.

3. Niniejszy artykuł nie ma wpływu na możliwość wymagania od usługodawcy przez sądy lub organy administracyjne, zgodnie z systemem prawnym Stron, żeby przerwał on naruszanie prawa lub mu zapobiegł ani nie ma wpływu na możliwość ustanowienia przez Strony procedur regulujących usuwanie lub uniemożliwianie dostępu do tych informacji.

Artykuł 260

Brak ogólnego obowiązku w zakresie nadzoru

1. Strony nie nakładają na usługodawców świadczących usługi objęte art. 257, 258 i 259 niniejszego Układu ogólnego obowiązku nadzorowania informacji, które przekazują lub przechowują, ani ogólnego obowiązku aktywnego poszukiwania faktów i okoliczności wskazujących na czyny bezprawne.

2. Strony mogą ustanowić w stosunku do usługodawców świadczących usługi społeczeństwa informacyjnego obowiązek bezzwłocznego informowania właściwych organów publicznych o domniemanych bezprawnych działaniach podjętych przez ich usługobiorców lub o przekazanych przez nich informacjach o charakterze bezprawnym lub obowiązek przekazywania właściwym organom na ich wniosek informacji umożliwiających identyfikację usługobiorców, z którymi zawarli umowy dotyczące przechowywania.

Sekcja 7

Wyjątki

Artykuł 261

Wyjątki o charakterze ogólnym

1. Bez uszczerbku dla wyjątków ogólnych określonych w art. 446 niniejszego Układu postanowienia niniejszego rozdziału oraz załączników XXVII-A i XXVII-E, XXVII-B i XXVII-F, XXVII-C i XXVII-G, XXVII-D i XXVII-H do niniejszego Układu podlegają wyjątkom określonym w niniejszym artykule.
2. Z zastrzeżeniem, że takie środki nie mogą być stosowane w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między państwami, w przypadku gdy obowiązują podobne warunki, lub ukryte ograniczenia dla prowadzenia przedsiębiorstwa lub transgranicznego świadczenia usług, żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako zapobiegające przyjmowaniu lub stosowaniu przez którąś ze Stron środków:
  - a) niezbędnych do ochrony bezpieczeństwa publicznego lub moralności publicznej bądź do utrzymania porządku publicznego;
  - b) niezbędnych do ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin;
  - c) odnoszących się do zachowania wyczerpywalnych zasobów naturalnych, jeżeli środki te stosowane są w połączeniu z ograniczeniami dotyczącymi krajowych przedsiębiorców lub krajowej podaży i konsumpcji usług;
  - d) niezbędnych do ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej;
  - e) niezbędnych dla zapewnienia przestrzegania przepisów ustawowych i wykonawczych, które nie są sprzeczne z postanowieniami niniejszego rozdziału, łącznie z przepisami odnoszącymi się do:
    - (i) zapobiegania działaniom o charakterze oszukańczym i podstępny lub postępowania ze skutkami niewykonania umów;
    - (ii) ochrony prywatności osób w odniesieniu do przetwarzania i rozpowszechniania danych osobowych i ochrony poufności akt i rachunków osobistych;
    - (iii) bezpieczeństwa;
  - f) niezgodnych z art. 205 ust. 1 i art. 211 niniejszego Układu, pod warunkiem że zróżnicowane traktowanie ma na celu zapewnienie skutecznego lub sprawiedliwego opodatkowania lub poboru podatków bezpośrednich w odniesieniu do działalności gospodarczej, przedsiębiorców lub usługodawców drugiej Strony (!).
3. Postanowienia niniejszego rozdziału oraz załączników XXVII-A i XXVII-E, XXVII-B i XXVII-F, XXVII-C i XXVII-G, XXVII-D i XXVII-H do niniejszego Układu nie mają zastosowania do systemów zabezpieczenia społecznego każdej ze Stron ani do działań prowadzonych na ich terytorium, które związane są, nawet tylko sporadycznie, z wykonywaniem władzy publicznej.

Artykuł 262

Środki w zakresie opodatkowania

Uprzywilejowane traktowanie przyznane zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału nie ma zastosowania do traktowania w zakresie opodatkowania, którego Strony udzielają lub udzielą w przyszłości na podstawie zawartych między sobą umów mających na celu unikanie podwójnego opodatkowania.

(!) Środki mające na celu zapewnienie sprawiedliwego lub skutecznego opodatkowania lub poboru podatków bezpośrednich obejmują środki podjęte przez Stronę w ramach jej systemu podatkowego, które:

- a) mają zastosowanie do przedsiębiorców i podmiotów świadczących usługi, niebędących rezydentami, z uwzględnieniem faktu, że obowiązek podatkowy nierezydentów określony jest na podstawie pozycji podlegających opodatkowaniu pochodzących z terytorium Strony lub tam się znajdujących;
- b) mają zastosowanie do nierezydentów w celu zapewnienia opodatkowania lub poboru podatków na terytorium Strony;
- c) mają zastosowanie do nierezydentów lub rezydentów w celu zapobiegania unikaniu zobowiązań podatkowych i uchylaniu się od nich, łącznie ze środkami zgodności;
- d) mają zastosowanie do konsumentów usług dostarczonych na terytorium lub z terytorium drugiej Strony w celu zapewnienia opodatkowania takich konsumentów lub poboru od nich podatków pochodzących ze źródeł znajdujących się na terytorium Strony;
- e) dokonują rozróżnienia między przedsiębiorcami i podmiotami świadczącymi usługi podlegającymi zobowiązaniom podatkowym od pozycji opodatkowanych na poziomie światowym a innymi przedsiębiorcami i podmiotami świadczącymi usługi ze względu na różnice w podstawie ich opodatkowania; lub
- f) określają i przyznają dochody, zyski, korzyści, straty, odliczenia lub ulgi osobom lub oddziałom będącym rezydentami bądź powiązanym osobom lub oddziałom należącym do tej samej osoby w celu zagwarantowania podstawy opodatkowania obowiązującej na terytorium Strony.

Terminologia podatkowa lub założenia systemu, o których mowa w lit. f) i w niniejszym przypisie, są określane zgodnie z definicjami podatkowymi i założeniami systemowymi bądź definicjami i założeniami systemowymi równorzędnymi lub podobnymi, w ramach prawa krajowego Strony stosującej dany środek.

Artykuł 263**Wyjątki ze względów bezpieczeństwa**

Żadne z postanowień niniejszego Układu nie może być interpretowane jako:

- a) wymagające od Stron dostarczenia jakichkolwiek informacji, których ujawnienie uważa się za sprzeczne z ich podstawowymi interesami bezpieczeństwa;
- b) uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron przeprowadzenie jakiegokolwiek działania uznanego przez nią za niezbędne dla ochrony jej podstawowych interesów bezpieczeństwa:
  - (i) związanego z produkcją broni, amunicji lub materiałów wojskowych lub handlem nimi;
  - (ii) odnoszącego się do działalności gospodarczej prowadzonej bezpośrednio lub pośrednio dla celów zaopatrzenia sił zbrojnych;
  - (iii) odnoszącego się do materiałów rozszczepialnych i materiałów do syntezy jądrowej lub materiałów służących do ich uzyskania; lub
  - (iv) podjętego w czasie wojny lub w obliczu innego zagrożenia w stosunkach międzynarodowych; lub
- c) uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron przeprowadzenie jakiegokolwiek działania w celu wywiązania się z zobowiązań podjętych w celu utrzymania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

ROZDZIAŁ 7**Płatności bieżące i przepływ kapitału****Artykuł 264****Płatności bieżące**

Strony zobowiązują się zezwolić na dokonywanie, w walucie w pełni wymiennej, zgodnie z postanowieniami art. VIII Statutu Międzynarodowego Funduszu Walutowego, wszelkich płatności i transferów na rachunku bieżącym w ramach bilansu płatniczego między Stronami.

Artykuł 265**Przepływy kapitału**

1. W odniesieniu do transakcji na rachunku kapitałowym i finansowym bilansu płatniczego od dnia wejścia w życie niniejszego Układu Strony zapewniają swobodny przepływ kapitału związanego z inwestycjami bezpośrednimi, w tym nabyciem nieruchomości, dokonywanymi zgodnie z przepisami państwa przyjmującego, z inwestycjami dokonywanymi zgodnie z postanowieniami rozdziału 6 (Prowadzenie przedsiębiorstwa, handel usługami i handel elektroniczny) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, jak również z likwidacją lub wycofywaniem tego kapitału oraz wszelkiego wynikającego z niego zysku.

2. W odniesieniu do transakcji na rachunku kapitałowym i finansowym bilansu płatniczego, innych niż transakcje wymienione w ust. 1, od dnia wejścia w życie niniejszego Układu, bez uszczerbku dla innych jego postanowień, każda ze Stron zapewnia:

- a) swobodny przepływ kapitału związanego z kredytami dotyczącymi transakcji handlowych lub ze świadczeniem usług, w których uczestniczy rezydent jednej ze Stron; oraz
- b) swobodny przepływ kapitału związanego z inwestycjami portfelowymi oraz pożyczkami i kredytami finansowymi udzielonymi przez inwestorów drugiej Strony.

Artykuł 266**Środki ochronne**

W przypadku gdy w szczególnych okolicznościach płatności lub przepływ kapitału powoduje lub może spowodować poważne trudności w funkcjonowaniu polityki kursowej lub polityki pieniężnej, w tym poważne trudności w

zrównoważeniu bilansu płatniczego, w jednym lub większej liczbie państw członkowskich lub w Republice Mołdawii, zainteresowane Strony mogą podjąć środki ochronne na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, jeżeli środki takie są absolutnie niezbędne. Strona przyjmująca środki ochronne bezzwłocznie informuje drugą Stronę o ich przyjęciu oraz przedstawia, najwcześniej jak to możliwe, harmonogram ich zniesienia.

Artykuł 267

Postanowienia dotyczące ułatwienia przepływu kapitału oraz postanowienia przejściowe

1. Strony konsultują się ze sobą w celu ułatwienia przepływu kapitału między nimi, mając na uwadze wspieranie celów niniejszego Układu.
2. W ciągu pierwszych czterech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu Strony podejmują środki pozwalające na stworzenie warunków niezbędnych do dalszego stopniowego wprowadzania unijnych przepisów dotyczących swobodnego przepływu kapitału.
3. Przed upływem piątego roku od dnia wejścia w życie niniejszego Układu Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, dokonuje przeglądu środków i określa zasady dalszej liberalizacji.

ROZDZIAŁ 8

Zamówienia publiczne

Artykuł 268

Cele

1. Strony uznają znaczenie przejrzystych, niedyskryminacyjnych, konkurencyjnych i otwartych procedur przetargowych dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego i przyjmują za cel skuteczne, wzajemne i stopniowe otwarcie swoich rynków zamówień publicznych.
2. W niniejszym rozdziale przewidziano wzajemny dostęp do rynków zamówień publicznych na podstawie zasady traktowania narodowego na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym w odniesieniu do zamówień publicznych i koncesji w sektorze publicznym, a także w sektorze usług użyteczności publicznej. Niniejszy rozdział przewiduje stopniowe zbliżenie przepisów Republiki Mołdawii dotyczących zamówień publicznych do dorobku prawnego Unii dotyczącego tej dziedziny, czemu towarzyszy reforma instytucjonalna oraz utworzenie efektywnego systemu zamówień publicznych opierającego się na zasadach regulujących zamówienia publiczne w UE oraz warunkach i definicjach określonych w dyrektywie 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi oraz dyrektywie 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych.

Artykuł 269

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi, jak również do zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi w sektorach użyteczności publicznej oraz do koncesji na roboty budowlane i usługi.
2. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do wszelkich instytucji zamawiających oraz podmiotów zamawiających, które spełniają kryteria określone w definicjach zawartych w dorobku prawnym UE dotyczącym zamówień publicznych (dalej łącznie zwanych „podmiotami zamawiającymi”). Obejmuje on również podmioty prawa publicznego i przedsiębiorstwa publiczne świadczące usługi użyteczności publicznej, takie jak przedsiębiorstwa państwowe prowadzące taką działalność oraz przedsiębiorstwa prywatne działające na podstawie szczególnych i wyłącznych praw w sektorze usługi użyteczności publicznej.
3. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do zamówień o wartości przekraczającej progi ustanowione w załączniku XXIX-A do niniejszego Układu.

4. Podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia publicznego jest całkowita kwota należna, bez podatku od wartości dodanej. Przy stosowaniu tych progów Republika Mołdawii będzie obliczać i przeliczać wartości zamówień na własną walutę krajową przy zastosowaniu kursu wymiany swojego banku narodowego.

5. Progi wartości podlegają regularnemu przeglądowi co dwa lata, począwszy od roku wejścia w życie niniejszego Układu, na podstawie średniej dziennej wartości euro, wyrażonej w specjalnym prawie ciągnięcia, z okresu 24 miesięcy upływającego w ostatnim dniu sierpnia poprzedzającym korektę, ze skutkiem od dnia 1 stycznia. W razie konieczności wartość progów poddanych korekcie zostaje zaokrąglona w dół do najbliższego tysiąca euro. Korekta progów jest przyjmowana decyzją Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu.

Artykuł 270

Kontekst instytucjonalny

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje odpowiednie ramy i mechanizmy instytucjonalne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania systemu zamówień publicznych oraz do wdrażania postanowień niniejszego rozdziału.
2. W ramach reformy instytucjonalnej Republika Mołdawii wyznacza w szczególności:
  - a) organ wykonawczy odpowiedzialny za politykę gospodarczą na poziomie centralnym, którego zadaniem jest zagwarantowanie spójnej polityki we wszystkich obszarach związanych z zamówieniami publicznymi. Organ ten ułatwia i koordynuje wdrażanie niniejszego rozdziału i kieruje procesem stopniowego zbliżenia przepisów do dorobku prawnego Unii; oraz
  - b) bezstronny, niezależny organ, którego zadaniem jest dokonywanie przeglądu decyzji podejmowanych przez instytucje lub podmioty zamawiające w trakcie udzielania zamówień. W tym kontekście „niezależny” oznacza, że jest to organ publiczny niepołączony z jakimkolwiek podmiotem zamawiającym ani podmiotem gospodarczym. Od decyzji takiego organu przysługuje odwołanie do sądu.
3. Każda ze Stron zapewnia skuteczne egzekwowanie decyzji organów odpowiedzialnych za rozpatrywanie skarg podmiotów gospodarczych na naruszenia prawa krajowego.

Artykuł 271

Podstawowe normy regulujące udzielanie zamówień

1. Najpóźniej w terminie dziewięciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego Układu Strony zapewniają przestrzeganie szeregu podstawowych norm w zakresie udzielania zamówień, zgodnie z postanowieniami ust. 2–15. Te podstawowe normy wywodzą się bezpośrednio z zasad i warunków dotyczących zamówień publicznych, określonych w dorobku prawnym UE regulującym te kwestie, w tym z zasad niedyskryminacji, równego traktowania, przejrzystości i proporcjonalności.

Publikacja

2. Każda ze Stron zapewnia publikację wszystkich planowanych zamówień w stosownych mediach w sposób wystarczający:
  - a) aby umożliwić otwarcie rynku na konkurencję; oraz
  - b) aby umożliwić zainteresowanym podmiotom gospodarczym uzyskanie odpowiedniego dostępu do informacji dotyczących planowanych zamówień przed ich udzieleniem oraz wyrażenie zainteresowania ich uzyskaniem.
3. Publikacja musi być dostosowana do ekonomicznego znaczenia zamówienia dla podmiotów gospodarczych.
4. Publikacja zawiera co najmniej najważniejsze szczegóły zamówienia, które ma zostać udzielone, kryteria kwalifikacji podmiotowej, metodę udzielenia, kryteria udzielenia zamówienia oraz wszelkie dodatkowe informacje, których podmioty gospodarcze mogłyby w uzasadnionym zakresie potrzebować, aby podjąć decyzję o wyrażeniu zainteresowania zamówieniem.

Udzielanie zamówień

5. Wszystkie zamówienia udzielane są w toku przejrzystych i bezstronnych procedur, które zapobiegają działaniom korupcyjnym. Taką bezstronność zapewnia się w szczególności przez niedyskryminacyjny opis przedmiotu zamówienia, zapewnienie równego dostępu wszystkim podmiotom gospodarczym, odpowiednie ramy czasowe oraz przejrzyste i obiektywne podejście.

6. W opisie cech wymaganych robót budowlanych, dostaw lub usług, podmiot zamawiający stosuje ogólny opis zasad wykonania i funkcji oraz normy międzynarodowe, europejskie lub krajowe.

7. Opis wymaganych cech robót budowlanych, dostaw lub usług nie może zawierać odniesienia do konkretnej marki czy źródła ani też konkretnego procesu, znaku towarowego, patentu, rodzaju czy też określonego pochodzenia lub produkcji, chyba że takie odniesienie jest uzasadnione przedmiotem zamówienia i opatrzone słowami „lub równoważny”. Preferowane jest stosowanie ogólnych opisów zasad wykonania lub funkcji.

8. Podmioty zamawiające nie nakładają warunków, które skutkowałyby bezpośrednią lub pośrednią dyskryminacją podmiotów gospodarczych drugiej Strony, takich jak wymóg, aby podmioty gospodarcze zainteresowane uzyskaniem zamówienia miały siedzibę w tym samym kraju, regionie lub terytorium co podmiot zamawiający.

Niezależnie od akapitu pierwszego, w przypadkach, w których jest to uzasadnione szczególnymi okolicznościami towarzyszącymi zamówieniu, na wyłonionego wnioskodawcę można nałożyć wymóg ustanowienia określonej infrastruktury gospodarczej na miejscu wykonania.

9. Terminy na wyrażenie zainteresowania i przedłożenie ofert muszą być wystarczająco długie, aby podmioty gospodarcze pochodzące z drugiej Strony mogły dokonać rzetelnej oceny przetargu i przygotować swoją ofertę.

10. Od wszystkich uczestników wymaga się zapoznania się z mającymi zastosowanie zasadami, kryteriami kwalifikacji i kryteriami udzielenia zamówienia. Zasady te muszą stosowane jednakowo wobec wszystkich uczestników.

11. Podmioty zamawiające mogą zaprosić ograniczoną liczbę wnioskodawców do składania ofert, pod warunkiem że:

a) odbywa się to w sposób przejrzysty i niedyskryminacyjny; oraz

b) wyboru dokonuje się wyłącznie na podstawie obiektywnych czynników, takich jak doświadczenie wnioskodawców w danym sektorze, rozmiary i infrastruktura ich przedsiębiorstw bądź ich możliwości techniczne i zawodowe.

Zapraszając ograniczoną liczbę wnioskodawców do składania ofert, bierze się pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiedniej konkurencji.

12. Podmioty zamawiające mogą korzystać z procedury negocjacyjnej wyłącznie w wyjątkowych i określonych przypadkach, gdy taka procedura rzeczywiście nie zakłóca konkurencji.

13. Podmioty zamawiające mogą korzystać z systemów kwalifikowania tylko pod warunkiem że wykaz kwalifikowanych podmiotów zostanie sporządzony w drodze należyte ogłoszonego, przejrzystego i otwartego postępowania. Zamówienia wchodzące w zakres tego rodzaju systemów są również udzielane na niedyskryminacyjnych warunkach.

14. Każda ze Stron zapewnia, aby zamówienia były udzielane w sposób przejrzysty wnioskodawcom, którzy przedstawili ekonomicznie najkorzystniejszą lub najtańszą ofertę, na podstawie kryteriów przetargu i przepisów proceduralnych ustanowionych i ogłoszonych z wyprzedzeniem. Ostateczne decyzje są przekazywane wszystkim wnioskodawcom bez zbędnej zwłoki. Na żądanie wnioskodawcy, który nie został wybrany, musi zostać przedstawione dostatecznie szczegółowe uzasadnienie, umożliwiające weryfikację takiej decyzji.

Ochrona sądowa

15. Każda ze Stron zapewnia każdej osobie, która jest lub była zainteresowana uzyskaniem określonego zamówienia i która poniosła lub mogłaby ponieść szkodę z tytułu domniemanego naruszenia, prawo do skutecznej i bezstronnej ochrony sądowej przed jakąkolwiek decyzją podmiotu zamawiającego dotyczącą udzielenia tego zamówienia. Decyzje podjęte w trakcie i na zakończenie takiej procedury weryfikacji są podawane do wiadomości publicznej w sposób wystarczający, aby poinformować wszystkie zainteresowane podmioty gospodarcze.

Artykuł 272

Planowanie stopniowego zbliżenia przepisów

1. Przed rozpoczęciem stopniowego zbliżenia przepisów Republika Mołdawii przedkłada Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, wyczerpujący harmonogram wdrożenia niniejszego rozdziału, wraz z terminami i najważniejszymi etapami, które obejmują wszystkie reformy w zakresie zbliżenia przepisów do dorobku prawnego Unii i budowania zdolności instytucjonalnych. Harmonogram ten musi być zgodny z etapami i terminami przedstawionymi w załączniku XXIX-B do niniejszego Układu.
2. Harmonogram obejmuje wszystkie aspekty reformy i ogólne ramy prawne wdrożenia działań związanych z zamówieniami publicznymi, a w szczególności zbliżenie przepisów dotyczących zamówień publicznych, zamówień w sektorze usług użyteczności publicznej, koncesji na roboty budowlane oraz procedur weryfikacji, a także wzmocnienie możliwości administracyjnych na wszystkich poziomach, łącznie z organami weryfikującymi i mechanizmami egzekwowania.
3. Po pozytywnym zaopiniowaniu przez Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu harmonogram zostaje uznany za dokument referencyjny do celów wdrożenia niniejszego rozdziału. Unia Europejska dokłada wszelkich starań, aby wesprzeć Republikę Mołdawii we wdrożeniu harmonogramu.

Artykuł 273

Stopniowe zbliżenie przepisów

1. Republika Mołdawii zapewnia stopniowe dostosowanie swoich obowiązujących i przyszłych przepisów dotyczących zamówień publicznych do dorobku prawnego Unii w tej dziedzinie.
2. Zbliżenie przepisów do dorobku prawnego Unii odbywa się w kilku etapach przedstawionych w harmonogramie w załączniku XXIX-B do niniejszego Układu i doprecyzowanych w załącznikach XXIX-C do XXIX-F, XXIX-H, XXIX-I oraz XXIX-K. W załącznikach XXIX-G i XXIX-J do niniejszego Układu określono nieobowiązkowe elementy, które nie wymagają zbliżenia, a w załącznikach XXIX-L do XXIX-O do niniejszego Układu określono elementy dorobku prawnego UE, które pozostają poza zakresem zbliżenia przepisów. W trakcie tego procesu odpowiednio uwzględnia się odpowiednie orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz środki wykonawcze przyjmowane przez Komisję Europejską, jak również — w razie konieczności — wszelkie zmiany w dorobku prawnym Unii wprowadzone w trakcie jego trwania. Po ukończeniu każdego etapu wdrożenie podlega ocenie Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, a po wydaniu pozytywnej oceny przez ten komitet następuje wzajemne udzielenie dostępu do rynku zgodnie z załącznikiem XXIX-B do niniejszego Układu. Komisja Europejska bez zbędnej zwłoki informuje Republikę Mołdawii o wszelkich zmianach dorobku prawnego Unii. Komisja zapewnia stosowne doradztwo i pomoc techniczną, aby ułatwić wdrożenie takich zmian.
3. Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu przystępuje do oceny kolejnego etapu dopiero gdy środki służące wdrożeniu poprzedniego etapu zostaną zrealizowane i zatwierdzone w trybie określonym w ust. 2.
4. Każda ze Stron zapewnia zgodność tych aspektów i obszarów zamówień publicznych, które nie są objęte niniejszym artykułem, z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji i równego traktowania, określonymi w art. 271 niniejszego Układu.

Artykuł 274

Dostęp do rynku

1. Strony zgodnie postanawiają, że będą stopniowo i równocześnie dążyć do skutecznego i wzajemnego otwarcia swoich rynków. W trakcie procesu zbliżenia przepisów zakres wzajemnie udzielanego dostępu do rynku jest powiązany z postępowaniem w ramach tego procesu, wyszczególnionymi w załączniku XXIX-B do niniejszego Układu.
2. Decyzję o przejściu do kolejnego etapu otwarcia rynku podejmuje się na podstawie oceny jakości przyjętych przepisów oraz ich praktycznego wdrożenia. Ocenę tę regularnie przeprowadza Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu.

3. W zakresie, w jakim jedna Strona dokonała zgodnie z załącznikiem XXIX-B do niniejszego Układu otwarcia rynku zamówień publicznych dla drugiej Strony:
  - a) Unia zapewnia dostęp do postępowań o udzielenie zamówienia przedsiębiorstwom z Republiki Mołdawii — bez względu na to, czy mają one siedzibę w Unii — zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi zamówień publicznych i na warunkach nie mniej korzystnych niż warunki stosowane względem przedsiębiorstw Unii;
  - b) Republika Mołdawii zapewnia dostęp do postępowań o udzielenie zamówienia przedsiębiorstwom z Unii — bez względu na to, czy mają one siedzibę w Republice Mołdawii — zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi zamówień publicznych i na warunkach nie mniej korzystnych niż warunki stosowane względem przedsiębiorstw z Republiki Mołdawii.
4. Po wdrożeniu ostatniego etapu procesu zbliżania przepisów Strony przeanalizują możliwość wzajemnego zapewnienia dostępu do rynku w przypadku zamówień publicznych o wartości poniżej progów określonych w załączniku XXIX-A do niniejszego Układu.
5. Finlandia zastrzega swoje stanowisko w odniesieniu do Wysp Alandzkich.

Artykuł 275

Informacje

1. Każda ze Stron zapewnia odpowiednie poinformowanie podmiotów zamawiających i podmiotów gospodarczych na temat postępowania o udzielenie zamówienia, w tym publikację wszystkich stosownych przepisów ustawodawczych i decyzji administracyjnych.
2. Każda ze Stron zapewnia skuteczne rozpowszechnianie informacji na temat możliwości składania ofert.

Artykuł 276

Współpraca

1. Strony wzmacniają współpracę poprzez wymianę doświadczeń i informacji dotyczących swoich najlepszych praktyk i ram regulacyjnych.
2. Unia ułatwia wdrożenie niniejszego rozdziału, w tym — w stosownych przypadkach — poprzez pomoc techniczną. Zgodnie z postanowieniami w tytule VI (Pomoc finansowa oraz postanowienia dotyczące zwalczania nadużyć finansowych i kontroli) niniejszego Układu konkretne decyzje dotyczące pomocy finansowej są podejmowane z wykorzystaniem stosownych unijnych mechanizmów i instrumentów finansowych.
3. Orientacyjny wykaz zagadnień objętych współpracą zawarto w załączniku XXIX-P do niniejszego Układu.

ROZDZIAŁ 9

Prawa własności intelektualnej

Sekcja 1

Ogólne postanowienia i zasady

Artykuł 277

Cele

Celem niniejszego rozdziału jest:

- a) ułatwianie produkcji i komercjalizacji produktów innowacyjnych i kreatywnych między Stronami; oraz
- b) osiągnięcie odpowiedniego i skutecznego poziomu ochrony oraz egzekwowania praw własności intelektualnej.

Artykuł 278**Charakter i zakres zobowiązań**

1. Strony zapewniają odpowiednie i skuteczne wykonanie umów międzynarodowych dotyczących własności intelektualnej, których są stronami, w tym Porozumienia WTO w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej („porozumienie TRIPS”). Postanowienia niniejszego rozdziału uzupełniają i szczegółowo określają prawa i obowiązki Stron zgodnie z porozumieniem TRIPS i innymi umowami międzynarodowymi w dziedzinie własności intelektualnej.
2. Do celów niniejszego Układu pojęcie „prawa własności intelektualnej” obejmuje co najmniej wszystkie rodzaje własności intelektualnej, o których mowa w art. 280 do 317 niniejszego Układu.
3. Ochrona własności intelektualnej obejmuje ochronę przed nieuczciwą konkurencją, o której mowa w art. 10 bis Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej z 1967 r. („konwencja paryska”).

Artykuł 279**Wyczerpanie**

Każda ze Stron ustanawia krajowy lub regionalny system wyczerpania praw własności intelektualnej.

Sekcja 2**Normy dotyczące praw własności intelektualnej****Podsekcja 1****Prawo autorskie i prawa pokrewne****Artykuł 280****Przyznana ochrona**

Strony przestrzegają praw i obowiązków określonych w następujących umowach międzynarodowych:

- a) Konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych („konwencja berneńska”);
- b) Międzynarodowej konwencji o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych z 1961 r.;
- c) porozumieniu TRIPS
- d) traktacie WIPO o prawie autorskim; oraz
- e) Traktacie WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach.

Artykuł 281**Autorzy**

Każda ze Stron nadaje autorom prawo wyłączne do zezwolenia lub zakazu:

- a) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich utworów, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie, w całości lub w części;
- b) jakiegokolwiek formy publicznej dystrybucji poprzez sprzedaż lub w inny sposób oryginalnego utworu lub jego kopii; oraz
- c) jakiegokolwiek publicznego przekazu ich utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym publicznego udostępniania ich utworów w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie.

Artykuł 282**Wykonawcy**

Każda ze Stron nadaje wykonawcom prawo wyłączne do:

- a) zezwolenia lub zakazu utrwalania ⁽¹⁾ ich wykonań;
- b) zezwolenia lub zakazu bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich wykonań, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;
- c) publicznego udostępnienia, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, utrwalconych wykonań;
- d) zezwolenia lub zakazu publicznego udostępniania utrwalconych wykonań, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie;
- e) zezwolenia lub zakazu bezprzewodowego nadawania oraz publicznego przekazu ich wykonań artystycznych, chyba że wykonania te stanowią same w sobie nadawane wykonanie lub oparte są na utrwaleniu.

Artykuł 283**Producenci fonogramów**

Każda ze Stron nadaje producentom fonogramów prawo wyłączne do:

- a) zezwolenia lub zakazu bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich fonogramów, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;
- b) publicznego udostępnienia, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, fonogramów lub ich kopii; oraz
- c) zezwolenia lub zakazu publicznego udostępniania ich fonogramów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie.

Artykuł 284**Organizacje nadawcze**

Każda ze Stron nadaje organizacjom radiowym i telewizyjnym prawo wyłączne do zezwolenia lub zakazu:

- a) utrwalenia ich audycji;
- b) zwielokrotniania utrwalconych audycji;
- c) publicznego udostępniania utrwalconych audycji, drogą przewodową lub bezprzewodową; oraz
- d) bezprzewodowej retransmisji ich audycji oraz przekazu publicznego ich audycji, jeśli ten przekaz następuje w miejscach dostępnych publicznie za opłatą wstępu.

Artykuł 285**Nadawanie i przekaz publiczny**

1. Każda ze Stron ustanawia prawo w celu zapewnienia wypłaty jednorazowego godziwego wynagrodzenia płatnego przez użytkownika, jeżeli fonogram opublikowany w celach handlowych lub zwielokrotniony egzemplarz takiego fonogramu zostaną użyte do nadania drogą bezprzewodową lub w jakikolwiek sposób odtworzone publicznie oraz zapewnienia jego podziału między odpowiednich wykonawców i producentów fonogramów.

2. W przypadku braku porozumienia w tej sprawie między wykonawcami i producentami fonogramów każda ze Stron może określić warunki podziału wynagrodzenia między nimi.

⁽¹⁾ Do celów niniejszego rozdziału „utrwalenie” oznacza zapis dźwięków lub obrazów bądź ich reprezentacji, z którego mogą być postrzegane, kopiowane i przekazywane za pomocą odpowiednich urządzeń.

Artykuł 286**Okres ochrony**

1. Prawa autora utworu literackiego lub artystycznego w rozumieniu art. 2 konwencji berneńskiej podlegają ochronie w okresie życia autora i przez okres 70 lat po dniu jego śmierci, niezależnie od daty zgodnego z prawem publicznego udostępnienia utworu.
2. Okres ochrony utworu muzycznego ze słowami wygasa po upływie 70 lat po dniu śmierci ostatniej spośród niżej wymienionych osób, bez względu na to, czy zostały one wskazane jako współautorzy: autora tekstu i kompozytora utworu muzycznego, pod warunkiem że obydwa dzieła zostały stworzone specjalnie dla danego utworu muzycznego ze słowami.
3. Prawa artystów wykonawców wygasają po upływie przynajmniej 50 lat po dniu wykonania utworu. Jednakże:
  - a) jeżeli utrwalenie wykonania na innym nośniku niż fonogram jest zgodnie z prawem opublikowane lub zgodnie z prawem publicznie udostępnione w tym okresie, prawa te wygasają po upływie 50 lat od dnia pierwszej takiej publikacji lub pierwszego takiego publicznego udostępnienia, w zależności od tego, które z tych wydarzeń miało miejsce wcześniej;
  - b) jeżeli utrwalenie wykonania na fonogramie jest zgodnie z prawem opublikowane lub zgodnie z prawem publicznie udostępnione w tym okresie, prawa te wygasają po upływie 70 lat od dnia pierwszej takiej publikacji lub pierwszego takiego publicznego udostępnienia, w zależności od tego, które z tych wydarzeń miało miejsce wcześniej.
4. Prawa producentów fonogramów wygasają po upływie przynajmniej 50 lat po dniu sporządzenia utrwalenia. Jednakże:
  - a) jeżeli w tym okresie fonogram został opublikowany zgodnie z prawem, wspomniane prawa wygasają po upływie przynajmniej 70 lat od dnia pierwszej publikacji dokonanej zgodnie z prawem. W przypadku braku publikacji dokonanej zgodnie z prawem w okresie określonym w zdaniu pierwszym oraz jeżeli fonogram został zgodnie z prawem publicznie udostępniony w tym okresie, prawa te wygasają po upływie przynajmniej 70 lat od dnia pierwszego dokonania zgodnie z prawem publicznego udostępnienia utworu;
  - b) jeżeli 50 lat po dniu dokonanej zgodnie z prawem publikacji lub publicznego udostępnienia fonogramu, producent fonogramu nie oferuje egzemplarzy fonogramu do sprzedaży w wystarczającej ilości, lub nie udostępnia go społeczeństwu, artysta wykonawca może rozwiązać umowę, poprzez którą przeniósł lub powierzył swoje prawa do utrwalenia jego wykonania producentowi fonogramu.
5. Prawa organizacji radiowych i telewizyjnych wygasają po okresie co najmniej 50 lat po dniu pierwszej emisji audycji, niezależnie od tego, czy audycja emitowana jest przewodowo lub bezprzewodowo, w tym za pośrednictwem przekazu kablowego lub satelitarnego.
6. Okresy ochrony ustanowione w niniejszym artykule liczone są od dnia pierwszego stycznia roku następującego po zdarzeniu, które powoduje rozpoczęcie biegu okresu ochrony.

Artykuł 287**Ochrona środków technicznych**

1. Każda ze Stron zapewnia odpowiednią ochronę prawną zapobiegającą obchodzeniu wszelkich skutecznych środków technicznych, którego dana osoba dokonuje wiedząc, lub mając uzasadnione podstawy, by wiedzieć, że dąży do osiągnięcia tego celu.
2. Każda ze Stron zapewnia odpowiednią ochronę prawną zapobiegającą wytwarzaniu, przywozowi, dystrybucji, sprzedaży, wypożyczaniu, reklamowaniu sprzedaży lub wypożyczania lub posiadaniu w celach handlowych urządzeń, produktów lub części składowych, lub świadczeniu usług, które:
  - a) stanowią przedmiot promocji, reklamy lub sprzedaży w celu obejścia jakichkolwiek skutecznych środków technicznych;
  - b) mają jedynie ograniczony cel handlowy lub zastosowanie inne niż w celu obejścia jakichkolwiek skutecznych środków technicznych; lub
  - c) są zaprojektowane, produkowane, dostosowane lub świadczone głównie w celu umożliwienia lub ułatwienia obejścia skutecznych środków technicznych.

3. Do celów niniejszego Układu pojęcie „środki techniczne” oznacza wszelkiego rodzaju technologie, urządzenia lub części składowe, które, przy normalnym funkcjonowaniu, są przeznaczone do udaremnienia lub ograniczenia czynności w odniesieniu do utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną, które nie zostały dopuszczone przez posiadacza prawa autorskiego lub praw pokrewnych prawu autorskiemu zgodnie z prawodawstwem krajowym. Środki techniczne uważa się za „skuteczne” w przypadku, gdy korzystanie z utworu lub z innego przedmiotu objętego ochroną jest kontrolowane przez posiadaczy prawa autorskiego poprzez zastosowanie kodu dostępu lub mechanizmu zabezpieczenia, takiego jak szyfrowanie, kodowanie lub inna transformacja utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną, lub mechanizmu kontroli kopiowania, które spełniają cel ochronny.

Artykuł 288

Ochrona informacji o zarządzaniu prawami

1. Każda ze Stron zapewnia odpowiednią ochronę prawną zapobiegającą podejmowaniu przez kogokolwiek bez odpowiedniego zezwolenia któregokolwiek z następujących działań:

- a) usunięcia lub zmiany jakichkolwiek elektronicznych informacji o zarządzaniu prawami;
- b) dystrybucji, przywozu w celu dystrybucji, nadawania, przekazywania lub upublicznienia dzieł lub innych przedmiotów objętych ochroną zgodnie z niniejszym Układem, z których usunięto lub zmieniono bez odpowiedniego zezwolenia elektroniczne informacje o zarządzaniu prawami,

jeżeli taka osoba wie lub ma uzasadnione podstawy, by wiedzieć, że poprzez to powoduje, umożliwia, ułatwia lub ukrywa naruszenie praw autorskich lub praw pokrewnych prawu autorskiemu przewidziane w prawie krajowym.

2. Do celów niniejszego rozdziału wyrażenie „informacje o zarządzaniu prawami” oznacza wszelkie informacje dostarczone przez posiadaczy prawa autorskiego, które identyfikują utwór lub inne przedmioty objęte ochroną na mocy niniejszego rozdziału, autora lub jakiegokolwiek innego posiadacza prawa autorskiego, lub informacje na temat warunków dotyczących wykorzystania utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną, oraz wszelkie numery i kody, poprzez które takie informacje są wyrażane. ust. 1 stosuje się w przypadku, gdy którekolwiek ze wspomnianych informacji są powiązane z kopią utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną na mocy niniejszego rozdziału lub gdy informacje te pojawiają się w związku z ich publicznym przekazem.

Artykuł 289

Wyjątki i ograniczenia

1. Zgodnie z konwencjami i umowami międzynarodowymi, których są stronami, każda ze Stron może przewidzieć ograniczenia lub wyjątki od praw określonych w art. 281 do 286 niniejszego Układu tylko w pewnych szczególnych przypadkach, o ile nie stoi to w sprzeczności z normalnym wykorzystaniem przedmiotu objętego ochroną i nie przynosi nieuzasadnionego uszczerbku uzasadnionym interesom posiadaczy prawa autorskiego.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby tymczasowe czynności zwielokrotniania, o których mowa w art. 282 do 285 niniejszego Układu, które mają charakter przejściowy lub przypadkowy, stanowią integralną i zasadniczą część procesu technologicznego, których jedynym celem jest umożliwienie:

- a) transmisji w sieci między stronami trzecimi przez pośrednika; lub
- b) zgodnego z prawem korzystania z utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną i które nie mają odrębnego znaczenia ekonomicznego, były wyłączone z prawa do zwielokrotniania określonego w art. 282 do 285 niniejszego Układu.

Artykuł 290

Prawo artysty do odsprzedaży dzieła sztuki

1. Każda ze Stron nadaje autorowi oryginalnego dzieła sztuki prawo do odsprzedaży tego dzieła, określone jako niezbywalne prawo, którego nie można się zrzec, nawet z góry, do otrzymania opłaty licencyjnej opartej na cenie sprzedaży uzyskanej z każdej odsprzedaży dzieła następującej po pierwszym rozporządzeniu dziełem przez autora.

2. Prawo, o którym mowa w ust. 1, ma zastosowanie do wszystkich czynności odsprzedaży, w których w charakterze sprzedawców, kupujących lub pośredników uczestniczą podmioty zawodowo działające na rynku dzieł sztuki, takie jak salony sprzedaży, galerie sztuki, oraz wszelkie podmioty zajmujące się handlem dziełami sztuki.

3. Każda ze Stron może postanowić, że prawo, o którym mowa w ust. 1, nie ma zastosowania do czynności odsprzedaży, w przypadku gdy sprzedawca nabył dzieło bezpośrednio od autora mniej niż trzy lata przed tą odsprzedażą oraz w przypadku gdy cena odsprzedaży nie przekracza określonej kwoty minimalnej.

4. Opłata licencyjna jest wypłacana przez sprzedawcę. Każda ze Stron może postanowić, że jedna z osób fizycznych lub prawnych, o których mowa w ust. 2, inna niż sprzedawca, jest wyłącznie odpowiedzialna lub odpowiedzialna wspólnie ze sprzedawcą za wypłatę opłat licencyjnych.

5. Ochronę można żądać jedynie w zakresie przewidzianym przez Stronę, na terytorium której wnosi się o tę ochronę. Procedury pobierania należnych kwot oraz ich wysokość określa prawo krajowe.

Artykuł 291

Współpraca w zakresie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi

Strony dążą do promowania dialogu i wzajemnej współpracy między ich organizacjami zbiorowego zarządzania prawami w celu propagowania dostępności utworów i innych przedmiotów objętych ochroną oraz przekazywania opłat licencyjnych za wykorzystanie tych utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną.

Podsekcja 2

Znaki towarowe

Artykuł 292

Umowy międzynarodowe

Strony:

- a) przestrzegają Protokołu do Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków, Traktatu WIPO o znakach towarowych oraz Porozumienia nicejskiego dotyczącego międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług dla celów rejestracji znaków; oraz
- b) podejmują wszystkie możliwe starania na rzecz przystąpienia do Traktatu singapurskiego o prawie znaków towarowych.

Artykuł 293

Procedura rejestracji

1. Każda ze Stron przewiduje system rejestracji znaków towarowych, w którym ostateczne decyzje odmowne odpowiednich organów właściwych w obszarze znaków towarowych są przekazywane wnioskodawcy na piśmie wraz z należytych uzasadnieniem.
2. Każda ze Stron przewiduje możliwość złożenia sprzeciwu w odniesieniu do wniosków o rejestrację znaków towarowych. Takie postępowanie w sprawie sprzeciwu ma charakter kontrydiktoryjny.
3. Strony przewidują publiczną elektroniczną bazę danych wniosków o rejestrację i zarejestrowanych znaków towarowych.

Artykuł 294

Znaki towarowe powszechnie znane

Do celu nadania skuteczności art. 6bis konwencji paryskiej oraz art. 16 ust. 2 i 3 porozumienia TRIPS dotyczącym ochrony znaków towarowych powszechnie znanych, Strony stosują wspólne zalecenie dotyczące przepisów o ochronie znaków towarowych powszechnie znanych, przyjęte przez Zgromadzenie Unii paryskiej o ochronie własności przemysłowej oraz Zgromadzenie Ogólne Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) na 34. serii spotkań zgromadzeń państw członkowskich WIPO (wrzesień 1999 r.)

Artykuł 295

Wyjątki od praw związanych ze znakiem towarowym

Każda ze Stron przewiduje pewne wyjątki od praw związanych ze znakiem towarowym, takich jak uczciwe używanie terminów opisowych, ochrona oznaczeń geograficznych, zgodnie z art. 303 niniejszego Układu, lub inne ograniczone wyjątki uwzględniające uzasadnione interesy właściciela znaku towarowego oraz stron trzecich.

Podsekcja 3**Oznaczenia geograficzne****Artykuł 296****Zakres stosowania**

1. Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do uznawania i ochrony oznaczeń geograficznych pochodzących z terytoriów Stron.
2. Aby oznaczenie geograficzne jednej Strony było chronione przez drugą Stronę, musi ono dotyczyć produktów objętych zakresem prawodawstwa tej Strony, o których mowa w art. 297 niniejszego Układu.
3. „Oznaczenie geograficzne” oznacza oznaczenie zdefiniowane w art. 22 ust. 1 porozumienia TRIPS, które również obejmuje „nazwy pochodzenia”.

Artykuł 297**Uznane oznaczenia geograficzne**

1. Po przeanalizowaniu prawodawstwa Republiki Mołdawii dotyczącego ochrony oznaczeń geograficznych, wymienionego w załączniku XXX-A część A do niniejszego Układu, Unia stwierdza, że jest ono zgodne z elementami określonymi w załączniku XXX-A część C do niniejszego Układu.
2. Po przeanalizowaniu prawodawstwa Unii dotyczącego ochrony oznaczeń geograficznych, wymienionego w załączniku XXX-A część B do niniejszego Układu, Republika Mołdawii stwierdza, że jest ono zgodne z elementami określonymi w załączniku XXX-A część C do niniejszego Układu.
3. Rząd Republiki Mołdawii, po zakończeniu procedury sprzeciwu zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku XXX-B do niniejszego Układu oraz po zbadaniu oznaczeń geograficznych dotyczących unijnych produktów rolnych oraz środków spożywczych wymienionych w załączniku XXX-C do niniejszego Układu oraz oznaczeń geograficznych dla unijnych win, win aromatyzowanych oraz napojów spirytusowych wymienionych w załączniku XXX-D do niniejszego Układu, które zostały zarejestrowane przez Unię na mocy prawodawstwa, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, chroni te oznaczenia geograficzne zgodnie z poziomem ochrony określonym w niniejszej podsekcji.
4. Unia, po zakończeniu procedury sprzeciwu zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku XXX-B do niniejszego Układu oraz po zbadaniu oznaczeń geograficznych dotyczących produktów rolnych oraz środków spożywczych Republiki Mołdawii wymienionych w załączniku XXX-C do niniejszego Układu oraz oznaczeń geograficznych dla win, win aromatyzowanych oraz napojów spirytusowych Republiki Mołdawii wymienionych w załączniku XXX-D do niniejszego Układu, które zostały zarejestrowane przez Republikę Mołdawii na mocy prawodawstwa, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, chroni te oznaczenia geograficzne zgodnie z poziomem ochrony określonym w niniejszej podsekcji.
5. Decyzje Wspólnego Komitetu ustanowionego na mocy art. 11 Umowy między Unią Europejską a Republiką Mołdowy w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych produktów rolnych i środków spożywczych, dotyczące zmiany załączników III i IV do tej umowy, które zostały przyjęte przed wejściem w życie niniejszego Układu, uznaje się za decyzje Podkomitetu ds. Oznaczeń Geograficznych, a oznaczenia geograficzne dodane do załączników III i IV do tej umowy uważa się za część załączników XXX-C i XXX-D do niniejszego Układu. W związku z tym Strony chronią te oznaczenia geograficzne jako uznane oznaczenia geograficzne na mocy niniejszego Układu.

Artykuł 298**Dodawanie nowych oznaczeń geograficznych**

1. Strony zgodnie postanawiają o możliwości dodawania nowych oznaczeń geograficznych obejmowanych ochroną do załączników XXX-C i XXX-D do niniejszego Układu, zgodnie z procedurą określoną w art. 306 ust. 3 niniejszego Układu, po zakończeniu procedury sprzeciwu i po zbadaniu oznaczeń geograficznych, jak określono w art. 297 ust. 3 i 4 niniejszego Układu, w sposób zadowalający obie Strony.

2. Strona nie jest zobowiązana do ochrony jako oznaczenia geograficznego nazwy sprzecznej z nazwą odmiany rośliny, w tym odmiany winorośli, lub rasy zwierząt i w konsekwencji mogącej wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia produktu.

Artykuł 299

Zakres ochrony oznaczeń geograficznych

1. Oznaczenia geograficzne wymienione w załącznikach XXX-C i XXX-D do niniejszego Układu, a także oznaczenia dodane na podstawie art. 298 do niniejszego Układu, są chronione przed:

- a) wszelkim bezpośrednim lub pośrednim wykorzystaniem chronionej nazwy w celach handlowych:
  - (i) w odniesieniu do porównywalnych produktów niezgodnych ze specyfikacją produktu chronionej nazwy; lub
  - (ii) w stopniu, w jakim takie użycie wykorzystuje renomę oznaczenia geograficznego;
- b) wszelkim niewłaściwym stosowaniem, naśladowaniem bądź przywołaniem ⁽¹⁾, nawet jeśli podane jest prawdziwe pochodzenie produktu lub chroniona nazwa jest podana w tłumaczeniu, w formie transkrypcji lub transliteracji, lub z dodaniem takiego określenia jak: „w stylu”, „typu”, „zgodnie z metodą”, „jak produkowane w”, „imitacja”, „o smaku”, „podobne do” itp.
- c) wszelkim innym nieprawdziwym lub wprowadzającym w błąd określeniem miejsca pochodzenia lub wytwarzania, właściwości lub podstawowych cech produktu, znajdującym się na opakowaniu zewnętrznym lub wewnętrznym, w materiale reklamowym lub w dokumentach odnoszących się do danego produktu, jak również stosowaniem opakowań mogących stworzyć fałszywe wrażenie co do jego pochodzenia; oraz
- d) wszelkimi innymi praktykami, które mogłyby wprowadzać konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia produktu.

2. W przypadku całkowicie lub częściowo jednobrzmiących oznaczeń geograficznych ochronę przyznaje się każdemu oznaczeniu, pod warunkiem że było ono użyte w dobrej wierze i z należyтым uwzględnieniem zastosowań lokalnych i tradycyjnych oraz rzeczywistego ryzyka pomyłki. Bez uszczerbku dla art. 23 porozumienia TRIPS, Strony wspólnie uzgadniają praktyczne warunki zastosowania, na podstawie których jednobrzmiące oznaczenia geograficzne będą rozróżniane, uwzględniając przy tym konieczność zapewnienia sprawiedliwego traktowania producentów i uniknięcie sytuacji, w której konsumenci mogliby zostać wprowadzeni w błąd. Nazwa jednobrzmiąca prowadząca do błędnego przekonania konsumenta, że produkty pochodzą z innego terytorium, nie może być zarejestrowana nawet w przypadku, gdy nazwa ta odpowiada nazwie faktycznego terytorium, regionu lub miejsca pochodzenia danego produktu.

3. W przypadku gdy Strona, w kontekście negocjacji z państwem trzecim, proponuje ochronę oznaczenia geograficznego tego państwa trzeciego, a nazwa ta jest jednobrzmiąca z oznaczeniem geograficznym drugiej Strony, ta ostatnia jest o tym informowana i otrzymuje możliwość wyrażenia uwag na ten temat, zanim dana nazwa zostanie objęta ochroną.

4. Żadne postanowienia niniejszej podsekcji nie zobowiązują Stron do ochrony oznaczenia geograficznego, które nie jest lub przestało być chronione w jego państwie pochodzenia. Strony powiadamiają się wzajemnie, jeżeli oznaczenie geograficzne przestaje być chronione w swoim państwie pochodzenia.

5. Postanowienia niniejszej podsekcji w żadnym wypadku nie naruszają prawa jakiejkolwiek osoby do stosowania w handlu jej nazwiska lub nazwiska jej poprzedników w celach komercyjnych, z wyjątkiem przypadków stosowania takiego nazwiska w sposób wprowadzający konsumentów w błąd.

Artykuł 300

Prawo do wykorzystania oznaczeń geograficznych

1. Nazwa chroniona na mocy niniejszej podsekcji może być wykorzystywana przez każdy podmiot wprowadzający do obrotu, produkujący lub przetwarzający produkty rolne, środki spożywcze, wina, wina aromatyzowane lub napoje spirytusowe zgodne z odpowiednią specyfikacją produktu.

2. Jeżeli oznaczenie geograficzne jest chronione na mocy niniejszej podsekcji, wykorzystanie tej nazwy chronionej nie podlega jakiejkolwiek rejestracji użytkowników ani dodatkowym kosztom.

⁽¹⁾ Pojęcie „przywołanie” oznacza, w szczególności, wykorzystanie w jakikolwiek sposób w odniesieniu do produktów objętych pozycją HS 20.09, lecz jedynie w zakresie, w jakim produkty te określane są jako wina objęte pozycją 22.04, wina aromatyzowane objęte pozycją 22.05 i napoje spirytusowe objęte pozycją 22.08 tego systemu.

Artykuł 301**Egzekwowanie ochrony**

Strony egzekwują ochronę przewidzianą w art. 297 do 300 niniejszego Układu, poprzez — odpowiednio — odpowiednie działania administracyjne lub postępowania sądowe, w tym na granicy celnej (wywóz i przywóz) w celu zapobiegania wszelkim niezgodnym z prawem przypadkom wykorzystywania chronionych oznaczeń geograficznych i położenia im kresu. Strony egzekwują taką ochronę także na wniosek zainteresowanej strony.

Artykuł 302**Wdrażanie działań uzupełniających**

Bez uszczerbku dla wcześniejszych zobowiązań Republiki Mołdawii w zakresie ochrony unijnych oznaczeń geograficznych, wynikających z międzynarodowych umów w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i ich egzekwowania, w tym zobowiązań podjętych w Umowie lizbońskiej w sprawie ochrony nazw pochodzenia i ich międzynarodowych rejestracji, oraz zgodnie z art. 301 niniejszego Układu Republika Mołdawii korzysta z pięcioletniego okresu przejściowego, poczynając od dnia 1 kwietnia 2013 r., na wprowadzenie wszelkich działań uzupełniających niezbędnych do położenia kresu wszelkim niezgodnym z prawem wykorzystaniom chronionych oznaczeń geograficznych, w szczególności środków mających zastosowanie na granicy celnej.

Artykuł 303**Związek ze znakami towarowymi**

1. Strony odmawiają rejestracji lub unieważniają rejestrację, z urzędu lub na wniosek jakiegokolwiek zainteresowanej strony, zgodnie z przepisami każdej ze Stron, znaku towarowego odpowiadającego którejś z sytuacji, o których mowa w art. 299 ust. 1 niniejszego Układu, w związku z chronionym oznaczeniem geograficznym dla podobnych produktów, o ile wniosek o rejestrację znaku towarowego został złożony po dacie złożenia wniosku o ochronę oznaczenia geograficznego na danym terytorium.
2. W odniesieniu do oznaczeń geograficznych, o których mowa w art. 297 niniejszego Układu, datą złożenia wniosku o objęcie ochroną jest dzień 1 kwietnia 2013 r.
3. W odniesieniu do oznaczeń geograficznych, o których mowa w art. 298 niniejszego Układu, data złożenia wniosku o objęcie ochroną odpowiada dacie przekazania drugiej Stronie wniosku o ochronę oznaczenia geograficznego.
4. W odniesieniu do oznaczeń geograficznych, o których mowa w art. 298 niniejszego Układu, Strony nie są zobowiązane do ochrony oznaczenia geograficznego w przypadku gdy — w świetle renomy lub popularności znaku towarowego — ochrona mogłaby wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwej tożsamości produktu.
5. Bez uszczerbku dla ust. 4 niniejszego artykułu, Strony chronią oznaczenia geograficzne również wtedy, gdy istnieje poprzedni znak towarowy. Przez poprzedni znak towarowy rozumie się znak towarowy, którego wykorzystanie odpowiada jednej z sytuacji, o których mowa w art. 299 ust. 1 niniejszego Układu, i w odniesieniu do którego złożono wniosek bądź który został zarejestrowany lub ustanowiony poprzez użycie, jeżeli odnośne przepisy przewidują tę możliwość, na terytorium jednej ze Stron przed datą złożenia przez drugą Stronę wniosku o ochronę oznaczenia geograficznego na mocy niniejszej podsekcji. Taki znak towarowy może nadal być używany i wznawiany pomimo ochrony oznaczenia geograficznego, pod warunkiem że w przepisach Stron dotyczących znaków towarowych nie istnieje żaden powód nieważności lub cofnięcia znaku towarowego.

Artykuł 304**Zasady ogólne**

1. Niniejsza podsekcja pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z Porozumienia WTO.
2. Niezależnie od art. 302 niniejszego Układu operacje przywozu, wywozu i wprowadzania do obrotu wszelkich produktów, o których mowa w art. 297 i 298 niniejszego Układu, odbywają się zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi mającymi zastosowanie na terytorium Strony dokonującej przywozu.

3. Wszelkie kwestie wynikające ze specyfikacji technicznych zarejestrowanych nazw są rozstrzygane w ramach Podkomitetu ds. Oznaczeń Geograficznych, ustanowionego na mocy art. 306 niniejszego Układu.
4. Oznaczenia geograficzne chronione na mocy niniejszej podsekcji mogą być anulowane jedynie przez Stronę, z której pochodzi produkt.
5. Specyfikacja produktu, o której mowa w niniejszej podsekcji, to specyfikacja zatwierdzona, w tym wszelkie zmiany również zatwierdzone, przez organy Strony, z której pochodzi produkt.

Artykuł 305

Współpraca i przejrzystość

1. Strony pozostają w kontakcie bezpośrednim albo za pośrednictwem Podkomitetu ds. Oznaczeń Geograficznych ustanowionego na podstawie art. 306 niniejszego Układu we wszelkich kwestiach dotyczących wdrażania i funkcjonowania niniejszej podsekcji. W szczególności Strona może zwrócić się do drugiej Strony o informacje dotyczące specyfikacji produktów i zmian do nich, a do punktów kontaktowych w sprawie przepisów dotyczących kontroli.
2. Każda ze Stron może udostępnić publicznie specyfikacje produktów lub ich skrócone wersje oraz punkty kontaktowe w sprawie przepisów dotyczących kontroli odpowiadające oznaczeniom geograficznym drugiej Strony chronionych na mocy niniejszego artykułu.

Artykuł 306

Podkomitet ds. Oznaczeń Geograficznych

1. Niniejszym powołuje się Podkomitet ds. Oznaczeń Geograficznych.
2. Podkomitet ds. Oznaczeń Geograficznych składa się z przedstawicieli Stron i ma za zadanie monitorowanie funkcjonowania niniejszej podsekcji oraz wzmacnianie współpracy i dialogu w zakresie oznaczeń geograficznych. Podkomitet ten składa sprawozdania Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu.
3. Podkomitet ds. Oznaczeń Geograficznych przyjmuje decyzje w drodze konsensusu. Podkomitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny. Podkomitet zbiera się co najmniej raz do roku na wniosek którejkolwiek ze Stron, na przemian w UE i Republice Mołdawii, w terminie, w miejscu oraz w sposób (może to być również wideokonferencja) ustalony wspólnie przez Strony, lecz nie później niż 90 dni po dniu przedstawienia wniosku.
4. Podkomitet ds. Oznaczeń Geograficznych dba również o prawidłowe funkcjonowanie niniejszej podsekcji i może rozpatrywać wszelkie sprawy związane z jej wdrożeniem i wykonaniem. Odpowiada on w szczególności za:
  - a) zmianę załącznika XXX-A część A i B do niniejszego Układu w zakresie odniesień do przepisów mających zastosowanie na terytorium Stron,
  - b) zmianę załączników XXX-C i XXX-D do niniejszego Układu w odniesieniu do oznaczeń geograficznych;
  - c) wymianę informacji na temat zmian w przepisach i polityce w zakresie oznaczeń geograficznych oraz wszelkich innych kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w obszarze oznaczeń geograficznych;
  - d) wymianę informacji na temat oznaczeń geograficznych w celu rozpatrzenia kwestii ich ochrony zgodnie z niniejszą podsekcją; oraz
  - e) monitorowanie najnowszych wydarzeń związanych z egzekwowaniem ochrony oznaczeń geograficznych wymienionych w załącznikach XXX-C i XXX-D do niniejszego Układu.

Podsekcja 4**Wzory****Artykuł 307****Umowy międzynarodowe**

Strony przestrzegają Aktu genewskiego Porozumienia haskiego w sprawie międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych z 1999 r.

Artykuł 308**Ochrona zarejestrowanych wzorów**

1. Każda ze Stron zapewnia ochronę niezależnie stworzonym wzorom, które są nowe i oryginalne (!). Ochronę zapewnia się w drodze rejestracji, która przyznaje wyłączne prawa posiadaczom zarejestrowanych wzorów zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.
2. Wzór naniesiony na produkt lub zawarty w produkcie, który stanowi część składową produktu złożonego, jest uważany za nowy i oryginalny wyłącznie:
  - a) jeżeli dana część składowa po włączeniu do produktu złożonego pozostaje widoczna podczas normalnego użytku tego produktu; oraz
  - b) w stopniu, w jakim te widoczne cechy danej części składowej spełniają wymogi co do nowości i oryginalności.
3. „Normalny użytek”, o którym mowa w ust. 2 lit. a), oznacza stosowanie przez użytkownika końcowego, wyłączając konserwację, obsługę i naprawę.
4. Posiadacz zarejestrowanego wzoru ma prawo do uniemożliwienia osobom trzecim nieposiadającym jego zgody co najmniej wytwarzania, oferowania do sprzedaży, sprzedaży, przywozu, wywozu, przechowywania lub używania produktów noszących bądź reprezentujących chroniony wzór, jeżeli takie działania podejmowane są w celach handlowych, w sposób nieuzasadniony naruszają normalne wykorzystywanie wzoru lub są niezgodne z praktykami sprawiedliwego handlu.
5. Okres ochrony wynosi 25 lat od dnia złożenia wniosku o rejestrację.

Artykuł 309**Ochrona wzorów niezarejestrowanych**

1. Każda ze Stron zapewnia środki prawne, które zapobiegają wykorzystywaniu niezarejestrowanych wzorów, lecz wyłącznie wówczas, gdy zakwestionowane użycie jest rezultatem powielenia niezarejestrowanego wyglądu produktu. Do celów niniejszego artykułu pojęcie „wykorzystywanie” obejmuje oferowanie do sprzedaży, wprowadzanie do obrotu, przywóz oraz wywóz produktu.
2. Okres ochrony przyznanej w odniesieniu do wzorów niezarejestrowanych wynosi co najmniej trzy lata od dnia, w którym wzór został udostępniony publicznie na terytorium jednej ze Stron.

Artykuł 310**Wyjątki i ograniczenia**

1. Każda ze Stron może ustanowić ograniczone wyjątki od ochrony wzorów, pod warunkiem że takie wyjątki nie będą bezzasadnie sprzeczne z normalnym wykorzystaniem chronionych wzorów i nie będą bezzasadnie naruszały uzasadnionych interesów właściciela chronionego wzoru, biorąc pod uwagę uzasadnione interesy stron trzecich.

(!) Do celów niniejszego artykułu Strony mogą uznać, że wzór posiadający indywidualny charakter jest oryginalny.

2. Ochrona wzoru nie obejmuje wzorów podyktowanych głównie względami technicznymi lub funkcjonalnymi. W szczególności prawo do wzoru nie obejmuje cech wyglądu produktu, które muszą być odtworzone w dokładnej formie i wymiarach, aby produkt, w który włączono wzór lub na którym jest on naniesiony, mógł zostać mechanicznie złożony lub połączony z innym produktem lub mógł zostać umieszczony w nim, na nim lub dookoła niego, tak aby oba produkty mogły spełniać swoje funkcje.

Artykuł 311

Stosunek do prawa autorskiego

Wzór może zostać również objęty ochroną na mocy prawa autorskiego danej Strony od dnia stworzenia wzoru lub jego utrwalenia w jakiegokolwiek formie. Zakres i warunki, zgodnie z którymi tego rodzaju ochrona jest przyznawana, łącznie z wymaganym stopniem oryginalności, są ustalane przez każdą ze Stron.

Podsekcja 5

Patenty

Artykuł 312

Umowy międzynarodowe

Strony przystępują do Układu o współpracy patentowej WIPO oraz podejmują wszystkie rozsądne wysiłki w celu osiągnięcia zgodności z Traktatem o prawie patentowym WIPO.

Artykuł 313

Patenty a zdrowie publiczne

1. Strony uznają znaczenie Deklaracji w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego, przyjętej przez konferencję ministerialną WTO w dniu 14 listopada 2001 r. Interpretując i wdrażając prawa i obowiązki wynikające z niniejszego rozdziału, Strony zapewniają zgodność z tą deklaracją.
2. Strony przestrzegają decyzji Rady Generalnej WTO z dnia 30 sierpnia 2003 r. w sprawie ustępu 6 deklaracji, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz wnoszą wkład w jej wdrażanie.

Artykuł 314

Dodatkowe świadectwo ochronne

1. Strony uznają, że produkty lecznicze oraz środki ochrony roślin chronione patentami mogą podlegać administracyjnej procedurze wydawania pozwolenia przed wprowadzeniem ich do obrotu. Strony uznają, że okres, który upływa między złożeniem wniosku o patent a wydaniem zezwolenia na wprowadzenie produktu do obrotu na odpowiednim rynku, zdefiniowanego w tym celu w prawie krajowym, może spowodować skrócenie okresu rzeczywistej ochrony w ramach patentu.
2. Każda ze Stron ustanawia dalszy okres ochrony produktu leczniczego lub środka ochrony roślin, który jest chroniony patentem i podlega administracyjnej procedurze wydawania pozwolenia, który to okres jest równy okresowi, o którym mowa w ust. 1 zdanie drugie, skróconemu o okres pięciu lat.
3. Niezależnie od ust. 2, kolejny okres ochrony nie może przekraczać pięciu lat.
4. W przypadku produktów leczniczych, w odniesieniu do których przeprowadzono badania pediatryczne, oraz pod warunkiem że wyniki tych badań uwzględniono w informacjach o produkcie, Strony ustanawiają przedłużenie okresu ochrony, o którym mowa w ust. 2, o kolejne sześć miesięcy.

Artykuł 315

Ochrona danych przekazanych w celu uzyskania pozwolenia na dopuszczenie do obrotu produktu leczniczego

1. Każda ze Stron wdraża kompleksowy system gwarantujący poufność danych przedłożonych w celu uzyskania pozwolenia na dopuszczenie do obrotu produktu leczniczego, nieujawnianie takich danych, a także niepowoływanie się na nie. (¹)

2. Każda ze Stron zapewnia, aby wszelkie wymagane informacje, które są przedkładane w celu uzyskania pozwolenia na dopuszczenie produktu leczniczego do obrotu, nie były ujawniane osobom trzecim i były objęte ochroną przed nieuczciwym wykorzystaniem w celach handlowych.

W tym celu:

a) przez okres co najmniej pięciu lat, poczynając od daty wydania pozwolenia na dopuszczenie do obrotu na terytorium danej Strony, żadna osoba ani podmiot publiczny lub prywatny, inne niż osoba lub podmiot, które przedstawiły te dane niejawnie, nie mogą opierać się bezpośrednio lub pośrednio na takich danych, bez wyraźnej zgody osoby lub podmiotu, który przedłożył dane na poparcie wniosku o wydanie pozwolenia na wprowadzenie produktu leczniczego do obrotu;

b) przez okres co najmniej siedmiu lat, począwszy od daty przyznania pozwolenia na dopuszczenie do obrotu na terytorium danej Strony, nie przyznaje się pozwolenia na dopuszczenie do obrotu w przypadku jakichkolwiek kolejnych wniosków, chyba że wnioskodawca przedkłada własne dane lub dane wykorzystywane z upoważnienia posiadacza pierwszego pozwolenia, spełniające takie same wymogi, jak w przypadku pierwszego pozwolenia. Produkty zarejestrowane bez przedkładania takich danych usuwa się z obrotu do czasu spełnienia wymogów.

3. Okres siedmiu lat, o którym mowa w ust. 2 lit. b), zostaje przedłużony do maksymalnie ośmiu lat, jeżeli podczas pierwszych pięciu lat po uzyskaniu początkowego pozwolenia, posiadacz uzyskał pozwolenie na jedno lub kilka nowych wskazań terapeutycznych uznanych za przynoszące znaczące korzyści kliniczne w porównaniu z istniejącymi metodami leczenia.

4. Postanowienia niniejszego artykułu nie działają wstecz. Nie mają one wpływu na wprowadzanie do obrotu produktów leczniczych dopuszczonych do obrotu przed wejściem w życie niniejszego Układu.

5. Republika Mołdawii zobowiązuje się dostosować swoje prawodawstwo dotyczące ochrony danych w zakresie produktów leczniczych do prawodawstwa UE w tej dziedzinie, w terminie określonym przez Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu.

Artykuł 316

Ochrona danych w zakresie środków ochrony roślin

1. Każda ze Stron przed wydaniem pozwolenia na dopuszczenie do obrotu środków ochrony roślin ustala wymogi dotyczące bezpieczeństwa i skuteczności.

2. Każda ze Stron przyznaje tymczasowe prawo do ochrony danych właściciela badania lub sprawozdania z badania złożonego po raz pierwszy w celu uzyskania pozwolenia na dopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu.

Podczas okresu trwania prawa do ochrony danych badanie lub sprawozdanie z badania nie może być wykorzystywane na korzyść jakichkolwiek innych osób ubiegających się o uzyskanie pozwolenia na dopuszczenie do obrotu środka ochrony roślin, z wyjątkiem przypadków, gdy właściciel wyraził na to wyraźną zgodę.

3. Badanie lub sprawozdanie z badania musi spełniać następujące wymogi:

a) jest niezbędne do udzielenia pozwolenia lub zmiany pozwolenia w celu dopuszczenia stosowania w odniesieniu do innej uprawy; oraz

b) uzyskało certyfikat zgodności z zasadami dobrej praktyki laboratoryjnej lub zasadami dobrej praktyki doświadczalnej.

(¹) Do celów niniejszego artykułu „produkty lecznicze” oznaczają:

(i) każdą substancję lub mieszaninę substancji przeznaczonych do leczenia lub zapobiegania chorobom występujących u ludzi; lub
(ii) każdą substancję lub połączenie substancji, które mogą być podawane ludziom w celu stawiania diagnozy leczniczej lub przywracania, korygowania lub modyfikacji funkcji fizjologicznych u ludzi.

Produkty lecznicze obejmują przykładowo chemiczne produkty lecznicze, biologiczne produkty lecznicze (szczepionki, (anty)toksyny), w tym produkty lecznicze pochodzące z ludzkiej krwi lub osocza, produkty lecznicze terapii zaawansowanej (na przykład produkty lecznicze terapii genowej oraz produkty lecznicze somatycznej terapii komórkowej), ziołowe produkty lecznicze oraz produkty radiofarmaceutyczne.

4. Okres ochrony danych wynosi przynajmniej dziesięć lat od otrzymania pierwszego pozwolenia na terytorium zainteresowanej Strony. W przypadku środków ochrony roślin charakteryzujących się niskim poziomem ryzyka okres ten może być przedłużony do 13 lat.

5. Okresy, o których mowa w ust. 4, przedłuża się o trzy miesiące dla każdego rozszerzenia pozwolenia na zastosowania małoobszarowe ⁽¹⁾, jeżeli posiadacz pozwolenia złoży wniosek co najmniej pięć lat po dacie udzielenia pierwszego pozwolenia. Całkowity okres ochrony danych nie może w żadnym wypadku przekroczyć 13 lat. W przypadku środków ochrony roślin charakteryzujących się niskim poziomem ryzyka całkowity okres ochrony nie może w żadnym wypadku przekroczyć 15 lat.

6. Badanie lub sprawozdanie z badania również podlegają ochronie, jeżeli jest to niezbędne do odnowienia lub przeglądu pozwolenia. W takich przypadkach okres ochrony danych wynosi 30 miesięcy.

Artykuł 317

Odmiany roślin

Strony chronią prawa do ochrony odmian roślin zgodnie z Międzynarodową konwencją o ochronie nowych odmian roślin, włącznie z fakultatywnym wyjątkiem od prawa hodowcy, o którym mowa w art. 15 ust. 2 wspomnianej konwencji, oraz współpracują w celu promowania i egzekwowania tych praw.

Sekcja 3

Egzekwowanie praw własności intelektualnej

Artykuł 318

Obowiązki ogólne

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z porozumienia TRIPS, a w szczególności z jego części III, oraz wprowadzają ustanowione w niniejszej sekcji środki uzupełniające, procedury oraz środki zaradcze niezbędne dla zapewnienia egzekwowania praw własności intelektualnej ⁽²⁾.

2. Te środki uzupełniające, procedury i środki zaradcze muszą być sprawiedliwe i słuszne, nie mogą być nadmiernie skomplikowane czy kosztowne ani też pociągać za sobą nierozsądnych ograniczeń czasowych czy nieuzasadnionych opóźnień.

3. Te środki uzupełniające i środki zaradcze muszą być również skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające oraz muszą być stosowane w taki sposób, aby uniknąć tworzenia przeszkód dla handlu legalnego oraz zapewnić ochronę przed ich naruszeniem.

Artykuł 319

Podmioty uprawnione

Każda ze Stron za osoby uprawnione do występowania o zastosowanie środków, procedur i środków zaradczych, o których mowa w niniejszej sekcji oraz w części III Porozumienia TRIPS, uznaje:

- a) posiadaczy praw własności intelektualnej zgodnie z przepisami prawa właściwego;
- b) wszystkie inne osoby uprawnione do korzystania z tych praw, w szczególności licencjobiorców, w zakresie dozwolonym przez przepisy prawa właściwego i zgodnie z nimi;

⁽¹⁾ Na potrzeby niniejszego artykułu pojęcie „zastosowanie małoobszarowe” oznacza wykorzystanie środka ochrony roślin przez daną Stronę w odniesieniu do roślin lub produktów roślinnych, które nie są powszechnie uprawiane na terytorium tej Strony lub są powszechnie uprawiane, aby sprostać wyjątkowym potrzebom związanym z ochroną roślin.

⁽²⁾ Do celów niniejszej podsekcji pojęcie „prawa własności intelektualnej” obejmuje przynajmniej następujące prawa: prawo autorskie, prawa pokrewne prawu autorskiemu, prawo *sui generis* autora bazy danych, prawa twórcy topografii produktów półprzewodnikowych, prawa ze znaku towarowego, prawa ze wzoru, prawa z patentu, łącznie z prawami wynikającymi z dodatkowych świadectw ochronnych, oznaczenia geograficzne, prawa ze wzoru użytkowego, prawa do ochrony odmian roślin, oraz nazwy handlowe, w zakresie, w jakim są one chronione przez przepisy krajowe jako wyłączne prawa.

- c) organizacje zbiorowego zarządzania prawami własności intelektualnej, które są prawnie uznane za uprawnione do reprezentowania posiadaczy praw własności intelektualnej, w zakresie dozwolonym przez przepisy prawa właściwego i zgodnie z nimi; oraz
- d) profesjonalne organizacje zrzeszające pełnomocników, prawnie uznane za uprawnione do reprezentowania posiadaczy praw własności intelektualnej, w zakresie dozwolonym przez przepisy prawa właściwego i zgodnie z nimi.

Podsekcja 1

Dochođenje i egzekwowanie praw w postępowaniu cywilnym

Artykuł 320

Środki zabezpieczenia dowodów

1. Każda ze Stron zapewnia, aby nawet przed rozpoczęciem postępowania dotyczącego istoty sprawy, na wniosek podmiotu, który przedstawił rozsądnie dostępne dowody uzasadniające zarzut naruszenia jego prawa własności intelektualnej lub zagrożenie naruszenia tego prawa, właściwe organy sądowe mogą nakazać wprowadzenie natychmiastowych i skutecznych środków tymczasowych w celu zabezpieczenia odpowiednich dowodów dotyczących domniemanego naruszenia, z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych.
2. Środki takie mogą obejmować szczegółowy opis z pobieraniem próbek lub bez, lub zajęcie fizyczne domniemanych towarów naruszających prawo, a także, w stosownych przypadkach, materiałów i narzędzi użytych do produkcji lub dystrybucji tych towarów oraz związanych z nimi dokumentów. W razie konieczności środki tymczasowe podejmuje się bez wysłuchania drugiej strony, w szczególności w przypadku gdy jakkolwiek zwłoka może spowodować dla posiadacza praw nieodwracalną szkodę lub gdy istnieje wyraźne ryzyko, że dowody zostaną zniszczone.

Artykuł 321

Prawo do informacji

1. Każda ze Stron zapewnia, aby w kontekście postępowania dotyczącego naruszenia prawa własności intelektualnej oraz w odpowiedzi na uzasadnione i proporcjonalne żądanie strony skarżącej, właściwe organy sądowe mogły nakazać przedstawienie informacji o pochodzeniu i sieciach dystrybucji towarów lub usług naruszających prawo własności intelektualnej przez naruszającego lub przez jakąkolwiek inną osobę, która:
  - a) znajdowała się w posiadaniu towarów naruszających prawo na skalę handlową;
  - b) korzystała z usług naruszających prawo na skalę handlową;
  - c) świadczyła na skalę handlową usługi wykorzystywane w działaniach naruszających prawo;
- d) została wskazana przez osobę, o której mowa w lit. a), b) lub c) jako zaangażowana w produkcję, wytwarzanie lub dystrybucję towarów lub świadczenie usług.
2. W stosownych przypadkach, informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:
  - a) nazwy i adresy producentów, wytwórców, dystrybutorów, dostawców oraz innych poprzednich posiadaczy towarów lub usług, jak również przewidywanych hurtowników i detalistów;
  - b) informacje o produkowanych, wytworzonych, dostarczonych, otrzymanych lub zamówionych ilościach, jak również o cenie uzyskanej za dane towary lub usługi.
3. ust. 1 i 2 stosuje się bez uszczerbku dla innych przepisów, które:
  - a) przyznają podmiotowi uprawnionemu prawa do otrzymania pełniejszej informacji;
  - b) regulują wykorzystanie informacji przekazanej na podstawie niniejszego artykułu w postępowaniach cywilnych i karnych;
  - c) regulują odpowiedzialność za niewłaściwe skorzystanie z prawa do informacji;

- d) umożliwiają odmowę przekazania informacji, które zmusiłyby osobę, o której mowa w ust. 1, do przyznania się do udziału lub udziału jej bliskich krewnych w naruszeniu prawa własności intelektualnej; lub
- e) regulują ochronę poufności źródeł informacji lub przetwarzania danych osobowych.

Artykuł 322

Środki tymczasowe i zabezpieczające

1. Każda ze Stron zapewnia, aby organy sądowe mogły — na żądanie wnioskodawcy — wydać przeciwko domniemanemu sprawcy naruszenia tymczasowy nakaz sądowy mający zapobiec jakiegokolwiek nieuchronnemu zagrożeniu naruszenia prawa własności intelektualnej lub zabronić, tymczasowo oraz, w stosownych przypadkach, pod rygorem okresowego uiszczenia kary pieniężnej, w przypadku gdy taka kara przewidziana jest w prawie krajowym, dalszego domniemanego naruszenia tego prawa, lub w przypadku jego kontynuowania nakazać złożenie zabezpieczenia zapewniającego pokrycie strat poniesionych przez posiadacza prawa. Tymczasowy nakaz sądowy może być także wydany na tych samych warunkach przeciwko pośrednikowi, którego usługi są używane przez osobę trzecią do naruszenia prawa własności intelektualnej.
2. Tymczasowy nakaz sądowy może być także wydany w celu zajęcia lub przekazania towarów, w stosunku do których istnieje podejrzenie, że naruszają prawo własności intelektualnej, aby zapobiec wprowadzeniu ich do obrotu lub przepływowi w kanałach handlowych.
3. W przypadku domniemych naruszeń na skalę handlową Strony zapewniają, aby w przypadku, gdy wnioskodawca wskaże okoliczności, które mogłyby zagrozić naprawieniu szkód, organy sądowe mogły zarządzić tymczasowe zajęcie ruchomości i nieruchomości domniemanego sprawcy naruszenia, łącznie z zablokowaniem jego konta bankowego i innych aktywów. W tym celu właściwe organy mogą zarządzić przedłożenie dokumentów bankowych, finansowych lub handlowych lub stosowny dostęp do odpowiednich informacji.

Artykuł 323

Środki naprawcze

1. Każda ze Stron zapewnia, aby właściwe organy sądowe mogły nakazać, na żądanie wnioskodawcy oraz bez uszczerbku dla jakichkolwiek odszkodowań należnych uprawnionemu z tytułu naruszenia oraz bez żadnego rodzaju rekompensaty, przynajmniej ostateczne wycofanie z kanałów handlowych lub zniszczenie towarów, w przypadku których stwierdzono naruszenie prawa własności intelektualnej. W stosownych przypadkach właściwe organy sądowe mogą również nakazać zniszczenie głównych materiałów i narzędzi wykorzystywanych do tworzenia lub wytwarzania tych towarów.
2. Organy sądowe Stron mogą nakazać, aby środki te były podejmowane na koszt naruszającego, chyba że istnieją szczególne powody przemawiające za innym rozwiązaniem.

Artykuł 324

Nakazy

Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku stwierdzenia naruszenia prawa własności intelektualnej w orzeczeniu sądowym, organy sądowe mogły wydać przeciwko naruszającemu, a także przeciwko pośrednikowi, z usług których korzysta osoba trzecia do naruszenia prawa własności intelektualnej, nakaz sądowy zakazujący dalszego naruszenia.

Artykuł 325

Środki alternatywne

Strony mogą postanowić, że w stosownych przypadkach i na wniosek osoby podlegającej środkom określonym w art. 323 lub 324 niniejszego Układu, właściwe organy sądowe mogą nałożyć odszkodowanie pieniężne na rzecz strony poszkodowanej zamiast stosowania środków przewidzianych w tych dwóch artykułach, jeżeli osoba ta działała nieumyślnie i nie dopuściła się niedbalstwa, jeżeli wykonanie odnośnych środków spowodowałoby dla niej niewspółmierną szkodę i jeżeli odszkodowanie pieniężne na rzecz strony poszkodowanej jest stosunkowo satysfakcjonujące.

Artykuł 326**Odszkodowania**

1. Każda ze Stron zapewnia, aby na wniosek poszkodowanej strony właściwe organy sądowe nakazywały naruszającemu, który świadomie lub mając rozsądne podstawy do posiadania takiej wiedzy, zaangażował się w naruszającą działalność, wypłacenie posiadaczowi prawa odszkodowań odpowiednich do rzeczywistego uszczerbku, jaki poniósł on w wyniku naruszenia. Ustanawiając wysokość odszkodowań, organy sądowe:

a) uwzględniają wszystkie odpowiednie kwestie, takie jak negatywne skutki gospodarcze, łącznie z utraconymi zyskami, poniesione przez stronę poszkodowaną, wszelki nieuczciwy zysk osiągnięty przez naruszającego oraz, w stosownych przypadkach, elementy inne niż czynniki gospodarcze, takie jak szkoda moralna, jaką uprawniony odniósł w związku z naruszeniem; lub

b) jako alternatywę do lit. a) mogą one, w stosownych przypadkach, wymierzyć odszkodowanie jako płatność ryczałtową na podstawie przynajmniej takich elementów, jak wysokość opłat licencyjnych lub opłat należnych w przypadku złożenia przez naruszającego wniosku o upoważnienie do wykorzystywania danych praw własności intelektualnej.

2. W przypadku gdy naruszający nie zaangażował się w naruszającą działalność świadomie lub mając rozsądne podstawy do posiadania takiej wiedzy, Strony mogą postanowić, że organy sądowe mogą wydać — na korzyść strony poszkodowanej — nakaz zwrotu zysku lub zapłaty odszkodowań, których wysokość może być ustalona wcześniej.

Artykuł 327**Koszty sądowe**

Każda ze Stron zapewnia, aby rozsądne i proporcjonalne koszty sądowe oraz inne wydatki poniesione przez stronę wygrywającą były co do zasady pokrywane przez stronę przegrywającą, chyba że jest to sprzeczne z zasadą sprawiedliwości.

Artykuł 328**Publikowanie orzeczeń sądowych**

Każda ze Stron zapewnia, aby w ramach postępowania sądowego wszczętego w przypadku naruszenia prawa własności intelektualnej organy sądowe mogły, na wniosek wnioskodawcy, a na koszt naruszającego, zarządzić odpowiednie środki w celu upowszechnienia informacji dotyczącej orzeczenia, w tym również jego wyeksponowania i publikacji w całości lub w części.

Artykuł 329**Domniemanie autorstwa lub własności**

Do celów stosowania środków, procedur i środków zaradczych przewidzianych w niniejszej sekcji:

a) umieszczenie nazwiska autora na utworze w sposób zwyczajowo przyjęty wystarcza autorowi utworu literackiego lub artystycznego, w przypadku braku dowodu przeciwnego, do uznania go za autora tego utworu i w konsekwencji uprawnia go do wszczynania postępowania w sprawie naruszenia;

b) lit. a) stosuje się odpowiednio do posiadaczy praw pokrewnych prawu autorskiemu w odniesieniu do przedmiotów ich ochrony.

Podsekcja 2**Pozostałe postanowienia****Artykuł 330****Środki stosowane przy kontroli granicznej**

1. O ile w niniejszej podsekcji nie postanowiono inaczej, każda ze Stron przyjmuje procedury umożliwiające posiadaczowi praw, mającemu uzasadnione powody do podejrzenia, że ma miejsce przywóz, wywóz, wywóz ponowny,

wprowadzenie na obszar celny lub wyprowadzenie z niego, poddanie procedurze zawieszającej bądź umieszczenie w strefie wolnocłowej lub składzie wolnocłowym towarów naruszających prawo własności intelektualnej⁽¹⁾, złożenie do właściwych organów administracyjnych lub sądowych pisemnego wniosku o zawieszenie przez organy celne zwolnienia lub zatrzymania takich towarów.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku gdy organy celne, w trakcie działania, a przed złożeniem wniosku przez posiadacza prawa lub przed jego uwzględnieniem, mają wystarczające powody by podejrzewać, iż towary naruszają prawo własności intelektualnej, mogły zawiesić zwolnienie towarów lub zatrzymać je, aby umożliwić posiadaczowi prawa złożenie wniosku o podjęcie działań zgodnie z ust. 1.

3. Wszelkie prawa lub obowiązki importera, ustanowione w krajowych przepisach wykonawczych do niniejszego artykułu oraz sekcji 4 części III porozumienia TRIPS, stosuje się także do eksportera lub do posiadacza towarów.

4. Każda ze Stron zapewnia swoim właściwym organom prawo do wymagania od posiadacza praw, który wnosi o zastosowanie procedur opisanych w ust. 1, aby przedstawił odpowiednie dowody, tak aby właściwe organy mogły stwierdzić, że według prawa Strony zapewniającej procedurę doszło *prima facie* do naruszenia prawa własności intelektualnej tego posiadacza, oraz aby przekazał wystarczające informacje, co do których można w uzasadniony sposób przypuszczać, że znajdują się w jego posiadaniu, dzięki którym podejrzane towary mogą być odpowiednio zidentyfikowane przez właściwe organy. Wymóg dostarczenia wystarczających informacji nie może nadmiernie zniechęcać do korzystania z procedur opisanych w ust. 1.

5. W celu ustalenia, czy prawo własności intelektualnej zostało naruszone, urząd celny przekazuje posiadaczowi praw, jeśli jest on znany, na jego wniosek, informacje na temat nazwy i adresu odbiorcy, wysyłającego lub posiadacza towarów, oraz pochodzenia towarów podejrzanych o naruszenie prawa własności intelektualnej.

Urząd celny umożliwia również wnioskodawcy skontrolowanie towarów, których zwolnienie zostało zawieszane lub które zostały zatrzymane. Przy kontroli towarów urząd celny może pobrać próbki, a następnie przekazać lub przesłać je posiadaczowi praw, na jego wniosek, wyłącznie do celów analizy oraz ułatwienia późniejszej procedury.

6. OrganY celne prowadzą na podstawie technik analizy ryzyka aktywną działalność ukierunkowaną na odnajdywanie przesyłek zawierających towary podejrzane o naruszenie prawa własności intelektualnej. Ustanawiają one systemy ścisłej współpracy z posiadaczami praw, w tym skuteczne mechanizmy gromadzenia danych dla celów analizy ryzyka.

7. Strony zgodnie postanawiają współpracować w celu wyeliminowania międzynarodowego handlu towarami, które naruszają prawa własności intelektualnej. W szczególności w tym celu, w stosownych przypadkach, wymieniają one informacje i zapewniają współpracę swoich właściwych organów dotyczącą handlu towarami naruszającymi prawa własności intelektualnej.

8. W przypadku towarów będących w transzycie przez terytorium jednej ze Stron i przeznaczonych na terytorium drugiej Strony, pierwsza Strona dostarcza Stronie docelowej informacje w celu umożliwienia skutecznego egzekwowania przepisów wobec przesyłek towarów podejrzanych o naruszenie prawa własności intelektualnej.

9. Bez uszczerbku dla innych form współpracy, protokół III dotyczący wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych będzie miał zastosowanie w odniesieniu do ust. 7 i 8 niniejszego artykułu w zakresie naruszeń przepisów celnych dotyczących praw własności intelektualnej.

(¹) Dla celów niniejszego artykułu „towary naruszające prawo własności intelektualnej” oznaczają:

a) „towary podrobione”, a mianowicie:

- (i) towary, łącznie z opakowaniem, bez upoważnienia oznaczone znakiem towarowym identycznym ze znakiem towarowym należycie zarejestrowanym dla tego samego typu towarów lub znakiem, który, mając na uwadze jego istotne elementy, nie może być rozróżniony od zarejestrowanego znaku towarowego i który w związku z tym narusza prawa posiadacza znaku towarowego;
- (ii) wszelki symbol znaku towarowego, taki jak logo, etykieta, naklejka, broszura, instrukcja użytkowania lub dokument gwarancyjny, również przedstawiony osobno, na takich samych warunkach, jak towary, o których mowa w ppkt (i);
- (iii) opakowania towarów podrabianych oznaczone znakiem towarowym, prezentowane oddzielnie, na takich samych warunkach, jak towary, o których mowa w ppkt (i);

b) „towary pirackie”, a mianowicie towary, które są kopią lub zawierają kopie wykonane bez zgody posiadacza praw lub osoby należycie upoważnionej przez niego w kraju, w którym je wyprodukowano i które są wykonane bezpośrednio lub pośrednio z przedmiotu, przy czym wykonanie takiej kopii stanowiłoby naruszenie prawa autorskiego lub praw pokrewnych lub prawa do wzoru według prawa kraju importującego, bez względu na to, czy prawo zostało zarejestrowane zgodnie z prawem krajowym;

c) towary, które zgodnie z prawem Strony, w której złożono wniosek o podjęcie działania przez organy celne, naruszają patent, prawo do ochrony odmian roślin lub oznaczenie geograficzne.

10. Podkomitet ds. Ceł, o którym mowa w art. 200 niniejszego Układu, działa jako komitet odpowiedzialny za zapewnienie właściwego funkcjonowania i wdrażania niniejszego artykułu.

Artykuł 331

Kodeksy postępowania

Strony wspierają:

- a) tworzenie przez stowarzyszenia bądź organizacje handlowe lub zawodowe kodeksów postępowania, mających na celu poprawę egzekwowania praw własności intelektualnej; oraz
- b) przedkładanie właściwym organom Stron projektów kodeksów postępowania oraz wszelkich ocen stosowania tych kodeksów postępowania.

Artykuł 332

Współpraca

1. Strony zgodnie postanawiają współpracować w celu wspierania wdrażania praw i obowiązków podjętych w ramach niniejszego rozdziału.

2. Z zastrzeżeniem postanowień tytułu VI (Pomoc finansowa oraz postanowienia dotyczące zwalczania nadużyć finansowych i kontroli) niniejszego Układu w ramach współpracy podejmuje się między innymi następujące działania:

- a) wymianę informacji na temat ram prawnych w dziedzinie praw własności intelektualnej oraz stosownych przepisów dotyczących ich ochrony i egzekwowania; wymianę doświadczeń w zakresie postępów w pracach legislacyjnych w tych obszarach;
- b) wymianę doświadczeń i informacji na temat egzekwowania praw własności intelektualnej;
- c) wymianę doświadczeń w zakresie egzekwowania prawa na szczeblu centralnym i podcentralnym przez organy celne, policję, organy administracyjne i sądowe; koordynację w celu zapobiegania wywozowi podrabionych towarów, w tym również z innymi krajami;
- d) budowanie zdolności; wymianę oraz szkolenie pracowników;
- e) promowanie i rozpowszechnianie informacji na temat praw własności intelektualnej, między innymi w środowisku przedsiębiorców i w społeczeństwie obywatelskim; promowanie świadomości społecznej konsumentów i posiadaczy praw;
- f) wzmacnianie współpracy instytucjonalnej, przykładowo między urzędami własności intelektualnej;
- g) aktywne zwiększanie świadomości i promowanie edukacji ogółu społeczeństwa w zakresie polityki praw własności intelektualnej; formułowanie skutecznych strategii w celu określenia kluczowych odbiorców i tworzenie programów komunikacyjnych służących podniesieniu świadomości konsumentów i mediów w zakresie skutków naruszania własności intelektualnej, w tym zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa oraz powiązań z przestępczością zorganizowaną.

ROZDZIAŁ 10

Konkurencja

Sekcja 1

Przeciwdziałanie praktykom monopolistycznym i łączenie przedsiębiorstw

Artykuł 333

Definicje

Do celów niniejszej sekcji:

- 1) „organ ds. konkurencji” oznacza w przypadku Unii — Komisję Europejską, a w przypadku Republiki Mołdawii — Radę ds. Konkurencji;

2) „przepisy w dziedzinie konkurencji” oznaczają:

- a) w przypadku Unii — art. 101, 102 i 106 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) oraz ich przepisy wykonawcze lub zmiany;
- b) w przypadku Republiki Mołdawii — ustawę o konkurencji nr 183 z dnia 11 lipca 2012 r. oraz jej przepisy wykonawcze lub zmiany; oraz
- c) wszelkie zmiany, jakim mogą podlegać instrumenty, o których mowa w lit. a) i b), po wejściu w życie niniejszego Układu.

Artykuł 334

Zasady

Strony uznają znaczenie wolnej i niezakłóconej konkurencji w swoich stosunkach handlowych. Strony potwierdzają, że antykonkurencyjne praktyki gospodarcze mogą zakłócać właściwe funkcjonowanie rynków i osłabiać korzyści płynące z liberalizacji handlu.

Artykuł 335

Realizacja

1. Każda ze Stron utrzymuje na swoim terytorium kompleksowe przepisy w dziedzinie konkurencji, które zapewniają skuteczne rozwiązania dla zwalczania porozumień antykonkurencyjnych, uzgodnionych praktyk oraz antykonkurencyjnych jednostronnych praktyk przedsiębiorstw o dominującej pozycji rynkowej oraz zapewniają skuteczną kontrolę koncentracji.
2. Każda ze Stron utrzymuje funkcjonalnie niezależny organ wyposażony w odpowiednie zasoby ludzkie i finansowe w celu skutecznego egzekwowania przepisów w dziedzinie konkurencji, o których mowa w art. 333 ust. 2.
3. Strony uznają znaczenie stosowania swoich wzajemnych przepisów w dziedzinie konkurencji w terminowy, przejrzysty i niedyskryminacyjny sposób, przy poszanowaniu zasady sprawiedliwości proceduralnej i prawa zaangażowanych przedsiębiorstw do obrony.

Artykuł 336

Monopole państwowe, przedsiębiorstwa publiczne i przedsiębiorstwa mające prawa specjalne lub wyłączne

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie stanowi przeszkody dla Stron do ustanowienia lub zachowania zgodnie z prawem krajowym monopolu państwowego lub przedsiębiorstw publicznych bądź przedsiębiorstw mających prawa specjalne lub wyłączne.
2. W odniesieniu do monopolu państwowego o charakterze handlowym, przedsiębiorstw publicznych i przedsiębiorstw mających prawa specjalne lub wyłączne, każda ze Stron zapewnia, aby przedsiębiorstwa takie podlegały przepisom w dziedzinie konkurencji, o których mowa w art. 333 ust. 2 — w zakresie, w jakim stosowanie tych przepisów nie zakłóca wykonywania, pod względem prawnym lub faktycznie, określonego zadania w interesie publicznym powierzono tym przedsiębiorstwom.

Artykuł 337

Współpraca i wymiana informacji

1. Strony uznają znaczenie współpracy i koordynacji pomiędzy ich odpowiednimi organami ds. konkurencji, pozwalające wzmocnić skuteczne egzekwowanie przepisów w dziedzinie konkurencji oraz zrealizować cele niniejszego Układu poprzez promowanie konkurencji i ograniczenie antykonkurencyjnych praktyk przedsiębiorstw lub antykonkurencyjnych transakcji.

2. W tym celu organ ds. konkurencji może poinformować drugi organ ds. konkurencji o woli współpracy w zakresie stosowania przepisów przez każdą ze Stron. Żadnej ze Stron nie można ograniczyć swobody podejmowania decyzji w kwestiach objętych zakresem współpracy.

3. W celu ułatwienia skutecznego egzekwowania swoich odnośnych przepisów w dziedzinie konkurencji organy ds. konkurencji mogą wymieniać między sobą informacje niepubliczne. Każda wymiana informacji podlega standardom poufności stosowanym przez każdą ze Stron. Przy każdej wymianie informacji na mocy niniejszego artykułu, Strony uwzględniają ograniczenia wynikające z wymogu zachowania tajemnicy zawodowej i handlowej przewidziane w ich jurysdykcjach.

Artykuł 338

Rozstrzygnięcie sporów

Postanowienia dotyczące mechanizmu rozstrzygnięcia sporów określone w rozdziale 14 (Rozstrzygnięcie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu nie mają zastosowania do niniejszej sekcji.

Sekcja 2

Pomoc państwa

Artykuł 339

Zasady ogólne i zakres

1. Pomoc państwa przyznana przez Unię lub Republikę Mołdawii lub przy użyciu zasobów jednej ze Stron, w jakiegokolwiek formie, zakłócająca konkurencję lub grożąca jej zakłóceniem poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, która wpływa na wymianę handlową między Stronami, jest niezgodna z niniejszym Układem.

2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do pomocy państwa dla sektora rybołówstwa, produktów objętych załącznikiem 1 do porozumienia w sprawie rolnictwa ani innych pomocy objętych porozumieniem w sprawie rolnictwa.

Artykuł 340

Ocena pomocy państwa

1. Pomoc państwa jest oceniana na podstawie kryteriów wynikających ze stosowania zasad konkurencji mających zastosowanie w UE, w szczególności art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz instrumentów wykładni prawa przyjętych przez instytucje UE, w tym odpowiedniego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

2. Zobowiązania wynikające z niniejszego artykułu stosuje się w ciągu pięciu lat od daty wejścia w życie niniejszego Układu.

Artykuł 341

Prawodawstwo w dziedzinie pomocy państwa oraz urząd ds. pomocy państwa

1. Strony przyjmują lub utrzymują, w stosownych przypadkach, przepisy dotyczące kontroli pomocy państwa. Strony tworzą lub utrzymują, w stosownych przypadkach, funkcjonalnie niezależny urząd wyposażony w uprawnienia niezbędne do kontroli pomocy państwa. Urząd ten musi posiadać między innymi uprawnienia do zatwierdzania programów pomocy państwa, indywidualnych środków pomocy państwa, jak również uprawnienia do nakazania zwrotu pomocy państwa przyznanej niezgodnie z prawem.

2. Zobowiązania wynikające z niniejszego artykułu są realizowane się w terminie dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszego Układu.

3. Wszelkie programy pomocy ustanowione przed utworzeniem urzędu ds. pomocy państwa są dostosowywane w ciągu ośmiu lat od daty wejścia w życie niniejszego Układu. Bez uszczerbku dla innych rozdziałów niniejszego Układu, termin dostosowania przedłuża się na maksymalny okres do dziesięciu lat od daty wejścia w życie niniejszego Układu w odniesieniu do programów pomocy państwa ustanowionych zgodnie z ustawą Republiki Mołdawii o wolnych strefach ekonomicznych nr 440XV z dnia 27 lipca 2001 r.

Artykuł 342

Przejrzystość

1. Każda ze Stron zapewnia przejrzystość w dziedzinie pomocy państwa. W tym celu każda ze Stron począwszy od dnia 1 stycznia 2016 r. przedkłada drugiej Stronie co dwa lata sprawozdanie sporządzone zgodnie z metodologią i sposobem prezentacji dorocznego przeglądu pomocy państwa UE. Sprawozdanie uważa się za przedłożone, jeżeli odpowiednie informacje zostały upublicznione przez Strony lub w ich imieniu na ogólnodostępnej stronie internetowej.

2. Jeśli jedna Strona uznaje, że jej stosunki handlowe zostały naruszone w związku indywidualnym środkiem pomocy państwa przyznanym przez drugą Stronę, zainteresowana Strona może żądać od drugiej Strony przekazania informacji na temat tego indywidualnego środka pomocy państwa.

Artykuł 343

Poufność

Przy wymianie informacji w ramach niniejszego rozdziału, Strony uwzględniają ograniczenia wynikające z wymogu zachowania tajemnicy zawodowej i handlowej.

Artykuł 344

Klauzula przeglądowa

Strony zapewniają stały przegląd kwestii, o których mowa w niniejszym rozdziale. Każda ze Stron może skierować takie kwestie do Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu. Strony zgodnie postanawiają dokonywać przeglądu postępów we wdrażaniu niniejszego rozdziału co dwa lata od dnia wejścia w życie niniejszego Układu, chyba że wspólnie postanowią inaczej.

ROZDZIAŁ 11

Zagadnienia energetyczne związane z handlem

Artykuł 345

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

- 1) „towary energetyczne” oznaczają ropę naftową (kod HS 27.09), gaz ziemny (kod HS 27.11) i energię elektryczną (kod HS 27.16);
- 2) „infrastruktura stała” oznacza wszelkie sieci przesyłowe lub dystrybucyjne, instalacje skroplonego gazu ziemnego i instalacje magazynowe, zdefiniowane w dyrektywie 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego oraz dyrektywie 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej;
- 3) „transport” oznacza przesył i dystrybucję, zdefiniowane w dyrektywie 2003/54/WE i dyrektywie 2003/55/WE, oraz przenoszenie lub przesyłanie ropy naftowej rurociągami;
- 4) „nieuprawnione pobieranie” oznacza każdą czynność polegającą na niezgodnym z prawem pobieraniu towarów energetycznych z infrastruktury stałej.

Artykuł 346

Krajowe ceny regulowane

1. Zgodnie z Protokołem w sprawie przystąpienia Republiki Mołdawii do Wspólnoty Energetycznej ceny dostaw gazu i energii elektrycznej dla odbiorców niebędących gospodarstwem domowym kształtowane są wyłącznie pod wpływem podaży i popytu.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 Strony mogą, w ogólnym interesie gospodarczym⁽¹⁾, nałożyć na przedsiębiorstwa obowiązek dotyczące ceny dostaw gazu ziemnego i energii elektrycznej (dalej zwany „ceną regulowaną”). Jeśli odbiorca niebędący gospodarstwem domowym nie jest w stanie uzgodnić z dostawcą ceny energii elektrycznej lub gazu ziemnego niższej od ceny regulowanej lub jej równej, odbiorca niebędący gospodarstwem domowym ma prawo zawarcia z dostawcą umowy o dostawę energii elektrycznej lub gazu ziemnego niezgodnej z mającą zastosowanie ceną regulowaną. W każdym razie odbiorcy niebędący gospodarstwem domowym mają swobodę negocjowania i podpisania umowy z jakimkolwiek alternatywnym dostawcą.

3. Strona nakładająca obowiązek zgodnie z ust. 2 zapewnia, aby obowiązek ten był jasno określony, przejrzysty, proporcjonalny, niedyskryminujący, możliwy do zweryfikowania i ograniczony w czasie. Przy nakładaniu tego obowiązku Strony gwarantują również równy dostęp innych przedsiębiorstw do konsumentów.

4. W przypadkach, w których cena, po której gaz ziemny i energia elektryczna sprzedawane są na rynku krajowym jest regulowana przez Stronę, Strona ta zapewnia, aby metodologia wyliczenia ceny regulowanej została opublikowana przed wejściem ceny regulowanej w życie.

Artykuł 347

Zakaz stosowania podwójnych cen

1. Bez uszczerbku dla możliwości nakładania cen regulowanych zgodnie z art. 346 ust. 2 i 3 niniejszego Układu, żadna ze Stron ani ich organy regulacyjne nie mogą przyjmować ani stosować środków, w wyniku których cena towarów energetycznych przy wywozie do drugiej Strony byłaby wyższa niż cena uzyskiwana za takie towary przeznaczone do konsumpcji krajowej.

2. Strona dokonująca wywozu przedstawia na wniosek drugiej Strony dowody na to, że różnica cen tych samych towarów energetycznych sprzedawanych na rynku krajowym i sprzedawanych na wywóz nie wynika ze środka zabronionego na mocy ust. 1.

Artykuł 348

Tranzyt

Strony podejmują wszelkie niezbędne środki w celu ułatwienia tranzytu, zgodnie z zasadą swobody tranzytu oraz z art. V.1, V.2, V.4 i V.5 GATT 1994 i art. 7 ust.1 i 3 Traktatu karty energetycznej z 1994 r., które zostają włączone do niniejszego Układu i stanowią jego część.

Artykuł 349

Transport

W zakresie transportu energii elektrycznej i gazu, a zwłaszcza dostępu osób trzecich do infrastruktury stałej, Strony dostosowują swoje przepisy, o których mowa w załączniku VIII do niniejszego Układu oraz w Traktacie o Wspólnocie Energetycznej, w celu zapewnienia, aby taryfy, publikowane przed ich wejściem w życie, procedury alokacji zdolności przesyłowych oraz wszystkie inne warunki były obiektywne, uzasadnione i przejrzyste oraz nie wprowadzały różnic w związku z pochodzeniem, własnością ani przeznaczeniem danej energii elektrycznej lub gazu.

Artykuł 350

Nieuprawnione pobieranie towarów w tranzycie

Każda ze Stron podejmuje wszelkie niezbędne środki w celu zakazania i udaremnienia wszelkiego nieuprawnionego pobierania przez jakikolwiek podmiot podlegający ich kontroli lub jurysdykcji towarów energetycznych będących w tranzycie przez jej terytorium.

⁽¹⁾ Pojęcie „ogólny interes gospodarczy” jest rozumiane tak samo, jak w art. 106 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a w szczególności zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Artykuł 351**Nieprzerwany tranzyt**

1. Strony nie zakłócają tranzytu towarów energetycznych przez jej terytorium, z wyjątkiem przypadków, w których jest to wyraźnie przewidziane w umowie lub innym porozumieniu regulującym taki tranzyt.
2. W przypadku sporu dotyczącego jakiegokolwiek kwestii angażującej Strony lub jeden lub większą liczbę podmiotów podlegających kontroli lub jurysdykcji jednej ze Stron, Strona przez której terytorium odbywa się tranzyt towarów energetycznych, do czasu zakończenia procedury rozstrzygnięcia sporu w ramach odpowiedniej umowy lub porozumienia lub procedury wyjątkowej na mocy załącznika XXXI do niniejszego Układu lub rozdziału 14 (Rozstrzygnięcie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) do niniejszego Układu, nie przerywa ani nie ogranicza takiego tranzytu, nie zezwala na takie przerwianie lub ograniczenie jakiegokolwiek podmiotowi podlegającemu jej kontroli lub jurysdykcji, w tym państwowemu przedsiębiorstwu handlowemu, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ust. 1 niniejszego artykułu.
3. Strony nie odpowiadają za przerwianie lub ograniczenie tranzytu na mocy niniejszego artykułu w przypadku gdy nie są w stanie zapewnić dostaw lub tranzytu towarów energetycznych w wyniku działań państwa trzeciego lub podmiotu podlegającego kontroli lub jurysdykcji państwa trzeciego.

Artykuł 352**Zobowiązanie tranzytowe operatorów**

Każda ze Stron zapewnia, aby operatorzy infrastruktury stałej podjęli wszelkie niezbędne kroki w celu:

- a) zminimalizowania ryzyka nieprzewidzianych przerw w tranzycie bądź ograniczenia tranzytu; oraz
- b) bezzwłocznego przywrócenia normalnego działania tranzytu w wypadku jego nieprzewidzianego przerwania lub ograniczenia.

Artykuł 353**Organy regulacyjne w sektorze energii elektrycznej i gazu ziemnego**

1. Zgodnie z dyrektywą 2003/55/WE oraz dyrektywą 2003/54/WE organ regulacyjny w sektorze gazu ziemnego i energii elektrycznej musi być odrębny pod względem prawnym i niezależny w działaniu od wszelkich podmiotów publicznych i prywatnych oraz dysponować uprawnieniami wystarczającymi do zapewnienia skutecznej konkurencji i efektywnego funkcjonowania rynku.
2. Decyzje organów regulacyjnych oraz stosowane przez nie procedury muszą być bezstronne w stosunku do wszystkich uczestników rynku.
3. Operator, którego dotyczy decyzja organu regulacyjnego, ma prawo odwołać się od niej do organu odwoławczego niezależnego od zainteresowanych stron. W przypadku gdy organ odwoławczy nie ma charakteru sądowego, jego decyzja musi być zawsze uzasadniana na piśmie, a także podlegać przeglądowi przeprowadzanemu przez bezstronny i niezależny organ sądowy. Decyzje podejmowane przez organy odwoławcze muszą być skutecznie egzekwowane.

Artykuł 354**Powiązanie z Traktatem o Wspólnocie Energetycznej**

1. W przypadku sprzeczności między postanowieniami niniejszego rozdziału a postanowieniami Traktatu o Wspólnocie Energetycznej lub przepisami unijnymi mającymi zastosowanie na mocy Traktatu o Wspólnocie Energetycznej, pierwszeństwo mają postanowienia Traktatu o Wspólnocie Energetycznej lub przepisy unijne mające zastosowanie na mocy Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.
2. W ramach wdrażania niniejszego rozdziału pierwszeństwo ma przyjęcie aktów prawnych lub innych aktów zgodnych z Traktatem o Wspólnocie Energetycznej lub opierających się na prawodawstwie mającym zastosowanie w Unii. W przypadku sporu dotyczącego niniejszego rozdziału przyjmuje się, że akty prawne lub inne akty spełniające powyższe kryteria są zgodne z niniejszym rozdziałem. W ocenie, czy dane akty prawne lub inne akty spełniają te kryteria, uwzględnia się wszelkie odnośne decyzje podjęte na podstawie art. 91 Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

3. Żadna ze Stron nie może odwoływać się do postanowień niniejszego Układu dotyczących rozstrzygnięcia sporów w celu zarzucenia naruszenia postanowień Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

ROZDZIAŁ 12

Przejrzystość

Artykuł 355

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

- 1) „środki o zasięgu ogólnym” obejmują przepisy ustawowe i wykonawcze, orzeczenia sądowe oraz procedury i decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym oraz wszelkie inne akty, ogólne lub abstrakcyjne, interpretacje lub wymogi, które mogą mieć wpływ na jakiegokolwiek kwestie objęte tytułem V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu. Nie obejmują decyzji skierowanych do konkretnych osób;
- 2) „zainteresowana osoba” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która może podlegać prawom lub obowiązkom wynikającym ze środków o zasięgu ogólnym w rozumieniu tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.

Artykuł 356

Cel i zakres stosowania

Uznając wpływ, jaki otoczenia regulacyjne mogą mieć na handel i inwestycje między nimi, Strony ustanawiają przewidywalne otoczenie regulacyjne dla podmiotów gospodarczych oraz skuteczne procedury, z należyтым uwzględnieniem wymogów pewności prawa i proporcjonalności.

Artykuł 357

Publikacja

1. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby środki o zasięgu ogólnym:
  - a) były bezzwłocznie publikowane i łatwo dostępne za pośrednictwem urzędowo wyznaczonego medium oraz, o ile to wykonalne, w wersji elektronicznej, tak aby zainteresowane osoby miały możliwość zapoznać się z ich treścią;
  - b) zawierały wyjaśnienie celów i uzasadnienie takich środków; oraz
  - c) przewidywały odpowiednio długi czas między publikacją a wejściem w życie, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków.
2. Każda ze Stron:
  - a) dokłada starań w celu opublikowania z odpowiednim wyprzedzeniem wszelkich wniosków zmierzających do przyjęcia lub zmiany środków o zasięgu ogólnym, wraz z wyjaśnieniem celu oraz uzasadnieniem wniosku;
  - b) zapewnia zainteresowanym osobom odpowiednią możliwość wyrażenia uwag na temat takiego wniosku, a zwłaszcza zapewnia im odpowiednio dużo czasu w tym celu; oraz
  - c) dokłada starań w celu uwzględnienia uwag zainteresowanych podmiotów na temat takiego wniosku.

Artykuł 358

Zapytania i punkty kontaktowe

1. W celu ułatwienia komunikacji między Stronami we wszelkich kwestiach objętych tytułem V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy, który będzie spełniał funkcję koordynacyjną.
2. Każda ze Stron utrzymuje lub ustanawia odpowiednie mechanizmy odpowiadania na zapytania od jakichkolwiek osób na temat wszelkich środków o zasięgu ogólnym, w sprawie których złożono wniosek lub które już obowiązują, oraz na temat ich stosowania. Zapytania można składać za pośrednictwem punktów kontaktowych ustanowionych na mocy ust. 1 lub, w stosownych przypadkach, za pomocą innego mechanizmu.

3. Strony uznają, że wszelkie odpowiedzi przewidziane w ust. 2 mogą nie być definitywne oraz prawnie wiążące, lecz są udzielane w celach wyłącznie informacyjnych, o ile odpowiednie przepisy ustawowe i wykonawcze Stron nie stanowią inaczej.

4. Na wniosek jednej ze Stron druga Strona bezzwłocznie przekazuje informacje oraz udziela odpowiedzi na pytania dotyczące jakiegokolwiek obowiązującego lub będącego przedmiotem wniosku środka o zasięgu ogólnym, który Strona kierująca zapytanie uznaje za mogący wpływać na funkcjonowanie tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, bez względu na to, czy Strona kierująca zapytanie została uprzednio powiadomiona o takim środku.

Artykuł 359

Stosowanie środków o zasięgu ogólnym

Każda ze Stron stosuje w sposób obiektywny, bezstronny i racjonalny wszystkie środki o zasięgu ogólnym. W tym celu, stosując takie środki względem poszczególnych osób fizycznych lub prawnych, towarów i usług drugiej Strony w konkretnych przypadkach, każda ze Stron:

- a) dokłada wszelkich starań, aby z odpowiednim wyprzedzeniem zawiadamiać zainteresowane osoby, których postępowanie bezpośrednio dotyczy, zgodnie ze swoimi procedurami, o wszczęciu postępowania, dołączając informację o rodzaju postępowania, oświadczenie organu wszczynającego postępowanie oraz ogólny opis każdej spornej kwestii;
- b) daje takim zainteresowanym osobom odpowiednią możliwość przedstawienia faktów i argumentów na poparcie ich stanowiska przed ostatecznym etapem czynności administracyjnych, w zakresie, w jakim pozwala na to czas, rodzaj postępowania oraz interes publiczny; oraz
- c) zapewnia, aby jej procedury oparte były na jej przepisach oraz zgodnie z nimi stosowane.

Artykuł 360

Przegląd i odwołanie

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje sądy, sądy arbitrażowe lub administracyjne bądź procedury służące szybkiemu przeprowadzaniu przeglądu, a w stosownych przypadkach, również korygowaniu czynności administracyjnych w obszarach objętych tytułem V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu. Takie sądy lub procedury muszą być bezstronne i niezależne od urzędu lub organu odpowiedzialnego za egzekucję administracyjną i z wynikiem sprawy nie może wiązać się dla nich żaden istotny interes.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby we wszelkich takich sądach lub procedurach strony postępowania miały zapewnione prawo do:

- a) odpowiedniej możliwości uzasadnienia lub obrony swojego stanowiska; oraz
- b) decyzji opartej na dowodach i złożonych oświadczeniach lub, gdy wymaga tego prawo danej Strony, dokumentacji zgromadzonej przez organ administracyjny.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby, z zastrzeżeniem odwołania lub późniejszego przeglądu zgodnie z jej prawem, decyzja taka była wykonywana przez właściwy urząd lub organ oraz regulowała stosowane przez nich praktyki w odniesieniu do spornej czynności administracyjnej.

Artykuł 361

Jakość i skuteczność regulacji oraz dobra praktyka administracyjna

1. Strony zgodnie postanawiają współpracować w zakresie promowania jakości i skuteczności regulacji, w tym poprzez wymianę informacji i najlepszych praktyk dotyczących ich własnej polityki regulacyjnej oraz ocen skutków regulacji.

2. Strony zobowiązują się przestrzegać zasad dobrego postępowania administracyjnego ⁽¹⁾ oraz zgodnie postanawiają współpracować na rzecz ich promowania, w tym poprzez wymianę informacji i najlepszych praktyk.

⁽¹⁾ Zgodnie z zaleceniem Komitetu Ministrów Rady Europy dla państw członkowskich w sprawie dobrej administracji, CM/Rec(2007)7 z dnia 20 czerwca 2007 r.

Artykuł 362**Zasady szczegółowe**

Postanowienia niniejszego rozdziału stosuje się bez uszczerbku dla wszelkich szczegółowych zasad dotyczących przetrzyłości określonych w innych rozdziałach tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.

ROZDZIAŁ 13**Handel i zrównoważony rozwój****Artykuł 363****Kontekst i cele**

1. Strony odwołują się do Agendy 21 Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” z 1992 r., Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy z 1998 r., Planu działań w sprawie zrównoważonego rozwoju przyjętego w Johannesburgu w 2002 r., deklaracji ministerialnej Komisji Ekonomiczno-Społecznej ONZ w sprawie pełnego i produktywnego poziomu zatrudnienia i godnej pracy dla wszystkich z 2006 r. oraz deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r. Strony potwierdzają swoje zobowiązania w zakresie promowania rozwoju handlu międzynarodowego w sposób przyczyniający się do realizacji celu zrównoważonego rozwoju, dla dobra obecnych i przyszłych pokoleń, oraz zapewniający uwzględnianie i odzwierciedlanie tego celu na wszystkich poziomach swoich stosunków handlowych.
2. Strony potwierdzają zaangażowanie w podejmowanie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz uznają, że rozwój gospodarczy, społeczny oraz ochrona środowiska stanowią jego powiązane i wzajemnie uzupełniające się podstawy. Podkreślają one korzyści z uwzględnienia związanych z handlem zagadnień dotyczących pracy ⁽¹⁾ i środowiska, jako części globalnego podejścia do handlu i zrównoważonego rozwoju.

Artykuł 364**Prawo do regulacji oraz poziomy ochrony**

1. Każda ze Stron uznaje wzajemne prawo do określenia polityki i priorytetów zrównoważonego rozwoju, ustanowienia własnych krajowych norm w zakresie ochrony środowiska i ochrony pracy oraz do przyjęcia lub zmiany w związku z tym odpowiednich przepisów ustawowych i polityk, zgodnie ze swoimi zobowiązaniami wynikającymi z uznanych na poziomie międzynarodowym norm i umów, o których mowa w art. 365 i 366 niniejszego Układu.
2. W tym kontekście każda ze Stron dąży do zapewnienia, aby jej krajowe przepisy i polityki przewidywały wysoki poziom ochrony środowiska i pracy oraz mu sprzyjały, i podejmują starania, aby wciąż ulepszać te przepisy i polityki oraz podstawowe poziomy ochrony.

Artykuł 365**Wielostronne normy i umowy dotyczące pracy**

1. Strony uznają pełne i wydajne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich za kluczowe elementy w kontekście globalizacji oraz potwierdzają swoje zobowiązanie do promowania rozwoju handlu międzynarodowego w sposób sprzyjający pełnemu i wydajnemu zatrudnieniu oraz godnej pracy dla wszystkich. W tym kontekście Strony zobowiązują się do konsultacji i współpracy, w stosownych przypadkach, na temat związanych z handlem zagadnień dotyczących pracy, będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.
2. Zgodnie ze swoimi zobowiązaniami wynikającymi z członkostwa w MOP oraz z Deklaracji MOP dotyczącej Podstawowych Zasad i Praw w Pracy oraz działań uzupełniających z 1998 r. Strony zobowiązują się do przestrzegania, promowania i stosowania w prawie i w praktyce, na całym swoim terytorium uznanych na poziomie międzynarodowym podstawowych norm pracy, zapisanych w najważniejszych konwencjach MOP, takich jak w szczególności:
  - a) wolność zrzeszania się oraz skuteczne uznawanie prawa do negocjacji zbiorowych;
  - b) likwidacja wszelkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej;

⁽¹⁾ W niniejszym rozdziale „praca” obejmuje zagadnienia odpowiadające strategicznym celom MOP, wyrażonym w programie godnej pracy, uzgodnionym w deklaracji dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r.

c) skuteczne zniesienie pracy dzieci; oraz

d) likwidacja dyskryminacji w obszarze zatrudnienia i wykonywania zawodu.

3. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do skutecznego wdrożenia w prawie i w praktyce ratyfikowanych przez państwa członkowskie oraz Republikę Mołdawii podstawowych, priorytetowych i innych konwencji MOP.

4. Strony rozważą również ratyfikację pozostałych, priorytetowych i innych konwencji, które MOP zaklasyfikowała jako aktualne. W tym kontekście Strony prowadzą regularną wymianę informacji na temat swojej sytuacji i postępów w zakresie procesu ratyfikacyjnego.

5. Strony uznają, że naruszenie fundamentalnych zasad i praw w pracy nie może stanowić pretekstu ani być wykorzystane w jakikolwiek inny sposób jako uzasadniona przewaga komparatywna, a standardy pracy nie powinny być wykorzystywane dla protekcyjnych celów handlowych.

Artykuł 366

Wielostronne normy i umowy dotyczące środowiska

1. Strony uznają znaczenie międzynarodowego zarządzania i umów dotyczących środowiska jako odpowiedzi wspólnoty międzynarodowej na światowe lub regionalne problemy związane ze środowiskiem oraz podkreślają konieczność wzmacniania wzajemnych powiązań między polityką w dziedzinie handlu oraz środowiska. W tym kontekście Strony zobowiązują się w stosownych przypadkach do konsultacji i współpracy w zakresie negocjacji na temat związanych z handlem zagadnień środowiskowych oraz z innymi zagadnień środowiskowych związanych z handlem, będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

2. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do skutecznego wdrożenia wielostronnych umów dotyczących środowiska, których są stronami, w swoich przepisach ustawowych i praktyce.

3. Strony prowadzą regularną wymianę informacji na temat sytuacji i postępów w zakresie procesu ratyfikacyjnego wielostronnych umów dotyczących środowiska lub zmian do tych umów.

4. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do osiągnięcia nadrzędnego celu Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i Protokołu z Kioto do tej konwencji. Strony zobowiązują się do współpracy w zakresie rozwijania przyszłych międzynarodowych ram dotyczących zmian klimatu w ramach UNFCCC i związanych z nią umów i decyzji.

5. Żadne z postanowień niniejszego Układu nie stanowi przeszkody dla podjęcia lub zachowania przez Stronę jakichkolwiek środków w celu wdrożenia wielostronnych umów dotyczących środowiska, których są stronami, pod warunkiem że takie środki nie są stosowane w sposób, który stanowiłby narzędzie służące arbitralnemu lub nieuzasadnionemu wprowadzaniu różnic między Stronami lub ukryte ograniczenie handlu.

Artykuł 367

Handel i inwestycje wspierające zrównoważony rozwój

Strony potwierdzają zaangażowanie w intensywniejsze przyczynianie się handlu do celów zrównoważonego rozwoju w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym. W tym celu Strony:

- a) uznają korzystny wpływ, jaki podstawowe normy pracy i godna praca mogą wywierać na efektywność gospodarczą, innowacyjność i wydajność, oraz dążą do większej spójności między politykami handlowymi a politykami pracy;
- b) podejmują wszelkie działania w celu ułatwienia i promowania handlu i inwestycji w przyjazne dla środowiska towary i usługi, w tym poprzez usuwanie związanych z nimi barier pozataryfowych;
- c) ułatwiają usuwanie przeszkód w handlu i inwestycjach w odniesieniu do towarów i usług mających szczególne znaczenie dla łagodzenia skutków zmiany klimatu, takich jak zrównoważone i odnawialne źródła energii, energooszczędne produkty i usługi, w tym poprzez przyjęcie ram politycznych sprzyjających wprowadzaniu najlepszych dostępnych technologii oraz poprzez promowanie standardów odpowiadających na problemy środowiskowe i gospodarcze, jak również zminimalizowanie barier technicznych w handlu;
- d) zgodnie postanawiają promować handel towarami, które sprzyjają lepszym warunkom socjalnym i praktykom przyjaznym dla środowiska, w tym towarami, które są objęte dobrowolnymi systemami zapewniania zgodności ze zrównoważonym rozwojem, takimi jak sprawiedliwy i etyczny handel, oznakowania ekologiczne i programy certyfikacji dla produktów opartych na zasobach naturalnych;

- e) zgodnie postanawiają współpracować w zakresie promowania społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w tym poprzez wymianę informacji i najlepszych praktyk. W tym celu Strony korzystają z uznanych na szczeblu międzynarodowym odpowiednich zasad i porozumień, takich jak Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, inicjatywa *Global Compact* oraz Trójstronna deklaracja zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej MOP.

Artykuł 368

Różnorodność biologiczna

1. Strony uznają znaczenie zapewnienia ochrony i zrównoważonego korzystania z różnorodności biologicznej jako głównego elementu służącego osiągnięciu zrównoważonego rozwoju oraz potwierdzają swoje zaangażowanie w ochronę i zrównoważone korzystanie z różnorodności biologicznej, zgodnie z Konwencją o różnorodności biologicznej i innymi odpowiednimi instrumentami międzynarodowymi, których są stronami.
2. W tym celu Strony zobowiązują się do:
  - a) promowania handlu produktami opartymi na zasobach naturalnych otrzymanymi dzięki zrównoważonemu wykorzystaniu różnorodności biologicznej oraz do przyczyniania się do ochrony różnorodności biologicznej;
  - b) wymiany informacji na temat działań w zakresie handlu produktami opartymi na zasobach naturalnych, mającej na celu zatrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej i zmniejszenie presji na różnorodność biologiczną oraz, w stosownych przypadkach, współpracy w celu zmaksymalizowania wpływu oraz zapewnienia wzajemnego wspierania się polityk;
  - c) promowanie wpisywania gatunków do wykazu w ramach Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES) w przypadku, gdy stan ochrony tych gatunków wskazuje, iż są one zagrożone; oraz
  - d) współpracy na poziomie regionalnym i światowym w celu promowania ochrony i zrównoważonego wykorzystywania różnorodności biologicznej w ekosystemach naturalnych i rolniczych, w tym zagrożonych gatunków, ich siedlisk, specjalnie chronionych obszarów naturalnych i różnorodności genetycznej, przywrócenie ekosystemów oraz wyeliminowanie lub zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko wynikającego z wykorzystywania żywych i nieożywionych zasobów naturalnych lub ekosystemów.

Artykuł 369

Zrównoważone zarządzanie lasami i handel produktami leśnymi

1. Strony uznają znaczenie zapewnienia ochrony i zrównoważonego zarządzania lasami oraz przyczyniania się lasów do osiągnięcia przez Strony celów gospodarczych, środowiskowych i społecznych.
2. W tym celu Strony zobowiązują się do:
  - a) wspierania handlu produktami leśnymi pochodzącymi z lasów o zrównoważonej gospodarce leśnej, pozyskanymi zgodnie z przepisami krajowymi kraju, w którym zostały pozyskane. Działania w tym zakresie mogą obejmować zawarcie dobrowolnej umowy o partnerstwie dotyczącej egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa;
  - b) wymiany informacji na temat środków propagowania konsumpcji drewna i produktów z drewna pochodzących z lasów o zrównoważonej gospodarce leśnej, a w stosownych przypadkach, współpracy w rozwijaniu takich środków;
  - c) podejmowania środków w celu promocji ochrony powierzchni terenów zalesionych i zwalczania nielegalnego wycięcia drzew oraz związanego z tym handlu, w tym w stosownych przypadkach, w odniesieniu do państw trzecich;
  - d) wymiany informacji na temat działań na rzecz poprawy gospodarki leśnej oraz, w stosownych przypadkach, współpraca na rzecz zmaksymalizowania wpływu i zapewnienia wzajemnego wspierania się polityk służących wykluczeniu nielegalnie pozyskanego drewna i produktów z drewna z przepływów handlowych;
  - e) promowania włączania gatunków drzew do wykazu CITES, w przypadku gdy stan ochrony tych gatunków wskazuje, iż są one zagrożone; oraz
  - f) współpracy na poziomie regionalnym i światowym w celu wspierania ochrony powierzchni terenów zalesionych i zrównoważonego gospodarowania wszelkimi rodzajami lasów, z wykorzystaniem systemu certyfikacji, promującego odpowiedzialne zarządzanie lasami.

Artykuł 370**Handel produktami rybnymi**

Uwzględniając znaczenie odpowiedzialnego i zrównoważonego gospodarowania zasobami rybnymi oraz promowania dobrego zarządzania w handlu, Strony zobowiązują się do:

- a) promowania najlepszych praktyk w zarządzaniu rybołówstwem w celu zapewnienia ochrony zasobów rybnych i gospodarowania nimi w sposób zrównoważony, zgodnie z podejściem ekosystemowym;
- b) podejmowania skutecznych środków w celu monitorowania i kontroli działalności połowowej;
- c) zapewnienia pełnej zgodności z mającymi zastosowanie środkami ochrony i kontroli przyjętymi przez regionalne organizacje ds. gospodarki rybnej, a także jak najszerzej współpracy z tymi organizacjami oraz w ich ramach; oraz
- d) współpracy w zwalczaniu za pomocą kompleksowych, skutecznych i przejrzystych środków nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (NNN) oraz działań związanych z połowami. Strony wprowadzają także w życie polityki oraz środki w celu wyłączenia z przepływu handlowych i swoich rynków produktów pochodzących z połowów NNN.

Artykuł 371**Utrzymywanie poziomów ochrony**

1. Strony uznają za niewłaściwe stymulowanie handlu lub inwestycji przez obniżenie poziomu ochrony przewidzianego w krajowym prawie dotyczącym środowiska lub pracy.
2. Strony nie zaniechają ani nie odstępują od stosowania swoich przepisów w zakresie środowiska lub pracy ani nie oferują możliwości takiego zaniechania lub odstąpienia, jako zachęty do handlu lub ustanowienia, nabycia, rozwoju lub zachowania inwestycji lub inwestora na swoim terytorium.
3. Strona ani poprzez ciągłe lub powtarzające się działanie ani zaniechanie, nie może uchylać się od skutecznego egzekwowania swoich przepisów w zakresie środowiska i pracy, jako zachęty do handlu i inwestycji.

Artykuł 372**Informacje naukowe**

Podczas przygotowania i wdrażania środków służących ochronie środowiska i warunków pracy, które mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje, Strony uwzględniają dostępne informacje naukowe i techniczne oraz odpowiednie normy, wytyczne lub zalecenia międzynarodowe, o ile takie istnieją, włącznie z zasadą ostrożności.

Artykuł 373**Przejrzystość**

Każda ze Stron, zgodnie ze swoim prawem krajowym oraz rozdziałem 12 (Przejrzystość) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, zapewnia, aby każdy środek, którego celem jest ochrona środowiska lub warunków pracy, który może mieć wpływ na handel lub inwestycje, był opracowywany, wprowadzany i wdrażany w sposób przejrzysty, towarzyszyły mu odpowiednie zawiadomienia i konsultacje publiczne, oraz był należycie i w odpowiednim czasie przekazywany i konsultowany z podmiotami niepaństwowymi.

Artykuł 374**Przegląd oddziaływania na zrównoważony rozwój**

Strony zobowiązują się do przeprowadzania przeglądów, monitorowania i oceny wpływu wdrożenia tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu na zrównoważony rozwój poprzez własne odpowiednie procesy i instytucje partycypacyjne, a także procesy i instytucje ustanowione na mocy niniejszego Układu, na przykład poprzez związane z handlem oceny oddziaływania na zrównoważony rozwój.

Artykuł 375

Współpraca w dziedzinie handlu i zrównoważonego rozwoju

Strony uznają znaczenie współpracy w zakresie zagadnień związanych z handlem w polityce ochrony środowiska i pracy w dążeniu do osiągnięcia celów tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu. Mogą one współpracować między innymi w następujących dziedzinach:

- a) zagadnienia handlowe i z zakresu zrównoważonego rozwoju związane z pracą i ochroną środowiska na forach międzynarodowych, w tym w szczególności w ramach WTO, MOP, UNEP i wielostronnych umów dotyczących środowiska;
- b) metodologia i wskaźniki dla związanych z handlem ocen oddziaływania na zrównoważony rozwój;
- c) wpływ prawodawstwa, norm i zasad w dziedzinie pracy i środowiska na handel i inwestycje, jak również wpływ zasad w zakresie handlu i inwestycji na prawo pracy i prawo środowiska, w tym rozwijanie przepisów i polityki w dziedzinie pracy i ochrony środowiska;
- d) dodatni i ujemny wpływ tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu na zrównoważony rozwój i sposoby — odpowiednio — wzmocnienia tego wpływu, zapobiegania mu lub łagodzenia jego skutków, z uwzględnieniem ocen oddziaływania na zrównoważony rozwój, przeprowadzanych przez jedną lub obie Strony;
- e) promowanie ratyfikacji i skutecznego wdrażania podstawowych, priorytetowych i innych aktualnych konwencji MOP oraz wielostronnych porozumień dotyczących środowiska mających znaczenie z punktu widzenia handlu;
- f) wspieranie prywatnych i publicznych systemów certyfikacji, identyfikowalności i etykietowania, w tym systemów oznakowania ekologicznego;
- g) promowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, na przykład poprzez działania na rzecz podnoszenia świadomości, przestrzegania i wdrażania międzynarodowych wytycznych i zasad oraz działań następczych z nimi związanych;
- h) związane z handlem aspekty programu godnej pracy opracowanego przez MOP, łącznie ze wzajemnymi powiązaniami między handlem a pełnym i wydajnym zatrudnieniem, dostosowaniem rynku pracy, podstawowymi normami pracy, statystykami pracy, rozwojem zarządzania zasobami ludzkimi, kształceniem przez całe życie, ochroną socjalną i włączeniem społecznym, a także dialogiem społecznym i równouprawnieniem płci;
- i) związane z handlem aspekty wielostronnych umów dotyczących środowiska, w tym współpraca celna;
- j) związane z handlem aspekty obecnej i przyszłej międzynarodowej strategii przeciwdziałania zmianie klimatu, w tym środki na rzecz promocji technologii niskoemisyjnych i efektywności energetycznej;
- k) związane z handlem środki promocji ochrony i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej;
- l) związane z handlem środki na rzecz przeciwdziałania wylesianiu, w tym rozwiązywania problemu nielegalnego pozyskiwania drewna; oraz
- m) związane z handlem środki promocji zrównoważonych praktyk połowowych oraz obrotu produktami rybnymi zarządzanymi w zrównoważony sposób.

Artykuł 376

Mechanizmy instytucjonalne i nadzorowania

1. Każda ze Stron wyznacza w obrębie swojej administracji urząd, który stanowi punkt kontaktowy dla drugiej Strony do celów wykonania niniejszego rozdziału.
2. Niniejszym ustanawia się Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju. Podkomitet ten składa sprawozdania ze swoich działań Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu. W skład Podkomitetu wchodzi wysocy rangą urzędnicy reprezentujący administrację każdej ze Stron.
3. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju zbiera się w ciągu pierwszego roku po dniu wejścia w życie niniejszego Układu, a następnie w zależności od potrzeb, w celu nadzorowania wykonywania niniejszego rozdziału, w tym wspólnych działań, podejmowanych na mocy art. 375 niniejszego Układu. Podkomitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.
4. Każda ze Stron zwołuje nową krajową grupę doradczą ds. zrównoważonego rozwoju mającą za zadanie udzielać porad w kwestiach dotyczących niniejszego rozdziału lub konsultuje się z istniejącą taką grupą. Grupy mogą przedstawiać opinie lub zalecenia dotyczące wykonywania niniejszego rozdziału, również z własnej inicjatywy.

5. W skład krajowych grup doradczych wchodzi niezależne reprezentatywne organizacje społeczeństwa obywatelskiego, reprezentujące w sposób wyważony podmioty gospodarcze, społeczne i ekologiczne, w tym między innymi organizacje pracodawców i pracowników, organizacje pozarządowe, organizacje gospodarcze i inne odpowiednie zainteresowane strony.

Artykuł 377

Wspólne forum dialogu społeczeństwa obywatelskiego

1. Strony prowadzą wspólne forum wraz z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego mającymi siedzibę na ich terytorium, które obejmuje członków ich krajowych grup doradczych i ogółu społeczeństwa, i którego celem jest prowadzenie dialogu na temat zagadnień niniejszego Układu związanych ze zrównoważonym rozwojem. Strony dążą do zapewnienia zrównoważonej reprezentacji poszczególnych grup interesów, w tym niezależnych reprezentatywnych organizacji pracodawców, pracowników, grup związanych z ochroną środowiska i grup przedsiębiorstw, jak również — w stosownych przypadkach — innych odpowiednich zainteresowanych stron.

2. Wspólne forum dialogu społeczeństwa obywatelskiego zbiera się raz w roku, o ile Strony nie postanowią inaczej. Strony dokonają uzgodnień dotyczących działania wspólnego forum dialogu społeczeństwa obywatelskiego najpóźniej w rok po wejściu w życie niniejszego Układu.

3. Strony przedstawiają wspólnemu forum dialogu społeczeństwa obywatelskiego sprawozdanie z postępów w wykonywaniu niniejszego rozdziału. Poglądy i opinie wspólnego forum dialogu społeczeństwa obywatelskiego są przedstawiane Stronom i podawane do publicznej wiadomości.

Artykuł 378

Konsultacje z władzami publicznymi

1. We wszelkich kwestiach wynikających z niniejszego rozdziału Strony odwołują się wyłącznie do procedur ustanowionych w niniejszym artykule i w art. 379 niniejszego Układu.

2. Strona może zwrócić się do drugiej Strony o konsultację w każdej kwestii wynikającej z niniejszego rozdziału poprzez przedłożenie pisemnego wniosku w punkcie kontaktowym drugiej Strony. We wniosku wyraźnie przedstawia się sprawę, wskazując problem, którego dotyczy spór, i załączając zwięzłe przedstawienie zarzutów w ramach niniejszego rozdziału. Konsultacje rozpoczynają się bezzwłocznie po złożeniu przez Stronę wniosku o konsultację.

3. Strony dokładają wszelkich starań w celu osiągnięcia wzajemnie satysfakcjonującego porozumienia w danej kwestii. Strony uwzględniają działania MOP lub odpowiednich wielostronnych organizacji lub organów z zakresu ochrony środowiska, tak by promować szerszą współpracę i większą spójność między działaniami Stron i tych organizacji. W stosownych przypadkach Strony mogą zwracać się o opinię do tych organizacji lub organów lub jakiegokolwiek osoby lub podmiotu, które uznają za właściwe, w celu pełnego rozpatrzenia danej kwestii.

4. Jeśli jedna ze Stron uzna, że kwestia wymaga dalszego omówienia, może — składając pisemny wniosek w punkcie kontaktowym drugiej Strony — zwrócić się o zwołanie posiedzenia Podkomitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju w celu rozpatrzenia tej kwestii. Podkomitet zbiera się bezzwłocznie i dokłada wszelkich starań w celu uzgodnienia rozwiązania tej kwestii.

5. W stosownych przypadkach Podkomitet może zasięgać porady krajowych grup doradczych jednej ze Stron lub obu Stron lub innej pomocy ekspertów.

6. Wszelkie rozwiązania osiągnięte przez strony biorące udział w konsultacjach podaje się do publicznej wiadomości.

Artykuł 379

Zespół ekspertów

1. Każda ze Stron może, 90 dni po złożeniu wniosku o konsultację zgodnie z art. 378 ust. 2 niniejszego Układu, wnioskować o zwołanie zespołu ekspertów w celu rozpatrzenia kwestii, która nie została w satysfakcjonujący sposób rozstrzygnięta w drodze konsultacji z władzami publicznymi.

2. O ile w niniejszym artykule nie postanowiono inaczej, zastosowanie mają postanowienia podsekcji 1 i 3 sekcji 3 oraz art. 406 rozdziału 14 (Rozstrzygnięcie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, a także regulamin zawarty w załączniku XXXIII do niniejszego Układu i kodeks postępowania arbitrow i mediatorów („kodeks postępowania”) zawarty w załączniku XXXIV do niniejszego Układu.

3. Na swoim pierwszym posiedzeniu po wejściu w życie niniejszego Układu Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju sporządza listę co najmniej 15 osób, które wyrażają chęć i są zdolne pełnić funkcję w zespole ekspertów. Każda ze Stron proponuje przynajmniej pięć osób mających pełnić rolę eksperta. Strony wybierają także przynajmniej pięć osób, niebędących obywatelami żadnej ze Stron, które mogą pełnić rolę przewodniczącego zespołu ekspertów. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju zapewnia, aby na liście znajdowała się zawsze ta określona liczba osób.

4. Lista, o której mowa w ust. 3, obejmuje osoby posiadające specjalistyczną wiedzę lub doświadczenie w zakresie prawa, pracy lub ochrony środowiska, o których mowa w niniejszym rozdziale, lub rozstrzygnięcia sporów wynikających z umów międzynarodowych. Muszą to być osoby niezależne, działające w imieniu własnym, nieprzyjmujące instrukcji od jakiegokolwiek rządu czy organizacji w odniesieniu do zagadnień związanych z daną kwestią, oraz niepowiązane z rządem którejkolwiek ze Stron, a ich postępowanie musi być zgodne z kodeksem postępowania, znajdującym się w załączniku XXXIV do niniejszego Układu.

5. W kwestiach wynikających z niniejszego rozdziału, zespół ekspertów składa się z ekspertów z listy, o której mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 385 niniejszego Układu i art. 8 regulaminu wewnętrznego określonego w załączniku XXXIII do niniejszego Układu.

6. Zespół ekspertów może zasięgać informacji i porady od każdej ze Stron, krajowych grup doradczych lub z wszelkich innych źródeł, jakie uzna za właściwe. W kwestiach dotyczących przestrzegania umów wielostronnych, o których mowa w art. 365 i 366 niniejszego Układu, zespół ekspertów powinien zasięgać informacji i porady organów MOP lub wielostronnych umów dotyczących środowiska.

7. Zespół ekspertów przedstawia Stronom sprawozdania, zgodnie z odpowiednimi procedurami określonymi w rozdziale 14 (Rozstrzygnięcie sporów) w tytule V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu. Sprawozdanie zawiera ustalenia faktyczne, zakres stosowania odpowiednich postanowień oraz ogólne uzasadnienie wszelkich ustaleń i zaleceń wydawanych przez zespół ekspertów. Strony udostępniają sprawozdanie do publicznej wiadomości w ciągu 15 dni od jego wydania.

8. Strony omawiają odpowiednie środki, jakie należy wdrożyć w związku ze sprawozdaniem i zaleceniami zespołu ekspertów. Nie później niż trzy miesiące po publicznym udostępnieniu sprawozdania zainteresowana Strona informuje swoją grupę doradczą i drugą Stronę o swoich decyzjach dotyczących wszelkich działań lub środków, które mają zostać wdrożone. Działania następcze wynikające ze sprawozdania i zaleceń zespołu ekspertów są monitorowane przez Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju. Organy doradcze i wspólne forum dialogu społeczeństwa obywatelskiego mogą przedstawiać swoje uwagi Podkomitetowi ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju.

ROZDZIAŁ 14

Rozstrzygnięcie sporów

Sekcja 1

Cel i zakres stosowania

Artykuł 380

Cel

Celem niniejszego rozdziału jest ustanowienie skutecznego i efektywnego mechanizmu unikania oraz rozstrzygnięcia sporów między Stronami w zakresie interpretacji i stosowania tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, mając na uwadze poszukiwanie, w miarę możliwości, wspólnie uzgodnionych rozwiązań.

Artykuł 381

Zakres stosowania

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do wszelkich sporów dotyczących interpretacji i stosowania postanowień tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, chyba że postanowiono inaczej.

Sekcja 2

Konsultacje i mediacje

Artykuł 382

Konsultacje

1. Strony dokładają wszelkich starań, aby rozstrzygnąć wszelkie spory, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu, poprzez podejmowanie konsultacji prowadzonych w dobrej wierze w celu osiągnięcia wspólnie uzgodnionych rozwiązań.
2. Strona wnioskuje o przeprowadzenie konsultacji, kierując do drugiej Strony pisemny wniosek, którego kopia zostaje przesłana Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, zgodnie z art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, zawierający uzasadnienie, w tym identyfikację odnośnego środka oraz postanowień, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu, które jej zdaniem mają zastosowanie.
3. Konsultacje przeprowadza się w ciągu 30 dni od dnia otrzymania wniosku oraz, o ile Strony nie postanowiły inaczej, odbywają się one na terytorium Strony, do której kierowany jest wniosek. Konsultacje uznaje się za zakończone w ciągu 30 dni od daty otrzymania wniosku, chyba że obie Strony zgodnie postanawiają je kontynuować. Konsultacje, w szczególności wszystkie ujawnione informacje oraz stanowiska, jakie Strony zajęły podczas konsultacji, są poufne i pozostają bez uszczerbku dla praw każdej ze Stron w dalszych postępowaniach.
4. Konsultacje w pilnych kwestiach, w tym w kwestiach dotyczących towarów łatwo psujących się lub towarów i usług sezonowych, przeprowadza się w ciągu 15 dni od daty otrzymania wniosku przez Stronę, do której kierowany jest wniosek, i uznaje się za zakończone w ciągu tych 15 dni, chyba że obie Strony zgodnie postanawiają je kontynuować.
5. Jeżeli Strona, do której kierowany jest wniosek, nie odpowie na wniosek o konsultacje w terminie dziesięciu dni od daty jego otrzymania, lub jeżeli konsultacje nie odbyły się w terminie określonym w ust. 3 lub 4 niniejszego artykułu, odpowiednio, lub jeśli Strony postanawiają nie przeprowadzać konsultacji lub jeżeli po zakończeniu konsultacji nie osiągnięto wspólnie uzgodnionego rozwiązania, Strona, która zwróciła się o konsultacje, może zastosować art. 384 niniejszego Układu.
6. Podczas konsultacji każda ze Stron przekazuje wystarczające rzeczowe informacje, tak aby umożliwić pełne zbadanie, w jaki sposób dany środek może wpłynąć na funkcjonowanie i stosowanie niniejszego Układu.
7. W przypadku gdy konsultacje dotyczą przesyłu towarów energetycznych za pośrednictwem sieci, a jedna Strona uzna rozstrzygnięcie sporu za pilne z uwagi na przerwanie, w całości lub w części, transportu gazu ziemnego, ropy naftowej lub energii elektrycznej między Stronami, przeprowadza się je w ciągu trzech dni od daty złożenia wniosku i uznaje się za zakończone w ciągu trzech dni od daty złożenia wniosku, chyba że obie Strony zgodnie postanawiają je kontynuować.

Artykuł 383

Mediacja

Każda Strona może zażądać od drugiej Strony rozpoczęcia mediacji w odniesieniu do wszelkich środków negatywnie wpływających na handel lub inwestycje między Stronami, zgodnie z załącznikiem XXXII do niniejszego Układu.

Sekcja 3

Postępowania mające na celu rozstrzygnięcie sporu

Podsekcja 1

Postępowanie arbitrażowe

Artykuł 384

Wszczęcie postępowania arbitrażowego

1. W przypadku gdy Stronom nie uda się rozstrzygnąć sporu w drodze konsultacji przewidzianych w art. 382 niniejszego Układu, Strona, która wniosła o konsultacje, może na mocy niniejszego złożyć wniosek o powołanie organu arbitrażowego.

2. Wniosek o powołanie organu arbitrażowego kieruje się na piśmie do drugiej Strony i Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu. Strona skarżąca określa w swoim wniosku środek, którego dotyczy skarga, oraz wyjaśnia, w jaki sposób środek ten narusza postanowienia, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu; dokonuje tego w sposób umożliwiający na wyraźne przedstawienie podstawy prawnej skargi.

Artykuł 385

Powołanie organu arbitrażowego

1. W skład organu arbitrażowego wchodzi trzech arbitrów.
2. W ciągu dziesięciu dni od daty otrzymania przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, wniosku o powołanie organu arbitrażowego, Strony konsultują się w celu osiągnięcia porozumienia co do składu organu arbitrażowego.
3. W przypadku gdy Strony nie są w stanie porozumieć się w kwestii składu organu arbitrażowego w terminie określonym w ust. 2 niniejszego artykułu, każda ze Stron może wyznaczyć arbitra spośród osób wskazanych w liście sporządzonej zgodnie z art. 404 niniejszego Układu w ciągu pięciu dni od upływu terminu określonego w ust. 2 niniejszego artykułu. Jeżeli jedna ze Stron nie wyznaczy arbitra, jest on, na wniosek drugiej Strony, wybierany w drodze losowania przez przewodniczącego Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, lub osobę przez niego umocowaną, spośród osób wskazanych w części dotyczącej tej Strony w liście sporządzonej zgodnie z art. 404 niniejszego Układu.
4. O ile Strony nie osiągną porozumienia dotyczącego przewodniczącego organu arbitrażowego w terminie określonym w ust. 2 niniejszego artykułu, przewodniczący Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu lub osoba przez niego umocowana, na wniosek jednej ze Stron, wyłania w drodze losowania przewodniczącego organu arbitrażowego spośród osób wskazanych w części zawierającej kandydatów na przewodniczącego w liście sporządzonej zgodnie z art. 404 niniejszego Układu.
5. Przewodniczący Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu lub osoba przez niego umocowana wyznacza arbitrów w ciągu pięciu dni od złożenia przez Stronę wniosku, o którym mowa w ust. 3 i 4.
6. Datą ustanowienia organu arbitrażowego jest dzień, w którym ostatni z trzech wybranych arbitrów akceptuje tę rolę zgodnie z regulaminem zawartym w załączniku XXXIII do niniejszego Układu.
7. Jeżeli do czasu złożenia wniosku na podstawie ust. 3 i 4 niniejszego artykułu któraś z list przewidzianych w art. 404 niniejszego Układu nie zostanie sporządzona lub nie zawiera wystarczającej liczby nazwisk, arbitrów wyłania się w drodze losowania spośród osób formalnie zaproponowanych przez jedną ze Stron lub obie Strony.
8. O ile Strony nie postanowią inaczej, w odniesieniu do sporów dotyczących rozdziału 11 (Zagadnienia energetyczne związane z handlem) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, które jedna ze Stron uzna za pilne ze uwagi na przerwanie, w całości lub w części, transportu gazu ziemnego, ropy naftowej lub energii elektrycznej, lub groźbę jego wystąpienia, między Stronami, zastosowanie ma ust. 3 zdanie drugie oraz ust. 4, bez odwoływania się do postanowień ust. 2, a okres, o którym mowa w ust. 5, wynosi dwa dni.

Artykuł 386

Wstępna decyzja o pilnym charakterze sprawy

Na wniosek Strony organ arbitrażowy, w ciągu dziesięciu dni od jego powołania, wydaje wstępną decyzję o uznaniu sprawy za pilną.

Artykuł 387

Sprawozdanie organu arbitrażowego

1. Organ arbitrażowy przekazuje Stronom sprawozdanie wstępne przedstawiające ustalenia faktyczne, możliwość zastosowania odpowiednich postanowień oraz ogólne uzasadnienie każdego z jego ustaleń i zaleceń, nie później niż w terminie 90 dni po jego powołaniu. W przypadku gdy organ arbitrażowy uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, jego przewodniczący zobowiązany jest powiadomić o tym na piśmie Strony oraz Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania wstępnego. W żadnym przypadku sprawozdanie wstępne nie może zostać przedstawione później niż w terminie 120 dni po powołaniu organu arbitrażowego.

2. Strona może złożyć pisemny wniosek do organu arbitrażowego o dokonanie przeglądu konkretnych elementów sprawozdania wstępnego w ciągu 14 dni od jego przekazania.
3. W pilnych przypadkach, w tym w przypadkach dotyczących towarów łatwo psujących się lub towarów i usług sezonowych, organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań, aby przekazać swoje sprawozdanie wstępne w ciągu 45 dni, a w żadnym przypadku nie później niż 60 dni po jego powołaniu. Strona może w ciągu 7 dni od przekazania sprawozdania wstępnego złożyć pisemny wniosek do organu arbitrażowego o dokonanie przeglądu konkretnych elementów sprawozdania.
4. Po rozważeniu wszelkich pisemnych uwag dotyczących sprawozdania wstępnego przedstawionych przez Stronę organ arbitrażowy może zmienić swoje sprawozdanie oraz przeprowadzić wszelkie dalsze badania, jakie uzna za właściwe. Ustalenia zawarte w ostatecznej decyzji organu arbitrażowego muszą zawierać wystarczające uzasadnienie argumentów przedstawionych na etapie przeglądu tymczasowego i jasno odpowiadać na pytania i uwagi Stron.
5. W przypadku sporu dotyczącego rozdziału 11 (Zagadnienia energetyczne związane z handlem) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, którego rozstrzygnięcie jedna ze Stron uznaje za pilne z uwagi na przerwanie, w całości lub w części, transportu gazu ziemnego, ropy naftowej lub energii elektrycznej, lub groźbę jego wystąpienia między Stronami, sprawozdanie wstępne przekazywane jest w terminie 20 dni po dniu powołania organu arbitrażowego, a wnioski na podstawie ust. 2 niniejszego artykułu składane są w terminie pięciu dni od dnia przekazania sprawozdania na piśmie. Organ arbitrażowy może również podjąć decyzję o odstąpieniu od sporządzenia sprawozdania wstępnego.

Artykuł 388

Procedura pojednawcza w przypadku pilnych sporów o energię

1. W przypadku sporu dotyczącego rozdziału 11 (Zagadnienia energetyczne związane z handlem) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, którego rozstrzygnięcie jedna ze Stron uznaje za pilne z uwagi na przerwanie, w całości lub w części, transportu gazu ziemnego, ropy naftowej lub energii elektrycznej, lub groźbę jego wystąpienia między Stronami, każda Strona może w drodze wniosku do organu arbitrażowego zwrócić się do przewodniczącego organu arbitrażowego o działanie w charakterze rozjemcy w odniesieniu do wszelkich kwestii związanych ze sporem.
2. Rozjemca dąży do rozstrzygnięcia sporu w drodze porozumienia lub do określenia postępowania mającego na celu osiągnięcie takiego rozstrzygnięcia. Jeżeli w ciągu 15 dni od powołania rozjemcy nie uda się doprowadzić do takiego porozumienia, proponuje on rozstrzygnięcie sporu lub postępowanie mające na celu osiągnięcie takiego rozstrzygnięcia i decyduje o warunkach, jakie mają być przestrzegane od dnia, który określi, do dnia rozstrzygnięcia sporu.
3. Strony i podmioty przez nie kontrolowane lub podlegające ich jurysdykcji muszą przestrzegać zaleceń dotyczących warunków, dokonanych na mocy ust. 2, przez trzy miesiące od dnia decyzji rozjemcy lub do czasu rozstrzygnięcia sporu, w zależności od tego, co nastąpi wcześniej.
4. Rozjemca musi przestrzegać kodeksu postępowania określonego w załączniku XXXIV do niniejszego Układu.

Artykuł 389

Powiadomienie o decyzji organu arbitrażowego

1. Organ arbitrażowy przekazuje swoją ostateczną decyzję Stronom i Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, w ciągu 120 dni od dnia powołania organu arbitrażowego. W przypadku gdy organ uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący organu arbitrażowego powiadamia o tym Stronę oraz Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu na piśmie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin wydania decyzji. W żadnym przypadku decyzja nie powinna zostać przekazana później niż 150 dni od dnia powołania organu arbitrażowego.
2. W pilnych przypadkach, w tym w przypadkach dotyczących towarów łatwo psujących się lub towarów i usług sezonowych, organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań, aby przekazać swoją decyzję w ciągu 60 dni od dnia jego powołania. W żadnym wypadku decyzja nie powinna zostać przekazana później niż w ciągu 75 dni od dnia powołania organu arbitrażowego.

3. W przypadku sporu dotyczącego rozdziału 11 (Zagadnienia energetyczne związane z handlem) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, którego rozstrzygnięcie jedna ze Stron uznaje za pilne z uwagi na przerwanie, w całości lub w części, transportu gazu ziemnego, ropy naftowej lub energii elektrycznej, lub groźbę jego wystąpienia, między Stronami, organ arbitrażowy przekazuje swoją decyzję w ciągu 40 dni od dnia jego powołania.

Podsekcja 2

Zgodność

Artykuł 390

Wykonanie decyzji organu arbitrażowego

Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, podejmuje wszelkie środki niezbędne do wykonania bezzwłocznie i w dobrej wierze decyzji organu arbitrażowego.

Artykuł 391

Rozsądny termin wykonania decyzji

1. Jeśli bezzwłoczne wykonanie decyzji nie jest możliwe, Strony dokładają wszelkich starań, aby ustalić termin wykonania decyzji. W takim przypadku Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, nie później niż 30 dni po przekazaniu Stronom decyzji organu arbitrażowego, powiadamia Stronę skarżącą oraz Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, o tym, ile czasu potrzebuje na wykonanie decyzji („rozsądny termin”), oraz przedstawia uzasadnienie proponowanego rozsądnego terminu.

2. Jeżeli Strony nie mogą się porozumieć co do rozsądnego terminu wykonania decyzji organu arbitrażowego, Strona skarżąca składa w ciągu 20 dni od otrzymania przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, pisemny wniosek do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie w celu ustalenia rozsądnego terminu. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się jednocześnie drugą Stronę oraz Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu. W ciągu 20 dni od daty złożenia wniosku organ arbitrażowy w pierwotnym składzie przekazuje swoją decyzję Stronom oraz Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu.

3. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, pisemnie informuje Stronę skarżącą o swoich postępach w wykonaniu decyzji organu arbitrażowego nie później niż 30 dni przed upływem rozsądnego terminu.

4. Rozsądny termin może zostać przedłużony za zgodą obu Stron.

Artykuł 392

Przegląd środków podjętych w celu wykonania decyzji organu arbitrażowego

1. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, przed upływem rozsądnego terminu powiadamia Stronę skarżącą oraz Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, o wszelkich środkach, które podjęła w celu wykonania decyzji organu arbitrażowego.

2. W przypadku braku porozumienia Stron co do istnienia środka podjętego w celu wykonania decyzji zgłoszonego na podstawie ust. 1 lub jego zgodności z postanowieniami, o których mowa w art. 381, Strona skarżąca może wystąpić z pisemnym wnioskiem do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie o wydanie decyzji w tej sprawie. We wniosku takim określa ona środek, którego dotyczy skarga, oraz wyjaśnia, w jaki sposób środek ten narusza postanowienia, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu; dokonuje tego w sposób umożliwiający na wyraźne przedstawienie podstawy prawnej skargi. W ciągu 45 dni od daty złożenia wniosku organ arbitrażowy w pierwotnym składzie przekazuje swą decyzję Stronom oraz Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu.

Artykuł 393

Tymczasowe środki zaradcze w przypadku niewykonania decyzji

1. Jeżeli przed upływem rozsądnego terminu Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, nie powiadomi o podjęciu środków służących wykonaniu decyzji organu arbitrażowego lub jeżeli organ arbitrażowy uzna, że nie podjęto żadnego

środka w celu wykonania decyzji lub że środek zgłoszony zgodnie z art. 392 ust. 1 niniejszego Układu jest sprzeczny ze zobowiązaniem nałożonym na tę Stronę na mocy postanowień, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu, Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, na wniosek Strony skarżącej i po konsultacji z nią, jest zobowiązana do przedstawienia propozycji tymczasowej rekompensaty.

2. Jeżeli Strona skarżąca nie wniesie o przedstawienie propozycji tymczasowej rekompensaty zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu lub jeżeli po złożeniu wniosku nie osiągnięto porozumienia w sprawie rekompensaty w ciągu 30 dni od upływu rozsądnego terminu lub od wydania decyzji organu arbitrażowego na mocy art. 392 niniejszego Układu stwierdzającej, że nie podjęto żadnego środka w celu wykonania decyzji lub iż środek podjęty w celu wykonania decyzji jest sprzeczny z postanowieniami, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu, Strona skarżąca jest uprawniona, po wcześniejszym powiadomieniu drugiej Strony i Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, do zawieszenia zobowiązań wynikających z postanowień, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu, w zakresie odpowiadającym zakresowi zniweczenia lub naruszenia korzyści spowodowanego naruszeniem postanowień. W powiadomieniu określa się zakres zawieszenia zobowiązań. Strona skarżąca może zastosować takie zawieszenie w każdej chwili po upływie 10 dni po dniu otrzymania powiadomienia przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, chyba że Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, złoży wniosek o arbitraż na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu.

3. Jeżeli Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, uzna, że zakres zawieszenia nie odpowiada zakresowi zniweczenia lub naruszenia korzyści spowodowanego naruszeniem postanowień, może wystąpić z pisemnym wnioskiem do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie o wydanie decyzji w tej sprawie. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się Stronę skarżącą oraz Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu przed upływem dziesięciu dni, o których mowa w ust. 2. Organ arbitrażowy w pierwotnym składzie w ciągu 30 dni od daty złożenia wniosku przekazuje Stronom oraz Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu decyzję w sprawie zakresu zawieszenia zobowiązań. Zawieszenie zobowiązań nie może nastąpić przed przekazaniem decyzji przez organ arbitrażowy w pierwotnym składzie i musi być zgodne z decyzją tego organu.

4. Zawieszenie zobowiązań i rekompensata przewidziana w niniejszym artykule mają charakter tymczasowy i nie mogą być stosowane po:

- a) wspólnym uzgodnieniu przez Strony rozwiązania zgodnie z art. 398 niniejszego Układu;
- b) wspólnym uzgodnieniu przez Strony, że środek zgłoszony na mocy art. 392 ust. 1 niniejszego Układu powoduje, że Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, dostosowała się do postanowień, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu; lub
- c) środek uznany za sprzeczny z postanowieniami, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu, został wycofany lub zmieniony w sposób zapewniający jego zgodność z tymi postanowieniami, zgodnie z art. 392 ust. 1 niniejszego Układu.

Artykuł 394

Środki zaradcze w przypadku pilnych sporów o energię

1. W przypadku sporu dotyczącego rozdziału 11 (Zagadnienia energetyczne związane z handlem) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, którego rozstrzygnięcie jedna ze Stron uznaje za pilne z uwagi na przerwanie, w całości lub w części, transportu gazu ziemnego, ropy naftowej lub energii elektrycznej, lub groźbę jego wystąpienia, między Stronami, stosuje się postanowienia niniejszego artykułu w sprawie środków zaradczych.

2. W drodze odstępstwa od art. 391, 392 i 393 niniejszego Układu, Strona skarżąca może zawiesić zobowiązania wynikające z tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu w zakresie odpowiadającym zakresowi zniweczenia lub naruszenia korzyści spowodowanego przez Stronę, która nie wykona decyzji organu arbitrażowego w ciągu 15 dni od dnia jej przekazania. Takie zawieszenie staje się skuteczne bezzwłocznie. Zawieszenie może pozostać w mocy do czasu, gdy Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, dostosuje się do decyzji organu arbitrażowego.

3. Jeżeli Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, kwestionuje istnienie braku wykonania lub zakres zawieszenia z powodu braku wykonania, może wszcząć postępowanie na mocy art. 393 ust. 3 i art. 395 niniejszego Układu, które przebiega w drodze procedury przyspieszonej. Strona skarżąca jest zobowiązana do rezygnacji z zawieszenia lub do jego dostosowania dopiero po wydaniu przez organ arbitrażowy decyzji w tej sprawie i może ona utrzymać zawieszenie na czas trwania postępowania.

Artykuł 395

Ocena środków podjętych w celu wykonania decyzji po przyjęciu tymczasowych środków zaradczych związanych z niewykonaniem decyzji

1. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, powiadamia Stronę skarżącą i Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określony w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, o środkach, które podjęła

w celu wykonania decyzji organu arbitrażowego w związku z, odpowiednio, wprowadzeniem zawieszenia koncesji lub zastosowaniem czasowej rekompensaty. Z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2 niniejszego artykułu, Strona skarżąca kończy zawieszenie koncesji w ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia. W przypadkach, w których zastosowano rekompensatę oraz z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2, Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, może zakończyć stosowanie takiej rekompensaty w ciągu 30 dni od powiadomienia, że dostosowała się do decyzji organu arbitrażowego.

2. Jeżeli Strony w ciągu 30 dni od daty takiego powiadomienia nie osiągną porozumienia w kwestii, czy zgłoszony środek powoduje, że Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, dostosowała się do postanowień, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu, Strona skarżąca występuje do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie z pisemnym wnioskiem o wydanie decyzji w tej sprawie. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się jednocześnie drugą Stronę oraz Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu. W ciągu 45 dni od daty złożenia wniosku organ arbitrażowy przekazuje swą decyzję Stronom oraz Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu. Jeżeli organ arbitrażowy uzna, że środki podjęte w celu wykonania decyzji są zgodne z postanowieniami, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu, zawieszenie zobowiązań lub obowiązek rekompensaty ulega zakończeniu. W stosownych przypadkach Strona skarżąca dostosowuje poziom zawieszenia koncesji do poziomu określonego przez organ arbitrażowy.

Podsekcja 3

Postanowienia wspólne

Artykuł 396

Zastępowanie arbitrów

Jeżeli w postępowaniu arbitrażowym w ramach niniejszego rozdziału organ arbitrażowy w pierwotnym składzie lub niektórzy jego członkowie nie mogą uczestniczyć, wycofają się, lub muszą zostać zastąpieni, ponieważ nie spełniają wymogów kodeksu postępowania określonego w załączniku XXXIV do niniejszego Układu, zastosowanie ma procedura określona w art. 385 niniejszego Układu. Termin powiadomienia o decyzji organu arbitrażowego zostaje przedłużony o czas niezbędny, aby powołać nowego arbitra, lecz nie więcej niż o 20 dni.

Artykuł 397

Zawieszenie i zakończenie postępowania arbitrażowego i procedury zapewniania zgodności

Na pisemny wniosek Stron organ arbitrażowy może w dowolnej chwili zawiesić prace na uzgodniony przez Strony okres, nieprzekraczający 12 kolejnych miesięcy. Organ arbitrażowy wznowia prace przed końcem tego okresu na pisemny wniosek Stron lub na koniec tego okresu na pisemny wniosek jednej ze Stron. Strona składająca wniosek informuje o tym odpowiednio przewodniczącego Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, oraz drugą Stronę. Jeśli żadna Strona nie zawnioskuje o wznowienie prac organu arbitrażowego po upływie uzgodnionego okresu zawieszenia, procedura zostaje zakończona. Zawieszenie i zakończenie prac organu arbitrażowego pozostają bez uszczerbku dla praw każdej ze Stron w innym postępowaniu zgodnie z art. 405 niniejszego Układu.

Artykuł 398

Wspólnie uzgodnione rozwiązanie

Strony mogą w dowolnym momencie wspólnie uzgodnić rozwiązanie sporu podlegającego niniejszemu rozdziałowi. Strony wspólnie zgłaszają Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, oraz przewodniczącemu organu arbitrażowego, w stosownych przypadkach, wszystkie takie rozwiązania. Jeżeli rozwiązanie wymaga zatwierdzenia zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi Stron, powiadomienie odwołuje się do tego wymogu, a postępowanie mające na celu rozstrzygnięcie sporu zostaje zawieszona. Jeśli zatwierdzenie takie nie jest konieczne lub z chwilą powiadomienia o zakończeniu odpowiedniego postępowania krajowego, postępowanie mające na celu rozstrzygnięcie sporu zostaje zakończone.

Artykuł 399

Regulamin wewnętrzny

1. Postępowania mające na celu rozstrzygnięcie sporu, o których mowa w niniejszym rozdziale, regulowane są przez regulamin wewnętrzny określony w załączniku XXXIII do niniejszego Układu oraz kodeks postępowania określony w załączniku XXXIV do niniejszego Układu.

2. Wszelkie rozprawy prowadzone przez organ arbitrażowy mają charakter otwarty, o ile regulamin wewnętrzny nie przewiduje inaczej.

Artykuł 400

Informacje i doradztwo techniczne

Na wniosek jednej ze Stron lub z własnej inicjatywy organ arbitrażowy może z dowolnego źródła, w tym również od Stron zaangażowanych w spór, pozyskiwać informacje, jakie uzna za stosowne dla prowadzonego postępowania. Organ arbitrażowy ma także prawo, jeśli uzna to za stosowne, zwrócić się o opinię ekspertów. Przed dokonaniem wyboru ekspertów organ arbitrażowy przeprowadza konsultacje ze Stronami. Osoby fizyczne lub prawne mające swoją siedzibę na terytorium Stron mogą przedkładać organowi arbitrażowemu raporty *amicus curiae* zgodnie z jego regulaminem wewnętrznym. Wszelkie informacje uzyskane zgodnie z niniejszym artykułem ujawnia się obu Stronom, dając im możliwość zgłoszenia swoich uwag.

Artykuł 401

Reguły interpretacji

Organ arbitrażowy interpretuje postanowienia, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu, zgodnie ze zwyczajowymi zasadami interpretacji prawa międzynarodowego publicznego, w tym zasadami określonymi w Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów z 1969 r. Organ arbitrażowy uwzględni również właściwą interpretację zawartą w sprawozdaniach organów arbitrażowych oraz organu odwoławczego przyjętych przez Organ Rozstrzygania Sporów WTO. Decyzje organu arbitrażowego nie mogą rozszerzać ani ograniczać praw i obowiązków Stron przewidzianych w niniejszym Układzie.

Artykuł 402

Decyzje organu arbitrażowego

1. Organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań, aby jego decyzje podejmowane były w drodze konsensusu. Jednak w przypadku gdy decyzja nie może zostać podjęta w drodze konsensusu, sprawa będąca przedmiotem decyzji rozstrzygana jest większością głosów. W żadnym jednak wypadku odrębne opinie arbitrów nie są ujawniane.

2. Decyzje organu arbitrażowego są bezwarunkowo przyjmowane przez Strony. Decyzje te nie tworzą praw ani obowiązków względem osób prawnych i fizycznych. W decyzji podaje się ustalenia faktyczne, zakres stosowania odpowiednich postanowień, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu oraz ogólne uzasadnienie ustaleń i wniosków. Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, podaje decyzje organu arbitrażowego do wiadomości publicznej w całości w terminie dziesięciu dni od ich przekazania, chyba że postanowi inaczej ze względu na zapewnienie poufności niejawnych informacji biznesowych.

Artykuł 403

Skargi do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

1. Postępowania określone w niniejszym artykule mają zastosowanie do sporów dotyczących interpretacji i stosowania postanowień niniejszego Układu dotyczących stopniowego zbliżenia postanowień zawartych w rozdziale 3 (Bariery techniczne w handlu), rozdziale 4 (Środki sanitarne i fitosanitarne), rozdziale 5 (Ułatwienia celne i handlowe), rozdziale 6 (Prowadzenie przedsiębiorstw, handel usługami i handel elektroniczny), rozdziale 8 (Zamówienia publiczne) i rozdziale 10 (Konkurencja) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu lub które w inny sposób nakładają na Stronę zobowiązanie określone przez odniesienie do przepisu prawa Unii.

2. W przypadkach, w których spór porusza kwestię interpretacji przepisów prawa Unii, o których mowa w ust. 1, organ arbitrażowy nie podejmuje decyzji, lecz zwraca się o wydanie orzeczenia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. W takich przypadkach terminy mające zastosowanie do decyzji organu arbitrażowego zostają zawieszane do czasu wydania orzeczenia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest wiążące dla organu arbitrażowego.

Sekcja 4

Postanowienia ogólne

Artykuł 404

Listy arbitrów

1. Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, nie później niż sześć miesięcy po wejściu w życie niniejszego Układu sporządza listę co najmniej 15 osób, które są wyrażają chęć i są zdolne pełnić funkcję arbitra. Lista składa się z trzech części: po jednej części dla każdej Strony oraz jednej części dla osób niebędących obywatelami żadnej Strony, które mogą przewodniczyć organowi arbitrażowemu. Każda część listy obejmuje co najmniej pięć nazwisk. Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zapewnia, aby na liście znajdowała się zawsze taka liczba nazwisk.
2. Kandydaci do funkcji arbitra muszą posiadać specjalistyczną wiedzę i doświadczenie w dziedzinie prawa i handlu międzynarodowego. Muszą to być osoby niezależne, działające w imieniu własnym, nieprzyjmujące instrukcji od żadnego rządu czy organizacji, oraz niepowiązane z rządem żadnej ze Stron, a ich postępowanie musi być zgodne z kodeksem postępowania, znajdującym się w załączniku XXXIV do niniejszego Układu.
3. Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu może sporządzić dodatkową listę 12 osób posiadających wiedzę i doświadczenie w sektorach objętych niniejszym Układem. Z zastrzeżeniem zgody Stron, te dodatkowe listy wykorzystywane są do powoływania składu organu arbitrażowego zgodnie z procedurą określoną w art. 385 niniejszego Układu.

Artykuł 405

Odniesienie do zobowiązań w ramach WTO

1. Odwołanie do postanowień niniejszego rozdziału dotyczących rozstrzygania sporów pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich działań w ramach WTO, w tym również postępowania mającego na celu rozstrzygnięcie sporu.
2. Jednakże w odniesieniu do konkretnego środka, Strona nie może dochodzić na obu forach roszczeń z tytułu naruszenia zobowiązania, które jest identyczne na mocy niniejszego Układu i na mocy porozumienia WTO. W takim przypadku po wszczęciu postępowania mającego na celu rozstrzygnięcie sporu, Strony nie dochodzą na drugim forum roszczeń z tytułu naruszenia zobowiązania, które jest co do istoty równoważne postanowieniu w ramach drugiej umowy, chyba że pierwsze wybrane forum z powodów proceduralnych lub jurysdykcyjnych nie umożliwi dokonania ustaleń dotyczących roszczeń związanych z naruszeniem tego zobowiązania.
3. Do celów ust. 2 niniejszego artykułu:
  - a) postępowanie mające na celu rozstrzygnięcie sporu na mocy porozumienia WTO uznaje się za rozpoczęte z chwilą wniesienia przez jedną ze Stron wniosku o ustanowienie organu arbitrażowego na mocy art. 6 Uzgodnienia w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzygnięcie sporów w ramach porozumienia WTO; oraz
  - b) postępowanie mające na celu rozstrzygnięcie sporu na mocy niniejszego rozdziału uznaje się za rozpoczęte z chwilą wniesienia przez jedną ze Stron wniosku o powołanie organu arbitrażowego na mocy art. 384 niniejszego Układu.
4. Żadne z postanowień niniejszego Układu nie wyklucza możliwości wprowadzenia zawieszenia zobowiązań przez jedną ze Stron, jeżeli zezwala na to Organ Rozstrzygania Sporów WTO. Nie można w oparciu o porozumienie WTO uniemożliwić jednej ze Stron zawieszenia zobowiązań na mocy niniejszego rozdziału.

Artykuł 406

Terminy

1. Wszystkie terminy określone w niniejszym rozdziale, w tym terminy dotyczące przekazywania decyzji przez organy arbitrażowe, liczy się w dniach kalendarzowych od dnia następującego po dokonaniu czynności lub wystąpieniu zdarzenia, do którego się odnoszą, o ile nie postanowiono inaczej.
2. Terminy, o których mowa w niniejszym rozdziale, mogą zostać zmienione za wzajemnym porozumieniem Stron sporu. Organ arbitrażowy może, podając przyczyny, w każdym momencie zaproponować Stronom zmianę terminów, o których mowa w niniejszym rozdziale.

ROZDZIAŁ 15

Ogólne postanowienia dotyczące zbliżenia przepisów w ramach Tytułu V**Artykuł 407****Postępy w zbliżeniu przepisów w dziedzinach związanych z handlem**

1. W celu ułatwienia oceny zbliżenia przepisów Republiki Mołdawii do unijnych przepisów w dziedzinach związanych z handlem określonych w tytule V (Handel i zagadnienia związane z handlem), o którym to zbliżeniu mowa w art. 451 i 452 niniejszego Układu, Strony systematycznie i co najmniej raz do roku, omawiają postęp w zbliżeniu przepisów w świetle uzgodnionych ram czasowych określonych w rozdziałach 3, 4, 5, 6, 8 i 10 tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu w ramach Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, lub jednego z jego podkomitetów ustanowionych niniejszym Układem.
2. Na wniosek Unii oraz na potrzeby takich dyskusji Republika Mołdawii przedkłada Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu lub, w stosownych przypadkach, jednemu z jego podkomitetów, pisemne informacje na temat postępu w zbliżaniu przepisów oraz skutecznego wdrażania i egzekwowania dostosowanych przepisów krajowych dotyczących odpowiednich rozdziałów tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.
3. Republika Mołdawii informuje Unię o zakończeniu w poszczególnych rozdziałach zbliżenia przepisów, o którym mowa w ust. 1.

Artykuł 408**Uchylenie niezgodnych przepisów krajowych**

W ramach zbliżenia przepisów Republika Mołdawii dokonuje uchylenia przepisów swojego prawa krajowego oraz zaniechania praktyk krajowych niezgodnych z prawem Unii lub z jej przepisami krajowymi dostosowanymi do prawa Unii w dziedzinach związanych z handlem objętych tytułem V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.

Artykuł 409**Ocena zbliżenia przepisów w dziedzinach związanych z handlem**

1. Unia rozpoczyna ocenę zbliżenia przepisów, o których mowa w tytule V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, po otrzymaniu od Republiki Mołdawii informacji zgodnie z art. 407 ust. 3 niniejszego Układu, o ile postanowienia rozdziałów 4 i 8 tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu nie stanowią inaczej.
2. Unia ocenia, czy prawodawstwo Republiki Mołdawii zostało zbliżone do prawa Unii oraz czy jest skutecznie wdrażane i egzekwowane. Republika Mołdawii przekazuje Unii we wspólnie uzgodnionym języku wszelkie niezbędne informacje w celu umożliwienia takiej oceny.
3. W ocenie przeprowadzanej przez Unię na mocy ust. 2 bierze się pod uwagę istnienie i funkcjonowanie w Republice Mołdawii odpowiedniej infrastruktury, organów i procedur niezbędnych do skutecznego wdrażania i egzekwowania przepisów Republiki Mołdawii.
4. W ocenie przeprowadzanej przez Unię na mocy ust. 2 bierze się pod uwagę istnienie przepisów krajowych i praktyk, które są niezgodne z prawem Unii lub prawem krajowym dostosowanym do prawa Unii w dziedzinach związanych z handlem objętych tytułem V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.
5. W terminie 12 miesięcy od daty rozpoczęcia oceny, o której mowa w ust. 1, Unia informuje Republikę Mołdawii o wynikach oceny, o ile nie postanowiono inaczej. Strony omawiają ocenę na forum Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, lub odpowiednich podkomitetów, zgodnie z art. 452 niniejszego Układu, o ile nie postanowiono inaczej.

Artykuł 410

Zmiany prawodawstwa w trakcie procesu zbliżenia przepisów

1. Republika Mołdawii zapewnia skuteczne wdrożenie zbliżonych przepisów prawa krajowego i podejmuje wszelkie działania niezbędne dla odzwierciedlenia w prawie krajowym zmian w prawie Unii w dziedzinach związanych z handlem objętych tytułem V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.
2. Republika Mołdawii powstrzymuje się od wszelkich działań, które mogłyby utrudniać realizację celu, jakim jest zbliżenie przepisów w ramach tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu lub jego wyniku.
3. Unia informuje Republikę Mołdawii o wszelkich ostatecznych wnioskach ustawodawczych Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia lub zmian prawa Unii odnoszących się do spoczywającego na Republice Mołdawii zobowiązania do zbliżenia przepisów w ramach tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.
4. Republika Mołdawii informuje Unię o krajowych wnioskach ustawodawczych i innych środkach, w tym krajowych praktykach, które mogą wpłynąć na wypełnienie jej zobowiązań w ramach tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.
5. Na wniosek, Strony omawiają wpływ wniosków ustawodawczych lub działań, o których mowa w ust. 3 i 4 niniejszego artykułu, na prawodawstwo Republiki Mołdawii lub na zgodność ze zobowiązaniami w ramach tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.
6. Jeżeli po dokonaniu oceny na mocy art. 409 niniejszego Układu Republika Mołdawii wprowadza zmiany do swojego prawa krajowego w celu uwzględnienia zmian w rozdziałach 3, 4, 5, 6, 8 i 10 tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, Unia przeprowadza nową ocenę zgodnie z art. 409 niniejszego Układu. Jeżeli Republika Mołdawii podejmie jakiegokolwiek inne działania, które mogłyby mieć wpływ na wdrożenie i egzekwowanie dostosowanego prawa krajowego, Unia może przeprowadzić nową ocenę zgodnie z art. 409 niniejszego Układu.
7. Jeśli wymagają tego okoliczności, szczególne korzyści przyznane przez Unię w wyniku pozytywnej oceny zbliżenia przepisów Republiki Mołdawii do prawa Unii i ich skutecznego wdrożenia i egzekwowania, mogą zostać tymczasowo zawieszane zgodnie z ust. 8, jeżeli Republika Mołdawii nie zbliży swoich przepisów krajowych w celu uwzględnienia zmian w tytule V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, jeżeli z oceny, o której mowa w ust. 6, wynika, że przepisy Republiki Mołdawii przestały być dostosowane do prawa Unii, lub jeśli Rada Stowarzyszenia ustanowiona na mocy art. 434 niniejszego Układu nie podejmie decyzji w sprawie aktualizacji tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu w świetle zmian w prawie Unii.
8. Jeżeli Unia zamierza wdrożyć takie zawieszenie, bezzwłocznie powiadamia o tym Republikę Mołdawii. Republika Mołdawii może przekazać sprawę Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, w terminie jednego miesiąca od powiadomienia, wraz z uzasadnieniem na piśmie. Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu omawia sprawę w ciągu trzech miesięcy od daty przekazania sprawy. Jeżeli sprawa nie zostaje przekazana Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu lub jeżeli Komitet ten nie znajdzie rozwiązania w terminie trzech miesięcy od wniesienia sprawy, Unia może zastosować takie zawieszenie korzyści. Zawieszenie zostaje bezzwłocznie cofnięte, jeżeli Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu znajdzie rozwiązanie powyższej kwestii.

Artykuł 411

Wymiana informacji

Wymiana informacji na temat zbliżenia przepisów w ramach tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) odbywa się za pośrednictwem punktów kontaktowych ustanowionych w art. 358 ust. 1 niniejszego Układu.

Artykuł 412

Postanowienia ogólne

1. Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, przyjmuje procedury w celu ułatwienia oceny zbliżenia przepisów i zapewnienia skutecznej wymiany informacji dotyczących zbliżenia przepisów, w tym formy, treści i języka przesyłanych informacji.

2. Wszelkie odniesienia do konkretnego aktu Unii w tytule V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu obejmują poprawki, uzupełnienia i przepisy zastępcze opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* przed dniem 29 listopada 2013 r.
3. Postanowienia zawarte w rozdziałach 3, 4, 5, 6, 8 i 10 tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu są nadrzędne w stosunku do postanowień niniejszego rozdziału w zakresie, w jakim są one sprzeczne.
4. Skarg dotyczących naruszenia postanowień niniejszego rozdziału nie rozpatruje się na podstawie rozdziału 14 (Rozstrzygnięcie sporów) w tytule V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.

TYTUŁ VI

POMOC FINANSOWA ORAZ POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ZWALCZANIA NADUŻYĆ FINANSOWYCH I KONTROLI

ROZDZIAŁ 1

Pomoc finansowa

Artykuł 413

Republika Mołdawii korzysta z pomocy finansowej poprzez odpowiednie mechanizmy i instrumenty finansowania UE. Republika Mołdawii może również korzystać z pożyczek Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EIB), Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR) oraz innych międzynarodowych instytucji finansowych. Pomoc finansowa przyczyni się do realizacji celów niniejszego Układu i będzie świadczona zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału.

Artykuł 414

Podstawowe zasady pomocy finansowej są określone w odpowiednich rozporządzeniach dotyczących instrumentów finansowych UE.

Artykuł 415

Uzgodnione przez Strony priorytetowe obszary pomocy finansowej UE określa się w rocznych programach działań opartych o ramy wieloletnie, odzwierciedlające uzgodnione priorytety polityki. Wysokość pomocy określona w tych programach uwzględnia zapotrzebowanie Republiki Mołdawii, zdolności sektorowe oraz postępy reform, w szczególności w obszarach objętych niniejszym Układem.

Artykuł 416

W celu optymalnego wykorzystania dostępnych środków Strony dążą do wdrażania pomocy UE w ścisłej współpracy i koordynacji z innymi darczyńcami — państwami i organizacjami oraz międzynarodowymi instytucjami finansowymi, oraz zgodnie z międzynarodowymi zasadami dotyczącymi skuteczności pomocy.

Artykuł 417

Najważniejsze prawne, administracyjne i techniczne podstawy pomocy finansowej określa się w ramach odpowiednich umów między Stronami.

Artykuł 418

Rada Stowarzyszenia jest informowana o postępach we wdrażaniu pomocy finansowej oraz jej wpływie na realizację celów niniejszego Układu. W tym celu właściwe organy Stron dostarczają sobie wzajemnie i regularnie odpowiednich informacji w zakresie monitorowania i oceny.

Artykuł 419

Strony wdrażają pomoc zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami i współpracują w zakresie ochrony interesów finansowych UE i Republiki Mołdawii zgodnie z rozdziałem 2 (Postanowienia dotyczące zwalczania nadużyć finansowych i kontroli) w niniejszym tytule.

ROZDZIAŁ 2**Postanowienia dotyczące zwalczania nadużyć finansowych i kontroli****Artykuł 420****Definicje**

Do celów niniejszego rozdziału mają zastosowanie definicje zawarte w protokole IV do niniejszego Układu.

Artykuł 421**Zakres**

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do wszelkich dalszych umów lub instrumentów finansowania, jakie zostaną zawarte między Stronami, oraz wszelkich instrumentów finansowych UE, z jakimi Republika Mołdawii będzie stowarzyszona, bez uszczerbku dla wszelkich dodatkowych klauzul dotyczących audytu, kontroli na miejscu, inspekcji, kontroli i środków zwalczania nadużyć finansowych, prowadzonych między innymi przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Artykuł 422**Środki mające na celu zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom oraz ich zwalczanie**

Strony podejmują skuteczne środki w celu zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom oraz ich zwalczania, między innymi poprzez wzajemną pomoc administracyjną i prawną w dziedzinach objętych niniejszym Układem.

Artykuł 423**Wymiana informacji i dalsza współpraca na szczeblu operacyjnym**

1. Na potrzeby właściwego wykonania niniejszego rozdziału, właściwe organy UE i Republiki Mołdawii regularnie wymieniają informacje oraz, na wniosek jednej ze Stron, prowadzą konsultacje.
2. OLAF może uzgodnić ze swoim odpowiednikiem w Republice Mołdawii dalszą współpracę w obszarze zwalczania nadużyć finansowych, w tym dokonać ustaleń operacyjnych z władzami Republiki Mołdawii.
3. W odniesieniu do przekazywania i przetwarzania danych osobowych zastosowanie ma art. 13 tytułu III (Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo) niniejszego Układu.

Artykuł 424**Zapobieganie nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym i korupcji**

1. Władze Republiki Mołdawii regularnie sprawdzają, czy operacje finansowane ze środków finansowych UE są realizowane należycie. Podjęmą one wszelkie odpowiednie środki w celu zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz w celu ich naprawiania.
2. Władze Republiki Mołdawii podejmują wszelkie stosowne środki w celu zapobiegania wszelkim praktykom korupcji czynnej lub biernej oraz w celu ich naprawiania, a także w celu wykluczenia konfliktu interesów na każdym etapie procedury związanej z wykorzystaniem środków finansowych UE.

3. Władze Republiki Mołdawii informują Komisję Europejską o wszelkich podjętych środkach prewencyjnych.
4. Komisja Europejska jest uprawniona do uzyskania dowodów zgodnie z art. 56 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich.
5. Komisja Europejska jest również uprawniona do uzyskiwania dowodów na to, że postępowania o udzielenie zamówienia i dotacji są zgodne z zasadami przejrzystości, równego traktowania oraz niedyskryminacji, zapobiegają wszelkim konfliktom interesów, oferują gwarancje odpowiadające przyjętym normom międzynarodowym oraz zapewniają zgodność z przepisami dotyczącymi należytego zarządzania finansami.
6. W tym celu właściwe organy Republiki Mołdawii udostępniają Komisji Europejskiej wszelkie informacje związane z wykorzystaniem środków finansowych UE i informują ją bez zbędnej zwłoki o wszelkich zasadniczych zmianach w swoich procedurach lub systemach.

Artykuł 425

Dochodzenie i ściganie

W następstwie kontroli krajowej lub kontroli UE, władze Republiki Mołdawii zapewniają dochodzenie i ściganie domniemanych i stwierdzonych przypadków nadużyć finansowych, korupcji lub wszelkich innych nieprawidłowości, w tym konfliktów interesów. W stosownych przypadkach OLAF może wspierać właściwe organy Republiki Mołdawii w realizacji tych zadań.

Artykuł 426

Informowanie o przypadkach nadużyć finansowych, korupcji i nieprawidłowości

1. Władze Republiki Mołdawii bez zbędnej zwłoki przekazują Komisji Europejskiej wszelkie informacje, które są w ich posiadaniu, i które dotyczą domniemania lub stwierdzenia nadużyć finansowych, korupcji lub wszelkich innych nieprawidłowości, w tym konfliktu interesów, występujących w związku z wykorzystaniem środków finansowych UE. W przypadku podejrzenia nadużycia finansowego lub korupcji informowany jest również OLAF.
2. Władze Republiki Mołdawii zgłaszają również wszystkie środki podjęte w związku z faktami, o których zawiadamiają na podstawie niniejszego artykułu. Jeżeli nie wystąpiły domniemane lub stwierdzone przypadki nadużyć finansowych, korupcji lub jakichkolwiek innych nieprawidłowości, które podlegałyby zgłoszeniu, władze Republiki Mołdawii informują Komisję Europejską po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.

Artykuł 427

Kontrole

1. Komisja Europejska i Europejski Trybunał Obrachunkowy są uprawnieni do sprawdzenia, czy wszystkie wydatki związane z wykorzystaniem środków finansowych UE zostały poniesione prawidłowo, w sposób zgodny z prawem, oraz z zachowaniem przepisów o należyтым zarządzaniu finansami.
2. Kontrole przeprowadza się na podstawie podjętych zobowiązań i dokonanych płatności. Opierają się one na rejestrach oraz, w razie potrzeby, obejmują kontrole w lokalu każdego podmiotu, który zarządza wykorzystaniem środków finansowych UE lub bierze w nim udział. Kontrole mogą być przeprowadzane przed zamknięciem rozliczeń za dany rok budżetowy oraz za okres pięciu lat od dnia wypłaty salda.
3. Inspektorzy Komisji Europejskiej lub inne osoby, które zostały upoważnione przez Komisję Europejską lub Europejski Trybunał Obrachunkowy, mogą przeprowadzać kontrole dokumentacji lub kontrole na miejscu oraz kontrole w lokalu każdego podmiotu, który zarządza wykorzystaniem środków finansowych UE lub bierze w nim udział, jak również każdego z ich podwykonawców na terytorium Republiki Mołdawii.
4. Pracownicy Komisji Europejskiej lub inne osoby upoważnione przez Komisję Europejską lub Europejski Trybunał Obrachunkowy muszą mieć odpowiedni dostęp do miejsc, prac i dokumentów oraz do wszelkich informacji wymaganych w celu przeprowadzenia takich kontroli, łącznie z informacjami w formie elektronicznej. Informacja o prawie dostępu powinna być przekazana wszystkim instytucjom państwowym w Republice Mołdawii i powinna być wyraźnie zawarta w umowach zawieranych celem wdrożenia instrumentów, o których mowa w niniejszym Układzie.

5. Inspekcje i kontrole, o których mowa w niniejszym artykule, mają zastosowanie do wszystkich wykonawców i podwykonawców, którzy bezpośrednio lub pośrednio otrzymali środki finansowe UE. Realizując swoje zadania, Europejski Trybunał Obrachunkowy oraz organy kontrolne w Republice Mołdawii współpracują w duchu zaufania, z zachowaniem swojej niezależności.

Artykuł 428

Kontrole na miejscu

1. W ramach niniejszego Układu OLAF uprawniony jest do przeprowadzania kontroli i inspekcji na miejscu w celu ochrony interesów finansowych UE przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami.
2. Kontrole i inspekcje na miejscu są przygotowywane i przeprowadzane przez OLAF w ścisłej współpracy z właściwymi organami Republiki Mołdawii.
3. Władze Republiki Mołdawii są odpowiednio wcześniej powiadamiane o przedmiocie, celu i podstawie prawnej kontroli i inspekcji, tak aby mogły zapewnić wszelką wymaganą pomoc. W tym celu urzędnicy zatrudnieni we właściwych organach Republiki Mołdawii mogą brać udział w kontrolach i inspekcjach na miejscu.
4. Jeśli zainteresowane organy Republiki Mołdawii wyrażą takie zapotrzebowanie, kontrole i inspekcje na miejscu mogą być przeprowadzone wspólnie przez te organy i OLAF.
5. Jeżeli podmiot gospodarczy przeciwstawia się kontroli lub inspekcji na miejscu, władze Republiki Mołdawii udzielają OLAF potrzebnego wsparcia, aby umożliwić mu wykonanie jego zadań polegającego na przeprowadzeniu kontroli lub inspekcji na miejscu.

Artykuł 429

Środki i sankcje administracyjne

Komisja Europejska może nakładać środki i sankcje administracyjne zgodnie z rozporządzeniami (WE, Euratom) nr 1605/2002 oraz (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. oraz z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich.

Artykuł 430

Odzyskanie środków

1. Władze Republiki Mołdawii podejmują wszelkie stosowne kroki w celu odzyskania nienależnie wypłaconych środków finansowych UE.
2. W przypadku gdy wykorzystanie środków finansowych UE powierzono władzom Republiki Mołdawii, Komisja Europejska jest uprawniona do odzyskania nienależnie wypłaconych środków finansowych UE, zwłaszcza w drodze korekt finansowych. Komisja Europejska uwzględni środki podjęte przez władze Republiki Mołdawii w celu zapobieżenia utracie odnośnych środków finansowych UE.
3. Przed podjęciem jakiegokolwiek decyzji w sprawie odzyskania środków Komisja Europejska konsultuje się w tej sprawie z Republiką Mołdawii. Spory dotyczące odzyskania środków będą omawiane w Radzie Stowarzyszenia.
4. W przypadku gdy Komisja Europejska wykorzystuje środki finansowe UE pośrednio lub bezpośrednio poprzez powierzenie zadań związanych z wykonaniem budżetu osobom trzecim, decyzje podejmowane przez Komisję Europejską w ramach niniejszego tytułu, na mocy których na osoby inne niż państwa nakładane są zobowiązania pieniężne, podlegają wykonaniu na terytorium Republiki Mołdawii zgodnie z następującymi zasadami:
  - a) ich wykonanie odbywa się zgodnie z obowiązującymi w Republice Mołdawii przepisami z zakresu postępowania cywilnego. Klauzula wykonalności decyzji jest nadawana bez jakiegokolwiek kontroli wychodzącej poza weryfikację autentyczności decyzji przez wyznaczony w tym celu przez rząd Republiki Mołdawii organ krajowy, o którym zostanie powiadomiona Komisja Europejska i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej;

- b) po dopełnieniu formalności, o których mowa w lit. a), na wniosek zainteresowanej Strony może ona przystąpić do wykonywania zgodnie z ustawodawstwem Republiki Mołdawii, wnosząc o rozpatrzenie sprawy bezpośrednio do właściwego organu;
- c) postępowanie egzekucyjne może zostać zawieszona tylko na podstawie orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jednakże do rozpatrywania skarg na prawidłowość czynności egzekucyjnych właściwe są sądy Republiki Mołdawii.
5. Tytuł egzekucyjny wydawany jest przez wyznaczone w tym celu przez rząd Republiki Mołdawii organy, bez potrzeby przeprowadzania przez nie jakiegokolwiek kontroli wychodzącej poza weryfikację autentyczności aktu. Wykonanie tytułu egzekucyjnego odbywa się zgodnie z przepisami obowiązującymi w Republice Mołdawii. Zgodność z prawem decyzji o egzekucji podlega kontroli ze strony Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
6. Na tych samych zasadach wykonywane są orzeczenia wydane przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej na podstawie klauzuli arbitrażowej zawartej w danej umowie objętej zakresem niniejszego rozdziału.

Artykuł 431

Poufność

Informacje w jakiegokolwiek formie, które pozyskano lub nabyto na podstawie niniejszego rozdziału objęte są tajemnicą zawodową i chronione w taki sam sposób, w jaki podobne informacje chronione są prawem Republiki Mołdawii oraz odpowiednimi przepisami mającymi zastosowanie w odniesieniu do instytucji UE. Takich informacji nie wolno przekazywać osobom innym niż osoby w instytucjach UE, państwach członkowskich lub w Republice Mołdawii, których funkcje wymagają posiadania takich informacji, nie wolno ich również wykorzystywać do celów innych niż zapewnienie skutecznej ochrony interesów finansowych Stron.

Artykuł 432

Zbliżenie przepisów

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia swoich przepisów do aktów UE i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku XXXV do niniejszego Układu, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

TYTUŁ VII

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE, OGÓLNE I KOŃCOWE

ROZDZIAŁ I

Ramy instytucjonalne

Artykuł 433

Dialog polityczny i merytoryczny, w tym na temat kwestii dotyczących współpracy sektorowej między Stronami, może być prowadzony na wszelkich szczeblach. Okresowy dialog merytoryczny na wysokim szczeblu prowadzony jest w ramach Rady Stowarzyszenia ustanowionej na mocy art. 434 niniejszego Układu oraz w ramach regularnych, odbywających się za wzajemnym porozumieniem spotkań przedstawicieli Stron szczebla ministerialnego.

Artykuł 434

1. Niniejszym ustanawia się Radę Stowarzyszenia. Rada Stowarzyszenia nadzoruje i monitoruje stosowanie i wykonanie niniejszego Układu oraz prowadzi okresowe przeglądy funkcjonowania niniejszego Układu w świetle jego celów.
2. Posiedzenia Rady Stowarzyszenia odbywają się na szczeblu ministerialnym w regularnych odstępach czasu, co najmniej raz do roku, a także w przypadkach, gdy wymagają tego okoliczności. Rada Stowarzyszenia może odbywać spotkania w różnych składach za wzajemnym porozumieniem.

3. Poza nadzorowaniem i monitorowaniem stosowania i wykonania niniejszego Układu Rada Stowarzyszenia analizuje wszystkie najważniejsze kwestie wynikające z niniejszego Układu oraz wszelkie inne dwustronne i międzynarodowe kwestie będące przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Artykuł 435

1. Rada Stowarzyszenia składa się z jednej strony z członków Rady Unii Europejskiej i członków Komisji Europejskiej, a z drugiej strony — z członków rządu Republiki Mołdawii.
2. Rada Stowarzyszenia przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.
3. Radzie Stowarzyszenia przewodniczy naprzemiennie przedstawiciel Unii i przedstawiciel Republiki Mołdawii.
4. W stosownych przypadkach oraz za wzajemnym porozumieniem w pracach Rady Stowarzyszenia mogą uczestniczyć przedstawiciele innych podmiotów w charakterze obserwatorów.

Artykuł 436

1. Dla osiągnięcia celów niniejszego Układu Rada Stowarzyszenia jest uprawniona do podejmowania decyzji w ramach zakresu stosowania niniejszego Układu. Decyzje te są wiążące dla Stron, które w celu ich wdrożenia podejmują odpowiednie środki, w tym w razie konieczności działania w ramach organów powołanych na mocy niniejszego Układu. Rada Stowarzyszenia może również wydawać zalecenia. Decyzje i zalecenia Rady Stowarzyszenia przyjmuje się za porozumieniem Stron po wypełnieniu odpowiednich procedur wewnętrznych.
2. Zgodnie z wyznaczonym w niniejszym Układzie celem stopniowego zbliżenia przepisów Republiki Mołdawii do przepisów Unii Rada Stowarzyszenia będzie stanowić platformę wymiany informacji na temat będących w przygotowaniu i obowiązujących przepisów UE i Republiki Mołdawii oraz na temat środków wdrażania, egzekwowania i zgodności.
3. Zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu Rada Stowarzyszenia jest uprawniona do aktualizacji i zmiany załączników do niniejszego Układu bez uszczerbku dla jakichkolwiek postanowień szczegółowych tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.

Artykuł 437

1. Niniejszym powołuje się Komitet Stowarzyszenia. Komitet Stowarzyszenia wspomaga Radę Stowarzyszenia w wykonywaniu jej obowiązków.
2. Komitet Stowarzyszenia składa się z przedstawicieli Stron, co do zasady na szczeblu wyższych urzędników państwowych.
3. Komitetowi Stowarzyszenia przewodniczy naprzemiennie przedstawiciel Unii i przedstawiciel Republiki Mołdawii.

Artykuł 438

1. W swoim regulaminie Rada Stowarzyszenia określa obowiązki i zasady funkcjonowania Komitetu Stowarzyszenia, do którego zadań należy przygotowanie posiedzeń Rady Stowarzyszenia. Posiedzenia Komitetu Stowarzyszenia odbywają się co najmniej raz w roku.
2. Rada Stowarzyszenia może przekazać Komitetowi Stowarzyszenia jakiegokolwiek swoje uprawnienia, w tym uprawnienia do podejmowania wiążących decyzji.
3. Komitet Stowarzyszenia jest uprawniony do przyjmowania decyzji w przypadkach, przewidzianych w niniejszym Układzie oraz w dziedzinach, w których Rada Stowarzyszenia przekazała mu uprawnienia. Decyzje te są wiążące dla Stron, które podejmują odpowiednie środki w celu ich wdrożenia. Komitet Stowarzyszenia przyjmuje decyzje na zasadzie porozumienia Stron.

4. Komitet Stowarzyszenia odbywa posiedzenia w szczególnym składzie w celu rozstrzygnięcia kwestii dotyczących tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu. Posiedzenia Komitetu Stowarzyszenia w tym składzie odbywają się co najmniej raz w roku.

Artykuł 439

1. Komitet Stowarzyszenia wspierają podkomitety powołane na mocy niniejszego Układu.
2. Rada Stowarzyszenia może podjąć decyzję o utworzeniu w poszczególnych dziedzinach jakichkolwiek innych specjalnych komitetów lub organów, które są niezbędne do wykonania niniejszego Układu oraz określa ich skład, zadania i zasady funkcjonowania. Ponadto takie specjalne komitety i organy mogą poddać dyskusji wszelkie kwestie, jakie uznają za istotne, bez uszczerbku dla postanowień szczegółowych tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.
3. Komitet Stowarzyszenia może również tworzyć podkomitety, w tym w celu odnotowania postępu w zakresie regularnych dialogów, o których mowa w niniejszym Układzie.
4. Podkomitety są uprawnione do podejmowania decyzji w przypadkach przewidzianych w niniejszym Układzie. Podkomitety przedstawiają zgodnie z wymogami regularne sprawozdania ze swoich działań Komitetowi Stowarzyszenia.
5. Podkomitety powołane na mocy tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu informują z odpowiednim wyprzedzeniem Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, o terminach i porządku obrad swoich posiedzeń. Przedstawiają one sprawozdania ze swojej działalności na każdym posiedzeniu Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, określonym w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu.
6. Istnienie podkomitetów nie stanowi dla żadnej ze Stron przeszkody przed kierowaniem wszelkich kwestii bezpośrednio do Komitetu Stowarzyszenia, w tym do jego składu rozstrzygającego kwestie dotyczące handlu, określonego w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu.

Artykuł 440

1. Niniejszym powołuje się Komisję Parlamentarną Stowarzyszenia. Komisja Parlamentarna Stowarzyszenia składa się z jednej strony z członków Parlamentu Europejskiego, a z drugiej strony z członków Parlamentu Republiki Mołdawii i stanowi forum spotkań i wymiany poglądów. Komisja zbiera się w odstępach czasowych, które sama określa.
2. Komisja Parlamentarna Stowarzyszenia przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.
3. Komisji Parlamentarnej Stowarzyszenia przewodniczy naprzemiennie przedstawiciel Parlamentu Europejskiego i przedstawiciel Parlamentu Republiki Mołdawii, zgodnie z postanowieniami regulaminu wewnętrznego tej komisji.

Artykuł 441

1. Komisja Parlamentarna Stowarzyszenia może zażądać od Rady Stowarzyszenia stosownych informacji dotyczących wykonania niniejszego Układu, a Rada Stowarzyszenia dostarcza Komisji Parlamentarnej Stowarzyszenia te informacje.
2. Komisja Parlamentarna Stowarzyszenia jest informowana o decyzjach i zaleceniach Rady Stowarzyszenia.
3. Komisja Parlamentarna Stowarzyszenia może kierować zalecenia do Rady Stowarzyszenia.
4. Komisja Parlamentarna Stowarzyszenia może powołać podkomisje parlamentarne stowarzyszenia.

Artykuł 442

1. Strony propagują również regularne spotkania przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, których celem jest przekazywanie im informacji na temat wykonania niniejszego Układu oraz pozyskiwanie od nich uwag na ten temat.

2. Niniejszym ustanawia się Platformę Społeczeństwa Obywatelskiego. Stanowi ona forum spotkań i wymiany poglądów, a w jej skład wchodzi, ze strony UE, przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, w tym członkowie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, a ze strony Republiki Mołdawii — przedstawiciele jej społeczeństwa obywatelskiego. Platforma zbiera się w określonych przez siebie odstępach czasu.

3. Platforma Społeczeństwa Obywatelskiego przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

4. Platformie Społeczeństwa Obywatelskiego przewodniczy naprzemiennie przedstawiciel Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz przedstawiciele społeczeństwa cywilnego Republiki Mołdawii, zgodnie z postanowieniami regulaminu wewnętrznego tej platformy.

Artykuł 443

1. Platforma Społeczeństwa Obywatelskiego jest informowana o decyzjach i zaleceniach Rady Stowarzyszenia.

2. Platforma Społeczeństwa Obywatelskiego może kierować zalecenia do Rady Stowarzyszenia.

3. Komitet Stowarzyszenia i Komisja Parlamentarna Stowarzyszenia dbają o regularne kontakty z przedstawicielami Platformy Społeczeństwa Obywatelskiego w celu pozyskania ich opinii na temat realizacji celów niniejszego Układu.

ROZDZIAŁ 2

Postanowienia ogólne i końcowe

Artykuł 444

Dostęp do sądów i organów administracyjnych

W zakresie niniejszego Układu każda ze Stron zobowiązuje się zapewnić osobom fizycznym i prawnym drugiej Strony dostęp do właściwych sądów i organów administracyjnych na zasadach wolnych od dyskryminacji w porównaniu ze swoimi własnymi obywatelami, aby osoby te mogły tam dochodzić swoich praw osobistych i rzeczowych.

Artykuł 445

Dostęp do dokumentów urzędowych

Postanowienia niniejszego Układu pozostają bez uszczerbku dla stosowania odpowiednich krajowych przepisów ustawowych i wykonawczych Stron, dotyczących publicznego dostępu do dokumentów urzędowych.

Artykuł 446

Wyjątki ze względów bezpieczeństwa

Żadne z postanowień niniejszego Układu nie stanowi przeszkody dla podjęcia przez Stronę jakichkolwiek środków, które:

- a) Strona ta uważa za niezbędne w celu zapobieżenia ujawnieniu informacji szkodzących jej podstawowym interesom bezpieczeństwa;
- b) odnoszą się do produkcji broni, amunicji lub materiałów wojskowych lub handlu nimi bądź do badań, rozwoju lub produkcji niezbędnej do celów obronnych, o ile środki te nie osłabiają warunków konkurencji w zakresie produktów nieprzeznaczonych na cele ściśle wojskowe; oraz
- c) Strona ta uznaje za istotne dla zapewnienia własnego bezpieczeństwa w przypadku poważnych niepokojów wewnętrznych mających wpływ na utrzymanie porządku publicznego, w czasie wojny lub poważnych napięć międzynarodowych grożących wybuchem wojny, lub w celu wywiązania się z zobowiązań, jakie na siebie przyjęła, aby zapewnić utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

Artykuł 447**Niedyskryminacja**

1. W obszarach objętych niniejszym Układem oraz bez uszczerbku dla jakichkolwiek szczegółowych postanowień w nim zawartych:
  - a) uregulowania stosowane przez Republikę Mołdawii w stosunku do Unii lub jej państw członkowskich nie mogą prowadzić do powstania jakiegokolwiek dyskryminacji między państwami członkowskimi, ich obywatelami, przedsiębiorstwami lub spółkami; oraz
  - b) uregulowania stosowane przez Unię lub jej państwa członkowskie w stosunku do Republiki Mołdawii nie mogą prowadzić do powstania jakiegokolwiek dyskryminacji między obywatelami Republiki Mołdawii, jej przedsiębiorstwami lub spółkami.
2. Postanowienia ust. 1 pozostają bez uszczerbku dla prawa Stron do stosowania odpowiednich przepisów podatkowych wobec podatników, którzy nie znajdują się w sytuacji identycznej jeżeli chodzi o miejsce zamieszkania lub siedzibę.

Artykuł 448**Stopniowe zbliżenie przepisów**

Republika Mołdawii przeprowadza stopniowe zbliżenie swoich przepisów do prawa UE i instrumentów międzynarodowych zgodnie z załącznikami do niniejszego Układu, w oparciu o zobowiązania określone w niniejszym Układzie oraz zgodnie z postanowieniami zawartymi w tych załącznikach. Niniejsze postanowienie pozostaje bez uszczerbku dla szczegółowych postanowień i zobowiązań w zakresie zbliżenia przepisów w ramach tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.

Artykuł 449**Dynamiczne zbliżenie przepisów**

Zgodnie z celem zakładającym stopniowe zbliżenie przez Republikę Mołdawii swoich przepisów do prawa UE, w szczególności w odniesieniu do zobowiązań określonych w tytułach III, IV, V i VI niniejszego Układu oraz zgodnie z postanowieniami załączników do niniejszego Układu, Rada Stowarzyszenia okresowo dokonuje przeglądu i aktualizacji tych załączników, w tym aby uwzględnić zmiany prawa UE, zgodnie z niniejszym Układem. Niniejsze postanowienie pozostaje bez uszczerbku dla postanowień szczegółowych w ramach tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.

Artykuł 450**Monitorowanie**

Monitorowanie oznacza stałą ocenę postępów we wdrażaniu i egzekwowaniu środków objętych niniejszym Układem. Strony będą współpracować w celu ułatwienia procesu monitorowania w ramach organów instytucjonalnych powołanych na mocy niniejszego Układu.

Artykuł 451**Ocena zbliżenia przepisów**

1. UE ocenia zbliżenie przepisów Republiki Mołdawii do prawa UE, zgodnie z niniejszym Układem. Ocena obejmuje wdrażanie i egzekwowanie. Ocena może być przeprowadzana przez UE indywidualnie, przez UE w porozumieniu z Republiką Mołdawii lub wspólnie przez Strony. Aby ułatwić proces oceny, Republika Mołdawii składa UE sprawozdania z postępów w zbliżeniu przepisów, w stosownych przypadkach przed zakończeniem okresów przejściowych określonych w niniejszym Układzie w odniesieniu do aktów prawnych UE. Proces sprawozdawczości i oceny, w tym sposób przeprowadzania oceny i jej częstotliwość, uwzględnią szczególne procedury określone w niniejszym Układzie lub decyzje organów instytucjonalnych powołanych na mocy niniejszego Układu.
2. Ocena zbliżenia może obejmować kontrole na miejscu z udziałem instytucji, organów i agencji UE, organów pozarządowych, organów nadzorczych, niezależnych ekspertów oraz, w razie konieczności, innych organów i osób.

Artykuł 452**Wyniki monitorowania, w tym oceny zbliżenia przepisów**

1. Wynik działań monitorujących, w tym oceny zbliżenia przepisów zgodnie z art. 451 niniejszego Układu, poddawany jest dyskusji we wszystkich właściwych organach ustanowionych na mocy niniejszego Układu. Organy te mogą, za jednomyślną zgodą, przyjmować wspólne zalecenia, które przedkłada się Radzie Stowarzyszenia.
2. Jeśli Strony zgadzają się, że niezbędne środki objęte tytułem V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu zostały wdrożone i są egzekwowane, Rada Stowarzyszenia, w ramach uprawnień przyznanych jej na mocy art. 436 niniejszego Układu, wyraża zgodę na dalsze otwarcie rynku zgodnie z tytułem V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.
3. Przedkładane Radzie Stowarzyszenia wspólne zalecenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, lub brak wydania takiego zalecenia, nie podlegają rozstrzygnięciu sporów określonymu w tytule V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu. Decyzja podjęta przez właściwy organ ustanowiony na mocy niniejszego Układu, lub brak takiej decyzji, nie podlega rozstrzygnięciu sporów określonymu w tytule V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.

Artykuł 453**Wypełnianie zobowiązań**

1. Strony podejmują wszelkie ogólne lub szczególne środki wymagane w celu wypełnienia ich zobowiązań w ramach niniejszego Układu. Zapewniają one osiągnięcie celów określonych w niniejszym Układzie.
2. Strony zgodnie postanawiają prowadzić w trybie pilnym i odpowiednimi kanałami, na wniosek jednej ze Stron, konsultacje mające na celu rozpatrzenie wszelkich kwestii związanych z interpretacją, wykonaniem lub stosowaniem w dobrej wierze niniejszego Układu oraz innymi stosownymi aspektami stosunków między Stronami.
3. Strony kierują do Rady Stowarzyszenia wszelkie spory dotyczące interpretacji, wykonania lub stosowania w dobrej wierze niniejszego Układu zgodnie z jego art. 454. Rada Stowarzyszenia może rozstrzygać spory w drodze wiążących decyzji.

Artykuł 454**Rozstrzygnięcie sporów**

1. W przypadku powstania sporu między Stronami dotyczącego interpretacji, wykonania lub stosowania w dobrej wierze niniejszego Układu jedna ze Stron przekazuje drugiej Stronie oraz Radzie Stowarzyszenia formalny wniosek o rozstrzygnięcie spornej kwestii. W drodze odstępstwa spory dotyczące interpretacji, wykonania lub stosowania w dobrej wierze tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) reguluje wyłącznie rozdział 14 (Rozstrzygnięcie sporów) tego tytułu.
2. Strony dokładają wszelkich starań, aby rozstrzygnąć spór poprzez prowadzone w dobrej wierze konsultacje w ramach Rady Stowarzyszenia oraz innych właściwych organów, o których mowa w art. 437 i 439 niniejszego Układu, w celu jak najszybszego znalezienia rozwiązań możliwych do przyjęcia przez obie Strony.
3. Strony przekazują Radzie Stowarzyszenia i innym właściwym organom wszelkie informacje niezbędne do dokładnego zbadania sytuacji.
4. Do czasu rozstrzygnięcia sporu jest on przedmiotem dyskusji na każdym posiedzeniu Rady Stowarzyszenia. Spór uznaje się za rozstrzygnięty, gdy Rada Stowarzyszenia podjęła wiążącą decyzję rozstrzygającą zgodnie z art. 453 ust. 3 niniejszego Układu lub jeśli oświadczyła, że spór został zakończony. Konsultacje w sprawie sporu mogą również toczyć się na spotkaniach Rady Stowarzyszenia lub innych właściwych organów, o których mowa w art. 439 niniejszego Układu, zgodnie z uzgodnieniami między Stronami lub na wniosek jednej ze Stron. Konsultacje mogą być również prowadzone w formie pisemnej.
5. Wszystkie informacje ujawnione podczas konsultacji są poufne.

Artykuł 455**Środki właściwe w przypadku niewypełnienia zobowiązań**

1. Strona może podjąć właściwe środki, jeśli sporna kwestia nie zostanie rozwiązana w ciągu trzech miesięcy od dnia przedłożenia formalnego wniosku o rozstrzygnięcie sporu zgodnie z art. 454 niniejszego Układu oraz jeśli Strona skarżąca nadal uznaje, że druga Strona nie wypełniła zobowiązań spoczywającym na niej na mocy niniejszego Układu. Warunek trzymiesięcznego okresu konsultacji nie ma zastosowania do wyjątkowych przypadków określonych w ust. 3 niniejszego artykułu.

2. W wyborze właściwych środków pierwszeństwo przyznaje się środkom, które w najmniejszym stopniu zakłócają funkcjonowanie niniejszego Układu. Z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, takie środki nie mogą obejmować zawieszenia praw lub obowiązków wynikających z niniejszego Układu, określonych w tytule V (Handel i zagadnienia związane z handlem). Środki podjęte na mocy ust. 1 niniejszego artykułu są bezzwłocznie przekazywane Radzie Stowarzyszenia i podlegają konsultacjom zgodnie z art. 453 ust. 2 niniejszego Układu oraz mechanizmowi rozstrzygania sporów zgodnie z art. 453 ust. 3 i art. 454 niniejszego Układu.

3. Wyjątki, o których mowa w ust. 1 i 2, dotyczą:

- a) wypowiedzenia Układu, nieusankcjonowanego przez zasady ogólne prawa międzynarodowego; lub
- b) naruszenia przez drugą Stronę któregoś z istotnych elementów niniejszego Układu, o których mowa w art. 2 w tytule I (Zasady ogólne) niniejszego Układu.

Artykuł 456**Związek z innymi umowami**

1. Niniejszym traci moc Umowa o partnerstwie i współpracy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdowy, z drugiej strony, podpisana w Luksemburgu w dniu 28 listopada 1994 r., która weszła w życie w dniu 1 lipca 1998 r.

2. Niniejszy Układ zastępuje umowę, o której mowa w ust. 1. Odesłania do tej umowy we wszystkich innych umowach między Stronami traktuje się jako odesłania do niniejszego Układu.

3. Niniejszy Układ zastępuje Umowę między Unią Europejską a Republiką Mołdawii w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych produktów rolnych i środków spożywczych, podpisaną w Brukseli w dniu 26 czerwca 2012 r., która weszła w życie w dniu 1 kwietnia 2013 r.

Artykuł 457

1. Do czasu przyznania równoważnych praw osobom i podmiotom gospodarczym na mocy niniejszego Układu pozostaje on bez wpływu na prawa zapewnione tym osobom i podmiotom na mocy postanowień istniejących umów wiążących jedno lub większą liczbę państw członkowskich, z jednej strony, i Republikę Mołdawii, z drugiej strony.

2. Obowiązujące umowy dotyczące szczegółowych obszarów współpracy, objętych zakresem niniejszego Układu, są uważane za część ogólnych stosunków dwustronnych regulowanych niniejszym Układem oraz za część wspólnych ram instytucjonalnych.

Artykuł 458

1. Strony mogą uzupełnić niniejszy Układ poprzez zawarcie szczegółowych umów w którymkolwiek z obszarów objętych zakresem Układu. Takie umowy są integralną częścią ogólnych stosunków dwustronnych regulowanych niniejszym Układem oraz stanowią część wspólnych ram instytucjonalnych.

2. Bez uszczerbku dla odpowiednich postanowień Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ani niniejszy Układ, ani działania podejmowane na jego podstawie, nie mają jakiegokolwiek wpływu na uprawnienia państw członkowskich do podejmowania działań w ramach współpracy dwustronnej z Republiką Mołdawii, bądź też do zawierania, w stosownych przypadkach, nowych umów o partnerstwie i współpracy z Republiką Mołdawii.

Artykuł 459**Załączniki i protokoły**

Załączniki i protokoły do niniejszego Układu stanowią integralną część niniejszego Układu.

Artykuł 460**Czas trwania**

1. Niniejszy Układ zostaje zawarty na czas nieokreślony.
2. Każda ze Stron może wypowiedzieć niniejszy Układ poprzez powiadomienie drugiej Strony. Niniejszy Układ przestaje obowiązywać po upływie sześciu miesięcy od daty otrzymania takiego powiadomienia.

Artykuł 461**Definicja Stron**

Do celów niniejszego Układu pojęcie „Strony” oznacza UE, państwa członkowskie UE lub UE i jej państwa członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi uprawnieniami przyznanymi na mocy Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz, w stosownych przypadkach, oznacza również Euratom, zgodnie z jego uprawnieniami przyznanymi na mocy Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, z jednej strony, oraz Republikę Mołdawii, z drugiej strony.

Artykuł 462**Terytorialny zakres stosowania**

1. Niniejszy Układ ma zastosowanie, z jednej strony, do terytoriów, do których stosuje się Traktat o Unii Europejskiej, Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, na warunkach określonych w tych Traktatach oraz, z drugiej strony, bez uszczerbku dla ust. 2 niniejszego artykułu, do terytorium Republiki Mołdawii.
2. Stosowanie niniejszego Układu lub jego tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) w odniesieniu do tych obszarów Republiki Mołdawii, nad którymi rząd Republiki Mołdawii nie sprawuje faktycznej kontroli, rozpoczyna się w momencie, gdy Republika Mołdawii zapewni pełne wykonanie i egzekwowanie niniejszego Układu lub, odpowiednio, jego tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) na całym swoim terytorium.
3. Rada Stowarzyszenia przyjmuje decyzję dotyczącą terminu zapewnienia pełnego wykonania i egzekwowania niniejszego Układu lub jego tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) na całym terytorium Republiki Mołdawii.
4. Jeżeli jedna ze Stron uzna, że pełne wykonanie i egzekwowanie niniejszego Układu lub jego tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) przestaje być zapewnione na obszarach Republiki Mołdawii, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, Strona ta może złożyć wniosek do Rady Stowarzyszenia o ponowne rozważenie dalszego stosowania odpowiednio niniejszego Układu lub jego tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) w odniesieniu do odnośnych obszarów. Rada Stowarzyszenia bada sytuację i przyjmuje decyzję w sprawie dalszego stosowania niniejszego Układu lub jego tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) w terminie trzech miesięcy od daty otrzymania wniosku. Jeżeli Rada Stowarzyszenia nie przyjmie decyzji w terminie trzech miesięcy od daty otrzymania wniosku, stosowanie niniejszego Układu lub jego tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) zostaje zawieszona w odniesieniu do odnośnych obszarów do dnia przyjęcia decyzji przez Radę Stowarzyszenia.
5. Decyzje Rady Stowarzyszenia na mocy niniejszego artykułu dotyczące stosowania tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu dotyczą całego tytułu V i nie mogą obejmować tylko jego poszczególnych części.

Artykuł 463

Depozytariusz Układu

Depozytariuszem niniejszego Układu jest Sekretariat Generalny Rady Unii Europejskiej.

Artykuł 464

Wejście w życie i tymczasowe stosowanie

1. Strony ratyfikują lub zatwierdzają niniejszy Układ zgodnie z własnymi procedurami wewnętrznymi. Dokumenty ratyfikacyjne lub zatwierdzające składa się w Sekretariacie Generalnym Rady Unii Europejskiej.
2. Niniejszy Układ wchodzi w życie w pierwszym dniu drugiego miesiąca po dacie złożenia ostatniego dokumentu ratyfikacyjnego lub zatwierdzającego.
3. Niezależnie od ust. 2 niniejszego artykułu, Unia i Republika Mołdawii zgodnie postanawiają tymczasowo stosować niniejszy Układ w części ustalonej przez Unię, określonej w ust. 4 niniejszego artykułu, oraz zgodnie z właściwymi procedurami wewnętrznymi Stron i ich mającym zastosowanie prawodawstwem.
4. Tymczasowe stosowanie niniejszego Układu staje się skuteczne od pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dacie otrzymania przez depozytariusza niniejszego Układu następujących dokumentów:
  - a) od Unii — powiadomienia o zakończeniu procedur niezbędnych w tym celu, wskazującego części Układu, które stosuje się tymczasowo; oraz
  - b) od Republiki Mołdawii — powiadomienia o ukończeniu procedur niezbędnych do tymczasowego stosowania niniejszego Układu.
5. Do celów stosownych postanowień niniejszego Układu, w tym jego odpowiednich załączników i protokołów, zgodnie z art. 459, wszelkie odniesienia w tych postanowieniach do „daty wejścia w życie niniejszego Układu” rozumie się jako „datę, od której niniejszy Układ stosuje się tymczasowo” zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu.
6. W okresie tymczasowego stosowania nadal stosuje się postanowienia Umowy o partnerstwie i współpracy między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdowy, z drugiej strony, podpisanej w Luksemburgu w dniu 28 listopada 1994 r., która weszła w życie w dniu 1 lipca 1998 r., o ile nie wchodzą one w zakres objęty tymczasowym stosowaniem niniejszego Układu.
7. Każda ze Stron może złożyć depozytariuszowi niniejszego Układu pisemne powiadomienie o zamiarze odstąpienia od tymczasowego stosowania niniejszego Układu. Wypowiedzenie tymczasowego stosowania staje się skuteczne sześć miesięcy po otrzymaniu powiadomienia przez depozytariusza niniejszego Układu.

Artykuł 465

Teksty autentyczne

Niniejszy Układ sporządza się w dwóch egzemplarzach w każdym z następujących języków: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, rumuńskim, węgierskim i włoskim, przy czym każdy z tych tekstów jest jednakowo autentyczny.

W DOWÓD CZEGO, niżej podpisani Pełnomocnicy, należycie w tym celu umocowani, podpisali niniejszy Układ.

ZAŁĄCZNIK I

DO TYTUŁU III (WOLNOŚĆ, BEZPIECZEŃSTWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ)

Dyrektywa 2006/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie zatrzymywania generowanych lub przetwarzanych danych w związku ze świadczeniem ogólnie dostępnych usług łączności elektronicznej lub udostępnianiem publicznych sieci łączności

Zobowiązania i zasady dotyczące ochrony danych osobowych

1. W ramach wykonywania niniejszego Układu lub innych umów Strony zapewniają poziom prawnej ochrony danych, który odpowiada co najmniej poziomowi określonemu w dyrektywie 95/46/WE z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych, decyzji ramowej Rady 2008/977/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych, a także Konwencji o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych, podpisanej w dniu 28 stycznia 1981 r. (ETS nr 108) oraz protokole dodatkowym do tej konwencji dotyczącym organów nadzoru i transgranicznych przepływów danych, podpisanym w dniu 8 listopada 2001 r. (ETS nr 181). W stosownych przypadkach Strony uwzględniają Zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (87) 15 z dnia 17 września 1987 r. regulujące wykorzystywanie danych osobowych w sektorze policji.
2. Ponadto zastosowanie mają poniższe zasady:
  - a) zarówno organ, który przekazuje dane osobowe, jak i ten, który je przyjmuje, podejmują wszelkie uzasadnione działania w celu zapewnienia, odpowiednio, sprostowania, usunięcia lub zablokowania danych osobowych, w przypadku gdy ich przetwarzanie nie jest zgodne z postanowieniami art. 13 niniejszego Układu, zwłaszcza w przypadku gdy nie są one adekwatne do potrzeb, istotne dla danej sprawy lub wykraczają poza cel ich przetwarzania. Obejmuje to także powiadamianie drugiej Strony o wszelkich przypadkach sprostowania, usuwania lub zablokowania danych;
  - b) organ przyjmujący dane informuje organ przekazujący dane na jego wniosek o sposobie wykorzystania przekazanych danych i uzyskanych wynikach;
  - c) dane osobowe mogą być przekazywane wyłącznie właściwym organom. Dalsze przekazywanie do innych organów wymaga uprzedniej zgody organu przekazującego informacje;
  - d) organy przekazujące i otrzymujące dane osobowe są zobowiązane do prowadzenia pisemnego rejestru przekazywanych i otrzymywanych danych.

ZAŁĄCZNIK II

DO ROZDZIAŁU 3 (PRAWO SPÓŁEK, RACHUNKOWOŚĆ I AUDYT ORAZ ŁAD KORPORACYJNY)
W TYTULE IV

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Prawo spółek

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/101/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno współników, jak i osób trzecich

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Druga dyrektywa Rady 77/91/EWG z dnia 13 grudnia 1976 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla ochrony interesów zarówno współników, jak i osób trzecich w zakresie tworzenia spółki akcyjnej, jak również utrzymania i zmian jej kapitału, zmieniona dyrektywami 92/101/EWG, 2006/68/WE oraz 2009/109/WE

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 77/91/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Trzecia dyrektywa Rady 78/855/EWG z dnia 9 października 1978 r. wydana na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) Traktatu, dotycząca łączenia się spółek akcyjnych, zmieniona dyrektywami 2007/63/WE oraz 2009/109/WE

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 78/855/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Szósta dyrektywa Rady 82/891/EWG z dnia 17 grudnia 1982 r. wydana na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) Traktatu dotycząca podziału spółek akcyjnych, zmieniona dyrektywami 2007/63/WE oraz 2009/109/WE

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 82/891/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Jedenasta dyrektywa Rady 89/666/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. dotycząca wymogów ujawniania informacji odnośnie do oddziałów utworzonych w państwie członkowskim przez niektóre rodzaje spółek podlegające prawu innego państwa

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2009/102/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie prawa spółek, dotycząca jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2004/25/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie ofert przejęcia

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2007/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie wykonywania niektórych praw akcjonariuszy spółek notowanych na rynku regulowanym

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rachunkowość i audyt

Czwarta dyrektywa Rady 78/660/EWG z dnia 25 lipca 1978 r. wydana przyjęta na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) Traktatu, w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Siódma dyrektywa Rady 83/349/EWG z dnia 13 czerwca 1983 r. wydana na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) Traktatu w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Zalecenie Komisji z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie zewnętrznego zapewniania jakości dla biegłych rewidentów i firm audytorskich dokonujących audytu jednostek interesu publicznego (2008/362/WE)

Ramy czasowe: nie dotyczy.

Zalecenie Komisji z dnia 5 czerwca 2008 r. dotyczące ograniczenia odpowiedzialności cywilnej biegłych rewidentów oraz firm audytorskich przeprowadzających ustawowe badania sprawozdań finansowych (2008/473/WE)

Ramy czasowe: nie dotyczy.

Ład korporacyjny

Zasady OECD dotyczące ładu korporacyjnego

Ramy czasowe: nie dotyczy.

Zalecenie Komisji z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie wspierania odpowiedniego systemu wynagrodzeń dyrektorów spółek notowanych na giełdzie (2004/913/WE)

Ramy czasowe: nie dotyczy.

Zalecenie Komisji z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczące roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej) (2005/162/WE)

Ramy czasowe: nie dotyczy.

Zalecenie Komisji z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie polityki wynagrodzeń w sektorze usług finansowych (2009/384/WE)

Ramy czasowe: nie dotyczy.

Zalecenie Komisji z dnia 30 kwietnia 2009 r. uzupełniające zalecenia 2004/913/WE i 2005/162/WE w sprawie systemu wynagrodzeń dyrektorów spółek notowanych na rynku regulowanym (2009/385/WE)

Ramy czasowe: nie dotyczy.

ZAŁĄCZNIK III

DO ROZDZIAŁU 4 (ZATRUDNIENIE, POLITYKA SPOŁECZNA I RÓWNOŚĆ SZANS) W TYTULE IV

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Prawo pracy

Dyrektywa Rady 91/533/EWG z dnia 14 października 1991 r. w sprawie obowiązku pracodawcy dotyczącego informowania pracowników o warunkach stosowanych do umowy lub stosunku pracy

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 1999/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotycząca Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC)

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 97/81/WE z dnia 15 grudnia 1997 r. dotycząca Porozumienia ramowego dotyczącego pracy w niepełnym wymiarze godzin zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC) — załącznik: Porozumienie ramowe w sprawie pracy w niepełnym wymiarze godzin

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 91/383/EWG z dnia 25 czerwca 1991 r. uzupełniająca środki mające wspierać poprawę bezpieczeństwa i zdrowia w pracy pracowników pozostających w stosunku pracy na czas określony lub w czasowym stosunku pracy

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 98/59/WE z dnia 20 lipca 1998 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do zwolnień grupowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2001/23/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2002/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2002 r. ustanawiająca ogólne ramowe warunki informowania i przeprowadzania konsultacji z pracownikami we Wspólnocie Europejskiej — Wspólna deklaracja Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji w sprawie reprezentacji pracowniczej

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Przeciwdziałanie dyskryminacji i równość płci

Dyrektywa Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią (dziesiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 92/85/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 79/7/EWG z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Bezpieczeństwo i zdrowie w miejscu pracy

Dyrektywa Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 89/654/EWG z dnia 30 listopada 1989 r. dotycząca minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscu pracy (pierwsza szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: w przypadku nowych miejsc pracy przepisy dyrektywy 89/654/EWG, w tym minimalne wymagania bezpieczeństwa i ochrony zdrowia określone w załączniku II do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

W przypadku miejsc pracy już użytkowanych w momencie wejścia w życie niniejszego Układu przepisy tej dyrektywy, w tym minimalne wymagania bezpieczeństwa i ochrony zdrowia określone w załączniku II do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2009/104/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. dotycząca minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny użytkowania sprzętu roboczego przez pracowników podczas pracy (druga dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: w przypadku nowego sprzętu roboczego przepisy dyrektywy 2009/104/WE, w tym minimalne wymagania określone w załączniku I do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

W przypadku sprzętu roboczego już używanego w momencie wejścia w życie niniejszego Układu — przepisy tej dyrektywy, w tym minimalne wymagania określone w załączniku I do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 89/656/EWG z dnia 30 listopada 1989 r. w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników korzystających z wyposażenia ochronnego (trzecia dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 89/656/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 92/57/EWG z dnia 24 czerwca 1992 r. w sprawie wdrożenia minimalnych wymagań bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na tymczasowych lub ruchomych budowach (ósma szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 92/57/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/148/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2004/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy (szósta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2004/37/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2000/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 września 2000 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie czynników biologicznych w miejscu pracy (siódma dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2000/54/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 90/270/EWG z dnia 29 maja 1990 r. w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracy z urządzeniami wyposażonymi w monitory ekranowe (piąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 90/270/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 92/58/EWG z dnia 24 czerwca 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących znaków bezpieczeństwa i/lub zdrowia w miejscu pracy (dziewiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 92/58/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotycząca minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenasta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: w przypadku nowych miejsc pracy przepisy dyrektywy 92/91/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

W przypadku miejsc pracy już użytkowanych w momencie wejścia w życie niniejszego Układu przepisy tej dyrektywy, w tym minimalne wymagania w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia określone w załączniku do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 12 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w znaczeniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: w przypadku nowych miejsc pracy przepisy dyrektywy 92/104/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

W przypadku miejsc pracy już użytkowanych w momencie wejścia w życie niniejszego Układu — przepisy tej dyrektywy, w tym minimalne wymagania w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia określone w załączniku do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 16 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 98/24/WE z dnia 7 kwietnia 1998 r. w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed ryzykiem związanym ze środkami chemicznymi w miejscu pracy (czternasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 98/24/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 1999/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1999 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa (piętnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 1999/92/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2002/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (wibracji) (szesnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2002/44/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2003/10/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (hałasem) (Siedemnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2003/10/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2004/40/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (polami elektromagnetycznymi) (osiemnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2004/40/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2006/25/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (sztucznym promieniowaniem optycznym) (dziewiętnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2006/25/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 93/103/WE z dnia 23 listopada 1993 r. dotycząca minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i zdrowia w pracy na statkach rybackich (trzynasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 93/103/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 92/29/EWG z dnia 31 marca 1992 r. dotycząca minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w celu poprawy opieki medycznej na statkach

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 90/269/EWG z dnia 29 maja 1990 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących ochrony zdrowia i bezpieczeństwa podczas ręcznego przemieszczania ciężarów w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia, zwłaszcza urazów kręgosłupa pracowników (czwarta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 90/269/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 91/322/EWG z dnia 29 maja 1991 r. w sprawie ustanowienia indykatywnych wartości granicznych w wykonaniu dyrektywy Rady 80/1107/EWG w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie czynników chemicznych, fizycznych i biologicznych w miejscu pracy

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 91/322/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2000/39/WE z dnia 8 czerwca 2000 r. ustanawiająca pierwszą listę indykatywnych wartości granicznych narażenia na czynniki zewnętrzne podczas pracy w związku z wykonaniem dyrektywy Rady 98/24/EWG w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed ryzykiem związanym z czynnikami chemicznymi w miejscu pracy

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2000/39/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2006/15/WE z dnia 7 lutego 2006 r. ustanawiająca drugi wykaz indykatywnych dopuszczalnych wartości narażenia zawodowego w celu wykonania dyrektywy Rady 98/24/WE

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2006/15/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2009/161/UE z dnia 17 grudnia 2009 r. ustanawiająca trzeci wykaz wskaźnikowych wartości narażenia zawodowego w celu wykonania dyrektywy Rady 98/24/WE

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2009/161/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK IV

DO ROZDZIAŁU 5 (OCHRONA KONSUMENTÓW) W TYTULE IV

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Bezpieczeństwo produktów

Dyrektywa 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 87/357/EWG z dnia 25 czerwca 1987 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich dotyczących produktów, których wygląd wskazuje na przeznaczenie inne niż rzeczywiste, zagrażających zdrowiu lub bezpieczeństwu konsumentów

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Decyzja Komisji 2009/251/WE z dnia 17 marca 2009 r. zobowiązująca państwa członkowskie do zagwarantowania, że produkty zawierające biocyd fumaran dimetylu nie będą wprowadzane do obrotu ani udostępniane na rynku

Ramy czasowe: przepisy tej decyzji podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Decyzja Komisji 2006/502/WE z dnia 11 maja 2006 r. zobowiązująca państwa członkowskie do podjęcia środków w celu zapewnienia, by na rynek wprowadzane były wyłącznie zapalniczki zabezpieczone przed uruchomieniem przez dzieci, oraz w celu zakazania wprowadzania na rynek zapalniczek-gadżetów

Ramy czasowe: przepisy tej decyzji podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Wprowadzanie do obrotu

Dyrektywa 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym („dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych”)

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Prawo umów

Dyrektywa 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 maja 1997 r. w sprawie ochrony konsumentów w przypadku umów zawieranych na odległość

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 85/577/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do umów zawartych poza lokalem przedsiębiorstwa

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 90/314/EWG z dnia 13 czerwca 1990 r. w sprawie zorganizowanych podróży, wakacji i wycieczek

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2008/122/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do niektórych aspektów umów timeshare, umów o długoterminowe produkty wakacyjne, umów odsprzedaży oraz wymiany

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Usługi finansowe

Dyrektywa 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. dotycząca sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Kredyt konsumencki

Dyrektywa 2008/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dochodzenie roszczeń

Zalecenie Komisji z dnia 30 marca 1998 r. w sprawie zasad mających zastosowanie do organów odpowiedzialnych za pozasądowe rozstrzyganie sporów konsumenckich (98/257/WE)

Ramy czasowe: nie dotyczy.

Zalecenie Komisji z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie zasad mających zastosowanie do organów pozasądowych zaangażowanych w polubowne rozstrzyganie sporów konsumenckich (2001/310/WE)

Ramy czasowe: nie dotyczy.

Egzekwowanie przepisów

Dyrektywa 98/27/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Współpraca w dziedzinie ochrony konsumentów (rozporządzenie)

Rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów („rozporządzenie w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów”)

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK V

DO ROZDZIAŁU 6 (STATYSTYKA) W TYTULE IV

Dorobek prawny UE w dziedzinie statystyki, o którym mowa w art. 46 rozdziału 6 (Statystyka), w tytule IV (Współpraca gospodarcza i sektorowa) niniejszego Układu, jest określony w rocznie aktualizowanym kompendium wymogów statystycznych (Statistical Requirements Compendium), które Strony uznają za załącznik do niniejszego Układu.

Najnowszą dostępną wersję kompendium wymogów statystycznych można znaleźć w formie elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Statystycznego Unii Europejskiej (Eurostat) pod adresem <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

ZAŁĄCZNIK VI

DO ROZDZIAŁU 8 (PODATKI) W TYTULE IV

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Podatki pośrednie

Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej
Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przedmiot i zakres stosowania (tytuł I, art. 1, art. 2 ust. 1 lit. a), art. 2 ust. 1 lit. c), art. 2 ust. 1 lit. d))
- podatnicy (tytuł III, art. 9 ust. 1 oraz art. 10-13)
- transakcje podlegające opodatkowaniu (tytuł IV, art. 14-16 oraz art. 18, 19, 24-30)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- miejsce transakcji podlegających opodatkowaniu (tytuł V, art. 31-32)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu wraz z wejściem w życie niniejszego Układu.

- miejsce transakcji podlegających opodatkowaniu (tytuł V, art. 36 ust. 1, art. 38, 39, 43-49, 53-56, 58-61)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego i wymagalność podatku VAT (tytuł VI, art. 62-66, 70, 71)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu wraz z wejściem w życie niniejszego Układu.

- podstawa opodatkowania (tytuł VII, art. 72-82, 85-92)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy dyrektywy podlegają wdrożeniu wraz z wejściem w życie niniejszego Układu.

- stawki (tytuł VIII, art. 93-99, 102, 103)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- zwolnienia (tytuł IX, art. 131-137, 143, 144, art. 146 ust. 1 lit. a), c), d), e), art. 146 ust. 2, art. 147, 148, art. 150 ust. 2, art. 151-161, art. 163)

Ramy czasowe: bez uszczerbku dla pozostałych rozdziałów niniejszego Układu, w odniesieniu do wszystkich zwolnień wchodzących w zakres dyrektywy Rady 2006/112 i dotyczących towarów i usług na terenie wolnych obszarów celnych, przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

W odniesieniu do wszystkich pozostałych zwolnień, wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

— odliczenia (tytuł X, art. 167-169, art. 173-192)

Ramy czasowe: w odniesieniu do wszystkich odliczeń przysługujących podatnikom w związku z podmiotami prawnymi, przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

W odniesieniu do wszystkich pozostałych odliczeń, przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

— obowiązki podatników i niektórych osób niebędących podatnikami (tytuł XI, art. 193, 194, 198, 199, 201-208, 211, 212, art. 213 ust. 1, art. 214 ust. 1 lit. a), art. 214 ust. 2, art. 215, 217-236, 238-242, 244, 246-248, 250-252, 255, 256, 260, 261, 271-273)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

— procedury szczególne (tytuł XII, art. 281-292, 295-344, 346-356)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

— przepisy różne (tytuł XIV, art. 401)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu wraz z wejściem w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2007/74/WE z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie zwolnienia towarów przywożonych przez osoby podróżujące z państw trzecich z podatku od wartości dodanej i akcyzy

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

— sekcja 3 dotycząca ograniczeń ilościowych

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Tytoń

Dyrektywa Rady 2011/64/UE z dnia 21 czerwca 2011 r. w sprawie struktury oraz stawek akcyzy stosowanych do wyrobów tytoniowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu, z wyjątkiem art. 7 ust. 2, art. 8, 9, 10, 11, 12, art. 14 ust. 1, art. 14 ust. 2, art. 14 ust. 4, art. 18 i 19, które podlegają wdrożeniu do 2025 r. Rada Stowarzyszenia zdecyduje o innym harmonogramie wdrażania, jeśli wymagał tego będzie kontekst regionalny.

Alkohol

Dyrektywa Rady 92/83/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie harmonizacji struktury podatków akcyzowych od alkoholu i napojów alkoholowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Energia

Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej

Ramy czasowe: w odniesieniu do wszystkich przepisów dotyczących stawek, ta dyrektywa podlega wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Wszystkie pozostałe przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2008/118/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

— art. 1 tej dyrektywy

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

— Trzynasta dyrektywa Rady 86/560/EWG z dnia 17 listopada 1986 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do podatków obrotowych — warunki zwrotu podatku od wartości dodanej podatnikom niemającym siedziby na terytorium Wspólnoty

Ramy czasowe: w odniesieniu do podatników w związku z podmiotami prawnymi przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Wszystkie pozostałe przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK VII

DO ROZDZIAŁU 12 (ROLNICTWO I ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH) W TYTULE IV

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Polityka jakości

Rozporządzenie Rady (WE) nr 510/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1898/2006 z dnia 14 grudnia 2006 r. określające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 510/2006 w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych

Ramy czasowe: przepisy rozporządzenia (WE) nr 1898/2006 podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 110/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”), część dotycząca oznaczenia geograficznego wina w części II, tytuł II, rozdział I

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 555/2008 z dnia 27 czerwca 2008 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2008 w odniesieniu do programów wsparcia, handlu z krajami trzecimi, potencjału produkcyjnego oraz kontroli w sektorze wina, w szczególności tytuł V „Kontrola w sektorze wina”

Ramy czasowe: przepisy rozporządzenia (WE) nr 555/2008 podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 509/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie produktów rolnych i środków spożywczych będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1216/2007 z dnia 18 października 2007 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 509/2006 w sprawie produktów rolnych i środków spożywczych będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami

Ramy czasowe: przepisy rozporządzenia (WE) nr 1216/2007 podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rolnictwo ekologiczne

Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli

Ramy czasowe: przepisy rozporządzenia (WE) nr 889/2008 podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1235/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w odniesieniu do ustaleń dotyczących przywozu produktów ekologicznych z krajów trzecich

Ramy czasowe: przepisy rozporządzenia (WE) nr 1235/2008 podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Normy handlowe dla roślin, nasion roślin, produktów pochodzących z roślin, owoców i warzyw

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”)

Zastosowanie mają następujące przepisy tego rozporządzenia:

- w odniesieniu do kwestii horyzontalnych: art. 113, załącznik I, załącznik III oraz załącznik IV
- w odniesieniu do nasion do siewu: art. 157
- w odniesieniu do cukru: załącznik IV pkt B
- w odniesieniu do zbóż/ryżu: załącznik IV pkt A
- w odniesieniu do surowca tytoniowego: art. 123, 124, 126; należy zauważyć, że art. 104 nie ma zastosowania w odniesieniu do niniejszego Układu
- w odniesieniu do chmielu: art. 117, art. 121 akapit pierwszy lit. g), art. 158; należy zauważyć, że art. 185 nie ma zastosowania w odniesieniu do niniejszego Układu
- w odniesieniu do oleju jadalnego/oliwy z oliwek: art. 118, załącznik XVI
- w odniesieniu do żywych roślin, świeżych kwiatów ciętych oraz świeżych liści ozdobnych: załącznik I część XIII
- w odniesieniu do owoców i warzyw: art. 113 a

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1295/2008 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie przywozu chmielu z państw trzecich

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 66/401/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 66/402/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin zbożowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 68/193/EWG z dnia 9 kwietnia 1968 r. w sprawie wprowadzania do obrotu materiału do wegetatywnego rozmnażania winorośli

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2008/72/WE z dnia 15 lipca 2008 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym oraz nasadzeniowym warzyw, innym niż nasiona

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 92/34/EWG z dnia 28 kwietnia 1992 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin owocowych oraz roślinami owocowymi przeznaczonymi do produkcji owoców

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 98/56/WE z dnia 20 lipca 1998 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin ozdobnych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 1999/105/WE z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie obrotu leśnym materiałem rozmnożeniowym

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2001/111/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnosząca się do niektórych cukrów przeznaczonych do spożycia przez ludzi

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2568/91 z dnia 11 lipca 1991 r. w sprawie właściwości oliwy z oliwek i oliwy z wytloczyn oliwek oraz w sprawie odpowiednich metod analizy

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 76/621/EWG z dnia 20 lipca 1976 r. w sprawie ustalenia najwyższego poziomu kwasu erukowego w olejach i tłuszczach przeznaczonych do spożycia przez ludzi oraz w środkach spożywczych zawierających dodatek olejów lub tłuszczów

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2002/53/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie Wspólnego katalogu odmian gatunków roślin rolniczych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2002/54/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym buraka

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2002/55/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2002/56/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu sadzoniakami ziemniaków

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2002/57/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin oleistych i włókniстых

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1019/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie norm handlowych w odniesieniu do oliwy z oliwek

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2568/91 z dnia 11 lipca 1991 r. w sprawie właściwości oliwy z oliwek i oliwy z wytloczyn oliwek oraz w sprawie odpowiednich metod analizy

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2000/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 czerwca 2000 r. odnosząca się do wyrobów kakao-owych i czekoladowych przeznaczonych do spożycia przez ludzi

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2001/113/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnosząca się do dżemów owocowych, galaretek i marmolady oraz słodzonego przecieru z kasztanów przeznaczonych do spożycia przez ludzi

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 1999/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. odnosząca się do ekstraktów kawy i ekstraktów cykorii

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2001/112/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnosząca się do soków owocowych i niektórych podobnych produktów przeznaczonych do spożycia przez ludzi

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1580/2007 z dnia 21 grudnia 2007 r. ustanawiające przepisy wykonawcze do rozporządzeń Rady (WE) nr 2200/96, (WE) nr 2201/96 i (WE) nr 1182/2007 w sektorze owoców i warzyw

Zastosowanie mają wszystkie przepisy rozporządzenia (WE) nr 1580/2007, w tym załączniki, z wyjątkiem tytułu III i tytułu IV tego rozporządzenia.

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Normy handlowe dla żywych zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego

Rozporządzenie (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r. ustanawiające system identyfikacji i rejestracji bydła i dotyczące etykietowania wołowiny i produktów z wołowiny

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1825/2000 z dnia 25 sierpnia 2000 r. określające szczegółowe przepisy stosowania rozporządzenia (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykietowania wołowiny i produktów z wołowiny

Ramy czasowe: przepisy rozporządzenia (WE) nr 1825/2000 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”)

Zastosowanie mają następujące przepisy tego rozporządzenia:

- w odniesieniu do kwestii horyzontalnych: art. 113, załącznik I, załącznik III oraz załącznik IV
- w odniesieniu do drobiu i jaj: załącznik XIV, A, B, C: wszystkie artykuły
- w odniesieniu do cielęciny: art. 113b, załącznik XIa: wszystkie artykuły
- w odniesieniu do dorosłego bydła, świń i owiec: załącznik V
- w odniesieniu do mleka i przetworów mlecznych: art. 114 i art. 115 wraz z załącznikami, załącznik XII: wszystkie artykuły, załącznik XIII: wszystkie artykuły, załącznik XV: wszystkie artykuły

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 566/2008 z dnia 18 czerwca 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zasad wprowadzania do obrotu wołowiny pochodzącej od bydła w wieku do dwunastu miesięcy

Ramy czasowe: przepisy rozporządzenia (WE) nr 566/2008 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj

Zastosowanie mają wszystkie przepisy rozporządzenia (WE) nr 589/2008, z wyjątkiem art. 33-35, załącznika III i załącznika V tego rozporządzenia.

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1249/2008 z dnia 10 grudnia 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrożenia wspólnotowych skal klasyfikacji tusz wołowych, wieprzowych i baranich oraz raportowania ich cen

Zastosowanie mają wszystkie przepisy tego rozporządzenia, z wyjątkiem art. 18, art. 26, art. 35 i art. 37 tego rozporządzenia.

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 617/2008 z dnia 27 czerwca 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w zakresie norm handlowych w odniesieniu do jaj wylęgowych i piskląt drobiu hodowlanego

Ramy czasowe: przepisy rozporządzenia (WE) nr 617/2008 podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 445/2007 z dnia 23 kwietnia 2007 r. ustanawiające niektóre szczegółowe zasady w celu stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 2991/94 określającego normy dla tłuszczów do smarowania oraz stosowania rozporządzenia Rady (EWG) nr 1898/87 w sprawie ochrony nazw stosowanych w obrocie mlekiem i przetworami mlecznymi

Ramy czasowe: przepisy rozporządzenia (WE) nr 445/2007 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2001/114/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnosząca się do niektórych rodzajów częściowo lub całkowicie odwodnionego mleka konserwowanego przeznaczonego do spożycia przez ludzi

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 273/2008 z dnia 5 marca 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1255/1999 w odniesieniu do metod analizy oraz oceny jakości mleka i przetworów mlecznych

Ramy czasowe: przepisy rozporządzenia (WE) nr 273/2008 podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 543/2008 z dnia 16 czerwca 2008 r. wprowadzające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie niektórych norm handlowych w odniesieniu do mięsa drobiowego

Ramy czasowe: przepisy rozporządzenia (WE) nr 543/2008 podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 2001/110/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnosząca się do miodu

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK VIII

DO ROZDZIAŁU 14 (WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE ENERGII) W TYTULE IV

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Ramy czasowe dotyczące postanowień niniejszego załącznika, które Strony ustaliły już w ramach innych umów, będą miały zastosowanie zgodnie z ustaleniami zawartymi w odpowiednich umowach.

Energia elektryczna

Dyrektywa 2009/72/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu zgodnie z harmonogramem ustalonym w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

Rozporządzenie (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu zgodnie z harmonogramem ustalonym w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

Dyrektywa 2005/89/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. dotycząca działań na rzecz zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i inwestycji infrastrukturalnych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu zgodnie z harmonogramem ustalonym w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

Gaz

Dyrektywa 2009/73/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu zgodnie z harmonogramem ustalonym w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

Rozporządzenie (WE) nr 715/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu zgodnie z harmonogramem ustalonym w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

Rozporządzenie (UE) nr 994/2010 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu zgodnie z harmonogramem ustalonym w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

Ropa

Dyrektywa Rady 2009/119/WE z dnia 14 września 2009 r. nakładająca na państwa członkowskie obowiązek utrzymania minimalnych zapasów ropy naftowej lub produktów ropopochodnych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu zgodnie z harmonogramem ustalonym w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

Infrastruktura

Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 617/2010 z dnia 24 czerwca 2010 r. w sprawie zgłaszania Komisji projektów inwestycyjnych dotyczących infrastruktury energetycznej w Unii Europejskiej

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Poszukiwanie i badanie węglowodorów

Dyrektywa 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Efektywność energetyczna

Dyrektywa 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie promowania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Decyzja Komisji z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie określenia szczegółowych wytycznych dotyczących wykonania i stosowania przepisów załącznika II do dyrektywy 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (2008/952/WE)

Ramy czasowe: przepisy tej decyzji podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Decyzja Komisji z dnia 21 grudnia 2006 r. ustanawiająca zharmonizowane wartości referencyjne wydajności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej i ciepła zgodnie z dyrektywą 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (2007/74/WE)

Ramy czasowe: przepisy tej decyzji podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2010/31/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu zgodnie z harmonogramem ustalonym w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywy/rozporządzenia wykonawcze:

- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 278/2009 z dnia 6 kwietnia 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu w zakresie zużycia energii elektrycznej przez zasilacze zewnętrzne w stanie bez obciążenia oraz ich średniej sprawności podczas pracy
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 347/2010 z dnia 21 kwietnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 245/2009 w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla lamp fluorescencyjnych bez wbudowanego statecznika, lamp wyładowczych dużej intensywności oraz stateczników i opraw oświetleniowych służących do zasilania takich lamp
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 245/2009 z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla lamp fluorescencyjnych bez wbudowanego statecznika, dla lamp wyładowczych dużej intensywności, a także dla stateczników i opraw oświetleniowych służących do zasilania takich lamp
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 244/2009 z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla bezkierunkowych lamp do użytku domowego
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 107/2009 z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla prostych set-top boksów
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1275/2008 z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla zużycia energii przez elektryczne i elektroniczne urządzenia gospodarstwa domowego i urządzenia biurowe w trybie czuwania i wyłączenia
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 641/2009 z dnia 22 lipca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla pomp cyrkulacyjnych bezdławnicowych wolnostojących i pomp cyrkulacyjnych bezdławnicowych zintegrowanych z produktami
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 640/2009 z dnia 22 lipca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla silników elektrycznych
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 643/2009 z dnia 22 lipca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla urządzeń chłodniczych przeznaczonych dla gospodarstw domowych
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 642/2009 z dnia 22 lipca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla telewizorów
- Dyrektywa Rady 92/42/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie wymogów sprawności dla nowych kotłów wody gorącej opalanych paliwem płynnym lub gazowym

Ramy czasowe: przepisy zawarte w dyrektywie ramowej, jak również w odpowiednich obowiązujących środkach wykonawczych podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią

Ramy czasowe: podlega wdrożeniu zgodnie z harmonogramem ustalonym w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

Dyrektywy/rozporządzenia wykonawcze:

- Dyrektywa Komisji 2003/66/WE z dnia 3 czerwca 2003 r. zmieniająca dyrektywę 94/2/WE wykonującą dyrektywę Rady 92/75/EWG w zakresie etykiet efektywności energetycznej chłodziarek, chłodziarko-zamrażarek i zamrażarek typu domowego
- Dyrektywa Komisji 2002/40/WE z dnia 8 maja 2002 r. wykonująca dyrektywę Rady 92/75/EWG w sprawie etykiet efektywności energetycznej piekarników elektrycznych typu domowego

- Dyrektywa Komisji 2002/31/WE z dnia 22 marca 2002 r. wykonująca dyrektywę Rady 92/75/EWG w sprawie etykiet efektywności energetycznej urządzeń klimatyzacyjnych typu domowego
- Dyrektywa Komisji 1999/9/WE z dnia 26 lutego 1999 r. zmieniająca dyrektywę 97/17/WE wykonującą dyrektywę Rady 92/75/EWG w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej zmywarek bębnowych typu domowego
- Dyrektywa Komisji 98/11/WE z dnia 27 stycznia 1998 r. wykonująca dyrektywę Rady 92/75/EWG w zakresie etykietowania energii lamp gospodarstwa domowego
- Dyrektywa Komisji 97/17/WE z dnia 16 kwietnia 1997 r. wykonująca dyrektywę Rady 92/75/EWG w zakresie etykiet efektywności energetycznej zmywarek bębnowych typu domowego
- Dyrektywa Komisji 96/89/WE z dnia 17 grudnia 1996 r. zmieniająca dyrektywę 95/12/WE wykonującą dyrektywę Rady 92/75/EWG w zakresie etykiet efektywności energetycznej pralek bębnowych typu domowego
- Dyrektywa Komisji 96/60/WE z dnia 19 września 1996 r. wykonująca dyrektywę Rady 92/75/EWG w zakresie etykiet efektywności energetycznej pralkosuszarek bębnowych typu domowego
- Dyrektywa Komisji 95/13/WE z dnia 23 maja 1995 r. wykonująca dyrektywę Rady 92/75/EWG w zakresie etykiet efektywności energetycznej suszarek bębnowych typu domowego
- Dyrektywa Komisji 95/12/WE z dnia 23 maja 1995 r. wykonująca dyrektywę Rady 92/75/EWG w zakresie etykiet efektywności energetycznej pralek bębnowych typu domowego
- Dyrektywa Komisji 94/2/WE z dnia 21 stycznia 1994 r. wykonująca dyrektywę Rady 92/75/EWG w zakresie etykiet efektywności energetycznej chłodziarek, chłodziarko-zamrażarek i zamrażarek typu domowego
- Dyrektywa Rady 92/75/EWG z dnia 22 września 1992 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez urządzenia gospodarstwa domowego

Ramy czasowe: przepisy zawarte w dyrektywie ramowej, jak również w odpowiednich obowiązujących środkach wykonawczych podlegają wdrożeniu zgodnie z harmonogramem ustalonym w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

Rozporządzenie (WE) nr 106/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Decyzja Rady nr 2006/1005/WE z dnia 18 grudnia 2006 r. dotycząca zawarcia Umowy między rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki a Wspólnotą Europejską w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych

Ramy czasowe: przepisy tej decyzji podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 1222/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Energia odnawialna

Dyrektywa 2009/28/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu zgodnie z harmonogramem ustalonym w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

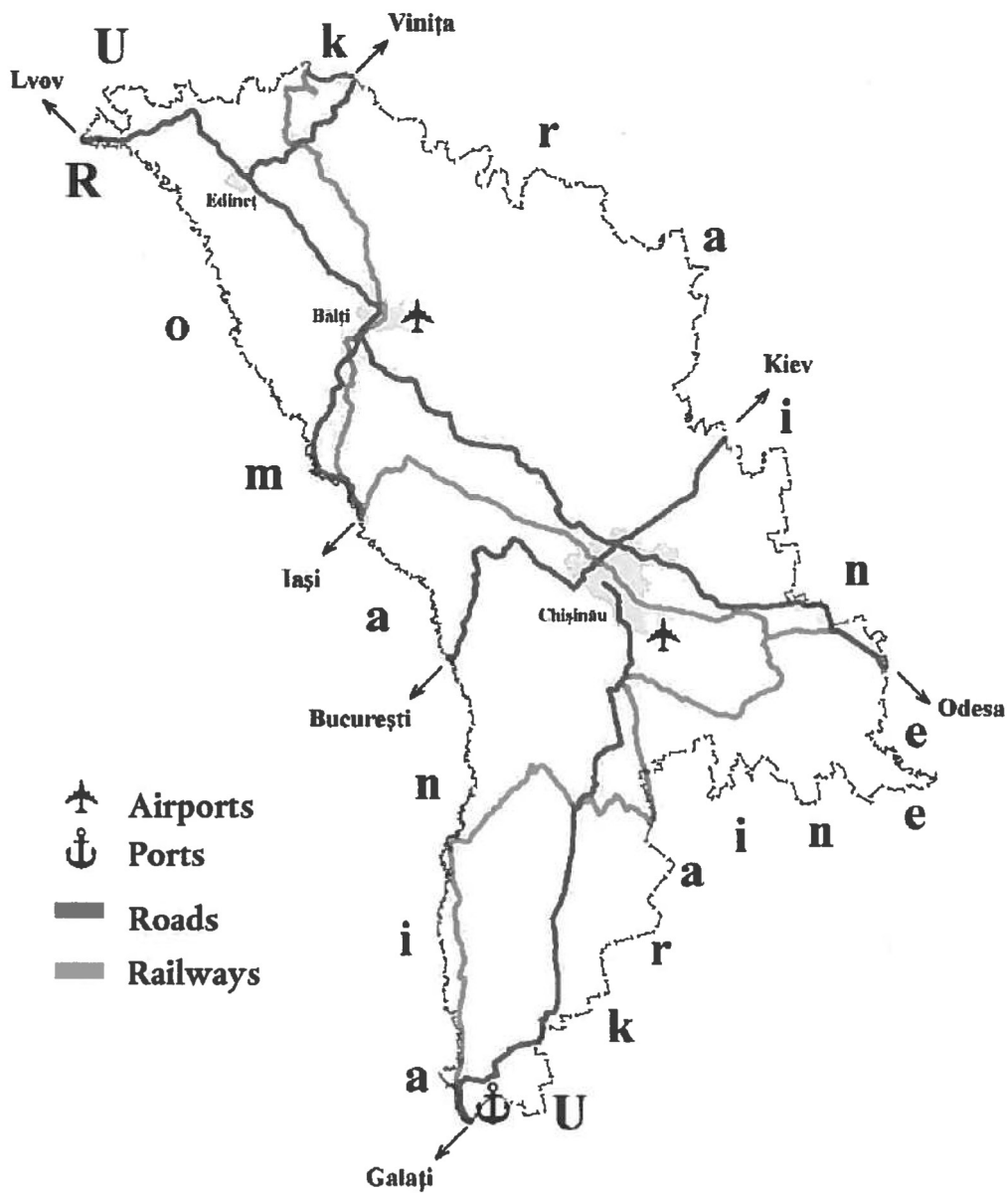
ZAŁĄCZNIK IX

DO ROZDZIAŁU 15 (TRANSPORT) W TYTULE IV

1. Strony postanowiły, że będą współpracować na rzecz rozwijania strategicznej sieci transportu na terytorium Republiki Mołdawii. Orientacyjna mapa strategicznej sieci transportu zaproponowanej przez Republikę Mołdawii znajduje się w niniejszym załączniku (zob. pkt 6 niniejszego załącznika).
2. W tym kontekście Strony uznają znaczenie wdrożenia głównych działań priorytetowych przewidzianych w strategii inwestycji na rzecz infrastruktury transportowej w Republice Mołdawii, ukierunkowanych na modernizację i rozbudowę przebiegających przez terytorium Republiki Mołdawii połączeń kolejowych i drogowych o znaczeniu międzynarodowym, począwszy od dróg krajowych M3 Kiszyniów — Giurgiulesti oraz M14 Brześć — Bryczany — Tyraspol — Odessa, a także na doskonalenie i modernizację połączeń kolejowych z krajami sąsiadującymi, wykorzystywanych w ruchu międzynarodowym i tranzytowym.
3. Strony uznają znaczenie, jakie ma poprawa połączeń transportowych i uczynienie ich sprawniejszymi, bezpieczniejszymi i bardziej niezawodnymi. Przyniesie to obopólne korzyści zarówno UE, jak i Republice Mołdawii. Strony będą współpracować w celu rozwijania dalszych połączeń transportowych, zwłaszcza poprzez:
  - a) współpracę polityczną, usprawnienie procedur administracyjnych na przejściach granicznych oraz usunięcie wąskich gardeł w obrębie infrastruktury;
  - b) współpracę w dziedzinie transportu w ramach Partnerstwa Wschodniego;
  - c) współpracę z międzynarodowymi instytucjami finansowymi, która może przyczynić się do poprawy transportu;
  - d) dalszy rozwój mechanizmu koordynacji i systemu informacji w Republice Mołdawii w celu zapewnienia skuteczności i przejrzystości planowania infrastruktury, w tym systemów zarządzania ruchem, pobierania opłat i finansowania;
  - e) przyjęcie działań ułatwiających przekraczanie granic zgodnie z postanowieniami rozdziału 5 (Ułatwienia celne i handlowe) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, które zmierzają do poprawy funkcjonowania sieci transportu w celu zwiększenia płynności przepływów transportowych między UE, Republiką Mołdawii i partnerami regionalnymi;
  - f) wymianę najlepszych praktyk dotyczących kwestii finansowania projektów (zarówno w zakresie infrastruktury jak i działań horyzontalnych), w tym partnerstw publiczno-prywatnych, odpowiedniego prawodawstwa i obciążania użytkowników opłatami;
  - g) uwzględnienie, w stosownych przypadkach, przepisów dotyczących środowiska, określonych w rozdziale 16 (Środowisko) tytułu IV (Współpraca gospodarcza i sektorowa) niniejszego Układu, zwłaszcza strategicznej oceny oddziaływania, oceny oddziaływania na środowisko oraz prawodawstwa UE dotyczącego przyrody i jakości powietrza;
  - h) rozwój skutecznych systemów zarządzania ruchem, takich jak europejski system zarządzania ruchem kolejowym, na szczeblu regionalnym, co pozwoli zapewnić efektywność kosztową, interoperacyjność i wysoką jakość.
4. Strony będą współpracować w celu przyłączenia strategicznej sieci transportu Republiki Mołdawii do transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) oraz sieci regionalnych.
5. Strony dążyć będą do określenia projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, realizowanych w obrębie strategicznej sieci transportu w Republice Mołdawii.

6. Mapa (Mapa strategicznych sieci transportu na terytorium Republiki Mołdawii):

Map of Strategic transport networks for the territory of the Republic of Moldova

ZAŁĄCZNIK X

DO ROZDZIAŁU 15 (TRANSPORT) TYTUŁU IV

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Transport drogowy

Warunki techniczne

Dyrektywa Rady 92/6/EWG z dnia 10 lutego 1992 r. w sprawie montowania i zastosowania urządzeń ograniczenia prędkości w niektórych kategoriach pojazdów silnikowych we Wspólnocie

Ramy czasowe: w odniesieniu do wszystkich pojazdów wykonujących transport międzynarodowy przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

W odniesieniu do wszystkich pojazdów wykonujących transport krajowy, już zarejestrowanych w momencie wejścia w życie niniejszego Układu, przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

W odniesieniu do wszystkich pojazdów rejestrowanych po raz pierwszy, przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu jednego roku po dniu wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 96/53/WE z dnia 25 lipca 1996 r. ustanawiająca dla niektórych pojazdów drogowych poruszających się na terytorium Wspólnoty maksymalne dopuszczalne wymiary w ruchu krajowym i międzynarodowym oraz maksymalne dopuszczalne obciążenia w ruchu międzynarodowym

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2009/40/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie badań zdatności do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Warunki bezpieczeństwa

Dyrektywa Rady 91/439/EWG z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie praw jazdy

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- wprowadzenie kategorii praw jazdy (art. 3)
- warunki wydawania praw jazdy (art. 4, 5, 6 i 7)
- wymogi związane z egzaminami na prawo jazdy (załączniki II i III),

które zostaną zastąpione najpóźniej w dniu 19 stycznia 2013 r. odpowiednimi przepisami dyrektywy 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy.

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu wraz z wejściem w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2008/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 września 2008 r. w sprawie transportu lądowego towarów niebezpiecznych

Ramy czasowe: w odniesieniu do wszystkich pojazdów wykonujących transport międzynarodowy przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu wraz z wejściem w życie niniejszego Układu.

W odniesieniu do wszystkich pojazdów wykonujących transport krajowy, już zarejestrowanych w momencie wejścia w życie niniejszego Układu, przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Warunki społeczne

Rozporządzenie (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego

Ramy czasowe: w odniesieniu do wszystkich pojazdów wykonujących transport międzynarodowy przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu wraz z wejściem w życie niniejszego Układu.

W odniesieniu do wszystkich pojazdów wykonujących transport krajowy, już zarejestrowanych w momencie wejścia w życie niniejszego Układu, przepisy tego rozporządzenia, z wyjątkiem art. 27 dotyczącego tachografów cyfrowych, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Przepisy określone w art. 27 dotyczące tachografów cyfrowych podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2006/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie minimalnych warunków wykonania rozporządzeń Rady (EWG) nr 3820/85 i nr 3821/85 dotyczących przepisów socjalnych odnoszących się do działalności w transporcie drogowym

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 1071/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dotyczące warunków wykonywania zawodu przewoźnika drogowego

Zastosowanie mają następujące przepisy tego rozporządzenia:

- art. 3, 4, 5, 6, 7 (bez wartości pieniężnej określającej sytuację finansową), 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15 oraz załącznik I do tego rozporządzenia

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2002/15/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2002 r. w sprawie organizacji czasu pracy osób wykonujących czynności w trasie w zakresie transportu drogowego

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2003/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie wstępnej kwalifikacji i okresowego szkolenia kierowców niektórych pojazdów drogowych do przewozu rzeczy lub osób

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Warunki fiskalne

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/62/WE z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy ciężarowe

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Transport kolejowy

Dostęp do rynku i infrastruktury

Dyrektywa Rady 91/440/EWG z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie rozwoju kolei wspólnotowych

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- wprowadzenie niezależnego zarządzania i poprawa sytuacji finansowej (art. 2, 3, 4, 5 i 9)
- oddzielenie infrastruktury zarządzania od transportu (art. 6, 7 i 8)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 95/18/WE z dnia 19 czerwca 1995 r. w sprawie wydawania licencji przedsiębiorstwom kolejowym

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- wprowadzenie licencji na warunkach wyszczególnionych w art. 1, 2, 3, 4 (z wyjątkiem art. 4 ust. 5, art. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 i 15 tej dyrektywy)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2001/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2001 r. w sprawie alokacji zdolności przepustowej infrastruktury kolejowej i pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej oraz przyznawania świadectw bezpieczeństwa

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (UE) nr 913/2010 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2010 r. w sprawie europejskiej sieci kolejowej ukierunkowanej na konkurencyjny transport towarowy

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Warunki techniczne i warunki bezpieczeństwa, interoperacyjność

Dyrektywa 2004/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa kolei wspólnotowych (Dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa kolei)

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie przyznawania uprawnień maszynistom prowadzącym lokomotywy i pociągi w obrębie systemu kolejowego Wspólnoty

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2008/57/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2008/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 września 2008 r. w sprawie transportu lądowego towarów niebezpiecznych

Ramy czasowe: w odniesieniu do wszystkich pojazdów wykonujących transport międzynarodowy przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu wraz z wejściem w życie niniejszego Układu.

W odniesieniu do wszystkich pojazdów wykonujących transport krajowy, już zarejestrowanych w momencie wejścia w życie niniejszego Układu, przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Transport kombinowany

Dyrektywa Rady 92/106/EWG z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie ustanowienia wspólnych zasad dla niektórych typów transportu kombinowanego towarów między państwami członkowskimi

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Pozostałe aspekty

Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Transport lotniczy

Wszec stronna Umowa o wspólnym obszarze lotniczym między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Republiką Mołdawii, podpisana dnia 26 czerwca 2012 r. w Brukseli, która zawiera wykaz i harmonogram wdrażania odpowiedniego dorobku prawnego UE w dziedzinie lotnictwa.

Transport wodny śródlądowy

Funkcjonowanie rynku

Dyrektywa Rady 96/75/WE z dnia 19 listopada 1996 r. w sprawie systemów czarterowania i wyznaczania stawek przewozowych w krajowej i międzynarodowej żegludze śródlądowej we Wspólnocie

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dostęp do zawodu

Dyrektywa Rady 87/540/EWG z dnia 9 listopada 1987 r. w sprawie dostępu do zawodu przewoźnika towarów drogą wodną w transporcie krajowym i międzynarodowym i wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji dla tego zawodu

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 96/50/WE z dnia 23 lipca 1996 r. w sprawie harmonizacji warunków uzyskiwania krajowych patentów kapitanów łodzi do celów przewozu towarów i pasażerów śródlądowymi wodnymi drogami we Wspólnocie

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Bezpieczeństwo

Dyrektywa 2006/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiająca wymagania techniczne dla statków żeglugi śródlądowej

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2008/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 września 2008 r. w sprawie transportu lądowego towarów niebezpiecznych

Ramy czasowe: w odniesieniu do wszystkich pojazdów wykonujących transport międzynarodowy przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu wraz z wejściem w życie niniejszego Układu.

W odniesieniu do wszystkich pojazdów wykonujących transport krajowy, już zarejestrowanych w momencie wejścia w życie niniejszego Układu, przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Usługi informacji rzecznej

Dyrektywa 2005/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie zharmonizowanych usług informacji rzecznej (RIS) na śródlądowych drogach wodnych we Wspólnocie

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK XI

DO ROZDZIAŁU 16 (ŚRODOWISKO)

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Ramy czasowe dotyczące postanowień niniejszego załącznika, które Strony ustaliły już w ramach innych umów będą miały zastosowanie zgodnie z ustaleniami zawartymi w odpowiednich umowach.

Zarządzanie w zakresie środowiska i włączenie środowiska do pozostałych obszarów polityki

Dyrektywa 2011/92/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie wymogu, aby projekty zaliczone do kategorii wymienionych w załączniku I podlegały ocenie oddziaływania na środowisko oraz procedury ustalenia, które z kategorii przedsięwzięć wymienionych w załączniku II podlegają ocenie oddziaływania na środowisko (art. 4)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- określenie zakresu informacji, które mają być dostarczone przez wykonawcę (art. 5)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie procedury konsultacji z władzami odpowiedzialnymi za środowisko oraz procedury konsultacji społecznej (art. 6)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- dokonanie uzgodnień z krajami sąsiadującymi dotyczących wymiany informacji i konsultacji (art. 7)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustalenie sposobów powiadamiania społeczeństwa o decyzji dotyczącej wniosku o zezwolenie na inwestycję (art. 9)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- wprowadzenie skutecznych, niezbyt drogich i terminowych procedur odwoławczych na szczeblu administracyjnym i sądowym, obejmujących społeczeństwo i organizacje pozarządowe (art. 11)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie procedury podejmowania decyzji w odniesieniu do tego, które plany lub programy wymagają przeprowadzenia strategicznych ocen wpływu na środowisko, oraz ustanowienie wymogów poddania ocenie planów lub programów, dla których niezbędne są strategiczne oceny wpływu (art. 3)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie procedury konsultacji z organami odpowiedzialnymi za środowisko oraz procedury konsultacji społecznej (art. 6)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- dokonanie uzgodnień z sąsiadującymi państwami dotyczących wymiany informacji i konsultacji (art. 7)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- dokonanie praktycznych ustaleń pozwalających na udostępnianie informacji o środowisku społeczeństwu oraz mających zastosowanie wyjątków (art. 3 i 4)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- zapewnienie udostępniania społeczeństwu informacji o środowisku przez organy władzy publicznej (art. 3 ust. 1)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie procedur odwoławczych od decyzji o nieudostępnieniu informacji o środowisku lub jedynie jej częściowemu udostępnieniu (art. 6)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie systemu rozpowszechniania w społeczeństwie informacji o środowisku (art. 7)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie mechanizmu przekazywania społeczeństwu informacji (art. 2 ust. 2 lit. a) i d))

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie mechanizmu konsultacji społecznych (art. 2 ust. 2 lit. b) i art. 2 ust. 3)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie mechanizmu uwzględniania komentarzy i opinii społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji (art. 2 ust. 2 lit. c))

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- gwarantowanie skutecznego, terminowego i niezbyt drogiego dostępu do wymiaru sprawiedliwości na szczeblu administracyjnym i sądowym w odniesieniu do materialnej i proceduralnej zgodności z prawem decyzji, aktów lub zaniechań organów władz publicznych w ramach tych procedur dla zainteresowanej społeczności, w tym organizacji pozarządowych (art. 3 ust. 7 i art. 4 ust. 4, oceny oddziaływania na środowisko oraz IPPC (EDI))

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Jakość powietrza

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów (art. 3)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- wyznaczenie i klasyfikacja stref i aglomeracji (art. 4)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie systemu oceny obejmującego odpowiednie kryteria oceny jakości powietrza pod względem zanieczyszczeń powietrza (art. 5, 6 i 9)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 9 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie planów ochrony powietrza dla stref i aglomeracji, w których poziom zanieczyszczeń przekracza wartości dopuszczalne lub wartości docelowe (art. 23)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 9 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie planów działań krótkoterminowych dla stref i aglomeracji, w których istnieje zagrożenie przekroczenia progu alarmowego (art. 24)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 9 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie systemu podawania informacji do wiadomości publicznej (art. 26)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- wyznaczenie i klasyfikacja stref i aglomeracji (art. 3)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie systemu oceny obejmującego odpowiednie kryteria oceny jakości powietrza pod względem zanieczyszczeń powietrza (art. 4)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 9 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- podjęcie środków w celu utrzymania/poprawy jakości powietrza w odniesieniu do istotnych zanieczyszczeń (art. 3)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 9 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie systemu podawania informacji do wiadomości publicznej (art. 7)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 1999/32/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. odnosząca się do redukcji zawartości siarki w niektórych paliwach ciekłych

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- ustanowienie skutecznego systemu pobierania próbek i odpowiednich metod analitycznych przeprowadzania analizy (art. 6)

- zakaz stosowania ciężkiego oleju opałowego oraz oleju napędowego o wyższej zawartości siarki niż wartości dopuszczalne (art. 3 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1)
- zastosowanie wartości dopuszczalnych w przypadku zawartości siarki w paliwach żeglugowych (art. 4a i 4b)

Ramy czasowe: podlega wdrożeniu zgodnie z harmonogramem ustalonym w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

Dyrektywa Rady 94/63/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie kontroli emisji lotnych związków organicznych (LZO) wynikających ze składowania paliwa i jego dystrybucji z terminali do stacji paliw zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- identyfikacja wszystkich terminali dla magazynowania i załadunku paliw (art. 2)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie środków technicznych w celu zmniejszenia ubytków paliwa w urządzeniach do magazynowania w terminalach oraz stacjach paliw, a także podczas załadunku i rozładunku ruchomych cystern w terminalach (art. 3, 4 i 6 oraz załącznik III)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- zapewnienie spełniania wymogów przez wszystkie suwnice bramowe przeznaczone do załadunku samochodów-cystern oraz ruchome cysterny (art. 4 i 5)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2004/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie ograniczeń emisji lotnych związków organicznych w wyniku stosowania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz produktach do odnawiania pojazdów

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- określenie maksymalnych dopuszczalnych zawartości LZO w odniesieniu do farb i lakierów (art. 3 oraz załącznik II, faza II)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie wymagań zapewniających etykietowanie produktów wprowadzanych do obrotu oraz wprowadzanie do obrotu produktów zgodnych ze stosownymi wymaganiami (art. 3 i 4)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2001/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie krajowych poziomów emisji dla niektórych rodzajów zanieczyszczenia powietrza

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwych organów odpowiedzialnych za przekazywanie inwentaryzacji emisji i sprawozdawczość w ramach dyrektywy

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- opracowanie programów krajowych w celu osiągnięcia krajowych poziomów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- spełnienie wszystkich pozostałych wymogów, w tym krajowych poziomów emisji

W ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu zastosowanie mają krajowe poziomy emisji ustalone w pierwotnym protokole z Göteborga z 1999 r. dotyczącego przeciwdziałania zakwaszeniu, eutrofizacji i powstawaniu ozonu w warstwie przyziemnej.

Ponadto w tym okresie Republika Mołdawii będzie starać się ratyfikować protokół z Göteborga, w tym zmiany przyjęte w 2012 r.

Jakość wód i zarządzanie zasobami

Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, zmieniona decyzją nr 2455/2001/WE

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- identyfikacja obszarów dorzeczy i opracowanie uzgodnień administracyjnych dotyczących międzynarodowych rzek, jezior i wód przybrzeżnych (art. 3)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- analiza charakterystyki obszarów dorzeczy (art. 5)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- utworzenie programów monitorowania jakości wody (art. 8)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- przygotowanie planów gospodarowania wodami w dorzeczu, konsultacje ze społeczeństwem i publikowanie tych planów (art. 13 i 14)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- dokonanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego (art. 4 i 5)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- przygotowanie map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego (art. 6)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- opracowanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym (art. 7)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych, zmieniona dyrektywą 98/15/WE i rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003

Zastosowanie mają następujące przepisy dyrektywy 91/271/EWG:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ocena stanu zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- identyfikacja wrażliwych obszarów i aglomeracji (art. 5 oraz załącznik II)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- przygotowanie programu technicznego i programu inwestycji na potrzeby realizacji wymogów dotyczących oczyszczania ścieków komunalnych (art. 17)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie norm dla wody pitnej (art. 4 i 5)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie systemu monitorowania (art. 6 i 7)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie mechanizmu zapewniania informacji konsumentom (art. 13)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego, zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

ustanowienie programów monitorowania (art. 6)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

identyfikacja wód dotkniętych zanieczyszczeniami i wód zagrożonych zanieczyszczeniem, a także wyznaczanie stref zagrożonych zanieczyszczeniem azotanami (art. 3)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie programów działania i zbiorów dobrej praktyki rolniczej w odniesieniu do stref zagrożonych zanieczyszczeniem azotanami (art. 4 i 5)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Gospodarka odpadami i zarządzanie zasobami

Dyrektywa 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- przygotowanie planów gospodarki odpadami zgodnie z pięciostopniową hierarchią postępowania z odpadami oraz programami zapobiegania powstawaniu odpadów (rozdział V)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie mechanizmu pełnego pokrycia kosztów zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” oraz zasady rozszerzonej odpowiedzialności producenta (art. 14)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie systemu zezwoleń dla zakładów lub przedsiębiorstw wykonujących czynności unieszkodliwiania lub odzyskiwania, ze specjalnymi zobowiązaniami w odniesieniu do zarządzania odpadami niebezpiecznymi (rozdział IV)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie rejestru zakładów i przedsiębiorstw zajmujących się zbieraniem i transportem odpadów (rozdział IV)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów, zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- klasyfikowanie składowisk odpadów (art. 4)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- przygotowanie strategii krajowej dotyczącej zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, które trafiają na składowiska (art. 5)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie systemu składania wniosków i udzielania zezwoleń oraz procedur przyjmowania odpadów (art. 5-7, 11, 12 i 14)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie procedur kontroli i nadzoru w fazie eksploatacji składowisk odpadów oraz procedur zamknięcia i poeksploatacyjnego nadzoru składowisk odpadów (art. 12 i 13)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie planu zagospodarowania dla istniejących składowisk odpadów (art. 14)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie mechanizmu kosztowego (art. 10)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- zapewnienie, aby odpady były poddawane obróbce przed składowaniem (art. 6)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie systemu zapewniającego sporządzanie przez operatorów planów gospodarowania odpadami (identyfikacja i klasyfikacja obiektów unieszkodliwiania odpadów; charakterystyka odpadów) (art. 4 i 9)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie systemu zezwoleń, gwarancji finansowych oraz systemu inspekcji (art. 7, 14 i 17)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie procedur zarządzania wyrobiskami poeksploatacyjnymi i ich monitorowania (art. 10)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie procedur zamknięcia i po zamknięciu obiektów unieszkodliwiania odpadów górniczych (art. 12)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- sporządzenie spisu zamkniętych obiektów unieszkodliwiania odpadów górniczych (art. 20)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Ochrona przyrody

Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ocena gatunków ptactwa wymagających szczególnych środków ochrony i regularnie występujących gatunków wędrownych

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- identyfikacja i wyznaczenie obszarów specjalnej ochrony dla gatunków ptactwa (art. 4 ust. 1)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie szczególnych środków ochrony w celu ochrony regularnie występujących gatunków wędrownych (art. 4 ust. 2)

Ramy czasowe: podlega wdrożeniu zgodnie z harmonogramem ustalonym w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

- ustanowienie powszechnego systemu ochrony wszystkich gatunków dzikiego ptactwa, z których szczególną grupą są gatunki, na które organizowane są polowania, a także zakaz określonych sposobów chwytania lub zabijania (art. 5, 6, 7, 8, art. 9 ust. 1 i art. 9 ust. 2).

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, zmieniona dyrektywami 97/62/WE i 2006/105/WE oraz rozporządzeniem (WE) 1882/2003

Zastosowanie mają następujące przepisy dyrektywy 92/43/EWG:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- przygotowanie wykazu terenów, wyznaczanie ich oraz ustalenie priorytetów w związku z zarządzaniem tymi terenami (w tym sporządzenie wykazu potencjalnych terenów w obrębie sieci Emerald i ustanowienie środków ochrony i gospodarowania tymi terenami) (art. 4)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie środków wymaganych na potrzeby ochrony takich terenów (art. 6)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie systemu monitorowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków (art. 11)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie systemu ścisłej ochrony gatunków w odniesieniu do gatunków wymienionych w załączniku IV do tej dyrektywy, stosownie do sytuacji Republiki Mołdawii (art. 12)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie mechanizmu promowania edukacji oraz przekazywania ogólnych informacji do wiadomości publicznej (art. 22)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Zanieczyszczenia przemysłowe i zagrożenia przemysłowe

Dyrektywa 2010/75/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola)

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- identyfikacja instalacji, które wymagają pozwolenia (załącznik I)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- wykonanie BAT z uwzględnieniem konkluzji z dokumentów referencyjnych BAT (art. 14 ust. 3-6 i art. 15 ust. 2-4)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie zintegrowanego systemu pozwoleń (art. 4-6, 12, 21 i 24 oraz załącznik IV)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie i wdrożenie mechanizmu monitorowania zgodności (art. 8, art. 14 ust. 1 lit. d) oraz art. 23 ust. 1)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie dopuszczalnych wielkości emisji dla obiektów energetycznego spalania (art. 30 oraz załącznik V)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- przygotowanie przejściowych planów krajowych redukcji łącznej emisji rocznej z istniejących obiektów (rozwiązanie opcjonalne w stosunku do określania dopuszczalnych wielkości emisji dla istniejących obiektów) (art. 32)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 96/82/WE z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi, zmieniona dyrektywą 2003/105/WE i rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003

Zastosowanie mają następujące przepisy dyrektywy 96/82/WE:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie skutecznych mechanizmów koordynacji między właściwymi organami

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- ustanowienie systemów dostarczania zawiadomień zawierających informacje o odnośnych zakładach objętych dyrektywą Seveso i zgłaszania poważnych awarii (art. 6, 14 i 15)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Chemikalia

Rozporządzenie (WE) nr 689/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 czerwca 2008 r. dotyczące wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów

Zastosowanie mają następujące przepisy tego rozporządzenia:

- wdrożenie procedury powiadomienia o wywozie (art. 7)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- wdrażanie procedur postępowania z powiadomieniami o wywozie przesłanymi przez inne państwa (art. 8)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- określenie procedur sporządzania i przedkładania powiadomień o ostatecznych działaniach regulacyjnych (art. 10)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- określenie procedur sporządzania i przedkładania decyzji w sprawie przywozu (art. 12)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- wdrożenie procedury PIC w odniesieniu do wywozu niektórych chemikaliów, w szczególności tych wymienionych w załączniku III do konwencji rotterdamskiej w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami (art. 13)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- wdrażanie wymogów w zakresie etykietowania i pakowania wywożonych chemikaliów (art. 16)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- wyznaczanie organów krajowych kontrolujących przywóz i wywóz chemikaliów (art. 17)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin

Zastosowanie mają następujące przepisy tego rozporządzenia:

- wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów (art. 43)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- dokonywanie klasyfikowania, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (art. 4)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów

Zastosowanie mają następujące przepisy tego rozporządzenia:

- wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów, organów odpowiedzialnych za egzekwowanie przepisów oraz stworzenie systemu monitorowania i kontroli (art. 121 i 125)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- przyjęcie krajowych przepisów dotyczących kar stosowanych w przypadku naruszeń przepisów krajowych dotyczących chemikaliów (art. 126)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- przyjęcie krajowych przepisów ustanawiających krajowy system rejestracji substancji chemicznych i mieszanin (tytuł II, art. 5, 6, 7 i 14)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- przyjęcie krajowych przepisów dotyczących przekazywania informacji o substancjach chemicznych i mieszanin w łańcuchu dostaw i obowiązków dalszych użytkowników (tytuł IV i V, art. 31 i 37)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

- przyjęcie krajowych przepisów w sprawie przyjęcia wykazu ograniczeń, określonych w załączniku XVII do rozporządzenia REACH (tytuł VIII, art. 67)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK XII

DO ROZDZIAŁU 17 (DZIAŁANIA W DZIEDZINIE KLIMATU) W TYTULE IV

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Zmiana klimatu i ochrona warstwy ozonowej

Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- ustanowienie systemu identyfikowania odnośnych instalacji oraz identyfikowania gazów cieplarnianych (załącznik I i II)
- ustanowienie systemów monitorowania, sprawozdawczości, weryfikacji i egzekwowania oraz procedur konsultacji społecznych (art. 9, 14-17, 19 i 21)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 842/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie niektórych fluorowanych gazów cieplarnianych

Zastosowanie mają następujące przepisy tego rozporządzenia:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- ustanowienie/dostosowanie krajowych wymagań w odniesieniu do szkoleń i certyfikacji odpowiedniego personelu i przedsiębiorstw (art. 5)
- ustanowienie systemów sprawozdawczości w celu uzyskiwania z odnośnych sektorów danych o emisji (art. 6)
- ustanowienie systemu egzekwowania (art. 13)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 1005/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową

Zastosowanie mają następujące przepisy tego rozporządzenia:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- wprowadzenie zakazu produkcji substancji kontrolowanych, z wyjątkiem szczególnych zastosowań oraz — do 2019 r. — wodorochlorofluorowęglowodorów (HCFC) (art. 4)
- wprowadzenie zakazu wprowadzania do obrotu i stosowania substancji kontrolowanych, z wyjątkiem zregenerowanych HCFC, które mogą być stosowane jako czynnik chłodniczy do 2015 r. (art. 5 i 11)
- określenie warunków produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania substancji kontrolowanych do wyłączonych zastosowań (w charakterze substratów, czynników ułatwiających procesy chemiczne, nieodzwonne zastosowania laboratoryjne i analityczne, krytyczne zastosowania halonów) oraz indywidualne odstępstwa, w tym zastosowania bromku metylu w nagłych przypadkach (rozdział III)
- ustanowienie systemu licencjonowania przywozu i wywozu substancji kontrolowanych do wyłączonych zastosowań (rozdział IV) oraz obowiązków państw członkowskich i przedsiębiorstw w zakresie sprawozdawczości (art. 26 i 27)

- ustanowienie obowiązku odzyskiwania, poddawania recyklingowi, regenerowania lub niszczenia zużytych substancji kontrolowanych (art. 22)
- ustanowienie procedur monitorowania i kontroli wycieku substancji kontrolowanych (art. 23)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 98/70/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 1998 r. odnosząca się do jakości benzyny i olejów napędowych

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- przeprowadzanie oceny krajowego zużycia paliwa
- ustanowienie systemu monitorowania jakości paliwa (art. 8)
- wprowadzenie zakazu obrotu benzyną z zawartością ołowiu (art. 3 ust. 1)
- dopuszczenie do obrotu benzyny bezołowiowej, oleju napędowego oraz olejów napędowych przeznaczonych do maszyn jezdnych nieporuszających się po drogach i ciągników rolniczych oraz leśnych jedynie wówczas, gdy spełniają one odpowiednie wymogi (art. 3 i 4)
- ustanowienie ram regulacyjnych obejmujących wyjątkowe sytuacje oraz systemu gromadzenia danych krajowych dotyczących jakości paliwa (art. 7 i 8)

Ramy czasowe: wspomniane przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK XIII

DO ROZDZIAŁU 21 (ZDROWIE PUBLICZNE) W TYTULE IV

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Tytoń

Dyrektywa 2001/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 czerwca 2001 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących produkcji, prezentowania i sprzedaży wyrobów tytoniowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2003/33/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, odnoszących się do reklamy i sponsorowania wyrobów tytoniowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Zalecenie Rady 2003/54/WE z dnia 2 grudnia 2002 r. w sprawie zapobiegania paleniu i inicjatyw mających na celu wzmocnienie walki z tytoniem

Ramy czasowe: nie dotyczy.

Zalecenie Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie środowisk wolnych od dymu tytoniowego (2009/C 296/02)

Ramy czasowe: nie dotyczy.

Choroby zaraźliwe

Decyzja nr 2119/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 września 1998 r. ustanawiająca sieć nadzoru i kontroli epidemiologicznej chorób zakaźnych we Wspólnocie

Ramy czasowe: przepisy tej decyzji podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Decyzja Komisji nr 2000/96/WE z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie stopniowego obejmowania chorób zakaźnych siecią wspólnotową zgodnie z decyzją nr 2119/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

Ramy czasowe: przepisy decyzji nr 2000/96/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Decyzja Komisji nr 2002/253/WE z dnia 19 marca 2002 r. ustanawiająca definicje przypadku w celu zgłaszania chorób zakaźnych do sieci wspólnotowej na podstawie decyzji 2119/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

Ramy czasowe: przepisy decyzji nr 2002/253/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Decyzja Komisji 2000/57/WE z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie systemu wczesnego ostrzegania i reagowania w celu zapobiegania i kontroli chorób zakaźnych na mocy decyzji nr 2119/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

Ramy czasowe: przepisy decyzji 2000/57/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Krew

Dyrektywa 2002/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. ustanawiająca normy jakości i bezpiecznego pobierania, badania, preparatyki, przechowywania, wydawania krwi ludzkiej i składników krwi

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2004/33/WE z dnia 22 marca 2004 r. wykonująca dyrektywę 2002/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie niektórych wymagań technicznych dotyczących krwi i składników krwi

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2004/33/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2005/62/WE z dnia 30 września 2005 r. wykonująca dyrektywę 2002/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie norm i specyfikacji wspólnotowych odnoszących się do systemu jakości obowiązującego w placówkach służby krwi

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2005/62/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2005/61/WE z dnia 30 września 2005 r. wykonująca dyrektywę 2002/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie wymogów dotyczących śledzenia losów krwi oraz powiadamiania o poważnych, niepożądanych reakcjach i zdarzeniach

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2005/61/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Organy, tkanki i komórki

Dyrektywa 2004/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie ustalenia norm jakości i bezpiecznego oddawania, pobierania, testowania, przetwarzania, konserwowania, przechowywania i dystrybucji tkanek i komórek ludzkich

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2006/17/WE z dnia 8 lutego 2006 r. wprowadzająca w życie dyrektywę 2004/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do niektórych wymagań technicznych dotyczących dawstwa, pobierania i badania tkanek i komórek ludzkich

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2006/17/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2006/86/WE z dnia 24 października 2006 r. wykonująca dyrektywę 2004/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie wymagań dotyczących możliwości śledzenia, powiadamiania o poważnych i niepożądanych reakcjach i zdarzeniach oraz niektórych wymagań technicznych dotyczących kodowania, przetwarzania, konserwowania, przechowywania i dystrybucji tkanek i komórek ludzkich

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2006/86/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/53/UE z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie norm jakości i bezpieczeństwa narządów ludzkich przeznaczonych do przeszczepienia

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Zdrowie psychiczne — uzależnienie od narkotyków

Zalecenie Rady 2003/488/WE z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie profilaktyki i ograniczania szkód zdrowotnych w związku z uzależnieniem od narkotyków

Ramy czasowe: nie dotyczy.

Alkohol

Zalecenie Rady 2001/458/WE z dnia 5 czerwca 2001 r. w sprawie spożywania alkoholu przez ludzi młodych, a zwłaszcza dzieci i młodzież

Ramy czasowe: nie dotyczy.

Rak

Zalecenie Rady 2003/878/WE z dnia 2 grudnia 2003 r. w sprawie badań przesiewowych w kierunku nowotworów

Ramy czasowe: nie dotyczy.

Zapobieganie urazom i propagowanie bezpieczeństwa

Zalecenie Rady (2007/C 164/01) z dnia 31 maja 2007 r. w sprawie zapobiegania urazom i propagowania bezpieczeństwa

Ramy czasowe: nie dotyczy.

ZAŁĄCZNIK XIV

**DO ROZDZIAŁU 25 (WSPÓLPRACA W OBSZARZE KULTURY, POLITYKI AUDIOWIZUALNEJ I MEDIÓW)
W TYTULE IV**

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Dyrektywa 2007/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniająca dyrektywę Rady 89/552/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2007/65/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Konwencja Unesco z 2005 r. w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego

Ramy czasowe: nie dotyczy.

ZAŁĄCZNIK XV

ZNOSZENIE CEŁ

1. Strony znoszą wszystkie cła na towary pochodzące z terytorium drugiej Strony od dnia wejścia w życie niniejszego Układu, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2, 3 i 4 oraz bez uszczerbku dla ust. 5 niniejszego załącznika.
2. Produkty wymienione w załączniku XV-A są przywożone do Unii bezcłowo w granicach kontyngentów taryfowych określonych w tym załączniku. Stawka należności celnej stosowana względem kraju najbardziej uprzywilejowanego („KNU”) ma zastosowanie do przywozu przekraczającego poziom kontyngentu taryfowego.
3. Produkty wymienione w załączniku XV-B podlegają cłu przywozowemu przy przywozie do UE, ale są zwolnione ze składnika ad valorem tego cła.
4. Znoszenie niektórych ceł przez Republikę Mołdawii, jak określono w załączniku XV-D, odbywa się zgodnie z następującymi zasadami:
  - a) cła dotyczące pozycji objętych kategorią znoszenia ceł „5” w ramach taryfy Republiki Mołdawii są znoszone w 6 równych etapach, począwszy od dnia wejścia w życie niniejszego Układu, z kolejnymi obniżkami następującymi w dniu 1 stycznia w okresie 5 lat po dniu wejścia w życie niniejszego Układu;
  - b) cła dotyczące pozycji objętych kategorią znoszenia ceł „3” w ramach taryfy Republiki Mołdawii są znoszone w 4 równych etapach, począwszy od dnia wejścia w życie niniejszego Układu, z kolejnymi obniżkami następującymi w dniu 1 stycznia w okresie 3 lat po dniu wejścia w życie niniejszego Układu;
  - c) cła dotyczące pozycji objętych kategorią znoszenia ceł „10-A” w ramach taryfy Republiki Mołdawii są znoszone w 10 równych etapach rocznych, począwszy od dnia 1 stycznia roku następującego po dniu wejścia w życie niniejszego Układu;
  - d) cła dotyczące pozycji objętych kategorią znoszenia ceł „5-A” w ramach taryfy Republiki Mołdawii są znoszone w 5 równych etapach rocznych, począwszy od dnia 1 stycznia roku następującego po dniu wejścia w życie niniejszego Układu;
  - e) cła dotyczące pozycji objętych kategorią znoszenia ceł „3-A” w ramach taryfy Republiki Mołdawii są znoszone w 3 równych etapach rocznych, począwszy od dnia 1 stycznia roku następującego po dniu wejścia w życie niniejszego Układu;
  - f) znoszenie ceł dotyczących produktów objętych kategorią znoszenia ceł „10-S” (produkty objęte pięcioletnim okresem zawieszenia „standstill”) rozpocznie się od dnia 1 stycznia piątego roku następującego po dniu wejścia w życie niniejszego Układu.
5. Przywóz produktów pochodzących z Republiki Mołdawii wymienionych w załączniku XV-C jest objęty unijnym mechanizmem przeciwdziałającym obchodzeniu ceł, o którym mowa w art. 148 niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK XV-A

PRODUKTY OBJĘTE ROCZNYMI BEZCŁOWYMI KONTYNGENTAMI TARYFOWYMI (UNIA)

Numer porządkowy	Kod CN 2012	Opis produktu	Wielkość (tony)	Stawka cła
1	0702 00 00	Pomidory, świeże lub schłodzone	2 000	Bez cła
2	0703 20 00	Czosnek, świeży lub schłodzony	220	Bez cła
3	0806 10 10	Winogrona stołowe, świeże	10 000	Bez cła
4	0808 10 80	Jabłka, świeże (z wyjątkiem jabłek na cydr (cidr), luzem, od dnia 16 września do dnia 15 grudnia)	40 000	Bez cła
5	0809 40 05	Śliwki, świeże	10 000	Bez cła
6	2009 61 10	Sok winogronowy, włącznie z moszczem gronowym, niesfermentowany, o liczbie Brixu ≤ 30 przy 20 °C, o wartości > 18 EUR za 100 kg, nawet zawierający dodatek cukru lub innej substancji słodzącej (z wyjątkiem zawierającego alkohol)	500	Bez cła
	2009 69 19	Sok winogronowy, włącznie z moszczem gronowym, niesfermentowany, o liczbie Brixu > 67 przy 20 °C, o wartości > 22 EUR za 100 kg, nawet zawierający dodatek cukru lub innej substancji słodzącej (z wyjątkiem zawierającego alkohol)		
	2009 69 51	Skoncentrowany sok winogronowy, włącznie z moszczem gronowym, niesfermentowany, o liczbie Brixu > 30 lecz ≤ 67 przy 20 °C, o wartości > 18 EUR za 100 kg, nawet zawierający dodatek cukru lub innej substancji słodzącej (z wyjątkiem zawierającego alkohol)		
	2009 69 59	Sok winogronowy, włącznie z moszczem gronowym, niesfermentowany, o liczbie Brixu > 30 lecz ≤ 67 przy 20 °C, o wartości > 18 EUR za 100 kg, nawet zawierający dodatek cukru lub innej substancji słodzącej (z wyjątkiem skoncentrowanego lub zawierającego alkohol)		

ZAŁĄCZNIK XV-B

**PRODUKTY OBJĘTE CENĄ WEJŚCIA ⁽¹⁾,
które są zwolnione ze składowania ad valorem cła przywózowego (UNIA)**

Kod CN 2012	Opis produktu
0707 00 05	Ogórki, świeże lub schłodzone
0709 91 00	Karczochy, świeże lub schłodzone
0709 93 10	Cukinia, świeża lub schłodzona
0805 10 20	Pomarańcze słodkie, świeże
0805 20 10	Klementynki
0805 20 30	Monrealisy i satsumy
0805 20 50	Mandarynki i wilkingi
0805 20 70	Tangeryny
0805 20 90	Tangele, ortaniki, malaguinas i podobne hybrydy cytrusowe (z wyjątkiem klementynek, monrealisów, satsumas, mandarynek, wilkingów i tangeryn)
0805 50 10	Cytryny „Citrus limon, Citrus limonum”
0808 30 90	Gruszki (z wyjątkiem gruszek na perry, luzem, od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia)
0809 10 00	Morele, świeże
0809 21 00	Wiśnie „Prunus cerasus”, świeże
0809 29 00	Czereśnie (z wyjątkiem wiśni), świeże
0809 30 10	Nektaryny, świeże
0809 30 90	Brzoskwinie (z wyjątkiem nektaryn), świeże
2204 30 92	Moszcz gronowy, niesfermentowany, skoncentrowany w rozumieniu dodatkowej uwagi 7 do działu 22, o gęstości $\leq 1,33 \text{ g/cm}^3$ w 20 °C i o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu $\leq 1 \%$ obj. lecz $> 0,5 \%$ obj. (z wyjątkiem moszczu gronowego, którego fermentacja została zatrzymana poprzez dodanie alkoholu)
2204 30 94	Moszcz gronowy, niesfermentowany, nieskoncentrowany, o gęstości $\leq 1,33 \text{ g/cm}^3$ w 20 °C i o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu $\leq 1 \%$ obj. lecz $> 0,5 \%$ obj. (z wyjątkiem moszczu gronowego, którego fermentacja została zatrzymana poprzez dodanie alkoholu)
2204 30 96	Moszcz gronowy, niesfermentowany, skoncentrowany w rozumieniu dodatkowej uwagi 7 do działu 22, o gęstości $> 1,33 \text{ g/cm}^3$ w 20 °C i o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu $\leq 1 \%$ obj. lecz $> 0,5 \%$ obj. (z wyjątkiem moszczu gronowego, którego fermentacja została zatrzymana poprzez dodanie alkoholu)
2204 30 98	Moszcz gronowy, niesfermentowany, nieskoncentrowany, o gęstości $> 1,33 \text{ g/cm}^3$ w 20 °C i o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu $\leq 1 \%$ obj. lecz $> 0,5 \%$ obj. (z wyjątkiem moszczu gronowego, którego fermentacja została zatrzymana poprzez dodanie alkoholu)

⁽¹⁾ Zob. załącznik 2 do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 927/2012 z dnia 9 października 2012 r. zmieniającego załącznik I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej.

ZAŁĄCZNIK XV-C

PRODUKTY OBJĘTE MECHANIZMEM PRZECIWDZIAŁAJĄCYM OBCHODZENIU CEŁ (UNIA)

Kategorie produktów	Kod CN 2012	Opis produktu	Wartości progowe (tony)
Produkty rolne			
1 Mięso świń	0203 11 10	Świeże lub schłodzone tusze i półtusze świń domowych	4 500
	0203 12 11	Świeże lub schłodzone szynki i ich kawałki, ze świń domowych, z kośćmi	
	0203 12 19	Świeże lub schłodzone łopatki i ich kawałki, ze świń domowych, z kośćmi	
	0203 19 11	Świeże lub schłodzone przodki i ich kawałki, ze świń domowych	
	0203 19 13	Świeże lub schłodzone schaby i ich kawałki, ze świń domowych	
	0203 19 15	Świeży lub schłodzony boczek i jego kawałki, ze świń domowych	
	0203 19 55	Świeże lub schłodzone mięso ze świń domowych, bez kości (z wyjątkiem boczku i jego kawałków)	
	0203 19 59	Świeże lub schłodzone mięso ze świń domowych, z kośćmi (z wyjątkiem tusz i półtusze, szynki, łopatek i ich kawałków, przodków, schabów, boczku i jego kawałków)	
	0203 21 10	Zamrożone tusze i półtusze świń domowych	
	0203 22 11	Zamrożone szynki i ich kawałki ze świń domowych, z kośćmi	
	0203 22 19	Zamrożone łopatki i ich kawałki ze świń domowych, z kośćmi	
	0203 29 11	Zamrożone przodki i ich kawałki ze świń domowych	
	0203 29 13	Zamrożone schaby i ich kawałki ze świń domowych, z kośćmi	
	0203 29 15	Zamrożony boczek i jego kawałki ze świń domowych	
	0203 29 55	Zamrożone mięso ze świń domowych, bez kości (z wyjątkiem boczku i jego kawałków)	
0203 29 59	Zamrożone mięso ze świń domowych, z kośćmi (z wyjątkiem i przodków, schabów, boczku i jego kawałków)		
2 Mięso drobiowe	0207 11 30	Świeże lub schłodzone, oskubane i wypatroszone ptactwo z gatunku Gallus domesticus, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 70 %”	600

Kategorie produktów	Kod CN 2012	Opis produktu	Wartości progowe (tony)
	0207 11 90	Świeże lub schłodzone, oskubane i wypatroszone ptactwo z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 65 %” oraz inne formy świeżego lub schłodzonego ptactwa, nieciętego na kawałki (z wyjątkiem „kurczaków 83 % i 70 %”)	
	0207 12 10	Zamrożone ptactwo z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 70 %”	
	0207 12 90	Zamrożone ptactwo z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 65 %” oraz inne formy ptactwa, nieciętego na kawałki (z wyjątkiem „kurczaków 70 %”)	
	0207 13 10	Świeże lub schłodzone kawałki mięsa z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , bez kości	
	0207 13 20	Świeże lub schłodzone połówki lub ćwiartki z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 13 30	Świeże lub schłodzone całe skrzydła, nawet z końcami, z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 13 50	Świeże lub schłodzone piersi i ich kawałki z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , z kośćmi	
	0207 13 60	Świeże lub schłodzone nogi i ich kawałki z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , z kośćmi	
	0207 13 99	Świeże lub schłodzone podroby jadalne z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> (z wyjątkiem wątróbek)	
	0207 14 10	Zamrożone kawałki mięsa z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , bez kości	
	0207 14 20	Zamrożone połówki lub ćwiartki z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 14 30	Zamrożone całe skrzydła, nawet z końcami, z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 14 50	Zamrożone piersi i ich kawałki z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , z kośćmi	
	0207 14 60	Zamrożone nogi i ich kawałki z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , z kośćmi	
	0207 14 99	Zamrożone podroby jadalne z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> (z wyjątkiem wątróbek)	
	0207 24 10	Świeże lub schłodzone, oskubane i wypatroszone indyki z gatunku <i>domesticus</i> , bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „indyki 80 %”	

Kategorie produktów	Kod CN 2012	Opis produktu	Wartości progowe (tony)
	0207 24 90	Świeże lub schłodzone, oskubane i wypatroszone indyki z gatunku domesticus, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „indyki 73 %” oraz inne formy świeżych lub schłodzonych indyków, nieciętych na kawałki (z wyjątkiem „indyków 80 %”)	
	0207 25 10	Zamrożone indyki z gatunku domesticus, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „indyki 80 %”	
	0207 25 90	Zamrożone indyki z gatunku domesticus, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „indyki 73 %” oraz inne formy ptactwa, nieciętego na kawałki (z wyjątkiem „indyków 80 %”)	
	0207 26 10	Świeże lub schłodzone kawałki mięsa z indyków z gatunku domesticus, bez kości	
	0207 26 20	Świeże lub schłodzone połówki lub ćwiartki z indyków z gatunku domesticus	
	0207 26 30	Świeże lub schłodzone całe skrzydła, nawet z końcami z indyków z gatunku domesticus	
	0207 26 50	Świeże lub schłodzone piersi i ich kawałki z indyków z gatunku domesticus, z kośćmi	
	0207 26 60	Świeże lub schłodzone podudzia i ich kawałki z indyków z gatunku domesticus, z kośćmi	
	0207 26 70	Świeże lub schłodzone nogi i ich kawałki z indyków z gatunku domesticus, z kośćmi (z wyjątkiem podudzi)	
	0207 26 80	Świeże lub schłodzone kawałki mięsa z indyków z gatunku domesticus, z kośćmi (z wyjątkiem półtuszy lub ćwierci, całych skrzydeł, nawet z końcami, grzbietów, szyj, grzbietów włącznie z szyjami, kuprów i końców skrzydeł, piersi, nóg i ich kawałków)	
	0207 26 99	Świeże lub schłodzone podroby jadalne z indyków z gatunku domesticus (z wyjątkiem wątróbek)	
	0207 27 10	Zamrożone kawałki mięsa z indyków z gatunku domesticus, bez kości	
	0207 27 20	Zamrożone połówki lub ćwiartki z indyków z gatunku domesticus	
	0207 27 30	Zamrożone całe skrzydła, nawet z końcami z indyków z gatunku domesticus	
	0207 27 50	Zamrożone piersi i ich kawałki z indyków z gatunku domesticus, z kośćmi	

Kategorie produktów	Kod CN 2012	Opis produktu	Wartości progowe (tony)
	0207 27 60	Zamrożone podudzia i ich kawałki z indyków z gatunku domesticus, z kośćmi	
	0207 27 70	Zamrożone nogi i ich kawałki z indyków z gatunku domesticus, z kośćmi (z wyjątkiem podudzi)	
	0207 27 80	Zamrożone kawałki mięsa z indyków z gatunku domesticus, z kośćmi (z wyjątkiem półtuszy lub ćwierci, całych skrzydeł, nawet z końcami, grzbietów, szyj, grzbietów włącznie z szyjami, kuprów i końców skrzydeł, piersi, nóg i ich kawałków)	
	0207 27 99	Zamrożone podroby jadalne z indyków z gatunku domesticus (z wyjątkiem wątróbek)	
	0207 41 30	Świeże lub schłodzone, kaczki domowe, niecięte na kawałki, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kaczki 70 %”	
	0207 41 80	Świeże lub schłodzone, kaczki domowe, niecięte na kawałki, oskubane i wypatroszone, bez głów i łap, bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „kaczki 63 %” lub inaczej zgłaszane	
	0207 42 30	Zamrożone kaczki domowe, niecięte na kawałki, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kaczki 70 %”	
	0207 42 80	Zamrożone kaczki domowe, niecięte na kawałki, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „kaczki 63 %” lub inaczej zgłaszane	
	0207 44 10	Świeże lub schłodzone kawałki mięsa z kaczek domowych, bez kości	
	0207 44 21	Świeże lub schłodzone połówki lub ćwiartki z kaczek domowych	
	0207 44 31	Świeże lub schłodzone całe skrzydła z kaczek domowych	
	0207 44 41	Świeże lub schłodzone grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł z kaczek domowych	
	0207 44 51	Świeże lub schłodzone piersi i ich kawałki z kaczek domowych, z kośćmi	
	0207 44 61	Świeże lub schłodzone nogi i ich kawałki z kaczek domowych, z kośćmi	
	0207 44 71	Świeże lub schłodzone tusze z kaczek domowych, z kośćmi	
	0207 44 81	Świeże lub schłodzone kawałki mięsa z kaczek domowych, z kośćmi, gdzie indziej niewymienione	
	0207 44 99	Świeże lub schłodzone podroby jadalne z kaczek domowych (z wyjątkiem wątróbek)	

Kategorie produktów	Kod CN 2012	Opis produktu	Wartości progowe (tony)
	0207 45 10	Zamrożone kawałki mięsa z kaczek domowych, bez kości	
	0207 45 21	Zamrożone połówki lub ćwiartki z kaczek domowych	
	0207 45 31	Zamrożone całe skrzydła z kaczek domowych	
	0207 45 41	Zamrożone grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł z kaczek domowych	
	0207 45 51	Zamrożone piersi i ich kawałki z kaczek domowych, z kośćmi	
	0207 45 61	Zamrożone nogi i ich kawałki z kaczek domowych, z kośćmi	
	0207 45 81	Zamrożone kawałki mięsa z kaczek domowych, z kośćmi, gdzie indziej niewymienione	
	0207 45 99	Zamrożone podroby jadalne z kaczek domowych (z wyjątkiem wątróbek)	
	0207 51 10	Świeże lub schłodzone gęsi domowe, niecięte na kawałki, oskubane, bez krwi, niewypatroszone, z głowami i łapkami, znane jako „gęsi 82 %”	
	0207 51 90	Świeże lub schłodzone, gęsi domowe, niecięte na kawałki, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, nawet z sercami i żołądkami, znane jako „gęsi 75 %” lub inaczej zgłaszane	
	0207 52 90	Zamrożone gęsi domowe, niecięte na kawałki, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, nawet z sercami i żołądkami, znane jako „gęsi 75 %” lub inaczej zgłaszane	
	0207 54 10	Świeże lub schłodzone kawałki mięsa z gęsi domowych, bez kości	
	0207 54 21	Świeże lub schłodzone połówki lub ćwiartki z gęsi domowych	
	0207 54 31	Świeże lub schłodzone całe skrzydła z gęsi domowych	
	0207 54 41	Świeże lub schłodzone grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł z gęsi domowych	
	0207 54 51	Świeże lub schłodzone piersi i ich kawałki z gęsi domowych, z kośćmi	
	0207 54 61	Świeże lub schłodzone nogi i ich kawałki z gęsi domowych, z kośćmi	
	0207 54 71	Świeże lub schłodzone tusze z gęsi domowych, z kośćmi	
	0207 54 81	Świeże lub schłodzone kawałki mięsa z gęsi domowych, z kośćmi, gdzie indziej niewymienione	

Kategorie produktów	Kod CN 2012	Opis produktu	Wartości progowe (tony)
	0207 54 99	Świeże lub schłodzone podroby jadalne z gęsi domowych (z wyjątkiem wątróbek)	
	0207 55 10	Zamrożone kawałki mięsa z gęsi domowych, bez kości	
	0207 55 21	Zamrożone połówki lub ćwiartki z gęsi domowych	
	0207 55 31	Zamrożone całe skrzydła z gęsi domowych	
	0207 55 41	Zamrożone grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł z gęsi domowych	
	0207 55 51	Zamrożone piersi i ich kawałki z gęsi domowych, z kośćmi	
	0207 55 61	Zamrożone nogi i ich kawałki z gęsi domowych, z kośćmi	
	0207 55 81	Zamrożone kawałki mięsa z gęsi domowych, z kośćmi, gdzie indziej niewymienione	
	0207 55 99	Zamrożone podroby jadalne z gęsi domowych (z wyjątkiem wątróbek)	
	0207 60 05	Świeże, schłodzone lub zamrożone perliczki domowe, niecięte na kawałki	
	0207 60 10	Świeże, schłodzone lub zamrożone kawałki mięsa z perliczek domowych, bez kości	
	0207 60 31	Świeże, schłodzone lub zamrożone całe skrzydła z perliczek domowych	
	0207 60 41	Świeże, schłodzone lub zamrożone grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł z perliczek domowych	
	0207 60 51	Świeże, schłodzone lub zamrożone piersi i ich kawałki z perliczek domowych, z kośćmi	
	0207 60 61	Świeże, schłodzone lub zamrożone nogi i ich kawałki z perliczek domowych, z kośćmi	
	0207 60 81	Świeże, schłodzone lub zamrożone kawałki mięsa z perliczek domowych, z kośćmi, gdzie indziej niewymienione	
	0207 60 99	Świeże, schłodzone lub zamrożone podroby jadalne z perliczek domowych (z wyjątkiem wątróbek)	
	1602 32 11	Niepoddane obróbce cieplnej, przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z ptactwa z gatunku Gallus domesticus, zawierające ≥ 57 % mięsa lub podrobów drobiowych (z wyjątkiem kiełbas i podobnych wyrobów oraz przetworzonych wątrób)	

Kategorie produktów	Kod CN 2012	Opis produktu	Wartości progowe (tony)
	1602 32 30	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z ptactwa z gatunku Gallus domesticus, zawierające ≥ 25 %, ale < 57 % mięsa lub podrobów drobiowych (z wyjątkiem kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto ≤ 250 g, przetworzonych wątrób i ekstraktów z mięsa)	
	1602 32 90	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z ptactwa z gatunku Gallus domesticus (z wyjątkiem zawierającego ≥ 25 % mięsa lub podrobów drobiowych, mięsa lub podrobów z indyków lub perliczek, kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto ≤ 250 g, przetworzonych wątrób i ekstraktów oraz soków z mięsa)	
3 Wyroby mleczarskie	0402 10 11	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu $\leq 1,5$ % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości $\leq 2,5$ kg	1 700
	0402 10 19	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu $\leq 1,5$ % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości $> 2,5$ kg	
	0402 10 91	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu $\leq 1,5$ % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości $\leq 2,5$ kg	
	0402 10 99	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu $\leq 1,5$ % masy, słodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości $> 2,5$ kg	
	0405 10 11	Masło naturalne o zawartości tłuszczu ≥ 80 % masy, ale ≤ 85 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto ≤ 1 kg (z wyjątkiem masła odwodnionego i ghee)	
	0405 10 19	Masło naturalne o zawartości tłuszczu ≥ 80 % masy, ale ≤ 85 % masy (z wyjątkiem: w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto ≤ 1 kg oraz masła odwodnionego i ghee)	
	0405 10 30	Masło odtwarzane o zawartości tłuszczu ≥ 80 % masy, ale ≤ 85 % masy (z wyjątkiem masła odwodnionego i ghee)	
	0405 10 50	Masło z serwatki o zawartości tłuszczu ≥ 80 % masy, ale ≤ 85 % masy (z wyjątkiem masła odwodnionego i ghee)	
	0405 10 90	Masło o zawartości tłuszczu > 85 % masy, ale ≤ 95 % masy (z wyjątkiem masła odwodnionego i ghee)	
4 Jaja w skorupkach	0407 21 00	Świeże jaja ptactwa domowego, w skorupkach (z wyjątkiem zapłodnionych jaj do inkubacji)	7 000 (!)
	0407 29 10	Świeże jaja drobiu, w skorupkach (z wyjątkiem jaj ptactwa i zapłodnionych jaj do inkubacji)	

Kategorie produktów	Kod CN 2012	Opis produktu	Wartości progowe (tony)
	0407 29 90	Świeże jaja ptasie, w skorupkach (z wyjątkiem jaj drobiu i zapłodnionych jaj do inkubacji)	
	0407 90 10	Jaja drobiu, w skorupkach, zakonserwowane lub gotowane	
5 Jajka i albuminy	0408 91 80	Suszone jaja ptasie, bez skorupki, nawet zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego, nadające się do spożycia przez ludzi (z wyjątkiem żółtek jaj)	400
	0408 99 80	Jaja ptasie, bez skorupki, świeże, gotowane na parze lub w wodzie, formowane, zamrożone lub inaczej zakonserwowane, nawet zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego, nadające się do spożycia przez ludzi (z wyjątkiem jaj suszonych i żółtek jaj)	
6 Pszenica, mąka i granulki	1001 91 90	Nasiona pszenicy do siewu (z wyjątkiem durum, pszenicy zwyczajnej i orkiszu)	75 000
	1001 99 00	Pszenica i meslin (z wyjątkiem nasion do siewu i durum)	
7 Jęczmień, mąka i granulki	1003 90 00	Jęczmień (z wyjątkiem nasion do siewu)	70 000
8 Kukurydza, mąka i granulki	1005 90 00	Kukurydza (z wyjątkiem nasion do siewu)	130 000
9 Cukry	1701 99 10	Cukier biały, zawierający w stanie suchym $\geq 99,5$ % sacharozy (z wyjątkiem cukru aromatyzowanego lub barwionego)	37 400

Przetworzone produkty rolne

10 Zboża przetworzone	1904 30 00	Pszenica spęczniona w formie obrobionych ziaren, otrzymana przez gotowanie ziaren pszenicy twardych odmian	2 500
	2207 10 00	Alkohol etylowy nieskażony, o rzeczywistej mocy alkoholu ≥ 80 % obj.	
	2207 20 00	Alkohol etylowy i pozostałe wyroby alkoholowe, o dowolnej mocy, skażone	
	2208 90 91	Alkohol etylowy nieskażony, o mocy alkoholu < 80 % obj., w pojemnikach o objętości ≤ 2 l	
	2208 90 99	Alkohol etylowy nieskażony, o mocy alkoholu < 80 % obj., w pojemnikach o objętości > 2 l	
	2905 43 00	Mannit	
	2905 44 11	D-sorbit (sorbitol) w roztworze wodnym, zawierający ≤ 2 % masy D-mannitu, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu	
	2905 44 19	D-sorbit (sorbitol) w roztworze wodnym, (z wyjątkiem zawierającego ≤ 2 % masy D-mannitu, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu)	

Kategorie produktów	Kod CN 2012	Opis produktu	Wartości progowe (tony)
	2905 44 91	D-sorbit (sorbitol), zawierający ≤ 2 % masy D-mannitu, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu (z wyjątkiem w roztworze wodnym)	
	2905 44 99	D-sorbit (sorbitol) (z wyjątkiem w roztworze wodnym i zawierający ≤ 2 % masy D-mannitu, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu)	
	3505 10 10	Dekstryny	
	3505 10 50	Skrobie, eterowane lub estryfikowane (z wyłączeniem dekstryn)	
	3505 10 90	Skrobie modyfikowane (z wyłączeniem skrobi eterowanych, skrobi estryfikowanych i dekstryn)	
	3505 20 30	Kleje zawierające ≥ 25 % ale < 55 % masy skrobi, dekstryn lub pozostałych modyfikowanych skrobi (z wyłączeniem pakowanych do sprzedaży detalicznej w opakowania o masie netto ≤ 1 kg)	
	3505 20 50	Kleje zawierające ≥ 55 % ale < 80 % masy skrobi, dekstryn lub pozostałych modyfikowanych skrobi (z wyłączeniem pakowanych do sprzedaży detalicznej w opakowania o masie netto ≤ 1 kg)	
	3505 20 90	Kleje zawierające ≥ 80 % masy skrobi, dekstryn lub pozostałych modyfikowanych skrobi (z wyłączeniem pakowanych do sprzedaży detalicznej w opakowania o masie netto ≤ 1 kg)	
	3809 10 10	Środki wykańczalnicze, nośniki barwników przyspieszające barwienie, utrwalacze barwników i pozostałe produkty i preparaty, takie jak klejonki i zaprawy, w rodzaju stosowanych w przemysłach włókienniczym, papierniczym, skórzanym i podobnych, gdzie indziej niewymienione, na bazie substancji skrobiowych, zawierające < 55 % tych substancji w masie	
	3809 10 30	Środki wykańczalnicze, nośniki barwników przyspieszające barwienie, utrwalacze barwników i pozostałe produkty i preparaty, takie jak klejonki i zaprawy, w rodzaju stosowanych w przemysłach włókienniczym, papierniczym, skórzanym i podobnych, gdzie indziej niewymienione, na bazie substancji skrobiowych, zawierające ≥ 55 % ale < 70 % tych substancji w masie	
	3809 10 50	Środki wykańczalnicze, nośniki barwników przyspieszające barwienie, utrwalacze barwników i pozostałe produkty i preparaty, takie jak klejonki i zaprawy, w rodzaju stosowanych w przemysłach włókienniczym, papierniczym, skórzanym i podobnych, gdzie indziej niewymienione, na bazie substancji skrobiowych, zawierające ≥ 70 % ale < 83 % tych substancji w masie	
	3809 10 90	Środki wykańczalnicze, nośniki barwników przyspieszające barwienie, utrwalacze barwników i pozostałe produkty i preparaty, takie jak klejonki i zaprawy, w rodzaju stosowanych w przemysłach włókienniczym, papierniczym, skórzanym i podobnych, gdzie indziej niewymienione, na bazie substancji skrobiowych, zawierające ≥ 83 % tych substancji w masie	

Kategorie produktów	Kod CN 2012	Opis produktu	Wartości progowe (tony)
	3824 60 11	Sorbitol w roztworze wodnym, zawierający ≤ 2 % masy D-mannitu, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu (z wyjątkiem D-sorbitu [sorbitolu])	
	3824 60 19	Sorbitol w roztworze wodnym, zawierający > 2 % masy D-mannitu, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu (z wyjątkiem D-sorbitu [sorbitolu])	
	3824 60 91	Sorbitol, zawierający ≤ 2 % masy D-mannitu, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu (z wyjątkiem sorbitolu w roztworze wodnym i D-sorbitu [sorbitolu])	
	3824 60 99	Sorbitol, zawierający > 2 % masy D-mannitu, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu (z wyjątkiem sorbitolu w roztworze wodnym i D-sorbitu [sorbitolu])	
11 Papierosy	2402 10 00	Cygara, nawet z obciętymi końcami i cygaretki, zawierające tytoń	1 000 lub 1 mld sztuk (?)
	2402 20 90	Papierosy zawierające tytoń (z wyjątkiem zawierających goździki)	
12 Przetworzone produkty mleczne	0405 20 10	Produkty mleczarskie do smarowania zawierające 39 % masy lub więcej tłuszczu, ale mniej niż 60 %	500
	0405 20 30	Produkty mleczarskie do smarowania o zawartości tłuszczu ≥ 60 %, ale ≤ 75 % masy	
	1806 20 70	Przetwory z okruchów czekolady mlecznej, w pojemnikach lub w bezpośrednich opakowaniach, o zawartości > 2 kg	
	2106 10 80	Koncentraty białkowe i teksturowane substancje białkowe, zawierające $\geq 1,5$ % masy tłuszczu mleka, ≥ 5 % masy sacharozy lub izoglukozy, ≥ 5 % masy glukozy lub $\geq$ masy skrobi	
	2202 90 99	Pozostałe napoje bezalkoholowe, z wyłączeniem soków owocowych i warzywnych objętych pozycją 2009, zawierające 2 % masy lub więcej tłuszczu uzyskanego z produktów objętych pozycjami od 0401 do 0404	
13 Cukier przetworzony	1302 20 10	Substancje pektynowe, pektyniany i pektany, w postaci proszku	4 200
	1302 20 90	Płynne substancje pektynowe, pektyniany i pektany	
	1702 50 00	Fruktoza chemicznie czysta, w postaci stałej	
	1702 90 10	Maltoza chemicznie czysta, w postaci stałej	
	1704 90 99	Pasty, marcepan, nugat i inne wyroby cukiernicze, niezawierające kakao (z wyłączeniem gumy do żucia; białej czekolady, pastylek od bólu gardła i dropsów od kaszlu; wyrobów żelowych i galaretek, włącznie z pastami owocowymi w postaci wyrobów cukierniczych; cukierków z masy gotowanej; toffi, karmelków i podobnych cukierków; tabletek prasowanych oraz past, włącznie z marcepanem, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości ≥ 1 kg)	

Kategorie produktów	Kod CN 2012	Opis produktu	Wartości progowe (tony)
	1806 10 30	Proszek kakaowy słodzony zawierający ≥ 65 % ale < 80 % sacharozy, włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza lub izoglukozą wyrażoną jako sacharoza	
	1806 10 90	Proszek kakaowy słodzony zawierający ≥ 80 % sacharozy, włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza lub izoglukozą wyrażoną jako sacharoza	
	1806 20 95	Czekolada i pozostałe przetwory spożywcze zawierające kakao w blokach, tabliczkach lub batonach, o masie > 2 kg, lub w płynie, paście, proszku, granulkach lub w innej postaci, w pojemnikach lub w bezpośrednich opakowaniach, o zawartości > 2 kg, zawierające < 18 % masy masła kakaowego	
	1901 90 99	Pozostałe przetwory spożywcze z mąki, kasz, mączki, skrobi lub z ekstraktu słodowego, niezawierające kakao lub zawierające < 40 % masy kakao, obliczone w stosunku do całkowitej odtuszczonej bazy oraz przetwory spożywcze z mleka, śmietany, maślanek, kwaśnego mleka, kwaśnej śmietany	
	2101 12 98	Przetwory na bazie kawy	
	2101 20 98	Przetwory na bazie herbaty lub maté (herbaty paragwajskiej)	
	2106 90 98	Przetwory spożywcze, gdzie indziej niewymienione, zawierające $\geq 1,5$ % masy tłuszczu mleka, ≥ 5 % masy sacharozy lub izoglukozy, ≥ 5 % masy glukozy lub ≥ 5 % masy skrobi	
	3302 10 29	Preparaty na bazie substancji zapachowych, w rodzaju stosowanych do produkcji napojów, zawierające wszystkie czynniki zapachowe charakterystyczne dla napojów, zawierające $\geq 1,5$ % masy tłuszczu z mleka, ≥ 5 % masy sacharozy lub izoglukozy, ≥ 5 % masy glukozy lub ≥ 5 % masy skrobi (inne niż o rzeczywistym stężeniu objętościowym alkoholu $> 0,5$ % obj.)	
14 Kukurydza cukrowa	0710 40 00	Kukurydza cukrowa, niegotowana lub gotowana na parze albo w wodzie, mrożona	1 500
	0711 90 30	Kukurydza cukrowa, zakonserwowana tymczasowo, na przykład w gazowym ditlenku siarki, w solance, w wodzie siarkowej lub w innych roztworach konserwujących, ale nienadająca się w tym stanie do bezpośredniego spożycia	
	2001 90 30	Kukurydza cukrowa (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>), przetworzona lub zakonserwowana octem lub kwasem octowym	
	2004 90 10	Kukurydza cukrowa (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>), przetworzona lub zakonserwowana inaczej niż octem lub kwasem octowym, mrożona	
	2005 80 00	Kukurydza cukrowa (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>), przetworzona lub zakonserwowana inaczej niż octem lub kwasem octowym (z wyjątkiem mrożonej)	

(1) 140 mln $\times$ 50 gr = 7 000 t

(2) Z zastrzeżeniem, że 1 sztuka waży ok. 1 g.

ZAŁĄCZNIK XV-D

LISTA KONCESYJNA (REPUBLIKA MOŁDAWII)

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
0203 11 10	Świeże lub schłodzone tusze i półtusze świń domowych	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 12 11	Świeże lub schłodzone szynki i ich kawałki, ze świń domowych, z kośćmi	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 12 19	Świeże lub schłodzone łopatki i ich kawałki, ze świń domowych, z kośćmi	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 11	Świeże lub schłodzone przodki i ich kawałki, ze świń domowych	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 13	Świeże lub schłodzone schaby i ich kawałki, ze świń domowych	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 15	Świeży lub schłodzony boczek i jego kawałki, ze świń domowych	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 55	Świeże lub schłodzone mięso ze świń domowych, bez kości (z wyjątkiem boczku i jego kawałków)	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 59	Świeże lub schłodzone mięso ze świń domowych, z kośćmi (z wyjątkiem tusz i półtusze, szynki, łopatek i ich kawałków, przodków, schabów, boczku i jego kawałków)	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 21 10	Zamrożone tusze i półtusze świń domowych	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 22 11	Zamrożone szynki i ich kawałki ze świń domowych, z kośćmi	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 22 19	Zamrożone łopatki i ich kawałki ze świń domowych, z kośćmi	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 11	Zamrożone przodki i ich kawałki ze świń domowych	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 13	Zamrożone schaby i ich kawałki ze świń domowych, z kośćmi	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 15	Zamrożony boczek i jego kawałki ze świń domowych	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 55	Zamrożone mięso ze świń domowych, bez kości (z wyjątkiem boczku i jego kawałków)	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 59	Zamrożone mięso ze świń domowych, bez kości, z kośćmi (z wyjątkiem tusz i półtusze, szynki, łopatek i ich kawałków, przodków, schabów, boczku i jego kawałków)	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
0206 30 00	Świeże lub schłodzone podroby jadalne ze świń	15	10-S
0206 41 00	Zamrożone jadalne wątroby ze świń	15	10-S
0206 49 20	Zamrożone podroby jadalne ze świń domowych (z wyjątkiem wątróbek)	15	10-S
0207 11 10	Świeże lub schłodzone, oskubane i wypatroszone ptactwo z gatunku Gallus domesticus, z głowami i łapkami, znane jako „kurczaki 83 %”	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 11 30	Świeże lub schłodzone, oskubane i wypatroszone ptactwo z gatunku Gallus domesticus, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 70 %”	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 11 90	Świeże lub schłodzone, oskubane i wypatroszone ptactwo z gatunku Gallus domesticus, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 65 %” oraz inne formy świeżego lub schłodzonego ptactwa, nieciętego na kawałki (z wyjątkiem „kurczaków 83 % i 70 %”)	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 12 10	Zamrożone ptactwo z gatunku Gallus domesticus, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 70 %”	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 12 90	Zamrożone ptactwo z gatunku Gallus domesticus, oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 65 %” oraz inne formy ptactwa, nieciętego na kawałki (z wyjątkiem „kurczaków 70 %”)	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 10	Świeże lub schłodzone kawałki mięsa z ptactwa z gatunku Gallus domesticus, bez kości	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 20	Świeże lub schłodzone połówki lub ćwiartki z ptactwa z gatunku Gallus domesticus	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 30	Świeże lub schłodzone całe skrzydła, nawet z końcami z ptactwa z gatunku Gallus domesticus	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 50	Świeże lub schłodzone piersi i ich kawałki z ptactwa z gatunku Gallus domesticus, z kośćmi	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 60	Świeże lub schłodzone nogi i ich kawałki z ptactwa z gatunku Gallus domesticus, z kośćmi	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 99	Świeże lub schłodzone podroby jadalne z ptactwa z gatunku Gallus domesticus (z wyjątkiem wątróbek)	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 10	Zamrożone kawałki mięsa z ptactwa z gatunku Gallus domesticus, bez kości	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 20	Zamrożone połówki lub ćwiartki z ptactwa z gatunku Gallus domesticus	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)

Nomenklatura Republiki Moldawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
0207 14 30	Zamrożone całe skrzydła, nawet z końcami z ptactwa z gatunku Gallus domesticus	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 40	Zamrożone grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł z ptactwa z gatunku Gallus domesticus	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 50	Zamrożone piersi i ich kawałki z ptactwa z gatunku Gallus domesticus, z kośćmi	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 60	Zamrożone nogi i ich kawałki z ptactwa z gatunku Gallus domesticus, z kośćmi	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 70	Zamrożone kawałki mięsa z ptactwa z gatunku Gallus domesticus, z kośćmi (z wyjątkiem półtuszy lub ćwierci, całych skrzydeł, nawet z końcami, grzbietów, szty, grzbietów włącznie z szyjami, kuprów i końców skrzydeł, piersi, nóg i ich kawałków)	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 91	Zamrożone jadalne wątróbki z ptactwa z gatunku Gallus domesticus, bez kości	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 99	Zamrożone podroby jadalne z ptactwa z gatunku Gallus domesticus (z wyjątkiem wątróbek)	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0210 99 41	Wątroby jadalne ze świń domowych, solone, w solance, suszone lub wędzone	15	10-A
0210 99 49	Podroby jadalne ze świń domowych, solone, w solance, suszone lub wędzone (z wyjątkiem wątrób)	15	10-A
0401 10 10	Mleko i śmietana, o zawartości tłuszczu ≤ 1 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości ≤ 2 l, niezagęszczone ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 10 90	Mleko i śmietana, o zawartości tłuszczu ≤ 1 % masy, niezagęszczone ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego (z wyjątkiem w bezpośrednich opakowaniach o zawartości ≤ 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 20 11	Mleko i śmietana, o zawartości tłuszczu ≤ 3 % masy, ale > 1 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości ≤ 2 l, niezagęszczone ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 20 19	Mleko i śmietana, o zawartości tłuszczu ≤ 3 % masy, ale > 1 % masy, niezagęszczone ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego (z wyjątkiem w bezpośrednich opakowaniach o zawartości ≤ 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 20 91	Mleko i śmietana, o zawartości tłuszczu > 3 % masy, ale ≤ 6 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości ≤ 2 l, niezagęszczone ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego	15	TRQ 3 (1 000 t)

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
0401 20 99	Mleko i śmietana, o zawartości tłuszczu > 3 % masy, ale <= 6 % masy, niezagęszczone ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego (z wyjątkiem w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 11	Mleko i śmietana, o zawartości tłuszczu <= 21 % masy, ale > 6 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2 l, niezagęszczone ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 19	Mleko i śmietana, o zawartości tłuszczu <= 21 % masy, ale > 6 % masy, niezagęszczone ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego (z wyjątkiem w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 31	Mleko i śmietana, o zawartości tłuszczu > 21 % masy, ale <= 45 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2 l, niezagęszczone ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 39	Mleko i śmietana, o zawartości tłuszczu > 21 % masy, ale <= 45 % masy, niezagęszczone ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego (z wyjątkiem w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 91	Mleko i śmietana, o zawartości tłuszczu > 45 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2 l, niezagęszczone ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 99	Mleko i śmietana, o zawartości tłuszczu > 45 % masy, niezagęszczone ani niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego (z wyjątkiem w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0402 10 11	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu <= 1,5 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2,5 kg	10	10-A
0402 10 19	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu <= 1,5 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości > 2,5 kg	10	10-A
0402 10 91	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu <= 1,5 % masy, słodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2,5 kg	10	10-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
0402 10 99	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu <= 1,5 % masy, słodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości > 2,5 kg	10	10-A
0402 21 11	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu > 1,5 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2,5 kg	10	10-A
0402 21 17	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu <= 11 % masy, ale > 1,5 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości > 2,5 kg lub pakowane inaczej	10	10-A
0402 21 19	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu > 11 % masy, ale <= 27 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości > 2,5 kg lub pakowane inaczej	10	10-A
0402 21 91	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu > 27 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2,5 kg	10	10-A
0402 21 99	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu > 27 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości > 2,5 kg	10	10-A
0402 29 15	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu <= 27 % masy, ale > 1,5 % masy, słodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2,5 kg (z wyjątkiem dla niemowląt, w hermetycznie zamkniętych pojemnikach, o zawartości <= 500 g)	10	10-A
0402 29 19	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu <= 27 % masy, ale > 1,5 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości > 2,5 kg	10	10-A
0402 29 91	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu > 27 % masy, słodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2,5 kg	10	10-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
0402 29 99	Mleko i śmietana, w postaci stałej, o zawartości tłuszczu > 27 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości > 2,5 kg	10	10-A
0402 91 11	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu <= 8 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2,5 kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A
0402 91 19	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu <= 8 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości > 2,5 kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A
0402 91 31	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu > 8 %, masy, ale <= 10 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2,5 kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A
0402 91 39	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu > 8 % masy, ale <= 10 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości > 2,5 kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A
0402 91 51	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu > 10 %, masy, ale <= 45 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2,5 kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A
0402 91 59	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu > 10 % masy, ale <= 45 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości > 2,5 kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A
0402 91 91	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu > 45 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości <= 2,5 kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A
0402 91 99	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu > 45 % masy, niesłodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości > 2,5 kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
0402 99 11	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu $\leq 9,5$ % masy, słodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości $\leq 2,5$ kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A
0402 99 19	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu $\leq 9,5$ % masy, słodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości $> 2,5$ kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A
0402 99 31	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu $> 9,5$ % masy, ale ≤ 45 % masy, słodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości $\leq 2,5$ kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A
0402 99 39	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu $> 9,5$ %, masy, ale ≤ 45 % masy, słodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości $> 2,5$ kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A
0402 99 91	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu > 45 % masy, słodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości $\leq 2,5$ kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A
0402 99 99	Mleko i śmietana, zagęszczone, o zawartości tłuszczu > 45 % masy, słodzone, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości $> 2,5$ kg (z wyjątkiem w postaci stałej)	10	10-A
0405 10 11	Masło naturalne o zawartości tłuszczu ≥ 80 % masy, ale ≤ 85 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto ≤ 1 kg (z wyjątkiem masła odwodnionego i ghee)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 10 19	Masło naturalne o zawartości tłuszczu ≥ 80 % masy, ale ≤ 85 % masy (z wyjątkiem: w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto ≤ 1 kg oraz masła odwodnionego i ghee)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 10 30	Masło odtwarzane o zawartości tłuszczu ≥ 80 %, masy ale ≤ 85 % masy (z wyjątkiem masła odwodnionego i ghee)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 10 50	Masło z serwatki o zawartości tłuszczu ≥ 80 % masy, ale ≤ 85 % masy (z wyjątkiem masła odwodnionego i ghee)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 10 90	Masło o zawartości tłuszczu > 85 % masy, ale ≤ 95 % masy (z wyjątkiem masła odwodnionego i ghee)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
0405 20 10	Produkty mleczarskie do smarowania, o zawartości tłuszczu ≥ 39 % masy, ale < 60 % masy	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 20 30	Produkty mleczarskie do smarowania, o zawartości tłuszczu ≥ 60 % masy, ale ≤ 75 % masy	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 20 90	Produkty mleczarskie do smarowania, o zawartości tłuszczu > 75 % masy, ale < 80 % masy	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 90 10	Tłuszcze oraz oleje otrzymane z mleka, o zawartości tłuszczu $\geq 99,3$ % masy i o zawartości wody $\leq 0,5$ % masy	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 90 90	Tłuszcze oraz oleje otrzymane z mleka, masła odwodnionego i ghee (z wyjątkiem o zawartości tłuszczu $\geq 99,3$ % masy i o zawartości wody $\leq 0,5$ % masy oraz masła naturalnego, masła odtwarzanego i masła z serwatki)	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0406 10 20	Ser „nie dojrzewający lub niekonserwowany”, świeży, włącznie z serem serwatkowym i twarogiem o zawartości tłuszczu ≤ 40 % masy	10	5-A
0406 10 80	Ser „nie dojrzewający lub niekonserwowany”, świeży, włącznie z serem serwatkowym i twarogiem o zawartości tłuszczu > 40 % masy	10	5-A
0406 20 90	Ser tarty lub proszkowany (z wyjątkiem sera ziołowego Glarus, znanego jako Schabziger)	10	5-A
0406 30 10	Ser przetworzony (ser topiony), nie tarty lub nieproszkowany, do produkcji którego nie użyto innych serów, jak Emmentaler, Gruyère i Appenzell i który może zawierać jako dodatek ziołowy ser Glarus, znany jako Schabziger, pakowany do sprzedaży detalicznej, o zawartości tłuszczu w suchej masie ≤ 56 % masy	10	3-A
0406 30 31	Ser przetworzony (ser topiony), nie tarty lub nieproszkowany, o zawartości tłuszczu ≤ 36 % masy oraz o zawartości tłuszczu w suchej masie ≤ 48 % masy (z wyjątkiem mieszanek sera przetworzonego wyprodukowanych z Emmentalera, Gruyère i Appenzella, nawet z dodatkiem ziołowego sera Glarus, znanego jako Schabziger, pakowanego do sprzedaży detalicznej)	10	3-A
0406 30 39	Ser przetworzony (ser topiony), nie tarty lub nieproszkowany, o zawartości tłuszczu ≤ 36 % masy oraz o zawartości tłuszczu w suchej masie > 48 % masy (z wyjątkiem mieszanek sera przetworzonego wyprodukowanych z Emmentalera, Gruyère i Appenzella, nawet z dodatkiem ziołowego sera Glarus, znanego jako Schabziger, pakowanego do sprzedaży detalicznej, o zawartości tłuszczu w suchej masie ≤ 56 % masy)	10	3-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
0406 30 90	Ser przetworzony (ser topiony), nie tarty lub nieproszkowany, o zawartości tłuszczu > 36 % masy (z wyjątkiem mieszanek sera przetworzonego wyprodukowanych z Emmentalera, Gruyèra i Appenzella, nawet z dodatkiem ziołowego sera Glarus, znanego jako Schabziger, pakowanego do sprzedaży detalicznej, o zawartości tłuszczu w suchej masie <= 56 % masy)	10	3-A
0406 90 01	Ser do przetworzenia (topienia) (z wyjątkiem sera świeżego, w tym sera serwatkowego, twarogu, sera przetworzonego (topionego), sera z przerostami niebieskiej pleśni i pozostałego sera zawierającego przerosty otrzymywane z użyciem „Penicillium roqueforti” oraz sera tartego lub proszkowanego)	10	5-A
0406 90 13	Emmentaler (z wyjątkiem sera tartego lub proszkowanego i do przetworzenia (topienia))	10	5-A
0406 90 21	Cheddar (z wyjątkiem sera tartego lub proszkowanego i do przetworzenia (topienia))	10	5-A
0406 90 23	Edam (z wyjątkiem sera tartego lub proszkowanego i do przetworzenia (topienia))	10	5-A
0406 90 25	Tilsit (z wyjątkiem sera tartego lub proszkowanego i do przetworzenia (topienia))	10	5-A
0406 90 27	Butterkäse (z wyjątkiem sera tartego lub proszkowanego i do przetworzenia (topienia))	10	5-A
0406 90 29	Kashkaval (z wyjątkiem sera tartego lub proszkowanego i do przetworzenia (topienia))	10	5-A
0406 90 50	Ser z mleka owiec lub mleka bawołów, w pojemnikach zawierających solankę lub w butelkach z owczej lub koziej skóry (z wyjątkiem fety)	10	5-A
0406 90 69	Ser o zawartości tłuszczu <= 40 % masy i o zawartości wody w substancji beztłuszczowej <= 47 % masy, gdzie indziej niewymieniony	10	5-A
0406 90 78	Gouda, o zawartości tłuszczu <= 40 % masy i o zawartości wody w substancji beztłuszczowej > 47 % masy, ale <= 72 % (z wyjątkiem sera tartego lub proszkowanego i do przetworzenia (topienia))	10	5-A
0406 90 86	Ser o zawartości tłuszczu <= 40 % masy i o zawartości wody w substancji beztłuszczowej > 47 % masy, ale <= 72 % masy, gdzie indziej niewymieniony	10	5-A
0406 90 87	Ser o zawartości tłuszczu <= 40 % masy i o zawartości wody w substancji beztłuszczowej > 52 % masy, ale <= 62 % masy, gdzie indziej niewymieniony	10	5-A
0406 90 88	Ser o zawartości tłuszczu <= 40 % masy i o zawartości wody w substancji beztłuszczowej > 62 % masy, ale <= 72 % masy, gdzie indziej niewymieniony	10	5-A
0406 90 93	Ser o zawartości tłuszczu <= 40 % masy i o zawartości wody w substancji beztłuszczowej > 72 % masy, gdzie indziej niewymieniony	10	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
0406 90 99	Ser, o zawartości tłuszczu > 40 % masy, gdzie indziej niewymieniony	10	5-A
0702 00 00	Pomidory, świeże lub schłodzone	od 1 stycznia do 15 marca — 10; od 1 kwietnia do 31 października — 20; od 16 listopada do 31 grudnia — 10	5-A
0703 10 19	Cebula, świeża lub schłodzona (z wyjątkiem dymki)	15	5-A
0704 10 00	Świeże lub schłodzone kalafior i brokuły głowiaste	15	5-A
0704 90 10	Kapusta biała i kapusta czerwona, świeża lub schłodzona	15	5-A
0706 10 00	Świeża lub schłodzona marchew i rzepa	15	5-A
0706 90 10	Selery (korzeniowe lub niemieckie), świeże lub schłodzone	15	5-A
0706 90 90	Świeże lub schłodzone buraki sałatkowe, salsefia, rzodkiewki i podobne korzenie jadalne (z wyjątkiem marchwi, rzepy, selera i chrzanu)	15	5-A
0707 00 05	Ogórki, świeże lub schłodzone	od 1 stycznia do 15 marca — 10; od 1 kwietnia do 31 października — 15; od 16 listopada do 31 grudnia — 10	5-A
0708 10 00	Świeży lub schłodzony groch „Pisum sativum”, nawet łuskany	15	5-A
0708 20 00	Świeża lub schłodzona fasola „Vigna spp., Phaseolus spp.”, nawet łuskana	15	5-A
0708 90 00	Świeże lub schłodzone warzywa strączkowe, nawet łuskane (z wyjątkiem grochu „Pisum sativum” i fasoli „Vigna spp., Phaseolus spp.”)	15	5-A
0709 30 00	Świeże lub schłodzone oberżyny (bakłażany)	15	5-A
0709 51 00	Świeże lub schłodzone grzyby z rodzaju Agaricus	15	5-A
0709 60 10	Świeża lub schłodzona słodka papryka	15	5-A
0709 90 70	Świeża lub schłodzona cukinia	15	5-A
0806 10 10	Świeże winogrona stołowe	od 1 stycznia do 14 lipca — 10; od 15 lipca do 20 listopada — 15; od 21 listopada do 31 grudnia — 10	10-S

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
0808 10 80	Jabłka, świeże (z wyjątkiem jabłek na cydr (cidr), luzem, od dnia 16 września do dnia 15 grudnia)	od 1 stycznia do 30 czerwca — 10; od 1 lipca do 31 lipca — 20; od 1 sierpnia do 31 grudnia — 10	10-S
0809 20 05	Świeże wiśnie (<i>Prunus cerasus</i>)	od 1 stycznia do 20 maja — 10; od 21 maja do 10 sierpnia — 20; od 11 sierpnia do 31 grudnia — 10	5-A
0809 20 95	Świeże wiśnie i czereśnie (z wyjątkiem wiśni (<i>Prunus cerasus</i>))	od 1 stycznia do 20 maja — 10; od 21 maja do 10 sierpnia — 20; od 11 sierpnia do 31 grudnia — 10	10-A
0809 30 10	Świeże nektaryny	od 1 stycznia do 10 czerwca — 10; od 11 czerwca do 30 września — 20; od 1 października do 31 grudnia — 10	5-A
0809 30 90	Świeże brzoskwinie (z wyjątkiem nektaryn)	od 1 stycznia do 10 czerwca — 10; od 11 czerwca do 30 września — 20; od 1 października do 31 grudnia — 10	10-S
0809 40 05	Świeże śliwki	od 1 stycznia do 10 czerwca — 10; od 11 czerwca do 30 września — 20; od 1 października do 31 grudnia — 10	10-S
0810 10 00	Świeże truskawki	od 1 stycznia do 30 kwietnia — 10; od 1 maja do 31 lipca — 20; od 1 sierpnia do 31 grudnia — 10	5-A
0810 90 50	Świeże porzeczki czarne	10	5-A
0810 90 60	Świeże porzeczki czerwone	10	5-A
0810 90 70	Świeże porzeczki białe i agrest	10	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
0811 10 90	Truskawki, niepoddane obróbce cieplnej lub ugotowane na parze lub w wodzie, zamrożone	15	5-A
0811 20 31	Maliny, niepoddane obróbce cieplnej lub ugotowane na parze lub w wodzie, zamrożone, niesłodzone	15	5-A
0811 20 39	Porzeczki czarne, niepoddane obróbce cieplnej lub ugotowane na parze lub w wodzie, zamrożone, niesłodzone	15	5-A
0811 20 51	Porzeczki czerwone, niepoddane obróbce cieplnej lub ugotowane na parze lub w wodzie, zamrożone, niesłodzone	15	5-A
0811 20 59	Jeżyny i morwy, niepoddane obróbce cieplnej lub ugotowane na parze lub w wodzie, zamrożone, niesłodzone	15	5-A
0811 20 90	Owoce mieszańców malin z jeżynami, porzeczki białe i agrest, niepoddane obróbce cieplnej lub ugotowane na parze lub w wodzie, zamrożone, niesłodzone	15	5-A
0811 90 75	Wiśnie (<i>Prunus cerasus</i>), nawet ugotowane na parze lub w wodzie, zamrożone, niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego	15	5-A
1601 00 10	Kielbasy i podobne wyroby z wątroby oraz przetwory żywnościowe na bazie tych wyrobów	15	TRQ 4 (1 700 t)
1601 00 91	Niepoddane obróbce cieplnej kielbasy z mięsa, podrobów lub krwi (z wyjątkiem wątroby)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1601 00 99	Kielbasy i podobne wyroby z mięsa, podrobów lub krwi oraz przetwory żywnościowe na bazie tych wyrobów (z wyłączeniem kielbas z wątroby oraz niepoddanych obróbce cieplnej kielbas)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 31 11	Przetwory zawierające wyłącznie niepoddane obróbce cieplnej mięso z indyków (z wyłączeniem kielbas i podobnych wyrobów)	20	10-A
1602 31 19	Mięso lub podroby z indyków „drób”, przetworzone lub zakonserwowane, zawierające ≥ 57 % masy mięsa lub podrobów drobiowych (z wyjątkiem zawierającego wyłącznie niepoddane obróbce cieplnej mięso z indyków, kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto ≤ 250 g, przetworzonych wątrób i ekstraktów z mięsa)	20	10-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
1602 31 30	Mięso lub podroby z indyków „drób”, przetworzone lub zakonserwowane, zawierające $\geq$ 25 % masy, ale $<$ 57 % masy mięsa lub podrobów drobiowych (z wyjątkiem kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto $\leq$ 250 g, przetworzonych wątrób i ekstraktów z mięsa)	20	10-A
1602 31 90	Mięso lub podroby z indyków „drób”, przetworzone lub zakonserwowane (z wyjątkiem zawierającego $\geq$ 25 % masy mięsa lub podrobów drobiowych, kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto $\leq$ 250 g, przetworzonych wątrób oraz ekstraktów i soków z mięsa)	20	10-A
1602 32 11	Niepoddane obróbce cieplnej, przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z ptactwa z gatunku Gallus domesticus, zawierające $\geq$ 57 % masy mięsa lub podrobów drobiowych (z wyjątkiem kielbas i podobnych wyrobów oraz przetworzonych wątrób)	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 32 19	Poddane obróbce cieplnej, przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z ptactwa z gatunku Gallus domesticus, zawierające $\geq$ 57 % masy mięsa lub podrobów drobiowych (z wyjątkiem kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto $\leq$ 250 g, przetworzonych wątrób i ekstraktów z mięsa)	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 32 30	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z ptactwa z gatunku Gallus domesticus, zawierające $\geq$ 25 % masy, ale $<$ 57 % masy mięsa lub podrobów drobiowych (z wyjątkiem z indyków i perliczek, kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto $\leq$ 250 g, przetworzonych wątrób i ekstraktów z mięsa)	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 32 90	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z ptactwa z gatunku Gallus domesticus (z wyjątkiem zawierającego $\geq$ 25 % masy mięsa lub podrobów drobiowych, mięsa lub podrobów z indyków lub perliczek, kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto $\leq$ 250 g, przetworzonych wątrób i ekstraktów oraz soków z mięsa)	20	TRQ 4 (1 700 t)

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
1602 39 21	Niepoddane obróbce cieplnej, przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z kaczek, gęsi i perliczek domowych, zawierające ≥ 57 % masy mięsa lub podrobów drobiowych (z wyjątkiem kielbas i podobnych wyrobów oraz przetworzonych wątrób)	20	10-A
1602 39 29	Poddane obróbce cieplnej, przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z gęsi, kaczek i perliczek z gatunku domesticus, zawierające ≥ 57 % masy mięsa lub podrobów drobiowych (z wyjątkiem kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto ≤ 250 g, przetworzonych wątrób i ekstraktów z mięsa)	20	10-A
1602 39 40	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z gęsi, kaczek i perliczek z gatunku domesticus, zawierające ≥ 25 % masy, ale < 57 % masy mięsa lub podrobów drobiowych (z wyjątkiem kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto ≤ 250 g, przetworzonych wątrób i ekstraktów z mięsa)	20	10-A
1602 39 80	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby z gęsi, kaczek i perliczek z gatunku domesticus (z wyjątkiem, zawierających ≥ 25 % masy mięsa lub podrobów drobiowych oraz kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto ≤ 250 g, przetworzonych wątrób oraz ekstraktów i soków z mięsa)	20	10-A
1602 41 10	Szynki i ich kawałki ze świń domowych, przetworzone lub zakonserwowane	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 42 10	Przetworzone lub zakonserwowane łopatki i ich kawałki ze świń domowych	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 11	Przetworzone lub zakonserwowane schaby i ich kawałki ze świń domowych, włącznie z mieszkami schabów lub szynki (z wyjątkiem karków)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 13	Przetworzone lub zakonserwowane karki i ich kawałki ze świń domowych, włącznie z mieszkami karków i łopatek	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 15	Przetworzone lub zakonserwowane mieszanki szynki, łopatek, schabów, karków i ich kawałków (z wyjątkiem mieszanek wyłącznie schabów i szynki lub tylko karków i łopatek)	15	TRQ 4 (1 700 t)

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
1602 49 19	Mięso lub podroby, włącznie z mieszkami, ze świń domowych, przetworzone lub zakonserwowane, zawierające ≥ 80 % masy mięsa lub podrobów wszelkiego rodzaju, włącznie z tłuszczem ze świni i tłuszczami wszelkiego rodzaju lub pochodzenia (z wyjątkiem szynki, łopatek, schabów, karków i ich kawalców oraz podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto ≤ 250 g, przetworzonych wątrób i ekstraktów z mięsa)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 30	Przetworzone lub zakonserwowane mięso, podroby i mieszanki, ze świń domowych, zawierające ≥ 40 % masy, ale < 80 % masy mięsa lub podrobów wszelkiego rodzaju, włącznie z tłuszczami wszelkiego rodzaju (z wyjątkiem kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto ≤ 250 g, przetworzonych wątrób i ekstraktów z mięsa)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 50	Przetworzone lub zakonserwowane mięso, podroby i mieszanki, ze świń domowych, zawierające < 40 % masy mięsa lub podrobów wszelkiego rodzaju, włącznie z tłuszczami wszelkiego rodzaju (z wyjątkiem kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto ≤ 250 g, przetworzonych wątrób oraz ekstraktów i soków z mięsa)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 50 10	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby, z bydła, niepoddane obróbce cieplnej, w tym mieszanki poddanego obróbce cieplnej mięsa lub podrobów z niepoddanym obróbce cieplnej mięsem lub podrobami (z wyjątkiem kielbas i podobnych wyrobów oraz przetworzonych wątrób)	15	10-S
1602 50 31	Wołowina peklowana (corned beef), w opakowaniach hermetycznych	15	10-A
1602 50 39	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby, z bydła (z wyjątkiem wołowiny peklowanej (corned beef), w opakowaniach hermetycznych (z wyjątkiem niepoddanych obróbce cieplnej; mieszanek poddanego obróbce cieplnej mięsa lub podrobów z niepoddanym obróbce cieplnej mięsem lub podrobami)	15	10-S
1602 50 80	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby, z bydła (z wyjątkiem wołowiny peklowanej (corned beef), nie w opakowaniach hermetycznych (z wyjątkiem niepoddanych obróbce cieplnej; mieszanek poddanego obróbce cieplnej mięsa lub podrobów z niepoddanym obróbce cieplnej mięsem lub podrobami)	15	10-S

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
1602 90 51	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby zawierające mięso lub podroby ze świń domowych (z wyjątkiem z drobiu, bydła, reniferów, dziczyzny lub królików, kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto <= 250 g, przetworzonych wątrób i ekstraktów z mięsa)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 90 61	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby, niepoddane obróbce cieplnej, zawierające mięso lub podroby z bydła, włącznie z mieszankami poddanego lub niepoddanego obróbce cieplnej mięsa z niepoddanym lub poddanymi obróbce cieplnej podrobami (z wyjątkiem z drobiu, świń domowych, reniferów, dziczyzny lub królików, kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto <= 250 g oraz przetworzonych wątrób)	15	10-A
1602 90 69	Przetworzone lub zakonserwowane mięso lub podroby, poddane obróbce cieplnej, zawierające mięso lub podroby z bydła (z wyjątkiem z drobiu, świń domowych, reniferów, dziczyzny lub królików, kielbas i podobnych wyrobów, dokładnie zhomogenizowanych przetworów, pakowanych do sprzedaży detalicznej jako żywność dla niemowląt lub do celów dietetycznych, w opakowaniach o zawartości netto <= 250 g, przetworzonych wątrób oraz ekstraktów i soków z mięsa)	15	10-A
1701 11 10	Surowy cukier trzcinowy, do rafinacji (z wyjątkiem zawierającego dodatek środków aromatyzujących lub barwiących)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 11 90	Surowy cukier trzcinowy (z wyjątkiem do rafinacji oraz zawierającego dodatek środków aromatyzujących lub barwiących)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 12 10	Surowy cukier buraczany, do rafinacji (z wyjątkiem zawierającego dodatek środków aromatyzujących lub barwiących)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 12 90	Surowy cukier buraczany (z wyjątkiem do rafinacji oraz zawierającego dodatek środków aromatyzujących lub barwiących)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 91 00	Rafinowany cukier trzcinowy lub buraczany, zawierający dodatek środków aromatyzujących lub barwiących, w postaci stałej	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 99 10	Cukier biały, zawierający w stanie suchym >= 99,5 % sacharozy (z wyjątkiem cukru aromatyzowanego lub barwionego)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 99 90	Cukier trzcinowy lub buraczany i chemicznie czysta sacharoza, w postaci stałej (z wyjątkiem cukru trzcinowego i buraczanego, zawierającego dodatek środków aromatyzujących lub barwiących, cukru surowego i cukru białego)	75	TRQ 5 (5 400 t)

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
1702 30 10	Izoglukoza w stanie stałym, niezawierająca fruktozy lub zawierająca w stanie suchym < 20 % masy fruktozy	75	TRQ 6 (640 t)
1702 30 51	Glukoza oraz syrop glukozowy w formie białego pudru krystalicznego, nawet aglomerowana, niezawierająca fruktozy lub zawierająca w stanie suchym mniej niż 20 % masy fruktozy oraz zawierająca w stanie suchym 99 % lub więcej masy glukozy (z wyłączeniem izoglukozy)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 30 59	Glukoza oraz syrop glukozowy, niezawierające fruktozy lub zawierające w stanie suchym mniej niż 20 % masy fruktozy oraz zawierające w stanie suchym 99 % lub więcej masy glukozy (z wyjątkiem izoglukozy i glukozy oraz syropu glukozowego w formie białego pudru krystalicznego, nawet aglomerowanej)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 30 91	Glukoza oraz syrop glukozowy w formie białego pudru krystalicznego, nawet aglomerowana, niezawierająca fruktozy lub zawierająca w stanie suchym mniej niż 20 % masy fruktozy oraz zawierająca w stanie suchym mniej niż 99 % masy glukozy (z wyłączeniem izoglukozy)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 30 99	Glukoza w postaci stałej oraz syrop glukozowy, niezawierające dodatku środków aromatyzujących lub barwiących oraz niezawierające fruktozy lub zawierające w stanie suchym < 20 % masy fruktozy oraz < 99 % masy glukozy (z wyjątkiem izoglukozy i glukozy „dekstrozy” w formie białego pudru krystalicznego, nawet aglomerowanej)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 40 10	Izoglukoza w postaci stałej, zawierająca w stanie suchym $\geq 20\%$ i < 50 % masy fruktozy (z wyłączeniem cukru inwertowanego)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 40 90	Glukoza w postaci stałej oraz syrop glukozowy, niezawierające dodatku środków aromatyzujących lub barwiących oraz zawierające w stanie suchym $\geq 20\%$ i < 50 % masy fruktozy (z wyłączeniem izoglukozy i cukru inwertowanego)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 50 00	Fruktoza chemicznie czysta, w postaci stałej	75	TRQ 6 (640 t)
1702 60 10	Izoglukoza w postaci stałej, zawierająca w stanie suchym > 50 % masy fruktozy (z wyłączeniem fruktozy chemicznie czystej i cukru inwertowanego)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 60 95	Fruktoza w postaci stałej oraz syrop fruktozowy, niezawierające dodatku środków aromatyzujących lub barwiących oraz zawierające w stanie suchym > 50 % masy fruktozy (z wyłączeniem izoglukozy, syropu inulinowego, fruktozy chemicznie czystej i cukru inwertowanego)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 10	Maltoza chemicznie czysta, w postaci stałej	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 30	Izoglukoza w postaci stałej, zawierająca w stanie suchym 50 % masy fruktozy, uzyskana z polimerów glukozy	75	TRQ 6 (640 t)

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
1702 90 60	Miód sztuczny, nawet zmieszany z miodem naturalnym	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 71	Cukier i melasy, karmelizowane, zawierające w substancji suchej $\geq$ 50 % masy sacharozy	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 75	Cukier i melasy, karmelizowane, zawierające w substancji suchej < 50 % masy sacharozy, w postaci proszku, nawet aglomerowanego	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 79	Cukier i melasy, karmelizowane, zawierające w substancji suchej < 50 % masy sacharozy (z wyłączeniem cukru i melas w postaci proszku, nawet aglomerowanego)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 99	Cukry w postaci stałej, włącznie z cukrem inwertowanym, cukrami oraz mieszankami syropów cukrowych, zawierającymi w stanie suchym 50 % masy fruktozy, niezawierającymi dodatku środków aromatyzujących lub barwiących (z wyjątkiem cukru trzcinowego lub buraczanego, chemicznie czystej sacharozy i maltozy, laktozy, cukru klonowego, glukozy, fruktozy, maltodekstryny i ich syropów, izoglukozy, syropu inulinowego, miodu sztucznego oraz karmelu)	75	TRQ 6 (640 t)
1902 11 00	Makarony niepoddane obróbce cieplnej, nienadziewane ani nieprzygotowane inaczej, zawierające jaja	10	3-A
1902 19 90	Makarony niepoddane obróbce cieplnej, nienadziewane ani nieprzygotowane inaczej, zawierające mąkę lub mączkę, ze pszenicy zwyczajnej, ale nie jaja	10	5-A
1904 10 10	Przetwory spożywcze otrzymane przez spęcznianie lub prażenie zbóż lub produktów zbożowych, na bazie kukurydzy	15	5-A
1904 10 90	Przetwory spożywcze otrzymane przez spęcznianie lub prażenie zbóż lub produktów zbożowych (z wyjątkiem na bazie kukurydzy lub ryżu)	15	3-A
1904 20 10	Preparaty typu muesli bazujące na nieprażonych płatkach zbożowych	15	3-A
1904 20 91	Przetwory spożywcze otrzymane z nieprażonych płatków zbożowych lub z mieszaniny nieprażonych płatków zbożowych i prażonych płatków zbożowych lub zbóż spęcznionych, otrzymane z kukurydzy (z wyjątkiem preparatów typu muesli bazujących na nieprażonych płatkach zbożowych)	15	3-A
1904 20 99	Przetwory spożywcze otrzymane z nieprażonych płatków zbożowych lub z mieszaniny nieprażonych płatków zbożowych i prażonych płatków zbożowych lub zbóż spęcznionych (z wyjątkiem otrzymanych z kukurydzy lub ryżu oraz preparatów typu muesli bazujących na nieprażonych płatkach zbożowych)	15	3-A
1905 10 00	Pieczywo chrupkie	15	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
1905 31 99	Słodkie herbatniki, nawet zawierające kakao, zawierające < 8 % masy tłuszczu mleka (z wyjątkiem pokrytych lub powleczonych czekoladą lub innymi przetworami z kakao oraz podwójnych herbatników z nadzieniem)	15	5-A
1905 32 11	Gofry i wafle, nawet zawierające kakao, pokryte lub powleczone czekoladą lub innymi przetworami z kakao, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości ≤ 85 g (z wyjątkiem o zawartości wody > 10 % masy)	15	3-A
1905 32 99	Gofry i wafle, nawet zawierające kakao, nawet z nadzieniem (z wyjątkiem pokrytych lub powleczonych czekoladą lub innymi przetworami z kakao oraz o zawartości wody > 10 % masy)	15	5-A
1905 40 10	Sucharki	15	5-A
1905 90 30	Chleb, bułki, niezawierające dodatku miodu, jajek, sera lub owoców, nawet zawierające w suchej masie ≤ 5 % masy cukru lub tłuszczów	10	5-A
1905 90 45	Herbatniki (z wyjątkiem słodkich herbatników)	10	5-A
1905 90 55	Wyroby ekstrudowane lub ekspandowane, pikantne lub solone (z wyjątkiem pieczywa chrupkiego, sucharków, tostów z chleba i podobnych wyrobów tostowych oraz gofrów i wafli)	10	5-A
1905 90 60	Tarty owocowe, chleb z rodzynekami, panettone, bezy, strucla bożonarodzeniowa, rogaliki i inne wyroby piekarnicze z dodatkiem środka słodzącego (z wyjątkiem pieczywa chrupkiego, pierników z dodatkiem imbiru i tym podobnych, słodkich herbatników, gofrów i wafli oraz sucharków)	10	5-A
1905 90 90	Pizze, zapiekanki i inne wyroby piekarnicze bez dodatku środka słodzącego (z wyjątkiem pieczywa chrupkiego, pierników z dodatkiem imbiru i tym podobnych, słodkich herbatników, gofrów i wafli, sucharków i podobnych wyrobów tostowych, chleba, opłatków sakralnych, pustych kapsulek stosowanych do celów farmaceutycznych, wafli wytłaczanych, papieru ryżowego i podobnych wyrobów)	10	3-A
2001 90 70	Słodka papryka, przetworzona lub zakonserwowana octem lub kwasem octowym	20	3-A
2002 10 10	Pomidory bez skórek, całe lub w kawałkach, przetworzone lub zakonserwowane inaczej niż octem lub kwasem octowym	20	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
2002 10 90	Pomidory ze skórką, całe lub w kawałkach, przetworzone lub zakonserwowane inaczej niż octem lub kwasem octowym	20	5-A
2002 90 11	Pomidory, przetworzone lub zakonserwowane inaczej niż octem lub kwasem octowym, o zawartości suchej masy < 12 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto > 1 kg (z wyjątkiem całych pomidorów lub w kawałkach)	20	5-A
2002 90 19	Pomidory, przetworzone lub zakonserwowane inaczej niż octem lub kwasem octowym, o zawartości suchej masy < 12 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto ≤ 1 kg (z wyjątkiem całych pomidorów lub w kawałkach)	20	5-A
2002 90 31	Pomidory, przetworzone lub zakonserwowane inaczej niż octem lub kwasem octowym, o zawartości suchej masy ≥ 12 %, ale ≤ 30 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto > 1 kg (z wyjątkiem całych pomidorów lub w kawałkach)	20	3-A
2002 90 39	Pomidory, przetworzone lub zakonserwowane inaczej niż octem lub kwasem octowym, o zawartości suchej masy ≥ 12 %, ale 30 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto ≤ 1 kg (z wyjątkiem całych pomidorów lub w kawałkach)	20	3-A
2002 90 91	Pomidory, przetworzone lub zakonserwowane inaczej niż octem lub kwasem octowym, o zawartości suchej masy > 30 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto > 1 kg (z wyjątkiem całych pomidorów lub w kawałkach)	20	3-A
2002 90 99	Pomidory, przetworzone lub zakonserwowane inaczej niż octem lub kwasem octowym, o zawartości suchej masy > 30 % masy, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto ≤ 1 kg (z wyjątkiem całych pomidorów lub w kawałkach)	20	3-A
2004 90 50	Groch „Pisum sativum” i niedojrzała fasola „Phaseolus spp.”, przetworzone lub zakonserwowane inaczej niż octem lub kwasem octowym, zamrożone	10	3-A
2005 40 00	Groch „Pisum sativum”, przetworzony lub zakonserwowany inaczej niż octem lub kwasem octowym (z wyjątkiem mrożonego)	25	5-A
2005 51 00	Fasola luskana „Vigna spp., Phaseolus spp.”, przetworzona lub zakonserwowana inaczej niż octem lub kwasem octowym (z wyjątkiem mrożonej)	15	5-A
2005 80 00	Kukurydza cukrowa (Zea Mays var. Saccharata), przetworzona lub zakonserwowana inaczej niż octem lub kwasem octowym (z wyjątkiem mrożonej)	10	3-A
2005 99 50	Mieszanki warzyw, przetworzone lub zakonserwowane inaczej niż octem lub kwasem octowym (z wyjątkiem mrożonych)	15	3-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
2005 99 90	Warzywa, przetworzone lub zakonserwowane inaczej niż octem lub kwasem octowym, niezamrożone (z wyjątkiem zakonserwowanych cukrem, warzyw homogenizowanych objętych podpozycją 2005.10 oraz pomidorów, grzybów, trufli, ziemniaków, kapusty kwaszonej, grochu „Pisum sativum”, fasoli „Vigna spp., Phaseolus spp.”, szparagów, oliwek, kukurydzy cukrowej „Zea Mays var. Saccharata”, pędów bambusa, owoców z rodzaju Capsicum o pikantnym smaku, kaparów, karczochów, marchwi i mieszanek warzyw)	15	3-A
2007 99 10	Przecier i pasta, ze sliwek, otrzymane w wyniku obróbki cieplnej, o zawartości cukru > 30 % masy, w opakowaniach o zawartości > 100 kg, do przetwórstwa przemysłowego	10	5-A
2007 99 31	Dżemy, galaretki, marmolady, przeciery lub pasty, z wiśni, czereśni, otrzymane w wyniku obróbki cieplnej, o zawartości cukru > 30 % masy (z wyjątkiem homogenizowanych przetworów objętych podpozycją 2007.10)	10	5-A
2007 99 33	Dżemy, galaretki, marmolady, przeciery lub pasty, z truskawek, otrzymane w wyniku obróbki cieplnej, o zawartości cukru > 30 % masy (z wyjątkiem homogenizowanych przetworów objętych podpozycją 2007.10)	10	5-A
2007 99 35	Dżemy, galaretki, marmolady, przeciery lub pasty, z malin, otrzymane w wyniku obróbki cieplnej, o zawartości cukru > 30 % masy (z wyjątkiem homogenizowanych przetworów objętych podpozycją 2007.10)	10	5-A
2009 50 10	Sok pomidorowy, o zawartości suchego ekstraktu < 7 % masy, zawierający dodatek cukru, niesfermentowany (z wyjątkiem zawierającego dodatek alkoholu)	15	5-A
2009 50 90	Sok pomidorowy, o zawartości suchego ekstraktu < 7 % masy, niesfermentowany (z wyjątkiem zawierającego dodatek cukru lub alkoholu)	15	5-A
2009 69 11	Sok winogronowy, włącznie z moszczem gronowym, niesfermentowany, o liczbie Brix > 67 przy 20 °C, o wartości <= 22 EUR za 100 kg, nawet zawierający dodatek cukru lub innej substancji słodzącej (z wyjątkiem zawierającego alkohol)	15	5-A
2009 69 19	Sok winogronowy, włącznie z moszczem gronowym, niesfermentowany, o liczbie Brix > 67 przy 20 °C, o wartości > 22 EUR za 100 kg, nawet zawierający dodatek cukru lub innej substancji słodzącej (z wyjątkiem zawierającego alkohol)	15	5-A
2009 69 51	Skoncentrowany sok winogronowy, włącznie z moszczem gronowym, niesfermentowany, o liczbie Brix > 30 lecz <= 67 przy 20 °C, o wartości > 18 EUR za 100 kg, nawet zawierający dodatek cukru lub innej substancji słodzącej (z wyjątkiem zawierającego alkohol)	15	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
2009 69 59	Sok winogronowy, włącznie z moszczem gronowym, niesfermentowany, o liczbie Brix > 30 lecz <= 67 przy 20 °C, o wartości > 18 EUR za 100 kg, nawet zawierający dodatek cukru lub innej substancji słodzącej (z wyjątkiem skoncentrowanego lub zawierającego alkohol)	15	5-A
2009 69 71	Skoncentrowany sok winogronowy, włącznie z moszczem gronowym, niesfermentowany, o liczbie Brix > 30 lecz <= 67 przy 20 °C, o wartości <= 18 EUR za 100 kg, zawierający > 30 % dodatku cukru (z wyjątkiem zawierającego alkohol)	15	5-A
2009 69 79	Sok winogronowy, włącznie z moszczem gronowym, niesfermentowany, o liczbie Brix > 30 lecz <= 67 przy 20 °C, o wartości <= 18 EUR za 100 kg, zawierający > 30 % dodatku cukru (z wyjątkiem skoncentrowanego lub zawierającego alkohol)	15	5-A
2009 69 90	Sok winogronowy, włącznie z moszczem gronowym, niesfermentowany, o liczbie Brix > 30 lecz <= 67 przy 20 °C, o wartości <= 18 EUR za 100 kg, nawet zawierający dodatek cukru lub innej substancji słodzącej (z wyjątkiem zawierającego > 30 % dodatku cukru lub zawierającego alkohol)	15	5-A
2009 71 10	Sok jabłkowy, niesfermentowany, o liczbie Brix <= 20 przy 20 °C, o wartości > 18 EUR za 100 kg, zawierający dodatek cukru (z wyjątkiem zawierającego alkohol)	15	5-A
2009 71 91	Sok jabłkowy, niesfermentowany, o liczbie Brix <= 20 przy 20 °C, o wartości <= 18 EUR za 100 kg i zawierający dodatek cukru (z wyjątkiem zawierającego alkohol)	15	5-A
2009 79 19	Sok jabłkowy, niesfermentowany, o liczbie Brix > 67 przy 20 °C, o wartości > 22 EUR za 100 kg, nawet zawierający dodatek cukru lub innej substancji słodzącej (z wyjątkiem zawierającego alkohol)	15	5-A
2009 79 93	Sok jabłkowy, niesfermentowany, o liczbie Brix > 20 lecz <= 67 przy 20 °C, o wartości <= 18 EUR za 100 kg, zawierający <= 30 % dodatku cukru (z wyjątkiem zawierającego alkohol)	15	5-A
2009 80 96	Sok wiśniowy i czereśniowy, niesfermentowany, o liczbie Brix <= 67 przy 20 °C (z wyjątkiem zawierającego dodatek cukru lub zawierającego alkohol)	10	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
2009 80 99	Sok z owoców lub warzyw, niesfermentowany, o liczbie Brixu ≤ 67 przy $20\text{ }^{\circ}\text{C}$ (z wyjątkiem zawierającego dodatek cukru lub zawierającego alkohol, mieszanek, soku z owoców cytrusowych, guawy, mango, smaczeliny, melonowca (papai), tamaryndy, jabłek nerkowca, liczi (śliwki chińskiej), owoców chlebowca (jackfruit), śliw sączyńca, owoców męczennicy, oskomianu (carambola), pitahaya, ananasów, pomidorów, winogron, włącznie z moszczem gronowym, jabłek, gruszek, wiśni, czereśni oraz owoców z gatunku <i>Vaccinium macrocarpon</i>)	10	5-A
2009 90 51	Mieszanki soków z owoców, włącznie z moszczem gronowym, niesfermentowane, o liczbie Brixu ≤ 67 przy $20\text{ }^{\circ}\text{C}$, o wartości > 30 EUR za 100 kg, zawierające dodatek cukru (z wyjątkiem zawierających alkohol i mieszanek soków jabłkowych i gruszkowych lub z cytrusów i ananasów)	15	3-A
2009 90 59	Mieszanki soków z owoców, włącznie z moszczem gronowym, niesfermentowane, o liczbie Brixu ≤ 67 przy $20\text{ }^{\circ}\text{C}$, o wartości > 30 EUR za 100 kg (z wyjątkiem zawierających dodatek cukru lub zawierających alkohol i mieszanek soków jabłkowych i gruszkowych lub z cytrusów i ananasów)	15	5-A
2204 10 19	Wina musujące ze świeżych winogron, o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu $\geq 8,5\%$ obj. (z wyjątkiem szampana)	0,5 EUR/l	5-A
2204 10 91	Asti spumante, o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu $< 8,5\%$ obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 10 99	Wina musujące ze świeżych winogron, o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu $< 8,5\%$ obj. (z wyjątkiem Asti spumante)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 10	Wina ze świeżych winogron, włącznie z winami wzmocnionymi, w butelkach z korkami „grzybkowymi” przytrzymywanymi przewiązkami lub zapięciami; w pojemnikach o objętości ≤ 2 l; wina dostarczane w inny sposób, pozostające w wyniku obecności ditlenku węgla w roztworze, pod ciśnieniem ≥ 1 bar, ale < 3 bary, mierzonym w temperaturze $20\text{ }^{\circ}\text{C}$, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l (z wyjątkiem wina musującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 11	Wina jakościowe białe produkowane w Alzacji, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu $\leq 13\%$ obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 12	Wina jakościowe białe produkowane w Bordeaux, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu $\leq 13\%$ obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 13	Wina jakościowe białe produkowane w Burgundii, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu $\leq 13\%$ obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
2204 21 17	Wina jakościowe białe produkowane w Val de Loire, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 18	Wina jakościowe białe produkowane w Mosel-Saar-Ruwer, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 19	Wina jakościowe białe produkowane w Pfalz, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 22	Wina jakościowe białe produkowane w Rheinhessen, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 23	Wina jakościowe białe produkowane w Tokaju np. Aszu, Szamorodni, Máslás, Fordítás, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 24	Wina jakościowe białe produkowane w Lazio, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 26	Wina jakościowe białe produkowane w Toskanii, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 27	Wina jakościowe białe produkowane w Trentino, Alto Adige i Friuli, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 28	Wina jakościowe białe produkowane w Veneto, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 32	Wina jakościowe białe z rodzaju „vinho verde”, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 34	Wina jakościowe białe produkowane w Penedés, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
2204 21 36	Wina jakościowe białe produkowane w Rioja, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 37	Wina jakościowe białe produkowane w Valencia, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 38	Wina jakościowe białe produkowane w określonych regionach, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem Alzacji, Bordeaux, Burgundii, Val de Loire, Mosel-Saar-Ruwer, Pfalz, Rheinhessen, Tokaju, Lazio, Toskanii, Trentino, Alto Adige, Friuli, Veneto, vinho verde, Penedés, Rioja, Valencia, wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 42	Wina jakościowe produkowane w Bordeaux, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 43	Wina jakościowe produkowane w Burgundii, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 44	Wina jakościowe produkowane w Beaujolais, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 46	Wina jakościowe produkowane w Côtes-du-Rhône, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 47	Wina jakościowe produkowane w Languedoc-Roussillon, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 48	Wina jakościowe produkowane w Val de Loire, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 62	Wina jakościowe produkowane w Piemontie, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
2204 21 66	Wina jakościowe produkowane w Toskanii, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 67	Wina jakościowe produkowane w Trentino i Alto Adige, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 68	Wina jakościowe produkowane w Veneto, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 69	Wina jakościowe produkowane w Dao, Bairrada i Douro, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 71	Wina jakościowe produkowane w Navarra, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 74	Wina jakościowe produkowane w Penedés, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 76	Wina jakościowe produkowane w Rioja, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 77	Wina jakościowe produkowane w Valdepeñas, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 78	Wina jakościowe produkowane w określonych regionach, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem Bordeaux, Burgundii, Beaujolais, Côtes-du-Rhône, Languedoc-Roussillon, Val de Loire, Piemontu, Toskanii, Trentino, Alto Adige, Veneto, Dao, Bairrada, Douro, Navarra, Penedés, Rioja, Valdepeñas, wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 79	Wina białe ze świeżych winogron, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego, półmusującego oraz win jakościowych produkowanych w określonych regionach)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
2204 21 80	Wina ze świeżych winogron, włącznie z winami wzmocnionymi; winogrona muszą być inne niż te objęte pozycją 2009, z fermentacją nierozpoczętą lub zatrzymaną przez dodanie alkoholu, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu ≤ 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego, półmusującego, win jakościowych produkowanych w określonych regionach oraz wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 81	Wina jakościowe białe produkowane w Tokaju np. Aszu, Szamorodni, Máslás, Fordítás, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 13 % obj. do 15 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 82	Wina jakościowe białe produkowane w określonych regionach, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 13 % obj. do 15 % obj. (z wyjątkiem Tokaju, wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 83	Wina jakościowe produkowane w określonych regionach, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 13 % obj. do 15 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 84	Wina białe ze świeżych winogron, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 13 % obj. do 15 % obj. (z wyjątkiem wina musującego, półmusującego oraz win jakościowych produkowanych w określonych regionach)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 85	Wina ze świeżych winogron, włącznie z winami wzmocnionymi i moszczem winogronowym z fermentacją nierozpoczętą lub zatrzymaną przez dodanie alkoholu, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 13 % obj. do 15 % obj. (z wyjątkiem wina musującego, półmusującego, win jakościowych produkowanych w określonych regionach oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 87	Marsala, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 88	Samos i Muscat de Lemnos, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 89	Porto, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 91	Madeira i Setubal muscatel, w pojemnikach o objętości ≤ 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj.	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
2204 21 92	Sherry, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 93	Tokay (Aszu i Szamorodni), w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 94	Wina białe ze świeżych winogron, włącznie z winami wzmocnionymi, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj. (z wyjątkiem wina musującego, półmusującego oraz win Marsala, Samos, Muskat de Limnos, Porto, Madeira, Setubal muscatel i Sherry)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 95	Porto, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 18 % obj. do 22 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 96	Madeira, Sherry i Setubal muscatel, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 18 % obj. do 22 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 97	Tokay (Aszu i Szamorodni), w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 18 % obj. do 22 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 98	Wina ze świeżych winogron, włącznie z winami wzmocnionymi, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 18 % obj. do 22 % obj. (z wyjątkiem win Porto, Madeira, Sherry i Setubal muscatel)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 99	Wina ze świeżych winogron, włącznie z winami wzmocnionymi, w pojemnikach o objętości <= 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 22 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 10	Wina ze świeżych winogron, włącznie z winami wzmocnionymi, w butelkach z korkami „grzybkowymi” przytrzymwanymi przewiązkami lub zapieczkami; w pojemnikach o objętości > 2 l; wina dostarczane w inny sposób, pozostające w wyniku obecności ditlenku węgla w roztworze, pod ciśnieniem >= 1 bar, ale < 3 bary, mierzonym w temperaturze 20 °C, w pojemnikach o objętości > 2 l (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 11	Wina jakościowe białe produkowane w Tokaju np. Aszu, Szamorodni, Máslás, Fordítás, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 12	Wina jakościowe białe produkowane w Bordeaux, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
2204 29 13	Wina jakościowe białe produkowane w Burgundii, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 17	Wina jakościowe białe produkowane w Val de Loire, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 18	Wina jakościowe białe produkowane w określonych regionach, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem Tokaju, Bordeaux, Burgundii, Val de Loire oraz wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 42	Wina jakościowe produkowane w Bordeaux, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 43	Wina jakościowe produkowane w Burgundii, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 44	Wina jakościowe produkowane w Beaujolais, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 46	Wina jakościowe produkowane w Côtes-du-Rhône, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 47	Wina jakościowe produkowane w Languedoc-Roussillon, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 48	Wina jakościowe produkowane w Val de Loire, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 58	Wina jakościowe produkowane w określonych regionach, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem Bordeaux, Burgundii, Beaujolais, Côtes-du-Rhône, Languedoc-Roussillon, Val de Loire oraz wina musującego i półmusującego i ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
2204 29 62	Wina białe produkowane na Sycylii, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego, półmusującego oraz win jakościowych produkowanych w określonych regionach)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 64	Wina białe produkowane w Veneto, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego, półmusującego oraz win jakościowych produkowanych w określonych regionach)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 65	Wina białe ze świeżych winogron, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego, półmusującego i win jakościowych produkowanych w określonych regionach oraz win produkowanych na Sycylii i w Veneto)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 71	Wina białe produkowane w Apulii, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego, półmusującego oraz win jakościowych produkowanych w określonych regionach i ogólnie win białych)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 72	Wina białe produkowane na Sycylii, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego, półmusującego oraz win jakościowych produkowanych w określonych regionach i ogólnie win białych)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 75	Wina ze świeżych winogron, włącznie z winami wzmocnionymi i moszczem winogronowym z fermentacją nierozpoczętą lub zatrzymaną przez dodanie alkoholu, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu <= 13 % obj. (z wyjątkiem wina musującego, półmusującego, win produkowanych w Apulii i na Sycylii, win jakościowych produkowanych w określonych regionach oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 77	Wina jakościowe białe produkowane w Tokaju np. Aszu, Szamorodni, Máslás, Forditás, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 13 % obj. do 15 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 78	Wina jakościowe białe produkowane w określonych regionach, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 13 % obj. do 15 % obj. (z wyjątkiem Tokaju, wina musującego i półmusującego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 82	Wina jakościowe produkowane w określonych regionach, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 13 % obj. do 15 % obj. (z wyjątkiem wina musującego i półmusującego oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 83	Wina białe ze świeżych winogron, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 13 % obj. do 15 % obj. (z wyjątkiem win jakościowych produkowanych w określonych regionach)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
2204 29 84	Wina ze świeżych winogron, włącznie z winami wzmocnionymi i moszczem winogronowym z fermentacją nierozpoczętą lub zatrzymaną przez dodanie alkoholu, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 13 % obj. do 15 % obj. (z wyjątkiem wina musującego, półmusującego, win jakościowych produkowanych w określonych regionach oraz ogólnie wina białego)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 87	Marsala, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 88	Samos i Muscat de Lemnos, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 89	Porto, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 91	Madeira i Setúbal muscatel, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 92	Sherry, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 93	Tokay (Aszu i Szamorodni), w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 94	Wina białe ze świeżych winogron, włącznie z winami wzmocnionymi, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 15 % obj. do 18 % obj. (z wyjątkiem wina musującego, półmusującego oraz win jakościowych produkowanych w określonych regionach i ogólnie wina białego, win Marsala, Samos, Muscat de Lemnos, Porto, Madeira, Setúbal muscatel i Sherry)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 95	Porto, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 18 % obj. do 22 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 96	Madeira, Sherry i Setúbal muscatel, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 18 % obj. do 22 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 98	Wina ze świeżych winogron, włącznie z winami wzmocnionymi, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 18 % obj. do 22 % obj. (z wyjątkiem win Porto, Madeira, Sherry i Setúbal muscatel)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
2204 29 99	Wina ze świeżych winogron, włącznie z winami wzmocnionymi, w pojemnikach o objętości > 2 l oraz o rzeczywistej mocy alkoholu > 22 % obj.	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 10	Moszcz gronowy, z fermentacją zatrzymaną inaczej niż przez dodanie alkoholu, o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu > 1 % obj. (z wyjątkiem moszczu gronowego, którego fermentacja została zatrzymana poprzez dodanie alkoholu)	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 92	Moszcz gronowy, niesfermentowany, skoncentrowany w rozumieniu dodatkowej uwagi 7 do działu 22, o gęstości $\leq 1,33 \text{ g/cm}^3$ w 20 °C i o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu $\leq 1 \%$ obj. lecz > 0,5 % obj. (z wyjątkiem moszczu gronowego, którego fermentacja została zatrzymana poprzez dodanie alkoholu)	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 94	Moszcz gronowy, niesfermentowany, nieskoncentrowany, o gęstości $\leq 1,33 \text{ g/cm}^3$ w 20 °C i o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu $\leq 1 \%$ obj. lecz > 0,5 % obj. (z wyjątkiem moszczu gronowego, którego fermentacja została zatrzymana poprzez dodanie alkoholu)	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 96	Moszcz gronowy, niesfermentowany, skoncentrowany w rozumieniu dodatkowej uwagi 7 do działu 22, o gęstości $> 1,33 \text{ g/cm}^3$ w 20 °C i o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu $\leq 1 \%$ obj. lecz > 0,5 % obj. (z wyjątkiem moszczu gronowego, którego fermentacja została zatrzymana poprzez dodanie alkoholu)	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 98	Moszcz gronowy, niesfermentowany, nieskoncentrowany, o gęstości $> 1,33 \text{ g/cm}^3$ w 20 °C i o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu $\leq 1 \%$ obj. lecz > 0,5 % obj. (z wyjątkiem moszczu gronowego, którego fermentacja została zatrzymana poprzez dodanie alkoholu)	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 40	Surowy destylat, w pojemnikach o objętości > 2 l	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 62	Cognac, w pojemnikach o objętości > 2 l	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 64	Armagnac, w pojemnikach o objętości > 2 l	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 87	Brandy de Jerez, w pojemnikach o objętości > 2 l	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 89	Napoje spirytusowe otrzymane przez destylację wina z winogron lub wytlóków z winogron, w pojemnikach o objętości > 2 l (z wyjątkiem surowego destylatu, Cognac, Armagnac, Grappa i Brandy de Jerez)	0,5 EUR/l	5-A
2523 10 00	Klinkier cementowy	10	5
2523 29 00	Cement portlandzki (z wyjątkiem białego, nawet sztucznie barwionego)	10	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
3917 21 10	Rury, przewody i węże, sztywne, z polimerów etylenu, bez szwu i o długości > maksymalny wymiar przekroju poprzecznego, nawet obrobione powierzchniowo, ale nieobrobione inaczej	6,5	5
3917 21 90	Rury, przewody i węże, z polimerów etylenu (z wyjątkiem bez szwu i tylko przyciętych na długość)	6,5	5
3917 22 10	Rury, przewody i węże, sztywne, z polimerów propylenu, bez szwu i o długości > maksymalny wymiar przekroju poprzecznego, nawet obrobione powierzchniowo, ale nieobrobione inaczej	6,5	5
3917 22 90	Rury, przewody i węże, z polimerów propylenu (z wyjątkiem bez szwu i tylko przyciętych na długość)	6,5	5
3917 23 10	Rury, przewody i węże, sztywne, z polimerów chlorku winylu, bez szwu i o długości > maksymalny wymiar przekroju poprzecznego, nawet obrobione powierzchniowo, ale nieobrobione inaczej	6,5	5
3917 23 90	Rury, przewody i węże, z polimerów chlorku winylu (z wyjątkiem bez szwu i tylko przyciętych na długość)	6,5	5
3917 31 00	Giętkie rury, przewody i węże, z tworzyw sztucznych, o ciśnieniu rozrywającym $\geq 27,6$ MPa	6,5	5
3917 32 10	Giętkie rury, przewody i węże, z produktów polimeryzacji kondensacyjnej lub z przegrupowaniem, nawet modyfikowanych chemicznie, niewzmocnione lub inaczej połączone z innymi materiałami, bez szwu i o długości > maksymalny wymiar przekroju poprzecznego, nawet obrobione powierzchniowo, ale nieobrobione inaczej	6,5	5
3917 32 31	Giętkie rury, przewody i węże, z polimerów etylenu, niewzmocnione lub inaczej połączone z innymi materiałami, bez szwu i o długości > maksymalny wymiar przekroju poprzecznego, nawet obrobione powierzchniowo, ale nieobrobione inaczej	6,5	5
3917 32 35	Giętkie rury, przewody i węże, z polimerów chlorku winylu, niewzmocnione lub inaczej połączone z innymi materiałami, bez szwu i o długości > maksymalny wymiar przekroju poprzecznego, nawet obrobione powierzchniowo, ale nieobrobione inaczej	6,5	5
3917 32 39	Giętkie rury, przewody i węże, z produktów polimeryzacji addycyjnej, niewzmocnione lub inaczej połączone z innymi materiałami, bez szwu i o długości > maksymalny wymiar przekroju poprzecznego, nawet obrobione powierzchniowo, ale nieobrobione inaczej (z wyłączeniem polimerów etylenu lub chlorku winylu)	6,5	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
3917 32 51	Giętkie rury, przewody i węże, z tworzyw sztucznych, niewzmocnione lub inaczej połączone z innymi materiałami, bez szwu i o długości > maksymalny wymiar przekroju poprzecznego, nawet obrobione powierzchniowo, ale nieobrobione inaczej (z wyłączeniem rur z produktów polimeryzacji addycyjnej, produktów polimeryzacji kondensacyjnej lub z przegrupowaniem, nawet modyfikowanych chemicznie)	6,5	5
3917 32 91	Sztuczne jelita „osłonki kielbas” (z wyjątkiem z utwardzonych białek lub materiałów celulozowych)	6,5	5
3917 32 99	Giętkie rury, przewody i węże, z tworzyw sztucznych, niewzmocnione lub inaczej połączone z innymi materiałami, bez wyposażenia (z wyłączeniem bez szwu i tylko przyciętych na długość oraz sztucznych jelit)	6,5	5
3917 39 12	Giętkie rury, przewody i węże, z produktów polimeryzacji kondensacyjnej lub z przegrupowaniem, nawet modyfikowanych chemicznie, wzmocnione lub inaczej połączone z innymi materiałami, bez szwu i o długości > maksymalny wymiar przekroju poprzecznego, nawet obrobione powierzchniowo, ale nieobrobione inaczej (z wyjątkiem o ciśnieniu rozrywającym $\geq 27,6$ MPa)	6,5	3
3917 39 15	Giętkie rury, przewody i węże, z produktów polimeryzacji addycyjnej, wzmocnione lub inaczej połączone z innymi materiałami, bez szwu i o długości > maksymalny wymiar przekroju poprzecznego, nawet obrobione powierzchniowo, ale nieobrobione inaczej (z wyjątkiem o ciśnieniu rozrywającym $\geq 27,6$ MPa)	6,5	3
3917 39 19	Giętkie rury, przewody i węże, z tworzyw sztucznych, wzmocnione lub inaczej połączone z innymi materiałami, bez szwu i o długości > maksymalny wymiar przekroju poprzecznego, nawet obrobione powierzchniowo, ale nieobrobione inaczej (z wyjątkiem produktów polimeryzacji addycyjnej, produktów polimeryzacji kondensacyjnej i z przegrupowaniem, mogących wytrzymać ciśnienie $\geq 27,6$ MPa)	6,5	3
3917 39 90	Giętkie rury, przewody i węże, z tworzyw sztucznych, wzmocnione lub inaczej połączone z innymi materiałami (z wyłączeniem bez szwu lub tylko przyciętych na długość i rur o ciśnieniu rozrywającym $\geq 27,6$ MPa)	6,5	3
3917 40 00	Wyposażenie, np. złącza, kolanka, kołnierze, z tworzyw sztucznych, do przewodów, rur i węży	6,5	3
3922 10 00	Wanny, prysznice, zlewy i umywalki, z tworzyw sztucznych	6,5	3
3922 20 00	Sedesy i pokrywy, z tworzyw sztucznych	6,5	3

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
3922 90 00	Bidety, miski klozetowe, spłuczki ustępowe i podobne artykuły sanitarne z tworzyw sztucznych (z wyłączeniem wanien, pryszniców, zlewów, umywalek, desek sedesowych i pokryw)	6,5	3
3923 10 00	Pudełka, skrzynki, klatki i podobne artykuły do transportu lub pakowania towarów, z tworzyw sztucznych	6,5	3
3923 21 00	Worki i torby, włączając stożki, z polimerów etylenu	6,5	3
3923 29 10	Worki i torby, włączając stożki, z polichloroku winylu	6,5	3
3923 29 90	Worki i torby, włączając stożki, z tworzyw sztucznych (z wyjątkiem z polichloroku winylu i z polimerów etylenu)	6,5	3
3923 30 10	Balony, butelki, kolby i podobne artykuły z tworzyw sztucznych, do transportu lub pakowania towarów, o pojemności ≤ 2 l	6,5	3
3923 30 90	Balony, butelki, kolby i podobne artykuły z tworzyw sztucznych, do transportu lub pakowania towarów, o pojemności > 2 l	6,5	3
3923 50 90	Korki, przykrywki, kapsle i pozostałe zamknięcia, z tworzyw sztucznych (z wyłączeniem kapsli i kołpaków do butelek)	6,5	3
3923 90 90	Artykuły do transportu lub pakowania towarów, z tworzyw sztucznych (z wyjątkiem pudełek, skrzynek, klatek i podobnych artykułów; worków i toreb, włączając stożki; balonów, butelek, kolb i podobnych artykułów; szpul, kopek, cewek i podobnych nośników; korków, przykrywek, kapsli i pozostałych zamknięć; siatek wyłoczo-nych, w kształcie rury)	6,5	3
3924 10 00	Naczynia stołowe i kuchenne, z tworzyw sztucznych	6,5	3
3924 90 11	Gąbki dla gospodarstw domowych lub do celów sanitarnych, z celulozy regenerowanej	6,5	3
3924 90 90	Artykuły gospodarstwa domowego i artykuły toaletowe, z tworzyw sztucznych innych niż z celulozy regenerowanej (z wyłączeniem naczyń stołowych i kuchennych, wanien, pryszniców, zlewów, umywalek, bidetów, misek klozetowych, sedesów i pokryw, spłuczek ustępowych i podobnych artykułów sanitarnych)	6,5	3
3925 10 00	Zbiorniki, cysterny, kadzie i podobne pojemniki, z tworzyw sztucznych, o pojemności > 300 l	6,5	3
3925 20 00	Drzwi, okna i ich ramy oraz progi drzwiowe, z tworzyw sztucznych	6,5	3
3925 30 00	Okienne, zasłony (włącznie z żaluzjami weneckimi) i artykuły podobne oraz ich części, z tworzyw sztucznych (z wyłączeniem okuć i podobnych artykułów)	6,5	3

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
3925 90 10	Wyposażenie i okucia przeznaczone do zainstalowania na stałe w/lub na drzwiach, oknach, schodach, ścianach lub innych częściach budynków, z tworzyw sztucznych	6,5	3
3925 90 20	Kształtki i korytka kablowe z tworzyw sztucznych do przewodów elektrycznych	6,5	3
3925 90 80	Artykuły budowlane z tworzyw sztucznych gdzie indziej niewymienione, do produkcji podłóg, ścian, ścian działowych, pokryć sufitów i dachów itp., rynien i akcesoriów, poręczy, ogrodzeń itp., półek montowanych na stałe w sklepach, fabrykach, magazynach itp., ornamentów architektonicznych takich jak kanelury, sklepienia i fryzy	6,5	3
3926 20 00	Artykuły odzieżowe i dodatki odzieżowe wytworzone przez zszywanie lub sklejenie arkuszy z tworzywa sztucznego, włącznie z rękawiczkami, mitenkami i rękawicami z jednym palcem	6,5	3
3926 90 97	Artykuły z tworzyw sztucznych oraz artykuły z pozostałych materiałów objętych pozycjami od 3901 do 3914, gdzie indziej niewymienione	6,5	5
5702 41 10	Dywany Axminster, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej, tkane, nieigłowe ani nieflokowane, z okrywą, gotowe	12	5
5702 41 90	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej, tkane, nieigłowe ani nieflokowane, z okrywą, gotowe (z wyłączeniem Kelem, Schumacks, Karamanie i podobnych ręcznie tkanych dywaników (mat) oraz dywanów Axminster)	12	5
5702 42 10	Dywany Axminster, z materiałów włókienniczych chemicznych, tkane, nieigłowe ani nieflokowane, z okrywą, gotowe	20	5
5702 42 90	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe, z materiałów włókienniczych chemicznych, tkane, nieigłowe ani nieflokowane, z okrywą, gotowe (z wyłączeniem Kelem, Schumacks, Karamanie i podobnych ręcznie tkanych dywaników (mat) oraz dywanów Axminster)	20	5
5702 49 00	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe, z włókien tekstylnych roślinnych lub z grubej sierści zwierzęcej, tkane, nieigłowe ani nieflokowane, z okrywą, gotowe (z wyłączeniem Kelem, Schumacks, Karamanie i podobnych ręcznie tkanych dywaników (mat) i pokryć podłogowych z włókna kokosowego)	12	5
5703 10 00	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe, z wełny lub z cienkiej sierści zwierzęcej, igłowe (igłowane), nawet gotowe	12	5
5703 20 19	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe, z nylonu lub pozostałych poliamidów, igłowe (igłowane), nawet gotowe, zadrukowane (z wyłączeniem płyt dywanowych o powierzchni $\leq 0,3 \text{ m}^2$)	12,5	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
5703 20 99	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe, z nylonu lub pozostałych poliamidów, igłowe (igłowane), nawet gotowe (z wyłączeniem zadrukowanych oraz płyt dywanowych o powierzchni $\leq 0,3 \text{ m}^2$)	12,5	5
5703 30 19	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe, z polipropylenu, igłowe (igłowane), nawet gotowe (z wyłączeniem płyt dywanowych o powierzchni $\leq 0,3 \text{ m}^2$)	12,5	5
5704 90 00	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe, z filcu, nieigłowe ani nieflokowane, nawet gotowe (z wyłączeniem płyt podłogowych o powierzchni $\leq 0,3 \text{ m}^2$)	12	5
5705 00 30	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe, z materiałów włókienniczych chemicznych, nawet gotowe (z wyłączeniem węzełkowych, tkanych lub igłowych (igłowanych) i z filcu)	12	5
5705 00 90	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe, z włókien tekstylnych roślinnych lub z grubej sierści zwierzęcej, nawet gotowe (z wyłączeniem węzełkowych, tkanych lub igłowych (igłowanych) i z filcu)	12	5
6101 20 90	Anoraki, włącznie z kurtkami narciarskimi, wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z bawełny, dziane (inne niż garnitury, komplety, marynarki, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki oraz spodnie)	12	5
6101 30 90	Anoraki, włącznie z kurtkami narciarskimi, wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z włókien chemicznych, dziane (inne niż garnitury, komplety, marynarki, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki oraz spodnie)	12	5
6102 20 90	Anoraki, włącznie z kurtkami narciarskimi, wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z bawełny, dziane (inne niż kostiumy, komplety, żakiety, suknie, spódnice, spódnico-spodnie, spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki)	12	5
6102 30 90	Anoraki, włącznie z kurtkami narciarskimi, wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych, dziane (inne niż kostiumy, komplety, żakiety, suknie, spódnice, spódnico-spodnie, spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki)	12	5
6103 32 00	Marynarki męskie lub chłopięce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	5
6103 33 00	Marynarki męskie lub chłopięce, z włókien syntetycznych, dziane (z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	5
6103 42 00	Spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, bryczesy i szorty, męskie lub chłopięce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem strojów kąpielowych i kalesonów)	12	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6103 43 00	Spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczkowego, bryczesy i szorty, męskie lub chłopięce, z włókien syntetycznych, dziane (z wyłączeniem strojów kąpielowych i kalesonów)	12	5
6104 32 00	Żakiety, damskie lub dziewczęce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	3
6104 33 00	Żakiety, damskie lub dziewczęce, z włókien syntetycznych, dziane (z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	3
6104 39 00	Żakiety damskie lub dziewczęce, z materiałów włókienniczych, dziane (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien syntetycznych i z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	3
6104 42 00	Suknie damskie lub dziewczęce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem halek)	12	5
6104 43 00	Suknie damskie lub dziewczęce, z włókien syntetycznych, dziane (z wyłączeniem halek)	12	5
6104 44 00	Suknie damskie lub dziewczęce, z włókien sztucznych, dziane (z wyłączeniem halek)	12	5
6104 49 00	Suknie damskie lub dziewczęce, z materiałów włókienniczych, dziane (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny, włókien chemicznych i z wyłączeniem halek)	12	5
6104 52 00	Spódnice i spódnico-spodnie damskie lub dziewczęce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem halek)	12	3
6104 53 00	Spódnice i spódnico-spodnie damskie lub dziewczęce, z włókien syntetycznych, dziane (z wyłączeniem halek)	12	3
6104 59 00	Spódnice i spódnico-spodnie, damskie lub dziewczęce, z materiałów włókienniczych, dziane (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien syntetycznych i z wyłączeniem halek)	12	3
6104 62 00	Spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczkowego, bryczesy i szorty, damskie lub dziewczęce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem fig i strojów kąpielowych)	12	3
6104 63 00	Spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczkowego, bryczesy i szorty, damskie lub dziewczęce, z włókien syntetycznych, dziane (z wyłączeniem fig i strojów kąpielowych)	12	3
6104 69 00	Spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczkowego, bryczesy i szorty, damskie lub dziewczęce, z materiałów włókienniczych, dziane (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien syntetycznych i z wyłączeniem fig i strojów kąpielowych)	12	3

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6105 10 00	Koszule męskie lub chłopięce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem koszul nocnych, T-shirts, koszulek trykotowych i pozostałych trykotów)	12	5
6105 20 10	Koszule męskie lub chłopięce, z włókien syntetycznych, dziane (z wyłączeniem koszul nocnych, T-shirts, koszulek trykotowych i pozostałych trykotów)	12	5
6106 10 00	Bluzki, koszule i bluzki koszulowe, damskie lub dziewczęce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem T-shirts i trykotów)	12	5
6106 20 00	Bluzki, koszule i bluzki koszulowe, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych, dziane (z wyłączeniem T-shirts i trykotów)	12	5
6107 11 00	Kalesony i majtki, męskie lub chłopięce, z bawełny, dziane	12	5
6107 12 00	Kalesony i majtki, męskie lub chłopięce, z włókien chemicznych, dziane	12	5
6107 19 00	Kalesony i majtki, męskie lub chłopięce, z materiałów włókienniczych, dziane (inne niż z bawełny lub włókien chemicznych)	12	5
6107 21 00	Koszule nocne i piżamy, męskie lub chłopięce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem trykotów i koszulek trykotowych)	12	5
6107 22 00	Koszule nocne i piżamy, męskie lub chłopięce, z włókien chemicznych, dziane (z wyłączeniem trykotów i koszulek trykotowych)	12	5
6108 21 00	Majtki i figi, damskie lub dziewczęce, z bawełny, dziane	12	5
6108 22 00	Majtki i figi, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych, dziane	12	5
6108 29 00	Majtki i figi, damskie lub dziewczęce, z materiałów włókienniczych, dziane (inne niż z bawełny lub włókien chemicznych)	12	5
6108 31 00	Koszule nocne i piżamy, damskie lub dziewczęce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem T-shirts, trykotów i peniuarów)	12	5
6108 32 00	Koszule nocne i piżamy, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych, dziane (z wyłączeniem T-shirts, trykotów i peniuarów)	12	5
6108 91 00	Peniuary, płaszcze kąpielowe, szlafroki, podomki i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem trykotów, półhalek, halek, majtek i fig, koszul nocnych, piżam, biustonoszy, pasów, gorsetów i podobnych artykułów)	12	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6108 92 00	Peniuary, płaszcze kąpielowe, szlafroki, podomki i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych, dziane (z wyłączeniem trykotów, półhalek, halek, majtek i fig, koszul nocnych, piżam, biustonoszy, pasów, gorsetów i podobnych artykułów)	12	5
6109 10 00	T-shirts, koszulki trykotowe i pozostałe trykoty, z bawełny, dziane	12	3
6109 90 30	T-shirts, koszulki trykotowe i pozostałe trykoty, z włókien chemicznych, dziane	12	3
6109 90 90	T-shirts, koszulki trykotowe i pozostałe trykoty, z materiałów włókienniczych, dziane (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien chemicznych)	12	3
6110 11 10	Bluzy i pulowery, zawierające ≥ 50 % masy wełny i o masie ≥ 600 g na sztukę, dziane	12	5
6110 11 30	Bluzy, pulowery, swetry rozpinane, kamizelki i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z wełny, dziane (z wyłączeniem bluz i pulowerów zawierających ≥ 50 % masy wełny i o masie ≥ 600 g na sztukę oraz kamizelek wywatowanych)	12	5
6110 11 90	Bluzy, pulowery, swetry rozpinane, kamizelki i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z wełny, dziane (z wyłączeniem bluz i pulowerów zawierających ≥ 50 % masy wełny i o masie ≥ 600 g na sztukę oraz kamizelek wywatowanych)	12	5
6110 20 10	Bluzki i pulowery z kołnierzem polo lub golfem, z lekkiej i cienkiej dzianiny, z bawełny, dziane	12	3
6110 20 91	Bluzy, pulowery, swetry rozpinane, kamizelki i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem bluzek i pulowerów z kołnierzem polo lub golfem, z lekkiej i cienkiej dzianiny oraz kamizelek wywatowanych)	12	3
6110 20 99	Bluzy, pulowery, swetry rozpinane, kamizelki i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem bluzek i pulowerów z kołnierzem polo lub golfem, z lekkiej i cienkiej dzianiny oraz kamizelek wywatowanych)	12	3
6110 30 10	Bluzki i pulowery z kołnierzem polo lub golfem, z lekkiej i cienkiej dzianiny, z włókien chemicznych, dziane	12	5
6110 30 91	Bluzy, pulowery, swetry rozpinane, kamizelki i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z włókien chemicznych, dziane (z wyłączeniem bluzek i pulowerów z kołnierzem polo lub golfem, z lekkiej i cienkiej dzianiny oraz kamizelek wywatowanych)	12	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6110 30 99	Bluzy, pulowery, swetry rozpinane, kamizelki i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych, dziane (z wyłączeniem bluzek i pulowerów z kołnierzem polo lub golfem, z lekkiej i cienkiej dzianiny oraz kamizelek wywatowanych)	12	5
6115 21 00	Rajstopy i trykoty, z włókien syntetycznych, dziane, o masie liniowej nitki pojedynczej < 67 decyteków (z wyłączeniem wyrobów pończoszniczych o stopniowanym ucisku)	12	3
6115 22 00	Rajstopy i trykoty, z włókien syntetycznych, dziane, o masie liniowej nitki pojedynczej >= 67 decyteków (z wyłączeniem wyrobów pończoszniczych o stopniowanym ucisku)	12	3
6115 29 00	Rajstopy i trykoty, z materiałów włókienniczych, dziane (z wyłączeniem wyrobów pończoszniczych o stopniowanym ucisku, inne niż z włókien syntetycznych i wyroby pończosznicze dla niemowląt)	12	3
6115 95 00	Pończochy, skarpety i pozostałe wyroby pończosznicze, pełnej długości lub do kolan (podkolanówki), włącznie z obuwem bez nakładanych podeszew, z bawełny, dziane (inne niż wyroby pończosznicze o stopniowanym ucisku, rajstopy i trykoty, damskie pończochy pełnej długości lub do kolan (podkolanówki), o masie liniowej nitki pojedynczej < 67 decyteków i wyroby pończosznicze dla niemowląt)	12	3
6115 96 91	Pończochy damskie, z włókien syntetycznych, dziane (inne niż wyroby pończosznicze o stopniowanym ucisku, rajstopy i trykoty, damskie pończochy pełnej długości, o masie liniowej nitki pojedynczej < 67 decyteków i podkolanówki)	12	3
6115 96 99	Pończochy, skarpety i pozostałe wyroby pończosznicze, pełnej długości, włącznie z obuwem bez nakładanych podeszew, z włókien syntetycznych, dziane (inne niż wyroby pończosznicze o stopniowanym ucisku, rajstopy i trykoty damskie, pończochy pełnej długości lub do kolan (podkolanówki) i wyroby pończosznicze dla niemowląt)	12	3
6115 99 00	Pończochy, skarpety i pozostałe wyroby pończosznicze, pełnej długości lub do kolan (podkolanówki), włącznie z obuwem bez nakładanych podeszew, z materiałów włókienniczych, dziane (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien syntetycznych, wyroby pończosznicze o stopniowanym ucisku, rajstopy i trykoty, damskie pończochy pełnej długości lub do kolan (podkolanówki), o masie liniowej nitki pojedynczej < 67 decyteków i wyroby pończosznicze dla niemowląt)	12	3
6201 11 00	Palta, płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej (inne niż z dzianin)	12	3
6201 12 10	Palta, płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z bawełny, o masie sztuki ubioru <= 1 kg (inne niż z dzianin)	12	3

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6201 12 90	Palta, płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z bawełny, o masie sztuki ubioru > 1 kg (inne niż z dzianin)	12	3
6201 13 10	Palta, płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z włókien chemicznych, o masie sztuki ubioru <= 1 kg (inne niż z dzianin)	12	3
6201 13 90	Palta, płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z włókien chemicznych, o masie sztuki ubioru > 1 kg (inne niż z dzianin)	12	3
6201 19 00	Palta, płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z materiałów włókienniczych (inne niż z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien chemicznych oraz z dzianin)	12	3
6201 91 00	Anoraki, włącznie z kurtkami narciarskimi, wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem garniturów, kompletów, marynarek i spodni)	12	3
6201 92 00	Anoraki, włącznie z kurtkami narciarskimi, wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z bawełny (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem garniturów, kompletów, marynarek, spodni i górnych części ubiorów narciarskich)	12	3
6201 93 00	Anoraki, włącznie z kurtkami narciarskimi, wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z włókien chemicznych (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem garniturów, kompletów, marynarek, spodni i górnych części ubiorów narciarskich)	12	3
6201 99 00	Anoraki, włącznie z kurtkami narciarskimi, wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z materiałów włókienniczych (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien chemicznych, i z dzianin oraz z wyłączeniem garniturów, kompletów, marynarek i spodni)	12	3
6202 11 00	Palta, płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej (inne niż z dzianin)	12	3
6202 12 10	Palta, płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z bawełny, o masie sztuki ubioru <= 1 kg (inne niż z dzianin)	12	3
6202 12 90	Palta, płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z bawełny, o masie sztuki ubioru > 1 kg (inne niż z dzianin)	12	3

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6202 13 10	Palta, płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych, o masie sztuki ubioru ≤ 1 kg (inne niż z dzianin)	12	3
6202 13 90	Palta, płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych, o masie sztuki ubioru > 1 kg (inne niż z dzianin)	12	3
6202 19 00	Palta, płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z materiałów włókienniczych (inne niż z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien chemicznych oraz z dzianin)	12	3
6202 91 00	Anoraki, włącznie z kurtkami narciarskimi, wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem garniturów, kompletów, żakietów i spodni)	12	3
6202 92 00	Anoraki, włącznie z kurtkami narciarskimi, wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z bawełny (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem kostiumów, kompletów, żakietów, spodni i górnych części ubiorów narciarskich)	12	3
6202 93 00	Anoraki, włącznie z kurtkami narciarskimi, wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem garniturów, kompletów, żakietów, spodni i górnych części ubiorów narciarskich)	12	3
6202 99 00	Anoraki, włącznie z kurtkami narciarskimi, wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z materiałów włókienniczych (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien chemicznych, i z dzianin oraz z wyłączeniem garniturów, kompletów, żakietów i spodni)	12	3
6203 11 00	Garnitury męskie lub chłopięce, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem dresów, ubiorów narciarskich i strojów kąpielowych)	12	3
6203 12 00	Garnitury męskie lub chłopięce, z włókien syntetycznych (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem dresów, ubiorów narciarskich i strojów kąpielowych)	12	3
6203 19 10	Garnitury męskie lub chłopięce, z bawełny (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem dresów, ubiorów narciarskich i strojów kąpielowych)	12	3
6203 19 30	Garnitury męskie lub chłopięce, z włókien sztucznych (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem dresów, ubiorów narciarskich i strojów kąpielowych)	12	3

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6203 19 90	Garnitury męskie lub chłopięce, z materiałów włókienniczych (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien syntetycznych, i z dzianin oraz z wyłączeniem dresów, ubiorów narciarskich i strojów kąpielowych)	12	3
6203 22 10	Komplety, męskie lub chłopięce, z bawełny, robocze (inne niż z dzianin)	12	3
6203 31 00	Marynarki męskie lub chłopięce, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	3
6203 32 10	Marynarki męskie lub chłopięce, z bawełny, robocze (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	3
6203 32 90	Marynarki męskie lub chłopięce, z bawełny (inne niż z dzianin, robocze oraz z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	3
6203 33 10	Marynarki męskie lub chłopięce, z włókien syntetycznych, robocze (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	3
6203 33 90	Marynarki męskie lub chłopięce, z włókien syntetycznych (inne niż z dzianin, robocze oraz z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	3
6203 41 10	Spodnie, bryczesy, męskie lub chłopięce, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki oraz kalesonów)	12	3
6203 42 11	Spodnie i bryczesy, męskie lub chłopięce, z bawełny, robocze (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki)	12	3
6203 42 31	Spodnie i bryczesy, męskie lub chłopięce, z drelichu (inne niż z dzianin, robocze oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki oraz kalesonów)	12	3
6203 42 35	Spodnie i bryczesy, męskie lub chłopięce, z bawełny (inne niż z drelichu, z kordu genua przeciętego (welwetu), z dzianin, robocze oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki oraz kalesonów)	12	3
6203 42 51	Spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, męskie lub chłopięce, z bawełny, robocze (inne niż z dzianin)	12	3
6203 42 59	Spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, męskie lub chłopięce, z bawełny (inne niż z dzianin oraz robocze)	12	3

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6203 42 90	Szorty, męskie lub chłopięce, z bawełny (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem strojów kąpielowych i kalessonów)	12	3
6203 43 11	Spodnie i bryczesy, męskie lub chłopięce, z włókien syntetycznych, robocze (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki)	12	3
6203 43 19	Spodnie i bryczesy, męskie lub chłopięce, z włókien syntetycznych (inne niż z dzianin, robocze oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki oraz kalessonów)	12	3
6203 43 31	Spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, męskie lub chłopięce, z włókien syntetycznych, robocze (inne niż z dzianin)	12	3
6203 43 39	Spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, męskie lub chłopięce, z włókien syntetycznych (inne niż z dzianin oraz robocze)	12	3
6203 43 90	Szorty, męskie lub chłopięce, z włókien syntetycznych (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem kalessonów i strojów kąpielowych)	12	3
6203 49 11	Spodnie i bryczesy, męskie lub chłopięce, z włókien sztucznych, robocze (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki)	12	3
6203 49 19	Spodnie i bryczesy, męskie lub chłopięce, z włókien sztucznych (inne niż z dzianin, robocze oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki oraz kalessonów)	12	3
6203 49 31	Spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, męskie lub chłopięce, z włókien sztucznych, robocze (inne niż z dzianin)	12	3
6203 49 39	Spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, męskie lub chłopięce, z włókien sztucznych (inne niż z dzianin oraz robocze)	12	3
6203 49 50	Szorty, męskie lub chłopięce, z włókien sztucznych (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem kalessonów i strojów kąpielowych)	12	3
6203 49 90	Spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, bryczesy i szorty, męskie lub chłopięce, z materiałów włókienniczych (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien chemicznych, i z dzianin oraz z wyłączeniem kalessonów i strojów kąpielowych)	12	3
6204 12 00	Kostiumy damskie lub dziewczęce, z bawełny (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem kombinezonów narciarskich i strojów kąpielowych)	12	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6204 13 00	Kostiumy damskie lub dziewczęce, z włókien syntetycznych (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem kombinezonów narciarskich i strojów kąpielowych)	12	5
6204 19 10	Kostiumy damskie lub dziewczęce, z włókien sztucznych (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem kombinezonów narciarskich i strojów kąpielowych)	12	5
6204 19 90	Kostiumy damskie lub dziewczęce, z materiałów włókienniczych (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien chemicznych, i z dzianin oraz z wyłączeniem kombinezonów narciarskich i strojów kąpielowych)	12	5
6204 31 00	Żakiety damskie lub dziewczęce, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	3
6204 32 10	Żakiety damskie lub dziewczęce, z bawełny, robocze (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	5
6204 32 90	Żakiety damskie lub dziewczęce, z bawełny (inne niż z dzianin, robocze oraz z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	5
6204 33 10	Żakiety damskie lub dziewczęce, z włókien syntetycznych, robocze (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	5
6204 33 90	Żakiety damskie lub dziewczęce, z włókien syntetycznych (inne niż z dzianin, robocze oraz z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	5
6204 39 11	Żakiety damskie lub dziewczęce, z włókien sztucznych, robocze (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	5
6204 39 19	Żakiety damskie lub dziewczęce, z włókien sztucznych (inne niż z dzianin, robocze oraz z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	5
6204 39 90	Żakiety damskie lub dziewczęce, z materiałów włókienniczych (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien chemicznych, i z dzianin oraz z wyłączeniem kurtek od wiatru i podobnych artykułów)	12	5
6204 41 00	Suknie damskie lub dziewczęce, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej (inne niż z dzianin i z wyłączeniem halek)	12	5
6204 42 00	Suknie damskie lub dziewczęce, z bawełny (inne niż z dzianin i z wyłączeniem halek)	12	5
6204 43 00	Suknie damskie lub dziewczęce, z włókien syntetycznych (inne niż z dzianin i z wyłączeniem halek)	12	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6204 44 00	Suknie damskie lub dziewczęce, z włókien sztucznych (inne niż z dzianin i z wyłączeniem halek)	12	5
6204 49 00	Suknie damskie lub dziewczęce, z materiałów włókienniczych (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien chemicznych, i z dzianin oraz z wyłączeniem halek)	12	5
6204 51 00	Spódnice i spódnico-spodnie, damskie lub dziewczęce, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem halek)	12	5
6204 52 00	Spódnice i spódnico-spodnie, damskie lub dziewczęce, z bawełny (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem halek)	12	5
6204 53 00	Spódnice i spódnico-spodnie, damskie lub dziewczęce, z włókien syntetycznych (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem halek)	12	5
6204 59 10	Spódnice i spódnico-spodnie, damskie lub dziewczęce, z włókien sztucznych (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem halek)	12	5
6204 59 90	Spódnice i spódnico-spodnie, damskie lub dziewczęce, z materiałów włókienniczych (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien chemicznych, i z dzianin oraz z wyłączeniem halek)	12	5
6204 61 10	Spodnie i bryczesy damskie lub dziewczęce, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem fig i strojów kąpielowych)	12	5
6204 61 85	Spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki oraz szorty, damskie lub dziewczęce, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem fig i strojów kąpielowych)	12	5
6204 62 11	Spodnie i bryczesy, damskie lub dziewczęce, z bawełny, robocze (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki)	12	5
6204 62 31	Spodnie i bryczesy, damskie lub dziewczęce, z drelichu (inne niż robocze oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki oraz fig)	12	5
6204 62 39	Spodnie i bryczesy, damskie lub dziewczęce, z bawełny (inne niż z kordu genua przeciętego (welwetu), z drelichu, z dzianin, robocze oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, majtek oraz spodni od dresu)	12	5
6204 63 11	Spodnie i bryczesy, damskie lub dziewczęce, z włókien syntetycznych, robocze (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki)	12	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6204 63 18	Spodnie i bryczesy, damskie lub dziewczęce, z włókien syntetycznych (inne niż z kordu genua przeciętego (welwetu), z drelichu, z dzianin, robocze oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, majtek oraz spodni od dresu)	12	5
6204 69 11	Spodnie i bryczesy, damskie lub dziewczęce, z włókien sztucznych, robocze (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki)	12	5
6204 69 18	Spodnie i bryczesy, damskie lub dziewczęce, z włókien sztucznych (inne niż z kordu genua przeciętego (welwetu), z drelichu, z dzianin, robocze oraz z wyłączeniem spodni na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, majtek oraz spodni od dresu)	12	5
6204 69 90	Spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, bryczesy i szorty, damskie lub dziewczęce, z materiałów włókienniczych (inne niż z wełny, cienkiej sierści zwierzęcej, bawełny lub włókien chemicznych, i z dzianin oraz z wyłączeniem fig i strojów kąpielowych)	12	5
6205 20 00	Koszule męskie lub chłopięce, z bawełny (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem koszul nocnych, koszulek trykotowych i pozostałych trykotów)	12	3
6205 30 00	Koszule męskie lub chłopięce, z włókien chemicznych (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem koszul nocnych, koszulek trykotowych i pozostałych trykotów)	12	5
6205 90 10	Koszule męskie lub chłopięce, z lnu lub ramii (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem koszul nocnych, koszulek trykotowych i pozostałych trykotów)	12	5
6205 90 80	Koszule męskie lub chłopięce, z materiałów włókienniczych (inne niż z bawełny lub włókien chemicznych, lnu lub ramii, z dzianin oraz z wyłączeniem koszul nocnych, koszulek trykotowych i pozostałych trykotów)	12	5
6206 10 00	Bluzki, koszule i bluzki koszulowe, damskie lub dziewczęce, z jedwabiu lub odpadów jedwabiu (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem trykotów)	12	5
6206 30 00	Bluzki, koszule i bluzki koszulowe, damskie lub dziewczęce, z bawełny (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem trykotów)	12	5
6206 40 00	Bluzki, koszule i bluzki koszulowe, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych (inne niż z dzianin oraz z wyłączeniem trykotów)	12	5
6211 32 10	Ubiory, męskie lub chłopięce, z bawełny, robocze (inne niż z dzianin)	12	5
6211 33 10	Ubiory, męskie lub chłopięce, z włókien chemicznych, robocze (inne niż z dzianin)	12	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6212 10 90	Biustonosze z materiałów włókienniczych wszelkiego rodzaju, nawet uelastycznione, włącznie z wykonanymi z dzianin (inne niż w zestawach do sprzedaży detalicznej, zawierających biustonosz i jedną parę majtek)	12	5
6302 21 00	Bielizna pościelowa z bawełny, zadrukowana (inna niż z dzianin)	12	5
6302 31 00	Bielizna pościelowa z bawełny (inna niż zadrukowana i z dzianin)	12	5
6302 32 90	Bielizna pościelowa z włókien chemicznych (inna niż z włóknin, zadrukowana i z dzianin)	12	5
6302 51 00	Bielizna stołowa z bawełny (inna niż z dzianin)	12	5
6302 53 90	Bielizna stołowa z włókien chemicznych (inna niż z włóknin, zadrukowana i z dzianin)	12	5
6302 60 00	Bielizna toaletowa i bielizna kuchenna, z tkanin ręcznikowych pętelkowych (frotte) lub podobnych tkaniny pętelkowych, z bawełny (z wyłączeniem ścierek do podłogi, ścierek do polerowania, zmywaków i ścierek do kurzu)	12	5
6302 91 00	Bielizna toaletowa i bielizna kuchenna, z bawełny (z wyłączeniem tkanin pętelkowych, ścierek do podłogi, ścierek do polerowania, zmywaków i ścierek do kurzu)	12	5
6302 93 90	Bielizna toaletowa i bielizna kuchenna, z włókien chemicznych (inna niż z włóknin oraz z wyłączeniem ścierek do podłogi, ścierek do polerowania, zmywaków i ścierek do kurzu)	12	5
6302 99 90	Bielizna toaletowa i bielizna kuchenna, z materiałów włókienniczych (inna niż z bawełny, lnu lub włókien chemicznych oraz z wyłączeniem ścierek do podłogi, ścierek do polerowania, zmywaków i ścierek do kurzu)	12	5
6309 00 00	Odzież używana i używane dodatki odzieżowe, koce i pledy, wyroby włókiennicze użytku domowego i artykuły wyposażenia wnętrz, z materiałów włókienniczych wszelkiego rodzaju, włącznie z obuwem oraz nakryciami głowy wszelkich rodzajów, wykazujące widoczne oznaki używania i dostarczane luzem lub w belach, workach lub podobnych opakowaniach (z wyłączeniem dywanów, innych pokryć podłogowych i obić)	12,5	5
6402 20 00	Obuwie z podeszwami i cholewkami z gumy lub tworzyw sztucznych, z wierzchnimi paskami lub rzemykami przymocowanymi do podeszwy za pomocą kołków (z wyłączeniem obuwia o charakterze zabawek)	15	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6402 91 10	Obuwie, zakrywające kostkę, zawierające metalowy nosek ochronny, z podeszwami i cholewkami z gumy lub tworzyw sztucznych (z wyłączeniem obuwia nieprzemakalnego objętego pozycją 6401, obuwia sportowego i obuwia ortopedycznego)	15	5
6402 91 90	Obuwie, zakrywające kostkę, z podeszwami i cholewkami z gumy lub tworzyw sztucznych (z wyłączeniem zawierającego metalowy nosek ochronny, obuwia nieprzemakalnego objętego pozycją 6401, obuwia sportowego, obuwia ortopedycznego i obuwia o charakterze zabawek)	15	5
6402 99 05	Obuwie, zawierające metalowy nosek ochronny, z podeszwami i cholewkami z gumy lub tworzyw sztucznych (z wyłączeniem zakrywającego kostkę, obuwia nieprzemakalnego objętego pozycją 6401, obuwia sportowego i obuwia ortopedycznego)	15	5
6402 99 10	Obuwie z cholewkami z gumy i podeszwami z gumy lub tworzyw sztucznych (z wyłączeniem obuwia zakrywającego kostkę lub z cholewkami z pasków lub rzemykami przymocowanymi do podeszwy za pomocą kołków, obuwia nieprzemakalnego objętego pozycją 6401, sportowego, ortopedycznego i obuwia o charakterze zabawek)	15	5
6402 99 31	Obuwie z cholewkami z tworzyw sztucznych i podeszwami z gumy lub tworzyw sztucznych, z przyszwą wykonaną z pasków lub mające jedno lub więcej wycięć, w których wysokość podeszwy razem z obcasem > 3 cm (inne niż z cholewkami z pasków lub rzemyków przymocowanymi do podeszwy za pomocą kołków)	15	5
6402 99 39	Obuwie z cholewkami z tworzyw sztucznych i podeszwami z gumy lub tworzyw sztucznych, z przyszwą wykonaną z pasków lub mające jedno lub więcej wycięć, w których wysokość podeszwy razem z obcasem ≤ 3 cm (inne niż z cholewkami z pasków lub rzemyków przymocowanymi do podeszwy za pomocą kołków)	15	5
6402 99 50	Pantofle i pozostałe obuwie domowe, z podeszwami i cholewkami, z gumy lub tworzyw sztucznych (z wyłączeniem zakrywających kostkę, obuwia z przyszwą wykonaną z pasków lub mającego jedno lub więcej wycięć oraz obuwia o charakterze zabawek)	15	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6402 99 91	Obuwie z cholewkami z tworzyw sztucznych i podeszwami z gumy lub tworzyw sztucznych, o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) < 24 cm (z wyłączeniem zakrywającego kostkę, obuwia z przyszwą wykonaną z pasków lub mającego jedno lub więcej wycięć, obuwia zawierającego metalowy nosek ochronny, obuwia domowego, obuwia sportowego, obuwia nieprzemakalnego objętego pozycją 6401, obuwia ortopedycznego oraz obuwia o charakterze zabawek)	15	5
6402 99 93	Obuwie, którego nie można określić ani jako męskie, ani jako damskie, z cholewkami z tworzyw sztucznych, z podeszwami z gumy lub tworzyw sztucznych, o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) >= 24 cm (z wyłączeniem obuwia zakrywającego kostkę, z przyszwą wykonaną z pasków lub mającego jedno lub więcej wycięć, zawierającego metalowy nosek ochronny, obuwia domowego lub sportowego, obuwia nieprzemakalnego objętego pozycją 6401 oraz obuwia ortopedycznego)	15	5
6402 99 96	Obuwie z podeszwami z gumy lub tworzyw sztucznych i cholewkami z tworzyw sztucznych, o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) >= 24 cm, męskie (z wyłączeniem obuwia zakrywającego kostkę, z przyszwą wykonaną z pasków lub mającego jedno lub więcej wycięć, zawierającego metalowy nosek ochronny, obuwia domowego lub sportowego, obuwia nieprzemakalnego objętego pozycją 6401, obuwia ortopedycznego oraz obuwia, którego nie można określić ani jako męskie, ani jako damskie)	15	5
6402 99 98	Obuwie z podeszwami z gumy lub tworzyw sztucznych i cholewkami z tworzyw sztucznych, o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) >= 24 cm, damskie (z wyłączeniem obuwia zakrywającego kostkę, z przyszwą wykonaną z pasków lub mającego jedno lub więcej wycięć, zawierającego metalowy nosek ochronny, obuwia domowego lub sportowego, obuwia nieprzemakalnego objętego pozycją 6401, obuwia ortopedycznego oraz obuwia, którego nie można określić ani jako męskie, ani jako damskie)	15	5
6403 59 95	Obuwie męskie z podeszwami i cholewkami ze skóry wyprawionej, o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) >= 24 cm (z wyłączeniem zakrywającego kostkę, zawierającego metalowy nosek ochronny, wykonanego na spodzie lub platformie z drewna, bez podpodeszwy, z przyszwą lub cholewką wykonaną z pasków, obuwia domowego, obuwia sportowego oraz obuwia ortopedycznego)	15	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6403 59 99	Obuwie damskie z podeszwami i cholewkami ze skóry wyprawionej, o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) $\geq$ 24 cm (z wyłączeniem zakrywającego kostkę, zawierającego metalowy nosek ochronny, wykonanego na spodzie lub platformie z drewna, bez podpodeszwy, z przyszwą lub cholewką wykonaną z pasków, obuwia domowego, obuwia sportowego oraz obuwia ortopedycznego)	15	5
6403 91 16	Obuwie męskie z podeszwami z gumy, tworzyw sztucznych lub skóry wtórnej i cholewkami ze skóry wyprawionej, zakrywające kostkę (ale nie łydkę), o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) $\geq$ 24 cm (z wyłączeniem 6403.11-00 do 6403.40.00)	15	5
6403 91 18	Obuwie damskie z podeszwami z gumy, tworzyw sztucznych lub skóry wtórnej i cholewkami ze skóry wyprawionej, zakrywające kostkę (ale nie łydkę), o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) $\geq$ 24 cm (z wyłączeniem 6403.11-00 do 6403.40.00)	15	5
6403 91 96	Obuwie męskie z podeszwami z gumy, tworzyw sztucznych lub skóry wtórnej i cholewkami ze skóry wyprawionej, zakrywające kostkę, o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) $\geq$ 24 cm (z wyłączeniem 6403.11-00 do 6403.40.00 oraz 6403.90-16)	15	5
6403 91 98	Obuwie damskie z podeszwami z gumy, tworzyw sztucznych lub skóry wtórnej i cholewkami ze skóry wyprawionej, zakrywające kostkę, o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) $\geq$ 24 cm (z wyłączeniem 6403.11-00 do 6403.40.00 oraz 6403.91.18)	15	5
6403 99 36	Obuwie męskie z podeszwami z gumy, tworzyw sztucznych lub skóry wtórnej i cholewkami ze skóry wyprawionej (nie zakrywające kostki), z przyszwą wykonaną z pasków lub mające jedno lub więcej wycięć, w których wysokość podeszwy razem z obcasem $\leq$ 3 cm, o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) $\geq$ 24 cm (z wyłączeniem 6403.11-00 do 6403.40.00)	15	5
6403 99 38	Obuwie damskie z podeszwami z gumy, tworzyw sztucznych lub skóry wtórnej i cholewkami ze skóry wyprawionej (nie zakrywające kostki), z przyszwą wykonaną z pasków lub mające jedno lub więcej wycięć, w których wysokość podeszwy razem z obcasem $\leq$ 3 cm, o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) $\geq$ 24 cm (z wyłączeniem 6403.11-00 do 6403.40.00)	15	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
6403 99 96	Obuwie męskie z podeszwami z gumy, tworzyw sztucznych lub skóry wtórnej i cholewkami ze skóry wyprawionej (nie zakrywające kostki) o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) ≥ 24 cm (z wyłączeniem 6403.11-00 do 6403.40.00 oraz 6403.99.11, 6403.99.36, 6403.99.50)	15	5
6403 99 98	Obuwie z podeszwami z gumy, tworzyw sztucznych lub skóry wtórnej i cholewkami ze skóry wyprawionej, o długości podpodeszwy (podeszwy wewnętrznej) ≥ 24 cm, damskie (z wyłączeniem obuwia zakrywającego kostkę; zawierającego metalowy nosek ochronny, bez podpodeszwy, obuwia z przyszwą wykonaną z pasków lub mającego jedno lub więcej wycięć, obuwia domowego, sportowego lub ortopedycznego oraz obuwia, którego nie można określić ani jako męskie, ani jako damskie)	15	5
6404 11 00	Obuwie sportowe; buty do tenisa, buty do koszykówki, pantofle gimnastyczne, buty treningowe i podobne, o podeszwach zewnętrznych z gumy lub tworzyw sztucznych oraz cholewkach z materiałów włókienniczych	15	5
6404 19 10	Pantofle i pozostałe obuwie domowe, o podeszwach z gumy lub tworzyw sztucznych oraz cholewkach z materiałów włókienniczych (z wyłączeniem butów do tenisa, pantofli gimnastycznych, butów treningowych i podobnych oraz obuwia o charakterze zabawek)	15	5
6404 19 90	Obuwie o podeszwach z gumy lub tworzyw sztucznych oraz cholewkach z materiałów włókienniczych (z wyłączeniem obuwia domowego, obuwia sportowego, w tym butów do tenisa, butów do koszykówki, pantofli gimnastycznych, butów treningowych i podobnych, oraz obuwia o charakterze zabawek)	15	5
6405 20 91	Pantofle i pozostałe obuwie domowe z cholewkami z materiałów włókienniczych (z wyłączeniem obuwia o podeszwach z gumy, tworzyw sztucznych, skóry wyprawionej lub wtórnej i obuwia o charakterze zabawek)	15	5
6405 20 99	Obuwie z cholewkami z materiałów włókienniczych (z wyłączeniem obuwia o podeszwach z gumy, tworzyw sztucznych, skóry wyprawionej lub wtórnej, z drewna lub korka, obuwia domowego, obuwia ortopedycznego i obuwia o charakterze zabawek)	15	5
6405 90 10	Obuwie o podeszwach z gumy, tworzyw sztucznych skóry wyprawionej lub wtórnej oraz cholewkach z materiałów innych niż skóra wyprawiona, skóra sztuczna lub materiały włókiennicze (z wyłączeniem obuwia ortopedycznego i obuwia o charakterze zabawek)	15	5
7010 90 41	Butle ze szkła bezbarwnego, w rodzaju stosowanych w handlu, do transportu lub pakowania napojów i artykułów spożywczych, o pojemności nominalnej ≥ 1 l, ale $< 2,5$ l	10	5
7010 90 43	Butle ze szkła bezbarwnego, w rodzaju stosowanych w handlu, do transportu lub pakowania napojów i artykułów spożywczych, o pojemności nominalnej $> 0,33$ l, ale < 1 l	10	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
7010 90 51	Butle ze szkła barwnego, w rodzaju stosowanych w handlu, do transportu lub pakowania napojów i artykułów spożywczych, o pojemności nominalnej ≥ 1 l, ale $< 2,5$ l	10	5
7010 90 53	Butle ze szkła barwnego, w rodzaju stosowanych w handlu, do transportu lub pakowania napojów i artykułów spożywczych, o pojemności nominalnej $> 0,33$ l, ale ≤ 1 l	10	5
9401 30 10	Meble do siedzenia, obrotowe, z regulacją wysokości, tapicerowane, z oparciem, na rolkach lub płozach (inne niż lekarskie, chirurgiczne i dentystyczne)	10	5
9401 30 90	Meble do siedzenia, obrotowe, z regulacją wysokości (inne niż tapicerowane, z oparciem, na rolkach lub płozach, lekarskie, chirurgiczne i dentystyczne lub weterynaryjne i fotele fryzjerskie)	10	5
9401 40 00	Meble do siedzenia, przekształcalne w miejsca do spania (z wyłączeniem ogrodowych i kempingowych oraz lekarskich, dentystycznych lub chirurgicznych)	10	5
9401 61 00	Meble do siedzenia z drewnianą ramą, tapicerowane (z wyłączeniem przekształcalnych w miejsca do spania)	10	5
9401 69 00	Meble do siedzenia z drewnianą ramą (z wyłączeniem tapicerowanych)	10	5
9401 71 00	Meble do siedzenia z metalową ramą, tapicerowane (z wyłączeniem stosowanych w statkach powietrznych lub pojazdach mechanicznych, obrotowych z regulacją wysokości oraz lekarskich, dentystycznych lub chirurgicznych)	10	5
9401 79 00	Meble do siedzenia z metalową ramą (z wyłączeniem tapicerowanych, obrotowych z regulacją wysokości oraz lekarskich, dentystycznych lub chirurgicznych)	10	5
9401 80 00	Meble do siedzenia, gdzie indziej niewymienione	10	5
9403 20 80	Meble metalowe (z wyłączeniem biurowych, lekarskich, chirurgicznych, dentystycznych lub weterynaryjnych oraz mebli do siedzenia i łóżek)	10	5
9403 30 11	Biurka do biur, z drewnianą ramą	10	5
9403 30 19	Meble drewniane do biur, o wysokości ≤ 80 cm (z wyłączeniem biurek i mebli do siedzenia)	10	5
9403 30 91	Szafy drewniane do biur, o wysokości > 80 cm	10	5
9403 30 99	Meble drewniane do biur, o wysokości > 80 cm (z wyłączeniem szaf)	10	5
9403 40 10	Meble kuchenne do zabudowy	10	5

Nomenklatura Republiki Mołdawii z 2011 r.	Opis	Obowiązująca stawka celna KNU	Kategoria
9403 40 90	Meble drewniane, w rodzaju stosowanych w kuchni (z wyłączeniem mebli do siedzenia i mebli kuchennych do zabudowy)	10	5
9403 50 00	Meble drewniane, w rodzaju stosowanych w sypialni (z wyłączeniem mebli do siedzenia)	10	5
9403 60 10	Meble drewniane, w rodzaju stosowanych w pokojach stołowych i salonach (z wyłączeniem mebli do siedzenia)	10	5
9403 60 30	Meble drewniane, w rodzaju stosowanych w sklepach (z wyłączeniem mebli do siedzenia)	10	5
9403 60 90	Meble drewniane (z wyłączeniem mebli do biur, kuchni, pokojów stołowych, salonów i sypialni oraz mebli do siedzenia)	10	5
9403 70 00	Meble z tworzyw sztucznych (z wyłączeniem lekarskich, chirurgicznych, dentystycznych lub weterynaryjnych oraz mebli do siedzenia)	10	5
9403 89 00	Meble z trzciny, wikliny lub podobnych materiałów (z wyłączeniem z bambusa, rattanu, metalu, drewna i tworzyw sztucznych oraz miejsc do siedzenia i mebli lekarskich, chirurgicznych, dentystycznych lub weterynaryjnych)	10	5
9403 90 30	Części mebli, z drewna, gdzie indziej niewymienione (z wyłączeniem mebli do siedzenia)	10	5
9403 90 90	Części mebli, gdzie indziej niewymienione (z wyłączeniem z metalu lub drewna oraz miejsc do siedzenia i mebli lekarskich, chirurgicznych, dentystycznych lub weterynaryjnych)	10	5

ZAŁĄCZNIK XVI

WYKAZ PRAWODAWSTWA WRAZ Z HARMONOGRAMEM JEGO ZBLIŻENIA ⁽¹⁾

Prawodawstwo unijne	Termin zblizenia przepisów
RAMY PRZEPISÓW HORYZONTALNYCH DOTYCZĄCYCH WPROWADZANIA PRODUKTÓW DO OBROTU	
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008/WE z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wspólnych ram dotyczących wprowadzania produktów do obrotu	Zbliżenie przepisów z dniem wejścia w życie ustawy nr 235 z dnia 1 grudnia 2011 r.
Dyrektywa 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów	Przegląd i pełne zbliżenie przepisów: 2014 r.
Dyrektywa Rady 85/374/EWG z dnia 25 lipca 1985 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących odpowiedzialności za produkty wadliwe	Zbliżenie przepisów: 2012 r.
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa Rady 80/181/EWG z dnia 20 grudnia 1979 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do jednostek miar, zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/3/WE	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
PRAWODAWSTWO OPARTE NA ZASADACH NOWEGO PODEJŚCIA, W KTÓRYM PRZEWIDZIANO OZNAKOWANIE CE	
Dyrektywa 2006/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do sprzętu elektrycznego przewidzianego do stosowania w określonych granicach napięcia	Przegląd i pełne zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa 2009/105/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. odnosząca się do prostych zbiorników ciśnieniowych	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych	Pełne zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa 2004/108/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do kompatybilności elektromagnetycznej	Przegląd i pełne zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa Rady 89/686/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do wyposażenia ochrony osobistej	Przegląd i pełne zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/142/WE z dnia 30 listopada 2009 r. odnosząca się do urządzeń spalających paliwa gazowe	Przegląd i pełne zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/9/WE z dnia 20 marca 2000 r. odnosząca się do urządzeń kolei linowych przeznaczonych do przewozu osób	Zbliżenie przepisów: 2015 r.

⁽¹⁾ Do celów niniejszego załącznika i art. 173 ust. 2 niniejszego Układu, odesłania do dorobku prawnego Unii lub prawodawstwa lub do konkretnych aktów unijnych są rozumiane jako obejmujące wszelkie wcześniejsze i przyszłe zmiany odnośnych aktów, a także wszelkie środki wykonawcze odnoszące się do tych aktów.

Prawodawstwo unijne	Termin zbliżenia przepisów
Dyrektywa 94/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 marca 1994 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem	Przegląd i pełne zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa Rady 93/15/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie harmonizacji przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu i kontroli materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego Decyzja Komisji 2004/388/WE z dnia 15 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentu wewnątrzspółnotowego przemieszczenia materiałów wybuchowych Dyrektywa Komisji 2008/43/WE z dnia 4 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia systemu oznaczania i śledzenia materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, zgodnie z dyrektywą Rady 93/15/EWG	Przegląd i pełne zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa 95/16/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących dźwigów	Przegląd i pełne zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa 2006/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie maszyn	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa 2004/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie przyrządów pomiarowych	Zbliżenie przepisów: 2014 r.
Dyrektywa Rady 93/42/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. dotycząca wyrobów medycznych Dyrektywa Rady 90/385/EWG z dnia 20 czerwca 1990 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do wyrobów medycznych aktywnego osadzania Dyrektywa 98/79/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 1998 r. w sprawie wyrobów medycznych używanych do diagnozy in vitro	Przegląd i pełne zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa Rady 92/42/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie wymogów sprawności dla nowych kotłów wody gorącej opalanych paliwem płynnym lub gazowym	Pełne zbliżenie przepisów: 2017 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/23/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wag nieautomatycznych, zmieniona rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 w celu dostosowania jej do modelowych przepisów decyzji 768/2008/WE	Pełne zbliżenie przepisów: 2014 r.
Dyrektywa 97/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 maja 1997 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących urządzeń ciśnieniowych	Przegląd i pełne zbliżenie przepisów: 2017 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1999/5/WE z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie urządzeń radiowych i końcowych urządzeń telekomunikacyjnych oraz wzajemnego uznawania ich zgodności	Przegląd i pełne zbliżenie przepisów: 18 miesięcy po dniu wejścia w życie niniejszego Układu
Dyrektywa 94/25/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 czerwca 1994 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich odnoszących się do rekreacyjnych jednostek pływających	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/48/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie bezpieczeństwa zabawek	Przegląd i pełne zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa 2007/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie wprowadzania do obrotu wyrobów pirotechnicznych	Zbliżenie przepisów: 2015 r.

Prawodawstwo unijne	Termin zbliżenia przepisów
DYREKTYWY OPARTE NA ZASADACH NOWEGO PODEJŚCIA LUB GLOBALNEGO PODEJŚCIA, ALE W KTÓRYCH NIE PRZEWIDZIANO OZNAKOWANIA CE	
Dyrektywa 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa Rady 1999/36/WE z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie przewoźnych urządzeń ciśnieniowych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
PRODUKTY KOSMETYCZNE	
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
Pierwsza dyrektywa Komisji 80/1335/EWG z dnia 22 grudnia 1980 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do metod analizy niezbędnych do kontrolowania składu produktów kosmetycznych	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
Druga dyrektywa Komisji 82/434/EWG z dnia 14 maja 1982 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do metod analizy niezbędnych do kontrolowania składu produktów kosmetycznych	
Trzecia dyrektywa Komisji 83/514/EWG z dnia 27 września 1983 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących metod analizy niezbędnych do kontrolowania składu produktów kosmetycznych	
Czwarta dyrektywa Komisji 85/490/EWG z dnia 11 października 1985 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do metod analizy niezbędnych do kontrolowania składu produktów kosmetycznych	
Piąta dyrektywa Komisji 93/73/EWG z dnia 9 września 1993 r. w sprawie metod analizy niezbędnych do kontrolowania składu produktów kosmetycznych	
Szósta dyrektywa Komisji 95/32/EWG z dnia 7 lipca 1995 r. odnosząca się do metod analizy niezbędnych do kontroli składu produktów kosmetycznych	
Siódma Dyrektywa Komisji 96/45/WE z dnia 2 lipca 1996 r. odnosząca się do metod analizy niezbędnych do kontroli składu produktów kosmetycznych	
KONSTRUKCJA POJAZDÓW SILNIKOWYCH	
1. Pojazdy silnikowe i ich przyczepy	
1.1 Homologacja typu	
Dyrektywa 2007/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 września 2007 r. ustanawiająca ramy dla homologacji pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, części i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów (dyrektywa ramowa)	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
1.2 Zharmonizowane wymagania techniczne	
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 78/2009 z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych w odniesieniu do ochrony pieszych i innych niechronionych użytkowników dróg	Zbliżenie przepisów: 2017 r.

Prawodawstwo unijne	Termin zbliżenia przepisów
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 79/2009 z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych napędzanych wodorem	Zbliżenie przepisów: 2017 r.
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 595/2009 z dnia 18 czerwca 2009 r. dotyczące homologacji typu pojazdów silnikowych i silników w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń pochodzących z pojazdów ciężarowych o dużej ładowności (Euro VI) oraz w sprawie dostępu do informacji dotyczących naprawy i obsługi technicznej pojazdów	Zbliżenie przepisów: 2018 r.
Rozporządzenie Komisji (WE) nr 692/2008 z dnia 18 lipca 2008 r. wykonujące i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 715/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń pochodzących z lekkich pojazdów pasażerskich i użytkowych (Euro 5 i Euro 6) oraz w sprawie dostępu do informacji dotyczących naprawy i utrzymania pojazdów	Zbliżenie przepisów: 2018 r.
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 661/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie wymagań technicznych w zakresie homologacji typu pojazdów silnikowych dotyczących ich bezpieczeństwa ogólnego, ich przyczep oraz przeznaczonych dla nich układów, części i oddzielnych zespołów technicznych	Zbliżenie przepisów: 2018 r.
Rozporządzenie (WE) nr 715/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń pochodzących z lekkich pojazdów pasażerskich i użytkowych (Euro 5 i Euro 6) oraz w sprawie dostępu do informacji dotyczących naprawy i utrzymania pojazdów	Zbliżenie przepisów: 2018 r.
Dyrektywa 2005/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. dotycząca homologacji typu pojazdów mechanicznych pod względem ich przydatności do ponownego użycia, zdolności do recyklingu i odzysku	Zbliżenie przepisów: 2018 r.
Dyrektywa 2006/40/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. dotycząca emisji z systemów klimatyzacji w pojazdach silnikowych	Zbliżenie przepisów: 2015 r.

2. Dwu- lub trzykołowe pojazdy silnikowe

2.1 Homologacja typu

Dyrektywa 2002/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 marca 2002 r. w sprawie homologacji typu dwu- lub trzykołowych pojazdów mechanicznych	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
--	------------------------------

2.2 Zharmonizowane wymagania techniczne

Dyrektywa Rady 93/14/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie hamowania dwu- lub trzykołowych pojazdów silnikowych	Zbliżenie przepisów: 2017 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/80/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie identyfikacji urządzeń do sterowania i kontroli, urządzeń ostrzegawczych oraz wskaźników pojazdów silnikowych dwu- i trzykołowych	Zbliżenie przepisów: 2017 r.
Dyrektywa Rady 93/30/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. w sprawie dźwiękowych urządzeń ostrzegawczych dla dwu- lub trzykołowych pojazdów silnikowych	Zbliżenie przepisów: 2017 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/78/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie podpoków dwukołowych pojazdów silnikowych	Zbliżenie przepisów: 2017 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/79/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie uchwytów ręcznych dla pasażerów dwukołowych pojazdów silnikowych	Zbliżenie przepisów: 2017 r.

Prawodawstwo unijne	Termin zbliżenia przepisów
Dyrektywa Rady 93/33/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. w sprawie urządzeń zabezpieczających dwu- lub trzykołowe pojazdy silnikowe przed bezprawnym użytkowaniem	Zbliżenie przepisów: 2017 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/139/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie ustawowych oznaczeń dwu- lub trzykołowych pojazdów silnikowych	Zbliżenie przepisów: 2017 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/67/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie instalacji urządzeń oświetleniowych i sygnalizacji świetlnej w dwu- lub trzykołowych pojazdach silnikowych	Zbliżenie przepisów: 2017 r.
Dyrektywa Rady 93/93/EWG z dnia 29 października 1993 r. w sprawie mas i wymiarów dwu- lub trzykołowych pojazdów silnikowych	Zbliżenie przepisów: 2017 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/62/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie miejsca montażu tylnej tablicy rejestracyjnej dwu- i trzykołowych pojazdów silnikowych	Zbliżenie przepisów: 2017 r.
Dyrektywa 95/1/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 2 lutego 1995 r. w sprawie maksymalnej prędkości konstrukcyjnej, maksymalnego momentu obrotowego i maksymalnej mocy netto silnika dwu- lub trzykołowych pojazdów silnikowych	Zbliżenie przepisów: 2017 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 97/24/WE z dnia 17 czerwca 1997 r. w sprawie niektórych części i właściwości dwu- lub trzykołowych pojazdów silnikowych	Zbliżenie przepisów: 2017 r.
Dyrektywa 2000/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. w sprawie prędkościomierzy do dwu- lub trzykołowych pojazdów silnikowych	Zbliżenie przepisów: 2017 r.

3. Kołowe ciągniki rolnicze lub leśne

3.1 Homologacja typu

Dyrektywa 2003/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie homologacji typu ciągników rolniczych lub leśnych, ich przyczep i wymiennych holowanych maszyn, łącznie z ich układami, częściami i oddzielnymi zespołami technicznymi	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
--	------------------------------

3.2 Zharmonizowane wymagania techniczne

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/63/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie niektórych części i właściwości kołowych ciągników rolniczych i leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/60/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie maksymalnej prędkości konstrukcyjnej oraz skrzyń ładunkowych kołowych ciągników rolniczych i leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/59/WE z dnia 13 lipca 2009 r. odnosząca się do lusterek wstecznych kołowych ciągników rolniczych lub leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/2/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie pola widzenia i wycieraczek szyb przednich w kołowych ciągnikach rolniczych i leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/66/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie układów kierowniczych kołowych ciągników rolniczych i leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/64/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie tłumienia zakłóceń radioelektrycznych wywoływanych przez ciągniki rolnicze lub leśne (kompatybilność elektromagnetyczna)	Zbliżenie przepisów: 2016 r.

Prawodawstwo unijne	Termin zbliżenia przepisów
Dyrektywa Rady 76/432/EWG z dnia 6 kwietnia 1976 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do urządzeń hamujących kołowych ciągników rolniczych lub leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Rady 76/763/EWG z dnia 27 lipca 1976 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do siedzeń pasażerów kołowych ciągników rolniczych lub leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/76/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie poziomu hałasu odczuwanego przez kierującego kołowymi ciągnikami rolniczymi lub leśnymi	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/57/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie konstrukcji zabezpieczających przy przewróceniu w kołowych ciągnikach rolniczych lub leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Rady 77/764/EWG z dnia 28 czerwca 1977 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do działań, jakie mają być podjęte w celu zapobiegania emisji zanieczyszczeń z silników Diesla stosowanych w kołowych ciągnikach rolniczych lub leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Rady 78/764/EWG z dnia 25 lipca 1978 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących siedzenia kierowcy w kołowych ciągnikach rolniczych lub leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/61/WE z dnia 13 lipca 2009 r. odnosząca się do instalacji urządzeń oświetleniowych i sygnalizacji świetlnej na kołowych ciągnikach rolniczych i leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/68/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie homologacji typu części urządzeń oświetleniowych i sygnalizacji świetlnej kołowych ciągników rolniczych i leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/58/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie urządzenia sprzęgającego oraz biegu wstecznego kołowych ciągników rolniczych lub leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/75/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie konstrukcji zabezpieczających przy przewróceniu w kołowych ciągnikach rolniczych lub leśnych (próba statyczna)	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Rady 80/720/EWG z dnia 24 czerwca 1980 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do przestrzeni roboczej, dostępu do miejsca kierowcy oraz drzwi i okien kołowych ciągników rolniczych lub leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Rady 86/297/EWG z dnia 26 maja 1986 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do wałów odbioru mocy oraz ich zabezpieczenia w kołowych ciągnikach rolniczych i leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Rady 86/298/EWG z dnia 26 maja 1986 r. w sprawie montowanych z tyłu konstrukcji zabezpieczających przy przewróceniu w kołowych ciągnikach rolniczych i leśnych o wąskim rozstawie kół	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Rady 86/415/EWG z dnia 24 lipca 1986 r. w sprawie instalacji, położenia, działania i oznaczania urządzeń do sterowania i kontroli kołowych ciągników rolniczych lub leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Rady 87/402/EWG z dnia 25 czerwca 1987 r. w sprawie konstrukcji zabezpieczających przy przewróceniu montowanych przed siedzeniem kierowcy w kołowych ciągnikach rolniczych i leśnych o wąskim rozstawie kół	Zbliżenie przepisów: 2016 r.

Prawodawstwo unijne	Termin zbliżenia przepisów
Dyrektywa Rady 89/173/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do niektórych części i cech kołowych ciągników rolniczych lub leśnych	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa 2000/25/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2000 r. w sprawie środków stosowanych przeciwko stałym i gazowym zanieczyszczeniom pochodzącym z silników napędzających ciągniki rolnicze lub leśne	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
CHEMIKALIA	
1. REACH i wdrożenie REACH	
Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów	Zbliżenie przepisów: lata 2013- 2014
Rozporządzenie Komisji (WE) nr 440/2008 z dnia 30 maja 2008 r. ustalające metody badań zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)	Zbliżenie przepisów: lata 2013-2014
2. Niebezpieczne chemikalia	
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 689/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. dotyczące wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Rady 96/82/WE z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/65/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	Zbliżenie przepisów: 2014 r.
Dyrektywa 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego (WEEE)	Zbliżenie przepisów: 2016 r.
Dyrektywa 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów	Zbliżenie przepisów: lata 2013-2014
Dyrektywa rady 96/59/WE z dnia 16 września 1996 r. w sprawie unieszkodliwiania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT)	Zbliżenie przepisów w 2009 r.
Rozporządzenie (WE) nr 850/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. dotyczące trwałych zanieczyszczeń organicznych	Zbliżenie przepisów: lata 2013-2014
3. Klasyfikacja, oznakowanie i pakowanie	
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin	Zbliżenie przepisów: lata 2013-2014
4. Detergenty	
Rozporządzenie (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów	Zbliżenie przepisów: lata 2013-2014

Prawodawstwo unijne	Termin zbliżenia przepisów
5. Nawozy	
Rozporządzenie (WE) nr 2003/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. w sprawie nawozów	Zbliżenie przepisów w dniu 11 czerwca 2013 r.
6. Prekursory narkotykowe	
Rozporządzenie (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
7. Dobra praktyka laboratoryjna Stosowanie zasad i weryfikacji na potrzeby badań substancji chemicznych, kontrola i weryfikacja dobrej praktyki laboratoryjnej	
Dyrektywa 2004/10/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie harmonizacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania zasad dobrej praktyki laboratoryjnej i weryfikacji jej stosowania na potrzeby badań substancji chemicznych	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa 2004/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie kontroli i weryfikacji dobrej praktyki laboratoryjnej (DPL)	Zbliżenie przepisów: lata 2013-2014
PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	
1. Produkty lecznicze stosowane u ludzi	
Dyrektywa Rady 89/105/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. dotycząca przejrzystości środków regulujących ustalanie cen na produkty lecznicze przeznaczone do użytku przez człowieka oraz włączenia ich w zakres krajowego systemu ubezpieczeń zdrowotnych	Zbliżenie przepisów: 2014 r.
Dyrektywa 2001/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi	Transpozycja: 2015 r.
2. Weterynaryjne produkty lecznicze	
Dyrektywa 2001/82/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do weterynaryjnych produktów leczniczych	Zbliżenie przepisów: 2013 r.
Dyrektywa Komisji 2006/130/WE z dnia 11 grudnia 2006 r. wykonująca dyrektywę 2001/82/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie ustanowienia kryteriów zwolnienia z wymogu wydawania na podstawie recepty określonych weterynaryjnych produktów leczniczych przeznaczonych dla zwierząt hodowanych, chowanych lub utrzymywanych w celu produkcji żywności	Zbliżenie przepisów: 2014 r.
3. Różne	
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych	Zbliżenie przepisów: 2014 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/35/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie substancji barwiących, które mogą być dodawane do produktów leczniczych	Zbliżenie przepisów: 2015 r.

Prawodawstwo unijne	Termin zbliżenia przepisów
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/41/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie ograniczonego stosowania mikroorganizmów zmodyfikowanych genetycznie	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
Rozporządzenie Komisji (WE) nr 540/95 z dnia 10 marca 1995 r. ustanawiające uzgodnienia dotyczące zgłaszania podejrzanych nieoczekiwanych reakcji negatywnych na produkty lecznicze stosowane u ludzi i do celów weterynaryjnych, niestanowiących jednak poważnego zagrożenia, zaistniałych we Wspólnocie lub w państwie trzecim, dopuszczonych do obrotu zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (EWG) nr 2309/93	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1662/95 z dnia 7 lipca 1995 r. ustanawiające pewne szczegółowe uzgodnienia w celu wykonania wspólnotowych procedur podejmowania decyzji w odniesieniu do zezwoleń na wprowadzenie do obrotu produktów stosowanych u ludzi lub weterynaryjnych	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2141/96 z dnia 7 listopada 1996 r. dotyczące rozpatrywania wniosku o przeniesienie pozwolenia na wprowadzenie do obrotu produktów leczniczych wchodzących w zakres rozporządzenia Rady (WE) nr 2309/93	Zbliżenie przepisów: 2015 r.
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 469/2009 z dnia 6 maja 2009 r. dotyczące dodatkowego świadectwa ochronnego dla produktów leczniczych	Zbliżenie przepisów: 2015 r.

ZAŁĄCZNIK XVII

ZAKRES

ZAŁĄCZNIK XVII-A

ŚRODKI SANITARNE I FITOSANITARNE

CZĘŚĆ 1

Środki mające zastosowanie do głównych kategorii zwierząt żywych

- I. Koniowate (włączając zebry), osły lub potomstwo z krzyżówek tych gatunków
- II. Bydło (włączając *Bubalus bubalis* oraz *Bison*)
- III. Owce i kozy
- IV. Świniowate
- V. Drób (w tym kury, indyki, perliczki, kaczki, gęsi)
- VI. Ryby żywe
- VII. Skorupiaki
- VIII. Mięczaki
- IX. Jaja i gamety żywych ryb
- X. Jaja wylęgowe
- XI. Nasienie, zarodki i komórki jajowe
- XII. Pozostałe ssaki
- XIII. Pozostałe ptaki
- XIV. Gady
- XV. Płazy
- XVI. Pozostałe kręgowce
- XVII. Pszczoły

CZĘŚĆ 2

Środki mające zastosowanie do produktów zwierzęcych

- I. **Główne kategorie produktów zwierzęcych przeznaczonych do spożycia przez ludzi**
  1. Świeże mięso gospodarskich zwierząt kopytnych, drobiu i zajęczaków, hodowlanych i łownych, włączając podroby
  2. Mięso mielone, przetwory mięsne, mięso oddzielone mechanicznie (MOM), produkty mięsne
  3. Żywe małże
  4. Produkty rybołówstwa
  5. Surowe mleko, siara, produkty mleczne i produkty na bazie siary
  6. Jaja i produkty jaj
  7. Żabie udka i ślimaki
  8. Wytopione tłuszcze zwierzęce i skwarki
  9. Poddane obróbce żołądki, pęcherze i jelita
  10. Żelatyna, surowce do produkcji żelatyny przeznaczonej do spożycia przez ludzi
  11. Kolagen
  12. Miód i produkty pszczelarskie

II. Główne kategorie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego:

W rzeźniach	Produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego do karmienia zwierząt futerkowych
	Produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego przeznaczone do produkcji karmy dla zwierząt domowych
	Krew i produkty z krwi zwierząt koniowatych do użycia poza łańcuchem paszowym
	Świeże lub schłodzone skóry i skórki zwierząt kopytnych
	Produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego do wyrobu produktów pochodnych stosowanych poza łańcuchem paszowym
W zakładach mleczarskich	Mleko, produkty na bazie mleka oraz produkty pochodne mleka
	Siara i produkty z siary
W innym zakładzie zbierania lub przetwarzania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego (np. materiałów nieprzetworzonych/niepoddanych obróbce)	Krew i produkty z krwi zwierząt koniowatych do użycia poza łańcuchem paszowym
	Niepoddane obróbce produkty z krwi, z wyłączeniem krwi zwierząt koniowatych, przeznaczone do produktów pochodnych do zastosowań poza łańcuchem paszowym dla zwierząt utrzymywanych w warunkach fermowych
	Poddane obróbce produkty z krwi, z wyłączeniem krwi zwierząt koniowatych, przeznaczone do wytwarzania produktów pochodnych do zastosowań poza łańcuchem paszowym dla zwierząt utrzymywanych w warunkach fermowych
	Świeże lub schłodzone skóry i skórki zwierząt kopytnych
	Szczecina pozyskana od świń, pochodząca z państw trzecich lub ich regionów wolnych od afrykańskiego pomoru świń
	Kości i produkty kostne (z wyjątkiem mączki kostnej), rogi i produkty z rogów (z wyjątkiem mączki z rogów) oraz kopyta i produkty z kopyt (z wyjątkiem mączki z kopyt) do wykorzystania innego niż materiał paszowy, nawozy organiczne lub polepszacze gleby
	Rogi i produkty z rogów (z wyjątkiem mączki z rogu) oraz kopyta i produkty z kopyt (z wyjątkiem mączki z kopyt) do produkcji nawozów organicznych i polepszaczy gleby
	Żelatyna nieprzeznaczona do spożycia przez ludzi stosowana w przemyśle fotograficznym
	Wełna i włosy
	Poddane obróbce pióra, ich części i puch
W zakładach przetwórstwa	Przetworzone białko zwierzęce, w tym mieszanki i produkty inne niż karma dla zwierząt domowych, zawierające takie białko
	Produkty z krwi, które można wykorzystać jako materiał paszowy
	Poddane obróbce skóry i skórki zwierząt kopytnych
	Poddane obróbce skóry i skórki przeżuwaczy i zwierząt koniowatych (21 dni)
	Szczecina pozyskana od świń, pochodząca z państw trzecich lub ich regionów, które nie są wolne od afrykańskiego pomoru świń
	Olej z ryb do wykorzystania jako materiał paszowy lub poza łańcuchem paszowym
	Tłuszcze wytopione do użycia jako materiały paszowe

	Tłuszcze wytopione do niektórych zastosowań poza łańcuchem paszowym dla zwierząt utrzymywanych w warunkach fermowych
	Żelatyna lub kolagen do użycia jako materiał paszowy lub poza łańcuchem paszowym
	Hydrolizat białkowy, fosforan diwapnia lub Fosforan trójwapniowy do użycia jako materiał paszowy lub poza łańcuchem paszowym
	Pszczele produkty uboczne przeznaczone wyłącznie do wykorzystania w pszczelarstwie
	Pochodne tłuszczów do użycia poza łańcuchem paszowym
	Pochodne tłuszczów do użycia jako pasza lub poza łańcuchem paszowym
	Produkty jajeczne, które można wykorzystać jako materiał paszowy
W zakładach wytwarzających karmę dla zwierząt domowych (w tym w zakładach wytwarzających gryzaki dla psów i dodatki smakowe)	Karma dla zwierząt domowych w puszkach
	Przetworzona karma dla zwierząt domowych, inna niż karma dla zwierząt domowych w puszkach
	Gryzaki dla psów
	Surowa karma dla zwierząt domowych do bezpośredniej sprzedaży
	Dodatki smakowe do użycia w produkcji karmy dla zwierząt domowych
W zakładach wytwarzających trofea myśliwskie	Poddane obróbce trofea myśliwskie i inne preparaty pochodzące od ptaków i zwierząt kopytnych, składające się wyłącznie z kości, rogów, kopyt, pazurów, poroża, zębów, skór lub skórek
	Trofea myśliwskie lub inne preparaty pochodzące od ptaków i zwierząt kopytnych składające się z całych części anatomicznych, niepoddane obróbce
W zakładach lub wytwórniach wytwarzających produkty pośrednie	Produkty pośrednie
Nawozy i środki uszlachetniające glebę	Przetworzone białko zwierzęce, w tym mieszanki i produkty inne niż karma dla zwierząt domowych, zawierające takie białko
	Przetworzony obornik, produkty pochodne z przetworzonego obornika i guano nietoperzy
W magazynowaniu produktów pochodnych	Wszystkie produkty pochodne

III. Czynniki chorobotwórcze

CZĘŚĆ 3

Rośliny, produkty roślinne i inne produkty

Rośliny, produkty roślinne i inne produkty ⁽¹⁾ będące potencjalnymi nosicielami agrofagów, które ze względu na swój charakter lub przetworzenie mogą stwarzać ryzyko wprowadzenia i rozprzestrzenienia agrofagów.

⁽¹⁾ Przesyłki masowe, przesyłki, pojemniki, gleba i podłoża uprawowe oraz wszelkie inne organizmy, przedmioty lub materiały, które mogą gromadzić lub rozprzestrzeniać agrofagi.

CZĘŚĆ 4

Środki mające zastosowanie do żywności i dodatków paszowych**Żywność:**

1. Dodatki do żywności (wszystkie dodatki do żywności i barwniki);
2. Substancje pomocnicze w przetwórstwie;
3. Środki aromatyzujące;
4. Enzymy spożywcze.

Pasze (1):

5. Dodatki paszowe;
6. Materiały paszowe;
7. Mieszanki paszowe i karma dla zwierząt domowych, o ile nie wchodzą w zakres części 2 (II);
8. Niepożądane substancje w paszy.

---

(1) Tylko produkty uboczne pochodzące od zwierząt lub części zwierząt, zgłoszone jako nadające się do spożycia przez ludzi, mogą dostać się do łańcucha paszowego zwierząt utrzymywanych w warunkach fermowych.

ZAŁĄCZNIK XVII-B**NORMY DOTYCZĄCE DOBROSTANU ZWIERZĄT**

Normy dotyczące dobrostanu zwierząt w zakresie:

1. ogłuszania i uboju zwierząt;
2. transportu zwierząt i powiązanych czynności;
3. chowu zwierząt.

ZAŁĄCZNIK XVII-C

INNE ŚRODKI OBJĘTE TYTUŁEM V ROZDZIAŁ 4

1. Chemikalia pochodzące z wydostawania się substancji z opakowań;
2. Produkty złożone;
3. Organizmy genetycznie zmodyfikowane (GMO);
4. Hormony wzrostu, tyreostatyki, niektóre hormony i beta-agoniści.

ZAŁĄCZNIK XVII-D**ŚRODKI, KTÓRE MAJĄ ZOSTAĆ WŁĄCZONE PO ZBLIŻENIU PRZEPISÓW**

1. Chemikalia do odkażania żywności;
2. Klonowanie;
3. Napromieniowanie (jonizacja).

ZAŁĄCZNIK XVIII

**WYKAZ CHOROÓB ZWIERZĄT I ZWIERZĄT AKWAKULTURY PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI ZGŁA-
SZANIA ORAZ ZWALCZANYCH AGROFAGÓW, OD KTÓRYCH DANE REGIONY MOŻNA UZNAĆ ZA
WOLNE**

ZAŁĄCZNIK XVIII-A

WYKAZ CHOROÓB ZWIERZĄT I RYB PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI ZGŁASZANIA, W ODNIESIENIU DO KTÓRYCH UZNANO STATUS STRON I MOŻNA PODEJMOWAĆ DECYZJE DOTYCZĄCE REGIONALIZACJI

1. Pryszczycza
2. Choroba pęcherzykowa świń
3. Pęcherzykowe zapalenie jamy ustnej
4. Afrykański pomór koni
5. Afrykański pomór świń
6. Choroba niebieskiego języka
7. Zjadliwa grypa ptaków
8. Rzekomy pomór drobiu
9. Księgosusz
10. Klasyczny pomór świń
11. Zaraza płucna bydła
12. Pomór małych przeżuwaczy
13. Ospa owiec i kóz
14. Gorączka doliny Rift
15. Choroba guzowatej skóry bydła
16. Wenezuelskie zapalenie mózgu i rdzenia koni
17. Nosacizna
18. Zaraza stadnicza
19. Enterowirusowe zapalenie mózgu i rdzenia świń
20. Zakaźna martwica układu krwiotwórczego ryb łososiowatych (IHN)
21. Wirusowa posocznica krwotoczna (VHS)
22. Zakaźna anemia łososia (ISA)
23. Bonamioza (*Bonamia ostreac*)
24. Zakażenie wywoływane przez *Marteilia refringens*

ZAŁĄCZNIK XVIII-B**UZNANIE STATUSU DOTYCZĄCEGO OBECNOŚCI AGROFAGÓW, OBSZARÓW WOLNYCH OD AGROFAGA ORAZ STREF CHRONIONYCH****A. Uznanie statusu dotyczącego obecności agrofagów**

Każda ze Stron sporządza i przekazuje wykaz zwalczanych agrofagów w oparciu o następujące zasady:

1. Agrofagi, których występowania nie stwierdzono w żadnej części jej terytorium;
2. Agrofagi, których występowanie stwierdzono w części jej terytorium i pod urzędową kontrolą;
3. Agrofagi, których występowanie stwierdzono w części jej terytorium, pod urzędową kontrolą i dla których ustanowiono obszary wolne od agrofagów lub strefy chronione.

O każdej zmianie w wykazie agrofagów niezwłocznie powiadamia się drugą Stronę, oprócz przypadków, w których o zmianie takiej powiadomiono odpowiednią organizację międzynarodową.

B. Uznanie obszarów wolnych od agrofaga i stref chronionych

Strony uznają strefy chronione i pojęcie obszarów wolnych od agrofaga oraz ich stosowanie zgodne z odpowiednimi Międzynarodowymi Standardami dla Środków Fitosanitarnych.

ZAŁĄCZNIK XIX

REGIONALIZACJA/PODZIAŁ NA STREFY, OBSZARY WOLNE OD AGROFAGA I STREFY CHRONIONE

A. Choroby zwierząt i zwierząt akwakultury

1. Choroby zwierząt

Podstawowym elementem uznawania statusu chorobowego zwierząt danego terytorium lub regionu Strony jest Kodeks zdrowia zwierząt lądowych OIE. Podstawą decyzji w sprawie regionalizacji dotyczących chorób zwierząt jest Kodeks zdrowia zwierząt lądowych OIE.

2. Choroby zwierząt akwakultury

Podstawą decyzji w sprawie regionalizacji dotyczących chorób zwierząt akwakultury jest Kodeks zdrowia zwierząt wodnych OIE.

B. Agrofagi

Kryteria ustanawiania obszarów wolnych od agrofaga lub stref chronionych w odniesieniu do niektórych agrofagów muszą być zgodne z przepisami:

- Międzynarodowego Standardu dla Środków Fitosanitarnych nr 4 FAO dotyczącego wymogów ustanawiania obszarów wolnych od agrofaga oraz definicji odpowiednich Międzynarodowych Standardów dla Środków Fitosanitarnych, lub
- art. 2 ust. 1 lit. h) dyrektywy Rady 2000/29/WE z dnia 8 maja 2000 r. w sprawie środków ochronnych przed wprowadzaniem do Wspólnoty organizmów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych i przed ich rozprzestrzenianiem się we Wspólnocie.

C. Kryteria uznawania szczególnego statusu chorób zwierząt na terytorium lub w regionie Strony

1. W przypadku gdy Strona dokonująca przywozu uzna, że jej terytorium lub jego część jest wolna od choroby zwierząt innej niż te wymienione w załączniku XVIII-A do niniejszego Układu, przedstawia ona Stronie dokonującej wywozu odpowiednie dokumenty uzupełniające, określające w szczególności następujące kryteria:
  - charakter choroby oraz historię jej występowania na swoim terytorium,
  - wyniki testów nadzoru, oparte na badaniach serologicznych, mikrobiologicznych, patologicznych lub epidemiologicznych oraz na fakcie, że choroba musi z mocy prawa podlegać zgłoszeniu właściwym organom,
  - okres, w którym przeprowadzano kontrole,
  - w stosownych przypadkach, okres czasu, w którym zakazano szczepień przeciwko tej chorobie oraz obszar geograficzny objęty zakazem,
  - uzgodnienia dotyczące potwierdzenia braku występowania choroby.
2. Dodatkowe gwarancje, ogólne lub szczegółowe, jakie mogą być wymagane przez Stronę dokonującą przywozu, nie mogą przekraczać tych, które Strona dokonująca przywozu wykonuje na szczeblu krajowym.
3. Strony powiadamiają się wzajemnie o wszelkich zmianach kryteriów określonych w pkt 1 niniejszej litery, które odnoszą się do choroby. Dodatkowe gwarancje, określone zgodnie z pkt 2 niniejszej litery, mogą w świetle takiego powiadomienia zostać zmienione lub wycofane przez Podkomitet SPS.

ZAŁĄCZNIK XX

TYMCZASOWE ZATWIERDZANIE ZAKŁADÓW

Warunki i postanowienia dotyczące tymczasowego zatwierdzenia zakładów

1. Tymczasowe zatwierdzenie zakładów oznacza, że Strona dokonująca przywozu do celów przywozu zatwierdza tymczasowo zakłady Strony dokonującej wywozu na podstawie odpowiednich gwarancji dostarczonych przez tę Stronę, bez wcześniejszego przeprowadzania inspekcji przez Stronę dokonującą przywozu poszczególnych zakładów zgodnie z postanowieniami pkt 4 niniejszego załącznika. Procedura i warunki określone w pkt 4 niniejszego załącznika są stosowane w celu zmiany lub uzupełnienia wykazów przewidzianych w pkt 2 niniejszego załącznika, aby uwzględnić nowe otrzymane wnioski i gwarancje. Weryfikacja może stanowić część procedury wyłącznie w odniesieniu do pierwotnego wykazu zakładów, zgodnie z postanowieniami pkt 4 lit. d).
2. Tymczasowe zatwierdzenie początkowo ograniczone jest do następujących kategorii zakładów:
  - 2.1. Zakłady prowadzące działalność związaną z produktami pochodzenia zwierzęcego przeznaczonymi do spożycia przez ludzi:
    - Rzeźnie świeżego mięsa gospodarskich zwierząt kopytnych, drobiu i zajęczaków oraz dziczyzny hodowlanej (załącznik XVII-A, część 1)
    - Zakłady przetwórstwa dziczyzny
    - Zakłady rozbioru
    - Zakłady wytwarzające mięso mielone, przetwory mięsne, mięso oddzielone mechanicznie (MOM) i produkty mięsne
    - Zakłady oczyszczania i wysyłki żywych małży;
    - Zakłady prowadzące działalność związaną z:
      - produktami jajecznymi
      - wyrobami mleczarskimi
      - produktami rybołówstwa
      - poddanymi obróbce żołądkami, pęcherzami i jelitami
      - żelatyną i kolagenem
      - olejem z ryb
    - Statki przetwórcze
    - Statki chłodnie
  - 2.2. Zatwierdzone lub zarejestrowane zakłady wytwarzające produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego oraz główne kategorie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi

Typ zatwierdzonych lub zarejestrowanych zakładów i wytwórni	Produkt
Rzeźnie	Produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego do karmienia zwierząt futerkowych
	Produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego przeznaczone do produkcji karmy dla zwierząt domowych
	Krew i produkty z krwi zwierząt koniowatych do użycia poza łańcuchem paszowym
	Świeże lub schłodzone skóry i skórki zwierząt kopytnych
	Produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego do wyrobu produktów pochodnych stosowanych poza łańcuchem paszowym
Zakłady mleczarskie	Mleko, produkty na bazie mleka oraz produkty pochodne mleka
	Siara i produkty z siary

Typ zatwierdzonych lub zarejestrowanych zakładów i wytwórni	Produkt
Inne zakłady zbierania lub przetwarzania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego (np. materiałów nieprzetworzonych/niepoddanych obróbce)	Krew i produkty z krwi zwierząt koniowatych do użycia poza łańcuchem paszowym
	Niepoddane obróbce produkty z krwi, z wyłączeniem krwi zwierząt koniowatych, przeznaczone do produktów pochodnych do zastosowań poza łańcuchem paszowym dla zwierząt utrzymywanych w warunkach fermowych
	Poddane obróbce produkty z krwi, z wyłączeniem krwi zwierząt koniowatych, przeznaczone do wytwarzania produktów pochodnych do zastosowań poza łańcuchem paszowym dla zwierząt utrzymywanych w warunkach fermowych
	Świeże lub schłodzone skóry i skórki zwierząt kopytnych
	Szczecina pozyskana od świń, pochodząca z państw trzecich lub ich regionów wolnych od afrykańskiego pomoru świń
	Kości i produkty kostne (z wyjątkiem mączki kostnej), rogi i produkty z rogów (z wyjątkiem mączki z rogów) oraz kopyta i produkty z kopyt (z wyjątkiem mączki z kopyt) do wykorzystania innego niż materiał paszowy, nawozy organiczne lub polepszacze gleby
	Rogi i produkty z rogów (z wyjątkiem mączki z rogu) oraz kopyta i produkty z kopyt (z wyjątkiem mączki z kopyt) do produkcji nawozów organicznych i polepszaczy gleby
	Żelatyna nieprzeznaczona do spożycia przez ludzi stosowana w przemyśle fotograficznym
	Włna i włosy
	Poddane obróbce pióra, ich części i puch
Zakłady przetwórcze	Przetworzone białko zwierzęce, w tym mieszanki i produkty inne niż karma dla zwierząt domowych, zawierające takie białko
	Produkty z krwi, które można wykorzystać jako materiał paszowy
	Poddane obróbce skóry i skórki zwierząt kopytnych
	Poddane obróbce skóry i skórki przeżuwaczy i zwierząt koniowatych (21 dni)
	Szczecina pozyskana od świń, pochodząca z państw trzecich lub ich regionów, które nie są wolne od afrykańskiego pomoru świń
	Olej z ryb do wykorzystania jako materiał paszowy lub poza łańcuchem paszowym
	Tłuszcze wytopione do użycia jako materiały paszowe
	Tłuszcze wytopione do niektórych zastosowań poza łańcuchem paszowym dla zwierząt utrzymywanych w warunkach fermowych
	Żelatyna lub kolagen do użycia jako materiał paszowy lub poza łańcuchem paszowym
	Hydrolizat białkowy, fosforan diwapnia lub Fosforan trójwapniowy do użycia jako materiał paszowy lub poza łańcuchem paszowym
	Pszczele produkty uboczne przeznaczone wyłącznie do wykorzystania w pszczelarstwie
	Pochodne tłuszczów do użycia poza łańcuchem paszowym
	Pochodne tłuszczów do użycia jako pasza lub poza łańcuchem paszowym
Produkty jajeczne, które można wykorzystać jako materiał paszowy	

Typ zatwierdzonych lub zarejestrowanych zakładów i wytwórni	Produkt
Zakłady wytwarzające karmę dla zwierząt domowych (w tym zakłady wytwarzające gryzaki dla psów i dodatki smakowe)	Karma dla zwierząt domowych w puszkach
	Przetworzona karma dla zwierząt domowych, inna niż karma dla zwierząt domowych w puszkach
	Gryzaki dla psów
	Surowa karma dla zwierząt domowych do bezpośredniej sprzedaży
	Dodatki smakowe do użycia w produkcji karmy dla zwierząt domowych
Zakłady wytwarzające trofea myśliwskie	Poddane obróbce trofea myśliwskie i inne preparaty pochodzące od ptaków i zwierząt kopytnych, składające się wyłącznie z kości, rogów, kopyt, pazurów, poroża, zębów, skór lub skórek
	Trofea myśliwskie lub inne preparaty pochodzące od ptaków i zwierząt kopytnych składające się z całych części anatomicznych, niepoddane obróbce
Zakłady lub wytwórnie wytwarzające produkty pośrednie	Wyroby pośrednie
Nawozy i środki uszlachetniające glebę	Przetworzone białko zwierzęce, w tym mieszanki i produkty inne niż karma dla zwierząt domowych, zawierające takie białko
	Przetworzony obornik, produkty pochodne z przetworzonego obornika i guano nietoperzy
Magazynowanie produktów pochodnych	Wszystkie produkty pochodne

3. Strona dokonująca przywozu opracowuje wykazy tymczasowo zatwierdzonych zakładów, o których mowa w pkt 2.1 i 2.2, oraz udostępnia te wykazy publicznie.

4. Warunki i procedury tymczasowego zatwierdzania:

- a) jeżeli przywóz danego produktu zwierzęcego ze Strony dokonującej wywozu został zatwierdzony przez Stronę dokonującą przywozu oraz odpowiednie warunki przywozu i wymogi w zakresie certyfikacji dla danych produktów zostały ustanowione;
- b) jeżeli właściwy organ Strony dokonującej wywozu dostarczył Stronie dokonującej przywozu satysfakcjonujące gwarancje, że zakłady umieszczone w jego wykazie lub wykazach spełniają odpowiednie wymagania zdrowotne Strony dokonującej przywozu oraz oficjalnie zatwierdził zakłady umieszczone w wykazie do wywozu do Strony dokonującej przywozu;
- c) w przypadku niezgodności z wymienionymi gwarancjami, właściwy organ Strony dokonującej wywozu musi mieć rzeczywiste uprawnienia do zawieszenia działalności związanej z wywozem do Strony dokonującej przywozu z zakładu, dla którego organ ten dostarczył gwarancje;
- d) weryfikacja, zgodnie z postanowieniami art. 188 niniejszego Układu, prowadzona przez Stronę dokonującą przywozu może być częścią procedury tymczasowego zatwierdzenia. Weryfikacja ta dotyczy struktury i organizacji właściwego organu odpowiedzialnego za zatwierdzenie zakładu, jak również uprawnień dostępnych temu właściwemu organowi oraz gwarancji, jakie może on zapewnić w kwestii wdrożenia zasad Strony dokonującej przywozu. Taka weryfikacja może obejmować inspekcje na miejscu pewnej reprezentatywnej liczby zakładów, umieszczonych w wykazie lub wykazach dostarczonych przez Stronę dokonującą wywozu.

Uwzględniając szczególnie charakter podziału kompetencji w Unii, takie weryfikacje w Unii mogą dotyczyć poszczególnych państw członkowskich.

- e) w oparciu o wyniki weryfikacji, określone w lit. d) niniejszego punktu, Strona dokonująca przywozu może zmienić istniejący wykaz zakładów.

ZAŁĄCZNIK XXI

PROCES UZNAWANIA RÓWNOWAŻNOŚCI

1. Zasady

- a) równoważność może być ustalana dla środka indywidualnego, dla grup środków lub systemów związanych z danym towarem lub kategoriami towarów lub wszystkimi towarami;
- b) rozpatrywanie przez Stronę dokonującą przywozu wniosku dotyczącego uznania równoważności środków w odniesieniu do konkretnego towaru Strony dokonującej wywozu nie może być powodem zakłóceń handlu ani zawieszenia trwającego przywozu danego towaru ze Strony dokonującej wywozu;
- c) proces określenia równoważności środków jest procesem angażującym obie Strony, Stronę dokonującą przywozu i Stronę dokonującą wywozu. Proces ten polega na obiektywnym wykazaniu równoważności poszczególnych środków przez Stronę dokonującą wywozu oraz na obiektywnej ocenie równoważności w celu ewentualnego uznania równoważności przez Stronę dokonującą przywozu;
- d) ostateczne uznanie równoważności odpowiednich środków Strony dokonującej wywozu należy wyłącznie do Strony dokonującej przywozu.

2. Warunki wstępne

- a) proces zależy od statusu zdrowotnego i statusu dotyczącego obecności agrofagów, prawodawstwa oraz skuteczności systemu inspekcji i kontroli związanego z towarem na terytorium Strony dokonującej wywozu. W tym celu uwzględnia się prawodawstwo w sektorze, którego to dotyczy, jak również strukturę właściwego organu Strony dokonującej wywozu, łańcuch decyzyjny, organ, procedury i środki operacyjne oraz skuteczność właściwych organów w kwestii inspekcji i kontroli, włączając poziom egzekwowania przepisów związany z towarem oraz regularność i szybkość przekazywania informacji Stronie dokonującej przywozu w przypadku zidentyfikowania zagrożeń. Takie uznanie może zostać poparte dokumentacją, weryfikacją, sprawozdaniami i informacjami dotyczącymi doświadczeń, ocen i weryfikacji z przeszłości;
- b) Strony mogą rozpocząć procedurę uznawania równoważności zgodnie z art. 183 niniejszego Układu po pomyślnym zakończeniu procesu zbliżania przepisów dotyczących środka, grupy środków lub systemu objętych wykazem zbliżania przepisów wskazanym w art. 181 ust. 4 niniejszego Układu;
- c) Strona dokonująca wywozu może wszcząć proces wyłącznie, gdy żadne środki ochronne wprowadzone przez Stronę dokonującą przywozu nie mają zastosowania do Strony dokonującej wywozu w odniesieniu do towaru.

3. Procedura

- a) Strona dokonująca wywozu wszczyna procedurę poprzez złożenie do Strony dokonującej przywozu wniosku o uznanie równoważności środka indywidualnego lub grup środków lub systemu dla towaru lub kategorii towarów w sektorze lub podsektorze lub dla wszystkich towarów;
- b) w stosownych przypadkach wniosek ten obejmuje również wniosek i wymagane dokumenty dotyczące zatwierdzenia przez Stronę dokonującą przywozu na podstawie równoważności jakiegokolwiek programu lub planu Strony dokonującej wywozu, wymaganego przez Stronę dokonującą przywozu, lub status zbliżenia przepisów, jak wskazano w załączniku XXIV niniejszego Układu, w odniesieniu do środków lub systemów opisanych w lit. a) niniejszego punktu, jako warunek zezwolenia na przywóz tego towaru lub kategorii towarów;
- c) z tym wnioskiem Strona dokonująca wywozu:
  - (i) wyjaśnia znaczenie tego towaru lub kategorii towarów dla handlu;
  - (ii) określa środek indywidualny lub środki indywidualne, do których może się zastosować, spośród wszystkich środków wymienionych w warunkach przywozu Strony dokonującej przywozu, mających zastosowanie do tego towaru lub kategorii towarów;
  - (iii) określa środek indywidualny lub środki indywidualne, dla których stara się o równoważność, spośród wszystkich środków wymienionych w warunkach przywozu Strony dokonującej przywozu, mających zastosowanie do tego towaru lub kategorii towarów;
- d) w odpowiedzi na ten wniosek Strona dokonująca przywozu wyjaśnia całkowite i poszczególne cele i ich uzasadnienie, leżące u podstaw jej środków, włączając określenie ryzyka;

- e) wraz z tym wyjaśnieniem Strona dokonująca przywozu informuje Stronę dokonującą wywozu o powiązaniach swoich środków krajowych i warunków przywozu tego towaru;
  - f) Strona dokonująca wywozu obiektywnie wykazuje Stronie dokonującej przywozu, że środki, jakie określiła, są równoważne warunkom przywozu tego towaru lub kategorii towarów;
  - g) Strona dokonująca przywozu ocenia obiektywnie wykazanie równoważności przez Stronę dokonującą wywozu;
  - h) Strona dokonująca przywozu decyduje, czy równoważność została osiągnięta czy nie;
  - i) Strona dokonująca przywozu dostarcza Stronie dokonującej wywozu wszelkie wyjaśnienia i dane uzupełniające, dotyczące jej uzasadnień i decyzji, jeżeli wymaga tego Strona dokonująca wywozu;
4. Wykazanie równoważności środków przez Stronę dokonującą wywozu i ocena tego wykazania przez Stronę dokonującą przywozu
- a) Strona dokonująca wywozu obiektywnie wykazuje równoważność dla każdego określonego środka Strony dokonującej wywozu w jej warunkach przywozu. W stosownych przypadkach równoważność zostaje obiektywnie wykazana dla każdego planu lub programu, wymaganego przez Stronę dokonującą przywozu, jako warunek dopuszczenia do przywozu (np. plany w zakresie kontroli pozostałości substancji chemicznych);
  - b) obiektywne wykazanie i ocena w tym kontekście powinny być oparte, o ile to możliwe, na:
    - uznanych normach międzynarodowych lub normach opartych na właściwych dowodach naukowych, lub
    - ocenie ryzyka, lub
    - dokumentach, sprawozdaniach i informacjach dotyczących doświadczeń z przeszłości; ocenach i weryfikacjach, oraz
    - statusie prawnym lub poziomie statusu administracyjnego środków, oraz
    - poziomie wdrożenia i egzekwowania, w szczególności na podstawie:
      - odpowiednich i właściwych wyników programów kontroli i monitoringu;
      - wyników inspekcji Strony dokonującej wywozu;
      - wyników analizy przy użyciu uznanych metod analizy;
      - wyników weryfikacji i kontroli przywozu przez Stronę dokonującą przywozu;
      - postępowania właściwych władz Strony dokonującej wywozu oraz
      - wcześniejszych doświadczeń.
5. Decyzja Strony dokonującej przywozu
- W przypadku gdy Strona dokonująca przywozu dochodzi do negatywnego wniosku, dostarcza ona Stronie dokonującej wywozu szczegółowych i uzasadnionych wyjaśnień.
6. W przypadku roślin i produktów roślinnych równoważność środków fitosanitarnych opiera się na warunkach, o których mowa w art. 183 ust. 6 niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK XXII

KONTROLE PRZYWOZU I OPŁATY ZA INSPEKCJE

A. Zasady kontroli przywozu

Kontrole przywozu polegają na kontroli dokumentów, kontroli tożsamości i kontroli fizycznej.

W kwestii zwierząt i produktów zwierzęcych, kontrole fizyczne i ich częstotliwość oparte są na ryzyku związanym z danym przywozem.

Przeprowadzając kontrolę do celów zdrowia roślin Strona dokonująca przywozu zapewnia, aby rośliny, produkty roślinne i inne produkty zostały poddane starannej, urzędowej inspekcji, w całości albo na reprezentatywnej próbie, w celu upewnienia się, że nie są one zakażone przez agrofagi.

W przypadku gdy kontrole ujawnią brak zgodności z odpowiednimi standardami lub wymogami, Strona dokonująca przywozu wprowadza oficjalne środki proporcjonalne do ewentualnego ryzyka. W każdym przypadku, gdy to możliwe, importer lub jego przedstawiciel ma dostęp do przesyłki oraz możliwość dostarczenia wszelkich istotnych informacji w celu udzielenia pomocy Stronie dokonującej przywozu w podjęciu ostatecznej decyzji dotyczącej przesyłki. Taka decyzja musi być proporcjonalna do poziomu ryzyka związanego z takim przywozem.

B. Częstość kontroli fizycznych

B.1. Przywóz zwierząt i produktów zwierzęcych do UE i Republiki Mołdawii

Rodzaj kontroli na granicy	Częstość
1. Kontrola dokumentów	100 %
2. Kontrola tożsamości	100 %
3. Kontrola fizyczna	
Żywe zwierzęta 100 %	100 %
Kategoria I produktów Świeże mięso w tym podroby oraz produkty pochodzące od bydła, owiec, kóz, świń i koni określone w dyrektywie Rady 64/433/EWG z dnia 26 czerwca 1964 r. w sprawie warunków sanitarnych produkcji i wprowadzania do obrotu świeżego mięsa, z późniejszymi zmianami Produkty rybne w hermetycznie zamkniętych pojemnikach mających na celu utrzymanie ich w temperaturze otoczenia, ryby świeże i mrożone i suszone lub solone produkty rybołówstwa Całe jaja Smalec i wytopione tłuszcze Osłonki zwierzęce Jaja wylęgowe	20 %
Kategoria II produktów Mięso drobiowe i drobiowe produkty mięsne Mięso królicze, dziczyzna (mięso zwierząt łownych/mięso zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych) i jej produkty Mleko i przetwory mleczne przeznaczone do spożycia przez ludzi Produkty jajeczne	50 %

Rodzaj kontroli na granicy	Częstość
<p>Przetworzone białko zwierzęce przeznaczone do spożycia przez ludzi (100 % dla pierwszych sześciu przesyłek produktów masowych — dyrektywa Rady 92/118/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. ustanawiająca warunki zdrowotne zwierząt i zdrowia publicznego regulujące handel i przywóz do Unii produktów nieobjętych wyżej wymienionymi warunkami ustanowionymi w szczególnych zasadach unijnych określonych w załączniku A pkt I do dyrektywy 89/662/EWG oraz w zakresie czynników chorobotwórczych do dyrektywy 90/425/EWG, z późniejszymi zmianami).</p> <p>Produkty rybne inne niż wymienione w decyzji Komisji nr 2006/766/WE z dnia 6 listopada 2006 r. ustanawiającej wykazy państw i terytoriów trzecich, z których dopuszczony jest przywóz małży, szkarłupni, oślonic, ślimaków morskich i produktów rybołówstwa, z późniejszymi zmianami.</p> <p>Małże</p> <p>Miód</p>	
<p>Kategoria III produktów</p> <p>Nasienie</p> <p>Zarodki</p> <p>Obornik</p> <p>Mleko i przetwory mleczne (nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi)</p> <p>Żelatyna</p> <p>Żabie udka i ślimaki</p> <p>Kości i produkty kostne</p> <p>Skóry i skórki</p> <p>Szczeciny, wełna, włosy i pióra</p> <p>Rogi i produkty z rogów, kopyta i produkty z kopyt</p> <p>Produkty pszczelarskie</p> <p>Trofea myśliwskie</p> <p>Przetworzona karma dla zwierząt domowych</p> <p>Surowiec do produkcji karmy dla zwierząt domowych</p> <p>Surowiec, krew, produkty z krwi, gruczoły i organy do użytku farmaceutycznego lub technicznego</p> <p>Siano i słoma</p> <p>Patogeny</p> <p>Przetworzone białko zwierzęce (w opakowaniach)</p>	<p>Minimum 1 % Maksimum 10 %</p>
<p>Przetworzone białko zwierzęce nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi (luzem)</p>	<p>100 % za pierwsze sześć przesyłek (rozdział II pkt 10 i 11 załącznika VII do rozporządzenia 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 października 2002 r. ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, z późniejszymi zmianami)</p>

B.2. Przywóz żywności pochodzenia niezwierzęcego do UE i Republiki Mołdawii

— Chillii (<i>Capsicum annum</i>), rozgniatane lub mielone — ex 0904 20 90	10 % na barwniki Sudan z wszystkich państw trzecich
— Produkty na bazie chilli (curry) — 0910 91 05	
— Kurkuma — 0910 30 00 (Żywność — suszone przyprawy)	
— Czerwony olej palmowy — ex 1511 10 90	

B.3. Przywóz roślin, produktów roślinnych i innych produktów do UE i Mołdawii.

Dla roślin, produktów roślinnych i innych produktów wymienionych w części B załącznika V do dyrektywy 2000/29/WE:

Strona dokonująca przywozu przeprowadza kontrole w celu zweryfikowania statusu fitosanitarnego przesyłki lub przesyłek.

Można wprowadzić mniejszą częstotliwość kontroli zdrowia przywożonych roślin w odniesieniu do towarów objętych regulacjami z wyłączeniem roślin przeznaczonych do sadzenia, produktów roślinnych i innych produktów zdefiniowanych zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1756/2004 z dnia 11 października 2004 r. określającym szczegółowe warunki dla dowodów oraz kryteria rodzaju i poziomu redukcji kontroli zdrowia roślin, produktów roślinnych lub innych produktów wymienionych w części B załącznika V do dyrektywy 2000/29/WE.

ZAŁĄCZNIK XXIII

CERTYFIKACJA

A. Zasady certyfikacji

Rośliny i produkty roślinne oraz inne produkty:

W kwestii certyfikacji roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów właściwe organy stosują zasady ustanowione w odpowiednich Międzynarodowych Standardach dla Środków Fitosanitarnych.

Zwierzęta i produkty zwierzęce:

1. Właściwe organy Stron zapewniają, aby urzędnicy wydający świadectwa mieli wystarczającą wiedzę w zakresie przepisów weterynaryjnych, jeśli chodzi o zwierzęta lub produkty zwierzęce, które wymagają świadectwa, oraz, zasadniczo, byli zorientowani w kwestii zasad, jakie należy stosować w celu sporządzania i wydawania świadectw oraz, jeżeli to konieczne, w kwestii charakteru i zakresu dochodzeń, prób lub badań, które powinny zostać przeprowadzone przed wydaniem świadectwa.
2. Urzędnicy wydający świadectwa nie mogą potwierdzać danych, o których nie mają informacji lub których prawdziwości nie mogą stwierdzić.
3. Urzędnicy wydający świadectwa nie mogą podpisywać pustych lub niekompletnych świadectw lub świadectw odnoszących się do zwierząt lub produktów zwierzęcych, których nie poddali inspekcji lub które uniknęły ich kontroli. W przypadku gdy świadectwo jest podpisane na podstawie innego świadectwa lub poświadczenia, urzędnik wydający świadectwo musi posiadać taki dokument przed podpisaniem świadectwa.
4. Urzędnik wydający świadectwo może poświadczyć dane, które zostały:
  - a) stwierdzone na podstawie pkt 1-3 niniejszego załącznika przez inną osobę do tego upoważnioną przez właściwy organ i działającą pod kontrolą tego organu, pod warunkiem że urzędnik wydający świadectwo może zweryfikować dokładność danych; lub
  - b) uzyskane w ramach programów monitorujących przez odniesienie do oficjalnie uznanych systemów zapewniania jakości lub poprzez system nadzoru epidemiologicznego, w przypadku gdy jest on zatwierdzony na podstawie przepisów weterynaryjnych.
5. Właściwe organy podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia integralności certyfikacji. W szczególności zapewniają one, aby urzędnicy wydający świadectwa wyznaczeni przez nie:
  - a) posiadali status, który zapewnia ich bezstronność, oraz nie mieli bezpośredniego interesu komercyjnego związanego ze zwierzętami lub produktami, których dotyczą wydawane świadectwa lub z gospodarstwami lub przedsiębiorstwami, z których pochodzą; oraz
  - b) byli w pełni świadomi znaczenia treści każdego świadectwa, które podpisują.
6. Świadectwa sporządzane są w celu zapewnienia, aby dane świadectwo odnosiły się do konkretnej przesyłki, w języku zrozumiałym dla urzędników wydających świadectwa i co najmniej w jednym z języków urzędowych Strony dokonującej przywozu, wymienionych w części C niniejszego załącznika.

Data podpisu świadectwa nie może być późniejsza niż data wysłania przesyłki (przesyłek).
7. Każdy właściwy organ musi być w stanie powiązać świadectwo z właściwym urzędnikiem wydającym świadectwa oraz zapewnić, aby kopie wszystkich wydanych świadectw były dostępne przez okres ustalony przez taki właściwy organ.
8. Każda ze Stron wprowadza takie kontrole i takie środki kontroli, jakie są konieczne do zapobiegania wydawaniu fałszywych lub wprowadzających w błąd świadectw lub nieuczciwemu wystawianiu lub korzystaniu ze świadectw mających uchodzić za wydane do celów określonych w przepisach weterynaryjnych.

9. Bez uszczerbku dla wszelkich postępowań sądowych lub sankcji, właściwe organy przeprowadzają dochodzenia lub kontrole oraz wprowadzają odpowiednie środki w celu ukarania wszystkich przypadków związanych z fałszywymi lub wprowadzającymi w błąd świadectwami, z którymi się spotykają. Środki te mogą obejmować czasowe zawieszenie w obowiązkach urzędników wydających świadectwa do czasu zakończenia dochodzenia. W szczególności:
- a) jeżeli w trakcie kontroli zostaje stwierdzone, że urzędnik wydający świadectwa świadomie wydał fałszywe świadectwo, właściwy organ podejmuje wszelkie konieczne działania w celu zapewnienia, w stopniu, w jakim jest to możliwe, aby osoba, której to dotyczy, nie mogła ponownie popełnić takiego przestępstwa;
  - b) jeżeli w trakcie kontroli zostaje stwierdzone, że osoba lub przedsiębiorstwo wykorzystali świadectwo w nieuczciwy sposób lub wprowadzili do niego zmiany, właściwy organ wprowadza wszelkie konieczne środki w celu zapewnienia, w stopniu, w jakim jest to możliwe, aby taka osoba lub przedsiębiorstwo nie mogło ponownie popełnić takiego przestępstwa. Takie środki mogą obejmować odmowę wydania urzędowego świadectwa danej osobie lub przedsiębiorstwu.

B. Świadectwo, o którym mowa w art. 186 ust. 2 lit. a) niniejszego Układu

Poświadczenie zdrowia w świadectwie odzwierciedla status równoważności danego towaru. Poświadczenie zdrowia oznacza zgodność ze standardami produkcji Strony dokonującej wywozu, uznane za równoważne przez Stronę dokonującą przywozu.

C. Języki urzędowe świadectw

1. Przywóz do UE. Rośliny, produkty roślinne i inne produkty:

Świadectwa sporządza się w języku zrozumiałym dla urzędnika wydającego świadectwa i co najmniej w jednym z języków urzędowych Strony dokonującej przywozu.

Zwierzęta i produkty zwierzęce:

Świadectwo zdrowia musi być sporządzone co najmniej w jednym z urzędowych języków państwa członkowskiego przeznaczenia i w jednym z urzędowych języków państwa członkowskiego, gdzie odbywa się kontrola przywozu zgodnie z art. 189 niniejszego Układu.

2. Przywóz do Republiki Mołdawii

Świadectwo zdrowia musi być sporządzone w języku urzędowym Republiki Mołdawii.

ZAŁĄCZNIK XXIV

ZBLIŻENIE PRZEPISÓW

ZAŁĄCZNIK XXIV-A

ZASADY OCENY POSTĘPÓW W PROCESIE ZBLIŻANIA PRZEPISÓW

CZĘŚĆ I

Stopniowe zbliżenie

1. Zasady ogólne

Przepisy sanitarne, fitosanitarne i dotyczące dobrostanu zwierząt w Republice Mołdawii są stopniowo zbliżane z przepisami unijnymi, na podstawie wykazu przepisów sanitarnych, fitosanitarnych i dotyczących dobrostanu zwierząt objętych zbliżeniem. Wykaz ten podzielony jest na obszary priorytetowe, które odnoszą się do środków, jak określono w załączniku XVII do niniejszego Układu. Podstawą tego podziału będą zasoby techniczne i finansowe Republiki Mołdawii. Do tego celu Republika Mołdawii określa swoje obszary priorytetowe w dziedzinie handlu.

Republika Mołdawii dokonuje zbliżenia przepisów krajowych poprzez:

- a) wdrożenie i egzekwowanie odpowiedniego podstawowego dorobku UE za pośrednictwem przyjęcia dodatkowych przepisów i procedur krajowych; albo
- b) zmianę odpowiednich przepisów i procedur krajowych w celu wprowadzenia przepisów z odpowiedniego podstawowego dorobku UE.

W każdym z przypadków Republika Mołdawii:

- a) znosi wszelkie krajowe przepisy, regulacje, praktyki lub inne środki, które nie są spójne z prawem krajowym objętym zbliżeniem; oraz
- b) zapewnia skuteczne wdrożenie prawa krajowego objętego zbliżeniem.

Republika Mołdawii dokumentuje takie zbliżenie przepisów w tabelach korelacji zgodnie z modelem, wskazując terminy, w których krajowe przepisy wchodzi w życie oraz dziennik urzędowy, w którym przepisy te zostały opublikowane. Model tabel korelacji do celów przygotowania i oceny znajduje się w części II niniejszego załącznika. Jeżeli zbliżenie przepisów nie jest zakończone, kontrolerzy ⁽¹⁾ opisują niedociągnięcia w kolumnie przewidzianej na uwagi.

Niezależnie od określonego obszaru priorytetowego, Republika Mołdawii opracowuje specjalne tabele korelacji, wykazujące zbliżenie dotyczące innych ogólnych i szczegółowych przepisów, włącznie z przepisami ogólnymi obejmującymi:

- a) systemy kontroli
  - rynek krajowy;
  - przywóz.
- b) zdrowie i dobrostan zwierząt
  - identyfikacja i rejestracja zwierząt oraz rejestracja ich przemieszczania;
  - środki kontroli chorób zwierząt;
  - handel krajowy żywymi zwierzętami, nasieniem, komórkami jajowymi i zarodkami;
  - dobrostan zwierząt w gospodarstwach, podczas transportu i uboju.
- c) bezpieczeństwo żywności
  - wprowadzanie do obrotu żywności i paszy;
  - etykietowanie, prezentacja i reklama żywności zawierające oświadczenia żywieniowe i zdrowotne;
  - kontrole pozostałości;
  - przepisy szczegółowe dotyczące paszy.

⁽¹⁾ Kontrolerami są eksperci mianowani przez Komisję Europejską.

- d) produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego
- e) zdrowie roślin
  - organizmy szkodliwe;
  - produkty ochrony roślin;
- f) organizmy zmodyfikowane genetycznie:
  - uwalniane do środowiska;
  - żywność i pasza zmodyfikowane genetycznie.

CZĘŚĆ II

Ocena

1. Procedura i metoda

Przepisy sanitarne, fitosanitarne i dotyczące dobrostanu zwierząt Republiki Mołdawii objęte tytułem V (Handel i zagadnienia związane z handlem) rozdział 4 podlegają stopniowemu, przeprowadzanemu przez Republikę Mołdawii, zbliżeniu do przepisów unijnych i muszą być skutecznie egzekwowane ⁽¹⁾.

Tabele korelacji są opracowywane zgodnie z modelem wskazanym w pkt 2 dla każdego pojedynczego aktu objętego zbliżeniem przepisów oraz są przedkładane w języku angielskim kontrolerom do przeglądu.

Jeżeli wynik oceny jest pozytywny w odniesieniu do konkretnego środka, grupy środków, systemu mającego zastosowanie do sektora, podsektora, towaru lub grupy towarów, stosowane są warunki określone w art. 183 ust. 4 niniejszego Układu.

2. Tabele korelacji

2.1. Przy opracowywaniu tabel korelacji uwzględnia się następujące kwestie:

Akty unijne służą za podstawę do opracowania tabeli korelacji. W tym celu wykorzystywana jest wersja obowiązująca w momencie zbliżania przepisów. Republika Mołdawii poświęca szczególną uwagę dokładnemu tłumaczeniu pisemnemu na język krajowy, ponieważ niedokładności lingwistyczne mogą prowadzić do sporów, w szczególności gdy dotyczą one zakresu przepisów ⁽²⁾.

2.2. Model tabeli korelacji:

TABELA KORELACJI MIĘDZY

Tytuł aktu UE, ostatnie zmiany wprowadzone:

A

Tytuł aktu krajowego
(opublikowanego w)

Data publikacji:

Data wdrożenia:

Akt UE	Przepisy krajowe	Uwagi (ze strony Republiki Mołdawii)	Uwagi kontrolera

⁽¹⁾ Proces ten może być wspierany przez ekspertów państw członkowskich, odrębnie lub w ramach kompleksowych programów rozwoju instytucjonalnego (projekty twinningowe, TAIEX itd.).

⁽²⁾ Aby ułatwić proces zbliżania przepisów, skonsolidowane wersje niektórych przepisów UE dostępne są na stronie internetowej EUR-lex: <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

Legenda:

Akt UE: jego artykuły, ustępy, akapity itd. są wymienione wraz z pełnymi tytułami i odesłaniami ⁽¹⁾ w lewej kolumnie tabeli korelacji.

Przepisy krajowe: przepisy prawa krajowego odpowiadające przepisom UE w lewej kolumnie są wymienione wraz z ich pełnym tytułem i odesłaniem. Ich zawartość jest opisana szczegółowo w drugiej kolumnie.

Uwagi ze strony Republiki Mołdawii: w tej kolumnie Republika Mołdawii wskazuje odesłanie lub inne przepisy związane z danym artykułem, ustępem, akapitem itd., w szczególności jeżeli tekst przepisu nie został objęty zbliżeniem przepisów. Powody braku zbliżenia przepisów zostają wyjaśnione.

Uwagi kontrolerów: w przypadku gdy kontrolerzy uważają, że zbliżenie przepisów nie jest osiągnięte, uzasadniają oni taką ocenę oraz opisują odpowiednie niedociągnięcia w tej kolumnie.

⁽¹⁾ Przykładowo, jak wskazano na stronie EUR-lex: <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

ZAŁĄCZNIK XXIV-B

WYKAZ PRZEPISÓW UE OBJĘTYCH ZBLIŻENIEM PRZEZ REPUBLIKĘ MOŁDAWII

Wykaz przepisów objętych zbliżeniem, o którym mowa w art. 181 ust. 4 niniejszego Układu, jest przedkładany przez Republikę Mołdawii w terminie trzech miesięcy po wejściu w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK XXV

STATUS RÓWNOWAŻNOŚCI

[...]

ZAŁĄCZNIK XXVI

ZBLIŻENIE PRZEPISÓW CELNYCH

Kodeks celny

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny

Harmonogram: zbliżenie z przepisami wyżej wymienionego rozporządzenia jest przeprowadzane przez Republikę Mołdawii w terminie trzech lat po wejściu w życie niniejszego Układu.

Wspólny tranzyt i SAD

Konwencja z dnia 20 maja 1987 r. o uproszczeniu formalności w obrocie towarowym

Konwencja z dnia 20 maja 1987 r. o wspólnej procedurze tranzytowej

Harmonogram: zbliżenie z postanowieniami wymienionych konwencji jest przeprowadzane przez Republikę Mołdawii w terminie trzech lat po wejściu w życie niniejszego Układu.

Zwolnienia celne

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1186/2009 z dnia 16 listopada 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system zwolnień celnych

Harmonogram: zbliżenie z przepisami tytułu I i II wymienionego rozporządzenia jest przeprowadzane przez Republikę Mołdawii w terminie trzech lat po wejściu w życie niniejszego Układu.

Ochrona praw własności intelektualnej

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 608/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej przez organy celne

Harmonogram: zbliżenie z przepisami wymienionego rozporządzenia jest przeprowadzane przez Republikę Mołdawii w terminie jednego roku po wejściu w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK XXVII

**WYKAZ ZASTRZEŻEŃ DOTYCZĄCYCH PROWADZENIA PRZEDSIĘBIORSTWA;
WYKAZ ZOBOWIĄZAŃ DOTYCZĄCYCH TRANSGRANICZNEGO ŚWIADCZENIA USŁUG;
WYKAZ ZASTRZEŻEŃ DOTYCZĄCYCH PERSONELU KLUCZOWEGO, ABSOLWENTÓW ODBYWAJĄCYCH
STAŻ ORAZ SPRZEDAWCÓW BIZNESOWYCH;
WYKAZ ZASTRZEŻEŃ DOTYCZĄCYCH USŁUGODAWCÓW KONTRAKTOWYCH I OSÓB WYKONUJĄ-
CYCH WOLNE ZAWODY**

Unia

1. Wykaz zastrzeżeń dotyczących prowadzenia przedsiębiorstwa: załącznik XXVII-A
2. Wykaz zobowiązań dotyczących transgranicznego świadczenia usług: załącznik XXVII-B
3. Wykaz zastrzeżeń dotyczących personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż oraz sprzedawców biznesowych: załącznik XXVII-C
4. Wykaz zastrzeżeń dotyczących usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody: załącznik XXVII-D

Republika Mołdawii

5. Wykaz zastrzeżeń dotyczących prowadzenia przedsiębiorstwa: załącznik XXVII-E
6. Wykaz zobowiązań dotyczących transgranicznego świadczenia usług: załącznik XXVII-F
7. Wykaz zastrzeżeń dotyczących personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż oraz sprzedawców biznesowych: załącznik XXVII-G
8. Wykaz zastrzeżeń dotyczących usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody: załącznik XXVII-H

Do celów załączników XXVII-A, XXVII-B, XXVII-C, XXVII-D stosowane są następujące skróty:

AT	Austria
BE	Belgia
BG	Bułgaria
CY	Cypr
CZ	Republika Czeska
DE	Niemcy
DK	Dania
UE	Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie
ES	Hiszpania
EE	Estonia
FI	Finlandia
FR	Francja
EL	Grecja
HR	Chorwacja
HU	Węgry
IE	Irlandia
IT	Włochy
LV	Łotwa
LT	Litwa
LU	Luksemburg
MT	Malta
NL	Niderlandy

PL	Polska
PT	Portugalia
RO	Rumunia
SK	Republika Słowacka
SI	Słowenia
SE	Szwecja
UK	Zjednoczone Królestwo

Do celów załączników XXVII-E, XXVII-F, XXVII-G, XXVII-H stosowany jest następujący skrót:

MD	Republika Mołdawii
----	--------------------

ZAŁĄCZNIK XXVII-A

WYKAZ ZASTRZEŻEŃ DOTYCZĄCYCH PROWADZENIA PRZEDSIĘBIORSTWA (UNIA)

1. W poniższym wykazie zastrzeżeń wskazano rodzaje działalności gospodarczej, w przypadku których zastrzeżenia Unii na podstawie art. 205 ust. 2 niniejszego Układu dotyczące traktowania narodowego lub traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania mają zastosowanie do przedsiębiorstw i inwestorów z Republiki Mołdawii.

Wykaz składa się z następujących elementów:

- a) wykazu zastrzeżeń horyzontalnych mających zastosowanie do wszystkich sektorów lub podsektorów;
- b) wykazu szczególnych zastrzeżeń dotyczących sektorów lub podsektorów wskazujących konkretne sektory lub podsektory wraz ze stosowanymi zastrzeżeniami.

Zastrzeżenie odpowiadające działalności, która nie podlega liberalizacji (bez zobowiązań), jest wyrażone w sposób następujący: „bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania”.

Jeżeli zastrzeżenie, o którym mowa w lit. a) lub b), zawiera jedynie zastrzeżenia obowiązujące w określonych państwach członkowskich, państwa członkowskie niewymienione w nim przyjmują zobowiązania określone w art. 205 ust. 2 niniejszego Układu w danym sektorze bez zastrzeżeń (brak zastrzeżeń obowiązujących w określonych państwach członkowskich w danym sektorze pozostaje bez uszczerbku dla zastrzeżeń horyzontalnych lub zastrzeżeń obowiązujących w danym sektorze w całej Unii).

2. Zgodnie z art. 202 ust. 3 niniejszego Układu poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez Strony.
3. Prawa i obowiązki wynikające z poniższego wykazu nie są samowykonalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw poszczególnym osobom fizycznym ani osobom prawnym.
4. Zgodnie z art. 205 niniejszego Układu niedyskryminacyjne wymogi, takie jak te dotyczące formy prawnej lub obowiązku uzyskania licencji lub zezwoleń, mające zastosowanie do wszystkich usługodawców działających na terytorium bez rozróżnienia pod względem obywatelstwa lub przynależności państwowej, miejsca zamieszkania lub równoważnych kryteriów, nie są wymienione w niniejszym załączniku, ponieważ Układ nie ma na nie wpływu.
5. W przypadku gdy Unia utrzymuje zastrzeżenie, zgodnie z którym jako warunek dla możliwości świadczenia usług na jej terytorium wymagane jest, aby usługodawca posiadał obywatelstwo, miejsce stałego zamieszkania lub był rezydentem na jej terytorium, zastrzeżenie wymienione w załączniku XXVII-C do niniejszego Układu funkcjonuje jako zastrzeżenie w odniesieniu do prowadzenia przedsiębiorstwa zgodnie z niniejszym załącznikiem, w mającym zastosowanie zakresie.

Zastrzeżenia horyzontalne

Usługi użyteczności publicznej

UE: działalność gospodarcza uważana za usługi użyteczności publicznej na poziomie krajowym lub lokalnym może być przedmiotem monopoli państwowych lub wyłącznych praw przyznanych prywatnym podmiotom gospodarczym ⁽¹⁾.

Rodzaje przedsiębiorstw

UE: traktowania przyznanego spółkom zależnym (przedsiębiorstw z Republiki Mołdawii) utworzonym zgodnie z prawem państw członkowskich i posiadającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium Unii nie rozszerza się na oddziały lub agencje utworzone w państwach członkowskich przez przedsiębiorstwa z Republiki Mołdawii ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Usługi użyteczności publicznej istnieją w sektorach takich jak usługi konsultingu naukowego i technicznego, usługi związane z badaniami i rozwojem w kwestii nauk społecznych i humanistycznych, usługi w zakresie badań i analiz technicznych, usługi w zakresie ochrony środowiska, usługi zdrowotne, usługi transportowe i usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu. Wyłączne prawa do takich usług są często przyznawane prywatnym podmiotom gospodarczym, na przykład podmiotom gospodarczym mającym koncesje od władz publicznych, podlegającym szczególnym zobowiązaniom co do świadczenia usług. Mając na uwadze, że obiekty użyteczności publicznej często istnieją również na szczeblu podcentralnym, szczegółowe i wyczerpujące harmonogramy dla poszczególnych sektorów są nieuzasadnione. Powyższe zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług telekomunikacyjnych i informatycznych.

⁽²⁾ Zgodnie z art. 54 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej te spółki zależne są uważane za osoby prawne Unii. O ile są w sposób ciągły i rzeczywisty połączone z gospodarką Unii, korzystają one z unijnego rynku wewnętrznego, co obejmuje między innymi swobodę prowadzenia przedsiębiorstwa i świadczenia usług we wszystkich państwach członkowskich.

AT: dyrektorzy zarządzający oddziałów osób prawnych muszą być rezydentami w Austrii; osoby fizyczne odpowiedzialne w ramach osoby prawnej lub oddziału za przestrzeganie austriackiej ustawy handlowej muszą mieć miejsce stałego zamieszkania w Austrii.

EE: przynajmniej połowa członków zarządu przedsiębiorstwa musi mieć miejsce zamieszkania w Unii.

FI: obcokrajowiec prowadzący działalność handlową jako prywatny przedsiębiorca i co najmniej jeden z partnerów w spółce jawnej lub jeden ze wspólników w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością muszą mieć miejsce stałego zamieszkania w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG). Dla wszystkich sektorów przynajmniej jeden zwyczajny członek i zastępca w zarządzie oraz dyrektor zarządzający muszą mieć miejsce zamieszkania w państwie EOG, przy czym dopuszcza się odstępstwa dla niektórych spółek. Jeżeli organizacja z Republiki Mołdawii zamierza prowadzić działalność gospodarczą lub handlową poprzez utworzenie oddziału w Finlandii, wymagane jest posiadanie pozwolenia na handel.

HU: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku nabywania własności należących do skarbu państwa.

IT: dostęp do działalności przemysłowej, handlowej i rzemieślniczej może wymagać zezwolenia na pobyt.

PL: inwestorzy z Republiki Mołdawii mogą podejmować i prowadzić działalność gospodarczą tylko w formie spółki komandytowej, spółki komandytowo-akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki akcyjnej (w przypadku usług prawnych wyłącznie w formie spółki jawnej i spółki komandytowej).

RO: członkowie zarządów jednoosobowych i prezesi zarządów oraz połowa łącznej liczby członków zarządu spółek handlowych muszą być obywatelami rumuńskimi, chyba że umowa spółki lub jej statut przewiduje inaczej. Większość audytorów spółek handlowych i ich zastępców musi być obywatelami rumuńskimi.

SE: spółka zagraniczna, która nie została ustanowiona jako podmiot prawny w Szwecji lub która prowadzi swoją działalność za pośrednictwem przedstawiciela handlowego, prowadzi działalność handlową za pośrednictwem oddziału, zarejestrowanego w Szwecji z niezależnym zarządem i oddzielnymi rachunkami. Dyrektor zarządzający oddziału oraz wicedyrektor zarządzający, jeśli został wyznaczony, muszą posiadać miejsce zamieszkania w EOG. Osoba fizyczna niemająca miejsca zamieszkania w EOG, prowadząca działalność gospodarczą w Szwecji, wyznacza i rejestruje przedstawiciela mającego miejsce zamieszkania w Szwecji, odpowiedzialnego za tę działalność. Dla działalności prowadzonej w Szwecji muszą zostać otwarte oddzielne rachunki. Właściwy organ może w indywidualnych przypadkach przyznać zwolnienia z wymogów dotyczących oddziału i miejsca zamieszkania. Projekty budowlane, których okres realizacji jest krótszy niż rok, realizowane przez przedsiębiorstwo z siedzibą poza EOG lub przez osobę fizyczną zamieszkałą poza EOG, są zwolnione z wymogów ustanowienia oddziału lub wyznaczenia przedstawiciela mającego miejsce zamieszkania w Szwecji. Szwedzka spółka z ograniczoną odpowiedzialnością może zostać założona przez osobę fizyczną posiadającą miejsce zamieszkania w EOG, przez szwedzką osobę prawną lub przez osobę prawną utworzoną zgodnie z prawodawstwem w państwie EOG i posiadającą siedzibę statutową, siedzibę główną lub główne miejsce prowadzenia działalności w EOG. Spółka może być założycielem tylko, jeśli wszyscy właściciele z nieograniczoną odpowiedzialnością osobistą mają miejsce zamieszkania w EOG. Założyciele spoza EOG mogą złożyć do właściwego organu wnioski o pozwolenie. W przypadku przedsiębiorstw z ograniczoną odpowiedzialnością i spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych, co najmniej 50 % członków zarządu, co najmniej 50 % zastępców członków zarządu, dyrektor zarządzający, wicedyrektor zarządzający i co najmniej jedna z osób upoważnionych do składania podpisów w imieniu przedsiębiorstwa, o ile została wyznaczona, musi mieć miejsce zamieszkania w EOG. Właściwy organ może przyznać zwolnienia z tego wymogu. Jeżeli żaden z przedstawicieli przedsiębiorstwa/stowarzyszenia nie ma miejsca zamieszkania w Szwecji, zarząd musi wyznaczyć i zarejestrować osobę mającą miejsce zamieszkania w Szwecji, która została upoważniona do korzystania z usług w imieniu przedsiębiorstwa/stowarzyszenia. Odpowiednie warunki obowiązują dla ustanawiania wszystkich pozostałych rodzajów podmiotów prawnych.

SK: osoba fizyczna z Republiki Mołdawii, której nazwisko należy wpisać do rejestru działalności gospodarczej jako osoby upoważnionej do występowania w imieniu przedsiębiorcy, musi przedstawić zezwolenie na pobyt w Republice Słowackiej.

Inwestycje

ES: inwestycje w Hiszpanii prowadzone przez rządy innych państw i podmioty publiczne innych państw (które zwykle mają wpływ na ekonomiczne, ale również nieekonomiczne interesy państwa), bezpośrednio lub przez firmy lub inne podmioty kontrolowane bezpośrednio lub pośrednio przez rządy innych państw, wymagają wcześniejszego zezwolenia rządu.

BG: inwestorzy zagraniczni nie mogą uczestniczyć w prywatyzacji. W przypadku inwestorów zagranicznych i bułgarskich osób prawnych z udziałem osoby fizycznej lub prawnej z Republiki Mołdawii obejmującym większość udziałów wymagane jest zezwolenie na a) poszukiwanie, wykorzystywanie lub wydobywanie zasobów naturalnych z wód terytorialnych, szelfu kontynentalnego lub wyłącznej strefy ekonomicznej oraz b) nabycie większości udziałów w spółkach prowadzących dowolną działalność określoną w lit. a).

FR: transakcje kupna przez osoby fizyczne lub prawne z Republiki Mołdawii przekraczające 33,33 % udziału w kapitale lub praw do głosowania w istniejących francuskich firmach lub 20 % we francuskich firmach notowanych publicznie, podlegają następującym regulacjom:

- inwestycje na kwotę niższą od 7,6 mln EUR w przedsiębiorstwa francuskie, których obrót nie przekracza 76 mln EUR nie są objęte ograniczeniami po upływie 15 dni od uprzedniego zgłoszenia i weryfikacji, że spełniony został wymóg dotyczący wysokości wskazanych kwot;
- po upływie miesiąca od uprzedniego zgłoszenia, zezwolenie jest automatycznie przyznane dla innych inwestycji, chyba że Minister Gospodarki skorzystał, w wyjątkowych okolicznościach, z prawa do przesunięcia terminu inwestycji.

Udział zagraniczny w niedawno sprywatyzowanych przedsiębiorstwach może być ograniczony do zmiennej kwoty kapitału w ofercie publicznej, ustalonej przez rząd Francji na podstawie analizy każdego przypadku. W celu rozpoczęcia działalności w niektórych branżach handlowych, przemysłowych lub rzemieślniczych, wymagane jest specjalne zezwolenie, jeżeli dyrektor nie jest posiadaczem zezwolenia na stały pobyt.

HU: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do udziału osób fizycznych lub prawnych z Republiki Mołdawii w niedawno sprywatyzowanych przedsiębiorstwach.

IT: rząd może korzystać z pewnych specjalnych uprawnień w przedsiębiorstwach działających w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa narodowego (w odniesieniu do wszystkich osób prawnych prowadzących działalność o strategicznym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa narodowego), i w niektórych obszarach o strategicznym znaczeniu w dziedzinie energetyki, transportu i komunikacji.

PL: bezpośrednio i pośrednio nabycie nieruchomości przez cudzoziemców (zagraniczne osoby fizyczne lub zagraniczne osoby prawne) wymaga zezwolenia. Bez zobowiązań w odniesieniu do nabywania nieruchomości będących własnością skarbu państwa, tj. uregulowań dotyczących procesu prywatyzacji.

Nieruchomości

Zakup gruntów i nieruchomości podlega następującym ograniczeniom (1):

AT: nabywanie, zakup jak również najem lub dzierżawa nieruchomości przez zagraniczne osoby fizyczne i osoby prawne wymaga zezwolenia od właściwych władz lokalnych (Länder), które rozważą, czy istotne interesy gospodarcze, społeczne lub kulturowe są naruszone, czy też nie.

BG: zagraniczne osoby fizyczne i prawne (w tym działające poprzez oddziały) nie mogą nabywać praw własności gruntów. Bułgarskie osoby prawne z udziałem podmiotów zagranicznych nie mogą nabyć prawa własności do gruntów rolnych. Zagraniczne osoby prawne i obywatele mający miejsce stałego zamieszkania za granicą mogą nabyć budynki i ograniczone prawa rzeczowe (prawo do użytkowania, prawo do budowy, prawo do nadbudowy i służebności) do nieruchomości.

CY: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania.

CZ: grunt rolny i leśny może zostać nabyty wyłącznie przez zagraniczne osoby fizyczne posiadające miejsce stałego zamieszkania w Republice Czeskiej oraz przedsiębiorstwa ustanowione jako osoby prawne posiadające stałą siedzibę w Republice Czeskiej. Szczególne zasady mają zastosowanie do gruntu rolnego i leśnego będącego własnością państwa. Grunty rolne będące własnością państwa mogą być nabywane wyłącznie przez obywateli Czech, przez gminy i przez uniwersytety publiczne (do celów szkoleń i badań). Osoby prawne (bez względu na formę lub miejsce rejestracji) mogą nabywać państwowe grunty rolne od państwa tylko, jeśli budynek, który już do nich należy, znajduje się na nim lub jeśli grunt ten jest niezbędny do celów korzystania z takiego budynku. Lasy państwowe mogą być nabywane wyłącznie przez gminy i publiczne uniwersytety.

DK: ograniczenia dotyczące zakupu nieruchomości przez osoby fizyczne i prawne niebędące rezydentami. Ograniczenia dotyczące nieruchomości rolnych nabywanych przez zagraniczne osoby fizyczne i prawne.

HU: z zastrzeżeniem wyjątków zawartych w prawodawstwie dotyczącym gruntów ornych, zagraniczne osoby fizyczne i prawne nie mogą nabywać gruntów ornych. Zakup nieruchomości przez obcokrajowców podlega otrzymaniu zezwolenia od właściwej krajowej agencji administracji publicznej na podstawie lokalizacji nieruchomości.

EL: zgodnie z ustawą nr 1892/90 na zakup gruntów położonych blisko granic wymagane jest zezwolenie Ministerstwa Obrony. Zgodnie z praktyką administracyjną nietrudno jest uzyskać zezwolenie na inwestycje bezpośrednie.

(1) W odniesieniu do sektorów usług ograniczenia te nie wykraczają poza ograniczenia odzwierciedlone w aktualnych zobowiązaniach wynikających z GATS.

HR: bez zobowiązań w odniesieniu do nabywania nieruchomości przez usługodawców, którzy nie mają siedziby w Chorwacji i nie są tam zarejestrowani. Zakup nieruchomości koniecznej do świadczenia usług przez przedsiębiorstwo mające siedzibę i zarejestrowane w Chorwacji jako osoba prawna jest dozwolony. Zakup nieruchomości koniecznej do świadczenia usług przez oddziały wymaga zatwierdzenia przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Grunty rolne nie mogą być nabywane przez zagraniczne osoby prawne lub fizyczne.

IE: niezbędna jest wcześniejsza zgoda Komisji do spraw Własności Ziemi w celu nabycia wszelkich praw do ziemi w Irlandii przez krajowe lub zagraniczne firmy lub cudzoziemców. W przypadku gdy grunty te mają przeznaczenie przemysłowe (inne niż rolnicze) odstępuje się od tego wymogu pod warunkiem potwierdzenia przeznaczenia gruntów przez Ministra ds. Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia. Prawo to nie ma zastosowania do ziem wzdłuż granic miast i miejscowości.

IT: zakup nieruchomości przez zagraniczne osoby fizyczne i prawne możliwy jest pod warunkiem wzajemności.

LT: nabycie na własność gruntu, wód śródlądowych i lasów przez zagraniczne osoby fizyczne i prawne jest możliwe po spełnieniu kryteriów europejskiej i transatlantycznej integracji. Procedura nabywania działek, zasady i warunki oraz ograniczenia w tym zakresie są określone w prawie konstytucyjnym.

LV: ograniczenia w zakresie nabywania gruntów na obszarach wiejskich oraz gruntu w miastach lub na obszarach miejskich; dozwolona jest dzierżawa gruntów nieprzekraczająca 99 lat.

PL: bezpośrednie i pośrednie nabycie nieruchomości przez cudzoziemców (zagraniczne osoby fizyczne lub zagraniczne osoby prawne) wymaga zezwolenia. Bez zobowiązań w odniesieniu do nabywania nieruchomości będących własnością skarbu państwa, tj. uregulowań dotyczących procesu prywatyzacji.

RO: osoby fizyczne nieposiadające obywatelstwa rumuńskiego i miejsca zamieszkania w Rumunii oraz osoby prawne nieposiadające rumuńskiej przynależności państwowej i siedziby głównej w Rumunii nie mogą nabywać praw własności do żadnego rodzaju działek drogą czynności prawnych między żyjącymi.

SI: oddziały mające siedzibę w Republice Słowenii przez osoby zagraniczne mogą nabywać wyłącznie nieruchomości, z wyjątkiem gruntów, niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej, dla której zostały ustanowione.

SK: grunty rolne i leśne nie mogą być nabywane przez zagraniczne osoby fizyczne lub prawne. Szczegółowe zasady mają zastosowanie do niektórych kategorii nieruchomości. Zagraniczne podmioty mogą nabywać nieruchomości poprzez założenie słowackich podmiotów prawnych lub udział we wspólnych przedsiębiorstwach. Na nabycie ziemi przez podmioty zagraniczne wymagane jest pozwolenie (dla sposobu 3 i 4).

Zastrzeżenia sektorowe

A: *Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i pozyskiwanie drewna*

FR: zakładanie przedsiębiorstw rolniczych przez przedsiębiorstwa spoza UE i nabywanie winnic przez inwestorów spoza UE wymagają zezwolenia.

AT, HR, HU, MT, RO: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku działalności rolniczej.

CY: udział inwestorów nie może przekraczać 49 %.

IE: ustanowienie działalności w sektorze młynarstwa przez rezydentów z Republiki Mołdawii wymaga zezwolenia.

BG: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku działalności związanej z pozyskiwaniem drewna.

B: *Rybołówstwo i Akwakultura*

UE: dostęp do zasobów biologicznych i łowisk znajdujących się na wodach morskich podlegających suwerenności lub jurysdykcji państw członkowskich, jak również ich eksploatacja, mogą być zastrzeżone dla statków rybackich pływających pod banderą terytorium UE, chyba że postanowiono inaczej.

SE: statek uznaje się za szwedzki i mogący pływać pod szwedzką banderą, jeśli w ponad połowie należy do szwedzkich obywateli lub osób prawnych. Rząd może zezwolić zagranicznemu statkowi na pływanie pod szwedzką banderą, jeśli jej działania pozostają pod szwedzką kontrolą lub jej właściciel ma miejsce stałego zamieszkania w Szwecji. Statki, które w 50 % należą do obywateli EOG lub przedsiębiorstw posiadających statutową siedzibę, centralną administrację lub główne miejsce prowadzenia działalności w EOG i których działania są kontrolowane ze Szwecji, mogą również zostać zarejestrowane w szwedzkim rejestrze. profesjonalna licencja połowowa, niezbędna do prowadzenia połowów przemysłowych, wydawana jest wyłącznie, jeśli połowy mają związek ze szwedzką branżą rybacką. Związek taki może stanowić na przykład wyładowywanie w ciągu roku 50 % połowów (pod względem wartości) w Szwecji, rozpoczynanie połowy rejsów połowowych ze szwedzkiego portu lub posiadanie przez połowę rybaków we flocie miejsca stałego zamieszkania w Szwecji. W przypadku statków o długości przekraczającej pięć metrów, wraz z profesjonalną licencją połowową wymagane jest zezwolenie na działalność statku rybackiego. Zezwolenie jest przyznawane, jeśli między innymi statek jest zarejestrowany w rejestrze krajowym oraz statek ma rzeczywiste związki gospodarcze ze Szwecją.

UK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do nabywania statków pływających pod banderą UK, jeżeli inwestycja nie jest w co najmniej 75 % własnością obywateli brytyjskich lub przedsiębiorstw, które są w co najmniej 75 % własnością obywateli brytyjskich, we wszystkich przypadkach będących rezydentami i mających miejsce stałego zamieszkania w UK. Statki muszą być zarządzane, kierowane i kontrolowane z terytorium UK.

C: Górnictwo i wydobywanie

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do osób prawnych kontrolowanych ⁽¹⁾ przez osoby fizyczne lub prawne z państwa spoza UE, które reprezentuje ponad 5 % unijnego przywozu ropy naftowej lub gazu ziemnego. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagana jest rejestracja).

D: Produkcja

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do osób prawnych kontrolowanych ⁽²⁾ przez osoby fizyczne lub prawne z państwa spoza UE, które reprezentuje ponad 5 % unijnego przywozu ropy naftowej lub gazu ziemnego. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagana jest rejestracja).

HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dotyczący działalności wydawniczej, poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji.

IT: właściciele wydawnictwa i drukarni oraz wydawcy muszą być obywatelami państwa członkowskiego. Przedsiębiorstwa muszą posiadać główne siedziby w państwie członkowskim.

SE: właściciele czasopism, które są drukowane i wydawane w Szwecji, którzy są osobami fizycznymi, muszą posiadać miejsce zamieszkania w Szwecji lub być obywatelami EOG. Właściciele takich czasopism, będący osobami prawnymi, muszą mieć siedzibę w EOG. Czasopisma, które są drukowane i wydawane w Szwecji, oraz nagrania techniczne muszą posiadać odpowiedzialnego za nie edytora, który musi posiadać miejsce stałego zamieszkania w Szwecji.

Samodzielne wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i gorącej wody ⁽³⁾ (z wyłączeniem produkcji elektryczności przy wykorzystaniu energii jądrowej)

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do wytwarzania energii elektrycznej, samodzielnego przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej oraz wytwarzania gazu metodami przemysłowymi i dystrybucji paliw gazowych.

Wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja pary wodnej i gorącej wody

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do osób prawnych kontrolowanych ⁽⁴⁾ przez osoby fizyczne lub prawne z państwa spoza UE, które reprezentuje ponad 5 % unijnego przywozu ropy naftowej, energii elektrycznej lub gazu ziemnego. Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagana jest rejestracja).

FI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku produkcji, transportu i dystrybucji pary i gorącej wody.

⁽¹⁾ Osoba prawna jest kontrolowana przez inną osobę fizyczną lub prawną, jeżeli te ostatnie mają prawo do powoływania większości członków zarządu danej osoby prawnej lub do kierowania jej działaniami z prawnego punktu widzenia. W szczególności posiadanie ponad 50 % udziałów w osobie prawnej jest uznane za sprawowanie nad nią kontroli.

⁽²⁾ Osoba prawna jest kontrolowana przez inną osobę fizyczną lub prawną, jeżeli te ostatnie mają prawo do powoływania większości członków zarządu danej osoby prawnej lub do kierowania jej działaniami z prawnego punktu widzenia. W szczególności posiadanie ponad 50 % udziałów w osobie prawnej jest uznane za sprawowanie nad nią kontroli.

⁽³⁾ Stosuje się horyzontalne ograniczenie w zakresie usług użyteczności publicznej.

⁽⁴⁾ Osoba prawna jest kontrolowana przez inną osobę fizyczną lub prawną, jeżeli te ostatnie mają prawo do powoływania większości członków zarządu danej osoby prawnej lub do kierowania jej działaniami z prawnego punktu widzenia. W szczególności posiadanie ponad 50 % udziałów w osobie prawnej jest uznane za sprawowanie nad nią kontroli.

1. Usługi biznesowe

Wolne zawody

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług w zakresie doradztwa prawnego oraz dokumentacji i świadectw prawnych, świadczonych przez prawników pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi (*huissiers de justice*) lub inni urzędnicy państwowi (*officiers publics et ministériels*), a także w odniesieniu do usług świadczonych przez komorników sądowych wyznaczonych urzędowym aktem rządu.

UE: pełne członkostwo w organizacjach zawodowych prawników świadczących usługi prawne, wymagane do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa krajowego (UE i państwa członkowskiego), podlega wymogowi obywatelstwa lub wymogowi w zakresie miejsca zamieszkania.

AT: w odniesieniu do usług prawnych, udział zagranicznych prawników (którzy muszą posiadać pełne kwalifikacje w swoim państwie rodzimym) w kapitale oraz w wynikach działalności operacyjnej spółki prawniczej nie może przekraczać 25 %. Nie mogą mieć oni decydującego wpływu w procesie podejmowania decyzji. W przypadku zagranicznych inwestorów mniejszościowych lub ich wykwalifikowanych pracowników, świadczenie usług prawnych jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawodawstwa jurysdykcji, w której mają oni kwalifikacje do występowania jako prawnicy; świadczenie usług prawnych w odniesieniu do prawa krajowego (UE i państwa członkowskiego), w tym występowanie w roli pełnomocnika przed sądami, wymaga pełnego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, które jest objęte warunkiem obywatelstwa.

W odniesieniu do usług w dziedzinie księgowości, rachunkowości, audytu i doradztwa podatkowego, udział w kapitale i prawo głosu osób upoważnionych do wykonywania zawodu zgodnie z prawem zagranicznym nie może przekraczać 25 %.

Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku usług medycznych (z wyjątkiem usług stomatologicznych, psychologów i psychoterapeutów) i weterynaryjnych.

BG: w odniesieniu do usług prawnych niektóre rodzaje form prawnych („*advokatsko sadrujue*” oraz „*advokatsko drujestvo*”) są zastrzeżone dla prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne Republice Bułgarii. W przypadku świadczenia usług mediacji wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Bułgarii. W odniesieniu do usług podatkowych zastosowanie ma warunek obywatelstwa UE. W odniesieniu do usług architektonicznych, planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu oraz usług inżynierskich i kompleksowych usług inżynierskich zagraniczne osoby prawne i fizyczne posiadające kompetencje licencjonowanego projektanta uznane przez ich prawodawstwo krajowe, mogą niezależnie nadzorować i projektować roboty budowlane prace w Bułgarii wyłącznie po pomyślnym przejściu procedury przetargowej oraz w przypadku, gdy zostali wybrani jako wykonawcy na warunkach i zgodnie z procedurą ustanowioną przez ustawę o zamówieniach publicznych; w przypadku gdy dany projekt ma istotne znaczenie na poziomie krajowym lub regionalnym, inwestorzy z Republiki Mołdawii muszą działać w ramach spółki osobowej z inwestorami miejscowymi lub jako ich podwykonawcy. W odniesieniu do usług w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu zastosowanie ma wymóg obywatelstwa. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług świadczonych przez położne, pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny.

DK: zagraniczni audytorzy mogą wchodzić w spółki osobowe z duńskimi księgowymi uprawnionymi przez państwo po otrzymaniu zezwolenia od Duńskiego Urzędu ds. Działalności Gospodarczej.

FI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług społecznych i usług w zakresie zdrowia finansowanych ze środków publicznych lub prywatnych (na przykład medycznych, w tym usług psychologów oraz stomatologicznych; położniczych, fizjoterapeutów i personelu paramedycznego).

FI: w odniesieniu do usług audytu — wymóg w zakresie miejsca zamieszkania przynajmniej jednego z audytorów fińskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

FR: w odniesieniu do usług prawnych niektóre rodzaje form prawnych („*association d'avocats*” i „*société en participation d'avocat*”) są zarezerwowane dla prawników w pełni przyjętych do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne Francji. W odniesieniu do usług architektonicznych, medycznych (w tym psychologów) i stomatologicznych, usług świadczonych przez położne i pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny, inwestorzy zagraniczni mają dostęp wyłącznie do następujących form prawnych: „*société d'exercice libéral*” (*sociétés anonymes, sociétés à responsabilité limitée* lub *sociétés en commandite par actions*) oraz „*société civile professionnelle*”. W przypadku usług weterynaryjnych zastosowanie ma wymóg obywatelstwa i zasada wzajemności.

EL: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do techników dentystycznych. Obywatelstwo UE wymagane jest, aby uzyskać licencję biegłego rewidenta i w przypadku usług weterynaryjnych.

ES: biegli rewidenci oraz prawnicy zajmujący się własnością przemysłową podlegają wymogowi obywatelstwa UE.

HR: bez zobowiązań z wyjątkiem doradztwa w zakresie prawa kraju rodzimego, kraju obcego i prawa międzynarodowego. Występowanie jako pełnomocnik stron przed sądem może być świadczone jedynie przez członków Rady Adwokackiej Chorwacji („odvjetnici”). Wymóg obywatelstwa w zakresie członkostwa w Radzie Adwokackiej. W postępowaniach, w których występuje element międzynarodowy, strony mogą być reprezentowane przed sądami polubownymi — sądami *ad hoc* przez prawników będących członkami organizacji zawodowych prawników świadczących usługi prawne w innych państwach.

Wymagana jest licencja na świadczenie usług audytorskich. Osoby fizyczne i prawne mogą świadczyć usługi architektoniczne i inżynierskie za zgodą odpowiednio Chorwackiej Izby Architektów i Chorwackiej Izby Inżynierów.

HU: przedsiębiorstwo powinno przyjąć formę spółki osobowej z węgierskim adwokatem uprawnionym do występowania przed sądem (ügyvéd) lub spółki z kancelarią adwokacką uprawnioną do występowania przed sądem (ügyvédi iroda), bądź z przedstawicielstwem. Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla osób spoza EOG świadczących usługi weterynaryjne.

LV: w spółce handlowej biegłych rewidentów ponad 50 % udziału dającego prawo do głosowania muszą posiadać biegli rewidenci lub spółki handlowe biegłych rewidentów z UE lub EOG.

LT: w odniesieniu do usług audytu przynajmniej trzy czwarte udziałów przedsiębiorstwa audytorskiego musi należeć do audytorów lub przedsiębiorstw audytorskich z UE lub EOG.

PL: inne rodzaje formy prawnej są co prawda dostępne dla prawników z UE, jednak zagraniczni prawnicy mogą zakładać spółki wyłącznie w formie spółki jawnej i spółki komandytowej. Wymóg obywatelstwa UE w przypadku świadczenia usług weterynaryjnych.

SK: w celu świadczenia usług z zakresu architektury, inżynieryjnych i weterynaryjnych wymagane jest miejsce zamieszkania.

SE: w przypadku usług prawnych, członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, konieczne wyłącznie do stosowania szwedzkiego tytułu „advokat”, podlega wymogowi w zakresie miejsca zamieszkania. Wobec likwidatorów stosowany jest wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. Właściwy organ może przyznać zwolnienie z tego wymogu. Istnieją zobowiązania EOG związane z wyznaczaniem osoby zatwierdzającej plan ekonomiczny. Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w EOG w przypadku usług audytorskich.

Usługi badawczo-rozwojowe

UE: w przypadku usług badawczo-rozwojowych finansowanych ze środków publicznych wyłączne prawa lub zezwolenie mogą być przyznane jedynie obywatelom UE i osobom prawnym UE, których główna siedziba znajduje się na terytorium UE.

Usługi najmu lub dzierżawy bez obsługi

A: W odniesieniu do statków:

LT: statki muszą stanowić własność litewskich osób fizycznych lub spółek założonych na terytorium Litwy.

SE: w przypadku udziału osoby fizycznej lub prawnej z Republiki Mołdawii we własności statku, w celu pływania pod szwedzką banderą konieczne jest wykazanie szwedzkiego większościowego wpływu operacyjnego.

B: W odniesieniu do samolotów:

UE: w odniesieniu do najmu lub dzierżawy statków powietrznych, chociaż możliwe jest przyznanie zwolnień w przypadku krótkoterminowych umów najmu, statek powietrzny musi być własnością osoby fizycznej spełniającej szczegółowe kryteria obywatelstwa lub osoby prawnej spełniającej szczegółowe kryteria dotyczące własności kapitału i kontroli (włącznie z obywatelstwem dyrektorów).

Pozostałe usługi biznesowe

UE, z wyjątkiem HU i SE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług w zakresie pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową, innych niż pracownicy handlowi, przemysłowi, personel pielęgniarski i inny. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.

EU, z wyjątkiem BE, DK, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LU, NL, SE, UK: wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w przypadku usług rekrutacji i pozyskiwania personelu.

EU, z wyjątkiem AT i SE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług detektywistycznych. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.

AT: w odniesieniu do usług wyszukiwania miejsc pracy i pracowników oraz leasingu pracowniczego, zezwolenie może zostać przyznane wyłącznie osobom prawnym posiadającym główną siedzibę w EOG, a członkowie zarządu lub partnerzy zarządzający/udziałowcy upoważnieni do reprezentowania osoby prawnej muszą być obywatelami EOG oraz posiadać miejsce stałego zamieszkania w EOG.

BE: przedsiębiorstwo posiadające główną siedzibę poza EOG musi udowodnić, że świadczy usługi wyszukiwania miejsc pracy w swoim państwie pochodzenia. W odniesieniu do usług ochroniarskich wymagane jest w przypadku kierowników obywatelstwo UE i miejsce zamieszkania w UE.

BG: obywatelstwo jest wymagane w przypadku działalności z zakresu fotografii lotniczej, geodezji, pomiarów katastralnych oraz kartografii. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług rekrutacji i pozyskiwania personelu, usług wyszukiwania miejsc pracy, usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego, usług detektywistycznych, usług ochroniarskich, usług w zakresie badań i analiz technicznych, usług na zlecenie w zakresie naprawy i demontażu sprzętu wykorzystywanego na polach naftowych i gazowych. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do urzędowych tłumaczeń pisemnych i ustnych.

DE: wymóg obywatelstwa dla przysięgłych tłumaczy ustnych.

DK: w odniesieniu do usług ochroniarskich, wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w stosunku do większości członków zarządu i kierownictwa. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług dozoru lotnisk.

EE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku usług ochroniarskich. Wymóg obywatelstwa państwa UE dla tłumaczy przysięgłych.

FI: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w EOG dla certyfikowanych tłumaczy pisemnych.

FR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do przyznawania praw w obszarze usług wyszukiwania miejsc pracy i pracowników.

FR: w przypadku inwestorów zagranicznych wymagane jest specjalne zezwolenie na świadczenie usług w zakresie poszukiwań i badań złóż w związku z usługami w zakresie konsultingu naukowego i technicznego.

HR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług wyszukiwania miejsc pracy i pracowników, usług detektywistycznych i ochroniarskich.

IT: wymóg obywatelstwa Włoch lub państwa UE i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania we Włoszech lub państwie UE w celu uzyskania zezwolenia niezbędnego do świadczenia usług ochrony. Właściciele wydawnictwa i drukarni oraz wydawcy muszą być obywatelami państwa członkowskiego. Przedsiębiorstwa muszą posiadać główne siedziby w państwie członkowskim. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług świadczonych przez agencje inkasa oraz biura kredytowe.

LV: w przypadku usług detektywistycznych wyłącznie przedsiębiorstwa detektywistyczne, których kierownik i każda osoba posiadająca biuro w ramach ich administracji jest obywatelem UE lub EOG, może otrzymać zezwolenie. W odniesieniu do usług ochroniarskich przynajmniej połowa kapitału zakładowego powinna należeć do osób fizycznych lub prawnych UE lub EOG, aby możliwe było uzyskanie zezwolenia.

LT: działalność usług ochroniarskich może być podejmowana wyłącznie przez osoby będące obywatelami państwa EOG lub państwa członkowskiego NATO.

PL: w odniesieniu do usług detektywistycznych licencja zawodowa może być przyznana osobie będącej obywatelem Polski lub obywatelowi innego państwa członkowskiego, państwa EOG lub Szwajcarii. W odniesieniu do usług ochroniarskich licencja zawodowa może być przyznana wyłącznie osobie będącej obywatelem Polski lub obywatelowi innego państwa członkowskiego, państwa EOG lub Szwajcarii. Wymóg obywatelstwa UE dla tłumaczy przysięgłych. Wymóg polskiego obywatelstwa w przypadku świadczenia usług fotografii lotniczej oraz w stosunku do redaktorów naczelnych gazet i czasopism.

PT: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku usług detektywistycznych. Wymóg obywatelstwa UE w stosunku do inwestorów oferujących usługi świadczone przez agencje inkasa oraz usługi świadczone przez biura kredytowe. Wymóg obywatelstwa w przypadku specjalistycznego personelu świadczącego usługi ochroniarskie.

SE: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w przypadku wydawcy oraz właściciela wydawnictw i drukarni. Tylko Lapończycy mogą posiadać renifery i zajmować się ich hodowlą.

SK: w odniesieniu do usług detektywistycznych i ochroniarskich, licencje mogą być przyznawane wyłącznie, jeżeli nie występuje zagrożenie bezpieczeństwa oraz jeżeli wszyscy kierownicy są obywatelami UE, EOG lub Szwajcarii.

4. Usługi w zakresie dystrybucji

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do dystrybucji broni, amunicji i środków wybuchowych.

UE: wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania ma zastosowanie w niektórych państwach w przypadku osób prowadzących apteki oraz działających jako sprzedawcy wyrobów tytoniowych.

FR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do przyznawania praw wyłącznych w obszarze handlu detalicznego tytoniem.

FI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do dystrybucji alkoholu i produktów farmaceutycznych.

AT: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do dystrybucji produktów farmaceutycznych.

BG: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do dystrybucji napojów alkoholowych, produktów chemicznych, tytoniu i produktów tytoniowych, produktów leczniczych, produktów medycznych i ortopedycznych, broni, amunicji i sprzętu wojskowego, ropy naftowej i produktów ropy naftowej, gazu, metali szlachetnych i kamieni szlachetnych.

DE: tylko osoby fizyczne mogą świadczyć publicznie detaliczne usługi sprzedaży produktów leczniczych i szczególnych produktów medycznych. Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w celu otrzymania licencji farmaceuty lub otwarcia apteki, w której sprzedawane są detalicznie produkty lecznicze i niektóre produkty medyczne. Obywatele innych państw i osoby, które nie zdały niemieckiego egzaminu na farmaceutę mogą otrzymać tylko licencję umożliwiającą przejście apteki, która funkcjonuje od co najmniej trzech lat.

HR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do dystrybucji wyrobów tytoniowych.

6. Usługi w zakresie ochrony środowiska

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług związanych ze zbieraniem, oczyszczaniem i dystrybucją wody do gospodarstw domowych, użytkowników przemysłowych, handlowych i innych, w tym dostarczaniem wody pitnej, oraz gospodarką wodną.

7. Usługi finansowe ⁽¹⁾

UE: wyłącznie przedsiębiorstwa posiadające siedzibę statutową w Unii mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszy inwestycyjnych. Założenie wyspecjalizowanego przedsiębiorstwa zarządzającego posiadającego siedzibę zarządu i siedzibę statutową w tym samym państwie członkowskim jest wymagane w celu wykonywania czynności związanych z zarządzaniem funduszami powierniczymi i przedsiębiorstwami inwestycyjnymi.

AT: licencja dla oddziałów ubezpieczycieli zagranicznych nie zostanie wydana jeżeli ubezpieczyciel zagraniczny nie posiada formy prawnej, odpowiadającej lub porównywalnej do spółki akcyjnej lub towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych. Zarząd oddziału musi składać się z dwóch osób fizycznych zamieszkałych w Austrii.

BG: ubezpieczenia emerytalne realizowane są poprzez udział w zarejestrowanych zakładach ubezpieczeń emerytalnych. Obowiązuje wymóg miejsca stałego zamieszkania w Bułgarii w odniesieniu do przewodniczącego zarządu i przewodniczącego rady dyrektorów. przed założeniem oddziału lub agencji w celu obsługi niektórych grup ubezpieczeń, zagraniczny ubezpieczyciel musi posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w tych samych grupach ubezpieczeń w państwie pochodzenia.

⁽¹⁾ Ograniczenie horyzontalne w zakresie różnic w traktowaniu oddziałów i jednostek zależnych ma zastosowanie. Zagraniczne oddziały mogą uzyskać zezwolenie na prowadzenie działalności na terytorium państwa członkowskiego wyłącznie po spełnieniu warunków przewidzianych w odpowiednim krajowym prawodawstwie danego państwa członkowskiego oraz mogą zostać zobowiązane do spełnienia pewnych określonych wymogów ostrożnościowych.

CY: jedynie członkowie (maklerzy) Giełdy Cypryjskiej mogą prowadzić działalność pośrednictwa w zakresie papierów wartościowych na Cyprze. Przedsiębiorstwo maklerskie może zostać zarejestrowane jako członek Giełdy Cypryjskiej jedynie wówczas, gdy zostało założone i zarejestrowane zgodnie z cypryjskim prawem spółek (nie jest dozwolona forma oddziału).

EL: prawo przedsiębiorczości nie obejmuje tworzenia przedstawicielstw i innych stałych obecności spółek ubezpieczeniowych, poza przypadkami, w których przedstawicielstwa te zarejestrowane są jako agencje, oddziały lub siedziby główne.

ES: przed założeniem oddziału lub agencji w celu obsługi niektórych grup ubezpieczeń, zagraniczny ubezpieczyciel musi posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w tych samych grupach ubezpieczeń w państwie pochodzenia.

HU: oddziały zagranicznych instytucji nie mogą świadczyć usług w dziedzinie zarządzania aktywami dla prywatnych funduszy emerytalnych lub zarządzania kapitałem podwyższonego ryzyka. Zarząd instytucji finansowej powinien składać się z co najmniej dwóch członków będących obywatelami Węgier, rezydentami na Węgrzech w rozumieniu odpowiednich przepisów dotyczących obcokrajowców, i posiadających miejsce stałego zamieszkania na Węgrzech od co najmniej roku.

IE: w przypadku systemów zbiorowego inwestowania tworzonych jako fundusze powiernicze i przedsiębiorstwa o zmiennym kapitale (innych niż przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe, UCITS), należy zarejestrować przedsiębiorstwo powiernicze lub depozytariuszowe i zarządzające w Irlandii lub w innym państwie członkowskim (nie jest dozwolona forma oddziału). W przypadku inwestycyjnych spółek komandytowych przynajmniej jeden komplementariusz musi być zarejestrowany w Irlandii. W celu funkcjonowania jako członek giełdy papierów wartościowych w Irlandii, podmiot: a) musi być upoważniony w Irlandii, co wymaga, aby był on zarejestrowany lub był spółką osobową, z główną/prawną siedzibą w Irlandii; lub b) musi być upoważniony w innym państwie członkowskim.

PT: usługi w zakresie zarządzania funduszami emerytalnymi mogą być świadczone wyłącznie przez przedsiębiorstwa zarejestrowane w Portugalii i wyspecjalizowane w tym celu oraz przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w Portugalii i upoważnione do podejmowania działalności związanej z ubezpieczeniami na życie lub przez podmioty upoważnione do zarządzania funduszami emerytalnymi w innych państwach członkowskich.

W celu utworzenia oddziału w Portugalii, zagraniczne zakłady ubezpieczeń muszą wykazać wcześniejsze doświadczenie operacyjne wynoszące co najmniej pięć lat. Tworzenie oddziałów bezpośrednich nie jest dozwolone w przypadku pośrednictwa ubezpieczeniowego, które zarezerwowane jest dla przedsiębiorstw utworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego.

FI: w przypadku zakładów ubezpieczeń zapewniających ustawowe ubezpieczenia emerytalne: przynajmniej połowa założycieli i członków rady dyrektorów oraz rady nadzorczej musi mieć miejsce zamieszkania w UE, chyba że właściwe organy przyznały zwolnienie.

Inne zakłady ubezpieczeń niż zakłady zapewniające ustawowe ubezpieczenia emerytalne: miejsce zamieszkania w UE wymagane w stosunku do co najmniej jednego członka rady dyrektorów i rady nadzorczej oraz dyrektora zarządzającego.

Agent zakładu ubezpieczeń z Republiki Mołdawii musi posiadać miejsce zamieszkania w Finlandii, chyba że towarzystwo posiada swoją główną siedzibę w UE.

Zagraniczni ubezpieczyciele nie mogą otrzymać licencji w Finlandii, jako oddział do prowadzenia ustawowych ubezpieczeń emerytalnych.

W przypadku usług bankowych: wymóg obywatelstwa w stosunku do co najmniej jednego z założycieli, jednego członka rady dyrektorów i rady nadzorczej, dyrektora zarządzającego i osoby upoważnionej do składania podpisu w imieniu instytucji kredytowej.

IT: w celu uzyskania zezwolenia na zarządzanie systemem rozliczeń papierów wartościowych we Włoszech, przedsiębiorstwo musi być zarejestrowane we Włoszech (nie jest dozwolona forma oddziału). W celu uzyskania zezwolenia na usługi związane z zarządzaniem centralnymi depozytami papierów wartościowych we Włoszech, przedsiębiorstwa muszą być zarejestrowane we Włoszech (nie jest dozwolona forma oddziału). W przypadku systemów zbiorowego inwestowania innych niż przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe, UCITS, zharmonizowane z prawodawstwem UE, wymaga się, aby powiernik/depozytariusz był zarejestrowany we Włoszech lub w innym państwie członkowskim i posiadał oddział we Włoszech. Przedsiębiorstwa zarządzające UCITS niezharmonizowane w prawodawstwie UE również muszą być zarejestrowane we Włoszech (nie jest dozwolona forma oddziału). Wyłącznie banki, zakłady ubezpieczeń, przedsiębiorstwa inwestycyjne i zharmonizowane w prawodawstwie UE przedsiębiorstwa zarządzające UCITS, mające główną siedzibę w UE oraz UCITS zarejestrowane we Włoszech mogą prowadzić działalność w zakresie zarządzania środkami funduszu emerytalnego. Prowadząc działalność związaną ze sprzedażą bezpośrednią, pośrednicy muszą korzystać z uprawnionych sprzedawców usług finansowych wpisanych do rejestru we Włoszech. Przedstawicielstwa pośredników zagranicznych nie mogą prowadzić działalności mającej na celu świadczenie usług inwestycyjnych.

LT: dla celów zarządzania aktywami, wymagane jest założenie wyspecjalizowanego przedsiębiorstwa zarządzającego (nie jest dozwolona forma oddziału).

Wyłącznie przedsiębiorstwa posiadające swoją statutową siedzibę lub oddział na Litwie mogą działać jako depozytariusze funduszy emerytalnych.

Wyłącznie banki posiadające swoją statutową siedzibę lub oddział na Litwie i upoważnione do świadczenia usług inwestycyjnych w państwie członkowskim lub w państwie Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszy emerytalnych.

PL: pośrednicy ubezpieczeniowi podlegają obowiązkowi krajowej rejestracji (nie jest dozwolona forma oddziału).

SK: obywatele zagraniczni mogą założyć zakład ubezpieczeń w formie spółki akcyjnej lub mogą prowadzić działalność ubezpieczeniową poprzez swoje spółki zależne posiadające siedzibę statutową (nie jest dozwolona forma oddziału) na Słowacji.

Na Słowacji usługi inwestycyjne mogą być świadczone przez banki, przedsiębiorstwa inwestycyjne, fundusze inwestycyjne i pośredników w obrocie papierami wartościowymi ustanowionych w formie spółki akcyjnej o kapitale akcyjnym przewidzianym w przepisach prawa (nie jest dozwolona forma oddziału).

SE: przedsiębiorstwa prowadzące działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń, które nie zostały zarejestrowane w Szwecji, mogą być utworzone wyłącznie w formie oddziału.

Założyciel banku oszczędnościowego musi być osobą fizyczną zamieszkałą w Unii.

8. Usługi w zakresie ochrony zdrowia, usługi społeczne oraz usługi w zakresie edukacji

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług w zakresie ochrony zdrowia finansowanych ze środków publicznych, usług społecznych oraz usług w zakresie edukacji.

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do pozostałych usług w zakresie opieki zdrowotnej finansowanych ze środków prywatnych.

UE: w odniesieniu do usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków publicznych wymogi obywatelstwa mogą mieć zastosowanie dla większości członków zarządu.

UE (z wyjątkiem NL, SE i SK): bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia pozostałych usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków prywatnych, tj. innych niż sklasyfikowane jako usługi w zakresie edukacji podstawowej, średniej, wyższej i dla dorosłych.

BE, CY, CZ, DK, FR, DE, EL, HU, IT, ES, PT, UK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.

FI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług społecznych i usług w zakresie zdrowia finansowanych ze środków prywatnych.

BG: zagraniczne szkoły wyższe nie mogą otwierać swoich oddziałów na terytorium Republiki Bułgarii. Zagraniczne szkoły wyższe mogą otwierać fakultety, departamenty, instytuty i kolegia w Bułgarii wyłącznie w ramach struktury wyższych szkół bułgarskich oraz we współpracy z nimi.

EL: w odniesieniu do usług szkolnictwa wyższego brak zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania dla tworzenia instytucji szkolnictwa wydających dyplomy uznawane przez państwo. Warunek obywatelstwa UE dla właścicieli i większości członków zarządu, nauczycieli w szkołach podstawowych i średnich finansowanych ze środków prywatnych.

HR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do szkolnictwa podstawowego.

SE: zastrzega prawo do wprowadzania i utrzymywania wszelkich środków w odniesieniu do dostawców usług w zakresie edukacji, którzy uzyskali zgodę organów publicznych na świadczenie usług edukacyjnych. To zastrzeżenie ma zastosowanie do dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków publicznych i prywatnych, z pewnego rodzaju wsparciem państwa, między innymi dostawców usług w zakresie edukacji uznanych przez państwo, dostawców usług związanych z edukacją pod państwowym nadzorem lub edukacji upoważniającej do otrzymania stypendium.

UK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług pogotowia ratunkowego finansowanych ze środków publicznych lub finansowanych ze środków prywatnych usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne.

9. Usługi turystyczne, związane z podróżami i pokrewne

BG, CY, EL, ES, FR: Wymóg obywatelstwa dla przewodników turystycznych.

BG: w przypadku hoteli, restauracji i usług cateringowych (z wyłączeniem cateringu w usługach transportu lotniczego) wymagana jest rejestracja (nie jest dozwolona forma oddziału).

IT: przewodnicy turystyczni spoza państw UE muszą uzyskać odpowiednią licencję.

10. Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu

Usługi agencji informacyjnych i prasowych

FR: udział zagraniczny w istniejących przedsiębiorstwach wydawniczych publikujących w języku francuskim nie może przekraczać 20 % kapitału lub praw do głosowania w przedsiębiorstwie. W odniesieniu do agencji prasowych, traktowanie narodowe w przypadku założenia przedsiębiorstwa przez osoby prawne podlega zasadzie wzajemności.

Usługi związane ze sportem oraz pozostałe usługi w zakresie rekreacji

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług związanych z grami losowymi i zakładami wzajemnymi. Do celów pewności prawa wyjaśnia się, że dostęp do rynku nie jest przyznawany.

AT: w odniesieniu do usług szkół narciarskich i przewodników górskich, dyrektorzy zarządzający w ramach osoby prawnej muszą być obywatelami EOG.

Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury

BE, FR, HR, IT: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałych usług w zakresie kultury.

11. Transport

Transport morski

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku utworzenia spółki akcyjnej do celów obsługi floty pod banderą krajową państwa, w którym utworzono spółkę.

FI: w odniesieniu do usług pomocniczych w branży transportu morskiego, usługi mogą być świadczone jedynie przez jednostki pływające pod banderą fińską.

HR: w przypadku usług pomocniczych w branży transportu morskiego zagraniczna osoba prawna musi ustanowić spółkę w Chorwacji, która powinna otrzymać koncesję od władz zarządzających portem, na skutek procedury przetargu publicznego. Liczba usługodawców może być ograniczona w zależności od przepustowości portu.

Transport śródlądowymi drogami wodnymi ⁽¹⁾

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług krajowego kabotażu. Środki oparte na istniejących lub przyszłych umowach dotyczących dostępu do śródlądowych dróg wodnych (włączając umowy dotyczące połączenia Ren-Men-Dunaj) zastrzegają niektóre prawa dotyczące ruchu dla podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w danych państwach i spełniających kryteria obywatelstwa lub przynależności państwowej dotyczące własności. Z zastrzeżeniem rozporządzeń wykonawczych do Konwencji z Mannheim w sprawie żeglugi po Renie.

AT, HU: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku utworzenia spółki akcyjnej do celów obsługi floty pod banderą krajową państwa, w którym utworzono spółkę.

AT: w odniesieniu do śródlądowych dróg wodnych koncesja jest przyznawana wyłącznie osobom prawnym EOG, a ponad 50 % kapitału akcyjnego, praw głosu i większość w zarządzie są zarezerwowane dla obywateli EOG.

HR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do transportu śródlądowymi drogami wodnymi.

⁽¹⁾ Włącznie z usługami pomocniczymi w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi.

Transport lotniczy

UE: warunki wzajemnego dostępu do rynku w transporcie lotniczym zostaną określone w Umowie w sprawie ustanowienia wspólnego obszaru lotniczego pomiędzy Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony.

UE: statki powietrzne używane przez przewoźników lotniczych UE muszą być zarejestrowane w państwie członkowskim wydającym licencję przewoźnikowi lub w innym miejscu w UE. W odniesieniu do wynajmu statków powietrznych z załogą, statek powietrzny musi stanowić własność osoby fizycznej spełniającej szczególne kryteria obywatelstwa lub przynależności państwowej bądź osoby prawnej spełniającej szczególne kryteria dotyczące własności i kontroli kapitału. Statek powietrzny musi być obsługiwany przez przewoźnika lotniczego należącego do osoby fizycznej spełniającej szczególne kryteria obywatelstwa lub przynależności państwowej bądź osoby prawnej spełniającej szczególne kryteria dotyczące własności i kontroli kapitału.

UE: w odniesieniu do usług systemów rezerwacji komputerowej (CRS), w przypadku gdy dostawcy usług systemu rezerwacji komputerowej (CRS) spoza Unii nie zapewnią unijnym przewoźnikom lotniczym traktowania równoważnego (!) temu, jakie zapewnia się w Unii, lub w przypadku gdy przewoźnicy lotniczy spoza Unii nie zapewnią dostawcom usług CRS z Unii Europejskiej traktowania równoważnego temu, jakie zapewnia się w Unii, mogą zostać wprowadzone środki w celu zapewnienia równoważnego traktowania wobec, odpowiednio, przewoźników lotniczych spoza Unii ze strony dostawców usług CRS w Unii lub wobec dostawców usług CRS spoza Unii ze strony przewoźników lotniczych w Unii.

Transport kolejowy

HR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do transportu pasażerskiego i towarowego oraz usług pchania i holowania.

Transport drogowy

UE: w przypadku usług kabotażowych wymagana jest rejestracja (nie jest dozwolona forma oddziału). Wymóg miejsca zamieszkania w przypadku kierownika transportu.

AT: w przypadku transportu pasażerskiego i towarowego wyłączne prawa lub zezwolenie mogą być przyznane jedynie obywatelom państw członkowskich i osobom prawnym Unii, których główna siedziba znajduje się na terytorium Unii.

BG: w przypadku transportu pasażerskiego i towarowego wyłączne prawa lub zezwolenie mogą być przyznane jedynie obywatelom państw członkowskich i osobom prawnym Unii, których główna siedziba znajduje się na terytorium Unii. Wymagana jest rejestracja. Warunek obywatelstwa UE dla osób fizycznych.

EL: grecka licencja wymagana jest do prowadzenia działalności w zakresie wykonywania transportu drogowego rzeczy. Licencje są przyznawane na warunkach niedyskryminacyjnych. Przedsiębiorstwa zajmujące się towarowym transportem drogowym założone w Grecji mogą korzystać wyłącznie z pojazdów zarejestrowanych w Grecji.

FI: do świadczenia usług transportu drogowego wymagane jest zezwolenie, ale nie obejmuje ono pojazdów zarejestrowanych za granicą.

FR: zagraniczni inwestorzy nie mogą świadczyć usług autobusowego transportu międzymiastowego.

LV: w przypadku usług transportu pasażerskiego i towarowego wymagane jest zezwolenie, ale nie obejmuje ono pojazdów zarejestrowanych za granicą. Przedsiębiorstwa założone na Łotwie muszą korzystać z pojazdów zarejestrowanych w kraju.

RO: aby uzyskać licencję, kierowcy pojazdów holujących oraz kierowcy zajmujący się przewozami pasażerskimi muszą korzystać wyłącznie z pojazdów zarejestrowanych w Rumunii, posiadanych i używanych zgodnie z przepisami rządowego rozporządzenia.

SE: szwedzka licencja wymagana jest do prowadzenia działalności w zakresie wykonywania transportu drogowego. Do kryteriów otrzymania licencji taksówkarskiej należy wyznaczenie przez przedsiębiorstwo osoby fizycznej działającej jako kierownik ds. transportu (czyli de facto jest to wymóg w zakresie miejsca zamieszkania — zob. szwedzkie zastrzeżenia dotyczące rodzajów przedsiębiorstw). Zgodnie z kryteriami otrzymania licencji przez kierowców innych środków transportu drogowego wymagane jest, by przedsiębiorstwo było założone w UE, posiadało siedzibę znajdującą się w Szwecji i wyznaczyło osobę fizyczną działającą jako kierownik ds. transportu, która musi posiadać miejsce zamieszkania w UE. Licencje są przyznawane na warunkach niedyskryminacyjnych, z tym wyjątkiem, że kierowcy pojazdów holujących oraz kierowcy zajmujący się przewozami pasażerskimi mogą co do zasady wykorzystywać wyłącznie pojazdy zarejestrowane w krajowym rejestrze ruchu drogowego. Jeśli pojazd jest zarejestrowany za granicą, należy do osoby fizycznej lub

(!) Równoważne traktowanie oznacza traktowanie niedyskryminacyjne unijnych przewoźników lotniczych oraz unijnych dostawców usług CRS.

prawnej, której główne miejsce zamieszkania znajduje się za granicą, i został sprowadzony do Szwecji do tymczasowego użytku, może być tymczasowo wykorzystywany w Szwecji. Użytek tymczasowy jest zwyczajowo zdefiniowany przez Szwedzką Agencję ds. Transportu jako nieprzekraczający jednego roku.

14. Usługi w zakresie energii

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do osób prawnych z Republiki Mołdawii kontrolowanych ⁽¹⁾ przez osoby fizyczne lub prawne z państwa, które reprezentuje ponad 5 % unijnego przywozu ropy naftowej lub gazu ziemnego ⁽²⁾, o ile UE nie zapewni kompleksowego dostępu do tego sektora osobom fizycznym i prawnym danego państwa, w kontekście umowy o integracji gospodarczej z tym państwem.

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do produkcji energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej i w odniesieniu do przetwarzania paliwa nuklearnego.

UE: certyfikacja operatorów systemu przesyłowego, który jest kontrolowany przez osobę fizyczną lub prawną lub osoby z państwa trzeciego lub państw trzecich może być przedmiotem odmowy, jeżeli operator nie wykazał, że certyfikacja nie stanowi zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego w państwie członkowskim lub UE, zgodnie z art. 11 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i art. 11 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego.

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług w dziedzinie transportu paliwa rurociągami, innych niż usługi doradztwa.

BE, LV: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług w dziedzinie transportu gazu ziemnego rurociągami, innych niż usługi doradztwa.

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, UK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług dodatkowych związanych z dystrybucją energii, innych niż usługi doradztwa.

SI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług dodatkowych związanych z dystrybucją energii, innych niż usługi dodatkowe związane z dystrybucją gazu.

CY: zastrzega sobie prawo do wymagania wzajemności w zakresie wydawania zezwoleń na działalność dotyczącą poszukiwania, wydobywania i eksploatacji węglowodorów.

15. Pozostałe usługi gdzie indziej niesklasyfikowane

PT: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług związanych ze sprzedażą wyposażenia lub z przyznaniem patentu.

SE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług pogrzebowych, usług w zakresie kremacji zwłok i usług przedsiębiorstw pogrzebowych.

⁽¹⁾ Osoba prawna jest kontrolowana przez inną osobę fizyczną lub prawną, jeżeli te ostatnie mają prawo do powoływania większości członków zarządu danej osoby prawnej lub do kierowania jej działaniami z prawnego punktu widzenia. W szczególności posiadanie ponad 50 % udziałów w osobie prawnej jest uznane za sprawowanie nad nią kontroli.

⁽²⁾ Na podstawie danych liczbowych opublikowanych przez Dyрекcję Generalną ds. Energii w ostatnim roczniku statystycznym UE dotyczącym energii: przywóz ropy naftowej wyrażony w wadze, przywóz gazu wyrażony w wartości opałowej.

ZAŁĄCZNIK XXVII-B

WYKAZ ZOBOWIĄZAŃ DOTYCZĄCYCH TRANSGRANICZNEGO ŚWIADCZENIA USŁUG (UNIA)

1. W poniższym wykazie zobowiązań wskazano rodzaje działalności gospodarczej zliberalizowane przez Unię zgodnie z art. 212 niniejszego Układu oraz, w drodze zastrzeżeń, ograniczenia dostępu do rynku i traktowania narodowego, które mają w tych rodzajach działalności zastosowanie do usług i usługodawców pochodzących z Republiki Mołdawii. Wykazy składają się z następujących elementów:
  - a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym Strona przyjmuje zobowiązanie, oraz zakres liberalizacji, do którego zastosowanie mają zastrzeżenia;
  - b) drugiej kolumny, opisującej mające zastosowanie zastrzeżenia.Jeżeli kolumna, o której mowa w lit. b), zawiera jedynie zastrzeżenia obowiązujące w określonych państwach członkowskich, państwa członkowskie niewymienione w niej przyjmują zobowiązania w danym sektorze bez zastrzeżeń (brak zastrzeżeń obowiązujących w określonych państwach członkowskich w danym sektorze pozostaje bez uszczerbku dla mogących obowiązywać zastrzeżeń horyzontalnych lub zastrzeżeń w danym sektorze w całej Unii).

Sektory lub podsektory niewymienione w poniższym wykazie nie są objęte zobowiązaniami.
2. Przy identyfikacji poszczególnych sektorów lub podsektorów:
  - a) CPC oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC prov, 1991;
  - b) CPC ver. 1.0 oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC ver 1.0, 1998.
3. Poniższy wykaz nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów i procedur licencyjnych, jeżeli nie stanowią one ograniczenia dotyczącego dostępu do rynku lub traktowania narodowego w rozumieniu art. 210 i 211 niniejszego Układu. Środki te (na przykład konieczność uzyskania zezwolenia, obowiązki świadczenia usługi powszechnej, konieczność uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, niedyskryminacyjny wymóg określający, że pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach ochrony środowiska lub obszarach o szczególnych walorach historycznych i artystycznych), nawet jeśli nie są wymienione, w każdym wypadku mają zastosowanie do inwestorów drugiej Strony.
4. Poniższy wykaz pozostaje bez uszczerbku dla wykonalności sposobu 1 w niektórych sektorach i podsektorach usług oraz dla istnienia monopolu publicznych i wyłącznych praw opisanych w wykazie zobowiązań dotyczących prowadzenia przedsiębiorstw.
5. Zgodnie z art. 202 ust. 3 niniejszego Układu poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez Strony.
6. Prawa i obowiązki wynikające z niniejszego wykazu zobowiązań nie są samowykonalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw poszczególnym osobom fizycznym lub osobom prawnym.
7. Sposób 1 i sposób 2 odnoszą się do sposobów świadczenia usług, odpowiednio zgodnie z opisem w art. 203 ust. 13 lit. a) i b) niniejszego Układu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
1. USŁUGI BIZNESOWE	
A. Wolne zawody	
a) Usługi prawne (CPC 861) ⁽¹⁾	<p>Dla sposobów 1 oraz 2</p> <p>AT, CY, ES, EL, LT, MT: pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, wymagane do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa krajowego (UE i państwa członkowskiego), podlega wymogowi obywatelstwa.</p> <p>BE: pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, wymagane do świadczenia usług w zakresie reprezentacji prawnej, podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymaganiami w zakresie miejsca zamieszkania. Stosuje się ograniczenia kwotowe przy występowaniu przed sądem kasacyjnym („<i>Cour de cassation</i>”) w sprawach cywilnych.</p> <p>BG: prawnicy zagraniczni mogą świadczyć usługi w zakresie reprezentacji prawnej wyłącznie obywatelom swojego państwa i tylko pod warunkiem stosowania zasady wzajemności oraz współpracy z prawnikiem bułgarskim. W przypadku świadczenia usług mediacji prawnej wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Bułgarii.</p> <p>FR: dostęp prawników do zawodu „<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>” i „<i>avocat auprès du Conseil d’Etat</i>” jest ograniczony określoną liczbą dostępnych miejsc oraz podlega wymogowi obywatelstwa.</p> <p>HU: dla prawników obcokrajowców zakres wykonywanej działalności prawniczej jest ograniczony do doradztwa prawnego.</p> <p>LV: wymóg obywatelstwa dla zaprzysiężonych adwokatów, dla których zastrzeżona jest reprezentacja prawna w sprawach karnych.</p> <p>DK: wykonywanie działalności związanej z doradztwem prawnym ograniczone jest do prawników posiadających duńską licencję na wykonywanie zawodu i kancelarii prawnych zarejestrowanych w Danii. Uzyskanie duńskiej licencji na wykonywanie zawodu uwarunkowane jest zdaniem duńskiego egzaminu z zakresu prawa.</p> <p>SE: członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, konieczne wyłącznie do stosowania szwedzkiego tytułu „<i>advokat</i>”, podlega wymogowi w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>Dla sposobu 1</p> <p>HR: bez ograniczeń w przypadku doradztwa w zakresie prawa zagranicznego i prawa międzynarodowego. Bez zobowiązań dla praktyki w zakresie prawa chorwackiego.</p>
b) 1. Usługi rachunkowo-księgowe (CPC 86212 inne niż „usługi audytorskie”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	<p>Dla sposobu 1</p> <p>FR, HU, IT, MT, RO, SI: bez zobowiązań</p> <p>AT: wymóg obywatelstwa przy występowaniu w roli przedstawiciela przed właściwymi organami.</p> <p>Dla sposobu 2</p> <p>Wszystkie państwa członkowskie: bez ograniczeń</p>

⁽¹⁾ Obejmuje doradztwo prawne, reprezentację prawną, arbitraż oraz postępowania rozjemcze/mediacje, a także usługi w zakresie dokumentacji i świadectw prawnych. Świadczenie usług prawnych jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego, prawa UE i prawa obowiązującego na obszarze każdej jurysdykcji, gdzie usługodawca lub jego pracownicy mają kwalifikacje do wykonywania zawodu prawnika oraz, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogowi uzyskania licencji i procedurom stosowanym w państwach członkowskich. W przypadku prawników świadczących usługi prawne w zakresie międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego mogą one między innymi przyjmować formę zachowania zgodności z miejscowymi kodeksami etyki, stosowania krajowych tytułów (chyba że uzyskano prawo noszenia tytułu stosowanego w państwie przyjmującym), wymogów w zakresie ubezpieczeń, zwykłej rejestracji w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne państwa przyjmującego lub uproszczonego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne państwa przyjmującego w drodze testu kwalifikacji i ustanowienia oficjalnego miejsca stałego zamieszkania lub zarejestrowania siedziby w państwie przyjmującym. Usługi prawne w odniesieniu do prawa UE świadczone są z zasady przez w pełni wykwalifikowanych prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne UE występujących osobiście, natomiast usługi prawne dotyczące prawa danego państwa członkowskiego świadczone są z zasady przez w pełni wykwalifikowanych prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne tym państwie członkowskim, występujących osobiście. Pełne przyjęcie do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne danym państwie członkowskim może być więc konieczne do występowania w roli pełnomocnika przed sądami i innymi właściwymi organami w UE, ponieważ wiąże się to z praktykowaniem prawa proceduralnego UE i krajowego. Jednakże w niektórych państwach członkowskich prawnicy zagraniczni nie w pełni przyjęci do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne mają prawo reprezentować w postępowaniach cywilnych stronę będącą obywatelem lub pochodzącą z państwa, w którym prawnik jest uprawniony do wykonywania zawodu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>b) 2. Usługi audytorskie (CPC 86211 i 86212, inne niż usługi w zakresie rachunkowości)</p>	<p>Dla sposobu 1</p> <p>BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: bez zobowiązań</p> <p>AT: wymóg obywatelstwa przy występowaniu w roli przedstawiciela przed właściwymi organami oraz przy prowadzeniu audytów przewidziany jest we właściwym prawodawstwie austriackim (na przykład ustawa o spółkach akcyjnych, ustawa o giełdzie papierów wartościowych, ustawa — prawo bankowe itd.)</p> <p>HR: zagraniczne firmy audytorskie mogą świadczyć usługi audytowe na terytorium Chorwacji, gdzie ustanowiły oddział, zgodnie z przepisami ustawy o spółkach.</p> <p>SE: usługi w zakresie ustawowego audytu niektórych podmiotów prawnych, między innymi wszystkich spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i osób fizycznych, mogą świadczyć wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w Szwecji. Wyłącznie takie osoby i zarejestrowane publiczne firmy rachunkowe mogą być akcjonariuszami lub tworzyć spółki osobowe w spółkach, które dokonują specjalistycznego audytu (do celów urzędowych). Do uzyskania zatwierdzenia niezbędne jest miejsce zamieszkania w państwie EOG lub w Szwajcarii. Tytuły „zatwierdzonego audytora” i „upoważnionego audytora” mogą być wykorzystywane wyłącznie przez audytorów zatwierdzonych lub upoważnionych w Szwecji. Audytorzy spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych i niektórych innych przedsiębiorstw, którzy nie są certyfikowanymi lub zatwierdzonymi księgowymi, muszą posiadać miejsce zamieszkania w EOG, chyba że rząd lub organ rządowy wyznaczony przez rząd w oddzielnej sprawie zdecyduje inaczej.</p> <p>Dla sposobu 2 bez ograniczeń</p>
<p>c) Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863) (1)</p>	<p>Dla sposobu 1</p> <p>AT: wymóg obywatelstwa przy występowaniu w roli przedstawiciela przed właściwymi organami.</p> <p>CY: agenci podatkowi muszą posiadać odpowiednie upoważnienie Ministra Finansów. Upoważnienie uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Stosowane kryteria są analogiczne do tych stosowanych w odniesieniu do udzielania zezwolenia na inwestycje zagraniczne (wymienione w sekcji horyzontalnej) w formie, w jakiej mają one zastosowanie do niniejszego podsektora, zawsze z uwzględnieniem sytuacji w zakresie zatrudnienia w danym podsektorze.</p> <p>BG, MT, RO, SI: bez zobowiązań</p> <p>Dla sposobu 2 bez ograniczeń</p>
<p>d) Usługi architektoniczne oraz</p> <p>e) Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajo- brazu</p>	<p>Dla sposobu 1</p> <p>AT: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług w zakresie planowania.</p> <p>BE, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: bez zobowiązań</p> <p>DE: stosowanie przepisów krajowych w sprawie opłat i wynagrodzeń za wszystkie usługi, które są świadczone za granicą.</p> <p>HR: usługi architektoniczne: osoby fizyczne i prawne mogą świadczyć usługi w tym zakresie za zgodą Chorwackiej Izby Architektów. Projekt lub plan opracowany za granicą musi być uznany (zatwierdzony) przez upoważnioną osobę fizyczną lub prawną w Chorwacji pod względem zgodności z chorwackim prawem. Upoważnienie do uznawania (zatwierdzania) jest wydawane przez Ministerstwo Budownictwa i Zagospodarowania Przestrzennego.</p> <p>Zagospodarowanie przestrzenne: osoby fizyczne i prawne mogą świadczyć usługi w tym zakresie po otrzymaniu zgody od Ministerstwa Budownictwa i Zagospodarowania Przestrzennego.</p>

(1) Nie obejmuje doradztwa prawnego i usług w zakresie reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które znajdują się pod pozycją 1.A.a). Usługi prawne.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
(CPC 8671 i CPC 8674)	HU, RO: bez zobowiązań dla usług w zakresie architektury krajobrazu. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
f) Usługi inżynierskie oraz g) Usługi inżynierskie kompleksowe (CPC 8672 i CPC 8673)	Dla sposobu 1 AT, SI: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług wyłącznie w zakresie planowania. CY, EL, IT, MT, PT: bez zobowiązań HR: osoby fizyczne i prawne mogą świadczyć usługi w tym zakresie za zgodą Chorwackiej Izby Inżynierów. Projekt lub plan opracowany za granicą musi być uznany (zatwierdzony) przez upoważnioną osobę fizyczną lub prawną w Chorwacji pod względem zgodności z chorwackim prawem. Upoważnienie do uznawania (zatwierdzania) jest wydawane przez Ministerstwo Budownictwa i Zagospodarowania Przestrzennego. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
h) Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i stomatologiczne (CPC 9312 i część CPC 85201)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: bez zobowiązań HR: bez zobowiązań, z wyłączeniem telemedycyny: bez ograniczeń SI: bez zobowiązań dla usług z zakresu medycyny społecznej, usług sanitarnych, epidemiologicznych, medyczo-ekologicznych, zaopatrzenia w krew, preparaty z krwi i organy do transplantacji oraz usług z zakresu autopsji. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
i) Usługi weterynaryjne (CPC 932)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: bez zobowiązań UK: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług weterynaryjnych laboratoryjnych i technicznych świadczonych na rzecz weterynarzy-chirurgów, usług doradztwa ogólnego, poradnictwa i dostarczania informacji, na przykład w zakresie żywienia, zachowania zwierząt i opieki nad zwierzętami. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
j) 1. Usługi położnicze (część CPC 93191) j) 2. Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (część CPC 93191)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: bez zobowiązań FI, PL: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług pielęgniarek. HR: bez zobowiązań, z wyłączeniem telemedycyny: bez ograniczeń Dla sposobu 2 bez ograniczeń
k) Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz sprzedaż detaliczna towarów medycznych i ortopedycznych	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CZ, DE, CY, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: bez zobowiązań

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
(CPC 63211) oraz inne usługi świadczone przez farmaceutów ⁽¹⁾	LV, LT: bez zobowiązań, z wyjątkiem zamówień pocztowych. HU: bez zobowiązań, z wyjątkiem CPC 63211 Dla sposobu 2 bez ograniczeń
B. Usługi informatyczne (CPC 84)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
C. Usługi badawczo-rozwojowe	
a) Usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych (CPC 852, z wyjątkiem usług psychologów) ⁽²⁾	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: w przypadku usług badawczo-rozwojowych finansowanych ze środków publicznych wyłączne prawa lub zezwolenie mogą być przyznane jedynie obywatelom państw członkowskich i osobom prawnym Unii, których główna siedziba znajduje się na terytorium Unii.
b) Usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych (CPC 851) oraz	
c) Interdyscyplinarne usługi badawczo-rozwojowe (CPC 853)	
D. Usługi w zakresie nieruchomości ⁽³⁾	
a) Związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi (CPC 821)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: bez zobowiązań HR: Wymagana obecność handlowa. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
b) Na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 822)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: bez zobowiązań HR: Wymagana obecność handlowa. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
E. Usługi najmu lub dzierżawy bez obsługi	
a) W odniesieniu do statków (CPC 83103)	Dla sposobu 1 BG, CY, DE, HU, MT, RO: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń

⁽¹⁾ Sprzedaż produktów farmaceutycznych na wolnym rynku, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogowi uzyskania licencji i kwalifikacji oraz procedurom stosowanym w państwach członkowskich. Zgodnie z zasadą ogólną działalność ta jest zastrzeżona dla farmaceutów. W niektórych państwach członkowskich tylko sprzedaż leków na receptę jest zastrzeżona dla farmaceutów.

⁽²⁾ Część CPC 85201, która znajduje się pod pozycją 1.A.h. Usługi medyczne i stomatologiczne.

⁽³⁾ Odnośne usługi wiążą się z zawodem pośrednika obrotu nieruchomościami i nie mają wpływu na żadne prawa lub ograniczenia wobec osób fizycznych i prawnych nabywających nieruchomości.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) W odniesieniu do statków powietrznych (CPC 83104)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: bez zobowiązań. AT, BE, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PT, SI, SE, UK: Statki powietrzne używane przez przewoźników lotniczych Unii Europejskiej muszą być zarejestrowane w państwie członkowskim wydającym licencję przewoźnikowi lotniczemu lub w innym miejscu w UE. W przypadku krótko- terminowych umów dzierżawy lub w wyjątkowych sytuacjach istnieje możli- wość odstąpienia od tego wymogu.
c) W odniesieniu do pozostałego sprzętu transportowego (CPC 83101, CPC 83102 i CPC 83105)	Dla sposobu 1 BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
d) W odniesieniu do pozostałych maszyn i urządzeń (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 i CPC 83109)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
e) W odniesieniu do artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 832)	Dla sposobów 1 oraz 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: bez zobowiązań
f) Wynajem sprzętu telekomunikacyjnego (CPC 7541)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
F. Pozostałe usługi biznesowe	
a) Usługi reklamowe (CPC 871)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
b) Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
c) Usługi konsultingu w zakresie zarządzania (CPC 865)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
d) Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania (CPC 866)	Dla sposobów 1 oraz 2 HU: bez zobowiązań dla usług arbitrażu i postępowania rozjemczego (CPC 86602).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
e) Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	Dla sposobu 1 IT: bez zobowiązań dla zawodu biologa i analityka chemicznego. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: bez zobowiązań Dla sposobu 2 CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: bez zobowiązań
f) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (część CPC 881)	Dla sposobu 1 IT: bez zobowiązań dla działalności zarezerwowanej dla agronomów i specjalistów ds. rolnictwa („periti agrari”) EE, MT, RO, SI: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
g) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do rybactwa (część CPC 882)	Dla sposobu 1 LV, MT, RO, SI: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
h) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do produkcji (część CPC 884 i część CPC 885)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
i) Usługi rekrutacji i pozyskiwania personelu	
i) 1. Poszukiwanie personelu kierowniczego (CPC 87201)	Dla sposobu 1 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: bez zobowiązań Dla sposobu 2 AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: bez zobowiązań.
i) 2. Usługi wyszukiwania miejsca pracy i pracowników (CPC 87202)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: bez zobowiązań Dla sposobu 2 AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: bez zobowiązań.
i) 3. Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego	Dla sposobu 1 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: bez zobowiązań

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
(CPC 87203)	Dla sposobu 2 AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: bez zobowiązań
i) 4. Usługi w zakresie pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową, innych niż pracownicy handlowi, przemysłowi, personel pielęgniarstwa i inny (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)	Dla sposobów 1 oraz 2 Wszystkie państwa członkowskie z wyjątkiem HU: bez zobowiązań. HU: bez ograniczeń
j) 1. Usługi detektywistyczne (CPC 87301)	Dla sposobów 1 oraz 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: bez zobowiązań
j) 2. Usługi ochroniarstwa (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305)	Dla sposobu 1 HU: bez zobowiązań dla CPC 87304, CPC 87305 BE, BG, CY, CZ, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 HU: bez zobowiązań dla CPC 87304, CPC 87305 BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: bez zobowiązań.
k) Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: bez zobowiązań dla usług w zakresie poszukiwań złóż. HR: Bez ograniczeń, poza tym, że podstawowe usługi w zakresie podstawowych badań geologicznych, geodezyjnych i górniczych oraz usługi powiązane z badaniami w zakresie ochrony środowiska na terytorium Chorwacji mogą być świadczone wyłącznie wspólnie z krajowymi osobami prawnymi lub za ich pośrednictwem. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
l) 1. Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	Dla sposobu 1 Dla statków transportu morskiego: BE, BG, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PT, SI, UK: bez zobowiązań. Dla statków służących do transportu śródlądowymi drogami wodnymi: UE z wyjątkiem EE, HU, LV, PL: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
l) 2. Konserwacja i naprawa sprzętu transportu kolejowego (część CPC 8868)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
l) 3. Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz sprzętu transportu drogowego (CPC 6112, CPC 6122, część CPC 8867 i część CPC 8868)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
l) 4. Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części (część CPC 8868)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
l) 5. Usługi w zakresie konserwacji i naprawy wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego (!) (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
m) Usługi sprzątnięcia budynków (CPC 874)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
n) Usługi fotograficzne (CPC 875)	Dla sposobu 1 BG, EE, MT, PL: bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług fotografii lotniczej. HR, LV: bez zobowiązań dla usług fotografii specjalistycznej (CPC 87504) Dla sposobu 2 bez ograniczeń
o) Usługi związane z pakowaniem (CPC 876)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
p) Usługi poligraficzne i wydawnicze (CPC 88442)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
q) Usługi związane z organizowaniem konferencji (część CPC 87909)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń

(!) Usługi konserwacji i naprawy sprzętu transportowego (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) znajdują się pod pozycjami 1.F.1) 1 do 1.F.1) 4.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
r) Pozostałe	
r) 1. Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	Dla sposobu 1 PL: bez zobowiązań w odniesieniu do usług przysięgłych tłumaczy ustnych i pisemnych HR: bez zobowiązań w odniesieniu do dokumentów urzędowych HU, SK: bez zobowiązań w odniesieniu do urzędowych tłumaczeń pisemnych i ustnych. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
r) 2. Usługi projektowania wnętrz i inne specjalne usługi projektowe (CPC 87907)	Dla sposobu 1 DE: stosowanie przepisów krajowych w sprawie opłat i wynagrodzeń za wszystkie usługi, które są świadczone za granicą. HR: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
r) 3. Usługi świadczone przez agencje inkasa (CPC 87902)	Dla sposobów 1 oraz 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań
r) 4. Usługi świadczone przez biura kredytowe (CPC 87901)	Dla sposobów 1 oraz 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań
r) 5. Usługi powielania (CPC 87904) ⁽¹⁾	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
r) 6. Telekomunikacyjne usługi konsultingu (CPC 7544)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
r) 7. Usługi telefonicznych automatów zgłoszeniowych (CPC 87903)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń

⁽¹⁾ Nie obejmuje usług poligraficznych, których dotyczy CPC 88442, i które znajdują się pod pozycją 1.F p).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
2. USŁUGI KOMUNIKACYJNE	
A. Usługi pocztowe i kurierskie (Usługi odnoszące się do obsługi ⁽¹⁾ przesyłek pocztowych ⁽²⁾ według następującego wykazu podsektorów, z przeznaczeniem krajowym lub zagranicznym:	
(i) obsługa zaadresowanych pisemnych informacji w jakiegokolwiek formie fizycznej ⁽³⁾ , w tym usługi w zakresie mieszanych przesyłek pocztowych i bezpośrednio przesyłki pocztowe, (ii) obsługa zaadresowanych paczek ⁽⁴⁾ , (iii) obsługa zaadresowanych wydawnictw prasowych ⁽⁵⁾ , (iv) obsługa przesyłek, o których mowa w ppkt (i)-(iii), w formie przesyłek poleconych lub ubezpieczonych, (v) przesyłki ekspresowe ⁽⁷⁾ dla pozycji określonych powyżej w ppkt (i) — (iii), (vi) obsługa przesyłek niezaadresowanych, (vii) wymiana dokumentów ⁽⁸⁾ Podsektory (i), (iv) i (v) wyklucza się jednak w przypadku, gdy wchodzi one w zakres usług, które mogą być zarezerwowane, tj. dla przesyłek korespondencyjnych, których cena jest niższa niż pięciokrotna wartość podstawowej stawki publicznej, z zastrzeżeniem, że ważą one mniej niż 350 gramów ⁽⁹⁾ , oraz dla usług w zakresie przesyłania listów poleconych stosowanych w toku procedur sądowych lub administracyjnych).	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń ⁽⁵⁾

⁽¹⁾ Termin „obsługa” obejmuje przyjęcie, sortowanie, transport i doręczenie.

⁽²⁾ „Przesyłka pocztowa” odnosi się do przesyłek obsługiwanych przez dowolny rodzaj podmiotu gospodarczego, publicznego lub prywatnego.

⁽³⁾ Na przykład listy, karty pocztowe.

⁽⁴⁾ Włącznie z książkami i katalogami.

⁽⁵⁾ Dzienniki, gazety, czasopisma.

⁽⁶⁾ Dla podsektorów (i) do (iv) wymagane mogą być indywidualne licencje nakładające szczególne obowiązki świadczenia usługi powszechnej lub wkład finansowy na fundusz kompensacyjny.

⁽⁷⁾ Przesyłki ekspresowe mogą obejmować, oprócz skróconego czasu przesyłki i większej niezawodności dostawy, czynniki dodatkowe, takie jak: odbiór z miejsce pochodzenia, przekazanie do rąk własnych adresata, oznaczanie i monitorowanie, możliwość zmiany miejsca przeznaczenia i adresata w trakcie tranzytu, potwierdzenie odbioru.

⁽⁸⁾ Oferowanie środków, łącznie z udostępnieniem pomieszczeń na zasadzie *ad hoc*, jak również przewożenie przez stronę trzecią, umożliwianie doręczania własnych przesyłek w drodze wzajemnej wymiany przesyłek pocztowych między użytkownikami korzystającymi z tej usługi. Przesyłka pocztowa odnosi się do przesyłek obsługiwanych przez dowolny rodzaj podmiotu gospodarczego, publicznego lub prywatnego.

⁽⁹⁾ „Przesyłka z korespondencją” oznacza informację w formie pisemnej, w jakiegokolwiek postaci fizycznej, przekazywaną i dostarczaną pod adres wskazany przez nadawcę na przesyłce lub na jej opakowaniu. Książek, katalogów, gazet i czasopism nie uważa się za przesyłki korespondencyjne.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
(część CPC 751, część CPC 71235 ⁽¹⁾ i część CPC 73210 ⁽²⁾)	
B. Usługi telekomunikacyjne (Usługi te nie obejmują działalności gospodarczej polegającej na dostarczaniu treści, których transport wiąże się z usługami telekomunikacyjnymi)	
a) Wszystkie usługi polegające na przesyłaniu i odbiorze sygnałów za pomocą dowolnych środków elektromagnetycznych ⁽³⁾ , z wyłączeniem nadawania ⁽⁴⁾	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
b) Usługi transmisji drogą satelitarną ⁽⁵⁾	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: bez ograniczeń, jednak usługodawcy w tym sektorze mogą podlegać obowiązkowi zabezpieczenia interesu powszechnego związanego z przekazywaniem treści poprzez ich sieć zgodnie z unijnymi ramami prawnymi dotyczącymi komunikacji elektronicznej. BE: bez zobowiązań

3. BUDOWNICTWO I POKREWNE USŁUGI INŻYNIERSKIE

Budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
---	---

4. USŁUGI W ZAKRESIE DYSTRYBUCJI

(wyluczając dystrybucję broni, amunicji, środków wybuchowych oraz innych materiałów wojskowych)

A. Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje	Dla sposobów 1 oraz 2
a) Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje, dotyczące pojazdów silnikowych, motocykli i skuterów śnieżnych oraz części i akcesoriów do nich (część CPC 61111, część CPC 6113 i część CPC 6121)	UE, z wyjątkiem AT, SI, SE, FI: bez zobowiązań dla dystrybucji produktów chemicznych, metali (i kamieni) szlachetnych. AT: bez zobowiązań dla dystrybucji materiałów pirotechnicznych, artykułów zapalnych, urządzeń wybuchowych i substancji toksycznych.

⁽¹⁾ Samodzielny transport poczty dowolnym środkiem transportu lądowego.

⁽²⁾ Samodzielny transport poczty środkiem transportu lotniczego.

⁽³⁾ Usługi te nie obejmują przetwarzania danych lub informacji on-line (włącznie z przetwarzaniem transakcji) (część CPC 843), które znajduje się pod pozycją 1.B. Usługi informatyczne.

⁽⁴⁾ Nadawanie określa się jako nieprzerwany ciąg transmisji wymagany do rozpowszechniania sygnałów programów telewizyjnych i radiowych dla ogółu społeczeństwa, z wyłączeniem transmisji (contribution links) między operatorami.

⁽⁵⁾ Usługi te obejmują usługi telekomunikacyjne polegające na przekazie i odbiorze transmisji radiowej i telewizyjnej drogą satelitarną (nieprzerwany ciąg transmisji drogą satelitarną wymagany do rozpowszechniania sygnałów programów telewizyjnych i radiowych dla ogółu społeczeństwa). Obejmuje to sprzedaż praw do korzystania z usług satelitarnych, ale nie obejmuje sprzedaży pakietów programów telewizyjnych gospodarstwom domowym.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) Inne usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje (CPC 621)	AT, BG: bez zobowiązań dla dystrybucji produktów do użytku medycznego, takich jak wyroby medyczne i narzędzia chirurgiczne, substancje medyczne i przedmioty do użytku medycznego. HR: bez zobowiązań dla dystrybucji tytoniu i produktów tytoniowych. Dla sposobu 1
B. Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej	AT, BG, FR, PL, RO: bez zobowiązań dla dystrybucji tytoniu i produktów tytoniowych.
a) Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej pojazdów silnikowych, motocykli i skuterów śnieżnych oraz ich części i akcesoriów (część CPC 61111, część CPC 6113 i część CPC 6121)	BG, FI, PL, RO: bez zobowiązań dla dystrybucji napojów alkoholowych.
b) Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej końcowych urządzeń telekomunikacyjnych (część CPC 7542)	SE: bez zobowiązań dla dystrybucji detalicznej napojów alkoholowych. AT, BG, CZ, FI, RO, SK, SI: bez zobowiązań dla dystrybucji produktów farmaceutycznych.
c) Pozostałe usługi w zakresie sprzedaży hurtowej (CPC 622 wyłączając usługi w zakresie sprzedaży hurtowej produktów energetycznych ⁽¹⁾)	BG, HU, PL: bez zobowiązań dla usług pośredników w obrocie towarowym. FR: w przypadku usług świadczonych przez pośredników pobierających prowizje, bez zobowiązań dla handlowców i pośredników pracujących na 17 krajowych rynkach świeżych produktów żywnościowych. Bez zobowiązań dla sprzedaży hurtowej produktów farmaceutycznych.
C. Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej ⁽²⁾ Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej dotyczące pojazdów silnikowych, motocykli i skuterów śnieżnych oraz ich części i akcesoriów (CPC 61112, część CPC 6113 i część CPC 6121) Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej dotyczące końcowych urządzeń telekomunikacyjnych (część CPC 7542) Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej dotyczące żywności (CPC 631) Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej dotyczące innych towarów (nie energii), z wyjątkiem sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych ⁽³⁾ (CPC 632 wyłączając CPC 63211 i 63297)	MT: bez zobowiązań dla usług świadczonych przez pośredników pobierających prowizje BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: w przypadku usług w zakresie sprzedaży detalicznej bez zobowiązań, z wyjątkiem zamówień pocztowych.
D. Usługi w zakresie franchisingu (CPC 8929)	

⁽¹⁾ Usługi te, obejmujące CPC 62271, znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 18.D.

⁽²⁾ Nie obejmuje usług konserwacji i naprawy, które znajdują się w dziale „USŁUGI BIZNESOWE” pod pozycjami 1.B. i 1.F.I).

⁽³⁾ Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych znajduje się w dziale WOLNE ZAWODY pod pozycją 1.A.k).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
5. USŁUGI W ZAKRESIE EDUKACJI (jedynie usługi finansowane ze źródeł prywatnych)	
A. Usługi szkolnictwa podstawowego (CPC 921)	Dla sposobu 1 BG, CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: bez zobowiązań FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak obywatele państw trzecich mogą uzyskać zezwolenie właściwych organów na założenie placówki oświatowej i kierowanie nią oraz na nauczanie. IT: wymóg obywatelstwa dla usługodawców starających się o uprawnienia do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. Dla sposobu 2 CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: bez zobowiązań
B. Usługi szkolnictwa średniego (CPC 922)	Dla sposobu 1 BG, CY, FI, HR, MT, RO, SE: bez zobowiązań FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak obywatele państw trzecich mogą uzyskać zezwolenie właściwych organów na założenie placówki oświatowej i kierowanie nią oraz na nauczanie. IT: wymóg obywatelstwa dla usługodawców starających się o uprawnienia do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. Dla sposobu 2 CY, FI, MT, RO, SE: bez zobowiązań Dla sposobów 1 oraz 2 LV: bez zobowiązań dla usług edukacyjnych związanych ze szkolnictwem zawodowym i technicznym na poziomie średnim dla uczniów niepełnosprawnych (CPC 9224)
C. Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	Dla sposobu 1 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: bez zobowiązań FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak obywatele państw trzecich mogą uzyskać zezwolenie właściwych organów na założenie placówki oświatowej i kierowanie nią oraz na nauczanie. IT: wymóg obywatelstwa dla usługodawców starających się o uprawnienia do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. Dla sposobu 2 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: bez zobowiązań Dla sposobów 1 oraz 2 CZ, SK: bez zobowiązań dla usług szkolnictwa wyższego, z wyjątkiem usług w zakresie edukacji technicznej i zawodowej na poziomie pomaturalnym (CPC 92310)
D. Usługi kształcenia dorosłych (CPC 924)	Dla sposobów 1 oraz 2 CY, FI, MT, RO, SE: bez zobowiązań. AT: bez zobowiązań dla usług kształcenia dorosłych za pomocą programów radiowych lub telewizyjnych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
E. Usługi w zakresie pozostałych form kształcenia (CPC 929)	Dla sposobów 1 oraz 2 AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: bez zobowiązań. Dla sposobu 1: HR: bez ograniczeń dla edukacji korespondencyjnej oraz edukacji za pośrednictwem telekomunikacji.
6. USŁUGI W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA	
A. Usługi związane ze ściekami (CPC 9401) ⁽¹⁾	Dla sposobu 1 UE, z wyjątkiem EE, LT, LV: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług konsultingu EE, LT, LV: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
B. Gospodarka odpadami stałymi/niebezpiecznymi, wyłączając transgraniczny transport odpadów niebezpiecznych	Dla sposobu 1 EU, z wyjątkiem EE, HU: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług konsultingu EE, HU: bez ograniczeń Dla sposobu 2
a) Usługi usuwania odpadów (CPC 9402)	bez ograniczeń
b) Usługi sanitarne i podobne (CPC 9403)	Dla sposobu 1 EU, z wyjątkiem EE, HU, LT: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług konsultingu EE, HU, LT: bez ograniczeń Dla sposobu 2 bez ograniczeń
C. Usługi w zakresie ochrony powietrza i klimatu (CPC 9404) ⁽²⁾	Dla sposobu 1 EU, z wyjątkiem EE, FI, LT, PL, RO: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług konsultingu EE, FI, LT, PL, RO: bez ograniczeń Dla sposobu 2 bez ograniczeń
D. Usługi rekultywacji i oczyszczania gleby i wody	Dla sposobu 1 EU, z wyjątkiem EE, FI, RO: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług konsultingu EE, FI, RO: bez ograniczeń Dla sposobu 2 bez ograniczeń

⁽¹⁾ Odpowiadają usługom kanalizacyjnym.⁽²⁾ Odpowiada usługom oczyszczania spalin.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
a) Uzdatnianie, rekultywacja zanieczyszczonej/skażonej gleby i wody (część CPC 94060) ⁽¹⁾	
E. Usługi w zakresie ochrony przed hałasem i wibracjami (CPC 9405)	Dla sposobu 1 EU, z wyjątkiem EE, FI, LT, PL, RO: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług konsultingu EE, FI, LT, PL, RO: bez ograniczeń Dla sposobu 2 bez ograniczeń
F. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu a) Usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu (część CPC 9406)	Dla sposobu 1 EU, z wyjątkiem EE, FI, RO: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług konsultingu EE, FI, RO: bez ograniczeń Dla sposobu 2 bez ograniczeń
G. Pozostałe usługi w zakresie ochrony środowiska i usługi pomocnicze (CPC 94090)	Dla sposobu 1 EU, z wyjątkiem EE, FI, RO: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług konsultingu EE, FI, RO: bez ograniczeń Dla sposobu 2 bez ograniczeń
7. USŁUGI FINANSOWE	
A. Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami	Dla sposobów 1 oraz 2 AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: bez zobowiązań dla bezpośrednich usług ubezpieczeniowych, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do: (i) żeglugi morskiej i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie następujące pozycje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz (ii) towarów w transzycie międzynarodowym. AT: działalność promocyjna i pośrednictwo w imieniu spółki zależnej niemającej siedziby w Unii lub oddziału niemającego siedziby w Austrii (z wyjątkiem reasekuracji i retrocesji) są zabronione. Obowiązkowe ubezpieczenia lotnicze, z wyjątkiem ubezpieczenia międzynarodowego zarobkowego transportu lotniczego, mogą zostać zagwarantowane wyłącznie przez spółkę zależną mającą siedzibę w Unii lub przez oddział mający siedzibę w Austrii.

⁽¹⁾ Odpowiada częściom pozycji „Usługi związane z ochroną przyrody i krajobrazu”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	<p>DK: obowiązkowe ubezpieczenia lotnicze mogą zostać zagwarantowane jedynie przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w Unii. Osoby i przedsiębiorstwa (w tym zakłady ubezpieczeń) inne niż zakłady ubezpieczeń, które uzyskały zezwolenie przez prawo duńskie lub właściwe organy duńskie, nie mogą w celach handlowych w Danii uczestniczyć w realizacji ubezpieczeń bezpośrednich wobec osób zamieszkujących w Danii, statków duńskich lub nieruchomości w Danii.</p> <p>DE: obowiązkowe ubezpieczenia lotnicze mogą zostać zagwarantowane jedynie przez spółkę zależną mającą siedzibę w Unii lub przez oddział mający siedzibę w Niemczech. Jeżeli zagraniczny zakład ubezpieczeń zarejestrował oddział w Niemczech, może on zawierać umowy ubezpieczeniowe w Niemczech odnoszące się do transportu międzynarodowego wyłącznie za pośrednictwem oddziału mającego siedzibę w Niemczech.</p> <p>FR: ubezpieczenia od ryzyka w zakresie transportu naziemnego mogą być realizowane jedynie przez firmy ubezpieczeniowe mające siedzibę w Unii.</p> <p>PL: bez zobowiązań dla reasekuracji i retrocesji, z wyjątkiem ubezpieczenia towarów w handlu międzynarodowym.</p> <p>PT: polisy ubezpieczeń w zakresie transportu lotniczego i morskiego, obejmujące towary, statki powietrzne, kadłuby i odpowiedzialność cywilną mogą być wystawiane jedynie przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w UE; jedynie osoby i przedsiębiorstwa mające siedzibę w UE mogą działać w charakterze pośredników w zakresie takiej działalności ubezpieczeniowej w Portugalii.</p> <p>Dla sposobu 1</p> <p>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: bez zobowiązań dla bezpośrednich usług pośrednictwa ubezpieczeniowego, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) żeglugi morskiej i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie następujące pozycje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym. <p>BG: bez zobowiązań dla ubezpieczeń bezpośrednich, z wyjątkiem usług świadczonych przez usługodawców zagranicznych na rzecz podmiotów zagranicznych na terytorium Republiki Bułgarii. Ubezpieczenia transportowe obejmujące towary, ubezpieczenia pojazdów jako takich oraz ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w zakresie ryzyka zlokalizowanego w Republice Bułgarii nie mogą być gwarantowane bezpośrednio przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń. Zagraniczny zakład ubezpieczeń może zawierać umowy ubezpieczeniowe wyłącznie za pośrednictwem oddziału. Bez zobowiązań dla ubezpieczeń depozytów i podobnych programów odszkodowań oraz obowiązkowych programów ubezpieczeń.</p> <p>CY, LV, MT: bez zobowiązań dla bezpośrednich usług ubezpieczeniowych, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) żeglugi morskiej i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie następujące pozycje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	<p>LT: bez zobowiązań dla bezpośrednich usług ubezpieczeniowych, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) żeglugi morskiej i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie następujące pozycje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym, z wyjątkiem transportu lądowego, jeżeli ryzyko znajduje się na Litwie. <p>BG, LV, LT, PL: bez zobowiązań dla usług pośrednictwa ubezpieczeniowego.</p> <p>ES: w przypadku usług aktuarialnych, wymóg w zakresie miejsca zamieszkania i trzyletnie doświadczenie w tym zakresie.</p> <p>FI: wyłącznie ubezpieczyciele mający główną siedzibę w UE lub oddział w Finlandii mogą oferować bezpośrednie usługi ubezpieczeniowe (w tym koasekurację). Świadczenie usług brokerów ubezpieczeniowych podlega wymogowi stałego miejsca prowadzenia działalności w UE.</p> <p>HR: bez zobowiązań dla bezpośrednich usług ubezpieczeniowych i bezpośrednich usług pośrednictwa ubezpieczeniowego, z wyjątkiem</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ubezpieczenia na życie: w przypadku świadczenia usług ubezpieczenia na życie osobom zagranicznym zamieszkałym w Chorwacji; b) ubezpieczenia innego niż ubezpieczenie na życie: świadczenia usług ubezpieczenia innego niż ubezpieczenia na życie osobom zagranicznym zamieszkałym w Chorwacji, poza ubezpieczeniem pojazdu od odpowiedzialności cywilnej; c) ubezpieczenia morskiego, lotniczego i transportowego. <p>HU: świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich na terytorium Węgier przez zakłady ubezpieczeń niemające siedziby w UE dozwolone jest tylko za pośrednictwem oddziału zarejestrowanego na Węgrzech.</p> <p>IT: bez zobowiązań dla zawodu aktuarusza. ubezpieczenie transportu towarów, ubezpieczenie pojazdów jako takich i ubezpieczenie od odpowiedzialności dotyczące ryzyka na terytorium Włoch może zostać zagwarantowane wyłącznie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w Unii. Zastrzeżenie to nie ma zastosowania do transportu międzynarodowego obejmującego przywóz do Włoch.</p> <p>SE: świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich jest dopuszczalne wyłącznie poprzez usługodawcę świadczącego usługi ubezpieczeniowe posiadającego zezwolenie w Szwecji i pod warunkiem że zagraniczny usługodawca i szwedzki zakład ubezpieczeń należą do tej samej grupy firm lub zawarły umowę o współpracy.</p> <p>Dla sposobu 2</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: bez zobowiązań dla usług pośrednictwa.</p> <p>BG: w przypadku ubezpieczeń bezpośrednich bułgarskie osoby fizyczne i prawne, jak również osoby zagraniczne, które prowadzą działalność gospodarczą na terytorium Republiki Bułgarii, mogą zawierać umowy ubezpieczeniowe dotyczące ich działalności w Bułgarii tylko z usługodawcami, którzy posiadają zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Bułgarii. Odszkodowania wynikające z takich umów są wypłacane w Bułgarii. Bez zobowiązań dla ubezpieczeń depozytów i podobnych programów odszkodowań oraz obowiązkowych programów ubezpieczeń.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	<p>HR: bez zobowiązań dla bezpośrednich usług ubezpieczeniowych i bezpośrednich usług pośrednictwa ubezpieczeniowego, z wyjątkiem</p> <p>a) ubezpieczenia na życie: w odniesieniu do zdolności osób zagranicznych zamieszkałych w Chorwacji do zawierania ubezpieczenia na życie;</p> <p>b) ubezpieczenia innego niż ubezpieczenie na życie:</p> <p>(i) w odniesieniu do zdolności osób zagranicznych zamieszkałych w Chorwacji do zawierania ubezpieczenia innego niż na życie, poza ubezpieczeniem pojazdu od odpowiedzialności cywilnej;</p> <p>(ii) ubezpieczeń osobowych i nieruchomości, które nie są dostępne w Republice Chorwacji; przedsiębiorstw wykupujących ubezpieczenie za granicą w związku z pracami inwestycyjnymi za granicą, w tym ubezpieczenie obejmujące sprzęt wykorzystywany do tych prac; ubezpieczeń spłaty pożyczek zagranicznych (zabezpieczenie); ubezpieczeń osobowych i nieruchomości w pełni posiadanych przedsiębiorstw i spółek joint venture, które prowadzą działalność gospodarczą za granicą, jeśli jest to zgodne z przepisami tego kraju lub jest wymagane przy rejestracji; ubezpieczeń statków będących w budowie oraz remoncie, jeżeli wymaga tego umowa zawarta z zagranicznym klientem (nabywcą);</p> <p>c) ubezpieczenia morskiego, lotniczego i transportowego.</p> <p>IT: ubezpieczenie transportu towarów, ubezpieczenie pojazdów jako takich i ubezpieczenie od odpowiedzialności dotyczące ryzyka na terytorium Włoch może zostać zagwarantowane wyłącznie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w Unii. Zastrzeżenie to nie ma zastosowania do transportu międzynarodowego obejmującego przywóz do Włoch.</p>
<p>B. Usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)</p>	<p>Dla sposobu 1</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: bez zobowiązań, z wyjątkiem dostarczania informacji finansowych oraz przetwarzania danych finansowych oraz usług doradczych i innych usług wspomagających, wyłączając pośrednictwo.</p> <p>BE: założenie przedsiębiorstwa w Belgii jest wymagane w celu świadczenia usług w zakresie doradztwa inwestycyjnego.</p> <p>BG: mogą być stosowane ograniczenia i warunki dotyczące korzystania z sieci telekomunikacyjnych.</p> <p>CY: bez zobowiązań, z wyjątkiem obrotu zbywalnymi papierami wartościowymi, dostarczania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz usług doradczych i innych usług wspomagających, wyłączając pośrednictwo.</p> <p>EE: przy przyjmowaniu depozytów: wymóg uzyskania zezwolenia od estońskiej Komisji Nadzoru Finansowego oraz rejestracji działalności jako spółki akcyjnej, spółki zależnej lub oddziału zgodnie z przepisami prawa estońskiego.</p> <p>Założenie specjalistycznej spółki zarządzającej jest wymagane w celu realizacji czynności związanych z zarządzaniem funduszami inwestycyjnymi. Wyłącznie przedsiębiorstwa posiadające siedzibę statutową w Unii mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszy inwestycyjnych.</p> <p>HR: bez zobowiązań z wyjątkiem udzielania pożyczek, leasingu finansowego, usług płatniczych i usług transferu środków pieniężnych, gwarancji i zobowiązań, usług brokerskich na rynku pieniężnym, dostarczania i transferu informacji finansowych oraz usług doradczych oraz innych dodatkowych usług finansowych z wyjątkiem pośrednictwa.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	<p>LT: założenie specjalistycznej spółki zarządzającej jest wymagane w celu realizacji czynności związanych z zarządzaniem funduszami inwestycyjnymi. Wyłącznie przedsiębiorstwa posiadające siedzibę statutową lub oddział na Litwie mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszy inwestycyjnych.</p> <p>IE: świadczenie usług inwestycyjnych lub zapewnianie doradztwa w zakresie inwestycji wymaga I) uzyskania zezwolenia w Irlandii, które zazwyczaj wiąże się z wymogiem, aby podmiot został zarejestrowany lub był spółką osobową lub wyłącznym podmiotem gospodarczym, w każdym przypadku posiadającym siedzibę główną/statutową w Irlandii (zezwolenie nie może być wymagane w niektórych przypadkach, na przykład jeżeli usługodawca państwa trzeciego nie posiada obecności handlowej w Irlandii oraz usługa nie jest świadczona dla osób prywatnych); lub II) zezwolenia w innym państwie członkowskim, zgodnie z dyrektywą UE w sprawie usług inwestycyjnych.</p> <p>IT: bez zobowiązań dla „<i>promotori di servizi finanziari</i>” (handlowców finansowych).</p> <p>LV: bez zobowiązań, z wyjątkiem udziału w emisji wszystkich rodzajów papierów wartościowych, dostarczania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz usług doradczych i innych usług pomocniczych, wyłączając pośrednictwo.</p> <p>LT: obecność handlowa wymagana jest do zarządzania funduszami emerytalnymi.</p> <p>MT: bez zobowiązań, z wyjątkiem przyjmowania depozytów, udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, dostarczania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz usług doradczych i innych usług wspomagających, wyłączając pośrednictwo.</p> <p>PL: w przypadku dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i dostarczania związanego z tym oprogramowania: wymóg korzystania z publicznej sieci telekomunikacyjnej, lub sieci innego autoryzowanego operatora.</p> <p>RO: bez zobowiązań w przypadku leasingu finansowego, obrotu instrumentami rynku pieniężnego, walutami obcymi, instrumentami pochodnymi, instrumentami opartymi na kursach walutowych i stopach procentowych, zbywalnymi papierami wartościowymi i innymi negocjowalnymi instrumentami i aktywami finansowymi, w przypadku udziału w emisji wszystkich rodzajów papierów wartościowych, zarządzania aktywami oraz usług rozrachunkowych i rozliczeniowych w odniesieniu do aktywów finansowych. Płatności i usługi transferu środków pieniężnych dozwolone są wyłącznie poprzez bank mający siedzibę w Rumunii.</p> <p>SI:</p> <p>(i) udział w emisji obligacji skarbowych, zarządzaniu funduszem emerytalno-rentowym: bez zobowiązań.</p> <p>(ii) wszystkie inne podsektory, wyłączając dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych, przyjmowanie kredytów (wszelkiego rodzaju kredytów i pożyczek) oraz przyjmowanie gwarancji i zobowiązań ze strony zagranicznych instytucji kredytowych przez krajowe osoby prawne i wyłącznych właścicieli oraz usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe: bez zobowiązań. Członkowie słoweńskiej giełdy papierów wartościowych muszą być zarejestrowani w Republice Słowenii lub być oddziałami zagranicznych przedsiębiorstw inwestycyjnych lub banków.</p> <p>Dla sposobu 2</p> <p>BG: mogą być stosowane ograniczenia i warunki dotyczące korzystania z sieci telekomunikacyjnych.</p> <p>PL: w przypadku dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i dostarczania związanego z tym oprogramowania: wymóg korzystania z publicznej sieci telekomunikacyjnej, lub sieci innego autoryzowanego operatora.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
8. USŁUGI W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA I USŁUGI SPOŁECZNE (jedynie usługi finansowane ze źródeł prywatnych)	
A. Usługi szpitalne (CPC 9311)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: bez zobowiązań HR: bez zobowiązań, z wyłączeniem telemedycyny.
C. Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie inne niż usługi szpitalne (CPC 93193)	Dla sposobu 2 bez ograniczeń
D. Usługi społeczne (CPC 933)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: bez zobowiązań Dla sposobu 2 BE: bez zobowiązań dla usług społecznych innych niż domy rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domy spokojnej starości.
9. USŁUGI ZWIĄZANE Z TURYSTYKĄ I PODRÓŻAMI	
A. Hotele, restauracje i catering (CPC 641, CPC 642 i CPC 643) wyłączając catering w środkach transportu lotniczego ⁽¹⁾	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań, z wyjątkiem cateringu. HR: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
B. Usługi biur podróży i organizatorów wyjazdów grupowych (włącznie z pilotami wycieczek) (CPC 7471)	Dla sposobu 1 BG, HU: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
C. Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
10. USŁUGI W ZAKRESIE REKREACJI, KULTURY I SPORTU (inne niż usługi audiowizualne)	
A. Usługi rozrywkowe (obejmujące między innymi teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: bez zobowiązań

⁽¹⁾ Catering w środkach transportu lotniczego znajduje się w dziale USŁUGI POMOCNICZE W BRANŻY TRANSPORTOWEJ pod pozycją 12.D.a) Usługi obsługi naziemnej.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
(CPC 9619)	Dla sposobu 2 CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: bez zobowiązań BG: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług rozrywkowych producentów teatralnych, zespołów muzycznych oraz orkiestr (CPC 96191); usług świadczonych przez autorów, kompozytorów, rzeźbiarzy, artystów estradowych i innych artystów indywidualnych (CPC 96192); pomocniczych usług związanych z teatrem (CPC 96193) EE: bez zobowiązań w przypadku innych usług rozrywkowych (CPC 96199), z wyjątkiem usług kinowych LT, LV: bez zobowiązań, z wyjątkiem działalności prowadzenia kin (część CPC 96199).
B. Usługi agencji informacyjnych i prasowych (CPC 962)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
C. Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury (CPC 963)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań Dla sposobu 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań
D. Usługi związane ze sportem (CPC 9641)	Dla sposobów 1 oraz 2 AT: bez zobowiązań dla usług szkół narciarskich i przewodników górskich. BG, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: bez zobowiązań Dla sposobu 1 CY, EE, HR: bez zobowiązań
E. Usługi związane z działalnością parków rekreacyjnych i plaż (CPC 96491)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
11. USŁUGI TRANSPORTOWE	
A. Transport morski	Dla sposobów 1 oraz 2
a) Międzynarodowy transport pasażerski (CPC 7211 bez krajowego transportu kabotażowego ⁽¹⁾).	BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, MT, PT, RO, SI, SE: usługi dowozowe na podstawie zezwolenia.
b) Międzynarodowy transport towarowy (CPC 7212 bez krajowego transportu kabotażowego) ⁽²⁾	

⁽¹⁾ Bez uszczerbku dla zakresu działalności, który może zostać uznany jako „kabotaż” na podstawie odpowiedniego ustawodawstwa krajowego, niniejszy wykaz nie obejmuje krajowego transportu kabotażowego, który przyjęty jest jako obejmujący przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub punktem znajdującym się w państwie członkowskim UE a innym portem lub punktem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim, w tym na jego szelfie kontynentalnym zgodnie z Konwencją ONZ o prawie morza, oraz ruch rozpoczynający się i kończący w tym samym porcie znajdującym się w państwie członkowskim UE.

⁽²⁾ W tym usługi dowozowe i transport sprzętu przez dostawców usług w zakresie międzynarodowych przewozów towarowych pomiędzy portami znajdującymi się w tym samym państwie, jeżeli nie ma to wpływu na dochody.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Transport śródlądowymi drogami wodnymi	Dla sposobów 1 oraz 2
a) Transport pasażerski (CPC 7221 bez krajowego transportu kabotażowego ³⁰)	UE: środki oparte na istniejących lub przyszłych umowach dotyczących dostępu do śródlądowych dróg wodnych (włączając umowy dotyczące połączenia Ren-Men-Dunaj) zastrzegają niektóre prawa dotyczące ruchu dla podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w danych państwach i spełniających kryteria obywatelstwa dotyczące własności. Rozporządzenia wykonawcze do konwencji z Mannheim w sprawie żeglugi po Renie oraz konwencji belgradzkiej regulującej żeglugę na Dunaju.
b) Transport towarowy (CPC 7222 bez krajowego transportu kabotażowego ³⁰)	AT: wymagana jest rejestracja przedsiębiorstwa lub stała siedziba w Austrii. BG, CY, EE, FI, HR, HU, LT, MT, RO, SE, SI: bez zobowiązań CZ, SK: bez zobowiązań tylko dla sposobu 1
C. Transport kolejowy	Dla sposobu 1
a) Transport pasażerski (CPC 7111)	UE: bez zobowiązań Dla sposobu 2
b) Transport towarowy (CPC 7112)	bez ograniczeń
D. Transport drogowy	Dla sposobu 1
a) Transport pasażerski (CPC 7121 i CPC 7122)	UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2
b) Transport towarowy (CPC 7123, wyłączając samodzielny transport przesyłek pocztowych i kurierskich ⁽¹⁾).	bez ograniczeń
E. Transport rurociągami towarów innych niż paliwo ⁽²⁾ (CPC 7139)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań

12. USŁUGI POMOCNICZE W BRANŻY TRANSPORTOWEJ⁽³⁾

A. Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego	
a) Usługi w zakresie przeładunku towarów przewożonych drogą morską	Dla sposobu 1
b) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (część CPC 742)	UE: bez zobowiązań dla usług w zakresie przeładunku towarów, usług związanych z pchaniem i holowaniem, usług w zakresie odprawy celnej oraz usług w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania.
c) Usługi w zakresie odprawy celnej	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: bez zobowiązań dla najmu statków z załogą.
d) Usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania	

⁽¹⁾ Część CPC 71235, która znajduje się w dziale USŁUGI KOMUNIKACYJNE pod pozycją 2.A. Usługi pocztowe i kurierskie.

⁽²⁾ Transport paliwa rurociągami znajduje się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 13.B.

⁽³⁾ Nie obejmuje usług w zakresie konserwacji i naprawy sprzętu transportowego, które znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycjami 1.F.1) 1 do 1.F.1) 4.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
e) Usługi agencji morskich f) Usługi spedycji morskiej g) Najem statków z załogą (CPC 7213) h) Usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7214) i) Usługi wspierające w branży transportu morskiego (część CPC 745) j) Pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (część CPC 749)	BG: bez zobowiązań AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań dla usług w zakresie przechowywania i magazynowania. HR: bez zobowiązań z wyjątkiem usług agencji transportu towarowego Dla sposobu 2 bez ograniczeń
B. Usługi pomocnicze w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi a) Usługi przeladunku towarów (część CPC 741) b) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (część CPC 742) c) Usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748) d) Najem statków z załogą (CPC 7223) e) Usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7224) f) Usługi wspierające w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi (część CPC 745) g) Pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (część CPC 749)	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: środki oparte na istniejących lub przyszłych umowach dotyczących dostępu do śródlądowych dróg wodnych (włączając umowy dotyczące połączenia Ren-Men-Dunaj) zastrzegające niektóre prawa dotyczące ruchu dla podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w danych państwach i spełniających kryteria obywatelstwa dotyczące własności. Rozporządzenia wykonawcze do Konwencji z Mannheim w sprawie żeglugi po Renie. UE: bez zobowiązań dla usług związanych z pchaniem i holowaniem, z wyjątkiem CZ, LV, SK tylko dla sposobu 2, gdzie: bez ograniczeń HR: bez zobowiązań z wyjątkiem usług agencji transportu towarowego Dla sposobu 1 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE: bez zobowiązań dla najmu statków z załogą.
C. Usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego a) Usługi przeladunku towarów (część CPC 741)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań w przypadku usług związanych z pchaniem i holowaniem. HR: bez zobowiązań z wyjątkiem usług agencji transportu towarowego

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (część CPC 742) c) Usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748) d) Usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7113) e) Usługi wspierające dla usług transportu kolejowego (CPC 743) f) Pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (część CPC 749)	Dla sposobu 2 bez ograniczeń
D. Usługi pomocnicze w branży transportu drogowego a) Usługi przeładunku towarów (część CPC 741) b) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (część CPC 742) c) Usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748) d) Najem użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą (CPC 7124) e) Usługi wspierające w branży transportu drogowego (CPC 744) f) Pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (część CPC 749)	Dla sposobu 1 AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: bez zobowiązań dla najmu użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą. HR: bez zobowiązań z wyjątkiem usług agencji transportu towarowego i usług wspierających w branży transportu drogowego wymagających pozwolenia Dla sposobu 2 bez ograniczeń
D. Usługi pomocnicze w branży usług transportu lotniczego a) Usługi obsługi naziemnej (włączając usługi w zakresie cateringu)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań, z wyjątkiem cateringu. Dla sposobu 2 BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SK, SI: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (część CPC 742)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
c) Usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
d) Najem statków powietrznych z załogą (CPC 734)	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: statki powietrzne używane przez przewoźników lotniczych Unii muszą być zarejestrowane w państwie członkowskim wydającym licencję przewoźnikowi lub w innym miejscu w Unii. Rejestracja może podlegać wymogowi, by statek powietrzny stanowił własność osoby fizycznej spełniającej szczególne kryteria obywatelstwa lub osoby prawnej spełniającej szczególne kryteria dotyczące własności i kontroli kapitału. W drodze wyjątku zagraniczny przewoźnik lotniczy może, w szczególnych okolicznościach, oddać w dzierżawę przewoźnikowi w UE statek powietrzny zarejestrowany poza UE, w celu zaspokojenia wyjątkowych potrzeb przewoźnika w UE, związanych ze zwiększonym zapotrzebowaniem sezonowym lub potrzebą pokonania trudności operacyjnych, które nie mogą być zaspokojone w racjonalny sposób przez dzierżawę statków powietrznych zarejestrowanych w UE, pod warunkiem uzyskania tymczasowego zezwolenia od państwa członkowskiego, które wydało licencję danemu przewoźnikowi w UE.
e) Sprzedaż i marketing	Dla sposobów 1 oraz 2
f) System rezerwacji komputerowej	UE: w przypadku gdy dostawcy usług systemu rezerwacji komputerowej (CRS) spoza UE nie zapewnią przewoźnikom lotniczym UE traktowania równoważnego ⁽¹⁾ temu, jakie zapewnia się w UE, lub w przypadku gdy przewoźnicy lotniczy spoza UE nie zapewnią dostawcom usług CRS UE traktowania równoważnego temu, jakie zapewnia się w UE, mogą zostać wprowadzone środki w celu zapewnienia równoważnego traktowania wobec, odpowiednio, przewoźników lotniczych spoza UE ze strony dostawców usług CRS w UE lub wobec dostawców usług CRS spoza UE ze strony przewoźników lotniczych w UE.
g) Zarządzanie portami lotniczymi	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
E. Usługi pomocnicze w branży transportu rurociągami towarów innych niż paliwo ⁽²⁾	Dla sposobu 1
a) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania towarów innych niż paliwo transportowane rurociągami (część CPC 742)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
13. POZOSTAŁE USŁUGI TRANSPORTOWE	
Zapewnienie usługi transportu kombinowanego	BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT, UK: bez ograniczeń, bez uszczerbku dla ograniczeń określonych w wykazie zobowiązań dotyczących danego rodzaju transportu AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: bez zobowiązań.

⁽¹⁾ „Równoważne traktowanie” oznacza traktowanie niedyskryminacyjne w stosunku do unijnych przewoźników lotniczych i unijnych dostawców usług CRS.

⁽²⁾ Usługi pomocnicze w branży transportu paliwa rurociągami znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 13.C.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
14. USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII	
A. Usługi związane z górnictwem (CPC 883) ⁽¹⁾	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
B. Transport paliwa rurociągami (CPC 7131)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań
C. Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania paliw transportowanych rurociągami (część CPC 742)	Dla sposobu 1: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
D. Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej paliw stałych, ciekłych i gazowych oraz produktów pochodnych (CPC 62271) oraz usługi w zakresie sprzedaży hurtowej energii elektrycznej, pary i gorącej wody	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań dla usług w zakresie sprzedaży hurtowej energii elektrycznej, pary i gorącej wody. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
E. Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej paliwa silnikowego (CPC 613)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
F. Sprzedaż detaliczna oleju opałowego, gazu w butlach, węgla i drewna (CPC 63297) oraz usługi w zakresie sprzedaży detalicznej dotyczące energii elektrycznej, gazu (nie w butlach), pary i gorącej wody	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań dla usług w zakresie sprzedaży detalicznej dotyczących energii elektrycznej, gazu (nie w butlach), pary i gorącej wody. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: bez zobowiązań dla sprzedaży detalicznej oleju opałowego, gazu w butlach, węgla i drewna, z wyjątkiem zamówień pocztowych, w przypadku których: bez ograniczeń. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
G. Usługi związane z dystrybucją energii	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług doradztwa, w przypadku których: bez ograniczeń

(¹) Obejmuje następujące usługi świadczone na podstawie wynagrodzenia lub umowy: usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnośzące się do górnictwa, przygotowanie terenu, montaż urządzeń wiertniczych, wiercenie, usługi dotyczące usuwania pozostałości z odwiertów, usługi związane z orurowaniem, zapewnianie i obsługa płuczki wiertniczej, kontrola ciał stałych, specjalne czynności wiertnicze wgłębne i roboty ratunkowe, geologia terenów odwiertów i kontrola odwiertu, usuwanie rdzenia, testowanie odwiertów, usługi w zakresie obsługi odwiertu urządzeniami liniowymi, zapewnianie i obsługa cieczy roboczych (solanek), dostawa i montaż urządzeń stosowanych przy opróbowaniu i zbrojeniu otworów wiertniczych, cementowanie (pompowanie ciśnieniowe), usługi stymulacji (szczelinowanie, kwasowanie oraz pompowanie ciśnieniowe), usługi w zakresie remontów kapitalnych i napraw otworów wiertniczych, zamykanie i likwidowanie otworów wiertniczych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
(CPC 887)	Dla sposobu 2 bez ograniczeń
15. POZOSTAŁE USŁUGI GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANE	
a) Usługi w zakresie prania, czyszczenia i farbowania (CPC 9701)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
b) Usługi fryzjerskie (CPC 97021)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
c) Zabiegi kosmetyczne, usługi manicure i pedicure (CPC 97022)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
d) Pozostałe usługi upiększające gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 97029)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
e) Usługi spa i masaże nieterapeutyczne, o ile wykonywane są jako usługi relaksacji fizycznej, a nie dla celów medycznych lub rehabilitacyjnych ⁽¹⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań Dla sposobu 2 bez ograniczeń
g) Usługi w zakresie połączeń telekomunikacyjnych (CPC 7543)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń

⁽¹⁾ Masaże terapeutyczne i usługi kuracji cieplnych znajdują się w pod pozycjami: 1.A.h) „Usługi medyczne”, 1.A.j) 2 „Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny” oraz „Usługi w zakresie ochrony zdrowia” (8.A i 8.C).

ZAŁĄCZNIK XXVII-C

WYKAZ ZASTRZEŻEŃ DOTYCZĄCYCH PERSONELU KLUCZOWEGO, ABSOLWENTÓW ODBYWAJĄCYCH STAŻ ORAZ SPRZEDAWCÓW BIZNESOWYCH (UNIA)

1. W poniższym wykazie zastrzeżeń podano rodzaje działalności gospodarczej zliberalizowane zgodnie z tytułem V (Handel i zagadnienia związane z handlem) rozdział 6 (Prowadzenie przedsiębiorstwa, handel usługami i handel elektroniczny) sekcje 2 i 3 niniejszego Układu, do których mają zastosowanie ograniczenia dotyczące personelu kluczowego i absolwentów odbywających staż zgodnie z art. 215 oraz sprzedawców biznesowych zgodnie z art. 216 niniejszego Układu i wymieniono takie ograniczenia. Poniższy wykaz składa się z następujących elementów:
  - a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym mają zastosowanie ograniczenia; oraz
  - b) drugiej kolumny opisującej mające zastosowanie ograniczenia.Jeżeli kolumna, o której mowa w lit. b), zawiera jedynie zastrzeżenia obowiązujące w określonych państwach członkowskich, państwa członkowskie niewymienione w niej przyjmują zobowiązania w danym sektorze bez zastrzeżeń (brak zastrzeżeń obowiązujących w określonych państwach członkowskich w danym sektorze pozostaje bez uszczerbku dla mogących obowiązywać zastrzeżeń horyzontalnych lub zastrzeżeń w danym sektorze w całej Unii).
Unia nie podejmuje jakichkolwiek zobowiązań w odniesieniu do personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż i sprzedawców biznesowych w przypadku rodzajów działalności gospodarczej, które nie zostały zliberalizowane (pozostają bez zobowiązań) zgodnie z tytułem V (Handel i zagadnienia związane z handlem) rozdział 6 (Prowadzenie przedsiębiorstwa, handel usługami i handel elektroniczny) sekcje 2 i 3 niniejszego Układu.
2. Przy identyfikacji poszczególnych sektorów lub podsektorów:
  - a) CPC oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC prov, 1991; oraz
  - b) CPC ver. 1.0 oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC ver 1.0, 1998.
3. Zobowiązania dotyczące personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż, sprzedawców usług biznesowych oraz sprzedawców towarów nie mają zastosowania w przypadku, gdy zamiar lub rezultat związany z ich tymczasową obecnością zakłóca lub w inny sposób wpływa na wynik wszelkich sporów lub negocjacji między pracownikami i pracodawcami.
4. Poniższy wykaz nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów i procedur licencyjnych, jeżeli nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 215 i art. 216 niniejszego Układu. Środki te (na przykład konieczność uzyskania licencji, konieczność uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych), nawet jeśli nie są wymienione poniżej, w każdym wypadku mają zastosowanie do personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż i sprzedawców biznesowych z Republiki Mołdawii.
5. Wszystkie inne wymogi przepisów ustawowych i wykonawczych UE i jej państw członkowskich dotyczące środków odnoszących się do wjazdu, pobytu, pracy i zabezpieczenia społecznego mają nadal zastosowanie, włączając regulacje dotyczące okresu pobytu, minimalnej płacy, jak również układów zbiorowych w sprawie płac.
6. Zgodnie z art. 202 ust. 3 niniejszego Układu poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez Stronę.
7. Poniższy wykaz nie ma wpływu na istnienie monopolu publicznych i wyłącznych praw opisanych w wykazie zobowiązań podejmowanych przy zakładaniu działalności gospodarczej.
8. W sektorach, w których stosuje się testy potrzeb ekonomicznych, ich głównym kryterium będzie ocena odpowiedniej sytuacji rynkowej w państwie członkowskim lub w regionie, gdzie ma być świadczona usługa, z uwzględnieniem liczby istniejących usługodawców i wpływu na ich sytuację.
9. Prawa i obowiązki wynikające z poniższego wykazu nie są samowystarczalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw osobom fizycznym lub prawnym.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
WSZYSTKIE SEKTORY	<p align="center">Liczba pracowników przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa</p> <p>BG: Liczba osób przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa nie może przekroczyć 10 % średniej rocznej liczby obywateli UE zatrudnionych przez daną bułgarską osobę prawną. W przypadku, gdy zatrudnionych jest mniej niż 100 osób, liczba osób przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa może, po otrzymaniu zezwolenia, przekroczyć 10 % łącznej liczby zatrudnionych.</p> <p>HU: bez zobowiązań dla osób fizycznych będących partnerami osoby prawnej z Republiki Mołdawii.</p>
WSZYSTKIE SEKTORY	<p align="center">Absolwenci odbywający staż</p> <p>W przypadku AT, CZ, DE, ES, FR, HU szkolenie musi być związane z posiadanym wyższym wykształceniem.</p> <p>BG, HU: test potrzeb ekonomicznych jest wymagany w przypadku absolwentów odbywających staż ⁽¹⁾.</p>
WSZYSTKIE SEKTORY	<p align="center">Dyrektorzy zarządzający i audytorzy</p> <p>AT: dyrektorzy zarządzający oddziałów osób prawnych muszą mieć miejsce zamieszkania w Austrii. Osoby fizyczne w ramach osoby prawnej lub oddziału odpowiedzialne za przestrzeganie austriackiej ustawy handlowej muszą mieć miejsce stałego zamieszkania w Austrii.</p> <p>FI: obcokrajowiec prowadzący działalność handlową jako przedsiębiorca prywatny potrzebuje pozwolenia na prowadzenie handlu i musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG. W odniesieniu do wszystkich sektorów wymogi dotyczące miejsca zamieszkania w EOG stosują się do dyrektora zarządzającego; niektórym przedsiębiorstwom mogą jednak zostać przyznane zwolnienia.</p> <p>FR: dyrektor zarządzający przedsięwzięcia przemysłowego, handlowego lub rzemieślniczego, jeżeli nie posiada zezwolenia na pobyt, musi uzyskać specjalne pozwolenie.</p> <p>RO: większość audytorów spółek handlowych i ich zastępców musi być obywatelami rumuńskimi.</p> <p>SE: dyrektor zarządzający osoby prawnej lub oddziału musi mieć miejsce zamieszkania w Szwecji.</p>
WSZYSTKIE SEKTORY	<p align="center">Uznawanie</p> <p>UE: dyrektywy UE w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów mają zastosowanie wyłącznie do obywateli UE. Prawo do wykonywania zawodu objętego regulacjami w jednym państwie członkowskim nie przyznaje prawa do wykonywania tego zawodu w innym państwie członkowskim ⁽²⁾.</p>

⁽¹⁾ W odniesieniu do sektorów usług, ograniczenia te nie wykraczają poza ograniczenia odzwierciedlone w aktualnych zobowiązaniach GATS.

⁽²⁾ W celu uzyskania przez obywateli krajów spoza UE obowiązującego na terytorium całej UE uznania ich kwalifikacji, konieczne jest porozumienie o wzajemnym uznawaniu, wynegocjowane w ramach określonych w art. 222 niniejszego Układu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
6. USŁUGI BIZNESOWE	
A. Wolne zawody	
<p>a) Usługi prawne (CPC 861) ⁽¹⁾ z wyłączeniem usług w zakresie doradztwa prawnego oraz dokumentacji i świadectw prawnych, świadczonych przez prawników pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi „huissiers de justice” lub inni urzędnicy państwowi „officiers publics et ministériels.”</p>	<p>AT, CY, ES, EL, LT, MT, RO, SK: pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, wymagane do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa krajowego (UE i państwa członkowskiego), podlega wymogowi obywatelstwa. W przypadku Hiszpanii właściwe organy mogą przyznać zwolnienie z tego wymogu.</p> <p>BE, FI: pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, wymagane do świadczenia usług w zakresie reprezentacji prawnej, podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania. W Belgii stosuje się ograniczenia kwotowe w odniesieniu do prawników mogących występować przed sądem kasacyjnym (<i>Cour de cassation</i>) w sprawach innych niż karne.</p> <p>BG: prawnicy z Republiki Mołdawii mogą świadczyć usługi w zakresie reprezentacji prawnej wyłącznie obywatelom Republiki Mołdawii i tylko pod warunkiem stosowania zasady wzajemności oraz współpracy z prawnikiem bułgarskim. W przypadku świadczenia usług mediacji prawnej wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Bułgarii.</p> <p>FR: dostęp prawników do zawodu „<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>” i „<i>avocat auprès du Conseil d’Etat</i>” jest ograniczony określoną liczbą dostępnych miejsc oraz podlega wymogowi obywatelstwa.</p> <p>HR: pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, wymagane do świadczenia usług w zakresie reprezentacji prawnej, podlega wymogowi obywatelstwa (obywatelstwa chorwackiego lub obywatelstwa innego państwa członkowskiego).</p> <p>HU: pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania. W przypadku prawników zagranicznych zakres działalności prawnej jest ograniczony do świadczenia usług w zakresie doradztwa prawnego, które są wykonywane w oparciu o umowę o współpracę zawartą z węgierskim prawnikiem lub kancelarią prawną.</p> <p>LV: wymóg obywatelstwa dla zaprzysiężonych adwokatów, dla których zastrzeżona jest reprezentacja prawna w sprawach karnych</p> <p>DK: wykonywanie działalności związanej z doradztwem prawnym ograniczone jest do prawników posiadających duńską licencję na wykonywanie zawodu. Uzyskanie duńskiej licencji na wykonywanie zawodu uwarunkowane jest zdaniem duńskiego egzaminu z zakresu prawa.</p> <p>LU: wymóg obywatelstwa w przypadku świadczenia usług prawnych w odniesieniu do prawa luksemburskiego i unijnego.</p> <p>SE: członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, konieczne wyłącznie do stosowania szwedzkiego tytułu „<i>advokat</i>”, podlega wymogowi w zakresie miejsca zamieszkania.</p>

⁽¹⁾ Obejmuje doradztwo prawne, usługi w zakresie reprezentacji prawnej, usługi prawne w zakresie arbitrażu i postępowania rozjemczego/mediacji, a także usługi prawne w zakresie dokumentów oraz uwierzytelniania.

Świadczenie usług prawnych jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego, prawa UE i prawa obowiązującego na obszarze każdej jurysdykcji, gdzie usługodawca lub jego pracownicy mają kwalifikacje do wykonywania zawodu prawnika oraz, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogowi uzyskania licencji i procedurom mającym zastosowanie w państwach członkowskich. W przypadku prawników świadczących usługi prawne w zakresie międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego wspomniane wymogi i procedury dotyczące uzyskania zezwolenia mogą między innymi przyjmować formę zachowania zgodności z miejscowymi kodeksami etyki, stosowania krajowych tytułów (chyba że uzyskano prawo noszenia tytułu stosowanego w państwie przyjmującym), wymogów w zakresie ubezpieczeń, zwykłej rejestracji w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawnepaństwa przyjmującego lub uproszczonego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawnepaństwa przyjmującego w drodze testu kwalifikacji i ustanowienia oficjalnego miejsca stałego zamieszkania lub zarejestrowania siedziby w państwie przyjmującym. Usługi prawne w odniesieniu do prawa UE świadczone są z zasady przez w pełni wykwalifikowanych prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne państwie członkowskim występujących osobiście, natomiast usługi prawne dotyczące prawa danego państwa członkowskiego UE świadczone są z zasady przez w pełni wykwalifikowanych prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne tym państwie członkowskim, występujących osobiście. Pełne przyjęcie do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne danym państwie członkowskim może być więc konieczne do występowania w roli pełnomocnika przed sądami i innymi właściwymi organami w Unii, ponieważ wiąże się to z praktykowaniem prawa proceduralnego UE i krajowego. Jednakże w niektórych państwach członkowskich prawnicy zagraniczni nie w pełni przyjęci do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawnemają prawo reprezentować w postępowaniach cywilnych stronę będącą obywatelem lub pochodzącą z państwa, w którym prawnik jest uprawniony do wykonywania zawodu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) 1. Usługi rachunkowo-księgowe (CPC 86212 inne niż „usługi audytorskie”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	<p>FR: świadczenie usług rachunkowo-księgowych jest uzależnione od decyzji Ministerstwa Gospodarki, Finansów i Przemysłu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych. Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania nie może przekraczać pięciu lat.</p> <p>IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p>
b) 2. Usługi audytorskie (CPC 86211 i 86212, inne niż usługi w zakresie rachunkowości)	<p>AT: wymóg obywatelstwa przy występowaniu w roli przedstawiciela przed właściwymi organami oraz przy prowadzeniu audytów przewidziany jest we właściwym prawodawstwie austriackim (na przykład. ustawa o spółkach akcyjnych, ustawa o giełdzie papierów wartościowych, ustawa — prawo bankowe itd.).</p> <p>DK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>ES: wymóg obywatelstwa dla biegłych rewidentów oraz administratorów, dyrektorów i udziałowców w spółkach innych niż spółki objęte VIII dyrektywą EWG w sprawie prawa spółek.</p> <p>FI: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania przynajmniej jednego z audytorów fińskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.</p> <p>EL: wymóg obywatelstwa w odniesieniu do biegłych rewidentów.</p> <p>HR: wyłącznie biegli rewidenci, którzy mają licencje oficjalnie uznane przez Chorwacką Izbę Audytorów, mogą świadczyć usługi audytorskie.</p> <p>IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla indywidualnych audytorów.</p> <p>SE: usługi w zakresie audytu prawnego niektórych podmiotów prawnych, między innymi wszystkich spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, mogą świadczyć wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w Szwecji. Do uzyskania zatwierdzenia jako audytor wymagane jest miejsce zamieszkania w Szwecji.</p>
c) Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863) ⁽¹⁾	<p>AT: wymóg obywatelstwa przy występowaniu w roli przedstawiciela przed właściwymi organami.</p> <p>BG, SI: wymóg obywatelstwa dla specjalistów.</p> <p>HU: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p>
d) Usługi architektoniczne oraz e) Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu (CPC 8671 i CPC 8674)	<p>EE: przynajmniej jedna odpowiedzialna osoba (kierownik projektu lub konsultant) musi być rezydentem w Estonii.</p> <p>BG: specjaliści zagraniczni muszą posiadać co najmniej dwa lata doświadczenia w dziedzinie budownictwa. Wymóg obywatelstwa w przypadku usług planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu.</p> <p>EL, HU, IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>SK: obowiązkowe jest członkostwo w odpowiedniej izbie; może zostać uznane członkostwo we właściwych instytucjach zagranicznych. Wymóg dotyczący miejsca zamieszkania; mogą jednak zostać uwzględnione wyjątki.</p>
f) Usługi inżynierskie oraz g) Usługi inżynierskie kompleksowe (CPC 8672 i CPC 8673)	<p>EE: przynajmniej jedna odpowiedzialna osoba (kierownik projektu lub konsultant) musi być rezydentem w Estonii.</p> <p>BG: specjaliści zagraniczni muszą posiadać co najmniej dwa lata doświadczenia w dziedzinie budownictwa.</p> <p>HR, IT, SK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>EL, HU: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania (w przypadku CPC 8673 wymóg w zakresie miejsca zamieszkania ma zastosowanie jedynie do absolwentów odbywających staż)</p>

⁽¹⁾ Nie obejmuje doradztwa prawnego i usług w zakresie reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które znajdują się pod pozycją 6.A.a) „Usługi prawne”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>h) Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i stomatologiczne (CPC 9312 i część CPC 85201)</p>	<p>CZ, IT, SK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>CZ, RO, SK: zagraniczne osoby fizyczne zobowiązane są uzyskać zezwolenie właściwych organów.</p> <p>BE, LU: absolwenci odbywający staż zobowiązani są uzyskać zezwolenie właściwych organów wymagane w przypadku zagranicznych osób fizycznych.</p> <p>BG, MT: wymóg obywatelstwa.</p> <p>DK: ograniczone zezwolenie na pełnienie konkretnych funkcji może zostać przyznane na maksymalny okres 18 miesięcy, przy spełnieniu wymogu w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak, dostęp jest możliwy w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów.</p> <p>HR: wszystkie osoby świadczące usługi pacjentom bezpośrednio/zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową.</p> <p>LV: wykonywanie zawodów medycznych przez cudzoziemców uwarunkowane jest zezwoleniem lokalnego organu ds. zdrowia, wydawanym zgodnie z potrzebami ekonomicznymi w odniesieniu do lekarzy i stomatologów w danym regionie.</p> <p>PL: wykonywanie zawodów medycznych przez obcokrajowców uwarunkowane jest zezwoleniem. Zagraniczni lekarze mają ograniczone prawa wyborcze w izbach zawodowych.</p> <p>PT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla psychologów.</p>
<p>i) Usługi weterynaryjne (CPC 932)</p>	<p>BG, DE, EL, FR, HR, HU: wymóg obywatelstwa.</p> <p>CZ i SK: wymóg obywatelstwa oraz wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>PL: wymóg obywatelstwa. Obywatele innych krajów mogą ubiegać się o zezwolenie na wykonywanie zawodu.</p>
<p>j) 1. Usługi położnicze (część CPC 93191)</p>	<p>AT: w celu założenia praktyki zawodowej w Austrii, niezbędne jest, aby dana osoba wykonywała zawód przynajmniej przez trzy lata poprzedzające założenie praktyki w Austrii.</p> <p>BE, LU: absolwenci odbywający staż zobowiązani są uzyskać zezwolenie właściwych organów wymagane w przypadku zagranicznych osób fizycznych.</p> <p>CY, EE, RO, SK: zagraniczne osoby fizyczne zobowiązane są uzyskać zezwolenie właściwych organów.</p> <p>FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak, dostęp jest możliwy w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów.</p> <p>HR: wszystkie osoby świadczące usługi pacjentom bezpośrednio/zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową.</p> <p>HU: bez zobowiązań.</p> <p>IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>LV: z uwzględnieniem potrzeb ekonomicznych określanych na podstawie łącznej liczby położniczych w danym regionie, posiadających zezwolenie lokalnych organów ds. opieki zdrowotnej.</p> <p>PL: wymóg obywatelstwa. Obywatele innych krajów mogą ubiegać się o zezwolenie na wykonywanie zawodu.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
j) 2. Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (część CPC 93191)	<p>AT: zagraniczni usługodawcy są dopuszczeni tylko do następujących rodzajów działalności: pielęgniarki, fizjoterapeuci, terapeuci zajęciowi, logopedzi, dietetycy i specjaliści do spraw żywienia. w celu założenia praktyki zawodowej w Austrii, niezbędne jest, by dana osoba wykonywała zawód przynajmniej przez trzy lata poprzedzające założenie praktyki w Austrii.</p> <p>BE, FR, LU: absolwenci odbywający staż zobowiązani są uzyskać zezwolenie właściwych organów wymagane w przypadku zagranicznych osób fizycznych.</p> <p>CY, CZ, EE, RO, SK: zagraniczne osoby fizyczne zobowiązane są uzyskać zezwolenie właściwych organów.</p> <p>HR: wszystkie osoby świadczące usługi pacjentom bezpośrednio/zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową.</p> <p>HU: wymóg obywatelstwa</p> <p>DK: ograniczone zezwolenie na pełnienie konkretnych funkcji może zostać przyznane na maksymalny okres 18 miesięcy, przy spełnieniu wymogu w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>CY, CZ, EL, IT: z zastrzeżeniem testu potrzeb ekonomicznych: decyzja jest uwarunkowana wolnymi stanowiskami w regionie i niedoborem personelu.</p> <p>LV: z uwzględnieniem potrzeb ekonomicznych określanych na podstawie łącznej liczby pielęgniarek w danym regionie, posiadających zezwolenie lokalnych organów ds. opieki zdrowotnej.</p>
k) Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz sprzedaż detaliczna towarów medycznych i ortopedycznych (CPC 63211) oraz inne usługi świadczone przez farmaceutów (*)	<p>FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak, w ramach ustanowionych kontyngentów, dostęp dla obywateli Republiki Mołdawii jest możliwy, pod warunkiem że usługodawca posiada francuski dyplom w dziedzinie farmacji.</p> <p>DE, EL, SK: wymóg obywatelstwa.</p> <p>HU: wymóg obywatelstwa, z wyjątkiem sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych oraz sprzedaży detalicznej towarów medycznych i ortopedycznych (CPC 63211).</p> <p>IT, PT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p>
D. Usługi w zakresie nieruchomości (*)	
a) Związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi (CPC 821)	<p>FR, HU, IT, PT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>LV, MT, SI: wymóg obywatelstwa.</p>
b) Na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 822)	<p>DK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania lub siedziby, o ile Duński Urząd ds. Działalności Gospodarczej nie odstąpi od tego wymogu.</p> <p>FR, HU, IT, PT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>LV, MT, SI: wymóg obywatelstwa.</p>
E. Usługi najmu lub dzierżawy bez obsługi	
e) W odniesieniu do artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 832)	<p>UE: wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.</p>

(*) Sprzedaż produktów farmaceutycznych na wolnym rynku, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogowi uzyskania licencji i kwalifikacji oraz procedurom mającym zastosowanie w państwach członkowskich. Zgodnie z zasadą ogólną działalność ta jest zastrzeżona dla farmaceutów. W niektórych państwach członkowskich tylko sprzedaż leków na receptę jest zastrzeżona dla farmaceutów.

(**) Odnośne usługi wiążą się z zawodem pośrednika obrotu nieruchomościami i nie mają wpływu na jakiekolwiek prawa lub ograniczenia wobec osób fizycznych i prawnych nabywających nieruchomości.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
f) Najem sprzętu telekomunikacyjnego (CPC 7541)	UE: wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.
F. Pozostałe usługi biznesowe	
e) Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	IT, PT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla biologów i analityków chemicznych.
f) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (część CPC 881)	IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla agronomów i ekspertów ds. rolnictwa („periti agrari”).
j) 2. Usługi ochroniarskie (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305)	BE: wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla personelu zarządzającego. BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: wymóg obywatelstwa oraz wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. DK: wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla personelu zarządzającego oraz w odniesieniu do usług dozoru lotnisk. ES, PT: wymóg obywatelstwa dla pracowników wyspecjalizowanych. FR: wymóg obywatelstwa dla dyrektorów zarządzających i dyrektorów. IT: wymóg obywatelstwa włoskiego lub innego państwa UE i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w celu uzyskania koniecznego zezwolenia na świadczenie usług ochrony i konwojowania przedmiotów wartościowych.
k) Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	BG: wymóg obywatelstwa dla specjalistów. DE: wymóg obywatelstwa dla geodetów wyznaczanych przez organy publiczne. FR: wymóg obywatelstwa dla wykonywania usług geodezyjnych związanych z ustanawianiem praw własności i prawem ziemskim. IT, PT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.
l) 1. Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	MT: wymóg obywatelstwa.
l) 2. Konserwacja i naprawa sprzętu transportu kolejowego (część CPC 8868)	LV: wymóg obywatelstwa.
l) 3. Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz sprzętu transportu drogowego (CPC 6112, CPC 6122, część CPC 8867 i część CPC 8868)	UE: wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż w odniesieniu do konserwacji i naprawy pojazdów silnikowych, motocykli i skuterów śnieżnych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
l) 5. Usługi w zakresie konserwacji i naprawy wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego (*) (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	UE: wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż, z wyjątkiem: BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, UK dla CPC 633, 8861, 8866; BG dla usług w zakresie naprawy artykułów użytku osobistego i domowego (z wyjątkiem biżuterii): CPC 63301, 63302, część 63303, 63304, 63309; AT dla CPC 633, 8861-8866; EE, FI, LV, LT dla CPC 633, 8861-8866; CZ, SK dla CPC 633, 8861-8865; oraz SI dla CPC 633, 8861, 8866.
m) Usługi sprzątania budynków (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: wymóg obywatelstwa dla specjalistów.
n) Usługi fotograficzne (CPC 875)	HR, LV: wymóg obywatelstwa w odniesieniu do specjalistycznych usług fotograficznych. PL: wymóg obywatelstwa w odniesieniu do usług fotografii lotniczej.
p) Usługi poligraficzne i wydawnicze (CPC 88442)	HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla wydawców. SE: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w przypadku wydawców oraz właścicieli wydawnictw i drukarni. IT: właściciele wydawnictwa i drukarni oraz wydawcy muszą być obywatelami państwa członkowskiego.
q) Usługi związane z organizowaniem konferencji (część CPC 87909)	SI: wymóg obywatelstwa.
r) 1. Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	FI: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla certyfikowanych tłumaczy pisemnych. DK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla uprawnionych publicznych tłumaczy pisemnych i ustnych, o ile Duński Urząd ds. Działalności Gospodarczej nie odstąpi od tego wymogu.
r) 3. Usługi świadczone przez agencje inkasa (CPC 87902)	BE, EL: wymóg obywatelstwa. IT: bez zobowiązań.
r) 4. Usługi świadczone przez biura kredytowe (CPC 87901)	BE, EL: wymóg obywatelstwa. IT: bez zobowiązań.

(*) Usługi konserwacji i naprawy sprzętu transportowego (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) znajdują się pod pozycjami 6.F. l) 1. do 6.F.l) 4.
Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845) znajdują się pod pozycją 6.B. Usługi informatyczne.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
r) 5. Usługi powielania (CPC 87904) ⁽¹⁾	UE: wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.
8. BUDOWNICTWO I POKREWNE USŁUGI INŻYNIERSKIE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	BG: specjaliści zagraniczni muszą posiadać co najmniej dwa lata doświadczenia w dziedzinie budownictwa.
9. USŁUGI W ZAKRESIE DYSTRYBUCJI (wyluczając dystrybucję broni, amunicji i materiałów wojskowych)	
C. Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej ⁽²⁾	
c) Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej dotyczące żywności (CPC 631)	FR: warunek obywatelstwa dla dystrybutorów tytoniu („ <i>buraliste</i> ”).
10. USŁUGI W ZAKRESIE EDUKACJI (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	
A. Usługi szkolnictwa podstawowego (CPC 921)	FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak obywatele Republiki Mołdawii mogą uzyskać zgodę właściwych organów na założenie i kierowanie placówką oświatową oraz na nauczanie. IT: wymóg obywatelstwa dla usługodawców, którzy są uprawnieni do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. EL: wymóg obywatelstwa dla nauczycieli.
B. Usługi szkolnictwa średniego (CPC 922)	FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak obywatele Republiki Mołdawii mogą uzyskać zgodę właściwych organów na założenie i kierowanie placówką oświatową oraz na nauczanie. IT: wymóg obywatelstwa dla usługodawców, którzy są uprawnieni do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. EL: wymóg obywatelstwa dla nauczycieli. LV: wymóg obywatelstwa dla osób świadczących usługi edukacyjne w zakresie zawodowego i technicznego szkolnictwa średniego dla uczniów niepełnosprawnych (CPC 9224).

⁽¹⁾ Nie obejmuje usług poligraficznych, których dotyczy CPC 88442, i które znajdują się pod pozycją 6.F p).

⁽²⁾ Nie obejmuje usług konserwacji i naprawy, które znajdują się w dziale „USŁUGI BIZNESOWE” pod pozycjami 6.B. i 6.F.I). Nie obejmuje usług w zakresie detalicznej sprzedaży produktów energetycznych, które znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 19.E i 19.F.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	<p>FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak obywatele Republiki Mołdawii mogą uzyskać zgodę właściwych organów na założenie i kierowanie placówką oświatową oraz na nauczanie.</p> <p>CZ, SK: wymóg obywatelstwa dla osób świadczących usługi szkolnictwa wyższego, wyłączając usługi w zakresie edukacji technicznej i zawodowej po zakończeniu szkoły średniej (CPC 92310).</p> <p>IT: wymóg obywatelstwa dla usługodawców, którzy są uprawnieni do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo.</p> <p>DK: warunek obywatelstwa dla profesorów.</p>
12. USŁUGI FINANSOWE	
A. Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami	<p>AT: zarząd oddziału musi składać się z dwóch osób fizycznych zamieszkałych w Austrii.</p> <p>EE: w przypadku ubezpieczeń bezpośrednich, organ zarządzający ubezpieczeniowej spółki akcyjnej z udziałem kapitału osoby fizycznej lub prawnej z Republiki Mołdawii może mieć w swoim składzie obywateli Republiki Mołdawii jedynie proporcjonalnie do udziału osoby fizycznej lub prawnej z Republiki Mołdawii, przy czym liczba ta nie może przekraczać połowy członków organu zarządzającego. Szef kierownictwa firmy zależnej lub spółki niezależnej musi mieć miejsce stałego zamieszkania w Estonii.</p> <p>ES: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla osób wykonujących zawód aktuarusza (lub dwa lata doświadczenia)</p> <p>FI: dyrektorzy zarządzający oraz przynajmniej jeden audytor zakładu ubezpieczeń muszą mieć miejsce zamieszkania w UE, chyba że właściwe organy przyznały zwolnienie. Agent zakładu ubezpieczeń z Republiki Mołdawii musi posiadać miejsce zamieszkania w Finlandii, chyba że towarzystwo posiada swoją główną siedzibę w UE.</p> <p>HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla osób wykonujących zawód aktuarusza.</p>
B. Usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)	<p>BG: obowiązuje wymóg w zakresie miejsca stałego zamieszkania w Bułgarii dla dyrektorów wykonawczych i personelu zarządzającego.</p> <p>FI: dyrektorzy zarządzający oraz przynajmniej jeden audytor instytucji kredytowej musi mieć miejsce zamieszkania w UE, chyba że fiński organ nadzoru finansowego przyznał zwolnienie.</p> <p>HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. Zarząd kieruje działalnością instytucji kredytowej z terytorium Republiki Chorwacji. Przynajmniej jeden członek zarządu musi płynnie posługiwać się językiem chorwackim.</p> <p>IT: w przypadku działalności „promotori di servizi finanziari” (handlowców finansowych), obowiązuje wymóg w zakresie miejsca zamieszkania na terytorium jednego z państw członkowskich.</p> <p>LT: co najmniej jedna osoba z kierownictwa administracji banku musi mieć miejsce stałego zamieszkania w Republice Litewskiej.</p> <p>PL: wymóg obywatelstwa przynajmniej jednego członka kadry zarządzającej banku.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
13. USŁUGI W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA I USŁUGI SPOŁECZNE (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	
A. Usługi szpitalne (CPC 9311) B. Usługi pogotowia ratunkowego (CPC 93192) C. Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie inne niż usługi szpitalne (CPC 93193) E. Usługi społeczne (CPC 933)	<p>FR: dostęp do funkcji kierowniczych wymaga uzyskania zezwolenia. Przy wydawaniu zezwolenia brana jest pod uwagę dostępność miejscowej kadry kierowniczej.</p> <p>HR: wszystkie osoby świadczące usługi pacjentom bezpośrednio/zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową.</p> <p>LV: test potrzeb ekonomicznych dla lekarzy, dentyków, położnych, pielęgniarek, fizykoterapeutów oraz innych osób zajmujących się działalnością paramedyczną.</p> <p>PL: wykonywanie zawodów medycznych przez cudzoziemców uwarunkowane jest zezwoleniem. Zagraniczni lekarze mają ograniczone prawa wyborcze w izbach zawodowych.</p>
14. USŁUGI ZWIĄZANE Z TURYSTYKĄ I PODRÓŻAMI	
A. Hotele, restauracje i catering (CPC 641, CPC 642 i CPC 643) wyłączając catering w środkach transportu lotniczego (1)	<p>BG: liczba zagranicznych członków kierownictwa nie może być większa niż liczba członków kierownictwa będących obywatelami Bułgarii w przypadku, gdy poziom publicznego udziału (własność skarbu państwa lub samorządów) w kapitale zakładowym bułgarskiej spółki przekracza 50 %.</p> <p>HR: wymóg obywatelstwa dla usług gastronomicznych i hotelowych w gospodarstwach domowych i gospodarstwach wiejskich.</p>
B. Usługi biur podróży i organizatorów wyjazdów grupowych (włącznie z pilotami wycieczek) (CPC 7471)	<p>BG: liczba zagranicznych członków kierownictwa nie może być większa niż liczba członków kierownictwa będących obywatelami Bułgarii w przypadku, gdy poziom publicznego udziału (własność skarbu państwa lub samorządów) w kapitale zakładowym bułgarskiej spółki przekracza 50 %.</p> <p>HR: wymóg zatwierdzenia przez Ministerstwo Turystyki w przypadku stanowiska kierownika biura.</p>
C. Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	<p>BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, LT, MT, PL, PT, SK: wymóg obywatelstwa.</p> <p>IT: przewodnicy turystyczni spoza państw UE muszą uzyskać odpowiednią licencję.</p>
15. USŁUGI W ZAKRESIE REKREACJI, KULTURY I SPORTU (inne niż usługi audiowizualne)	
A. Usługi rozrywkowe (obejmujące między innymi teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki) (CPC 9619)	<p>FR: dostęp do funkcji kierowniczych wymaga uzyskania zezwolenia. W przypadku zezwolenia na okres przekraczający dwa lata jego uzyskanie podlega wymogowi obywatelstwa.</p>

(1) Catering w środkach transportu lotniczego znajduje się w dziale USŁUGI POMOCNICZE DLA TRANSPORTU pod pozycją 17.E a) Usługi obsługi naziemnej.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
16. USŁUGI TRANSPORTOWE	
A. Transport morski	
a) Międzynarodowy transport pasażerski (CPC 7211 bez krajowego transportu kabotażowego).	UE: wymóg obywatelstwa dla załóg statków. AT: wymóg obywatelstwa dla większości dyrektorów zarządzających.
b) Międzynarodowy transport towarowy (CPC 7212 bez krajowego transportu kabotażowego)	
D. Transport drogowy	
a) Transport pasażerski (CPC 7121 i CPC 7122)	AT: wymóg obywatelstwa dla osób i udziałowców uprawnionych do reprezentowania osoby prawnej lub spółki osobowej. DK, HR: wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla personelu zarządzającego. BG, MT: wymóg obywatelstwa.
b) Transport towarowy (CPC 7123, wyłączając samodzielną przesyłkę pocztowych i kurierskich ⁽¹⁾).	AT: wymóg obywatelstwa dla osób i udziałowców uprawnionych do reprezentowania osoby prawnej lub spółki osobowej. BG, MT: wymóg obywatelstwa. HR: wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla personelu zarządzającego.
E. Transport rurociągami towarów innych niż paliwo ⁽²⁾ (CPC 7139)	AT: wymóg obywatelstwa dla dyrektorów zarządzających.
17. USŁUGI POMOCNICZE W BRANŻY TRANSPORTOWEJ ⁽³⁾	
A. Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego	AT: wymóg obywatelstwa dla większości dyrektorów zarządzających. BG, MT: wymóg obywatelstwa.
a) Usługi w zakresie przeładunku towarów przewożonych drogą morską	DK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla usług w zakresie odprawy celnej.
b) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (część CPC 742)	EL: wymóg obywatelstwa dla osób świadczących usługi w zakresie odprawy celnej.
c) Usługi w zakresie odprawy celnej	
d) Usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania	
e) Usługi agencji morskich	

⁽¹⁾ Część CPC 71235, która znajduje się w dziale USŁUGI KOMUNIKACYJNE pod pozycją 7.A. Usługi pocztowe i kurierskie.

⁽²⁾ Transport paliwa rurociągami znajduje się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 19.B.

⁽³⁾ Nie obejmuje usług w zakresie konserwacji i naprawy sprzętu transportowego, które znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycjami 6.F. l) 1 do 6.F.l) 4.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
f) Usługi spedycji morskiej g) Najem statków z załogą (CPC 7213) h) Usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7214) i) Usługi wspierające w branży transportu morskiego (część CPC 745) j) Pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (wyłączając catering) (część CPC 749)	
D. Usługi pomocnicze w branży transportu drogowego d) Najem użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą (CPC 7124)	AT: wymóg obywatelstwa dla osób i udziałowców uprawnionych do reprezentowania osoby prawnej lub spółki osobowej. BG, MT: wymóg obywatelstwa.
F. Usługi pomocnicze w branży transportu rurociągami towarów innych niż paliwo ⁽¹⁾ a) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania towarów innych niż paliwo transportowane rurociągami (część CPC 742)	AT: wymóg obywatelstwa dla dyrektorów zarządzających.
19. USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII	
A. Usługi związane z górnictwem (CPC 883) ⁽²⁾	SK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.
20. POZOSTAŁE USŁUGI GDZIE INDEJ NIESKLASYFIKOWANE	
a) Usługi w zakresie prania, czyszczenia i farbowania (CPC 9701)	UE: wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.

⁽¹⁾ Usługi pomocnicze w branży transportu paliwa rurociągami znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 19.C.

⁽²⁾ Obejmuje następujące usługi świadczone na podstawie wynagrodzenia lub umowy: usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do górnictwa, przygotowanie terenu, montaż urządzeń wiertniczych, wiercenie, usługi dotyczące usuwania pozostałości z odwiertów, usługi związane z orurowaniem, zapewnianie i obsługa płuczki wiertniczej, kontrola ciał stałych, specjalne czynności wiertnicze głębokie i roboty ratunkowe, geologia terenów odwiertów i kontrola odwiertu, usuwanie rdzenia, testowanie odwiertów, usługi w zakresie obsługi odwiertu urządzeniami liniowymi, zapewnianie i obsługa cieczy roboczych (solanek), dostawa i montaż urządzeń stosowanych przy opróbowaniu i zbrojeniu otworów wiertniczych, cementowanie (pompowanie ciśnieniowe), usługi stymulacji (szczelinowanie, kwasowanie oraz pompowanie ciśnieniowe), usługi w zakresie remontów kapitalnych i napraw otworów wiertniczych, zamykanie i likwidowanie otworów wiertniczych.

Nie obejmuje bezpośredniego dostępu do surowców naturalnych lub ich eksploatacji.

Nie obejmuje prac przygotowawczych w terenie pod wydobycie surowców innych niż ropa naftowa i gaz (CPC 5115), które znajdują się w dziale 8. BUDOWNICTWO I POKREWNE USŁUGI INŻYNIERSKIE

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) Usługi fryzjerskie (CPC 97021)	UE: wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.
c) Zabiegi kosmetyczne, usługi manicure i pedicure (CPC 97022)	UE: wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.
d) Pozostałe usługi upiększające gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 97029)	UE: wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.
e) Usługi spa i masaże nieterapeutyczne, o ile wykonywane są jako usługi relaksacji fizycznej, a nie dla celów medycznych lub rehabilitacyjnych (!) (CPC ver. 1.0 97230)	UE: wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.

(!) Masaże terapeutyczne i usługi kuracji cieplnych znajdują się pod pozycją 6.A.h) „Usługi medyczne i stomatologiczne”, 6.A.j) 2. Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny oraz usługi w zakresie ochrony zdrowia (13.A i 13.C).

ZAŁĄCZNIK XXVII-D

WYKAZ ZASTRZEŻEŃ DOTYCZĄCYCH USŁUGODAWCÓW KONTRAKTOWYCH I OSÓB WYKONUJĄCYCH WOLNE ZAWODY (UNIA)

1. Strony zezwalają na świadczenie usług na swoim terytorium przez usługodawców kontraktowych i osoby wykonujące wolne zawody pochodzące z drugiej Strony poprzez obecność osób fizycznych, zgodnie z art. 217 i 218 niniejszego Układu, w odniesieniu do rodzajów działalności gospodarczej wymienionych poniżej i z zastrzeżeniem odpowiednich ograniczeń.
2. Wykaz składa się z następujących elementów:
  - a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym mają zastosowanie ograniczenia; oraz
  - b) drugiej kolumny opisującej obowiązujące ograniczenia.

Jeżeli kolumna, o której mowa w lit. b), zawiera jedynie zastrzeżenia obowiązujące w określonych państwach członkowskich, państwa członkowskie niewymienione w niej przyjmują zobowiązania w danym sektorze bez zastrzeżeń (brak zastrzeżeń obowiązujących w określonych państwach członkowskich w danym sektorze pozostaje bez uszczerbku dla mogących obowiązywać zastrzeżeń horyzontalnych lub zastrzeżeń w danym sektorze w całej Unii).

Unia nie podejmuje żadnych zobowiązań dotyczących usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody w żadnych sektorach działalności gospodarczej innych niż te wyraźnie wskazane w poniższym wykazie.
3. Przy identyfikacji poszczególnych sektorów lub podsektorów:
  - a) CPC oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC prov, 1991; oraz
  - b) CPC ver. 1.0 oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC ver 1.0, 1998.
4. Zobowiązania dotyczące usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody nie mają zastosowania w przypadku, gdy zamiar lub rezultat związany z ich tymczasową obecnością zakłóca lub w inny sposób wpływa na wynik wszelkich sporów lub negocjacji między pracownikami i pracodawcami.
5. Poniższy wykaz nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów i procedur licencyjnych, jeżeli nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 217 i art. 218 niniejszego Układu. Środki te (na przykład konieczność uzyskania licencji, konieczność uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych), nawet jeśli nie są wymienione poniżej, w każdym wypadku mają zastosowanie do usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody z Republiki Mołdawii.
6. Wszystkie inne wymogi przepisów ustawowych i wykonawczych UE i jej państw członkowskich dotyczące środków odnoszących się do wjazdu, pobytu, pracy i zabezpieczenia społecznego mają nadal zastosowanie, włączając regulacje dotyczące okresu pobytu, minimalnej płacy, jak również układów zbiorowych w sprawie płac.
7. Poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez jedną ze Stron.
8. Poniższy wykaz pozostaje bez wpływu na istnienie monopolu publicznych lub wyłącznych praw w odpowiednich sektorach, jak określiła Unia w załączniku XXVII-A do niniejszego Układu.
9. W sektorach, w których stosuje się testy potrzeb ekonomicznych, ich głównym kryterium będzie ocena odpowiedniej sytuacji rynkowej w państwie członkowskim lub w regionie, gdzie ma być świadczona usługa, z uwzględnieniem liczby istniejących usługodawców i wpływu na ich sytuację.

10. Prawa i obowiązki wynikające z poniższego wykazu nie są samowystarczalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw osobom fizycznym lub prawnym.

Strony zezwalają na świadczenie usług na swoim terytorium przez usługodawców kontraktowych pochodzących z drugiej Strony poprzez obecność osób fizycznych, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 217 ust. 1 niniejszego Układu, w następujących podsektorach:

1. Usługi prawne w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego (tj. niebędącego prawem UE)
2. Usługi rachunkowo-księgowe
3. Usługi w zakresie doradztwa podatkowego
4. Usługi architektoniczne, planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu
5. Usługi inżynierskie, kompleksowe usługi inżynierskie
6. Usługi informatyczne
7. Usługi badawczo-rozwojowe
8. Reklama
9. Usługi konsultingu w zakresie zarządzania
10. Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania
11. Usługi w zakresie badań i analiz technicznych
12. Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego
13. Usługi w zakresie naprawy i konserwacji sprzętu w kontekście umów dotyczących usług posprzedażnych i poleasingowych
14. Usługi w zakresie tłumaczeń pisemnych
15. usługi w zakresie badania terenu pod budowę
16. Usługi w zakresie ochrony środowiska
17. Usługi agencji turystycznych i biur podróży
18. Usługi rozrywkowe

Strony zezwalają na świadczenie usług na swoim terytorium przez usługodawców kontraktowych pochodzących z drugiej Strony poprzez obecność osób fizycznych, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 218 ust. 2, w następujących podsektorach:

- 1) Usługi prawne w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego (tj. niebędącego prawem UE)
- 2) Usługi architektoniczne, planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu
- 3) Usługi inżynierskie i kompleksowe usługi inżynierskie
- 4) Usługi informatyczne
- 5) Usługi konsultingu w zakresie zarządzania i usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania
- 6) Usługi w zakresie tłumaczeń pisemnych

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
WSZYSTKIE SEKTORY	Uznawanie UE: dyrektywy UE w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów mają zastosowanie wyłącznie do obywateli państw członkowskich. Prawo do wykonywania zawodu objętego regulacjami w jednym państwie członkowskim nie przyznaje prawa do wykonywania tego zawodu w innym państwie członkowskim. (1)
Usługi w zakresie doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego (tj. niebędącego prawem UE) (część CPC 861) (2)	AT, CY, DE, EE, IE, LU, NL, PL, PT, SE, UK: bez ograniczeń BE, ES, HR, IT, EL: test potrzeb ekonomicznych dla IP. LV: test potrzeb ekonomicznych dla usługodawców kontraktowych (CSS) BG, CZ, DK, FI, HU, LT, MT, RO, SI, SK: test potrzeb ekonomicznych.
	DK: wykonywanie działalności związanej z doradztwem prawnym ograniczone jest do prawników posiadających duńską licencję na wykonywanie zawodu. Uzyskanie duńskiej licencji na wykonywanie zawodu uwarunkowane jest zdaniem duńskiego egzaminu z zakresu prawa.
	FR: wymagane jest pełne (uproszczone) przyjęcie do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne drodze testu kwalifikacji. Dostęp prawników do zawodów „avocat auprès de la Cour de cassation” i „avocat auprès du Conseil d'Etat” jest ograniczony określoną liczbą dostępnych miejsc oraz podlega wymogowi obywatelstwa. HR: pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, wymagane do świadczenia usług w zakresie przedstawicielstwa prawnego, podlega wymogowi obywatelstwa.
Usługi rachunkowo-księgowo (CPC 86212 inne niż „usługi audytorskie”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	BE, CY, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT: pracodawca musi być członkiem odpowiedniej organizacji zawodowej w państwie rodzimym, o ile taka istnieje. FR: wymóg uzyskania zezwolenia. Świadczenie usług rachunkowo-księgowych jest uzależnione od decyzji Ministerstwa Gospodarki, Finansów i Przemysłu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.
Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863) (3)	BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT: pracodawca musi być członkiem odpowiedniej organizacji zawodowej w państwie rodzimym, o ile taka istnieje; wymóg obywatelstwa dla występowania w roli przedstawiciela przed właściwymi organami. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CY: bez zobowiązań w zakresie zeznań podatkowych. PT: bez zobowiązań. HR, HU: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.

(1) W celu uzyskania przez obywateli państw trzecich obowiązującego na terytorium całej UE uznania ich kwalifikacji, konieczne jest negocjowanie porozumienia o wzajemnym uznawaniu w ramach określonych w art. 222 niniejszego Układu.

(2) Świadczenie usług prawnych, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogowi uzyskania i procedurom mającym zastosowanie w państwach członkowskich. W przypadku prawników świadczących usługi prawne w zakresie międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego mogą one między innymi przyjmować formę zachowania zgodności z miejscowymi kodeksami etyki, stosowania krajowych tytułów (chyba że uzyskano prawo noszenia tytułu stosowanego w państwie przyjmującym), wymogów w zakresie ubezpieczeń, zwykłej rejestracji w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne państwa przyjmującego lub uproszczonego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne państwa przyjmującego w drodze testu kwalifikacji i ustanowienia oficjalnego miejsca stałego zamieszkania lub zarejestrowania siedziby w państwie przyjmującym.

(3) Nie obejmuje doradztwa prawnego i usług w zakresie przedstawicielstwa prawnego w sprawach podatkowych, które znajdują się w punkcie „Usługi w zakresie doradztwa prawnego” w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>Usługi architektoniczne oraz Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu (CPC 8671 i CPC 8674)</p>	<p>EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń BE, ES, HR, IT: test potrzeb ekonomicznych dla IP. LV: test potrzeb ekonomicznych dla usługodawców kontraktowych (CSS) FI: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. BG, CY, CZ, DE, FI, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. AT: wyłącznie dla usług w zakresie planowania, gdzie wymagany jest: test potrzeb ekonomicznych. HR, HU, SK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p>
<p>Usługi inżynierskie oraz Usługi inżynierskie kompleksowe (CPC 8672 i CPC 8673)</p>	<p>EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń BE, ES, HR, IT: test potrzeb ekonomicznych dla IP. LV: test potrzeb ekonomicznych dla usługodawców kontraktowych (CSS) FI: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. BG, CY, CZ, DE, FI, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. AT: wyłącznie dla usług w zakresie planowania, gdzie wymagany jest: test potrzeb ekonomicznych. HR, HU: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p>
<p>Usługi informatyczne (CPC 84)</p>	<p>EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: bez ograniczeń ES, IT: test potrzeb ekonomicznych dla IP. LV: test potrzeb ekonomicznych dla usługodawców kontraktowych (CSS) BE: test potrzeb ekonomicznych dla IP. AT, DE, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, RO, SK, UK: test potrzeb ekonomicznych. HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla CSS. bez zobowiązań dla osób wykonujących wolne zawody (IP).</p>
<p>Usługi badawczo-rozwojowe (CPC 851, 852, z wyjątkiem usług psychologów ⁽¹⁾, 853)</p>	<p>UE, z wyjątkiem BE: wymagana jest umowa o przyjęciu podpisana z zatwierdzoną organizacją badawczą ⁽²⁾. CZ, DK, SK: test potrzeb ekonomicznych. BE, UK: bez zobowiązań. HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p>
<p>Reklama (CPC 871)</p>	<p>BE, CY, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT, BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych.</p>
<p>Usługi konsultingu w zakresie zarządzania (CPC 865)</p>	<p>DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń ES, IT: test potrzeb ekonomicznych dla IP. BE, HR: test potrzeb ekonomicznych dla IP. AT, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych.</p>
<p>Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania (CPC 866)</p>	<p>DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń BE, ES, HR, IT: test potrzeb ekonomicznych dla IP. AT, BG, CY, CZ, FI, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. HU: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług arbitrażowych i polubownych (CPC 86602), dla których: bez zobowiązań.</p>

⁽¹⁾ Część CPC 85201, która znajduje się w dziale „Usługi medyczne i stomatologiczne”.

⁽²⁾ Dla wszystkich państw członkowskich z wyjątkiem DK zatwierdzenie organizacji badawczej oraz umowa o przyjęciu muszą spełniać warunki określone zgodnie z dyrektywą 2005/71/WE.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych.
Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. DE: bez zobowiązań dla geodetów wyznaczanych przez organy publiczne. FR: bez zobowiązań dla wykonywania usług geodezyjnych związanych z ustanawianiem praw własności i prawem ziemskim. BG: bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: bez ograniczeń AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. UK: bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa sprzętu transportu kolejowego (część CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: bez ograniczeń AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. UK: bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz sprzętu transportu drogowego (CPC 6112, CPC 6122, część CPC 8867 i część CPC 8868)	BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: bez ograniczeń AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. UK: bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części (część CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: bez ograniczeń AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. UK: bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych.
Tłumaczenia pisemne (CPC 87905, z wyjątkiem tłumaczeń urzędowych lub przysięgłych)	DE, EE, FR, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń BE, ES, IT, EL: test potrzeb ekonomicznych dla IP. CY, LV: test potrzeb ekonomicznych dla usługodawców kontraktowych (CSS) AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. HR: bez zobowiązań dla osób wykonujących wolne zawody (IP).

⁽¹⁾ Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845) znajdują się pod pozycją „Usługi informatyczne”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie badania terenu pod budowę (CPC 5111)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, LV, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych.
Usługi w zakresie ochrony środowiska (CPC 9401 ⁽¹⁾ , CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404 ⁽²⁾ , część CPC 94060 ⁽³⁾ , CPC 9405, część CPC 9406, CPC 9409)	BE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, LT, LV, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych.
Usługi biur podróży i organizatorów wyjazdów grupowych (włącznie z pilotami wycieczek ⁽⁴⁾) (CPC 7471)	AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: bez ograniczeń BG, EL, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. BE, CY, DK, FI, IE: bez zobowiązań, z wyjątkiem pilotów wycieczek (osób, których zadaniem jest towarzyszenie grupie wycieczkowej składającej się przynajmniej z 10 osób, bez występowania w charakterze przewodników w określonych miejscach). HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. UK: bez zobowiązań.
Usługi rozrywkowe inne niż usługi audiowizualne (obejmujące między innymi teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki) (CPC 9619)	BG, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE: mogą być wymagane zaawansowane kwalifikacje ⁽⁵⁾ . Test potrzeb ekonomicznych. AT: zaawansowane kwalifikacje i test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem osób, których przedmiotem głównej działalności zawodowej są sztuki piękne, uzyskujących większą część swojego dochodu z tej działalności i pod warunkiem że osoby takie nie mogą prowadzić żadnej innej działalności handlowej w Austrii, w którym to przypadku: bez ograniczeń FR: bez zobowiązań dla CSS, z wyjątkiem przypadków gdy: — zezwolenie na pracę zostaje udzielone na okres nieprzekraczający dziewięciu miesięcy, z możliwością przedłużenia na okres trzech miesięcy. — test potrzeb ekonomicznych — przedsiębiorstwo rozrywkowe zobowiązane jest wpłacić podatek do <i>Office Français de l'Immigration et de l'Intégration</i> . CY: test potrzeb ekonomicznych dla usług w zakresie koncertów na żywo, cyrków i dyskotek. SI: czas trwania pobytu jest ograniczony do 7 dni na jedną imprezę. W przypadku usług związanych z cyrkiem i parkami rozrywki, czas trwania pobytu jest ograniczony do maksymalnie 30 dni na rok kalendarzowy. BE, UK: bez zobowiązań.

⁽¹⁾ Odpowiadają usługom kanalizacyjnym.

⁽²⁾ Odpowiada usługom oczyszczania spalin.

⁽³⁾ Odpowiada częściom pozycji „Usługi związane z ochroną przyrody i krajobrazu”.

⁽⁴⁾ Usługodawcy, których zadaniem jest towarzyszenie grupie wycieczkowej składającej się przynajmniej z 10 osób, bez występowania w charakterze przewodników w określonych miejscach.

⁽⁵⁾ W przypadku gdy kwalifikacje nie zostały uzyskane na terytorium UE i jej państw członkowskich, zainteresowane państwo członkowskie może ocenić, czy są one równoważne kwalifikacjom wymaganym na jego terytorium.

ZAŁĄCZNIK XXVII-E

WYKAZ ZASTRZEŻEŃ DOTYCZĄCYCH PROWADZENIA PRZEDSIĘBIORSTWA (REPUBLIKA MOLDAWII)

1. W poniższym wykazie wskazano rodzaje działalności gospodarczej, w przypadku których zastrzeżenia Republiki Mołdawii na podstawie art. 205 ust. 1 niniejszego Układu dotyczące traktowania narodowego lub traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania mają zastosowanie do przedsiębiorstw i inwestorów z Unii.

Wykaz składa się z następujących elementów:

- a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym mają zastosowanie ograniczenia;
  - b) drugiej kolumny opisującej zastrzeżenia mające zastosowanie w sektorze lub podsektorze wskazanym w pierwszej kolumnie.
2. Przy identyfikacji poszczególnych sektorów lub podsektorów:
- a) CPC oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC prov, 1991;
  - b) CPC ver. 1.0 oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC ver 1.0, 1998.
3. Zgodnie z art. 202 ust. 1 niniejszego Układu poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez Strony.
4. Zgodnie z art. 205 niniejszego Układu niedyskryminacyjne wymogi, takie jak te dotyczące formy prawnej lub obowiązku uzyskania licencji lub zezwoleń, mające zastosowanie do wszystkich usługodawców działających na terytorium bez rozróżnienia pod względem obywatelstwa lub przynależności państwowej, miejsca zamieszkania lub równoważnych kryteriów, nie są wymienione w niniejszym załączniku, ponieważ Układ nie ma na nie wpływu.
5. Prawa i obowiązki wynikające z poniższego wykazu nie są samowytłaczalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw poszczególnym osobom fizycznym ani osobom prawnym.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>I. ZASTRZEŻENIA HORYZONTALNE</p> <p>Zastrzeżenia obejmują wszystkie sektory</p>	<p>Grunt</p> <p>Zezwala się na dzierżawę gruntu przez okres nieprzekraczający 99 lat.</p> <p>Zagraniczny usługodawca może nabywać grunt, z wyjątkiem gruntów rolnych i gruntów leśnych.</p>
<p>I. ZASTRZEŻENIA SZCZEGÓLNE</p> <p>1. USŁUGI BIZNESOWE</p> <p>A. Wolne zawody</p> <p>a) Usługi prawne:</p> <p>— Ograniczone w odniesieniu do konsultacji dotyczących prawa kraju przyjmującego; (CPC 861)</p>	<p>Usługi prawne związane z reprezentowaniem przed sądami i innymi organami publicznymi mogą być świadczone przez prawników z państwa członkowskiego UE po utworzeniu spółki z lokalnym prawnikiem lub po rocznym stażu służącym uzyskaniu licencji w Republice Mołdawii.</p> <p>Usługi doradztwa prawnego, z wyjątkiem reprezentowania przed sądami i innymi organami publicznymi, mogą być świadczone po wcześniejszej rejestracji w specjalnym rejestrze Rady Izby Adwokackiej.</p> <p>Usługi tłumaczeń pisemnych lub ustnych dla organów sądowych mogą być świadczone po uprzednim uznaniu zaświadczenia tłumacza przysięgłego (ustnego/pisemnego) wydanego w innym państwie przez Komisję Atestacyjną przy Ministerstwie Sprawiedliwości.</p> <p>Usługi mediacyjne mogą być świadczone przez osobę posiadającą licencję mediatora w innym państwie po zatwierdzeniu przez Radę ds. Mediacji.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>h) Prywatne usługi medyczne i stomatologiczne (CPC 9312) (CPC 9312 z wyłączeniem usług świadczonych przez sektor publiczny)</p> <p>F. Pozostałe usługi biznesowe</p> <p>k) Usługi rekrutacji i pozyskiwania personelu (CPC 872);</p> <p>l) Usługi dochodzeniowe, detektywistyczne i ochroniarskie (CPC 873);</p> <p>2. USŁUGI KOMUNIKACYJNE</p> <p>A. Usługi pocztowe</p> <p>a) Międzynarodowe usługi pocztowe, a także usługi poczty krajowej dotyczące listów o wadze do 350 gramów; (CPC 7511)</p> <p>7. USŁUGI FINANSOWE</p> <p>Sektor bankowy i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)</p> <p>Uczestnictwo w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu emisji i inwestycjach (publicznych lub prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczenie usług z tym związanych.</p>	<p>Usługi syndyka masy upadłościowej mogą być świadczone po odbyciu rocznego stażu i po zdaniu egzaminu w Komisji ds. certyfikacji i dyscypliny przy Ministerstwie Sprawiedliwości.</p> <p>Wymóg obywatelstwa dla notariuszy i komorników sądowych.</p> <p>Wykonywanie zawodów medycznych przez cudzoziemców uwarunkowane jest zezwoleniem lokalnego organu ds. zdrowia, wydawanym w oparciu o test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>Usługi mogą być świadczone wyłącznie poprzez osoby prawne zarejestrowane w Republice Mołdawii.</p> <p>Monopol państwowego przedsiębiorstwa „Posta Moldova”.</p> <p>Narodowy Bank Mołdawii jest rządową agencją budżetową na rynku weksli skarbowych.</p>

ZAŁĄCZNIK XXVII-F

WYKAZ ZOBOWIĄZAŃ DOTYCZĄCYCH TRANSGRANICZNEGO ŚWIADCZENIA USŁUG

(REPUBLIKA MOŁDAWII)

1. W poniższym wykazie zobowiązań wskazano rodzaje działalności gospodarczej zliberalizowane przez Republikę Mołdawii zgodnie z art. 212 niniejszego Układu oraz, w drodze zastrzeżeń, ograniczenia dostępu do rynku i traktowania narodowego, które mają w tych rodzajach działalności zastosowanie do usług i usługodawców pochodzących z Unii.

Wykaz składa się z następujących elementów:

- a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym podjęto zobowiązanie;
- b) drugiej kolumny opisującej zastrzeżenia mające zastosowanie w sektorze lub podsektorze wskazanym w pierwszej kolumnie.

Sektory lub podsektory niewymienione w poniższym wykazie nie są objęte zobowiązaniami.

2. Przy identyfikacji poszczególnych sektorów lub podsektorów:
  - a) CPC oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC prov, 1991;
  - b) CPC ver. 1.0 oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC ver 1.0, 1998.
3. Poniższy wykaz nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów i procedur licencyjnych, jeżeli nie stanowią one ograniczenia dotyczącego dostępu do rynku lub traktowania narodowego w rozumieniu art. 210 i 211 niniejszego Układu. Środki te (na przykład konieczność uzyskania zezwolenia, obowiązki świadczenia usługi powszechnej, konieczność uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, niedyskryminacyjny wymóg określający, że pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach ochrony środowiska lub obszarach o szczególnych walorach historycznych i artystycznych), nawet jeśli nie są wymienione, w każdym wypadku mają zastosowanie do inwestorów drugiej Strony.
4. Poniższy wykaz pozostaje bez uszczerbku dla wykonalności sposobu 1 w niektórych sektorach i podsektorach usług oraz dla istnienia monopolii publicznych i wyłącznych praw opisanych w wykazie zobowiązań dotyczących zakładania przedsiębiorstw.
5. Zgodnie z art. 202 ust. 3 niniejszego Układu poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez Strony.
6. Prawa i obowiązki wynikające z niniejszego wykazu zobowiązań nie są samowystarczalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw poszczególnym osobom fizycznym lub osobom prawnym.
7. Sposób 1 i sposób 2 odnoszą się do sposobów świadczenia usług, odpowiednio zgodnie z opisem w art. 203 ust. 13 lit. a) i b) niniejszego Układu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
I. ZOBOWIĄZANIA SZCZEGÓLNE	
1. USŁUGI BIZNESOWE	
A. Wolne zawody	
a) Usługi prawne:	
— z wyjątkiem doradztwa w zakresie prawa kraju rodzimego i prawa międzynarodowego;	(1) Bez zobowiązań, z wyjątkiem sporządzania dokumentów prawnych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
(CPC 861)	(2) Bez ograniczeń
— Doradztwo w zakresie prawa kraju rodzimego, prawa państwa trzeciego i prawa międzynarodowego;	(1) Bez ograniczeń
(część CPC 861)	(2) Bez ograniczeń
b) Usługi rachunkowo-księgowe i audytorskie (CPC 862);	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
c) Usługi podatkowe (CPC 863);	
d) Usługi architektoniczne (CPC 8671);	
e) Usługi inżynierskie (CPC 8672);	
f) Usługi inżynierskie kompleksowe (CPC 8673);	
g) Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu (CPC 8674);	
h) Prywatne usługi medyczne i stomatologiczne (CPC 9312) (CPC 9312 z wyłączeniem usług świadczonych przez sektor publiczny)	(1) Bez ograniczeń (2) Systemy publicznego ubezpieczenia zdrowotnego nie pokrywają kosztów opieki medycznej zapewnianej za granicą.
i) Usługi weterynaryjne (CPC 932)	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
j) Usługi świadczone przez położne, pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (CPC 93191 z wyłączeniem usług świadczonych w sektorze publicznym)	(1) Bez ograniczeń (2) Systemy publicznego ubezpieczenia nie pokrywają kosztów zagranicznych usług medycznych, z których skorzystano za granicą.
B. Usługi informatyczne	
a) Usługi doradztwa w zakresie instalacji sprzętu komputerowego (CPC 841);	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
b) Usługi w zakresie implementacji oprogramowania (CPC 842);	
c) Usługi w zakresie przetwarzania danych (CPC 843);	
d) Usługi baz danych (CPC 844);	
e) Pozostałe (CPC 845 + 849).	

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Usługi badawczo-rozwojowe	
a) Usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych (CPC 851); b) Usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych (CPC 852); c) Interdyscyplinarne usługi badawczo-rozwojowe (CPC 853).	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
D. Usługi w zakresie nieruchomości	
a) Związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi (CPC 821); b) Na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 822).	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
E. Usługi najmu lub dzierżawy bez obsługi	
a) W odniesieniu do statków (CPC 83103); b) W odniesieniu do statków powietrznych (CPC 83104); c) W odniesieniu do pozostałego sprzętu transportowego (CPC 83101 + 83102 + 83105); d) W odniesieniu do pozostałych maszyn i urządzeń (CPC 83106-83109);	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
e) Pozostałe (CPC 832), w tym wstępnie zapisane kasety wideo i dyski optyczne do użytku w domowym sprzęcie rozrywkowym.	
F. Pozostałe usługi biznesowe	
a) Usługi reklamowe (CPC 871); b) Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864);	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
c) Usługi konsultingu w zakresie zarządzania (CPC 865); d) Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania (CPC 866); e) Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676); f) Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (CPC 881);	

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
g) Usługi związane z rybołówstwem (CPC 882); h) Usługi związane z górnictwem (CPC 883 + 5115); i) Usługi związane z produkcją (CPC 884 + 885); (z wyjątkiem 88442);	
j) Usługi związane z dystrybucją energii (CPC 887);	
k) Usługi rekrutacji i pozyskiwania personelu (CPC 872);	
l) Usługi detektywistyczne i ochroniarskie (CPC 873);	
m) Powiązane usługi w zakresie konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675); n) Konserwacja i naprawa sprzętu (z wyłączeniem statków morskich i powietrznych lub innych środków transportu) (CPC 633 + 8861-8866); o) Usługi sprzątanía budynków (CPC 874);	
p) Usługi fotograficzne (CPC 875); q) Usługi związane z pakowaniem (CPC 876); r) Usługi poligraficzne i wydawnicze (CPC 88442); s) Usługi związane z organizowaniem konferencji (CPC 87909*); t) Pozostałe (CPC 8790).	
2. USŁUGI KOMUNIKACYJNE	
A. Usługi pocztowe	
a) Międzynarodowe usługi pocztowe, a także usługi poczty krajowej dotyczące listów o wadze do 350 gramów (CPC 7511);	(1) Monopol państwowego przedsiębiorstwa „Posta Moldova”. (2) Bez ograniczeń
b) Usługi pocztowe związane z dostarczaniem paczek (CPC 75112);	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
c) Usługi okienka pocztowego (CPC 75113).	

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Usługi kurierskie (CPC 7512)	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
C. Usługi w zakresie telekomunikacji	
(a) Usługi telefonii publicznej; (CPC 7521);	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
b) Usługi analogowej telefonii komórkowej (CPC 75213,1);	
c) Usługi cyfrowej telefonii komórkowej (CPC 75213,2);	
d) Usługi łączności ruchomej (CPC 75213): — usługi przywoływania, (CPC 75291), — Usługi ruchomej transmisji danych;	
e) Komunikacja satelitarna;	
f) Usługi związane z sieciami komercyjnymi (CPC 7522);	
g) Usługi przekazywania danych metodą komutacji pakietów (CPC 75232);	
h) Usługi przekazywania danych metodą komutacji łączy (CPC 7523*);	
i) Usługi telegraficzne i teleksowe (CPC 7522 i 7523)	
j) Usługi w zakresie przekazywania danych za pomocą faksu (CPC 7521*+7529*);	
k) Usługi dotyczące prywatnych łączy dzierżawionych (CPC 7522*+7523*);	
l) Poczta elektroniczna (CPC 7523*);	
m) Poczta głosowa (CPC 7523*);	
n) Uzyskiwanie informacji i przeszukiwanie baz danych on-line (CPC 7523*);	
o) Elektroniczna wymiana danych (EDI) (CPC 7523*);	

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
p) Zaawansowane/związane z wartością dodaną usługi świadczone za pośrednictwem faksu, łącznie z przechowywaniem i przesyłaniem, przechowywaniem i wyszukiwaniem (CPC 7523*);	
q) Usługi w zakresie konwersji kodu i protokołu (CPC niedostępny) r) Usługi informacji on-line lub przetwarzania danych (łącznie z przetwarzaniem transakcji) (CPC 843); s) Pozostałe usługi telekomunikacyjne (CPC 7529); t) Pozostałe (CPC 7549).	
3. BUDOWNICTWO I POKREWNE USŁUGI INŻYNIERSKIE	
a) Roboty ogólnobudowlane związane ze wznoszeniem budynków (CPC 512); b) Roboty ogólnobudowlane w zakresie inżynierii lądowej (CPC 513);	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
c) Prace instalacyjne i montażowe (CPC 514 + 516); d) Roboty wykończeniowe przy budynkach (CPC 517); e) Pozostałe (CPC 511 + 515 + 518).	
4. USŁUGI W ZAKRESIE DYSTRYBUCJI	
a) Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje (CPC 621); b) Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej (CPC 611, 622);	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
c) Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (CPC 611 + 613 + 631 + 632 + 633 + 6111 + 6113 + 6121, włączając nagrania i taśmy audio i wideo oraz dyski optyczne (CPC 63234); d) Usługi w zakresie franchisingu (CPC 8929); e) Usługi w zakresie pozostałych form dystrybucji	
5. USŁUGI W ZAKRESIE EDUKACJI	
a) Usługi szkolnictwa podstawowego (CPC 921); b) Usługi szkolnictwa średniego (CPC 922);	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
c) Usługi szkolnictwa wyższego (część CPC 923);	
d) Usługi kształcenia dorosłych (CPC 924);	
e) Usługi w zakresie pozostałych form kształcenia (CPC 929).	
6. USŁUGI W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA	
A. Usługi związane ze ściekami (CPC 9401) ⁽¹⁾	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
B. Gospodarka odpadami stałymi/niebezpiecznymi, wyłączając transgraniczny transport odpadów niebezpiecznych	
a) Usługi w zakresie wywozu i zagospodarowywania śmieci i odpadów (CPC 9402)	
b) Usługi sanitarne i pokrewne (CPC 9403)	
C. Usługi w zakresie ochrony powietrza i klimatu (CPC 9404) ⁽²⁾	
D. Usługi rekultywacji i oczyszczania gleby i wody	
a) Uzdatnianie, rekultywacja zanieczyszczonej/skażonej gleby i wody (część 94060) ⁽³⁾	
E. Usługi w zakresie ochrony przed hałasem i wibracjami (CPC 9405)	
F. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	
a) Usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu (część CPC 9406)	
G. Pozostałe usługi w zakresie ochrony środowiska i usługi pomocnicze (CPC 94090)	
7. USŁUGI FINANSOWE	
A. Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami	
a) Usługi ubezpieczeń na życie, ubezpieczenia wypadkowego i zdrowotnego;	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
b) Usługi ubezpieczeniowe inne niż ubezpieczenia na życie (CPC 8129, z wyjątkiem ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych);	
c) Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe;	
d) Reasekuracja i retrocesja;	
e) Usługi pomocnicze związane z ubezpieczeniami (łącznie z usługami pośrednictwa w zakresie ubezpieczeń)	

⁽¹⁾ Odpowiadają usługom kanalizacyjnym.⁽²⁾ Odpowiada usługom oczyszczania spalin.⁽³⁾ Odpowiada częściom pozycji „Usługi związane z ochroną przyrody i krajobrazu”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Sektor bankowy i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)	
a) Przyjmowanie depozytów i innych funduszy zwrotnych od ludności; b) Udzielanie wszelkiego rodzaju kredytów i pożyczek, łącznie z kredytem konsumenckim, kredytem hipotecznym, usługami faktoringowymi i finansowaniem transakcji handlowych;	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
c) Usługi leasingu finansowego; d) Usługi dokonywania wszelkich płatności i przekazu pieniędzy; e) Gwarancje i zobowiązania;	
f) Operacje przeprowadzane na własny rachunek lub na zlecenie klientów, zarówno na giełdzie jak i poza giełdą, bądź w inny sposób za pomocą: — instrumentów rynku pieniężnego (czeków, weksli, certyfikatów depozytowych itp.);	
— walut obcych; — instrumentów pochodnych, w tym, ale nie wyłącznie, transakcji typu futures i opcji; — instrumentów kursu walutowego i stóp procentowych włączając w to produkty takie jak swapy, kontrakty terminowe na stopę procentową itp.;	
— zbywalnych papierów wartościowych;	
— innych zbywalnych instrumentów i aktywów finansowych, w tym kruszców w sztabach; g) Pośrednictwo na rynku pieniężnym; h) Zarządzanie majątkiem, a szczególnie zarządzanie środkami pieniężnymi i portfelem aktywów, wszelkie formy zarządzania inwestycjami zbiorowymi, fundusze emerytalne oraz usługi w zakresie przechowywania, deponowania i powiernictwa;	
i) Usługi rozrachunkowe i rozliczeniowe w odniesieniu do aktywów finansowych, takich jak papiery wartościowe, instrumenty pochodne i inne instrumenty zbywalne;	
j) Usługi doradcze i inne finansowe usługi pomocnicze odnoszące się do wszystkich działalności wymienionych w art. 1B dokumentu MNT.TNC/W/50, łącznie z oceną i analizą kredytową, badaniami i doradztwem w zakresie inwestycji i tworzenia portfeli inwestycyjnych, doradztwem w zakresie przejęć, restrukturyzacji przedsiębiorstw i doradztwem strategicznym;	
k) Dostarczanie i przekazywanie informacji finansowej oraz przetwarzanie danych finansowych, udostępnianie związanego z nimi oprogramowania przez usługodawców świadczących inne usługi finansowe;	
l) Uczestnictwo w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu emisji i inwestycjach (publicznych lub prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczenie usług z tym związanych.	

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
8. SZPITALNE ORAZ INNE PLACÓWKI OCHRONY ZDROWIA I OPIEKI	
a) Usługi szpitalne Prywatne usługi szpitalne i sanatoryjne (CPC 9311 z wyłączeniem usług świadczonych przez sektor publiczny);	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
b) Usługi społeczne (CPC 933);	
c) Pozostałe usługi w zakresie opieki zdrowotnej (CPC 9319, inne niż CPC 93191).	
9. USŁUGI ZWIĄZANE Z TURYSTYKĄ I PODRÓŻAMI	
a) Hotele i restauracje (w tym catering) (CPC 641-643);	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
b) Usługi biur podróży i organizatorów wyjazdów grupowych (CPC 7471);	
c) Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472);	
d) Pozostałe usługi związane z turystyką i podróżami.	
10. USŁUGI W ZAKRESIE REKREACJI, KULTURY I SPORTU	
a) Działalność prowadzenia kin (CPC 96199**) (1)	(1) Bez zobowiązań (2) Bez zobowiązań
b) Pozostałe usługi rozrywkowe (CPC 96191 + 96194);	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
c) Usługi agencji informacyjnych (CPC 962);	
e) Usługi związane ze sportem oraz pozostałe usługi w zakresie rekreacji (CPC 964).	
11. USŁUGI TRANSPORTOWE	
a) Usługi transportu morskiego (CPC 7211, 7212, 7213, 8868**, 7214, 745**);	(1) Bez ograniczeń (2) Bez ograniczeń
b) Transport śródlądowymi drogami wodnymi (CPC 7221, 7222, 7223, 8868**, 7224, 745**);	
c) Usługi transportu lotniczego zdefiniowane w załączniku dotyczącym transportu lotniczego: a) i b) Transport pasażerski i towarowy (CPC 731, 732), c) Usługi najmu statków z załogą (CPC 734),	

(1) ** Wskazuje, że określona usługa stanowi jedynie część całkowitego zakresu działalności objętych zgodnością z CPC.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
d) Konserwacja i naprawa statków powietrznych (CPC 8868**), e) Sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego; (CPC 746*), f) Systemy rezerwacji komputerowej (CPC 746*); g) Zarządzanie portami lotniczymi h) Usługi obsługi naziemnej (włączając usługi w zakresie cateringu)	
d) Usługi transportu kosmicznego (CPC 733);	
e) Usługi w zakresie transportu kolejowego (CPC 7111, 7112, 7113, 8868**, 743);	
f) Usługi w zakresie transportu drogowego a) Transport pasażerski (CPC 7121 + 7122), b) Transport towarowy (CPC 7123, dla 7123 z wyjątkiem usług kabotażu),	
c) Najem użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą (CPC 7124), d) Konserwacja i naprawa sprzętu transportu drogowego (CPC 6112 + 8867), e) Usługi wspierające dla usług transportu drogowego (CPC 744);	
g) Transport rurociągami (CPC 7131, 7139);	
h) Usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu: a) Usługi w zakresie przeladunku, przechowywania i magazynowania (CPC 741, 742), b) Usługi agencji transportu towarowego i pozostałe usługi wspierające i pomocnicze w branży transportu (CPC 748, 749).	

ZAŁĄCZNIK XXVII-G

WYKAZ ZASTRZEŻEŃ DOTYCZĄCYCH PERSONELU KLUCZOWEGO, ABSOLWENTÓW ODBYWAJĄCYCH STAŻ ORAZ SPRZEDAWCÓW BIZNESOWYCH (REPUBLIKA MOŁDAWII)

1. W poniższym wykazie zastrzeżeń podano rodzaje działalności gospodarczej zliberalizowane zgodnie z tytułem V (Handel i zagadnienia związane z handlem) rozdział 6 (Prowadzenie przedsiębiorstwa, handel usługami i handel elektroniczny) sekcje 2 i 3 niniejszego Układu, do których mają zastosowanie ograniczenia dotyczące personelu kluczowego i absolwentów odbywających staż zgodnie z art. 215 oraz sprzedawców biznesowych zgodnie z art. 216 niniejszego Układu i wymieniono takie ograniczenia.

Poniższy wykaz składa się z następujących elementów:

- a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym mają zastosowanie ograniczenia; oraz
- b) drugiej kolumny opisującej obowiązujące ograniczenia.

Republika Mołdawii nie podejmuje żadnych zobowiązań w odniesieniu do personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż i sprzedawców biznesowych w przypadku rodzajów działalności gospodarczej, które nie zostały zliberalizowane (pozostają bez zobowiązań) zgodnie z tytułem V (Handel i zagadnienia związane z handlem) rozdział 6 (Prowadzenie przedsiębiorstwa, handel usługami i handel elektroniczny) sekcje 2 i 3 niniejszego Układu.

2. Przy identyfikacji poszczególnych sektorów lub podsektorów:
  - a) CPC oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC prov, 1991; oraz
  - b) CPC ver. 1.0 oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC ver 1.0, 1998.
3. Zobowiązania dotyczące personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż, sprzedawców usług biznesowych oraz sprzedawców towarów nie mają zastosowania w przypadku, gdy zamiar lub rezultat związany z ich tymczasową obecnością zakłóca lub w inny sposób wpływa na wynik wszelkich sporów lub negocjacji między pracownikami i pracodawcami.
4. Poniższy wykaz nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów i procedur licencyjnych, jeżeli nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 215 i art. 216 niniejszego Układu. Środki te (na przykład konieczność uzyskania licencji, konieczność uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych), nawet jeśli nie są wymienione poniżej, w każdym wypadku mają zastosowanie do personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż i sprzedawców biznesowych z Unii.
5. Wszystkie inne wymogi przepisów ustawowych i wykonawczych Republiki Mołdawii dotyczące środków odnoszących się do wjazdu, pobytu, pracy i zabezpieczenia społecznego mają nadal zastosowanie, włączając regulacje dotyczące okresu pobytu, minimalnej płacy, jak również układów zbiorowych w sprawie płac.
6. Zgodnie z art. 202 ust. 3 niniejszego Układu poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez Stronę.
7. Poniższy wykaz nie ma wpływu na istnienie monopolu publicznych i wyłącznych praw opisanych w wykazie zobowiązań podejmowanych przy zakładaniu działalności gospodarczej.
8. W sektorach, w których stosuje się testy potrzeb ekonomicznych, ich głównym kryterium będzie ocena odpowiedniej sytuacji rynkowej w Republice Mołdawii, z uwzględnieniem liczby istniejących usługodawców i wpływu na ich sytuację.
9. Prawa i obowiązki wynikające z poniższego wykazu nie są samowystarczalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw osobom fizycznym lub prawnym.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>I. ZOBOWIĄZANIA SZCZEGÓLNE</p> <p>1. USŁUGI BIZNESOWE</p> <p>A. Wolne zawody</p> <p>a) Usługi prawne:</p> <p>— Ograniczone w odniesieniu do konsultacji dotyczących prawa kraju przyjmującego; (CPC 861)</p> <p>j) Usługi świadczone przez położne, pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (CPC 93191 z wyłączeniem usług świadczonych w sektorze publicznym)</p>	<p>Usługi prawne związane z reprezentowaniem przed sądami i innymi organami publicznymi mogą być świadczone przez prawników z państwa członkowskiego UE po utworzeniu spółki z lokalnym prawnikiem lub po rocznym stażu służącym uzyskaniu licencji w Republice Mołdawii.</p> <p>Usługi doradztwa prawnego, z wyjątkiem reprezentowania przed sądami i innymi organami publicznymi, mogą być świadczone po wcześniejszej rejestracji w specjalnym rejestrze Rady Izby Adwokackiej.</p> <p>Usługi tłumaczeń pisemnych lub ustnych dla organów sądowych mogą być świadczone po uprzednim uznaniu zaświadczenia tłumacza przysięgłego (ustnego/pisemnego) wydanego w innym państwie przez Komisję Atestacyjną przy Ministerstwie Sprawiedliwości.</p> <p>Usługi mediacyjne mogą być świadczone przez osobę posiadającą licencję mediatora w innym państwie po zatwierdzeniu przez Radę ds. Mediacji.</p> <p>Usługi syndyka masy upadłościowej mogą być świadczone po odbyciu rocznego stażu i po zdaniu egzaminu w Komisji ds. certyfikacji i dyscypliny przy Ministerstwie Sprawiedliwości.</p> <p>Wymóg obywatelstwa dla notariuszy i komorników sądowych.</p> <p>Wymóg obywatelstwa.</p>

ZAŁĄCZNIK XXVII-H

WYKAZ ZASTRZEŻEŃ DOTYCZĄCYCH USŁUGODAWCÓW KONTRAKTOWYCH I OSÓB WYKONUJĄCYCH WOLNE ZAWODY (REPUBLIKA MOŁDAWII)

1. Strony zezwalają na świadczenie usług na swoim terytorium przez usługodawców kontraktowych i osoby wykonujące wolne zawody pochodzące z drugiej Strony poprzez obecność osób fizycznych, zgodnie z art. 217 i 218 niniejszego Układu, w odniesieniu do rodzajów działalności gospodarczej wymienionych poniżej i z zastrzeżeniem odpowiednich ograniczeń.
2. Wykaz składa się z następujących elementów:
  - a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym mają zastosowanie ograniczenia; oraz
  - b) drugiej kolumny opisującej obowiązujące ograniczenia.

Republika Mołdawii nie podejmuje żadnych zobowiązań dotyczących usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody w żadnych sektorach działalności gospodarczej innych niż te wyraźnie wskazane w poniższym wykazie.
3. Przy identyfikacji poszczególnych sektorów lub podsektorów:
  - a) CPC oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC prov, 1991; oraz
  - b) CPC ver. 1.0 oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC ver 1.0, 1998.
4. Zobowiązania dotyczące usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody nie mają zastosowania w przypadku, gdy zamiar lub rezultat związany z ich tymczasową obecnością zakłóca lub w inny sposób wpływa na wynik wszelkich sporów lub negocjacji między pracownikami i pracodawcami.
5. Poniższy wykaz nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów i procedur licencyjnych, jeżeli nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 217 i art. 218 niniejszego Układu. Środki te (na przykład konieczność uzyskania licencji, konieczność uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych), nawet jeśli nie są wymienione poniżej, w każdym wypadku mają zastosowanie do usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody z Unii.
6. Wszystkie inne wymogi przepisów ustawowych i wykonawczych Republiki Mołdawii dotyczące środków odnoszących się do wjazdu, pobytu, pracy i zabezpieczenia społecznego mają nadal zastosowanie, włączając regulacje dotyczące okresu pobytu, minimalnej płacy, jak również układów zbiorowych w sprawie płac.
7. Poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez jedną ze Stron.
8. Poniższy wykaz pozostaje bez wpływu na istnienie monopolu publicznych lub wyłącznych praw w odpowiednich sektorach, jak określiła Republika Mołdawii w załączniku XXVII-E do niniejszego Układu.
9. Prawa i obowiązki wynikające z poniższego wykazu nie są samowystarczalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw osobom fizycznym lub prawnym.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
I. ZOBOWIĄZANIA SZCZEGÓLNE	
1. USŁUGI BIZNESOWE	
A. Wolne zawody	

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>a) Usługi prawne:</p> <p>— z wyjątkiem doradztwa w zakresie prawa kraju rodzimego i prawa międzynarodowego; (CPC 861)</p>	<p>Usługi prawne związane z reprezentowaniem przed sądami i innymi organami publicznymi mogą być świadczone przez prawników z państwa członkowskiego UE po utworzeniu spółki z lokalnym prawnikiem lub po rocznym stażu służącym uzyskaniu licencji w Republice Mołdawii.</p> <p>Usługi doradztwa prawnego, z wyjątkiem reprezentowania przed sądami i innymi organami publicznymi, mogą być świadczone po wcześniejszej rejestracji w specjalnym rejestrze Rady Izby Adwokackiej.</p> <p>Usługi tłumaczeń pisemnych lub ustnych dla organów sądowych mogą być świadczone po uprzednim uznaniu zaświadczenia tłumacza przysięgłego (ustnego/pisemnego) wydanego w innym państwie przez Komisję Atestacyjną przy Ministerstwie Sprawiedliwości.</p> <p>Usługi mediacyjne mogą być świadczone przez osobę posiadającą licencję mediatora w innym państwie po zatwierdzeniu przez Radę ds. Mediacji.</p> <p>Usługi syndyka masy upadłościowej mogą być świadczone po odbyciu rocznego stażu i po zdaniu egzaminu w Komisji ds. certyfikacji i dyscypliny przy Ministerstwie Sprawiedliwości.</p> <p>Wymóg obywatelstwa dla notariuszy i komorników sądowych.</p>
<p>— Doradztwo w zakresie prawa kraju rodzimego, prawa kraju trzeciego i prawa międzynarodowego; (część CPC 861)</p>	<p>bez ograniczeń</p>
<p>b) Usługi rachunkowo-księgowe i audytorskie (CPC 862);</p>	<p>bez ograniczeń</p>
<p>c) Usługi podatkowe (CPC 863);</p>	
<p>d) Usługi architektoniczne (CPC 8671)</p>	
<p>e) Usługi inżynierskie (CPC 8672)</p>	
<p>f) Usługi inżynierskie kompleksowe (CPC 8673)</p>	
<p>g) Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu (CPC 8674)</p>	
<p>h) Prywatne usługi medyczne i stomatologiczne (CPC 9312) (CPC 9312 z wyłączeniem usług świadczonych przez sektor publiczny)</p>	
<p>i) Usługi weterynaryjne (CPC 932)</p>	
<p>j) Usługi świadczone przez położne, pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (CPC 93191 z wyłączeniem usług świadczonych w sektorze publicznym)</p>	<p>Wymóg obywatelstwa.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Usługi informatyczne	
a) Usługi doradztwa w zakresie instalacji sprzętu komputerowego; (CPC 841)	bez ograniczeń
b) Usługi w zakresie implementacji oprogramowania; (CPC 842)	
c) Usługi w zakresie przetwarzania danych; (CPC 843)	
d) Usługi w zakresie baz danych; (CPC 844)	
e) Pozostałe (CPC 845 + 849)	
C. Usługi badawczo-rozwojowe	
a) Usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych (CPC 851);	bez ograniczeń
b) Usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych (CPC 852);	
c) Interdyscyplinarne usługi badawczo-rozwojowe (CPC 853).	
D. Usługi w zakresie nieruchomości	
a) Związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi (CPC 821);	bez ograniczeń
b) Na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 822).	
E. Usługi najmu lub dzierżawy bez obsługi	
a) W odniesieniu do statków (CPC 83103);	bez ograniczeń
b) W odniesieniu do statków powietrznych (CPC 83104);	
c) W odniesieniu do pozostałego sprzętu transportowego (CPC 83101 + 83102 + 83105);	
d) W odniesieniu do pozostałych maszyn i urządzeń (CPC 83106-83109);	
e) Pozostałe (CPC 832), w tym wstępnie zapisane kasety wideo i dyski optyczne do użytku w domowym sprzęcie rozrywkowym.	
F. Pozostałe usługi biznesowe	
a) Usługi reklamowe (CPC 871);	bez ograniczeń
b) Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864);	

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
c) Usługi konsultingu w zakresie zarządzania (CPC 865);	
d) Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania (CPC 866);	
e) Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676);	
f) Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (CPC 881);	
g) Usługi związane z rybołówstwem (CPC 882);	
h) Usługi związane z górnictwem (CPC 883 + 5115);	
i) Usługi związane z produkcją (CPC 884 + 885); (z wyjątkiem 88442);	
j) Usługi związane z dystrybucją energii (CPC 887);	
k) Usługi rekrutacji i pozyskiwania personelu (CPC 872);	
l) Usługi detektywistyczne i ochroniarskie (CPC 873);	
m) Powiązane usługi w zakresie konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675);	
n) Konserwacja i naprawa sprzętu (z wyłączeniem statków morskich i powietrznych lub innych środków transportu) (CPC 633 + 8861-8866);	
o) Usługi sprzątania budynków (CPC 874);	
p) Usługi fotograficzne (CPC 875);	
q) Usługi związane z pakowaniem (CPC 876);	
r) Usługi poligraficzne i wydawnicze (CPC 88442);	
s) Usługi związane z organizowaniem konferencji (CPC 87909*);	
t) Pozostałe (CPC 8790).	
2. USŁUGI KOMUNIKACYJNE	
A. Usługi pocztowe	
a) Międzynarodowe usługi pocztowe, a także usługi poczty krajowej dotyczące listów o wadze do 350 gramów; (CPC 7511)	bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) Usługi pocztowe związane z dostarczaniem paczek (CPC 75112);	
c) Usługi okienka pocztowego (CPC 75113);	
B. Usługi kurierskie (CPC 7512)	bez ograniczeń
C. Usługi w zakresie telekomunikacji	
(a) Usługi telefonii publicznej; (CPC 7521);	bez ograniczeń
b) Usługi analogowej telefonii komórkowej (CPC 75213,1);	
c) Usługi cyfrowej telefonii komórkowej (CPC 75213,2);	
d) Usługi łączności ruchomej (CPC 75213);	
— usługi przywoływania, (CPC 75291),	
— Usługi ruchomej transmisji danych;	
e) Komunikacja satelitarna;	
f) Usługi związane z sieciami komercyjnymi (CPC 7522);	
g) Usługi przekazywania danych metodą komutacji pakietów (CPC 75232);	
h) Usługi przekazywania danych metodą komutacji łączy (CPC 7523*);	
i) Usługi telegraficzne i teleksowe; (CPC 7522 i CPC 7523)	
j) Usługi w zakresie przekazywania danych za pomocą faksu; (CPC 7521*+7529*);	
k) Usługi dotyczące prywatnych łączy dzierżawionych; (CPC 7522*+7523*)	
l) Poczta elektroniczna (CPC 7523*);	
m) Poczta głosowa (CPC 7523*);	
n) Uzyskiwanie informacji i przeszukiwanie baz danych on-line (CPC 7523*);	
o) Elektroniczna wymiana danych (EDI) (CPC 7523*);	
p) Zaawansowane/związane z wartością dodaną usługi świadczone za pośrednictwem faksu, łącznie z przechowywaniem i przesyłaniem, przechowywaniem i wyszukiwaniem (CPC 7523*);	

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<ul style="list-style-type: none"> q) Usługi w zakresie konwersji kodu i protokołu (CPC niedostępny); r) Usługi informacji on-line lub przetwarzania danych (łącznie z przetwarzaniem transakcji) (CPC 843); s) Pozostałe usługi telekomunikacyjne (CPC 7529); t) Pozostałe (CPC 7549). 	
<p>3. BUDOWNICTWO I POKREWNE USŁUGI INŻYNIERSKIE</p>	
<ul style="list-style-type: none"> a) Roboty ogólnobudowlane związane ze wznoszeniem budynków; (CPC 512) b) Roboty ogólnobudowlane w zakresie inżynierii lądowej; (CPC 513); c) Prace instalacyjne i montażowe; (CPC 514 + 516); d) Roboty wykończeniowe przy budynkach (CPC 517); e) Pozostałe (CPC 511 + 515 + 518). 	bez ograniczeń
<p>4. USŁUGI W ZAKRESIE DYSTRYBUCJI</p>	
<ul style="list-style-type: none"> a) Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje (CPC 621); b) Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej (CPC 611, 622); c) Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (CPC 611 + 631 + 632 + 633 + 6111 + 6113 + 6121), włączając nagrania i taśmy audio i wideo oraz dyski optyczne (CPC 63234); d) Usługi w zakresie franchisingu (CPC 8929); e) Usługi w zakresie pozostałych form dystrybucji 	bez ograniczeń
<p>5. USŁUGI W ZAKRESIE EDUKACJI</p>	
<ul style="list-style-type: none"> a) Usługi szkolnictwa podstawowego (CPC 921); b) Usługi szkolnictwa średniego (CPC 922); c) Usługi szkolnictwa wyższego (część CPC 923); d) Usługi kształcenia dorosłych (CPC 924); e) Usługi w zakresie pozostałych form kształcenia (CPC 929). 	bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
6. USŁUGI W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA	
A. Usługi związane ze ściekami (CPC 9401) ⁽¹⁾	bez ograniczeń
B. Gospodarka odpadami stałymi/niebezpiecznymi, wyluczając transgraniczny transport odpadów niebezpiecznych	
a) Usługi usuwania odpadów (CPC 9402)	
b) Usługi sanitarne i podobne (CPC 9403)	
C. Usługi w zakresie ochrony powietrza i klimatu (CPC 9404) ⁽²⁾	
D. Usługi rekultywacji i oczyszczania gleby i wody	
a) Uzdatnianie, rekultywacja zanieczyszczonej/skażonej gleby i wody (część CPC 94060) ⁽³⁾	
E. Usługi w zakresie ochrony przed hałasem i wibra- cjami (CPC 9405)	
F. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	
a) Usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu (część CPC 9406)	
G. Pozostałe usługi w zakresie ochrony środowiska i usługi pomocnicze (CPC 94090)	
7. USŁUGI FINANSOWE	
A. Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpiecze- niami	
a) Usługi ubezpieczeń na życie, ubezpieczenia wypad- kowego i zdrowotnego (CPC 8121);	bez ograniczeń
b) Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (CPC 8129, z wyjątkiem ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych);	
c) Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe (CPC 8129);	
d) Reasekuracja i retrocesja (CPC 81299);	
e) Usługi pomocnicze związane z ubezpieczeniami (łącznie z usługami pośrednictwa w zakresie ubez- pieczeń) (CPC 8140).	

⁽¹⁾ Odpowiadają usługom kanalizacyjnym.

⁽²⁾ Odpowiada usługom oczyszczania spalin.

⁽³⁾ Odpowiada częściom pozycji „Usługi związane z ochroną przyrody i krajobrazu”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Sektor bankowy i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)	
a) Przyjmowanie depozytów i innych funduszy zwrotnych od ludności (CPC 81115-81119);	bez ograniczeń
b) Udzielanie wszelkiego rodzaju kredytów i pożyczek, łącznie z kredytem konsumenckim, kredytem hipotecznym, usługami faktoringowymi i finansowaniem transakcji handlowych; (CPC 8113);	
c) Usługi leasingu finansowego (8112);	
d) Usługi dokonywania wszelkich płatności i przekazu pieniędzy (CPC 81339*);	
e) Gwarancje i zobowiązania (CPC 81199*);	
f) operacje przeprowadzane na własny rachunek lub na zlecenie klientów, zarówno na giełdzie jak i poza giełdą, bądź w inny sposób za pomocą: — instrumentów rynku pieniężnego (czeków, weksli, certyfikatów depozytowych itp.) (81339*),	
— walut obcych (81333),	
— instrumentów pochodnych, w tym, ale nie wyłącznie, transakcji typu futures i opcji (81339*),	
— instrumentów kursu walutowego i stóp procentowych włączając w to produkty takie jak swapy, kontrakty terminowe na stopę procentową itp. (81339*),	
— zbywalnych papierów wartościowych; (CPC 81321*),	
— innych zbywalnych instrumentów i aktywów finansowych, w tym kruszców w sztabach (81339*)	
g) Pośrednictwo na rynku pieniężnym (81339*);	
h) Zarządzanie majątkiem, a szczególnie zarządzanie środkami pieniężnymi i portfelem aktywów, wszelkie formy zarządzania inwestycjami zbiorowymi, fundusze emerytalne oraz usługi w zakresie przechowywania, deponowania i powiernictwa (8119**, 81323*);	
i) Usługi rozrachunkowe i rozliczeniowe w odniesieniu do aktywów finansowych, takich jak papiery wartościowe, instrumenty pochodne i inne instrumenty zbywalne (81339* lub 81319*);	

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
j) Usługi doradcze i inne finansowe usługi pomocnicze odnoszące się do wszystkich działalności wymienionych w art. 1B dokumentu MNT.TNC/W/50, łączenie z oceną i analizą kredytową, badaniami i doradztwem w zakresie inwestycji i tworzenia portfeli inwestycyjnych, doradztwem w zakresie przejęć, restrukturyzacji przedsiębiorstw i doradztwem strategicznym (8131 lub 8133);	
k) Dostarczanie i przekazywanie informacji finansowej oraz przetwarzanie danych finansowych, udostępnianie związanego z nimi oprogramowania przez usługodawców świadczących inne usługi finansowe (8131);	
l) Uczestnictwo w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu emisji i inwestycjach (publicznych lub prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczenie usług z tym związanych (8132).	
8. SZPITALA ORAZ INNE PLACÓWKI OCHRONY ZDROWIA I OPIEKI	
a) Usługi szpitalne Usługi prywatnych szpitali i sanatoriów (CPC 9311 z wyłączeniem usług świadczonych przez sektor publiczny);	bez ograniczeń
b) Usługi społeczne (CPC 933);	
c) Pozostałe usługi w zakresie opieki zdrowotnej (CPC 9319, inne niż CPC 93191).	
9. USŁUGI TURYSTYCZNE, ZWIĄZANE Z PODRÓŻAMI I POKREWNE	
a) Hotele i restauracje (w tym catering) (CPC 641-643);	bez ograniczeń
b) Usługi biur podróży i organizatorów wyjazdów grupowych (CPC 7471);	
c) Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472);	
d) Pozostałe usługi związane z turystyką i podróżami.	
10. USŁUGI W ZAKRESIE REKREACJI, KULTURY I SPORTU	
a) Działalność prowadzenia kin (CPC 96199**) (!);	bez ograniczeń
b) Pozostałe usługi rozrywkowe (CPC 96191 + 96194);	
c) Usługi agencji informacyjnych (CPC 962);	

(!) ** Wskazuje, że określona usługa stanowi jedynie część całkowitego zakresu działalności objętych zgodnością z CPC.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
e) Usługi związane ze sportem oraz pozostałe usługi w zakresie rekreacji (CPC 964).	
11. USEUGI TRANSPORTOWE	
a) Usługi transportu morskiego (CPC 7211, 7212, 7213, 8868**, 7214, 745**);	bez ograniczeń
b) Transport śródlądowymi drogami wodnymi (CPC 7221, 7222, 7223, 8868**, 7224, 745**);	
c) Usługi transportu lotniczego zdefiniowane w załączniku dotyczącym transportu lotniczego:	
a) i b) Transport pasażerski i towarowy (CPC 731, 732),	
c) Usługi najmu statków z załogą (CPC 734),	
d) Konserwacja i naprawa statków powietrznych (CPC 8868**),	
e) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego; (CPC 746*),	
f) Systemy rezerwacji komputerowej; (CPC 746*);	
d) Usługi transportu kosmicznego (CPC 733);	
e) Usługi w zakresie transportu kolejowego (CPC 7111, 7112, 7113, 8868**, 743);	
f) Usługi w zakresie transportu drogowego	
a) Transport pasażerski (CPC 7121 + 7122),	
b) Transport towarowy (CPC 7123, dla 7123 z wyjątkiem usług kabotażu),	
c) Najem użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą (CPC 7124),	
d) Konserwacja i naprawa sprzętu transportu drogowego (CPC 6112 + 8867),	
e) Usługi wspierające dla usług transportu drogowego (CPC 744);	
g) Transport rurociągami (CPC 7131, 7139);	
h) Usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu:	
a) Usługi w zakresie przeladunku, przechowywania i magazynowania (CPC 741, 742),	
b) Usługi agencji transportu towarowego i pozostałe usługi wspierające i pomocnicze w branży transportu (CPC 748, 749).	

ZAŁĄCZNIK XXVIII
ZBLIŻENIE PRZEPISÓW

ZAŁĄCZNIK XXVIII-A

ZASADY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO USŁUG FINANSOWYCH

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Dyrektywa 2007/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 września 2007 r. zmieniająca dyrektywę Rady 92/49/EWG oraz dyrektywy 2002/83/WE, 2004/39/WE, 2005/68/WE i 2006/48/WE w zakresie zasad proceduralnych i kryteriów oceny stosowanych w ramach oceny ostrożnościowej przypadków nabycia lub zwiększenia udziałów w podmiotach sektora finansowego

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2007/44/WE podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2002/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie dodatkowego nadzoru nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń oraz przedsiębiorstwami inwestycyjnymi konglomeratu finansowego

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe

Towarzystwa oszczędnościowo-kredytowe z Republiki Mołdawii są traktowane w ten sam sposób, co instytucje wymienione w art. 2 tej dyrektywy, i co za tym idzie są wyłączone z zakresu stosowania tej dyrektywy.

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2007/18/WE z dnia 27 marca 2007 r. zmieniająca dyrektywę 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie włączenia niektórych instytucji do zakresu jej stosowania lub wyłączenia niektórych instytucji z zakresu jej stosowania oraz w zakresie traktowania ekspozycji wobec banków rozwoju wielostronnego

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2007/18/WE podlegają wdrożeniu wraz z wejściem w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy, z wyjątkiem wymienionych poniżej, podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

W odniesieniu do instytucji innych niż instytucje kredytowe określone w art. 3 ust. 1 lit. a) tej dyrektywy, przepisy dotyczące wysokości wymaganego kapitału założycielskiego określone w art. 5 ust. 1 i 3, art. 6, art. 7 lit. a), b) i c), art. 8 lit. a), b) i c) oraz art. 9 tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 94/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy, z wyjątkiem przepisu dotyczącego minimalnej wysokości gwarancji dla każdego deponenta zawartego w art. 7 tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Przepis dotyczący minimalnej wysokości gwarancji dla każdego deponenta zawarty w art. 7 tej dyrektywy podlega wdrożeniu w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 86/635/EWG z dnia 8 grudnia 1986 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2001/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. zmieniająca dyrektywy 78/660/EWG, 83/349/EWG oraz 86/635/EWG w zakresie zasad oceny rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek, a także banków oraz innych instytucji finansowych

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2001/65/WE podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2003/51/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2003 r. zmieniająca dyrektywy 78/660/EWG, 83/349/EWG, 86/635/EWG i 91/674/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek, banków i innych instytucji finansowych oraz zakładów ubezpieczeń

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2003/51/WE podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2006/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek, 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych, 86/635/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz 91/674/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2006/46/WE podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2001/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu z chwilą wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyłącalność II)

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu siedmiu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 91/674/EWG z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Zalecenie Komisji z dnia 18 grudnia 1991 r. w sprawie pośredników ubezpieczeniowych (92/48/EWG)

Ramy czasowe: nie dotyczy

Dyrektywa 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/103/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych i egzekwowania obowiązku ubezpieczenia od takiej odpowiedzialności

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzająca środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2006/73/WE podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) NR 1287/2006 z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzające środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zobowiązań przedsiębiorstw inwestycyjnych w zakresie prowadzenia rejestrów, sprawozdań z transakcji, przejrzystości rynkowej, dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie prospektu emisyjnego publikowanego w związku z publiczną ofertą lub dopuszczeniem do obrotu papierów wartościowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. wykonujące dyrektywę 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji zawartych w prospektach emisyjnych oraz formy, włączenia przez odniesienie i publikacji takich prospektów emisyjnych oraz rozpowszechniania reklam

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu czterech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2007/14/WE z dnia 8 marca 2007 r. ustanawiająca szczegółowe zasady wdrożenia niektórych przepisów dyrektywy 2004/109/WE w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2007/14/WE podlegają wdrożeniu w ciągu czterech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 97/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 marca 1997 r. w sprawie systemów rekompensat dla inwestorów

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy, z wyjątkiem przepisu dotyczącego minimalnej wysokości rekompensaty dla każdego inwestora zawartego w art. 4 tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Przepisy tej dyrektywy dotyczące minimalnej wysokości rekompensaty dla każdego inwestora zawarte w art. 4 tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie wykorzystywania poufnych informacji i manipulacji na rynku (nadużyć na rynku)

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2004/72/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. wykonująca dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie dopuszczalnych praktyk rynkowych, definicji informacji wewnętrznej w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych, sporządzania list osób mających dostęp do informacji wewnętrznych, powiadamiania o transakcjach związanych z zarządem oraz powiadamiania o podejrzanych transakcjach

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2004/72/WE podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2003/124/WE z dnia 22 grudnia 2003 r. wykonująca dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie definicji i publicznego ujawniania informacji wewnętrznych oraz definicji manipulacji na rynku

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2003/124/WE podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2003/125/WE z dnia 22 grudnia 2003 r. wykonująca dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie uczciwego przedstawiania rekomendacji inwestycyjnych oraz ujawniania konfliktów interesów

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2003/125/WE podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Komisji (WE) NR 2273/2003 z dnia 22 grudnia 2003 r. wykonujące dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zwolnień dla programów odkupu i stabilizacji instrumentów finansowych

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1060/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie agencji ratingowych

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS)

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2007/16/WE z dnia 19 marca 2007 r. dotycząca wykonania dyrektywy Rady 85/611/EWG w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) w zakresie wyjaśnienia niektórych definicji

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2007/16/WE podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2002/47/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/44/WE z dnia 6 maja 2009 r. zmieniająca dyrektywę 98/26/WE w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych oraz dyrektywę 2002/47/WE w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych w odniesieniu do systemów powiązanych i do wiarytelności kredytowych

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2009/44/WE podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2006/70/WE z dnia 1 sierpnia 2006 r. ustanawiająca środki wykonawcze do dyrektywy 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do definicji osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne, jak również w odniesieniu do technicznych kryteriów stosowania uproszczonych zasad należytej staranności wobec klienta oraz wyłączenia z uwagi na działalność finansową prowadzoną w sposób sporadyczny lub w bardzo ograniczonym zakresie

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2006/70/WE podlegają wdrożeniu w ciągu jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 1781/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r. w sprawie informacji o zleceniodawcach, które towarzyszą przekazom pieniężnym

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK XXVIII-B

ZASADY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO USŁUG TELEKOMUNIKACYJNYCH

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa), zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/140/WE z dnia 25 listopada 2009 r.

Zastosowanie mają następujące przepisy dyrektywy 2002/21/WE:

- zwiększenie niezależności i potencjału administracyjnego krajowego organu regulacyjnego w obszarze łączności elektronicznej,
- ustanowienie procedur konsultacji publicznych dotyczących nowych środków regulacyjnych,
- ustanowienie skutecznych mechanizmów apelacji przeciwko decyzjom krajowego organu regulacyjnego w obszarze łączności elektronicznej, oraz
- określenie odpowiednich rynków towarów i usług w sektorze łączności elektronicznej podlegających regulacji *ex ante* i przeanalizowanie tych rynków w celu stwierdzenia, czy istnieje na nich zjawisko znaczącej pozycji rynkowej

Ramy czasowe: powyższe przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu półtora roku od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa o zezwoleniach), zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/140/WE z dnia 25 listopada 2009 r.

Zastosowanie mają następujące przepisy dyrektywy 2002/20/WE:

- wdrożenie regulacji dotyczących udzielania ogólnych zezwoleń i ograniczenie potrzeby wydawania indywidualnych licencji do konkretnych, należycie uzasadnionych przypadków

Ramy czasowe: powyższe przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (dyrektywa o dostępie), zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/140/WE z dnia 25 listopada 2009 r.

W oparciu o analizy rynkowe, przeprowadzone zgodnie z dyrektywą ramową, krajowy organ regulacyjny w obszarze łączności elektronicznej nakłada na operatorów, co do których stwierdzono, że posiadają znaczącą pozycję na danych rynkach, odpowiednie obowiązki regulacyjne w odniesieniu do:

- dostępu do konkretnych elementów infrastruktury sieciowej i korzystania z nich,
- kontroli cen w zakresie dostępu i opłat za wzajemne połączenia, w tym obowiązków związanych z określaniem cen w zależności od ponoszonych kosztów, oraz
- przejrzystości, braku dyskryminacji i rozdziału rachunkowości

Ramy czasowe: powyższe przepisy dyrektywy 2002/19/WE podlegają wdrożeniu w ciągu półtora roku od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej), zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/136/WE z dnia 25 listopada 2009 r.

Zastosowanie mają następujące przepisy dyrektywy 2002/22/WE:

- wdrożenie regulacji w sprawie obowiązku świadczenia usługi powszechnej, w tym ustanowienie mechanizmów jej wyceny i finansowania, oraz
- zapewnienie przestrzegania interesów i praw użytkowników, w szczególności wprowadzenie możliwości przeniesienia numeru i jednego europejskiego numeru alarmowego „112”

Ramy czasowe: powyższe przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Komisji 2002/77/WE z dnia 16 września 2002 r. w sprawie konkurencji na rynkach sieci i usług łączności elektronicznej

Ramy czasowe: środki wynikające ze stosowania tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu półtora roku od dnia wejścia w życie niniejszego Układu

Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej), zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/136/WE z dnia 25 listopada 2009 r.

Zastosowanie mają następujące przepisy dyrektywy 2002/58/WE:

- wdrożenie regulacji w celu zapewnienia ochrony podstawowych praw i wolności, w szczególności prawa do prywatności, w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych w sektorze łączności elektronicznej oraz w celu zapewnienia swobodnego przepływu tego typu danych oraz urządzeń i usług łączności elektronicznej

Ramy czasowe: powyższe przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Decyzja nr 676/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie ram regulacyjnych dotyczących polityki spektrum radiowego we Wspólnocie Europejskiej

- przyjęcie polityki i ram prawnych w celu zharmonizowania warunków dostępności i skutecznego korzystania ze spektrum radiowego.

Ramy czasowe: środki wynikające ze stosowania tej decyzji podlegają wdrożeniu w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Decyzja Komisji 2008/294/WE z dnia 7 kwietnia 2008 r. dotycząca harmonizacji warunków korzystania z widma radiowego na potrzeby usług łączności ruchomej na pokładach statków powietrznych (usługi MCA) we Wspólnocie

Ramy czasowe: środki wynikające ze stosowania tej decyzji podlegają wdrożeniu w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1999/5/WE z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie urządzeń radiowych i końcowych urządzeń telekomunikacyjnych oraz wzajemnego uznawania ich zgodności

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu półtora roku od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym)

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- wzmacnianie rozwoju handlu elektronicznego;
- eliminowanie barier dla transgranicznego świadczenia usług społeczeństwa informatycznego;

- zapewnienie bezpieczeństwa prawnego usługodawcom świadczącym usługi społeczeństwa informatycznego; oraz
- dokonanie harmonizacji ograniczeń odpowiedzialności usługodawców działających jako pośrednicy w przypadku świadczenia usług zwykłego przekazu, buforowania lub hostingu, przy określeniu braku ogólnego obowiązku nadzoru.

Ramy czasowe: powyższe przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie polityki i przepisów w celu stworzenia ram dla stosowania podpisów elektronicznych, przy zapewnieniu ich podstawowego uznania prawnego i dopuszczalności jako dowodów w postępowaniu sądowym
- stworzenie obowiązkowego systemu nadzoru podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne, wydających kwalifikowane certyfikaty

Ramy czasowe: powyższe przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK XXVIII-C

ZASADY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO USŁUG POCZTOWYCH I KURIERSKICH

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Dyrektywa 97/67/WE z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu z chwilą wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2002/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 czerwca 2002 r. zmieniająca dyrektywę 97/67/WE w zakresie dalszego otwarcia na konkurencję wspólnotowych usług pocztowych

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2002/39/WE podlegają wdrożeniu w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/6/WE z dnia 20 lutego 2008 r. zmieniająca dyrektywę 97/67/WE w odniesieniu do pełnego urzeczywistnienia rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty

Ramy czasowe: przepisy dyrektywy 2008/6/WE podlegają wdrożeniu w ciągu siedmiu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK XXVIII-D

ZASADY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO MIĘDZYNARODOWEGO TRANSPORTU MORSKIEGO

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Bezpieczeństwo morskie — państwo bandery/towarzystwa klasyfikacyjne

Dyrektywa 2009/15/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wspólnych reguł i norm dotyczących organizacji dokonujących inspekcji i przeglądów na statkach oraz odpowiednich działań administracji morskich

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 391/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wspólnych reguł i norm dotyczących organizacji dokonujących inspekcji i przeglądów na statkach

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Państwo bandery

Dyrektywa 2009/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie zgodności z wymaganiami dotyczącymi państwa bandery

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Kontrola przeprowadzana przez państwo portu

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/16/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie kontroli przeprowadzanej przez państwo portu

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Monitorowanie ruchu statków

Dyrektywa 2002/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiająca wspólnotowy system monitorowania i informacji o ruchu statków

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dochodzenie w sprawie wypadku

Dyrektywa Rady 1999/35/WE z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie systemu obowiązkowych przeglądów dla bezpiecznej, regularnej żeglugi promów typu ro-ro i szybkich statków pasażerskich

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Odpowiedzialność przewoźników pasażerskich

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 392/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie odpowiedzialności przewoźników pasażerskich na morskich drogach wodnych z tytułu wypadków

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 336/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie wdrożenia we Wspólnocie Międzynarodowego kodeksu zarządzania bezpieczeństwem

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Przepisy techniczne i operacyjne

Statki pasażerskie

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/45/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie reguł i norm bezpieczeństwa statków pasażerskich

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu czterech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 1999/35/WE z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie systemu obowiązkowych przeglądów dla bezpiecznej, regularnej żeglugi promów typu ro-ro i szybkich statków pasażerskich

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu czterech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 2003/25/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie szczególnych wymogów stateczności dotyczących statków pasażerskich typu ro-ro

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu czterech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Zbiornikowce do przewozu ropy naftowej

Rozporządzenie (WE) nr 417/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 lutego 2002 r. w sprawie przyspieszonego wprowadzania konstrukcji podwójnokadłubowej lub równoważnego rozwiązania w odniesieniu do dla tankowców pojedynczokadłubowych

Ramy czasowewycofywania zbiornikowców pojedynczokadłubowych będą zgodne z harmonogramem określonym w konwencji MARPOL.

Masowce

Dyrektywa 2001/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2001 r. ustanawiająca zharmonizowane wymagania i procedury dotyczące bezpieczeństwa załadunku i wyładunku na masowcach

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Załoga

Dyrektywa 2008/106 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie minimalnego poziomu wykształcenia marynarzy

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Środowisko

Dyrektywa 2000/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 listopada 2000 r. w sprawie portowych urzędzeń do odbioru odpadów wytwarzanych przez statki i pozostałości ładunku

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 782/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie zakazu stosowania związków cynoorganicznych na statkach

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Warunki techniczne

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/65/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie formalności sprawozdawczych dla statków wchodzących do lub wychodzących z portów państw członkowskich

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Warunki społeczne

Dyrektywa Rady 92/29/EWG z dnia 31 marca 1992 r. dotycząca minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w celu poprawy opieki medycznej na statkach

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa Rady 1999/63/WE z dnia 21 czerwca 1999 r. dotycząca Umowy w sprawie organizacji czasu pracy marynarzy przyjętej przez Stowarzyszenie Armatorów Wspólnoty Europejskiej (ECSA) i Federację Związków Zawodowych Pracowników Transportu w Unii Europejskiej (FST) — Załącznik: Umowa Europejska w sprawie organizacji czasu pracy marynarzy

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Dyrektywa 1999/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 grudnia 1999 roku dotycząca egzekwowania przepisów odnoszących się do godzin pracy marynarzy na pokładach statków zawijających do portów Wspólnoty

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Ochrona na morzu

Dyrektywa 2005/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie wzmocnienia ochrony portów

Ramy czasowe: przepisy tej dyrektywy (z wyjątkiem przepisów dotyczących realizowanych przez Komisję inspekcji) podlegają wdrożeniu w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Rozporządzenie (WE) nr 725/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie wzmocnienia ochrony statków i obiektów portowych

Ramy czasowe: przepisy tego rozporządzenia (z wyjątkiem przepisów dotyczących realizowanych przez Komisję inspekcji) podlegają wdrożeniu w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK XXIX
ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

ZAŁĄCZNIK XXIX-A

PROGI

1. Wartość progów wymienionych w art. 269 ust. 3 niniejszego Układu dla obu Stron wynosi:
  - a) 130 000 EUR dla zamówień publicznych na dostawy i usługi udzielanych przez instytucje administracji centralnej, z wyjątkiem zamówień publicznych na usługi zdefiniowanych w art. 7 lit. b) tiret trzecie dyrektywy 2004/18/WE;
  - b) 200 000 EUR dla zamówień publicznych na dostawy i usługi nie ujętych w lit. a);
  - c) 5 000 000 EUR dla zamówień publicznych i koncesji na roboty budowlane;
  - d) 5 000 000 EUR dla zamówień na roboty budowlane w sektorze użyteczności publicznej;
  - e) 400 000 EUR dla zamówień na dostawy i usługi w sektorze użyteczności publicznej.
2. Progi wartości, o których mowa w ust. 1, dostosowuje się w celu odzwierciedlenia progów mających zastosowanie na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 1336/2013 z dnia 13 grudnia 2013 r. zmieniającego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/17/WE, 2004/18/WE i 2009/81/WE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień w chwili wejścia w życie niniejszego Układu.

ZAŁĄCZNIK XXIX-B

ORIENTACYJNY HARMONOGRAM REFORMY INSTYTUCJONALNEJ, ZBLIŻENIA PRZEPISÓW I PRYZNANIA DOSTĘPU DO RYNKU

Etap		Orientacyjny harmonogram	Dostęp do rynku przyznany UE przez Republikę Mołdawii	Dostęp do rynku przyznany Republice Mołdawii przez UE	
1	Wykonanie art. 271 niniejszego Układu Przeprowadzenie reformy instytucjonalnej określonej w art. 270 ust. 2 niniejszego Układu Uzgodnienie strategii reformy określonej w art. 272 niniejszego Układu	9 miesięcy po wejściu w życie niniejszego Układu	Dostawy dla instytucji administracji centralnej	Dostawy dla instytucji administracji centralnej	
2	Zbliżenie przepisów i wdrożenie podstawowych elementów dyrektywy 2004/18/WE oraz dyrektywy Rady 89/665/EWG	3 lata po wejściu w życie niniejszego Układu	Dostawy dla władz państwowych, regionalnych i lokalnych oraz podmiotów prawa publicznego	Dostawy dla władz państwowych, regionalnych i lokalnych oraz podmiotów prawa publicznego	Załączniki XXIX-C i XXIX-D
3	Zbliżenie przepisów i wdrożenie podstawowych elementów dyrektywy 2004/17/WE oraz dyrektywy Rady 92/13/EWG	4 lata po wejściu w życie niniejszego Układu	Dostawy dla wszystkich zamawiających podmiotów w sektorze usług użyteczności publicznej	Dostawy dla wszystkich zamawiających podmiotów	Załączniki XXIX-E i XXIX-F
4	Zbliżenie przepisów i wdrożenie innych elementów dyrektywy 2004/18/WE	6 lat po wejściu w życie niniejszego Układu	Zamówienia na roboty budowlane i usługi oraz koncesje dla wszystkich instytucji zamawiających	Zamówienia na roboty budowlane i usługi oraz koncesje dla wszystkich instytucji zamawiających	Załączniki XXIX-G, XXIX-H i XXIX-I
5	Zbliżenie przepisów i wdrożenie innych elementów dyrektywy 2004/17/WE	8 lat po wejściu w życie niniejszego Układu	Zamówienia na roboty budowlane i usługi dla wszystkich zamawiających podmiotów w sektorze usług użyteczności publicznej	Zamówienia na roboty budowlane i usługi dla wszystkich zamawiających podmiotów w sektorze usług użyteczności publicznej	Załączniki XXIX-J i XXIX-K

ZAŁĄCZNIK XXIX-C

PODSTAWOWE ELEMENTY DYREKTYWY 2004/18/WE

Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi.

(Etap 2)

TYTUŁ I	Definicje i zasady ogólne
Artykuł 1	Definicje (ust. 1, 2, 8, 9, 11 lit. a), lit. b) oraz lit. d), 12, 13, 14, 15)
Artykuł 2	Zasady udzielania zamówień
Artykuł 3	Przyznawanie praw specjalnych lub wyłącznych: klauzula niedyskryminacji
TYTUŁ II	Reguły dotyczące zamówień publicznych
ROZDZIAŁ I	Przepisy ogólne
Artykuł 4	Wykonawcy
Artykuł 6	Poufność
ROZDZIAŁ II	Zakres obowiązywania
Sekcja 1	Progi
Artykuł 8	Zamówienia subsydiowane w ponad 50 % przez instytucje zamawiające
Artykuł 9	Metody obliczania szacunkowych wartości zamówień publicznych, umów ramowych oraz dynamicznego systemu zakupów
Sekcja 2	Sytuacje szczególne
Artykuł 10	Zamówienia w dziedzinie obronności
Sekcja 3	Zamówienia objęte wyłączeniem
Artykuł 12	Zamówienia w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (tylko jeżeli nastąpiło zbliżenie podstawowych zasad dyrektywy 2004/17/WE)
Artykuł 13	Wyłączenia szczególne w dziedzinie telekomunikacji
Artykuł 14	Zamówienia tajne oraz zamówienia wymagające zastosowania szczególnych środków bezpieczeństwa
Artykuł 15	Zamówienia udzielone na podstawie procedur międzynarodowych
Artykuł 16	Wyłączenia szczególne
Artykuł 18	Zamówienia na usługi udzielane na podstawie prawa wyłącznego
Sekcja 4	Przepisy szczególne
Artykuł 19	Zamówienia zastrzeżone
ROZDZIAŁ III	Przepisy dotyczące zamówień publicznych na usługi
Artykuł 20	Zamówienia na usługi wymienione w załączniku II A
Artykuł 21	Zamówienia na usługi wymienione w załączniku II B
Artykuł 22	Zamówienia mieszane, w tym zamówienia obejmujące usługi wymienione w załączniku II A oraz usługi wymienione w załączniku II B

ROZDZIAŁ IV	Zasady szczególne dotyczące specyfikacji i dokumentów zamówienia
Artykuł 23	Specyfikacje techniczne
Artykuł 24	Oferty wariantowe
Artykuł 25	Podwykonawstwo
Artykuł 26	Warunki realizacji zamówień
Artykuł 27	Obowiązki związane z podatkami, ochroną środowiska, przepisami o ochronie zatrudnienia oraz warunkami pracy
ROZDZIAŁ V	Procedury
Artykuł 28	Zastosowanie procedury otwartej, ograniczonej i negocjacyjnej oraz dialogu konkurencyjnego
Artykuł 30	Przypadki uzasadniające zastosowanie procedury negocjacyjnej z uprzednią publikacją ogłoszenia
Artykuł 31	Przypadki uzasadniające zastosowanie procedury negocjacyjnej bez publikacji ogłoszenia o zamówieniu
ROZDZIAŁ VI	Reguły dotyczące ogłoszeń i przejrzystości
Sekcja 1	Publikacja ogłoszeń
Artykuł 35	Ogłoszenia: ust. 1 <i>mutatis mutandis</i> ; ust. 2; ust. 4 akapit pierwszy, trzeci i czwarty
Artykuł 36	Forma i sposób publikacji ogłoszeń: ustęp 1; ustęp 7
Sekcja 2	Terminy
Artykuł 38	Terminy składania wniosków o dopuszczenie do udziału oraz ofert
Artykuł 39	Procedury otwarte: specyfikacje, dokumenty i informacje dodatkowe
Sekcja 3	Treść i sposób przesyłania informacji
Artykuł 40	Zaproszenia do składania ofert, udziału w dialogu lub negocjacjach
Artykuł 41	Informowanie kandydatów i oferentów
Sekcja 4	Komunikacja
Artykuł 42	Zasady dotyczące komunikacji
ROZDZIAŁ VII	Przeprowadzenie procedury
Sekcja 1	Przepisy ogólne
Artykuł 44	Weryfikacja predyspozycji i kwalifikacja uczestników oraz udzielanie zamówień
Sekcja 2	Kryteria kwalifikacji podmiotowej
Artykuł 45	Podmiotowa sytuacja kandydata lub oferenta
Artykuł 46	Predyspozycje do prowadzenia działalności zawodowej
Artykuł 47	Sytuacja ekonomiczna i finansowa
Artykuł 48	Kwalifikacje techniczne lub zawodowe

Artykuł 49	Normy zapewniania jakości
Artykuł 50	Normy zarządzania środowiskiem
Artykuł 51	Dokumenty i informacje dodatkowe
Sekcja 3	Udzielanie zamówienia
Artykuł 53	Kryteria udzielenia zamówień
Artykuł 55	Rażąco niskie oferty
ZAŁĄCZNIKI	
Załącznik I	Wykaz działalności, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. b)
Załącznik II	Usługi, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. d)
Załącznik II A	
Załącznik II B	
Załącznik V	Wykaz produktów, o których mowa w art. 7 w odniesieniu do zamówień udzielanych przez instytucje zamawiające w dziedzinie obronności
Załącznik VI	Definicje niektórych specyfikacji technicznych
Załącznik VII	Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniach
Załącznik VII A	Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniach o zamówieniach publicznych
Załącznik X	Wymagania dotyczące urządzeń do elektronicznego składania ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału oraz planów i projektów w konkursach

ZAŁĄCZNIK XXIX-D

PODSTAWOWE ELEMENTY DYREKTYWY RADY 89/665/EWG

z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane zmienionej dyrektywą 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniającą dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych

(Etap 2)

Artykuł 1	Zakres zastosowania i dostępność procedur odwoławczych
Artykuł 2	Wymogi dotyczące procedur odwoławczych
Artykuł 2a	Okres zawieszenia typu <i>standstill</i>
Artykuł 2b	Odstępstwa od okresu zawieszenia typu <i>standstill</i> Artykuł 2b akapit pierwszy lit. b)
Artykuł 2c	Terminy na wniesienie odwołania
Artykuł 2d	Nieskuteczność Ustęp 1 lit. b) Ustęp 2 i 3
Artykuł 2e	Naruszenia niniejszej dyrektywy i inne kary
Artykuł 2f	Terminy

ZAŁĄCZNIK XXIX-E

PODSTAWOWE ELEMENTY DYREKTYWY 2004/17/WE

Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych.

(Etap 3)

TYTUŁ I	Ogólne postanowienia dotyczące zamówień i konkursów
ROZDZIAŁ I	Podstawowe terminy
Artykuł 1	Definicje (ustępy 2, 7, 9, 11, 12, 13)
ROZDZIAŁ II	Określenie działalności i podmiotów objętych dyrektywą
Sekcja 1	Podmioty
Artykuł 2	Podmioty zamawiające
Sekcja 2	Sektory działalności
Artykuł 3	Gaz, energia cieplna i energia elektryczna
Artykuł 4	Gospodarka wodna
Artykuł 5	Usługi transportowe
Artykuł 6	Usługi pocztowe
Artykuł 7	Postanowienia dotyczące poszukiwania i wydobycia ropy naftowej, gazu, węgla lub innych paliw stałych, oraz portów i portów lotniczych
Artykuł 9	Zamówienia obejmujące kilka działalności
ROZDZIAŁ III	Ogólne zasady
Artykuł 10	Zasady udzielania zamówień
TYTUŁ II	Zasady stosowane do zamówień
ROZDZIAŁ I	Postanowienia ogólne
Artykuł 11	Wykonawcy
Artykuł 13	Poufność
ROZDZIAŁ II	Progi i przepisy dotyczące wykluczania
Sekcja 1	Progi
Artykuł 16	Progi dotyczące zamówień
Artykuł 17	Metody obliczania szacunkowej wartości zamówień, umów ramowych i dynamicznych systemów zakupów
Sekcja 2	Zamówienia i koncesje oraz zamówienia podlegające specjalnym postanowieniom
Podsekcja 2	Wyłączenia stosowane do wszystkich podmiotów zamawiających i wszystkich rodzajów zamówień
Artykuł 19	Zamówienia udzielone w celu odsprzedaży lub najmu osobom trzecim
Artykuł 20	Zamówienia udzielone w innym celu niż wykonywanie odnośnej działalności lub w celu wykonywania takiej działalności w kraju trzecim: ustęp 1

Artykuł 21	Zamówienia tajne lub zamówienia wymagające szczególnych środków bezpieczeństwa
Artykuł 22	Zamówienia udzielone na podstawie procedur międzynarodowych
Artykuł 23	Zamówienia udzielone przedsiębiorstwu powiązanemu, spółce joint venture lub podmiotowi zamawiającemu stanowiącemu część spółki joint venture
Podsekcja 3	Wyłączenia mające zastosowanie do wszystkich podmiotów zamawiających, przy zamówieniach na usługi
Artykuł 24	Zamówienia na określone rodzaje usług wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy
Artykuł 25	Zamówienia na usługi przyznawane na zasadzie prawa wyłączności
Podsekcja 4	Wyłączenia mające zastosowanie tylko do niektórych podmiotów zamawiających
Artykuł 26	Zamówienia udzielane przez niektóre podmioty zamawiające na zakup wody oraz dostawę energii lub paliw do produkcji energii
ROZDZIAŁ III	Zasady stosowane do zamówień na usługi
Artykuł 31	Zamówienia na usługi wymienione w załączniku XVII A
Artykuł 32	Zamówienia na usługi wymienione w załączniku XVII B
Artykuł 33	Zamówienia na usługi mieszane obejmujące usługi wymienione w załączniku XVII A oraz usługi wymienione w załączniku XVII B
ROZDZIAŁ IV	Szczegółowe zasady mające zastosowanie do specyfikacji oraz dokumentacji zamówień
Artykuł 34	Specyfikacje techniczne
Artykuł 35	Przekazywanie informacji na temat specyfikacji technicznych
Artykuł 36	Oferty wariantowe
Artykuł 37	Podwykonawstwo
Artykuł 39	Zobowiązania w zakresie podatków, ochrony środowiska, przepisów dotyczących ochrony zatrudnienia oraz warunków pracy
ROZDZIAŁ V	Procedury udzielania zamówień
Artykuł 40	(z wyjątkiem ust. 3 lit. i) oraz lit. l)) Zastosowanie procedury otwartej, ograniczonej i negocjacyjnej
ROZDZIAŁ VI	Zasady publikacji i przejrzystości
Sekcja 1	Publikacja ogłoszeń
Artykuł 41	Okresowe ogłoszenia informacyjne oraz ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania
Artykuł 42	Ogłoszenia stanowiące zaproszenie do ubiegania się o zamówienie: ust. 1 i 3
Artykuł 43	Ogłoszenia o udzieleniu zamówienia (z wyjątkiem ust. 1 akapit drugi i trzeci)
Artykuł 44	Forma i sposób publikacji ogłoszeń (z wyłączeniem ust. 2 akapit pierwszy i ust. 4, 5, 7)
Sekcja 2	Terminy
Artykuł 45	Terminy przesyłania wniosków o dopuszczenie do udziału oraz składania ofert
Artykuł 46	Procedury otwarte: specyfikacje, dodatkowe dokumenty i informacje

Artykuł 47	Zaproszenia do składania ofert lub do negocjacji
Sekcja 3	Zasady komunikacji i przekazywania informacji
Artykuł 48	Zasady komunikacji
Artykuł 49	Informacje dla wnioskodawców w systemach kwalifikowania, informacje dla kandydatów oraz oferentów
ROZDZIAŁ VII	Przeprowadzanie postępowania
Artykuł 51	Postanowienia ogólne
Sekcja 1	Systemy kwalifikowania oraz kwalifikacja podmiotowa
Artykuł 52	Wzajemne uznawanie warunków administracyjnych, technicznych i finansowych oraz certyfikatów, testów i dowodów
Artykuł 54	Kryteria kwalifikacji podmiotowej
Sekcja 2	Udzielanie zamówień
Artykuł 55	Kryteria udzielania zamówień
Artykuł 57	Rażąco niskie oferty
Załącznik XIII	Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniach o zamówieniu: A. Procedury otwarte B. Procedury ograniczone C. Procedury negocjacyjne
Załącznik XIV	Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikowania
Załącznik XV A	Informacje, które należy zamieścić w okresowym ogłoszeniu informacyjnym
Załącznik XV B	Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniach o publikacji okresowego ogłoszenia informacyjnego na profilu nabywcy niestanowiących zaproszenia do ubiegania się o zamówienie
Załącznik XVI	Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia
Załącznik XVII A	Usługi w rozumieniu art. 31
Załącznik XVII B	Usługi w rozumieniu art. 32
Załącznik XX	Wymogi dotyczące publikacji
Załącznik XXI	Definicje niektórych specyfikacji technicznych
Załącznik XXIII	Międzynarodowe przepisy prawa pracy w rozumieniu art. 59 ust. 4
Załącznik XXIV	Wymogi dotyczące urządzeń stosowanych do elektronicznego przesyłania ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału, wniosków kwalifikacyjnych oraz planów i projektów w konkursach

ZAŁĄCZNIK XXIX-F

PODSTAWOWE ELEMENTY DYREKTYWY RADY 92/13/EWG

z dnia 25 lutego 1992 r. koordynująca przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji zmieniona dyrektywą 2007/66/WE

(Etap 3)

Artykuł 1	Zakres zastosowania i dostępność procedur odwoławczych
Artykuł 2	Wymagania dotyczące procedur
Artykuł 2a	Okres zawieszenia typu <i>standstill</i>
Artykuł 2b	Odstępstwa od okresu zawieszenia typu <i>standstill</i> Artykuł 2b akapit pierwszy lit. b)
Artykuł 2c	Terminy na wniesienia odwołań
Artykuł 2d	Nieskuteczność Ustęp 1 lit. b) Ustęp 2 i 3
Artykuł 2e	Naruszenia niniejszej dyrektywy i inne kary
Artykuł 2f	Terminy

ZAŁĄCZNIK XXIX-G

INNE NIEOBOWIĄZKOWE ELEMENTY DYREKTYWY 2004/18/WE

(Etap 4)

Elementy dyrektywy 2004/18/WE wymienione w niniejszym załączniku nie są obowiązkowe, są jednak zalecane w ramach zbliżania przepisów. Republika Mołdawii może dokonać zbliżenia tych elementów w terminie określonym w załączniku XXIX-B do niniejszego Układu.

TYTUŁ I	Definicje i zasady ogólne
Artykuł 1	Definicje (ustępy 5, 6, 7, 10 i ust. 11 lit. c))
TYTUŁ II	Reguły dotyczące zamówień publicznych
ROZDZIAŁ II	Zakres obowiązywania
Sekcja 2	Sytuacje szczególne
Artykuł 11	Zamówienia publiczne oraz umowy ramowe udzielane przez centralne jednostki zakupujące
Sekcja 4	Przepisy szczególne
Artykuł 19	Zamówienia zastrzeżone
ROZDZIAŁ V	Procedury
Artykuł 29	DIALOG konkurencyjny
Artykuł 32	Umowy ramowe
Artykuł 33	Dynamiczne systemy zakupów
Artykuł 34	Zamówienia publiczne na roboty budowlane: zasady szczególne dotyczące programów subsydiowanego budownictwa mieszkaniowego
ROZDZIAŁ VI	Zasady dotyczące ogłoszeń i przejrzystości
Sekcja 1	Publikacja ogłoszeń
Artykuł 35	Ogłoszenia: ustęp 3 oraz ust. 4 akapit 2 i 3
ROZDZIAŁ VII	Przeprowadzenie procedury
Sekcja 2	Kryteria kwalifikacji podmiotowej
Artykuł 52	Urzędowe wykazy zatwierdzonych wykonawców oraz certyfikacja przez instytucje publiczne lub prywatne
Sekcja 3	Udzielanie zamówienia
Artykuł 54	Zastosowanie aukcji elektronicznych

ZAŁĄCZNIK XXIX-H

INNE OBOWIĄZKOWE ELEMENTY DYREKTYWY 2004/18/WE

(Etap 4)

TYTUŁ I	Definicje i zasady ogólne
Artykuł 1	Definicje (ustępy 3, 4 i ust. 11 lit. e))
TYTUŁ II	Reguły dotyczące zamówień publicznych
ROZDZIAŁ II	Zakres
Sekcja 3	Zamówienia objęte wyłączeniem
Artykuł 17	Koncesje na usługi
TYTUŁ III	Reguły dotyczące koncesji na roboty budowlane
ROZDZIAŁ I	Zasady dotyczące koncesji na roboty budowlane
Artykuł 56	Zakres obowiązywania
Artykuł 57	Wyłączenia z zakresu obowiązywania (z wyjątkiem ostatniego akapitu)
Artykuł 58	Publikacja ogłoszenia dotyczącego koncesji na roboty budowlane
Artykuł 59	Termin
Artykuł 60	Podwykonawstwo
Artykuł 61	Udzielanie koncesjonariuszowi dodatkowych zamówień na roboty budowlane
ROZDZIAŁ II	Zasady dotyczące zamówień udzielanych przez koncesjonariuszy będących instytucjami zamawiającymi
Artykuł 62	Obowiązujące zasady
ROZDZIAŁ III	Zasady mające zastosowanie do zamówień udzielanych przez koncesjonariuszy, którzy nie są instytucjami zamawiającymi
Artykuł 63	Zasady ogłaszania: progi i wyjątki
Artykuł 64	Publikacja ogłoszenia
Artykuł 65	Termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału oraz ofert
TYTUŁ IV	Reguły dotyczące konkursów
Artykuł 66	Przepisy ogólne
Artykuł 67	Zakres obowiązywania
Artykuł 68	Wyłączenia z zakresu obowiązywania
Artykuł 69	Ogłoszenia
Artykuł 70	Forma i sposób publikacji ogłoszeń o konkursie
Artykuł 71	Środki komunikacji
Artykuł 72	Kwalifikacja uczestników

Artykuł 73	Skład sądu konkursowego
Artykuł 74	Decyzje sądu konkursowego
Załącznik VII B	Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniach o koncesjach na roboty budowlane
Załącznik VII C	Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniach o zamówieniach na roboty budowlane udzielanych przez koncesjonariuszy, którzy nie są instytucjami zamawiającymi
Załącznik VII D	Informacje, które muszą znaleźć się w ogłoszeniach o konkursach

ZAŁĄCZNIK XXIX-1

**INNE ELEMENTY DYREKTYWY RADY 89/665/EWG
zmienionej dyrektywą 2007/66/WE
(Etap 4)**

Artykuł 2b	Odstępstwa od okresu zawieszenia typu <i>standstill</i> Artykuł 2b akapit pierwszy lit. c)
Artykuł 2d	Nieskuteczność Artykuł 2d ust. 1 lit. c) Ustęp 5

ZAŁĄCZNIK XXIX-J

INNE NIEOBOWIĄZKOWE ELEMENTY DYREKTYWY 2004/17/WE

(Etap 5)

Elementy dyrektywy 2004/17/WE wymienione w niniejszym załączniku nie są obowiązkowe, są jednak zalecane w ramach zbliżenia przepisów. Republika Mołdawii może dokonać zbliżenia tych elementów w terminie określonym w załączniku XXIX-B do niniejszego Układu.

TYTUŁ I	Ogólne postanowienia dotyczące zamówień i konkursów
ROZDZIAŁ I	Podstawowe terminy
Artykuł 1	Definicje (ustępy 4, 5, 6, 8)
TYTUŁ II	Zasady stosowane do zamówień
ROZDZIAŁ I	Przepisy ogólne
Artykuł 14	Umowy ramowe
Artykuł 15	Dynamiczne systemy zakupów
Sekcja 2	Zamówienia i koncesje oraz zamówienia podlegające specjalnym postanowieniom
Podsekcja 5	Zamówienia podlegające szczególnym ustaleniom, przepisy dotyczące centralnych jednostek zakupujących oraz ogólna procedura w przypadku bezpośredniego podlegania konkurencji
Artykuł 28	Zamówienia zastrzeżone
Artykuł 29	Zamówienia oraz umowy ramowe zawierane przez centralne jednostki zakupujące
ROZDZIAŁ V	Procedury udzielania zamówień
Artykuł 40 ust. 3 lit. i) oraz l)	
ROZDZIAŁ VI	Zasady publikacji i przejrzystości
Sekcja 1	Publikacja ogłoszeń
Artykuł 42	Ogłoszenia stanowiące zaproszenie do ubiegania się o zamówienie: ust. 2
Artykuł 43	Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia (tylko w odniesieniu do ust. 1 akapit drugi i trzeci)
ROZDZIAŁ VII	Przeprowadzanie postępowania
Sekcja 2	Udzielanie zamówień
Artykuł 56	Zastosowanie aukcji elektronicznych
Załącznik XIII	Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniach o zamówieniu: D. Uproszczone ogłoszenie o zamówieniu w ramach dynamicznego systemu zakupów

ZAŁĄCZNIK XXIX-K

INNE ELEMENTY DYREKTYWY RADY 92/13/EWG

zmienionej dyrektywą 2007/66/WE

(Etap 5)

Artykuł 2b	Odstępstwa od okresu zawieszenia typu <i>standstill</i> Artykuł 2b akapit pierwszy lit. c)
Artykuł 2d	Nieskuteczność Artykuł 2d ust. 1 lit. c) Ustęp 5

ZAŁĄCZNIK XXIX-L

PRZEPISY DYREKTYWY 2004/18/WE POZA ZAKRESEM ZBLIŻENIA PRZEPISÓW

Elementy wymienione w niniejszym załączniku nie są objęte procesem zbliżenia przepisów.

TYTUŁ II	Reguły dotyczące zamówień publicznych
ROZDZIAŁ I	Przepisy ogólne
Artykuł 5	Warunki dotyczące porozumień zawartych w ramach Światowej Organizacji Handlu
ROZDZIAŁ VI	Reguły dotyczące ogłoszeń i przejrzystości
Sekcja 1	Publikacja ogłoszeń
Artykuł 36	Forma i sposób publikacji ogłoszeń: ustępy 2, 3, 4, 5, 6, 8
Artykuł 37	Publikacja nieobowiązkowa
Sekcja 5	Sprawozdania
Artykuł 43	Treść sprawozdań
TYTUŁ V	Obowiązki statystyczne, uprawnienia wykonawcze oraz postanowienia końcowe
Artykuł 75	Obowiązki statystyczne
Artykuł 76	Treść sprawozdania statystycznego
Artykuł 77	Komitet doradczy
Artykuł 78	Korekta progów
Artykuł 79	Zmiany
Artykuł 80	Wykonanie
Artykuł 81	Mechanizm monitorowania
Artykuł 82	Uchylenia
Artykuł 83	Wejście w życie
Artykuł 84	Adresaci
ZAŁĄCZNIKI	
Załącznik III	Wykaz podmiotów i kategorii podmiotów prawa publicznego, o których mowa w art. 1 ust. 9 akapit drugi
Załącznik IV	Centralne organy rządowe
Załącznik VIII	Wymogi dotyczące publikacji
Załącznik IX	Rejestry
Załącznik IX A	Zamówienia publiczne na roboty budowlane
Załącznik IX B	Zamówienia publiczne na dostawy
Załącznik IX C	Zamówienia publiczne na usługi
Załącznik XI	Ostateczne terminy transpozycji i zastosowania przepisów (art. 80)
Załącznik XII	Tabela korelacji

ZAŁĄCZNIK XXIX-M

PRZEPISY DYREKTYWY 2004/17/WE POZA ZAKRESEM ZBLIŻENIA PRZEPISÓW

Elementy wymienione w niniejszym załączniku nie są objęte procesem zbliżenia przepisów.

TYTUŁ I	Ogólne postanowienia dotyczące zamówień i konkursów
ROZDZIAŁ II	Określenie działalności i podmiotów objętych dyrektywą
Sekcja 2	Sektory działalności
Artykuł 8	Wykazy podmiotów zamawiających
TYTUŁ II	Zasady stosowane do zamówień
ROZDZIAŁ I	Postanowienia ogólne
Artykuł 12	Warunki dotyczące porozumień zawartych w ramach Światowej Organizacji Handlu
Sekcja 2	Zamówienia i koncesje oraz zamówienia podlegające specjalnym postanowieniom
Podsekcja 1	
Artykuł 18	Koncesje na roboty budowlane i usługi
Podsekcja 2	Wyłączenia stosowane do wszystkich podmiotów zamawiających i wszystkich rodzajów zamówień
Artykuł 20	Zamówienia udzielone w innym celu niż wykonywanie odnośnej działalności lub w celu wykonywania takiej działalności w kraju trzecim: ustęp 2
Podsekcja 5	Zamówienia podlegające szczególnym ustaleniom, przepisy dotyczące centralnych jednostek zakupujących oraz ogólna procedura w przypadku bezpośredniego podlegania konkurencji
Artykuł 27	Zamówienia podlegające szczególnym ustaleniom
Artykuł 30	Procedura stwierdzająca, czy dana działalność jest bezpośrednio poddana konkurencji
ROZDZIAŁ IV	Szczegółowe zasady mające zastosowanie do specyfikacji oraz dokumentacji zamówień
Artykuł 38	Warunki realizacji zamówień
ROZDZIAŁ VI	Zasady publikacji i przejrzystości
Sekcja 1	Publikacja ogłoszeń
Artykuł 44	Forma i sposób publikacji ogłoszeń (tylko w odniesieniu do ust. 2 akapit pierwszy i ust. 4, 5 i 7)
Sekcja 3	Zasady komunikacji i przekazywania informacji
Artykuł 50	Przechowywane informacje dotyczące udzielonych zamówień
ROZDZIAŁ VII	Przeprowadzanie postępowania
Sekcja 3	Oferty obejmujące produkty pochodzące z państw trzecich oraz relacje z tymi państwami
Artykuł 58	Oferty obejmujące towary pochodzące z państw trzecich
Artykuł 59	Relacje z państwami trzecimi w zakresie zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi

TYTUŁ IV	Obowiązki statystyczne, uprawnienia wykonawcze oraz postanowienia końcowe
Artykuł 67	Obowiązki statystyczne
Artykuł 68	Procedura komitetowa
Artykuł 69	Korekta progów
Artykuł 70	Zmiany
Artykuł 71	Wykonanie dyrektywy
Artykuł 72	Mechanizmy monitorowania
Artykuł 73	Uchylenie
Artykuł 74	Wejście w życie
Artykuł 75	Adresaci
ZAŁĄCZNIKI	
Załącznik I	Podmioty zamawiające w sektorach transportu lub dystrybucji gazu lub energii ciepłej
Załącznik II	Podmioty zamawiające w sektorach produkcji, transportu lub dystrybucji energii elektrycznej
Załącznik III	Podmioty zamawiające w sektorach produkcji, transportu lub dystrybucji wody pitnej
Załącznik IV	Podmioty zamawiające w zakresie usług kolejowych
Załącznik V	Podmioty zamawiające w zakresie miejskich usług kolejowych, tramwajowych, trolejbusowych lub autobusowych
Załącznik VI	Podmioty zamawiające w sektorze usług pocztowych
Załącznik VII	Podmioty zamawiające w sektorach poszukiwania i wydobycia ropy lub gazu
Załącznik VIII	Podmioty zamawiające w sektorach poszukiwania i wydobycia węgla i innych paliw stałych
Załącznik IX	Podmioty zamawiające w sektorze portów morskich lub śródlądowych lub innych terminali
Załącznik X	Podmioty zamawiające w zakresie urządzeń portów lotniczych
Załącznik XI	Wykaz prawa wspólnotowego, o którym mowa w art. 30 ust. 3
Załącznik XII	Wykaz czynności, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. b)
Załącznik XXII	Tabela podsumowująca terminy, o których mowa w art. 45
Załącznik XXV	Terminy na transpozycję i wykonanie
Załącznik XXVI	Tabela korelacji

ZAŁĄCZNIK XXIX-N

PRZEPISY DYREKTYWY 89/665/EWG ZMIENIONEJ DYREKTYWĄ 2007/66/WE POZA ZAKRESEM ZBLIŻENIA PRZEPISÓW

Elementy wymienione w niniejszym załączniku nie są objęte procesem zbliżenia przepisów.

Artykuł 2b	Odstępstwa od okresu zawieszenia typu <i>standstill</i> Artykuł 2b akapit pierwszy lit. a)
Artykuł 2d	Nieskuteczność Artykuł 2d ust. 1 lit. a) Ustęp 4
Artykuł 3	Mechanizm korygujący
Artykuł 3a	Treść ogłoszenia o dobrowolnej przejrzystości <i>ex ante</i>
Artykuł 3b	Procedura komitetu
Artykuł 4	Wykonanie
Artykuł 4a	Przeгляд

ZAŁĄCZNIK XXIX-O

PRZEPISY DYREKTYWY 92/13/EWG ZMIENIONEJ DYREKTYWĄ 2007/66/WE POZA ZAKRESEM ZBLIŻENIA PRZEPISÓW

Elementy wymienione w niniejszym załączniku nie są objęte procesem zbliżenia przepisów.

Artykuł 2b	Odstępstwa od okresu zawieszenia typu <i>standstill</i> Artykuł 2b akapit pierwszy lit. a)
Artykuł 2d	Nieskuteczność Artykuł 2d ust. 1 lit. a) Ustęp 1
Artykuł 3a	Treść ogłoszenia o dobrowolnej przejrzystości <i>ex ante</i>
Artykuł 3b	Procedura komitetu
Artykuł 8	Mechanizmy korygujące
Artykuł 12	Wykonanie
Artykuł 12 a	Przegląd

ZAŁĄCZNIK XXIX-P

REPUBLIKA MOŁDAWII: ORIENTACYJNY WYKAZ ZAGADNIENÍ OBJĘTYCH WSPÓŁPRACĄ

1. Szkolenie, w Unii i w Republice Mołdawii, urzędników z Republiki Mołdawii z organów rządowych zaangażowanych w zamówienia publiczne.
2. Szkolenie dostawców zainteresowanych uczestnictwem w zamówieniach publicznych.
3. Wymiana informacji i doświadczeń na temat najlepszych praktyk oraz zasad regulacyjnych w obszarze zamówień publicznych.
4. Zwiększenie funkcjonalności strony internetowej poświęconej zamówieniom publicznym oraz utworzenie systemu monitorowania zamówień publicznych.
5. Konsultacje i pomoc metodologiczna oferowana przez Unię w zakresie stosowania nowoczesnych technologii elektronicznych w obszarze zamówień publicznych.
6. Wzmocnienie organów odpowiedzialnych za zapewnienie spójnej polityki we wszystkich obszarach związanych z zamówieniami publicznymi oraz za niezależną i bezstronną weryfikację decyzji instytucji zmawiających. (zob. art. 270 niniejszego Układu).

ZAŁĄCZNIK XXX

OZNACZENIA GEOGRAFICZNE

ZAŁĄCZNIK XXX-A

**ELEMENTY WYMAGANE DO REJESTRACJI I KONTROLI OZNACZEŃ GEOGRAFICZNYCH, O KTÓRYCH
MOWA W ART. 297 UST. 1 I UST. 2**

CZĘŚĆ A

Przepisy, o których mowa w art. 297 ust. 1

Ustawa w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych, nazw pochodzenia i gwarantowanych tradycyjnych specjalności (nr 66-XVI z 27.3.2008) oraz przepisy wykonawcze do niej, do celów procedury składania, badania i rejestracji oznaczeń geograficznych, nazw pochodzenia i gwarantowanych tradycyjnych specjalności w Republice Mołdawii.

CZĘŚĆ B

Przepisy, o których mowa w art. 297 ust. 2

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych
2. Część II tytuł II rozdział I sekcja 1a rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenia o jednolitej wspólnej organizacji rynku”) wraz z przepisami wykonawczymi do niego
3. Rozporządzenie (WE) nr 110/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych wraz z przepisami wykonawczymi do niego
4. Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1601/91 z dnia 10 czerwca 1991 r. ustanawiające ogólne zasady definicji, opisu i prezentacji win aromatyzowanych, aromatyzowanych napojów winopochodnych i aromatyzowanych koktajli winopodobnych wraz z przepisami wykonawczymi do niego

CZĘŚĆ C

Elementy wymagane do rejestracji i kontroli oznaczeń geograficznych (o których mowa w art. 297 ust. 1 i ust. 2)

1. Rejestr zawierający oznaczenia geograficzne chronione na terytorium.
2. Postępowanie administracyjne pozwalające zweryfikować, czy oznaczenia geograficzne określają towar jako pochodzący z terytorium, regionu lub miejscowości jednego państwa lub większej liczby państw, jeżeli pewna jakość, renoma lub inna cecha towaru jest przypisywana zasadniczo pochodzeniu geograficznemu tego towaru.
3. Wymóg, by zarejestrowana nazwa odpowiadała danemu produktowi lub danym produktom, dla których sporządzono specyfikacje, które mogą być zmieniane wyłącznie w drodze właściwego postępowania administracyjnego.
4. Postanowienia dotyczące kontroli mające zastosowanie do produkcji.
5. Procedura sprzeciwu, która umożliwi uwzględnienie uzasadnionych interesów poprzednich użytkowników danej nazwy, bez względu na to, czy nazwa ta jest chroniona jako forma własności intelektualnej, czy nie.
6. Zasada, zgodnie z którą nazwy chronione nie mogą stać się nazwami rodzajowymi.
7. Postanowienia dotyczące rejestracji, które mogą obejmować odmowę rejestracji, terminy homonimiczne lub częściowo homonimiczne z zarejestrowanymi terminami, terminy będące w powszechnym użyciu w języku codziennym jako rzeczowniki pospolite stanowiące nazwy towarów, terminy obejmujące nazwy odmian roślin i ras zwierząt. Postanowienia te uwzględniają uzasadnione interesy wszystkich zainteresowanych stron.

ZAŁĄCZNIK XXX-B

KRYTERIA, KTÓRE NALEŻY UWZGLĘDNIĆ W PROCEDURZE SPRZECIWU W ODNIESIENIU DO PRODUKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 297 UST. 3 I UST. 4

1. Wykaz nazw, w stosownych przypadkach wraz z ich odpowiednią transkrypcją na alfabet łaciński.
2. Informacje o klasie produktu.
3. Wezwanie (państw członkowskich w przypadku UE) lub państw trzecich oraz wszelkich zasadnie zainteresowanych osób fizycznych lub prawnych, mających swoje miejsca zamieszkania lub siedziby w państwie członkowskim (w przypadku UE), w Republice Mołdawii lub w państwie trzecim, do zgłaszania sprzeciwów wobec takiej ochrony przez złożenie odpowiednio uzasadnionego oświadczenia.
4. Oświadczenia o sprzeciwie należy przekazać Komisji Europejskiej lub rządowi Republiki Mołdawii w ciągu dwóch miesięcy od daty opublikowania ogłoszenia informacyjnego.
5. Oświadczenia o sprzeciwie są dopuszczalne jedynie, jeśli zostaną dostarczone w terminie ustalonym w pkt 4 i jeśli wykazane zostanie, że ochrona proponowanej nazwy:
  - jest sprzeczna z nazwą odmiany roślin, w tym odmiany winorośli lub rasy zwierząt, i mogłaby z tego powodu wprowadzić w błąd konsumenta co do prawdziwego pochodzenia danego produktu;
  - kolidowałaby z nazwą homonimiczną, prowadząc konsumenta do błędnych wniosków co do miejsca pochodzenia produktów;
  - przy uwzględnieniu renomy danego znaku towarowego, jego powszechnej znajomości oraz okresu, przez jaki jest on używany, może wprowadzić konsumenta w błąd, co do prawdziwego pochodzenia produktu;
  - zagraża istnieniu całkowicie lub częściowo identycznej nazwy lub znaku towarowego bądź istnieniu produktów, które były zgodnie z prawem wprowadzane do obrotu przez okres co najmniej pięciu lat poprzedzających publikację ogłoszenia informacyjnego;
  - jest sprzeczna z nazwą uznawaną za zwyczajową.
6. Kryteria, o których mowa w pkt 5, podlegają ocenie w odniesieniu do terytorium UE, które w przypadku praw własności intelektualnej odnosi się wyłącznie do terytorium lub terytoriów, na których wspomniane prawa są chronione, lub terytorium Republiki Mołdawii.

ZAŁĄCZNIK XXX-C

OZNACZENIA GEOGRAFICZNE PRODUKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 297 UST. 3 I UST. 4

Produkty rolne i środki spożywcze inne niż wina, napoje spirytusowe i wina aromatyzowane UE, które mają być chronione w Republice Mołdawii

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
AT	Gailtaler Speck	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
AT	Tiroler Speck	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
AT	Gailtaler Almkäse	Sery	
AT	Tiroler Almkäse; Tiroler Alpkäse	Sery	
AT	Tiroler Bergkäse	Sery	
AT	Tiroler Graukäse	Sery	
AT	Vorarlberger Alpkäse	Sery	
AT	Vorarlberger Bergkäse	Sery	
AT	Steirisches Kübiskernöl	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
AT	Marchfeldspargel	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
AT	Steirischer Kren	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
AT	Wachauer Marille	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
AT	Waldviertler Graumohn	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
BE	Jambon d'Ardenne	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
BE	Fromage de Herve	Sery	
BE	Beurre d'Ardenne	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
BE	Brussels grondwitloof	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
BE	Vlaams -Brabantse Tafeldruif	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
BE	Pâté gaumais	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
BE	Geraardsbergse Mattentaart	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
BE	Gentse azalea	Kwiaty i rośliny ozdobne	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
CY	Λουκούμι Γεροσκίπου	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Loukoumi Geroskipou
CZ	Nošovické kysané zelí	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
CZ	Všestarská cibule	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
CZ	Pohořelický kapr	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
CZ	Třeboňský kapr	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
CZ	Český kmín	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
CZ	Chamomilla bohemica	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
CZ	Žatecký chmel	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
CZ	Brněnské pivo; Starobrněnské pivo	Piwo	
CZ	Březnický ležák	Piwo	
CZ	Budějovické pivo	Piwo	
CZ	Budějovický měšťanský var	Piwo	
CZ	České pivo	Piwo	
CZ	Černá Hora	Piwo	
CZ	Českobudějovické pivo	Piwo	
CZ	Chodské pivo	Piwo	
CZ	Znojenské pivo	Piwo	
CZ	Hořické trubičky	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
CZ	Karlovarský suchar	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
CZ	Lomnické suchary	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
CZ	Mariánskolázeňské oplatky	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
CZ	Pardubický perník	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
CZ	Štramberké uši	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
CZ	Jihočeská Niva	Sery	
CZ	Jihočeská Zlatá Niva	Sery	
DE	Diepholzer Moorschnucke	Mięso świeże (i podroby)	
DE	Lüneburger Heidschnucke	Mięso świeże (i podroby)	
DE	Schwäbisch-Hällisches Qualitätsschweinefleisch	Mięso świeże (i podroby)	
DE	Ammerländer Dielenrauchschinken; Ammerländer Katenschinken	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
DE	Ammerländer Schinken; Ammerländer Knochen-schinken	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
DE	Greußener Salami	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
DE	Nürnberger Bratwürste; Nürnberger Rostbratwürste	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
DE	Schwarzwälder Schinken	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
DE	Thüringer Leberwurst	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
DE	Thüringer Rostbratwurst	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
DE	Thüringer Rotwurst	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
DE	Allgäuer Bergkäse	Sery	
DE	Allgäuer Emmentaler	Sery	
DE	Altenburger Ziegenkäse	Sery	
DE	Odenwälder Frühstückskäse	Sery	
DE	Lausitzer Leinöl	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
DE	Bayerischer Meerrettich; Bayerischer Kren	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
DE	Feldsalate von der Insel Reichenau	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
DE	Gurken von der Insel Reichenau	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
DE	Salate von der Insel Reichenau	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
DE	Spreewälder Gurken	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
DE	Spreewälder Meerrettich	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
DE	Tomaten von der Insel Reichenau	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
DE	Holsteiner Karpfen	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
DE	Oberpfälzer Karpfen	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
DE	Schwarzwaldforelle	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
DE	Bayerisches Bier	Piwo	
DE	Bremer Bier	Piwo	
DE	Dortmunder Bier	Piwo	
DE	Hofer Bier	Piwo	
DE	Kölsch	Piwo	
DE	Kulmbacher Bier	Piwo	
DE	Mainfranken Bier	Piwo	
DE	Münchener Bier	Piwo	
DE	Reuther Bier	Piwo	
DE	Wernesgrüner Bier	Piwo	
DE	Aachener Printen	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
DE	Lübecker Marzipan	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
DE	Meißner Fummel	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
DE	Nürnberger Lebkuchen	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
DE	Schwäbische Maultaschen; Schwäbische Suppenmaultaschen	Makarony	
DE	Hopfen aus der Hallertau	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
DK	Danablu	Sery	
DK	Esrom	Sery	
DK	Lammefjordsgulerod	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
EL	Ανεβαστό	Sery	Anevato
EL	Γαλοτύρι	Sery	Galotyri
EL	Γραβιέρα Αγράφων	Sery	Graviera Agrafon
EL	Γραβιέρα Κρήτης	Sery	Graviera Kritis
EL	Γραβιέρα Νάξου	Sery	Graviera Naxou
EL	Καλαθάκι Λήμνου	Sery	Kalathaki Limnou
EL	Κασέρι	Sery	Kasseri
EL	Κατίκι Δομοκού	Sery	Katiki Domokou
EL	Κεφαλογραβιέρα	Sery	Kefalograviera
EL	Κοπανιστή	Sery	Kopanisti
EL	Λαδοτύρι Μυτιλήνης	Sery	Ladotyri Mytilinis
EL	Μανούρι	Sery	Manouri
EL	Μετσοβόνη	Sery	Metsovone
EL	Μπάτζος	Sery	Batzos
EL	Ξυνομυζήθρα Κρήτης	Sery	Xynomyzithra Kritis
EL	Πηχτόγαλο Χανίων	Sery	Pichtogalo Chanion
EL	Σαν Μιχάλη	Sery	San Michali
EL	Σφέλα	Sery	Sfela

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
EL	Φέτα	Sery	Feta
EL	Φορμαέλλα Αράχωβας Παρνασσού	Sery	Formaella Arachovas Parnassou
EL	Άγιος Ματθαίος Κέρκυρας	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Agios Mattheos Kerkyras
EL	Αποκορώνας Χανίων Κρήτης	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Apokoronas Chanion Kritis
EL	Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Arxanes Irakliou Kritis
EL	Βιάννος Ηρακλείου Κρήτης	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Viannos Irakliou Kritis
EL	Βόρειος Μυλοπόταμος Ρεθύμνης Κρήτης	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Vorios Mylopotamos Rethymnis Kritis
EL	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο „Τροιζηνία”	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Exeretiko partheno eleolado „Trizinia”
EL	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο Θραψανό	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Exeretiko partheno eleolado Thrapsano
EL	Ζάκυνθος	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Zakynthos
EL	Θάσος	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Thassos
EL	Καλαμάτα	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Kalamata
EL	Κεφαλονιά	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Kefalonia
EL	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Kolymvari Chanion Kritis
EL	Κρανίδι Αργολίδας	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Kranidi Argolidas
EL	Κροκεές Λακωνίας	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Krokees Lakonias
EL	Λακωνία	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Lakonia
EL	Λέσβος; Μυτιλήνη	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Lesvos; Mytilini
EL	Λυγουριό Ασκληπείου	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Lygourio Asklipiou
EL	Ολυμπία	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Olympia
EL	Πεζά Ηρακλείου Κρήτης	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Peza Irakliou Kritis
EL	Πέτρινα Λακωνίας	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Petrina Lakonias
EL	Πρέβεζα	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Preveza

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
EL	Ρόδος	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Rodos
EL	Σάμος	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Samos
EL	Σητεία Λασιθίου Κρήτης	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Sitia Lasithiou Kritis
EL	Φοινίκι Λακωνίας	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Finiki Lakonias
EL	Χανιά Κρήτης	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Chania Kritis
EL	Ακτινίδιο Πιερίας	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Aktinidio Pierias
EL	Ακτινίδιο Σπερχειού	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Aktinidio Sperchiou
EL	Ελιά Καλαμάτας	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Elia Kalamatas
EL	Θρούμπα Αμπαδιάς Ρεθύμνης Κρήτης	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Throumpa Ampadias Rethymnis Kritis
EL	Θρούμπα Θάσου	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Throumpa Thassou
EL	Θρούμπα Χίου	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Throumpa Chiou
EL	Κελυφωτό φυσίκι Φθιώτιδας	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Kelifoto fystiki Fthiotidas
EL	Κεράσια τραγανά Ροδοχωρίου	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Kerassia Tragana Rodochoriou
EL	Κονσερβολιά Αμφίσης	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Konservolia Amfissis
EL	Κονσερβολιά Άρτας	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Konservolia Artas
EL	Κονσερβολιά Αταλάντης	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Konservolia Atalantis
EL	Κονσερβολιά Πηλίου Βόλου	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Konservolia Piliou Volou
EL	Κονσερβολιά Ροβίων	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Konservolia Rovion
EL	Κονσερβολιά Στυλίδας	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Konservolia Stylidas
EL	Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Korinthiaki Stafida Vostitsa
EL	Κουμ Κουάτ Κέρκυρας	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Koum kouat Kerkyras
EL	Μήλα Ζαγοράς Πηλίου	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Mila Zagoras Piliou

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
EL	Μήλα Ντελίσιους Πιλαφά Τριπόλεως	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Mila Delicious Pilafa Tripoleos
EL	Μήλο Καστοριάς	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Milo Kastorias
EL	Ξερά σύκα Κύμης	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Xera syka Kymis
EL	Πατάτα Κάτω Νευροκοπίου	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Patata Kato Nevrokopiou
EL	Πορτοκάλια Μάλεμε Χανίων Κρήτης	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Portokalia Maleme Chanion Kritis
EL	Ροδάκινα Νάουσας	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Rodakina Naoussas
EL	Σταφίδα Ζακύνθου	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Stafida Zakynthou
EL	Σύκα Βραβρώνας Μαρκοπούλου Μεσογείων	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Syka Vavronas Markopoulou Messongion
EL	Τσακωνική μελιτζάνα Λεωνιδίου	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Tsakoniki Melitzana Leonidiou
EL	Φασόλια (Γίγαντες Ελέφαντες) Πρεσπών Φλώρινας	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Fassolia Gigantes Elefantas Prespon Florinas
EL	Φασόλια (πλακέ μεγαλόσπερμα) Πρεσπών Φλώρινας	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Fassolia (plake megalosperma) Prespon Florinas
EL	Φασόλια γίγαντες — ελέφαντες Καστοριάς	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Fassolia Gigantes-Elefantes Kastorias
EL	Φασόλια γίγαντες ελέφαντες Κάτω Νευροκοπίου	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Fassolia Gigantes Elefantas Kato Nevrokopiou
EL	Φασόλια κοινά μεσόσπερμα Κάτω Νευροκοπίου	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Fassolia kina Messosperma Kato Nevrokopiou
EL	Φυστίκι Αίγινας	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Fystiki Eginas
EL	Φυστίκι Μεγάρων	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Fystiki Megaron
EL	Αυγοτάραχο Μεσολογγίου	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Avgotaracho Messolongiou
EL	Κρόκος Κοζάνης	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Krokos Kozanis
EL	Μέλι Ελάτης Μαινάλου Βανιλία	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Meli Elatis Menalou Vanilia
EL	Κρητικό παξιμάδι	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Kritiko paximadi

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
EL	Μαστίχα Χίου	Naturalne gумы i żywice	Masticha Chiou
EL	Τσίχλα Χίου	Naturalne gумы i żywice	Tsikla Chiou
EL	Μαστιχέλαιο Χίου	Olejki eteryczne	Mastichelαιο Chiou
ES	Arzúa-Ulloa	Sery	
ES	Carne de Ávila	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Carne de Cantabria	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Carne de la Sierra de Guadarrama	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Carne de Morucha de Salamanca	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Carne de Vacuno del País Vasco; Euskal Okela	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Cordero de Navarra; Nafarroako Arkumea	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Cordero Manchego	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Lacón Gallego	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Lechazo de Castilla y León	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Pollo y Capón del Prat	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Ternasco de Aragón	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Ternera Asturiana	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Ternera de Extremadura	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Ternera de Navarra; Nafarroako Aratxea	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Ternera Gallega	Mięso świeże (i podroby)	
ES	Botillo del Bierzo	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
ES	Cecina de León	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
ES	Chorizo Riojano	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
ES	Dehesa de Extremadura	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
ES	Guijuelo	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
ES	Jamón de Huelva	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
ES	Jamón de Teruel	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
ES	Jamón de Trevélez	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
ES	Salchichón de Vic; Llonganissa de Vic	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
ES	Sobrasada de Mallorca	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
ES	Afuega'l Pitu	Sery	
ES	Cabrales	Sery	
ES	Cebreiro	Sery	
ES	Gamoneu; Gamonedo	Sery	
ES	Idiazábal	Sery	
ES	Mahón-Menorca	Sery	
ES	Picón Bejes-Tresviso	Sery	
ES	Queso de La Serena	Sery	
ES	Queso de l'Alt Urgell y la Cerdanya	Sery	
ES	Queso de Murcia	Sery	
ES	Queso de Murcia al vino	Sery	
ES	Queso de Valdeón	Sery	
ES	Queso Ibores	Sery	
ES	Queso Majorero	Sery	
ES	Queso Manchego	Sery	
ES	Queso Nata de Cantabria	Sery	
ES	Queso Palmero; Queso de la Palma	Sery	
ES	Queso Tetilla	Sery	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
ES	Queso Zamorano	Sery	
ES	Quesucos de Liébana	Sery	
ES	Roncal	Sery	
ES	San Simón da Costa	Sery	
ES	Torta del Casar	Sery	
ES	Miel de Galicia; Mel de Galicia	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
ES	Miel de Granada	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
ES	Miel de La Alcarria	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
ES	Aceite de La Alcarria	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Aceite de la Rioja	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Aceite de Mallorca; Aceite mallorquín; Oli de Mallorca; Oli mallorquí	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Aceite de Terra Alta; Oli de Terra Alta	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Aceite del Baix Ebre-Montsià; Oli del Baix Ebre-Montsià	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Aceite del Bajo Aragón	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Aceite Monterrubbio	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Antequera	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Baena	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Gata-Hurdes	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Les Garrigues	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Mantequilla de l'Alt Urgell y la Cerdanya; Mantega de l'Alt Urgell i la Cerdanya	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
ES	Mantequilla de Soria	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Montes de Granada	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Montes de Toledo	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Poniente de Granada	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Priego de Córdoba	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Sierra de Cadiz	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Sierra de Cazorla	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Sierra de Segura	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Sierra Mágina	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Siurana	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
ES	Ajo Morado de las Pedroñeras	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Alcachofa de Benicarló; Carxofa de Benicarló	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Alcachofa de Tudela	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Alubia de La Bañeza-León	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Arroz de Valencia; Arròs de València	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Arroz del Delta del Ebro; Arròs del Delta de l'Ebre	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Avellana de Reus	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Berenjena de Almagro	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Calasparra	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Caçot de Valls	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Cereza del Jerte	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Cerezas de la Montaña de Alicante	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
ES	Chirimoya de la Costa tropical de Granada-Málaga	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Cítricos Valencianos; Cítrics Valencians	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Clementinas de las Tierras del Ebro; Clementines de les Terres de l'Ebre	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Coliflor de Calahorra	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Espárrago de Huétor-Tájar	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Espárrago de Navarra	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Faba Asturiana	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Faba de Lourenzá	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Garbanzo de Fuentesauco	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Judías de El Barco de Ávila	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Kaki Ribera del Xúquer	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Lenteja de La Armuña	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Lenteja Pardina de Tierra de Campos	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Manzana de Girona; Poma de Girona	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Manzana Reineta del Bierzo	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Melocotón de Calanda	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Nísperos Callosa d'En Sarriá	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Pataca de Galicia; Patata de Galicia	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Patatas de Prades; Patates de Prades	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Pera de Jumilla	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Peras de Rincón de Soto	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
ES	Pimiento Asado del Bierzo	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Pimiento Riojano	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Pimientos del Piquillo de Lodosa	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Uva de mesa embolsada „Vinalopó”	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
ES	Caballa de Andalucía	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
ES	Mejillón de Galicia; Mexillón de Galicia	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
ES	Melva de Andalucía	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
ES	Azafrán de la Mancha	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
ES	Chufa de Valencia	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
ES	Pimentón de la Vera	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
ES	Pimentón de Murcia	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
ES	Pemento do Couto	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
ES	Sidra de Asturias; Sidra d'Asturies	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
ES	Alfajor de Medina Sidonia	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
ES	Ensaimada de Mallorca; Ensaimada mallorquina	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
ES	Jijona	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
ES	Mantecadas de Astorga	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
ES	Mazapán de Toledo	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
ES	Pan de Cea	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
ES	Pan de Cruz de Ciudad Real	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
ES	Tarta de Santiago	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
ES	Turrón de Agramunt; Torró d'Agramunt	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
ES	Turrón de Alicante	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
FI	Lapin Poron liha	Mięso świeże (i podroby)	
FI	Lapin Puikula	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FI	Kainuun rönttönen	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
FR	Agneau de l'Aveyron	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Agneau de Lozère	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Agneau de Pauillac	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Agneau de Sisteron	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Agneau du Bourbonnais	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Agneau du Limousin	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Agneau du Poitou-Charentes	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Agneau du Quercy	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Barèges-Gavarnie	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Bœuf charolais du Bourbonnais	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Boeuf de Bazas	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Bœuf de Chalosse	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Bœuf du Maine	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Dinde de Bresse	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Pintadeau de la Drome	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Porc de la Sarthe	Mięso świeże (i podroby)	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
FR	Porc de Normandie	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Porc de Vendée	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Porc du Limousin	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Taureau de Camargue	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Veau de l'Aveyron et du Ségala	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Veau du Limousin	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles d'Alsace	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles d'Ancenis	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles d'Auvergne	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de Bourgogne	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de Bresse	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de Bretagne	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de Challans	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de Cholet	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de Gascogne	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de Houdan	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de Janzé	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de la Champagne	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de la Drôme	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de l'Ain	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de Licques	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de l'Orléanais	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de Loué	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de Normandie	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles de Vendée	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles des Landes	Mięso świeże (i podroby)	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
FR	Volailles du Béarn	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles du Berry	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles du Charolais	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles du Forez	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles du Gatinais	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles du Gers	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles du Languedoc	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles du Lauragais	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles du Maine	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles du plateau de Langres	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles du Val de Sèvres	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Volailles du Velay	Mięso świeże (i podroby)	
FR	Boudin blanc de Rethel	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
FR	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
FR	Jambon de Bayonne	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
FR	Jambon sec et noix de jambon sec des Ardennes	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
FR	Abondance	Sery	
FR	Banon	Sery	
FR	Beaufort	Sery	
FR	Bleu d'Auvergne	Sery	
FR	Bleu de Gex Haut-Jura; Bleu de Septmoncel	Sery	
FR	Bleu des Causses	Sery	
FR	Bleu du Vercors-Sassenage	Sery	
FR	Brie de Meaux	Sery	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
FR	Brie de Melun	Sery	
FR	Brocciu Corse; Brocciu	Sery	
FR	Camembert de Normandie	Sery	
FR	Cantal; Fourme de Cantal; Cantalet	Sery	
FR	Chabichou du Poitou	Sery	
FR	Chaource	Sery	
FR	Chevrotin	Sery	
FR	Comté	Sery	
FR	Crottin de Chavignol; Chavignol	Sery	
FR	Emmental de Savoie	Sery	
FR	Emmental français est-central	Sery	
FR	Époisses	Sery	
FR	Fourme d'Ambert; Fourme de Montbrison	Sery	
FR	Laguiole	Sery	
FR	Langres	Sery	
FR	Livarot	Sery	
FR	Maroilles; Marolles	Sery	
FR	Mont d'or; Vacherin du Haut-Doubs	Sery	
FR	Morbier	Sery	
FR	Munster; Munster-Géromé	Sery	
FR	Neufchâtel	Sery	
FR	Ossau-Iraty	Sery	
FR	Pélardon	Sery	
FR	Picodon de l'Ardèche; Picodon de la Drôme	Sery	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
FR	Pont-l'Évêque	Sery	
FR	Poulligny-Saint-Pierre	Sery	
FR	Reblochon; Reblochon de Savoie	Sery	
FR	Rocamadour	Sery	
FR	Roquefort	Sery	
FR	Sainte-Maure de Touraine	Sery	
FR	Saint-Nectaire	Sery	
FR	Salers	Sery	
FR	Selles-sur-Cher	Sery	
FR	Tome des Bauges	Sery	
FR	Tomme de Savoie	Sery	
FR	Tomme des Pyrénées	Sery	
FR	Valençay	Sery	
FR	Crème d'Isigny	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
FR	Crème fraîche fluide d'Alsace	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
FR	Miel d'Alsace	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
FR	Miel de Corse; Mele di Corsica	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
FR	Miel de Provence	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
FR	Miel de sapin des Vosges	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
FR	Ceufs de Loué	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
FR	Beurre Charentes-Poitou; Beurre des Charentes; Beurre des Deux-Sèvres	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
FR	Beurre d'Isigny	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
FR	Huile d'olive d'Aix-en-Provence	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
FR	Huile d'olive de Corse; Huile d'olive de Corse-Oliu di Corsica	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
FR	Huile d'olive de Haute-Provence	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
FR	Huile d'olive de la Vallée des Baux-de-Provence	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
FR	Huile d'olive de Nice	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
FR	Huile d'olive de Nimes	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
FR	Huile d'olive de Nyons	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
FR	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
FR	Ail blanc de Lomagne	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Ail de la Drôme	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Ail rose de Lautrec	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Asperge des sables des Landes	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Chasselas de Moissac	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Clémentine de Corse	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Coco de Paimpol	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Fraise du Périgord	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Haricot tarbais	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Kiwi de l'Adour	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
FR	Lentille vert du Puy	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Lentilles vertes du Berry	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Lingot du Nord	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Mâche nantaise	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Melon du Haut-Poitou	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Melon du Quercy	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Mirabelles de Lorraine	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Muscat du Ventoux	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Noix de Grenoble	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Noix du Périgord	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Oignon doux des Cévennes	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Olive de Nice	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Olives cassées de la Vallée des Baux-de-Provence	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Olives noires de la Vallée des Baux de Provence	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Olives noires de Nyons	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Petit Epeautre de Haute Provence	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Poireaux de Créances	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Pomme de terre de l'île de Ré	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Pomme du Limousin	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Pommes de terre de Merville	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Pommes et poires de Savoie	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Pommes des Alpes de Haute Durance	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
FR	Pruneaux d'Agen; Pruneaux d'Agen mi-cuits	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Riz de Camargue	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
FR	Anchois de Collioure	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
FR	Coquille Saint-Jacques des Côtes d'Armor	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
FR	Cidre de Bretagne; Cidre Breton	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
FR	Cidre de Normandie; Cidre Normand	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
FR	Cornouaille	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
FR	Domfront	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
FR	Farine de Petit Épeautre de Haute Provence	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
FR	Huîtres Marennes Oléron	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
FR	Pays d'Auge; Pays d'Auge-Cambremer	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
FR	Piment d'Espelette; Piment d'Espelette — Ezpeletako Biperra	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
FR	Bergamote(s) de Nancy	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
FR	Brioche vendéenne	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
FR	Pâtes d'Alsace	Makarony	
FR	Raviole du Dauphiné	Makarony	
FR	Foin de Crau	Siano	
HU	Budapesti téliszalámi	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
HU	Szegedi szalámi; Szegedi téliszalámi	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
HU	Hajdúsági torma	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
IE	Connemara Hill lamb; Uain Sléibhe Chonamara	Mięso świeże (i podroby)	
IE	Timoleague Brown Pudding	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IE	Imokilly Regato	Sery	
IE	Clare Island Salmon	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
IT	Abbacchio Romano	Mięso świeże (i podroby)	
IT	Agnello di Sardegna	Mięso świeże (i podroby)	
IT	Mortadella Bologna	Mięso świeże (i podroby)	
IT	Prosciutto di S. Daniele	Mięso świeże (i podroby)	
IT	Vitellone bianco dell'Appennino Centrale	Mięso świeże (i podroby)	
IT	Bresaola della Valtellina	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Capocollo di Calabria	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Ciauscolo	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Coppa Piacentina	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Cotechino Modena	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Culatello di Zibello	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Lardo di Colonnata	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Pancetta di Calabria	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Pancetta Piacentina	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Prosciutto di Carpegna	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Prosciutto di Modena	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Prosciutto di Norcia	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Prosciutto di Parma	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Prosciutto Toscano	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Prosciutto Veneto Berico-Euganeo	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
IT	Prosciutto di Sauris	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Salame Brianza	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Salame Cremona	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Salame di Varzi	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Salame d'oca di Mortara	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Salame Piacentino	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Salame S. Angelo	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Salamini italiani alla cacciatora	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Salsiccia di Calabria	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Soppressata di Calabria	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Sopressa Vicentina	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Speck dell'Alto Adige; Südtiroler Markenspeck; Südtiroler Speck	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Valle d'Aosta Jambon de Bosses	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Valle d'Aosta Lard d'Arnad	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Zampone Modena	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
IT	Asiago	Sery	
IT	Bitto	Sery	
IT	Bra	Sery	
IT	Caciocavallo Silano	Sery	
IT	Canestrato Pugliese	Sery	
IT	Casatella Trevigiana	Sery	
IT	Casciotta d'Urbino	Sery	
IT	Castelmagno	Sery	
IT	Fiore Sardo	Sery	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
IT	Fontina	Sery	
IT	Formai de Mut dell'Alta Valle Brembana	Sery	
IT	Gorgonzola	Sery	
IT	Grana Padano	Sery	
IT	Montasio	Sery	
IT	Monte Veronese	Sery	
IT	Mozzarella di Bufala Campana	Sery	
IT	Murazzano	Sery	
IT	Parmigiano Reggiano	Sery	
IT	Pecorino di Filiano	Sery	
IT	Pecorino Romano	Sery	
IT	Pecorino Sardo	Sery	
IT	Pecorino Siciliano	Sery	
IT	Pecorino Toscano	Sery	
IT	Provolone Valpadana	Sery	
IT	Provolone del Monaco	Sery	
IT	Quartiolo Lombardo	Sery	
IT	Ragusano	Sery	
IT	Raschera	Sery	
IT	Ricotta Romana	Sery	
IT	Robiola di Roccaverano	Sery	
IT	Spessa delle Giudicarie	Sery	
IT	Stelvio; Stilfser	Sery	
IT	Taleggio	Sery	
IT	Toma Piemontese	Sery	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
IT	Valle d'Aosta Fromadzo	Sery	
IT	Valtellina Casera	Sery	
IT	Miele della Lunigiana	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
IT	Alto Crotonese	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Aprutino Pescarese	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Brisighella	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Bruzio	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Canino	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Cartoceto	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Chianti Classico	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Cilento	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Collina di Brindisi	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Colline di Romagna	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Colline Salernitane	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Colline Teatine	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Colline Pontine	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Dauno	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Garda	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Irpinia — Colline dell'Ufita	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Laghi Lombardi	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Lametia	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Lucca	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Molise	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
IT	Monte Etna	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Monti Iblei	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Penisola Sorrentina	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Pretuziano delle Colline Teramane	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Riviera Ligure	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Sabina	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Sardegna	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Tergeste	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Terra di Bari	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Terra d'Otranto	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Terre di Siena	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Terre Tarentine	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Toscana	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Tuscia	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Umbria	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Val di Mazara	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Valdemone	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Valle del Belice	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Valli Trapanesi	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Veneto Valpolicella, Veneto Euganei e Berici, Veneto del Grappa	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
IT	Arancia del Gargano	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Arancia Rossa di Sicilia	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
IT	Asparago Bianco di Bassano	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Asparago bianco di Cima-dolmo	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Asparago verde di Altedo	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Basilico Genovese	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Cappero di Pantelleria	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Carciofo di Paestum	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Carciofo Romanesco del Lazio	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Carota dell'Altopiano del Fucino	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Castagna Cuneo	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Castagna del Monte Amiata	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Castagna di Montella	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Castagna di Vallerano	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Ciliegia di Marostica	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Cipolla Rossa di Tropea Calabria	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Cipollotto Nocerino	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Clementine del Golfo di Taranto	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Clementine di Calabria	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Crudo di Cuneo	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Fagiolo di Lamon della Vallata Bellunese	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Fagiolo di Sarconi	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Fagiolo di Sorana	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Farina di Neccio della Garfagnana	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
IT	Farro della Garfagnana	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Fico Bianco del Cilento	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Ficodindia dell'Etna	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Fungo di Borgotaro	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Kiwi Latina	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	La Bella della Daunia	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Lenticchia di Castelluccio di Norcia	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Limone Costa d'Amalfi	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Limone di Sorrento	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Limone Femminello del Gargano	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Marrone del Mugello	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Marrone di Castel del Rio	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Marrone di Roccadaspide	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Marrone di San Zeno	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Marrone di Caprese Michelangelo	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Mela Alto Adige; Südtiroler Apfel	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Mela Val di Non	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Mela di Valtellina	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Melannurca Campana	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Nocciola Romana	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Nocciola del Piemonte; Nocciola Piemonte	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Nocciola di Giffoni	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
IT	Nocellara del Belice	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Oliva Ascolana del Piceno	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Patata di Bologna	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Peperone di Senise	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Pera dell'Emilia Romagna	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Pera mantovana	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Pesca di Verona	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Pesca e nettarina di Romagna	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Pistacchio Verde di Bronte	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Pomodorino del Piennolo del Vesuvio	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Pomodoro di Pachino	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Pomodoro S. Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Radicchio di Chioggia	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Radicchio di Verona	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Radicchio Rosso di Treviso	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Radicchio Variegato di Castelfranco	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Riso di Baraggia Biellese e Vercellese	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Riso Nano Vialone Veronese	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Scalognio di Romagna	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Sedano Bianco di Sperlonga	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Uva da tavola di Canicattì	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
IT	Uva da tavola di Mazzarone	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
IT	Acciughe Sotto Sale del Mar Ligure	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
IT	Tinca Gobba Dorata del Pinalto di Poirino	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
IT	Zafferano di Sardegna	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
IT	Aceto Balsamico di Modena	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
IT	Aceto balsamico tradizionale di Modena	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
IT	Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
IT	Zafferano dell'Aquila	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
IT	Zafferano di San Gimignano	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
IT	Coppia Ferrarese	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
IT	Pagnotta del Dittaino	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
IT	Pane casareccio di Genzano	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
IT	Pane di Altamura	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
IT	Pane di Matera	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
IT	Ricciarelli di Siena	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
IT	Bergamotto di Reggio Calabria — Olio essenziale	Olejki eteryczne	
LU	Viande de porc, marque nationale grand-duché de Luxembourg	Mięso świeże (i podroby)	
LU	Salaisons fumées, marque nationale grand-duché de Luxembourg	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
LU	Miel — Marque nationale du Grand-Duché de Luxembourg	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
LU	Beurre rose — Marque Nationale du Grand-Duché de Luxembourg	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
NL	Boeren-Leidse met sleutels	Sery	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
NL	Kanterkaas; Kanternagelkaas; Kanterkomijnekaas	Sery	
NL	Noord-Hollandse Edammer	Sery	
NL	Noord-Hollandse Gouda	Sery	
NL	Opperdoezer Ronde	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
NL	Westlandse druif	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PL	Bryndza Podhalańska	Sery	
PL	Oscypek	Sery	
PL	Wielkopolski ser smażony	Sery	
PL	Miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
PL	Andruty kaliskie	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
PL	Rogal świętomarciński	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
PL	Wiśnia nadwiślanka	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Borrego da Beira	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Borrego de Montemor-o-Novo	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Borrego do Baixo Alentejo	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Borrego do Nordeste Alentejano	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Borrego Serra da Estrela	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Borrego Terrincho	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Cabrito da Beira	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Cabrito da Gralheira	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Cabrito das Terras Altas do Minho	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Cabrito de Barroso	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Cabrito Transmontano	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Carnalentejana	Mięso świeże (i podroby)	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
PT	Carne Arouquesa	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Carne Barrosã	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Carne Cachena da Peneda	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Carne da Charneca	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Carne de Bísaro Transmontano; Carne de Porco Transmontano	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Carne de Bovino Cruzado dos Lameiros do Barroso	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Carne de Porco Alentejano	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Carne dos Açores	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Carne Marinhosa	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Carne Maronesa	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Carne Mertolenga	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Carne Mirandesa	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Cordeiro Bragançano	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Cordeiro de Barroso; Anho de Barroso; Cordeiro de leite de Barroso	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Vitela de Lafões	Mięso świeże (i podroby)	
PT	Alheira de Barroso-Montalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Alheira de Vinhais	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Butelo de Vinhais; Bucho de Vinhais; Chouriço de Ossos de Vinhais	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Cacholeira Branca de Portalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Chouriça de carne de Barroso-Montalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Chouriça de Carne de Vinhais; Linguiça de Vinhais	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
PT	Chouriça doce de Vinhais	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Chouriço azedo de Vinhais; Azedo de Vinhais; Chouriço de Pão de Vinhais	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Chouriço de Abóbora de Barroso-Montalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Chouriço de Carne de Estremoz e Borba	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Chouriço de Portalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Chouriço grosso de Estremoz e Borba	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Chouriço Mouro de Portalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Farinheira de Estremoz e Borba	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Farinheira de Portalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Linguíça de Portalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Linguíça do Baixo Alentejo; Chouriço de carne do Baixo Alentejo	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Lombo Branco de Portalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Lombo Enguitado de Portalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Morcela de Assar de Portalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Morcela de Cozer de Portalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Morcela de Estremoz e Borba	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Paia de Estremoz e Borba	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Paia de Lombo de Estremoz e Borba	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Paia de Toucinho de Estremoz e Borba	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Painho de Portalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Paio de Beja	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
PT	Presunto de Barrancos	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Presunto de Barroso	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Presunto de Camp Maior e Elvas; Paleta de Campo Maior e Elvas	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Presunto de Santana da Serra; Paleta de Santana da Serra	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Presunto de Vinhais/ Presunto Bísaro de Vinhais	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Presunto do Alentejo; Paleta do Alentejo	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Salpicão de Barroso-Montalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Salpicão de Vinhais	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Sangureira de Barroso-Montalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
PT	Queijo de Azeitão	Sery	
PT	Queijo de cabra Transmontano	Sery	
PT	Queijo de Nisa	Sery	
PT	Queijo do Pico	Sery	
PT	Queijo mestiço de Tolosa	Sery	
PT	Queijo Rabaçal	Sery	
PT	Queijo S. Jorge	Sery	
PT	Queijo Serpa	Sery	
PT	Queijo Serra da Estrela	Sery	
PT	Queijo Terrincho	Sery	
PT	Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)	Sery	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
PT	Azeite do Alentejo Interior	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
PT	Mel da Serra da Lousã	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
PT	Mel da Serra de Monchique	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
PT	Mel da Terra Quente	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
PT	Mel das Terras Altas do Minho	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
PT	Mel de Barroso	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
PT	Mel do Alentejo	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
PT	Mel do Parque de Montezinho	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
PT	Mel do Ribatejo Norte (Serra d'Aire, Albufeira de Castelo de Bode, Bairro, Alto Nabão)	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
PT	Mel dos Açores	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
PT	Requeijão Serra da Estrela	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
PT	Azeite de Moura	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
PT	Azeite de Trás-os-Montes	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
PT	Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
PT	Azeites do Norte Alentejano	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
PT	Azeites do Ribatejo	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
PT	Queijo de Évora	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
PT	Ameixa d'Elvas	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Amêndoa Douro	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Ananás dos Açores/São Miguel	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Anona da Madeira	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Arroz Carolino Lezírias Ribatejanas	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Azeitona de conserva Negrinha de Freixo	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Azeitonas de Conserva de Elvas e Campo Maior	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Batata Doce de Aljezur	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Batata de Trás-os-montes	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Castanha da Terra Fria	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Castanha de Padrela	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Castanha dos Soutos da Lapa	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Castanha Marvão-Portalegre	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Cereja da Cova da Beira	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Cereja de São Julião-Portalegre	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Citrinos do Algarve	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Maçã Bravo de Esmolfe	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Maçã da Beira Alta	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Maçã da Cova da Beira	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Maçã de Alcobaça	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Maçã de Portalegre	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Maracujá dos Açores/S. Miguel	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
PT	Pêra Rocha do Oeste	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Pêssego da Cova da Beira	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
PT	Ovos moles de Aveiro	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
SE	Svecia	Sery	
SE	Skånsk spettekaka	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
SI	Ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	
SK	Slovenská bryndza	Sery	
SK	Slovenská parenica	Sery	
SK	Slovenský oštiepok	Sery	
SK	Skalický trdelník	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	
UK	Isle of Man Manx Loaghtan Lamb	Mięso świeże (i podroby)	
UK	Orkney beef	Mięso świeże (i podroby)	
UK	Orkney lamb	Mięso świeże (i podroby)	
UK	Scotch Beef	Mięso świeże (i podroby)	
UK	Scotch Lamb	Mięso świeże (i podroby)	
UK	Shetland Lamb	Mięso świeże (i podroby)	
UK	Welsh Beef	Mięso świeże (i podroby)	
UK	Welsh lamb	Mięso świeże (i podroby)	
UK	Beacon Fell traditional Lancashire cheese	Sery	
UK	Bonchester cheese	Sery	
UK	Buxton blue	Sery	
UK	Dorset Blue Cheese	Sery	
UK	Dovedale cheese	Sery	

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu	Odpowiednik w alfabecie łacińskim
UK	Exmoor Blue Cheese	Sery	
UK	Single Gloucester	Sery	
UK	Staffordshire Cheese	Sery	
UK	Swaledale cheese; Swaledale ewes' cheese	Sery	
UK	Teviotdale Cheese	Sery	
UK	West Country farmhouse Cheddar cheese	Sery	
UK	White Stilton cheese; Blue Stilton cheese	Sery	
UK	Melton Mowbray Pork Pie	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	
UK	Cornish Clotted Cream	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	
UK	Yorkshire Forced Rhubarb	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
UK	Jersey Royal potatoes	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	
UK	Arbroath Smokies	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
UK	Scottish Farmed Salmon	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
UK	Whitstable oysters	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	
UK	Gloucestershire cider/perry	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
UK	Herefordshire cider/perry	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
UK	Worcestershire cider/perry	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	
UK	Kentish ale and Kentish strong ale	Piwo	
UK	Rutland Bitter	Piwo	

**Produkty rolne i środki spożywcze inne niż wina, napoje spirytusowe i wina aromatyzowane Republiki
Mołdawii, które mają być chronione w UE**

[...]

ZAŁĄCZNIK XXX-D

OZNACZENIA GEOGRAFICZNE PRODUKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 297 UST. 3 I UST. 4

CZĘŚĆ A

Wina UE, które mają być chronione w Republice Mołdawii

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
BE	Côtes de Sambre et Meuse	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BE	Hagelandse wijn	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BE	Haspengouwse Wijn	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BE	Heuvellandse Wijn	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BE	Vlaamse mousserende kwaliteitswijn	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BE	Cremant de Wallonie	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BE	Vin mousseux de qualite de Wallonie	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BE	Vin de pays des Jardins de Wallonie	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
BE	Vlaamse landwijn	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
BG	Асеновград, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Asenovgrad	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Болярово, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Bolyarovo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Брестник, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Brestnik	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Варна, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Varna	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Велики Преслав, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Veliki Preslav	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Видин, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Vidin	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
BG	Враца, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Vratsa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Върбица, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Varbitsa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Долината на Струма, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Struma valley	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Драгоево, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Dragoevo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Евксиноград, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Evksinograd	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Ивайловград, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Ivaylovgrad	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Карлово, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Karlovo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Карнобат, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Karnobat	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Ловеч, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Lovech	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Лозица, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Lozitsa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Лом, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Lom	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Любимец, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Lyubimets	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Лясковец, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Lyaskovets	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Мелник, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Melnik	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Монтана, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Montana	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
BG	Нова Загора, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Nova Zagora	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Нови Пазар, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Novi Pazar	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Ново село, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Novo Selo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Оряховица, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Oryahovitsa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Павликени, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Pavlikeni	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Пазарджик, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Pazardjik	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Перушица, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Perushtitsa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Плевен, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Pleven	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Пловдив, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Plovdiv	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Поморие, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Pomorie	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Русе, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Ruse	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Сакар, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Sakar	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Сандански, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Sandanski	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Свишов, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Svishtov	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Септември, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Septemvri	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
BG	Славянци, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Slavyantsi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Сливен, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Sliven	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Стамболово, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Stambolovo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Стара Загора, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Stara Zagora	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Сунгурларе, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Sungurlare	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Сухиндол, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Suhindol	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Търговище, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Targovishte	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Хан Крум, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Han Krum	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Хасково, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Haskovo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Хисаря, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Hisarya	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Хърсово, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Harsovo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Черноморски, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Black Sea	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Шивачево, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Shivachevo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Шумен, по której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Shumen	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
BG	Ямбол, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Yambol	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Южно Черноморие, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Southern Black Sea Coast	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
BG	Дунавска равнина Nazwa równoznaczna: Danube Plain	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
BG	Тракийска низина Nazwa równoznaczna: Thracian Lowlands	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
CZ	Čechy, po której ewentualnie następuje Litoměřická	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
CZ	Čechy, po której ewentualnie następuje Mělnická	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
CZ	Morava, po której ewentualnie następuje Mikulovská	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
CZ	Morava, po której ewentualnie następuje Slovácká	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
CZ	Morava, po której ewentualnie następuje Velkopavlovická	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
CZ	Morava, po której ewentualnie następuje Znojemská	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
CZ	České	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
CZ	Moravské	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Ahr, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
DE	Baden, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
DE	Franken, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
DE	Hessische Bergstraße, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
DE	Mittelrhein, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
DE	Mosel-Saar-Ruwer, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Mosel	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
DE	Nahe, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
DE	Pfalz, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
DE	Rheingau, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
DE	Rheinhessen, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
DE	Saale-Unstrut, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
DE	Sachsen, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
DE	Württemberg, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
DE	Ahrtaler	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Badischer	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Bayerischer Bodensee	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Mosel	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Ruwer	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Saar	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Main	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Mecklenburger	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Mitteldeutscher	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Nahegauer	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Pfälzer	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Regensburger	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Rheinburgen	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Rheingauer	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Rheinischer	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
DE	Saarländischer	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Sächsischer	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Schwäbischer	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Starkenburger	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Taubertäler	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Brandenburger	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Neckar	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Oberrhein	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Rhein	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Rhein-Neckar	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
DE	Schleswig-Holsteinischer	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Αγχιάλος Nazwa równoznaczna: Anchialos	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Αμύνταιο Nazwa równoznaczna: Amynteo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Αρχάνες Nazwa równoznaczna: Archanes	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Γουμένισσα Nazwa równoznaczna: Goumenissa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Δαφνές Nazwa równoznaczna: Dafnes	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Ζίτσα Nazwa równoznaczna: Zitsa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Λήμνος Nazwa równoznaczna: Lemnos	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Μαντινεία Nazwa równoznaczna: Mantinia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
EL	Μαυροδάφνη Κεφαλληνίας Nazwa równoznaczna: Mavrodaphne of Cephalonia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Μαυροδάφνη Πατρών Nazwa równoznaczna: Mavrodaphne of Patras	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Μεσσηνικόλα Nazwa równoznaczna: Messenikola	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Μοσχάτος Κεφαλληνίας Nazwa równoznaczna: Cephalonia Muscatel	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Μοσχάτος Λήμνου Nazwa równoznaczna: Lemnos Muscatel	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Μοσχάτος Πατρών Nazwa równoznaczna: Patras Muscatel	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Μοσχάτος Ρίου Πατρών Nazwa równoznaczna: Muscat of Rio Patras	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Μοσχάτος Ρόδου Nazwa równoznaczna: Rhodes Muscatel	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Νάουσα Nazwa równoznaczna: Naoussa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Νεμέα Nazwa równoznaczna: Nemea	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Πάρος Nazwa równoznaczna: Paros	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Πάτρα Nazwa równoznaczna: Patras	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Πεζά Nazwa równoznaczna: Peza	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Πλαγιές Μελίτων Nazwa równoznaczna: Cotes de Meliton	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Ραψάνη Nazwa równoznaczna: Rapsani	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Ρόδος Nazwa równoznaczna: Rhodes	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Ρομπόλα Κεφαλληνίας Nazwa równoznaczna: Robola of Cephalonia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Σάμος Nazwa równoznaczna: Samos	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
EL	Σαντορίνη Nazwa równoznaczna: Santorini	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Σητεία Nazwa równoznaczna: Sitia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
EL	Αβδηρα Nazwa równoznaczna: Avdira	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Άγιο Όρος Nazwa równoznaczna: Mount Athos/Holy Mountain	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ήπειρος Nazwa równoznaczna: Epirus	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ίλιον Nazwa równoznaczna: Ilion	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ίσμαρος Nazwa równoznaczna: Ismaros	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Αγορά Nazwa równoznaczna: Agora	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Αδριανή Nazwa równoznaczna: Adriani	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Αιγαίο Πέλαγος Nazwa równoznaczna: Aegean Sea	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ανάβυσσος Nazwa równoznaczna: Anavyssos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Αργολίδα Nazwa równoznaczna: Argolida	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Αρκαδία Nazwa równoznaczna: Arkadia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Αταλάντη Nazwa równoznaczna: Atalanti	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Αττική Nazwa równoznaczna: Attiki	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Αχαΐα Nazwa równoznaczna: Achaia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Βίλιτσα Nazwa równoznaczna: Vilitsa	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Βελβεντός Nazwa równoznaczna: Velventos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Βερντέα Ονομασία κατά παράδοση Ζακύνθου Nazwa równoznaczna: Verdea Onomasia kata paradosi Zakynthou	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
EL	Γεράνεια Nazwa równoznaczna: Gerania	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Γρεβενά Nazwa równoznaczna: Grevena	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Δράμα Nazwa równoznaczna: Drama	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Δωδεκάνησος Nazwa równoznaczna: Dodekanese	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Επανομή Nazwa równoznaczna: Epanomi	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Εύβοια Nazwa równoznaczna: Evia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ηλεία Nazwa równoznaczna: Iliia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ημαθία Nazwa równoznaczna: Imathia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ηράκλειο Nazwa równoznaczna: Heraklion	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Θήβα Nazwa równoznaczna: Thebes	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Θαψανά Nazwa równoznaczna: Thapsana	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Θεσσαλία Nazwa równoznaczna: Thessalia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Θεσσαλονίκη Nazwa równoznaczna: Thessaloniki	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Θράκη Nazwa równoznaczna: Thrace	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ικαρία Nazwa równoznaczna: Ikaria	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ιωάννινα Nazwa równoznaczna: Ioannina	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Κάρυστος Nazwa równoznaczna: Karystos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Κέρκυρα Nazwa równoznaczna: Corfu	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
EL	Κίσαμος Nazwa równoznaczna: Kissamos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Καρδίτσα Nazwa równoznaczna: Karditsa	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Καστοριά Nazwa równoznaczna: Kastoria	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Κιθαιρώνας Nazwa równoznaczna: Kitherona	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Κλημέντι Nazwa równoznaczna: Klimenti	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Κνημίδα Nazwa równoznaczna: Knimida	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Κοζάνη Nazwa równoznaczna: Kozani	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Κορωπί Nazwa równoznaczna: Koropi	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Κρήτη Nazwa równoznaczna: Crete	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Κρασιά Nazwa równoznaczna: Krania	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Κρανιώνα Nazwa równoznaczna: Krannona	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Κυκλάδες Nazwa równoznaczna: Cyclades	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Κω Nazwa równoznaczna: Kos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Κόρινθος Nazwa równoznaczna: Korinthos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Λακωνία Nazwa równoznaczna: Lakonia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Λασιθί Nazwa równoznaczna: Lasithi	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Λετρίνα Nazwa równoznaczna: Letrines	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Λευκάδα Nazwa równoznaczna: Lefkada	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
EL	Ληλάντιο Πεδίο Nazwa równoznaczna: Lilantio Pedio	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Μέτσοβο Nazwa równoznaczna: Metsovo	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Μαγνησία Nazwa równoznaczna: Magnissia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Μακεδονία Nazwa równoznaczna: Macedonia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Μαντζαβινάτα Nazwa równoznaczna: Mantzavinata	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Μαρκόπουλο Nazwa równoznaczna: Markopoulo	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Μαρτίνο Nazwa równoznaczna: Martino	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Μεσσηνία Nazwa równoznaczna: Messinia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Μετέωρα Nazwa równoznaczna: Meteora	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Μεταξάτα Nazwa równoznaczna: Metaxata	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Μονεμβασία Nazwa równoznaczna: Monemvasia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Νέα Μεσσήμβρια Nazwa równoznaczna: Nea Messimvria	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Οπούντια Λοκρίδος Nazwa równoznaczna: Opountia Lokridos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Πέλλα Nazwa równoznaczna: Pella	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Παγγαίο Nazwa równoznaczna: Pangeon	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Παιανία Nazwa równoznaczna: Peanea	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Παλλήνη Nazwa równoznaczna: Pallini	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Παρνασσός Nazwa równoznaczna: Parnasos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
EL	Πελοπόννησος Nazwa równoznaczna: Peloponnese	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Πιερία Nazwa równoznaczna: Pieria	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Πισάτιδα Nazwa równoznaczna: Pisatis	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Πλαγιές Αιγιαλείας Nazwa równoznaczna: Slopes of Egialia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Πλαγιές Πάικου Nazwa równoznaczna: Slopes of Paiko	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Πλαγιές Αμπέλου Nazwa równoznaczna: Slopes of Ambelos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Πλαγιές Βερτίσκου Nazwa równoznaczna: Slopes of Vertiskos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Πλαγιές Πάρνηθας Nazwa równoznaczna: Slopes of Parnitha	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Πλαγιές Πεντελικού Nazwa równoznaczna: Slopes of Pendeliko	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Πλαγιές Πετρωτού Nazwa równoznaczna: Slopes of Petroto	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Πλαγιές του Αίνου Nazwa równoznaczna: Slopes of Enos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Πυλία Nazwa równoznaczna: Pylia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Αττικής, <i>κτόrej ewentualnie towarzyszy nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i> Nazwa równoznaczna: Retsina of Attiki	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Βοιωτίας, <i>κτόrej ewentualnie towarzyszy nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i> Nazwa równoznaczna: Retsina of Viotia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Γιάλτρων, <i>κτόrej ewentualnie towarzyszy Εύβοια</i> Nazwa równoznaczna: Retsina of Gialtra (Evia)	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Ευβοίας, <i>κτόrej ewentualnie towarzyszy nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i> Nazwa równoznaczna: Retsina of Evvia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Θηβών, <i>κτόrej ewentualnie towarzyszy Βοιωτία</i> Nazwa równoznaczna: Retsina of Thebes (Viotia)	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Καρύστου, <i>κτόrej ewentualnie towarzyszy Εύβοια</i> Nazwa równoznaczna: Retsina of Karystos (Evia)	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
EL	Ρετσίνα Κρωπίας <i>lub</i> Ρετσίνα Κορωπίου, <i>której ewentualnie towarzyszy</i> Αττική <i>Nazwa równoznaczna:</i> Retsina of Kropia <i>lub</i> Retsina of Koropi (Attika)	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Μαρκοπούλου, <i>której ewentualnie towarzyszy</i> Αττική <i>Nazwa równoznaczna:</i> Retsina of Markopoulo (Attika)	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Μεγάρων, <i>której ewentualnie towarzyszy</i> Αττική <i>Nazwa równoznaczna:</i> Retsina of Megara (Attika)	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Μεσογείων, <i>której ewentualnie towarzyszy</i> Αττική <i>Nazwa równoznaczna:</i> Retsina of Mesogia (Attika)	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Παιανίας <i>lub</i> Ρετσίνα Λιοπεσίου, <i>której ewentualnie towarzyszy</i> Αττική <i>Nazwa równoznaczna:</i> Retsina of Peania <i>lub</i> Retsina of Liopesi (Attika)	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Παλλήνης, <i>której ewentualnie towarzyszy</i> Αττική <i>Nazwa równoznaczna:</i> Retsina of Pallini (Attika)	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Πικερμίου, <i>której ewentualnie towarzyszy</i> Αττική <i>Nazwa równoznaczna:</i> Retsina of Pikermi (Attika)	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Σπάτων, <i>której ewentualnie towarzyszy</i> Αττική <i>Nazwa równoznaczna:</i> Retsina of Spata (Attika)	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ρετσίνα Χαλκίδας, <i>której ewentualnie towarzyszy</i> Εύβοια <i>Nazwa równoznaczna:</i> Retsina of Halkida (Evia)	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Ριτσώνα <i>Nazwa równoznaczna:</i> Ritsona	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Σέρρες <i>Nazwa równoznaczna:</i> Serres	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Σιάτιστα <i>Nazwa równoznaczna:</i> Siatista	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Σιθωνία <i>Nazwa równoznaczna:</i> Sithonia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Σπάτα <i>Nazwa równoznaczna:</i> Spata	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Στερεά Ελλάδα <i>Nazwa równoznaczna:</i> Sterea Ellada	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Σύρος <i>Nazwa równoznaczna:</i> Syros	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Τεγέα <i>Nazwa równoznaczna:</i> Tegea	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
EL	Τριφυλία Nazwa równoznaczna: Trifilia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Τύρναβος Nazwa równoznaczna: Tyrnavos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Φλώρινα Nazwa równoznaczna: Florina	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Χαλικούνα Nazwa równoznaczna: Halikouna	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
EL	Χαλκιδική Nazwa równoznaczna: Halkidiki	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Ajaccio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Aloxe-Corton	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace, po której ewentualnie następuje nazwa odmiany winorośli lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Nazwa równoznaczna: Vin d'Alsace	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Altenberg de Bergbieten	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Altenberg de Bergheim	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Altenberg de Wolxheim	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Brand	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Bruderthal	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Eichberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Engelberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Florimont	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Frankstein	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Froehn	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Furstentum	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Geisberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Gloeckelberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Goldert	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Hatschbourg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Hengst	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Kanzlerberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Kastelberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Kessler	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Kirchberg de Barr	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Kirchberg de Ribeauvillé	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Kitterlé	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Mambourg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Mandelberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Marckrain	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Moenchberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Muenchberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Ollwiller	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Osterberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Pfersigberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Pfingstberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Praelatenberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Rangen	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Saering	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Schlossberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Schoenenbourg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Sommerberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Sonnenglanz	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Spiegel	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Sporen	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Steinen	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Steingrubler	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Steinklotz	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Vorbourg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Wiebelsberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Wineck-Schlossberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Winzenberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Zinnkoepflé	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Alsace Grand Cru, po której następuje Zotzenberg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Alsace Grand Cru poprzedzona nazwą Rosacker	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Anjou, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Anjou Coteaux de la Loire, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Anjou Villages, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Anjou-Villages Brissac, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Arbois, po której ewentualnie następuje Pupillin, po której ewentualnie następuje określenie „mousseux”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Auxey-Duresses, po której ewentualnie następuje „Côte de Beaune” lub „Côte de Beaune-Villages”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bandol Nazwa równoznaczna: Vin de Bandol	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Banyuls, po której ewentualnie następuje określenie „Grand Cru” lub „Rancio”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Barsac	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bâtard-Montrachet	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Béarn, po której ewentualnie następuje Bellocq	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Beaujolais, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej, po której ewentualnie następuje określenie „Villages”, po którym ewentualnie następuje określenie „Supérieur”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Beaune	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bellet Nazwa równoznaczna: Vin de Bellet	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bergerac, po której ewentualnie następuje określenie „sec”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bienvenues-Bâtard-Montrachet	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Blagny, po której ewentualnie następuje Côte de Beaune/Côte de Beaune-Villages	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Blanquette de Limoux	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Blanquette méthode ancestrale	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Blaye	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bonnes-mares	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bonnezeaux, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bordeaux, po której ewentualnie następuje określenie „Clairnet”, „Rosé”, „Mousseux” lub „supérieur”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bordeaux Côtes de Francs	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bordeaux Haut-Benauge	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourg Nazwa równoznaczna: Côtes de Bourg/Bourgeais	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairnet”, „Rosé” lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Chitry	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairnet”, „Rosé” lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Côte Chalonnaise	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairnet”, „Rosé” lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Côte Saint-Jacques	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairnet”, „Rosé” lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Côtes d'Auxerre	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairnet”, „Rosé” lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Côtes du Couchois	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairnet”, „Rosé” lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Vineuse	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairnet”, „Rosé” lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Épineuil	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairnet”, „Rosé” lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Hautes Côtes de Beaune	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairnet”, „Rosé” lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Hautes Côtes de Nuits	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairnet”, „Rosé” lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej La Chapelle Notre-Dame	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairnet”, „Rosé” lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Le Chapitre	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairet”, „Rosé” lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Montrecul/ Montre-cul/En Montre-Cul	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairet”, „Rosé” lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej Vézelay	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne, po której ewentualnie następuje określenie „Clairet”, „Rosé”, „ordinaire” lub „grand ordinaire”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne aligoté	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgogne passe-tout-grains	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bourgueil	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bouzeron	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Brouilly	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Bugey, po której ewentualnie następuje Cerdon ewentualnie poprzedzone określeniem „Vins du”, „Mousseux du”, „Pétillant” lub „Roussette du” lub po którym następuje określenie „Mousseux” lub „Pétillant”, po którym ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Buzet	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Cabardès	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Cabernet d'Anjou, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Cabernet de Saumur, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Cadillac	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Cahors	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Cassis	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Cérons	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Beauroy, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Berdiot, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Beugnons	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Butteaux, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Chapelot, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Chatains, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Chaume de Talvat, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Côte de Bréchain, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Côte de Cuissey	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Côte de Fontenay, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Côte de Jouan, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Côte de Léchet, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Côte de Savant, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Côte de Vaubarousse, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Côte des Prés Girots, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Forêts, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Fourchaume, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje L'Homme mort, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Les Beauregards, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Les Épinottes, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Les Fourneaux po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Les Lys, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Mélinots, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Mont de Milieu, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Montée de Tonnerre	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Montmains, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Morein, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Pied d'Aloup, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Roncières, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Sécher, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Troesmes, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Vaillons, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Vau de Vey, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Vau Ligneau, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Vaucoupin, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Vaugiraut, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Vaulorent, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Vaupulent, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Vaux-Ragons, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis, po której ewentualnie następuje Vosgros, po której ewentualnie następuje określenie „premier cru”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis grand cru, po której ewentualnie następuje Blanchot	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis grand cru, po której ewentualnie następuje Bougros	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis grand cru, po której ewentualnie następuje Grenouilles	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis grand cru, po której ewentualnie następuje Les Clos	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis grand cru, po której ewentualnie następuje Preuses	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis grand cru, po której ewentualnie następuje Valmur	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chablis grand cru, po której ewentualnie następuje Vaudésir	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chambertin	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chambertin-Clos-de-Bèze	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chambolle-Musigny	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Champagne	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chapelle-Chambertin	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Charlemagne	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Charmes-Chambertin	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chassagne-Montrachet, po której ewentualnie następuje Côte de Beaune/Côtes de Beaune-Villages	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Château Grillet	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Château-Chalon	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Châteaumeillant	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Châteauneuf-du-Pape	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Châtillon-en-Diois	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chaume — Premier Cru des coteaux du Layon	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chenas	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chevalier-Montrachet	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Cheverny	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chinon	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chiroubles	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Chorey-les-Beaune, <i>po której ewentualnie następuje Côte de Beaune/Côte de Beaune-Villages</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Clairette de Bellegarde	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Clairette de Die	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Clairette de Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Clos de la Roche	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Clos de Tart	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Clos de Vougeot	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Clos des Lambrays	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Clos Saint-Denis	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Collioure	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Condrieu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Corbières	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Cornas	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Corse, po której ewentualnie następuje Calvi ewentualnie poprzedzona określeniem „Vin de”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Corse, po której ewentualnie następuje Coteaux du Cap Corse ewentualnie poprzedzona określeniem „Vin de”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Corse, po której ewentualnie następuje Figari ewentualnie poprzedzona określeniem „Vin de”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Corse, po której ewentualnie następuje Porto-Vecchio ewentualnie poprzedzona określeniem „Vin de”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Corse, po której ewentualnie następuje Sartène ewentualnie poprzedzona określeniem „Vin de”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Corse, ewentualnie poprzedzona określeniem „Vin de”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Corton	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Corton-Charlemagne	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Costières de Nîmes	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côte de Beaune, poprzedzona nazwą mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côte de Beaune-Villages	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côte de Brouilly	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côte de Nuits-villages	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côte roannaise	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côte Rôtie	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux champenois, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux d'Aix-en-Provence	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux d'Ancenis, po której następuje nazwa odmiany winorośli	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Coteaux de Die	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux de l'Aubance, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux de Pierrevert	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux de Saumur, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Giennois	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje Cabrières</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje Coteaux de la Méjanelle/La Méjanelle</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje Coteaux de Saint-Christol/Saint-Christol</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje Coteaux de Vérargues/Vérargues</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje Grès de Montpellier</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje La Clape</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje Montpeyroux</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje Pic-Saint-Loup</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje Quatourze</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje Saint-Drézéry</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje Saint-Georges-d'Orques</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje Saint-Saturnin</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Languedoc, <i>po której ewentualnie następuje Picpoul-de-Pinet</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Layon, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Coteaux du Layon Chaume, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Loir, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Lyonnais	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Quercy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Tricastin	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux du Vendômois, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Coteaux varois	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes Canon Fronsac Nazwa równoznaczna: Canon Fronsac	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes d'Auvergne, <i>po której ewentualnie następuje Boudes</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes d'Auvergne, <i>po której ewentualnie następuje Chanturgue</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes d'Auvergne, <i>po której ewentualnie następuje Châteaugay</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes d'Auvergne, <i>po której ewentualnie następuje Corent</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes d'Auvergne, <i>po której ewentualnie następuje Madargue</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes de Bergerac	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes de Blaye	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes de Bordeaux Saint-Macaire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes de Castillon	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes de Duras	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes de Millau	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes de Montravel	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Côtes de Provence	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes de Saint-Mont	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes de Toul	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes du Brulhois	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes du Forez	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes du Jura, <i>po której ewentualnie następuje określenie „mousseux”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes du Lubéron	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes du Marmandais	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes du Rhône	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes du Roussillon	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes du Roussillon Villages, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes du Ventoux	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Côtes du Vivarais	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Cour-Cheverny, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Crémant d'Alsace	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Crémant de Bordeaux	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Crémant de Bourgogne	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Crémant de Die	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Crémant de Limoux	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Crémant de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Crémant du Jura	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Crépy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Criots-Bâtard-Montrachet	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Crozes-Hermitage Nazwa równoznaczna: Crozes-Ermitage	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Échezeaux	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Entre-Deux-Mers	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Entre-Deux-Mers-Haut-Benauge	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Faugères	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Fiefs Vendéens, po której ewentualnie następuje Brem	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Fiefs Vendéens, po której ewentualnie następuje Mareuil	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Fiefs Vendéens, po której ewentualnie następuje Pissotte	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Fiefs Vendéens, po której ewentualnie następuje Vix	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Fitou	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Fixin	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Fleurie	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Floc de Gascogne	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Fronsac	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Frontignan, ewentualnie poprzedzona określeniem „Muscat de” lub „Vin de”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Fronton	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Gaillac, po której ewentualnie następuje określenie „mousseux”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Gaillac premières côtes	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Gevrey-Chambertin	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Gigondas	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Givry	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Grand Roussillon, <i>po której ewentualnie następuje określenie „Rancio”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Grand-Échezeaux	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Graves, <i>po której ewentualnie następuje określenie „supérieures”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Graves de Vayres	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Griotte-Chambertin	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Gros plant du Pays nantais	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Haut-Médoc	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Haut-Montravel	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Haut-Poitou	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Hermitage <i>Nazwa równoznaczna: l'Hermitage/Ermitage/l'Ermitage</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Irancy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Irouléguy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Jasnières, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Juliéas	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Jurançon, <i>po której ewentualnie następuje określenie „sec”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	L'Etoile, <i>po której ewentualnie następuje określenie „mousseux”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	La Grande Rue	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Ladoix, po której ewentualnie następuje „Côte de Beaune” lub „Côte de Beaune-Villages”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Lalande de Pomerol	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Latricières-Chambertin	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Les Baux de Provence	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Limoux	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Lirac	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Lustrac-Médoc	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Loupiac	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Lussac-Saint-Émilion	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Mâcon, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej, po której ewentualnie następuje określenie „Supérieur” lub „Villages” Nazwa równoznaczna: Pinot-Chardonnay-Mâcon	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Macvin du Jura	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Madiran	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Malepère	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Maranges, po której ewentualnie następuje Clos de la Boutière	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Maranges, po której ewentualnie następuje La Croix Moines	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Maranges, po której ewentualnie następuje La Fussière	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Maranges, po której ewentualnie następuje Le Clos des Loyères	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Maranges, po której ewentualnie następuje Le Clos des Rois	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Maranges, po której ewentualnie następuje Les Clos Roussots	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Maranges, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Maranges, po której ewentualnie następuje „Côte de Beaune” lub „Côte de Beaune-Villages”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Marcillac	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Margaux	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Marsannay, po której ewentualnie następuje określenie „rosé”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Mauray, po której ewentualnie następuje określenie „Rancio”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Mazis-Chambertin	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Mazoyères-Chambertin	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Médoc	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Menetou-Salon, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Mercurey	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Meursault, po której ewentualnie następuje „Côte de Beaune” lub „Côte de Beaune-Villages”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Minervois	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Minervois-La-Livinière	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Monbazillac	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Montagne Saint-Émilion	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Montagny	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Monthélie, po której ewentualnie następuje „Côte de Beaune” lub „Côte de Beaune-Villages”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Montlouis-sur-Loire, po której ewentualnie następuje Val de Loire, po której ewentualnie następuje określenie „mousseux” lub „pétillant”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Montrachet	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Montravel	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Morey-Saint-Denis	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Morgon	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Moselle	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Moulin-à-Vent	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Moulis Nazwa równoznaczna: Moulis-en-Médoc	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Muscadet, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Muscadet-Coteaux de la Loire, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Muscadet-Côtes de Grandlieu, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Muscadet-Sèvre et Maine, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Muscat de Beaumes-de-Venise	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Muscat de Lunel	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Muscat de Mireval	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Muscat de Saint-Jean-de-Minvervois	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Muscat du Cap Corse	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Musigny	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Néac	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Nuits Nazwa równoznaczna: Nuits-Saint-Georges	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Orléans, po której ewentualnie następuje Cléry	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Pacherenc du Vic-Bilh, <i>po której ewentualnie następuje określenie „sec”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Palette	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Patrimonio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Pauillac	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Pécharmant	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Pernand-Vergelesses, <i>po której ewentualnie następuje „Côte de Beaune” lub „Côte de Beaune-Villages”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Pessac-Léognan	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Petit Chablis <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Pineau des Charentes Nazwa równoznaczna: Pineau Charentais	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Pomerol	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Pommard	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Pouilly-Fuissé	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Pouilly-Loché	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Pouilly-sur-Loire, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire</i> Nazwa równoznaczna: Blanc Fumé de Pouilly/Pouilly-Fumé	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Pouilly-Vinzelles	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Premières Côtes de Blaye	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Premières Côtes de Bordeaux, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Puisseguin-Saint-Emilion	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Puligny-Montrachet, <i>po której ewentualnie następuje „Côte de Beaune” lub „Côte de Beaune-Villages”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Quarts de Chaume, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Quincy, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Rasteau, <i>po której ewentualnie następuje określenie „Rancio”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Régnié	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Reuilly, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Richebourg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Rivesaltes, <i>po której ewentualnie następuje określenie „Rancio” ewentualnie poprzedzone określeniem „Muscat”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Romanée (La)	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Romanée Contie	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Romanée Saint-Vivant	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Rosé de Loire, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Rosé des Riceys	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Rosette	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Rosé d'Anjou	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Roussette de Savoie, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Ruchottes-Chambertin	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Rully	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Sardos	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Amour	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Saint-Aubin, <i>po której ewentualnie następuje „Côte de Beaune” lub „Côte de Beaune-Villages”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Bris	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Chinian	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Émilion	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Émilion Grand Cru	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Estèphe	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Georges-Saint-Émilion	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Joseph	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Julien	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint Mont	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Nicolas-de-Bourgueil, <i>po której ewentualnie następuje Val de Loire</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Péray, <i>po której ewentualnie następuje określenie „mousseux”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Pourçain	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Romain, <i>po której ewentualnie następuje „Côte de Beaune” lub „Côte de Beaune-Villages”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saint-Véran	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Sainte-Croix du Mont	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Sainte-Foy Bordeaux	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Sancerre	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Santenay, <i>po której ewentualnie następuje „Côte de Beaune” lub „Côte de Beaune-Villages”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Saumur, po której ewentualnie następuje Val de Loire, po której ewentualnie następuje określenie „mousseux” lub „pétillant”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saumur-Champigny, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Saussignac	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Sauternes	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Savennières, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Savennières-Coulée de Serrant, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Savennières-Roche-aux-Moines, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Savigny-les-Beaune, po której ewentualnie następuje „Côte de Beaune” lub „Côte de Beaune-Villages” Nazwa równoznaczna: Savigny	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Seysssel, po której ewentualnie następuje określenie „mousseux”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Tâche (La)	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Tavel	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Touraine, po której ewentualnie następuje Val de Loire, po której ewentualnie następuje określenie „mousseux” lub „pétillant”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Touraine Amboise, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Touraine Azay-le-Rideau, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Touraine Mestand, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Touraine Noble Joué, po której ewentualnie następuje Val de Loire	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Tursan	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Vacqueyras	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Valençay	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Vin d'Entraygues et du Fel	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Vin d'Estaing	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Vin de Lavedieu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Vin de Savoie, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej, po której ewentualnie następuje określenie „mousseux” lub „pétillant”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Vins du Thouarsais	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Vins Fins de la Côte de Nuits	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Viré-Clessé	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Volnay	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Volnay Santenots	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Vosnes Romanée	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Vougeot	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Vouvray, po której ewentualnie następuje Val de Loire, po której ewentualnie następuje określenie „mousseux” lub „pétillant”	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
FR	Agenais	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Aigues	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Ain	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Allier	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Allobrogie	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Alpes de Haute Provence	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Alpes Maritimes	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Alpilles	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Ardèche	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Argens	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Ariège	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Aude	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Aveyron	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Balmes Dauphinoises	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Bénovie	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Bérange	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Bessan	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Bigorre	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Bouches du Rhône	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Bourbonnais	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Calvados	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Cassan	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Cathare	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Caux	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Cessenon	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Cévennes, <i>po której ewentualnie następuje</i> Mont Bouquet	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Charentais, <i>po której ewentualnie następuje</i> Ile d'Oléron	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Charentais, <i>po której ewentualnie następuje Ile de Ré</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Charentais, <i>po której ewentualnie następuje Saint Sornin</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Charente	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Charentes Maritimes	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Cher	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Cité de Carcassonne	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Collines de la Moure	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Collines Rhodaniennes	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Comté de Grignan	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Comté Tolosan	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Comtés Rhodaniens	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Corrèze	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côte Vermeille	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux Charitois	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de Bessilles	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de Cèze	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de Coiffy	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de Fontcaude	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de Glanes	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de l'Ardèche	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Coteaux de la Cabrerisse	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de Laurens	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de l'Auxois	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de Miramont	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de Montélimar	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de Murviel	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de Narbonne	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de Peyriac	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux de Tannay	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux des Baronnie	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux du Cher et de l'Arnon	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux du Grésivaudan	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux du Libron	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux du Littoral Audois	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux du Pont du Gard	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux du Salagou	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux du Verdon	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux d'Enserune	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux et Terrasses de Montauban	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Coteaux Flaviens	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Côtes Catalanes	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côtes de Ceressou	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côtes de Gascogne	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côtes de Lastours	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côtes de Meuse	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côtes de Montestruc	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côtes de Pérignan	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côtes de Prouilhe	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côtes de Thau	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côtes de Thongue	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côtes du Brian	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côtes du Condomois	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côtes du Tarn	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Côtes du Vidourle	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Creuse	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Cucugnan	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Deux-Sèvres	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Dordogne	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Doubs	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Drôme	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Duché d'Uzès	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Franche-Comté, <i>po której ewentualnie następuje Coteaux de Champplitte</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Gard	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Gers	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Haute Vallée de l'Orb	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Haute Vallée de l'Aude	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Haute-Garonne	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Haute-Marne	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Haute-Saône	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Haute-Vienne	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Hauterive, <i>po której ewentualnie następuje Coteaux du Termenès</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Hauterive, <i>po której ewentualnie następuje Côtes de Lézignan</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Hauterive, <i>po której ewentualnie następuje Val d'Orbieu</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Hautes-Alpes	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Hautes-Pyrénées	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Hauts de Badens	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Hérault	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Île de Beauté	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Indre	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Indre et Loire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Isère	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Landes	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Loir et Cher	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Loire-Atlantique	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Loiret	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Lot	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Lot et Garonne	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Maine et Loire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Maures	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Méditerranée	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Meuse	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Mont Baudile	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Mont-Caume	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Monts de la Grage	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Nièvre	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Oc	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Périgord, <i>po której ewentualnie następuje Vin de Domme</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Petite Crau	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Principauté d'Orange	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Puy de Dôme	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Pyrénées Orientales	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Pyrénées-Atlantiques	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Sables du Golfe du Lion	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Saint-Guilhem-le-Désert	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Sainte Baume	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Sainte Marie la Blanche	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Saône et Loire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Sarthe	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Seine et Marne	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Tarn	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Tarn et Garonne	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Terroirs Landais, <i>po której ewentualnie następuje Coteaux de Chalosse</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Terroirs Landais, <i>po której ewentualnie następuje Côtes de L'Adour</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Terroirs Landais, <i>po której ewentualnie następuje Sables de l'Océan</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Terroirs Landais, <i>po której ewentualnie następuje Sables Fauves</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Thézac-Perricard	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Torgan	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
FR	Urfé	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Val de Cesse	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Val de Dagne	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Val de Loire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Val de Montferrand	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Vallée du Paradis	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Var	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Vaucluse	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Vaunage	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Vendée	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Vicomté d'Aumelas	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Vienne	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Vistrenque	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
FR	Yonne	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Aglianico del Taburno <i>Nazwa równoznaczna: Taburno</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Aglianico del Vulture	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Albana di Romagna	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Albugnano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Alcamo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Aleatico di Gradoli	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Aleatico di Puglia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Alezio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Alghero	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Alta Langa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Alto Adige, po której następuje Colli di Bolzano Nazwa równoznaczna: Südtiroler Bozner Leiten	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Alto Adige, po której następuje Meranese di collina Nazwa równoznaczna: Alto Adige Meranese/Südtirol Meraner Hügel/Südtirol Meraner	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Alto Adige, po której następuje Santa Maddalena Nazwa równoznaczna: Südtiroler St.Magdalener	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Alto Adige, po której następuje Terlano Nazwa równoznaczna: Südtirol Terlaner	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Alto Adige, po której następuje Valle Isarco Nazwa równoznaczna: Südtiroler Eisacktal/Eisacktaler	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Alto Adige, po której następuje Valle Venosta Nazwa równoznaczna: Südtirol Vinschgau	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Alto Adige Nazwa równoznaczna: dell'Alto Adige/Südtirol/Südtiroler	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Alto Adige lub dell'Alto Adige, po której ewentualnie następuje Bressanone Nazwa równoznaczna: dell'Alto Adige Südtirol lub Südtiroler Brixner	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Alto Adige lub dell'Alto Adige, po której ewentualnie następuje Burgraviato Nazwa równoznaczna: dell'Alto Adige Südtirol lub Südtiroler Buggrafler	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Ansonica Costa dell'Argentario	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Aprilia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Arborea	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Arcole	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Assisi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Asti, <i>po której ewentualnie następuje określenie „spumante” lub która jest poprzedzona określeniem „Moscato d”</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Atina	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Aversa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bagnoli di Sopra Nazwa równoznaczna: Bagnoli	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Barbaresco	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Barbera d’Alba	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Barbera d’Asti, <i>po której ewentualnie następuje Colli Astiani o Astiano</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Barbera d’Asti, <i>po której ewentualnie następuje Nizza</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Barbera d’Asti, <i>po której ewentualnie następuje Tinella</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Barbera del Monferrato	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Barbera del Monferrato Superiore	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Barco Reale di Carmignano Nazwa równoznaczna: Rosato di Carmignano/Vin santo di Carmignano/Vin Santo di Carmignano occhio di pernice	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bardolino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bardolino Superiore	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Barolo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bianchello del Metauro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bianco Capena	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bianco dell'Empolese	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bianco della Valdinievole	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bianco di Custoza <i>Nazwa równoznaczna: Custoza</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bianco di Pitigliano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bianco Pisano di San Torpè	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Biferno	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bivongi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Boca	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bolgheri, <i>po której ewentualnie następuje Sassicaia</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bosco Eliceo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Botticino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Brachetto d'Acqui <i>Nazwa równoznaczna: Acqui</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Bramaterra	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Breganze	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Brindisi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Brunello di Montalcino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cacc'e' mmitte di Lucera	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cagnina di Romagna	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Campi Flegrei	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Campidano di Terralba <i>Nazwa równoznaczna: Terralba</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Canavese	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Candia dei Colli Apuani	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cannonau di Sardegna, <i>po której ewentualnie następuje Capo Ferrato</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cannonau di Sardegna, <i>po której ewentualnie następuje Jerzu</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cannonau di Sardegna, <i>po której ewentualnie następuje Oliena/ Nepente di Oliena</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Capalbio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Capri	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Capriano del Colle	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Carema	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Carignano del Sulcis	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Carmignano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Carso	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Castel del Monte	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Castel San Lorenzo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Casteller	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Castelli Romani	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cellatica	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cerasuolo di Vittoria	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cerveteri	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cesanese del Piglio <i>Nazwa równoznaczna: Piglio</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cesanese di Affile <i>Nazwa równoznaczna: Affile</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cesanese di Olevano Romano <i>Nazwa równoznaczna: Olevano Romano</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Chianti, <i>po której ewentualnie następuje Colli Aretini</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Chianti, <i>po której ewentualnie następuje Colli Fiorentini</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Chianti, <i>po której ewentualnie następuje Colli Senesi</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Chianti, <i>po której ewentualnie następuje Colline Pisane</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Chianti, <i>po której ewentualnie następuje Montalbano</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Chianti, <i>po której ewentualnie następuje Montespertoli</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Chianti, <i>po której ewentualnie następuje Rufina</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Chianti Classico	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cilento	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Cinque Terre, <i>po której ewentualnie następuje</i> Costa da Posa Nazwa równoznaczna: Cinque Terre Sciacchetrà	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cinque Terre, <i>po której ewentualnie następuje</i> Costa de Campu Nazwa równoznaczna: Cinque Terre Sciacchetrà	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cinque Terre, <i>po której ewentualnie następuje</i> Costa de Sera Nazwa równoznaczna: Cinque Terre Sciacchetrà	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Circeo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cirò	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cisterna d'Asti	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Albani	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Altotiberini	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Amerini	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Asolani — Prosecco Nazwa równoznaczna: Asolo- Prosecco	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Berici	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Bolognesi, <i>po której ewentualnie następuje</i> Colline di Oliveto	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Bolognesi, <i>po której ewentualnie następuje</i> Colline di Riosto	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Bolognesi, <i>po której ewentualnie następuje</i> Colline Marconiane	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Bolognesi, <i>po której ewentualnie następuje</i> Monte San Pietro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Bolognesi, <i>po której ewentualnie następuje</i> Serravalle	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Bolognesi, <i>po której ewentualnie następuje</i> Terre di Montebudello	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Bolognesi, <i>po której ewentualnie następuje</i> Zola Predosa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Colli Bolognesi, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Bolognesi Classico — Pignoletto	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli d'Imola	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli del Trasimeno <i>Nazwa równoznaczna: Trasimeno</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli dell'Etruria Centrale	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli della Sabina	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli di Conegliano, <i>po której ewentualnie następuje Fregona</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli di Conegliano, <i>po której ewentualnie następuje Refrontolo</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli di Faenza	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli di Luni	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli di Parma	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli di Rimini	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli di Scandiano e di Canossa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Etruschi Viterbesi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Euganei	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Lanuvini	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Maceratesi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Colli Martani	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Orientali del Friuli, <i>po której ewentualnie następuje Cialla</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Orientali del Friuli, <i>po której ewentualnie następuje Rosazzo</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Orientali del Friuli, <i>po której ewentualnie następuje Schioppettino di Prepotto</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Orientali del Friuli Picolit, <i>po której ewentualnie następuje Cialla</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Perugini	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Pesaresi, <i>po której ewentualnie następuje Focara</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Pesaresi, <i>po której ewentualnie następuje Roncaglia</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Piacentini, <i>po której ewentualnie następuje Gutturnio</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Piacentini, <i>po której ewentualnie następuje Monterosso Val d'Arda</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Piacentini, <i>po której ewentualnie następuje Val Trebbia</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Piacentini, <i>po której ewentualnie następuje Valnure</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Piacentini, <i>po której ewentualnie następuje Vigoleno</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Romagna centrale	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colli Tortonesi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Collina Torinese	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colline di Levanto	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colline Joniche Tarantine	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Colline Lucchesi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colline Novaresi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Colline Saluzzesi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Collio Goriziano Nazwa równoznaczna: Collio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Conegliano — Valdobbiadene, po której ewentualnie następuje Cartizze Nazwa równoznaczna: Conegliano lub Valdobbiadene	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cònero	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Contea di Sclafani	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Contessa Entellina	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Controguerra	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Copertino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cori	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cortese dell'Alto Monferrato	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Corti Benedettine del Padovano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Cortona	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Costa d'Amalfi, po której ewentualnie następuje Furore	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Costa d'Amalfi, po której ewentualnie następuje Ravello	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Costa d'Amalfi, po której ewentualnie następuje Tramonti	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Coste della Sesia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Curtefranca	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Delia Nivolelli	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Dolcetto d'Acqui	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Dolcetto d'Alba	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Dolcetto d'Asti	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Dolcetto delle Langhe Monregalesi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Dolcetto di Diano d'Alba Nazwa równoznaczna: Diano d'Alba	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Dolcetto di Dogliani	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Dolcetto di Dogliani Superiore Nazwa równoznaczna: Dogliani	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Dolcetto di Ovada Nazwa równoznaczna: Dolcetto d'Ovada	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Dolcetto di Ovada Superiore lub Ovada	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Donnici	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Elba	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Eloro, po której ewentualnie następuje Pachino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Erbaluce di Caluso Nazwa równoznaczna: Caluso	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Erice	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Esino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Est!Est!!Est!!! di Montefiascone	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Etna	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Falerio dei Colli Ascolani Nazwa równoznaczna: Falerio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Falerno del Massico	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Fara	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Faro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Fiano di Avellino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Franciacorta	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Frascati	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Freisa d'Asti	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Freisa di Chieri	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Friuli Annia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Friuli Aquileia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Friuli Grave	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Friuli Isonzo <i>Nazwa równoznaczna: Isonzo del Friuli</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Friuli Latisana	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Gabiano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Galatina	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Galluccio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Gambellara	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Garda	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Garda Colli Mantovani	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Gattinara	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Gavi <i>Nazwa równoznaczna: Cortese di Gavi</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Genazzano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Ghemme	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Gioia del Colle	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Girò di Cagliari	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Golfo del Tigullio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Gravina	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Greco di Bianco	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Greco di Tufo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Grignolino d'Asti	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Grignolino del Monferrato Casalese	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Guardia Sanframondi <i>Nazwa równoznaczna: Guardiolo</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	I Terreni di San Severino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Irpinia, po której ewentualnie następuje Campi Taurasini	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Ischia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Lacrima di Morro <i>Nazwa równoznaczna: Lacrima di Morro d'Alba</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Lago di Caldaro <i>Nazwa równoznaczna: Caldaro/Kalterer/Kalterersee</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Lago di Corbara	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Lambrusco di Sorbara	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Lambrusco Mantovano, <i>po której ewentualnie następuje Oltre Po Mantovano</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Lambrusco Mantovano, <i>po której ewentualnie następuje Viadanese-Sabbionetano</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Lambrusco Salamino di Santa Croce	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Lamezia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Langhe	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Lessona	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Leverano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Lison-Pramaggiore	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Lizzano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Loazzolo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Locorotondo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Lugana	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Malvasia delle Lipari	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Malvasia di Bosa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Malvasia di Cagliari	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Malvasia di Casorzo d'Asti <i>Nazwa równoznaczna: Cosorzo/Malvasia di Cosorzo</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Malvasia di Castelnuovo Don Bosco	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Mamertino di Milazzo <i>Nazwa równoznaczna: Mamertino</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Mandrolisai	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Marino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Marsala	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Martina <i>Nazwa równoznaczna: Martina Franca</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Matino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Melissa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Menfi, <i>po której ewentualnie następuje Bonera</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Menfi, <i>po której ewentualnie następuje Feudo dei Fiori</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Merlara	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Molise <i>Nazwa równoznaczna: del Molise</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Monferrato, <i>po której ewentualnie następuje Casalese</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Monica di Cagliari	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Monica di Sardegna	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Monreale	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Montecarlo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Montecompatri-Colonna <i>Nazwa równoznaczna: Montecompatri/Colonna</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Montecucco	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Montefalco	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Montefalco Sagrantino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Montello e Colli Asolani	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Montepulciano d'Abruzzo, której ewentualnie towarzyszy Casauria/Terre di Casauria	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Montepulciano d'Abruzzo, której ewentualnie towarzyszy Terre dei Vestini	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Montepulciano d'Abruzzo, po której ewentualnie następuje Colline Teramane	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Monteregio di Massa Marittima	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Montescudaio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Monti Lessini Nazwa równoznaczna: Lessini	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Morellino di Scansano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Moscadello di Montalcino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Moscato di Cagliari	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Moscato di Pantelleria Nazwa równoznaczna: Passito di Pantelleria/Pantelleria	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Moscato di Sardegna, po której ewentualnie następuje Gallura	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Moscato di Sardegna, po której ewentualnie następuje Tempio Pausania	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Moscato di Sardegna, po której ewentualnie następuje Tempo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Moscato di Siracusa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Moscato di Sorso-Sennori <i>Nazwa równoznaczna: Moscato di Sorso/Moscato di Sennori</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Moscato di Trani	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Nardò	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Nasco di Cagliari	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Nebbiolo d'Alba	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Nettuno	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Noto	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Nuragus di Cagliari	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Offida	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Oltrepò Pavese	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Orcia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Orta Nova	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Orvieto	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Ostuni	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Pagadebit di Romagna, <i>po której ewentualnie następuje Bertinoro</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Parrina	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Penisola Sorrentina, <i>po której ewentualnie następuje Gagnano</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Penisola Sorrentina, <i>po której ewentualnie następuje Lettere</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Penisola Sorrentina, <i>po której ewentualnie następuje Sorrento</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Pentro di Isernia <i>Nazwa równoznaczna: Pentro</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Pergola	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Piemonte	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Pietraviva	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Pinerolese	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Pollino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Pomino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Pomassio <i>Nazwa równoznaczna: Ormeasco di Pomassio</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Primitivo di Manduria	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Prosecco	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Ramandolo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Recioto di Gambellara	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Recioto di Soave	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Reggiano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Reno	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Riesi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Riviera del Brenta	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Riviera del Garda Bresciano <i>Nazwa równoznaczna: Garda Bresciano</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Riviera ligure di ponente, <i>po której ewentualnie następuje Albenga/Albengalese</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Riviera ligure di ponente, <i>po której ewentualnie następuje Finale/Finalese</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Riviera ligure di ponente, <i>po której ewentualnie następuje Riviera dei Fiori</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Roero	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Romagna Albana spumante	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Rossese di Dolceacqua <i>Nazwa równoznaczna: Dolceacqua</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Rosso Barletta	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Rosso Canosa, <i>po której ewentualnie następuje Canusium</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Rosso Conero	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Rosso di Cerignola	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Rosso di Montalcino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Rosso di Montepulciano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Rosso Orvietano <i>Nazwa równoznaczna: Orvietano Rosso</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Rosso Piceno	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Rubino di Cantavenna	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Ruchè di Castagnole Monferrato	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Salaparuta	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Salice Salentino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Sambuca di Sicilia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	San Colombano al Lambro Nazwa równoznaczna: San Colombano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	San Gimignano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	San Ginesio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	San Martino della Battaglia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	San Severo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	San Vito di Luzzi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Sangiovese di Romagna	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Sannio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Sant'Agata de' Goti Nazwa równoznaczna: Sant'Agata dei Goti	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Sant'Anna di Isola Capo Rizzuto	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Sant'Antimo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Santa Margherita di Belice	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Sardegna Semidano, po której ewentualnie następuje Mogoro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Savuto	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Scanzo Nazwa równoznaczna: Moscato di Scanzo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Scavigna	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Sciacca	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Serrapetrona	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Sforzato di Valtellina <i>Nazwa równoznaczna: Sfursat di Valtellina</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Sizzano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Soave, <i>po której ewentualnie następuje Colli Scaligeri</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Soave Superiore	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Solopaca	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Sovana	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Squinzano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Strevi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Tarquinia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Taurasi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Teroldego Rotaliano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Terracina <i>Nazwa równoznaczna: Moscato di Terracina</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Terratico di Bibbona, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Terre dell'Alta Val d'Agri	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Terre di Casole	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Terre Tollesi <i>Nazwa równoznaczna: Tullum</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Torgiano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Torgiano rosso riserva	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Trebbiano d'Abruzzo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Trebbiano di Romagna	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Trentino, po której ewentualnie następuje Isera/d'Isera	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Trentino, po której ewentualnie następuje Sorni	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Trentino, po której ewentualnie następuje Ziresi/dei Ziresi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Trento	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Val d'Arbia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Val di Cornia, po której ewentualnie następuje Suvereto	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Val Polcèvera, po której ewentualnie następuje Coronata	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valcalepio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valdadige, po której ewentualnie następuje Terra dei Forti Nazwa równoznaczna: Etschtaler	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valdadige Terradeiforti Nazwa równoznaczna: Terradeiforti Valdadige	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valdichiana	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valle d'Aosta, po której ewentualnie następuje Arnad-Montjovet Nazwa równoznaczna: Vallée d'Aoste	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valle d'Aosta, po której ewentualnie następuje Blanc de Morgex et de la Salle Nazwa równoznaczna: Vallée d'Aoste	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valle d'Aosta, po której ewentualnie następuje Chambave Nazwa równoznaczna: Vallée d'Aoste	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Valle d'Aosta, <i>po której ewentualnie następuje</i> Donnas Nazwa równoznaczna: Vallée d'Aoste	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valle d'Aosta, <i>po której ewentualnie następuje</i> Enfer d'Arvier Nazwa równoznaczna: Vallée d'Aoste	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valle d'Aosta, <i>po której ewentualnie następuje</i> Nus Nazwa równoznaczna: Vallée d'Aoste	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valle d'Aosta, <i>po której ewentualnie następuje</i> Torrette Nazwa równoznaczna: Vallée d'Aoste	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valpolicella, <i>której ewentualnie towarzyszy</i> Valpantena	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valsusa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valtellina Superiore, <i>po której ewentualnie następuje</i> Grumello	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valtellina Superiore, <i>po której ewentualnie następuje</i> Inferno	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valtellina Superiore, <i>po której ewentualnie następuje</i> Maroggia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valtellina Superiore, <i>po której ewentualnie następuje</i> Sassella	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Valtellina Superiore, <i>po której ewentualnie następuje</i> Valgella	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Velletri	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Verdicchio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Verdicchio dei Castelli di Jesi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Verdicchio di Matelica	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Verduno Pelaverga Nazwa równoznaczna: Verduno	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Vermentino di Gallura	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Vermentino di Sardegna	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Vernaccia di Oristano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Vernaccia di San Gimignano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Vernaccia di Serrapetrona	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Vesuvio	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Vicenza	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Vignanello	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Vin Santo del Chianti	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Vin Santo del Chianti Classico	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Vin Santo di Montepulciano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Vini del Piave <i>Nazwa równoznaczna: Piave</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Vino Nobile di Montepulciano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Vittoria	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Zagarolo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
IT	Allerona	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Alta Valle della Greve	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Alto Livenza	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Alto Mincio	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Alto Tirino	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Arghillà	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Barbagia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Basilicata	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Benaco bresciano	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Beneventano	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Bergamasca	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Bettona	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Bianco del Sillaro <i>Nazwa równoznaczna: Sillaro</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Bianco di Castelfranco Emilia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Calabria	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Camarro	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Campania	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Cannara	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Civitella d'Agliano	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Colli Aprutini	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Colli Cimini	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Colli del Limbara	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Colli del Sangro	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Colli della Toscana centrale	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Colli di Salerno	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Colli Trevigiani	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Collina del Milanese	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Colline di Genovesato	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Colline Frentane	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Colline Pescaresi	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Colline Savonesi	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Colline Teatine	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Condoleo	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Conselvano	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Costa Viola	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Daunia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Del Vastese Nazwa równoznaczna: Histonium	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Delle Venezie	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Dugenta	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Emilia Nazwa równoznaczna: Dell'Emilia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Epomeo	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Esaro	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Fontanarossa di Cerda	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Forlì	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Fortana del Taro	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Frusinate <i>Nazwa równoznaczna: del Frusinate</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Golfo dei Poeti La Spezia <i>Nazwa równoznaczna: Golfo dei Poeti</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Grottino di Roccanova	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Isola dei Nuraghi	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Lazio	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Lipuda	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Locride	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Marca Trevigiana	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Marche	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Maremma Toscana	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Marmilla	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Mitterberg tra Cauria e Tel. <i>Nazwa równoznaczna: Mitterberg/Mitterberg zwischen Gfrill und Toll</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Modena <i>Nazwa równoznaczna: Provincia di Modena/di Modena</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Montecastelli	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Montenetto di Brescia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Murgia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Narni	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Nurra	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Ogliastra	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Oscó <i>Nazwa równoznaczna: Terre degli Osci</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Paestum	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Palizzi	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Parteolla	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Pellaro	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Planargia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Pompeiano	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Provincia di Mantova	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Provincia di Nuoro	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Provincia di Pavia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Provincia di Verona <i>Nazwa równoznaczna: Veronese</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Puglia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Quistello	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Ravenna	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Roccamonfina	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Romangia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Ronchi di Brescia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Ronchi Varesini	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Rotae	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Rubicone	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Sabbioneta	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Salemi	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Salento	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Salina	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Scilla	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Sebino	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Sibiola	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Sicilia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Spello	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Tarantino	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Terrazze Retiche di Sondrio	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Terre Aquilane <i>Nazwa równoznaczna: Terre dell'Aquila</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Terre del Volturno	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Terre di Chieti	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Terre di Veleja	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Terre Lariane	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Tharros	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Toscana <i>Nazwa równoznaczna: Toscana</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
IT	Trexenta	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Umbria	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Val di Magra	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Val di Neto	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Val Tidone	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Valcamonica	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Valdamato	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Vallagarina	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Valle Belice	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Valle d'Itria	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Valle del Crati	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Valle del Tirso	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Valle Peligna	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Valli di Porto Pino	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Veneto	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Veneto Orientale	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Venezia Giulia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
IT	Vigneti delle Dolomiti Nazwa równoznaczna: Weinberg Dolomiten	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
CY	Bouvi Παναγιάς — Αμπελίτη Nazwa równoznaczna: Vouni Panayia — Ampelitis	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
CY	Κουμανδάρια Nazwa równoznaczna: Commandaria	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού, <i>po której ewentualnie następuje Αφάμης</i> Nazwa równoznaczna: Krasohoria Lemesou — Afames	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού, <i>po której ewentualnie następuje Λαόνα</i> Nazwa równoznaczna: Krasohoria Lemesou — Laona	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
CY	Λαόνα Ακάμα Nazwa równoznaczna: Laona Akama	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
CY	Πιτσιλιά Nazwa równoznaczna: Pitsilia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
CY	Λάρνακα Nazwa równoznaczna: Larnaka	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
CY	Λεμεσός Nazwa równoznaczna: Lemesos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
CY	Λευκωσία Nazwa równoznaczna: Lefkosia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
CY	Πάφος Nazwa równoznaczna: Pafos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
LU	Crémant du Luxembourg	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
LU	Moselle luxembourgeoise, <i>po której następuje Ahn/Assel/Bech-Kleinmacher/Born/Bous/Bumerange/Canach/Ehnen/Ellingen/Elvange/Erpeldingen/Gostingen/Greveldingen/Grevenmacher, po której następuje określenie Appellation contrôlée</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
LU	Moselle luxembourgeoise, <i>po której następuje Lenningen/Machtum/Mechtert/Moersdorf/Mondorf/Niederdonven/Oberdonven/Oberwormelding/Remich/Rolling/Rosport/Stadtbredimus, po której następuje określenie Appellation contrôlée</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
LU	Moselle luxembourgeoise, <i>po której następuje Remerschen/Remich/Schengen/Schwebsingen/Stadtbredimus/Trintingen/Wasserbilig/Wellenstein/Wintringen lub Wormeldingen, po której następuje określenie Appellation contrôlée</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
LU	Moselle luxembourgeoise, <i>po której następuje nazwa odmiany winorośli, po której następuje określenie Appellation contrôlée</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Ászár-Neszmélyi borvidék, <i>po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
HU	Badacsonyi, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Balaton	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Balaton-felvidéki, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Balatonboglári, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Balatonfüred-Csopak borvidék, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Balatoni	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Bükk, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Csongrád, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Debrői Hárslevelű	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Duna	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Egri Bikavér	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Egri Bikavér Superior	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Egr, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Etyek-Buda, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Hajós-Baja, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Izsáki Arany Sárfehér	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Kunság, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
HU	Mátra, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Mór, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Nagy-Somló, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Pannonhalma, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Pécs, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Somló	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Somló Arany	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Somló Nászéjszakák Bora	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Sopron, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Szekszárd, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Tokaj, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Tolna, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Villány, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Villányi védett eredetű classicus	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Zala, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Egerszóláti Olaszrizling	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Káli	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
HU	Neszmély, <i>po której ewentualnie następuje nazwa podregionu, gminy lub miejscowości</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Pannon	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Tihany	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
HU	Alföldi, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
HU	Balatonmelléki, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
HU	Dél-alföldi	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
HU	Dél-dunántúli	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
HU	Duna melléki	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
HU	Duna-Tisza közi	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
HU	Dunántúli	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
HU	Észak-dunántúli	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
HU	Felső-magyarországi	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
HU	Nyugat-dunántúli	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
HU	Tisza melléki	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
HU	Tisza völgyi	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
HU	Zempléni	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
MT	Gozo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
MT	Malta	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
MT	Maltese Islands	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
NL	Drenthe	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
NL	Flevoland	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
NL	Friesland	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
NL	Gelderland	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
NL	Groningen	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
NL	Limburg	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
NL	Noord Brabant	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
NL	Noord Holland	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
NL	Overijssel	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
NL	Utrecht	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
NL	Zeeland	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
NL	Zuid Holland	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
AT	Burgenland, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Carnuntum, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Donauland, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Kamptal, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Kärnten, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Kremstal, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Leithaberg, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
AT	Mittelburgenland, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Neusiedlersee, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Neusiedlersee-Hügelland, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Niederösterreich, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Oberösterreich, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Salzburg, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Steiermark, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Süd-Oststeiermark, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Südburgenland, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Südsteiermark, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Thermenregion, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Tirol, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Traisental, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Vorarlberg, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Wachau, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Wagram, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Weinviertel, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
AT	Weststeiermark, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Wien, <i>po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
AT	Bergland	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
AT	Steierland	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
AT	Weinland	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
AT	Wien	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Alenquer	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Alentejo, <i>po której ewentualnie następuje Borba</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Alentejo, <i>po której ewentualnie następuje Évora</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Alentejo, <i>po której ewentualnie następuje Granja-Amareleja</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Alentejo, <i>po której ewentualnie następuje Moura</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Alentejo, <i>po której ewentualnie następuje Portalegre</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Alentejo, <i>po której ewentualnie następuje Redondo</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Alentejo, <i>po której ewentualnie następuje Reguengos</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Alentejo, <i>po której ewentualnie następuje Vidigueira</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Arruda	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Bairrada	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Beira Interior, <i>po której ewentualnie następuje Castelo Rodrigo</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Beira Interior, <i>po której ewentualnie następuje Cova da Beira</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Beira Interior, <i>po której ewentualnie następuje Pinhel</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
PT	Biscoitos	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Bucelas	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Carcavelos	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Colares	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Dão, po której ewentualnie następuje Alva	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Dão, po której ewentualnie następuje Besteiros	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Dão, po której ewentualnie następuje Castendo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Dão, po której ewentualnie następuje Serra da Estrela	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Dão, po której ewentualnie następuje Silgueiros	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Dão, po której ewentualnie następuje Terras de Azurara	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Dão, po której ewentualnie następuje Terras de Senhorim	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Dão Nobre	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Douro, po której ewentualnie następuje Baixo Corgo Nazwa równoznaczna: Vinho do Douro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Douro, po której ewentualnie następuje Cima Corgo Nazwa równoznaczna: Vinho do Douro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Douro, po której ewentualnie następuje Douro Superior Nazwa równoznaczna: Vinho do Douro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Encostas d'Aire, po której ewentualnie następuje Alcobaca	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Encostas d'Aire, po której ewentualnie następuje Ourém	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Graciosa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Lafões	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Lagoa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
PT	Lagos	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Madeirense	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Madeira Nazwa równoznaczna: Madera/Vinho da Madeira/Madeira Weine/Madeira Wine/Vin de Madère/Vino di Madera/Madeira Wijn	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Moscatel de Setúbal	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Moscatel do Douro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Óbidos	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Porto Nazwa równoznaczna: Oporto/Vinho do Porto/Vin de Porto/Port/Port Wine/Portwein/Portvin/Portwijn	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Palmela	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Pico	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Portimão	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Ribatejo, po której ewentualnie następuje Almeirim	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Ribatejo, po której ewentualnie następuje Cartaxo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Ribatejo, po której ewentualnie następuje Chamusca	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Ribatejo, po której ewentualnie następuje Coruche	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Ribatejo, po której ewentualnie następuje Santarém	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Ribatejo, po której ewentualnie następuje Tomar	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Setúbal	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Setúbal Roxo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Tavira	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
PT	Távora-Varosa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Torres Vedras	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Trás-os-Montes, po której ewentualnie następuje Chaves	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Trás-os-Montes, po której ewentualnie następuje Planalto Mirandês	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Trás-os-Montes, po której ewentualnie następuje Valpaços	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho do Douro, po której ewentualnie następuje Baixo Corgo Nazwa równoznaczna: Douro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho do Douro, po której ewentualnie następuje Cima Corgo Nazwa równoznaczna: Douro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho do Douro, po której ewentualnie następuje Douro Superior Nazwa równoznaczna: Douro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho Verde, po której ewentualnie następuje Amarante	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho Verde, po której ewentualnie następuje Ave	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho Verde, po której ewentualnie następuje Baião	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho Verde, po której ewentualnie następuje Basto	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho Verde, po której ewentualnie następuje Cávado	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho Verde, po której ewentualnie następuje Lima	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho Verde, po której ewentualnie następuje Monção e Melgaço	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho Verde, po której ewentualnie następuje Paiva	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho Verde, po której ewentualnie następuje Sousa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho Verde Alvarinho	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
PT	Vinho Verde Alvarinho Espumante	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
PT	Lisboa, <i>po której ewentualnie następuje</i> Alta Estremadura	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Lisboa, <i>po której ewentualnie następuje</i> Estremadura	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Península de Setúbal	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Tejo	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Espumante Beiras, <i>po której ewentualnie następuje</i> Beira Alta	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Espumante Beiras, <i>po której ewentualnie następuje</i> Beira Litoral	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Espumante Beiras, <i>po której ewentualnie następuje</i> Terras de Sicó	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Licoroso Algarve	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Regional Açores	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Regional Alentejano	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Regional Algarve	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Regional Beiras, <i>po której ewentualnie następuje</i> Beira Alta	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Regional Beiras, <i>po której ewentualnie następuje</i> Beira Litoral	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Regional Beiras, <i>po której ewentualnie następuje</i> Terras de Sicó	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Regional Duriense	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Regional Minho	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Regional Terras do Sado	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Regional Terras Madeirenses	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
PT	Vinho Regional Transmontano	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Aiud, <i>po której ewentualnie następuje nazwa podregionu</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
RO	Alba Iulia, <i>po której ewentualnie następuje nazwa podregionu</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Babadag, <i>po której ewentualnie następuje nazwa podregionu</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Banat, <i>po której ewentualnie następuje Dealurile Tirolului</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Banat, <i>po której ewentualnie następuje Moldova Nouă</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Banat, <i>po której ewentualnie następuje Silagiu</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Banu Mărăcine, <i>po której ewentualnie następuje nazwa podregionu</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Bohotin, <i>po której ewentualnie następuje nazwa podregionu</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Cernătești — Podgoria, <i>po której ewentualnie następuje nazwa podregionu</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Cotești, <i>po której ewentualnie następuje nazwa podregionu</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Cotnari	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Crișana, <i>po której ewentualnie następuje Biharia</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Crișana, <i>po której ewentualnie następuje Diosig</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Crișana, <i>po której ewentualnie następuje Șimleu Silvaniei</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Dealul Bujorului, <i>po której ewentualnie następuje nazwa podregionu</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Dealul Mare, <i>po której ewentualnie następuje Boldești</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Dealul Mare, <i>po której ewentualnie następuje Breaza</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Dealul Mare, <i>po której ewentualnie następuje Ceptura</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Dealul Mare, <i>po której ewentualnie następuje Merei</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Dealul Mare, <i>po której ewentualnie następuje Tohani</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
RO	Dealu Mare, po której ewentualnie następuje Urlați	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Dealu Mare, po której ewentualnie następuje Valea Călugărească	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Dealu Mare, po której ewentualnie następuje Zorești	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Drăgășani, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Huși, po której ewentualnie następuje Vutcani	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Iana, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Iași, po której ewentualnie następuje Bucium	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Iași, po której ewentualnie następuje Copou	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Iași, po której ewentualnie następuje Uricani	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Lechința, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Mehedinți, po której ewentualnie następuje Corcova	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Mehedinți, po której ewentualnie następuje Golul Drâncei	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Mehedinți, po której ewentualnie następuje Orevița	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Mehedinți, po której ewentualnie następuje Severin	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Mehedinți, po której ewentualnie następuje Vânju Mare	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Miniș, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Murfatlar, po której ewentualnie następuje Cernavodă	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Murfatlar, po której ewentualnie następuje Medgidia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Nicoarești, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
RO	Odohești, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Oltina, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Panciu, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Pietroasa, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Recaș, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Sâmburești, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Sarica Niculițel, po której ewentualnie następuje Tulcea	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Sebeș — Apold, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Segarcea, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Ștefănești, po której ewentualnie następuje Costești	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Târnave, po której ewentualnie następuje Blaj	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Târnave, po której ewentualnie następuje Jidvei	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Târnave, po której ewentualnie następuje Mediaș	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
RO	Colinele Dobrogei, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Dealurile Crișanei, po której ewentualnie następuje nazwa podregionu	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Dealurile Moldovei lub, w zależności od przypadku, Dealurile Covurluiului	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Dealurile Moldovei lub, w zależności od przypadku, Dealurile Hârlăului	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Dealurile Moldovei lub, w zależności od przypadku, Dealurile Hușilor	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Dealurile Moldovei lub, w zależności od przypadku, Dealurile Iașilor	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
RO	Dealurile Moldovei lub, w zależności od przypadku, Dealurile Tutovei	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Dealurile Moldovei lub, w zależności od przypadku, Terasale Siretului	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Dealurile Moldovei	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Dealurile Munteniei	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Dealurile Olteniei	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Dealurile Sătmarului	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Dealurile Transilvaniei	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Dealurile Vrancei	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Dealurile Zarandului	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Terasale Dunării	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Viile Caraşului	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
RO	Viile Timişului	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
SI	Bela krajina, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SI	Belokranjec, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SI	Bizeljsko-Sremič, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy Nazwa równoznaczna: Sremič-Bizeljsko	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SI	Bizeljčan, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SI	Cviček, Dolenjska, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SI	Dolenjska, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
SI	Goriška Brda, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy Nazwa równoznaczna: Brda	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SI	Kras, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SI	Metliška črnina, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SI	Prekmurje, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy Nazwa równoznaczna: Prekmurčan	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SI	Slovenska Istra, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SI	Štajerska Slovenija, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SI	Teran, Kras, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SI	Vipavska dolina, po której ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej lub nazwa winnicy Nazwa równoznaczna: Vipava, Vipavec, Vipavčan	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SI	Podravje, po której może nastąpić wyrażenie „mlado vino”; nazwy mogą być również stosowane w formie przymiotnikowej	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
SI	Posavje, po której może nastąpić wyrażenie „mlado vino”; nazwy mogą być również stosowane w formie przymiotnikowej	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
SI	Primorska, po której może nastąpić wyrażenie „mlado vino”; nazwy mogą być również stosowane w formie przymiotnikowej	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, po której ewentualnie następuje Dunajskostredský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, po której ewentualnie następuje Hurbanovský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, po której ewentualnie następuje Komárňanský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, po której ewentualnie następuje Palárikovský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, po której ewentualnie następuje Štúrovský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, po której ewentualnie następuje Šamorínsky vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Strekovský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Galantský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Vrbovský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Trnavský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Skalický vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Orešanský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Hlohovecký vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Dolanský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Senecký vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Stupavský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Modranský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Bratislavský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Pezinský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Záhorský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Pukanecký vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Žitavský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Želiezovský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Nitriansky vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Vrábeľský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Tekovský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Zlatomoravecký vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Šintavský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Radošínský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Fil'akovský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Gemerský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Hontiansky vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Ipeľský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Vinický vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Tornaľský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Modrokamencký vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
SK	Vinohradnícka oblasť Tokajoblasť, po ktorej ewentualnie następuje Viničky	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj, po ktorej ewentualnie następuje nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj, po ktorej ewentualnie następuje Veľká Trňa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj, po ktorej ewentualnie następuje Malá Trňa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj, po ktorej ewentualnie następuje Čerhov	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj, po ktorej ewentualnie następuje Slovenské Nové Mesto	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj, po ktorej ewentualnie następuje Černochoch	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj, po ktorej ewentualnie następuje Bara	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Východoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Michalovský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Východoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje nazwa podregionu lub nazwa mniejszej jednostki geograficznej	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Východoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Kráľovskochľmecký vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Východoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Moldavský vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Východoslovenská vinohradnícka oblasť, po ktorej ewentualnie następuje Sobranecký vinohradnícky rajón	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, ktorej może towarzyszyć określenie „oblastné víno”	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, ktorej może towarzyszyć określenie „oblastné víno”	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť, ktorej może towarzyszyć określenie „oblastné víno”	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť, ktorej może towarzyszyć określenie „oblastné víno”	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
SK	Východoslovenská vinohradnícka oblasť, ktorej może towarzyszyć określenie „oblastné víno”	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
ES	Abona	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Alella	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Alicante, <i>po której ewentualnie następuje Marina Alta</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Almansa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ampurdán-Costa Brava	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Arabako Txakolina <i>Nazwa równoznaczna: Txakolí de Álava</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Arlanza	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Arribes	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Bierzo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Binissalem	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Bizkaiko Txakolina <i>Nazwa równoznaczna: Chacolí de Bizkaia</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Bullas	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Calatayud	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Campo de Borja	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Campo de la Guardia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Cangas	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Cariñena	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Cataluña	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Cava	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Chacolí de Bizkaia <i>Nazwa równoznaczna: Bizkaiko Txakolina</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
ES	Chacolí de Getaria <i>Nazwa równoznaczna: Getariako Txakolina</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Cigales	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Conca de Barberá	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Condado de Huelva	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Costers del Segre, <i>po której ewentualnie następuje Artesa</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Costers del Segre, <i>po której ewentualnie następuje Les Garrigues</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Costers del Segre, <i>po której ewentualnie następuje Raimat</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Costers del Segre, <i>po której ewentualnie następuje Valls de Riu Corb</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Dehesa del Carrizal	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Dominio de Valdepusa	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	El Hierro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Empordá	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Finca Élez	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Getariako Txakolina <i>Nazwa równoznaczna: Chacolí de Getaria</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Gran Canaria	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Granada	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Guijoso	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Jerez/Xérès/Sherry	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Jumilla	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	La Gomera	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	La Mancha	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
ES	La Palma, <i>po której ewentualnie następuje</i> Fuencaliente	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	La Palma, <i>po której ewentualnie następuje</i> Hoyo de Mazo	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	La Palma, <i>po której ewentualnie następuje</i> Norte de la Palma	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Lanzarote	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Lebrija	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Málaga	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Manchuela	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Manzanilla Sanlúcar de Barrameda	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Méntrida	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Mondéjar	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Monterrei, <i>po której ewentualnie następuje</i> Ladera de Monterrei	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Monterrei, <i>po której ewentualnie następuje</i> Val de Monterrei	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Montilla-Moriles	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Montsant	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Navarra, <i>po której ewentualnie następuje</i> Baja Montaña	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Navarra, <i>po której ewentualnie następuje</i> Ribera Alta	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Navarra, <i>po której ewentualnie następuje</i> Ribera Baja	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Navarra, <i>po której ewentualnie następuje</i> Tierra Estella	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Navarra, <i>po której ewentualnie następuje</i> Valdizarbe	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Pago Florentino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Pago de Arinzano Nazwa równoznaczna: Vino de pago de Arinzano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
ES	Pago de Otazu	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Penedés	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Pla de Bages	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Pla i Llevant	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Prado de Irache	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Priorat	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Rías Baixas, <i>po której ewentualnie następuje</i> Condado do Tea	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Rías Baixas, <i>po której ewentualnie następuje</i> O Rosal	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Rías Baixas, <i>po której ewentualnie następuje</i> Ribeira do Ulla	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Rías Baixas, <i>po której ewentualnie następuje</i> Soutomaior	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Rías Baixas, <i>po której ewentualnie następuje</i> Val do Salnés	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ribeira Sacra, <i>po której ewentualnie następuje</i> Amandi	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ribeira Sacra, <i>po której ewentualnie następuje</i> Chantada	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ribeira Sacra, <i>po której ewentualnie następuje</i> Quiroga-Bibei	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ribeira Sacra, <i>po której ewentualnie następuje</i> Ribeiras do Miño	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ribeira Sacra, <i>po której ewentualnie następuje</i> Ribeiras do Sil	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ribeiro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ribera del Duero	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ribera del Guadiana, <i>po której ewentualnie następuje</i> Cañamero	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ribera del Guadiana, <i>po której ewentualnie następuje</i> Matanegra	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ribera del Guadiana, <i>po której ewentualnie następuje</i> Montánchez	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
ES	Ribera del Guadiana, <i>po której ewentualnie następuje Ribera Alta</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ribera del Guadiana, <i>po której ewentualnie następuje Ribera Baja</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ribera del Guadiana, <i>po której ewentualnie następuje Tierra de Barros</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ribera del Júcar	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Rioja, <i>po której ewentualnie następuje Rioja Alavesa</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Rioja, <i>po której ewentualnie następuje Rioja Alta</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Rioja, <i>po której ewentualnie następuje Rioja Baja</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Rueda	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Sierras de Málaga, <i>po której ewentualnie następuje Serranía de Ronda</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Somontano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Tacoronte-Acentejo, <i>po której ewentualnie następuje Anaga</i>	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Tarragona	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Terra Alta	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Tierra de León	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Tierra del Vino de Zamora	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Toro	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Txakolí de Álava Nazwa równoznaczna: Arabako Txakolina	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Uclés	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Utiel-Requena	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Valdeorras	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
ES	Valdepeñas	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Valencia, <i>po której ewentualnie następuje</i> Alto Turia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Valencia, <i>po której ewentualnie następuje</i> Clariano	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Valencia, <i>po której ewentualnie następuje</i> Moscatel de Valencia	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Valencia, <i>po której ewentualnie następuje</i> Valentino	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Valle de Güímar	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Valle de la Orotava	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Valles de Benavente	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Vino de Calidad de Valtiendas	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Vinos de Madrid, <i>po której ewentualnie następuje</i> Arganda	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Vinos de Madrid, <i>po której ewentualnie następuje</i> Navacarnero	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Vinos de Madrid, <i>po której ewentualnie następuje</i> San Martín de Valdeiglesias	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Ycoden-Daute-Isora	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	Yecla	Wina z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)
ES	3 Riberas	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Abanilla	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Altiplano de Sierra nevada	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Bajo Aragón	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Ribera del Gállego-Cinco Villas	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Ribera del Jiloca	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
ES	Valdejalón	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Valle del Cinca	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Bailén	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Barbanza e Iria	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Betanzos	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Cádiz	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Campo de Cartagena	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Cangas	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Castelló	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Castilla	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Castilla y León	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Contraviesa-Alpujarra	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Córdoba	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Costa de Cantabria	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Cumbres de Guadalfeo	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Desierto de Almería	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	El Terrerazo	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Extremadura	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Formentera	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
ES	Gálvez	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Granada Sur-Oeste	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Ibiza	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Illes Balears	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Isla de Menorca	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Laujar-Alpujarra	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Lederas del Genil	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Liébana	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Los Palacios	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Mallorca	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Murcia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Norte de Almería	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Norte de Granada	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Pozohondo	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Ribera del Andarax	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Ribera del Queiles	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Serra de Tramuntana-Costa Nord	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Sierra de Las Estancias y Los Filabres	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Sierra Norte de Sevilla	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Sierra Sur de Jaén	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
ES	Torreperogil	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Valle del Miño-Ourense	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Valles de Sadacia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
ES	Villaviciosa de Córdoba	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	English Vineyards	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	Welsh Vineyards	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Berkshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Buckinghamshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Cheshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Cornwall	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Derbyshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Devon	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Dorset	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez East Anglia	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Gloucestershire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Hampshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Herefordshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Isle of Wight	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Isles of Scilly	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Kent	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Lancashire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Leicestershire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Lincolnshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Northamptonshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Nottinghamshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Oxfordshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Rutland	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Shropshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Somerset	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Staffordshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Surrey	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Sussex	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Warwickshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez West Midlands	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Wiltshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Worcestershire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	England ewentualnie zastąpiona przez Yorkshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	Wales ewentualnie zastąpiona przez Cardiff	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	Wales ewentualnie zastąpiona przez Cardiganshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	Wales ewentualnie zastąpiona przez Carmarthenshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	
UK	Wales ewentualnie zastąpiona przez Denbighshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	Wales ewentualnie zastąpiona przez Gwynedd	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	Wales ewentualnie zastąpiona przez Monmouthshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	Wales ewentualnie zastąpiona przez Newport	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	Wales ewentualnie zastąpiona przez Pembrokeshire	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	Wales ewentualnie zastąpiona przez Rhondda Cynon Taf	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	Wales ewentualnie zastąpiona przez Swansea	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	Wales ewentualnie zastąpiona przez The Vale of Glamorgan	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)
UK	Wales ewentualnie zastąpiona przez Wrexham	Wina z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)

Wina Republiki Mołdawii, które mają być chronione w UE

Ciumai/Чумаї

Românești

CZĘŚĆ B

Napoje spirytusowe UE, które mają być chronione w Republice Mołdawii

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
FR	Rhum de la Martinique	Rum
FR	Rhum de la Guadeloupe	Rum
FR	Rhum de la Réunion	Rum
FR	Rhum de la Guyane	Rum
FR	Rhum de sucrerie de la Baie du Galion	Rum

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
FR	Rhum des Antilles françaises	Rum
FR	Rhum des départements français d'outre-mer	Rum
ES	Ron de Málaga	Rum
ES	Ron de Granada	Rum
PT	Rum da Madeira	Rum
UK (Szkocja)	Scotch Whisky	Whiskey/Whisky
IE	Irish Whiskey/Uisce Beatha Eireannach/Irish Whisky	Whiskey/Whisky
ES	Whisky español	Whiskey/Whisky
FR	Whisky breton/Whisky de Bretagne	Whiskey/Whisky
FR	Whisky alsacien/Whisky d'Alsace	Whiskey/Whisky
LU	Eau-de-vie de seigle de marque nationale luxembourgeoise	Okowita zbożowa
DE, AT, BE (społeczność niemieckojęzyczna)	Korn/Kornbrand	Okowita zbożowa
DE	Münsterländer Korn/Kornbrand	Okowita zbożowa
DE	Sendenhorster Korn/Kornbrand	Okowita zbożowa
DE	Bergischer Korn/Kornbrand	Okowita zbożowa
DE	Emsländer Korn/Kornbrand	Okowita zbożowa
DE	Haselünner Korn/Kornbrand	Okowita zbożowa
DE	Hasetaler Korn/Kornbrand	Okowita zbożowa
LT	Samanė	Okowita zbożowa
FR	Eau-de-vie de Cognac	Okowita z wina gronowego
FR	Eau-de-vie des Charentes	Okowita z wina gronowego
FR	Eau-de-vie de Jura	Okowita z wina gronowego

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
FR	Cognac (Nazwa „Cognac” może być uzupełniona jednym z następujących terminów: — Fine — Grande Fine Champagne — Grande Champagne — Petite Fine Champagne — Petite Champagne — Fine Champagne — Borderies — Fins Bois — Bons Bois)	Okowita z wina gronowego
FR	Fine Bordeaux	Okowita z wina gronowego
FR	Fine de Bourgogne	Okowita z wina gronowego
FR	Armagnac	Okowita z wina gronowego
FR	Bas-Armagnac	Okowita z wina gronowego
FR	Haut-Armagnac	Okowita z wina gronowego
FR	Armagnac-Ténarèze	Okowita z wina gronowego
FR	Blanche Armagnac	Okowita z wina gronowego
FR	Eau-de-vie de vin de la Marne	Okowita z wina gronowego
FR	Eau-de-vie de vin originaire d'Aquitaine	Okowita z wina gronowego
FR	Eau-de-vie de vin de Bourgogne	Okowita z wina gronowego
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Centre-Est	Okowita z wina gronowego
FR	Eau-de-vie de vin originaire de Franche-Comté	Okowita z wina gronowego
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Bugey	Okowita z wina gronowego
FR	Eau-de-vie de vin de Savoie	Okowita z wina gronowego
FR	Eau-de-vie de vin originaire des Coteaux de la Loire	Okowita z wina gronowego
FR	Eau-de-vie de vin des Côtes-du-Rhône	Okowita z wina gronowego
FR	Eau-de-vie de vin originaire de Provence	Okowita z wina gronowego
FR	Eau-de-vie de Faugères/Faugères	Okowita z wina gronowego

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Languedoc	Okowita z wina gronowego
PT	Aguardente de Vinho Douro	Okowita z wina gronowego
PT	Aguardente de Vinho Ribatejo	Okowita z wina gronowego
PT	Aguardente de Vinho Alentejo	Okowita z wina gronowego
PT	Aguardente de Vinho da Região dos Vinhos Verdes	Okowita z wina gronowego
PT	Aguardente de Vinho da Região dos Vinhos Verdes de Alvarinho	Okowita z wina gronowego
PT	Aguardente de Vinho Lourinhã	Okowita z wina gronowego
BG	Сунгурларска гроздова ракия/Гроздова ракия от Сунгурларе/Sungurlarska grozdova rakya/Grozdova rakya from Sungurlare	Okowita z wina gronowego
BG	Сливенска перла (Сливенска гроздова ракия/Гроздова ракия от Сливен)/Slivenska perla (Slivenska grozdova rakya/Grozdova rakya from Sliven)	Okowita z wina gronowego
BG	Стралджанска Мускатова ракия/Мускатова ракия от Стралджа/Straldjanska Muscatova rakya/Muscatova rakya from Straldja	Okowita z wina gronowego
BG	Поморийска гроздова ракия/Гроздова ракия от Поморие/Pomoriyska grozdova rakya/Grozdova rakya from Pomorie	Okowita z wina gronowego
BG	Русенска бисерна гроздова ракия/Бисерна гроздова ракия от Русе/Russenska biserna grozdova rakya/Biserna grozdova rakya from Russe	Okowita z wina gronowego
BG	Бургаска Мускатова ракия/Мускатова ракия от Бургас/Bourgaska Muscatova rakya/Muscatova rakya from Bourgas	Okowita z wina gronowego
BG	Добруджанска мускатова ракия/Мускатова ракия от Добруджа/Dobrudjanska muscatova rakya/muscatova rakya from Dobrudja	Okowita z wina gronowego
BG	Сухиндолска гроздова ракия/Гроздова ракия от Сухиндол/Suhindolska grozdova rakya/Grozdova rakya from Suhindol	Okowita z wina gronowego
BG	Карловска гроздова ракия/Гроздова Ракия от Карлово/Karlovska grozdova rakya/Grozdova Rakya from Karlovo	Okowita z wina gronowego

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
RO	Vinars Târnave	Okowita z wina gronowego
RO	Vinars Vaslui	Okowita z wina gronowego
RO	Vinars Murfatlar	Okowita z wina gronowego
RO	Vinars Vrancea	Okowita z wina gronowego
RO	Vinars Segarcea	Okowita z wina gronowego
ES	Brandy de Jerez	Brandy/Weinbrand
ES	Brandy del Penedés	Brandy/Weinbrand
IT	Brandy italiano	Brandy/Weinbrand
EL	Brandy Αττικής/Brandy of Attica	Brandy/Weinbrand
EL	Brandy Πελοποννήσου/Brandy of the Peloponnese	Brandy/Weinbrand
EL	Brandy Κεντρικής Ελλάδας/Brandy of central Greece	Brandy/Weinbrand
DE	Deutscher Weinbrand	Brandy/Weinbrand
AT	Wachauer Weinbrand	Brandy/Weinbrand
AT	Weinbrand Dürnstein	Brandy/Weinbrand
DE	Pfälzer Weinbrand	Brandy/Weinbrand
SK	Karpatské brandy špeciál	Brandy/Weinbrand
FR	Brandy français/Brandy de France	Brandy/Weinbrand
FR	Marc de Champagne/Eau-de-vie de marc de Champagne	Okowita z wycieków z winogron
FR	Marc d'Aquitaine/Eau-de-vie de marc originaire d'Aquitaine	Okowita z wycieków z winogron
FR	Marc de Bourgogne/Eau-de-vie de marc de Bourgogne	Okowita z wycieków z winogron
FR	Marc du Centre-Est/Eau-de-vie de marc originaire du Centre-Est	Okowita z wycieków z winogron
FR	Marc de Franche-Comté/Eau-de-vie de marc originaire de Franche-Comté	Okowita z wycieków z winogron
FR	Marc du Bugey/Eau-de-vie de marc originaire de Bugey	Okowita z wycieków z winogron

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
FR	Marc de Savoie/Eau-de-vie de marc originaire de Savoie	Okowita z wyłoków z winogron
FR	Marc des Côteaux de la Loire/Eau-de-vie de marc originaire des Coteaux de la Loire	Okowita z wyłoków z winogron
FR	Marc des Côtes-du-Rhône/Eau-de-vie de marc des Côtes du Rhône	Okowita z wyłoków z winogron
FR	Marc de Provence/Eau-de-vie de marc originaire de Provence	Okowita z wyłoków z winogron
FR	Marc du Languedoc/Eau-de-vie de marc originaire du Languedoc	Okowita z wyłoków z winogron
FR	Marc d'Alsace Gewürztraminer	Okowita z wyłoków z winogron
FR	Marc de Lorraine	Okowita z wyłoków z winogron
FR	Marc d'Auvergne	Okowita z wyłoków z winogron
FR	Marc du Jura	Okowita z wyłoków z winogron
PT	Aguardente Bagaceira Bairrada	Okowita z wyłoków z winogron
PT	Aguardente Bagaceira Alentejo	Okowita z wyłoków z winogron
PT	Aguardente Bagaceira da Região dos Vinhos Verdes	Okowita z wyłoków z winogron
PT	Aguardente Bagaceira da Região dos Vinhos Verdes de Alvarinho	Okowita z wyłoków z winogron
ES	Orujo de Galicia	Okowita z wyłoków z winogron
IT	Grappa	Okowita z wyłoków z winogron
IT	Grappa di Barolo	Okowita z wyłoków z winogron
IT	Grappa piemontese/Grappa del Piemonte	Okowita z wyłoków z winogron
IT	Grappa lombarda/Grappa di Lombardia	Okowita z wyłoków z winogron
IT	Grappa trentina/Grappa del Trentino	Okowita z wyłoków z winogron
IT	Grappa friulana/Grappa del Friuli	Okowita z wyłoków z winogron
IT	Grappa veneta/Grappa del Veneto	Okowita z wyłoków z winogron
IT	Südtiroler Grappa/Grappa dell'Alto Adige	Okowita z wyłoków z winogron

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
IT	Grappa Siciliana/Grappa di Sicilia	Okowita z wycieków z winogron
IT	Grappa di Marsala	Okowita z wycieków z winogron
EL	Τσικουδιά/Tsikoudia	Okowita z wycieków z winogron
EL	Τσικουδιά Κρήτης/Tsikoudia of Crete	Okowita z wycieków z winogron
EL	Τσίπουρο/Tsipouro	Okowita z wycieków z winogron
EL	Τσίπουρο Μακεδονίας/Tsipouro of Macedonia	Okowita z wycieków z winogron
EL	Τσίπουρο Θεσσαλίας/Tsipouro of Thessaly	Okowita z wycieków z winogron
EL	Τσίπουρο Τυρνάβου/Tsipouro of Tyrnavos	Okowita z wycieków z winogron
LU	Eau-de-vie de marc de marque nationale luxembourgeoise	Okowita z wycieków z winogron
CY	Ζιβανία/Τζιβανία/Ζιβάνα/Zivania	Okowita z wycieków z winogron
HU	Törkölypálinka	Okowita z wycieków z winogron
DE	Schwarzwälder Kirschwasser	Okowita z owoców
DE	Schwarzwälder Mirabellenwasser	Okowita z owoców
DE	Schwarzwälder Williamsbirne	Okowita z owoców
DE	Schwarzwälder Zwetschgenwasser	Okowita z owoców
DE	Fränkisches Zwetschgenwasser	Okowita z owoców
DE	Fränkisches Kirschwasser	Okowita z owoców
DE	Fränkischer Obstler	Okowita z owoców
FR	Mirabelle de Lorraine	Okowita z owoców
FR	Kirsch d'Alsace	Okowita z owoców
FR	Quetsch d'Alsace	Okowita z owoców
FR	Framboise d'Alsace	Okowita z owoców
FR	Mirabelle d'Alsace	Okowita z owoców

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
FR	Kirsch de Fougerolles	Okowita z owoców
FR	Williams d'Orléans	Okowita z owoców
IT	Südtiroler Williams/Williams dell'Alto Adige	Okowita z owoców
IT	Südtiroler Aprikot/Aprikot dell'Alto Adige	Okowita z owoców
IT	Südtiroler Marille/Marille dell'Alto Adige	Okowita z owoców
IT	Südtiroler Kirsch/Kirsch dell'Alto Adige	Okowita z owoców
IT	Südtiroler Zwetschgeler/Zwetschgeler dell'Alto Adige	Okowita z owoców
IT	Südtiroler Obstler/Obstler dell'Alto Adige	Okowita z owoców
IT	Südtiroler Gravensteiner/Gravensteiner dell'Alto Adige	Okowita z owoców
IT	Südtiroler Golden Delicious/Golden Delicious dell'Alto Adige	Okowita z owoców
IT	Williams friulano/Williams del Friuli	Okowita z owoców
IT	Sliwovitz del Veneto	Okowita z owoców
IT	Sliwovitz del Friuli-Venezia Giulia	Okowita z owoców
IT	Sliwovitz del Trentino-Alto Adige	Okowita z owoców
IT	Distillato di mele trentino/Distillato di mele del Trentino	Okowita z owoców
IT	Williams trentino/Williams del Trentino	Okowita z owoców
IT	Sliwovitz trentino/Sliwovitz del Trentino	Okowita z owoców
IT	Aprikot trentino/Aprikot del Trentino	Okowita z owoców
PT	Medronho do Algarve	Okowita z owoców
PT	Medronho do Buçaco	Okowita z owoców
IT	Kirsch Friulano/Kirschwasser Friulano	Okowita z owoców
IT	Kirsch Trentino/Kirschwasser Trentino	Okowita z owoców
IT	Kirsch Veneto/Kirschwasser Veneto	Okowita z owoców

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
PT	Aguardente de pêra da Lousã	Okowita z owoców
LU	Eau-de-vie de pommes de marque nationale luxembourgeoise	Okowita z owoców
LU	Eau-de-vie de poires de marque nationale luxembourgeoise	Okowita z owoców
LU	Eau-de-vie de kirsch de marque nationale luxembourgeoise	Okowita z owoców
LU	Eau-de-vie de quetsch de marque nationale luxembourgeoise	Okowita z owoców
LU	Eau-de-vie de mirabelle de marque nationale luxembourgeoise	Okowita z owoców
LU	Eau-de-vie de prunelles de marque nationale luxembourgeoise	Okowita z owoców
AT	Wachauer Marillenbrand	Okowita z owoców
HU	Szatmári Szilvapálinka	Okowita z owoców
HU	Kecskeméti Barackpálinka	Okowita z owoców
HU	Békési Szilvapálinka	Okowita z owoców
HU	Szabolcsi Almapálinka	Okowita z owoców
HU	Gönci Barackpálinka	Okowita z owoców
HU, AT (w przypadku okowit z moreli wytwarzanych wyłącznie w krajach związkowych: Niederösterreich, Burgenland, Steiermark, Wien)	Pálinka	Okowita z owoców
SK	Bošácka slivovica	Okowita z owoców
SI	Brinjevec	Okowita z owoców
SI	Dolenjski sadjevec	Okowita z owoców
BG	Троянска сливова ракия/Сливово ракия от Троян/ Troyanska slivova rakya/Slivova rakya from Troyan	Okowita z owoców
BG	Силистренска кайсиева ракия/Кайсиева ракия от Силистра/Silistrenska kaysieva rakya/Kaysieva rakya from Silistra	Okowita z owoców
BG	Тервелска кайсиева ракия/Кайсиева ракия от Тервел/Tervelska kaysieva rakya/Kaysieva rakya from Tervel	Okowita z owoców
BG	Ловешка сливова ракия/Сливово ракия от Ловеч/ Loveshka slivova rakya/Slivova rakya from Lovech	Okowita z owoców

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
RO	Pălincă	Okowita z owoców
RO	Țuică Zetea de Medieșu Aurit	Okowita z owoców
RO	Țuică de Valea Milcovului	Okowita z owoców
RO	Țuică de Buzău	Okowita z owoców
RO	Țuică de Argeș	Okowita z owoców
RO	Țuică de Zalău	Okowita z owoców
RO	Țuică Ardelenească de Bistrița	Okowita z owoców
RO	Horincă de Maramureș	Okowita z owoców
RO	Horincă de Cămărzana	Okowita z owoców
RO	Horincă de Seini	Okowita z owoców
RO	Horincă de Chioar	Okowita z owoców
RO	Horincă de Lăpuș	Okowita z owoców
RO	Turț de Oaș	Okowita z owoców
RO	Turț de Maramureș	Okowita z owoców
FR	Calvados	Okowita z cydru i okowita z perry
FR	Calvados Pays d'Auge	Okowita z cydru i okowita z perry
FR	Calvados Domfrontais	Okowita z cydru i okowita z perry
FR	Eau-de-vie de cidre de Bretagne	Okowita z cydru i okowita z perry
FR	Eau-de-vie de poiré de Bretagne	Okowita z cydru i okowita z perry
FR	Eau-de-vie de cidre de Normandie	Okowita z cydru i okowita z perry
FR	Eau-de-vie de poiré de Normandie	Okowita z cydru i okowita z perry
FR	Eau-de-vie de cidre du Maine	Okowita z cydru i okowita z perry

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
ES	Aguardiente de sidra de Asturias	Okowita z cydru i okowita z perry
FR	Eau-de-vie de poiré du Maine	Okowita z cydru i okowita z perry
SE	Svensk Vodka/Swedish Vodka	Wódka
FI	Suomalainen Vodka/Finsk Vodka/Vodka of Finland	Wódka
PL	Polska Wódka/Polish Vodka	Wódka
SK	Laugarício vodka	Wódka
LT	Originali lietuviška degtinė/Original Lithuanian vodka	Wódka
PL	Herbal vodka from the North Podlasie Lowland aromatised with an extract of bison grass/Wódka ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej	Wódka
LV	Latvijas Dzidrais	Wódka
LV	Rīgas Degvīns	Wódka
EE	Estonian vodka	Wódka
DE	Schwarzwälder Himbeergeist	Geist
DE	Bayerischer Gebirgsenzian	Goryczka
IT	Südtiroler Enzian/Genziana dell'Alto Adige	Goryczka
IT	Genziana trentina/Genziana del Trentino	Goryczka
BE, NL, FR (departamenty Nord (59) i Pas-de-Calais (62)), DE (niemieckie kraje związkowe Nadrenia Północna-Westfalia i Dolna Saksonia)	Genièvre/Jenever/Genever	Napoje spirytusowe jałowcowe
BE, NL, FR (departamenty Nord (59) i Pas-de-Calais (62))	Genièvre de grains, Graanjenever, Graangenever	Napoje spirytusowe jałowcowe
BE, NL	Jonge jenever, jonge genever	Napoje spirytusowe jałowcowe
BE, NL	Oude jenever, oude genever	Napoje spirytusowe jałowcowe
BE (Hasselt, Zonhoven, Diepenbeek)	Hasseltse jenever/Hasselt	Napoje spirytusowe jałowcowe
BE (Balegem)	Balegemse jenever	Napoje spirytusowe jałowcowe
BE (Oost-Vlaanderen)	O' de Flander-Oost-Vlaamse Graanjenever	Napoje spirytusowe jałowcowe
BE (Région wallonne)	Peket-Pékêt/Peket-Pékêt de Wallonie	Napoje spirytusowe jałowcowe

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
FR (departamenty Nord (59) i Pas-de-Calais (62))	Genièvre Flandres Artois	Napoje spirytusowe jałowcowe
DE	Ostfriesischer Korngeenever	Napoje spirytusowe jałowcowe
DE	Steinhäger	Napoje spirytusowe jałowcowe
UK	Plymouth Gin	Napoje spirytusowe jałowcowe
ES	Gin de Mahón	Napoje spirytusowe jałowcowe
LT	Vilniaus džinas/Vilnius Gin	Napoje spirytusowe jałowcowe
SK	Spišská borovička	Napoje spirytusowe jałowcowe
SK	Slovenská borovička Juniperus	Napoje spirytusowe jałowcowe
SK	Slovenská borovička	Napoje spirytusowe jałowcowe
SK	Inovecká borovička	Napoje spirytusowe jałowcowe
SK	Liptovská borovička	Napoje spirytusowe jałowcowe
DK	Dansk Akvavit/Dansk Aquavit	Akvavit/Aquavit
SE	Svensk Aquavit/Svensk Akvavit/Swedish Aquavit	Akvavit/Aquavit
ES	Anis español	Napoje spirytusowe anyżowe
ES	Anís Paloma Monforte del Cid	Napoje spirytusowe anyżowe
ES	Hierbas de Mallorca	Napoje spirytusowe anyżowe
ES	Hierbas Ibicencas	Napoje spirytusowe anyżowe
PT	Évora anisada	Napoje spirytusowe anyżowe
ES	Cazalla	Napoje spirytusowe anyżowe
ES	Chinchón	Napoje spirytusowe anyżowe
ES	Ojén	Napoje spirytusowe anyżowe
ES	Rute	Napoje spirytusowe anyżowe
SI	Janeževc	Napoje spirytusowe anyżowe
CY, EL	Ouzo/Oúzo	Anis destylowany

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
EL	Ούζο Μυτιλήνης/Ouzo of Mitilene	Anis destylowany
EL	Ούζο Πλωμαρίου/Ouzo of Plomari	Anis destylowany
EL	Ούζο Καλαμάτας/Ouzo of Kalamata	Anis destylowany
EL	Ούζο Θράκης/Ouzo of Thrace	Anis destylowany
EL	Ούζο Μακεδονίας/Ouzo of Macedonia	Anis destylowany
SK	Demänovka bylinná horká	Gorzkie napoje spirytusowe/ bitter
DE	Rheinberger Kräuter	Gorzkie napoje spirytusowe/ bitter
LT	Trejos devyneries	Gorzkie napoje spirytusowe/ bitter
SI	Slovenska travarica	Gorzkie napoje spirytusowe/ bitter
DE	Berliner Kümmel	Likier
DE	Hamburger Kümmel	Likier
DE	Münchener Kümmel	Likier
DE	Chiemseer Klosterlikör	Likier
DE	Bayerischer Kräuterlikör	Likier
IE	Irish Cream	Likier
ES	Palo de Mallorca	Likier
PT	Ginjinha portuguesa	Likier
PT	Licor de Singeverga	Likier
IT	Mirto di Sardegna	Likier
IT	Liquore di limone di Sorrento	Likier
IT	Liquore di limone della Costa d'Amalfi	Likier
IT	Genepi del Piemonte	Likier
IT	Genepi della Valle d'Aosta	Likier
DE	Benediktbeurer Klosterlikör	Likier
DE	Ettaler Klosterlikör	Likier
FR	Ratafia de Champagne	Likier
ES	Ratafia catalana	Likier

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
PT	Anis português	Likier
FI	Suomalainen Marjalikööri/Suomalainen Hedelmälikööri/Finsk Bärlikör/Finsk Fruktlikör/Finnish berry liqueur/Finnish fruit liqueur	Likier
AT	Grossglockner Alpenbitter	Likier
AT	Mariazeller Magenlikör	Likier
AT	Mariazeller Jagasaftl	Likier
AT	Puchheimer Bitter	Likier
AT	Steinfelder Magenbitter	Likier
AT	Wachauer Marillenlikör	Likier
AT	Jägertee/Jagertee/Jagatee	Likier
DE	Hüttentee	Likier
LV	Allažu Ķimelis	Likier
LT	Čepkelių	Likier
SK	Demänovka bylinný likér	Likier
PL	Polish Cherry	Likier
CZ	Karlovarská Hořká	Likier
SI	Pelinkovec	Likier
DE	Blutwurz	Likier
ES	Cantueso Alicante	Likier
ES	Licor café de Galicia	Likier
ES	Licor de hierbas de Galicia	Likier
FR, IT	Génépi des Alpes/Genepi degli Alpi	Likier
EL	Μαστίχα Χίου/Masticha of Chios	Likier
EL	Κίτρο Νάξου/Kitro of Naxos	Likier
EL	Κουμκουάτ Κέρκυρας/Koum Kouat of Corfu	Likier
EL	Τεντούρα/Tentoura	Likier
PT	Poncha da Madeira	Likier

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
FR	Cassis de Bourgogne	Crème de cassis
FR	Cassis de Dijon	Crème de cassis
FR	Cassis de Saintonge	Crème de cassis
FR	Cassis du Dauphiné	Crème de cassis
LU	Cassis de Beaufort	Crème de cassis
IT	Nocino di Modena	Nocino
SI	Orehovec	Nocino
FR	Pommeau de Bretagne	Pozostałe napoje spirytusowe
FR	Pommeau du Maine	Pozostałe napoje spirytusowe
FR	Pommeau de Normandie	Pozostałe napoje spirytusowe
SE	Svensk Punsch/Swedish Punch	Pozostałe napoje spirytusowe
ES	Pacharán navarro	Pozostałe napoje spirytusowe
ES	Pacharán	Pozostałe napoje spirytusowe
AT	Inländerrum	Pozostałe napoje spirytusowe
DE	Bärwurz	Pozostałe napoje spirytusowe
ES	Aguardiente de hierbas de Galicia	Pozostałe napoje spirytusowe
ES	Aperitivo Café de Alcoy	Pozostałe napoje spirytusowe
ES	Herbero de la Sierra de Mariola	Pozostałe napoje spirytusowe
DE	Königsberger Bärenfang	Pozostałe napoje spirytusowe
DE	Ostpreußischer Bärenfang	Pozostałe napoje spirytusowe
ES	Ronmiel	Pozostałe napoje spirytusowe
ES	Ronmiel de Canarias	Pozostałe napoje spirytusowe
BE, NL, FR (departamenty Nord (59) i Pas-de-Calais (62)), DE (niemieckie kraje związkowe Nadrenia Północna-Westfalia i Dolna Saksonia)	Genièvre aux fruits/Vruchtenjenever/Jenever met vruchten/Fruchtgenever	Pozostałe napoje spirytusowe
SI	Domači rum	Pozostałe napoje spirytusowe

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Rodzaj produktu
IE	Irish Poteen/Irish Póitín	Pozostałe napoje spirytusowe
LT	Trauktinė	Pozostałe napoje spirytusowe
LT	Trauktinė Palanga	Pozostałe napoje spirytusowe
LT	Trauktinė Dainava	Pozostałe napoje spirytusowe

Napoje spirytusowe Republiki Mołdowy, które mają być chronione w UE

[...]

CZĘŚĆ C

Wina aromatyzowane UE, które mają być chronione w Republice Mołdawii

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona
IT	Vermouth di Torino
FR	Vermouth de Chambéry
DE	Nürnberger Glühwein
DE	Thüringer Glühwein

Wina aromatyzowane Republiki Mołdawii, które mają być chronione w UE

[...]

ZAŁĄCZNIK XXXI

MECHANIZM WCZESNEGO OSTRZEGANIA

1. Unia i Republika Mołdawii ustanawiają niniejszym mechanizm wczesnego ostrzegania w celu określenia praktycznych środków ukierunkowanych na zapobieganie i szybkie reagowanie w sytuacji nadzwyczajnej lub w przypadku zagrożenia wystąpieniem sytuacji nadzwyczajnej. W mechanizmie przewidziano wczesną ocenę potencjalnych zagrożeń i problemów powiązanych z dostawą gazu ziemnego, ropy naftowej i energii elektrycznej oraz popytem na gaz ziemny, ropę naftową lub energię elektryczną, a także zapobieganie i szybkie reagowanie w sytuacji nadzwyczajnej lub w przypadku zagrożenia wystąpieniem sytuacji nadzwyczajnej.
2. Do celów niniejszego załącznika sytuacja nadzwyczajna jest to sytuacja, która powoduje znaczące zakłócenie lub fizyczne przerwanie dostaw gazu ziemnego, ropy naftowej lub energii elektrycznej między Unią a Republiką Mołdawii.
3. Na potrzeby niniejszego załącznika koordynatorami są minister Republiki Mołdawii odpowiedzialny za energię oraz członek Komisji Europejskiej odpowiedzialny za energię.
4. Strony powinny wspólnie przeprowadzać regularne oceny potencjalnych zagrożeń i problemów powiązanych z dostawą surowców i produktów energetycznych i zapotrzebowania na te produkty oraz przekazywać ich wyniki koordynatorom.
5. Jeżeli jedna ze Stron dowie się o istnieniu sytuacji nadzwyczajnej lub sytuacji, która w jej opinii mogłaby prowadzić do zaistnienia sytuacji nadzwyczajnej, powiadamia ona o tym bezzwłocznie drugą Stronę.
6. W okolicznościach określonych w pkt 5 koordynatorzy powiadamiają się wzajemnie w możliwie najkrótszym czasie o konieczności uruchomienia mechanizmu wczesnego ostrzegania. W takim powiadomieniu wskazane zostają między innymi wyznaczone osoby, upoważnione przez koordynatorów do pozostawania ze sobą w stałym kontakcie.
7. Po dokonaniu powiadomienia zgodnie z pkt 6 każda Strona udostępnia drugiej Stronie swoją własną ocenę. Ocena taka obejmuje ocenę ram czasowych, w jakich możliwe jest wyeliminowanie sytuacji nadzwyczajnej lub zagrożenia w postaci sytuacji nadzwyczajnej. Strony reagują natychmiast na ocenę przedstawioną przez drugą Stronę i uzupełniają ją o dostępne informacje dodatkowe.
8. Jeżeli jedna Strona nie jest w stanie w odpowiedni sposób ocenić lub zaakceptować dokonanej przez drugą Stronę oceny sytuacji lub szacowanych ram czasowych, w jakich możliwe jest wyeliminowanie sytuacji nadzwyczajnej lub zagrożenia w postaci sytuacji nadzwyczajnej, odpowiedni koordynator może poprosić o konsultacje, które powinny rozpocząć się w okresie nieprzekraczającym trzech dni od momentu przekazania powiadomienia przewidzianego w pkt 6. Takie konsultacje odbywają się za pośrednictwem grupy ekspertów składającej się z przedstawicieli upoważnionych przez koordynatorów. Celem konsultacji jest:
  - a) wypracowanie wspólnej oceny sytuacji oraz ewentualnego dalszego rozwoju wydarzeń;
  - b) wypracowanie zaleceń w celu wyeliminowania sytuacji nadzwyczajnej lub zagrożenia w postaci sytuacji nadzwyczajnej;
  - c) wypracowanie zaleceń dotyczących wspólnego planu działania w celu zminimalizowania skutków sytuacji nadzwyczajnej oraz — w miarę możliwości — przewyciężenia sytuacji nadzwyczajnej, włącznie z możliwością powołania specjalnej grupy monitorującej.
9. Konsultacje, wspólne oceny i proponowane zalecenia opierają się na zasadach przejrzystości, niedyskryminacji oraz proporcjonalności.
10. Koordynatorzy — w obrębie swoich kompetencji — pracują w celu przewyciężenia sytuacji nadzwyczajnej lub wyeliminowania zagrożenia w postaci sytuacji nadzwyczajnej, uwzględniając zalecenia, które zostały wypracowane w drodze konsultacji.
11. Grupa ekspertów, o której mowa w pkt 8, składa koordynatorom sprawozdanie ze swoich działań niezwłocznie po wdrożeniu każdego uzgodnionego planu działania.
12. Jeżeli wystąpi sytuacja nadzwyczajna, koordynatorzy mogą powołać specjalną grupę monitorującą, której zadaniem jest zbadanie istniejących okoliczności i rozwoju wydarzeń oraz ich obiektywne rejestrowanie. W skład specjalnej grupy monitorującej wchodzi:
  - a) przedstawiciele obu Stron;
  - b) przedstawiciele przedsiębiorstw energetycznych Stron;

- c) przedstawiciele międzynarodowych organizacji energii, których zaproponują i wzajemnie zaakceptują Strony;
  - d) niezależni eksperci zaproponowani i wzajemnie zaakceptowani przez Strony.
13. Specjalna grupa monitorująca rozpoczyna swoją pracę bezwzględnie i prowadzi działalność, zgodnie z potrzebą, do momentu rozwiązania sytuacji nadzwyczajnej. Decyzję o zakończeniu prac specjalnej grupy monitorującej podejmują wspólnie koordynatorzy.
  14. Od momentu, w którym Strona poinformowała drugą Stronę o okolicznościach opisanych w pkt 5, do zakończenia postępowania określonego w niniejszym załączniku, jak również do czasu przezwyciężenia sytuacji nadzwyczajnej lub wyeliminowania zagrożenia w postaci sytuacji nadzwyczajnej, każda ze Stron dołoży wszelkich starań w celu zminimalizowania wszelkich negatywnych skutków dla drugiej Strony. Strony współpracują, mając na celu osiągnięcie bezpośredniego rozwiązania zgodnie z ideą przejrzystości. Strony powstrzymują się od wszelkich działań niepowiązanych z trwającą sytuacją nadzwyczajną, które mogłyby wywołać negatywne skutki dla dostaw gazu ziemnego, ropy naftowej lub energii elektrycznej między Unią a Republiką Mołdawii lub te skutki pogłębić.
  15. Koszty związane z działaniami podjętymi w ramach niniejszego załącznika każda Strona ponosi niezależnie.
  16. Strony poufnie traktują wszystkie wymieniane między sobą informacje, które określono jako mające poufny charakter. Strony podejmują wszelkie niezbędne działania w celu ochrony informacji poufnych w oparciu o odpowiednie akty prawne i normatywne obowiązujące w Republice Mołdawii lub, odpowiednio, w Unii lub jej państwach członkowskich, jak również zgodnie z obowiązującymi międzynarodowymi umowami i konwencjami.
  17. We wzajemnym porozumieniu Strony mogą zapraszać do uczestnictwa w konsultacjach lub działaniach monitorujących, o których mowa w pkt 8 i 12, przedstawiciele osób trzecich.
  18. Strony mogą zgodzić się na dostosowanie postanowień niniejszego załącznika, mając na uwadze stworzenie mechanizmu wczesnego ostrzegania między nimi a innymi stronami.
  19. Naruszenie mechanizmu wczesnego ostrzegania nie może posłużyć jako podstawa dla wszczęcia postępowania mającego na celu rozstrzygnięcie sporu w oparciu o tytuł V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu. Ponadto w ramach takiego postępowania mającego na celu rozstrzygnięcie sporu Strona nie opiera się na żadnym z wymienionych poniżej elementów i nie przedstawia ich jako dowodów; chodzi tutaj o:
    - a) stanowiska zajęte przez drugą Stronę lub poczynione przez nią propozycje w czasie postępowania określonego w niniejszym załączniku; lub
    - b) fakt, że druga Strona wykazała swoją gotowość do akceptacji rozwiązania w stosunku do sytuacji nadzwyczajnej objętej mechanizmem wczesnego ostrzegania.

ZAŁĄCZNIK XXXII**MECHANIZM MEDIACJI****Artykuł 1****Cel**

Celem niniejszego załącznika jest ułatwienie znalezienia wspólnie uzgodnionego rozwiązania w drodze kompleksowego i szybkiego postępowania z udziałem mediatora.

Sekcja 1**Postępowanie w ramach mechanizmu mediacji****Artykuł 2****Wezwanie do udzielenia informacji**

1. Przed rozpoczęciem postępowania mediacyjnego Strona może w każdej chwili na piśmie zażądać informacji dotyczących środka negatywnie wpływającego na handel lub inwestycje między Stronami. Strona, której przedstawiono takie wezwanie, w ciągu 20 dni przekazuje pisemną odpowiedź zawierającą jej komentarze do informacji zawartych w wezwaniu.
2. Jeżeli Strona odpowiadająca uzna, że odpowiedź w ciągu 20 dni nie jest możliwa, informuje Stronę wnioskującą o przyczynach opóźnienia oraz wskazuje przewidywany najkrótszy czas, w którym będzie w stanie przedstawić swoją odpowiedź.

Artykuł 3**Wszczęcie postępowania**

1. Strona może w każdym momencie zwrócić się o wszczęcie postępowania mediacyjnego między Stronami. Taki wniosek składa się na ręce drugiej Strony w formie pisemnej. Wniosek musi być wystarczająco szczegółowy, by jasno przedstawić zastrzeżenia Strony wnioskującej oraz musi:
  - a) określać konkretny środek, którego dotyczą zastrzeżenia;
  - b) zawierać zestawienie domniemych negatywnych skutków, które według Strony wnioskującej taki środek powoduje lub będzie powodował w odniesieniu do handlu lub inwestycji między Stronami; oraz
  - c) wyjaśniać, w jaki sposób według Strony wnioskującej takie skutki dla handlu są związane z danym środkiem.
2. Postępowanie mediacyjne można wszcząć wyłącznie za obopólnym porozumieniem Stron. Strona, do której wniosek jest skierowany zgodnie z ust. 1, przychylnie go rozważa i udziela odpowiedzi, uznając lub odrzucając wniosek na piśmie w ciągu dziesięciu dni od jego otrzymania.

Artykuł 4**Wybór mediatora**

1. Po wszczęciu postępowania mediacyjnego Strony dokładają starań, by wyznaczyć mediatora nie później niż w ciągu 15 dni od otrzymania odpowiedzi na wniosek, o którym mowa w art. 3 niniejszego załącznika.
2. Jeżeli Strony nie są w stanie dokonać wyboru mediatora w terminie określonym w ust. 1 niniejszego artykułu, każda ze Stron może zwrócić się do przewodniczącego lub współprzewodniczących Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zgodnie z art. 438 ust. 4 niniejszego Układu lub do ich przedstawicieli z wnioskiem o wybranie mediatora w drodze losowania z listy sporządzonej na mocy art. 404 ust. 1 niniejszego Układu. Przedstawiciele obu Stron zapraszani są z odpowiednim wyprzedzeniem do uczestnictwa w losowaniu. W każdym wypadku losowanie przeprowadza się w obecności Strony lub Stron.

3. Przewodniczący lub współprzewodniczący Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zgodnie z art. 438 ust. 4 niniejszego Układu lub ich przedstawiciele wyznaczają mediatora w ciągu pięciu dni roboczych od dnia złożenia wniosku przez którąkolwiek ze Stron na mocy ust. 2 niniejszego artykułu.
4. Jeżeli lista, o której mowa w art. 404 ust. 1 niniejszego Układu, nie zostanie sporządzona do czasu złożenia wniosku na podstawie art. 3 niniejszego załącznika, mediator zostanie wybrany w drodze losowania spośród osób formalnie zaproponowanych przez jedną ze Stron lub obie Strony.
5. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, mediator nie może być obywatelem żadnej ze Stron.
6. Mediator w bezstronny i przejrzysty sposób pomaga Stronom w osiągnięciu jasności w odniesieniu do środka i jego możliwych skutków dla handlu oraz w opracowaniu wspólnie uzgodnionego rozwiązania. Kodeks postępowania arbitrów i mediatorów określony w załączniku XXXIV do niniejszego Układu stosuje się odpowiednio do mediatorów. Stosuje się także odpowiednio pkt 3–7 (zawiadomienia) oraz 41–45 (tłumaczenie pisemne i ustne) regulaminu wewnętrznego określonego w załączniku XXXIII do niniejszego Układu.

Artykuł 5

Zasady dotyczące postępowania mediacyjnego

1. W ciągu dziesięciu dni od dnia wyznaczenia mediatora Strona, która wszczęła postępowanie mediacyjne, przedstawia mediatorowi i drugiej Stronie w formie pisemnej szczegółowy opis problemu, a zwłaszcza opis stosowania problematycznego środka i jego skutków dla handlu. W ciągu 20 dni od dnia dostarczenia takiego opisu druga Strona może w formie pisemnej przedstawić swoje komentarze do niego. W opisie lub w komentarzach każda ze Stron może zawrzeć wszelkie informacje, które uzna za istotne.
2. Mediator może podjąć decyzję w sprawie najwłaściwszego sposobu osiągnięcia jasności w odniesieniu do środka i jego możliwych skutków dla handlu. Mediator może w szczególności organizować spotkania między Stronami, konsultować się ze Stronami wspólnie lub indywidualnie, zwrócić się o pomoc do odpowiednich ekspertów i zainteresowanych stron lub konsultować się z nimi oraz zapewnić dodatkowe wsparcie, o które wystąpią Strony. Zanim jednak mediator zwróci się o pomoc do odpowiednich ekspertów i zainteresowanych stron lub skonsultuje się z nimi, przeprowadza on konsultacje ze Stronami.
3. Mediator może zaoferować doradztwo i zaproponować rozwiązanie do rozważenia przez Strony. Strony mogą zaakceptować lub odrzucić proponowane rozwiązanie lub porozumieć się co do innego rozwiązania. Mediator nie doradza jednak i nie przedstawia uwag w sprawie zgodności danego środka z niniejszym Układem.
4. Postępowanie mediacyjne jest przeprowadzane na terytorium Strony, do której skierowany był wniosek, lub w innym wspólnie uzgodnionym miejscu lub w każdy inny wspólnie uzgodniony sposób.
5. Strony dokładają starań, by osiągnąć wspólnie uzgodnione rozwiązanie w ciągu 60 dni od daty wyznaczenia mediatora. W oczekiwaniu na ostateczne porozumienie Strony mogą rozważyć potencjalne rozwiązania tymczasowe, zwłaszcza w sytuacji, gdy środek dotyczy towarów szybko psujących się.
6. Rozwiązanie można przyjąć w drodze decyzji Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zgodnie z art. 438 ust. 4 niniejszego Układu. Każda ze Stron może uzależnić takie rozwiązanie od zakończenia niezbędnych procedur wewnętrznych. Wspólnie uzgodnione rozwiązania są udostępniane publicznie. Wersja dostępna publicznie może nie zawierać informacji oznaczonych jako poufne przez jedną ze Stron.
7. Na wniosek Stron mediator przedstawia im w formie pisemnej projekt sprawozdania merytorycznego zawierającego krótki opis: środka stanowiącego przedmiot postępowania, przeprowadzonego postępowania oraz wszelkich wspólnie uzgodnionych rozwiązań stanowiących ostateczny rezultat tego postępowania, w tym potencjalnych rozwiązań tymczasowych. Mediator daje Stronom 15 dni na przedstawienie uwag do projektu sprawozdania. Po rozpatrzeniu uwag przedstawionych przez Strony w wyznaczonym terminie mediator przekazuje Stronom w ciągu 15 dni w formie pisemnej ostateczne sprawozdanie merytoryczne. Sprawozdanie merytoryczne nie zawiera interpretacji postanowień niniejszego Układu.
8. Postępowanie zostaje zakończone:
  - a) poprzez przyjęcie przez Strony wspólnie uzgodnionego rozwiązania, w dniu jego przyjęcia;
  - b) za obopólną zgodą Stron w jakiegokolwiek fazie postępowania, z dniem zawarcia takiego porozumienia;

- c) poprzez wydanie przez mediatora po konsultacji ze Stronami pisemnego oświadczenia stwierdzającego, że dalsze próby mediacji byłyby bezskuteczne, z dniem wydania oświadczenia;
- d) poprzez wydanie przez Stronę pisemnego oświadczenia po przeanalizowaniu wspólnie uzgodnionych rozwiązań w ramach postępowania mediacyjnego oraz po rozważeniu wszelkich opinii doradczych i rozwiązań proponowanych przez mediatora, z dniem wydania oświadczenia.

Sekcja 2

Wdrożenie

Artykuł 6

Wdrożenie wspólnie uzgodnionego rozwiązania

1. Jeżeli Strony uzgodniły rozwiązanie, każda ze Stron podejmuje wszelkie działania niezbędne do wdrożenia takiego wspólnie uzgodnionego rozwiązania w uzgodnionym terminie.
2. Wdrażająca Strona informuje drugą Stronę w formie pisemnej o wszelkich krokach lub działaniach podjętych w celu wdrożenia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

Sekcja 3

Postanowienia ogólne

Artykuł 7

Poufność i związek z kwestią rozstrzygnięcia sporów

1. O ile Strony nie postanowią inaczej i bez uszczerbku dla art. 5 ust. 6 niniejszego załącznika, wszystkie etapy postępowania, w tym doradztwo lub zaproponowane rozwiązanie, są poufne. Każda Strona może jednak podać do wiadomości publicznej informację o toczącej się mediacji.
2. Postępowanie mediacyjne pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z postanowień w sprawie rozstrzygnięcia sporów zawartych w rozdziale 14 (Rozstrzygnięcie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu lub z innego porozumienia.
3. Konsultacje na mocy rozdziału 14 (Rozstrzygnięcie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu nie są wymagane przed wszczęciem postępowania mediacyjnego. Jednak przed wszczęciem postępowania mediacyjnego Strona z reguły powinna skorzystać z innych postanowień dotyczących współpracy lub konsultacji przewidzianych w niniejszych Układzie.
4. W ramach innych postępowań mających na celu rozstrzygnięcie sporu na mocy niniejszego Układu lub innego porozumienia organ nie bierze pod uwagę, a Strona nie przedstawia jako dowodu ani nie opiera się na żadnej z następujących kwestii:
  - a) stanowiska zajęte przez drugą Stronę w ramach postępowania mediacyjnego lub informacje zgromadzone na mocy art. 5 ust. 1 i art. 5 ust. 2 niniejszego załącznika;
  - b) fakt, że druga Strona wykazała gotowość do akceptacji rozwiązania w odniesieniu do środka objętego mediacją; lub
  - c) rady udzielone lub propozycje złożone przez mediatora.
5. Mediator nie może być członkiem organu w postępowaniu o rozstrzygnięcie sporu na mocy niniejszego Układu lub innego porozumienia WTO obejmującego ten sam przedmiot, w sprawie którego był on mediatorem.

Artykuł 8

Terminy

Każdy termin, o którym mowa w niniejszym załączniku, można zmienić za obopólnym porozumieniem Stron postępowania mediacyjnego.

Artykuł 9**Koszty**

1. Każda ze Stron ponosi własne wydatki wynikające z jej udziału w postępowaniu mediacyjnym.
2. Strony dzielą między siebie na równych zasadach wydatki wynikające z kwestii organizacyjnych, w tym koszty wynagrodzenia i wydatki mediatora. Wynagrodzenie mediatora jest zgodne z postanowieniami pkt 8 lit. e) regulaminu wewnętrznego w sprawie wynagrodzenia przewodniczącego organu arbitrażowego.

ZAŁĄCZNIK XXXIII

REGULAMIN ROZSTRZYGANIA SPORÓW

Postanowienia ogólne

1. W rozdziale 14 (Rozstrzygnięcie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu i w niniejszym regulaminie:
  - a) „doradca” oznacza osobę wyznaczoną przez Stronę sporu w celu doradzania lub pomocy tej Stronie w związku z postępowaniem organu arbitrażowego;
  - b) „arbiter” oznacza członka organu arbitrażowego powołanego na mocy art. 385 niniejszego Układu;
  - c) „organ arbitrażowy” oznacza organ ustanowiony zgodnie z art. 385 niniejszego Układu;
  - d) „asystent” oznacza osobę, która zgodnie z zasadami powołania arbitra prowadzi badania lub pomaga temu arbitrowi;
  - e) „Strona skarżąca” oznacza Stronę wnoszącą o powołanie organu arbitrażowego zgodnie z art. 384 niniejszego Układu;
  - f) „dzień” oznacza dzień kalendarzowy;
  - g) „Strona, przeciwko której wysunięto zarzut” oznacza Stronę, w stosunku do której istnieje przypuszczenie, że dopuściła się naruszenia postanowień, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu;
  - h) „przedstawiciel Strony” oznacza pracownika lub inną osobę powołaną przez rządową jednostkę organizacyjną lub agencję rządową lub jakikolwiek inny podmiot publiczny Strony, który reprezentuje Stronę podczas sporu rozstrzyganego na podstawie niniejszego Układu.
2. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, odpowiedzialna jest za stronę logistyczną postępowania mającego na celu rozstrzygnięcie sporu, w szczególności za organizację rozpraw, chyba że uzgodniono inaczej. Strony wspólnie ponoszą wydatki wynikające z kwestii organizacyjnych, w tym koszty wynagrodzenia i wydatki arbitrowi.

Zawiadomienia

3. Każda ze Stron sporu oraz organ arbitrażowy przekazują drugiej Stronie pocztą elektroniczną wszelkie wnioski, zawiadomienia, oświadczenia pisemne lub inne dokumenty, oraz przekazują pocztą elektroniczną wszystkim arbitrom oświadczenia pisemne i wnioski w ramach arbitrażu. Organ arbitrażowy również przekazuje Stronom dokumenty pocztą elektroniczną. Uznaje się, że wiadomość przesłaną pocztą elektroniczną otrzymano w dniu jej wysłania, chyba że zostanie udowodnione, że było inaczej. Jeżeli rozmiar któregokolwiek z dokumentów przekracza 10 megabajtów, przekazuje się go drugiej Stronie i w stosowanych przypadkach każdemu z arbitrowi w innym formacie elektronicznym w ciągu dwóch dni od przesłania wiadomości pocztą elektroniczną.
4. Kopię dokumentów przekazanych zgodnie z pkt 3 przekazuje się drugiej stronie i w stosowanych przypadkach każdemu z arbitrowi w dniu przesłania wiadomości pocztą elektroniczną faksem, listem poleconym, kurierem, za potwierdzeniem odbioru albo przy pomocy innego środka komunikacji, który zapewnia rejestrację wysłania przesyłki.
5. Wszelkie powiadomienia są adresowane odpowiednio do Ministra Gospodarki Republiki Mołdawii oraz do Dyrekcji Generalnej ds. Handlu Komisji Europejskiej.
6. Niewielkie błędy pisarskie występujące we wniosku, zawiadomieniu, oświadczeniu pisemnym lub innym dokumencie związanym z postępowaniem organu arbitrażowego można poprawić, dostarczając nowy dokument, w którym wyraźnie zaznaczono te zmiany.
7. Jeśli ostatni dzień na dostarczenie dokumentu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy w Unii lub w Republice Mołdawii, dokument dostarczony w następnym dniu roboczym uznaje się za dostarczony w terminie.

Rozpoczęcie arbitrażu

8. a) Jeżeli zgodnie z art. 385 niniejszego Układu lub zgodnie z pkt 20 niniejszego regulaminu arbiter jest wybierany w drodze losowania, losowanie odbywa się w czasie i miejscu określonym przez Stronę skarżącą; Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, należy niezwłocznie powiadomić o czasie i miejscu losowania. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, może na swój wniosek być obecna podczas losowania. W każdym wypadku losowanie przeprowadza się w obecności Strony lub Stron.

- b) Jeżeli zgodnie z art. 385 niniejszego Układu lub zgodnie z pkt 20 niniejszego regulaminu arbitra jest wybierany w drodze losowania, a Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zgodnie z art. 438 ust. 4 niniejszego Układu ma dwóch przewodniczących, losowanie przeprowadzają obaj przewodniczący albo ich przedstawiciele. Jeżeli jednak jeden z przewodniczących lub jego przedstawiciel nie zgadza się na udział w losowaniu, losowanie przeprowadza samodzielnie drugi przewodniczący.
  - c) Strony informują wybranych arbitrów o ich nominacji.
  - d) Arbitr, który został powołany zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 385 niniejszego Układu, informuje Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zgodnie z art. 438 ust. 4 niniejszego Układu, czy będzie mógł pełnić obowiązki arbitra, w ciągu pięciu dni od dnia, w którym został powiadomiony o swojej nominacji. Jeżeli kandydat odrzuci nominację z uzasadnionej przyczyny, nowego arbitra wybiera się według tej samej procedury, według której wybrano niedostępnego kandydata.
  - e) O ile Strony sporu nie postanowią inaczej, spotykają się one z organem arbitrażowym w ciągu siedmiu dni od dnia jego powołania w celu ustalenia tych kwestii, które Strony lub organ arbitrażowy uznają za stosowne, włącznie z wypłacanym arbitrom wynagrodzeniem i zwrotem wydatków, które są zgodne ze standardami WTO. Wynagrodzenie asystenta arbitra nie przekracza 50 % wynagrodzenia tego arbitra. Arbitrzy i przedstawiciele Stron sporu mogą brać udział w tym spotkaniu za pośrednictwem telefonu lub wideokonferencji.
9. a) O ile w ciągu pięciu dni od dnia wyboru arbitrów Strony nie postanowią inaczej, zakres zadań organu arbitrażowego obejmuje: „zbadać — w świetle odpowiednich postanowień Układu wskazanych przez Strony sporu — sprawę zgłoszonej we wniosku o powołanie organu arbitrażowego, wydanie decyzji w sprawie zgodności danego środka z postanowieniami, o których mowa w art. 381 niniejszego Układu, oraz wydanie decyzji zgodnie z art. 387 i 402 niniejszego Układu”.
- b) Strony przekazują organowi arbitrażowemu uzgodniony zakres zadań w ciągu trzech dni od dokonania uzgodnień.

Oświadczenia początkowe

10. Strona skarżąca składa początkowe oświadczenie pisemne nie później niż 20 dni od dnia powołania organu arbitrażowego. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, dostarcza pisemną odpowiedź nie później niż 20 dni po dacie dostarczenia początkowego oświadczenia pisemnego.

Działanie organów arbitrażowych

11. Wszystkie posiedzenia organu arbitrażowego prowadzi jego przewodniczący. Organ arbitrażowy może przekazać przewodniczącemu prawo podejmowania decyzji administracyjnych i proceduralnych.
12. O ile rozdział 14 (Rozstrzyganie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu nie stanowi inaczej, organ arbitrażowy może prowadzić swoje działania przy użyciu wszelkich środków, włącznie z telefonem, faksem lub łączami komputerowymi.
13. W obradach organu arbitrażowego mogą brać udział wyłącznie arbitrzy, lecz organ arbitrażowy może zezwolić na uczestnictwo w obradach swoim asystentom.
14. Za sporządzenie decyzji odpowiada wyłącznie organ arbitrażowy; sporządzenie decyzji nie podlega delegacji.
15. W przypadku pojawienia się kwestii proceduralnych, których nie obejmują postanowienia rozdziału 14 (Rozstrzyganie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu i załączników XXXII, XXXIII i XXXIV do niniejszego Układu, organ arbitrażowy po konsultacji ze Stronami może określić odpowiednią procedurę, która jest zgodna z tymi postanowieniami.
16. Jeżeli organ arbitrażowy uzna, że w ramach postępowania konieczna jest zmiana dowolnego terminu innego niż terminy określone w rozdziale 14 (Rozstrzyganie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu lub dokonanie innych zmian proceduralnych lub administracyjnych, informuje pisemnie Strony sporu o powodach takich zmian lub dostosowań, wskazując okres lub konieczną zmianę.

Zastępstwo

17. Jeżeli arbiter nie może uczestniczyć w postępowaniu organu arbitrażowego, wycofa się z tego postępowania lub musi być zastąpiony, ponieważ nie spełnia wymogów kodeksu postępowania określonego w załączniku XXXIV do niniejszego Układu, to zastępcę wybiera się zgodnie z art. 385 niniejszego Układu i pkt 8 niniejszego regulaminu.
18. Jeśli jedna ze Stron sporu uzna, że arbiter nie spełnia wymogów kodeksu postępowania i w związku z tym powinien zostać zastąpiony, Strona ta powiadamia drugą Stronę sporu w ciągu 15 dni od dnia uzyskania dowodów potwierdzających okoliczności istotnego naruszenia kodeksu postępowania przez tego arbitra.
19. Jeśli jedna ze Stron sporu uzna, że arbiter inny niż przewodniczący nie spełnia wymogów kodeksu postępowania, Strony sporu konsultują się i za obopólnym porozumieniem wybierają nowego arbitra zgodnie z art. 385 niniejszego Układu i pkt 8 niniejszego regulaminu.

Jeśli Strony sporu nie dojdą do porozumienia co do potrzeby wymiany arbitra, każda ze Stron sporu może wnioskować o przekazanie sprawy przewodniczącemu organu arbitrażowego, którego decyzja jest ostateczna.

Jeśli w wyniku złożenia wniosku przewodniczący ustali, że arbiter nie spełnia wymogów kodeksu postępowania, wybiera się nowego arbitra zgodnie z art. 385 niniejszego Układu i pkt 8 niniejszego regulaminu.

20. Jeśli Strona uzna, że przewodniczący organu arbitrażowego nie spełnia wymogów kodeksu postępowania, Strony konsultują się i za obopólnym porozumieniem wybierają nowego przewodniczącego zgodnie z art. 385 niniejszego Układu i pkt 8 niniejszego regulaminu.

Jeśli Strony nie dojdą do porozumienia w kwestii potrzeby wymiany przewodniczącego, każda ze Stron może wystąpić z wnioskiem o przekazanie sprawy jednej z pozostałych osób z części listy zawierającej przewodniczących, o której mowa w art. 404 ust. 1 niniejszego Układu. Nazwisko tego członka jest losowane przez przewodniczącego Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zgodnie z art. 438 ust. 4 niniejszego Układu lub przez przedstawiciela tego przewodniczącego w ciągu pięciu dni od dnia złożenia wniosku. Decyzja tak wybranej osoby dotycząca potrzeby zastąpienia przewodniczącego jest ostateczna.

Jeśli tak wybrana osoba uzna, że poprzedni przewodniczący nie spełnia wymogów kodeksu postępowania, wybiera ona nowego przewodniczącego w drodze losowania spośród grona pozostałych osób z części listy zawierającej przewodniczących, o której mowa w art. 404 ust. 1 niniejszego Układu. Wyboru nowego przewodniczącego dokonuje się w ciągu pięciu dni od dnia podjęcia decyzji, o której mowa w niniejszym ustępie.

21. Prowadzone przez organ arbitrażowy czynności zawieszają się na okres potrzebny do przeprowadzenia procedur przewidzianych w pkt 18, 19 i 20 niniejszego regulaminu.

Rozprawy

22. Przewodniczący organu arbitrażowego wyznacza dzień i godzinę rozprawy w porozumieniu ze Stronami sporu i innymi arbitrami i przekazuje Stronom pisemne potwierdzenie. Informację taką udostępnia również publicznie Strona odpowiedzialna za stronę logistyczną postępowaniem, chyba że rozprawa ma charakter zamknięty. Jeśli żadna ze Stron nie wyrazi sprzeciwu, organ arbitrażowy może podjąć decyzję o niezwoływaniu rozprawy.
23. O ile Strony nie postanowią inaczej, rozprawa odbywa się w Brukseli, gdy Stroną skarżącą jest Republika Mołdawii, lub w Kiszyniowie, gdy Stroną skarżącą jest Unia.
24. Organ arbitrażowy może wyznaczyć dodatkowe rozprawy, jeżeli Strony wyrażą na to zgodę.
25. W całości wszystkich rozpraw uczestniczą wszyscy arbitrzy.

26. W rozprawie mogą brać udział następujące osoby, niezależnie od tego, czy rozprawa ma charakter otwarty, czy nie:

- a) przedstawiciele Stron sporu;
- a) doradcy Stron sporu;
- c) personel administracyjny, tłumacze ustni i pisemni i sprawozdawcy sądowi; oraz
- d) asystenci arbitrów.

Do organu arbitrażowego zwracać się mogą wyłącznie przedstawiciele i doradcy Stron sporu.

27. Każda ze Stron sporu, nie później niż w ciągu pięciu dni przed datą rozprawy, dostarcza organowi arbitrażowemu wykaz nazwisk osób przedstawiających na rozprawie argumenty ustne lub oświadczenia w imieniu danej Strony i innych przedstawicieli lub doradców, którzy wezmą udział w rozprawie.

28. Zespół arbitrażowy prowadzi rozprawę w następujący sposób, zapewniając, aby Stronie skarżącej oraz Stronie, przeciwko której wysunięto zarzut, przyznano równą ilość czasu:

Argument

- a) argument Strony skarżącej;
- b) kontrargument Strony, przeciwko której wysunięto zarzut.

Argument przeciwny

- a) argument Strony skarżącej;
- b) kontrargument Strony, przeciwko której wysunięto zarzut.

29. Organ arbitrażowy może kierować pytania do każdej ze Stron sporu w dowolnym momencie rozprawy.

30. Organ arbitrażowy zapewnia przygotowanie zapisu każdej rozprawy i jego bezzwłoczne dostarczenie Stronom sporu. Strony sporu mogą zgłaszać uwagi dotyczące zapisu, a organ arbitrażowy może te uwagi uwzględnić.

31. W terminie 10 dni od daty rozprawy każda ze Stron sporu może przedstawić dodatkowe oświadczenie pisemne dotyczące wszelkich kwestii, które pojawiły się w trakcie rozprawy.

Pytania pisemne

32. Organ arbitrażowy może w każdym momencie postępowania zwracać się z pytaniami w formie pisemnej do jednej lub obu Stron sporu. Każda ze Stron sporu otrzymuje kopię wszystkich pytań zadanych przez organ arbitrażowy.

33. Strona sporu dostarcza również drugiej Stronie sporu kopię swoich pisemnych odpowiedzi na pytania organu arbitrażowego. Każdej Stronie sporu umożliwia się przedstawienie pisemnych komentarzy do odpowiedzi drugiej Strony w ciągu pięciu dni od daty otrzymania odpowiedzi.

Poufność

34. Każda ze Stron sporu i jej doradcy traktują jako poufne wszelkie informacje oznaczone jako poufne przez Stronę sporu, która przedstawiła je organowi arbitrażowemu. Przedstawiając organowi arbitrażowemu poufną wersję oświadczeń pisemnych, Strona sporu, na wniosek drugiej Strony, przedstawia również niemające poufnego charakteru streszczenie informacji znajdujących się w takich oświadczeniach, które może być ujawnione publicznie, nie później niż w ciągu 15 dni od dnia złożenia wniosku lub oświadczenia, w zależności od tego, co nastąpiło później, oraz objaśnienie, dlaczego informacje niejawnie mają charakter poufny. Żadne z postanowień niniejszego regulaminu nie wyklucza możliwości publicznego ujawnienia przez Stronę sporu jej własnego stanowiska w zakresie, w jakim, odnosząc się do informacji przedstawionych przez drugą Stronę, Strona nie ujawnia żadnych informacji, które druga Strona oznaczyła jako poufne. Organ arbitrażowy obraduje jednak przy drzwiach zamkniętych, jeżeli oświadczenia lub argumenty Strony zawierają informacje poufne. Strony sporu i ich doradcy zapewniają poufność rozpraw organu arbitrażowego, jeżeli odbywają się one przy drzwiach zamkniętych.

Kontakty *ex parte*

35. Organ arbitrażowy nie spotyka się ani nie kontaktuje się ze Stroną pod nieobecność drugiej Strony.
36. Żaden z arbitrów nie może omawiać żadnych aspektów przedmiotu postępowania z jedną Stroną lub z obiema Stronami sporu pod nieobecność pozostałych arbitrów.

Oświadczenia *amicus curiae*

37. W przypadku braku innych ustaleń Stron, w ciągu trzech dni od daty powołania organu arbitrażowego organ ten może otrzymać dobrowolne oświadczenia pisemne od osób fizycznych lub prawnych mających siedzibę na terytorium Strony sporu, niezależnych od rządów Stron sporu, pod warunkiem że oświadczenia te zostały złożone w ciągu 10 dni od dnia powołania organu arbitrażowego, są zwięzłe, a w każdym razie wraz z załącznikami nie przekraczają 15 stron maszynopisu z podwójnymi odstępami między wierszami, i mają bezpośredni związek z zagadnieniami faktycznymi i prawnymi rozpatrywanymi przez organ arbitrażowy.
38. Oświadczenie takie zawiera opis osoby je składającej, niezależnie od tego, czy jest to osoba fizyczna czy prawna, w tym jej obywatelstwo lub siedzibę, opis charakteru jej działalności, status prawny, ogólne cele oraz źródła finansowania, oraz określa, jaki dana osoba ma interes w danym postępowaniu prowadzonym przez organ arbitrażowy. Oświadczenie sporządza się w językach wybranych przez Strony sporu zgodnie z pkt 41 i 42 niniejszego regulaminu.
39. Organ arbitrażowy wymienia w swojej decyzji wszystkie otrzymane oświadczenia, które spełniają wymogi określone w pkt 37 i 38 niniejszego regulaminu. Organ arbitrażowy nie jest zobowiązany do odnoszenia się w swojej decyzji do argumentów przedstawionych w takich oświadczeniach. Organ arbitrażowy powiadamia o wszelkich takich oświadczeniach Strony sporu, które mogą przedstawić swoje uwagi. Strony sporu zgłaszają swoje uwagi w ciągu 10 dni, a organ arbitrażowy uwzględni te uwagi.

Sprawy pilne

40. W sprawach pilnych, o których mowa w rozdziale 11 (Zagadnienia energetyczne związane z handlem) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, organ arbitrażowy po konsultacji ze Stronami sporu odpowiednio dostosowuje terminy, o których mowa w niniejszym regulaminie, i powiadamia Strony o tych dostosowaniach.

Tłumaczenia pisemne i ustne

41. Podczas konsultacji, o których mowa w art. 382 niniejszego Układu, a najpóźniej na rozprawie, o której mowa w pkt 8 lit. e) niniejszego regulaminu, Strony sporu dokładają wszelkich starań, by ustalić wspólny język roboczy postępowań przed organem arbitrażowym.
42. Jeśli Strony sporu nie są w stanie uzgodnić wspólnego języka roboczego, każda ze Stron składa swoje oświadczenia pisemne w wybranym języku. W takim przypadku Strona ta przedkłada jednocześnie tłumaczenie pisma na język wybrany przez drugą Stronę, chyba że oświadczenie sporządzono w jednym z języków roboczych WTO. Organizacją tłumaczenia ustnego oświadczeń ustnych na języki wybrane przez Strony sporu zajmuje się Strona, przeciwko której wysunięto zarzut.
43. Decyzje organu arbitrażowego są podawane do wiadomości w języku lub językach wybranych przez Strony sporu.
44. Każda ze Stron sporu może przedstawić komentarze dotyczące poprawności tłumaczenia dowolnej przetłumaczonej wersji dokumentu przygotowanego zgodnie z tymi zasadami.
45. Każda ze Stron ponosi koszty tłumaczenia swoich oświadczeń pisemnych. Strony sporu ponoszą w równym stopniu wszelkie koszty przygotowania tłumaczenia decyzji organu arbitrażowego.

Pozostałe procedury

46. Niniejszy regulamin stosuje się również do procedur ustanowionych na mocy art. 382, art. 391 ust. 2, art. 392 ust. 2, art. 393 ust. 2 i art. 395 ust. 2 rozdziału 14 (Rozstrzyganie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu. Organ arbitrażowy dostosowuje jednak terminy określone w niniejszym regulaminie do specjalnych terminów przewidzianych przy wydawaniu decyzji przez organ arbitrażowy w ramach tych innych procedur.

ZAŁĄCZNIK XXXIV

KODEKS POSTĘPOWANIA ARBITRÓW I MEDIATORÓW

Definicje

1. W niniejszym kodeksie postępowania:

- a) „arbiter” oznacza członka organu arbitrażowego powołanego na mocy art. 385 niniejszego Układu;
- b) „asystent” oznacza osobę, która zgodnie z zasadami powołania arbitra prowadzi badania lub pomaga temu arbitrowi;
- c) „kandydat” oznacza osobę, której nazwisko znajduje się w wykazie arbitrów, o którym mowa w art. 404 ust. 1 niniejszego Układu, i którą to osobę bierze się pod uwagę przy wyborze arbitra zgodnie z art. 385 niniejszego Układu;
- d) „mediator” oznacza osobę, która prowadzi postępowanie mediacyjne zgodnie z załącznikiem XXXII (Mechanizm mediacji) do niniejszego Układu.
- e) „postępowanie”, o ile nie wskazano inaczej, oznacza postępowanie organu arbitrażowego na mocy rozdziału 14 (Rozstrzygnięcie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu;
- f) „pracownicy”, w stosunku do arbitra, oznaczają osoby, którymi kieruje i które kontroluje arbiter, inne niż asystenci.

Odpowiedzialność w trakcie postępowania

2. W trakcie postępowania każdy kandydat i arbiter unika niewłaściwych zachowań lub ich znamion, jest osobą niezależną i bezstronną, unika bezpośrednich lub pośrednich konfliktów interesów i przestrzega wysokich standardów postępowania, aby zachować integralność i niezależność mechanizmu rozstrzygnięcia sporów. Byli arbitrzy muszą stosować się do zobowiązań określonych w pkt 15, 16, 17 i 18 niniejszego kodeksu postępowania.

Obowiązek ujawnienia informacji

3. Przed potwierdzeniem, że kandydat został wybrany na arbitra na mocy rozdziału 14 (Rozstrzygnięcie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu, ujawnia on wszelkie interesy, związki lub kwestie, które mogą mieć wpływ na jego niezależność lub bezstronność lub które w normalnych okolicznościach mogą wywoływać wrażenie niewłaściwego zachowania lub stronniczości w trakcie postępowania. W tym celu kandydat podejmuje wszelkie stosowne wysiłki, aby rozpoznać takie interesy, związki i kwestie.
4. Kandydat lub arbiter informuje o kwestiach dotyczących faktycznego lub potencjalnego naruszenia niniejszego kodeksu postępowania wyłącznie Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zgodnie z art. 438 ust. 4 niniejszego Układu; kwestie te są następnie rozważane przez Strony.
5. Po swoim wyborze arbiter nadal podejmuje wszelkie należne starania, aby rozpoznać wszelkie interesy, związki lub kwestie opisane w pkt 3 niniejszego kodeksu postępowania, oraz ujawnia je. Obowiązek ich ujawnienia ma charakter ciągły, co oznacza, że arbiter ma ujawniać wszelkie interesy, związki lub kwestie, które mogą wyniknąć na dowolnym etapie postępowania. Arbiter ujawnia takie interesy, związki lub kwestie, informując o nich na piśmie Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu; następnie są one rozważane przez Strony.

Obowiązki arbitrów

6. Arbiter umieszczony na liście arbitrów przewidzianej w art. 404 ust. 1 niniejszego Układu może odrzucić nominację na stanowisko arbitra wyłącznie z uzasadnionych przyczyn, np. z powodu choroby, udziału w innym postępowaniu sądowym lub czynnościach innego organu lub z powodu konfliktu interesów. Po potwierdzeniu wyboru arbiter może wykonywać i wykonuje swoje obowiązki w sposób dokładny i sprawny w trakcie całego postępowania, przestrzegając przy tym zasad uczciwości i staranności.
7. Arbiter bierze pod uwagę jedynie kwestie poruszane w trakcie postępowania i konieczne dla wydania decyzji i nie zleca wykonania tego obowiązku innej osobie.

8. Arbiter podejmuje wszystkie właściwe kroki w celu zapewnienia, aby jego asystenci i pracownicy znali pkt 2, 3, 4, 5, 16, 17 i 18 niniejszego kodeksu postępowania oraz ich przestrzegali.
9. Arbiter nie kontaktuje się w sprawach dotyczących postępowania z jedną ze Stron sporu pod nieobecność drugiej Strony sporu (*ex parte*).

Niezależność i bezstronność arbitrów

10. Arbiter jest niezależny i bezstronny oraz unika stwarzania wrażenia niewłaściwego zachowania lub stronniczości; nie działa pod wpływem własnych interesów, nacisków z zewnątrz, względów politycznych, żądań społecznych ani lojalności w stosunku do jednej ze Stron lub z obawy przed krytyką.
11. Arbiter nie podejmuje w sposób bezpośredni lub pośredni jakichkolwiek zobowiązań ani nie przyjmuje korzyści mogących w jakikolwiek sposób zakłócić właściwe wykonywanie jego obowiązków lub stworzyć wrażenie zakłócenia ich właściwego wykonywania.
12. Arbiter nie może wykorzystywać swojego stanowiska w organie arbitrażowym do realizacji jakichkolwiek osobistych lub prywatnych interesów. Arbiter unika podejmowania działań, które mogą sprawiać wrażenie, że inne osoby mogą wywierać na niego wpływ ze względu na swoją szczególną sytuację.
13. Arbiter nie może pozwolić na to, aby związki lub zobowiązania finansowe, handlowe, zawodowe, osobiste lub społeczne miały wpływ na jego postępowanie lub sądy.
14. Arbiter unika nawiązywania kontaktów lub uzyskiwania korzyści finansowych, które mogą mieć wpływ na jego bezstronność lub mogą stwarzać wrażenie niewłaściwego zachowania lub stronniczości.

Zobowiązania byłych arbitrów

15. Wszyscy byli arbitrzy unikają działań mogących stwarzać wrażenie, że wykonując swoje obowiązki, byli stronniczy lub odnosili korzyści z decyzji lub orzeczenia organu arbitrażowego.

Poufność

16. Żaden arbiter ani były arbiter w żadnym momencie nie ujawnia ani nie wykorzystuje jakichkolwiek niedostępnych publicznie informacji dotyczących postępowania lub uzyskanych w trakcie postępowania, z wyjątkiem ich ujawnienia lub wykorzystania do celów tego postępowania, i w żadnym przypadku nie ujawnia ani nie wykorzystuje takich informacji dla uzyskania osobistych korzyści lub korzyści dla innych lub aby zaszkodzić interesom innych.
17. Arbiter nie ujawnia decyzji organu arbitrażowego, ani jej części, przed jej opublikowaniem zgodnie z rozdziałem 14 (Rozstrzygnięcie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu.
18. Arbiter ani były arbiter w żadnym momencie nie ujawnia treści obrad zespołu arbitrażowego ani poglądów innego arbitra.

Koszty

19. Każdy arbiter rejestruje czas poświęcony postępowaniu i sporządza końcowe rozliczenie czasu oraz poniesionych wydatków, a także czasu i wydatków swojego asystenta i pracowników.

Mediatorzy

20. Zasady opisane w niniejszym kodeksie postępowania jako mające zastosowanie do arbitrów lub byłych arbitrów stosuje się odpowiednio do mediatorów.

ZAŁĄCZNIK XXXV

ROZDZIAŁ 2 (POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ZWALCZANIA NADUŻYĆ FINANSOWYCH I KONTROLI)
TYTUŁU VI

Republika Mołdawii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów UE i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Konwencja z dnia 26 lipca 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich, sporządzona na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej

Zastosowanie mają następujące postanowienia tej Konwencji:

- Art. 1 — Postanowienia ogólne, definicje
- Art. 2 ust. 1 — Republika Mołdawii podejmuje niezbędne środki w celu zapewnienia, aby działanie, o którym mowa w art. 1, oraz udział w zachowaniu, o którym mowa w art. 1 ust. 1, nakłanianie do niego lub próba takiego zachowania, podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstrasżającym sankcjom karnym.
- Art. 3 — Odpowiedzialność karna szefów przedsiębiorstw

Ramy czasowe: wspomniane postanowienia powyższej Konwencji podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Protokół sporządzony na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej do Konwencji w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich

Zastosowanie mają następujące postanowienia tego Protokołu:

- Art. 1 ust. 1 lit. c) oraz art. 1 ust. 2 — Właściwe definicje
- Art. 2 — Korupcja bierna
- Art. 3 — Korupcja czynna
- Art. 5 ust. 1 — Republika Mołdawii podejmuje wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia, aby zachowanie, o którym mowa w art. 2 i 3, udział w takim zachowaniu oraz nakłanianie do niego podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstrasżającym sankcjom karnym.
- Art. 7 — w zakresie, w jakim odnosi się do art. 3 Konwencji

Ramy czasowe: wspomniane postanowienia powyższego Protokołu podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

Protokół Drugi sporządzony na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej do Konwencji w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich

Zastosowanie mają następujące postanowienia tego Protokołu:

- Art. 1 — Definicja
- Art. 2 — Pranie pieniędzy
- Art. 3 — Odpowiedzialność osób prawnych
- Art. 4 — Sankcje względem osób prawnych
- Art. 12 — w zakresie, w jakim odnosi się do art. 3 Konwencji

Ramy czasowe: wspomniane postanowienia powyższego Protokołu podlegają wdrożeniu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego Układu.

PROTOKÓŁ I**W SPRAWIE UMOWY RAMOWEJ MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ A REPUBLIKĄ MOŁDAWII DOTYCZĄCEJ
OGÓLNYCH ZASAD UCZESTNICTWA REPUBLIKI MOŁDAWII W PROGRAMACH UNIJNYCH***Artykuł 1*

Republika Mołdawii może uczestniczyć we wszystkich bieżących i przyszłych programach Unii otwartych na uczestnictwo Republiki Mołdawii zgodnie z odpowiednimi przepisami dotyczącymi przyjęcia tych programów.

Artykuł 2

Republika Mołdawii wnosi wkład finansowy do budżetu ogólnego UE odpowiadający poszczególnym programom, w których uczestniczy.

Artykuł 3

Przedstawiciele Republiki Mołdawii mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów, w zakresie dotyczącym Republiki Mołdawii, w pracach komitetów zarządzających odpowiedzialnych za monitorowanie programów, do których Republika Mołdawii wnosi wkład finansowy.

Artykuł 4

Projekty i inicjatywy przedstawione przez uczestników z Republiki Mołdawii podlegają, w miarę możliwości, tym samym warunkom, zasadom i procedurom, jakie w zakresie omawianych programów stosuje się wobec państw członkowskich.

Artykuł 5

Szczegółowe zasady i warunki dotyczące udziału Republiki Mołdawii w każdym z programów, w szczególności dotyczące należnego wkładu finansowego, procedur sprawozdawczych i procedur oceny, określa się w protokole ustaleń zawartym pomiędzy Komisją Europejską a właściwymi organami Republiki Mołdawii, na postawie kryteriów ustanowionych w ramach poszczególnych programów.

Jeśli Republika Mołdawii zwróci się o pomoc zewnętrzną Unii w celu uczestnictwa w określonym programie na mocy art. 3 rozporządzenia (WE) nr 1638/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa, lub na mocy innego, przyjętego w przyszłości jakiegokolwiek podobnego aktu ustawodawczego Unii przewidującego pomoc zewnętrzną Unii na rzecz Republiki Mołdawii, warunki korzystania przez Republikę Mołdawii z pomocy zewnętrznej Unii określa się umową finansową, w szczególności zgodnie z art. 20 rozporządzenia (WE) nr 1638/2006.

Artykuł 6

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich każdy protokół ustaleń zawarty na mocy art. 5 tego protokołu stanowi, że kontrola finansowa lub audyty lub inne kontrole, w tym dochodzenia administracyjne, są prowadzone przez Komisję Europejską, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych i Trybunał Obrachunkowy lub z ich upoważnienia.

W kwestiach kontroli finansowej i audytu, środków administracyjnych, sankcji oraz zwrotu kwot nienależnie wypłaconych przyjmuje się szczegółowe postanowienia umożliwiające nadanie Komisji Europejskiej, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu i Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych uprawnień odpowiadających ich uprawnieniom w odniesieniu do beneficjentów lub podwykonawców mających siedzibę w Unii.

Artykuł 7

Niniejszy Protokół stosuje się w okresie stosowania Układu.

Każda ze Stron może wypowiedzieć niniejszy Protokół poprzez powiadomienie na piśmie drugiej Strony. Protokół przestaje obowiązywać po upływie sześciu miesięcy od daty takiego powiadomienia.

Zakończenie obowiązywania Protokołu w drodze wypowiedzenia przez którąkolwiek ze Stron nie ma wpływu na kontrole przeprowadzane, w stosownych przypadkach, zgodnie z postanowieniami art. 5 i 6.

Artykuł 8

Nie później niż trzy lata po dniu wejścia w życie niniejszego Protokołu, a następnie co trzy lata, obydwie Strony mogą dokonać przeglądu wykonania niniejszego Protokołu w oparciu o faktyczne uczestnictwo Republiki Mołdawii w programach unijnych.

PROTOKÓŁ II**DOTYCZĄCY DEFINICJI POJĘCIA „PRODUKTY POCHODZĄCE” ORAZ METOD WSPÓLPRACY ADMINISTRACYJNEJ****SPIS TREŚCI****TYTUŁ I****POSTANOWIENIA OGÓLNE**

Artykuł 1 Definicje

TYTUŁ II**DEFINICJA POJĘCIA „PRODUKTY POCHODZĄCE”**

Artykuł 2 Wymogi ogólne

Artykuł 3 Kumulacja pochodzenia

Artykuł 4 Produkty całkowicie uzyskane

Artykuł 5 Produkty poddane wystarczającej obróbce lub wystarczająco przetworzone

Artykuł 6 Niewystarczająca obróbka lub przetworzenie

Artykuł 7 Jednostka kwalifikacyjna

Artykuł 8 Akcesoria, części zapasowe i narzędzia

Artykuł 9 Zestawy

Artykuł 10 Elementy neutralne

TYTUŁ III**WYMOGI TERYTORIALNE**

Artykuł 11 Zasada terytorialności

Artykuł 12 Transport bezpośredni

Artykuł 13 Wystawy

TYTUŁ IV**ZWROT LUB ZWOLNIENIE**

Artykuł 14 Zakaz zwrotu należności celnych lub zwolnienia z należności celnych

TYTUŁ V**DOWÓD POCHODZENIA**

Artykuł 15 Wymogi ogólne

Artykuł 16 Procedura wystawiania świadectwa przewozowego EUR1

Artykuł 17 Świadectwa przewozowe EUR1 wystawiane z mocą wsteczną

Artykuł 18 Wystawianie duplikatu świadectwa przewozowego EUR1

Artykuł 19 Wystawianie świadectwa przewozowego EUR1 na podstawie dowodu pochodzenia wystawionego lub sporządzonego uprzednio

Artykuł 20 Rozdzielność księgowa

Artykuł 21 Warunki sporządzania deklaracji pochodzenia

Artykuł 22 Upoważniony eksporter

- Artykuł 23 Termin ważności dowodu pochodzenia
- Artykuł 24 Przedkładanie dowodów pochodzenia
- Artykuł 25 Przywóz partiami
- Artykuł 26 Zwolnienia z wymogu przedstawienia dowodu pochodzenia
- Artykuł 27 Dokumenty uzupełniające
- Artykuł 28 Przechowywanie dowodów pochodzenia i dokumentów uzupełniających
- Artykuł 29 Niezgodności i błędy formalne
- Artykuł 30 Kwoty wyrażone w euro

TYTUŁ VI

UZGODNIENIA DOTYCZĄCE WSPÓŁPRACY ADMINISTRACYJNEJ

- Artykuł 31 Współpraca administracyjna
- Artykuł 32 Weryfikacja dowodów pochodzenia
- Artykuł 33 Rozstrzyganie sporów
- Artykuł 34 Kary
- Artykuł 35 Wolne obszary celne

TYTUŁ VII

CEUTA I MELILLA

- Artykuł 36 Stosowanie niniejszego protokołu
- Artykuł 37 Warunki specjalne

TYTUŁ VIII

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- Artykuł 38 Zmiany w niniejszym protokole
- Artykuł 39 Postanowienia przejściowe dla towarów przewożonych tranzytem lub składowanych

Wykaz załączników

- Załącznik I: Uwagi wprowadzające do wykazu w załączniku II
- Załącznik II: Wykaz procesów obróbki lub przetwarzania, którym należy poddać materiały niepochodzące, aby wytworzony produkt uzyskał status pochodzenia
- Załącznik III: Wzory świadectwa przewozowego EUR1 i wniosku o wydanie świadectwa przewozowego EUR1
- Załącznik I-
V: Tekst deklaracji pochodzenia

Wspólne deklaracje

Wspólna deklaracja dotycząca Księstwa Andory

Wspólna deklaracja dotycząca Republiki San Marino

Wspólna deklaracja dotycząca korekty reguł pochodzenia zawartych w protokole II dotyczącym definicji pojęcia „produkty pochodzące” oraz metod współpracy administracyjnej

TYTUŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

Na użytek niniejszego protokołu:

- a) „wytwarzanie” oznacza każdy rodzaj obróbki lub przetwarzania łącznie z montażem lub operacjami szczególnymi;
- b) „materiał” oznacza każdy składnik, surowiec, komponent lub część itp. użyte do wytworzenia produktu;
- c) „produkt” oznacza wytwarzany produkt, nawet jeśli jest on przeznaczony do późniejszego użycia w innym procesie wytwarzania;
- d) „towary” oznaczają zarówno materiały, jak i produkty;
- e) „wartość celna” oznacza wartość określoną zgodnie z Porozumieniem WTO w sprawie stosowania art. VII Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu z 1994 r.;
- f) „cena ex-works” oznacza cenę zapłaconą za produkt ex-works producentowi działającemu na terytorium Strony, w którego przedsiębiorstwie dokonano ostatniej obróbki lub przetworzenia, pod warunkiem że cena ta zawiera wartość wszystkich użytych materiałów, pomniejszoną o wszelkie podatki wewnętrzne, które są lub mogą być zwrócone, jeżeli uzyskany produkt zostanie wywieziony;
- g) „wartość materiałów” oznacza wartość celną wykorzystywanych materiałów nie pochodzących w chwili ich przywozu lub, jeśli nie jest ona znana i nie może być ustalona, pierwszą ustaloną cenę zapłaconą za materiały na terytorium Strony wywozu;
- h) „wartość materiałów pochodzących” oznacza wartość takich materiałów, jak zdefiniowano w lit. g), stosowaną z uwzględnieniem niezbędnych zmian;
- i) „wartość dodana” oznacza cenę ex-works pomniejszoną o wartość celną użytych materiałów pochodzących z innych Stron, do których ma zastosowanie kumulacja lub, w przypadku gdy wartość celna nie jest znana lub nie może być ustalona, jest to pierwsza możliwa do ustalenia cena płacona za materiały na terytorium Strony wywozu;
- j) „działy” i „pozycje” oznaczają działy i pozycje (kody czterocyfrowe) stosowane w nomenklaturze, która tworzy Zharmonizowany System Oznaczania i Kodowania Towarów, zwany w niniejszym protokole „Systemem Zharmonizowanym” lub „HS”;
- k) „klasyfikowany” odnosi się do klasyfikacji produktu lub materiału do danej pozycji;
- l) „przesyłka” oznacza produkty, które są albo jednocześnie wysłane od jednego eksportera do jednego odbiorcy, albo objęte jednym dokumentem przewozowym obejmującym ich transport od eksportera do odbiorcy bądź, w przypadku braku takiego dokumentu, jedną fakturą;
- m) „terytoria” obejmują wody terytorialne;
- n) „Strona” oznacza jedno, kilka lub wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej, Unię Europejską lub Republikę Mołdawii;
- o) „organy celne Strony” w odniesieniu do Unii Europejskiej oznaczają dowolny organ celny państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

TYTUŁ II

DEFINICJA POJĘCIA „PRODUKTY POCHODZĄCE”

Artykuł 2

Wymogi ogólne

Do celów wykonania niniejszego Układu następujące produkty uważa się za pochodzące z terytorium Strony:

- a) produkty całkowicie uzyskane na terytorium Strony w rozumieniu art. 4;
- b) produkty uzyskane na terytorium Strony zawierające materiały, które nie zostały w pełni tam uzyskane, pod warunkiem że materiały te zostały poddane wystarczającej obróbce lub przetworzeniu na terytorium Strony w rozumieniu art. 5.

Artykuł 3**Kumulacja pochodzenia**

Niezależnie od art. 2, produkty uważa się za pochodzące z terytorium jednej ze Stron, jeśli zostały tam uzyskane poprzez zawarcie w nich materiałów pochodzących z terytorium drugiej Strony, pod warunkiem że produkty te zostały poddane obróbce lub przetworzeniu wykraczającemu poza operacje, o których mowa w art. 6, przy czym nie jest konieczne, by materiały pochodzące z terytorium drugiej Strony były poddawane wystarczającej obróbce lub przetwarzaniu.

Artykuł 4**Produkty całkowicie uzyskane**

1. Następujące produkty są uważane za całkowicie uzyskane na terytorium Strony:

- a) produkty mineralne wydobyte z jej ziemi lub dna morskiego;
- b) produkty roślinne tam zebrane;
- c) żywe zwierzęta tam urodzone i wyhodowane;
- d) produkty pochodzące od żywych zwierząt tam wyhodowanych;
- e) produkty uzyskane przez polowanie lub połowy tam przeprowadzone;
- f) produkty rybołówstwa morskiego i inne produkty wydobyte z morza poza wodami terytorialnymi Strony wywozu przez jej statki;
- g) produkty wytworzone na pokładzie jej statków-przetwórní wyłącznie z produktów, o których mowa w lit. f);
- h) używane artykuły tam zebrane, nadające się tylko do odzyskiwania surowców, łącznie z używanymi oponami nadającymi się tylko do bieżnikowania lub do wykorzystania jako odpady;
- i) odpady i złom powstający w wyniku działalności wytwórczej tam przeprowadzonej;
- j) produkty wydobyte z dna morskiego lub jego podglebia poza jej wodami terytorialnymi, pod warunkiem że ma wyłączne prawa do użytkowania tego dna lub podglebia;
- k) towary wytworzone tam wyłącznie z produktów wymienionych w lit. a)–j).

2. Określenia „jej statki” i „jej statki-przetwórní” użyte w ust. 1 lit. f) i g) odnoszą się tylko do statków i statków-przetwórní:

- a) które są zarejestrowane lub odnotowane w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej lub w Republice Mołdawii;
- b) które pływają pod banderą państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub pod banderą Republiki Mołdawii;
- c) które są przynajmniej w 50 % własnością obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej lub Mołdawii lub spółki z siedzibą zarządu w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej lub w Mołdawii, której dyrektorem lub dyrektorami, przewodniczącym zarządu lub rady nadzorczej i większością członków tych zarządów są obywatele państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Mołdawii i w których ponadto — w przypadku spółek osobowych lub spółek z ograniczoną odpowiedzialnością — przynajmniej połowa kapitału należy do państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Mołdawii, do ich podmiotów publicznych lub obywateli danej Strony;
- d) których kapitan i oficerowie są obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub obywatelami Republiki Mołdawii; oraz
- e) których załogi składają się przynajmniej w 75 % z obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej lub obywateli Republiki Mołdawii.

Artykuł 5**Produkty poddane wystarczającej obróbce lub wystarczająco przetworzone**

1. Na użytek art. 2 produkty, które nie są całkowicie uzyskane, uważa się za poddane wystarczającej obróbce lub przetworzeniu, gdy spełnione są warunki określone w wykazie zawartym w załączniku II do niniejszego protokołu.

Warunki te wskazują na obróbkę lub przetworzenie, które muszą zostać wykonane na użytych przy wytwarzaniu materiałach nie pochodzących, i są stosowane wyłącznie w odniesieniu do tych materiałów. Odpowiednio, jeżeli produkt, który uzyskał status produktu pochodzącego poprzez spełnienie warunków określonych w wykazie, jest użyty do wytworzenia innego produktu, to warunki odnoszące się do produktu, do którego został włączony, nie odnoszą się do niego i nie bierze się pod uwagę materiałów nie pochodzących, które mogły zostać użyte w procesie jego wytwarzania.

2. Niezależnie od ust. 1, materiały nie pochodzące, które zgodnie z warunkami określonymi w wykazie zawartym w załączniku II do niniejszego protokołu nie powinny być użyte do wytworzenia produktu, mogą jednak zostać użyte pod warunkiem że:

- a) ich łączna wartość nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu;
- b) żadna z wartości procentowych określonych w wykazie jako maksymalna wartość materiałów nie pochodzących nie została przekroczona przy zastosowaniu niniejszego ustępu.

Niniejszy ustęp nie stosuje się do produktów objętych działami 50-63 Systemu Zharmonizowanego.

3. ust. 1 i 2 niniejszego artykułu stosuje się z uwzględnieniem art. 6.

Artykuł 6**Niewystarczająca obróbka lub przetworzenie**

1. Bez uszczerbku dla ust. 2 niniejszego artykułu, następujące czynności są uważane za niewystarczającą obróbkę lub przetworzenie dla nadania statusu produktom pochodzącym, niezależnie od tego, czy wymogi określone w art. 5 zostały spełnione:

- a) czynności mające na celu zapewnienie zachowania produktów w dobrym stanie podczas transportu i składowania;
- b) rozłączanie i łączenie opakowań;
- c) mycie, czyszczenie, odkurzanie, usuwanie tlenku, oleju, farby lub innych powłok;
- d) prasowanie wyrobów włókienniczych;
- e) zwykłe czynności związane z malowaniem i polerowaniem;
- f) łuskanie, częściowe lub całkowite bielienie, polerowanie i glazurowanie zbóż i ryżu;
- g) czynności polegające na barwieniu cukru lub formowaniu kostek cukru;
- h) obieranie, drylowanie i łuskanie, owoców, orzechów i warzyw;
- i) ostrzenie, zwykle szlifowanie lub przycinanie;
- j) przesiewanie, przeglądanie, sortowanie, klasyfikowanie, ocenianie, dobieranie (łącznie z kompletowaniem zestawów artykułów);
- k) zwykle umieszczanie w butelkach, puszkach, flakonach, torbach, skrzynkach, pudełkach, mocowanie na kartonach lub deskach oraz wszystkie inne proste czynności związane z pakowaniem;
- l) umieszczanie lub drukowanie na produktach lub ich opakowaniach znaków, etykiet, logo i innych podobnych znaków odróżniających;
- m) zwykle mieszanie produktów, nawet różnych rodzajów;
- n) mieszanie cukru z dowolnymi materiałami;
- o) zwykły montaż części artykułów dla otrzymania kompletnego artykułu lub demontaż produktów na części;

- p) połączenie dwóch lub więcej operacji wymienionych w lit. a) — o);
- q) ubój zwierząt.

2. Wszystkie czynności wykonywane na terytorium Strony względem danego produktu uwzględniane są łącznie podczas określania, czy obróbkę lub przetworzenie, jakiemu poddano taki produkt, należy uznać za niewystarczające w rozumieniu ust. 1.

Artykuł 7

Jednostka kwalifikacyjna

1. Jednostką kwalifikacyjną do celów stosowania niniejszego protokołu jest szczególny produkt, który uważa się za jednostkę podstawową dla klasyfikacji w nomenklaturze Systemu Zharmonizowanego.

W konsekwencji:

- a) jeżeli produkt składający się z grupy lub zestawu artykułów sklasyfikowany jest na warunkach przewidzianych w Systemie Zharmonizowanym w jednej pozycji, to jednostkę kwalifikacyjną stanowi całość;
- b) jeżeli przesyłka składa się z szeregu identycznych produktów sklasyfikowanych w tej samej pozycji Systemu Zharmonizowanego, to każdy produkt musi być traktowany indywidualnie do celów stosowania niniejszego protokołu.

2. W przypadku gdy, zgodnie z regułą ogólną 5 Systemu Zharmonizowanego, opakowanie jest traktowane łącznie z produktem do celów klasyfikacji, traktuje się je również łącznie do celów określania pochodzenia.

Artykuł 8

Akcesoria, części zapasowe i narzędzia

Akcesoria, części zapasowe i narzędzia wysyłane z elementem wyposażenia, maszyną, aparatem lub pojazdem, które są częścią typowego wyposażenia i są wliczone w jego cenę lub nie są oddzielnie fakturowane, są uważane za stanowiące całość z danym elementem wyposażenia, maszyną, aparatem lub pojazdem.

Artykuł 9

Zestawy

Zestawy, w rozumieniu reguły ogólnej nr 3 Systemu Zharmonizowanego, są uważane za pochodzące, jeżeli wszystkie elementy zestawu są produktami pochodzącymi. Niemniej jednak, jeżeli zestaw składa się z produktów pochodzących i niepochodzących, to jest on jako całość uważany za pochodzący, pod warunkiem że wartość produktów niepochodzących nie przekracza 15 % ceny ex-works zestawu.

Artykuł 10

Elementy neutralne

Aby ustalić, czy produkt jest produktem pochodzącym, nie jest niezbędne ustalenie pochodzenia następujących składników, które mogły zostać użyte w procesie jego wytwarzania:

- a) energii i paliwa;
- b) instalacji i wyposażenia;
- c) maszyn i narzędzi;
- d) towarów, które ani nie wchodzi, ani nie są przeznaczone do wejścia w końcowy skład produktu.

TYTUŁ III

WYMOGI TERYTORIALNE

Artykuł 11

Zasada terytorialności

1. Z wyjątkiem przewidzianym w art. 3 i w ust. 3 niniejszego artykułu, warunki uzyskania statusu pochodzenia produktu określone w tytule II są spełniane w sposób ciągły na terytorium danej Strony.
2. Z wyjątkiem przewidzianym w art. 3, w przypadku zwrotu towarów pochodzących, wywiezionych z danej Strony do innego państwa, towary takie są uznawane za niepochodzące, chyba że istnieje możliwość udowodnienia organom celnym, że:
  - a) towary powracające są tymi samymi towarami, które zostały wywiezione; oraz
  - b) towary powracające nie zostały poddane żadnym czynnościom wykraczającym poza czynności niezbędne dla zachowania ich w dobrym stanie, gdy znajdowały się w państwie, do którego zostały wywiezione, lub gdy były przedmiotem wywozu.
3. Na uzyskanie statusu pochodzenia produktu zgodnie z warunkami określonymi w postanowieniach tytułu II nie ma wpływu przeprowadzona poza Stroną obróbka lub przetworzenie materiałów wywiezionych ze Strony, a następnie ponownie przywiezionych, pod warunkiem że:
  - a) materiały te zostały w całości uzyskane na terytorium Strony lub były przed wywozem poddane obróbce lub przetworzeniu wykraczającym poza czynności, o których mowa w art. 6;
oraz
  - b) można wykazać, zgodnie z wymogami organów celnych, że:
    - (i) towary ponownie przywiezione zostały uzyskane poprzez obróbkę lub przetworzenie wywiezionych materiałów;
oraz
    - (ii) całkowita wartość dodana uzyskana poza granicami Strony wskutek zastosowania niniejszego artykułu nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu końcowego, dla którego wnioskowano o status pochodzenia.
4. Na użytek ust. 3 warunki uzyskania statusu pochodzenia określone w postanowieniach tytułu II nie mają zastosowania do obróbki lub przetwarzania dokonanego poza terytorium Strony. Jednak w przypadku gdy w wykazie zamieszczonym w załączniku II do niniejszego protokołu do określania statusu pochodzenia produktu końcowego zastosowano zasadę określającą maksymalną wartość dla wszystkich materiałów niepochodzących wykorzystanych w produkcji, łączna wartość materiałów niepochodzących wykorzystanych na terytorium zainteresowanej strony, wraz z całkowitą wartością dodaną uzyskaną poza terytorium Strony w zastosowaniu niniejszego artykułu, nie może przekroczyć podanej wartości procentowej.
5. Na użytek stosowania ust. 3 i 4 niniejszego artykułu, „całkowita wartość dodana” oznacza wszystkie koszty poniesione poza terytorium Strony, w tym wartość użytych tam do produkcji materiałów.
6. ust. 3 i 4 nie dotyczą produktów, które nie spełniają warunków określonych w załączniku II do niniejszego protokołu, lub które mogą być uznane za przetworzone lub obrobione w stopniu wystarczającym jedynie po zastosowaniu marginesu tolerancji, o którym mowa w art. 5 ust. 2.
7. ust. 3 i 4 niniejszego artykułu nie stosuje się do produktów z działów 50–63 Systemu Zharmonizowanego.
8. Wszelkie czynności obróbki lub przetwarzania objęte niniejszym artykułem oraz wykonywane poza terytorium Strony przeprowadza się w ramach procedury uszlachetnienia biernego lub podobnych procedur.

Artykuł 12

Transport bezpośredni

1. Preferencyjne traktowanie przewidziane w niniejszym Układzie dotyczy wyłącznie produktów spełniających wymagania niniejszego protokołu, które są transportowane bezpośrednio między Stronami. Produkty stanowiące jedną przesyłkę mogą być jednak transportowane przez inne terytoria, gdzie mogą być w razie potrzeby przeladowywane lub czasowo składowane, pod warunkiem że pozostają pod nadzorem organów celnych w państwie tranzytu lub składowania i że nie zostaną one poddane innym czynnościom niż wyładunek, ponowny załadunek lub jakakolwiek czynność wymagana dla zachowania ich w dobrym stanie.

Produkty pochodzące mogą być transportowane rurociągiem przez terytorium inne niż terytorium Stron występujących jako strony wywozu lub przywozu.

2. Dowody poświadczające, że warunki określone w ust. 1 zostały spełnione, dostarcza się organom celnym Strony przywozu poprzez okazanie:

- a) jednolitego dokumentu przewozowego obejmującego przejazd ze Strony wywozu przez państwo tranzytu; lub
- b) świadectwa wystawionego przez organy celne państwa tranzytu:
  - (i) zawierającego dokładny opis produktów;
  - (ii) zawierającego datę wyładunku i ponownego załadunku produktów oraz, o ile ma to zastosowanie, nazwy statków lub innych użytych środków transportu; oraz
  - (iii) poświadczającego warunki, na jakich produkty pozostawały w państwie tranzytu; lub
- c) w przypadku braku powyższych, jakiegokolwiek dokumentu uzupełniającego.

Artykuł 13

Wystawy

1. Produkty pochodzące wysłane z przeznaczeniem na wystawę w innym państwie niż Strony i sprzedane po wystawie na przywóz na terytorium Strony korzystają w przywozie z postanowień niniejszego Układu, pod warunkiem że udowodni się zgodnie z wymogami organów celnych, że:

- a) eksporter wysłał te produkty z terytorium Strony do państwa, w którym odbywa się wystawa i prezentował je na tej wystawie;
- b) eksporter ten sprzedał produkty lub w inny sposób zbył je na rzecz odbiorcy na terytorium Strony;
- c) produkty zostały odesłane w trakcie wystawy lub niezwłocznie po niej w stanie, w jakim zostały wysłane na wystawę; oraz
- d) produkty nie były, od momentu ich wysyłki na wystawę, używane do celów innych niż prezentacja na wystawie.

2. Dowód pochodzenia jest wystawiany lub sporządzany zgodnie z postanowieniami tytułu V i jest przedstawiany organom celnym Strony przywozu w normalnym trybie. Wskazuje się w nim nazwę i adres wystawy. W razie konieczności może być wymagana dodatkowa dokumentacja dotycząca warunków, na jakich towary były wystawione.

3. ust. 1 stosuje się do wszelkich wystaw handlowych, przemysłowych, rolnych lub rzemieślniczych, targów lub podobnych pokazów publicznych, które nie są organizowane na użytek prywatny w sklepach lub pomieszczeniach handlowych w celu sprzedaży produktów zagranicznych i w trakcie których produkty pozostają pod kontrolą celną.

TYTUŁ IV

ZWROT LUB ZWOLNIENIE

Artykuł 14

Zakaz zwrotu należności celnych lub zwolnienia z należności celnych

1. Materiały nie pochodzące wykorzystane w produkcji produktów pochodzących z terytorium Strony, dla których dowód pochodzenia jest wystawiany lub sporządzany zgodnie z postanowieniami tytułu V, nie korzystają na terytorium Strony wywozu z jakiegokolwiek zwrotu cła lub zwolnienia z cła.
2. Zakaz określony w ust. 1 stosuje się do wszelkich ustaleń w zakresie zwrotu, umorzenia lub warunkowego zwolnienia, w całości lub części, z ceł lub opłat o skutku równoważnym stosowanych na terytorium Strony wywozu w odniesieniu do materiałów użytych w procesie wytwarzania, w przypadku gdy ten zwrot, umorzenie lub warunkowe zwolnienie stosuje się, w sposób bezpośredni lub pośredni, gdy produkty uzyskane z tych materiałów są wywożone, a nie w przypadku, gdy są one tam zatrzymane na użytek krajowy.
3. Eksporter produktów objętych dowodem pochodzenia jest zobowiązany do przedłożenia na każde żądanie organów celnych wszelkich odpowiednich dokumentów potwierdzających, że nie uzyskał żadnego zwrotu w odniesieniu do materiałów nie pochodzących użytych przy wytworzeniu danych produktów i że wszystkie należności celne lub opłaty o podobnym skutku, stosowane w odniesieniu do takich materiałów, zostały uiszczone.
4. ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu stosuje się również do opakowań w rozumieniu art. 7 ust. 2, akcesoriów, części zapasowych i narzędzi w rozumieniu art. 8 oraz produktów w zestawie w rozumieniu art. 9 niniejszego protokołu, gdy są one nie pochodzące.
5. ust. 1–4 stosuje się wyłącznie do materiałów, które są z rodzaju, do którego stosuje się niniejszy protokół.

TYTUŁ V

DOWÓD POCHODZENIA

Artykuł 15

Wymogi ogólne

1. Produkty pochodzące z terytorium Strony przy przywozie na terytorium drugiej Strony korzystają z postanowień niniejszego Układu po przedstawieniu jednego z wymienionych poniżej dowodów pochodzenia:
  - a) świadectwa przewozowego EUR1, którego wzór znajduje się w załączniku III do niniejszego protokołu;
  - b) w przypadkach określonych w art. 21 ust. 1, deklaracji (zwanej dalej „deklaracją pochodzenia”), sporządzonej przez eksportera na fakturze, specyfikacji wysyłkowej lub jakimkolwiek innym dokumencie handlowym opisującym dane produkty w sposób wystarczająco szczegółowy, aby można je było zidentyfikować. Tekst deklaracji pochodzenia zamieszczony jest w załączniku IV do niniejszego protokołu.
2. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu, produkty pochodzące w rozumieniu niniejszego protokołu korzystają, w przypadkach określonych w art. 26, z postanowień niniejszego Układu bez konieczności przedkładania któregośkolwiek z dowodów pochodzenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 16

Procedura wystawiania świadectwa przewozowego EUR1

1. Świadectwo przewozowe EUR1 wystawiane jest przez organy celne Strony wywozu na pisemny wniosek sporządzony przez eksportera lub — na jego odpowiedzialność — przez jego upoważnionego przedstawiciela.

2. W tym celu eksporter lub jego upoważniony przedstawiciel wypełniają zarówno świadectwo przewozowe EUR1, jak i formularz wniosku, których wzory zamieszczone są w załączniku III do niniejszego protokołu. Formularze te wypełnia się w jednym z języków, w których sporządzony został niniejszy Układ, oraz zgodnie z przepisami państwa wywozu. Jeśli formularze wypełnia się odręcznie, wypełnia się je tuszem, drukowanymi literami. Opis produktów jest zamieszczany w polu do tego przeznaczonym bez pozostawienia wolnych wierszy. W przypadku gdy pole nie jest wypełnione w całości, należy nakreślić poziomą linię poniżej ostatniego wiersza opisu, przekreślając puste miejsce.
3. Eksporter wnioskujący o wystawienie świadectwa przewozowego EUR1 musi być przygotowany do przedłożenia w każdym momencie, na wniosek organów celnych Strony wywozu, na terytorium której wystawiane jest świadectwo przewozowe EUR1, wszystkich odpowiednich dokumentów potwierdzających pochodzenie danych produktów, jak również spełnienie pozostałych wymagań niniejszego protokołu.
4. Bez uszczerbku dla ust. 5 świadectwo przewozowe EUR1 wystawiają organy celne państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Republiki Mołdawii, jeżeli dane produkty można uznać za produkty pochodzące z Unii Europejskiej lub Republiki Mołdawii i jeśli spełniają one pozostałe wymogi niniejszego protokołu.
5. Organy celne wystawiające świadectwa przewozowe EUR1 podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zweryfikowania statusu pochodzenia produktów i wypełnienia innych wymogów niniejszego protokołu. W tym celu mają prawo domagać się wszelkich dowodów i przeprowadzać kontrole ksiąg rachunkowych eksportera lub dokonywać innych czynności kontrolnych, jakie uznają za odpowiednie. Organy celne wystawiające świadectwo zapewniają także, aby formularze, o których mowa w ust. 2, były należycie wypełnione. W szczególności sprawdzają, czy pole przeznaczone na opis produktów zostało wypełnione w sposób wykluczający możliwość dodania fałszywych wpisów.
6. Datę wystawienia świadectwa przewozowego EUR1 wskazuje się w rubryce 11 świadectwa.
7. Świadectwo przewozowe EUR1 wystawiają organy celne i udostępniają je eksporterowi od chwili faktycznego dokonania wywozu lub jego zapewnienia.

Artykuł 17

Świadectwa przewozowe EUR1 wystawiane z mocą wsteczną

1. Niezależnie od art. 16 ust. 7 świadectwo przewozowe EUR1 może, w drodze wyjątku, zostać wystawione po dokonaniu wywozu produktów, do których się odnosi, jeżeli:
  - a) nie zostało ono wystawione w chwili dokonywania wywozu z powodu błędu lub niezamierzonych pominięć lub zaistnienia innych szczególnych okoliczności; lub
  - b) zgodnie z wymogami organów celnych wykazano, że świadectwo przewozowe EUR1 zostało wystawione, ale nie zostało z przyczyn technicznych przyjęte przy przywozie.
2. W celu wykonania ust. 1 eksporter podaje w swoim wniosku miejsce i datę wywozu produktów, do których odnosi się świadectwo przewozowe EUR1, oraz podaje powody złożenia wniosku.
3. Organy celne mogą wystawić świadectwo przewozowe EUR1 z mocą wsteczną jedynie po sprawdzeniu, że informacje zawarte we wniosku eksportera są zgodne z informacjami znajdującymi się w odpowiednich dokumentach.
4. W świadectwach przewozowych EUR1 wystawionych z mocą wsteczną umieszcza się następującą adnotację w języku angielskim:

„ISSUED RETROSPECTIVELY”.
5. Adnotację, o której mowa w ust. 4, zamieszcza się w rubryce 7 świadectwa przewozowego EUR1.

Artykuł 18

Wystawianie duplikatu świadectwa przewozowego EUR1

1. W przypadku kradzieży, utraty lub zniszczenia świadectwa przewozowego EUR1 eksporter może zwrócić się do organów celnych, które je wystawiły, z wnioskiem o wystawienie duplikatu w oparciu o dokumenty wywozowe znajdujące się w ich posiadaniu.
2. Duplikat wystawiony w ten sposób zawiera następującą adnotację w języku angielskim:

„DUPLICATE”.

3. Adnotację, o której mowa w ust. 2, zamieszcza się w rubryce 7 duplikatu świadectwa przewozowego EUR1.
4. Duplikat, który opatruje się datą wystawienia oryginalnego świadectwa przewozowego EUR1, nabiera mocy od tej daty.

Artykuł 19

Wystawianie świadectw przewozowych EUR1 na podstawie dowodu pochodzenia wystawionego lub sporządzonego uprzednio

Jeżeli produkty pochodzące są umieszczane pod kontrolą urzędu celnego Strony, do celów wysłania wszystkich tych produktów lub niektórych z nich do innego miejsca w tej Stronie, oryginalny dowód pochodzenia może zostać zastąpiony jednym lub kilkoma świadectwami przewozowymi EUR1. Zastępcze świadectwo(-a) przewozowe EUR1 wystawia urząd celny, pod którego kontrolą znajdują się produkty.

Artykuł 20

Rozdzielność księgową

1. W przypadku wystąpienia znacznych kosztów lub poważnych trudności związanych z oddzielnym magazynowaniem materiałów pochodzących i nie pochodzących, które są identyczne i wymienne, organy celne mogą, na pisemny wniosek zainteresowanych, zezwolić na stosowanie metody tak zwanego „rozróżnienia księgowego” (zwanej dalej „metodą”) przy zarządzaniu magazynowaniem takich materiałów.
2. Metoda zapewnia, aby w danym okresie rozrachunkowym ilość produktów uzyskanych, które można uznać za „pochodzące”, była taka sama jak ilość, którą uzyskano by w przypadku fizycznego rozdzielenia magazynowanych materiałów.
3. Organy celne mogą udzielić takiego pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem wszelkich warunków, które uznają za stosowne.
4. Metoda jest stosowana i jej stosowanie jest rejestrowane na podstawie ogólnych reguł księgowych mających zastosowanie w państwie wytworzenia produktu.
5. Korzystający z metody może, zależnie od okoliczności, sporządzać lub występować z wnioskiem o dowody pochodzenia w odniesieniu do takiej ilości produktów, które mogą być uznane za pochodzące. Na wniosek organów celnych korzystający składa oświadczenie dotyczące sposobu zarządzania tymi ilościami.
6. Organy celne kontrolują sposób korzystania z pozwolenia i mogą je cofnąć w przypadku gdy korzystający w jakikolwiek sposób czyni z niego niewłaściwy użytek lub nie spełnia któregokolwiek z innych warunków określonych w niniejszym protokole.

Artykuł 21

Warunki sporządzania deklaracji pochodzenia

1. Deklaracja pochodzenia, o której mowa w art. 15 ust. 1 lit. b), może zostać sporządzona:
  - a) przez upoważnionego eksportera w rozumieniu art. 22; lub
  - b) przez eksportera przesyłki składającej się z jednego bądź kilku opakowań zawierających produkty pochodzące, których całkowita wartość nie przekracza 6 000 EUR.
2. Bez uszczerbku dla ust. 3 deklaracja pochodzenia może być sporządzona, jeżeli dane produkty można uznać za produkty pochodzące z Unii Europejskiej lub z Republiki Mołdawii oraz jeżeli spełniają pozostałe wymagania niniejszego protokołu.
3. Eksporter sporządzający deklarację pochodzenia jest zobowiązany do przedłożenia na każde żądanie organów celnych Strony wywozu wszystkich dokumentów potwierdzających status pochodzenia danych produktów oraz spełnienie pozostałych wymogów niniejszego protokołu.
4. Eksporter sporządza deklarację pochodzenia, wpisując na maszynie, stemplując lub drukując na fakturze, specyfikacji wysyłkowej lub innym dokumencie handlowym deklarację, której tekst zamieszczony jest w załączniku IV do niniejszego protokołu, w jednej z wersji językowych określonych w tym załączniku, zgodnie z krajowymi przepisami prawa państwa wywozu. Jeśli deklaracja jest sporządzana odręcznie, powinna być napisana tuszem, drukowanymi literami.

5. Deklaracje pochodzenia są opatrzone własnoręcznym, oryginalnym podpisem eksportera. Od upoważnionego eksportera w rozumieniu art. 22 nie wymaga się jednak podpisu na takich deklaracjach, pod warunkiem że złoży on organom celnym Strony wywozu pisemne zobowiązanie do przyjęcia pełnej odpowiedzialności za każdą deklarację pochodzenia, która go identyfikuje, tak jakby była podpisana przez niego własnoręcznie.

6. Deklaracja pochodzenia może zostać sporządzona przez eksportera, gdy produkty do których się odnosi są wywożone lub po dokonaniu ich wywozu, pod warunkiem że zostanie ona przedstawiona w państwie przywozu najpóźniej dwa lata po dokonaniu przywozu produktów, do których się odnosi.

Artykuł 22

Upoważniony eksporter

1. Organy celne Strony wywozu mogą upoważnić eksportera (zwanego dalej „upoważnionym eksporterem”), dokonującego częstych wysyłek produktów zgodnie z postanowieniami niniejszego protokołu, do sporządzania deklaracji pochodzenia niezależnie od wartości przedmiotowych produktów. Eksporter ubiegający się o takie upoważnienie składa organom celnym wszelkie gwarancje konieczne do weryfikacji statusu pochodzenia danych produktów, jak również gwarancje dotyczące spełnienia innych wymogów niniejszego protokołu.

2. Organy celne mogą uzależnić przyznanie statusu upoważnionego eksportera od spełnienia wszelkich warunków, jakie uznają za właściwe.

3. Organy celne nadają upoważnionemu eksporterowi numer pozwolenia celnego, który jest umieszczany na deklaracji pochodzenia.

4. Organy celne nadzorują sposób korzystania z upoważnienia przez upoważnionego eksportera.

5. Organy celne mogą w każdym momencie wycofać upoważnienie. Dokonują tego w przypadku, gdy upoważniony eksporter nie daje już gwarancji, o których mowa w ust. 1, nie spełnia już warunków, o których mowa w ust. 2, lub w inny sposób niewłaściwie wykorzystuje upoważnienie.

Artykuł 23

Termin ważności dowodu pochodzenia

1. Dowód pochodzenia jest ważny przez cztery miesiące od daty wystawienia na terytorium Strony wywozu i w takim okresie jest przedkładany organom celnym Strony przywozu.

2. Dowody pochodzenia przedstawiane organom celnym Strony przywozu po terminie ich przedstawienia określonym w ust. 1 mogą zostać przyjęte do celów stosowania preferencyjnego traktowania, w przypadku gdy fakt nieprzedłożenia dokumentów przed ustalonym terminem jest spowodowany wyjątkowymi okolicznościami.

3. W innych przypadkach przedłożenia dowodów z opóźnieniem organy celne Strony przywozu mogą przyjąć dowody pochodzenia, w przypadku gdy produkty zostały im przedstawione przed upływem wspomnianego terminu.

Artykuł 24

Przedkładanie dowodów pochodzenia

Dowody pochodzenia przedkłada się organom celnym Strony przywozu zgodnie z procedurami stosowanymi na terytorium tego państwa. Organy te mogą zażądać tłumaczenia dowodu pochodzenia oraz zażądać, aby do zgłoszenia przywozowego zostało dołączone oświadczenie importera, że produkty spełniają warunki wymagane do wykonania niniejszego Układu.

Artykuł 25

Przywóz partiami

W przypadku gdy na wniosek importera i na warunkach określonych przez organy celne Strony przywozu, produkty zdemontowane lub niezmontowane, w rozumieniu reguły ogólnej 2 lit. a) Systemu Zharmonizowanego, należące do sekcji XVI i XVII lub objęte pozycjami 7308 i 9406 Systemu Zharmonizowanego, przywożone są partiami, organom celnym przedstawiany jest jeden dowód pochodzenia przy przywozie pierwszej partii.

Artykuł 26**Zwolnienia z wymogu przedstawienia dowodu pochodzenia**

1. Produkty wysłane jako małe paczki od osób prywatnych do osób prywatnych lub stanowiące część bagażu osobistego podróżnych są uznawane za produkty pochodzące bez wymogu przedstawienia dowodu pochodzenia, pod warunkiem że takie produkty nie są przywożone w celach handlowych i zostały zgłoszone jako spełniające wymogi niniejszego protokołu oraz że nie ma żadnych wątpliwości co do wiarygodności takiego oświadczenia. W przypadku produktów przesyłanych drogą pocztową takie oświadczenie może zostać umieszczone na zgłoszeniu celnym CN22/CN23 lub na załączonej do tego dokumentu kartce papieru.
2. Przywóz o charakterze okazjonalnym, obejmujący wyłącznie produkty do osobistego użytku ich odbiorców albo podróżnych lub ich rodzin, nie jest uważany za przywóz w celach handlowych, jeśli rodzaj i ilość produktów wskazuje na brak przeznaczenia handlowego.
3. Ponadto łączna wartość takich produktów nie może przekraczać 500 EUR w przypadku małych paczek lub 1 200 EUR w przypadku produktów stanowiących część bagażu osobistego podróżnych.

Artykuł 27**Dokumenty uzupełniające**

Dokumenty, o których mowa w art. 16 ust. 3 i art. 21 ust. 3, wykorzystane do celów potwierdzenia, że produkty objęte świadectwem przewozowym EUR1 lub deklaracją pochodzenia mogą być uważane za produkty pochodzące z terytorium Strony i spełniają pozostałe wymogi niniejszego protokołu, mogą m.in. składać się z:

- a) bezpośrednich dowodów dotyczących procesów przeprowadzonych przez eksportera lub dostawcę w celu uzyskania danych towarów, zawartych na przykład w jego rachunkach lub dokumentach księgowych;
- b) dokumentów potwierdzających status pochodzenia użytych materiałów, wystawionych lub sporządzonych na terytorium danej Strony, jeśli takie dokumenty są używane zgodnie z prawem krajowym;
- c) dokumentów potwierdzających dokonanie obróbki lub przetworzenia materiałów na terytorium danej Strony, wystawionych lub sporządzonych na terytorium danej Strony, w przypadku gdy takie dokumenty są używane zgodnie z prawem krajowym;
- d) świadectw przewozowych EUR1 lub deklaracji pochodzenia potwierdzających status pochodzenia użytych materiałów, wystawionych lub sporządzonych na terytorium danej Strony zgodnie z niniejszym protokołem;
- e) odpowiednich dowodów dotyczących obróbki lub przetworzenia przeprowadzonego poza terytorium danej Strony zgodnie z art. 11 niniejszego protokołu, potwierdzających, że spełniono wymogi zawarte w tym artykule.

Artykuł 28**Przechowywanie dowodów pochodzenia i dokumentów uzupełniających**

1. Eksporter występujący z wnioskiem o wystawienie świadectwa przewozowego EUR1 przechowuje dokumenty, o których mowa w art. 16 ust. 3, przez okres co najmniej trzech lat.
2. Eksporter sporządzający deklarację pochodzenia przechowuje kopię tej deklaracji pochodzenia, jak również dokumenty, o których mowa w art. 21 ust. 3, przez okres co najmniej trzech lat.
3. Organy celne Strony wywozu wystawiające świadectwo przewozowe EUR1 przechowują formularz wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 2, przez okres co najmniej trzech lat.
4. Organy celne Strony przywozu przechowują przedłożone im świadectwa przewozowe EUR1 i deklaracje pochodzenia przez okres co najmniej trzech lat.

Artykuł 29**Niezgodności i błędy formalne**

1. Stwierdzenie drobnych niezgodności między oświadczeniami zawartymi w dowodzie pochodzenia a oświadczeniami podanymi w dokumencie przedłożonym urzędowi celnemu w celu dopełnienia formalności związanych z przywozem produktów, nie unieważnia tym samym dowodu pochodzenia, jeżeli zostanie należycie dowiedzione, że dokument ten rzeczywiście odpowiada przedstawionym produktom.

2. Oczywiste błędy formalne, takie jak błędy literowe na dowodzie pochodzenia, nie powodują odrzucenia tego dokumentu, jeśli błędy te nie wzbudzają wątpliwości co do poprawności oświadczeń złożonych w dokumencie.

Artykuł 30

Kwoty wyrażone w euro

1. W celu stosowania art. 21 ust. 1 lit. b) i art. 26 ust. 3, w przypadkach gdy produkty są fakturowane w walucie innej niż euro, równowartość w euro kwot wyrażonych w walutach krajowych Stron jest ustalana corocznie przez każde z zainteresowanych państw.

2. Przesyłka podlega art. 21 ust. 1 lit. b) lub art. 26 ust. 3 poprzez odniesienie do waluty, w której sporządzona jest faktura, zgodnie z kwotą ustaloną przez przedmiotowe państwo.

3. Kwoty podawane w jakiegokolwiek walucie krajowej stanowią równowartość kwot wyrażonych w euro według kursu z pierwszego dnia roboczego października. Kwoty te zgłaszane są Komisji Europejskiej do dnia 15 października i obowiązują od 1 stycznia następnego roku. Komisja Europejska powiadamia wszystkie zainteresowane państwa o wysokości właściwych kwot.

4. Państwo może zaokrąglić w górę lub w dół kwoty otrzymane po przeliczeniu kwoty wyrażonej w euro na swoją walutę krajową. Kwota po zaokrągleniu nie może różnić się od kwoty otrzymanej po przeliczeniu o więcej niż 5 %. Dane państwo może pozostawić bez zmian kwoty wyrażone w walucie krajowej stanowiące równowartość kwot wyrażonych w euro, jeżeli w wyniku corocznego ich dostosowywania przewidzianego w ust. 3 kwoty te po dokonaniu przeliczenia, a przed zaokrągleniem, ulegają podwyższeniu o mniej niż 15 % równowartości kwoty wyrażonej w walucie krajowej. Kwota wyrażona w walucie narodowej może pozostać bez zmian, jeżeli w wyniku corocznego przeliczenia jej wartość uległaby zmniejszeniu.

5. Kwoty wyrażone w euro są poddawane przeglądowi przez Podkomitet ds. Ceł na wniosek jednej ze Stron. Przeprowadzając ten przegląd, Podkomitet ds. Ceł rozważa celowość zachowania skutków przedmiotowych ograniczeń, uwzględniając wartości rzeczywiste. W tym celu może on podjąć decyzję o zmianie kwot wyrażonych w euro.

TYTUŁ VI

UZGODNIENIA DOTYCZĄCE WSPÓŁPRACY ADMINISTRACYJNEJ

Artykuł 31

Współpraca administracyjna

1. Organy celne Stron przekazują sobie wzajemnie za pośrednictwem Komisji Europejskiej wzory odcisków pieczęci używanych w ich urzędach celnych przy wystawianiu świadectw przewozowych EUR1 oraz adresy organów celnych odpowiedzialnych za weryfikację tych świadectw i deklaracji pochodzenia.

2. W celu zapewnienia prawidłowego stosowania niniejszego protokołu, Strony pomagają sobie wzajemnie, za pośrednictwem właściwych organów celnych, przy weryfikowaniu autentyczności świadectw przewozowych EUR1, deklaracji pochodzenia i poprawności informacji podanych w tych dokumentach.

Artykuł 32

Weryfikacja dowodów pochodzenia

1. Późniejsze weryfikacje dowodów pochodzenia przeprowadzane są wrywkowo lub za każdym razem, kiedy organy celne Strony przywozu mają uzasadnione wątpliwości co do autentyczności tych dokumentów, statusu pochodzenia danych produktów lub spełnienia innych wymogów niniejszego protokołu.

2. Do celów wykonania ust. 1 organy celne Strony przywozu zwracają organom celnym Strony wywozu świadectwo przewozowe EUR1 oraz fakturę, jeżeli została przedłożona, deklarację pochodzenia lub kopię tych dokumentów podając, w stosownych przypadkach, powody uzasadniające przeprowadzenie takiej weryfikacji. Wszelkie uzyskane dokumenty lub informacje wskazujące, iż informacje podane w dowodzie pochodzenia są nieprawdziwe, są przekazywane wraz z wnioskiem o przeprowadzenie weryfikacji.

3. Weryfikacje przeprowadzają organy celne Strony wywozu. W tym celu mają prawo domagać się wszelkich dowodów i przeprowadzać kontrole ksiąg rachunkowych eksportera lub dokonywać innych czynności kontrolnych, jakie uznają za odpowiednie.

4. Jeżeli w oczekiwaniu na wyniki weryfikacji organy celne Strony przywozu podejmą decyzję o zawieszeniu przyznania preferencyjnego traktowania w odniesieniu do danych produktów, stwarzają one importerowi możliwość zwolnienia tych produktów, z zastrzeżeniem wprowadzenia wobec nich wszelkich środków ostrożności, które uznają za konieczne.

5. Organy celne wnioskujące o weryfikację są informowane o jej wynikach najszybciej jak to możliwe. Wyniki takie wyraźnie wskazują, czy dokumenty są autentyczne oraz czy dane produkty mogą być uważane za produkty pochodzące z terytorium danej Strony i spełniają pozostałe wymagania niniejszego protokołu.

6. Jeżeli w przypadkach uzasadnionych wątpliwości brak jest odpowiedzi w terminie dziesięciu miesięcy od dnia przedstawienia wniosku o weryfikację albo jeżeli odpowiedź nie zawiera informacji wystarczających do stwierdzenia autentyczności danego dokumentu lub rzeczywistego pochodzenia produktów, organy celne występujące z wnioskiem o weryfikację, z wyjątkiem szczególnych okoliczności, odmawiają przyznania prawa do korzystania z preferencji.

Artykuł 33

Rozstrzygnięcie sporów

1. W przypadkach zaistnienia sporów dotyczących procedur weryfikacji, wskazanych w art. 32 niniejszego protokołu, które nie mogą zostać rozstrzygnięte między organami celnymi występującymi z wnioskiem o weryfikację, a organami odpowiedzialnymi za przeprowadzenie takiej weryfikacji, spór taki jest przedkładany Komitetowi Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, o którym mowa w art. 438 ust. 4 niniejszego Układu. Rozdział 14 (Rozstrzygnięcie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu nie ma zastosowania.

2. W przypadku zaistnienia w związku z interpretacją niniejszego protokołu sporów innych, niż związane z procedurami weryfikacji przewidzianymi w art. 32 niniejszego protokołu, są one przekazywane do Podkomitetu ds. Cel. Postępowanie dotyczące rozstrzygnięcia sporów na podstawie rozdziału 14 (Rozstrzygnięcie sporów) tytułu V (Handel i zagadnienia związane z handlem) niniejszego Układu może zostać wszczęte wyłącznie, jeśli Podkomitet ds. Cel. nie zdołał rozstrzygnąć sporu w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spór został skierowany do Podkomitetu ds. Cel.

3. We wszystkich przypadkach rozstrzygnięcie sporów pomiędzy importerem a organami celnymi Strony przywozu podlega prawodawstwu tej Strony.

Artykuł 34

Sankcje

Wobec każdej osoby sporządzającej lub przyczyniającej się do sporządzenia dokumentu zawierającego nieprawdziwe informacje w celu uzyskania traktowania preferencyjnego dla produktów stosowane są sankcje.

Artykuł 35

Wolne obszary celne

1. Strony podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia, aby produkty znajdujące się w obrocie handlowym na podstawie dowodu pochodzenia, które w trakcie przewozu przebywają na terenie wolnego obszaru celnego położonego na ich terytorium, nie zostały zamienione na inne towary oraz by nie były poddawane żadnym czynnościom poza zwykłymi czynnościami mającymi na celu zapobieżenie ich zepsuciu.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1, gdy produkty pochodzące z terytorium Strony przywożone są do strefy wolnocelowej na podstawie dowodu pochodzenia oraz poddawane są obróbce lub przetwarzaniu, odpowiednie organy wydają na wniosek eksportera nowe świadectwo przewozowe EUR1, jeżeli przeprowadzona obróbka lub przetwarzanie są zgodne z niniejszym protokołem.

TYTUŁ VII

CEUTA I MELILLA

Artykuł 36

Stosowanie niniejszego protokołu

1. Pojęcie „Unia Europejska” nie obejmuje Ceuty i Melilli.
2. Produkty pochodzące z Republiki Mołdawii przy przywozie do Ceuty lub Melilli korzystają pod wszystkimi względami z takiego samego systemu celnego, jaki jest stosowany do produktów pochodzących z obszaru celnego Unii Europejskiej na podstawie protokołu 2 do Aktu przystąpienia Hiszpanii i Portugalii do Wspólnot Europejskich. Republika Mołdawii stosuje wobec przywozu produktów objętych niniejszym Układem oraz pochodzących z Ceuty i Melilli taki sam system celny, jak dla produktów przywożonych oraz pochodzących z Unii Europejskiej.
3. Na użytek stosowania ust. 2 niniejszego artykułu w odniesieniu do produktów pochodzących z Ceuty i Melilli, niniejszy protokół stosuje się z uwzględnieniem niezbędnych zmian z zastrzeżeniem warunków specjalnych określonych w art. 37.

Artykuł 37

Warunki specjalne

1. Pod warunkiem że produkty zostały przewiezione bezpośrednio, zgodnie z art. 12, następujące produkty będą uważane za:
  - 1) produkty pochodzące z Ceuty i Melilli:
    - a) produkty w całości uzyskane w Ceucie i Melilli;
    - b) produkty uzyskane w Ceucie i Melilli, do wytwarzania których wykorzystano produkty inne niż te, o których mowa w lit. a), pod warunkiem że:
      - (i) wspomniane produkty zostały poddane wystarczającej obróbce lub przetworzeniu w rozumieniu art. 5;
lub że
      - (ii) wspomniane produkty pochodzą z terytorium Strony, pod warunkiem że zostały poddane obróbce lub przetworzeniu wykraczającym poza czynności, o których mowa w art. 6;
  - 2) produkty pochodzące z Republiki Mołdawii:
    - a) produkty w całości uzyskane w Republice Mołdawii;
    - b) produkty uzyskane w Republice Mołdawii, do wytwarzania których wykorzystano produkty inne niż te, o których mowa w lit. a), pod warunkiem że:
      - (i) wspomniane produkty zostały poddane wystarczającej obróbce lub przetworzeniu w rozumieniu art. 5;
lub że
      - (ii) wspomniane produkty pochodzą z Ceuty i Melilli lub z Unii Europejskiej, pod warunkiem że zostały poddane obróbce lub przetworzeniu wykraczającym poza czynności, o których mowa w art. 6.
2. Ceutę i Melillę uważa się za jedno terytorium.
3. Eksporter lub jego upoważniony przedstawiciel umieszcza wpis „Republika Mołdawii” i „Ceuta i Melilla” w rubryce 2 świadectwa przewozowego EUR1 lub na deklaracji pochodzenia. Ponadto w przypadku produktów pochodzących z Ceuty i Melilli zaznacza się to w rubryce 4 świadectw przewozowych EUR1 lub na deklaracjach pochodzenia.
4. Organy celne Hiszpanii są odpowiedzialne za stosowanie niniejszego protokołu w Ceucie i Melilli.

TYTUŁ VIII

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

*Artykuł 38***Zmiany w niniejszym protokole**

Podkomitet ds. Ceł może zdecydować o wprowadzeniu zmian do postanowień niniejszego protokołu.

*Artykuł 39***Postanowienia przejściowe dla towarów przewożonych tranzytem lub składowanych**

Postanowienia niniejszego Układu mogą być stosowane do towarów, które są zgodne z postanowieniami niniejszego protokołu i w dniu wejścia niniejszego Układu w życie znajdują się w tranzycie, w jednej ze Stron, są czasowo składowane w składzie celnym lub w wolnych obszarach celnych, z zastrzeżeniem przedłożenia organom celnym Strony przywozu, w ciągu czterech miesięcy od tej daty, dowodu pochodzenia sporządzonego z mocą wsteczną wraz z dokumentami stwierdzającymi, że towary były transportowane bezpośrednio, zgodnie z art. 12.

ZAŁĄCZNIK I DO PROTOKOŁU II

UWAGI WPROWADZAJĄCE DO WYKAZU W ZAŁĄCZNIKU II DO PROTOKOŁU II

Uwaga 1:

Wykaz ten określa warunki, które muszą spełniać wszystkie produkty, by zostały uznane za poddane wystarczającej obróbce lub przetworzeniu w rozumieniu art. 5 niniejszego protokołu.

Uwaga 2:

- 2.1. Pierwsze dwie kolumny w wykazie opisują produkt uzyskany. Pierwsza kolumna podaje numer pozycji lub działu stosowany w Systemie Zharmonizowanym, natomiast druga zawiera opis towarów zastosowany w tym systemie w odniesieniu do tej pozycji lub działu. Dla każdego wpisu znajdującego się w dwóch pierwszych kolumnach określono regułę wymienioną w kolumnie 3 lub 4. Jeżeli, w pewnych przypadkach, wpis w pierwszej kolumnie poprzedza „ex”, oznacza to, że regułę podaną w kolumnie 3 lub 4 stosuje się wyłącznie do części tej pozycji opisanej w kolumnie 2.
- 2.2. W przypadku gdy w kolumnie 1 znajduje się kilka numerów pozycji lub w przypadku kiedy został podany numer działu i w związku z tym w kolumnie 2 znajduje się tylko ogólny opis produktu, odpowiednie reguły zawarte w kolumnach 3 lub 4 mają zastosowanie do wszystkich produktów, które w ramach Systemu Zharmonizowanego klasyfikowane są w obrębie pozycji danego działu lub w obrębie którejkolwiek z pozycji zgrupowanych w kolumnie 1.
- 2.3. W przypadku gdy w wykazie podane są różne reguły mające zastosowanie do różnych produktów objętych tą samą pozycją, w każdym tiret zawarty jest opis odnoszący się do części pozycji będącej przedmiotem odpowiedniej reguły z kolumny 3 lub 4.
- 2.4. W przypadku gdy wpisowi w pierwszych dwóch kolumnach odpowiada reguła wymieniona zarówno w kolumnie 3, jak i 4, eksporter może wybrać zastosowanie albo reguły określonej w kolumnie 3, albo reguły określonej w kolumnie 4. Jeżeli kolumna 4 nie zawiera reguły dotyczącej pochodzenia, należy zastosować regułę określoną w kolumnie 3.

Uwaga 3:

- 3.1. Postanowienia art. 5 niniejszego protokołu dotyczące produktów, które uzyskały status pochodzenia, wykorzystywanych do wytwarzania innych produktów, stosuje się bez względu na to, czy status ten został uzyskany w zakładzie, w którym wykorzystuje się te produkty, czy w innym zakładzie na terytorium Strony.

Przykład:

Silnik objęty pozycją 8407, dla którego reguła określa, że wartość materiałów niepochodzących, które mogą wchodzić w jego skład, nie może przekraczać 40 % ceny ex-works produktu, wytwarzany jest z „innej stali stopowej zgrubnie kształtowanej przez kucie” z pozycji ex 7224.

Jeżeli ta odkuwka została wykonana w Unii Europejskiej z niepochodzącego wlewka, to nabyła ona już status pochodzenia w oparciu o regułę dotyczącą pozycji ex 7224 w wykazie. W związku z tym, przy obliczaniu wartości silnika odkuwkę można potraktować jako produkt pochodzący, bez względu na to, czy został wyprodukowany w tym samym, czy w innym zakładzie w Unii Europejskiej. Wartość niepochodzącego wlewka nie jest więc brana pod uwagę przy sumowaniu wartości użytych materiałów niepochodzących.

- 3.2. Reguła podana w wykazie określa minimalny stopień wymaganej obróbki lub przetworzenia, a przeprowadzenie dalszej obróbki lub przetworzenia również nadaje status pochodzenia i odwrotnie, obróbka lub przetworzenie w mniejszym zakresie nie nadaje statusu pochodzenia. W związku z tym, jeżeli reguła przewiduje, że na pewnym etapie wytwarzania można wykorzystać materiał niepochodzący, wykorzystanie tego materiału na wcześniejszym etapie wytwarzania jest dozwolone, natomiast na późniejszym etapie nie jest dozwolone.
- 3.3. Bez uszczerbku dla uwagi 3.2, w przypadku gdy w regule użyto sformułowania „wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją”, można wykorzystać materiały objęte dowolną pozycją (nawet materiały o takim samym opisie i objęte tą samą pozycją co dany produkt), z zastrzeżeniem jednakże wszelkich szczególnych ograniczeń, które również mogą być zawarte w regule.

Jednakże sformułowanie „wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją ...” lub „wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z materiałami objętymi tą samą pozycją co produkt” oznacza, że mogą być użyte materiały objęte dowolną pozycją lub pozycjami z wyjątkiem tych o opisach identycznych z produktem zamieszczonym w kolumnie 2 wykazu.

- 3.4. Jeżeli reguła w wykazie określa, że produkt może być wytwarzany z więcej niż jednego materiału, oznacza to, że może zostać użyty jeden lub więcej materiałów. Nie oznacza to, że należy użyć wszystkich materiałów.

Przykład:

Reguła mająca zastosowanie do tkanin objętych pozycjami 5208-5212 określa, że mogą być użyte włókna naturalne i że wśród innych materiałów można również użyć materiałów chemicznych. Nie oznacza to, że oba materiały muszą być użyte — możliwe jest użycie obu lub tylko jednego z nich.

- 3.5. W przypadku gdy zamieszczona w wykazie reguła przewiduje, że produkt musi być wytworzony z określonego materiału, warunek ten nie wyklucza stosowania innych materiałów, które ze względu na właściwe im cechy, nie mogą spełnić warunków reguły. (Zob. również uwaga 6.2 poniżej odnosząca się do wyrobów włókienniczych).

Przykład:

Reguła dotycząca przetworów spożywczych objętych pozycją 1904, która wyraźnie wyklucza użycie zbóż i ich pochodnych, nie zabrania wykorzystania soli mineralnych, chemikaliów i innych dodatków, które nie są produkowane ze zbóż.

Reguły tej nie stosuje się do produktów, które nie mogą być wytwarzane z materiałów określonych w wykazie, jednak tego samego rodzaju materiały można wykorzystać do ich wytwarzania na wcześniejszym etapie.

Przykład:

W przypadku artykułów odzieżowych z ex działu 62 wytworzonych z materiałów nietkanych, jeżeli dla tej klasy artykułów dozwolone jest wyłącznie stosowanie niepochodzącej przędzy, nie jest możliwe użycie jako materiału wyjściowego materiału nietkanego — nawet jeżeli materiałów nietkanych nie można normalnie wykonać z przędzy. W takich przypadkach materiał wyjściowy będzie zazwyczaj na etapie przed przędzą, tj. na etapie włókna.

- 3.6. W przypadku gdy przedstawiona w wykazie reguła przewiduje dwie maksymalne wartości procentowe materiałów niepochodzących, które mogą zostać wykorzystane, wartości tych nie można sumować. Oznacza to, iż maksymalna wartość wszystkich użytych materiałów niepochodzących nie może nigdy przekroczyć wyższej wartości procentowej. Ponadto poszczególne wartości procentowe nie mogą być przekraczane w przypadku określonych materiałów, do których się odnoszą.

Uwaga 4:

- 4.1. Użyte w wykazie określenie „włókna naturalne” odnosi się do włókien innych niż włókna sztuczne lub syntetyczne. Jest ono zastrzeżone dla etapów produkcji mających miejsce przed przędzeniem, w tym dla odpadów oraz, o ile nie określono inaczej, obejmuje włókna zgrzeblone, czesane lub w inny sposób przetwarzane, ale nieprzędzone.
- 4.2. Określenie „włókna naturalne” obejmuje włosie końskie objęte pozycją 0511, jedwab objęty pozycjami 5002 i 5003, jak i włókna wełniane oraz cienką i grubą sierść zwierzęcą objętą pozycjami od 5101 do 5105, włókna bawełniane objęte pozycjami od 5201 do 5203 i inne włókna roślinne objęte pozycjami od 5301 do 5305.
- 4.3. Określenia „pulpka włókiennicza”, „materiały chemiczne” i „materiały do wytwarzania papieru” są stosowane w wykazie do opisywania materiałów niesklasyfikowanych w działach 50-63, które mogą być używane do wytwarzania włókien sztucznych, syntetycznych, papierniczych lub przędz.
- 4.4. Określenie „włókna odcinkowe chemiczne” jest używane w wykazie w odniesieniu do kabli z włókna ciągłego sztucznego lub syntetycznego, włókien odcinkowych lub odpadów objętych pozycjami 5501-5507.

Uwaga 5:

- 5.1. W przypadku gdy w wykazie znajduje się odniesienie do niniejszej uwagi w stosunku do danego produktu, warunki określone w kolumnie 3 nie mają zastosowania do podstawowych materiałów włókienniczych, wykorzystywanych do wytwarzania tego produktu, które w sumie stanowią najwyżej 10 % całkowitej masy wszystkich podstawowych zastosowanych materiałów włókienniczych. (Zob. również uwagi 5.3 i 5.4).
- 5.2. Jednakże margines tolerancji określony w uwadze 5.1 może mieć zastosowanie wyłącznie do produktów mieszanych, które zostały wykonane z dwóch lub więcej podstawowych materiałów włókienniczych.

Podstawowymi materiałami włókienniczymi są:

- jedwab,
- wełna,
- gruba sierść zwierzęca,

- cienka sierść zwierzęca,
- włosie końskie,
- bawełna,
- materiały do wytwarzania papieru i papier,
- len,
- konopie siewne,
- juta i pozostałe włókna tekstylne łukowe,
- szał i pozostałe włókna tekstylne z rodzaju „Agave”,
- włókno kokosowe, manila, ramia i pozostałe włókna tekstylne roślinne,
- syntetyczne włókna ciągłe chemiczne,
- sztuczne włókna ciągłe chemiczne,
- włókna ciągłe przewodzące prąd,
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z polipropylenu,
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliestru,
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliamidu,
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliakrylonitrylu,
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliimidu,
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z politetrafluoroetyleny,
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poli(siarczku fenylu),
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poli(chloroku winylu),
- pozostałe syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne,
- sztuczne włókna odcinkowe chemiczne wiskozowe,
- pozostałe sztuczne włókna odcinkowe chemiczne,
- przędza z poliuretanu uzupełniona elastycznymi segmentami z polieteru, nawet rdzeniowa,
- przędza z poliuretanu uzupełniona elastycznymi segmentami z poliestru, nawet rdzeniowa,
- produkty objęte pozycją 5605 (przędza metalizowana) zawierające taśmę składającą się z rdzenia z folii aluminiowej lub z rdzenia z folii z tworzyw sztucznych, nawet pokrywaną proszkiem aluminiowym, o szerokości nieprzekraczającej 5 mm, wprowadzoną za pomocą przezroczystego lub barwnego kleju między dwie warstwy folii z tworzywa sztucznego,
- pozostałe produkty objęte pozycją 5605.

Przykład:

Przędza objęta pozycją 5205, wykonana z włókien bawełnianych objętych pozycją 5203 i z włókien odcinkowych syntetycznych objętych pozycją 5506, jest przędzą mieszaną. W związku z tym nie pochodzące syntetyczne włókna odcinkowe, niespełniające reguły pochodzenia (wymagających wytwarzania z materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej), można stosować pod warunkiem że ich łączna masa nie przekracza 10 % masy przędzy.

Przykład:

Tkanina wełniana objęta pozycją 5112, wykonana z przędzy wełnianej objętej pozycją 5107 i przędzy syntetycznej z włókien odcinkowych objętej pozycją 5509, jest tkaniną mieszaną. W związku z tym można stosować przędzę syntetyczną, która nie spełnia reguły pochodzenia (wymagających wytwarzania z materiałów chemicznych lub pulpy włókienniczej) lub przędzę wełnianą, która nie spełnia reguły pochodzenia (wymagających wytwarzania z włókien naturalnych, niezgrzeblonych, nieczesanych ani nieprzerobionych w inny sposób do przędzenia) lub połączenie tych dwóch włókien, pod warunkiem że ich łączna masa nie przekracza 10 % masy tkaniny.

Przykład:

Materiał włókienniczy igłowy objęty pozycją 5802, wykonany z przędzy bawełnianej objętej pozycją 5205 oraz z tkaniny bawełnianej objętej pozycją 5210, jest produktem mieszanym tylko wtedy, gdy sama tkanina bawełniana jest tkaniną mieszaną, wykonaną z przędzy sklasyfikowanej do dwóch oddzielnych pozycji, albo jeżeli wykorzystane włókna bawełniane są mieszankami.

Przykład:

Jeżeli przedmiotowy materiał włókienniczy igłowy został wykonany z przędzy bawełnianej objętej pozycją 5205 i tkaniny syntetycznej objętej pozycją 5407, zastosowane przędze są oczywiście dwoma odrębnymi podstawowymi materiałami włókienniczymi, w związku z czym materiał włókienniczy igłowy jest produktem mieszanym.

- 5.3. W przypadku produktów zawierających „przędzę z poliuretanu uzupełnioną elastycznymi segmentami z poliestru, nawet rdzeniową” tolerancja dla tej przędzy wynosi 20 %.
- 5.4. W przypadku produktów zawierających „taśmę składającą się z rdzenia z folii aluminiowej lub z rdzenia z folii z tworzyw sztucznych, nawet pokrywaną proszkiem aluminiowym, o szerokości nieprzekraczającej 5 mm, wprowadzoną za pomocą przezroczystego lub barwnego kleju między dwie warstwy folii z tworzywa sztucznego” tolerancja w odniesieniu do taśmy wynosi 30 %.

Uwaga 6:

- 6.1. W przypadku gdy w wykazie dokonuje się odesłania do niniejszej uwagi, materiały włókiennicze (z wyjątkiem podszewek i płótna krawieckiego), które nie spełniają warunków reguły podanej w kolumnie 3 wykazu dla danego produktu konfekcjonowanego, mogą być wykorzystywane, pod warunkiem że są klasyfikowane w pozycji innej niż produkt, a ich wartość nie przekracza 8 % ceny ex-works produktu.
- 6.2. Bez uszczerbku dla uwagi 6.3, materiały, które nie są klasyfikowane w działach 50-63, mogą być swobodnie wykorzystywane do produkcji wyrobów włókienniczych, nawet jeśli zawierają materiały włókiennicze.

Przykład:

Jeżeli reguła podana w wykazie mówi, że dla określonego wyrobu włókienniczego takiego jak spodnie musi być używana przędza, nie ogranicza to stosowania elementów metalowych takich jak guziki, ponieważ nie mogą one zostać sklasyfikowane w działach 50-63. Z tej samej przyczyny nie ogranicza to stosowania suwaków, mimo że zawierają one zwykle materiał włókienniczy.

- 6.3. W przypadku gdy stosowana jest reguła określająca procentową zawartość danego materiału, wartość materiałów, które nie są sklasyfikowane w działach 50-63, musi być uwzględniona przy obliczaniu wartości zastosowanych materiałów nie pochodzących.

Uwaga 7:

- 7.1. W pozycjach ex 2707, 2713-2715, ex 2901, ex 2902 i ex 3403 „procesami specyficznymi” są:

- a) destylacja próżniowa;
- b) redestylacja przez bardzo dokładny proces frakcjonowania;
- c) krakowanie;
- d) reformowanie;
- e) ekstrakcja przy użyciu selektywnych rozpuszczalników;
- f) proces obejmujący wszystkie następujące zabiegi: traktowanie stężonym kwasem siarkowym, oleum lub bezwodnikiem siarkowym; neutralizacja środkami alkalicznymi; odbarwienie i oczyszczenie naturalnymi ziemiemi aktywowanymi, aktywowanym węglem drzewnym lub boksytem;
- g) polimeryzacja;
- h) alkilowanie;
- i) izomeryzacja.

- 7.2. Do celów pozycji 2710, 2711 i 2712 „procesami specyficznymi” są:

- a) destylacja próżniowa;
- b) redestylacja przez bardzo dokładny proces frakcjonowania;

- c) krakowanie;
  - d) reformowanie;
  - e) ekstrakcja przy użyciu selektywnych rozpuszczalników;
  - f) proces obejmujący wszystkie następujące zabiegi: traktowanie stężonym kwasem siarkowym, oleum lub bezwodnikiem siarkowym; neutralizacja środkami alkalicznymi; odbarwianie i oczyszczenie naturalnymi ziemiemi aktywowanymi, aktywowanym węglem drzewnym lub boksytom;
  - g) polimeryzacja;
  - h) alkilowanie;
  - i) izomeryzacja;
  - j) wyłącznie w odniesieniu do olejów ciężkich objętych pozycją ex 2710, odsiarczanie wodorem, dające redukcję przynajmniej 85 % zawartości siarki w przetwarzanych produktach (metoda ASTM D 1266-59 T);
  - k) wyłącznie w odniesieniu do produktów objętych pozycją 2710, odparafinowywanie z zastosowaniem procesu innego, niż filtrowanie;
  - l) wyłącznie w odniesieniu do olejów ciężkich objętych pozycją ex 2710, traktowanie wodorem przy ciśnieniu większym niż 20 barów i temperaturze wyższej niż 250 °C przy użyciu katalizatora, innego niż dla efektu odsiarczania, gdy wodór stanowi czynnik aktywny w reakcji chemicznej. Dalszego traktowania wodorem olejów smarowych objętych pozycją ex 2710 (np. wykańczanie metodą wodorową lub odbarwianie), szczególnie w celu ulepszenia koloru lub stabilności, nie uważa się za proces specyficzny;
  - m) wyłącznie w odniesieniu do olejów opałowych objętych pozycją ex 2710, destylacja atmosferyczna, pod warunkiem że oddestylowane zostanie mniej niż 30 % objętości tych produktów, łącznie ze stratami, w temperaturze 300 °C, z zastosowaniem metody ASTM D 86;
  - n) wyłącznie w odniesieniu do olejów ciężkich innych niż oleje napędowe i oleje opałowe objęte pozycją ex 2710, obróbka przy pomocy elektrycznych wyładowań snopiastych wysokiej częstotliwości;
  - o) wyłącznie w odniesieniu do produktów surowych (innych niż wazelina, ozokeryt, wosk montanowy lub wosk torfowy i parafina, zawierających w stosunku wagowym mniej niż 0,75 % oleju) objętych pozycją ex 2712, odolejanie w procesie krystalizacji frakcyjnej.
- 7.3. W pozycjach ex 2707, 2713 do 2715, ex 2901, ex 2902 i ex 3403, proste czynności, takie jak oczyszczanie, dekantacja, odsalanie, oddzielanie od wody, filtracja, barwienie, znakowanie, uzyskiwanie danej zawartości siarki poprzez wymieszanie produktów o różnej zawartości siarki oraz wszelkiego rodzaju kombinacje tych czynności lub czynności podobnych, nie nadają pochodzenia.

ZAŁĄCZNIK II DO PROTOKOLU II

WYKAZ PROCESÓW OBRÓBKİ LUB PRZETWARZANIA, KTÓRYM NALEŻY PODDAĆ MATERIAŁY NIEPOCHODZĄCE, ABY WYTWORZONY PRODUKT UZYSKAŁ STATUS POCHODZENIA

Niektóre produkty wymienione w wykazie mogą nie być objęte niniejszym Układem. W związku z powyższym konieczne jest sprawdzenie innych części niniejszego Układu.

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
Dział 1	Żywe zwierzęta	Wszystkie zwierzęta objęte działem 1 są całkowicie uzyskane
Dział 2	Mięso i podroby jadalne	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działami 1 i 2 są całkowicie uzyskane
Dział 3	Ryby i skorupiaki, mięczaki i pozostałe bezkręgowce wodne	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 3 są całkowicie uzyskane
ex Dział 4	Produkty mleczarskie; jaja ptasie; miód naturalny; jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; z wyjątkiem:	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 4 są całkowicie uzyskane
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana ukwaszona, jogurt, kefir i inne sfermentowane lub zakwaszone mleko i śmietana, nawet zagęszczone lub zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego, lub aromatycznego lub zawierające dodatek owoców, orzechów lub kakao	Wytwarzanie, w którym: — wszystkie użyte materiały objęte działem 4 są całkowicie uzyskane, — wszystkie użyte soki owocowe (z wyjątkiem soku ananasowego, z limy i grejpfrutowego) z pozycji 2009 są produktami pochodzącymi, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
ex Dział 5	Produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone, z wyjątkiem:	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 5 są całkowicie uzyskane
ex 0502	Przetworzona szczecina i sierść świń lub dzików	Czyszczenie, dezynfekcja, sortowanie i prostowanie szczeciny i sierści
Dział 6	Drzewa żywe i pozostałe rośliny; bulwy, korzenie i podobne; kwiaty cięte i liście ozdobne	Wytwarzanie, w którym: — wszystkie użyte materiały objęte działem 6 są całkowicie uzyskane, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nieprzechodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
Dział 7	Warzywa oraz niektóre korzenie i bulwy, jadalne	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 7 są całkowicie uzyskane
Dział 8	Owoce i orzechy jadalne; skórki owoców cytrusowych lub melonów	Wytwarzanie, w którym: — wszystkie użyte owoce i orzechy są całkowicie uzyskane, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % wartości ceny ex-works produktu
ex Dział 9	Kawa, herbata, maté (herbata paragwajska) i przyprawy; z wyjątkiem:	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 9 są całkowicie uzyskane
0901	Kawa, nawet palona lub bezkofeinowa; łupinki i łuski kawy; substytuty kawy zawierające kawę w każdej proporcji	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
0902	Herbata, nawet aromatyzowana	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
ex 0910	Mieszanki przypraw	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
Dział 10	Zboża	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 10 są całkowicie uzyskane
ex Dział 11	Produkty przemysłu młynarskiego; sól; skrobie; inulina; gluten pszenicy; z wyjątkiem:	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte zboża, warzywa, korzenie i bulwy jadalne objęte pozycją 0714 lub owoce są całkowicie uzyskane
ex 1106	Mąka, mączka i proszek z suszonych, łuskanych warzyw strączkowych objętych pozycją 0713	Suszenie i mielenie warzyw strączkowych objętych pozycją 0708
Dział 12	Nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne; rośliny przemysłowe lub lecznicze; słoma i pasza	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 12 są całkowicie uzyskane

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
1301	Szelak; gumy naturalne, żywice, gumożywice i oleożywice (na przykład balsamy)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 1301 nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
1302	Soki i ekstrakty roślinne; substancje pektynowe, pektyniany i pektany; agar-agar i pozostałe śluz i zagęszczacze, nawet modyfikowane, pochodzące z produktów roślinnych:	
	— Śluz i zagęszczacze, modyfikowane, pochodzące z produktów roślinnych	Wytwarzanie z niemodyfikowanych śluzów i zagęszczaczy
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
Dział 14	Materiały roślinne do wyplatania; produkty pochodzenia roślinnego gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 14 są całkowicie uzyskane
ex Dział 15	Tłuszcze i oleje pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego oraz produkty ich rozkładu; gotowe tłuszcze jadalne; woski pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego, z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
1501	Tłuszcz ze świń (włącznie ze smalcem) i tłuszcz z drobiu, inne niż te objęte pozycją 0209 lub 1503:	
	— Tłuszcz z kości lub odpadów	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji 0203, 0206 lub 0207 lub kości objętych pozycją 0506
	— Pozostałe	Wytwarzanie z mięsa lub podrobów jadalnych ze świń objętych pozycjami 0203 lub 0206 lub mięsa i podrobów jadalnych z drobiu objętych pozycją 0207
1502	Tłuszcze z bydła, owiec lub kóz, inne niż te objęte pozycją 1503	
	— Tłuszcz z kości lub odpadów	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji 0201, 0202, 0204 lub 0206 lub kości objętych pozycją 0506
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 2 są całkowicie uzyskane

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
1504	Tłuszcze i oleje i ich frakcje, z ryb lub ze ssaków morskich, nawet rafinowane, ale niemodyfikowane chemicznie:	
	— Frakcje stałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 1504
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działami 2 i 3 są całkowicie uzyskane
ex 1505	Rafinowana lanolina	Wytwarzanie z surowego tłuszczu z wełny objętego pozycją 1505
1506	Pozostałe tłuszcze i oleje zwierzęce oraz ich frakcje, nawet rafinowane, ale niemodyfikowane chemicznie:	
	— Frakcje stałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 1506
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 2 są całkowicie uzyskane
1507 do 1515	Oleje roślinne i ich frakcje:	
	— Olej sojowy, olej z orzeszków ziemnych, olej palmowy, olej z kopry, olej z ziaren palmowych lub olej babassu, olej tungowy i olej oiticica, wosk mirtowy i wosk japoński, frakcje oleju jojoba i oleje do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
	— Frakcje stałe, z wyjątkiem oleju jojoba	Wytwarzanie z innych materiałów objętych pozycjami 1507 do 1515
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały roślinne są całkowicie uzyskane
1516	Tłuszcze i oleje, zwierzęce lub roślinne i ich frakcje, częściowo lub całkowicie uwodornione, estryfikowane wewnętrznie, reestryfikowane lub elaidynizowane, nawet rafinowane, ale dalej nieprzetworzone	Wytwarzanie, w którym: — wszystkie użyte materiały objęte działem 2 są całkowicie uzyskane, oraz — wszystkie użyte materiały roślinne są całkowicie uzyskane. Można jednakże użyć materiałów objętych pozycjami 1507, 1508, 1511 oraz 1513.

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
1517	Margaryna; jadalne mieszaniny lub produkty z tłuszczów lub olejów, zwierzęcych lub roślinnych, lub z frakcji różnych tłuszczów lub olejów, z niniejszego działu, inne niż jadalne tłuszcze lub oleje lub ich frakcje, objęte pozycją 1516	Wytwarzanie, w którym: — wszystkie użyte materiały objęte działami 2 i 4 są całkowicie uzyskane, oraz — wszystkie użyte materiały roślinne są całkowicie uzyskane. Można jednakże użyć materiałów objętych pozycjami 1507, 1508, 1511 oraz 1513.
Dział 16	Przetwory z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych	Wytwarzanie: — ze zwierząt objętych działem 1, lub — w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 3 są całkowicie uzyskane
ex Dział 17	Cukry i wyroby cukiernicze; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex 1701	Cukier trzcinowy lub buraczany i chemicznie czysta sacharoza, w postaci stałej, zawierający dodatek środków aromatyzujących lub barwiących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
1702	Pozostałe cukry, włącznie z chemicznie czystymi: laktozą, maltozą, glukozą i fruktozą, w postaci stałej; syropy cukrowe niezawierające dodatku środków aromatyzujących lub barwiących; miód sztuczny, nawet zmieszany z miodem naturalnym; karmel:	
	— Chemicznie czyste maltoza i fruktoza	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 1702
	— Pozostałe cukry w postaci stałej, zawierające dodatki środków aromatyzujących lub barwiących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały są pochodzące
ex 1703	Melasy powstałe z ekstrakcji lub rafinacji cukru, zawierające dodatki środków aromatyzujących lub barwiących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
1704	Wyroby cukiernicze (włącznie z białą czekoladą), niezawierające kakao	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
Dział 18	Kakao i przetwory z kakao	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
1901	Ekstrakt słodowy; przetwory spożywcze z mąki, kasz, mączki, skrobi lub z ekstraktu słodowego, niezawierające kakao lub zawierające mniej niż 40 % masy kakao, obliczone w stosunku do całkowicie odtłuszczonej bazy, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; przetwory spożywcze z towarów objętych pozycjami od 0401 do 0404, niezawierające kakao lub zawierające mniej niż 5 % masy kakao, obliczone w stosunku do całkowicie odtłuszczonej bazy, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone:	
	— Ekstrakt słodowy	Wytwarzanie ze zbóż objętych działem 10
	— Pozostałe	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
1902	Makarony, nawet poddane obróbce cieplnej lub nadziewane (mięsem lub innymi substancjami), lub przygotowane inaczej, takie jak spaghetti, rurki, nitki, lasagne, gnocchi, ravioli, cannelloni; kuskus, nawet przygotowany:	
	— Zawierające najwyżej 20 % masy mięsa, podrobów, ryb, skorupiaków lub mączczaków	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte zboża i ich pochodne (z wyjątkiem pszenicy durum i jej pochodnych) są całkowicie uzyskane
	— Zawierające więcej niż 20 % masy mięsa, podrobów, ryb, skorupiaków lub mączczaków	Wytwarzanie, w którym: — wszystkie użyte zboża i ich pochodne (z wyjątkiem pszenicy durum i jej pochodnych) są całkowicie uzyskane, oraz — wszystkie użyte materiały objęte działami 2 i 3 są całkowicie uzyskane

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
1903	Tapioka i jej namiastki, przygotowane ze skrobi, w postaci płatków, ziaren, perełek, odsiewu lub w podobnych postaciach	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem skrobi ziemniaczanej objętej pozycją 1108
1904	Przetwory spożywcze otrzymane przez spęcznianie lub prażenie zbóż, lub produktów zbożowych (na przykład płatki kukurydziane); zboża (inne niż kukurydza) w postaci ziarna lub w postaci płatków, lub inaczej przetworzonego ziarna (z wyjątkiem mąki, kasz i mączki), wstępnie obgotowane lub inaczej przygotowane, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem materiałów objętych pozycją 1806, — w którym wszystkie użyte zboża i mąki (z wyjątkiem pszenicy durum i kukurydzy <i>Zea indurata</i> , i ich pochodnych) są całkowicie uzyskane, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
1905	Chleb, bułki, pieczywo cukiernicze, ciasta i ciastka, herbatniki i pozostałe wyroby piekarnicze, nawet zawierające kakao; opłatki sakralne, puste kapsułki stosowane do celów farmaceutycznych, wafle wytłaczane, papier ryżowy i podobne wyroby	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem materiałów objętych działem 11
ex Dział 20	Przetwory z warzyw, owoców, orzechów lub pozostałych części roślin; z wyjątkiem:	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte owoce, orzechy lub warzywa są całkowicie uzyskane
ex 2001	Pochrym (fignam), słodkie ziemniaki i podobne jadalne części roślin, zawierające 5 % masy skrobi lub więcej, przetworzone lub zakonserwowane octem lub kwasem octowym	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex 2004 oraz ex 2005	Ziemniaki w postaci mąki, mączki lub płatków, przetworzone lub zakonserwowane inaczej niż octem lub kwasem octowym	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
2006	Warzywa, owoce, orzechy, skórki z owoców i pozostałe części roślin, zakonserwowane cukrem (odsączone, lukrowane lub kandyzowane)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
2007	Dżemy, galaretki owocowe, marmolady, przeciera i pasty owocowe lub orzechowe, otrzymane przez gotowanie, nawet zawierające dodatek cukru lub innej substancji słodzącej	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
ex 2008	— Orzechy, niezawierające dodatku cukru ani alkoholu	Wytwarzanie, w którym wartość użytych orzechów i nasion olejnych pochodzących, objętych pozycjami 0801, 0802 oraz od 1202 do 1207 przekracza 60 % ceny ex-works produktu
	— Masło orzechowe, mieszanki na bazie zbóż, rdzenie palmowe, kukurydza	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
	— Pozostałe z wyjątkiem owoców i orzechów gotowanych inaczej niż na parze lub w wodzie, niezawierające dodatku cukru, mrożone	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
2009	Soki owocowe (włączając moszcz gronowy) i soki warzywne niesfermentowane i niezawierające dodatku alkoholu, nawet z dodatkiem cukru lub innej substancji słodzącej	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
ex Dział 21	Różne przetwory spożywcze; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
2101	Ekstrakty, esencje i koncentraty kawy, herbaty lub maté (herbaty paragwajskiej) oraz przetwory na bazie tych produktów lub na bazie kawy, herbaty lub maté (herbaty paragwajskiej); cykorii palona i pozostałe palone namiastki kawy oraz ich ekstrakty, esencje i koncentraty	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym całość użytej cykorii jest całkowicie uzyskana
2103	Sosy i preparaty do nich; zmieszane przyprawy i zmieszane przyprawy korzenne; mąka i mączka, z gorczycy oraz gotowa musztarda;	
	— Sosy i preparaty do nich; zmieszane przyprawy i zmieszane przyprawy korzenne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć mąki lub mączki z gorczycy lub gotowej musztardy
	— Mąka i mączka, z gorczycy oraz gotowa musztarda	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
ex 2104	Zupy i buliony i preparaty do nich	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem przetworzonych lub zakonserwowanych warzyw objętych pozycjami od 2002 do 2005

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
2106	Przetwory spożywcze, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
ex Dział 22	Napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet, z wyjątkiem:	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wszystkie użyte winogrona lub materiały pochodzące z winogron są całkowicie uzyskane
2202	Wody, włącznie z wodami mineralnymi i wodami gazowanymi, zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego, lub wody aromatyzowane i pozostałe napoje bezalkoholowe, z wyłączeniem soków owocowych i warzywnych, objętych pozycją 2009	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, — w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 17 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu, oraz — w którym, wszystkie użyte soki owocowe (z wyjątkiem soku ananasowego, z limy i grejpfrutowego) są produktami pochodzącymi
2207	Alkohol etylowy nieskażony o objętościowej mocy alkoholu 80 % obj. lub większej; alkohol etylowy i pozostałe wyroby alkoholowe, o dowolnej mocy, skażone	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji 2207 lub 2208, oraz — w którym wszystkie użyte winogrona lub materiały pochodzące z winogron są całkowicie uzyskane lub, jeżeli wszystkie inne użyte materiały są już pochodzące, można użyć araku w proporcji nieprzekraczającej 5 % objętości
2208	Alkohol etylowy nieskażony o objętościowej mocy alkoholu mniejszej niż 80 % obj.; wódki, likiery i pozostałe napoje spirytusowe	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji 2207 lub 2208, oraz — w którym wszystkie użyte winogrona lub materiały pochodzące z winogron są całkowicie uzyskane lub, jeżeli wszystkie inne użyte materiały są już pochodzące, można użyć araku w proporcji nieprzekraczającej 5 % objętości

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
ex Dział 23	Pozostałości i odpady przemysłu spożywczego; gotowa pasza dla zwierząt; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex 2301	Mączka z wielorybów; mąki, mączki i granulki, z ryb lub skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych, nienadające się do spożycia przez ludzi	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działami 2 i 3 są całkowicie uzyskane
ex 2303	Pozostałości z produkcji skrobi z kukurydzy (z wyłączeniem stężonych płynów z rozmiękania), o zawartości białka w przeliczeniu na suchy produkt przekraczającej 40 % masy	Wytwarzanie, w którym całość użytej kukurydzy jest całkowicie uzyskana
ex 2306	Makuchy i inne pozostałości stałe z ekstrakcji oliwy z oliwek, zawierające więcej niż 3 % oliwy	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte oliwki są całkowicie uzyskane
2309	Preparaty, w rodzaju stosowanych do karmienia zwierząt	Wytwarzanie, w którym: — wszystkie użyte zboża, cukier lub melasy, mięso lub mleko są pochodzące, oraz — wszystkie użyte materiały objęte działem 3 są całkowicie uzyskane
ex Dział 24	Tytoń i przemysłowe namiastki tytoniu, z wyjątkiem:	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 24 są całkowicie uzyskane
2402	Cygara, nawet z obcięzonymi końcami, cygaretki i papierosy, z tytoniu lub namiastek tytoniu	Wytwarzanie, w którym przynajmniej 70 % masy użytego nieprzetworzonego tytoniu lub odpadów tytoniowych objętych pozycją 2401 jest pochodzące
ex 2403	Tytoń do palenia	Wytwarzanie, w którym przynajmniej 70 % masy użytego nieprzetworzonego tytoniu lub odpadów tytoniowych objętych pozycją 2401 jest pochodzące
ex Dział 25	Sól; siarka; ziemie i kamienie; materiały gipsowe, wapno i cement; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex 2504	Naturalny krystaliczny grafit, zawierający wzbogacony węgiel, oczyszczony i zmielony	Wzbogacanie zawartości węgla, oczyszczanie i mielenie surowego grafitu krystalicznego

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
ex 2515	Marmur, tylko pocięty przez pilowanie lub inaczej na bloki lub płyty o kształcie prostokątnym (włączając kwadratowy), o grubości nieprzekraczającej 25 cm	Cięcie marmuru o grubości przekraczającej 25 cm (nawet uprzednio pociętego) przez pilowanie lub inaczej
ex 2516	Granit, porfir, bazalt, piaskowiec oraz pozostałe kamienie pomnikowe lub budowlane, tylko pocięte, przez pilowanie lub inaczej, na bloki lub płyty o kształcie prostokątnym (włączając kwadratowy), o grubości nieprzekraczającej 25 cm	Cięcie kamienia o grubości przekraczającej 25 cm (nawet uprzednio pociętego) przez pilowanie lub inaczej
ex 2518	Dolomit kalcynowany	Kalcynacja dolomitu niekalcynowanego
ex 2519	Kruszony naturalny węgiel magnezu (magnezyt), w szczelnie zamkniętych pojemnikach, tlenek magnezu, nawet czysty, inny niż magnezja topiona lub całkowicie wypalona (spiekana)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednak użyć naturalnego węgla magnezu (magnezytu).
ex 2520	Spojwa gipsowe specjalnie przygotowane do celów dentystycznych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
ex 2524	Naturalne włókna azbestowe	Wytwarzanie z koncentratu azbestu
ex 2525	Proszek miki	Mielenie miki lub odpadków miki
ex 2530	Pigmenty mineralne, kalcynowane lub sproszkowane	Kalcynacja lub mielenie pigmentów mineralnych
Dział 26	Rudy metali, żużel i popiół	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex Dział 27	Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji; substancje bitumiczne; woski mineralne; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex 2707	Oleje, w których masa składników aromatycznych jest większa niż składników niearomatycznych, będące olejami podobnymi do olejów mineralnych uzyskiwanych z destylacji wysokotemperaturowej smoły węglowej, z której ponad 65 % objętościowo destyluje w temperaturze do 250 °C (łącznie z mieszaninami benzyny lakowej i benzolu), stosowane jako paliwo zasilające lub ogrzewające	Operacje rafinacji lub jeden lub więcej procesów specyficznych (?) lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są sklasyfikowane w pozycji innej niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex 2709	Oleje surowe otrzymane z minerałów bitumicznych	Destylacja destrukcyjna materiałów bitumicznych	
2710	Oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z materiałów bitumicznych, inne niż surowe; preparaty gdzie indziej niewymienione ani niewłączone, zawierające 70 % masy lub więcej olejów ropy naftowej lub olejów otrzymywanych z materiałów bitumicznych, których te oleje stanowią składniki zasadnicze preparatów; oleje odpadowe	Operacje rafinacji lub jeden lub więcej procesów specyficznych (?) lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są sklasyfikowane w pozycji innej niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
2711	Gaz ziemny (mokry) i pozostałe węglowodory gazowe	Operacje rafinacji lub jeden lub więcej procesów specyficznych (?) lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są sklasyfikowane w pozycji innej niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
2712	Wazelina; parafina, wosk mikrokrystaliczny, gacz parafinowy, ozokerit, wosk montanowy, wosk torfowy, pozostałe woski mineralne i podobne produkty otrzymywane w drodze syntezy lub innych procesów, nawet barwione	Operacje rafinacji lub jeden lub więcej procesów specyficznych (?) lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są sklasyfikowane w pozycji innej niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
2713	Koks naftowy, bitum naftowy oraz inne pozostałości olejów ropy naftowej lub olejów otrzymany z materiałów bitumicznych	Operacje rafinacji lub jeden lub więcej procesów specyficznych (!) lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są sklasyfikowane w pozycji innej niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
2714	Bitum i asfalt, naturalne; łupek bitumiczny lub naftowy i piaski bitumiczne; asfalty i skały asfaltowe	Operacje rafinacji lub jeden lub więcej procesów specyficznych (!) lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są sklasyfikowane w pozycji innej niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
2715	Mieszanki bitumiczne na bazie naturalnego asfaltu, naturalnego bitumu, bitumu naftowego, smoły mineralnej lub mineralnego paku smołowego (na przykład masy uszczelniające bitumiczne, fluksy)	Operacje rafinacji lub jeden lub więcej procesów specyficznych (!) lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są sklasyfikowane w pozycji innej niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex Dział 28	Chemikalia nieorganiczne; organiczne lub nieorganiczne związki metali szlachetnych, metali ziem rzadkich, pierwiastków promieniotwórczych lub izotopów; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 2805	„Mischmetall”	Wytwarzanie z zastosowaniem procesu elektrolitycznego lub termalnego, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex 2811	Tritlenek siarki	Wytwarzanie z ditlenku siarki	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex 2833	Siarczan glinu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex 2840	Nadboran sodu	Wytwarzanie z pentahydratu tetraboranu disodu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 2852	Związki rtęci z eterami wewnętrznymi i ich fluorowcowanymi, sulfonowanymi, nitrowanymi lub nitrozowanymi pochodnymi	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją. Jednakże wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 2909 nie może przekraczać 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
	Związki rtęci z kwasami nukleinowymi i ich solami, nawet niezdefiniowanymi chemicznie; pozostałe związki heterocykliczne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją. Jednakże wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycjami 2852, 2932, 2933 oraz 2934 nie może przekraczać 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex Dział 29	Chemikalia organiczne; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 2901	Węglowodory alifatyczne przeznaczone do stosowania jako paliwo napędowe lub do ogrzewania	Operacje rafinacji lub jeden lub więcej procesów specyficznych (!) lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są sklasyfikowane w pozycji innej niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex 2902	Cykloalkany i cykloalkeny (inne niż azuleny), benzen, toluen i ksyleny, przeznaczone do stosowania jako paliwo napędowe lub do ogrzewania	Operacje rafinacji lub jeden lub więcej procesów specyficznych (1) lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są sklasyfikowane w pozycji innej niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex 2905	Alkoholany metali z alkoholi wymienionych w tej pozycji i z etanolu	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 2905. Można jednakże użyć alkoholów metali objętych tą pozycją, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
2915	Nasycone alifatyczne kwasy monokarboksyłowe i ich bezwodniki, halogenki, nadtlenki i nadtlenokwasy; ich fluorowcowane, sulfonowane, nitrowane lub nitrozowane pochodne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją. Jednakże wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycjami 2915 oraz 2916 nie może przekraczać 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 2932	— Etery wewnętrzne i ich fluorowcowane, sulfonowane, nitrowane lub nitrozowane pochodne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją. Jednakże wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 2909 nie może przekraczać 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
	— Acetale cykliczne i półacetale wewnętrzne i ich fluorowcowane, sulfonowane, nitrowane lub nitrozowane pochodne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
2933	Związki heterocykliczne tylko z heteroatomem(-ami) azotu	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją. Jednakże wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycjami 2932 oraz 2933 nie może przekraczać 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
2934	Kwasy nukleinowe i ich sole, nawet niezdefiniowane chemicznie; pozostałe związki heterocykliczne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją. Jednakże wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycjami 2932, 2933 oraz 2934 nie może przekraczać 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 2939	Koncentraty ze słomy makowej, zawierające przynajmniej 50 % masy alkaloidów	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex Dział 30	Produkty farmaceutyczne, z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	
3002	Krew ludzka; krew zwierzęca preparowana do celów terapeutycznych, profilaktycznych lub diagnostycznych; antyusurowice i pozostałe frakcje krwi oraz modyfikowane produkty immunologiczne, nawet otrzymywane w procesach biotechnologicznych; szczepionki, toksyny, hodowle mikroorganizmów (z wyłączeniem drożdży) oraz produkty podobne:		
	— Produkty składające się z dwóch lub więcej składników, które zostały zmieszane dla celów terapeutycznych lub profilaktycznych, lub produkty niez mieszane do tych zastosowań, w odmierzonych dawkach albo w formach lub opakowaniach przeznaczonych do sprzedaży detalicznej	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 3002. Można jednakże użyć materiałów objętych tym samym opisem co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	
	— Pozostałe		
	— Krew ludzka	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 3002. Można jednakże użyć materiałów objętych tym samym opisem co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	
	— Krew zwierzęca przygotowana do stosowania terapeutycznego lub profilaktycznego	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 3002. Można jednakże użyć materiałów objętych tym samym opisem co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
	— Frakcje krwi inne niż antysurowice, hemoglobina, globuliny krwi i globuliny surowicy	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 3002. Można jednakże użyć materiałów objętych tym samym opisem co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	
	— Hemoglobina, globuliny krwi i globuliny surowicy	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 3002. Można jednakże użyć materiałów objętych tym samym opisem co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 3002. Można jednakże użyć materiałów objętych tym samym opisem co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	
3003 oraz 3004	Leki (z wyłączeniem towarów objętych pozycją 3002, 3005 lub 3006):		
	— Otrzymane z amikacyny objętej pozycją 2941	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych pozycjami 3003 oraz 3004, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	
	— Pozostałe	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych pozycjami 3003 oraz 3004, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex 3006	— Odpady farmaceutyczne wymienione w uwadze 4(k) do niniejszego działu	Zachowuje się pochodzenie produktu w jego pierwotnej klasyfikacji	
	— Sterylne chirurgiczne lub dentystyczne środki zapobiegające powstawaniu zrostów, nawet absorpcyjne:		

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
	— z tworzyw sztucznych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 39 nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu (?)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
	— z tkaniny	Wytwarzanie z (?): — włókien naturalnych — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej	
	— Wyroby identyfikowalne jako stosowane do stomii	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex Dział 31	Nawozy; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 3105	Nawozy mineralne lub chemiczne, zawierające dwa lub trzy z pierwiastków nawozowych: azot, fosfor i potas; pozostałe nawozy; towary niniejszego działu, w tabletkach lub podobnych postaciach, lub w opakowaniach o masie brutto nieprzekraczającej 10 kg, z wyjątkiem: — azotanu sodu — cyjanamidu wapnia — siarczanu potasu — siarczanu magnezowo-potasowego	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex Dział 32	Ekstrakty garbników lub środków barwiących; garbniki i ich pochodne; barwniki, pigmenty i pozostałe substancje barwiące; farby i lakiery; kit i pozostałe masy uszczelniające; atramenty; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex 3201	Garbniki i ich sole, etery, estry i pozostałe pochodne	Wytwarzanie z garbników pochodzenia roślinnego	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
3205	Laki barwnikowe; preparaty na bazie laków barwnikowych wymienionych w uwadze 3 do niniejszego działu (*)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji 3203, 3204 oraz 3205. Można jednakże użyć materiałów objętych pozycją 3205, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu.	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex Dział 33	Olejki eteryczne i rezinoidy; preparaty perfumeryjne, kosmetyczne lub toaletowe; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
3301	Olejki eteryczne (nawet pozbawione terpenów), włącznie z konkretami i absolutami; rezinoidy; wyekstrahowane oleożywyce; koncentraty olejków eterycznych w tłuszczach, ciekłych olejach, woskach lub w podobnych substancjach, otrzymanych w procesie maceracji, nawet tłuszczami (enfleurage); terpenowe produkty uboczne deterpenacji olejków eterycznych; wodne destylaty i wodne roztwory olejków eterycznych	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z materiałami innej „grupy” (*) w obrębie tej pozycji. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą grupą co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex Dział 34	Mydło, organiczne środki powierzchniowo czynne, preparaty piorące, preparaty smarowe, woski syntetyczne, woski preparowane, preparaty do czyszczenia lub szorowania, świece i artykuły podobne, pasty modelarskie, „woski dentystyczne” oraz preparaty dentystyczne produkowane na bazie gipsu; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 3403	Preparaty smarowe zawierające mniej niż 70 % masy olejów ropy naftowej lub olejów otrzymanych z minerałów bitumicznych	Operacje rafinacji lub jeden lub więcej procesów specyficznych (*) lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są sklasyfikowane w pozycji innej niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
3404	Woski sztuczne i woski preparowane:		
	— Na bazie parafiny, wosków, wosków otrzymywanych z mineralów bitumicznych, gaczu parafinowego lub parafiny w luskach	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem: — olejów uwodornionych o charakterze wosków objętych pozycją 1516,	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
		— kwasów tłuszczowych o nieokreślonym składzie chemicznym i przemysłowych alkoholi tłuszczowych o charakterze wosków objętych pozycją 3823, oraz	
		— materiałów objętych pozycją 3404	
		Można jednak użyć tych materiałów, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	
ex Dział 35	Substancje białkowe; skrobie modyfikowane; kleje; enzymy; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
3505	Dekstryny i pozostałe skrobie modyfikowane (na przykład skrobie wstępnie żelatynizowane lub estryfikowane); kleje oparte na skrobiach, na dekstrynach lub pozostałych skrobiach modyfikowanych:		
	— Skrobie, eteryfikowane lub estryfikowane	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 3505	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem materiałów objętych pozycją 1108	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 3507	Preparaty enzymatyczne, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
Dział 36	Materiały wybuchowe; wyroby pirotechniczne; zapalki; stopy piroforyczne; niektóre materiały łatwopalne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex Dział 37	Materiały fotograficzne lub kinematograficzne; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
3701	Film i płyty fotograficzne płaskie, światłoczułe, nienaświetlone, wykonane z innych materiałów niż papier, tektura lub tekstylia; film płaski do natychmiastowych odbitek, światłoczuły, nienaświetlony, nawet w kasetach:		
	— Film do natychmiastowych odbitek do fotografii kolorowej, w kasetach	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji 3701 oraz 3702. Można jednakże użyć materiałów objętych pozycją 3702, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu.	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
	— Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji 3701 oraz 3702. Można jednakże użyć materiałów objętych pozycjami 3701 oraz 3702, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
3702	Film fotograficzny w rolkach, światłoczuły, nienaświetlony, z dowolnego materiału innego niż papier, tektura lub tekstylia; film w rolkach do natychmiastowych odbitek, światłoczuły, nienaświetlony	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem materiałów objętych pozycjami 3701 oraz 3702	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
3704	Płyty fotograficzne, filmy, papier, tektura i tkaniny, naświetlone, ale niewywołane	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem materiałów objętych pozycją od 3701 do 3704	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex Dział 38	Produkty chemiczne różne; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 3801	— Grafit koloidalny w zawiesinie olejowej i grafit półkoloidalny; pasty węglowe do elektrod	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
	— Grafit w postaci pasty, będący mieszaniną ponad 30 % grafitu według wagi z olejami mineralnymi	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 3403 nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 3803	Olej talowy oczyszczony	Oczyszczanie surowego oleju talowego	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 3805	Olejki terpentyny siarczanowej, oczyszczone	Oczyszczanie przez destylację lub rafinowanie surowego olejku terpentyny siarczanowej	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex 3806	Żywice estrowe	Wytwarzanie z kwasów żywicznych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 3807	Smoła drzewna (pak smoły drzewnej)	Destylacja smoły drzewnej	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
3808	Środki owadobójcze, gryzoniobójcze, grzybobójcze, chwastobójcze, opóźniające kiełkowanie, regulatory wzrostu roślin, środki odkażające i podobne produkty, pakowane do postaci lub w opakowania do sprzedaży detalicznej, lub w postaci preparatów lub artykułów (na przykład taśm nasączonych siarką, knotów i świec oraz lepów na muchy)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktów	
3809	Środki wykańczalnicze, nośniki barwników przyspieszające barwienie, utrwalacze barwników i pozostałe preparaty (na przykład klejonki i zaprawy), w rodzaju stosowanych w przemysłach włókienniczym, papierniczym, skórzanym i podobnych, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktów	
3810	Preparaty do wytrawiania powierzchni metali; topniki i pozostałe preparaty pomocnicze do lutowania, lutowania twardego lub spawania; proszki i pasty do lutowania, lutowania twardego lub spawania, złożone z metalu lub innych materiałów; preparaty, w rodzaju stosowanych jako rdzenie lub otuliny elektrod lub prętów spawalniczych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktów	
3811	Środki przeciwstukowe, inhibitory utleniania, inhibitory tworzenia się żywic, dodatki zwiększające lepkość, preparaty antykorozyjne oraz pozostałe preparaty dodawane do olejów mineralnych (włącznie z benzyną) lub do innych cieczy, stosowanych do tych samych celów, co oleje mineralne:		
	— Gotowe dodatki do olejów smarowych zawierające oleje z ropy naftowej lub oleje otrzymane z mineralów bitumicznych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 3811 nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
3812	Gotowe przyspieszacze wulkanizacji; złożone plastyfikatory do gumy (kauczuku) lub tworzyw sztucznych, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; preparaty przeciwutleniające oraz pozostałe związki stabilizujące do gumy lub tworzyw sztucznych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
3813	Preparaty i ładunki do gaśnic przeciwpożarowych; granaty gaśnicze	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
3814	Organiczne złożone rozpuszczalniki i rozcieńczalniki, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; gotowe zmywacze farb i lakierów	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
3818	Pierwiastki chemiczne domieszkowane do stosowania w elektronice, w postaci krążków, płytek lub podobnych postaciach; związki chemiczne domieszkowane, do stosowania w elektronice	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
3819	Hydrauliczne płyny hamulcowe i pozostałe gotowe płyny do hydraulicznych skrzyń biegów, niezawierające lub zawierające mniej niż 70 % masy olejów ropy naftowej lub olejów otrzymanych z minerałów bitumicznych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
3820	Środki zapobiegające zamarzaniu i gotowe płyny przeciwołdzeniowe	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
Ex 3821	Gotowe pożywki do namnażania i odżywiania drobnoustrojów (włącznie z wirusami i podobnymi) lub komórek roślinnych, ludzkich lub zwierzęcych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
3822	Odczynniki diagnostyczne lub laboratoryjne na podłożach, gotowe odczynniki diagnostyczne lub laboratoryjne, nawet na podłożach, inne niż te objęte pozycją 3002 lub 3006; certyfikowane materiały wzorcowe	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
3823	Przemysłowe monokarboksylowe kwasy tłuszczowe; kwaśne oleje z rafinacji; przemysłowe alkohole tłuszczowe:	
	— Przemysłowe monokarboksylowe kwasy tłuszczowe; kwaśne oleje z rafinacji	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach niepochochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
	— Przemysłowe alkohole tłuszczowe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 3823	
3824	Gotowe spoiwa do form odlewniczych lub rdzeni; produkty chemiczne i preparaty przemysłu chemicznego lub przemysłów pokrewnych (włączając te składające się z mieszanin produktów naturalnych), gdzie indziej niewymienione ani niewłączone:		
	— Następujące produkty objęte tą pozycją: — Gotowe spoiwa do form odlewniczych lub rdzeni na bazie naturalnych produktów żywicznych — Kwasy naftenowe, ich sole nierozpuszczalne w wodzie oraz ich estry — Sorbit, inny niż ten objęty pozycją 2905	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycją danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
	— Produkty sulfonowania przy rafinacji ropy, z wyłączeniem sulfonianów metali alkalicznych, amonowych lub etanoloaminowych; tiofenowane kwasy sulfonowe z olejów otrzymanych z minerałów bitumicznych oraz ich sole — wymiennicze jonowe — Pochłaniacze gazów do lamp próżniowych		
	— Alkaliczny tlenek żelaza do oczyszczania gazów — Woda amoniakalna i odpadowy tlenek produkowany w czasie oczyszczania gazu węglowego — Kwasy sulfonaftenowe, ich sole nierozpuszczalne w wodzie oraz ich estry — Olej fuzlowy i olej Dippela — Mieszanki soli mających różne aniony — Pasty kopiarskie na bazie żelatyny, nawet na podłożu papierowym lub tekstylnym		

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
3901 do 3915	Tworzywa sztuczne w formach podstawowych, odpady, ścinki i braki z tworzyw sztucznych; z wyjątkiem pozycji ex 3907 i 3912, do których zastosowanie mają poniższe reguły:		
	— Produkty homopolimeryzacji addycyjnej, w których pojedynczy monomer stanowi ponad 99 % masy całkowitej polimeru	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 39 nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu (?)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 39 nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu (?)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
ex 3907	— Kopolimery uzyskane z poliwęglanów i kopolimerów akrylonitryl-butadien-styren (ABS)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednak użyć materiałów objętych tą samą pozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu (?)	
	— Poliester	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 39 nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu lub wytwarzanie z poliwęglanu tetrabromo-(bisfenolu A)	
3912	Celuloza i jej pochodne chemiczne, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone, w formach podstawowych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych tą samą pozycją co produkt nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
3916 do 3921	Półfabrykaty i artykuły z tworzyw sztucznych; z wyjątkiem objętych pozycjami ex 3916, ex 3917, ex 3920 oraz ex 3921, dla których obowiązują poniższe reguły:		
	— Produkty płaskie, poddane dalszej obróbce niż tylko obróbce powierzchniowej lub pocięte na kształty inne niż prostokątne (łącznie z kwadratowymi); inne produkty, nieobrabiane dalej niż tylko powierzchniowo	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 39 nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
	— Pozostałe:		
	— Produkty homopolimeryzacji addycyjnej, w których pojedynczy monomer stanowi ponad 99 % masy całkowitej polimeru	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 39 nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu (²)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych działem 39 nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu (²)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
ex 3916 oraz ex 3917	Kształtowniki profilowane i rury	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych tą samą pozycją co produkt nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
ex 3920	— Arkusze lub folie jonomerowe	Wytwarzanie z termoplastycznej soli cząstkowej, która jest kopolimerem etylenu z kwasem metakrylowym częściowo zobojętnionego jonami metali, głównie cynku i sodu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
	— Arkusze z celulozy regenerowanej, poliamidów lub polietylenu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych tą samą pozycją co produkt nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	
ex 3921	Metalizowane folie z tworzyw sztucznych	Wytwarzanie z folii poliestrowych o wysokiej przezroczystości, o grubości poniżej 23 mikronów ⁽⁶⁾	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
3922 do 3926	Wyroby z tworzyw sztucznych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex Dział 40	Kauczuk i artykuły z kauczuku, z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	
ex 4001	Laminowane płyty z krepki na podeszwy butów	Laminowanie arkuszy kauczuku naturalnego	
4005	Mieszanki kauczukowe (gumowe), niewulkanizowane, w formach podstawowych lub w płytach, arkuszach lub taśmach	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów, z wyjątkiem kauczuku naturalnego, nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
4012	Opony pneumatyczne bieżnikowane lub używane, gumowe; opony pełne lub z poduszką powietrzną, bieżniki opon, ochroniacze dętek, gumowe:		
	— Bieżnikowane pneumatyczne opony, pełne lub z poduszką powietrzną, gumowe	Bieżnikowanie opon używanych	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem materiałów objętych pozycjami 4011 oraz 4012	
ex 4017	Artykuły z ebonitu	Wytwarzanie z ebonitu	
ex Dział 41	Skóry i skórki surowe (inne niż skóry futerkowe) oraz skóry wyprawione; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	
ex 4102	Surowe skóry owcze lub jagnięce, bez wełny	Usuwanie wełny ze skór owczych lub jagnięcych	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
4104 do 4106	Skóry, garbowane lub „crust”, bez wełny lub odwołzone, nawet dwojone, ale niewyprawione inaczej	Dogarbowanie wstępnie garbowanych skór lub Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
4107, 4112 oraz 4113	Skóra wyprawiona dalej przetworzona po garbowaniu lub po kondycjonowaniu, włączając skórę wyprawioną na pergamin, bez wełny lub włosa, nawet dwojona, inna niż skóra wyprawiona objęta pozycją 4114	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji od 4104 do 4113
ex 4114	Skóra lakierowana i skóra lakierowana laminowana; skóra metalizowana	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycjami od 4104 do 4106, 4107, 4112 lub 4113, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
Dział 42	Artykuły ze skóry wyprawionej; wyroby siodlarskie i rymarskie; artykuły podróżne, torebki i podobne pojemniki; artykuły z jelit zwierzęcych (innych niż z jelit jedwabników)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex Dział 43	Skóry futerkowe i futra sztuczne; wyroby z nich; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex 4302	Skóry futerkowe garbowane lub wykończone, połączone:	
	— Platy, krzyże i podobne kształty	Wybielanie lub barwienie, wraz z cięciem i łączeniem niepołączonych garbowanych lub wykończonych skór futerkowych
	— Pozostałe	Wytwarzanie z niepołączonych skór futerkowych, garbowanych lub wykończonych
4303	Artykuły odzieżowe, dodatki do ubiorów i pozostałe artykuły ze skór futerkowych	Wytwarzanie z niepołączonych skór futerkowych, garbowanych lub wykończonych objętych pozycją 4302
ex Dział 44	Drewno i artykuły z drewna; węgiel drzewny; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex 4403	Drewno zgrubnie obrobione (kantówka)	Wytwarzanie z drewna nieobrobionego, nawet nie okorowanego, lub zaledwie zgrubnie obrobionego

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex 4407	Drewno przetarte lub strugane wzdłużnie, skrawane warstwami lub okorowane, strugane, szlifowane lub łączone stykowo, o grubości przekraczającej 6 mm	Struganie, szlifowanie lub łączenie na zakładkę	
ex 4408	Arkusze na forniry (włącznie z otrzymanymi przez cięcie drewna warstwowego) i na sklejkę, o grubości nieprzekraczającej 6 mm, łączone na długość, i na inne drewno, przetarte wzdłużnie, skrawane warstwami lub okorowane, o grubości nieprzekraczającej 6 mm strugane, szlifowane lub łączone stykowo	Łączenie, struganie, szlifowanie lub łączenie na zakładkę	
ex 4409	Drewno kształtowane w sposób ciągły wzdłuż dowolnej krawędzi, końców lub powierzchni, nawet strugane, szlifowane lub łączone stykowo:		
	— Szlifowane lub łączone stykowo	Szlifowanie lub łączenie stykowo	
	— Kształtki i profile	Frezowanie lub profilowanie	
ex 4410 do ex 4413	Kształtki i profile łącznie z listwami przypodłogowymi oraz inne deski profilowane	Frezowanie lub profilowanie	
ex 4415	Skrzynie, pudła, klatki, bębny i podobne opakowania, z drewna	Wytwarzanie z desek nieciętych na wymiar	
ex 4416	Beczki, barylki, kadzie, cebry i pozostałe wyroby bednarskie oraz ich części, z drewna	Wytwarzanie z rozszczepionych klepek, niepoddanych innej obróbce poza przepiłowaniem na dwóch podstawowych powierzchniach	
ex 4418	— Wyroby stolarskie i ciesielskie dla budownictwa, z drewna	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć komórkowych płyt drewnianych, gontów i dachówek	
	— Kształtki i profile	Frezowanie lub profilowanie	
ex 4421	Drewienka na zapalki; drewniane kolki lub szpilki do obuwia	Wytwarzanie z drewna objętego dowolną pozycją, z wyjątkiem drewna ciągniętego objętego pozycją 4409	
ex Dział 45	Korek i artykuły z korka, z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
4503	Artykuły z korka naturalnego	Wytwarzanie z korka objętego pozycją 4501
Dział 46	Wyroby ze słomy, esparto lub pozostałych materiałów do wyplatania; wyroby koszykarskie oraz wyroby z wikliny	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
Dział 47	Ścier z drewna lub z pozostałego włóknistego materiału celulozowego; papier lub tektura, z odzysku (makulatura i odpady)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex Dział 48	Papier i tektura; artykuły z masy papierniczej, papieru lub tektury; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex 4811	Papier i tektura, tylko liniowane lub kratkowane	Wytwarzanie z materiałów do wytwarzania papieru objętych działem 47
4816	Kalka maszynowa, papier samokopiujący oraz pozostałe papiery do kopiowania lub papiery przedrukowe (inne niż te objęte pozycją 4809), matryce powielaczowe i płyty offsetowe, z papieru, nawet pakowane w pudełka	Wytwarzanie z materiałów do wytwarzania papieru objętych działem 47
4817	Koperty, karty listowe, karty pocztowe i karty korespondencyjne, z papieru lub tektury; pudełka, torby, portfele i zestawy piśmienne, z papieru lub tektury, zawierające asortyment piśmiennych artykułów papierniczych	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
ex 4818	Papier toaletowy	Wytwarzanie z materiałów do wytwarzania papieru objętych działem 47
ex 4819	Kartony, pudła, pudełka, torby i pozostałe pojemniki do pakowania, z papieru, tektury, waty celulozowej lub wstęp z włókien celulozowych	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
ex 4820	Bloki listowe	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
ex 4823	Pozostały papier, tektura, wata celulozowa i wstęgi z włókien celulozowych, pocięte do wymiaru lub kształtu	Wytwarzanie z materiałów do wytwarzania papieru objętych działem 47

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
ex Dział 49	Książki, gazety, obrazki i pozostałe wyroby przemysłu poligraficznego, drukowane; manuskrypty, maszynopisy i plany; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
4909	Karty pocztowe drukowane lub ilustrowane; drukowane karty z osobistymi pozdrowieniami, wiadomościami lub ogłoszeniami, nawet ilustrowane, z kopertami lub ozdobami, lub bez nich	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem materiałów objętych pozycjami 4909 oraz 4911
4910	Kalendarze wszelkich rodzajów, drukowane, włączając bloki kalendarzowe:	
	— Kalendarze typu „wiecznego” lub z wymiennymi blokami wykonane na bazie materiału innego niż papier lub tektura	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
	— Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem materiałów objętych pozycjami 4909 oraz 4911
ex Dział 50	Jedwab; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex 5003	Odpady jedwabiu (włącznie z kokonami nienadającymi się do motania, odpadami przędzy i szarpanką rozwlóknioną), zgrzeblone lub czesane	Zgrzeblenie lub czesanie odpadów jedwabiu
5004 do ex 5006	Przędza jedwabna i nitka wyczeskowa z odpadów jedwabiu	Wytwarzanie z (?): — surowego jedwabiu lub odpadów jedwabiu, zgrzeblonego lub czesanego bądź inaczej przygotowanego do przędzenia, — innych włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — materiałów do wytwarzania papieru
5007	Tkaniny jedwabne lub z odpadów jedwabiu:	
	— Zawierające nitkę gumową	Wytwarzanie z nitki pojedynczej (?)

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach niepochochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
	— Pozostałe	Wytwarzanie z (?):
		<ul style="list-style-type: none"> — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesananych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — papierulub
		Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), gdy wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu
ex Dział 51	Wetna, cienka lub gruba sierść zwierzęca; przędza i tkanina z włosów końskiego; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
5106 do 5110	Przędza z wełny, z cienkiej lub grubej sierści zwierzęcej lub z włosów końskiego	Wytwarzanie z (?): <ul style="list-style-type: none"> — surowego jedwabiu lub odpadów jedwabiu, zgrzeblonego lub czesanego bądź inaczej przygotowanego do przędzenia, — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesananych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — materiałów do wytwarzania papieru
5111 do 5113	Tkaniny z wełny, cienkiej lub grubej sierści zwierzęcej lub włosów końskiego:	
	— Zawierające nitkę gumową	Wytwarzanie z nitki pojedynczej (?)
	— Pozostałe	Wytwarzanie z (?):
		<ul style="list-style-type: none"> — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesananych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — papierulub

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
		Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), gdy wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu	
ex Dział 52	Bawełna; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	
5204 do 5207	Przędza i nici bawełniane	Wytwarzanie z (?): — surowego jedwabiu lub odpadów jedwabiu, zgrzeblonego lub czesanego bądź inaczej przygotowanego do przędzenia, — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — materiałów do wytwarzania papieru	
5208 do 5212	Tkaniny bawełniane:		
	— Zawierające nitkę gumową	Wytwarzanie z nitki pojedynczej (?)	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z (?):	
		— przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — papieru lub	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
		Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), gdy wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu
ex Dział 53	Pozostałe włókna roślinne; przędza papierowa i tkaniny z przędzy papierowej; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
5306 do 5308	Przędza z pozostałych włókien tekstylnych roślinnych; przędza papierowa	Wytwarzanie z (?): — surowego jedwabiu lub odpadów jedwabiu, zgrzeblonego lub czesanego bądź inaczej przygotowanego do przędzenia, — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — materiałów do wytwarzania papieru
5309 do 5311	Tkaniny z pozostałych włókien tekstylnych roślinnych; tkaniny z przędzy papierowej:	
	— Zawierające nitkę gumową	Wytwarzanie z nitki pojedynczej (?)
	— Pozostałe	Wytwarzanie z (?): — przędzy z włókna kokosowego, — przędzy jutowej, — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — papieru lub

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
		Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), gdy wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu	
5401 do 5406	Przędza, monofilament i nici z włókien ciągłych chemicznych	Wytwarzanie z (?): — surowego jedwabiu lub odpadów jedwabiu, zgrzeblonego lub czesanego bądź inaczej przygotowanego do przędzenia, — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — materiałów do wytwarzania papieru	
5407 oraz 5408	Tkaniny z przędzy z włókien ciągłych chemicznych:		
	— Zawierające nitkę gumową	Wytwarzanie z nitki pojedynczej (?)	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z (?):	
		— przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — papierulub	
		Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), gdy wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
5501 do 5507	Włókna odcinkowe chemiczne	Wytwarzanie z materiałów chemicznych lub masy włókienniczej	
5508 do 5511	Przędza i nici do szycia z włókien odcinkowych chemicznych	Wytwarzanie z (?): — surowego jedwabiu lub odpadów jedwabiu, zgrzeblonego lub czesanego bądź inaczej przygotowanego do przędzenia, — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — materiałów do wytwarzania papieru	
5512 do 5516	Tkaniny z włókien odcinkowych chemicznych:		
	— Zawierające nitkę gumową	Wytwarzanie z nitki pojedynczej (?)	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z (?): — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — papieru lub	
		Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdy wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu	
ex Dział 56	Wata, filc i włókniny; przędze specjalne; szpagat, powrozy, linki i liny oraz artykuły z nich; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z (?): — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — materiałów do wytwarzania papieru	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
5602	Filc, nawet impregnowany, powleczony, pokryty lub laminowany:	
	— Filc igłowany	Wytwarzanie z (?): — włókien naturalnych, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej
		— włókno polipropylenowe ciągle objęte pozycją 5402, — włókno polipropylenowe objęte pozycją 5503 lub 5506, lub — włókno polipropylenowe ciągle objęte pozycją 5501, których masa jednostkowa pojedynczej przędzy ciągłej lub włókna jest we wszystkich przypadkach mniejsza od 9 decytekstów, mogą zostać użyte, pod warunkiem że ich wartość nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
	— Pozostałe	Wytwarzanie z (?): — włókien naturalnych, — włókien odcinkowych chemicznych wykonanych z kazeiny, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej
5604	Niść gumowa i sznurek, pokryte materiałem włókienniczym; przędza włókiennicza oraz pasek i podobne materiały, objęte pozycją 5404 lub 5405, impregnowane, powleczone, pokryte lub otulane gumą, lub tworzywami sztucznymi:	
	— Niść gumowa i sznurek, pokryte materiałem włókienniczym	Wytwarzanie z nici gumowej lub sznurka, niepokrytych materiałem włókienniczym
	— Pozostałe	Wytwarzanie z (?): — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — materiałów do wytwarzania papieru
5605	Przędza metalizowana, nawet rdzeniowa, będąca przędzą włókienniczą lub paskiem, lub podobnym materiałem, objętym pozycją 5404 lub 5405, połączona z metalem w postaci nici, taśmy lub proszku, lub pokryta metalem	Wytwarzanie z (?): — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — materiałów do wytwarzania papieru

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach niepochoǳących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
5606	Przędza rdzeniowa oraz pasek i podobne materiały rdzeniowe objęte pozycją 5404 lub 5405 (inne niż te objęte pozycją 5605 oraz przędza rdzeniowa z włosia końskiego); przędza szeniłowa (włącznie z przędzą szeniłową kosmykową); przędza pętelkowa	Wytwarzanie z (?): — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej, lub — materiałów do wytwarzania papieru	
Dział 57	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe włókiennicze:		
	— Z filcu igłowanego	Wytwarzanie z (?): — włókien naturalnych, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej	
		— włókno polipropylenowe ciągle objęte pozycją 5402, — włókno polipropylenowe objęte pozycją 5503 lub 5506, lub — włókno polipropylenowe ciągle objęte pozycją 5501, których masa jednostkowa pojedynczej przędzy ciągłej lub włókna jest we wszystkich przypadkach mniejsza od 9 decytekstów, mogą zostać użyte, pod warunkiem że ich wartość nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu Tkanina z juty może zostać użyta jako podkład	
	— Z innego rodzaju filcu	Wytwarzanie z (?): — włókien naturalnych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z (?): — przędzy z włókna kokosowego lub przędzy jutowej, — przędzy syntetycznej lub sztucznej, — włókien naturalnych, lub — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia Tkanina z juty może zostać użyta jako podkład	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex Dział 58	Tkaniny specjalne; materiały włókiennicze igłowe; koronki; tkaniny obiciowe; pasmanteria; hafty; z wyjątkiem:		
	— Łączone z nitką gumową	Wytwarzanie z nitki pojedynczej (7)	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z (7):	
		<ul style="list-style-type: none"> — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej lub 	
		Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), gdy wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu	
5805	Tkaniny dekoracyjne ręcznie tkane typu gobeliny, Flanders, Aubusson, Beauvais i podobne oraz tkaniny dekoracyjne haftowane na kanwie (na przykład małym ściegiem lub ściegiem krzyżowym), nawet gotowe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	
5810	Hafty w sztukach, paskach lub motywach	Wytwarzanie: <ul style="list-style-type: none"> — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu 	
5901	Tekstylia powleczone żywicą naturalną lub substancją skrobiową, w rodzaju stosowanych do opraw książek lub podobnych; kalka techniczna płócienna; płótno malarskie zagruntowane; bukram i podobne tekstylia usztywniane, w rodzaju stosowanych do formowania stożków kapeluszy	Wytwarzanie z przędzy:	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
5902	Tkaniny kordowe z przędzy o wysokiej wytrzymałości na rozciąganie, z nylonu lub pozostałych poliamidów, poliestrów lub włókien wiskozowych:		
	— Zawierające nie więcej niż 90 % masy materiałów włókienniczych	Wytwarzanie z przędzy:	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów chemicznych lub masy włókienniczej	
5903	Tekstylia impregnowane, powleczone, pokryte lub laminowane tworzywem sztucznym, inne niż te objęte pozycją 5902	Wytwarzanie z przędzy: lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdy wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu	
5904	Linoleum, nawet cięte do kształtu; pokrycia podłogowe składające się z powłoki lub pokrycia nałożonego na podkład włókienniczy, nawet cięte do kształtu	Wytwarzanie z przędzy (?)	
5905	Pokrycia ścienne włókiennicze:		
	— Impregnowane, powleczone, pokryte lub laminowane gumą, tworzywami sztucznymi lub innymi materiałami	Wytwarzanie z przędzy:	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z (?):	
		— przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej lub	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach niepochochzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
		Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdy wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu	
5906	Tekstyli gumowane, inne niż te objęte pozycją 5902:		
	— Działiny:	Wytwarzanie z (?): — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczyszczonych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej	
	— Pozostałe tkaniny wykonane z przędzy z syntetycznego włókna ciągłego, zawierające więcej niż 90 % masy materiałów włókienniczych	Wytwarzanie z materiałów chemicznych	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z przędzy:	
5907	Tekstyli w inny sposób impregnowane, powleczone lub pokryte; płótna pomalowane będące dekoracjami teatralnymi, tła studyjne (prospekty) lub podobne	Wytwarzanie z przędzy: lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), gdy wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu	
5908	Knoty tkane, plecione lub dziane, z materiałów włókienniczych, do lamp, kuchenek, zapalniczek, świec lub podobnych; koszulki żarowe oraz dzianiny workowe do ich wyrobu, nawet impregnowane:		
	— Koszulki żarowe, impregnowane	Wytwarzanie z dzianin workowych	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	
5909 do 5911	Artykuły włókiennicze do celów technicznych:		
	— Tarcze lub pierścienie polerskie inne niż z filcu objętego pozycją 5911	Wytwarzanie z przędzy, odpadów tkanin lub szmat objętych pozycją nr 6310	
	— Tkaniny z włókien syntetycznych, w rodzaju stosowanych w maszynach papierniczych lub do innych zastosowań technicznych, nawet sfilcowane, impregnowane lub powlekane i pokrywane w inny sposób, cylindryczne lub ciągłe, z pojedynczą lub wielowłótkową osnową lub tkaniny tkane na płasko z wieloma wątkami lub osnowami z pozycji 5911	Wytwarzanie z (?): — przędzy z włókna kokosowego, — następujących materiałów: — przędzy z politetrafluoroetyleny (?), — przędzy wieloskładowej, z poliamidu, powleczonej, impregnowanej lub pokrytej żywicą fenolową, — przędzy z włókien syntetycznych z poliamidów aromatycznych uzyskanych poprzez polikondensację m-fenylenodiaminy i kwasu izoftalowego,	
		— włókien pojedynczych z politetrafluoroetyleny (?), — przędzy z włókien syntetycznych z polifenyleny tereftalamidu, — przędzy z włókna szklanego, pokrytej żywicą fenolową i wzbogacanej przędzą akrylową (?),	
		— włókien kopoliestru z poliestru, żywicy kwasu tereftalowego, 1,4-cykloheksanedynktanolu i kwasu izoftalowego, — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczeszanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z (?): — przędzy z włókna kokosowego, — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej	
Dział 60	Dzianiny:	Wytwarzanie z (?): — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej	
Dział 61	Artykuły odzieżowe i dodatki odzieżowe, z dzianin:		
	— Uzyskane przez zszycie lub połączenie w inny sposób dwóch lub więcej kawałków dzianiny, która została wykrojona do kształtu, lub uzyskane bezpośrednio w kształcie	Wytwarzanie z przędzy (?) (?)	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z (?): — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej	
ex Dział 62	Odzież i dodatki odzieżowe, inne niż z dzianin; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z przędzy (?) (?)	
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 oraz ex 6211	Odzież damska, dziewczęca i niemowlęca oraz dodatki odzieżowe dla niemowląt, haftowane	Wytwarzanie z przędzy (?) lub Wytwarzanie z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niehaftowanych nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu (?)	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex 6210 oraz ex 6216	Sprzęt ogniotrwały z tkanin pokrytych folią z aluminiowanego poliestru	Wytwarzanie z przędzy (*) lub Wytwarzanie z tkanin niepowleczonej, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niepowleczonej nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu (*)	
6213 oraz 6214	Chusteczki do nosa, szale, chusty, szaliki, mantyle, welony i podobne artykuły:		
	— Haftowane	Wytwarzanie z niebielonej nitki pojedynczej (*) (*) lub Wytwarzanie z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niehaftowanych nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu (*)	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z niebielonej nitki pojedynczej (*) (*) lub	
		Wykańczanie poprzez drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, obróbka w celu uzyskania niekurczliwości, utrwalać, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość wszystkich użytych niezadrukowanych towarów objętych pozycjami 6213 i 6214 nie przekracza 47,5 % ceny ex-works produktu	
6217	Pozostałe gotowe dodatki odzieżowe; części odzieży lub dodatków odzieżowych, inne niż te objęte pozycją 6212:		
	— Haftowane	Wytwarzanie z przędzy (*) lub Wytwarzanie z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niehaftowanych nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu (*)	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
	— Sprzęt ogniotrwały z tkanin pokrytych folią z aluminiowanego poliestru	Wytwarzanie z przędzy (*) lub Wytwarzanie z tkanin niepowleczonej, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niepowleczonej nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu (*)	
	— Wycięte wkładki do kołnierzy i mankietów	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z przędzy (*)	
ex Dział 63	Pozostałe gotowe artykuły włókiennicze; zestawy; odzież używana i używane artykuły włókiennicze; szmaty; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	
6301 do 6304	Koce, pledy, bielizna pościelowa itp.; firanki, zasłony itp.; pozostałe artykuły wyposażenia wnętrz:		
	— Z filcu, z włóknin	Wytwarzanie z (*): — włókien naturalnych, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej	
	— Pozostałe:		
	— Haftowane	Wytwarzanie z niebielonej nitki pojedynczej (*) (*) lub Wytwarzanie z tkanin niehaftowanych (innych niż dzianiny), pod warunkiem że wartość użytej tkaniny niehaftowanej nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z niebielonej nitki pojedynczej (*) (*)	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
6305	Worki i torby, w rodzaju stosowanych do pakowania towarów	Wytwarzanie z (?): — włókien naturalnych, — odcinkowych włókien chemicznych, niezgrzeblonych ani nieczesanych ani w żaden inny sposób nieprzygotowanych do przędzenia, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej	
6306	Brezynty, markizy i zasłony przeciwsłoneczne; namioty; żagle do łodzi, desek windsurfingowych lub pojazdów lądowych; wyposażenie kempingowe:		
	— Z włókien	Wytwarzanie z (?): — włókien naturalnych, lub — materiałów chemicznych lub masy włókienniczej	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z niebielonej nitki pojedynczej (?) (?)	
6307	Pozostałe artykuły gotowe, włącznie z wykrojami odzieży	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
6308	Zestawy składające się z tkaniny i przędzy, nawet z dodatkami, do wykonywania dywaników (mat), obić, haftowanej bielizny stołowej lub serwetek, lub podobnych artykułów włókienniczych, pakowane w opakowania do sprzedaży detalicznej	Każda pozycja w zestawie musi spełniać wymagania reguły, jaka dotyczyłaby jej, gdyby nie była w zestawie. Można jednakże zastosować artykuły nie pochodzące, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 15 % ceny ex-works zestawu	
ex Dział 64	Obuwie, getry i podobne; części tych artykułów, z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem cholewek przymocowywanych do podeszew wewnętrznych lub innych części składowych podeszew objętych pozycją 6406	
6406	Części obuwia (włącznie z cholewkami, nawet przymocowanymi do podeszew innych niż podeszwy zewnętrzne); wkładki wymiowane, podkładki pod piętę i podobne artykuły, getry, sztylpy i podobne artykuły oraz ich części	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
ex Dział 65	Nakrycia głowy i ich części; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
6505	Kapelusze i pozostałe nakrycia głowy, z dzianin lub wykonane z koronki, filcu lub innych materiałów włókienniczych, w kawalku (ale nie z pasków), nawet z podszyciem lub przybraniem; siatki na włosy z dowolnego materiału, nawet z podszyciem lub przybraniem	Wytwarzanie z przędzy lub włókien tekstylnych (*)
ex Dział 66	Parasole, parasole przeciwsłoneczne, laski, stolki myśliwskie, biczce, szpicruty i ich części; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
6601	Parasole i parasole przeciwsłoneczne (włączając parasole-laski, parasole ogrodowe i podobne parasole)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
Dział 67	Pióra i puch, preparowane oraz artykuły z piór lub puchu; kwiaty sztuczne; artykuły z włosów ludzkich	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex Dział 68	Artykuły z kamienia, gipsu, cementu, azbestu, miki lub podobnych materiałów; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex 6803	Artykuły z łupków lub z łupków aglomerowanych	Wytwarzanie z łupków poddanych obróbce
ex 6812	Artykuły z azbestu; artykuły z mieszanin na bazie azbestu lub azbestu i węgla magnezu	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
ex 6814	Artykuły z miki, łącznie z miką aglomerowaną lub regenerowaną, nawet na podłożu z papieru, tektury lub innych materiałów	Wytwarzanie z obrabianej miki (łącznie z miką aglomerowaną lub regenerowaną)
Dział 69	Wyroby ceramiczne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex Dział 70	Szkoło i wyroby ze szkła; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex 7003, ex 7004 oraz ex 7005	Szkoło z warstwą przeciwoodblaskową	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycją 7001

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
7006	Szko objęte pozycją 7003, 7004 lub 7005, gięte, o obrobnionych krawędziach, grawerowane, wiercone, emaliowane lub inaczej obrobione, ale nieobramowane ani nieoprawione w innych materiałach:		
	— Płyty szklane pokryte cienką powłoką z metalu dielektrycznego, półprzewodnikowego zgodnie z normami SEMI (11)	Wytwarzanie z płyt ze szkła nie powlekanego (substratów) objętych pozycją 7006	
	— Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycją 7001	
7007	Szko bezpieczne, złożone ze szkła hartowanego (temperowanego) lub warstwowego	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycją 7001	
7008	Wielościennie elementy izolacyjne ze szkła	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycją 7001	
7009	Lustra, nawet w ramach, włącznie z lusterkami wstecznymi	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycją 7001	
7010	Balony, butle, butelki, słoje, dzbany, fiolki, ampułki i pozostałe pojemniki, ze szkła, w rodzaju stosowanych do transportu lub pakowania towarów; słoje szklane na przetwory; korki, przykrywki i pozostałe zamknięcia ze szkła	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu lub Cięcie wyrobów ze szkła pod warunkiem że całkowita wartość użytego szkła nieciętego nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
7013	Wyroby ze szkła, w rodzaju stosowanych do celów stołowych, kuchennych, toaletowych, biurowych, dekoracji wnętrz lub podobnych celów (inne niż te objęte pozycją 7010 lub 7018)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu lub Cięcie wyrobów ze szkła pod warunkiem że całkowita wartość użytego szkła nieciętego nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu lub Ręczne dekorowanie (z wyjątkiem drukowania sitodrukiem) przedmiotów szklanych ustnie dmuchanych, pod warunkiem że wartość dmuchanego ustnie przedmiotu ze szkła nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex 7019	Artykuły (inne niż przędza) z włókien szklanych	Wytwarzanie z: — niebarwionej taśmy, niedoprzędów, przędzy lub nici szklanych ciętych, lub — waty szklanej	
ex Dział 71	Perły naturalne lub hodowlane, kamienie szlachetne lub półszlachetne, metale szlachetne, metale platerowane metalem szlachetnym i artykuły z nich; sztuczna biżuteria; monety; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	
ex 7101	Perły naturalne lub hodowlane, sortowane i tymczasowo nawlezione dla ułatwienia transportu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex 7102, ex 7103 oraz ex 7104	Obrobione kamienie szlachetne lub półszlachetne (naturalne, syntetyczne lub odtworzone)	Wytwarzanie z nieobrobionych kamieni szlachetnych i półszlachetnych	
7106, 7108 oraz 7110	Metale szlachetne		
	— W stanie surowym	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem materiałów objętych pozycjami 7106, 7108 oraz 7110 lub Oddzielanie elektrolityczne, termiczne lub chemiczne metali szlachetnych z pozycji 7106, 7108 lub 7110 lub Wytwarzanie stopów metali szlachetnych z pozycji 7106, 7108 lub 7110 między sobą lub z metalami nieszlachetnymi	
	— W stanie półproduktu lub w proszku	Wytwarzanie z metali szlachetnych w stanie surowym	
ex 7107, ex 7109 oraz ex 7111	Metale platerowane metalem szlachetnym, w stanie półproduktu	Wytwarzanie z metali platerowanych metalami szlachetnymi, w stanie surowym	
7116	Artykuły z pereł naturalnych lub hodowlanych, kamieni szlachetnych lub półszlachetnych (naturalnych, syntetycznych lub odtworzonych)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
7117	Sztuczna biżuteria	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu lub	
		Wytwarzanie z części metali nieszlachetnych, nieplaterowanych, niepokrytych metalami szlachetnymi, pod warunkiem że wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex Dział 72	Żelazo i stal; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	
7207	Półprodukty z żeliwa lub stali niestopowej	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycjami 7201, 7202, 7203, 7204 lub 7205	
7208 do 7216	Wyroby walcowane płaskie, sztaby i pręty, kątowniki, kształtowniki i profile z żeliwa lub stali niestopowej	Wytwarzanie z wlewków lub innych form podstawowych objętych pozycją 7206	
7217	Drut z żeliwa lub stali niestopowej	Wytwarzanie z półwyrobów objętych pozycją 7207	
ex 7218, 7219 do 7222	Półprodukty, wyroby walcowane płaskie, sztaby i pręty, kątowniki, kształtowniki i profile ze stali nierdzewnej	Wytwarzanie z wlewków lub innych form podstawowych objętych pozycją 7218	
7223	Drut ze stali nierdzewnej	Wytwarzanie z półwyrobów objętych pozycją 7218	
ex 7224, 7225 do 7228	Półwyroby, wyroby walcowane płaskie, sztaby i pręty, kątowniki, kształtowniki i profile z pozostałych stali stopowych, sztaby i pręty drążone, nadające się do wierceń, powstałe ze stali stopowej lub niestopowej	Wytwarzanie z wlewków lub innych form podstawowych objętych pozycją 7206, 7218 lub 7224	
7229	Drut z pozostałej stali stopowej	Wytwarzanie z półwyrobów objętych pozycją 7224	
ex Dział 73	Artykuły z żeliwa lub stali, z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	
ex 7301	Ścianka szczelna	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycją 7206	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
7302	Elementy konstrukcyjne torów kolejowych lub tramwajowych, z żelaza lub stali: szyny, odbojnice i szyny zębate, iglice zwrotnicowe, krzyżownice, pręty zwrotnicowe i pozostałe elementy skrzyżowań, podkłady kolejowe, nakładki stykowe, siodełka szynowe, kliny siodełkowe, podkłady szynowe, łapki mocujące, płyty podstawowe, ciągną i pozostałe elementy przeznaczone do łączenia lub mocowania szyn	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycją 7206	
7304, 7305 oraz 7306	Rury, przewody rurowe i profile drażnione, z żelaza (oprócz żeliwa) lub stali	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycjami 7206, 7207, 7218 lub 7224	
ex 7307	Łączniki rur lub przewodów rurowych ze stali nierdzewnej (nr ISO X5CrNiMo 1712), składające się z kilku części	Toczenie, wiercenie, rozwiercanie, gwintowanie, usuwanie krawędzi i piaskowanie przedkuwek, pod warunkiem że ich łączna wartość nie przekracza 35 % ceny ex-works produktu	
7308	Konstrukcje (z wyłączeniem budynków prefabrykowanych objętych pozycją 9406) i części konstrukcji (na przykład mosty i części mostów, wrota śluz, wieże, maszty kratowe, dachy, szkielety konstrukcji dachów, drzwi i okna oraz ramy do nich, progi drzwiowe, okiennice, balustrady, filary i kolumny), z żeliwa lub stali; płyty, pręty, kątowniki, kształtowniki, profile, rury i tym podobne, przygotowane do stosowania w konstrukcjach, z żeliwa lub stali	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Nie można jednakże użyć spawanych kątowników, kształtowników i profili objętych pozycją 7301	
ex 7315	Łańcuch przeciwpoślizgowy	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 7315 nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex Dział 74	Miedź i artykuły z miedzi; z wyjątkiem:	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
7401	Kamienie miedziane; miedź cementacyjna (miedź wytrącona)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	
7402	Miedź nierafinowana; anody miedziane do rafinacji elektrolitycznej	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
7403	Miedź rafinowana i stopy miedzi, nieobrobione plastycznie:	
	— Miedź rafinowana	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
	— Stopy miedzi i miedź rafinowana zawierająca inne pierwiastki	Wytwarzanie z miedzi rafinowanej, nieobrobionej, lub z odpadów i złomu miedzi
7404	Odpady miedzi i złom	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
7405	Stopy wstępne miedzi	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex Dział 75	Nikiel i artykuły z niklu; z wyjątkiem:	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
7501 do 7503	Kamienie niklowe, spieki tlenku niklu oraz pozostałe produkty pośrednie hutnictwa niklu; nikiel nieobrobiony plastycznie; odpady niklu i złom	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex Dział 76	Aluminium i artykuły z aluminium; z wyjątkiem:	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
7601	Aluminium nieobrobione plastycznie	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu lub Wytwarzanie poprzez obróbkę termiczną lub elektrolityczną z aluminium niestopowego lub odpadów i złomu aluminium

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach niepochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
7602	Odpady aluminium i złom	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex 7616	Pozostałe artykuły z aluminium, oprócz siatki, tkanin, rusztów, elementów siatkowych, ogrodzeń, tkanin wzmacniających i podobnych materiałów (w tym taśm bez końca) z drutu aluminiowego, i siatki metalowej rozciąganej z aluminium	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Jednakże można użyć siatki, tkanin, rusztów, elementów siatkowych, ogrodzeń, tkanin wzmacniających i podobnych materiałów (w tym taśm bez końca) z drutu aluminiowego, i siatki metalowej rozciąganej z aluminium; oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
Dział 77	Przewidziane do ewentualnego przyszłego wykorzystania w Systemie Zharmonizowanym	
ex Dział 78	Olów i artykuły z ołowiu; z wyjątkiem:	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
7801	Olów nieobrobiony plastycznie:	
	— Olów rafinowany	Wytwarzanie z ołowiu „bullion” lub ołowiu „work”
	— Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Nie można jednakże użyć odpadów i złomu objętych pozycją 7802
7802	Odpady ołowiu i złom	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex Dział 79	Cynk i artykuły z cynku; z wyjątkiem:	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
7901	Cynk nieobrobiony plastycznie	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Nie można jednakże użyć odpadów i złomu objętych pozycją 7902
7902	Odpady cynku i złom	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex Dział 80	Cyna i artykuły z cyny; z wyjątkiem:	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
8001	Cyna nieobrobiona plastycznie	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Nie można jednakże użyć odpadów i złomu objętych pozycją 8002
8002 oraz 8007	Odpady cyny i złom; pozostałe artykuły z cyny	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
Dział 81	Pozostałe metale nieszlachetne; cermetale; artykuły z tych materiałów:	
	— Pozostałe metale nieszlachetne, obrobione; artykuły z tych materiałów	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych tą samą pozycją co produkt nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
	— Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex Dział 82	Narzędzia, przybory, noże, łyżki, widelce i pozostałe sztucce z metali nieszlachetnych; ich części z metali nieszlachetnych, z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
8206	Narzędzia złożone z dwóch lub więcej artykułów objętych pozycjami od 8202 do 8205, pakowane w komplety do sprzedaży	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją z wyjątkiem pozycji od 8202 do 8205. Można jednakże stosować w zestawie narzędzia objęte pozycjami od 8202 do 8205, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 15 % ceny ex-works zestawu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przerworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
8207	Narzędzia wymienne do narzędzi ręcznych, nawet napędzanych mechanicznie lub do obrabiarek (na przykład do prasowania, tłoczenia, kucia na prasach, przebijania, wykrawania, gwintowania otworów lub wałków, wiercenia, wytaczania, przeciągania, frezowania, toczenia lub wkręcania), włączając ciągadła, ciągowniki lub matryce do wyciskania metalu oraz narzędzia do wiercenia w kamieniu lub do wierceń ziemnych	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8208	Noże i ostrza tnące, do maszyn lub do urządzeń mechanicznych	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
ex 8211	Noże z ostrzami tnącymi, nawet ząbkowanymi (włączając noże ogrodnicze), inne niż noże objęte pozycją 8208	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć ostrzy i rękojeści z metalu nieszlachetnego	
8214	Pozostałe artykuły nożownicze (na przykład maszyny do strzyżenia włosów, tasaki rzeźnicze lub kuchenne, noże do siekania i mielenia mięsa, noże do papieru); zestawy i akcesoria do manicure lub pedicure (włączając pilniki do paznokci)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć rękojeści z metalu nieszlachetnego	
8215	Łyżki, widelce, chochle, cedzidła, łopatki do podawania tortów, noże do ryb, noże do masła, szczypcy do cukru i podobne artykuły kuchenne lub stołowe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć rękojeści z metalu nieszlachetnego	
ex Dział 83	Artykuły różne z metali nieszlachetnych; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	
ex 8302	Pozostałe oprawy, okucia i podobne wyroby nadające się do budynków i automatycznych urządzeń do zamykania drzwi	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć innych materiałów objętych pozycją 8302, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu	
ex 8306	Statuetki i pozostałe ozdoby, z metali nieszlachetnych	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć innych materiałów objętych pozycją 8306, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex Dział 84	Reaktory jądrowe, kotły, maszyny i urządzenia mechaniczne; ich części; z wyjątkiem:	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
ex 8401	Sekcje paliwowe do reaktorów jądrowych	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu ⁽¹⁾	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
8402	Kotły wytwarzające parę wodną lub inną parę (inne niż kotły centralnego ogrzewania do gorącej wody, mogące również wytwarzać parę o niskim ciśnieniu); kotły wodne wysokotemperaturowe	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
8403 oraz ex 8404	Kotły centralnego ogrzewania, inne niż te objęte pozycją 8402, oraz instalacje pomocnicze przeznaczone do współpracy z kotłami centralnego ogrzewania	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem materiałów objętych pozycjami 8403 oraz 8404	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
8406	Turbiny na parę wodną i turbiny na inne rodzaje pary	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8407	Silniki spalinowe z zapłonem iskrowym z tłokami wykonującymi ruch posuwisto-zwrotny lub obrotowy	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8408	Silniki spalinowe tłokowe z zapłonem samoczynnym (wysokoprężne i średnioprężne)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8409	Części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie do silników objętych pozycją 8407 lub 8408	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
8411	Silniki turbodrzutowe, turbośmigłowe oraz inne turbiny gazowe	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
8412	Pozostałe silniki i siłowniki	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
ex 8413	Obrotowe pompy wyporowe	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
ex 8414	Przemysłowe wentylatory, dmuchawy i podobne	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
8415	Klimatyzatory, zawierające wentylator napędzany silnikiem oraz elementy służące do zmiany temperatury i wilgotności, włączając klimatyzatory nieposiadające możliwości oddzielnej regulacji wilgotności	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8418	Chłodziarki, zamrażarki i pozostałe urządzenia chłodzące lub zamrażające, elektryczne lub inne; pompy ciepłe inne niż klimatyzatory objęte pozycją 8415	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, — Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex 8419	Maszyny dla przemysłu drzewnego, produkującego masę papierniczą, przemysłu papierniczego i produkcji tektury	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych tą samą pozycją co produkt nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
8420	Kalandry lub inne maszyny do walcowania, nieprzeznaczone do obróbki metali lub szkła, oraz walce do tych urządzeń	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych tą samą pozycją co produkt nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
8423	Urządzenia do ważenia (z wyłączeniem wag o czułości 5 cg lub czulszych), włączając maszyny do liczenia lub kontroli przez ważenie; wszelkiego rodzaju odważniki do wag	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
8425 do 8428	Maszyny do podnoszenia, przenoszenia, załadunku lub rozładunku	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 8431 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
8429	Spycharki czołowe, spycharki skośne, równiarki, niwelatory, zgarzniarki, koparki, czerparki, ładowarki, podbijarki mechaniczne i walce drogowe, samobieżne:		
	— Walce drogowe	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 8431 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
8430	Pozostałe maszyny do przemieszczania, równania, niwelowania, zgarniania, kopania, ubijania, zagęszczania, wybierania lub wiercenia ziemi, minerałów lub rud; kafary do wbijania pali i urządzenia do wyciągania pali; pługi odśnieżające i dmuchawy śniegowe	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 8431 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
ex 8431	Części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie do walców drogowych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8439	Urządzenia do wytwarzania masy włóknistego materiału celulozowego lub do wytwarzania, lub obróbki wykańczającej papieru lub tektury	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych tą samą pozycją co produkt nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
8441	Pozostałe urządzenia do wytwarzania masy papierniczej, papieru lub tektury, włączając krajarki i krajalnice wszelkich typów	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych tą samą pozycją co produkt nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
Ex 8443	Drukarki do maszyn biurowych (na przykład maszyn do automatycznego przetwarzania danych, maszyn do redagowania tekstów itp.)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8444 do 8447	Maszyny objęte tymi pozycjami przeznaczone do wykorzystania w przemyśle włókienniczym	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex 8448	Urządzenia pomocnicze do maszyn objętych pozycjami od 8444 do 8445	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8452	Maszyny do szycia, inne niż maszyny do zszywania książek, objęte pozycją 8440; meble, podstawy i obudowy specjalnie zaprojektowane do maszyn do szycia; igły do maszyn do szycia:		
	— Maszyny do szycia (tylko stebnówki) z głowicami, o masie nieprzekraczającej 16 kg bez silnika lub 17 kg z silnikiem	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, — wartość wszystkich użytych w czasie montowania głowicy (bez silnika) materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości wszystkich użytych materiałów pochodzących, oraz — stosowane mechanizmy naciągu nitki, obrębiania i zygżakowania są pochodzące	
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8456 do 8466	Obrabiarki i maszyny oraz części i akcesoria do nich objęte pozycjami od 8456 do 8466	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8469 do 8472	Maszyny biurowe (na przykład maszyny do pisania, maszyny liczące, maszyny do automatycznego przetwarzania danych, powielacze, zszywacze)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8480	Skrzynki formierskie dla odlewni metali; płyty podmodelowe; modele odlewnicze; formy do metali (inne niż wlewnice), węglików metali, szkła, materiałów mineralnych, gumy lub tworzyw sztucznych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
8482	Łożyska toczne	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach niepochoźących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
8484	Uszczelki i podobne przekładki, z cieniżej blachy łączonej z innym materiałem lub z dwoma lub więcej warstwami metalu; zestawy lub komplety uszczeltek i podobnych przekładek, różniących się między sobą, pakowane w torebki, koperty lub podobne opakowania; uszczelnienia mechaniczne	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
ex 8486	<ul style="list-style-type: none"> — - Obrabiarki do obróbki dowolnych materiałów przez usuwanie nadmiaru materiału za pomocą lasera lub innej wiązki świetlnej, lub fotonowej, metodą ultradźwiękową, elektroerozyjną, elektrochemiczną, za pomocą wiązki elektronów, wiązki jonowej lub łuku plazmowego oraz ich części i akcesoria — obrabiarki (włączając prasy) do obróbki metalu metodą gięcia, składania, prostowania, spłaszczania, oraz ich części i akcesoria — obrabiarki do kamienia, materiałów ceramicznych, betonu, wyrobów azbestowo-cementowych lub podobnych materiałów mineralnych, lub do obróbki szkła na zimno oraz ich części i akcesoria — przyrządy traserskie, które są aparaturą wytwarzającą wzór, w rodzaju stosowanej do produkcji masek lub siatek, z podłoża pokrytych substancją fotolitograficzną; ich części i akcesoria 	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
	— - formy typu wtryskowego lub tłocznego	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
	— - urządzenia do podnoszenia, przenoszenia, załadunku lub rozładunku	Wytwarzanie, w którym: <ul style="list-style-type: none"> — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 8431 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu 	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
8487	Części maszyn i urządzeń, niezawierające złączy elektrycznych, izolatorów, uzwojeń, styków lub innych części elektrycznych, niewymienione ani niewłączone gdzie indziej w niniejszym dziale	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach niepochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex Dział 85	Maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części; rejestratory i odtwarzacze dźwięku, rejestratory i odtwarzacze obrazu i dźwięku oraz części i akcesoria do tych artykułów; z wyjątkiem:	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
8501	Silniki elektryczne i prądnice (z wyłączeniem zespołów prądowórczych)	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 8503 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
8502	Zespoły prądowórcze oraz przetwornice jednotwornikowe	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycjami 8501 i 8503 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
ex 8504	Urządzenia zasilające maszyny do automatycznego przetwarzania danych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
ex 8517	Pozostała aparatura do transmisji lub odbioru głosu, obrazu lub innych danych, włączając aparaturę do komunikacji w sieci bezprzewodowej (takiej jak lokalna lub rozległa sieć komputerowa), inna niż aparatura nadawcza i odbiorcza objęta pozycjami 8443, 8525, 8527 lub 8528	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów niepochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
ex 8518	Mikrofony i ich stojaki, głośniki, nawet w obudowach, elektryczne wzmacniacze częstotliwości akustycznych; elektryczna aparatura wzmacniająca sygnały dźwiękowe	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów niepochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
8519	Aparatura do rejestrowania i odtwarzania dźwięku	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
8521	Aparatura wideo do zapisu i odtwarzania obrazu i dźwięku, nawet wyposażone w urządzenie do odbioru sygnałów wizyjnych i dźwiękowych (tunery wideo)	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
8522	Części i akcesoria nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie z aparaturą objętą pozycjami od 8519 do 8521	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8523	— Niezapisane dyski, taśmy, półprzewodnikowe urządzenia pamięci trwałej i inne nośniki do rejestrowania dźwięku lub innych zjawisk, ale wykluczając produkty objęte działem 37;	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
	— zapisane dyski, taśmy, półprzewodnikowe urządzenia pamięci trwałej i inne nośniki do rejestrowania dźwięku lub innych zjawisk, ale wykluczając produkty objęte działem 37	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 8523 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
	— matryce i wzorce do produkcji dysków, ale wykluczając produkty objęte działem 37;	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 8523 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
	— karty zbliżeniowe i „karty inteligentne” z dwoma lub więcej elektronicznymi układami scalonymi	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
	— „karty inteligentne” z jednym elektronicznym układem scalonym	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycjami 8541 i 8542 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu lub Dyfuzja, podczas której obwody scalone są formowane na podłożu półprzewodnika przez selektywne wprowadzenie odpowiedniej domieszki, nawet zmontowane lub przetestowane w państwie innym niż wyszczególnione w art. 3 i 4	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
8525	Aparatura nadawcza do radiofonii lub telewizji, nawet zawierająca aparaturę odbiorczą lub aparaturę zapisującą lub odtwarzającą dźwięk; kamery telewizyjne, kamery i aparaty cyfrowe oraz rejestrujące kamery wideo	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
8526	Aparatura radarowa, radionawigacyjna oraz do zdalnego sterowania drogą radiową	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
8527	Aparatura odbiorcza do radiofonii, nawet połączona w tej samej obudowie z aparaturą do zapisu lub odtwarzania dźwięku lub zegarem	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
8528	— monitory i rzutniki, niezawierające aparatury odbiorczej dla telewizji, w rodzaju wyłącznie lub głównie stosowanych w systemach do automatycznego przetwarzania danych objętych pozycją 8471	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
	— pozostałe monitory i rzutniki, niezawierające aparatury odbiorczej dla telewizji; aparatura odbiorcza dla telewizji, nawet zawierająca odbiorniki radiowe lub aparaturę do zapisu lub odtwarzania dźwięku lub obrazu;	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
8529	Części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie z aparaturą objętą pozycjami od 8525 do 8528:		
	— Nadające się do użycia wyłącznie lub głównie z aparaturą do zapisu lub odtwarzania obrazu i dźwięku	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
	— Nadające się do użycia wyłącznie lub głównie z monitorami i rzutnikami, niezawierającymi aparatury odbiorczej dla telewizji, w rodzaju wykorzystywanych wyłącznie lub głównie w systemach do automatycznego przetwarzania danych objętych pozycją 8471	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
8535	Urządzenia elektryczne do przelączania lub zabezpieczania obwodów elektrycznych, lub do wykonywania połączeń w obwodach elektrycznych, lub do tych obwodów, do napięć przekraczających 1 000 V	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 8538 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
8536	— Urządzenia elektryczne do przełączania lub zabezpieczania obwodów elektrycznych, lub do wykonywania połączeń w obwodach elektrycznych, lub do tych obwodów, do napięć nieprzekraczających 1 000 V	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 8538 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
	— złącza do włókien optycznych, wiązek włókien optycznych lub kabli światłowodowych		
	— z tworzyw sztucznych	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
	— ceramiczne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	
	— z miedzi	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
8537	Tablice, panele, konsole, pulpity, szafy i pozostałe układy wspornikowe, wyposażone przynajmniej w dwa lub więcej urządzeń objętych pozycją 8535 lub 8536, służące do elektrycznego sterowania lub rozdziału energii elektrycznej, włącznie z układami zawierającymi przyrządy lub aparaturę, objęte działem 90, oraz aparatura sterowana numerycznie, inna niż aparatura połączeniowa objęta pozycją 8517	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 8538 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
ex 8541	Diody, tranzystory i podobne urządzenia półprzewodnikowe, z wyjątkiem płytek półprzewodnikowych jeszcze nieopiętych na chipy	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
ex 8542	Elektroniczne układy scalone		
	— Monolityczne układy scalone	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycjami 8541 i 8542 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu lub Dyfuzja, podczas której obwody scalone są formowane na podłożu półprzewodnika przez selektywne wprowadzenie odpowiedniej domieszki, nawet zmontowane lub przetestowane w państwie innym niż wymienione w art. 3 i 4	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
	— multichipy, które są częściami maszyn i urządzeń, niewymienione ani niewłączone gdzie indziej w niniejszym dziale	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
	— pozostałe	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycjami 8541 i 8542 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
8544	Drut izolowany (włączając emaliowany lub anodyzowany), kable (włączając kabel koncentryczny) oraz pozostałe izolowane przewody elektryczne, nawet wyposażone w złącza; przewody z włókien optycznych, złożone z indywidualnie osłoniętych włókien, nawet połączone z przewodnikami prądu elektrycznego lub wyposażone w złącza	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8545	Elektrody węglowe, szczotki węglowe, węgle do lamp, węgiel do baterii oraz inne artykuły z grafitu lub innego rodzaju węgla, z metalem lub bez, w rodzaju stosowanych w elektrotechnice	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8546	Izolatory elektryczne z dowolnego materiału	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
8547	Elementy izolacyjne do maszyn, urządzeń lub sprzętu elektrotechnicznego, wykonane całkowicie z materiału izolacyjnego lub zawierające jedynie proste części metalowe (na przykład gniazda z gwintem wewnętrznym) wprowadzone podczas formowania wyłącznie dla celów montażowych, inne niż izolatory objęte pozycją 8546; rurki kablowe oraz osprzęt do nich, z metali pospolitych pokrytych materiałem izolacyjnym	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8548	— Odpady i braki ogniw galwanicznych, baterii galwanicznych i akumulatorów elektrycznych; zużyte ogniwa i baterie galwaniczne oraz akumulatory elektryczne; elektryczne części maszyn i urządzeń, niewymienione ani niewłączone gdzie indziej w niniejszym dziale	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
ex Dział 86	Lokomotywy pojazdów szynowych, tabor szynowy i jego części; osprzęt i elementy torów kolejowych lub tramwajowych, i ich części; komunikacyjne urządzenia sygnalizacyjne wszelkich typów — mechaniczne (włączając elektromechaniczne); z wyjątkiem:	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8608	Osprzęt torów kolejowych lub tramwajowych; mechaniczne (oraz elektromechaniczne) urządzenia sygnalizacyjne, bezpieczeństwa i sterowania ruchem szynowym, drogowym, na wodach śródlądowych, miejscach postojowych, w portach lub na lotniskach; ich części	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
ex Dział 87	Pojazdy nieszynowe oraz ich części i akcesoria; z wyjątkiem:	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
8709	Pojazdy mechaniczne do transportu wewnątrzzakładowego, z własnym napędem, niewyposażone w urządzenia podnośnikowe, w rodzaju stosowanych w zakładach produkcyjnych, magazynach, portach lub lotniskach, do przewozu towarów na niewielkie odległości; ciągniki typu stosowanych na peronach kolejowych; części powyższych pojazdów	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
8710	Czołgi i pozostałe opancerzone pojazdy bojowe samobieżne, nawet z uzbrojeniem, oraz części tych pojazdów	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
8711	Motocykle (włączając motorowery) oraz rowery wyposażone w pomocnicze silniki, z wózkiem bocznym lub bez; wózki boczne:		
	— Z silnikiem tłokowym wewnętrznego spalania, o pojemności skokowej:		
	— nieprzekraczającej 50 cm ³	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu
	— przekraczającej 50 cm ³	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
ex 8712	Rowery bez łożysk tocznych	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem materiałów objętych pozycją 8714	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach niepochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
8715	Wózki dziecięce i ich części	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
8716	Przyczepy i naczepy; pozostałe pojazdy bez napędu mechanicznego; ich części	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
ex Dział 88	Statki powietrzne, statki kosmiczne i ich części, z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 8804	Spadochrony wirnikowe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 8804	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
8805	Maszyny i urządzenia startowe do statków powietrznych; maszyny i urządzenia umożliwiające lądowanie na lotniskowcu lub podobne maszyny i urządzenia; naziemne szkoleniowe symulatory lotu (trenazery); części do powyższych maszyn i urządzeń	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
Dział 89	Statki, łodzie oraz konstrukcje pływające	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Nie można jednakże użyć kadłubów objętych pozycją 8906	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex Dział 90	Przyrządy i aparatura, optyczne, fotograficzne, kinematograficzne, pomiarowe, kontrolne, precyzyjne, medyczne lub chirurgiczne; ich części i akcesoria; z wyjątkiem:	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
9001	Włókna optyczne oraz wiązki włókien optycznych; kable światłowodowe, inne niż te objęte pozycją 8544; arkusze i płyty z materiałów polaryzujących; soczewki (włączając soczewki kontaktowe), pryzmaty, zwierciadła i pozostałe elementy optyczne z dowolnego materiału, nieoprawione, inne niż elementy tego rodzaju ze szkła nieobrobionego optycznie	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
9002	Soczewki, pryzmaty, zwierciadła i pozostałe elementy optyczne, z dowolnego materiału, oprawione, stanowiące część lub wyposażenie przyrządów lub aparatury, ale inne niż elementy tego rodzaju ze szkła nieobrobionego optycznie	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
9004	Okulary, gogle i tym podobne, okulary korekcyjne, ochronne lub do innych celów	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
ex 9005	Lornetki, lunety, pozostałe teleskopy optyczne i ich mocowania, z wyjątkiem astronomicznych teleskopów refrakcyjnych i ich mocowań	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu; oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
ex 9006	Aparaty fotograficzne (inne niż filmowe); lampy błyskowe (flesze) oraz żarówki błyskowe, inne niż lampy błyskowe wyładowcze	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, — Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
9007	Kamery i projektory kinematograficzne, nawet zawierające aparaturę do zapisu i odtwarzania dźwięku	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, — Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
9011	Mikroskopy optyczne, włączając mikroskopy do mikrofotografii, mikrokinematografii lub mikroprojekcji	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, — Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
ex 9014	Pozostałe przyrządy i urządzenia nawigacyjne	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
9015	Przyrządy i urządzenia geodezyjne (włączając do pomiarów fotogrametrycznych), hydrograficzne, oceanograficzne, hydrologiczne, meteorologiczne lub geofizyczne, z wyłączeniem kompasów i busoli; dalmierze	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
9016	Wagi o czułości 5 cg lub lepszej, nawet z odważnikami	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
9017	Przyrządy kreślarskie, traserskie lub obliczeniowe (na przykład maszyny kreślące, pantografy, kątomierze, zestawy kreślarskie, suwaki logarytmiczne, tarcze rachunkowe); ręczne przyrządy do pomiaru długości (na przykład laty miernicze i przymiary taśmowe, mikrometry, suwmiarki), niewymienione ani niewłączone gdzie indziej w niniejszym dziale	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
9018	Przyrządy i urządzenia stosowane w medycynie, chirurgii, stomatologii lub weterynarii, włączając aparaturę scyntygraficzną, inną aparaturę elektromedyczną oraz przyrządy do badania wzroku:		
	— Fotele dentystyczne wyposażone w urządzenia stomatologiczne lub w spluwaczki dentystyczne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 9018	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
	— Pozostałe	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
9019	Sprzęt do mechanoterapii; aparaty do masażu; aparatura do testów psychotechnicznych; aparatura i sprzęt do ozonoterapii, tlenoterapii, aerozoloterapii, aparaty do sztucznego oddychania i inne respiratory lecznicze	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
9020	Pozostałe aparaty do oddychania oraz maski gazowe, z wyłączeniem masek ochronnych nieposiadających ani części mechanicznych ani wymiennych filtrów	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu
9024	Maszyny oraz urządzenia do testowania twardości, wytrzymałości, ściśliwości, elastyczności lub podobnych mechanicznych właściwości materiałów (na przykład metali, drewna, materiałów włókienniczych, papieru lub tworzyw sztucznych)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
9025	Hydrometry oraz podobne przyrządy pływające; termometry, pirometry, barometry, higrometry, psychrometry, zapisujące lub nie, oraz dowolna kombinacja tych przyrządów	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
9026	Przyrządy i aparatura do pomiaru lub kontroli przepływu, poziomu, ciśnienia lub innych parametrów cieczy lub gazów (na przykład przepływomierze, poziomowskazy, manometry, ciśnieniomierze, liczniki energii cieplnej) z wyłączeniem przyrządów i aparatury, objętych pozycją 9014, 9015, 9028 lub 9032	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
9027	Przyrządy i aparatura do analizy fizycznej lub chemicznej (na przykład polarymetry, refraktometry, spektrometry, aparatura do analizy gazu lub dymu); przyrządy i aparatura do pomiaru lub kontroli lepkości, porowatości, rozszerzalności, napięcia powierzchniowego lub podobne; przyrządy i aparatura do mierzenia lub kontroli ilości ciepła, światła lub dźwięku (włącznie ze światłomierzami); mikrotomy	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
9028	Gazomierze, liczniki do cieczy lub energii elektrycznej, do pomiaru zużycia lub produkcji, włącznie z licznikami wzorcowymi do nich:		
	— Części i akcesoria	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
9029	Obrotomierze, liczniki produkcji, taksometry, drogomierze (liczniki kilometrów), krokomierze i podobne; szybkościomierze i tachometry, inne niż te objęte pozycją 9014 lub 9015; stroboskopy	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
9030	Oscyloskopy, analizatory widma oraz inne przyrządy i aparatura do pomiaru lub kontroli wielkości elektrycznych, z wyłączeniem mierników objętych pozycją 9028; przyrządy i aparatura do pomiaru lub wykrywania promieniowania alfa, beta, gamma, rentgena, promieni kosmicznych lub innych promieni jonizujących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach niepochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
9031	Przyrządy, urządzenia i maszyny kontrolne lub pomiarowe, niewymienione ani niewłączone gdzie indziej w niniejszym dziale; projekторы profilowe	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
9032	Przyrządy i aparatura, do automatycznej regulacji lub kontroli	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
9033	Części i akcesoria (niewymienione ani niewłączone gdzie indziej w niniejszym dziale) do maszyn, urządzeń, przyrządów lub aparatury, objętych działem 90	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
ex Dział 91	Zegary i zegarki oraz ich części; z wyjątkiem:	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
9105	Pozostałe zegary	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów niepochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
9109	Mechanizmy zegarowe, kompletne i zmontowane	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — wartość wszystkich użytych materiałów niepochodzących nie przekracza wartości użytych materiałów pochodzących	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
9110	Kompletne mechanizmy zegarkowe lub zegarowe, niezmontowane lub częściowo zmontowane (zestawy mechanizmów); niekompletne mechanizmy zegarkowe lub zegarowe, zmontowane; wstępnie zmontowane mechanizmy zegarowe lub zegarkowe	Wytwarzanie, w którym: — wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu, oraz — w ramach powyższego limitu wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 9114 nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
9111	Koperty zegarków i ich części	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
9112	Obudowy zegarów oraz obudowy podobnego typu do pozostałych towarów objętych niniejszym działem, oraz ich części	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu
9113	Paski, opaski i bransoletki, do zegarków, oraz ich części:		
	— Z metali nieszlachetnych, nawet połączonych lub posrebrzanych lub platerowanych metalem szlachetnym	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
	— Pozostałe	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
Dział 92	Instrumenty muzyczne; części i akcesoria do takich artykułów	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu	
Dział 93	Broń i amunicja, ich części i akcesoria	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex Dział 94	Meble; pościel, materace, stelaże pod materace, poduszki i podobne artykuły wypychane; lampy i oprawy oświetleniowe, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; reklamy świetlne, podświetlane tablice i znaki informacyjne i podobne; budynki prefabrykowane; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
ex 9401 oraz ex 9403	Meble z metali nieszlachetnych, zawierające niewypychane tkaniny bawełniane o masie 300 g/m ² lub mniejszej	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu lub Wytwarzanie z tkanin bawełnianych w postaci już gotowej do użycia z materiałów objętych pozycją 9401 lub 9403, pod warunkiem że:	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny ex-works produktu
		— wartość tkaniny nie przekracza 25 % ceny ex-works produktu, oraz — wszystkie pozostałe użyte materiały są pochodzące i klasyfikowane w pozycji innej niż 9401 lub 9403	

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia
(1)	(2)	(3) lub (4)
9405	Lampy i oprawy oświetleniowe, włączając reflektory poszukiwawcze i punktowe, oraz ich części, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; reklamy świetlne, podświetlane tablice i znaki informacyjne i podobne, ze źródłem światła zamontowanym na stałe, oraz ich części, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
9406	Budynki prefabrykowane	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
ex Dział 95	Zabawki, gry i artykuły sportowe; ich części i akcesoria; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex 9503	Pozostałe zabawki; modele redukcyjne (w skali) i podobne modele rekreacyjne, z napędem lub bez; układanki dowolnego rodzaju	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
ex 9506	Kije golfowe i ich części	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć wstępnie ukształtowanych klocków do wyrobu główek kijów golfowych
ex Dział 96	Produkty przemysłowe różne; z wyjątkiem:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu
ex 9601 oraz ex 9602	Wyroby z materiałów do rzeźbienia pochodzenia zwierzęcego, roślinnego lub mineralnego	Wytwarzanie z „obrobionych” materiałów do rzeźbienia, objętych tą samą pozycją co produkt
ex 9603	Miotły, szczotki i pędzle (z wyjątkiem mioteł i podobnych wyrobów i szczotek wykonanych z włosia kuny leśnej lub wiewiórki), ręcznie sterowane mechaniczne zamiatarki podłóg, bezsilnikowe; poduszki i wałki do malowania, gumowe wycieraczki do szyb i mopy	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu
9605	Zestawy podróżne do higieny osobistej, szycia oraz czyszczenia ubrań lub obuwia	Każda pozycja w zestawie musi spełniać wymagania reguły, jaka dotyczyłaby jej, gdyby nie była w zestawie. Można jednakże zastosować artykuły nie pochodzące, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 15 % ceny ex-works zestawu

Pozycja HS	Opis produktu	Procesy obróbki lub przetworzenia, których przeprowadzenie na materiałach nie pochodzących nadaje im status pochodzenia	
(1)	(2)	(3) lub (4)	
9606	Guziki, zatrzaski, zatrzaski guzikowe, formy do guzików i pozostałe części tych artykułów; półprodukty guzików	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
9608	Pióra kulkowe i długopisy; pisaki i pióra z końcówkami filcowymi lub innymi końcówkami porowatymi; pióra wieczne, stylografy oraz pozostałe pióra; rapidografy; ołówki automatyczne; obsadki do piór, obsadki do ołówków lub podobne; części (włączając skuwki i klipsy) powyższych artykułów, inne niż te objęte pozycją 9609	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu. Można jednakże użyć stalówek i ich ostrzy objętych tą samą pozycją, co produkt	
9612	Taśmy do maszyn do pisania i podobne taśmy, nasyczone tuszem lub przygotowane inaczej do otrzymywania odbitek, nawet na szpulkach lub w kasetach; poduszki do tuszu, nawet nasyczone tuszem, w pudełkach lub bez	Wytwarzanie: — z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, oraz — w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny ex-works produktu	
ex 9613	Zapalniczki z zapalnikiem piezoelektrycznym	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 9613 nie przekracza 30 % ceny ex-works produktu	
ex 9614	Fajki do tytoniu i cybuchy	Wytwarzanie ze wstępnie ukształtowanych klocków	
Dział 97	Dziewła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie i antyki	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu	

(1) Warunki specjalne odnoszące się do „procesów specyficznych”, zob. uwagi wstępne 7.1 i 7.3.

(2) Warunki specjalne odnoszące się do „procesów specyficznych”, zob. uwaga wstępna 7.2.

(3) Uwaga 3 do działu 32 wskazuje, że są to preparaty w rodzaju stosowanych do barwienia dowolnych materiałów lub stosowanych jako elementy składowe w produkcji preparatów barwiących, jeżeli nie zostały sklasyfikowane pod inną pozycją w dziale 32.

(4) Pod określeniem „grupa” rozumie się dowolną część pozycji oddzieloną od pozostałej części środkami.

(5) W przypadku produktów złożonych z materiałów sklasyfikowanych w ramach pozycji 3901 do 3906, z jednej strony, i w ramach pozycji 3907 do 3911, z drugiej, ograniczenie to odnosi się wyłącznie do tej grupy materiałów, która dominuje wagowo.

(6) Następujące folie są uważane za folie o wysokiej przezroczystości: jeśli ściemnienie optyczne mierzone zgodnie z ASTM-D 1003-16 miernikiem Gardnera (tzn. miernik Hazefactor) jest mniejsze niż 2 %.

(7) Specjalne warunki dotyczące produktów wykonanych z wielu materiałów tekstylnych, zob. uwaga wstępna 5.

(8) Wykorzystanie tego materiału jest ograniczone do tkanin w rodzaju stosowanych w maszynach papierniczych.

(9) Zob. uwaga wstępna 6.

(10) W przypadku produktów z dzianin, nieelastycznych ani niegumowanych, wytwarzanych przez zszycie lub złożenie fragmentów dzianin (przycinanych lub dzianych w określonym kształcie), zob. uwaga wstępna 6.

(11) SEMI — Semiconductor Equipment and Materials Institute Incorporated — Instytut Sprzętu i Materiałów z Półprzewodników

(12) Niniejszą regulę stosuje się do dnia 31 grudnia 2005 r.

ZAŁĄCZNIK III DO PROTOKOŁU II

WZORY ŚWIADECTWA PRZEWOZOWEGO EUR1 I WNIOSKU O WYDANIE ŚWIADECTWA PRZEWOZOWEGO EUR1

Instrukcje dotyczące druku

1. Wymiary formularza wynoszą 210 × 297 mm; dopuszcza się tolerancję do minus 5 mm lub plus 8 mm na długość. Należy stosować papier koloru białego, zwymiarowany do pisania, niezawierający masy drzewnej mechanicznej, i o gramaturze nie mniejszej niż 25 g/m². W tle drukowany jest wzór giloszowany, pozwalający na wzrokowe wykrycie każdego fałszerstwa dokonanego przy użyciu środków mechanicznych bądź chemicznych.
2. Właściwe organy Stron mogą zastrzec sobie prawo do samodzielnego druku formularzy lub zlecić druk upoważnionym drukarniom. W drugim przypadku każdy z formularzy zawiera odesłanie do takiego upoważnienia. Każdy formularz zawiera nazwę i adres drukarni lub znak, umożliwiającą identyfikację drukarni. Formularz opatrzony jest numerem seryjnym, nadrukowanym lub nie, za pomocą którego może on być zidentyfikowany.

ŚWIADECTWO PRZEWOZOWE

1. Eksporter (nazwa, dokładny adres, państwo)	EUR 1 Nr A 000.000	
	Przed wypełnieniem niniejszego formularza należy zapoznać się z uwagami zamieszczonymi na odwrocie.	
3. Odbiorca (nazwa, dokładny adres, państwo) (nieobowiązkowo)	2. Świadczenie używane w preferencyjnych relacjach handlowych między ..... oraz ..... (Wstawić odpowiednie państwa, grupy państw lub terytoriów)	
	4. Państwo, grupa państw lub terytorium, z których produkty są uważane za pochodzące	5. Państwo, grupa państw lub terytorium przeznaczenia
6. Szczegóły dotyczące transportu (nieobowiązkowo)	7. Uwagi	
8. Numer pozycji; Znaki i numery; Liczba i rodzaj opakowań ⁽¹⁾ ; Opis towarów	9. Masa brutto (w kg) lub inna jednostka miary (litry, m ³ itp.)	10. Faktury (nieobowiązkowo)
11. POTWIERDZENIE URZĘDU CELNEGO <i>Deklaracja potwierdzona</i> Dokument wywozowy ⁽²⁾ Formularz ..... Nr ..... z ..... Urząd celny ..... Wystawiające państwo lub terytorium .... <i>(Miejscowość i data)</i> ..... <i>(Podpis)</i>	 Pieczęć	12. OŚWIADCZENIE EKSPORTERA Ja, niżej podpisany, oświadczam, że towary opisane powyżej spełniają warunki wymagane do wydania niniejszego świadectwa ..... <i>(Miejscowość i data)</i> ..... <i>(Podpis)</i>
⁽¹⁾ Jeśli towary nie są zapakowane, wskazać odpowiednio liczbę artykułów lub wpisać „luzem”. ⁽²⁾ Wypełnić tylko jeśli wymagają tego przepisy państwa lub terytorium wywozu.		

<p>13. WNIOSEK O WERYFIKACJĘ, skierowany do</p>	<p>14. WYNIK WERYFIKACJI</p>
<p>Weryfikacja autentyczności i poprawności niniejszego świadectwa jest wymagana</p> <p>..... (Miejscowość i data)</p> <p>..... (Podpis)</p> <p style="text-align: center;">Pieczeń</p>	<p>Przeprowadzona weryfikacja wykazała, że niniejsze świadectwo ⁽¹⁾</p> <p>☐ zostało wydane przez wskazany urząd celny oraz że informacje znajdujące się w nim są właściwe</p> <p>☐ nie spełnia wymogów autentyczności i poprawności (patrz załączone uwagi).</p> <p>..... (Miejscowość i data)</p> <p>..... (Podpis)</p> <p style="text-align: center;">Pieczeń</p> <p>⁽¹⁾ Wstawić znak „X” w odpowiednim polu.</p>

UWAGI

- Świadectwo nie może zawierać wymazań ani wyrazów wpisanych nad innymi wyrazami. Wszelkie zmiany muszą być dokonane poprzez skreślenie niewłaściwych elementów oraz przez dodanie koniecznych poprawek. Każda taka zmiana musi być zaparafowana przez osobę wypełniającą świadectwo i potwierdzona przez organy celne państwa lub terytorium wystawienia.
- Między pozycjami wpisanymi do świadectwa nie może być odstępów i każda pozycja musi być poprzedzona numerem. Bezpośrednio pod ostatnim wpisem należy umieścić poziomą linię. Każda niewypełniona przestrzeń musi zostać przekreślona w taki sposób, aby uniemożliwić wszelkie uzupełnienia.
- Towary opisuje się zgodnie z praktykami handlowymi i wystarczająco szczegółowo, aby umożliwić ich identyfikację.

WNIOSEK O WYDANIE ŚWIADECTWA PRZEWOZOWEGO

1. Eksporter (nazwa, dokładny adres, państwo)	EUR 1 Nr A 000.000		
	Przed wypełnieniem niniejszego formularza należy zapoznać się z uwagami zamieszczonymi na odwrocie.		
3. Odbiorca (nazwa, dokładny adres, państwo) (nieobowiązkowo)	2. Wniosek o wystawienie świadectwa na potrzeby handlu preferencyjnego między ..... oraz ..... (wstawić odpowiednie państwa, grupy państw lub terytoriów)		
	4. Państwo, grupa państw lub terytorium, z których produkty są uważane za pochodzące	5. Państwo, grupa państw lub terytorium przeznaczenia	
6. Szczegóły dotyczące transportu (nieobowiązkowo)	7. Uwagi		
8. Numer pozycji; Znaki i numery; Liczba i rodzaj opakowań ⁽¹⁾ ; Opis towarów	9. Masa brutto (w kg) lub inna jednostka miary (litry, m ³ itp.)	10. Faktury (nieobowiązkowo)	
⁽¹⁾ Jeśli towary nie są zapakowane, wskazać odpowiednio liczbę artykułów lub wpisać „luzem”.			

OŚWIADCZENIE EKSPORTERA

Ja, niżej podpisany, eksporter towarów wymienionych na odwrocie,

OŚWIADCZAM, że towary te spełniają warunki wymagane do wystawienia załączonego świadectwa;

WYSZCZEGÓLNIAM poniżej okoliczności, dzięki którym towary spełniają powyższe warunki:

.....
.....
.....
.....

PRZEDSTAWIAM następujące dokumenty potwierdzające ⁽¹⁾:

.....
.....
.....
.....

ZOBOWIĄZUJĘ SIĘ do przedłożenia na żądanie właściwych organów każdego dokumentu potwierdzającego, jakiego te organy zażądają w celu wystawienia załączonego świadectwa, i zobowiązuję się, jeśli to będzie konieczne, do wyrażenia zgody na przeprowadzenie przez te organy każdej kontroli mojej księgowości i procesów wytwarzania wymienionych towarów;

WNIOSKUJĘ o wydanie załączonego świadectwa na przedmiotowe towary.

(Miejscowość i data)

.....

(Podpis)

.....

⁽¹⁾ Na przykład: dokumenty importowe, świadectwa przewozowe, faktury, oświadczenia producenta itp., dotyczące produktów użytych do wytworzenia towarów lub do towarów będących przedmiotem powrotnego wywozu w tym samym stanie.

ZAŁĄCZNIK IV DO PROTOKOŁU II

TEKST DEKLARACJI POCHODZENIA

Deklaracja pochodzenia, której tekst podano poniżej, musi być sporządzona zgodnie z przypisami. Nie jest jednak konieczne zamieszczanie tych przypisów.

Wersja w języku bułgarskim

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение № ... ⁽¹⁾) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ... преференциален произход ⁽²⁾.

Wersja w języku hiszpańskim

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera nº ... ⁽¹⁾) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ... ⁽²⁾.

Wersja w języku czeskim

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení ... ⁽¹⁾) prohlašuje, že kromě zřetelně označených mají tyto výrobky preferenční původ v ... ⁽²⁾.

Wersja w języku duńskim

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ... ⁽¹⁾), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... ⁽²⁾.

Wersja w języku niemieckim

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr. ... ⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anderes angegeben, präferenzbegünstigte ... ⁽²⁾ Ursprungswaren sind.

Wersja w języku estońskim

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolli kinnitus nr. ... ⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on ... ⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Wersja w języku greckim

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ'αριθ. ... ⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ... ⁽²⁾.

Wersja w języku francuskim

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° ... ⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... ⁽²⁾.

Wersja w języku chorwackim

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ... ⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi ... ⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla.

Wersja w języku włoskim

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ... ⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ... ⁽²⁾.

Wersja w języku łotewskim

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr. ... (1)), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme ... (2).

Wersja w języku litewskim

Šiame dokumente išvardytų produktų eksportuotojas (muitinės liudijimo Nr. ... (1)) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ... (2) preferencinės kilmės produktai.

Wersja w języku węgierskim

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ... (1)) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában az áruk preferenciális ... (2) származásúak.

Wersja w języku maltańskim

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana nru. ... (1)) jiddikjara li, hlief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali ... (2).

Wersja w języku niderlandzkim

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ... (1)), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn (2).

Wersja w języku polskim

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr ... (1)) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ... (2) preferencyjne pochodzenie.

Wersja w języku portugalskim

O abaixo-assinado, exportador dos produtos abrangidos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º ... (1)), declara que, salvo indicação expressa em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... (2).

Wersja w języku rumuńskim

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestei document (autorizația vamală nr. ... (1)) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... (2).

Wersja w języku słoweńskim

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št ... (1)) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ... (2) poreklo.

Wersja w języku słowackim

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia ... (1)) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ... (2).

Wersja w języku fińskim

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o ... (1)) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita (2).

Wersja w języku szwedzkim

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr. ... ⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung ⁽²⁾.

Wersja w języku angielskim

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ... ⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... ⁽²⁾ preferential origin.

Wersja Republiki Mołdawii

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală nr. ... ⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... ⁽²⁾.

..... ⁽³⁾

(Miejscowość i data)

..... ⁽⁴⁾

(Podpis eksportera; ponadto należy podać
czytelnie nazwisko osoby podpisującej dekla-
rację)

⁽¹⁾ Jeżeli deklaracja pochodzenia jest sporządzona przez upoważnionego eksportera, w tym miejscu należy wpisać numer jego upoważnienia. Jeżeli deklaracja pochodzenia nie jest sporządzona przez upoważnionego eksportera, należy pominąć wyrazy w nawiasach lub zostawić puste miejsce.

⁽²⁾ Należy podać pochodzenie produktów. W przypadku, gdy deklaracja pochodzenia odnosi się w całości lub w części do produktów pochodzących z Ceuty i Melilli, eksporter musi wyraźnie wskazać to w dokumencie, na którym sporządzana jest deklaracja, poprzez wstawienie symbolu „CM”.

⁽³⁾ Wpisy te mogą zostać pominięte jeżeli informacja zawarta jest w samym dokumencie.

⁽⁴⁾ W przypadkach gdy podpis eksportera nie jest wymagany, zwolnienie z obowiązku złożenia podpisu oznacza również zwolnienie z obowiązku podania nazwiska podpisującego.

WSPÓLNA DEKLARACJA**DOTYCZĄCA KSIĘSTWA ANDORY**

1. Produkty pochodzące z Księstwa Andory objęte działami 25-97 Systemu Zharmonizowanego są uznawane przez Republikę Mołdawii za pochodzące z Unii Europejskiej w rozumieniu niniejszego Układu.
2. Protokół II dotyczący definicji pojęcia „produktów pochodzących” i metod współpracy administracyjnej stosuje się z uwzględnieniem niezbędnych zmian dla celów określenia statusu pochodzenia produktów, o których mowa w ust. 1.

WSPÓLNA DEKLARACJA**DOTYCZĄCA REPUBLIKI SAN MARINO**

1. Produkty pochodzące z Republiki San Marino są uznawane przez Republikę Mołdawii za pochodzące z Unii Europejskiej w rozumieniu niniejszego Układu.
2. Protokół II dotyczący definicji pojęcia „produktów pochodzących” i metod współpracy administracyjnej stosuje się z uwzględnieniem niezbędnych zmian dla celów określenia statusu pochodzenia produktów, o których mowa w ust. 1.

WSPÓLNA DEKLARACJA**DOTYCZĄCA KOREKTY REGUŁ POCHODZENIA ZAWARTYCH W PROTOKOLE II DOTYCZĄCYM DEFINICJI POJĘCIA „PRODUKTY POCHODZĄCE” ORAZ METOD WSPÓŁPRACY ADMINISTRACYJNEJ**

1. Strony zgadzają się na dokonanie przeglądu reguł pochodzenia zawartych w protokole II dotyczącym definicji pojęcia „produktów pochodzących” i metod współpracy administracyjnej i omawiają niezbędne zmiany na wniosek jednej ze Stron. Podczas takich rozmów Strony uwzględniają rozwój technologii, procesy produkcyjne, wahania cen i wszelkie inne czynniki, które mogą uzasadniać zmiany reguł.
2. Załącznik II do protokołu II dotyczącego definicji pojęcia „produktów pochodzących” i metod współpracy administracyjnej zostanie dostosowany zgodnie z okresowymi zmianami w Systemie Zharmonizowanym.

PROTOKÓŁ III**DOTYCZĄCY WZAJEMNEJ POMOCY ADMINISTRACYJNEJ W SPRAWACH CELNYCH****Artykuł 1****Definicje**

Do celów niniejszego protokołu:

- a) „prawodawstwo celne” oznacza wszelkie przepisy ustawowe i wykonawcze mające zastosowanie na terytoriach Stron, regulujące przywóz, wywóz i tranzyt towarów oraz poddawanie ich jakimkolwiek innym systemom lub procedurom celnym, łącznie ze środkami ich zakazu, ograniczenia i kontroli;
- b) „organ występujący z wnioskiem” oznacza właściwy organ administracyjny, wyznaczony w tym celu przez Strony, który występuje z wnioskiem o pomoc na podstawie niniejszego protokołu;
- c) „organ, do którego kierowany jest wniosek”, oznacza właściwy organ administracyjny, wyznaczony w tym celu przez Stronę, który otrzymuje wniosek o pomoc na podstawie niniejszego protokołu;
- d) „dane osobowe” oznaczają wszystkie informacje dotyczące osoby zidentyfikowanej lub dającej się zidentyfikować;
- e) „działanie naruszające prawodawstwo celne” oznacza wszelkie naruszenie lub próbę naruszenia prawodawstwa celnego.

Artykuł 2**Zakres**

1. Strony pomagają sobie nawzajem w zakresie swoich uprawnień, w sposób i na warunkach określonych w niniejszym protokole, aby zapewnić prawidłowe stosowanie ich prawodawstwa celnego, w szczególności poprzez zapobieganie, wykrywanie i zwalczanie działań odbywających się z naruszeniem tego prawodawstwa.
2. Pomoc w sprawach celnych, przewidziana w niniejszym protokole, stosuje się do wszelkich organów administracyjnych Stron, które są właściwe pod względem stosowania niniejszego protokołu. Pozostaje to bez uszczerbku dla przepisów regulujących wzajemną pomoc w sprawach karnych. Nie obejmuje także wymiany informacji uzyskanych przy wykonywaniu uprawnień na wniosek organu sądowego, chyba że organ ten zezwolił na przekazanie tych informacji.
3. Niniejszy protokół nie obejmuje pomocy w zakresie odzyskiwania cel, podatków lub grzywien.

Artykuł 3**Pomoc na wniosek**

1. Na wniosek organu występującego z wnioskiem organ, do którego kierowany jest wniosek, dostarcza organowi występującemu z wnioskiem wszystkich stosownych informacji umożliwiających mu właściwe stosowanie prawodawstwa celnego, włącznie z informacjami dotyczącymi ujawnionych lub planowanych działań, które stanowią lub mogłyby stanowić naruszenie prawodawstwa celnego.
2. Na wniosek organu występującego z wnioskiem organ, do którego kierowany jest wniosek, udziela temu pierwszemu organowi następujących informacji:
  - a) czy towary wywiezione z terytorium jednej ze Stron zostały właściwie przywiezione na terytorium drugiej Strony, określając, w stosownych przypadkach, procedurę celną zastosowaną wobec towarów;
  - b) czy towary przywiezione na terytorium jednej z Stron zostały właściwie wywiezione z terytorium drugiej Strony, określając, w razie potrzeby, procedurę celną zastosowaną wobec towarów.
3. Na wniosek organu występującego z wnioskiem, organ, do którego kierowany jest wniosek, podejmuje w ramach obowiązujących go przepisów ustawowych i wykonawczych działania niezbędne do zapewnienia specjalnego nadzoru dotyczącego:
  - a) osób fizycznych lub prawnych, wobec których istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że uczestniczą lub uczestniczyły w działaniach naruszających prawodawstwo celne;
  - b) miejsc, w których są lub mogą być gromadzone zapasy towarów w taki sposób, że istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że towary te są lub mają być wykorzystywane do działań naruszających prawodawstwo celne;

- c) towarów, które są lub mogą być transportowane w taki sposób, że istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że towary te są lub mają być wykorzystywane do działań naruszających prawodawstwo celne;
- d) środków transportu, które są lub mogą być wykorzystywane w taki sposób, że istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że są lub mają być wykorzystywane do działań naruszających prawodawstwo celne.

Artykuł 4

Pomoc z własnej inicjatywy

Strony pomagają sobie wzajemnie, z własnej inicjatywy i zgodnie ze stosowanymi przez nie przepisami ustawowymi lub wykonawczymi, jeżeli uznają to za niezbędne w celu prawidłowego stosowania prawodawstwa celnego, w szczególności poprzez dostarczanie informacji odnoszących się do:

- a) działań, które są sprzeczne lub wydają się sprzeczne z prawodawstwem celnym i które mogą zainteresować drugą Stronę;
- b) nowych środków lub metod wykorzystywanych do prowadzenia działań naruszających prawodawstwo celne;
- c) towarów, o których wiadomo, że są przedmiotem działań naruszających prawodawstwo celne;
- d) osób fizycznych lub prawnych, wobec których istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że uczestniczą lub uczestniczyły w działaniach naruszających prawodawstwo celne;
- e) środków transportu, wobec których istnieje uzasadnione podejrzenie że były, są lub mogą być wykorzystane w działaniach naruszających prawodawstwo celne.

Artykuł 5

Przekazywanie i powiadamianie

1. Na wniosek organu występującego z wnioskiem organ, do którego kierowany jest wniosek, podejmuje w ramach obowiązujących go przepisów ustawowych i wykonawczych wszystkie środki niezbędne do przekazania każdego dokumentu lub powiadomienia o wszelkich decyzjach, pochodzących od organu wnioskującego i wchodzących w zakres stosowania niniejszego protokołu, adresatowi zamieszkującemu lub mającemu swoją siedzibę na terytorium organu, do którego kierowany jest wniosek.
2. Wniosek o doręczenie dokumentów lub powiadomienie o decyzji składa się w formie pisemnej w języku urzędowym organu, do którego kierowany jest wniosek, lub w języku dopuszczonym przez ten organ.

Artykuł 6

Forma i treść wniosków o pomoc

1. Wnioski przedstawiane na podstawie niniejszego protokołu sporządza się w formie pisemnej. Do wniosków dołącza się dokumenty niezbędne do zapewnienia zgodności z wnioskiem. W sytuacjach pilnych dopuszcza się przyjęcie ustnego wniosku, ale musi on zostać niezwłocznie potwierdzony w formie pisemnej.
2. Wnioski składane zgodnie z ust. 1 muszą zawierać następujące informacje:
  - a) organ występujący z wnioskiem;
  - b) środek, którego dotyczy wniosek;
  - c) przedmiot i powód wystąpienia z wnioskiem;
  - d) przepisy ustawowe lub wykonawcze oraz pozostałe aspekty prawne;
  - e) możliwie dokładne i pełne informacje na temat osób fizycznych lub prawnych będących obiektem dochodzeń;
  - f) streszczenie istotnych faktów oraz już przeprowadzonych dochodzeń.

3. Wnioski przedkłada się w języku urzędowym organu, do którego kierowany jest wniosek, lub w języku dopuszczonym przez ten organ. Wymóg ten nie ma zastosowania do dokumentów towarzyszących wnioskowi, określonych w ust. 1.

4. Jeżeli wniosek nie spełnia wymogów formalnych określonych w niniejszym artykule, można zażądać jego poprawienia lub uzupełnienia, a w międzyczasie mogą zostać podjęte środki zapobiegawcze.

Artykuł 7

Realizacja wniosków

1. W celu zrealizowania wniosku o przyznanie pomocy, organ, do którego kierowany jest wniosek, podejmuje działania w granicach swoich uprawnień i dostępnych zasobów — tak jakby działał z własnej inicjatywy lub na wniosek innych organów tej samej Strony — dostarczając informacje posiadane już przez organ, do którego kierowany jest wniosek, prowadząc odpowiednie dochodzenie wyjaśniające lub inicjując jego przeprowadzenie. Niniejsze postanowienie stosuje się także do wszelkich innych organów, którym wniosek został przekazany przez organ, do którego kierowany jest wniosek, jeżeli organ ten nie może działać samodzielnie.

2. Wnioski o pomoc są rozpatrywane niezwłocznie zgodnie z przepisami prawnymi lub regulacyjnymi Strony, do której zostały skierowane.

3. Należycie upoważnieni urzędnicy Strony mogą, za zgodą drugiej zainteresowanej Strony i z zastrzeżeniem określonych przez nią warunków, przebywać w biurach organów, do których kierowany jest wniosek, lub wszelkich innych organów, których to dotyczy zgodnie z ust. 1, celem uzyskania informacji o działaniach stanowiących lub mogących stanowić naruszenie prawodawstwa celnego, których to informacji organ występujący z wnioskiem potrzebuje do celów niniejszego protokołu.

4. Należycie upoważnieni urzędnicy Strony mogą, za zgodą drugiej Strony i z zastrzeżeniem określonych przez nią warunków, być obecni przy dochodzeniach prowadzonych na terytorium drugiej Strony.

Artykuł 8

Forma przekazywania informacji

1. Organ, do którego kierowany jest wniosek, przekazuje organowi występującemu z wnioskiem, w formie pisemnej, wyniki dochodzeń wraz ze wszystkimi odnośnymi dokumentami, uwierzytelnionymi odpisami lub innymi elementami.

2. Informacje te mogą przyjąć formę elektroniczną.

3. Oryginały dokumentów przekazuje się tylko na wniosek jednej ze Stron, w przypadku gdy uwierzytelnione odpisy okażą się niewystarczające. Oryginały te zwraca się w możliwie najkrótszym czasie.

Artykuł 9

Wyjątki od obowiązku udzielenia pomocy

1. Można odmówić udzielenia pomocy lub uzależnić jej udzielenie od spełnienia określonych warunków lub wymogów, w przypadkach gdy Strona uzna, że udzielenie pomocy zgodnie z niniejszym protokołem:

- a) może grozić naruszeniem suwerenności Republiki Mołdawii lub państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek o udzielenie pomocy zgodnie z niniejszym protokołem;
- b) może grozić naruszeniem porządku publicznego, bezpieczeństwa lub innych podstawowych interesów, w szczególności w przypadkach, o których mowa w art. 10 ust. 2 niniejszego protokołu; lub
- c) naruszałoby tajemnice przemysłowe, handlowe bądź zawodowe.

2. Organ, do którego kierowany jest wniosek, może odroczyć udzielenie pomocy, jeżeli kolidowałoby to z trwającym dochodzeniem, śledztwem lub postępowaniem. W takim przypadku organ, do którego kierowany jest wniosek, konsultuje się z organem występującym z wnioskiem, aby ustalić, czy pomocy można udzielić z zastrzeżeniem warunków wymaganych przez organ, do którego kierowany jest wniosek.

3. W przypadku gdy organ występujący z wnioskiem zwraca się o pomoc, której sam nie byłby w stanie udzielić, gdyby został o to poproszony, powinien zwrócić uwagę na ten fakt w swoim wniosku. Decyzja co do sposobu rozpatrzenia takiego wniosku należy następnie do organu, do którego kierowany jest wniosek.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, decyzja organu, do którego kierowany jest wniosek, oraz jej uzasadnienie muszą być niezwłocznie podane do wiadomości organu występującego z wnioskiem.

Artykuł 10

Wymiana informacji i poufność

1. Każda informacja przekazywana zgodnie z niniejszym protokołem, niezależnie od formy, ma charakter poufny lub zastrzeżony, w zależności od zasad mających zastosowanie w przypadku każdej ze Stron. Jest ona objęta obowiązkiem zachowania tajemnicy urzędowej i korzysta z ochrony, jaką objęte są podobne informacje na podstawie odpowiednich przepisów Strony, która je otrzymała, oraz odpowiednich przepisów mających zastosowanie do instytucji unijnych.

2. Dane osobowe mogą być przedmiotem wymiany tylko w przypadku, gdy Strona mająca je otrzymać zobowiąże się do zapewnienia ochrony tych danych w sposób, który zostanie uznany za odpowiedni przez Stronę mającą przekazać informacje.

3. Wykorzystanie informacji uzyskanych na mocy niniejszego protokołu w postępowaniu administracyjnym lub sądowym dotyczącym działań z naruszeniem prawodawstwa celnego uznaje się za służące realizacji postanowień niniejszego protokołu. Dlatego Strony mogą, w swoich aktach dowodowych, sprawozdaniach i zeznaniach, jak również w postępowaniach sądowych i zarzutach podnoszonych przed sądami, wykorzystać jako dowód informacje, które uzyskały, i dokumenty, z którymi zapoznały się zgodnie z postanowieniami niniejszego protokołu. Właściwy organ, który dostarczył te informacje lub udostępnił dokumenty, jest powiadamiany o wykorzystaniu ich w ten sposób.

4. Informacje uzyskane na mocy niniejszego protokołu są wykorzystywane wyłącznie do celów niniejszego protokołu. W przypadku gdy jedna ze Stron chce wykorzystać te informacje do innych celów, musi wcześniej uzyskać na to pisemną zgodę organu, który je dostarczył. Wówczas takie wykorzystanie tych informacji odbywa się z zastrzeżeniem wszelkich ograniczeń ustanowionych przez ten organ.

Artykuł 11

Biegli i świadkowie

Urządник reprezentujący organ, do którego kierowany jest wniosek, może zostać upoważniony do stawienia się, w ramach przyznanego upoważnienia, jako biegły lub świadek w postępowaniu administracyjnym lub sądowym, dotyczącym spraw objętych niniejszym protokołem oraz może przedstawić potrzebne w tym postępowaniu przedmioty, dokumenty lub ich uwierzytelnione odpisy. Wniosek skierowany do urzędnika składa organ występujący z wnioskiem i musi on wskazywać wyraźnie, przed jakim organem administracyjnym lub sądowym będzie musiał stawić się urzędnik, w jakiej sprawie oraz z jakiego tytułu lub kwalifikacji prawnej.

Artykuł 12

Wydatki związane z udzieleniem pomocy

Strony zrzekają się wszystkich wzajemnych roszczeń dotyczących zwrotu wydatków poniesionych w związku z wykonaniem niniejszego protokołu, z wyjątkiem — w stosowanych przypadkach — wydatków poniesionych na rzecz biegłych i świadków oraz tłumaczy ustnych i pisemnych niebędących pracownikami administracji publicznej.

Artykuł 13

Wykonanie

1. Wykonanie niniejszego protokołu powierza się z jednej strony organom celnym Republiki Mołdawii, a z drugiej strony odpowiednio właściwym służbom Komisji Europejskiej i organom celnym państw członkowskich. Decydują one w sprawach związanych ze wszystkimi środkami praktycznymi i uzgodnieniami niezbędnymi do stosowania niniejszego protokołu, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów, zwłaszcza w dziedzinie ochrony danych.

2. Strony konsultują się wzajemnie, a następnie na bieżąco przekazują sobie informacje na temat szczegółowych przepisów wykonawczych przyjętych zgodnie z postanowieniami niniejszego protokołu.

Artykuł 14**Inne umowy**

1. Uwzględniając odpowiednie uprawnienia Unii i państw członkowskich, postanowienia niniejszego protokołu:
  - a) nie wpływają na zobowiązania Stron wynikające z jakiegokolwiek innej umowy lub konwencji międzynarodowej;
  - b) są uznawane za uzupełniające w stosunku do umów o wzajemnej pomocy, które zostały lub mogą zostać zawarte pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi a Republiką Mołdawii; oraz
  - c) nie mają wpływu na przepisy unijne regulujące przekazywanie między właściwymi służbami Komisji Europejskiej i organami celnymi państw członkowskich jakichkolwiek informacji otrzymanych na podstawie niniejszego protokołu, które mogłyby być przedmiotem zainteresowania Unii.
2. Niezależnie od postanowień ust. 1, postanowienia niniejszego protokołu mają pierwszeństwo przed postanowieniami jakiegokolwiek innej umowy dwustronnej w sprawie wzajemnej pomocy, która została lub może zostać zawarta między poszczególnymi państwami członkowskimi UE i Republiką Mołdawii w zakresie, w jakim postanowienia takiej umowy dwustronnej są sprzeczne z postanowieniami niniejszego protokołu.

Artykuł 15**Konsultacje**

W sprawach związanych ze stosowaniem niniejszego protokołu Strony konsultują się wzajemnie w celu rozstrzygnięcia sprawy w ramach Podkomitetu ds. Ceł ustanowionego na mocy art. 200 niniejszego Układu.

PROTOKÓŁ IV

DEFINICJE

Do celów niniejszego Układu:

- 1) „*Nieprawidłowość*” oznacza każde naruszenie przepisów prawa UE, niniejszego Układu lub wynikających z niego porozumień i umów, wynikające z działania podmiotu gospodarczego lub jego zaniechania, które ma lub mogłoby mieć skutek w postaci naruszenia budżetu ogólnego UE lub budżetów zarządzanych przez UE, poprzez zmniejszenie lub utratę dochodów z tytułu zasobów własnych gromadzonych bezpośrednio w imieniu UE, albo poprzez nieuzasadnioną pozycję wydatków.
- 2) „*Nadużycie finansowe*” oznacza
  - a) w odniesieniu do wydatków — jakiegokolwiek celowe działanie lub zaniechanie dotyczące:
    - wykorzystania lub przedłożenia nieprawdziwych, nieprawidłowych lub niekompletnych oświadczeń lub dokumentów, co powoduje sprzeniewierzenie lub bezprawne zatrzymanie środków finansowych budżetu ogólnego UE lub budżetów zarządzanych przez UE bądź w jej imieniu;
    - nieujawnienia informacji będącego naruszeniem konkretnego obowiązku, które ma taki sam skutek, jak opisany w tiret pierwszym;
    - niewłaściwego wykorzystania środków finansowych, o których mowa w tiret pierwszym, na cele inne niż te, na które środki finansowe te zostały pierwotnie przyznane;
  - b) w odniesieniu do dochodów — jakiegokolwiek celowe działanie lub zaniechanie dotyczące:
    - wykorzystania lub przedłożenia nieprawdziwych, nieprawidłowych lub niekompletnych oświadczeń lub dokumentów, co powoduje niezgodnie z prawem zmniejszenie środków budżetu ogólnego UE lub budżetów zarządzanych przez UE bądź w jej imieniu;
    - nieujawnienia informacji będącego naruszeniem konkretnego obowiązku, które ma taki sam skutek, jak opisany w tiret pierwszym;
    - niewłaściwego wykorzystania korzyści uzyskanej zgodnie z prawem, które ma taki sam skutek, jak opisany w tiret pierwszym;
- 3) „*Korupcja czynna*” oznacza umyślne działanie każdej osoby, która obiecuje lub daje — bezpośrednio lub poprzez pośrednika — urzędnikowi, z przeznaczeniem dla niego lub dla osoby trzeciej, korzyść jakiegokolwiek rodzaju w zamian za działanie lub odstąpienie od działania przez tego urzędnika zgodnie z jego obowiązkami lub w ramach pełnienia przez niego swoich obowiązków, co stanowi naruszenie jego urzędowych obowiązków w sposób, który szkodzi lub może szkodzić interesom finansowym UE.
- 4) „*Korupcja bierna*” oznacza umyślne działanie urzędnika, który — bezpośrednio lub poprzez pośrednika — prosi o korzyści jakiegokolwiek rodzaju, z przeznaczeniem dla niego lub dla osoby trzeciej, takie korzyści otrzymuje lub przyjmuje obietnicę takich korzyści w zamian za działanie lub odstąpienie od działania zgodnie z obowiązkami tego urzędnika lub w ramach pełnienia przez niego swoich obowiązków, co stanowi naruszenie jego urzędowych obowiązków w sposób, który szkodzi lub może szkodzić interesom finansowym UE.
- 5) „*Konflikt interesów*” oznacza każdą sytuację, która mogłaby podać w wątpliwość zdolność urzędników do działania w sposób bezstronny i obiektywny ze względów związanych z życiem rodzinnym, emocjonalnym, powiązaniem politycznymi lub narodowościowymi, interesami gospodarczymi lub jakimikolwiek innymi interesami wspólnymi również dla oferenta, wnioskodawcy lub beneficjenta, lub w sytuacji, w której może się tak w sposób uzasadniony wyrażać z punktu widzenia osoby trzeciej pochodzącej z zewnątrz.
- 6) „*Nienależnie wypłacone*” oznacza wypłacone z naruszeniem przepisów regulujących środki finansowe UE.
- 7) „*Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)*” jest oddziałem Komisji Europejskiej wyspecjalizowanym w zwalczaniu nadużyć finansowych. OLAF posiada niezależność operacyjną i jest odpowiedzialny za przeprowadzanie dochodzeń administracyjnych, których celem jest zwalczanie nadużyć finansowych, korupcji oraz wszelkiej innej nielegalnej działalności negatywnie wpływającej na interesy finansowe UE, zgodnie z decyzją Komisji 1999/352/WE, EWWS, Euratom z dnia 28 kwietnia 1999 r. ustanawiającą Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, rozporządzeniem (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami.

Protokół o sprostowaniu do Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony, podpisanego w Brukseli w dniu 27 czerwca 2014 r.

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 260 z dnia 30 sierpnia 2014 r.)

Niniejsze sprostowanie zostało sporządzone w drodze protokołu o sprostowaniu, podpisanego w Brukseli dnia 16 czerwca 2015 r., którego depozytariuszem jest Rada.

1. Strona 11, art. 14 ust. 2 lit. b):

zamiast: „b) [...] z postanowieniami Konwencji genewskiej o statusie uchodźcy z 1951 r. oraz załączonego do niej protokołu o statusie uchodźcy z 1967 r., ...”,

powinno być: „b) [...] z postanowieniami Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r. oraz załączonego do niej protokołu dotyczącego statusu uchodźców z 1967 r., ...”.

2. Strona 121, art. 365 ust. 4:

zamiast: „4. Strony rozważą również ratyfikację pozostałych, priorytetowych i innych konwencji, które MOP zaklasyfikowała jako aktualne. W tym kontekście Strony prowadzą regularną wymianę informacji na temat swojej sytuacji i postępów w zakresie procesu ratyfikacyjnego.”,

powinno być: „4. Strony rozważą również ratyfikację pozostałych, priorytetowych i innych konwencji, które MOP zaklasyfikowała jako aktualne. W tym kontekście Strony prowadzą regularną wymianę informacji na temat swojej sytuacji i postępów w zakresie ratyfikacji.”.

3. Strona 326, załącznik XXVII-A, pkt 1: Usługi biznesowe, Pozostałe usługi biznesowe:

zamiast: „PL: w odniesieniu do usług detektywistycznych licencja zawodowa może być przyznana osobie będącej obywatelem Polski lub obywatelowi innego państwa członkowskiego, państwa EOG lub Szwajcarii. W odniesieniu do usług ochroniarskich licencja zawodowa...”,

powinno być: „PL: w odniesieniu do usług detektywistycznych licencja zawodowa może być przyznana osobie będącej obywatelem Polski lub obywatelowi innego państwa członkowskiego, państwa EOG lub Szwajcarii. W odniesieniu do usług ochrony licencja zawodowa...”.

4. Strona 332, załącznik XXVII-A, pkt 14: Usługi w zakresie energii, akapit drugi:

zamiast: „UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do produkcji energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej i w odniesieniu do przetwarzania paliwa jądrowego.”,

powinno być: „UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do produkcji energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej i w odniesieniu do przetwarzania paliwa jądrowego.”.

5. Strona 334, załącznik XXVII-B, przypis 1:

zamiast: „(!) Obejmuje doradztwo prawne, reprezentację prawną, arbitraż oraz postępowania rozjemcze/mediacje, a także usługi w zakresie dokumentacji i świadectw prawnych. Świadczenie usług prawnych jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego, prawa UE i prawa obowiązującego na obszarze każdej jurysdykcji, gdzie usługodawca lub jego pracownicy mają kwalifikacje do wykonywania zawodu prawnika oraz, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogowi uzyskania licencji i procedurom stosowanym w państwach członkowskich. ...”.

powinno być: „(!) Obejmuje doradztwo prawne, reprezentację prawną, arbitraż oraz postępowania rozjemcze/mediacje, a także usługi w zakresie dokumentacji i świadectw prawnych. Świadczenie usług prawnych jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego, prawa UE i prawa obowiązującego na obszarze każdej jurysdykcji, gdzie usługodawca lub jego pracownicy mają kwalifikacje do wykonywania zawodu prawnika oraz, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogom oraz procedurom licencyjnym stosowanym w państwach członkowskich. ...”.

6. Strona 363, załącznik XXVII-C, przypis 1:

zamiast: „⁽¹⁾ Obejmuje doradztwo prawne, usługi w zakresie reprezentacji prawnej, usługi prawne w zakresie arbitrażu i postępowania rozjemczego/mediacji, a także usługi prawne w zakresie dokumentów oraz uwierzytelniania. Świadczenie usług prawnych jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego, prawa UE i prawa obowiązującego na obszarze każdej jurysdykcji, gdzie usługodawca lub jego pracownicy mają kwalifikacje do wykonywania zawodu prawnika oraz, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogowi uzyskania licencji i procedurom mającym zastosowanie w państwach członkowskich. ...”;

powinno być: „⁽¹⁾ Obejmuje doradztwo prawne, usługi w zakresie reprezentacji prawnej, usługi prawne w zakresie arbitrażu i postępowania rozjemczego/mediacji, a także usługi prawne w zakresie dokumentów oraz uwierzytelniania. Świadczenie usług prawnych jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego, prawa UE i prawa obowiązującego na obszarze każdej jurysdykcji, gdzie usługodawca lub jego pracownicy mają kwalifikacje do wykonywania zawodu prawnika oraz, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogom oraz procedurom licencyjnym stosowanym w państwach członkowskich. ...”.

7. Strona 717, załącznik II do Protokołu II, druga kolumna, kod 9030:

zamiast: „Oscyloskopy, analizatory widma oraz inne przyrządy i aparatura do pomiaru lub kontroli wielkości elektrycznych, z wyłączeniem mierników objętych pozycją 9028; przyrządy i aparatura do pomiaru lub wykrywania promieniowania alfa, beta, gamma, rentgena, promieni kosmicznych lub innych promieni jonizujących”;

powinno być: „Oscyloskopy, analizatory widma oraz inne przyrządy i aparatura do pomiaru lub kontroli wielkości elektrycznych, z wyłączeniem mierników objętych pozycją 9028; przyrządy i aparatura do pomiaru lub wykrywania promieniowania alfa, beta, gamma, rentgenowskiego, kosmicznego lub innego promieniowania jonizującego”.

ASSOCIATION AGREEMENT

between the European Union and the European Atomic Energy Community and their Member States, of the one part, and the Republic of Moldova, of the other part

PREAMBLE

THE KINGDOM OF BELGIUM,

THE REPUBLIC OF BULGARIA,

THE CZECH REPUBLIC,

THE KINGDOM OF DENMARK,

THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY,

THE REPUBLIC OF ESTONIA,

IRELAND,

THE HELLENIC REPUBLIC,

THE KINGDOM OF SPAIN,

THE FRENCH REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF CROATIA,

THE ITALIAN REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF CYPRUS,

THE REPUBLIC OF LATVIA,

THE REPUBLIC OF LITHUANIA,

THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG,

HUNGARY,

THE REPUBLIC OF MALTA,

THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS,

THE REPUBLIC OF AUSTRIA,

THE REPUBLIC OF POLAND,

THE PORTUGUESE REPUBLIC.

ROMANIA,

THE REPUBLIC OF SLOVENIA,

THE SLOVAK REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF FINLAND,

THE KINGDOM OF SWEDEN,

THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND,

Contracting Parties to the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union, hereinafter referred to as 'the Member States',

THE EUROPEAN UNION, hereinafter referred to as 'the Union' or 'the EU' and

THE EUROPEAN ATOMIC ENERGY COMMUNITY, hereinafter referred to as 'the Euratom'

of the one part, and

THE REPUBLIC OF MOLDOVA

of the other part,

hereafter jointly referred to as 'the Parties',

CONSIDERING the common values and strong links of the Parties, established in the past through the Partnership and Co-operation Agreement between the European Communities and their Member States, of the one part, and the Republic of Moldova, of the other part, and being developed within the framework of the European Neighbourhood Policy and the Eastern Partnership, and recognising the common desire of the Parties to further develop, strengthen and extend their relations;

ACKNOWLEDGING the European aspirations and the European choice of the Republic of Moldova;

RECOGNISING that the common values on which the EU is built — namely democracy, respect for human rights and fundamental freedoms, and the rule of law — lie also at the heart of political association and economic integration as envisaged in this Agreement;

TAKING into account that this Agreement will not prejudice, and leaves open, the way for future progressive developments in EU-Republic of Moldova relations;

ACKNOWLEDGING that the Republic of Moldova as a European country shares a common history and common values with the Member States and is committed to implementing and promoting those values, which for the Republic of Moldova inspire its European choice;

RECOGNISING the importance of the EU-Republic of Moldova European Neighbourhood Policy Action Plan of February 2005 in strengthening EU-Republic of Moldova relations and in helping to move the reform and approximation process in the Republic of Moldova forward, thus contributing to gradual economic integration and deepening of political association;

COMMITTED to strengthening respect for fundamental freedoms, human rights, including the rights of persons belonging to minorities, democratic principles, the rule of law, and good governance;

RECALLING in particular their will to promote human rights, democracy and the rule of law, including by cooperating to that end within the framework of the Council of Europe;

WILLING to contribute to the political and socioeconomic development of the Republic of Moldova, through wide-ranging cooperation in a broad spectrum of areas of common interest, including in the field of good governance, freedom, security and justice, trade integration and enhanced economic cooperation, employment and social policy, financial management, public administration and civil service reform, civil society participation, institution building, reduction of poverty, and sustainable development;

COMMITTED to all the principles and provisions of the Charter of the United Nations, the Organisation for Security and Cooperation in Europe (OSCE), in particular of the Helsinki Final Act of 1975 of the Conference on Security and Cooperation in Europe and the concluding documents of the Madrid and Vienna Conferences of 1991 and 1992 respectively, and the Charter of Paris for a New Europe of 1990, as well as the United Nations Universal Declaration of Human Rights of 1948 and the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms of 1950;

RECALLING their will to promote international peace and security as well as engaging in effective multilateralism and the peaceful settlement of disputes, in particular by cooperating to that end within the framework of the United Nations (UN) and the OSCE;

RECOGNISING the importance of the active participation of the Republic of Moldova in regional cooperation formats;

DESIROUS to further develop regular political dialogue on bilateral and international issues of mutual interest, including regional aspects, taking into account the Common Foreign and Security Policy (CFSP) of the EU, including the Common Security and Defence Policy (CSDP);

TAKING ACCOUNT of the EU's willingness to support the international effort to strengthen the sovereignty and territorial integrity of the Republic of Moldova and to contribute to the reintegration of the country;

RECOGNISING the importance of the commitment of the Republic of Moldova to a viable settlement of the Transnistrian conflict, and the EU's commitment to support post-conflict rehabilitation;

COMMITTED to preventing and combating all forms of organised crime, trafficking in human beings and corruption, and to stepping up cooperation in the fight against terrorism;

COMMITTED to deepening their dialogue and cooperation on mobility, migration, asylum and border management in the spirit of the EU external migration policy framework aiming at cooperation on legal migration, including circular migration and tackling illegal migration, as well as ensuring the efficient implementation of the Agreement between the European Community and the Republic of Moldova on the readmission of persons residing without authorisation;

RECOGNISING the gradual steps being taken towards a visa-free regime for the citizens of the Republic of Moldova in due course, provided that the conditions for well-managed and secure mobility are in place;

CONFIRMING that the provisions of this Agreement that fall within the scope of Title V of Part Three of the Treaty on the Functioning of the European Union bind the United Kingdom and Ireland as separate Contracting Parties, and not as part of the EU, unless the EU together with the United Kingdom and/or Ireland have jointly notified the Republic of Moldova that the United Kingdom or Ireland is bound as part of the EU in accordance with Protocol No 21 on the position of the United Kingdom and Ireland in respect of the Area of Freedom, Security and Justice, annexed to the Treaty on European Union and to the Treaty on the Functioning of the European Union. If the United Kingdom and/or Ireland ceases to be bound as part of the EU in accordance with Article 4a of that Protocol, the EU together with the United Kingdom and/or Ireland shall immediately inform the Republic of Moldova of any change in their position, in which case they shall remain bound by the provisions of this Agreement in their own right. The same applies to Denmark, in accordance with Protocol No 22 on the position of Denmark, annexed to those Treaties;

COMMITTED to the principles of free market economy and confirming the readiness of the EU to contribute to the economic reforms in the Republic of Moldova;

COMMITTED to respecting environmental needs, including transboundary cooperation on, and implementation of, multi-lateral international agreements, and to respecting the principles of sustainable development;

DESIROUS to achieve gradual economic integration in the EU internal market as stipulated in this Agreement, inter alia, through a Deep and Comprehensive Free Trade Area (DCFTA), as an integral part of this Agreement;

WILLING to create a Deep and Comprehensive Free Trade Area, which will provide for far-reaching regulatory approximation and market access liberalisation, in compliance with the rights and obligations arising out of the World Trade Organisation (WTO) membership of the Parties and the transparent application of those rights and obligations;

BELIEVING that this Agreement will create a new climate for economic relations between the Parties and above all for the development of trade and investment, and will stimulate competition, which are factors crucial to economic restructuring and modernisation;

COMMITTED to enhancing the security of energy supply, facilitating the development of appropriate infrastructure, increasing market integration and regulatory approximation towards key elements of the EU *acquis*, and promoting energy efficiency and the use of renewable energy sources;

ACKNOWLEDGING the need for enhanced energy cooperation, and the commitment of the Parties to implement the Treaty establishing the Energy Community ('the Energy Community Treaty');

WILLING to improve the level of public health safety and protection of human health as a precondition for sustainable development and economic growth;

COMMITTED to enhancing people-to-people contacts, including through cooperation and exchanges in the fields of research and development, education and culture;

COMMITTED to promoting cross-border and inter-regional cooperation, in the spirit of good neighbourly relations;

RECOGNISING the commitment of the Republic of Moldova to progressively approximate its legislation in the relevant sectors with that of the EU, and to implement it effectively;

RECOGNISING the commitment of the Republic of Moldova to develop its administrative and institutional infrastructure to the extent necessary to enforce this Agreement;

TAKING account of the willingness of the EU to provide support for the implementation of reforms, and to use all available instruments of cooperation and technical, financial and economic assistance in that endeavour,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Objectives

1. An association is hereby established between the Union and its Member States, of the one part, and the Republic of Moldova, of the other part.
2. The aims of that association are:
  - (a) to promote political association and economic integration between the Parties based on common values and close links, including by increasing the Republic of Moldova's participation in EU policies, programmes and agencies;
  - (b) to strengthen the framework for enhanced political dialogue in all areas of mutual interest, providing for the development of close political relations between the Parties;
  - (c) to contribute to the strengthening of democracy and to political, economic and institutional stability in the Republic of Moldova;
  - (d) to promote, preserve and strengthen peace and stability in the regional and international dimensions, including through joining efforts to eliminate sources of tension, enhancing border security, promoting cross-border cooperation and good neighbourly relations;
  - (e) to support and enhance cooperation in the area of freedom, security and justice with the aim of reinforcing the rule of law and respect for human rights and fundamental freedoms as well as in the area of mobility and people-to-people contacts;
  - (f) to support the efforts of the Republic of Moldova to develop its economic potential via international cooperation, also through the approximation of its legislation to that of the EU;
  - (g) to establish conditions for enhanced economic and trade relations leading towards the Republic of Moldova's gradual integration in the EU internal market as stipulated in this Agreement, including by setting up a Deep and Comprehensive Free Trade Area, which will provide for far-reaching regulatory approximation and market access liberalisation, in compliance with the rights and obligations arising out of WTO membership and the transparent application of those rights and obligations; and
  - (h) to establish conditions for increasingly close cooperation in other areas of mutual interest.

TITLE I

GENERAL PRINCIPLES*Article 2*

1. Respect for the democratic principles, human rights and fundamental freedoms, as proclaimed in the Universal Declaration of Human Rights and as defined in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, the Helsinki Final Act of 1975 of the Conference on Security and Cooperation in Europe, and the Charter of Paris for a New Europe of 1990, shall form the basis of the domestic and external policies of the Parties and constitute an essential element of this Agreement. Countering the proliferation of weapons of mass destruction, related materials and their means of delivery also constitutes an essential element of this Agreement.
2. The Parties reiterate their commitment to the principles of a free market economy, sustainable development and effective multilateralism.
3. The Parties reaffirm their respect for the principles of the rule of law and good governance, as well as their international obligations, notably under the UN, the Council of Europe and the OSCE.
4. The Parties commit themselves to foster cooperation and good neighbourly relations, including cooperation on the development of projects of common interest, notably those related to preventing and combating corruption, criminal activities, organised or otherwise, including those of transnational character, and terrorism. That commitment constitutes a key factor in the development of the relations and cooperation between the Parties and contributes to regional peace and stability.

TITLE II

POLITICAL DIALOGUE AND REFORM, COOPERATION IN THE FIELD OF FOREIGN AND SECURITY POLICY*Article 3***Aims of political dialogue**

1. Political dialogue on all areas of mutual interest, including foreign and security matters as well as domestic reform, shall be further developed and strengthened between the Parties. That will increase the effectiveness of political cooperation and promote convergence on foreign and security matters.
2. The aims of political dialogue shall be:
  - (a) to deepen political association and increase political and security policy convergence and effectiveness;
  - (b) to promote international stability and security based on effective multilateralism;
  - (c) to strengthen cooperation and dialogue between the Parties on international security and crisis management, particularly in order to address global and regional challenges and key threats;
  - (d) to foster result-oriented and practical cooperation between the Parties for achieving peace, security and stability on the European continent;
  - (e) to strengthen respect for democratic principles, the rule of law and good governance, human rights and fundamental freedoms, including the rights of persons belonging to minorities, and to contribute to consolidating domestic political reforms;
  - (f) to develop dialogue and to deepen cooperation of the Parties in the field of security and defence; and
  - (g) to respect and promote the principles of sovereignty and territorial integrity, inviolability of borders and independence.

*Article 4***Domestic reform**

The Parties shall cooperate on the following areas:

- (a) developing, consolidating and increasing the stability and effectiveness of democratic institutions and the rule of law;

- (b) ensuring respect for human rights and fundamental freedoms;
- (c) making further progress on judicial and legal reform, so as to secure the independence of the judiciary, strengthen its administrative capacity and guarantee impartiality and effectiveness of law enforcement bodies;
- (d) further pursuing the public administration reform and building an accountable, efficient, transparent and professional civil service; and
- (e) ensuring effectiveness in the fight against corruption, particularly in view of enhancing international cooperation on combating corruption, and ensuring effective implementation of relevant international legal instruments, such as the United Nations Convention Against Corruption of 2003.

Article 5

Foreign and security policy

1. The Parties shall intensify their dialogue and cooperation and promote gradual convergence in the area of foreign and security policy, including the Common Security and Defence Policy (CSDP), and shall address in particular issues of conflict prevention and crisis management, regional stability, disarmament, non-proliferation, arms control and export control. Cooperation shall be based on common values and mutual interests, and shall aim at increasing policy convergence and effectiveness, making use of bilateral, international and regional fora.
2. The Parties reaffirm their commitment to the principles of respect for sovereignty and territorial integrity, inviolability of borders and independence, as established in the Charter of the United Nations and the Helsinki Final Act of 1975 of the Conference on Security and Cooperation in Europe, and their commitment to promote those principles in their bilateral and multilateral relations.

Article 6

International Criminal Court

1. The Parties reaffirm that the most serious crimes of concern to the international community as a whole must not go unpunished and that their effective prosecution must be ensured by taking measures at the national and international level, including the International Criminal Court (ICC).
2. The Parties consider that the establishment and effective functioning of the ICC constitutes an important development for international peace and justice. The Parties agree to support the ICC by implementing the Rome Statute of the International Criminal Court and its related instruments, giving due regard to preserving its integrity.

Article 7

Conflict prevention and crisis management

The Parties shall enhance practical cooperation in conflict prevention and crisis management, in particular with a view to the possible participation of the Republic of Moldova in EU-led civilian and military crisis management operations as well as relevant exercises and training, on a case-by-case basis and following a possible invitation by the EU.

Article 8

Regional stability

1. The Parties shall intensify their joint efforts to promote stability, security and democratic development in the region and, in particular, shall work together for the peaceful settlement of regional conflicts.
2. The Parties reiterate their commitment to a sustainable solution to the Transnistrian issue, in full respect of the sovereignty and territorial integrity of the Republic of Moldova, as well as to facilitating jointly post-conflict rehabilitation. Pending its resolution and without prejudice to the established negotiating format, the Transnistrian issue will constitute one of the central subjects on the agenda of political dialogue and cooperation between the Parties, as well as in the dialogue and cooperation with other interested international actors.

3. Those efforts shall follow commonly shared principles of maintaining international peace and security as established by the Charter of the United Nations, the Helsinki Final Act of 1975 of the Conference on Security and Co-operation in Europe and other relevant multilateral documents.

Article 9

Weapons of mass destruction

1. The Parties consider that the proliferation of weapons of mass destruction (WMD) and their means of delivery, both to state and non-state actors, represents one of the most serious threats to international peace and stability. The Parties therefore agree to cooperate and contribute to countering the proliferation of WMD and their means of delivery through full compliance with, and national implementation of, their existing obligations under international disarmament and non-proliferation treaties and agreements, and other relevant international obligations. The Parties agree that this provision constitutes an essential element of this Agreement.

2. The Parties furthermore agree to cooperate and to contribute to countering the proliferation of WMD and their means of delivery by:

- (a) taking steps to ratify, or accede to, as appropriate, and fully implement all other relevant international instruments; and
- (b) establishing an effective system of national export controls, controlling the export as well as transit of WMD-related goods, including a WMD end-use control on dual-use technologies, and containing effective sanctions for breaches of export controls.

3. The Parties agree to establish a regular political dialogue that will accompany and consolidate those elements.

Article 10

Small arms and light weapons and conventional arms export control

1. The Parties recognise that the illicit manufacture, transfer and circulation of small arms and light weapons (SALW), including their ammunition, and their excessive accumulation, poor management, inadequately secured stockpiles and uncontrolled spread continue to pose a serious threat to peace and international security.

2. The Parties agree to observe and fully implement their respective obligations to deal with the illicit trade in SALW, including their ammunition, under existing international agreements and UN Security Council resolutions, as well as their commitments within the framework of other international instruments applicable in that area, such as the UN Programme of Action to prevent, combat and eradicate the illicit trade in SALW in all its aspects.

3. The Parties shall undertake to cooperate and to ensure coordination, complementarity and synergy in their efforts to deal with the illicit trade in SALW, including their ammunition, and the destruction of excessive stockpiles, at global, regional, sub-regional and national level.

4. Furthermore, the Parties agree to continue to cooperate in the area of conventional arms export control, in the light of the Council Common Position 2008/944/CFSP of 8 December 2008 defining common rules governing control of exports of military technology and equipment.

5. The Parties agree to establish a regular political dialogue that will accompany and consolidate those undertakings.

Article 11

International cooperation in the fight against terrorism

1. The Parties agree to work together at bilateral, regional and international level to prevent and combat terrorism in accordance with international law, relevant UN resolutions, international human rights standards, and refugee and humanitarian law.

2. To that effect, they shall in particular cooperate so as to deepen international consensus on the fight against terrorism, including on the legal definition of terrorist acts and by working towards an agreement on the Comprehensive Convention on International Terrorism.

3. The Parties shall, in the framework of the full implementation of UN Security Council Resolution 1373 (2001) and other relevant UN instruments and of applicable international conventions and instruments, exchange information on terrorist organisations and groups and their activities and support networks in accordance with international law and the legislation of the Parties.

TITLE III

FREEDOM, SECURITY AND JUSTICE

Article 12

Rule of law

1. In their cooperation in the area of freedom, security and justice the Parties shall attach particular importance to the promotion of the rule of law, including the independence of the judiciary, access to justice, and the right to a fair trial.

2. The Parties will cooperate fully on the effective functioning of institutions in the areas of law enforcement and the administration of justice.

3. Respect for human rights and fundamental freedoms will guide all cooperation on freedom, security and justice.

Article 13

Protection of personal data

1. The Parties agree to cooperate in order to ensure a high level of protection of personal data in accordance with EU, Council of Europe and international legal instruments and standards.

2. Any processing of personal data shall be subject to the legal provisions referred to in Annex I to this Agreement. The transfer of personal data between the Parties shall only take place if such transfer is necessary for the implementation, by the competent authorities of the Parties, of this or other agreements concluded between the Parties.

Article 14

Cooperation on migration, asylum and border management

1. The Parties reaffirm the importance of a joint management of migration flows between their territories and shall strengthen the existing comprehensive dialogue on all migration-related issues, including legal migration, international protection, illegal migration, smuggling and trafficking in human beings.

2. Cooperation will be based on a specific needs assessment, conducted in mutual consultation between the Parties, and implemented in accordance with their relevant legislation in force. It will, in particular, focus on:

(a) the root causes and the consequences of migration;

(b) the development and implementation of national legislation and practices as regards international protection, with a view to satisfying the provisions of the Geneva Convention relating to the Status of Refugees of 1951 and of the Protocol relating to the Status of Refugees of 1967 and of other relevant international instruments, and to ensuring the respect of the principle of 'non-refoulement';

(c) the admission rules and rights and status of persons admitted, fair treatment and integration of lawfully residing non-nationals, education and training, and measures against racism and xenophobia;

- (d) the establishment of an effective and preventive policy against illegal immigration, smuggling of migrants and trafficking in human beings, including the issue of how to combat networks of smugglers and traffickers and how to protect the victims of such trafficking;
  - (e) the promotion and facilitation of the return of illegal migrants; and
  - (f) in the area of border management and document security, on issues of organisation, training, best practices and other operational measures as well as strengthening cooperation between the European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union (Frontex) and the Border Guard Service of the Republic of Moldova.
3. Cooperation may also facilitate circular migration for the benefit of development.

Article 15

Movement of persons

1. The Parties will ensure the full implementation of:
- (a) the Agreement between the European Community and the Republic of Moldova on the readmission of persons residing without authorisation, which entered into force on 1 January 2008; and
  - (b) the Agreement between the European Community and the Republic of Moldova on the facilitation of the issuance of visas, which entered into force on 1 January 2008, as amended on 27 June 2012.
2. The Parties shall endeavour to enhance mobility of citizens and shall take gradual steps towards the shared objective of a visa-free regime in due course, provided that the conditions for well-managed and secure mobility, set out in the Action Plan on Visa Liberalisation, are in place.

Article 16

Preventing and combating organised crime, corruption and other illegal activities

1. The Parties shall cooperate on preventing and combating all forms of criminal and illegal activities, organised or otherwise, including those of a transnational character, such as:
- (a) smuggling and trafficking in human beings;
  - (b) smuggling and trafficking in goods, including in small arms and illicit drugs;
  - (c) illegal economic and financial activities such as counterfeiting, fiscal fraud and public procurement fraud;
  - (d) fraud, as referred to in Title VI (Financial Assistance, and Anti-Fraud and Control Provisions) of this Agreement, in projects funded by international donors;
  - (e) active and passive corruption, both in the private and public sector, including the abuse of functions and trading in influence;
  - (f) forging documents and submitting false statements; and
  - (g) cyber crime.
2. The Parties shall enhance bilateral, regional and international cooperation among law enforcement bodies, including strengthening cooperation between the European Police Office (Europol) and the relevant authorities of the Republic of Moldova. The Parties are committed to implementing effectively the relevant international standards, and in particular those enshrined in the United Nations Convention against Transnational Organised Crime (UNTOC) of 2000 and its three Protocols, the United Nations Convention against Corruption of 2003, and relevant Council of Europe instruments on preventing and combating corruption.

*Article 17***Tackling illicit drugs**

1. Within their respective powers and competencies, the Parties shall cooperate to ensure a balanced and integrated approach towards drug issues. Drug policies and actions shall be aimed at reinforcing structures for tackling illicit drugs, reducing the supply of, trafficking in and the demand for illicit drugs, coping with the health and social consequences of drug abuse, as well as at a more effective prevention of diversion of chemical precursors used for the illicit manufacture of narcotic drugs and psychotropic substances.
2. The Parties shall agree on the necessary methods of cooperation to attain those objectives. Actions shall be based on commonly agreed principles along the lines of the relevant international conventions, the EU Drugs Strategy (2013-20), the Political Declaration on the guiding principles of drug demand reduction, approved by the United Nations General Assembly Twentieth Special Session on Drugs in June 1998.

*Article 18***Money laundering and financing of terrorism**

1. The Parties shall cooperate in order to prevent the use of their financial and relevant non-financial systems to launder the proceeds of criminal activities, as well as for the purpose of financing of terrorism. That cooperation extends to the recovery of assets or funds derived from the proceeds of crime.
2. Cooperation in this area shall allow exchanges of relevant information within the framework of respective legislations and the adoption of appropriate standards to combat money laundering and financing of terrorism, equivalent to those adopted by relevant international bodies active in this area, such as the Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF).

*Article 19***Combating terrorism**

The Parties agree to cooperate in the prevention and suppression of acts of terrorism in full respect for the rule of law, international human rights, and refugee and humanitarian law and in accordance with the UN Global Counter-Terrorism Strategy of 2006 as well as their respective laws and regulations. They shall do so, in particular in the framework of the full implementation of UN Security Council Resolutions 1267 (1999), 1373 (2001), 1540 (2004) and 1904 (2009) and other relevant UN instruments, and applicable international conventions and instruments:

- (a) by exchanging information on terrorist groups and their support networks in accordance with international and national law;
- (b) by exchanging views on terrorism trends and on means and methods of combating terrorism, including in technical areas and training, and by exchanging experiences in respect of the prevention of terrorism; and
- (c) by sharing best practices in the area of protection of human rights in the fight against terrorism.

*Article 20***Legal cooperation**

1. The Parties agree to develop judicial cooperation in civil and commercial matters as regards the negotiation, ratification and implementation of multilateral conventions on civil judicial cooperation and, in particular, the conventions of the Hague Conference on Private International Law in the field of international legal cooperation and litigation as well as the protection of children.
2. As regards judicial cooperation in criminal matters, the Parties will seek to enhance cooperation on mutual legal assistance. That would include, where appropriate, accession to, and implementation of, the relevant international instruments of the UN and the Council of Europe and closer cooperation with Eurojust.

TITLE IV

ECONOMIC AND OTHER SECTORAL COOPERATION

CHAPTER 1

Public administration reform*Article 21*

Cooperation shall focus on the development of efficient and accountable public administration in the Republic of Moldova, with the aim of supporting implementation of the rule of law, ensuring that state institutions work for the benefit of the entire population of the Republic of Moldova, and promoting the smooth development of relations between the Republic of Moldova and its partners. Particular attention will be given to the modernisation and development of executive functions, with the goal of providing quality services to the citizens of the Republic of Moldova.

Article 22

Cooperation shall cover the following areas:

- (a) the institutional and functional development of public authorities, in order to increase the efficiency of their activity and to ensure an efficient, participatory and transparent decision-making and strategic planning process;
- (b) modernisation of public services, including the introduction and implementation of e-Governance, with a view to increasing the efficiency of service delivery to citizens and reducing the costs of doing business;
- (c) creation of a professional civil service based on the principle of managerial accountability and effective delegation of authority, as well as fair and transparent recruitment, training, assessment and remuneration;
- (d) effective and professional human resource management and career development; and
- (e) the promotion of ethical values in the civil service.

Article 23

Cooperation shall cover all levels of public administration, including local administration.

CHAPTER 2

Economic dialogue*Article 24*

1. The EU and the Republic of Moldova shall facilitate the process of economic reform by improving the understanding of the fundamentals of their respective economies. Cooperation between the Parties shall aim to promote economic policies pertinent to functioning market economies as well as the formulation and implementation of those economic policies.

2. The Republic of Moldova shall strive to establish a functioning market economy and to gradually approximate its policies to those of the EU, in accordance with the guiding principles of sound macroeconomic and fiscal policies, including central bank independence and price stability, sound public finances and a sustainable balance of payments.

Article 25

1. To those ends, the Parties agree to cooperate in the following areas:

- (a) exchange of information on macroeconomic policies and structural reforms as well as on macroeconomic performance and prospects, and on strategies for economic development;

- (b) joint analysis of economic issues of mutual interest, including economic policy measures and the instruments for implementing them, such as methods for economic forecasting and elaboration of strategic policy documents, with a view to strengthening the policy-making of the Republic of Moldova in line with EU principles and practices; and
  - (c) exchange of expertise in the macroeconomic and macrofinancial sphere, including public finances, financial sector developments and regulation, monetary and exchange rate policies and frameworks, external financial assistance, and economic statistics.
2. Cooperation will also include exchange of information concerning the principles and functioning of the European economic and monetary union.

Article 26

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

CHAPTER 3

Company law, accounting and auditing and corporate governance

Article 27

1. Recognising the importance of an effective set of rules and practices in the areas of company law and corporate governance, as well as in accounting and auditing, for the creation of a fully-functioning market economy and for fostering trade, the Parties agree to cooperate:
- (a) on the protection of shareholders, creditors and other stakeholders in line with EU rules in this area;
  - (b) on the introduction of relevant international standards at national level and gradual approximation of the rules of the Republic of Moldova with those of the EU in the field of accounting and auditing; and
  - (c) on further development of corporate governance policy in line with international standards, as well as gradual approximation of the rules of the Republic of Moldova with the EU rules and recommendations in this area.
2. The relevant EU rules and recommendations are listed in Annex II to this Agreement.

Article 28

The Parties will aim at sharing information and expertise on both existing systems and relevant new developments in those areas. In addition, the Parties will seek to improve information exchange between the business registers of Member States and the national register of companies of the Republic of Moldova.

Article 29

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 30

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex II to this Agreement according to the provisions of that Annex.

CHAPTER 4

Employment, social policy and equal opportunities

Article 31

The Parties shall strengthen their dialogue and cooperation on promoting the International Labour Organisation (ILO) Decent Work Agenda, employment policy, health and safety at work, social dialogue, social protection, social inclusion, gender equality and anti-discrimination, and social rights, and thereby contribute to the promotion of more and better jobs, poverty reduction, enhanced social cohesion, sustainable development and improved quality of life.

Article 32

Cooperation, based on exchange of information and best practices, may cover a selected number of issues to be identified among the following areas:

- (a) poverty reduction and the enhancement of social cohesion;
- (b) employment policy, aiming at more and better jobs with decent working conditions, including with a view to reducing the informal economy and informal employment;
- (c) promoting active labour market measures and efficient employment services to modernise the labour markets and to adapt to labour market needs;
- (d) fostering more inclusive labour markets and social safety systems that integrate disadvantaged people, including people with disabilities and people from minority groups;
- (e) efficient management of labour migration, aiming at strengthening its positive impact on development;
- (f) equal opportunities, aiming at enhancing gender equality and ensuring equal opportunities between women and men, as well as combating discrimination on all grounds;
- (g) social policy, aiming at enhancing the level of social protection, including social assistance and social insurance, and modernising social protection systems, in terms of quality, accessibility and financial sustainability;
- (h) enhancing the participation of social partners and promoting social dialogue, including through strengthening the capacity of all relevant stakeholders; and
- (i) promoting health and safety at work.

Article 33

The Parties shall encourage the involvement of all relevant stakeholders, including civil society organisations and in particular social partners, in policy development and reforms in the Republic of Moldova and in the cooperation between the Parties under this Agreement.

Article 34

The Parties shall aim at enhancing cooperation on employment and social policy matters in all relevant regional, multi-lateral and international fora and organisations.

Article 35

The Parties shall promote corporate social responsibility and accountability and encourage responsible business practices, such as those promoted by the UN Global Compact and the ILO tripartite declaration of principles concerning multinational enterprises and social policy.

Article 36

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 37

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex III to this Agreement according to the provisions of that Annex.

CHAPTER 5

Consumer protection*Article 38*

The Parties shall cooperate in order to ensure a high level of consumer protection and to achieve compatibility between their systems of consumer protection.

Article 39

In order to achieve those objectives, the cooperation may comprise, when appropriate:

- (a) aiming at the approximation of consumer legislation, based on the priorities in Annex IV to this Agreement, while avoiding barriers to trade for ensuring consumers' real choices;
- (b) promoting exchange of information on consumer protection systems, including consumer legislation and its enforcement, consumer product safety, including market surveillance, consumer information systems and tools, consumer education, empowerment and consumer redress, and sales and service contracts concluded between traders and consumers;
- (c) promoting training activities for administration officials and other consumer interest representatives; and
- (d) encouraging the development of independent consumer associations, including non-governmental consumer organisations (NGOs), and contacts between consumer representatives, as well as collaboration between authorities and NGOs in the field of consumer protection.

Article 40

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex IV to this Agreement according to the provisions of that Annex.

CHAPTER 6

Statistics*Article 41*

The Parties shall develop and strengthen their cooperation on statistical issues, thereby contributing to the long-term objective of providing timely, internationally comparable and reliable statistical data. It is expected that a sustainable, efficient and professionally independent national statistical system shall produce information relevant for citizens, businesses and decision makers in the EU and in the Republic of Moldova, enabling them to take informed decisions on that basis. The national statistical system should respect the UN Fundamental Principles of Official Statistics, taking into account the EU *acquis* in statistics, including the European Statistics Code of Practice, in order to align the national statistical system with the European norms and standards.

Article 42

Cooperation shall aim at:

- (a) further strengthening the capacity of the national statistical system, focusing on the sound legal basis, production of adequate data and metadata, dissemination policy and user-friendliness, taking into account various groups of users, including public and private sectors, the academic community and other users;
- (b) progressive alignment of the statistical system of the Republic of Moldova with the European Statistical System;
- (c) fine-tuning of data provision to the EU, taking into account the application of relevant international and European methodologies, including classifications;
- (d) enhancing the professional and management capacity of the national statistical staff to facilitate the application of EU statistical standards and to contribute to the development of the statistical system of the Republic of Moldova;

- (e) exchanging experience between the Parties on the development of statistical know-how; and
- (f) promoting total quality management of all statistical production processes and dissemination.

Article 43

The Parties shall cooperate within the framework of the European Statistical System in which Eurostat is the European statistical authority. The cooperation shall include a focus on:

- (a) demographic statistics, including censuses, and social statistics;
- (b) agricultural statistics, including agricultural censuses and environment statistics;
- (c) business statistics, including business registers and use of administrative sources for statistical purposes;
- (d) macroeconomic statistics, including national accounts, foreign trade statistics, and foreign direct investment statistics;
- (e) energy statistics, including balances;
- (f) regional statistics; and
- (g) horizontal activities, including statistical classifications, quality management, training, dissemination and use of modern information technologies.

Article 44

The Parties shall, inter alia, exchange information and expertise and shall develop their cooperation, taking into account the already accumulated experience in the reform of the statistical system launched within the framework of various assistance programmes. Efforts shall be directed towards further alignment with the EU *acquis* in statistics, on the basis of the national strategy for the development of the statistical system of the Republic of Moldova, and taking into account the development of the European Statistical System. The emphasis in the statistical data production process shall be the further development of sample surveys and usage of administrative records, while taking into account the need to reduce the response burden. The data shall be relevant for the designing and monitoring of policies in key areas of social and economic life.

Article 45

A regular dialogue shall take place on the issues covered by this Chapter. To the extent possible, the activities undertaken within the European Statistical System, including training, should be open for the participation of the Republic of Moldova.

Article 46

1. The Parties undertake to establish and revise on a periodic basis a programme of gradual approximation of the legislation of the Republic of Moldova to the EU *acquis* in the field of statistics.
2. The EU *acquis* in the field of statistics is set out in the annually updated Statistical Requirements Compendium, which is considered by the Parties as annexed to this Agreement (Annex V).

CHAPTER 7

Management of public finances: budget policy, internal control, financial inspection and external audit

Article 47

Cooperation in the field covered by this Chapter will focus on the implementation of international standards as well as EU good practice in this field, which will contribute to the development of a modern public finance management system in the Republic of Moldova, compatible with basic EU and international principles of transparency, accountability, economy, efficiency and effectiveness.

*Article 48***Budget and accounting systems**

The Parties shall cooperate in relation to:

- (a) improvement and systematisation of regulatory documents on the budgetary, treasury, accounting and reporting systems and their harmonisation on the basis of international standards, respecting also good practice in the EU public sector;
- (b) continuous development of multi-annual budget planning and the alignment to EU good practice;
- (c) studying the practices of the European countries in inter-budget relations, in order to improve this field in the Republic of Moldova;
- (d) fostering approximation of procurement procedures with existing practices in the EU; and
- (e) exchange of information, experiences and good practice, including through personnel exchange and joint training in this field.

*Article 49***Internal control, financial inspection and external audit**

The Parties shall also cooperate in relation to:

- (a) further improvement of the internal control system (including a functionally independent internal audit function) in state and local authorities by means of harmonisation with generally accepted international standards and methodologies and EU good practice;
- (b) the development of an adequate financial inspection system that will complement but not duplicate the internal audit function and will ensure adequate control coverage of government income and expenditure during a transitional period and thereafter;
- (c) effective cooperation between the actors involved in financial management and control, audit and inspection with the actors for budget, treasury and accounting to foster the development of governance;
- (d) strengthening the competences of the Central Harmonisation Unit for the Public Internal Financial Control (PIFC);
- (e) the implementation of internationally accepted external audit standards by the International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI); and
- (f) exchange of information, experiences and good practice through, inter alia, personnel exchange and joint training in this field.

*Article 50***Fight against fraud and corruption**

The Parties shall also cooperate in relation to:

- (a) exchanging information, experience and good practice;
- (b) improving methods to combat and prevent fraud and corruption in the areas covered by this Chapter, including cooperation between relevant administrative bodies; and
- (c) ensuring effective cooperation with the relevant EU institutions and bodies, in the case of on-the-spot checks, inspections and audits related to the management and control of EU funds, according to relevant rules and procedures.

Article 51

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

CHAPTER 8**Taxation****Article 52**

The Parties shall cooperate to enhance good governance in the tax area, with a view to the further improvement of economic relations, trade, investment and fair competition.

Article 53

With reference to Article 52 of this Agreement, the Parties recognise and commit themselves to implement the principles of good governance in the tax area, i.e. the principles of transparency, exchange of information and fair tax competition, as subscribed to by Member States at EU level. To that effect, without prejudice to EU and Member State competences, the Parties will improve international cooperation in the tax area, facilitate the collection of legitimate tax revenues, and develop measures for the effective implementation of the above mentioned principles.

Article 54

The Parties shall enhance and strengthen their cooperation aimed at the improvement and development of the Republic of Moldova's tax system and administration, including the enhancement of collection and control capacity, with a specific focus on Value Added Tax (VAT) refund procedures, to avoid accumulation of arrears, ensure effective tax collection and reinforce the fight against tax fraud and tax avoidance. The Parties shall strive to enhance cooperation and sharing of experiences in combating tax fraud, and in particular carousel fraud.

Article 55

The Parties shall develop their cooperation and harmonise policies in counteracting and fighting fraud and the smuggling of excisable products. That cooperation will include, inter alia, the gradual approximation of excise rates on tobacco products, as far as possible, taking into account the constraints of the regional context, including through a dialogue at regional level and in line with the World Health Organisation Framework Convention on Tobacco Control of 2003 (WHO FCTC). To that end, the Parties will strive to strengthen their cooperation within the regional context.

Article 56

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 57

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex VI to this Agreement according to the provisions of that Annex.

CHAPTER 9**Financial services****Article 58**

Recognising the relevance of an effective set of rules and practices in the areas of financial services to establish a fully-functioning market economy and in order to foster trade exchanges among the Parties, the Parties agree to cooperate in the area of financial services in line with the following objectives:

- (a) supporting the process of adapting financial services regulation to the needs of an open market economy;
- (b) ensuring effective and adequate protection of investors and other consumers of financial services;

- (c) ensuring the stability and integrity of the financial system of the Republic of Moldova in its entirety;
- (d) promoting cooperation between different actors of the financial system, including regulators and supervisors; and
- (e) ensuring independent and effective supervision.

Article 59

1. The Parties shall encourage cooperation between relevant regulatory and supervisory authorities, including information exchange, sharing of expertise on financial markets and other such measures.
2. Special attention shall be paid to the development of administrative capacity of such authorities, including through personnel exchange and joint training.

Article 60

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 61

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex XXVIII-A to this Agreement, according to the provisions of that Annex.

CHAPTER 10

Industrial and enterprise policy

Article 62

The Parties shall develop and strengthen their cooperation on industrial and enterprise policy, thereby improving the business environment for all economic operators, but with particular emphasis on small and medium-sized enterprises (SMEs). Enhanced cooperation should improve the administrative and regulatory framework for both EU businesses and businesses of the Republic of Moldova operating in the EU and in the Republic of Moldova, and should be based on the EU's SME and industrial policies, taking into account internationally recognised principles and practices in this field.

Article 63

To those ends, the Parties shall cooperate in order to:

- (a) implement strategies for SME development, based on the principles of the Small Business Act for Europe, and monitoring of the implementation process through regular reporting and dialogue. That cooperation will also include a focus on micro enterprises, which are extremely important for both the economies of the EU and of the Republic of Moldova;
- (b) create better framework conditions, via the exchange of information and good practice, thereby contributing to improving competitiveness. That cooperation will include the management of structural changes (restructuring), the development of public-private partnerships, and environmental and energy issues, such as energy efficiency and cleaner production;
- (c) simplify and rationalise regulations and regulatory practice, with specific focus on exchange of good practice on regulatory techniques, including the EU's principles;
- (d) encourage the development of innovation policy, via the exchange of information and good practice regarding the commercialisation of research and development (including support instruments for technology-based business start-ups), cluster development and access to finance;
- (e) encourage greater contacts between EU businesses and businesses of the Republic of Moldova and between those businesses and the authorities of the EU and the Republic of Moldova;
- (f) support the establishment of export promotion activities in the Republic of Moldova; and
- (g) facilitate the modernisation and restructuring of the industry of the Republic of Moldova in certain sectors.

Article 64

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter. That will also involve representatives of EU businesses and businesses of the Republic of Moldova.

CHAPTER 11

Mining and raw materials*Article 65*

The Parties shall develop and strengthen cooperation covering mining industries and trade in raw materials, with the objectives of promoting mutual understanding, improvement of the business environment, information exchange and co-operation on non-energy issues, relating in particular to the mining of metallic ores and industrial minerals.

Article 66

To that end, the Parties shall cooperate in the following areas:

- (a) exchange of information by the Parties on developments in their mining and raw material sectors;
- (b) exchange of information on matters related to trade in raw materials, with the aim of promoting bilateral exchanges;
- (c) exchange of information and best practices in relation to sustainable development aspects of the mining industries; and
- (d) exchange of information and best practices in relation to training, skills and safety in the mining industries.

CHAPTER 12

Agriculture and rural development*Article 67*

The Parties shall cooperate to promote agricultural and rural development, in particular through progressive convergence of policies and legislation.

Article 68

Cooperation between the Parties in the field of agriculture and rural development shall cover, inter alia, the following areas:

- (a) facilitating the mutual understanding of agricultural and rural development policies;
- (b) enhancing the administrative capacities at central and local level in the planning, evaluation and implementation of policies in accordance with EU regulations and best practices;
- (c) promoting the modernisation and the sustainability of agricultural production;
- (d) sharing knowledge and best practices of rural development policies to promote economic well-being for rural communities;
- (e) improving the competitiveness of the agricultural sector and the efficiency and transparency of the markets;
- (f) promoting quality policies and their control mechanisms, in particular geographical indications and organic farming;

- (g) disseminating knowledge and promoting extension services to agricultural producers; and
- (h) enhancing the harmonisation of issues dealt within the framework of international organisations of which the Parties are members.

Article 69

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 70

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex VII to this Agreement according to the provisions of that Annex.

CHAPTER 13

Fisheries & maritime policy

Section 1

Fisheries policy

Article 71

The Parties shall develop and strengthen their cooperation on issues covering fisheries and maritime governance, thereby developing closer bilateral and multilateral cooperation in the fisheries sector. The Parties shall also encourage an integrated approach to fisheries issues and promote sustainable fisheries development.

Article 72

The Parties shall take joint actions, exchange information and provide support to each other in order to promote:

- (a) good governance and best practices in fisheries management with a view to ensuring conservation and management of fish stocks in a sustainable manner and based on the ecosystem approach;
- (b) responsible fishing and fisheries management consistent with the principles of sustainable development, so as to conserve fish stocks and ecosystems in a healthy state; and
- (c) cooperation through appropriate regional organisations responsible for management and conservation of living aquatic resources.

Article 73

The Parties will support initiatives, such as mutual exchange of experience and providing support, in order to ensure the implementation of a sustainable fisheries policy, including:

- (a) management of fisheries and aquaculture resources;
- (b) inspection and control of fishing activities, as well as development of corresponding administrative and judicial structures capable of applying appropriate measures;
- (c) collection of catch, landing, biological and economic data;
- (d) improving the efficiency of the markets, in particular by promoting producer organisations, providing information to consumers, and through marketing standards and traceability; and
- (e) development of a structural policy for the fisheries sector, with particular attention to the sustainable development of fisheries areas which are defined as an area with lake shore or including ponds or a river estuary and with a significant level of employment in the fisheries sector.

Section 2**Maritime policy***Article 74*

Taking into account their cooperation in the spheres of fisheries, transport, environment and other sea-related policies, the Parties shall also develop cooperation and mutual support, when appropriate, on maritime issues, in particular by actively supporting an integrated approach to maritime affairs and good governance in the Black Sea in the relevant international maritime fora.

Article 75

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

CHAPTER 14**Energy cooperation***Article 76*

The Parties agree to continue their current cooperation on energy matters on the basis of the principles of partnership, mutual interest, transparency and predictability. The cooperation should aim at energy efficiency, market integration and regulatory convergence in the energy sector, taking into account the need to ensure competitiveness and access to secure, environmentally sustainable and affordable energy, including through the provisions of the Energy Community Treaty.

Article 77

The cooperation shall cover, among others, the following areas and objectives:

- (a) energy strategies and policies;
- (b) the development of competitive, transparent and non-discriminatory energy markets in accordance with EU standards, including obligations under the Energy Community Treaty, through regulatory reforms and through the participation in regional energy cooperation;
- (c) development of an attractive and stable investment climate by addressing institutional, legal, fiscal and other conditions;
- (d) energy infrastructure, including projects of common interest, in order to diversify energy sources, suppliers and transportation routes in an efficient economic and environmentally sound manner, inter alia, through the facilitation of loan and grant funded investments;
- (e) enhancement and strengthening of long-term stability and security of energy supply and trade, transit and transport on a mutually beneficial and non-discriminatory basis in accordance with EU and international rules;
- (f) promotion of energy efficiency and energy saving, inter alia, concerning energy performance of buildings, and the development and support of renewable energies in an economic and environmentally sound manner;
- (g) reduction of emissions of greenhouse gases, including through energy efficiency and renewable energy projects;
- (h) scientific and technical cooperation and exchange of information for the development and improvement of technologies in energy production, transportation, supply and end use, with particular attention to energy efficient and environmentally friendly technologies; and
- (i) cooperation may be pursued in the areas of nuclear safety, security and radiation protection, in accordance with the principles and standards of the International Atomic Energy Agency (IAEA) and the relevant international treaties and conventions concluded within the framework of the IAEA, as well as in accordance with the Treaty establishing the European Atomic Energy Community, where applicable.

Article 78

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 79

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex VIII to this Agreement according to the provisions of that Annex.

*CHAPTER 15**Transport**Article 80*

The Parties shall:

- (a) expand and strengthen their transport cooperation in order to contribute to the development of sustainable transport systems;
- (b) promote efficient, safe and secure transport operations as well as intermodality and interoperability of transport systems; and
- (c) endeavour to enhance the main transport links between their territories.

Article 81

That cooperation shall cover, among others, the following areas:

- (a) development of a sustainable national transport policy covering all modes of transport, particularly with a view to ensuring efficient, safe and secure transport systems and promoting the integration of considerations in the sphere of transport into other policy areas;
- (b) development of sector strategies in light of the national transport policy (including legal requirements for the upgrading of technical equipment and transport fleets to meet highest international standards) for road, rail, inland waterway, aviation, and intermodality, including timetables and milestones for implementation, administrative responsibilities as well as financing plans;
- (c) improvement of the infrastructure policy in order to better identify and evaluate infrastructure projects in the various modes of transport;
- (d) development of funding strategies focusing on maintenance, capacity constraints and missing link infrastructure as well as activating and promoting the participation of the private sector in transport projects;
- (e) accession to relevant international transport organisations and agreements, including procedures for ensuring strict implementation and effective enforcement of international transport agreements and conventions;
- (f) scientific and technical cooperation and exchange of information for the development and improvement of technologies in transport, such as intelligent transport systems; and
- (g) promotion of the use of intelligent transport systems and information technology in managing and operating all modes of transport as well as supporting intermodality and cooperation in the use of space systems and commercial applications facilitating transport.

Article 82

1. Cooperation shall also aim at improving the movement of passengers and goods, increasing fluidity of transport flows between the Republic of Moldova, the EU and third countries in the region, by removing administrative, technical and other obstacles, improving transport networks and upgrading the infrastructure in particular on the main axes connecting the Parties. That cooperation shall include actions to facilitate border crossings.

2. Cooperation shall include information exchange and joint activities:

- (a) at regional level, in particular taking into consideration and integrating progress achieved under various regional transport cooperation arrangements such as the Transport Corridor Europe-Caucasus-Asia (TRACECA), transport cooperation within the framework of the Eastern Partnership and other transport initiatives; and
- (b) at international level, including with regard to international transport organisations and international agreements and conventions ratified by the Parties, and in the framework of the various transport agencies of the EU.

Article 83

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 84

The Parties will cooperate on improving transport connections according to the provisions referred to in Annex IX to this Agreement.

Article 85

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex X and in Annex XXVIII-D to this Agreement, according to the provisions of those Annexes.

CHAPTER 16

Environment

Article 86

The Parties shall develop and strengthen their cooperation on environmental issues, thereby contributing to the long-term objective of sustainable development and greening the economy. It is expected that enhanced environment protection will bring benefits to citizens and businesses in the EU and in the Republic of Moldova, including through improved public health, preserved natural resources, increased economic and environmental efficiency, integration of the environment into other policy areas, as well as the use of modern, cleaner technologies contributing to more sustainable production patterns. Cooperation shall be conducted considering the interests of the Parties on the basis of equality and mutual benefit, as well as taking into account the interdependence existing between the Parties in the field of environment protection, and multilateral agreements in that field.

Article 87

Cooperation shall aim at preserving, protecting, improving, and rehabilitating the quality of the environment, protecting human health, sustainable utilisation of natural resources and promoting measures at international level to deal with regional or global environmental problems, including in the areas of:

- (a) environmental governance and horizontal issues, including Environmental Impact Assessment and Strategic Environmental Assessment, education and training, environmental liability, combating environmental crime, trans-boundary cooperation, access to environmental information, decision-making processes and effective administrative and judicial review procedures;
- (b) air quality;
- (c) water quality and resource management, including flood risk management, water scarcity and droughts;
- (d) waste and resource management and shipment of waste;
- (e) nature protection, including conservation and protection of biological and landscape diversity;
- (f) industrial pollution and industrial hazards;
- (g) chemicals;

- (h) noise pollution;
- (i) soil protection;
- (j) urban and rural environment;
- (k) environmental fees and taxes;
- (l) monitoring and environmental information systems;
- (m) inspection and enforcement; and
- (n) eco-innovation including best available technologies.

Article 88

The Parties shall, inter alia:

- (a) exchange information and expertise;
- (b) implement joint research activities and exchange of information on cleaner technologies;
- (c) plan the handling of industrial hazards and accidents;
- (d) implement joint activities at regional and international level, including with regard to multilateral environment agreements ratified by the Parties, and joint activities in the framework of relevant agencies, as appropriate.

The Parties shall pay special attention to transboundary issues and regional cooperation.

Article 89

The cooperation shall cover, inter alia, the following objectives:

- (a) development of an overall strategy on the environment, covering planned institutional reforms (with timetables) for ensuring implementation and enforcement of environmental legislation; division of competence for the environmental administration at national, regional and municipal levels; procedures for decision making and the implementation of decisions; procedures for the promotion of the integration of the environment into other policy areas; promotion of green economy measures and eco-innovation, identification of the necessary human and financial resources and a review mechanism; and
- (b) development of sector strategies on air quality; water quality and resource management; waste and resource management; biodiversity and nature protection; industrial pollution and industrial hazards and chemicals, noise pollution, soil protection, urban and rural environment, eco-innovation including clearly defined timetables and milestones for implementation, administrative responsibilities, as well as financing strategies for investments for infrastructure and technology.

Article 90

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 91

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex XI to this Agreement according to the provisions of that Annex.

CHAPTER 17

Climate action

Article 92

The Parties shall develop and strengthen their cooperation to combat climate change. Cooperation shall be conducted considering the interests of the Parties on the basis of equality and mutual benefit and taking into account the interdependence existing between bilateral and multilateral commitments in this field.

Article 93

Cooperation shall promote measures at domestic, regional and international level, including in the areas of:

- (a) mitigation of climate change;
- (b) adaptation to climate change;
- (c) carbon trading;
- (d) research, development, demonstration, deployment and diffusion of safe and sustainable low-carbon and adaptation technologies;
- (e) mainstreaming of climate considerations into sector policies; and
- (f) awareness raising, education and training.

Article 94

The Parties shall, inter alia:

- (a) exchange information and expertise;
- (b) implement joint research activities and exchanges of information on cleaner technologies;
- (c) implement joint activities at regional and international level, including with regard to multilateral environment agreements ratified by the Parties, and joint activities in the framework of relevant agencies, as appropriate.

The Parties shall pay special attention to transboundary issues and regional cooperation.

Article 95

The cooperation shall cover, among others, the development and implementation of:

- (a) an overall climate strategy and action plan for the long-term mitigation of and adaptation to climate change;
- (b) vulnerability and adaptation assessments;
- (c) a National Strategy for Adaptation to Climate Change;
- (d) a low-carbon development strategy;
- (e) long-term measures to reduce emissions of greenhouse gases;
- (f) measures to prepare for carbon trading;
- (g) measures to promote technology transfer on the basis of a technology needs assessment;
- (h) measures to mainstream climate considerations into sector policies; and
- (i) measures related to ozone-depleting substances.

Article 96

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 97

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex XII to this Agreement according to the provisions of that Annex.

CHAPTER 18**Information society****Article 98**

The Parties shall strengthen cooperation on the development of the Information Society to benefit citizens and businesses through the widespread availability of Information and Communication Technology (ICT) and through better quality of services at affordable prices. That cooperation should aim at facilitating access to electronic communications markets, encouraging competition and investment in the sector, and promoting the development of public services online.

Article 99

Cooperation may cover the following subjects:

- (a) exchange of information and best practices on the implementation of national Information Society strategies, including, inter alia, initiatives aiming at promoting broadband access, improving network security and developing public services online;
- (b) exchange of information, best practices and experience to promote the development of a comprehensive regulatory framework for electronic communications, and in particular to strengthen the administrative capacity of the national administration in Information and Communication Technologies, as well as of the independent regulator, to foster a better use of spectrum resources and to promote interoperability of networks in the Republic of Moldova and with the EU;
- (c) encouraging and promoting the implementation of ICT tools for a better governance, e-learning and research, public healthcare, digitisation of cultural heritage, development of e — content and electronic commerce; and
- (d) enhancing the level of security of personal data and the protection of privacy in electronic communications.

Article 100

The Parties shall promote cooperation between EU regulators and the national regulatory authorities of the Republic of Moldova in the field of electronic communications. The Parties shall also consider cooperation in other relevant areas, including through regional initiatives.

Article 101

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 102

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex XXVIII-B to this Agreement, according to the provisions of that Annex.

CHAPTER 19**Tourism****Article 103**

The Parties shall cooperate in the field of tourism, with the aim of strengthening the development of a competitive and sustainable tourism industry as a generator of economic growth, empowerment, employment and foreign exchange.

Article 104

Cooperation at bilateral, regional and European level would be based on the following principles:

- (a) respect for the integrity and interests of local communities, particularly in rural areas;
- (b) the importance of cultural heritage; and
- (c) positive interaction between tourism and environmental preservation.

Article 105

Cooperation shall focus on the following topics:

- (a) exchange of information, best practices, experience and 'know-how' transfer, including on innovative technologies;
- (b) establishment of a strategic partnership between public, private and community interests in order to ensure the sustainable development of tourism;
- (c) promotion and development of tourism products and markets, infrastructure, human resources and institutional structures as well as the identification and elimination of barriers to travel services;
- (d) development and implementation of efficient policies and strategies including appropriate legal, administrative and financial aspects;
- (e) tourism training and capacity building in order to improve service standards; and
- (f) development and promotion of community-based tourism.

Article 106

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

*CHAPTER 20****Regional development, cross-border and regional level cooperation****Article 107*

1. The Parties shall promote mutual understanding and bilateral cooperation in the field of regional policy, including methods of formulation and implementation of regional policies, multi-level governance and partnership, with special emphasis on the development of disadvantaged areas and territorial cooperation, with the objective of establishing channels of communication and enhancing exchange of information and experience between national, regional and local authorities, socioeconomic actors and civil society.

2. In particular the Parties shall cooperate with a view to aligning the practice of the Republic of Moldova with the following principles:

- (a) decentralisation of the decision-making process, from the central level to the level of regional communities;
- (b) consolidation of the partnership between all the parties involved in regional development; and
- (c) co-financing through the financial contribution of the Parties involved in the implementation of regional development programmes and projects.

Article 108

1. The Parties shall support and strengthen the involvement of local and regional level authorities in cross-border and regional cooperation and the related management structures, enhance cooperation through the establishment of an enabling legislative framework, sustain and develop capacity building measures and promote the strengthening of cross-border and regional economic and business networks.

2. The Parties will cooperate to consolidate the institutional and operational capacities of national and regional institutions in the fields of regional development and land use planning by, inter alia:

- (a) improving the mechanism of vertical and horizontal interaction of central and local public administration in the process of development and implementation of regional policies;
- (b) developing the capacity of local public authorities to promote cross-border cooperation in compliance with EU regulations and practices; and
- (c) sharing knowledge, information and best practices on regional development policies to promote economic well-being for local communities and the uniform development of the regions.

Article 109

1. The Parties shall strengthen and encourage development of cross-border and regional elements of, inter alia, transport, energy, communication networks, culture, education, tourism, health and other areas covered by this Agreement which have a bearing on cross-border and regional cooperation.

2. The Parties shall intensify cooperation between their regions in the form of transnational and cross-border programmes, encouraging the participation of regions of the Republic of Moldova in European regional structures and organisations and promoting their economic and institutional development by implementing projects of common interest.

Those activities will take place in the context of:

- (a) continuing territorial cooperation with European regions, including through trans-national and cross-border cooperation programmes;
- (b) cooperation within the framework of the Eastern Partnership, with EU bodies, including the Committee of the Regions, and participation in various European regional projects and initiatives; and
- (c) cooperation with, inter alia, the European Economic and Social Committee, the European Association of Development Agencies (EURADA) and the European Spatial Planning Observation Network (ESPON).

Article 110

1. The Parties shall intensify and ensure better coordination and cooperation between the countries and regions within the EU Strategy for the Danube Region, focusing, inter alia, on improving transport and energy connections, environment, economic and social development and security which will contribute to faster road and rail transportation, cheaper and more secure energy, a better environment with cleaner water, protected biodiversity, and more efficient cross-border flood prevention.

2. The Parties shall increase the cross-border cooperation aiming at restoring the navigation on Prut river which will lead to flood prevention in the basin of the river, improving the water quality and agricultural irrigation, intensifying economic activities, promoting tourism and cultural activities and contributing to capacity building.

Article 111

The Parties shall facilitate the movement of citizens of the EU and of the Republic of Moldova who are called upon to cross the border on a frequent basis and over short distances.

Article 112

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

CHAPTER 21**Public health****Article 113**

The Parties agree to develop their cooperation in the field of public health, with a view to raising the level of public health safety and protection of human health as a precondition for sustainable development and economic growth.

Article 114

The cooperation shall cover, in particular, the following areas:

- (a) strengthening of the public health system of the Republic of Moldova, in particular through implementing health sector reform, ensuring high-quality primary healthcare, and improving health governance and healthcare financing;
- (b) epidemiological surveillance and control of communicable diseases, such as HIV/AIDS, viral hepatitis and tuberculosis, as well as increased preparedness for public health threats and emergencies;
- (c) prevention and control of non-communicable diseases, mainly through exchange of information and best practices, promoting healthy lifestyles and addressing major health determinants, such as nutrition and addiction to alcohol, drugs and tobacco;
- (d) quality and safety of substances of human origin;
- (e) health information and knowledge; and
- (f) full and timely implementation of international health agreements, in particular the International Health Regulations and the World Health Organisation Framework Convention on Tobacco Control of 2003.

Article 115

The cooperation shall enable:

- (a) the progressive integration of the Republic of Moldova into the EU's health related networks; and
- (b) the progressive enhancement of interaction between the Republic of Moldova and the European Centre for Disease Prevention and Control.

Article 116

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex XIII to this Agreement according to the provisions of that Annex.

CHAPTER 22**Civil protection****Article 117**

The Parties shall develop and strengthen their cooperation on natural and man-made disasters. Cooperation shall be conducted considering the interests of the Parties on the basis of equality and mutual benefit, as well as taking into account the interdependence existing between the Parties and multilateral activities in the field of civil protection.

Article 118

Cooperation shall aim at improving the prevention of, preparation for and response to natural and man-made disasters.

Article 119

The Parties shall, inter alia, exchange information and expertise and implement joint activities at national, regional and international level. Cooperation shall include the implementation of specific agreements and administrative arrangements in this field, concluded between the Parties according to the respective powers and competences of the EU and its Member States and in accordance with the legal procedures of the Parties.

Article 120

The cooperation shall cover, amongst others, the following objectives:

- (a) facilitating mutual assistance in case of emergencies;
- (b) exchanging on a 24-hour basis early warnings and updated information on large scale emergencies affecting the EU or the Republic of Moldova, including requests for and offers of assistance;
- (c) assessment of the environmental impact of disasters;
- (d) inviting experts to specific technical workshops and symposia on civil protection issues;
- (e) inviting, on a case by case basis, observers to specific exercises and trainings organised by the EU and/or the Republic of Moldova; and
- (f) strengthening cooperation on the most effective use of available civil protection capabilities.

Article 121

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

*CHAPTER 23**Cooperation on education, training, multilingualism, youth and sport**Article 122*

The Parties shall cooperate to promote lifelong learning and encourage cooperation and transparency at all levels of education and training, with a special focus on higher education.

Article 123

That cooperation shall focus, inter alia, on the following areas:

- (a) promoting lifelong learning, which is a key to growth and jobs and can allow citizens to participate fully in society;
- (b) modernising education and training systems, enhancing quality, relevance and access;
- (c) promoting convergence in higher education, deriving from the Bologna process and the EU higher education modernisation agenda;
- (d) reinforcing international academic cooperation and participation in EU cooperation programmes, increasing student and teacher mobility;
- (e) establishing a national qualification framework to improve the transparency and recognition of qualifications and competences; and
- (f) promoting the aims set in the Copenhagen process on enhanced European cooperation in vocational education and training.

Article 124

The Parties shall promote cooperation and exchanges in areas of mutual interest, such as linguistic diversity and lifelong language learning, through an exchange of information and best practices.

Article 125

The Parties agree to cooperate in the field of youth to:

- (a) reinforce cooperation and exchanges in the field of youth policy and non-formal education for young people and youth workers;
- (b) facilitate active participation of all young people in society;
- (c) support young people and youth workers' mobility as a means to promote intercultural dialogue and the acquisition of knowledge, skills and competences outside the formal educational systems, including through volunteering; and
- (d) promote cooperation between youth organisations to support civil society.

Article 126

The Parties shall promote cooperation in the field of sport and physical activity through the exchange of information and good practices in order to promote a healthy lifestyle, the social and educational values of sport and good governance in sport within the societies of the EU and the Republic of Moldova.

CHAPTER 24***Cooperation in research, technological development and demonstration****Article 127*

The Parties shall promote cooperation in all areas of civil scientific research and technological development and demonstration (RTD) on the basis of mutual benefit and subject to appropriate and effective protection of intellectual property rights.

Article 128

Cooperation in RTD shall cover:

- (a) policy dialogue and the exchange of scientific and technological information;
- (b) facilitating adequate access to the respective programmes of the Parties;
- (c) increasing research capacity and the participation of research entities of the Republic of Moldova in the research framework programmes of the EU;
- (d) the promotion of joint projects for research in all areas of RTD;
- (e) training activities and mobility programmes for scientists, researchers and other research staff engaged in RTD activities on both sides;
- (f) facilitating, within the framework of applicable legislation, the free movement of research workers participating in the activities covered by this Agreement and the cross-border movement of goods intended for use in such activities; and
- (g) other forms of cooperation in RTD (including through regional approaches and initiatives), on the basis of the Parties' mutual agreement.

Article 129

In carrying out cooperation activities in RTD, synergies should be sought with activities funded by the Science and Technology Centre (STCU) and other activities carried out within the framework of financial cooperation between the EU and the Republic of Moldova.

CHAPTER 25***Cooperation on culture, audio-visual policy and media****Article 130*

The Parties will promote cultural cooperation in accordance with the principles enshrined in the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation (Unesco) Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions of 2005. The Parties will seek a regular policy dialogue in areas of mutual interest, including the development of cultural industries in the EU and the Republic of Moldova. Cooperation between the Parties will foster intercultural dialogue, including through the participation of the culture sector and civil society of the EU and of the Republic of Moldova.

Article 131

1. The Parties shall develop a regular dialogue and cooperate to promote the audiovisual industry in Europe and encourage co-production in the fields of cinema and television.

2. Cooperation could include, inter alia, the issue of the training of journalists and other media professionals, as well as support to the media, so as to reinforce their independence, professionalism and links with EU media in compliance with European standards, including standards of the Council of Europe and the 2005 Unesco Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions.

Article 132

The Parties shall concentrate their cooperation on a number of fields:

- (a) cultural cooperation and cultural exchanges, as well as the mobility of art and artists;
- (b) intercultural dialogue;
- (c) policy dialogue on cultural policy and audiovisual policy;
- (d) cooperation in international fora such as Unesco and the Council of Europe, in order to, inter alia, develop cultural diversity and preserve and valorise cultural and historical heritage; and
- (e) cooperation in the field of media.

Article 133

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex XIV to this Agreement according to the provisions of that Annex.

CHAPTER 26***Civil society cooperation****Article 134*

The Parties shall establish a dialogue on civil society cooperation, with the following objectives:

- (a) to strengthen contacts and the exchange of information and experience between all sectors of civil society in the EU and in the Republic of Moldova;

- (b) to ensure a better knowledge and understanding of the Republic of Moldova, including its history and culture, in the EU and in particular among civil society organisations based in the Member States, thus allowing for a better awareness of the opportunities and challenges for future relations; and
- (c) to ensure, reciprocally, a better knowledge and understanding of the EU in the Republic of Moldova and in particular among civil society organisations of the Republic of Moldova, with a non-exclusive focus on the values on which the EU is founded, its policies and its functioning.

Article 135

The Parties shall promote dialogue and cooperation between civil society stakeholders from both sides as an integral part of the relations between the EU and the Republic of Moldova. The aims of such a dialogue and such cooperation are:

- (a) to ensure the involvement of civil society in EU-Republic of Moldova relations, in particular in the implementation of this Agreement;
- (b) to enhance civil society participation in the public decision-making process, particularly by establishing an open, transparent and regular dialogue between the public institutions and representative associations and civil society;
- (c) to facilitate a process of institution-building and consolidation of civil society organisations in various ways, including advocacy support, informal and formal networking, mutual visits and workshops, in particular with a view to improving the legal framework for civil society; and
- (d) to enable civil society representatives from each side to become acquainted with the processes of consultation and dialogue between civil and social partners on the other side, in particular with a view to further integrating civil society in the public policy-making process in the Republic of Moldova.

Article 136

A regular dialogue will take place between the Parties on the issues covered by this Chapter.

CHAPTER 27

Cooperation in the protection and promotion of the rights of the child

Article 137

The Parties agree to cooperate in ensuring the promotion of the rights of the child according to international laws and standards, in particular the United Nations Convention on the Rights of the Child of 1989, taking into account the priorities identified in the specific context of the Republic of Moldova, in particular for vulnerable groups.

Article 138

Such cooperation shall include, in particular:

- (a) the prevention and combating of all forms of exploitation (including child labour), abuse, negligence and violence against children, including by developing and strengthening the legal and institutional framework as well as through awareness-raising campaigns in that domain;
- (b) the improvement of the system of identification and assistance of children in vulnerable situations, including increased participation by children in decision-making processes and the implementation of efficient mechanisms to handle individual complaints made by children;
- (c) exchange of information and best practices on the alleviation of poverty among children, including on measures to focus social policies on children's wellbeing, and to promote and facilitate children's access to education;
- (d) the implementation of measures aimed at promoting children's rights within the family and institutions, and strengthening the capacity of parents and carers in order to ensure child development; and

- (e) accession to, ratification and implementation of the relevant international documents, including those developed within the United Nations, the Council of Europe and the Hague Conference on Private International Law, with the purpose of promoting and protecting of children's rights in line with the highest standards in the field.

Article 139

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

CHAPTER 28

Participation in Union agencies and programmes

Article 140

The Republic of Moldova shall be allowed to participate in all agencies of the Union open to the participation of the Republic of Moldova in accordance with the relevant provisions establishing those agencies. The Republic of Moldova shall enter into separate agreements with the EU to enable its participation in each such agency, including the amount of financial contribution.

Article 141

The Republic of Moldova shall be allowed to participate in all current and future programmes of the Union open to the participation of the Republic of Moldova in accordance with the relevant provisions establishing those programmes. The participation of the Republic of Moldova in the programmes of the Union shall be in accordance with the provisions laid down in Protocol 1 to this Agreement on a Framework Agreement between the European Union and the Republic of Moldova on the General Principles for the Participation of the Republic of Moldova in Union Programmes.

Article 142

The Parties will conduct a regular dialogue on the participation of the Republic of Moldova in Union programmes and agencies. In particular, the EU shall inform the Republic of Moldova in the case of establishment of new Union agencies and programmes, as well as regarding changes in terms of participation in Union programmes and agencies, referred to in Articles 140 and 141 of this Agreement.

TITLE V

TRADE AND TRADE-RELATED MATTERS

CHAPTER 1

National treatment and market access for goods

Section 1

Common provisions

Article 143

Objective

The Parties shall progressively establish a free trade area over a transitional period of a maximum of 10 years starting from the entry into force of this Agreement, in accordance with the provisions of this Agreement and in accordance with Article XXIV of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994 (GATT 1994).

*Article 144***Scope and coverage**

1. The provisions of this Chapter shall apply to trade in goods ⁽¹⁾ between the Parties.
2. For the purposes of this Chapter, 'originating' means qualifying under the rules of origin set out in Protocol II to this Agreement.

*Section 2***Elimination of customs duties, fees and other charges***Article 145***Definition of customs duties**

For the purposes of this Chapter, a 'customs duty' includes any duty or charge of any kind imposed on, or in connection with, the import or export of a good, including any form of surtax or surcharge imposed on, or in connection with, such import or export. A 'customs duty' does not include any of the following:

- (a) a charge equivalent to an internal tax imposed in accordance with Article 152 of this Agreement;
- (b) duties imposed in accordance with Chapter 2 (Trade Remedies) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement; or
- (c) fees or other charges imposed in accordance with Article 151 of this Agreement.

*Article 146***Classification of goods**

The classification of goods in trade between the Parties shall be that set out in accordance with the Harmonised Commodity Description and Coding System of 1983 (HS) in the Republic of Moldova's tariff nomenclature based on HS 2007 and the Union's tariff nomenclature based on HS 2012 and in subsequent amendments to those nomenclatures.

*Article 147***Elimination of customs duties on imports**

1. Each Party shall reduce or eliminate customs duties on goods originating in the other Party in accordance with Annex XV to this Agreement.
2. For each good the base rate of customs duties to which the successive reductions and eliminations are to be applied under paragraph 1 of this Article are specified in Annex XV to this Agreement.
3. If, at any moment following the date of entry into force of this Agreement, a Party reduces its applied most-favoured-nation (MFN) customs duty rate, such duty rate shall apply as base rate if and for as long as it is lower than the customs duty rate calculated in accordance with Annex XV to this Agreement.
4. After the entry into force of this Agreement, the Parties may agree to consider accelerating and broadening the scope of the elimination of customs duties on trade between the Parties. A decision of the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, on the acceleration or elimination of a customs duty on a good shall supersede any duty rate or staging category determined pursuant to Annex XV to this Agreement.
5. During the third year after the entry into force of this Agreement, the Parties shall assess the situation, taking account of the pattern of trade in agricultural products between the Parties, the particular sensitivities of such products and the development of agricultural policy on both sides.
6. The Parties shall examine, in the Association Committee in Trade configuration, on an appropriate reciprocal basis, the opportunities for granting each other further concessions with a view to improving liberalisation of trade in agricultural products, in particular those subject to tariff-rate quotas (TRQs).

⁽¹⁾ For the purposes of this Agreement, 'goods' means products as understood in GATT 1994 unless otherwise provided in this Agreement.

*Article 148***Anti-circumvention mechanism for agricultural products and processed agricultural products**

1. The products listed in Annex XV-C to this Agreement are subject to the anti-circumvention mechanism. The average annual volume of imports from the Republic of Moldova into the Union for each category of those products is provided in Annex XV-C to this Agreement.

2. When the volume of imports of one or more categories of products referred to in paragraph 1 of this Article reaches 70 % of the volume indicated in Annex XV-C in any given year starting on 1 January, the Union shall notify the Republic of Moldova about the volume of imports of the product(s) concerned. Following that notification and within 14 calendar days from the date on which the volume of imports of one or more categories of products referred to in paragraph 1 of this Article reaches 80 % of the volume indicated in Annex XV-C to this Agreement, the Republic of Moldova shall provide the Union with a sound justification for the increase of imports. If those imports reach 100 % of the volume indicated in Annex XV-C to this Agreement, and in the absence of a sound justification by the Republic of Moldova, the Union may temporarily suspend the preferential treatment for the products concerned.

The suspension shall be applicable for a period of six months and shall take effect on the date of publication of the decision to suspend preferential treatment in the *Official Journal of the European Union*.

3. All temporary suspensions adopted pursuant to paragraph 2 shall be notified by the Union to the Republic of Moldova without undue delay.

4. A temporary suspension may be lifted before the expiry of six months from its entry into force by the Union if the Republic of Moldova provides evidence within the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, that the volume of the relevant category of products imported in excess of the volume referred to in Annex XV-C to this Agreement results from a change in the level of production and export capacity of the Republic of Moldova for the product(s) concerned.

5. Annex XV-C to this Agreement may be amended and the volume modified by mutual consent of the Union and the Republic of Moldova in the Association Committee in Trade configuration at the request of the Republic of Moldova, in order to reflect changes in the level of production and export capacity of the Republic of Moldova for the product(s) concerned.

*Article 149***Standstill**

Neither Party may increase any existing customs duty, or adopt any new customs duty, on a good originating in the other Party. That shall not preclude either Party from:

- (a) raising a customs duty to the level established in Annex XV following a unilateral reduction; or
- (b) maintaining or increasing a customs duty as authorized by the Dispute Settlement Body (DSB) of the WTO.

*Article 150***Customs duties on exports**

Neither Party shall adopt or maintain any duty or tax, other than internal charges applied in accordance with Article 152 of this Agreement, on or in connection with the export of goods to the territory of the other Party.

*Article 151***Fees and other charges**

Each Party shall ensure, in accordance with Article VIII of GATT 1994 and the interpretative notes thereon, that all fees and charges of whatever character other than customs duties or other measures referred to in Article 147 of this Agreement, imposed on, or in connection with, the import or export of goods are limited in amount to the approximate cost of services rendered and do not represent an indirect protection of domestic goods or a taxation of imports or exports for fiscal purposes.

Section 3**Non-tariff measures***Article 152***National treatment**

Each Party shall accord national treatment to the goods of the other Party in accordance with Article III of GATT 1994, including the interpretative notes thereon. To that end, Article III of GATT 1994 and the interpretative notes thereon are incorporated into this Agreement and made an integral part thereof.

*Article 153***Import and export restrictions**

Neither Party shall adopt or maintain any prohibition or restriction on the import of any good of the other Party or on the export or sale for export of any good destined for the territory of the other Party, except as otherwise provided in this Agreement or in accordance with Article XI of GATT 1994 and the interpretative notes thereon. To that end, Article XI of GATT 1994 and the interpretative notes thereon are incorporated into this Agreement and made an integral part thereof.

Section 4**Specific provisions related to goods***Article 154***General exceptions**

1. Nothing in this Chapter shall be construed to prevent the adoption or enforcement by any Party of measures in accordance with Articles XX and XXI of GATT 1994 and any relevant interpretative notes to those Articles under GATT 1994, which are hereby incorporated into this Agreement and made an integral part thereof.

2. The Parties understand that before taking any measures for which justification could be sought under subparagraphs (i) and (j) of Article XX of GATT 1994, the Party intending to take the measures shall provide the other Party with all relevant information and seek a solution acceptable to the Parties. If no agreement is reached within 30 days of providing such information, the Party may apply measures under this paragraph on the good concerned. Where exceptional and critical circumstances require immediate action and make prior information or examination impossible, the Party intending to take the measures may apply forthwith the precautionary measures necessary to deal with the situation and shall inform the other Party immediately thereof.

Section 5**Administrative cooperation and coordination with other countries***Article 155***Special provisions on administrative cooperation**

1. The Parties agree that administrative cooperation and assistance are essential for the implementation and the control of the preferential treatment granted under this Chapter and underline their commitment to combat irregularities and fraud in customs and related matters.

2. Where a Party has made a finding, on the basis of objective information, of a failure of the other Party to provide administrative cooperation or assistance and/or of irregularities or fraud under this Chapter, the Party concerned may temporarily suspend the relevant preferential treatment of the product(s) concerned in accordance with this Article and, in particular, the procedure provided for under paragraph 5.

3. For the purposes of this Article, failure to provide administrative cooperation or assistance shall mean, inter alia:
- (a) a repeated failure to respect the obligations to verify the originating status of the good(s) concerned;
  - (b) a repeated refusal or undue delay in carrying out and/or communicating the results of a subsequent verification of the proof of origin;
  - (c) repeated refusal or undue delay in obtaining authorisation to conduct enquiry visits to determine the authenticity of documents or accuracy of information relevant to the granting of the preferential treatment in question.
4. For the purposes of this Article a finding of irregularities or fraud may be made, inter alia, where there is a rapid increase, without satisfactory explanation, in the volume of imports of goods exceeding the usual level of production and export capacity of the other Party that is linked to objective information concerning irregularities or fraud.
5. The application of a temporary suspension shall be subject to the following conditions:
- (a) the Party which has made a finding, on the basis of objective information, of a failure to provide administrative cooperation or assistance and/or of irregularities or fraud shall, without undue delay, notify the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, of its finding together with the objective information and enter into consultations within that Committee, on the basis of all relevant information and objective findings, with a view to reaching a solution acceptable to both Parties;
  - (b) where the Parties have entered into consultations within the aforementioned Committee and have failed to agree on an acceptable solution within three months following the notification, the Party concerned may temporarily suspend the relevant preferential treatment of the good(s) concerned. A temporary suspension shall be notified to the Association Committee in Trade configuration without undue delay;
  - (c) temporary suspensions under this Article shall be limited to what is necessary to protect the financial interests of the Party concerned. They shall not exceed a period of six months, which may be renewed if at the date of expiry nothing has changed with respect to the conditions that gave rise to the initial suspension. They shall be subject to periodic consultations within the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, in particular with a view to their termination as soon as the conditions for their application no longer apply.
6. Each Party shall publish all notices to importers concerning any notification referred to in paragraph 5(a), any decision referred to in paragraph 5(b), and any extension or termination as referred to in paragraph 5(c), according to its internal procedures.

Article 156

Management of administrative errors

In case of an error by the competent authorities in the proper management of the preferential system at export, and in particular in the application of the provisions of Protocol II to this Agreement concerning the definition of originating products and methods of administrative cooperation, where that error leads to consequences in terms of import duties, the Party facing such consequences may request that the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, examines the possibility of adopting all appropriate measures with a view to resolving the situation.

Article 157

Agreements with other countries

1. This Agreement shall not preclude the maintenance or establishment of customs unions, other free trade areas or arrangements for frontier traffic except in so far as they conflict with the trade arrangements provided for in this Agreement.

2. Consultations between the Parties shall take place within the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, concerning agreements establishing customs unions, other free trade areas or arrangements for frontier traffic and, where requested, on other major issues related to their respective trade policies with third countries. In particular, in the event of a third country acceding to the EU, such consultations shall take place so as to ensure that account is taken of the mutual interests of the Union and the Republic of Moldova as stated in this Agreement.

CHAPTER 2

Trade remedies

Section 1

Global safeguard measures

Article 158

General provisions

1. The Parties confirm their rights and obligations under Article XIX of GATT 1994 and the Agreement on Safeguards contained in Annex 1A to the Agreement Establishing the World Trade Organisation ('WTO Agreement') ('Agreement on Safeguards') and Article 5 of the Agreement on Agriculture, contained in Annex 1A to the WTO Agreement ('Agreement on Agriculture').
2. The preferential rules of origin established under Chapter 1 (National Treatment and Market Access for Goods) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement shall not apply to this Section.
3. The provisions of this Section shall not be subject to Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

Article 159

Transparency

1. The Party initiating a safeguard investigation shall notify the other Party of such initiation, provided the latter has a substantial economic interest.
2. Notwithstanding Article 158 of this Agreement, at the request of the other Party, the Party initiating a safeguard investigation and intending to apply safeguard measures shall provide immediately *ad hoc* written notification of all the pertinent information leading to the initiation of a safeguard investigation and the imposition of safeguard measures, including, where relevant, information on the initiation of a safeguard investigation, on the provisional findings and on the final findings of the investigation, as well as offer the possibility for consultations to the other Party.
3. For the purposes of this Article, a Party shall be considered as having a substantial economic interest when it is among the five largest suppliers of the imported product during the most recent three-year period, measured in terms of either absolute volume or value.

Article 160

Application of measures

1. When imposing safeguard measures, the Parties shall endeavour to impose them in a way that affects their bilateral trade the least.
2. For the purposes of paragraph 1, if a Party considers that the legal requirements for the imposition of definitive safeguard measures are met and intends to apply such measures, that Party shall notify the other Party and give the latter the possibility to hold bilateral consultations. If no satisfactory solution has been reached within 30 days of the notification, the importing Party may take the appropriate measures to remedy the problem.

Section 2**Anti-dumping and countervailing measures***Article 161***General provisions**

1. The Parties confirm their rights and obligations under Article VI of GATT 1994, the Agreement on Implementation of Article VI of GATT 1994, contained in Annex 1A to the WTO Agreement ('Anti-Dumping Agreement'), and the Agreement on Subsidies and Countervailing Measures, contained in Annex 1A to the WTO Agreement ('SCM Agreement').
2. The preferential rules of origin established under Chapter 1 (National Treatment and Market Access for Goods) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement shall not apply to this Section.
3. The provisions of this Section shall not be subject to Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

*Article 162***Transparency**

1. The Parties agree that antidumping and countervailing measures should be used in full compliance with the requirements of the Anti-Dumping Agreement and the SCM Agreement, respectively, and should be based on a fair and transparent system.
2. The Parties shall ensure, immediately after the imposition of provisional measures and before the final determination is made, full and meaningful disclosure of all essential facts and considerations which form the basis for the decision to apply measures, without prejudice to Article 6(5) of the Anti-Dumping Agreement and Article 12(4) of the SCM Agreement. Disclosures shall be made in writing and allow interested parties sufficient time to make their comments.
3. Provided it does not unnecessarily delay the conduct of the investigation, each interested party shall be granted the possibility to be heard in order to express its views during anti-dumping and anti-subsidy investigations.

*Article 163***Consideration of public interest**

Anti-dumping or countervailing measures may not be applied by a Party where, on the basis of the information made available during the investigation, it can clearly be concluded that it is not in the public interest to apply such measures. The public interest determination shall be based on an appreciation of all the various interests taken as a whole, including the interests of the domestic industry, users, consumers and importers to the extent that they have provided relevant information to the investigating authorities.

*Article 164***Lesser duty rule**

Should a Party decide to impose a provisional or a definitive anti-dumping or countervailing duty, the amount of such duty shall not exceed the margin of dumping or the total amount of countervailable subsidies, but it should be less than the margin of dumping or the total amount of countervailable subsidies if such a lesser duty would be adequate to remove the injury to the domestic industry.

Section 3

Bilateral safeguard measures

Article 165

Application of a bilateral safeguard measure

1. If, as a result of the reduction or elimination of a customs duty under this Agreement, goods originating in a Party are being imported into the territory of the other Party in such increased quantities, in absolute terms or relative to domestic production, and under such conditions as to cause or threaten to cause serious injury to the domestic industry producing like or directly competitive goods, the importing Party may adopt the measures provided for in paragraph 2 in accordance with the conditions and procedures laid down in this Section.
2. The importing Party may take a bilateral safeguard measure which:
  - (a) suspends further reduction of the rate of customs duty on the good concerned provided for under this Agreement; or
  - (b) increases the rate of customs duty on the good to a level which does not exceed the lesser of:
    - (i) the MFN applied rate of customs duty on the good in effect at the time the measure is taken; or
    - (ii) the base rate of customs duty specified in the Schedules included in Annex XV pursuant to Article 147 of this Agreement.

Article 166

Conditions and limitations

1. A Party shall notify the other Party in writing of the initiation of an investigation described in paragraph 2 and consult with the other Party, as far in advance of applying a bilateral safeguard measure as practicable, with a view to reviewing the information arising from the investigation and exchanging views on the measure.
2. A Party shall apply a bilateral safeguard measure only following an investigation by its competent authorities in accordance with Articles 3 and 4.2(c) of the Agreement on Safeguards. To that end, Articles 3 and 4.2(c) of the Agreement on Safeguards are incorporated into this Agreement and made part thereof, *mutatis mutandis*.
3. When conducting the investigation described in paragraph 2 of this Article, the Party shall comply with the requirements of Article 4.2(a) of the Agreement on Safeguards. To that end, Article 4.2(a) of the Agreement on Safeguards is incorporated into this Agreement and made part thereof, *mutatis mutandis*.
4. Each Party shall ensure that its competent authorities complete any investigation described in paragraph 2 within one year of the date of its initiation.
5. Neither Party may apply a bilateral safeguard measure:
  - (a) except to the extent, and for such time, as may be necessary to prevent or remedy serious injury and to facilitate the adjustment of the domestic industry;
  - (b) for a period exceeding two years. However, that period may be extended by up to two years if the competent authorities of the importing Party determine, in accordance with the procedures specified in this Article, that the measure continues to be necessary to prevent or remedy serious injury and to facilitate the adjustment of the domestic industry and that there is evidence that the industry is adjusting, provided that the total period of application of a safeguard measure, including the period of initial application and any extension thereof, shall not exceed four years;
  - (c) beyond the expiration of the transitional period; or
  - (d) with respect to the same product, at the same time as a measure under Article XIX of GATT 1994 and the Agreement on Safeguards is applied.
6. When a Party terminates a bilateral safeguard measure, the rate of customs duty shall be the rate that, according to its Schedule included in Annex XV to this Agreement, would have been in effect but for the measure.

Article 167

Provisional measures

In critical circumstances where delay would cause damage that would be difficult to repair, a Party may apply a bilateral safeguard measure on a provisional basis pursuant to a preliminary determination that there is clear evidence that the imports of a good originating in the other Party have increased as the result of the reduction or elimination of a customs duty under this Agreement, and such imports cause serious injury, or a threat thereof, to the domestic industry. The duration of any provisional measure shall not exceed 200 days, during which time the Party shall comply with the requirements of Articles 166(2) and 166(3) of this Agreement. The Party shall promptly refund any duty paid in excess of the customs duty set out in Annex XV to this Agreement if the investigation described in Article 166(2) of this Agreement does not result in a finding that the requirements of Article 165 of this Agreement have been met. The duration of any provisional measure shall be counted as part of the period prescribed in Article 166(5)(b) of this Agreement.

Article 168

Compensation

1. A Party applying a bilateral safeguard measure shall consult with the other Party in order to arrive at a mutually agreed appropriate trade-liberalising compensation in the form of concessions having substantially equivalent trade effects or equivalent to the value of the additional duties expected to result from the safeguard measure. The Party shall provide an opportunity for such consultations no later than 30 days after the application of the bilateral safeguard measure.

2. If the consultations under paragraph 1 do not result in an agreement on trade-liberalising compensation within 30 days after the consultations begin, the Party whose goods are subject to the safeguard measure may suspend the application of substantially equivalent concessions to the Party applying the safeguard measure.

3. The right of suspension referred to in paragraph 2 shall not be exercised for the first 24 months during which a bilateral safeguard measure is in effect, provided that the safeguard measure conforms to the provisions of this Agreement.

Article 169

Definitions

For the purposes of this Section:

- (a) 'serious injury' and 'threat of serious injury' shall be understood in accordance with Article 4.1(a) and (b) of the Agreement on Safeguards. To that end, Article 4.1(a) and (b) of the Agreement on Safeguards is incorporated into this Agreement and made part thereof, *mutatis mutandis*; and
- (b) transitional period means a period of 10 years from the date of entry into force of this Agreement.

CHAPTER 3

Technical barriers to trade, standardisation, metrology, accreditation and conformity assessment

Article 170

Scope and definitions

1. This Chapter applies to the preparation, adoption and application of standards, technical regulations, and conformity assessment procedures as defined in the Agreement on Technical Barriers to Trade, contained in Annex 1A to the WTO Agreement ('TBT Agreement'), that may affect trade in goods between the Parties.

2. Notwithstanding paragraph 1 of this Article, this Chapter does not apply to sanitary and phytosanitary measures as defined in Annex A to the Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures, contained in Annex 1A to the WTO Agreement ('SPS Agreement'), nor to purchasing specifications prepared by public authorities for their own production or consumption requirements.

3. For the purposes of this Chapter, the definitions of Annex 1 to the TBT Agreement shall apply.

Article 171

Affirmation of the TBT Agreement

The Parties affirm their existing rights and obligations with respect to each other under the TBT Agreement which is hereby incorporated into this Agreement and made part thereof.

Article 172

Technical cooperation

1. The Parties shall strengthen their cooperation in the field of standards, technical regulations, metrology, market surveillance, accreditation and conformity assessment systems with a view to increasing the mutual understanding of their respective systems and facilitating access to their respective markets. To that end, they may establish regulatory dialogues at both horizontal and sectoral levels.

2. In their cooperation, the Parties shall seek to identify, develop and promote trade facilitating initiatives which may include, but are not limited to:

- (a) reinforcing regulatory cooperation through the exchange of data and experience and through scientific and technical cooperation, with a view to improving the quality of their technical regulations, standards, market surveillance, conformity assessment and accreditation, and making efficient use of regulatory resources;
- (b) promoting and encouraging cooperation between their respective organisations, public or private, responsible for metrology, standardisation, market surveillance, conformity assessment and accreditation;
- (c) fostering the development of the quality infrastructure for standardisation, metrology, accreditation, conformity assessment and the market surveillance system in the Republic of Moldova;
- (d) promoting the participation of the Republic of Moldova in the work of related European organisations;
- (e) seeking solutions to technical barriers to trade that may arise; and
- (f) coordinating their positions in international trade and regulatory organisations such as the WTO and the United Nations Economic Commission for Europe (UNECE).

Article 173

Approximation of technical regulations, standards, and conformity assessment

1. The Republic of Moldova shall take the necessary measures in order to gradually achieve conformity with the Union's technical regulations, standards, metrology, accreditation, conformity assessment, corresponding systems and market surveillance system, and undertakes to follow the principles and the practice laid down in the relevant Union *acquis*.

2. With a view to reaching the objectives set out in paragraph 1, the Republic of Moldova shall:

- (a) progressively incorporate the relevant Union *acquis* into its legislation in accordance with the provisions of Annex XVI to this Agreement; and
- (b) carry out the administrative and institutional reforms that are necessary to provide the effective and transparent system that is required for the implementation of this Chapter.

3. The Republic of Moldova shall refrain from amending its horizontal and sectoral legislation, except for aligning such legislation progressively with the corresponding Union *acquis* and for maintaining such alignment, and it shall notify the Union of changes to its domestic legislation.

4. The Republic of Moldova shall ensure the participation of its relevant national bodies in European and international organisations for standardisation, legal and fundamental metrology, and conformity assessment, including accreditation, in accordance with the respective areas of activity of those bodies and the membership status available to them.
5. With a view to integrating its standardisation system, the Republic of Moldova shall:
  - (a) progressively transpose the corpus of European Standards (EN) as national standards, including the harmonised European standards, the voluntary use of which shall give a presumption of conformity with Union legislation transposed into the legislation of the Republic of Moldova;
  - (b) simultaneously with such transposition, withdraw conflicting national standards; and
  - (c) progressively fulfil the conditions for full membership of the European Standards Organisations.
6. After the entry into force of this Agreement, the Republic of Moldova shall provide the Union with reports on the measures taken in accordance with Annex XVI to this Agreement once a year. Where actions listed in Annex XVI to this Agreement have not been executed by the time set therein, the Republic of Moldova shall indicate a new schedule for the completion of such actions. Annex XVI to this Agreement may be adapted by the Parties.

Article 174

Agreement on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Products (ACAA)

1. The Parties shall ultimately agree to add an Agreement on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Products (ACAA) as a Protocol to this Agreement, covering sectors from the list in Annex XVI to this Agreement that are considered to be aligned after they have been agreed upon, following verification by the Union, that the relevant sectoral and horizontal legislation, institutions and standards of the Republic of Moldova have been fully aligned with those of the Union. It is intended to ultimately extend the ACAA to cover all the sectors listed in Annex XVI to this Agreement.
2. The ACAA will provide that trade between the Parties in products in the sectors that it covers shall take place under the same conditions as those applying to trade in such products between the Member States.

Article 175

Marking and labelling

1. Without prejudice to Articles 173 and 174 of this Agreement, and with respect to technical regulations relating to labelling or marking requirements, the Parties reaffirm the principles of Chapter 2.2 of the TBT Agreement that such requirements are not prepared, adopted or applied with a view to or with the effect of creating unnecessary obstacles to international trade. For that purpose, such labelling or marking requirements shall not be more trade-restrictive than necessary to fulfil a legitimate objective, taking account of the risks that non-fulfilment would create.
2. Regarding obligatory marking or labelling in particular, the Parties agree that:
  - (a) they will endeavour to minimise their needs for marking or labelling, except as required for the adoption of the Union *acquis* in this area and for the protection of health, safety or the environment, or for other reasonable public policy purposes; and
  - (b) they retain the right to require the information on the label or marking to be in a specified language.

CHAPTER 4

Sanitary and phytosanitary measures

Article 176

Objective

1. The objective of this Chapter is to facilitate trade in commodities covered by sanitary and phytosanitary measures (SPS measures) between the Parties, whilst safeguarding human, animal or plant life or health, by:
  - (a) ensuring full transparency as regards measures applicable to trade, listed in Annex XVII to this Agreement;

- (b) approximating the regulatory system of the Republic of Moldova to that of the Union;
  - (c) recognising the animal and plant health status of the Parties and applying the principle of regionalisation;
  - (d) establishing a mechanism for the recognition of equivalence of measures, maintained by a Party and listed in Annex XVII to this Agreement;
  - (e) continuing to implement the SPS Agreement;
  - (f) establishing mechanisms and procedures for trade facilitation; and
  - (g) improving communication and cooperation between the Parties on measures listed in Annex XVII to this Agreement.
2. This Chapter aims at reaching a common understanding between the Parties concerning animal welfare standards.

Article 177

Multilateral obligations

The Parties re-affirm their rights and obligations under the WTO Agreements, and in particular the SPS Agreement.

Article 178

Scope

This Chapter shall apply to all sanitary and phytosanitary measures of a Party that may, directly or indirectly, affect trade between the Parties, including all measures listed in Annex XVII to this Agreement.

Article 179

Definitions

For the purposes of this Chapter, the following definitions shall apply:

- (1) 'sanitary and phytosanitary measures' (SPS measures) means measures, as defined in paragraph 1 of Annex A to the SPS Agreement;
- (2) 'animals' means animals, as defined in the Terrestrial Animal Health Code or the Aquatic Animal Health Code of the World Organisation for Animal Health (OIE);
- (3) 'animal products' means products of animal origin, including aquatic animal products, as defined in the Aquatic Animal Health Code of the OIE;
- (4) 'animal by-products not intended for human consumption' means animal products as listed in Part 2 (II) of Annex XVII-A to this Agreement;
- (5) 'plants' means living plants and specified living parts thereof, including seeds:
  - (a) fruit, in the botanical sense, other than those preserved by deep freezing;
  - (b) vegetables, other than those preserved by deep freezing;
  - (c) tubers, corms, bulbs, rhizomes;
  - (d) cut flowers;
  - (e) branches with foliage;
  - (f) cut trees retaining foliage;
  - (g) plant tissue cultures;
  - (h) leaves, foliage;
  - (i) live pollen; and
  - (j) bud-wood, cuttings, scions;

- (6) 'plant products' means products of plant origin, unprocessed or having undergone simple preparation insofar as they are not plants, set out in Part 3 of Annex XVII-A to this Agreement;
- (7) 'seeds' means seeds in the botanical sense, intended for planting;
- (8) 'pests' or 'harmful organisms' means any species, strain or biotype of plant, animal or pathogenic agent injurious to plants or plant products;
- (9) 'protected zone' for a specified regulated harmful organism means an officially defined geographical area in the Union in which that organism is not established in spite of favourable conditions and its presence in other parts of the Union;
- (10) 'animal disease' means a clinical or pathological manifestation in animals of an infection;
- (11) 'aquaculture disease' means clinical or non-clinical infection with one or more of the aetiological agents of the diseases referred to in the Aquatic Animal Health Code of the OIE;
- (12) 'infection in animals' means the situation where animals maintain an infectious agent with or without the presence of clinical or pathological manifestation of an infection;
- (13) 'animal welfare standards' means standards for the protection of animals, developed and applied by the Parties and, as appropriate, in line with the OIE standards;
- (14) 'appropriate level' of sanitary and phytosanitary protection means the appropriate level of sanitary and phytosanitary protection as defined in paragraph 5 of Annex A to the SPS Agreement;
- (15) 'region' means, with regard to animal health, a zone or a region as defined in the Terrestrial Animal Health Code of the OIE and, with regard, to aquaculture a zone as defined in the Aquatic Animal Health Code of the OIE. For the Union the term 'territory' or 'country' means the territory of the Union;
- (16) 'pest free area' (PFA) means an area in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, that condition is being officially maintained;
- (17) 'regionalisation' means the concept of regionalisation as described in Article 6 of the SPS Agreement;
- (18) 'consignment' means a number of live animals or quantity of animal products of the same type, covered by the same certificate or document, conveyed by the same means of transport, consigned by a single consignor and originating in the same exporting Party or region(s) of the Party. A consignment of animals may be composed of one or more lots. A consignment of animal products may be composed of one or more commodities or lots;
- (19) 'consignment of plants or plant products' means a quantity of plants, plant products and/or other objects being moved from a Party to another Party and covered, when required, by a single phytosanitary certificate. A consignment may be composed of one or more commodities or lots;
- (20) 'lot' means a number or units of a single commodity, identifiable by its homogeneity of composition and origin, and forming part of a consignment;
- (21) 'equivalence for trade purposes' (equivalence) means the situation where the importing Party shall accept the measures listed in Annex XVII to this Agreement of the exporting Party as equivalent, even if those measures differ from its own, if the exporting party objectively demonstrates to the importing Party that its measures achieve the importing Party's appropriate level of sanitary and phytosanitary protection or acceptable level of risk;
- (22) 'sector' means the production and trade structure for a product or category of products in a Party;
- (23) 'sub-sector' means a well-defined and controlled part of a sector;
- (24) 'commodity' means the products or objects being moved for trade purpose, including those referred to in points 2 to 7;
- (25) 'specific import authorisation' means a formal prior authorisation by the competent authorities of the importing Party addressed to an individual importer as a condition for import of a single consignment or multiple consignments of a commodity from the exporting Party, within the scope of this Chapter;

- (26) 'working days' means week days except Sunday, Saturday and public holidays in one of the Parties;
- (27) 'inspection' means the examination of any aspect of feed, food, animal health and animal welfare in order to verify that such aspect(s) comply with the legal requirements of feed and food law and animal health and animal welfare rules;
- (28) 'plant health inspection' means official visual examination of plants, plant products or other regulated objects to determine if pests are present and/or to determine compliance with phytosanitary regulations;
- (29) 'verification' means checking, by examination and consideration of objective evidence, whether specified requirements have been fulfilled.

Article 180

Competent authorities

The Parties shall inform each other about the structure, organisation and division of competences of their competent authorities during the first meeting of the Sanitary and Phytosanitary Sub-Committee (SPS Sub-Committee) referred to in Article 191 of this Agreement. The Parties shall inform each other of any change of the structure, organisation and division of competences, including of the contact points, concerning such competent authorities.

Article 181

Gradual approximation

1. The Republic of Moldova shall gradually approximate its sanitary and phytosanitary and animal welfare law to that of the Union as set out in Annex XXIV to this Agreement.
2. The Parties shall cooperate on gradual approximation and capacity-building.
3. The SPS Sub-Committee shall regularly monitor the implementation of the approximation process set out in Annex XXIV to this Agreement in order to provide necessary recommendations on approximation.
4. No later than three months after the entry into force of this Agreement, the Republic of Moldova shall submit a list of the EU sanitary and phytosanitary, animal welfare and other legislative measures which the Republic of Moldova will approximate. The list shall be divided into priority areas that relate to the measures, defined in Annex XVII to this Agreement, specifying the commodity or the group of commodities covered by the approximated measures. That approximation list shall serve as a reference document for the implementation of this Chapter.
5. The approximation list and the principles for the evaluation of the progress in the approximation process will be added to Annex XXIV to this Agreement and will be based on the technical and financial resources of the Republic of Moldova.

Article 182

Recognition for trade purposes of animal health and pest status and regional conditions

Recognition of status for animal diseases, infections in animals or pests

1. As regards animal diseases and infections in animals (including zoonosis), the following shall apply:
  - (a) the importing Party shall recognise for trade purposes the animal health status of the exporting Party or its regions determined in accordance with the procedure set out in Annex XIX Part A to this Agreement, with respect to animal diseases specified in Annex XVIII-A to this Agreement;
  - (b) where a Party considers that it has, for its territory or a region within its territory, a special status with respect to a specific animal disease other than a disease listed in Annex XVIII-A to this Agreement, it may request recognition of that status in accordance with the procedure laid down in Annex XIX Part C to this Agreement. The importing Party may request guarantees in respect of imports of live animals and animal products, which are appropriate to the agreed status of the Parties;

- (c) the Parties recognise as the basis for trade between them the status of the territories or the regions, or the status in a sector or a sub-sector of the Parties related to the prevalence or the incidence of an animal disease other than a disease listed in Annex XVIII-A to this Agreement, or related to infections in animals and/or the associated risk, as appropriate, as determined by the OIE. The importing Party may request guarantees in respect of imports of live animals and animal products, which are appropriate to the defined status in accordance with the recommendations of the OIE; and
  - (d) without prejudice to Articles 184, 186 and 190 of this Agreement, and unless the importing Party raises an explicit objection and requests supporting or additional information, consultations and/or verification, each Party shall take without undue delay the necessary legislative and administrative measures to allow trade on the basis of points (a), (b) and (c) of this paragraph.
2. As regards pests, the following shall apply:
- (a) the Parties recognise for trade purposes the pest status in respect of pests specified in Annex XVIII-B to this Agreement as determined in Annex XIX-B to this Agreement; and
  - (b) without prejudice to Articles 184, 186 and 190 of this Agreement, and unless the importing Party raises an explicit objection and requests supporting or additional information, consultations and/or verification, each Party shall take without undue delay the necessary legislative and administrative measures to allow trade on the basis of point (a) of this paragraph.

Recognition of regionalisation/zoning, pest free areas (PFAs) and protected zones (PZs)

3. The Parties recognise the concept of regionalisation and PFAs, as specified in the International Plant Protection Convention (IPPC) of 1997 and the International Standards for Phytosanitary Measures (ISPMs) of the Food and Agriculture Organisation of the United Nations (FAO), and of protected zones, as defined in Council Directive 2000/29/EC of 8 May 2000 on protective measures against the introduction into the Community of organisms harmful to plants or plant products and against their spread within the Community, which they agree to apply to trade between them.
4. The Parties agree that regionalisation decisions for animal and fish diseases listed in Annex XVIII-A to this Agreement and for pests listed in Annex XVIII-B to this Agreement shall be taken in accordance with the provisions of Annex XIX Part A and B to this Agreement.
5. As regards animal diseases in accordance with the provisions of Article 184 of this Agreement, the exporting Party seeking recognition of its regionalisation decision by the importing Party shall notify its measures with full explanations and supporting data for its determinations and decisions. Without prejudice to Article 185 of this Agreement, and unless the importing Party raises an explicit objection and requests additional information, consultations and/or verification within 15 working days following receipt of the notification, the regionalisation decision so notified shall be deemed accepted.

The consultations referred to in the first subparagraph of this paragraph shall take place in accordance with Article 185(3) of this Agreement. The importing Party shall assess the additional information within 15 working days following receipt of the additional information. The verification referred to in the first subparagraph of this paragraph shall be carried out in accordance with Article 188 of this Agreement within 25 working days following receipt of the request for verification.

6. As regards pests, each Party shall ensure that trade in plants, plant products and other objects takes account, as appropriate, of the pest status in an area recognised as a protected zone or as a PFA by the other Party. A Party seeking recognition of its PFA by the other Party shall notify its measures and, upon request, provide full explanation and supporting data for its establishment and maintenance, as guided by the FAO or IPPC, including ISPMs. Without prejudice to Article 190 of this Agreement, and unless a Party raises an explicit objection and requests additional information, consultations and/or verification within three months following the notification, the regionalisation decision for PFA so notified shall be deemed accepted.

The consultations referred to in the first subparagraph of this paragraph shall take place in accordance with Article 185(3) of this Agreement. The importing Party shall assess the additional information within three months following receipt of the additional information. The verification referred to in the first subparagraph of this paragraph shall be carried out in accordance with Article 188 of this Agreement within 12 months following receipt of the request for verification, taking into account the biology of the pest and the crop concerned.

7. After finalisation of the procedures referred to in paragraphs 4 to 6 of this Article, and without prejudice to Article 190 of this Agreement, each Party shall take, without undue delay, the necessary legislative and administrative measures to allow trade on that basis.

Compartmentalisation

8. The Parties commit to engaging in further discussions with a view to implementing the principle of compartmentalisation.

Article 183

Recognition of equivalence

1. Equivalence may be recognised in relation to:

- (a) an individual measure;
- (b) a group of measures; or
- (c) a system applicable to a sector, sub-sector, commodities or a group of commodities.

2. With regard to recognition of equivalence, the Parties shall follow the process set out in paragraph 3. That process shall include an objective demonstration of equivalence by the exporting Party and an objective assessment of the request by the importing Party. That assessment may include inspections or verifications.

3. Upon request of the exporting Party concerning recognition of equivalence as set out in paragraph 1 of this Article, the Parties shall without delay and no later than three months following the receipt of such request by the importing Party, initiate the consultation process which includes the steps set out in Annex XXI to this Agreement. In case of multiple requests from the exporting Party, the Parties, upon request of the importing Party, shall agree within the SPS Sub-Committee referred to in Article 191 of this Agreement on a time schedule during which they shall initiate and conduct the process referred to in this paragraph.

4. The Republic of Moldova shall notify the Union as soon as approximation is achieved as a result of the monitoring provided for in Article 181(3) of this Agreement. That notification shall be considered to be a request of the Republic of Moldova to initiate the process for recognition of equivalence of the measures concerned, as set out in paragraph 3 of this Article.

5. Unless otherwise agreed, the importing Party shall finalise the process for recognition of equivalence referred to in paragraph 3 of this Article within 12 months after the receipt of the request of the exporting Party, including a dossier demonstrating the equivalence. That time-limit may be extended with regard to seasonal crops when it is justifiable to delay the assessment to permit verification during a suitable period of growth of a crop.

6. The importing Party determines equivalence as regards plants, plant products and other objects in accordance with the relevant ISPMs.

7. The importing Party may withdraw or suspend equivalence on the basis of any amendment by one of the Parties of measures affecting equivalence, provided that the following procedure is followed:

- (a) in accordance with the provisions of Article 184(2) of this Agreement, the exporting Party shall inform the importing Party of any proposal for amendment of its measures for which equivalence of measures is recognised and the likely effect of the proposed measures on the equivalence which has been recognised. Within one month following the receipt of that information, the importing Party shall inform the exporting Party whether or not equivalence would continue to be recognised on the basis of the proposed measures;
- (b) in accordance with the provisions of Article 184(2) of this Agreement, the importing Party shall inform the exporting Party of any proposal for amendment of its measures on which recognition of equivalence has been based and the likely effect of the proposed measures on the equivalence which has been recognised. Should the importing Party not continue to recognise equivalence, the Parties may agree on the conditions to re-initiate the process referred to in paragraph 3 of this Article on the basis of the proposed measures.

8. The recognition, suspension or withdrawal of equivalence rests solely with the importing Party acting in accordance with its administrative and legislative framework. That Party shall provide to the exporting Party, in writing, a full explanation and supporting data used for the determinations and decisions covered by this Article. In case of non-recognition, suspension or withdrawal of equivalence, the importing Party shall indicate to the exporting Party the required conditions on the basis of which the process referred to in paragraph 3 may be reinitiated.

9. Without prejudice to Article 190 of this Agreement, the importing Party may not withdraw or suspend equivalence before the proposed new measures of either Party enter into force.

10. In case equivalence is formally recognised by the importing Party, on the basis of the consultation process as set out in Annex XXI to this Agreement, the SPS Sub-Committee shall, in accordance with the procedure set out in Article 191(5) of this Agreement, endorse the recognition of equivalence in trade between the Parties. That endorsement decision may also provide for the reduction of physical checks at the frontiers, simplification of certificates and pre-listing procedures for the establishments, as applicable.

The status of the equivalence shall be listed in Annex XXV to this Agreement.

Article 184

Transparency and exchange of information

1. Without prejudice to Article 185 of this Agreement, the Parties shall cooperate to enhance mutual understanding of the other Party's official control structure and mechanisms tasked with the application of the measures listed in Annex XVII to this Agreement and of the effectiveness of such a structure and mechanism. That can be achieved, amongst others, through reports of international audits when they are made public by the Parties. The Parties can exchange information on the results of such audits or other information, as appropriate.

2. In the framework of approximation of legislation as referred to in Article 181 of this Agreement or of recognition of equivalence as referred to in Article 183 of this Agreement, the Parties shall keep each other informed of legislative and procedural changes adopted in the concerned areas.

3. In that context, the Union shall inform the Republic of Moldova well in advance of changes to Union legislation to allow the Republic of Moldova to consider modification of its legislation accordingly.

The necessary level of cooperation should be reached in order to facilitate transmission of legislative documents upon request of one of the Parties.

To that effect, each Party shall notify, without delay, the other Party of its contact points, including any changes to those contact points.

Article 185

Notification, consultation and facilitation of communication

1. Each Party shall notify the other Party in writing within two working days of any serious or significant human, animal or plant health risk, including any food control emergencies or situations where there is a clearly identified risk of serious health effects associated with the consumption of animal or plant products, in particular:

- (a) any measures affecting the regionalisation decisions referred to in Article 182 of this Agreement;
- (b) the presence or evolution of any animal disease listed in Annex XVIII-A to this Agreement or of the regulated pests listed in Annex XVIII-B to this Agreement;
- (c) findings of epidemiological importance or important associated risks with respect to animal diseases and pests which are not listed in Annexes XVIII-A and XVIII-B to this Agreement or which are new animal diseases or pests; and
- (d) any additional measures beyond the basic requirements to their respective measures taken by the Parties to control or eradicate animal diseases or pests or protect public or plant health and any changes in prophylactic policies, including vaccination policies.

2. Notifications shall be made in writing to the contact points referred to in Article 184(3) of this Agreement.

Notification in writing means notification by mail, fax or e-mail. Notifications shall only be sent between the contact points referred to in Article 184(3) of this Agreement.

3. Where a Party has serious concerns regarding a risk to human, animal or plant health, consultations regarding the situation shall, upon request of that Party, take place as soon as possible and, in any case, within 15 working days of that request. In such situations, each Party shall endeavour to provide all the information necessary to avoid a disruption in trade, and to reach a mutually acceptable solution consistent with the protection of human, animal or plant health.

4. Upon request of a Party, consultations regarding animal welfare shall take place as soon as possible and, in any case, within 20 working days from the date of notification. In such situations, each Party shall endeavour to provide all the requested information.

5. Upon request of a Party, consultations as referred to in paragraphs 3 and 4 of this Article shall be held by video or audio conference. The requesting Party shall ensure the preparation of the minutes of the consultation, which shall be formally approved by the Parties. For the purposes of that approval, the provisions of Article 184(3) of this Agreement shall apply.

6. The Republic of Moldova will develop and implement a national Rapid Alert System for Food and Feed (NRASFF) and National Early Warning Mechanism (NEWM) compatible with those of the EU. After the Republic of Moldova implements the necessary legislation in this field and creates conditions for the proper functioning of the NRASFF and the NEWM on the spot, and within an appropriate period of time to be agreed between the Parties, the NRASFF and the NEWM will be connected to the corresponding EU systems.

Article 186

Trade conditions

1. General import conditions:

- (a) The Parties agree to subject imports of any commodity covered by Annexes XVII-A and XVII-C(2) and (3) to this Agreement to general import conditions. Without prejudice to the decisions taken in accordance with Article 182 of this Agreement, the import conditions of the importing Party shall be applicable to the total territory of the exporting Party. Upon entry into force of this Agreement and in accordance with the provisions of Article 184 of this Agreement, the importing Party shall inform the exporting Party of its sanitary and/or phytosanitary import requirements for commodities referred to in Annexes XVII-A and XVII-C to this Agreement. That information shall include, as appropriate, the models for the official certificates or declarations or commercial documents, as prescribed by the importing Party.
- (b) (i) Any amendment or proposed amendment of the conditions referred to in paragraph 1(a) of this Article shall comply with the relevant notification procedures of the SPS Agreement whether or not they refer to measures covered by the SPS Agreement.
- (ii) Without prejudice to the provisions of Article 190 of this Agreement, the importing Party shall take into account the transport time between the Parties to establish the date of entry into force of the amended conditions referred to in paragraph 1(a) of this Article; and
- (iii) If the importing Party fails to comply with those notification requirements, it shall continue to accept the certificate or the attestation guaranteeing the previously applicable conditions until 30 days after the amended import conditions enter into force.

2. Import conditions after recognition of equivalence:

- (a) Within 90 days following the date of adoption of the decision on recognition of equivalence, the Parties shall take the necessary legislative and administrative measures to implement the recognition of equivalence in order to allow, on that basis, trade between them of the commodities referred to in Annexes XVII-A and XVII-C(2) and (3) to this Agreement. For those commodities, the model for the official certificate or official document required by the importing Party may, then, be replaced by a certificate drawn up as provided for in Annex XXIII-B to this Agreement.
- (b) For commodities in sectors or sub-sectors for which not all measures are recognised as equivalent, trade shall continue on the basis of compliance with the conditions referred to in paragraph 1(a) of this Article. Upon request of the exporting Party, the provisions of paragraph 5 of this Article shall apply.

3. From the date of entry into force of this Agreement, the commodities referred to in Annexes XVII-A and XVII-C(2) to this Agreement shall not be subject to a specific import authorisation.

4. For conditions affecting trade of the commodities referred to in paragraph 1(a) of this Article, upon request of the exporting Party, the Parties shall enter into consultations within the SPS Sub-Committee in accordance with the provisions of Article 191 of this Agreement, in order to agree on alternative or additional import conditions of the importing Party. Such alternative or additional import conditions may, when appropriate, be based on measures of the exporting Party recognised as equivalent by the importing Party. If agreed, the importing Party shall within 90 days take the necessary legislative and/or administrative measures to allow import on the basis of the agreed import conditions.

5. List of establishments, conditional approval:

(a) For the import of animal products referred to in Part 2 of Annex XVII-A to this Agreement, upon request of the exporting Party accompanied by the appropriate guarantees, the importing Party shall provisionally approve the processing establishments referred to in paragraph 2 of Annex XX to this Agreement which are situated in the territory of the exporting Party, without prior inspection of individual establishments. Such approval shall be consistent with the conditions and provisions set out in Annex XX to this Agreement. Except when additional information is requested, the importing Party shall take the necessary legislative and/or administrative measures to allow import on that basis within one month following the date of receipt of the request and the relevant guarantees by the importing Party.

The initial list of establishments shall be approved in accordance with the provisions of Annex XX to this Agreement.

(b) For the import of animal products referred to in paragraph 2(a) of this Article, the exporting Party shall inform the importing Party of its list of establishments meeting the importing Party's requirements.

6. Upon request of a Party, the other Party shall provide the explanation and the supporting data for the determinations and decisions covered by this Article.

Article 187

Certification procedure

1. For the purposes of certification procedures and issuing of certificates and official documents, the Parties agree on the principles set out in Annex XXIII to this Agreement.

2. The SPS Sub-Committee referred to in Article 191 of this Agreement may agree on the rules to be followed in the case of electronic certification, withdrawal or replacement of certificates.

3. In the framework of approximated legislation as referred to in Article 181 of this Agreement, the Parties shall agree on common models of certificates, where applicable.

Article 188

Verification

1. In order to maintain confidence in the effective implementation of the provisions of this Chapter each Party has the right:

(a) to carry out verification of all or part of the inspection and certification system of the other Party's authorities, and/or of other measures, where applicable, in accordance with the relevant international standards, guidelines and recommendations of Codex Alimentarius, OIE and IPPC; and

(b) to receive information from the other Party about its control system and be informed of the results of the controls carried out under that system.

2. Either Party may share the results of the verifications referred to in paragraph 1(a) with third parties and make the results publicly available as may be required by provisions applicable to either Party. Confidentiality provisions applicable to either Party shall be respected in such sharing and/or publication of results, where appropriate.

3. If the importing Party decides to carry out a verification visit to the exporting Party, the importing Party shall notify the exporting Party of that verification visit at least three months before the verification visit is to be carried out, except in emergency cases or if the Parties agree otherwise. Any modification to that visit shall be agreed by the Parties.
4. The costs incurred in undertaking a verification of all or part of the other Party's competent authorities' inspection and certification systems, or other measures, where applicable, shall be borne by the Party carrying out the verification or the inspection.
5. The draft written communication of verifications shall be forwarded to the exporting Party within three months after the end of verification. The exporting Party shall have 45 working days to comment on the draft written communication. Comments made by the exporting Party shall be attached to and, where appropriate, included in the final outcome. However, where a significant human, animal or plant health risk has been identified during the verification, the exporting Party shall be informed as quickly as possible and in any case within 10 working days following the end of the verification.
6. For clarity the results of a verification may contribute to the procedures referred to in Articles 181, 183 and 189 of this Agreement conducted by the Parties or one of the Parties.

Article 189

Import checks and inspection fees

1. The Parties agree that import checks by the importing Party of consignments from the exporting Party shall respect the principles set out in Annex XXII Part A to this Agreement. The results of those checks may contribute to the verification process referred to in Article 188 of this Agreement.
2. The frequencies of physical import checks applied by each Party are set out in Annex XXII Part B to this Agreement. A Party may amend those frequencies, within its competence and in accordance with its internal legislation, as a result of progress made in accordance with Articles 181, 183 and 186 of this Agreement, or as a result of verifications, consultations or other measures provided for in this Agreement. The SPS Sub-Committee referred to Article 191 of this Agreement shall accordingly modify Annex XXII Part B to this Agreement by decision.
3. Inspection fees may only cover the costs incurred by the competent authority for performing import checks. The fee shall be calculated on the same basis as the fees charged for the inspection of similar domestic products.
4. The importing Party shall upon request of the exporting Party inform the exporting Party of any amendment, including the reasons for such an amendment, concerning the measures affecting import checks and inspection fees, and of any significant changes in the administrative conduct for such checks.
5. The Parties may agree on the conditions to approve, as from a date to be determined by the SPS Sub-Committee referred to in Article 191 of this Agreement, each other's controls as referred to in Article 188(1)(b) of this Agreement with a view to adapting and reciprocally reducing, where applicable, the frequency of physical import checks for the commodities referred to in Article 186(2)(a) of this Agreement.

From that date onwards, the Parties may reciprocally approve each other's controls for certain commodities and consequently reduce or replace the import checks for those commodities.

Article 190

Safeguard measures

1. Should the exporting Party take within its territory measures to control any cause likely to constitute a serious hazard or risk to human, animal or plant health, the exporting Party, without prejudice to the provisions of paragraph 2, shall take equivalent measures to prevent the introduction of the hazard or risk into the territory of the importing Party.
2. On grounds of serious human, animal or plant health, the importing Party may take provisional measures necessary for the protection of human, animal or plant health. For consignments en route between the Parties, the importing Party shall consider the most suitable and proportionate solution in order to avoid unnecessary disruptions to trade.

3. The Party adopting measures under paragraph 2 of this Article shall inform the other Party no later than one working day following the date of the adoption of the measures. Upon request of either Party, and in accordance with the provisions of Article 185(3) of this Agreement, the Parties shall hold consultations regarding the situation within 15 working days of the notification. The Parties shall take due account of any information provided through such consultations and shall endeavour to avoid unnecessary disruption to trade, taking into account, where applicable, the outcome of the consultations provided for in Article 185(3) of this Agreement.

Article 191

Sanitary and Phytosanitary Sub-Committee

1. The Sanitary and Phytosanitary Sub-Committee ('the SPS Sub-Committee') is hereby established. It shall meet within three months, after the entry into force of this Agreement, upon request of either Party, or at least once every year. Subject to agreement by the Parties, a meeting of the SPS Sub-Committee may be held by video or audio-conference. The SPS Sub-Committee may also address issues out of session, by correspondence.

2. The SPS Sub-Committee shall have the following functions:

- (a) to consider any matter relating to this Chapter;
- (b) to monitor the implementation of this Chapter and examine all matters which may arise in relation to its implementation;
- (c) to review Annexes XVII to XXV to this Agreement, notably in the light of progress made under the consultations and procedures provided for under this Chapter;
- (d) to modify, by means of a decision, Annexes XVII to XXV to this Agreement in the light of the review provided for in point (c) of this paragraph, or as otherwise provided in this Chapter; and
- (e) to give opinions and make recommendations to other bodies as defined in Title VII (Institutional, General and Final Provisions) of this Agreement in the light of the review provided for in point (c) of this paragraph.

3. The Parties agree to establish technical working groups, when appropriate, consisting of expert-level representatives of the Parties, which shall identify and address technical and scientific issues arising from the application of this Chapter. When additional expertise is required, the Parties may establish *ad hoc* groups, including scientific and expert groups. Membership of such *ad hoc* groups need not be restricted to representatives of the Parties.

4. The SPS Sub-Committee shall regularly inform, by means of a report, the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, on its activities and the decisions taken within its competence.

5. The SPS Sub-Committee shall adopt its working procedures at its first meeting.

6. Any decision, recommendation, report or other action by the SPS Sub-Committee or any group established by the SPS Sub-Committee shall be adopted by consensus between the Parties.

CHAPTER 5

Customs and trade facilitation

Article 192

Objectives

1. The Parties acknowledge the importance of customs and trade facilitation in the evolving bilateral trade environment. The Parties agree to reinforce cooperation in this area with a view to ensuring that the relevant legislation and procedures, as well as the administrative capacity of the relevant administrations, fulfil the objectives of effective control and support facilitation of legitimate trade, as a matter of principle.

2. The Parties recognise that utmost importance shall be given to legitimate public policy objectives, including trade facilitation, security and prevention of fraud, and a balanced approach to them.

Article 193

Legislation and procedures

1. The Parties agree that their respective trade and customs legislation, as a matter of principle, shall be stable and comprehensive, and that the provisions and the procedures shall be proportionate, transparent, predictable, non-discriminatory, impartial and applied uniformly and effectively and shall inter alia:

- (a) protect and facilitate legitimate trade through effective enforcement of, and compliance with, legislative requirements;
- (b) avoid unnecessary or discriminatory burdens on economic operators, prevent fraud and provide further facilitation for economic operators having a high level of compliance;
- (c) apply a Single Administrative Document (SAD) for the purposes of customs declarations;
- (d) take measures which lead to greater efficiency, transparency and simplification of customs procedures and practices at the border;
- (e) apply modern customs techniques, including risk assessment, post clearance controls and company audit methods, in order to simplify and facilitate the entry and the release of goods;
- (f) aim at reducing costs and increasing predictability for economic operators, including small and medium-sized enterprises;
- (g) without prejudice to the application of objective risk-assessment criteria, ensure the non-discriminatory administration of requirements and procedures applicable to imports, exports and goods in transit;
- (h) apply the international instruments applicable in the field of customs and trade, including those developed by the World Customs Organisation (WCO) (the Framework of Standards to Secure and Facilitate Global Trade), the WTO (the Agreement on Customs Valuation), the Istanbul Convention on Temporary Admission of 1990, the International Convention on the Harmonised Commodity Description and Coding System of 1983, the UN TIR Convention of 1975, the 1982 International Convention on the Harmonisation of Frontier Controls of Goods, as well as European Commission guidelines such as the customs blueprints;
- (i) take the necessary measures to reflect and implement the provisions of the Revised Kyoto Convention on the Simplification and Harmonisation of Customs Procedures of 1973;
- (j) provide for advance binding rulings on tariff classification and rules of origin. The Parties ensure that a ruling may be revoked or annulled only after notification to the affected operator and without retroactive effect, unless the rulings have been made on the basis of incorrect or incomplete information;
- (k) introduce and apply simplified procedures for authorised traders according to objective and non-discriminatory criteria;
- (l) set rules that ensure that any penalties imposed for the breaches of customs regulations or procedural requirements be proportionate and non-discriminatory and that their application does not result in unwarranted and unjustified delays; and
- (m) apply transparent, non-discriminatory and proportionate rules in respect of the licensing of customs brokers.

2. In order to improve working methods, as well as to ensure non-discrimination, transparency, efficiency, integrity and accountability of operations, the Parties shall:

- (a) take further steps towards the reduction, the simplification and the standardisation of data and documentation required by customs and other authorities;
- (b) simplify requirements and formalities, wherever possible, with respect to the rapid release and clearance of goods;

- (c) provide effective, prompt and non-discriminatory procedures guaranteeing the right of appeal against customs and other authorities' administrative actions, rulings and decisions affecting the goods submitted to customs. Such procedures for appeal shall be easily accessible, including to small or medium-sized enterprises, and any costs shall be reasonable and commensurate with the costs incurred by the authorities to ensure the right of appeal;
  - (d) take steps to ensure that where a disputed administrative action, ruling or decision is the subject of an appeal, goods should normally be released and duty payments may be left pending, subject to any safeguard measures judged necessary. Where required, the release of the goods should be subject to the provision of a guarantee, such as a surety or a deposit; and
  - (e) ensure that the highest standards of integrity be maintained, in particular at the border, through the application of measures reflecting the principles of the relevant international conventions and instruments in this field, in particular the WCO Revised Arusha Declaration of 2003 and the European Commission blueprint of 2007.
3. The Parties will not apply:
- (a) any requirements for the mandatory use of customs brokers; and
  - (b) any requirements for the mandatory use of pre-shipment or destination inspections.
4. For the purposes of this Agreement, the transit rules and definitions set out in the WTO provisions, in particular Article V of GATT 1994, and related provisions, including any clarifications and amendments resulting from the Doha Round negotiations on trade facilitation, shall apply. Those provisions also apply when the transit of goods begins or ends in the territory of a Party (inland transit).

The Parties shall pursue the progressive interconnectivity of their respective customs transit systems, with a view to the future accession of the Republic of Moldova to the Convention on a common transit procedure of 1987.

The Parties shall ensure cooperation and coordination between all authorities concerned in their territories in order to facilitate traffic in transit. Parties shall also promote cooperation between the authorities and the private sector in relation to transit.

Article 194

Relations with the business community

The Parties agree:

- (a) to ensure that their respective legislation and procedures are transparent and publicly available, as far as possible through electronic means, and contain a justification for their adoption. There should be a reasonable time period between the publication of new or amended provisions and their entry into force;
- (b) on the need for timely and regular consultations with trade representatives on legislative proposals and procedures related to customs and trade issues. To that end, appropriate and regular consultation mechanisms between the administration and the business community shall be established by each Party;
- (c) to make publicly available, as far as possible through electronic means, relevant notices of an administrative nature, including authorities' requirements and entry or exit procedures, hours of operation and operating procedures for customs offices at ports and border crossing points, and points of contact for information enquiries;
- (d) to foster cooperation between operators and relevant administrations using non-arbitrary and publicly accessible procedures such as Memoranda of Understanding, based, in particular, on those promulgated by the WCO; and
- (e) to ensure that their respective customs and customs-related requirements and procedures continue to meet the legitimate needs of the trading community, follow best practices, and remain the least trade-restrictive possible.

Article 195

Fees and charges

1. As of 1 January of the year following the entry into force of this Agreement, the Parties shall prohibit administrative fees having an equivalent effect to import or export duties and charges.

2. With regard to all fees and charges of whatever character imposed by the customs authorities of each Party, including fees and charges for tasks undertaken on behalf of the said authorities, upon or in connection with import or export and without prejudice to the relevant Articles in Chapter 1 (National Treatment and Market Access for Goods) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, the Parties agree that:

- (a) fees and charges may only be imposed for services provided at the request of the declarant outside normal working conditions, hours of operation and in places other than those referred to in the customs regulations, as well as for any formality related to such services and required for undertaking such import or export;
- (b) fees and charges shall not exceed the cost of the service provided;
- (c) fees and charges shall not be calculated on an *ad valorem* basis;
- (d) the information on the fees and charges shall be published via an officially designated medium and, where feasible and possible, on an official website. That information shall include the reason for the fee or charge for the service provided, the responsible authority, the fees and charges that will be applied, and when and how payment is to be made; and
- (e) new or amended fees and charges shall not be imposed until information on them is published and made readily available.

Article 196

Customs valuation

1. The provisions of the Agreement on the Implementation of Article VII of GATT 1994 contained in Annex 1A to the WTO Agreement, including any subsequent amendments, shall govern the customs valuation of goods in the trade between the Parties. Those provisions are hereby incorporated into this Agreement and made part thereof. Minimum customs values shall not be used.

2. The Parties shall cooperate with a view to reaching a common approach to issues relating to customs valuation.

Article 197

Customs cooperation

The Parties shall strengthen cooperation in the area of customs to ensure implementation of the objectives of this Chapter in order to further trade facilitation, while ensuring effective control, security and prevention of fraud. To that end, the Parties will use, where appropriate, the European Commission Customs Blueprints of 2007 as a benchmarking tool.

In order to ensure compliance with the provisions of this Chapter the Parties shall, inter alia:

- (a) exchange information concerning customs legislation and procedures;
- (b) develop joint initiatives relating to import, export and transit procedures, as well as work towards ensuring that an effective service is provided to the business community;
- (c) cooperate on the automation of customs and other trade procedures;
- (d) exchange, where appropriate, information and data subject to respect of the confidentiality of data and standards and regulations on protection of personal data;
- (e) cooperate in preventing and combating illicit cross-border traffic in goods, including in tobacco products;
- (f) exchange information or enter into consultations with a view to establishing, where possible, common positions in international organisations in the field of customs such as the WTO, the WCO, the UN, the United Nations Conference on Trade and Development (Unctad) and the UNECE;
- (g) cooperate in the planning and delivery of technical assistance, notably to facilitate customs and trade facilitation reforms in line with the relevant provisions of this Agreement;
- (h) exchange best practices in customs operations, in particular on intellectual property rights enforcement, especially in relation to counterfeit products;

- (i) promote coordination between all border authorities of the Parties to facilitate the border crossing process and enhance control, taking into account joint border controls, where feasible and appropriate; and
- (j) establish, where relevant and appropriate, mutual recognition of trade partnership programmes and customs controls, including equivalent trade facilitation measures.

Article 198

Mutual administrative assistance in customs matters

Without prejudice to other forms of cooperation envisaged in this Agreement, in particular in Article 197 of this Agreement, the Parties shall provide each other with mutual administrative assistance in customs matters in accordance with the provisions of Protocol III on Mutual Administrative Assistance in Customs Matters to this Agreement.

Article 199

Technical assistance and capacity building

The Parties shall cooperate with a view to providing technical assistance and capacity building for the implementation of trade facilitation and customs reforms.

Article 200

Customs Sub-Committee

1. The Customs Sub-Committee is hereby established. It shall report to the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement.
2. The function of the Sub-Committee shall include regular consultations and monitoring of the implementation and the administration of this Chapter, including the matters of customs cooperation, cross-border customs cooperation and management, technical assistance, rules of origin, trade facilitation, as well as mutual administrative assistance in customs matters.
3. The Customs Sub-Committee shall inter-alia:
  - (a) see to the proper functioning of this Chapter and of Protocols II and III to this Agreement;
  - (b) adopt practical arrangements, measures and decisions to implement this Chapter and Protocols II and III to this Agreement, including on exchange of information and data, mutual recognition of customs controls and trade partnership programmes, and mutually agreed benefits;
  - (c) exchange views on any points of common interest, including future measures and the resources needed for their implementation and application;
  - (d) make recommendations where appropriate; and
  - (e) adopt its internal rules of procedure.

Article 201

Approximation of customs legislation

Gradual approximation to the Union's customs law and certain international law shall be carried out as set out in Annex XXVI to this Agreement.

CHAPTER 6

Establishment, trade in services and electronic commerce

Section 1

General provisions

Article 202

Objective, scope and coverage

1. The Parties, reaffirming their respective commitments under the WTO Agreement, hereby lay down the necessary arrangements for the progressive reciprocal liberalisation of establishment and trade in services and for cooperation on electronic commerce.
2. Government procurement is covered in Chapter 8 (Public Procurement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement. Nothing in this Chapter shall be construed to impose any obligation with respect to government procurement.
3. Subsidies are covered in Chapter 10 (Competition) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement. The provisions of this Chapter shall not apply to subsidies granted by the Parties.
4. In accordance with the provisions of this Chapter, each Party retains the right to regulate and to introduce new regulations to meet legitimate policy objectives.
5. This Chapter shall not apply to measures affecting natural persons seeking access to the employment market of a Party, nor shall it apply to measures regarding citizenship, residence or employment on a permanent basis.
6. Nothing in this Chapter shall prevent a Party from applying measures to regulate the entry of natural persons into, or their temporary stay in, its territory, including those measures necessary to protect the integrity of, and to ensure the orderly movement of natural persons across its borders, provided that those measures are not applied in such a manner as to nullify or impair the benefits accruing to any Party under the terms of a specific commitment in this Chapter and Annexes XXVII and XXVIII to this Agreement ⁽¹⁾.

Article 203

Definitions

For the purposes of this Chapter:

- (1) 'measure' means any measure by a Party, whether in the form of a law, regulation, rule, procedure, decision, administrative action, or any other form;
- (2) 'measures adopted or maintained by a Party' means measures taken by:
  - (a) central, regional or local governments and authorities; and
  - (b) non-governmental bodies in the exercise of powers delegated by central, regional or local governments or authorities;
- (3) 'natural person of a Party' means a national of an EU Member State or a national of the Republic of Moldova according to respective legislation;
- (4) 'juridical person' means any legal entity duly constituted or otherwise organised under applicable law, whether for profit or otherwise, and whether privately-owned or governmentally-owned, including any corporation, trust, partnership, joint venture, sole proprietorship or association;

⁽¹⁾ The sole fact of requiring a visa for natural persons of certain countries and not for those of others shall not be regarded as nullifying or impairing benefits under a specific commitment.

- (5) 'juridical person of the Union' or 'juridical person of the Republic of Moldova' means a juridical person as defined in point 4 set up in accordance with the law of a Member State or of the Republic of Moldova, respectively, and having its registered office, central administration, or principal place of business in the territory to which the Treaty on the Functioning of the European Union applies ⁽¹⁾ or in the territory of the Republic of Moldova, respectively.

Should that juridical person have only its registered office or central administration in the territory to which the Treaty on the Functioning of the European Union applies or in the territory of the Republic of Moldova, respectively, it shall not be considered as a juridical person of the Union or a juridical person of the Republic of Moldova respectively, unless its operations possess a real and continuous link with the economy of the Union or of the Republic of Moldova, respectively.

Notwithstanding the preceding paragraph, shipping companies established outside the Union or the Republic of Moldova and controlled by nationals of a Member State or of the Republic of Moldova, respectively, shall also be beneficiaries of the provisions of this Agreement if their vessels are registered in accordance with their respective legislation in that Member State or in the Republic of Moldova and fly the flag of a Member State or of the Republic of Moldova;

- (6) 'subsidiary' of a juridical person of a Party means a legal person which is effectively controlled by another juridical person of that Party ⁽²⁾;
- (7) 'branch' of a juridical person means a place of business not having legal personality which has the appearance of permanency, such as the extension of a parent body, has a management structure and is materially equipped to negotiate business with third parties so that the latter, although knowing that there will if necessary be a legal link with the parent body, the head office of which is abroad, do not have to deal directly with such parent body but may transact business at the place of business constituting the extension;
- (8) 'establishment' means:
- (a) as regards juridical persons of the Union or of the Republic of Moldova, the right to take up and pursue economic activities by means of setting up, including the acquisition of, a juridical person and/or to create a branch or a representative office in the Union or in the Republic of Moldova respectively;
- (b) as regards natural persons, the right of natural persons of the Union or of the Republic of Moldova to take up and pursue economic activities as self-employed persons and to set up undertakings, in particular companies, which they effectively control;
- (9) 'economic activities' shall include activities of an industrial, commercial and professional character and activities of craftsmen and do not include activities performed in the exercise of governmental authority;
- (10) 'operations' means the pursuit of economic activities;
- (11) 'services' includes any service in any sector except services supplied in the exercise of governmental authority;
- (12) 'services and other activities performed in the exercise of governmental authority' means services or activities which are performed neither on a commercial basis nor in competition with one or more economic operators;
- (13) 'cross-border supply of services' means the supply of a service:
- (a) from the territory of a Party into the territory of the other Party (Mode 1); or
- (b) in the territory of a Party to the service consumer of the other Party (Mode 2);
- (14) 'service supplier' of a Party means any natural or juridical person of a Party that seeks to supply or supplies a service;
- (15) 'entrepreneur' means any natural or juridical person of a Party that seeks to perform or performs an economic activity through setting up an establishment.

⁽¹⁾ For greater certainty, that territory shall include the exclusive economic zone and continental shelf, as provided in the United Nations Convention on the Law of the Sea (UNCLOS).

⁽²⁾ A juridical person is controlled by another juridical person if the latter has the power to name a majority of its directors or otherwise to legally direct its actions.

Section 2

Establishment

Article 204

Scope

This Section applies to measures adopted or maintained by the Parties affecting establishment in all economic activities with the exception of:

- (a) mining, manufacturing and processing ⁽¹⁾ of nuclear materials;
- (b) production of, or trade in, arms, munitions and war materiel;
- (c) audiovisual services;
- (d) national maritime cabotage ⁽²⁾; and
- (e) domestic and international air transport services ⁽³⁾, whether scheduled or non-scheduled, and services directly related to the exercise of traffic rights, other than:
  - (i) aircraft repair and maintenance services during which an aircraft is withdrawn from service;
  - (ii) the selling and marketing of air transport services;
  - (iii) computer reservation system (CRS) services;
  - (iv) ground-handling services;
  - (v) airport operation services.

Article 205

National treatment and most-favoured-nation treatment

1. Subject to reservations listed in Annex XXVII-E to this Agreement, the Republic of Moldova shall grant, upon entry into force of this Agreement:
  - (a) as regards the establishment of subsidiaries, branches and representative offices of juridical persons of the Union, treatment no less favourable than that accorded by the Republic of Moldova to its own juridical persons, their branches and representative offices, or to subsidiaries, branches and representative offices of any third country's juridical persons, whichever is better;
  - (b) as regards the operation of subsidiaries, branches and representative offices of juridical persons of the Union in the Republic of Moldova, once established, treatment no less favourable than that accorded by the Republic of Moldova to its own juridical persons, their branches and representative offices, or to subsidiaries, branches and representative offices of any third country's juridical persons, whichever is better. ⁽⁴⁾
2. Subject to reservations listed in Annex XXVII-A to this Agreement, the Union shall grant, upon entry into force of this Agreement:
  - a) as regards the establishment of subsidiaries, branches and representative offices of juridical persons of the Republic of Moldova, treatment no less favourable than that accorded by the Union to its own juridical persons, their branches and representative offices, or to subsidiaries, branches and representative offices of any third country's juridical persons, whichever is better;

⁽¹⁾ For greater certainty, processing of nuclear materials includes all the activities contained in UN ISIC Rev.3.1 code 2330.

⁽²⁾ Without prejudice to the scope of activities which may be considered as cabotage under the relevant domestic legislation, national maritime cabotage under this chapter covers transportation of passengers or goods between a port or point located in a Member State or in the Republic of Moldova and another port or point located in a Member State or in the Republic of Moldova, including on its continental shelf, as provided in the UNCLOS, and traffic originating and terminating in the same port or point located in a Member State or in the Republic of Moldova.

⁽³⁾ The conditions of mutual market access in air transport shall be dealt with by the Agreement between the EU and its Member States and the Republic of Moldova on the establishment of a Common Aviation Area.

⁽⁴⁾ This obligation does not extend to the investment protection provisions not covered by this Chapter, including provisions relating to investor-state dispute settlement procedures, as found in other agreements.

(b) as regards the operation of subsidiaries, branches and representative offices of juridical persons of the Republic of Moldova in the Union, once established, treatment no less favourable than that accorded by the Union to its own juridical persons, their branches and representative offices, or to subsidiaries, branches and representative offices of any third country's juridical persons, whichever is better. (1)

3. Subject to reservations listed in Annexes XXVII-A and XXVII-E to this Agreement, the Parties shall not adopt any new regulations or measures which introduce discrimination as regards the establishment of juridical persons of the Union or of the Republic of Moldova on their territory or in respect of their operation, once established, by comparison with their own juridical persons.

Article 206

Review

1. With a view to progressively liberalising the establishment conditions, the Parties shall regularly review the establishment legal framework (2) and the establishment environment, consistent with their commitments in international agreements.

2. In the context of the review referred to in paragraph 1, the Parties shall assess any obstacles to establishment that have been encountered. With a view to deepening the provisions of this Chapter, the Parties shall find appropriate ways to address such obstacles, which could include further negotiations, including with respect to investment protection and to investor-to-state dispute settlement procedures.

Article 207

Other agreements

Nothing in this Chapter shall be construed to limit the rights of entrepreneurs of the Parties to benefit from any more favourable treatment provided for in any existing or future international agreement relating to investment to which a Member State and the Republic of Moldova are parties.

Article 208

Standard of treatment for branches and representative offices

1. The provisions of Article 205 of this Agreement do not preclude the application by a Party of particular rules concerning the establishment and operation in its territory of branches and representative offices of juridical persons of another Party not incorporated in the territory of the first Party, which are justified by legal or technical differences between such branches and representative offices as compared to branches and representative offices of juridical persons incorporated in its territory or, as regards financial services, for prudential reasons.

2. The difference in treatment shall not go beyond what is strictly necessary as a result of such legal or technical differences or, as regards financial services, for prudential reasons.

Section 3

Cross-border supply of services

Article 209

Scope

This Section applies to measures of the Parties affecting the cross-border supply of all services sectors with the exception of:

(a) audiovisual services;

(1) This obligation does not extend to the investment protection provisions not covered by this Chapter, including provisions relating to investor-state dispute settlement procedures, as found in other agreements.

(2) This includes this Chapter and Annexes XXVII-A and XXVII-E to this Agreement.

- (b) national maritime cabotage ⁽¹⁾; and
- (c) domestic and international air transport services ⁽²⁾, whether scheduled or non-scheduled, and services directly related to the exercise of traffic rights other than:
  - (i) aircraft repair and maintenance services during which an aircraft is withdrawn from service;
  - (ii) the selling and marketing of air transport services;
  - (iii) computer reservation system (CRS) services;
  - (iv) ground-handling services;
  - (v) airport operation services.

Article 210

Market access

1. With respect to market access through the cross-border supply of services, each Party shall accord services and service suppliers of the other Party a treatment not less favourable than that provided for in the specific commitments contained in Annexes XXVII-B and XXVII-F to this Agreement.
2. In sectors where market access commitments are undertaken, the measures which a Party shall not maintain or adopt, either on the basis of a regional subdivision or on the basis of its entire territory, unless otherwise specified in Annexes XXVII-B and XXVII-F to this Agreement, are defined as:
  - (a) limitations on the number of services suppliers whether in the form of numerical quotas, monopolies, exclusive service suppliers or the requirement of an economic needs test;
  - (b) limitations on the total value of service transactions or assets in the form of numerical quotas or the requirement of an economic needs test;
  - (c) limitations on the total number of service operations or on the total quantity of service output expressed in the terms of designated numerical units in the form of quotas or the requirement of an economic needs test.

Article 211

National treatment

1. In the sectors where market access commitments are inscribed in Annexes XXVII-B and XXVII-F to this Agreement, and subject to any conditions and qualifications set out therein, each Party shall grant to services and service suppliers of the other Party, in respect of all measures affecting the cross-border supply of services, treatment no less favourable than that it accords to its own like services and services suppliers.
2. A Party may meet the requirement provided for in paragraph 1 by according to services and service suppliers of the other Party either formally identical treatment or formally different treatment to that which it accords to its own like services and service suppliers.
3. Formally identical or formally different treatment shall be considered to be less favourable if it modifies the conditions of competition in favour of services or service suppliers of the Party compared to like services or service suppliers of the other Party.
4. Specific commitments entered into under this Article shall not be construed to require any Party to compensate for inherent competitive disadvantages which result from the foreign character of the relevant services or services suppliers.

⁽¹⁾ Without prejudice to the scope of activities which may be considered as cabotage under the relevant domestic legislation, national maritime cabotage under this Chapter covers transportation of passengers or goods between a port or point located in a Member State or in the Republic of Moldova and another port or point located in a Member State or in the Republic of Moldova, including on its continental shelf, as provided in the UNCLOS, and traffic originating and terminating in the same port or point located in a Member State or in the Republic of Moldova.

⁽²⁾ The conditions of mutual market access in air transport shall be dealt with by the Agreement between the EU and its Member States and the Republic of Moldova on the establishment of a Common Aviation Area.

Article 212

Lists of commitments

1. The sectors liberalised by each of the Parties pursuant to this Section and, by means of reservations, the market access and national treatment limitations applicable to services and services suppliers of the other Party in those sectors are set out in lists of commitments included in Annexes XXVII-B and XXVII-F to this Agreement.
2. Without prejudice to Parties' rights and obligations as they exist or may arise under the European Convention on Transfrontier Television and the European Convention on Cinematographic Co-production, lists of commitments in Annexes XXVII-B and XXVII-F to this Agreement do not include commitments on audiovisual services.

Article 213

Review

With a view to the progressive liberalisation of the cross-border supply of services between the Parties, the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, shall regularly review the list of commitments referred to in Article 212 of this Agreement. This review shall take into account, inter alia, the process of gradual approximation, referred to in Articles 230, 240, 249 and 253 of this Agreement, and its impact on the elimination of remaining obstacles to cross-border supply of services between the Parties.

Section 4

Temporary presence of natural persons for business purposes

Article 214

Scope and definitions

1. This Section applies to measures of the Parties concerning the entry and temporary stay in their territories of key personnel, graduate trainees and business sellers, contractual service suppliers and independent professionals, without prejudice to Article 202(5) of this Agreement.
2. For the purposes of this Section:
  - (a) 'key personnel' means natural persons employed within a juridical person of one Party other than a non-profit organisation ⁽¹⁾ and who are responsible for the setting up or the proper control, administration and operation of an establishment. 'Key personnel' comprises 'business visitors' for establishment purposes and 'intra-corporate transferees':
    - (i) 'business visitors' for establishment purposes means natural persons working in a senior position who are responsible for setting up an establishment. They do not offer or provide services or engage in any economic activity other than that required for establishment purposes. They do not receive remuneration from a source located within the host Party;
    - (ii) 'intra-corporate transferees' means natural persons who have been employed by a juridical person or have been partners in it for at least one year and who are temporarily transferred to an establishment that may be a subsidiary, branch or head company of the enterprise/juridical person in the territory of the other Party. The natural person concerned shall belong to one of the following categories:
      - (1) managers: persons working in a senior position within a juridical person, who primarily direct the management of the establishment, receiving general supervision or direction principally from the board of directors or from stockholders of the business or their equivalent, including at least:
        - directing the establishment or a department or sub-division thereof;

⁽¹⁾ The reference to 'other than a non-profit organisation' only applies for Belgium, Czech Republic, Denmark, Germany, Estonia, Ireland, Greece, Spain, France, Italy, Cyprus, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Austria, Portugal, Slovenia, Finland and United Kingdom.

- supervising and controlling the work of other supervisory, professional or managerial employees; and
  - having the authority personally to recruit and dismiss or recommend recruiting, dismissing or other personnel actions;
- (2) specialists: persons working within a juridical person who possess uncommon knowledge essential to the establishment's production, research equipment, techniques, processes, procedures or management. In assessing such knowledge, account will be taken not only of knowledge specific to the establishment, but also of whether the person has a high level of qualification referring to a type of work or trade requiring specific technical knowledge, including membership of an accredited profession;
- (b) 'graduate trainees' means natural persons who have been employed by a juridical person of one Party or its branch for at least one year, possess a university degree and are temporarily transferred to an establishment of the juridical person in the territory of the other Party, for career development purposes or to obtain training in business techniques or methods ⁽¹⁾;
- (c) 'business sellers' ⁽²⁾ means natural persons who are representatives of a services or goods supplier of one Party seeking entry and temporary stay in the territory of the other Party for the purpose of negotiating the sale of services or goods, or entering into agreements to sell services or goods for that supplier. They do not engage in making direct sales to the general public and do not receive remuneration from a source located within the host Party, nor are they commission agents;
- (d) 'contractual services suppliers' means natural persons employed by a juridical person of one Party which itself is not an agency for placement and supply services of personnel nor acting through such an agency, has no establishment in the territory of the other Party and has concluded a bona fide contract to supply services with a final consumer in the latter Party, requiring the presence on a temporary basis of its employees in that Party, in order to fulfil the contract to provide services ⁽³⁾;
- (e) 'independent professionals' means natural persons engaged in the supply of a service and established as self-employed in the territory of a Party who have no establishment in the territory of the other Party and who have concluded a bona fide contract (other than through an agency for placement and supply services of personnel) to supply services with a final consumer in the latter Party, requiring their presence on a temporary basis in that Party in order to fulfil the contract to provide services ⁽⁴⁾;
- (f) 'qualifications' means diplomas, certificates and other evidence (of formal qualification) issued by an authority designated pursuant to legislative, regulatory or administrative provisions and certifying successful completion of professional training.

Article 215

Key personnel and graduate trainees

1. For every sector committed in accordance with Section 2 (Establishment) of this Chapter and subject to any reservations listed in Annexes XXVII-A and XXVII-E or in Annexes XXVII-C and XXVII-G to this Agreement, each Party shall allow entrepreneurs of the other Party to employ in their establishment natural persons of that other Party provided that such employees are key personnel or graduate trainees as defined in Article 214 of this Agreement. The temporary entry and temporary stay of key personnel and graduate trainees shall be for a period of up to three years for intra-corporate transferees, 90 days in any 12 month period for business visitors for establishment purposes, and one year for graduate trainees.

2. For every sector committed in accordance with Section 2 (Establishment) of this Chapter, the measures which a Party shall not maintain or adopt either on the basis of a regional subdivision or on the basis of its entire territory, unless otherwise specified in Annexes XXVII-C and XXVII-G to this Agreement, are defined as limitations on the total number of natural persons that an entrepreneur may employ as key personnel and graduate trainees in a specific sector, in the form of numerical quotas or of a requirement of an economic needs test, and as discriminatory limitations.

⁽¹⁾ The recipient establishment may be required to submit a training programme covering the duration of the stay for prior approval, demonstrating that the purpose of the stay is for training. For Czech Republic, Germany, Spain, France, Hungary and Austria, training is required to be linked to the university degree which has been obtained.

⁽²⁾ United Kingdom: The category of business sellers is only recognised for services sellers.

⁽³⁾ The service contract referred to under points (d) and (e) shall comply with the requirements of the laws, and regulations and requirements of the Party where the contract is executed.

⁽⁴⁾ The service contract referred to under points (d) and (e) shall comply with the requirements of the laws, and regulations and requirements of the Party where the contract is executed.

*Article 216***Business sellers**

For every sector committed in accordance with Section 2 (Establishment) or Section 3 (Cross-border Supply of Services) of this Chapter and subject to any reservations listed in Annexes XXVII-A and XXVII-E, and XXVII-B and XXVII-F to this Agreement, each Party shall allow the entry and temporary stay of business sellers for a period of up to 90 days in any 12 month period.

*Article 217***Contractual service suppliers**

1. The Parties reaffirm their respective obligations arising from their commitments under the General Agreement on Trade in Services (GATS) as regards the entry and temporary stay of contractual services suppliers.

In accordance with Annexes XXVII-D and XXVII-H to this Agreement, each Party shall allow the supply of services into their territory by contractual services suppliers of the other Party, subject to the conditions specified in paragraph 3 of this Article.

2. The commitments undertaken by the Parties are subject to the following conditions:

- (a) the natural persons must be engaged in the supply of a service on a temporary basis as employees of a juridical person, which has obtained a service contract not exceeding 12 months;
- (b) the natural persons entering the other Party should be offering such services as employees of the juridical person supplying the services for at least the year immediately preceding the date of submission of an application for entry into the other Party. In addition, the natural persons shall possess, at the date of submission of an application for entry into the other Party, at least three years professional experience ⁽¹⁾ in the sector of activity which is the subject of the contract;
- (c) the natural persons entering the other Party shall possess:
  - (i) a university degree or a qualification demonstrating knowledge of an equivalent level ⁽²⁾; and
  - (ii) professional qualifications where this is required to exercise an activity pursuant to the laws, regulations or legal requirements of the Party where the service is supplied;
- (d) the natural person shall not receive remuneration for the provision of services in the territory of the other Party other than the remuneration paid by the juridical person employing the natural person;
- (e) the entry and temporary stay of natural persons within the Party concerned shall be for a cumulative period of not more than six months or, in the case of Luxembourg, 25 weeks in any 12 month period or for the duration of the contract, whichever is less;
- (f) access accorded under the provisions of this Article relates only to the service activity which is the subject of the contract and does not confer entitlement to exercise the professional title of the Party where the service is provided; and
- (g) the number of persons covered by the service contract shall not be larger than necessary to fulfil the contract, as it may be requested by the laws, regulations or other legal requirements of the Party where the service is supplied.

*Article 218***Independent professionals**

1. In accordance with Annexes XXVII-D and XXVII-H to this Agreement, the Parties shall allow the supply of services into their territory by independent professionals of the other Party, subject to the conditions specified in paragraph 2 of this Article.

⁽¹⁾ Obtained after having reached the age of majority.

⁽²⁾ Where the degree or qualification has not been obtained in the Party where the service is supplied, that Party may evaluate whether this is equivalent to a university degree required in its territory.

2. The commitments undertaken by the Parties are subject to the following conditions:
- (a) the natural persons must be engaged in the supply of a service on a temporary basis as self-employed persons established in the other Party and must have obtained a service contract for a period not exceeding 12 months;
  - (b) the natural persons entering the other Party must possess, at the date of submission of an application for entry into the other Party, at least six years professional experience in the sector of activity which is the subject of the contract;
  - (c) the natural persons entering the other Party must possess:
    - (i) a university degree or a qualification demonstrating knowledge of an equivalent level ⁽¹⁾; and
    - (ii) professional qualifications where this is required to exercise an activity pursuant to the law, regulations or other legal requirements of the Party where the service is supplied;
  - (d) the entry and temporary stay of natural persons within the Party concerned shall be for a cumulative period of not more than six months or, in the case of Luxembourg, twenty-five weeks in any 12 month period or for the duration of the contract, whichever is less; and
  - (e) access accorded under the provisions of this Article relates only to the service activity which is the subject of the contract and does not confer entitlement to exercise the professional title of the Party where the service is provided.

Section 5

Regulatory framework

Sub-section 1

Domestic regulation

Article 219

Scope and Definitions

1. The following disciplines apply to measures by the Parties relating to licencing requirements and procedures, qualification requirements and procedures that affect:
- (a) cross-border supply of services;
  - (b) establishment in their territory of juridical and natural persons defined in Article 203(8) of this Agreement;
  - (c) temporary stay in their territory of categories of natural persons as defined in Article 214(2)(a) to (e) of this Agreement.
2. In the case of cross-border supply of services, those disciplines shall only apply to sectors for which the Party has undertaken specific commitments and to the extent that those specific commitments apply. In the case of establishment, those disciplines shall not apply to sectors to the extent that a reservation is listed in accordance with Annexes XXVII-A and XXVII-E to this Agreement. In the case of temporary stay of natural persons, those disciplines shall not apply to sectors to the extent that a reservation is listed in accordance with Annexes XXVII-C and XXVII-D and XXVII-G and XXVII-H to this Agreement.
3. Those disciplines do not apply to measures to the extent that they constitute limitations subject to scheduling.
4. For the purposes of this Section:
- (a) 'licencing requirements' means substantive requirements, other than qualification requirements, with which a natural or a juridical person is required to comply in order to obtain, amend or renew authorisation to carry out the activities as defined in paragraph 1(a) to (c);
  - (b) 'licencing procedures' means administrative or procedural rules that a natural or a juridical person, seeking authorisation to carry out the activities as defined in paragraph 1(a) to (c), including the amendment or renewal of a licence, is required to adhere to in order to demonstrate compliance with licencing requirements;

⁽¹⁾ Where the degree or qualification has not been obtained in the Party where the service is supplied, that Party may evaluate whether this is equivalent to a university degree required in its territory.

- (c) 'qualification requirements' means substantive requirements relating to the competence of a natural person to supply a service, and which are required to be demonstrated for the purpose of obtaining authorisation to supply a service;
- (d) 'qualification procedures' means administrative or procedural rules that a natural person must adhere to in order to demonstrate compliance with qualification requirements, for the purpose of obtaining authorisation to supply a service; and
- (e) 'competent authority' means any central, regional or local government or authority or non-governmental body in the exercise of powers delegated by central, regional or local governments or authorities, which takes a decision concerning the authorisation to supply a service, including through establishment or concerning the authorisation to establish in an economic activity other than services.

Article 220

Conditions for licencing and qualification

1. Each Party shall ensure that measures relating to licencing requirements and procedures, qualification requirements and procedures are based on criteria which preclude the competent authorities from exercising their power of assessment in an arbitrary manner.
2. The criteria referred to in paragraph 1 shall be:
  - (a) proportionate to a public policy objective;
  - (b) clear and unambiguous;
  - (c) objective;
  - (d) pre-established;
  - (e) made public in advance; and
  - (f) transparent and accessible.
3. An authorisation or a licence shall be granted as soon as it is established, in the light of an appropriate examination, that the conditions for obtaining an authorisation or licence have been met.
4. Each Party shall maintain or institute judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures which provide, at the request of an affected entrepreneur or service supplier, for a prompt review of, and where justified, appropriate remedies for, administrative decisions affecting establishment, cross-border supply of services or temporary presence of natural persons for business purposes. Where such procedures are not independent of the agency entrusted with the administrative decision concerned, each Party shall ensure that the procedures in fact provide for an objective and impartial review.
5. Where the number of licences available for a given activity is limited because of the scarcity of available natural resources or technical capacity, each Party shall apply a selection procedure to potential candidates which provides full guarantees of impartiality and transparency, including, in particular, adequate publicity about the launch, conduct and completion of the procedure.
6. Subject to the provisions of this Article, in establishing the rules for the selection procedure, each Party may take into account public policy objectives, including considerations of health, safety, the protection of the environment and the preservation of cultural heritage.

Article 221

Licencing and qualification procedures

1. Licencing and qualification procedures and formalities shall be clear, made public in advance and be such as to provide the applicants with a guarantee that their application will be dealt with objectively and impartially.

2. Licencing and qualification procedures and formalities shall be as simple as possible and shall not unduly complicate or delay the provision of the service. Any licencing fees ⁽¹⁾ which the applicants may incur from their application should be reasonable and proportionate to the cost of the authorisation procedures in question.
3. Each party shall ensure that the decisions of and the procedures used by the competent authority in the licencing or authorisation process are impartial with respect to all applicants. The competent authority should reach its decision in an independent manner and not be accountable to any supplier of the services for which the licence or authorisation is required.
4. Where specific time periods for applications exist, an applicant shall be allowed a reasonable period for the submission of an application. The competent authority shall initiate the processing of an application without undue delay. Where possible, applications should be accepted in electronic format under the same conditions of authenticity as paper submissions.
5. Each Party shall ensure that the processing of an application, including reaching a final decision, is completed within a reasonable timeframe from the submission of a complete application. Each Party shall endeavour to establish the normal timeframe for processing of an application.
6. The competent authority shall, within a reasonable period of time after receipt of an application which it considers incomplete, inform the applicant, to the extent feasible, identify the additional information required to complete the application, and provide the opportunity to correct deficiencies.
7. Authenticated copies should be accepted, where possible, in place of original documents.
8. If an application is rejected by the competent authority, the applicant shall be informed in writing and without undue delay. In principle, the applicant shall, upon request, also be informed of the reasons for rejection of the application and of the timeframe for an appeal against the decision.
9. Each Party shall ensure that a licence or an authorisation, once granted, enters into effect without undue delay in accordance with the terms and conditions specified therein.

Sub-section 2

Provisions of general application

Article 222

Mutual recognition

1. Nothing in this Chapter shall prevent a Party from requiring that natural persons possess the necessary qualifications and/or professional experience specified in the territory where the service is supplied, for the sector of activity concerned.
2. Each Party shall encourage the relevant professional bodies to provide recommendations on mutual recognition to the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, for the purpose of the fulfilment, in whole or in part, by entrepreneurs and service suppliers of the criteria applied by each Party for the authorisation, licencing, operation and certification of entrepreneurs and service suppliers and, in particular, professional services.
3. On receipt of a recommendation referred to in paragraph 2, the Association Committee in Trade configuration shall, within a reasonable time, review that recommendation with a view to determining whether it is consistent with this Agreement and, on the basis of the information in the recommendation, assess in particular:
  - (a) the extent to which the standards and criteria applied by each Party for the authorisation, licences, operation and certification of services providers and entrepreneurs are converging; and
  - (b) the potential economic value of a Mutual Recognition Agreement.

⁽¹⁾ Licencing fees do not include payments for auction, tendering or other non-discriminatory means of awarding concessions, or mandated contributions to universal service provision.

4. Where those requirements are satisfied, the Association Committee in Trade configuration shall establish the necessary steps to negotiate. Thereafter, the Parties shall engage into negotiations, through their competent authorities, of a Mutual Recognition Agreement.

5. Any Mutual Recognition Agreement referred to in paragraph 4 of this Article shall be in accordance with the relevant provisions of the WTO Agreement and, in particular, with Article VII of GATS.

Article 223

Transparency and disclosure of confidential information

1. Each Party shall respond promptly to all requests by the other Party for specific information on any of its measures of general application or international agreements which pertain to or affect this Agreement. Each Party shall also establish one or more enquiry points to provide specific information to entrepreneurs and services suppliers of the other Party, upon request, on all such matters. The Parties shall notify each other their enquiry points within three months after the entry into force of this Agreement. Enquiry points need not be depositories of laws and regulations.

2. Nothing in this Agreement shall require any Party to provide confidential information, the disclosure of which would impede law enforcement or otherwise be contrary to the public interest or prejudice legitimate commercial interests of particular enterprises, public or private.

Sub-section 3

Computer services

Article 224

Understanding on computer services

1. To the extent that trade in computer services is liberalised in accordance with Section 2 (Establishment), Section 3 (Cross-border Supply of Services) and Section 4 (Temporary Presence of Natural Persons for Business Purposes) of this Chapter, the Parties shall comply with the provisions of this Article.

2. CPC ⁽¹⁾ 84, the UN code used for describing computer and related services, covers the basic functions used to provide all computer and related services:

- (a) computer programmes defined as the sets of instructions required to make computers work and communicate (including their development and implementation);
- (b) data processing and storage; and
- (c) related services, such as consultancy and training services for staff of clients.

Technological developments have led to the increased offering of those services as a bundle or package of related services that can include some or all of those basic functions. For example, services such as web or domain hosting, data mining services and grid computing each consist of a combination of basic computer services functions.

3. Computer and related services, regardless of whether they are delivered via a network, including the internet, include all services that provide:

- (a) consulting, strategy, analysis, planning, specification, design, development, installation, implementation, integration, testing, debugging, updating, support, technical assistance, or management of or for computers or computer systems;

⁽¹⁾ CPC means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the UN, Statistical Papers, Series M, No 77, CPC prov, 1991.

- (b) computer programmes, defined as the sets of instructions required to make computers work and communicate (in and of themselves), and consulting, strategy, analysis, planning, specification, design, development, installation, implementation, integration, testing, debugging, updating, adaptation, maintenance, support, technical assistance, management or use of or for computer programmes;
  - (c) data processing, data storage, data hosting or database services;
  - (d) maintenance and repair services for office machinery and equipment, including computers; or
  - (e) training services for staff of clients, related to computer programmes, computers or computer systems, and not elsewhere classified.
4. Computer and related services enable the provision of other services (e.g. banking) by both electronic and other means. However, there is an important distinction between the enabling service (e.g. web-hosting or application hosting) and the content or core service that is being delivered electronically (e.g. banking). In such cases, the content or core service is not covered by CPC 84.

Sub-section 4

Postal and courier services

Article 225

Scope and definitions

1. This Sub-Section sets out the principles of the regulatory framework for all postal and courier service liberalised in accordance with Section 2 (Establishment), Section 3 (Cross-border Supply of Services) and Section 4 (Temporary Presence of Natural Persons for Business Purposes) of this Chapter.
2. For the purposes of this Sub-Section and of Section 2 (Establishment), Section 3 (Cross-border Supply of Services) and Section 4 (Temporary Presence of Natural Persons for Business Purposes) of this Chapter:
  - (a) a 'licence' means an authorisation, granted to an individual supplier by a regulatory authority, which is required before supplying a given service;
  - (b) 'universal service' means the permanent provision of a postal service of specified quality at all points in the territory of a Party at affordable prices for all users.

Article 226

Prevention of anti-competitive practices in the postal and courier sector

Appropriate measures shall be maintained or introduced for the purpose of preventing suppliers who, alone or together, have the ability to affect materially the terms of participation (having regard to price and supply) in the relevant market for postal and courier services as a result of use of their position in the market, from engaging in or continuing anti-competitive practices.

Article 227

Universal service

Each Party has the right to define the kind of universal service obligation it wishes to maintain. Such obligations will not be regarded as anti-competitive *per se*, provided they are administered in a transparent, non-discriminatory and competitively neutral manner and are not more burdensome than necessary for the kind of universal service defined by the Party.

*Article 228***Licences**

1. A licence may only be required for services which are within the scope of the universal service.
2. Where a licence is required, the following shall be made publicly available:
  - (a) all the licensing criteria and the period of time normally required to reach a decision concerning an application for a licence; and
  - (b) the terms and conditions of licences.
3. The reasons for the denial of a licence shall be made known to the applicant upon request. An appeal procedure through an independent body will be established by each Party. Such a procedure will be transparent, non-discriminatory, and based on objective criteria.

*Article 229***Independence of the regulatory body**

The regulatory body shall be legally separate from, and not accountable to, any supplier of postal and courier services. The decisions of and the procedures used by the regulatory body shall be impartial with respect to all market participants.

*Article 230***Gradual approximation**

Each Party recognises the importance of the gradual approximation of the Republic of Moldova's existing and future legislation to the list of the Union *acquis* set out in Annex XXVIII-C to this Agreement.

Sub-section 5

Electronic communication networks and services*Article 231***Scope and definitions**

1. This Sub-Section sets out the principles of the regulatory framework for all electronic communication services liberalised pursuant to Section 2 (Establishment), Section 3 (Cross-border Supply of Services), and Section 4 (Temporary Presence of Natural Persons for Business Purposes) of this Chapter.
2. For the purposes of this Sub-Section and Section 2 (Establishment), Section 3 (Cross-border Supply of Services), and Section 4 (Temporary Presence of Natural Persons for Business Purposes) of this Chapter:
  - (a) 'electronic communication services' means all services which consist wholly or mainly in the conveyance of signals on electronic communication networks, including telecommunication services and transmission services in networks used for broadcasting. Those services exclude services providing, or exercising editorial control over, content transmitted using electronic communication networks and services;
  - (b) 'public communication network' means an electronic communication network used wholly or mainly for the provision of publicly available electronic communication services;
  - (c) 'electronic communication network' means transmission systems and, where applicable, switching or routing equipment and other resources which permit the conveyance of signals by wire, by radio or by optical or other electromagnetic means, including satellite networks, fixed (circuit- and packet-switched, including internet) and mobile terrestrial networks, electricity cable systems, to the extent that they are used for the purpose of transmitting signals, networks used for radio and television broadcasting, and cable television networks, irrespective of the type of information conveyed;

- (d) a 'regulatory authority' in the electronic communication sector means the body or bodies charged with the regulation of electronic communication referred to in this Chapter;
- (e) a services supplier shall be deemed to have 'significant market power' if, either individually or jointly with others, it enjoys a position equivalent to dominance, that is, a position of economic strength affording it the power to behave to an appreciable extent independently of competitors, customers and ultimately consumers;
- (f) 'interconnection' means the physical and logical linking of public communication networks used by the same or a different supplier in order to allow the users of one services supplier to communicate with users of the same or another services supplier, or to access services provided by another services supplier. Services may be provided by the Parties involved or other parties who have access to the network. Interconnection is a specific type of access implemented between public network operators;
- (g) 'universal service' means the set of services of specified quality that is made available to all users in the territory of a Party regardless of their geographical location and at an affordable price. Its scope and implementation are decided by each Party;
- (h) 'access' means the making available of facilities and/or services to another services supplier under defined conditions, on either an exclusive or non-exclusive basis, for the purpose of providing electronic communication services. It covers, inter alia, access to network elements and associated facilities, which may involve the connection of equipment, by fixed or non-fixed means (this includes, in particular, access to the local loop and to facilities and services necessary to provide services over the local loop); access to physical infrastructure including buildings, ducts, and masts; access to relevant software systems including operational support systems; access to numbering translation or systems offering equivalent functionality; access to fixed and mobile networks, in particular for roaming; access to conditional access systems for digital television services; and access to virtual network services;
- (i) 'end-user' means a user not providing public communication networks or publicly available electronic communication services;
- (j) 'local loop' means the physical circuit connecting the network termination point at the subscriber's premises to the main distribution frame or equivalent facility in the fixed public communication network.

Article 232

Regulatory authority

1. Each Party shall ensure that regulatory authorities for electronic communication services shall be legally distinct and functionally independent from any supplier of electronic communication services. If a Party retains ownership or control of a supplier providing electronic communication networks or services, such Party shall ensure the effective structural separation of the regulatory function from activities associated with ownership or control.
2. Each Party shall ensure that the regulatory authority shall be sufficiently empowered to regulate the sector. The tasks to be undertaken by a regulatory authority shall be made public in an easily accessible and clear form, in particular where those tasks are assigned to more than one body.
3. Each Party shall ensure that the decisions of and the procedures used by the regulatory authorities are impartial with respect to all market participants and transparent.
4. The regulatory authority shall have the power to carry out an analysis of relevant product and service markets susceptible to an *ex ante* regulation. Where the regulatory authority is required to determine under Article 234 of this Agreement whether to impose, maintain, amend or withdraw obligations it shall determine on the basis of a market analysis whether the relevant market is effectively competitive.
5. Where the regulatory authority determines that a relevant market is not effectively competitive, it shall identify and designate services suppliers with significant market power on that market and shall impose, maintain or amend specific regulatory obligations referred to in Article 234 of this Agreement, as appropriate. Where the regulatory authority concludes that the market is effectively competitive it shall not impose or maintain any of the regulatory obligations referred to in Article 234 of this Agreement.
6. Each Party shall ensure that a services supplier affected by the decision of a regulatory authority shall have a right to appeal against that decision to an appeal body that is independent of the parties involved in the decision. Each Party

shall ensure that the merits of the case are duly taken into account. Pending the outcome of any such appeal, the decision of the regulatory authority shall stand, unless the appeal body decides otherwise. Where the appeal body is not judicial in character, written reasons for its decision shall always be given and its decisions shall also be subject to review by an impartial and independent judicial authority. Decisions taken by appeal bodies shall be effectively enforced.

7. Each Party shall ensure that where the regulatory authorities intend to take measures related to any of the provisions of this Sub-Section and which have a significant impact to the relevant market, they give the interested parties the opportunity to comment on the draft measure within a reasonable period of time. Regulatory authorities shall publish their consultation procedures. The results of the consultation procedure shall be made publicly available except in the case of confidential information.

8. Each Party shall ensure that suppliers providing electronic communication networks and services provide all the information, including financial information, necessary for regulatory authorities to ensure conformity with the provisions of this Sub-Section or decisions made in accordance with this Sub-Section. Those suppliers shall provide that information promptly, on request and in accordance with the timelines and level of detail required by the regulatory authority. The information requested by the regulatory authority shall be proportionate to the performance of that task. The regulatory authority shall give the reasons justifying its request for information.

Article 233

Authorisation to provide electronic communication services

1. Each Party shall ensure that the provision of services shall, as much as possible, be authorised following mere notification.

2. Each Party shall ensure that a licence can be required to address issues of attributions of numbers and frequencies. The terms and conditions for such licences shall be made publicly available.

3. Each Party shall ensure that where a licence is required:

- (a) all the licensing criteria and a reasonable period of time normally required to reach a decision concerning an application for a licence shall be made publicly available;
- (b) the reasons for the denial of a licence shall be made known in writing to the applicant upon request;
- (c) the applicant shall be able to seek recourse before an appeal body in case a licence is unduly denied; and
- (d) licence fees ⁽¹⁾ required by any Party for granting a licence shall not exceed the administrative costs normally incurred in the management, control and enforcement of the applicable licences. Licence fees for the use of radio spectrum and numbering resources are not subject to the requirements of this paragraph.

Article 234

Access and interconnection

1. Each Party shall ensure that any services suppliers authorised to provide electronic communication services shall have the right and obligation to negotiate access and interconnection with suppliers of publicly available electronic communication networks and services. Access and interconnection should, in principle, be agreed on the basis of commercial negotiation between the services suppliers concerned.

2. Each Party shall ensure that services suppliers that acquire information from another supplier during the process of negotiating interconnection arrangements use that information solely for the purpose for which it was supplied and respect at all times the confidentiality of information transmitted or stored.

3. Each Party shall ensure that upon the finding in accordance with Article 232 of this Agreement that a relevant market is not effectively competitive, the regulatory authority shall have the power to impose on the supplier designated as having significant market power one or more of the following obligations in relation to interconnection and/or access:

- (a) obligation on non-discrimination to ensure that the operator applies equivalent conditions in equivalent circumstances to other suppliers providing equivalent services, and provides services and information to others under the same conditions and of the same quality as it provides for its own services or those of its subsidiaries or partners;

⁽¹⁾ Licence fees do not include payments for auction, tendering or other non-discriminatory means of awarding concessions, or mandated contributions to universal service provision.

- (b) obligation of a vertically integrated company to make transparent its wholesale prices and its internal transfer prices, where there is a requirement for non-discrimination or for prevention of unfair cross-subsidy. The regulatory authority may specify the format and accounting methodology to be used;
- (c) obligations to meet reasonable requests for access to, and use of, specific network elements and associated facilities, including unbundled access to the local loop, inter alia, in situations where the regulatory authority considers that denial of access or unreasonable terms and conditions having a similar effect would hinder the emergence of a sustainable competitive market at the retail level or would not be in the end user's interest.

Regulatory authorities may attach conditions covering fairness, reasonableness and timeliness to the obligations included under this point;

- (d) to provide specified services on a wholesale basis for resale by third parties; to grant open access to technical interfaces, protocols or other key technologies that are indispensable for the interoperability of services or virtual network services; to provide co-location or other forms of facility sharing, including duct, building or mast sharing; to provide specified services needed to ensure interoperability of end-to-end services to users, including facilities for intelligent network services; to provide access to operational support systems or similar software systems necessary to ensure fair competition in the provision of services; and to interconnect networks or network facilities.

Regulatory authorities may attach conditions covering fairness, reasonableness and timeliness to the obligations included under this point;

- (e) obligations relating to cost recovery and price controls, including obligations for cost orientation of prices and obligations concerning cost accounting systems, for the provision of specific types of interconnection and/or access, in situations where a market analysis indicates that a lack of effective competition means that the operator concerned might sustain prices at an excessively high level, or apply a price squeeze, to the detriment of end-users.

Regulatory authorities shall take into account the investment made by the operator and allow him a reasonable rate of return on adequate capital employed, taking into account the risks involved;

- (f) to publish the specific obligations imposed on services suppliers by the regulatory authority identifying the specific product/service and geographical markets. Up-to-date information, provided that it is not confidential and it does not comprise business secrets is made publicly available in a manner that guarantees all interested parties easy access to that information;
- (g) obligations for transparency requiring operators to make public specified information; in particular, where an operator has obligations of non-discrimination, the regulatory authority may require that operator to publish a reference offer, which shall be sufficiently unbundled to ensure that services suppliers are not required to pay for facilities which are not necessary for the service requested, giving a description of the relevant offerings broken down into components according to market needs, and the associated terms and conditions, including prices.

4. Each Party shall ensure that a service supplier requesting interconnection with a supplier designated as having significant market power shall have recourse, either at any time or after a reasonable period of time which has been made publicly known, to an independent domestic body, which may be a regulatory body as referred to in Article 231(2)(d) of this Agreement to resolve disputes regarding terms and conditions for interconnection and/or access.

Article 235

Scarce resources

1. Each Party shall ensure that any procedures for the allocation and use of scarce resources, including frequencies, numbers and rights of way, shall be carried out in an objective, proportionate, timely, transparent and non-discriminatory manner. The current state of allocated frequency bands shall be made publicly available, but detailed identification of frequencies allocated for specific government uses is not required.

2. Each Party shall ensure the effective management of radio frequencies for electronic communication services in their territory with a view to ensuring effective and efficient use of the spectrum. Where demand for specific frequencies exceeds their availability, appropriate and transparent procedures shall be followed for the assignment of those frequencies in order to optimise their use and facilitate the development of competition.

3. Each Party shall ensure that the assignment of national numbering resources and the management of the national numbering plans are entrusted to the regulatory authority.

4. Where public or local authorities retain ownership or control of suppliers operating public communication networks and/or services, effective structural separation needs to be ensured between the function responsible for granting the rights of way from activities associated with ownership or control.

Article 236

Universal service

1. Each Party has the right to define the kind of universal service obligations it wishes to maintain.

2. Such obligations will not be regarded as anti-competitive *per se*, provided they are administered in a transparent, objective and non-discriminatory way. The administration of such obligations shall also be neutral with respect to competition and shall not be more burdensome than necessary for the kind of universal service defined by the Party.

3. Each Party shall ensure that all suppliers are eligible to ensure universal service and no services supplier is excluded *a priori*. The designation shall be made through an efficient, transparent, objective and non-discriminatory mechanism. Where necessary, each Party shall assess whether the provision of universal service represents an unfair burden on organisation(s) designated to provide universal service. Where justified on the basis of such calculation, and taking into account the market benefit, if any, which accrues to an organisation that offers universal service, regulatory authorities shall determine whether a mechanism is required to compensate the services supplier(s) concerned or to share the net cost of universal service obligations.

4. Each Party shall ensure that:

- (a) directories of all subscribers are available to users, whether printed or electronic, or both, and are updated on a regular basis, and at least once a year; and
- (b) organisations that provide the services referred to in point (a) apply the principle of non-discrimination to the treatment of information that has been provided to them by other organisations.

Article 237

Cross-border provision of electronic communication services

Neither Party may require a service supplier of the other Party to set up an establishment, to establish any form of presence, or to be resident in its territory as a condition for the cross-border supply of a service.

Article 238

Confidentiality of information

Each Party shall ensure the confidentiality of electronic communications and related traffic data by means of a public communication network and publicly available electronic communication services without restricting trade in services.

Article 239

Disputes between services suppliers

1. Each Party shall ensure that in the event of a dispute arising between suppliers of electronic communication networks or services in connection with rights and obligations referred to in this Chapter, the regulatory authority concerned shall, at the request of either party, issue a binding decision to resolve the dispute in the shortest possible timeframe and in any case within four months.

2. The decision of the regulatory authority shall be made available to the public, having regard to the requirements of business confidentiality. The service suppliers concerned shall be given a full statement of the reasons on which it is based.
3. When such a dispute concerns the cross-border provision of services, the regulatory authorities concerned shall coordinate their efforts in order to bring about a resolution of the dispute.

Article 240

Gradual approximation

Each Party recognises the importance of the gradual approximation of the Republic of Moldova's existing and future legislation to the list of the Union *acquis* set out in Annex XXVIII-B to this Agreement.

Sub-section 6

Financial services

Article 241

Scope and definition

1. This section sets out the principles of the regulatory framework for all financial services liberalised pursuant to Section 2 (Establishment), Section 3 (Cross-border Supply of Services) and Section 4 (Temporary Presence of Natural Persons for Business Purposes) of this Chapter.
2. For the purposes of this Sub-Section and of Section 2 (Establishment), Section 3 (Cross-border Supply of Services) and Section 4 (Temporary Presence of Natural Persons for Business Purposes) of this Chapter:
  - (a) 'financial service' means any service of a financial nature offered by a financial service supplier of a Party. Financial services comprise the following activities:
    - (i) insurance and insurance-related services:
      - (1) direct insurance (including co-insurance):
        - (a) life;
        - (b) non-life;
      - (2) reinsurance and retrocession;
      - (3) insurance inter-mediation, such as brokerage and agency; and
      - (4) services auxiliary to insurance, such as consultancy, actuarial, risk assessment and claim settlement services;
    - (ii) banking and other financial services (excluding insurance):
      - (1) acceptance of deposits and other repayable funds from the public;
      - (2) lending of all types, including consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transaction;
      - (3) financial leasing;
      - (4) all payment and money transmission services, including credit, charge and debit cards, travellers cheques and bankers drafts;
      - (5) guarantees and commitments;

- (6) trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, the following:
    - (a) money market instruments (including cheques, bills, certificates of deposits);
    - (b) foreign exchange;
    - (c) derivative products including, but not limited to, futures and options;
    - (d) exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps and forward rate agreements;
    - (e) transferable securities;
    - (f) other negotiable instruments and financial assets, including bullion;
  - (7) participation in issues of all kinds of securities, including underwriting and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of services related to such issues;
  - (8) money broking;
  - (9) asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial, depository and trust services;
  - (10) settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments;
  - (11) provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software;
  - (12) advisory, intermediation and other auxiliary financial services on all the activities listed in points (1) to (11), including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy;
- (b) 'financial service supplier' means any natural or juridical person of a Party that seeks to provide or provides financial services. The term 'financial service supplier' does not include a public entity;
- (c) 'public entity' means:
- (i) a government, a central bank or a monetary and financial authority, of a Party, or an entity owned or controlled by a Party, that is principally engaged in carrying out governmental functions or activities for governmental purposes, not including an entity principally engaged in supplying financial services on commercial terms; or
  - (ii) a private entity, performing functions normally performed by a central bank or monetary and financial authority, when exercising those functions;
- (d) 'new financial service' means a service of a financial nature, including services related to existing and new products or the manner in which a product is delivered, that is not supplied by any financial service supplier in the territory of a Party but which is supplied in the territory of the other Party.

Article 242

Prudential carve-out

1. Each Party may adopt or maintain measures for prudential reasons, such as:
  - (a) the protection of investors, depositors, policy-holders or persons to whom a fiduciary duty is owed by a financial service supplier; and
  - (b) ensuring the integrity and stability of a Party's financial system.
2. Those measures shall not be more burdensome than necessary to achieve their aim, and shall not discriminate against financial service suppliers of the other Party in comparison to its own like financial service suppliers.
3. Nothing in this Agreement shall be construed to require a Party to disclose information relating to the affairs and accounts of individual consumers or any confidential or proprietary information in the possession of public entities.

*Article 243***Effective and transparent regulation**

1. Each Party shall make its best endeavours to provide in advance to all interested persons any measure of general application that the Party proposes to adopt in order to allow an opportunity for such persons to comment on the measure. Such measure shall be provided:

- (a) by means of an official publication; or
- (b) in other written or electronic form.

2. Each Party shall make available to interested persons its requirements for completing applications relating to the supply of financial services.

On the request of an applicant, the concerned Party shall inform the applicant of the status of its application. If the concerned Party requires additional information from the applicant, it shall notify the applicant without undue delay.

3. Each Party shall make its best endeavours to ensure that internationally agreed standards for regulation and supervision in the financial services sector and for the fight against tax evasion and avoidance are implemented and applied in its territory. Such internationally agreed standards are, inter alia, the 'Core Principles for Effective Banking Supervision' of the Basel Committee on Banking Supervision, the International Association of Insurance Supervisors' 'Insurance Core Principles', the International Organisation of Securities Commissions' 'Objectives and Principles of Securities Regulation', the 'Agreement on Exchange of Information on Tax Matters' of the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD), the G20 'Statement on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes' and the Financial Action Task Force's 'Forty Recommendations' on money laundering and 'Nine Special Recommendations' on terrorist financing.

The Parties also take note of the 'Ten Key Principles for Information Exchange', promulgated by the G7 Finance Ministers, and will take all steps necessary to try to apply them in their bilateral contacts.

*Article 244***New financial services**

Each Party shall permit a financial service supplier of the other Party to provide any new financial service of a type similar to those services that the Party would permit its own financial service suppliers to provide under its domestic law in like circumstances. A Party may determine the juridical form through which the service may be provided and may require authorisation for the provision of the service. Where such authorisation is required, a decision shall be made within a reasonable time and the authorisation may only be refused for prudential reasons.

*Article 245***Data processing**

1. Each Party shall permit a financial service supplier of the other Party to transfer information in electronic or other form, into and out of its territory, for data processing where such processing is required in the ordinary course of business of such financial service supplier.

2. Each Party shall adopt adequate safeguards for the protection of privacy and fundamental rights and freedoms of individuals, in particular with regard to the transfer of personal data.

*Article 246***Specific exceptions**

1. Nothing in this Chapter shall be construed to prevent a Party, including its public entities, from exclusively conducting or providing in its territory activities or services forming part of a public retirement plan or statutory system of social security, except when those activities may be carried out, as provided by the Party's domestic regulation, by financial service suppliers in competition with public entities or private institutions.

2. Nothing in this Agreement applies to activities conducted by a central bank or monetary authority or by any other public entity in pursuit of monetary or exchange rate policies.

3. Nothing in this Chapter shall be construed to prevent a Party, including its public entities, from exclusively conducting or providing in its territory activities or services for the account, or with the guarantee, or using the financial resources, of the Party or its public entities.

Article 247

Self-regulatory organisations

When a Party requires membership or participation in, or access to, any self-regulatory body, securities or futures exchange or market, clearing agency, or any other organisation or association, in order for financial service suppliers of the other Party to supply financial services on an equal basis with financial service suppliers of the Party, or when the Party provides such entities, directly or indirectly, with privileges or advantages in supplying financial services, the Party shall ensure observance of the obligations of Article 205(1) and Article 211 of this Agreement.

Article 248

Clearing and payment systems

Under the terms and conditions that accord national treatment, each Party shall grant to financial service suppliers of the other Party established in its territory access to payment and clearing systems operated by public entities, and to official funding and refinancing facilities available in the normal course of ordinary business. This Article does not confer access to the Party's lender to last resort facilities.

Article 249

Gradual approximation

Each Party recognises the importance of the gradual approximation of the Republic of Moldova's existing and future legislation to the international best practice standards listed under Article 243(3) of this Agreement as well as to the list of the Union *acquis* set out in Annex XXVIII-A to this Agreement.

Sub-section 7

Transport services

Article 250

Scope

This Section sets out the principles regarding the liberalisation of international transport services pursuant to Section 2 (Establishment), Section 3 (Cross-border Supply of Services) and Section 4 (Temporary Presence of Natural Persons for Business Purposes) of this Chapter.

Article 251

International maritime transport

1. For the purposes of this Sub-Section and Section 2 (Establishment), Section 3 (Cross-border supply of services) and Section 4 (Temporary presence of natural persons for business purposes) of this Chapter:

- (a) 'international maritime transport' includes door to door and multi-modal transport operations, which is the carriage of goods using more than one mode of transport, involving a sea-leg, under a single transport document, and to that effect the right to directly contract with providers of other modes of transport;

- (b) 'maritime cargo handling services' means activities exercised by stevedore companies, including terminal operators, but not including the direct activities of dockers, when that workforce is organised independently of the stevedoring or terminal operator companies. The activities covered include the organisation and supervision of:
- (i) the loading/discharging of cargo to/from a ship;
  - (ii) the lashing/unlashing of cargo; and
  - (iii) the reception/delivery and safekeeping of cargoes before shipment or after discharge;
- (c) 'customs clearance services' (alternatively 'customs house brokers' services') means activities consisting in carrying out on behalf of another Party customs formalities concerning import, export or through transport of cargoes, whether that service is the main activity of the service provider or a usual complement of its main activity;
- (d) 'container station and depot services' means activities consisting in storing containers, whether in port areas or inland, with a view to their stuffing/stripping, repairing and making them available for shipments;
- (e) 'maritime agency services' means activities consisting in representing, within a given geographic area, as an agent the business interests of one or more shipping lines or shipping companies, for the following purposes:
- (i) marketing and sales of maritime transport and related services, from quotation to invoicing, and issuance of bills of lading on behalf of the companies, acquisition and resale of the necessary related services, preparation of documentation, and provision of business information;
  - (ii) acting on behalf of the companies organising the call of the ship or taking over cargoes when required;
- (f) 'freight forwarding services' means the activity consisting of organising and monitoring shipment operations on behalf of shippers, through the acquisition of transport and related services, preparation of documentation and provision of business information;
- (g) 'feeder services' means the pre- and onward transportation of international cargoes by sea, notably containerised, between ports located in a Party.

2. As regards international maritime transport, each Party agrees to ensure effective application of the principle of unrestricted access to cargoes on a commercial basis, the freedom to provide international maritime services, as well as national treatment in the framework of the provision of such services.

In view of the existing levels of liberalisation between the Parties in international maritime transport:

- (a) each Party shall apply effectively the principle of unrestricted access to the international maritime markets and trades on a commercial and non-discriminatory basis;
- (b) each Party shall grant to ships flying the flag of the other Party, or operated by service suppliers of the other Party, treatment no less favourable than that accorded to its own ships or those of any third country, whichever is the better, with regard to, inter alia, access to ports, the use of infrastructure and services of ports, and the use of maritime auxiliary services, as well as related fees and charges, customs facilities and the assignment of berths and facilities for loading and unloading.

3. In applying those principles, the Parties shall:

- (a) not introduce cargo-sharing arrangements in future agreements with third countries concerning maritime transport services, including dry and liquid bulk and liner trade, and terminate, within a reasonable period of time, such cargo-sharing arrangements in case they exist in previous agreements; and
- (b) upon the entry into force of this Agreement, abolish and abstain from introducing any unilateral measures and administrative, technical and other obstacles which could constitute a disguised restriction or have discriminatory effects on the free supply of services in international maritime transport.

4. Each Party shall permit international maritime transport service suppliers of the other Party to have an establishment in its territory under conditions of establishment and operation no less favourable than those accorded to its own service suppliers or those of any third country, whichever are the better.

5. Each Party shall make available to maritime transport service suppliers of the other Party on reasonable and non-discriminatory terms and conditions the following services at the port: pilotage, towing and tug assistance, provisioning, fuelling and watering, garbage collecting and ballast waste disposal, port captain's services, navigation aids, shore-based operational services essential to ship operations, including communications, water and electrical supplies, emergency repair facilities, anchorage, berth and berthing services.

6. Each Party shall permit the movement of equipment such as empty containers, not being carried as cargo against payment, between ports of a Member State or between ports of the Republic of Moldova.

7. Each Party, subject to the authorisation of the competent authority, shall permit international maritime transport service suppliers of the other Party to provide feeder services between their national ports.

Article 252

Air transport

A progressive liberalisation of air transport between the Parties, adapted to their reciprocal commercial needs and the conditions of mutual market access, is dealt with by the Common Aviation Area Agreement between the EU and its Member States and the Republic of Moldova.

Article 253

Gradual approximation

Each Party recognises the importance of the gradual approximation of the Republic of Moldova's existing and future legislation to the list of the Union *acquis* set out in Annex XXVIII-D to this Agreement.

Section 6

Electronic commerce

Sub-section 1

General provisions

Article 254

Objective and principles

1. The Parties, recognising that electronic commerce increases trade opportunities in many sectors, agree to promote the development of electronic commerce between them, in particular by cooperating on the issues raised by electronic commerce under the provisions of this Chapter.

2. The Parties agree that the development of electronic commerce must be fully compatible with the highest international standards of data protection, in order to ensure the confidence of users of electronic commerce.

3. The Parties agree that electronic transmissions shall be considered as the provision of services, within the meaning of Section 3 (Cross-border Supply of Services) of this Chapter, which cannot be subject to customs duties.

*Article 255***Cooperation in electronic commerce**

1. The Parties shall maintain a dialogue on regulatory issues raised by electronic commerce, which will address, *inter alia*, the following issues:
  - (a) the recognition of certificates of electronic signatures issued to the public and the facilitation of cross-border certification services;
  - (b) the liability of intermediary service providers with respect to the transmission or storage of information;
  - (c) the treatment of unsolicited electronic commercial communications;
  - (d) the protection of consumers in the ambit of electronic commerce; and
  - (e) any other issue relevant for the development of electronic commerce.
2. Such cooperation can take the form of exchange of information on the Parties' respective legislation on those issues as well as on the implementation of such legislation.

*Sub-section 2***Liability of intermediary service providers***Article 256***Use of intermediaries' services**

1. The Parties recognise that the services of intermediaries can be used by third parties for infringing activities and shall provide the measures set out in this Sub-Section in respect of intermediary service providers.
2. For the purposes of Article 257 of this Agreement, 'service provider' means a provider of transmission, routing, or connections for digital online communication between or among points specified by the user, of material of the user's choice without modifying its content. For the purposes of Articles 258 and 259 of this Agreement, 'service provider' means a provider or operator of facilities for online services or network access.

*Article 257***Liability of intermediary service providers: 'mere conduit'**

1. Where an information society service is provided that consists of the transmission in a communication network of information provided by a recipient of the service, or the provision of access to a communication network, each Party shall ensure that the service provider is not liable for the information transmitted, on condition that the provider:
  - (a) does not initiate the transmission;
  - (b) does not select the receiver of the transmission; and
  - (c) does not select or modify the information contained in the transmission.
2. The acts of transmission and of provision of access referred to in paragraph 1 include the automatic, intermediate and transient storage of the information transmitted in so far as it takes place for the sole purpose of carrying out the transmission in the communication network, and provided that the information is not stored for any period longer than is reasonably necessary for the transmission.
3. This Article shall not affect the possibility for a court or administrative authority, in accordance with the Parties' legal systems, of requiring the service provider to terminate or prevent an infringement.

*Article 258***Liability of intermediary service providers: 'caching'**

1. Where an information society service is provided that consists of the transmission in a communication network of information provided by a recipient of the service, each Party shall ensure that the service provider is not liable for the automatic, intermediate and temporary storage of that information, performed for the sole purpose of making more efficient the onward transmission of the information to other recipients of the service upon their request, on condition that:

- (a) the provider does not modify the information;
- (b) the provider complies with conditions on access to the information;
- (c) the provider complies with rules regarding the updating of the information, specified in a manner widely recognised and used by industry;
- (d) the provider does not interfere with the lawful use of technology, widely recognised and used by industry, to obtain data on the use of the information; and
- (e) the provider acts expeditiously to remove or to disable access to the information it has stored upon obtaining actual knowledge of the fact that the information at the initial source of the transmission has been removed from the network, or access to it has been disabled, or that a court or an administrative authority has ordered such removal or disablement.

2. This Article shall not affect the possibility for a court or administrative authority, in accordance with the Parties' legal systems, of requiring the service provider to terminate or prevent an infringement.

*Article 259***Liability of intermediary service providers: 'hosting'**

1. Where an information society service is provided that consists of the storage of information provided by a recipient of the service, each Party shall ensure that the service provider is not liable for the information stored at the request of a recipient of the service, on condition that:

- (a) the provider does not have actual knowledge of illegal activity or information and, as regards claims for damages, is not aware of facts or circumstances from which the illegal activity or information is apparent; or
- (b) the provider, upon obtaining such knowledge or awareness, acts expeditiously to remove or to disable access to the information.

2. Paragraph 1 shall not apply when the recipient of the service is acting under the authority or the control of the provider.

3. This Article shall not affect the possibility for a court or administrative authority, in accordance with the Parties' legal systems, of requiring the service provider to terminate or prevent an infringement, nor does it affect the possibility for the Parties of establishing procedures governing the removal or disabling of access to information.

*Article 260***No general obligation to monitor**

1. The Parties shall not impose a general obligation on providers, when providing the services covered by Articles 257, 258 and 259 of this Agreement, to monitor the information which they transmit or store, nor shall they impose a general obligation to actively seek facts or circumstances indicating illegal activity.

2. A Party may establish obligations for information society service providers to promptly inform the competent public authorities of alleged illegal activities undertaken or information provided by recipients of their service or obligations to communicate to the competent authorities, at their request, information enabling the identification of recipients of their service with whom they have storage agreements.

Section 7

Exceptions

Article 261

General exceptions

1. Without prejudice to general exceptions set in Articles 446 of this Agreement, the provisions of this Chapter and of Annexes XXVII-A and XXVII-E, XXVII-B and XXVII-F, XXVII-C and XXVII-G, XXVII-D and XXVII-H to this Agreement are subject to the exceptions provided for in this Article.

2. Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between countries where like conditions prevail, or a disguised restriction on establishment or cross-border supply of services, nothing in this Chapter shall be construed to prevent the adoption or enforcement by any Party of measures:

- (a) necessary to protect public security or public morals or to maintain public order;
- (b) necessary to protect human, animal or plant life or health;
- (c) relating to the conservation of exhaustible natural resources if such measures are applied in conjunction with restrictions on domestic entrepreneurs or on the domestic supply or consumption of services;
- (d) necessary for the protection of national treasures of artistic, historic or archaeological value;
- (e) necessary to secure compliance with laws or regulations which are not inconsistent with the provisions of this Chapter, including those relating to:
  - (i) the prevention of deceptive and fraudulent practices or dealing with the effects of a default on contracts;
  - (ii) the protection of the privacy of individuals in relation to the processing and dissemination of personal data and the protection of confidentiality of individual records and accounts;
  - (iii) safety;
- (f) inconsistent with Articles 205(1) and 211 of this Agreement, provided that the difference in treatment is aimed at ensuring the effective or equitable imposition or collection of direct taxes in respect of economic activities, entrepreneurs or services suppliers of the other Party ⁽¹⁾.

3. The provisions of this Chapter and of Annexes XXVII-A and XXVII-E, XXVII-B and XXVII-F, XXVII-C and XXVII-G, XXVII-D and XXVII-H to this Agreement shall not apply to the Parties' respective social security systems or to activities in the territory of each Party which are connected, even occasionally, with the exercise of official authority.

Article 262

Taxation measures

The most-favoured-nation treatment granted in accordance with the provisions of this Chapter shall not apply to the tax treatment that Parties are providing or will provide in future on the basis of agreements between the Parties designed to avoid double taxation.

⁽¹⁾ Measures that are aimed at ensuring the equitable or effective imposition or collection of direct taxes include measures taken by a Party under its taxation system which:

- (a) apply to non-resident entrepreneurs and services suppliers in recognition of the fact that the tax obligation of non-residents is determined with respect to taxable items sourced or located in the Party's territory;
- (b) apply to non-residents in order to ensure the imposition or collection of taxes in the Party's territory;
- (c) apply to non-residents or residents in order to prevent the avoidance or evasion of taxes, including compliance measures;
- (d) apply to consumers of services supplied in or from the territory of another Party in order to ensure the imposition or collection of taxes on such consumers derived from sources in the Party's territory;
- (e) distinguish entrepreneurs and service suppliers subject to tax on worldwide taxable items from other entrepreneurs and service suppliers, in recognition of the difference in the nature of the tax base between them; or
- (f) determine, allocate or apportion income, profit, gain, loss, deduction or credit of resident persons or branches, or between related persons or branches of the same person, in order to safeguard the Party's tax base.

Tax terms or concepts referred to in point (f) of this paragraph and in this footnote are determined according to tax definitions and concepts, or equivalent or similar definitions and concepts, under the domestic law of the Party taking the measure.

*Article 263***Security exceptions**

Nothing in this Agreement shall be construed to:

- (a) require any Party to furnish any information, the disclosure of which it considers contrary to its essential security interests;
- (b) prevent any Party from taking any action which it considers necessary for the protection of its essential security interests:
  - (i) connected with the production of, or trade, in arms, munitions or war materiel;
  - (ii) relating to economic activities carried out directly or indirectly for the purpose of provisioning a military establishment;
  - (iii) relating to fissionable and fusionable materials or the materials from which they are derived; or
  - (iv) taken in time of war or other emergency in international relations; or
- (c) prevent any Party from taking any action in pursuance of obligations it has accepted for the purpose of maintaining international peace and security.

*CHAPTER 7***Current payments and movement of capital***Article 264***Current payments**

The Parties undertake to authorise, in freely convertible currency, in accordance with the provisions of Article VIII of the Agreement of the International Monetary Fund, any payments and transfers on the current account of balance of payments between the Parties.

*Article 265***Capital movements**

1. With regard to transactions on the capital and financial account of balance of payments, from the entry into force of this Agreement, the Parties shall ensure the free movement of capital relating to direct investments, including the acquisition of real estate, made in accordance with the laws of the host country, investments made in accordance with the provisions of Chapter 6 (Establishment, Trade in Services and Electronic Commerce) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, and the liquidation or repatriation of invested capital and of any profit stemming therefrom.

2. With regard to transactions on the capital and financial account of balance of payments other than the transactions listed in paragraph 1, from the entry into force of this Agreement, each Party shall ensure, without prejudice to other provisions of this Agreement,

- (a) the free movement of capital relating to credits for commercial transactions or for the provision of services in which a resident of one of the Parties is participating; and
- (b) the free movement of capital relating to portfolio investments, financial loans and credits by the investors of the other Party.

*Article 266***Safeguard measures**

Where, in exceptional circumstances, payments or movements of capital cause, or threaten to cause, serious difficulties for the operation of exchange rate policy or monetary policy, including serious balance of payments difficulties, in one

or more Member States or in the Republic of Moldova, the Parties concerned may take safeguard measures for a period not exceeding six months if such measures are strictly necessary. The Party adopting the safeguard measure shall inform the other Party forthwith of the adoption of any safeguard measure and, as soon as possible, of a time schedule for its removal.

Article 267

Facilitation and evolution provisions

1. The Parties shall consult with a view to facilitating the movement of capital between the Parties in order to promote the objectives of this Agreement.
2. During the first four years following the date of entry into force of this Agreement, the Parties shall take measures permitting the creation of the necessary conditions for further gradual application of the Union rules on the free movement of capital.
3. By the end of the fifth year following the date of entry into force of this Agreement, the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, shall review the measures taken and determine the modalities for further liberalisation.

CHAPTER 8

Public procurement

Article 268

Objectives

1. The Parties recognise the contribution of transparent, non-discriminatory, competitive and open tendering to sustainable economic development and set as their objective the effective, reciprocal and gradual opening of their respective procurement markets.
2. This Chapter envisages mutual access to public procurement markets on the basis of the principle of national treatment at national, regional and local level for public contracts and concessions in the public sector as well as in the utilities sector. It provides for a gradual approximation of the public procurement legislation in the Republic of Moldova with the Union *acquis* on public procurement, accompanied with an institutional reform and the creation of an efficient public procurement system based on the principles governing public procurement in the Union and the terms and definitions set out in Directive 2004/18/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on the coordination of procedures for the award of public works contracts, public supply contracts and public service contracts and Directive 2004/17/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 coordinating the procurement procedures of entities operating in the water, energy, transport and postal services sectors.

Article 269

Scope

1. This Chapter applies to works, supplies and services public contracts, as well as works, supplies and service contracts in the utilities sectors and works and services concessions.
2. This Chapter applies to any contracting authority and any contracting entity which meets the definitions of the Union *acquis* on public procurement (hereinafter referred to as the 'contracting entities'). It also covers bodies governed by public law and public undertakings in the field of utilities, such as state-owned enterprises carrying out the relevant activities, and private undertakings operating on the basis of special and exclusive rights in the field of utilities.
3. This Chapter applies to contracts above value thresholds set out in Annex XXIX-A to this Agreement.

4. The calculation of the estimated value of a public contract shall be based on the total amount payable, net of taxes on value added. When applying those thresholds, the Republic of Moldova will calculate and convert contract values into its national currency, using the conversion rate of its National Bank.

5. Value thresholds shall be revised regularly every two years, beginning in the year of entry into force of this Agreement, based on the average daily value of the euro, expressed in Special Drawing Rights, over the 24 month period terminating on the last day of August preceding the revision, with effect from January 1. The value of the thresholds thus revised shall, where necessary, be rounded down to nearest thousand euro. The revision of the thresholds shall be adopted by decision of the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement.

Article 270

Institutional background

1. Each Party shall establish or maintain an appropriate institutional framework and mechanisms necessary for the proper functioning of the public procurement system and the implementation of the provisions of this Chapter.

2. In the framework of institutional reform, the Republic of Moldova shall designate in particular:

- (a) an executive body responsible for economic policy at central government level tasked with guaranteeing a coherent policy in all areas related to public procurement. Such a body shall facilitate and coordinate the implementation of this Chapter and guide the process of gradual approximation to the Union *acquis*; and
- (b) an impartial and independent body tasked with the review of decisions taken by contracting authorities or entities during the award of contracts. In that context, 'independent' means that that body shall be a public authority which is separate from all contracting entities and economic operators. There shall be a possibility to subject the decisions taken by that body to judicial review.

3. Each Party shall ensure that decisions taken by the authorities responsible for the review of complaints by economic operators concerning infringements of domestic law shall be effectively enforced.

Article 271

Basic standards regulating the award of contracts

1. No later than nine months from the entry into force of this Agreement, the Parties shall comply with a set of basic standards for the award of all contracts as stipulated in paragraphs 2 to 15. Those basic standards derive directly from the rules and principles of public procurement, as regulated in the Union *acquis* on public procurement, including the principles of non-discrimination, equal treatment, transparency and proportionality.

Publication

2. Each Party shall ensure that all intended procurements are published in an appropriate medium in a manner that is sufficient to:

- (a) enable the market to be opened up to competition; and
- (b) allow any interested economic operator to have appropriate access to information regarding the intended procurement prior to the award of the contract and to express its interest in obtaining the contract.

3. The publication shall be appropriate to the economic interest of the contract to economic operators.

4. The publication shall contain at least the essential details of the contract to be awarded, the criteria for qualitative selection, the award method, the contract award criteria and any other additional information that the economic operators reasonably need to decide on whether to express their interest in obtaining the contract.

Award of contracts

5. All contracts shall be awarded through transparent and impartial award procedures that prevent corrupt practices. That impartiality shall be ensured in particular through the non-discriminatory description of the subject matter of the contract, equal access for all economic operators, appropriate time-limits and a transparent and objective approach.

6. When describing the characteristics of the required work, supply or service, the contracting entities shall use general descriptions of performance and functions and international, European or national standards.

7. The description of the characteristics required of a work, supply or service shall not refer to a specific make or source, or a particular process, or to trademarks, patents, types or a specific origin or production unless such a reference is justified by the subject matter of the contract and accompanied by the words 'or equivalent'. Preference shall be given to the use of general descriptions of performance or functions.

8. Contracting entities shall not impose conditions resulting in direct or indirect discrimination against the economic operators of the other Party, such as the requirement that economic operators interested in the contract are required to be established in the same country, region or territory as the contracting entity.

Notwithstanding the first subparagraph, in cases where it is justified by the specific circumstances of the contract, the successful applicant may be required to establish certain business infrastructure at the place of performance.

9. The time-limits for expression of interest and for submission of offers shall be sufficiently long to allow economic operators from the other Party to make a meaningful assessment of the tender and prepare their offer.

10. All participants are required to know the applicable rules, selection criteria and award criteria in advance. Those rules must apply equally to all participants.

11. Contracting entities may invite a limited number of applicants to submit an offer, provided that:

- (a) it is done in a transparent and non-discriminatory manner; and
- (b) the selection is based only on objective factors such as the experience of the applicants in the sector concerned, the size and infrastructure of their businesses or their technical and professional abilities.

In inviting a limited number of applicants to submit an offer, account shall be taken of the need to ensure adequate competition.

12. Contracting entities may use negotiated procedures only in exceptional and defined cases when the use of such a procedure effectively does not distort competition.

13. Contracting entities may use qualification systems only under the condition that the list of qualified operators is compiled by means of a sufficiently advertised, transparent and open procedure. Contracts falling within the scope of such a system shall be awarded also on a non-discriminatory basis.

14. Each Party shall ensure that contracts are awarded in a transparent manner to the applicant who has submitted the economically most advantageous offer or the offer with the lowest price, based on the tender criteria and the procedural rules established and communicated in advance. The final decisions shall be communicated to all applicants without undue delay. Upon request of an unsuccessful applicant, reasons must be provided in sufficient detail to allow the review of such a decision.

Judicial protection

15. Each Party shall ensure that any person having or having had an interest in obtaining a particular contract and who has been, or risks being, harmed by an alleged infringement is entitled to effective, impartial judicial protection against any decision of the contracting entity related to the award of that contract. The decisions taken in the course and at the end of such review procedure shall be made public in a manner that is sufficient to inform all interested economic operators.

Article 272

Planning of gradual approximation

1. Prior to the commencement of gradual approximation, the Republic of Moldova shall submit to the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, a comprehensive roadmap for the implementation of this Chapter with time schedules and milestones which shall include all reforms in terms of approximation to the Union *acquis* and institutional capacity building. This roadmap shall comply with the phases and time schedules set out in Annex XXIX-B to this Agreement.
2. The roadmap shall cover all aspects of the reform and the general legal framework for the implementation of public procurement activities, in particular, approximation for public contracts, contracts in the utilities sector, works concessions and review procedures, and strengthening of the administrative capacity at all levels, including review bodies and enforcement mechanisms.
3. Following a favourable opinion by the Association Committee in Trade configuration, the roadmap shall be considered as the reference document for the implementation of this Chapter. The Union shall make its best efforts in assisting the Republic of Moldova in the implementation of the roadmap.

Article 273

Gradual approximation

1. The Republic of Moldova shall ensure that its existing and future legislation on public procurement will be gradually made compatible with the Union *acquis* on public procurement.
2. Approximation to the Union *acquis* shall be carried out in consecutive phases as set out in the schedule in Annex XXIX-B to this Agreement and further specified in Annexes XXIX-C to XXIX-F, XXIX-H, XXIX-I, and XXIX-K thereof. Annexes XXIX-G and XXIX-J to this Agreement identify non-mandatory elements that need not be approximated, whereas Annexes XXIX-L to XXIX-O to this Agreement identify elements of the Union *acquis* that remain outside the scope of approximation. In that process, due account shall be taken of the corresponding case law of the Court of Justice of the European Union and the implementing measures adopted by the European Commission, as well as, should it become necessary, of any modifications of the Union *acquis* occurring in the meantime. The implementation of each phase shall be evaluated by the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, and, following a positive assessment by that Committee, it shall be linked to the reciprocal granting of market access as set out in Annex XXIX-B to this Agreement. The European Commission shall notify without undue delay the Republic of Moldova of any modifications to the Union *acquis*. It shall provide appropriate advice and technical assistance for the purpose of implementing such modifications.
3. The Association Committee in Trade configuration shall only proceed to the evaluation of a next phase once the measures to implement the previous phase have been carried out and approved according to the modalities set out in paragraph 2.
4. Each Party shall ensure that those aspects and areas of public procurement which are not covered by this Article comply with the principles of transparency, non-discrimination and equal treatment as set out under Article 271 of this Agreement.

Article 274

Market access

1. The Parties agree that the effective and reciprocal opening of their respective markets shall be attained gradually and simultaneously. During the process of approximation, the extent of the market access mutually granted shall be linked to the progress made in that process as stipulated in Annex XXIX-B to this Agreement.
2. The decision to proceed to a further phase of market opening shall be made on the basis of an assessment of the quality of the legislation adopted as well as its practical implementation. Such assessment shall be carried out regularly by the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement.

3. In so far as a Party has, according to Annex XXIX-B to this Agreement, opened its procurement market to the other Party:
  - (a) the Union shall grant access to contract award procedures to companies of the Republic of Moldova, whether established or not in the Union, pursuant to Union public procurement rules under treatment no less favourable than that accorded to Union companies;
  - (b) the Republic of Moldova shall grant access to contract award procedures for Union companies, whether established or not in the Republic of Moldova, pursuant to national procurement rules under treatment no less favourable than that accorded to companies of the Republic of Moldova.
4. After the implementation of the last phase in the process of approximation, the Parties will examine the possibility to grant mutual market access with regard to procurements below the value thresholds set out in Annex XXIX-A to this Agreement.
5. Finland reserves its position with regard to the Åland Islands.

Article 275

Information

1. Each Party shall ensure that contracting entities and economic operators are appropriately informed about public procurement procedures, including through the publication of all relevant legislation and administrative rulings.
2. Each Party shall ensure the effective dissemination of information on tendering opportunities.

Article 276

Cooperation

1. The Parties shall enhance their cooperation through exchanges of experience and information relating to their best practices and regulatory frameworks.
2. The Union shall facilitate the implementation of this Chapter, including through technical assistance where appropriate. In line with the provisions in Title VI (Financial Assistance, and Anti-Fraud and Control Provisions) of this Agreement, specific decisions on financial assistance shall be taken through the relevant Union funding mechanisms and instruments.
3. An indicative list of issues for cooperation is included in Annex XXIX-P to this Agreement.

CHAPTER 9

Intellectual property rights

Section 1

General provisions and principles

Article 277

Objectives

The objectives of this Chapter are to:

- (a) facilitate the production and commercialisation of innovative and creative products between the Parties; and
- (b) achieve an adequate and effective level of protection and enforcement of intellectual property rights.

*Article 278***Nature and scope of obligations**

1. The Parties shall ensure the adequate and effective implementation of the international agreements dealing with intellectual property to which they are parties, including the WTO Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (the TRIPS Agreement). The provisions of this Chapter shall complement and further specify the rights and obligations between the Parties under the TRIPS Agreement and other international agreements in the field of intellectual property.
2. For the purposes of this Agreement, the expression 'intellectual property' refers at least to all categories of intellectual property covered by Articles 280 to 317 of this Agreement.
3. Protection of intellectual property includes protection against unfair competition as referred to in Article 10bis of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property of 1967 (the Paris Convention).

*Article 279***Exhaustion**

Each Party shall provide for a regime of domestic or regional exhaustion of intellectual property rights.

*Section 2***Standards concerning intellectual property rights***Sub-section 1***Copyright and related rights***Article 280***Protection granted**

The Parties shall comply with the rights and obligations set out in the following international agreements:

- (a) the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works (the Berne Convention);
- (b) the International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organisations of 1961;
- (c) the TRIPS Agreement;
- (d) the WIPO Copyright Treaty; and
- (e) the WIPO Performances and Phonograms Treaty.

*Article 281***Authors**

Each Party shall provide for authors the exclusive right to authorise or prohibit:

- (a) the direct or indirect, temporary or permanent, reproduction by any means and in any form, in whole or in part, of their works;
- (b) any form of distribution to the public by sale or otherwise of the original of their works or of copies thereof; and
- (c) any communication to the public of their works, by wire or wireless means, including the making available to the public of their works in such a way that members of the public may access them from a place and at a time individually chosen by them.

*Article 282***Performers**

Each Party shall provide for performers the exclusive right to:

- (a) authorise or prohibit the fixation ⁽¹⁾ of their performances;
- (b) authorise or prohibit the direct or indirect, temporary or permanent, reproduction by any means and in any form, in whole or in part, of fixations of their performances;
- (c) make available to the public, by sale or otherwise, fixations of their performances;
- (d) authorise or prohibit the making available to the public, by wire or wireless means, in such a way that members of the public may access them from a place and at a time individually chosen by them, of fixations of their performances;
- (e) authorise or prohibit the broadcasting by wireless means and the communication to the public of their performances, except where the performance is itself already a broadcast performance or is made from a fixation.

*Article 283***Producers of phonograms**

Each Party shall provide for phonogram producers the exclusive right to:

- (a) authorise or prohibit the direct or indirect, temporary or permanent, reproduction by any means and in any form, in whole or in part, of their phonograms;
- (b) make available to the public, by sale or otherwise, their phonograms, including copies thereof; and
- (c) authorise or prohibit the making available of their phonograms to the public, by wire or wireless means, in such a way that members of the public may access them from a place and at a time individually chosen by them.

*Article 284***Broadcasting organisations**

Each Party shall provide for broadcasting organisations the exclusive right to authorise or prohibit:

- (a) the fixation of their broadcasts;
- (b) the reproduction of fixations of their broadcasts;
- (c) the making available to the public, by wire or wireless means, of fixations of their broadcasts; and
- (d) the rebroadcasting of their broadcasts by wireless means, as well as the communication to the public of their broadcasts if such communication is made in places accessible to the public against payment of an entrance fee.

*Article 285***Broadcasting and communication to the public**

1. Each Party shall provide a right in order to ensure that a single equitable remuneration is paid by the user, if a phonogram published for commercial purposes, or a reproduction of such phonogram, is used for broadcasting by wireless means or for any communication to the public, and to ensure that that remuneration is shared between the relevant performers and phonogram producers.

2. Each Party may, in the absence of agreement between the performers and phonogram producers, lay down the conditions as to the sharing of that remuneration between them.

⁽¹⁾ For the purposes of this Chapter 'fixation' means the embodiment of sounds or images, or of the representations thereof, from which they can be perceived, reproduced or communicated through a device.

*Article 286***Term of protection**

1. The rights of an author of a literary or artistic work within the meaning of Article 2 of the Berne Convention shall run for the life of the author and for 70 years after his/her death, irrespective of the date when the work is lawfully made available to the public.
2. The term of protection of a musical composition with words shall expire 70 years after the death of the last of the following persons to survive, whether or not those persons are designated as co-authors: the author of the lyrics and the composer of the musical composition, provided that both contributions were specifically created for the respective musical composition with words.
3. The rights of performers shall expire no less than 50 years after the date of the performance. However;
  - (a) if a fixation of the performance, other than in a phonogram, is lawfully published or lawfully communicated to the public within that period, the rights shall expire 50 years from the date of the first such publication or the first such communication to the public, whichever is the earlier;
  - (b) if a fixation of the performance in a phonogram is lawfully published or lawfully communicated to the public within that period, the rights shall expire 70 years from the date of the first such publication or the first such communication to the public, whichever is the earlier.
4. The rights of producers of phonograms shall expire no less than 50 years after the fixation is made. However;
  - (a) if a phonogram has been lawfully published within that period, the said rights shall expire no less than 70 years from the date of the first lawful publication. If no lawful publication has taken place within the period mentioned in the first sentence, and if the phonogram has been lawfully communicated to the public within that period, the said rights shall expire not less than 70 years from the date of the first lawful communication to the public;
  - (b) if 50 years after a phonogram is lawfully published or communicated to the public, the phonogram producer does not offer copies of the phonogram for sale in sufficient quantity, or does not make it available to the public, the performer may terminate the contract by which he/she has transferred or assigned his/her rights in the fixation of his/her performance to a phonogram producer.
5. The rights of broadcasting organisations shall expire no less than 50 years after the first transmission of a broadcast, whether that broadcast is transmitted by wire or wireless means, including by cable or satellite.
6. The terms laid down in this Article shall be calculated from the first of January of the year following the event which gives rise to them.

*Article 287***Protection of technological measures**

1. Each Party shall provide adequate legal protection against the circumvention of any effective technological measures, which the person concerned carries out in the knowledge, or with reasonable grounds to know, that he/she is pursuing that objective.
2. Each Party shall provide adequate legal protection against the manufacture, import, distribution, sale, rental, advertisement for sale or rental, or possession for commercial purposes of devices, products or components, or the provision of services which:
  - (a) are promoted, advertised or marketed for the purpose of circumvention of any effective technological measures;
  - (b) have only a limited commercially significant purpose or use other than to circumvent any effective technological measures; or
  - (c) are primarily designed, produced, adapted or performed for the purpose of enabling or facilitating the circumvention of any effective technological measures.

3. For the purposes of this Agreement, the expression 'technological measures' means any technology, device or component that, in the normal course of its operation, is designed to prevent or restrict acts, in respect of works or other protected subject matter, which are not authorised by the right holder of any copyright or related right as provided for by domestic law. Technological measures shall be deemed 'effective' where the use of a work or other protected subject matter is controlled by the right holders through the application of an access control or protection process, such as encryption, scrambling or other transformation of the work or other subject matter or a copy control mechanism, which achieves the protection objective.

Article 288

Protection of rights management information

1. Each Party shall provide adequate legal protection against any person performing without authority any of the following acts:

- (a) the removal or alteration of any electronic rights-management information;
- (b) the distribution, importation for distribution, broadcasting, communication or making available to the public of works or other subject matter protected under this Agreement from which electronic rights-management information has been removed or altered without authority,

if that person knows, or has reasonable grounds to know, that by so doing he/she is inducing, enabling, facilitating or concealing an infringement of any copyright or any related rights as provided by domestic law.

2. For the purposes of this Chapter, the expression 'rights-management information' means any information provided by right holders which identifies the work or other subject matter that is the object of protection under this Chapter, the author or any other right holder, or information about the terms and conditions of use of the work or other subject matter, and any numbers or codes that represent such information. Paragraph 1 shall apply when any of those items of information is associated with a copy of, or appears in connection with the communication to the public of, a work or other subject matter that is the object of protection under this Chapter.

Article 289

Exceptions and limitations

1. In accordance with the conventions and international agreements to which they are parties, each Party may provide for limitations or exceptions to the rights set out in Articles 281 to 286 of this Agreement only in certain special cases which do not conflict with a normal exploitation of the protected subject matter and which do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the right holders.

2. Each Party shall provide that temporary acts of reproduction referred to in Articles 282 to 285 of this Agreement, which are transient or incidental, which are an integral and essential part of a technological process and the sole purpose of which is to enable:

- (a) a transmission in a network between third parties by an intermediary; or
- (b) a lawful use of a work or other protected subject matter to be made, and which have no independent economic significance, shall be exempted from the reproduction right provided for in Articles 282 to 285 of this Agreement.

Article 290

Artists' resale right in works of art

1. Each Party shall provide, for the benefit of the author of an original work of art, a resale right, to be defined as an inalienable right which cannot be waived, even in advance, to receive a royalty based on the sale price obtained for any resale of the work, subsequent to the first transfer of the work by the author.

2. The right referred to in paragraph 1 shall apply to all acts of resale involving as sellers, buyers or intermediaries art market professionals, such as salesrooms, art galleries and, in general, any dealers in works of art.

3. Each Party may provide that the right referred to in paragraph 1 shall not apply to acts of resale where the seller has acquired the work directly from the author less than three years before that resale and where the resale price does not exceed a certain minimum amount.

4. The royalty shall be payable by the seller. Each Party may provide that one of the natural or legal persons referred to in paragraph 2, other than the seller, shall alone be liable or shall share liability with the seller for payment of the royalty.

5. The protection provided may be claimed to the extent permitted by the Party where that protection is claimed. The procedure for collection and the amounts shall be matters for determination by domestic law.

Article 291

Cooperation on collective management of rights

The Parties shall endeavour to promote dialogue and cooperation between their respective collective management societies for the purpose of promoting the availability of works and other protected subject matter and the transfer of royalties for the use of such works or other protected subject matter.

Sub-section 2

Trademarks

Article 292

International agreements

The Parties shall:

- (a) comply with the Protocol Relating to the Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks, the WIPO Trademark Law Treaty and the Nice Agreement Concerning the International Classification of Goods and Services for the Purposes of the Registration of Marks; and
- (b) make all reasonable efforts to accede to the Singapore Treaty on the Law of Trademarks.

Article 293

Registration procedure

1. Each Party shall provide for a system for the registration of trademarks in which each final negative decision taken by the relevant trademark administration shall be communicated to the applicant in writing and shall be duly reasoned.
2. Each Party shall provide for the possibility to oppose applications to register trademarks. Such opposition proceedings shall be adversarial.
3. The Parties shall provide a publicly available electronic database of applications and registrations of trademarks.

Article 294

Well-known trademarks

For the purpose of giving effect to Article 6bis of the Paris Convention and Article 16(2) and (3) of the TRIPS Agreement on the protection of well-known trademarks, the Parties shall apply the Joint Recommendation Concerning Provisions on the Protection of Well-Known Marks adopted by the Assembly of the Paris Union for the Protection of Industrial Property and the General Assembly of the World Intellectual Property Organisation (WIPO) at the Thirty-Fourth Series of Meetings of the Assemblies of the Member States of WIPO (September 1999).

Article 295

Exceptions to the rights conferred by a trademark

Each Party shall provide for limited exceptions to the rights conferred by a trademark, such as the fair use of descriptive terms, the protection of geographical indications as provided for in Article 303 of this Agreement, or other limited exceptions that take account of the legitimate interests of the owner of the trademark and of third parties.

Sub-section 3

Geographical indications

Article 296

Scope

1. This Sub-Section applies to the recognition and protection of geographical indications which are originating in the territories of the Parties.
2. In order for a geographical indication of a Party to be protected by the other Party, it shall cover products within the scope of the legislation of that Party referred to in Article 297 of this Agreement.
3. 'Geographical indication' means an indication as defined in Article 22(1) of the TRIPS Agreement, which also includes 'designations of origin'.

Article 297

Established geographical indications

1. Having examined the legislation of the Republic of Moldova on the protection of geographical indications listed in Part A of Annex XXX-A of this Agreement, the Union concludes that that legislation meets the elements laid down in Part C of Annex XXX-A to this Agreement.
2. Having examined the legislation of the Union on the protection of geographical indications listed in Part B of Annex XXX-A to this Agreement, the Republic of Moldova concludes that that legislation meets the elements laid down in Part C of Annex XXX-A to this Agreement.
3. The Government of the Republic of Moldova, after having completed an objection procedure in accordance with the criteria set out in Annex XXX-B to this Agreement, and after having examined the geographical indications for agricultural products and foodstuffs of the Union listed in Annex XXX-C to this Agreement and the geographical indications for wines, aromatised wines and spirit drinks of the Union listed in Annex XXX-D to this Agreement, which have been registered by the Union under the legislation referred to in paragraph 2 of this Article, shall protect those geographical indications according to the level of protection laid down in this Sub-Section.
4. The Union, after having completed an objection procedure in accordance with the criteria set out in Annex XXX-B to this Agreement and after having examined the geographical indications for agricultural products and foodstuffs of the Republic of Moldova listed in Annex XXX-C to this Agreement and the geographical indications for wines, aromatised wines and spirit drinks of the Republic of Moldova listed in Annex XXX-D to this Agreement, which have been registered by the Republic of Moldova under the legislation referred to in paragraph 1 of this Article, shall protect those geographical indications according to the level of protection laid down in this Sub-Section.
5. The decisions of the Joint Committee set up by Article 11 of the Agreement between the European Union and the Republic of Moldova on the protection of geographical indications of agricultural products and foodstuffs concerning the amendment of Annexes III and IV to that Agreement, which are taken before the entry into force of this Agreement, shall be deemed to be decisions of the Geographical Indications Sub-Committee, and the geographical indications added to Annexes III and IV to that Agreement shall be deemed to be part of Annexes XXX-C and XXX-D to this Agreement. Accordingly, the Parties shall protect those geographical indications as established geographical indications under this Agreement.

Article 298

Addition of new geographical indications

1. The Parties agree on the possibility to add new geographical indications to be protected in Annexes XXX-C and XXX-D to this Agreement in accordance with the procedure set out in Article 306(3) of this Agreement after having completed the objection procedure and after having examined the geographical indications as referred to in Article 297(3) and 297(4) of this Agreement to the satisfaction of both Parties.

2. A Party shall not be required to protect as a geographical indication a name that conflicts with the name of a plant variety, including a wine grape variety, or an animal breed and as a result is likely to mislead the consumer as to the true origin of the product.

Article 299

Scope of protection of geographical indications

1. The geographical indications listed in Annexes XXX-C and XXX-D to this Agreement, as well as those added pursuant to Article 298 of this Agreement, shall be protected against:

- (a) any direct or indirect commercial use of a protected name:
  - (i) for comparable products not compliant with the product specification of the protected name; or
  - (ii) in so far as such use exploits the reputation of a geographical indication;
- (b) any misuse, imitation or evocation⁽¹⁾, even if the true origin of the product is indicated or if the protected name is translated, transcribed, transliterated or accompanied by an expression such as 'style', 'type', 'method', 'as produced in', 'imitation', 'flavour', 'like' or similar;
- (c) any other false or misleading indication as to the provenance, origin, nature or essential qualities of the product, on the inner or outer packaging, advertising material or documents relating to the product concerned, and the packing of the product in a container liable to convey a false impression as to its origin; and
- (d) any other practice liable to mislead the consumer as to the true origin of the product.

2. If geographical indications are wholly or partially homonymous, protection shall be granted to each indication provided that it has been used in good faith and with due regard for local and traditional usage and the actual risk of confusion. Without prejudice to Article 23 of the TRIPS Agreement, the Parties shall mutually decide the practical conditions of use under which the homonymous geographical indications will be differentiated from each other, taking into account the need to ensure equitable treatment of the producers concerned and that consumers are not misled. A homonymous name which misleads the consumer into believing that products come from another territory shall not be registered even if the name is accurate as far as the actual territory, region or place of origin of the product in question is concerned.

3. Where a Party, in the context of negotiations with a third country, proposes to protect a geographical indication of that third country, and the name is homonymous with a geographical indication of the other Party, the latter shall be consulted and given the opportunity to comment before the name is protected.

4. Nothing in this Sub-Section shall oblige a Party to protect a geographical indication of the other Party which is not or ceases to be protected in its country of origin. The Parties shall notify each other if a geographical indication ceases to be protected in its country of origin.

5. The provisions of this Sub-Section shall in no way prejudice the right of any person to use, in the course of trade, that person's name or the name of that person's predecessor in business, except where that name is used in such a manner as to mislead consumers.

Article 300

Right of use of geographical indications

1. A name protected under this Sub-Section may be used by any operator marketing, producing, processing or preparing agricultural products, foodstuffs, wines, aromatised wines or spirit drinks conforming to the corresponding product specification.

2. Once a geographical indication is protected under this Sub-Section, the use of such protected name shall not be subject to any registration of users or further charges.

⁽¹⁾ The term 'evocation' means, in particular, the use in any way for products falling under heading 20.09 of the HS, although only in so far as those products are referred to as wines falling under heading 22.04, aromatised wines falling under heading 22.05 and spirit drinks falling under heading 22.08 of that system.

Article 301

Enforcement of protection

The Parties shall enforce the protection provided for in Articles 297 to 300 of this Agreement by appropriate administrative actions or legal proceedings, as appropriate, including at the customs border (export and import), in order to prevent and stop any unlawful use of the protected geographical indications. They shall also enforce such protection at the request of an interested party.

Article 302

Implementation of complementary actions

Without prejudice to the Republic of Moldova's previous commitments to grant protection for the Union geographical indications derived from international agreements on the protection of geographical indications and the enforcement thereof, including the commitments undertaken in the Lisbon Agreement for the Protection of Appellations of Origin and their International Registration, and in accordance with Article 301 of this Agreement, the Republic of Moldova shall benefit from a transitional period of five years from 1 April 2013 to put in place all complementary actions necessary to stop any unlawful use of the protected geographical indications, in particular the measures at the customs border.

Article 303

Relationship with trademarks

1. The Parties shall refuse to register or shall invalidate, *ex officio* or at the request of any interested party in accordance with the legislation of each Party, a trademark that corresponds to any of the situations referred to in Article 299(1) of this Agreement in relation to a protected geographical indication for like products, provided an application to register the trademark is submitted after the date of application for protection of the geographical indication in the territory concerned.
2. For geographical indications referred to in Article 297 of this Agreement, the date of application for protection shall be 1 April 2013.
3. For geographical indications referred to in Article 298 of this Agreement, the date of application for protection shall be the date of the transmission of a request to the other Party to protect a geographical indication.
4. For geographical indications referred to in Article 298 of this Agreement, the Parties shall have no obligation to protect a geographical indication where, in the light of a reputed or well-known trademark, protection is liable to mislead consumers as to the true identity of the product.
5. Without prejudice to paragraph 4 of this Article, the Parties shall protect geographical indications also where a prior trademark exists. A prior trademark shall mean a trademark, the use of which corresponds to one of the situations referred to in Article 299(1) of this Agreement, which has been applied for, registered or established by use, if that possibility is provided for by the legislation concerned, in the territory of one of the Parties before the date on which the application for protection of the geographical indication is submitted by the other Party under this Sub-Section. Such trademark may continue to be used and renewed notwithstanding the protection of the geographical indication, provided that no grounds for the trademark's invalidity or revocation exist in the legislation on trademarks of the Parties.

Article 304

General rules

1. This Sub-Section shall apply without prejudice to the rights and obligations of the Parties under the WTO Agreement.
2. Notwithstanding Article 302 of this Agreement, the import, export and marketing of any product referred to in Articles 297 and 298 of this Agreement shall be conducted in compliance with the laws and regulations applying in the territory of the importing Party.

3. Any matter arising from technical specifications of registered names shall be dealt with in the Geographical Indications Sub-Committee established pursuant to Article 306 of this Agreement.
4. Geographical indications protected under this Sub-Section may only be cancelled by the Party in which the product originates.
5. A product specification referred to in this Sub-Section shall be that approved, including any amendments also approved, by the authorities of the Party in the territory of which the product originates.

Article 305

Cooperation and transparency

1. The Parties shall, either directly or through the Geographical Indications Sub-Committee established pursuant to Article 306 of this Agreement, maintain contact on all matters relating to the implementation and the functioning of this Sub-Section. In particular, a Party may request from the other Party information relating to product specifications and their modification, and contact points for control provisions.
2. Each Party may make publicly available the product specifications or a summary thereof and contact points for control provisions corresponding to geographical indications of the other Party protected pursuant to this Article.

Article 306

Geographical Indications Sub-Committee

1. The Geographical Indications Sub-Committee is hereby established.
2. The Geographical Indications Sub-Committee shall consist of representatives of the Parties with the purpose of monitoring the development of this Sub-Section and of intensifying their cooperation and dialogue on geographical indications. It shall report to the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement.
3. The Geographical Indications Sub-Committee adopts its decisions by consensus. It shall determine its own rules of procedure. It shall meet at least once a year and at the request of either of the Parties, alternatively in the EU and in the Republic of Moldova, at a time and place and in a manner (which may include videoconference) mutually determined by the Parties, but no later than 90 days after the request.
4. The Geographical Indications Sub-Committee shall also see to the proper functioning of this Sub-Section and may consider any matter related to its implementation and operation. In particular, it shall be responsible for:
  - (a) amending Part A and Part B of Annex XXX-A to this Agreement as regards the references to the law applicable in the Parties;
  - (b) amending Annexes XXX-C and XXX-D to this Agreement as regards geographical indications;
  - (c) exchanging information on legislative and policy developments on geographical indications and any other matter of mutual interest in the area of geographical indications;
  - (d) exchanging information on geographical indications for the purpose of considering their protection in accordance with this Sub-Section; and
  - (e) monitoring the latest developments regarding the enforcement of the protection of the geographical indications listed in Annexes XXX-C and XXX-D to this Agreement.

Sub-section 4**Designs***Article 307***International agreements**

The Parties shall comply with the Geneva Act of the Hague Agreement Concerning the International Registration of Industrial Designs of 1999.

*Article 308***Protection of registered designs**

1. Each Party shall provide for the protection of independently created designs that are new and original ⁽¹⁾. That protection shall be provided by registration, which shall confer an exclusive right upon the holders of a registered design in accordance with the provisions of this Article.
2. A design applied to or incorporated in a product which constitutes a component part of a complex product shall only be considered to be new and original:
  - (a) if the component part, once it has been incorporated into the complex product, remains visible during normal use of the product; and
  - (b) to the extent that those visible features of the component part fulfil in themselves the requirements as to novelty and originality.
3. The expression 'normal use' in paragraph 2(a) shall mean use by the end user, excluding maintenance, servicing or repair work.
4. The holder of a registered design shall have the right to prevent third parties not having the owner's consent from, at a minimum, making, offering for sale, selling, importing, exporting, stocking or using a product bearing or embodying the protected design when such acts are undertaken for commercial purposes, unduly prejudice the normal exploitation of the design, or are not compatible with fair trade practices.
5. The duration of protection available shall amount to 25 years from the date of filing of the application for registration.

*Article 309***Protection conferred to unregistered designs**

1. Each Party shall provide the legal means to prevent the use of unregistered designs, only if the contested use results from copying the unregistered appearance of the product. For the purposes of this Article, the term 'use' includes the offering for sale, putting on the market, importing or exporting the product.
2. The duration of protection available for unregistered designs shall amount to at least three years from the date on which the design was made available to the public in one of the Parties.

*Article 310***Exceptions and exclusions**

1. Each Party may provide limited exceptions to the protection of designs, provided that such exceptions do not unreasonably conflict with the normal exploitation of protected designs and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the owner of the protected design, taking account of the legitimate interests of third parties.

⁽¹⁾ For the purposes of this Article, a Party may consider that a design having individual character is original.

2. Design protection shall not extend to designs dictated essentially by technical or functional considerations. In particular a design right shall not subsist in features of appearance of a product which are required to be reproduced in their exact form and dimensions in order to permit the product in which the design is incorporated or to which it is applied to be mechanically connected to or placed in, around or against another product so that either product may perform its function.

Article 311

Relationship to copyright

A design shall also be eligible for protection under the copyright law of a Party as from the date on which the design was created or fixed in any form. The extent to which, and the conditions under which, such a protection is conferred, including the level of originality required, shall be determined by each Party.

Sub-section 5

Patents

Article 312

International agreements

The Parties shall adhere to the provisions of the WIPO Patent Cooperation Treaty and shall make all reasonable efforts to comply with the WIPO Patent Law Treaty.

Article 313

Patents and public health

1. The Parties recognise the importance of the Declaration of the Ministerial Conference of the WTO on the TRIPS Agreement and Public Health, adopted on 14 November 2001. In interpreting and implementing the rights and obligations under this Chapter, the Parties shall ensure consistency with that Declaration.
2. The Parties shall respect the Decision of the WTO General Council of 30 August 2003 on paragraph 6 of the declaration referred to in paragraph 1 of this Article and shall contribute to its implementation.

Article 314

Supplementary protection certificate

1. The Parties recognise that medicinal and plant protection products protected by a patent may be subject to an administrative authorisation procedure before being put on their market. They recognise that the period that elapses between the filing of the application for a patent and the first authorisation to place the product on their respective market, as defined for that purpose by domestic law, may shorten the period of effective protection under the patent.
2. Each Party shall provide for a further period of protection for a medicinal or plant protection product which is protected by a patent and which has been subject to an administrative authorisation procedure, that period being equal to the period referred to in the second sentence of paragraph 1, reduced by a period of five years.
3. Notwithstanding paragraph 2, the duration of the further period of protection may not exceed five years.
4. In the case of medicinal products for which paediatric studies have been carried out, and provided that results of those studies are reflected in the product information, the Parties shall provide for a further six months extension of the period of protection referred to in paragraph 2.

*Article 315***Protection of data submitted to obtain an authorisation to put a medicinal product on the market**

1. Each Party shall implement a comprehensive system to guarantee the confidentiality, non-disclosure and non-reliance of data submitted for the purpose of obtaining an authorisation to put a medicinal product on the market. ⁽¹⁾
2. Each Party shall ensure that any required information that is submitted to obtain an authorisation to put a medicinal product on the market remains undisclosed to third parties and benefits from protection against unfair commercial use.

To that end,
  - (a) during a period of at least five years, starting from the date of the grant of a marketing authorisation in the Party concerned, no person or entity, whether public or private, other than the person or entity who submitted such undisclosed data, shall be allowed to rely directly or indirectly on such data, without the explicit consent of the person or entity who submitted that data, in support of an application for the authorisation to put a medicinal product on the market;
  - (b) during a period of at least seven years, starting from the date of the grant of a marketing authorisation in the Party concerned, a marketing authorisation for any subsequent application shall not be granted, unless the subsequent applicant submits his/her own data, or data used with authorisation of the holder of the first authorisation, meeting the same requirements as in the case of the first authorisation. Products registered without submission of such data shall be removed from the market until the requirements are met.
3. The seven-year period referred to in paragraph 2(b) shall be extended to a maximum of eight years if, during the first five years after obtaining the initial authorisation, the holder obtains an authorisation for one or more new therapeutic indications considered to be of significant clinical benefit in comparison with existing therapies.
4. The provisions of this Article shall not have retroactive effect. They shall not affect the marketing of medicinal products authorised before the entry into force of this Agreement.
5. The Republic of Moldova undertakes to align its legislation concerning data protection for medicinal products with that of the Union at a date to be decided by the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement.

*Article 316***Data protection on plant protection products**

1. Each Party shall determine safety and efficacy requirements before authorising the placing on the market of plant protection products.
2. Each Party shall assign a temporary data protection right to the owner of a test or study report submitted for the first time to obtain a marketing authorisation for a plant protection product.

During the period of validity of the data protection right, the test or study report shall not be used for the benefit of any other person aiming to obtain a marketing authorisation for a plant protection product, except when the explicit consent of the owner is provided.

3. The test or study report shall fulfil the following conditions:
  - (a) that it is necessary for the authorisation or for an amendment of an authorisation in order to allow the use on other crops; and
  - (b) that it is certified as compliant with the principles of good laboratory practice or of good experimental practice.

⁽¹⁾ For the purposes of this Article 'medicinal products' means:

- (i) any substance or combination of substances presented for treating or preventing disease in human beings; or
- (ii) any substance or combination of substances which may be administered to human beings with a view to making a medical diagnosis or to restoring, correcting or modifying physiological functions in human beings.

Medicinal products include, for example, chemical medicinal products, biological medicinal products (e.g. vaccines, (anti)toxins) including medicinal products derived from human blood or human plasma, advanced therapy medicinal products (e.g. gene therapy medicinal products and cell therapy medicinal products), herbal medicinal products, and radiopharmaceuticals.

4. The period of data protection shall be at least 10 years from the first authorisation in the Party concerned. In case of low risk plant protection products, the period may be extended to 13 years.

5. The periods referred to in paragraph 4 shall be extended by three months for each extension of authorisation for minor uses ⁽¹⁾ if the applications for such authorisations are made by the holder of the authorisation at the latest five years after the date of the first authorisation. The total period of data protection may in no case exceed 13 years. For low risk plant protection products the total period of data protection may in no case exceed 15 years.

6. A test or study report shall also be protected if it was necessary for the renewal or review of an authorisation. In those cases, the period for data protection shall be 30 months.

Article 317

Plant varieties

The Parties shall protect plant varieties rights, in accordance with the International Convention for the Protection of New Varieties of Plants including the optional exception to the breeder's right as referred to in Article 15(2) of the said Convention, and shall cooperate to promote and enforce those rights.

Section 3

Enforcement of intellectual property rights

Article 318

General obligations

1. The Parties reaffirm their commitments under the TRIPS Agreement, in particular Part III thereof, and shall provide for the complementary measures, procedures and remedies set forth in this Section necessary to ensure the enforcement of intellectual property rights ⁽²⁾.

2. Those complementary measures, procedures and remedies shall be fair and equitable, and shall not be unnecessarily complicated or costly, or entail unreasonable time-limits or unwarranted delays.

3. Those complementary measures and remedies shall also be effective, proportionate and dissuasive and shall be applied in such a manner as to avoid the creation of barriers to legitimate trade and to provide for safeguards against their abuse.

Article 319

Entitled applicants

Each Party shall recognise as persons entitled to seek application of the measures, procedures and remedies referred to in this Section and in Part III of the TRIPS Agreement:

- (a) the holders of intellectual property rights in accordance with the provisions of the applicable law;
- (b) all other persons authorised to use those rights, in particular licensees, in so far as permitted by and in accordance with the provisions of the applicable law;

⁽¹⁾ For the purposes of this Article, the expression 'minor use' means use of a plant protection product in a Party on plants or plant products which are not widely grown in that Party or which are widely grown to meet an exceptional plant protection need.

⁽²⁾ For the purposes of this Sub-Section the notion of 'intellectual property rights' includes at least the following rights: copyright; rights related to copyright; *sui generis* right of a database maker; rights of the creator of the topographies of a semi-conductor product; trademark rights; design rights; patent rights, including rights derived from supplementary protection certificates; geographical indications; utility model rights; plant variety rights; and trade names in so far as these are protected as exclusive rights by domestic law.

- (c) intellectual property collective rights management bodies which are regularly recognised as having a right to represent holders of intellectual property rights, in so far as permitted by and in accordance with the provisions of the applicable law; and
- (d) professional defence bodies which are regularly recognised as having a right to represent holders of intellectual property rights, in so far as permitted by and in accordance with the provisions of the applicable law.

Sub-section 1

Civil enforcement

Article 320

Measures for preserving evidence

1. Each Party shall ensure that, even before the commencement of proceedings on the merits of the case, the competent judicial authorities may, on application by a party who has presented reasonably available evidence to support his/her claims that his/her intellectual property right has been infringed or is about to be infringed, order prompt and effective provisional measures to preserve relevant evidence in respect of the alleged infringement, subject to the protection of confidential information.
2. Such measures may include the detailed description, with or without the taking of samples, or the physical seizure of the alleged infringing goods, and, in appropriate cases, the materials and implements used in the production and/or distribution of those goods and the documents relating thereto. Those measures shall be taken, if necessary, without the other party being heard, in particular where any delay is likely to cause irreparable harm to the right holder or where there is a demonstrable risk of evidence being destroyed.

Article 321

Right of information

1. Each Party shall ensure that, in the context of proceedings concerning an infringement of an intellectual property right and in response to a justified and proportionate request of the claimant, the competent judicial authorities may order that information on the origin and distribution networks of the goods or services which infringe an intellectual property right be provided by the infringer and/or any other person who:
  - (a) was found in possession of the infringing goods on a commercial scale;
  - (b) was found to be using the infringing services on a commercial scale;
  - (c) was found to be providing on a commercial scale services used in infringing activities;
  - (d) was indicated by the person referred to in point (a), (b) or (c) as being involved in the production, manufacture or distribution of the goods or the provision of the services.
2. The information referred to in paragraph 1 shall, as appropriate, comprise:
  - (a) the names and addresses of the producers, manufacturers, distributors, suppliers and other previous holders of the goods or services, as well as the intended wholesalers and retailers;
  - (b) information on the quantities produced, manufactured, delivered, received or ordered, as well as the price obtained for the goods or services in question.
3. Paragraphs 1 and 2 shall apply without prejudice to other statutory provisions which:
  - (a) grant the right holder rights to receive fuller information;
  - (b) govern the use in civil or criminal proceedings of the information communicated pursuant to this Article;
  - (c) govern responsibility for misuse of the right of information;

- (d) afford an opportunity for refusing to provide information which would force the person referred to in paragraph 1 to admit to his/her own participation or that of his/her close relatives in an infringement of an intellectual property right; or
- (e) govern the protection of confidentiality of information sources or the processing of personal data.

Article 322

Provisional and precautionary measures

1. Each Party shall ensure that the judicial authorities may, at the request of the applicant, issue against the alleged infringer an interlocutory injunction intended to prevent any imminent infringement of an intellectual property right, or to forbid, on a provisional basis and subject, where appropriate, to a recurring penalty payment where provided for by domestic law, the continuation of the alleged infringements of that right, or to make such continuation subject to the lodging of guarantees intended to ensure the compensation of the right holder. An interlocutory injunction may also be issued, under the same conditions, against an intermediary whose services are being used by a third party to infringe an intellectual property right.
2. An interlocutory injunction may also be issued to order the seizure or delivery of goods suspected of infringing an intellectual property right, so as to prevent their entry into or movement within the channels of commerce.
3. In the case of an alleged infringement committed on a commercial scale, the Parties shall ensure that, if the applicant demonstrates circumstances likely to endanger the recovery of damages, the judicial authorities may order the precautionary seizure of the movable and immovable property of the alleged infringer, including the blocking of his/her bank accounts and other assets. To that end, the competent authorities may order the communication of bank, financial or commercial documents, or appropriate access to the relevant information.

Article 323

Corrective measures

1. Each Party shall ensure that the competent judicial authorities may order, at the request of the applicant and without prejudice to any damages due to the right holder by reason of the infringement, and without compensation of any sort, at least the definitive removal from the channels of commerce, or the destruction, of goods that they have found to be infringing an intellectual property right. If appropriate, the competent judicial authorities may also order the destruction of materials and implements predominantly used in the creation or manufacture of those goods.
2. The Parties' judicial authorities shall have the power to order that those measures shall be carried out at the expense of the infringer, unless particular reasons are invoked for not doing so.

Article 324

Injunctions

Each Party shall ensure that, where a judicial decision has been taken, finding an infringement of an intellectual property right, the judicial authorities may issue against the infringer, as well as against an intermediary whose services are used by a third party to infringe an intellectual property right, an injunction aimed at prohibiting the continuation of the infringement.

Article 325

Alternative measures

The Parties may provide that, in appropriate cases and at the request of the person liable to be subject to the measures provided for in Article 323 and/or Article 324 of this Agreement, the competent judicial authorities may order pecuniary compensation to be paid to the injured party instead of applying the measures provided for in those two Articles if that person acted unintentionally and without negligence, if execution of the measures in question would cause him/her disproportionate harm and if pecuniary compensation to the injured party appears reasonably satisfactory.

Article 326**Damages**

1. Each Party shall ensure that the judicial authorities, on application of the injured party, order the infringer who knowingly, or with reasonable grounds to know, engaged in an infringing activity, to pay the right-holder damages appropriate to the actual prejudice suffered by him/her as a result of the infringement. When the judicial authorities set the amount of damages:
  - (a) they shall take into account all appropriate aspects, such as the negative economic consequences, including lost profits, which the injured party has suffered, any unfair profits made by the infringer and, in appropriate cases, elements other than economic factors, such as the moral prejudice caused to the right holder by the infringement; or
  - (b) as an alternative to point (a), they may, in appropriate cases, set the amount of damages as a lump sum on the basis of elements such as, at least, the amount of royalties or fees which would have been due if the infringer had requested authorisation to use the intellectual property right in question.
2. Where the infringer did not knowingly, or with reasonable grounds to know, engage in the infringing activity, the Parties may lay down that the judicial authorities may order in favour of the injured party the recovery of profits or the payment of damages which may be pre-established.

Article 327**Legal costs**

Each Party shall ensure that reasonable and proportionate legal costs and other expenses incurred by the successful party shall, as a general rule, be borne by the unsuccessful party, unless equity does not allow this.

Article 328**Publication of judicial decisions**

Each Party shall ensure that, in legal proceedings instituted for infringement of an intellectual property right, the judicial authorities may order, at the request of the applicant and at the expense of the infringer, appropriate measures for the dissemination of the information concerning the decision, including displaying the decision and publishing it in full or in part.

Article 329**Presumption of authorship or ownership**

For the purposes of applying the measures, procedures and remedies provided for in this Section:

- (a) for the author of a literary or artistic work, in the absence of proof to the contrary, to be regarded as such, and consequently to be entitled to institute infringement proceedings, it shall be sufficient for his/her name to appear on the work in the usual manner;
- (b) point (a) shall apply *mutatis mutandis* to the holders of rights related to copyright with regard to their protected subject matter.

Sub-section 2**Other provisions****Article 330****Border measures**

1. Each Party shall, unless otherwise provided for in this Sub-Section, adopt procedures to enable a right holder, who has valid grounds for suspecting that the importation, exportation, re-exportation, entry or exit of the customs territory,

placement under a suspensive procedure or placement under a free zone or a free warehouse of goods infringing an intellectual property right ⁽¹⁾ may take place, to lodge an application in writing with the competent authorities, whether administrative or judicial, for the suspension by the customs authorities of the release or detention of such goods.

2. Each Party shall provide that when the customs authorities, in the course of their actions and before an application has been lodged by a right holder or granted, have sufficient grounds for suspecting that goods infringe an intellectual property right, they may suspend the release of the goods or detain them in order to enable the right holder to submit an application for action in accordance with paragraph 1.

3. Any rights or obligations concerning the importer which are established in domestic law for the implementation of this Article and of Section 4 of Part III of the TRIPS Agreement shall be also applicable to the exporter or to the holder of the goods.

4. Each Party shall provide that its competent authorities require a right holder who requests the procedures described in paragraph 1 to provide adequate evidence to satisfy the competent authorities that, under the law of the Party providing the procedures, there is a *prima facie* infringement of the right holder's intellectual property right, and to supply sufficient information that may reasonably be expected to be within the right holder's knowledge to make the suspect goods reasonably recognisable by the competent authorities. The requirement to provide sufficient information shall not unreasonably deter recourse to the procedures described in paragraph 1.

5. With a view to establishing whether an intellectual property right has been infringed, the customs office shall inform the right holder, at his/her request and if known, of the names and addresses of the consignee, the consignor or the holder of the goods and the origin and provenance of goods suspected of infringing an intellectual property right.

The customs office shall also give the applicant the opportunity to inspect goods whose release has been suspended or which have been detained. When examining goods, the customs office may take samples and hand them over or send them to the right holder, at his/her request, strictly for the purposes of analysis and to facilitate the subsequent procedure.

6. The customs authorities shall be active in targeting and identifying shipments containing goods suspected of infringing an intellectual property right on the basis of risk analysis techniques. They shall set up systems for close co-operation with right holders, including effective mechanisms to collect information for the risk analysis.

7. The Parties agree to cooperate with a view to eliminating international trade in goods infringing intellectual property rights. In particular, for that purpose, they shall, where appropriate, exchange information and arrange for co-operation between their competent authorities with regard to trade in goods infringing intellectual property rights.

8. For goods in transit through the territory of a Party destined for the territory of the other Party, the former Party shall provide information to the latter Party to enable effective enforcement against shipments of goods suspected of infringing an intellectual property right.

9. Without prejudice to other forms of cooperation, Protocol III on Mutual Administrative Assistance in Customs Matters will be applicable with regard to paragraphs 7 and 8 of this Article with respect to breaches of customs legislation related to intellectual property rights.

⁽¹⁾ For the purposes of this Article, 'goods infringing an intellectual property right' means:

- (a) 'counterfeit goods', namely:
  - (i) goods, including packaging, bearing without authorisation a trademark identical to the trademark duly registered in respect of the same type of goods, or which cannot be distinguished in its essential aspects from such a trademark, and which thereby infringes the trademark holder's rights;
  - (ii) any trademark symbol such as a logo, label, sticker, brochure, instructions for use or guarantee document, even if presented separately, on the same conditions as the goods referred to in point (i);
  - (iii) packaging materials bearing the trademark of counterfeit goods, presented separately, on the same conditions as the goods referred to in point (i);
- (b) 'pirated goods', namely goods which are or contain copies made without the consent of the right-holder or of a person duly authorised by the holder in the country of production, and which are made directly or indirectly from an article, where the making of that copy would have constituted an infringement of a copyright or related right or design right under the law of the country of importation, regardless of whether it is registered in domestic law;
- (c) goods which, according to the law of the Party in which the application for customs action is made, infringe a patent, a plant variety right, or a geographical indication.

10. The Customs Sub-Committee referred to in Article 200 of this Agreement shall act as the responsible Committee to ensure the proper functioning and implementation of this Article.

Article 331

Codes of conduct

The Parties shall encourage:

- a) the development by trade or professional associations or organisations of codes of conduct aimed at contributing towards the enforcement of intellectual property rights; and
- b) the submission to the competent authorities of the Parties of draft codes of conduct and of any evaluations of the application of those codes of conduct.

Article 332

Cooperation

1. The Parties agree to cooperate with a view to supporting implementation of the commitments and obligations undertaken under this Chapter.

2. Subject to the provisions of Title VI (Financial Assistance, and Anti-Fraud and Control Provisions) of this Agreement, areas of cooperation include, but are not limited to, the following activities:

- (a) exchange of information on the legal framework concerning intellectual property rights and relevant rules of protection and enforcement; exchange of experiences on legislative progress in those areas;
- (b) exchange of experiences and information on enforcement of intellectual property rights;
- (c) exchange of experiences on central and sub-central enforcement by customs, police, administrative and judiciary bodies; coordination to prevent exports of counterfeit goods, including with other countries;
- (d) capacity-building; exchange and training of personnel;
- (e) promotion and dissemination of information on intellectual property rights in, inter alia, business circles and civil society; public awareness of consumers and right holders;
- (f) enhancement of institutional cooperation, for example between intellectual property offices;
- (g) active promotion of awareness and education of the general public on policies concerning intellectual property rights; formulation of effective strategies to identify key audiences, and the creation of communication programmes to increase consumer and media awareness on the impact of intellectual property violations, including the risk to health and safety and the connection to organised crime.

CHAPTER 10

Competition

Section 1

Antitrust and mergers

Article 333

Definitions

For the purposes of this Section:

- (1) 'competition authority' means for the Union, the European Commission, and for the Republic of Moldova, the Competition Council;

(2) 'competition laws' means:

- (a) for the Union, Articles 101, 102 and 106 of the Treaty on the Functioning of the European Union, Council Regulation (EC) No 139/2004 of 20 January 2004 on the control of concentrations between undertakings (the EC Merger Regulation), and their implementing regulations or amendments;
- (b) for the Republic of Moldova, Competition Law No 183 of 11 July 2012 and its implementing regulations or amendments; and
- (c) any changes that the instruments referred to in points (a) and (b) may undergo after the entry into force of this Agreement.

Article 334

Principles

The Parties recognise the importance of free and undistorted competition in their trade relations. The Parties acknowledge that anti-competitive business practices have the potential to distort the proper functioning of markets and undermine the benefits of trade liberalisation.

Article 335

Implementation

1. Each Party shall maintain in its respective territory comprehensive competition laws which effectively address anti-competitive agreements, concerted practices and anti-competitive unilateral conduct of undertakings with dominant market power and provide effective control of concentrations.
2. Each Party shall maintain an operationally independent authority with adequate human and financial resources in order to effectively enforce the competition laws referred to in Article 333(2).
3. The Parties recognise the importance of applying their respective competition laws in a transparent and non-discriminatory manner, respecting the principles of procedural fairness and rights of defence of the undertakings concerned.

Article 336

State monopolies, public undertakings and undertakings entrusted with special or exclusive rights

1. Nothing in this Chapter prevents a Party from designating or maintaining state monopolies or public undertakings or entrusting undertakings with special or exclusive rights according to their respective laws.
2. With regard to state monopolies of a commercial character, public undertakings and undertakings entrusted with special or exclusive rights, each Party shall ensure that such undertakings are subject to the competition laws referred to in Article 333(2), in so far as the application of those laws does not obstruct the performance, in law or in fact, of the particular tasks of public interest assigned to the undertakings in question.

Article 337

Cooperation and exchange of information

1. The Parties recognise the importance of cooperation and coordination between their respective competition authorities to enhance effective competition law enforcement, and to fulfil the objectives of this Agreement through the promotion of competition and the curtailment of anti-competitive business conduct or anti-competitive transactions.

2. To that end, each competition authority may inform the other competition authority of its willingness to cooperate with respect to the enforcement activity of any of the Parties. Neither Party shall be prevented from taking autonomous decisions on the matters subject to the cooperation.

3. With a view to facilitating the effective enforcement of their respective competition laws, the competition authorities may exchange non-confidential information. All exchange of information shall be subject to the standards of confidentiality applicable in each Party. Whenever the Parties exchange information under this Article, they shall take into account the limitations imposed by the requirements of professional and business secrecy in their respective jurisdictions.

Article 338

Dispute settlement

The provisions on the dispute settlement mechanism in Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement shall not apply to this Section.

Section 2

State aid

Article 339

General principles and scope

1. State aid granted by the Union or the Republic of Moldova, or through the resources of one of the Parties, in any form whatsoever, which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods and services and which affects trade between the Parties, shall be incompatible with this Agreement.

2. This Chapter shall not apply to state aid related to fisheries, products covered by Annex 1 to the Agreement on Agriculture or other aids covered by the Agreement on Agriculture.

Article 340

Assessment of state aid

1. State aid shall be assessed on the basis of the criteria arising from the application of the competition rules applicable in the EU, in particular Article 107 of the Treaty on the Functioning of the European Union and interpretative instruments adopted by the EU institutions, including the relevant jurisprudence of the Court of Justice of the European Union.

2. The obligations deriving from this Article shall apply within five years from the date of entry into force of this Agreement.

Article 341

State aid legislation and authority

1. The Parties shall adopt or maintain, as appropriate, legislation for the control of state aid. They shall also establish or maintain, as appropriate, an operationally independent authority entrusted with the powers necessary for the control of state aid. That authority shall have, inter alia, the powers to authorise state aid schemes and individual state aid measures, as well as the powers to order the recovery of state aid that has been unlawfully granted.

2. The obligations deriving from this Article shall be fulfilled within two years from the date of entry into force of this Agreement.

3. Any state aid schemes instituted before the establishment of the state aid authority shall be aligned within a period of eight years from the date of entry into force of this Agreement. Without prejudice to other Chapters of this Agreement, the alignment period shall be extended for a maximum period of up to 10 years from the date of entry into force of this Agreement with regard to state aid schemes instituted under the Law of the Republic of Moldova on Free Economic Zones No 440-XV of 27 July 2001.

Article 342

Transparency

1. Each Party shall ensure transparency in the area of state aid. To that end, each Party shall, as of 1 January 2016, report every two years to the other Party, following the methodology and the presentation of the EU annual survey on state aid. That report is deemed to have been provided if the relevant information is made available by the Parties or on their behalf on a publicly accessible website.

2. Whenever a Party considers its trade relations to be affected by an individual case of state aid granted by the other Party, the Party concerned may request the other Party to provide information on the individual case of state aid.

Article 343

Confidentiality

When exchanging information under this Chapter, the Parties shall take into account the limitations imposed by the requirements of professional and business secrecy.

Article 344

Review clause

The Parties shall keep under constant review the matters to which reference is made in this Chapter. Each Party may refer such matters to the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement. The Parties agree to review progress in implementing this Chapter every two years after the entry into force of this Agreement, unless both Parties agree otherwise.

CHAPTER 11

Trade-related energy

Article 345

Definitions

For the purposes of this Chapter:

- (1) 'energy goods' means crude oil (HS code 27.09), natural gas (HS code 27.11) and electrical energy (HS code 27.16);
- (2) 'fixed infrastructure' means any transmission or distribution network, liquefied natural gas facility or storage facility, as defined in Directive 2003/55/EC of the European Parliament and of the Council of 26 June 2003 concerning common rules for the internal market in natural gas and in Directive 2003/54/EC of the European Parliament and of the Council of 26 June 2003 concerning common rules for the internal market in electricity;
- (3) 'transport' means transmission and distribution, as defined in Directive 2003/54/EC and Directive 2003/55/EC, and the carriage or conveyance of oil through pipelines;
- (4) 'unauthorised taking' means any activity consisting of the unlawful taking of energy goods from fixed infrastructure.

Article 346

Domestic regulated prices

1. In accordance with the Protocol concerning the Accession of the Republic of Moldova to the Energy Community the price for the supply of gas and electricity for non-household customers shall be determined solely by supply and demand.

2. By way of derogation from paragraph 1, a Party may impose in the general economic interest ⁽¹⁾ an obligation on undertakings which relates to the price of supply of natural gas and electricity (hereinafter referred to as 'regulated price'). In case non-household customers are not able to agree with a supplier on a price for electricity or natural gas that is lower than or equal to the regulated price for natural gas or electricity, non-household customers shall have the right to enter into a contract for the supply of electricity or natural gas with a supplier against the regulated price applicable. In any case, the non-household customers shall be free to negotiate and sign a contract with any alternative supplier.

3. The Party imposing an obligation in accordance with paragraph 2 shall ensure that the obligation is clearly defined, transparent, proportionate, non-discriminatory, verifiable and of limited duration. When imposing any such obligation, the Party shall also guarantee equality of access for other undertakings to consumers.

4. Where the price at which natural gas and electricity are sold on the domestic market is regulated by a Party, that Party shall ensure that the methodology underlying the calculation of the regulated price is published prior to the entry into force of the regulated price.

Article 347

Prohibition of dual pricing

1. Without prejudice to the possibility of imposing regulated prices consistently with paragraphs 2 and 3 of Article 346 of this Agreement, a Party, or a regulatory authority of a Party, shall not adopt or maintain a measure resulting in a higher price for exports of energy goods to the other Party than the price charged for such goods when intended for domestic consumption.

2. The exporting Party shall upon request of the other Party provide evidence that a different price for the same energy goods sold on the domestic market and for export does not result from a measure prohibited by paragraph 1.

Article 348

Transit

The Parties shall take any necessary measures to facilitate transit, consistent with the principle of freedom of transit, and in accordance with Articles V.1, V.2, V.4 and V.5 of GATT 1994 and Articles 7.1 and 7.3 of the Energy Charter Treaty, which are incorporated into this Agreement and made part thereof.

Article 349

Transport

As regards transport of electricity and gas, in particular third party access to fixed infrastructure, the Parties shall adapt their legislation, as referred to in Annex VIII to this Agreement and in the Energy Community Treaty, in order to ensure that the tariffs, which shall be published prior to their entry into force, the capacity allocation procedures and all other conditions are objective, reasonable and transparent and that they do not discriminate on the basis of origin, ownership or destination of the electricity or gas.

Article 350

Unauthorised taking of goods in transit

Each Party shall take all necessary measures to prohibit and address any unauthorised taking of energy goods in transit through its territory by any entity subject to that Party's control or jurisdiction.

⁽¹⁾ The expression 'general economic interest' shall be interpreted in the same way as in Article 106 of the Treaty on the Functioning of the European Union and in particular in accordance with the case law of the Court of Justice of the European Union.

*Article 351***Uninterrupted transit**

1. A Party shall not interfere with the transit of energy goods through its territory, except where such interference is specifically provided for in a contract or other agreement governing such transit.
2. In the event of a dispute over any matter involving the Parties or one or more entities subject to the control or jurisdiction of one of the Parties, a Party through the territory of which energy goods transit shall not, prior to the conclusion of a dispute resolution procedure under the relevant contract or agreement or of an emergency procedure under Annex XXXI to this Agreement or under Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, interrupt or reduce such transit, or permit any entity subject to its control or jurisdiction, including a state trading enterprise, to interrupt or reduce such transit, except under the circumstances provided in paragraph 1 of this Article.
3. A Party shall not be held liable for an interruption or reduction of transit pursuant to this Article where that Party is unable to supply or to transit energy goods as a result of actions attributable to a third country or an entity under the control or jurisdiction of a third country.

*Article 352***Transit obligation for operators**

Each Party shall ensure that fixed infrastructure operators take any necessary measures to:

- (a) minimise the risk of accidental interruption or reduction of transit; and
- (b) expeditiously restore the normal operation of such transit, which has been accidentally interrupted or reduced.

*Article 353***Regulatory authority for electricity and natural gas**

1. In accordance with Directive 2003/55/EC and Directive 2003/54/EC, a regulatory authority in the field of natural gas and electricity shall be legally distinct and functionally independent from any other public or private entity, and shall be sufficiently empowered to ensure effective competition and the efficient functioning of the market.
2. The decisions of a regulatory authority and the procedures used by it shall be impartial with respect to all market participants.
3. An operator affected by a decision of a regulatory authority shall have the right to appeal against that decision to an appeal body that is independent of the parties involved. Where the appeal body is not judicial in character, written reasons for its decision shall always be given and its decisions shall also be subject to review by an impartial and independent judicial authority. Decisions taken by appeal bodies shall be effectively enforced.

*Article 354***Relationship with the Energy Community Treaty**

1. In the event of a conflict between the provisions of this Chapter and the provisions of the Energy Community Treaty or the provisions of the Union legislation made applicable under the Energy Community Treaty, the provisions of the Energy Community Treaty or the provisions of the Union legislation made applicable under the Energy Community Treaty shall prevail to the extent of such conflict.
2. In implementing this Chapter, preference shall be given to the adoption of legislation or other acts which are consistent with the Energy Community Treaty or are based on the legislation applicable in the Union. In the event of a dispute as regards this Chapter, legislation or other acts which meet those criteria shall be presumed to conform to this Chapter. In assessing whether the legislation or other acts meet those criteria, any relevant decision taken under Article 91 of the Energy Community Treaty shall be taken into account.

3. Neither Party shall utilise the dispute settlement provisions of this Agreement in order to allege a violation of the provisions of the Energy Community Treaty.

CHAPTER 12

Transparency

Article 355

Definitions

For the purposes of this Chapter:

- (1) 'measures of general application' includes laws, regulations, judicial decisions, procedures and administrative rulings of general application and any other general or abstract act, interpretation or other requirement that may have an impact on any matter covered by Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement. It does not include a ruling that applies to a particular person;
- (2) 'interested person' means any natural or legal person that may be subject to any rights or obligations under measures of general application, within the meaning of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

Article 356

Objective and scope

Recognising the impact which the regulatory environment may have on trade and investment between the Parties, the Parties shall provide a predictable regulatory environment for economic operators and efficient procedures, taking due account of the requirements of legal certainty and proportionality.

Article 357

Publication

1. Each Party shall ensure that measures of general application:
  - (a) are promptly and readily available via an officially designated medium and, where feasible, electronic means, in such a manner as to enable any person to become acquainted with them;
  - (b) provide an explanation of the objective of, and the rationale for, such measures; and
  - (c) allow for sufficient time between publication and entry into force of such measure except in duly justified cases.
2. Each Party shall:
  - (a) endeavour to publish at an appropriate early stage any proposal to adopt or to amend any measure of general application, including an explanation of the objective of, and rationale for, the proposal;
  - (b) provide reasonable opportunities for interested persons to comment on such proposal, allowing, in particular, for sufficient time for such opportunities; and
  - (c) endeavour to take into account the comments received from interested persons with respect to such proposal.

Article 358

Enquiries and contact points

1. In order to facilitate the communication between the Parties on any matter covered by Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, each Party shall designate a contact point acting as a coordinator.
2. Each Party shall maintain or establish appropriate mechanisms for responding to enquiries from any person regarding any measure of general application which is proposed or in force, and its application. Enquiries may be addressed through the contact point established under paragraph 1 or through any other mechanism, as appropriate.

3. The Parties recognise that any response provided for in paragraph 2 may not be definitive or legally binding but for information purposes only, unless otherwise provided in their respective laws and regulations.

4. Upon request of a Party, the other Party shall promptly provide information and respond to questions pertaining to any measure of general application or any proposal to adopt or to amend any measure of general application that the requesting Party considers might affect the operation of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, regardless of whether the requesting Party has been previously notified of that measure.

Article 359

Administration of measures of general application

Each Party shall administer in an objective, impartial and reasonable manner all measures of general application. To that end, each Party, in applying such measures to particular persons, goods or services of the other Party in specific cases, shall:

- (a) endeavour to provide interested persons, that are directly affected by a proceeding, with reasonable notice, in accordance with its procedures, when a proceeding is initiated, including a description of the nature of the proceeding, a statement of the legal authority under which the proceeding is initiated, and a general description of any issues in controversy;
- (b) afford such interested persons a reasonable opportunity to present facts and arguments in support of their positions prior to any final administrative action, when the time, the nature of the proceeding, and the public interest permit; and
- (c) ensure that its procedures are based on and carried out in accordance with its law.

Article 360

Review and appeal

1. Each Party shall establish or maintain judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures for the purpose of the prompt review and, where warranted, the correction of administrative action relating to matters covered by Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement. Such tribunals or procedures shall be impartial and independent of the office or authority entrusted with administrative enforcement, and those responsible for them shall not have any substantial interest in the outcome of the matter.

2. Each Party shall ensure that, in any such tribunals or procedures, the parties to the proceeding are provided with the right to:

- (a) a reasonable opportunity to support or defend their respective positions; and
- (b) a decision based on the evidence and the submissions of record or, where required by the Party's law, the record compiled by the administrative authority.

3. Each Party shall ensure that, subject to appeal or further review as provided in its law, such decision shall be implemented by, and shall govern the practice of, the office or the competent authority with respect to the administrative action at issue.

Article 361

Regulatory quality and performance and good administrative behaviour

1. The Parties agree to cooperate in promoting regulatory quality and performance, including through the exchange of information and best practices on their respective regulatory policies and regulatory impact assessments.

2. The Parties subscribe to the principles of good administrative behaviour ⁽¹⁾, and agree to cooperate in promoting them, including through the exchange of information and best practices.

⁽¹⁾ As expressed in the Council of Europe's *Recommendation of the Committee of Ministers to Member States on good administration*, CM/Rec (2007)7 of 20 June 2007.

*Article 362***Specific rules**

The provisions of this Chapter shall apply without prejudice to any specific rules on transparency established in other Chapters of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

*CHAPTER 13***Trade and sustainable development***Article 363***Context and objectives**

1. The Parties recall the Agenda 21 of the United Nations Conference on Environment and Development of 1992, the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work of 1998, the Johannesburg Plan of Implementation on Sustainable Development of 2002, the Ministerial Declaration of the United Nations Economic and Social Council on Generating Full and Productive Employment and Decent Work for All of 2006, and the ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalisation of 2008. The Parties reaffirm their commitment to promote the development of international trade, in such a way as to contribute to the objective of sustainable development, for the welfare of present and future generations, and to ensure that that objective is integrated and reflected at every level of their trade relationship.

2. The Parties reaffirm their commitment to pursue sustainable development and recognise that economic development, social development and environmental protection are its interdependent and mutually reinforcing pillars. They underline the benefit of considering trade-related labour ⁽¹⁾ and environmental issues as part of a global approach to trade and sustainable development.

*Article 364***Right to regulate and levels of protection**

1. The Parties recognise the right of each Party to determine its sustainable development policies and priorities, to establish its own levels of domestic environmental and labour protection, and to adopt or modify accordingly its relevant law and policies, consistently with their commitment to the internationally recognised standards and agreements referred to in Articles 365 and 366 of this Agreement.

2. In that context, each Party shall strive to ensure that its law and policies provide for and encourage high levels of environmental and labour protection and shall strive to continue to improve those law and policies and the underlying levels of protection.

*Article 365***Multilateral labour standards and agreements**

1. The Parties recognise full and productive employment and decent work for all as key elements for managing globalisation, and reaffirm their commitment to promote the development of international trade in a way that is conducive to full and productive employment and decent work for all. In that context, the Parties commit to consulting and cooperating, as appropriate, on trade-related labour issues of mutual interest.

2. In accordance with their obligations as members of the ILO and the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up of 1998, the Parties commit to respecting, promoting and realising in their law and practice and in their whole territory the internationally recognised core labour standards, as embodied in the fundamental ILO conventions, and in particular:

- (a) the freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining;
- (b) the elimination of all forms of forced or compulsory labour;

⁽¹⁾ When 'labour' is referred to in this Chapter, it includes the issues relevant to the strategic objectives of the ILO, through which the Decent Work Agenda is expressed, as agreed on in the ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalisation of 2008.

- (c) the effective abolition of child labour; and
  - (d) the elimination of discrimination in respect of employment and occupation.
3. The Parties reaffirm their commitment to effectively implement in their law and in practice the fundamental, the priority and other ILO conventions ratified by the Member States and the Republic of Moldova, respectively.
4. The Parties will also consider the ratification of the remaining priority and other conventions that are classified as up-to-date by the ILO. In that context, the Parties shall regularly exchange information on their respective situation and advancement in the ratification process.
5. The Parties recognise that the violation of fundamental principles and rights at work cannot be invoked or otherwise used as a legitimate comparative advantage and that labour standards should not be used for protectionist trade purposes.

Article 366

Multilateral environmental governance and agreements

1. The Parties recognise the value of international environmental governance and agreements as a response of the international community to global or regional environmental problems, and stress the need to enhance the mutual supportiveness between trade and environmental policies. In that context, the Parties commit to consulting and cooperating, as appropriate, with respect to negotiations on trade-related environmental issues and with respect to other trade-related environmental matters of mutual interest.
2. The Parties reaffirm their commitment to effectively implement in their law and in practice the multilateral environmental agreements (MEAs) to which they are party.
3. The Parties shall regularly exchange information on their respective situation and advancements as regards ratifications of MEAs or amendments to such agreements.
4. The Parties reaffirm their commitment to reaching the ultimate objective of the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) and its Kyoto Protocol. They commit to cooperating on the development of the future international climate change framework under the UNFCCC and its related agreements and decisions.
5. Nothing in this Agreement shall prevent the Parties from adopting or maintaining measures to implement the MEAs to which they are party, provided that such measures are not applied in a manner that would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between the Parties or a disguised restriction on trade.

Article 367

Trade and investment promoting sustainable development

The Parties reconfirm their commitment to enhance the contribution of trade to the goal of sustainable development in its economic, social and environmental dimensions. Accordingly, the Parties:

- (a) recognise the beneficial role that core labour standards and decent work can have on economic efficiency, innovation and productivity, and shall seek greater policy coherence between trade policies, on the one hand, and labour policies, on the other;
- (b) shall strive to facilitate and promote trade and investment in environmental goods and services, including through addressing related non-tariff barriers;
- (c) shall strive to facilitate the removal of obstacles to trade or investment concerning goods and services of particular relevance to climate change mitigation, such as sustainable renewable energy and energy efficient products and services, including through the adoption of policy frameworks conducive to the deployment of best available technologies and through the promotion of standards that respond to environmental and economic needs and minimise technical obstacles to trade;
- (d) agree to promote trade in goods that contribute to enhanced social conditions and environmentally sound practices, including goods that are the subject of voluntary sustainability assurance schemes such as fair and ethical trade schemes, eco-labels, and certification schemes for natural resource-based products;

- (e) agree to promote corporate social responsibility, including through the exchange of information and best practices. In that regard, the Parties refer to the relevant internationally recognised principles and guidelines, such as the OECD Guidelines for Multinational Enterprises, the United Nations Global Compact, and the ILO Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy.

Article 368

Biological diversity

1. The Parties recognise the importance of ensuring the conservation and the sustainable use of biological diversity as a key element for the achievement of sustainable development, and reaffirm their commitment to conserve and sustainably use biological diversity, in accordance with the Convention on Biological Diversity and other relevant international instruments to which they are party.
2. To that end, the Parties commit to:
  - (a) promoting trade in natural resource-based products obtained through a sustainable use of biological resources and contributing to the conservation of biodiversity;
  - (b) exchanging information on actions on trade in natural resource-based products aimed at halting the loss of biological diversity and reducing pressures on biodiversity and, where relevant, cooperating to maximise the impact and to ensure the mutual supportiveness of their respective policies;
  - (c) promoting the listing of species under the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) where the conservation status of those species is considered at risk; and
  - (d) cooperating at the regional and global levels with the aim of promoting the conservation and the sustainable use of biological diversity in natural or agricultural ecosystems, including endangered species, their habitat, specially protected natural areas and genetic diversity, the restoration of ecosystems, and the elimination or the reduction of negative environmental impacts resulting from the use of living and non-living natural resources or of ecosystems.

Article 369

Sustainable management of forests and trade in forest products

1. The Parties recognise the importance of ensuring the conservation and the sustainable management of forests and of forests' contribution to the Parties' economic, environmental and social objectives.
2. To that end, the Parties commit to:
  - (a) promoting trade in forest products derived from sustainably managed forests, harvested in accordance with the domestic legislation of the country of harvest. Actions, in that regard, may include the conclusion of a Forest Law Enforcement Governance and Trade Voluntary Partnership Agreement;
  - (b) exchanging information on measures to promote the consumption of timber and timber products from sustainably managed forests and, where relevant, cooperate in the development of such measures;
  - (c) adopting measures to promote the conservation of forest cover and to combat illegal logging and related trade, including with respect to third countries, as appropriate;
  - (d) exchanging information on actions for improving forest governance and, where relevant, cooperating to maximise the impact and ensure the mutual supportiveness of their respective policies aiming at excluding illegally harvested timber and timber products from trade flows;
  - (e) promoting the listing of timber species under CITES where the conservation status of that species is considered at risk; and
  - (f) cooperating at the regional and global level with the aim of promoting the conservation of forest cover and the sustainable management of all types of forests, with use of certification promoting responsible management of the forests.

*Article 370***Trade in fish products**

Taking into account the importance of ensuring responsible management of fish stocks in a sustainable manner as well as promoting good governance in trade, the Parties commit to:

- (a) promoting best practices in fisheries management with a view to ensuring the conservation and the management of fish stocks in a sustainable manner, and based on the ecosystem approach;
- (b) taking effective measures to monitor and control fishing activities;
- (c) ensuring full compliance with applicable conservation and control measures, adopted by Regional Fisheries Management Organisations as well as cooperating with and within Regional Fisheries Management Organisations as widely as possible; and
- (d) cooperating in the fight against illegal, unreported and unregulated (IUU) fishing and fishing related activities with comprehensive, effective and transparent measures. The Parties shall also implement policies and measures to exclude IUU products from trade flows and their markets.

*Article 371***Upholding levels of protection**

1. The Parties recognise that it is inappropriate to encourage trade or investment by lowering the levels of protection afforded in domestic environmental or labour law.
2. A Party shall not waive or derogate from, or offer to waive or derogate from, its environmental or labour law as an encouragement for trade or the establishment, the acquisition, the expansion or the retention of an investment of an investor in its territory.
3. A Party shall not, through a sustained or recurring course of action or inaction, fail to effectively enforce its environmental and labour law, as an encouragement for trade or investment.

*Article 372***Scientific information**

When preparing and implementing measures aimed at protecting the environment or labour conditions that may affect trade or investment, the Parties shall take account of available scientific and technical information, and relevant international standards, guidelines or recommendations if they exist, including the precautionary principle.

*Article 373***Transparency**

Each Party, in accordance with its domestic law and Chapter 12 (Transparency) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, shall ensure that any measure aimed at protecting the environment or labour conditions that may affect trade or investment is developed, introduced and implemented in a transparent manner, with due notice and public consultation, and with appropriate and timely communication to, and consultation of, non-state actors.

*Article 374***Review of sustainability impacts**

The Parties commit to reviewing, monitoring and assessing the impact of the implementation of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement on sustainable development through their respective participative processes and institutions, as well as those set up under this Agreement, for instance through trade-related sustainability impact assessments.

*Article 375***Working together on trade and sustainable development**

The Parties recognise the importance of working together on trade-related aspects of environmental and labour policies in order to achieve the objectives of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement. They may cooperate in, inter alia, the following areas:

- (a) labour or environmental aspects of trade and sustainable development in international fora, including in particular the WTO, the ILO, UNEP, and MEAs;
- (b) methodologies and indicators for trade sustainability impact assessments;
- (c) the impact of labour and environment regulations, norms and standards on trade and investment, as well as the impact of trade and investment rules on labour and environmental law, including on the development of labour and environmental regulations and policy;
- (d) the positive and negative impacts of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement on sustainable development and ways to enhance, prevent or mitigate them, respectively, also taking into account the sustainability impact assessments carried out by either or both Parties;
- (e) promoting the ratification and the effective implementation of fundamental, priority and other up-to-date ILO conventions and MEAs of relevance in a trade context;
- (f) promoting private and public certification, traceability and labelling schemes, including eco-labelling;
- (g) promoting corporate social responsibility, for instance through actions concerning awareness raising, adherence, implementation and follow-up of internationally recognised guidelines and principles;
- (h) trade-related aspects of the ILO Decent Work Agenda, including on the interlink between trade and full and productive employment, labour market adjustment, core labour standards, labour statistics, human resources development and lifelong learning, social protection and social inclusion, social dialogue and gender equality;
- (i) trade-related aspects of MEAs, including customs cooperation;
- (j) trade-related aspects of the current and future international climate change regime, including means to promote low-carbon technologies and energy efficiency;
- (k) trade-related measures to promote the conservation and the sustainable use of biological diversity;
- (l) trade-related measures to tackle deforestation, including by addressing problems regarding illegal logging; and
- (m) trade-related measures to promote sustainable fishing practices and trade in sustainably managed fish products.

*Article 376***Institutional and overseeing mechanisms**

1. Each Party shall designate an office within its administration that shall serve as the contact point with the other Party for the purposes of implementing this Chapter.
2. The Trade and Sustainable Development Sub-Committee is hereby established. It shall report on its activities to the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement. It shall comprise senior officials from within the administrations of each Party.
3. The Trade and Sustainable Development Sub-Committee shall meet within the first year after the date of entry into force of this Agreement, and thereafter as necessary, to oversee the implementation of this Chapter, including cooperative activities undertaken under Article 375 of this Agreement. That Sub-Committee shall establish its own rules of procedure.
4. Each Party shall convene new, or consult existing, domestic advisory group(s) on sustainable development with the task of advising on issues relating to this Chapter. Such group(s) may submit views or recommendations on the implementation of this Chapter, including on its (their) own initiative.

5. The domestic advisory group(s) shall comprise independent representative organisations of civil society in a balanced representation of economic, social, and environmental stakeholders, including, among others, employers' and workers' organisations, non-governmental organisations, business groups, as well as other relevant stakeholders.

Article 377

Joint civil society dialogue forum

1. The Parties shall facilitate a joint forum with civil society organisations established in their territories, including members of their domestic advisory group(s) and the public at large, to conduct a dialogue on sustainable development aspects of this Agreement. The Parties shall promote a balanced representation of relevant interests, including independent representative organisations of employers, workers, environmental interests and business groups, as well as other relevant stakeholders, as appropriate.

2. The joint civil society dialogue forum shall be convened once a year unless otherwise agreed by the Parties. The Parties shall agree on the operation of the joint civil society dialogue forum no later than one year after the entry into force of this Agreement.

3. The Parties shall present an update on the implementation of this Chapter to the joint civil society dialogue forum. The views and the opinions of the joint civil society dialogue forum shall be submitted to the Parties and shall be made publicly available.

Article 378

Government consultations

1. For any matter arising under this Chapter the Parties shall only have recourse to the procedures established under this Article and Article 379 of this Agreement.

2. A Party may request consultations with the other Party regarding any matter arising under this Chapter by delivering a written request to the contact point of the other Party. The request shall present the matter clearly, identifying the problem at issue and providing a brief summary of the claims under this Chapter. Consultations shall start promptly after a Party delivers a request for consultations.

3. The Parties shall make every attempt to arrive at a mutually satisfactory resolution of the matter. The Parties shall take into account the activities of the ILO or relevant multilateral environmental organisations or bodies so as to promote greater cooperation and coherence between the work of the Parties and those organisations. Where relevant, the Parties may seek advice from those organisations or bodies, or any person or body they deem appropriate, in order to fully examine the matter.

4. If a Party considers that the matter needs further discussion, that Party may request that the Trade and Sustainable Development Sub-Committee be convened to consider the matter by delivering a written request to the contact point of the other Party. That Sub-Committee shall convene promptly and endeavour to agree on a resolution of the matter.

5. Where appropriate, that Sub-Committee may seek the advice of the domestic advisory group(s) of either Party or both Parties or other expert assistance.

6. Any resolution reached by the consulting Parties on the matter shall be made publicly available.

Article 379

Panel of Experts

1. Each Party may, 90 days after the delivery of a request for consultations under Article 378(2) of this Agreement, request that a Panel of Experts be convened to examine a matter that has not been satisfactorily addressed through government consultations.

2. The provisions of Sub-Section 1 and Sub-Section 3 of Section 3, and of Article 406 of Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, as well as the Rules of Procedure in Annex XXXIII to this Agreement and the Code of Conduct for Arbitrators and Mediators ('Code of Conduct') set out in Annex XXXIV to this Agreement, shall apply, except as otherwise provided in this Article.
3. At its first meeting after the entry into force of this Agreement, the Trade and Sustainable Development Sub-Committee shall establish a list of at least 15 individuals who are willing and able to serve as experts in Panel procedures. Each Party shall propose at least five individuals to serve as experts. The Parties shall also select at least five individuals who are not nationals of either Party who may serve as chairperson to the Panel of Experts. The Trade and Sustainable Development Sub-Committee shall ensure that the list is always maintained at that level.
4. The list referred to in paragraph 3 shall comprise individuals with specialised knowledge or expertise in law, labour or environmental issues addressed in this Chapter, or the resolution of disputes arising under international agreements. They shall be independent, serve in their individual capacities and not take instructions from any organisation or government with regard to issues related to the matter at stake, or be affiliated with the government of any Party, and shall comply with the Code of Conduct set out in Annex XXXIV to this Agreement.
5. For matters arising under this Chapter, the Panel of Experts shall be composed of experts from the list referred to in paragraph 3 of this Article, in accordance with Article 385 of this Agreement and rule 8 of the Rules of Procedure set out in Annex XXXIII to this Agreement.
6. The Panel of Experts may seek information and advice from either Party, the domestic advisory group(s) or any other source it deems appropriate. In matters related to the respect of multilateral agreements as set out in Articles 365 and 366 of this Agreement, the Panel of Experts should seek information and advice from the ILO or MEA bodies.
7. The Panel of Experts shall issue its report to the Parties, in accordance with the relevant procedures set out in Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement. That report shall set out the findings of facts, the applicability of the relevant provisions and the basic rationale behind any findings and recommendations that it makes. The Parties shall make the report publicly available within 15 days of its issuance.
8. The Parties shall discuss appropriate measures to be implemented, taking into account the Panel of Experts' report and recommendations. The Party concerned shall inform its advisory group(s) and the other Party of its decisions on any action or measure to be implemented no later than three months after the public release of the report. The follow-up to the report and the recommendations of the Panel of Experts shall be monitored by the Trade and Sustainable Development Sub-Committee. The advisory bodies and the Joint Civil Society Dialogue Forum may submit observations to the Trade and Sustainable Development Sub-Committee in that regard.

CHAPTER 14

Dispute settlement

Section 1

Objective and scope

Article 380

Objective

The objective of this Chapter is to establish an effective and efficient mechanism for avoiding and settling any dispute between the Parties concerning the interpretation and application of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement with a view to arriving, where possible, at a mutually agreed solution.

Article 381

Scope of application

This Chapter shall apply with respect to any dispute concerning the interpretation and application of the provisions of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, except as otherwise provided.

Section 2**Consultations and mediation***Article 382***Consultations**

1. The Parties shall endeavour to resolve any dispute referred to in Article 381 of this Agreement by entering into consultations in good faith with the aim of reaching a mutually agreed solution.
2. A Party shall seek consultations by means of a written request to the other Party, copied to the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, giving reasons for the request, including by identifying the measure at issue and the provisions referred to in Article 381 of this Agreement that it considers applicable.
3. Consultations shall be held within 30 days of the date of receipt of the request and take place, unless the Parties agree otherwise, in the territory of the Party to which the request is made. The consultations shall be deemed concluded within 30 days of the date of receipt of the request, unless both Parties agree to continue consultations. Consultations, in particular all information disclosed and positions taken by the Parties during the consultations, shall be confidential, and without prejudice to the rights of either Party in any further proceedings.
4. Consultations on matters of urgency, including those regarding perishable goods or seasonal goods or services, shall be held within 15 days of the date of receipt of the request by the requested Party, and shall be deemed concluded within those 15 days unless both Parties agree to continue consultations.
5. If the Party to which the request is made does not respond to the request for consultations within 10 days of the date of its receipt, or if consultations are not held within the timeframes laid down in paragraph 3 or in paragraph 4 of this Article, respectively, or if the Parties agree not to have consultations, or if consultations have been concluded and no mutually agreed solution has been reached, the Party that sought consultations may have recourse to Article 384 of this Agreement.
6. During the consultations each Party shall deliver sufficient factual information, so as to allow a complete examination of the manner in which the measure at issue could affect the operation and the application of this Agreement.
7. Where consultations concern the transport of energy goods through networks and one Party views the resolution of the dispute as urgent because of an interruption, in full or in part, of transport of natural gas, oil or electricity between the Parties, the consultations shall be held within three days of the date of submission of the request, and shall be deemed concluded three days after the date of submission of the request unless both Parties agree to continue consultations.

*Article 383***Mediation**

Any Party may request the other Party to enter into a mediation procedure with respect to any measure adversely affecting trade or investment between the Parties pursuant to Annex XXXII to this Agreement.

Section 3**Dispute settlement procedures**

Sub-section 1

Arbitration procedure*Article 384***Initiation of the arbitration procedure**

1. Where the Parties have failed to resolve the dispute by recourse to consultations as provided for in Article 382 of this Agreement, the Party that sought consultations may request the establishment of an arbitration panel in accordance with this Article.

2. The request for the establishment of an arbitration panel shall be made in writing to the other Party and the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement. The complaining Party shall identify in its request the measure at issue, and it shall explain how such measure is inconsistent with the provisions referred to in Article 381 of this Agreement in a manner sufficient to present the legal basis for the complaint clearly.

Article 385

Establishment of the arbitration panel

1. An arbitration panel shall be composed of three arbitrators.
2. Within 10 days of the date of receipt by the Party complained against of the request for the establishment of an arbitration panel, the Parties shall consult in order to reach an agreement on the composition of the arbitration panel.
3. In the event that the Parties are unable to agree on the composition of the arbitration panel within the time frame laid down in paragraph 2 of this Article, each Party may appoint an arbitrator from its sub-list established under Article 404 of this Agreement within five days from the expiry of the timeframe established in paragraph 2 of this Article. If any of the Parties fails to appoint the arbitrator, the arbitrator shall, upon request of the other Party, be selected by lot by the chair of the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, or the chair's delegate, from the sub-list of that Party contained in the list established under Article 404 of this Agreement.
4. Unless the Parties reach an agreement concerning the chairperson of the arbitration panel within the timeframe established in paragraph 2 of this Article, the chair of the Association Committee in Trade configuration or the chair's delegate shall, upon request of any of the Parties, select by lot the chairperson of the arbitration panel from the sub-list of chairpersons contained in the list established under Article 404 of this Agreement.
5. The chair of the Association Committee in Trade configuration or the chair's delegate shall select the arbitrators within five days of the request by either Party referred to in paragraphs 3 and 4.
6. The date of establishment of the arbitration panel shall be the date on which the last of the three selected arbitrators accepts the appointment according to the Rules of Procedure in Annex XXXIII to this Agreement.
7. Should any of the lists provided for in Article 404 of this Agreement not be established or not contain sufficient names at the time a request is made pursuant to paragraphs 3 and 4 of this Article, the arbitrators shall be drawn by lot from the individuals who have been formally proposed by one or both of the Parties.
8. Unless the Parties agree otherwise, in respect of a dispute concerning Chapter 11 (Trade-related Energy) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement which a Party considers to be urgent because of an interruption, in full or in part, of any transport of natural gas, oil, or electricity or a threat thereof between the Parties, the second sentence of paragraph 3 and paragraph 4 shall apply without recourse to paragraph 2, and the period referred to in paragraph 5 shall be of two days.

Article 386

Preliminary ruling on urgency

If a Party so requests, the arbitration panel shall, within 10 days of its establishment, give a preliminary ruling on whether it deems the case to be urgent.

Article 387

Arbitration panel report

1. The arbitration panel shall notify an interim report to the Parties setting out the findings of fact, the applicability of relevant provisions and the basic rationale behind any findings and recommendations that it makes, not later than 90 days after the date of establishment of the arbitration panel. Where it considers that that deadline cannot be met, the chairperson of the arbitration panel shall notify the Parties and the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, in writing, stating the reasons for the delay and the date on which the arbitration panel plans to notify its interim report. Under no circumstances should the interim report be notified later than 120 days after the date of establishment of the arbitration panel.

2. A Party may submit a written request to the arbitration panel to review precise aspects of the interim report within 14 days of its notification.

3. In cases of urgency, including those involving perishable goods or seasonal goods or services, the arbitration panel shall make every effort to notify its interim report within 45 days and, in any case, no later than 60 days after the date of establishment of the arbitration panel. A Party may submit a written request to the arbitration panel to review precise aspects of the interim report, within 7 days of the notification of the interim report.

4. After considering any written comments by the Parties on the interim report, the arbitration panel may modify its report and make any further examination it considers appropriate. The findings of the final panel ruling shall include a sufficient discussion of the arguments made at the interim review stage, and shall answer clearly to the questions and observations of the Parties.

5. In respect of a dispute concerning Chapter 11 (Trade-related Energy) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement which a Party considers to be urgent because of an interruption, in full or in part, of any transport of natural gas, oil or electricity or a threat thereof between the Parties, the interim report shall be notified 20 days after the date of establishment of the arbitration panel, and any request pursuant to paragraph 2 of this Article shall be made within five days of the notification of the written report. The arbitration panel may also decide to dispense with the interim report.

Article 388

Conciliation for urgent energy disputes

1. In respect of a dispute concerning Chapter 11 (Trade-related Energy) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement which a Party considers to be urgent because of an interruption, in full or in part, of any transport of natural gas, oil, or electricity or a threat thereof between the Parties, either Party may request the chairperson of the arbitration panel to act as a conciliator concerning any matter related to the dispute by making a request to the arbitration panel.

2. The conciliator shall seek an agreed resolution of the dispute or seek to agree a procedure to achieve such resolution. If within 15 days of his/her appointment he/she has failed to secure such agreement, he/she shall recommend a resolution to the dispute or a procedure to achieve such resolution and shall decide on the terms and conditions to be observed from a date which he/she shall specify until the dispute is resolved.

3. The Parties and the entities under their control or jurisdiction shall respect recommendations made under paragraph 2 on the terms and conditions for three months following the conciliator's decision or until resolution of the dispute, whichever is earlier.

4. The conciliator shall respect the Code of Conduct set out in Annex XXXIV to this Agreement.

Article 389

Notification of the ruling of the arbitration panel

1. The arbitration panel shall notify its final ruling to the Parties and to the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, within 120 days from the date of establishment of the arbitration panel. Where it considers that that deadline cannot be met, the chairperson of the arbitration panel shall notify the Parties and the Association Committee in Trade configuration in writing, stating the reasons for the delay and the date on which the arbitration panel plans to notify its ruling. Under no circumstances should the ruling be notified later than 150 days after the date of establishment of the arbitration panel.

2. In cases of urgency, including those involving perishable goods or seasonal goods or services, the arbitration panel shall make every effort to notify its ruling within 60 days from the date of its establishment. Under no circumstances should the ruling be notified later than 75 days after the date of its establishment.

3. In respect of a dispute concerning Chapter 11 (Trade-related Energy) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement which a Party considers to be urgent because of an interruption, in full or in part, of any transport of natural gas, oil or electricity or a threat thereof between the Parties, the arbitration panel shall notify its ruling within 40 days from the date of its establishment.

Sub-section 2

Compliance

Article 390

Compliance with the arbitration panel ruling

The Party complained against shall take any measure necessary to comply promptly and in good faith with the arbitration panel ruling.

Article 391

Reasonable period of time for compliance

1. If immediate compliance is not possible, the Parties shall endeavour to agree on the period of time to comply with the ruling. In such a case, the Party complained against shall, no later than 30 days after the receipt of the notification of the arbitration panel ruling to the Parties, notify the complaining Party and the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, of the time it will require for compliance ('reasonable period of time') and provide reasons for the proposed reasonable period of time.

2. If there is disagreement between the Parties on the reasonable period of time to comply with the arbitration panel ruling, the complaining Party shall, within 20 days of the receipt of the notification made under paragraph 1 by the Party complained against, request in writing the original arbitration panel to determine the length of the reasonable period of time. Such request shall be notified simultaneously to the other Party and to the Association Committee in Trade configuration. The original arbitration panel shall notify its ruling to the Parties and to the Association Committee in Trade configuration within 20 days from the date of submission of the request.

3. The Party complained against shall inform the complaining Party in writing of its progress to comply with the arbitration panel ruling at least 30 days before the expiry of the reasonable period of time.

4. The reasonable period of time may be extended by mutual agreement of the Parties.

Article 392

Review of any measure taken to comply with the arbitration panel ruling

1. The Party complained against shall notify the complaining Party and the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, before the end of the reasonable period of time of any measure that it has taken to comply with the arbitration panel ruling.

2. In the event that there is disagreement between the Parties concerning the existence or the consistency of any measure taken to comply as notified in paragraph 1 with the provisions referred to in Article 381 of this Agreement, the complaining Party may request in writing the original arbitration panel to rule on the matter. Such request shall identify the specific measure at issue and explain how such measure is inconsistent with the provisions referred to in Article 381 of this Agreement, in a manner sufficient to present the legal basis for the complaint clearly. The original arbitration panel shall notify its ruling to the Parties and to the Association Committee in Trade configuration within 45 days of the date of submission of the request.

Article 393

Temporary remedies in case of non-compliance

1. If the Party complained against fails to notify any measure taken to comply with the arbitration panel ruling before the expiry of the reasonable period of time, or if the arbitration panel rules that no measure taken to comply exists or

that the measure notified under Article 392(1) of this Agreement is inconsistent with that Party's obligations under the provisions referred to in Article 381 of this Agreement, the Party complained against shall, if so requested by the complaining Party and after consultations with that Party, present an offer for temporary compensation.

2. If the complaining Party decides not to request an offer for temporary compensation under paragraph 1 of this Article, or, in case such request is made but no agreement on compensation is reached within 30 days from the end of the reasonable period of time or of the notification of the arbitration panel ruling under Article 392 of this Agreement that no measure taken to comply exists or that a measure taken to comply is inconsistent with the provisions referred to in Article 381 of this Agreement, the complaining Party shall be entitled, upon notification to the other Party and to the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, to suspend obligations arising from any provision referred to in Article 381 of this Agreement at a level equivalent to the nullification or impairment caused by the violation. The notification shall specify the level of suspension of obligations. The complaining Party may implement the suspension at any moment after the expiry of 10 days after the date of receipt of the notification by the Party complained against, unless the Party complained against has requested arbitration under paragraph 3 of this Article.

3. If the Party complained against considers that the level of suspension is not equivalent to the nullification or impairment caused by the violation, it may request in writing the original arbitration panel to rule on the matter. Such request shall be notified to the complaining Party and to the Association Committee in Trade configuration before the expiry of the ten day period referred to in paragraph 2. The original arbitration panel shall notify its ruling on the level of the suspension of obligations to the Parties and to the Association Committee in Trade configuration within 30 days of the date of submission of the request. Obligations shall not be suspended until the original arbitration panel has notified its ruling, and any suspension shall be consistent with the arbitration panel ruling.

4. The suspension of obligations and the compensation foreseen in this Article shall be temporary and shall not be applied after:

- (a) the Parties have reached a mutually agreed solution pursuant to Article 398 of this Agreement;
- (b) the Parties have agreed that the measure notified under Article 392(1) of this Agreement brings the Party complained against in conformity with the provisions referred to in Article 381 of this Agreement; or
- (c) any measure found to be inconsistent with the provisions referred to in Article 381 of this Agreement has been withdrawn or amended so as to bring it in conformity with those provisions, as ruled under Article 392(1) of this Agreement.

Article 394

Remedies for urgent energy disputes

1. In respect of a dispute concerning Chapter 11 (Trade-related Energy) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement which a Party considers to be urgent because of an interruption, in full or in part, of any transport of natural gas, oil, or electricity or a threat thereof between the Parties, the provisions of this Article on remedies shall apply.

2. By way of derogation from Articles 391, 392, and 393 of this Agreement, the complaining Party may suspend obligations arising under Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement to a level equivalent to the nullification or impairment caused by the Party failing to bring itself into compliance with the arbitration panel ruling within 15 days of its notification. That suspension may take effect immediately. Such suspension may be maintained as long as the Party complained against has not complied with the arbitration panel ruling.

3. Should the Party complained against dispute the existence of a failure to comply or the level of suspension due to the failure to comply, it may initiate proceedings under Articles 393(3) and 395 of this Agreement which shall be examined expeditiously. The complaining Party shall be required to remove or adjust the suspension only after the arbitration panel has ruled on the matter, and may maintain the suspension pending the proceedings.

Article 395

Review of any measure taken to comply after the adoption of temporary remedies for non-compliance

1. The Party complained against shall notify the complaining Party and the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, of the measure it has taken to comply with the ruling of the

arbitration panel following the suspension of concessions or following the application of temporary compensation, as the case may be. With the exception of cases under paragraph 2 of this Article, the complaining Party shall terminate the suspension of concessions within 30 days from the receipt of the notification. In cases where compensation has been applied, and with the exception of cases under paragraph 2, the Party complained against may terminate the application of such compensation within 30 days from its notification that it has complied with the ruling of the arbitration panel.

2. If the Parties do not reach an agreement on whether the notified measure brings the Party complained against in conformity with the provisions referred to in Article 381 of this Agreement within 30 days of the date of receipt of the notification, the complaining Party shall request in writing the original arbitration panel to rule on the matter. Such a request shall be notified simultaneously to the other Party and to the Association Committee in Trade configuration. The arbitration panel ruling shall be notified to the Parties and to the Association Committee in Trade configuration within 45 days of the date of submission of the request. If the arbitration panel rules that the measure taken to comply is in accordance with the provisions referred to in Article 381 of this Agreement, the suspension of obligations or compensation, as the case may be, shall be terminated. Where relevant, the complaining Party shall adapt the level of suspension of concessions to the level determined by the arbitration panel.

Sub-section 3

Common provisions

Article 396

Replacement of arbitrators

If in an arbitration proceeding under this Chapter, the original arbitration panel, or some of its members, are unable to participate, withdraw, or need to be replaced because they do not comply with the requirements of the Code of Conduct set out in Annex XXXIV to this Agreement, the procedure set out in Article 385 of this Agreement shall apply. The time-limit for the notification of the arbitration panel ruling shall be extended for the time necessary for the appointment of a new arbitrator but for no more than 20 days.

Article 397

Suspension and termination of arbitration and compliance procedures

The arbitration panel shall, at the written request of the Parties, suspend its work at any time for a period agreed by the Parties not exceeding 12 consecutive months. The arbitration panel shall resume its work before the end of that period at the written request of the Parties or at the end of that period at the written request of any Party. The requesting Party shall inform the Chairperson of the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, and the other Party, accordingly. If a Party does not request the resumption of the arbitration panel's work at the expiry of the agreed suspension period, the procedure shall be terminated. The suspension and termination of the arbitration panel's work are without prejudice to the rights of either Party in another proceeding subject to Article 405 of this Agreement.

Article 398

Mutually agreed solution

The Parties may reach a mutually agreed solution to a dispute under this Chapter at any time. They shall jointly notify the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, and the chairperson of the arbitration panel, where applicable, of any such solution. If the solution requires approval pursuant to the relevant domestic procedures of either Party, the notification shall refer to this requirement, and the dispute settlement procedure shall be suspended. If such approval is not required, or if the completion of any such domestic procedures is notified, the dispute settlement procedure shall be terminated.

Article 399

Rules of procedure

1. Dispute settlement procedures under this Chapter shall be governed by the Rules of Procedure set out in Annex XXXIII to this Agreement and by the Code of Conduct set out in Annex XXXIV to this Agreement.
2. Any hearing of the arbitration panel shall be open to the public unless provided otherwise in the Rules of Procedure.

*Article 400***Information and technical advice**

At the request of a Party, or upon its own initiative, the arbitration panel may obtain any information it deems appropriate for the arbitration panel proceeding from any source, including the Parties involved in the dispute. The arbitration panel also has the right to seek the opinion of experts, as it deems appropriate. The arbitration panel shall consult the Parties before choosing such experts. Natural or legal persons established in the territory of a Party may submit *amicus curiae* briefs to the arbitration panel in accordance with the Rules of Procedure. Any information obtained under this Article shall be disclosed to each of the Parties and submitted for their comments.

*Article 401***Rules of interpretation**

The arbitration panel shall interpret the provisions referred to in Article 381 of this Agreement in accordance with customary rules of interpretation of public international law, including those codified in the Vienna Convention of 1969 on the Law of Treaties. The arbitration panel shall also take into account relevant interpretations established in reports of panels and of the Appellate Body adopted by the WTO Dispute Settlement Body (DSB). The rulings of the arbitration panel cannot add to or diminish the rights and obligations of the Parties provided under this Agreement.

*Article 402***Decisions and rulings of the arbitration panel**

1. The arbitration panel shall make every effort to take any decision by consensus. Where, nevertheless, a decision cannot be arrived at by consensus, the matter at issue shall be decided by majority vote. However, in no case shall dissenting opinions of arbitrators be disclosed.
2. The rulings of the arbitration panel shall be unconditionally accepted by the Parties. They shall not create any rights or obligations for natural or legal persons. The rulings shall set out the findings of fact, the applicability of the relevant provisions referred to in Article 381 of this Agreement, and the basic rationale behind any findings and conclusions that they make. The Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, shall make the rulings of the arbitration panel publicly available in their entirety within 10 days of their notification, unless it decides not to do so in order to ensure the confidentiality of business confidential information.

*Article 403***Referrals to the Court of Justice of the European Union**

1. The procedures set out in this Article shall apply to disputes concerning the interpretation and application of a provision of this Agreement relating to gradual approximation contained in Chapter 3 (Technical Barriers to Trade), Chapter 4 (Sanitary and Phytosanitary Measures), Chapter 5 (Customs and Trade Facilitation), Chapter 6 (Establishment, Trade in Services and Electronic Commerce), Chapter 8 (Public Procurement) or Chapter 10 (Competition) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, or which otherwise imposes upon a Party an obligation defined by reference to a provision of Union law.
2. Where a dispute raises a question of interpretation of a provision of Union law referred to in paragraph 1, the arbitration panel shall not decide the question, but request the Court of Justice of the European Union to give a ruling on the question. In such cases, the deadlines applying to the rulings of the arbitration panel shall be suspended until the Court of Justice of the European Union has given its ruling. The ruling of the Court of Justice of the European Union shall be binding on the arbitration panel.

Section 4

General provisions

Article 404

Lists of arbitrators

1. The Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, shall, no later than six months after the entry into force of this Agreement, establish a list of at least 15 individuals who are willing and able to serve as arbitrators. The list shall be composed of three sub-lists: one sub-list for each Party and one sub-list of individuals that are not nationals of either Party and who may serve as chairperson to the arbitration panel. Each sub-list shall include at least five individuals. The Association Committee in Trade configuration shall ensure that the list is always maintained at that level.
2. Arbitrators shall have specialised knowledge and experience of law and international trade. They shall be independent, serve in their individual capacities and not take instructions from any organisation or government, or be affiliated with the government of any of the Parties, and shall comply with the Code of Conduct set out in Annex XXXIV to this Agreement.
3. The Association Committee in Trade configuration may establish additional lists of 12 individuals with knowledge and experience in specific sectors covered by this Agreement. Subject to the agreement of the Parties, such additional lists shall be used to compose the arbitration panel in accordance with the procedure set out in Article 385 of this Agreement.

Article 405

Relation with WTO obligations

1. Recourse to the dispute settlement provisions of this Chapter shall be without prejudice to any action in the WTO framework, including dispute settlement proceedings.
2. However, a Party shall not, for any particular measure, seek redress for a substantially equivalent obligation under both this Agreement and the WTO Agreement in both fora. In such case, once a dispute settlement proceeding has been initiated, the Party shall not bring a claim seeking redress for the breach of the substantially equivalent obligation under the other Agreement to the other forum, unless the forum selected first fails for procedural or jurisdictional reasons to make findings on the claim seeking redress of that obligation.
3. For the purposes of paragraph 2 of this Article:
  - (a) dispute settlement proceedings under the WTO Agreement are deemed to be initiated by a Party's request for the establishment of a panel under Article 6 of the Understanding on Rules and Procedures Governing the Settlement of Disputes of the WTO; and
  - (b) dispute settlement proceedings under this Chapter are deemed to be initiated by a Party's request for the establishment of an arbitration panel under Article 384 of this Agreement.
4. Nothing in this Agreement shall preclude a Party from implementing the suspension of obligations authorised by the DSB. The WTO Agreement shall not be invoked to preclude a Party from suspending obligations under this Chapter.

Article 406

Time-limits

1. All time-limits laid down in this Chapter, including the limits for the arbitration panels to notify their rulings, shall be counted in calendar days from the day following the act or the fact to which they refer, unless otherwise specified.
2. Any time-limit referred to in this Chapter may be modified by mutual agreement of the Parties to the dispute. The arbitration panel may at any time propose to the Parties to modify any time-limit referred to in this Chapter, stating the reasons for the proposal.

CHAPTER 15**General provisions on approximation under Title V****Article 407****Progress in approximation in trade-related areas**

1. For the purposes of facilitating the assessment of the approximation, referred to in Articles 451 and 452 of this Agreement, of the law of the Republic of Moldova to Union law in the trade-related areas of Title V (Trade and Trade-related Matters), the Parties shall regularly, and at least once a year, discuss the progress in approximation according to the agreed timeframes provided for in Chapters 3, 4, 5, 6, 8 and 10 of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement in the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, or one of its Sub-Committees established under this Agreement.

2. Upon request by the Union, and for the purposes of such discussion, the Republic of Moldova shall submit to the Association Committee in Trade configuration or one of its Sub-Committees, as appropriate, information in writing on progress in approximation and on the effective implementation and enforcement of approximated domestic law, in relation to the relevant Chapters of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

3. The Republic of Moldova shall inform the Union when it considers that it has completed the approximation provided for in any of the Chapters referred to in paragraph 1.

Article 408**Repeal of inconsistent domestic law**

As part of the approximation, the Republic of Moldova shall withdraw provisions of its domestic law or abolish domestic practices that are inconsistent with Union law or with its domestic law approximated to the Union law in the trade-related areas of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

Article 409**Assessment of approximation in trade-related areas**

1. The assessment of approximation by the Union referred to in Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement shall start after the Republic of Moldova has informed the Union pursuant to Article 407(3) of this Agreement, unless otherwise provided for in Chapters 4 and 8 of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

2. The Union shall assess whether the legislation of the Republic of Moldova has been approximated to Union law and whether it is implemented and enforced effectively. The Republic of Moldova shall provide the Union with all necessary information to enable such assessment, in a language to be mutually agreed.

3. The assessment by the Union pursuant to paragraph 2 shall take into account the existence and operation of relevant infrastructure, bodies and procedures in the Republic of Moldova necessary for the effective implementation and enforcement of the legislation of the Republic of Moldova.

4. The assessment by the Union pursuant to paragraph 2 shall take account of the existence of any domestic provisions or practices that are inconsistent with Union law or with the domestic law approximated to the Union law in the trade-related areas of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

5. The Union shall inform the Republic of Moldova within 12 months from the start of the assessment referred to in paragraph 1 about the results of its assessment, unless otherwise provided. The Parties shall discuss the assessment in the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, or its relevant Sub-Committees, in accordance with Article 452 of this Agreement, unless otherwise provided.

*Article 410***Developments relevant to approximation**

1. The Republic of Moldova shall ensure the effective implementation of the approximated domestic law and undertake any action necessary to reflect the developments in Union law in its domestic law in the trade-related areas of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.
2. The Republic of Moldova shall refrain from any action that would undermine the objective or the outcome of approximation under Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.
3. The Union shall inform the Republic of Moldova about any final European Commission proposals to adopt or amend Union law relevant to approximation obligations incumbent on the Republic of Moldova under Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.
4. The Republic of Moldova shall inform the Union of legislative proposals and measures, including domestic practices, which may affect the fulfilment of its obligations under Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.
5. Upon request, the Parties shall discuss the impact of any proposals or actions referred to in paragraphs 3 and 4 of this Article on the legislation of the Republic of Moldova or on the compliance with the obligations under Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.
6. If, after an assessment has been made under Article 409 of this Agreement, the Republic of Moldova modifies its domestic law to take account of changes in Chapters 3, 4, 5, 6, 8 and 10 of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, a new assessment by the Union shall be conducted pursuant to Article 409 of this Agreement. If the Republic of Moldova takes any other action that could have an effect on the implementation and enforcement of the approximated domestic law, a new assessment by the Union may be conducted pursuant to Article 409 of this Agreement.
7. If the circumstances so require, particular benefits, accorded by the Union on the basis of an assessment that the legislation of the Republic of Moldova has been approximated to Union law and implemented and enforced effectively, may be temporarily suspended in accordance with paragraph 8, if the Republic of Moldova does not approximate its domestic law to take account of changes to Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, if the assessment referred to in paragraph 6 shows that the legislation of the Republic of Moldova is no longer approximated to the Union law, or if the Association Council established by Article 434 of this Agreement fails to take a decision to update Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement in accordance with developments in Union law.
8. If the Union intends to implement any such suspension, it shall promptly notify the Republic of Moldova. The Republic of Moldova may refer the matter to the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, within one month from the notification, providing a statement of reasons in writing. The Association Committee in Trade configuration shall discuss the matter within three months from the referral. If the matter is not referred to the Association Committee in Trade configuration, or if it cannot be resolved by that Committee within three months from the referral, the Union may implement the suspension of benefits. The suspension shall be promptly lifted, if the Association Committee in Trade configuration subsequently resolves the matter.

*Article 411***Exchange of information**

The exchange of information in relation to approximation under Title V (Trade and Trade-related Matters) shall take place through the contact points established in Article 358(1) of this Agreement.

*Article 412***General provision**

1. The Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, shall adopt procedures to facilitate the assessment of the approximation and to ensure the effective exchange of information pertaining to approximation, including the form, content and language of the exchanged information.

2. Any reference to a specific Union act in Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement covers amendments, supplements and replacement measures published in the *Official Journal of the European Union* before 29 November 2013.
3. The provisions in Chapters 3, 4, 5, 6, 8 and 10 of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement shall prevail over the provisions set out in this Chapter to the extent that there is a conflict.
4. Claims of a violation of the provisions of this Chapter shall not be pursued under Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

TITLE VI

FINANCIAL ASSISTANCE, AND ANTI-FRAUD AND CONTROL PROVISIONS

CHAPTER 1

Financial assistance

Article 413

The Republic of Moldova shall benefit from financial assistance through the relevant EU funding mechanisms and instruments. The Republic of Moldova may also benefit from loans by the European Investment Bank (EIB), the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) and other international financial institutions. The financial assistance will contribute to achieving the objectives of this Agreement and will be provided in accordance with this Chapter.

Article 414

The main principles of financial assistance shall be set out in the relevant Regulations on EU Financial Instruments.

Article 415

The priority areas of the EU financial assistance agreed by the Parties shall be laid down in annual action programmes based on multi-annual frameworks which reflect agreed policy priorities. The amounts of assistance established in those programmes shall take into account the Republic of Moldova's needs, sector capacities and progress with reforms, particularly in areas covered by this Agreement.

Article 416

In order to permit optimum use of the resources available, the Parties shall endeavour to ensure that EU assistance is implemented in close cooperation and coordination with other donor countries, donor organisations and international financial institutions, and in line with international principles of aid effectiveness.

Article 417

The fundamental legal, administrative and technical basis of financial assistance shall be established within the framework of relevant agreements between the Parties.

Article 418

The Association Council shall be informed of the progress and implementation of financial assistance and its impact upon pursuing the objectives of this Agreement. To that end, the relevant bodies of the Parties shall provide appropriate monitoring and evaluation information on a mutual and permanent basis.

Article 419

The Parties shall implement assistance in accordance with the principles of sound financial management and cooperate in the protection of the financial interests of the EU and of the Republic of Moldova in accordance with Chapter 2 (Anti-Fraud and Control Provisions) of this Title.

CHAPTER 2

Anti-fraud and control provisions*Article 420***Definitions**

For the purposes of this Chapter, the definitions set out in Protocol IV of this Agreement shall apply.

*Article 421***Scope**

This Chapter shall be applicable to any further agreement or financing instrument to be concluded between the Parties, and any other EU financing instrument to which the Republic of Moldova may be associated, without prejudice to any other additional clauses covering audits, on-the-spot checks, inspections, controls, and anti-fraud measures, including those conducted by the European Anti-Fraud Office (OLAF) and the European Court of Auditors (ECA).

*Article 422***Measures to prevent and fight fraud, corruption and any other illegal activities**

The Parties shall take effective measures to prevent and fight fraud, corruption and any other illegal activities, inter alia, by means of mutual administrative assistance and mutual legal assistance in the fields covered by this Agreement.

*Article 423***Exchange of information and further cooperation at operational level**

1. For the purposes of proper implementation of this Chapter, the competent EU authorities and the competent authorities of the Republic of Moldova shall regularly exchange information and, at the request of one of the Parties, conduct consultations.
2. OLAF may agree with its counterparts of the Republic of Moldova on further cooperation in the field of anti-fraud, including operational arrangements with the authorities of the Republic of Moldova.
3. For the transfer and processing of personal data, Article 13 of Title III (Freedom, Security and Justice) of this Agreement shall apply.

*Article 424***Prevention of irregularities, fraud and corruption**

1. The authorities of the Republic of Moldova shall check regularly that the operations financed with EU funds have been properly implemented. They shall take any appropriate measure to prevent and remedy irregularities and fraud.
2. The authorities of the Republic of Moldova shall take any appropriate measure to prevent and remedy any active or passive corruption practices and exclude conflict of interest at any stage of the procedures related to the implementation of EU funds.

3. The authorities of the Republic of Moldova shall inform the European Commission of any prevention measure taken.

4. The European Commission shall be entitled to obtain evidence in accordance with Article 56 of Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 of 25 June 2002 on the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Communities.

5. The European Commission shall also be entitled to obtain evidence that procedures on procurement and grants satisfy the principles of transparency, equal treatment and non-discrimination, prevent any conflict of interest, offer guarantees equivalent to internationally accepted standards and ensure compliance with the provisions of sound financial management.

6. To that end, the competent authorities of the Republic of Moldova shall provide the European Commission with any information related to the implementation of EU funds and shall inform it without delay of any substantial change in their procedures or systems.

Article 425

Investigation and prosecution

The authorities of the Republic of Moldova shall ensure investigation and prosecution of suspected and actual cases of fraud, corruption or any other irregularity, including conflict of interest, following national or EU controls. Where appropriate, OLAF may assist the competent authorities of the Republic of Moldova in that task.

Article 426

Communication of fraud, corruption and irregularities

1. The authorities of the Republic of Moldova shall transmit to the European Commission without delay any information which has come to their notice on suspected or actual cases of fraud, corruption or any other irregularity, including conflict of interest, in connection with the implementation of EU funds. In case of suspicion of fraud or corruption, OLAF shall also be informed.

2. The authorities of the Republic of Moldova shall also report on all measures taken in connection with facts communicated under this Article. Should there be no suspected or actual cases of fraud, corruption, or any other irregularity to report, the authorities of the Republic of Moldova shall inform the European Commission following the end of each calendar year.

Article 427

Audits

1. The European Commission and the ECA are entitled to examine whether all expenditure related to the implementation of EU funds has been incurred in a lawful and regular manner and whether the financial management has been sound.

2. Audits shall be carried out on the basis both of commitments undertaken and payments made. They shall be based on records and, if necessary, performed on-the-spot on the premises of any entity which manages or takes part in the implementation of EU funds. The audits may be carried out before the closure of the accounts for the financial year in question and for a period of five years from the date of payment of the balance.

3. European Commission inspectors or other persons mandated by the European Commission or the ECA may conduct documentary or on-the-spot checks and audits on the premises of any entity which manages or takes part in the implementation of EU funds and of their subcontractors in the Republic of Moldova.

4. The European Commission or other persons mandated by the European Commission or the ECA shall have appropriate access to sites, works and documents and to all the information required in order to carry out such audits, including in electronic form. That right of access should be communicated to all public institutions of the Republic of Moldova and shall be stated explicitly in the contracts concluded to implement the instruments referred to in this Agreement.

5. The checks and audits referred to in this Article are applicable to all contractors and subcontractors who have received EU funds directly or indirectly. In the performance of their tasks, the ECA and the audit bodies of the Republic of Moldova shall cooperate in a spirit of trust while maintaining their independence.

Article 428

On-the-spot checks

1. Within the framework of this Agreement, OLAF shall be authorised to carry out on-the-spot checks and inspections in order to protect the EU's financial interests against fraud and other irregularities in accordance with the provisions of Council Regulation (EC, Euratom) No 2185/96 of 11 November 1996 concerning on-the-spot checks and inspections carried out by the Commission in order to protect the European Communities' financial interests against fraud and other irregularities.
2. On-the-spot checks and inspections shall be prepared and conducted by OLAF in close cooperation with the competent authorities of the Republic of Moldova.
3. The authorities of the Republic of Moldova shall be notified in good time of the object, purpose and legal basis of the checks and inspections, so that they can provide all the requisite help. To that end, the officials of the competent authorities of the Republic of Moldova may participate in the on-the-spot checks and inspections.
4. If the authorities of the Republic of Moldova concerned express their interest, the on-the-spot checks and inspections may be carried out jointly by OLAF and them.
5. Where an economic operator resists an on-the-spot check or inspection, the authorities of the Republic of Moldova shall give OLAF the assistance it needs to allow it to discharge its duty in carrying out an on-the-spot check or inspection.

Article 429

Administrative measures and penalties

Administrative measures and penalties may be imposed by the European Commission in accordance with Regulations (EC, Euratom) No 1605/2002 and (EC, Euratom) No 2342/2002 of 23 December 2002 and with Council Regulation (EC, Euratom) No 2988/95 of 18 December 1995 on the protection of the European Communities financial interests.

Article 430

Recovery

1. The authorities of the Republic of Moldova shall take any appropriate measure to recover EU funds unduly paid.
2. Where the authorities of the Republic of Moldova are entrusted with the implementation of EU funds the European Commission is entitled to recover EU funds unduly paid, in particular through financial corrections. The European Commission shall take into account the measures taken by the authorities of the Republic of Moldova to prevent the loss of the EU funds concerned.
3. The European Commission shall consult with the Republic of Moldova on the matter before taking any decision on recovery. Disputes on recovery will be discussed in the Association Council.
4. Where the European Commission implements EU funds directly or indirectly by entrusting budget implementation tasks to third parties, a decision taken by the European Commission within the scope of this Title of this Agreement which imposes a pecuniary obligation on persons other than States, shall be enforceable in the Republic of Moldova in accordance with the following principles:
  - (a) enforcement shall be governed by the rules of civil procedure in force in the Republic of Moldova. The order for the enforcement of the decision shall be appended to it, without any formality other than verification of the authenticity of the decision, by the national authority which the government of the Republic of Moldova shall designate for that purpose and shall make known to the European Commission and to the Court of Justice of the European Union;

- (b) when the formalities referred to in point (a) have been completed on application by the Party concerned, the latter may proceed to enforcement in accordance with the legislation of the Republic of Moldova, by bringing the matter directly before the competent authority;
- (c) enforcement may be suspended only by a decision of the Court of Justice of the European Union. However, the courts of the Republic of Moldova concerned shall have jurisdiction over complaints that enforcement is being carried out in an irregular manner.
5. The enforcement order shall be issued, without any further control other than verification of the authenticity of the act, by the authorities designated by the government of the Republic of Moldova. Enforcement shall take place in accordance with the rules of procedure of the Republic of Moldova. The legality of the enforcement decision shall be subject to control by the Court of Justice of the European Union.
6. Judgments given by the Court of Justice of the European Union pursuant to an arbitration clause in a contract within the scope of this Chapter shall be enforceable on the same terms.

Article 431

Confidentiality

Information communicated or acquired in any form under this Chapter shall be covered by professional secrecy and protected in the same way as similar information is protected by the law of the Republic of Moldova and by the corresponding provisions applicable to the EU institutions. Such information may not be communicated to persons, other than those in the EU institutions, in the Member States or in the Republic of Moldova, whose functions require them to know it, nor may it be used for purposes other than to ensure effective protection of the Parties' financial interests.

Article 432

Approximation of legislation

The Republic of Moldova shall carry out approximation of its legislation to the EU acts and international instruments referred to in Annex XXXV to this Agreement according to the provisions of that Annex.

TITLE VII

INSTITUTIONAL, GENERAL AND FINAL PROVISIONS

CHAPTER 1

Institutional framework

Article 433

Political and policy dialogue, including on issues related to sectoral cooperation between the Parties, may take place at any level. Periodic high-level policy dialogue shall take place within the Association Council established by Article 434 of this Agreement and within the framework of regular meetings between representatives of the Parties at ministerial level by mutual agreement.

Article 434

1. An Association Council is hereby established. It shall supervise and monitor the application and implementation of this Agreement and periodically review the functioning of this Agreement in the light of its objectives.
2. The Association Council shall meet at ministerial level and at regular intervals, at least once a year, and when circumstances require. The Association Council may meet in any configuration, by mutual agreement.

3. In addition to supervising and monitoring the application and implementation of this Agreement, the Association Council shall examine any major issues arising within the framework of this Agreement, and any other bilateral or international issues of mutual interest.

Article 435

1. The Association Council shall consist of members of the Council of the European Union and members of the European Commission, on the one hand, and of members of the Government of the Republic of Moldova, on the other.

2. The Association Council shall establish its own rules of procedure.

3. The Association Council shall be chaired in turn by a representative of the Union and a representative of the Republic of Moldova.

4. Where appropriate, and by mutual agreement, representatives of other bodies may take part as observers in the work of the Association Council.

Article 436

1. For the purpose of attaining the objectives of this Agreement, the Association Council shall have the power to take decisions within the scope of this Agreement. Such decisions shall be binding upon the Parties, which shall take appropriate measures, including, if necessary, action of bodies established under this Agreement, to implement the decisions taken. The Association Council may also make recommendations. It shall adopt its decisions and recommendations by agreement between the Parties following completion of the respective internal procedures.

2. In line with the objective of gradual approximation of the legislation of the Republic of Moldova to that of the Union, as laid down in this Agreement, the Association Council will be a forum for exchange of information on the legislation of the EU and of the Republic of Moldova, both under preparation and in force, and on implementation, enforcement and compliance measures.

3. In accordance with paragraph 1 of this Article, the Association Council shall have the power to update or amend the Annexes to this Agreement without prejudice to any specific provisions under Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

Article 437

1. An Association Committee is hereby established. It shall assist the Association Council in the performance of its duties.

2. The Association Committee shall be composed of representatives of the Parties, in principle, at senior civil servant level.

3. The Association Committee shall be chaired in turn by a representative of the Union and a representative of the Republic of Moldova.

Article 438

1. The Association Council shall determine in its rules of procedure the duties and functioning of the Association Committee, whose responsibilities shall include the preparation of meetings of the Association Council. The Association Committee shall meet at least once a year.

2. The Association Council may delegate to the Association Committee any of its powers, including the power to take binding decisions.

3. The Association Committee shall have the power to adopt decisions in the cases provided for in this Agreement and in areas in which the Association Council has delegated powers to it. Those decisions shall be binding upon the Parties, which shall take appropriate measures to implement them. The Association Committee shall adopt its decisions by agreement between the Parties.

4. The Association Committee shall meet in a specific configuration to address all issues related to Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement. The Association Committee shall meet in that configuration at least once a year.

Article 439

1. The Association Committee shall be assisted by sub-committees established under this Agreement.
2. The Association Council may decide to set up any special committee or body in specific areas necessary for the implementation of this Agreement, and shall determine the composition, duties and functioning of such special committees or bodies. In addition, such special committees or bodies may hold discussions on any matter that they consider relevant without prejudice to any of the specific provisions of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.
3. The Association Committee may also create sub-committees, including to take stock of progress achieved in the regular dialogues referred to in this Agreement.
4. The sub-committees shall have the powers to take decisions in the cases provided for in this Agreement. They shall report on their activities to the Association Committee regularly, as required.
5. The sub-committees established under Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement shall inform the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, of the date and agenda of their meetings sufficiently in advance of their meetings. They shall report on their activities at each regular meeting of the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement.
6. The existence of any of the sub-committees shall not prevent either Party from bringing any matter directly to the Association Committee, including in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement.

Article 440

1. A Parliamentary Association Committee is hereby established. It shall consist of Members of the European Parliament, on the one hand, and of Members of the Parliament of the Republic of Moldova, on the other, and shall be a forum for them to meet and exchange views. It shall meet at intervals which it shall itself determine.
2. The Parliamentary Association Committee shall establish its own rules of procedure.
3. The Parliamentary Association Committee shall be chaired in turn by a representative of the European Parliament and a representative of the Parliament of the Republic of Moldova respectively, in accordance with the provisions to be laid down in its rules of procedure.

Article 441

1. The Parliamentary Association Committee may request relevant information regarding the implementation of this Agreement from the Association Council, which shall then supply the Parliamentary Association Committee with the requested information.
2. The Parliamentary Association Committee shall be informed of the decisions and recommendations of the Association Council.
3. The Parliamentary Association Committee may make recommendations to the Association Council.
4. The Parliamentary Association Committee may create Parliamentary Association sub-committees.

Article 442

1. The Parties shall also promote regular meetings of representatives of their civil societies, in order to keep them informed of, and gather their input for, the implementation of this Agreement.

2. A Civil Society Platform is hereby established. It shall consist of representatives of civil society, on the side of the EU, including Members of the European Economic and Social Committee, and representatives of civil society on the side of the Republic of Moldova, and shall be a forum for them to meet and exchange views. It shall meet at intervals which it shall itself determine.
3. The Civil Society Platform shall establish its own rules of procedure.
4. The Civil Society Platform shall be chaired in turn by a representative of the European Economic and Social Committee and representatives of civil society on the side of the Republic of Moldova respectively, in accordance with the provisions to be laid down in its rules of procedure.

Article 443

1. The Civil Society Platform shall be informed of the decisions and recommendations of the Association Council.
2. The Civil Society Platform may make recommendations to the Association Council.
3. The Association Committee and Parliamentary Association Committee shall organise regular contacts with representatives of the Civil Society Platform in order to obtain their views on the attainment of the objectives of this Agreement.

CHAPTER 2

General and final provisions

Article 444

Access to courts and administrative organs

Within the scope of this Agreement, each Party undertakes to ensure that natural and legal persons of the other Party have access, that is free of discrimination in relation to its own nationals, to its competent courts and administrative organs in order to defend their individual and property rights.

Article 445

Access to official documents

The provisions of this Agreement shall be without prejudice to the application of the relevant internal laws and regulations of the Parties regarding public access to official documents.

Article 446

Security exceptions

Nothing in this Agreement shall prevent a Party from taking any measures:

- (a) which it considers necessary to prevent the disclosure of information contrary to its essential security interests;
- (b) which relate to the production of, or trade in, arms, munitions or war materiel or to research, development or production indispensable for defence purposes, provided that such measures do not impair the conditions of competition in respect of products not intended for specifically military purposes; and
- (c) which it considers essential to its own security, in the event of serious internal disturbances affecting the maintenance of law and order, in time of war or serious international tension constituting threat of war, or in order to carry out obligations it has accepted for the purpose of maintaining peace and international security.

*Article 447***Non-discrimination**

1. In the fields covered by this Agreement and without prejudice to any special provisions contained therein:
  - (a) the arrangements applied by the Republic of Moldova in respect of the Union or the Member States shall not give rise to any discrimination between the Member States, their nationals, companies or firms; and
  - (b) the arrangements applied by the Union or the Member States in respect of the Republic of Moldova shall not give rise to any discrimination between nationals, companies or firms of the Republic of Moldova.
2. The provisions of paragraph 1 shall be without prejudice to the right of the Parties to apply the relevant provisions of their fiscal legislation to taxpayers who are not in identical situations as regards their place of residence.

*Article 448***Gradual approximation**

The Republic of Moldova shall carry out gradual approximation of its legislation to EU law and international instruments as referred to in the Annexes to this Agreement, based on commitments identified in this Agreement, and according to the provisions of those Annexes. This provision shall be without prejudice to any specific provisions and obligations on approximation under Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

*Article 449***Dynamic approximation**

In line with the goal of gradual approximation by the Republic of Moldova of its legislation to EU law, and in particular as regards the commitments identified in Titles III, IV, V and VI of this Agreement, and according to the provisions of the Annexes to this Agreement, the Association Council shall periodically revise and update those Annexes, including to take into account the evolution of EU law, as defined in this Agreement. This provision shall be without prejudice to any specific provisions under Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

*Article 450***Monitoring**

Monitoring shall mean the continuous appraisal of progress in implementing and enforcing measures covered by this Agreement. The Parties will cooperate in order to facilitate the monitoring process in the framework of the institutional bodies established by this Agreement.

*Article 451***Assessment of approximation**

1. The EU shall assess the approximation of the law of the Republic of Moldova to EU law, as defined in this Agreement. This includes aspects of implementation and enforcement. Those assessments may be conducted by the EU individually, by the EU in agreement with the Republic of Moldova, or jointly by the Parties. To facilitate the assessment process, the Republic of Moldova shall report to the EU on progress in approximation, where appropriate before the end of the transitional periods set out in this Agreement in relation to EU legal acts. The reporting and assessment process, including modalities and frequency of assessments, will take into account specific modalities laid down in this Agreement or decisions by the institutional bodies established by this Agreement.
2. Assessment of approximation may include on-the-spot missions, with the participation of EU institutions, bodies and agencies, non-governmental bodies, supervisory authorities, independent experts and others, as necessary.

*Article 452***Results of monitoring, including assessments of approximation**

1. The results of monitoring activities, including the assessments of approximation as set out in Article 451 of this Agreement, shall be discussed in all relevant bodies established under this Agreement. Such bodies may adopt joint recommendations, agreed unanimously, which shall be submitted to the Association Council.
2. If the Parties agree that necessary measures covered by Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement have been implemented and are being enforced, the Association Council, under the powers conferred on it by Article 436 of this Agreement, shall agree on further market opening as defined in Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.
3. A joint recommendation as referred to in paragraph 1 of this Article, submitted to the Association Council, or the failure to reach such a recommendation, shall not be subject to dispute settlement as defined in Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement. A decision taken by the relevant body established under this Agreement, or failure to take such a decision, shall not be subject to dispute settlement as defined in Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

*Article 453***Fulfilment of obligations**

1. The Parties shall take any general or specific measures required to fulfil their obligations under this Agreement. They shall ensure that the objectives set out in this Agreement are attained.
2. The Parties agree to consult promptly through appropriate channels at the request of either Party, to discuss any matter concerning the interpretation, implementation, or good faith application of this Agreement and other relevant aspects of the relations between the Parties.
3. The Parties shall refer to the Association Council any dispute related to the interpretation, implementation, or good faith application of this Agreement in accordance with Article 454 of this Agreement. The Association Council may settle a dispute by means of a binding decision.

*Article 454***Dispute settlement**

1. When a dispute arises between the Parties concerning the interpretation, implementation, or good faith application of this Agreement, any Party shall submit to the other Party and the Association Council a formal request that the matter in dispute be resolved. By way of derogation, disputes concerning the interpretation, implementation, or good faith application of Title V (Trade and Trade-related Matters) shall be exclusively governed by Chapter 14 (Dispute Settlement) of that Title.
2. The Parties shall endeavour to resolve the dispute by entering into good faith consultations within the Association Council and other relevant bodies referred to in Articles 437 and 439 of this Agreement, with the aim of reaching a mutually acceptable solution in the shortest time possible.
3. The Parties shall provide the Association Council and other relevant bodies with all information required for a thorough examination of the situation.
4. As long as a dispute is not resolved, it shall be discussed at every meeting of the Association Council. A dispute shall be deemed to be resolved when the Association Council has taken a binding decision to settle the matter as provided for in paragraph 3 of Article 453 of this Agreement, or when it has declared that the dispute has ended. Consultations on a dispute can also be held at any meeting of the Association Committee or any other relevant body referred to in Article 439 of this Agreement, as agreed between the Parties or at the request of either of the Parties. Consultations may also be held in writing.
5. All information disclosed during the consultations shall remain confidential.

*Article 455***Appropriate measures in case of non-fulfilment of obligations**

1. A Party may take appropriate measures if the matter at issue is not resolved within three months of the date of notification of a formal request for dispute settlement according to Article 454 of this Agreement and if the complaining Party continues to consider that the other Party has failed to fulfil an obligation under this Agreement. The requirement for a three-month consultation period shall not apply to exceptional cases set out in paragraph 3 of this Article.
2. In the selection of appropriate measures, priority shall be given to those which least disturb the functioning of this Agreement. Except in the cases described in paragraph 3 of this Article, such measures may not include the suspension of any rights or obligations provided for under provisions of this Agreement set out in Title V (Trade and Trade-related Matters). The measures taken under paragraph 1 of this Article shall be notified immediately to the Association Council and shall be the subject of consultations in accordance with paragraph 2 of Article 453, and of dispute settlement in accordance with paragraph 3 of Article 453 and Article 454 of this Agreement.
3. The exceptions referred to in paragraphs 1 and 2 shall concern:
  - (a) denunciation of this Agreement not sanctioned by the general rules of international law; or
  - (b) violation by the other Party of any of the essential elements of this Agreement, referred to in Article 2 of Title I (General Principles) of this Agreement.

*Article 456***Relation to other agreements**

1. The Partnership and Cooperation Agreement between the European Communities and their Member States, of the one part, and the Republic of Moldova, of the other part, signed in Luxembourg on 28 November 1994 and which entered into force on 1 July 1998, is hereby repealed.
2. This Agreement replaces the agreement referred to in paragraph 1. References to that agreement in all other agreements between the Parties shall be construed as references to this Agreement.
3. This Agreement replaces the Agreement between the European Union and the Republic of Moldova on the protection of geographical indications of agricultural products and foodstuffs, signed on 26 June 2012 in Brussels and which entered into force on 1 April 2013.

Article 457

1. This Agreement shall not, until equivalent rights for individuals and economic operators have been achieved under this Agreement, affect rights ensured to them through existing agreements binding one or more Member States, on the one hand, and the Republic of Moldova, on the other hand.
2. Existing agreements relating to specific areas of cooperation falling within the scope of this Agreement shall be considered part of the overall bilateral relations as governed by this Agreement and as forming part of a common institutional framework.

Article 458

1. The Parties may complement this Agreement by concluding specific agreements in any area falling within its scope. Such agreements shall be an integral part of the overall bilateral relations as governed by this Agreement and shall form part of a common institutional framework.
2. Without prejudice to the relevant provisions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union, neither this Agreement nor action taken hereunder shall in any way affect the powers of the Member States to undertake bilateral cooperation activities with the Republic of Moldova or to conclude, where appropriate, new cooperation agreements with the Republic of Moldova.

*Article 459***Annexes and Protocols**

The Annexes and Protocols to this Agreement shall form an integral part of this Agreement.

*Article 460***Duration**

1. This Agreement is concluded for an unlimited period.
2. Either Party may denounce this Agreement by notifying the other Party. This Agreement shall terminate six months from the date of receipt of such notification.

*Article 461***Definition of the Parties**

For the purposes of this Agreement, the term 'the Parties' means the EU, or its Member States, or the EU and its Member States, in accordance with their respective powers as derived from the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union, and, where relevant, it also means Euratom, in accordance with its powers under the Treaty establishing the European Atomic Energy Community, of the one part, and the Republic of Moldova, of the other part.

*Article 462***Territorial application**

1. This Agreement shall apply, of the one part, to the territories in which the Treaty on European Union, the Treaty on the Functioning of the European Union and the Treaty establishing the European Atomic Energy Community are applied and under the conditions laid down in those Treaties, and, without prejudice to paragraph 2 of this Article, of the other part, to the territory of the Republic of Moldova.
2. The application of this Agreement, or of Title V (Trade and Trade-related Matters) thereof, in relation to those areas of the Republic of Moldova over which the Government of the Republic of Moldova does not exercise effective control, shall commence once the Republic of Moldova ensures the full implementation and enforcement of this Agreement, or of Title V (Trade and Trade-related Matters) thereof, respectively, on its entire territory.
3. The Association Council shall adopt a decision on when the full implementation and enforcement of this Agreement, or of Title V (Trade and Trade-related Matters) thereof, on the entire territory of the Republic of Moldova is ensured.
4. Should a Party consider that the full implementation and enforcement of this Agreement, or of Title V (Trade and Trade-related Matters) thereof, is no longer ensured in the areas of the Republic of Moldova referred to in paragraph 2 of this Article, that Party may request the Association Council to reconsider the continued application of this Agreement, or of Title V (Trade and Trade-related Matters) thereof, respectively, in relation to the areas concerned. The Association Council shall examine the situation and adopt a decision on the continued application of this Agreement, or of Title V (Trade and Trade-related Matters) thereof, within three months of the request. If the Association Council does not adopt a decision within three months of the request, the application of this Agreement, or of Title V (Trade and Trade-related Matters) thereof, shall be suspended in relation to the areas concerned until the Association Council adopts a decision.
5. Decisions of the Association Council under this Article on the application of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement shall cover the entirety of that Title and cannot cover only parts thereof.

*Article 463***Depositary of this Agreement**

The General Secretariat of the Council of the European Union shall be the depositary of this Agreement.

*Article 464***Entry into force and provisional application**

1. The Parties shall ratify or approve this Agreement in accordance with their internal procedures. The instruments of ratification or approval shall be deposited with the General Secretariat of the Council of the European Union.
2. This Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the date of the deposit of the last instrument of ratification or approval.
3. Notwithstanding paragraph 2 of this Article, the Union and the Republic of Moldova agree to provisionally apply this Agreement in part, as specified by the Union, as set out in paragraph 4 of this Article, and in accordance with their respective internal procedures and legislation, as applicable.
4. The provisional application shall be effective from the first day of the second month following the date of receipt by the depositary of this Agreement of the following:
  - (a) the Union's notification on the completion of the procedures necessary for this purpose, indicating the parts of the Agreement that shall be provisionally applied; and
  - (b) the Republic of Moldova's notification of the completion of the procedures necessary for the provisional application of this Agreement.
5. For the purposes of the relevant provisions of this Agreement, including its respective Annexes and Protocols, as laid down in Article 459, any reference in such provisions to the 'date of entry into force of this Agreement' shall be understood to the 'date from which this Agreement is provisionally applied' in accordance with paragraph 3 of this Article.
6. During the period of provisional application, in so far as the provisions of the Partnership and Cooperation Agreement between the European Communities and their Member States, of the one part, and the Republic of Moldova, of the other part, signed in Luxembourg on 28 November 1994 and which entered into force on 1 July 1998, are not covered by the provisional application of this Agreement, those provisions shall continue to apply.
7. Either Party may give written notification to the depositary of this Agreement of its intention to terminate the provisional application of this Agreement. Termination of provisional application shall take effect six months after receipt of the notification by the depositary of this Agreement.

*Article 465***Authentic texts**

This Agreement shall be drawn up in duplicate in the Bulgarian, Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Italian, Latvian, Lithuanian, Maltese, Polish, Portuguese, Romanian, Slovak, Slovenian, Spanish and Swedish languages, each text being equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, duly empowered to this effect, have signed this Agreement.

ANNEX I

TO TITLE III (FREEDOM, SECURITY AND JUSTICE)

Directive 2006/24/EC of the European Parliament and of the Council of 15 March 2006 on the retention of data generated or processed in connection with the provision of publicly available electronic communications services or of public communications networks

Commitments and Principles on personal data protection

1. The Parties shall, in the context of the implementation of this or other Agreements, ensure a legal level of data protection which at least corresponds to that set out in Directive 95/46/EC of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, Council Framework Decision 2008/977/JHA of 27 November 2008 on the protection of personal data processed in the framework of police and judicial cooperation in criminal matters, as well as the Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data, signed on 28 January 1981 (ETS No 108) and its Additional Protocol, regarding Supervisory Authorities and Transborder Data Flows, signed on 8 November 2001 (ETS No 181). Where relevant, the Parties shall take into account Recommendation No. R (87) 15 of 17 September 1987 of the Committee of Ministers of the Council of Europe Regulating the Use of Personal Data in the Police Sector.
2. In addition the following principles shall apply:
  - (a) both the transferring authority and the receiving authority shall take every reasonable step to ensure, as appropriate, the rectification, erasure or blocking of personal data where the processing does not comply with the provisions of Article 13 of this Agreement, in particular because those data are not adequate, relevant, or accurate, or because they are excessive in relation to the purpose of processing. This includes the notification of any rectification, erasure or blocking to the other Party;
  - (b) upon request, the receiving authority shall inform the transferring authority of the use of the transferred data and of the results obtained therefrom;
  - (c) personal data may only be transferred to the competent authorities. Further transfer to other authorities requires the prior authorisation of the transferring authority;
  - (d) the transferring and the receiving authorities are under an obligation to make a written record of the communication and receipt of personal data.

ANNEX II

TO CHAPTER 3 (COMPANY LAW, ACCOUNTING AND AUDITING AND CORPORATE GOVERNANCE) OF
TITLE IV

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Company Law

Directive 2009/101/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and third parties, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 48 of the Treaty, with a view to making such safeguards equivalent

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Second Council Directive 77/91/EEC of 13 December 1976 on coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 58 of the Treaty, in respect of the formation of public limited liability companies and the maintenance and alteration of their capital, with a view to making such safeguards equivalent, as amended by Directives 92/101/EEC, 2006/68/EC and 2009/109/EC

Timetable: the provisions of Directive 77/91/EEC shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Third Council Directive 78/855/EEC of 9 October 1978 based on Article 54(3)(g) of the Treaty concerning mergers of public limited liability companies, as amended by Directives 2007/63/EC and 2009/109/EC

Timetable: the provisions of Directive 78/855/EEC shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Sixth Council Directive 82/891/EEC of 17 December 1982 based on Article 54(3)(g) of the Treaty, concerning the division of public limited liability companies, as amended by Directives 2007/63/EC and 2009/109/EC

Timetable: the provisions of Directive 82/891/EEC shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Eleventh Council Directive 89/666/EEC of 21 December 1989 concerning disclosure requirements in respect of branches opened in a Member State by certain types of company governed by the law of another State

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2009/102/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 in the area of company law on single-member private limited liability companies

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2004/25/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on takeover bids

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2007/36/EC of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 on the exercise of certain rights of shareholders in listed companies

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Accounting and Auditing

Fourth Council Directive 78/660/EEC of 25 July 1978 based on Article 54(3)(g) of the Treaty on the annual accounts of certain types of companies

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Seventh Council Directive 83/349/EEC of 13 June 1983 based on the Article 54(3)(g) of the Treaty on consolidated accounts

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 1606/2002 of the European Parliament and of the Council of 19 July 2002 on the application of international accounting standards

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council of 17 May 2006 on statutory audits of annual accounts and consolidated accounts

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Recommendation of 6 May 2008 on external quality assurance for statutory auditors and audit firms auditing public interest entities (2008/362/EC)

Timetable: not applicable

Commission Recommendation of 5 June 2008 concerning the limitation of the civil liability of statutory auditors and audit firms (2008/473/EC)

Timetable: not applicable

Corporate Governance

OECD Principles on Corporate Governance

Timetable: not applicable

Commission Recommendation of 14 December 2004 fostering an appropriate regime for the remuneration of directors of listed companies (2004/913/EC)

Timetable: not applicable

Commission Recommendation of 15 February 2005 on the role of non-executive or supervisory directors of listed companies and on the committees of the (supervisory) board (2005/162/EC)

Timetable: not applicable

Commission Recommendation of 30 April 2009 on remuneration in the financial services sector (2009/384/EC)

Timetable: not applicable

Commission Recommendation of 30 April 2009 complementing Recommendations 2004/913/EC and 2005/162/EC as regards the régime for the remuneration of directors of listed companies (2009/385/EC)

Timetable: not applicable

ANNEX III

TO CHAPTER 4 (EMPLOYMENT, SOCIAL POLICY AND EQUAL OPPORTUNITIES) OF TITLE IV

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Labour Law

Council Directive 91/533/EEC of 14 October 1991 on an employer's obligation to inform employees of the conditions applicable to the contract or employment relationship

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 1999/70/EC of 28 June 1999 concerning the framework agreement on fixed-term work concluded by ETUC, UNICE and CEEP

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 97/81/EC of 15 December 1997 concerning the Framework Agreement on part-time work concluded by UNICE, CEEP and the ETUC — Annex: Framework agreement on part-time work

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 91/383/EEC of 25 June 1991 supplementing the measures to encourage improvements in the safety and health at work of workers with a fixed-duration employment relationship or a temporary employment relationship

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 98/59/EC of 20 July 1998 on the approximation of the laws of the Member States relating to collective redundancies

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2001/23/EC of 12 March 2001 on the approximation of the laws of the Member States relating to the safeguarding of employees' rights in the event of transfers of undertakings, businesses or parts of undertakings or businesses

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/14/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 2002 establishing a general framework for informing and consulting employees in the European Community — Joint declaration of the European Parliament, the Council and the Commission on employee representation

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/88/EC of the European Parliament and of the Council of 4 November 2003 concerning certain aspects of the organisation of working time

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Anti-discrimination and gender equality

Council Directive 2000/43/EC of 29 June 2000 implementing the principle of equal treatment between persons irrespective of racial or ethnic origin

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2000/78/EC of 27 November 2000 establishing a general framework for equal treatment in employment and occupation

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2006/54/EC of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on the implementation of the principle of equal opportunities and equal treatment of men and women in matters of employment and occupation

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2004/113/EC of 13 December 2004 implementing the principle of equal treatment between men and women in the access to and supply of goods and services

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 92/85/EEC of 19 October 1992 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health at work of pregnant workers and workers who have recently given birth or are breastfeeding (tenth individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 92/85/EEC shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 79/7/EEC of 19 December 1978 on the progressive implementation of the principle of equal treatment for men and women in matters of social security

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Health and Safety at Work

Directive 89/391/EEC of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 89/654/EEC of 30 November 1989 concerning the minimum safety and health requirements for the workplace (first individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: For new workplaces, the provisions of Directive 89/654/EEC shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement, including minimum safety and health requirements laid down in Annex II to that Directive.

For workplaces already in use at the moment of entry into force of this Agreement, that Directive's provisions shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement, including minimum safety and health requirements laid down in Annex II to that Directive.

Directive 2009/104/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 concerning the minimum safety and health requirements for the use of work equipment by workers at work (second individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: For new work equipment, the provisions of Directive 2009/104/EC shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement, including the minimum requirements laid down in Annex I to that Directive.

For work equipment already in use at the moment of entry into force of this Agreement, that Directive's provisions shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement, including the minimum requirements laid down in Annex I to that Directive.

Council Directive 89/656/EEC of 30 November 1989 on the minimum health and safety requirements for the use by workers of personal protective equipment at the workplace (third individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 89/656/EEC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 92/57/EEC of 24 June 1992 on the implementation of minimum safety and health requirements at temporary or mobile construction sites (eighth individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 92/57/EEC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2009/148/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the protection of workers from the risks related to exposure to asbestos at work

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2004/37/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the protection of workers from the risks related to exposure to carcinogens or mutagens at work (sixth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 2004/37/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2000/54/EC of the European Parliament and of the Council of 18 September 2000 on the protection of workers from risks related to exposure to biological agents at work (seventh individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 2000/54/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 90/270/EEC of 29 May 1990 on the minimum safety and health requirements for work with display screen equipment (fifth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 90/270/EEC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 92/58/EEC of 24 June 1992 on the minimum requirements for the provision of safety and/or health signs at work (ninth individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 92/58/EEC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 92/91/EEC of 3 November 1992 concerning the minimum requirements for improving the safety and health protection of workers in the mineral-extracting industries through drilling (eleventh individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: For new workplaces, the provisions of Directive 92/91/EEC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

For workplaces already in use at the moment of entry into force of this Agreement, that Directive's provisions shall be implemented within 12 years of the entry into force of this Agreement, including minimum safety and health requirements laid down in the Annex to that Directive.

Council Directive 92/104/EEC of 3 December 1992 on the minimum requirements for improving the safety and health protection of workers in surface and underground mineral-extracting industries (twelfth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: For new workplaces, the provisions of Directive 92/104/EEC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

For workplaces already in use at the moment of entry into force of this Agreement, that Directive's provisions shall be implemented within 16 years of the entry into force of this Agreement, including minimum safety and health requirements laid down in the Annex to that Directive.

Council Directive 98/24/EC of 7 April 1998 on the protection of the health and safety of workers from the risks related to chemical agents at work (fourteenth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 98/24/EC shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 1999/92/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 1999 on minimum requirements for improving the safety and health protection of workers potentially at risk from explosive atmospheres (15th individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 1999/92/EC shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/44/EC of the European Parliament and of the Council of 25 June 2002 on the minimum health and safety requirements regarding the exposure of workers to the risk arising from physical agents (vibration) (sixteenth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 2002/44/EC shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/10/EC of the European Parliament and of the Council of 6 February 2003 on the minimum health and safety requirements regarding the exposure of workers to the risk arising from physical agents (noise) (seventeenth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 2003/10/EC shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2004/40/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the minimum health and safety requirements regarding the exposure of workers to the risks arising from physical agents (electromagnetic fields) (18th individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 2004/40/EC shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2006/25/EC of the European Parliament and of the Council of 5 April 2006 on the minimum health and safety requirements regarding the exposure of workers to risks arising from physical agents (artificial optical radiation) (19th individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 2006/25/EC shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 93/103/EC of 23 November 1993 concerning the minimum safety and health requirements for work on board fishing vessels (thirteenth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 93/103/EC shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 92/29/EEC of 31 March 1992 on the minimum safety and health requirements for improved medical treatment on board vessels

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 90/269/EEC of 29 May 1990 on the minimum health and safety requirements for the manual handling of loads where there is a risk particularly of back injury to workers (fourth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 90/269/EEC shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 91/322/EEC of 29 May 1991 on establishing indicative limit values by implementing Council Directive 80/1107/EEC on the protection of workers from the risks related to exposure to chemical, physical and biological agents at work

Timetable: the provisions of Directive 91/322/EEC shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2000/39/EC of 8 June 2000 establishing a first list of indicative occupational exposure limit values in implementation of Council Directive 98/24/EC on the protection of the health and safety of workers from the risks related to chemical agents at work

Timetable: the provisions of Directive 2000/39/EC shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2006/15/EC of 7 February 2006 establishing a second list of indicative occupational exposure limit values in implementation of Council Directive 98/24/EC

Timetable: the provisions of Directive 2006/15/EC shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2009/161/EU of 17 December 2009 establishing a third list of indicative occupational exposure limit values in implementation of Council Directive 98/24/EC

Timetable: the provisions of Directive 2009/161/EU shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX IV

TO CHAPTER 5 (CONSUMER PROTECTION) OF TITLE IV

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Product Safety

Directive 2001/95/EC of the European Parliament and of the Council of 3 December 2001 on general product safety

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 87/357/EEC of 25 June 1987 on the approximation of the laws of the Member States concerning products which, appearing to be other than they are, endanger the health or safety of consumers

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Decision 2009/251/EC of 17 March 2009 requiring Member States to ensure that products containing the biocide dimethylfumarate are not placed or made available on the market

Timetable: that Decision's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Decision 2006/502/EC of 11 May 2006 requiring Member States to take measures to ensure that only lighters which are child-resistant are placed on the market and to prohibit the placing on the market of novelty lighters

Timetable: that Decision's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Marketing

Directive 98/6/EC of the European Parliament and of the Council of 16 February 1998 on consumer protection in the indication of the prices of products offered to consumers

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 1 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2005/29/EC of the European Parliament and of the Council of 11 May 2005 concerning unfair business-to-consumer commercial practices in the internal market ('Unfair Commercial Practices Directive')

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Contract Law

Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council of 25 May 1999 on certain aspects of the sale of consumer goods and associated guarantees

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 93/13/EEC of 5 April 1993 on unfair terms in consumer contracts

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 97/7/EC of the European Parliament and of the Council of 20 May 1997 on the protection of consumers in respect of distance contracts

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 85/577/EEC of 20 December 1985 to protect the consumer in respect of contracts negotiated away from business premises

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 90/314/EEC of 13 June 1990 on package travel, package holidays and package tours

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2008/122/EC of the European Parliament and of Council of 14 January 2009 on the protection of consumers in respect of certain aspects of timeshare, long-term holiday product, resale and exchange contracts

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Financial Services

Directive 2002/65/EC of the European Parliament and of the Council of 23 September 2002 concerning the distance marketing of consumer financial services

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Consumer credit

Directive 2008/48/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on credit agreements for consumers

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Redress

Commission Recommendation of 30 March 1998 on the principles applicable to the bodies responsible for out-of-court settlement of consumer disputes (98/257/EC)

Timetable: not applicable

Commission Recommendation of 4 April 2001 on the principles for out-of-court bodies involved in the consensual resolution of consumer disputes (2001/310/EC)

Timetable: not applicable

Enforcement

Directive 98/27/EC of the European Parliament and of the Council of 19 May 1998 on injunctions for the protection of consumers' interests

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Consumer protection cooperation (Regulation)

Regulation (EC) No 2006/2004 of the European Parliament and of the Council of 27 October 2004 on cooperation between national authorities responsible for the enforcement of consumer protection laws (the Regulation on consumer protection cooperation)

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX V

TO CHAPTER 6 (STATISTICS) OF TITLE IV

The EU *acquis* in the field of statistics as mentioned in Article 46 of Chapter 6 (Statistics), Title IV (Economic and Other Sectoral Cooperation) of this Agreement is set out in the annually updated Statistical Requirements Compendium, which is considered by the Parties as annexed to this Agreement.

The latest available version of the Statistical Requirements Compendium can be found on the website of the Statistical Office of the European Union (Eurostat) in an electronic form <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

ANNEX VI

TO CHAPTER 8 (TAXATION) OF TITLE IV

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Indirect taxation

Council Directive 2006/112/EC of 28 November 2006 on the common system of value added tax

The following provisions of that Directive shall apply:

- Subject matter and scope (Title I, Articles 1, 2(1)(a), 2(1)(c), 2(1)(d))
- Taxable persons (Title III, Articles 9(1), and 10-13)
- Taxable transactions (Title IV, Articles 14-16, 18, 19, 24-30)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- Place of taxable transactions (Title V, Articles 31-32)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented upon the entry into force of this Agreement.

- Place of taxable transactions (Title V, Articles 36(1), 38, 39, 43-49, 53-56, 58-61)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- Chargeable event and chargeability of VAT (Title VI, Articles 62-66, 70, 71)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented upon the entry into force of this Agreement.

- Taxable amount (Title VII, Articles 72-82, 85-92)

Timetable: those provisions of the Directive shall be implemented upon the entry into force of this Agreement.

- Rates (Title VIII, Articles 93-99, 102, 103)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- Exemptions (Title IX, Articles 131-137, 143, 144, 146(1)(a, c, d, e), 146(2), 147, 148, 150(2), 151-161, 163)

Timetable: Without prejudice to other chapters in this Agreement, for all exemptions in the scope of Council Directive 2006/112/EC related to goods and services in free zones, the provisions of that Directive shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

For all other exemptions, those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

— Deductions (Title X, Articles 167-169, 173-192)

Timetable: For all deductions for taxable persons referring to legal entities, the provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

For all other deductions, the provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

— Obligations of taxable persons and certain non-taxable persons (Title XI, Articles 193, 194, 198, 199, 201-208, 211, 212, 213(1), 214(1)(a), 214(2), 215, 217-236, 238-242, 244, 246-248, 250-252, 255, 256, 260, 261, 271-273)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

— Special schemes (Title XII, Articles 281-292, 295-344, 346-356)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

— Miscellaneous (Title XIV, Article 401)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented upon the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2007/74/EC of 20 December 2007 on the exemption from value added tax and excise duty of goods imported by persons travelling from third countries

The following provisions of that Directive shall apply:

— Section 3 on quantitative limits

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Tobacco

Council Directive 2011/64/EU of 21 June 2011 on the structure and rates of excise duty applied on manufactured tobacco

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement with the exception of Articles 7(2), 8, 9, 10, 11, 12, 14(1), 14(2), 14(4), 18 and 19 of that Directive which shall be implemented by 2025. The Association Council will decide on a different timeline for implementation should the regional context so require.

Alcohol

Council Directive 92/83/EEC of 19 October 1992 on the harmonisation of the structures of excise duties on alcohol and alcoholic beverages

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Energy

Council Directive 2003/96/EC of 27 October 2003 restructuring the Community framework for the taxation of energy products and electricity

Timetable: For all provisions related to rates that Directive shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

All other provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2008/118/EC of 16 December 2008 concerning the general arrangements for excise duty

The following provisions of that Directive shall apply:

— Article 1 of that Directive

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

— Thirteenth Council Directive 86/560/EEC of 17 November 1986 on the harmonization of the laws of the Member States relating to turnover taxes — arrangements for the refund of value added tax to taxable persons not established in Community territory

Timetable: For taxable persons referring to legal entities, that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

All other provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX VII

TO CHAPTER 12 (AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT) OF TITLE IV

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Quality Policy

Council Regulation (EC) No 510/2006 of 20 March 2006 on the protection of geographical indications and designations of origin for agricultural products and foodstuffs.

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 1898/2006 of 14 December 2006 laying down detailed rules of implementation of Council Regulation (EC) No 510/2006 on the protection of geographical indications and designations of origin for agricultural products and foodstuffs

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 1898/2006 shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 110/2008 of the European Parliament and of the Council of 15 January 2008 on the definition, description, presentation, labelling and the protection of geographical indications of spirit drinks

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Regulation (EC) No 1234/2007 of 22 October 2007 establishing a common organisation of agricultural markets and on specific provisions for certain agricultural products (Single CMO Regulation), the part related to wine geographical indication in Chapter I of Title II of Part II

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 555/2008 of 27 June 2008 laying down detailed rules for implementing Council Regulation (EC) No 479/2008, as regard support programmes, trade with third countries, production potential and on controls in the wine sector, namely, Title V 'Controls in the wine sector'

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 555/2008 shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Regulation (EC) No 509/2006 of 20 March 2006 on agricultural products and foodstuffs as traditional specialities guaranteed

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 1216/2007 of 18 October 2007 laying down detailed rules for the implementation of Council Regulation (EC) No 509/2006 on agricultural products and foodstuffs as traditional specialities guaranteed

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 1216/2007 shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Organic farming

Council Regulation (EC) No 834/2007 of 28 June 2007 on organic production and labelling of organic products

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 889/2008 of 5 September 2008 laying down detailed rules for the implementation of Council Regulation (EC) No 834/2007 on organic production and labelling of organic products with regard to organic production, labelling and control

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 889/2008 shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 1235/2008 of 8 December 2008 laying down detailed rules for implementation of Council Regulation (EC) No 834/2007 as regards the arrangements for imports of organic products from third countries

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 1235/2008 shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Marketing standards for plants, seeds of plants, products derived from plants, fruits and vegetables

Council Regulation (EC) No 1234/2007 of 22 October 2007 establishing a common organisation of agricultural markets and on specific provisions for certain agricultural products (Single CMO Regulation)

The following provisions of that Regulation shall apply:

- for horizontal issues: Article 113, Annex I, Annex III and Annex IV;
- for seeds for sowing: Article 157;
- for sugar: point B of Annex IV;
- for cereals/rice: point A of Annex IV;
- for row tobacco: Articles 123, 124, 126; it should be noted that Article 104 is not applicable for this Agreement;
- for hops: Article 117, point (g) of the first subparagraph of Article 121, Article 158; it should be noted that Article 185 is not applicable for this Agreement;
- for edible oils/olive oil: Article 118, Annex XVI;
- for live plants, fresh cut flowers and fresh foliage: Part XIII of Annex I;
- for fruits and vegetables: Article 113a

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 1295/2008 of 18 December 2008 on the importation of hops from third countries

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 66/401/EEC of 14 June 1966 on the marketing of fodder plant seed

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 66/402/EEC of 14 June 1966 on the marketing of cereal seed

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 68/193/EEC of 9 April 1968 on the marketing of material for the vegetative propagation of the vine

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2008/72/EC of 15 July 2008 on the marketing of vegetable propagating and planting material, other than seed

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 92/34/EEC of 28 April 1992 on the marketing of fruit plant propagating material and fruit plants intended for fruit production

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 98/56/EC of 20 July 1998 on the marketing of propagating material of ornamental plants

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 1999/105/EC of 22 December 1999 on the marketing of forest reproductive material

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2001/111/EC of 20 December 2001 relating to certain sugars intended for human consumption

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EEC) No 2568/91 of 11 July 1991 on the characteristics of olive oil and olive-residue oil and on the relevant methods of analysis

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 76/621/EEC of 20 July 1976 relating to the fixing of the maximum level of erucic acid in oils and fats intended as such for human consumption and in foodstuffs containing added oils or fats

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2002/53/EC of 13 June 2002 on the common catalogue of varieties of agricultural plant species

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2002/54/EC of 13 June 2002 on the marketing of beet seed

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2002/55/EC of 13 June 2002 on the marketing of vegetable seed

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2002/56/EC of 13 June 2002 on the marketing of seed potatoes

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2002/57/EC of 13 June 2002 on the marketing of seed of oil and fibre plants

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 1019/2002 of 13 June 2002 on marketing standards for olive oil

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EEC) No 2568/91 of 11 July 1991 on the characteristics of olive oil and olive-residue oil and on the relevant methods of analysis

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2000/36/EC of the European Parliament and of the Council of 23 June 2000 relating to cocoa and chocolate products intended for human consumption

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2001/113/EC of 20 December 2001 relating to fruit jams, jellies and marmalades and sweetened chestnut purée intended for human consumption

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 1999/4/EC of the European Parliament and of the Council of 22 February 1999 relating to coffee extracts and chicory extracts

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2001/112/EC of 20 December 2001 relating to fruit juices and certain similar products intended for human consumption

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 1580/2007 of 21 December 2007 laying down implementing rules of Council Regulations (EC) No 2200/96, (EC) No 2201/96 and (EC) No 1182/2007 in the fruit and vegetable sector

All provisions of Regulation (EC) No 1580/2007 shall be applicable, including the annexes, with the exception of Title III and Title IV of that Regulation

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Marketing standards for live animals and animal products

Regulation (EC) No 1760/2000 of the European Parliament and of the Council of 17 July 2000 establishing a system for the identification and registration of bovine animals and regarding the labelling of beef and beef products

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 1825/2000 of 25 August 2000 laying down detailed rules for the application of Regulation (EC) No 1760/2000 of the European Parliament and of the Council as regards the labelling of beef and beef products

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 1825/2000 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Regulation (EC) No 1234/2007 of 22 October 2007 establishing a common organisation of agricultural markets and on specific provisions for certain agricultural products (Single CMO Regulation)

The following provisions of that Regulation shall apply:

- for horizontal issues: Article 113, Annex I, Annex III and Annex IV;
- for poultry and eggs: Parts A, B and C of Annex XIV: all Articles;
- for veal: Article 113b, Annex XIa: all Articles;
- for adult bovines, pigs and sheep: Annex V;
- for milk and milk products: Articles 114 and 115 with the Annexes, Annex XII: all Articles, Annex XIII: all Articles, Annex XV: all Articles

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 566/2008 of 18 June 2008 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 1234/2007 as regards the marketing of the meat of bovine animals aged 12 months or less

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 566/2008 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 589/2008 of 23 June 2008 laying down detailed rules for implementing Council Regulation (EC) No 1234/2007 as regards marketing standards for eggs

All provisions of Regulation (EC) No 589/2008 shall apply, with the exception of Articles 33-35, Annex III and Annex V of that Regulation

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 1249/2008 of 10 December 2008 laying down detailed rules on the implementation of the Community scale for the classification of beef, pig and sheep carcasses and the reporting of prices thereof

All provisions of that Regulation shall apply, with the exception of Article 18, Article 26, Article 35 and Article 37 of that Regulation

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 617/2008 of 27 June 2008 laying down detailed rules for implementing Regulation (EC) No 1234/2007 as regards marketing standards for eggs for hatching and farmyard poultry chicks

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 617/2008 shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 445/2007 of 23 April 2007 laying down certain detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 2991/94 laying down standards for spreadable fats and of Council Regulation (EEC) No 1898/87 on the protection of designations used in the marketing of milk and milk products)

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 445/2007 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2001/114/EC of 20 December 2001 relating to certain partly or wholly dehydrated preserved milk for human consumption

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 273/2008 of 5 March 2008 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 1255/1999 as regards methods for the analysis and quality evaluation of milk and milk products

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 273/2008 shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 543/2008 of 16 June 2008 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 1234/2007 as regards the marketing standards for poultry meat

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 543/2008 shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2001/110/EC of 20 December 2001 relating to honey

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX VIII

TO CHAPTER 14 (ENERGY COOPERATION) OF TITLE IV

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Timelines related to provisions of this Annex which were already established by the Parties in the framework of other agreements will apply as set out in the appropriate agreements.

Electricity

Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented according to the timeline agreed within the framework of the Energy Community Treaty.

Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented according to the timeline agreed within the framework of the Energy Community Treaty.

Directive 2005/89/EC of the European Parliament and of the Council of 18 January 2006 concerning measures to safeguard security of electricity supply and infrastructure investment

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented according to the timeline agreed within the framework of the Energy Community Treaty.

Gas

Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented according to the timeline agreed within the framework of the Energy Community Treaty.

Regulation (EC) No 715/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions of access to the natural gas transmission networks

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented according to the timeline agreed within the framework of the Energy Community Treaty.

Regulation (EU) No 994/2010 of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 concerning measures to safeguard security of gas supply

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented according to the timeline agreed within the framework of the Energy Community Treaty.

Oil

Council Directive 2009/119/EC of 14 September 2009 imposing an obligation on Member States to maintain minimum stocks of crude oil and/or petroleum products

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented according to the timeline agreed within the framework of the Energy Community Treaty.

Infrastructure

Council Regulation (EU, Euratom) No 617/2010 of 24 June 2010 concerning the notification to the Commission of investment projects in energy infrastructure within the European Union

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 3 years of the entry in to force of this Agreement.

Prospection and exploration of hydrocarbons

Directive 94/22/EC of the European Parliament and of the Council of 30 May 1994 on the conditions for granting and using authorisations for the prospection, exploration and production of hydrocarbons

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry in to force of this Agreement.

Energy Efficiency

Directive 2004/8/EC of the European Parliament and of the Council of 11 February 2004 on the promotion of cogeneration based on a useful heat demand in the internal energy market

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry in to force of this Agreement.

Commission Decision of 19 November 2008 establishing detailed guidelines for the implementation and application of Annex II to Directive 2004/8/EC of the European Parliament and of the Council (2008/952/EC)

Timetable: that Decision's provisions shall be implemented within 3 years of the entry in to force of this Agreement.

Commission Decision of 21 December 2006 establishing harmonised efficiency reference values for separate production of electricity and heat in application of Directive 2004/8/EC of the European Parliament and of the Council (2007/74/EC)

Timetable: that Decision's provisions shall be implemented within 3 years of the entry in to force of this Agreement.

Directive 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council of 19 May 2010 on the energy performance of buildings

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented according to the timeline agreed within the framework of the Energy Community Treaty.

Directive 2009/33/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of clean and energy-efficient road transport vehicles

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry in to force of this Agreement.

Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 on establishing a framework for the setting eco-design requirements for energy-related products

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry in to force of this Agreement.

Implementing Directives/Regulations:

- Commission Regulation (EC) No 278/2009 of 6 April 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to eco-design requirements for no-load condition electric power consumption and average active efficiency of external power supplies
- Commission Regulation (EU) No 347/2010 of 21 April 2010 amending Commission Regulation (EC) No 245/2009 as regards the ecodesign requirements for fluorescent lamps without integrated ballast, for high intensity discharge lamps, and for ballasts and luminaires able to operate such lamps
- Commission Regulation (EC) No 245/2009 of 18 March 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to eco-design requirements for fluorescent lamps without integrated ballast, for high intensity discharge lamps, and for ballasts and luminaires able to operate such lamps
- Commission Regulation (EC) No 244/2009 of 18 March 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to eco-design requirements for non-directional household lamps
- Commission Regulation (EC) No 107/2009 of 4 February 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to eco-design requirements for simple set-top boxes
- Commission Regulation (EC) No 1275/2008 of 17 December 2008 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to eco-design requirements for standby and off mode electric power consumption of electrical and electronic household and office equipment
- Commission Regulation (EC) No 641/2009 of 22 July 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for glandless standalone circulators and glandless circulators integrated in products
- Commission Regulation (EC) No 640/2009 of 22 July 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for electric motors
- Commission Regulation (EC) No 643/2009 of 22 July 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for household refrigerating appliances
- Commission Regulation (EC) No 642/2009 of 22 July 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for televisions
- Council Directive 92/42/EEC of 21 May 1992 on efficiency requirements for new hot-water boilers fired with liquid or gaseous fuels

Timetable: the provisions in the framework Directive as well as in the relevant existing implementing measures shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council of 19 May 2010 on the indication by labelling and standard product information of the consumption of energy and other resources by energy-related products

Timetable: to be implemented according to the timeline agreed within the framework of the Energy Community Treaty.

Implementing Directives/Regulations:

- Commission Directive 2003/66/EC of 3 July 2003 amending Directive 94/2/EC implementing Council Directive 92/75/EEC with regard to energy labelling of household electric refrigerators, freezers and their combinations
- Commission Directive 2002/40/EC of 8 May 2002 implementing Council Directive 92/75/EEC with regard to energy labelling of household electric ovens

- Commission Directive 2002/31/EC of 22 March 2002 implementing Council Directive 92/75/EEC with regard to energy labelling of household air-conditioners
- Commission Directive 1999/9/EC of 26 February 1999 amending Directive 97/17/EC implementing Council Directive 92/75/EEC with regard to energy labelling of household dishwashers
- Commission Directive 98/11/EC of 27 January 1998 implementing Council Directive 92/75/EEC with regard to energy labelling of household lamps
- Commission Directive 97/17/EC of 16 April 1997 implementing Council Directive 92/75/EEC with regard to energy labelling of household dishwashers
- Commission Directive 96/89/EC of 17 December 1996 amending Directive 95/12/EC implementing Council Directive 92/75/EEC with regard to energy labelling of household washing machines
- Commission Directive 96/60/EC of 19 September 1996 implementing Council Directive 92/75/EEC with regard to energy labelling of household combined washer-driers
- Commission Directive 95/13/EC of 23 May 1995 implementing Council Directive 92/75/EEC with regard to energy labelling of household electric tumble driers
- Commission Directive 95/12/EC of 23 May 1995 implementing Council Directive 92/75/EEC with regard to energy labelling of household washing machines
- Commission Directive 94/2/EC of 21 January 1994 implementing Council Directive 92/75/EEC with regard to energy labelling of household electric refrigerators, freezers and their combinations
- Council Directive 92/75/EEC of 22 September 1992 on the indication by labelling and standard product information of the consumption of energy and other resources by household appliances

Timetable: the provisions in the framework Directive as well as in the relevant existing implementing measures shall be implemented according to the timeline agreed within the framework of the Energy Community Treaty.

Regulation (EC) No 106/2008 of the European Parliament and of the Council of 15 January 2008 on a Community energy-efficiency labelling programme for office equipment

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 3 years of the entry in to force of this Agreement.

Council Decision No 2006/1005/EC of 18 December 2006 concerning conclusion of the Agreement between the Government of the United States of America and the European Community on the coordination of energy-efficiency labelling programmes for office equipment

Timetable: that Decision's provisions shall be implemented within 3 years of the entry in to force of this Agreement.

Regulation (EC) No 1222/2009 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the labelling of tyres with respect to fuel efficiency and other essential parameters

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 3 years of the entry in to force of this Agreement.

Renewable energy

Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable energy sources

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented according to the timeline agreed within the framework of the Energy Community Treaty.

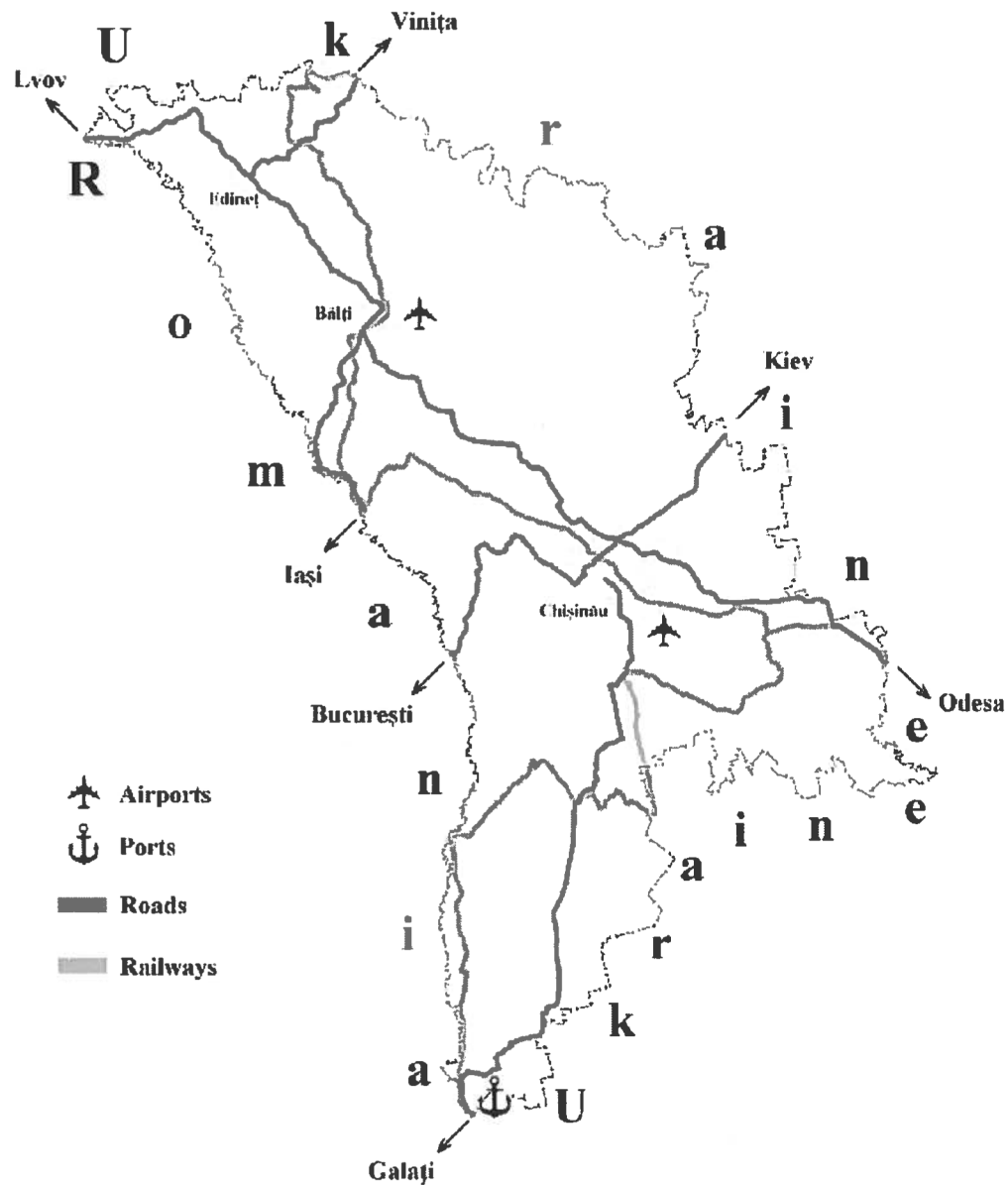
ANNEX IX

TO CHAPTER 15 (TRANSPORT) OF TITLE IV

1. The Parties have decided to cooperate on the development of the strategic transport network for the territory of the Republic of Moldova. The indicative map of the strategic transport network proposed by the Republic of Moldova is included in this Annex (see point 6 of this Annex).
2. In this context, the Parties recognise the importance of implementation of the main priority measures of the transport infrastructure investment strategy within the Republic of Moldova, aimed at rehabilitating and extending the internationally important rail and road links crossing the territory of the Republic of Moldova, starting with National roads M3 Chisinau — Giurgiulesti and M14 Brest — Briceni — Tiraspol — Odessa, as well as at upgrading and modernising the rail connections with the neighbouring countries used for international and transit traffic.
3. The Parties recognise the importance of improving transport connections by making them smoother, safer and more reliable. This is to the mutual benefit of the EU and the Republic of Moldova. The Parties will cooperate in order to develop further transport connections in particular through:
  - (a) policy cooperation, improved administrative procedures at the border crossings and removal of bottlenecks in infrastructure;
  - (b) transport cooperation in the framework of the Eastern Partnership;
  - (c) cooperation with International Financial Institutions that can contribute to improved transport;
  - (d) the further development of a coordination mechanism and information system within the Republic of Moldova to ensure effectiveness and transparency of infrastructure planning, including traffic management systems, charging and financing;
  - (e) the adoption of border crossing facilitation actions, in line with the provisions of Chapter 5 (Customs and Trade Facilitation) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, that aims to improve the functioning of the transport network in order to increase the fluidity of the transport flows between the EU, the Republic of Moldova and the regional partners;
  - (f) the exchange of best practices on financing options of projects (both infrastructure and horizontal measures), including public-private partnerships, relevant legislation and user charging;
  - (g) taking into account, where relevant, the environmental provisions as set out in Chapter 16 (Environment) of Title IV (Economic and Other Sectoral Cooperation) of this Agreement, in particular the Strategic Impact Assessment, Environmental Impact Assessment, and nature-related and air quality-related EU legislation;
  - (h) the development of efficient traffic management systems, such as the European Rail Traffic Management System (ERTMS), at regional level ensuring cost effectiveness, interoperability and high quality.
4. The Parties will cooperate in order to connect the Republic of Moldova's strategic transport network to the TEN-T network as well as to networks of the region.
5. The Parties will seek to identify projects of mutual interest located on the strategic transport network of the Republic of Moldova.

6. Map (Map of strategic transport networks for the territory of the Republic of Moldova):

Map of Strategic transport networks for the territory of the Republic of Moldova

ANNEX X

TO CHAPTER 15 (TRANSPORT) OF TITLE IV

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Road transport**Technical conditions**

Council Directive 92/6/EEC of 10 February 1992 on the installation and use of speed limitation devices for certain categories of motor vehicles in the Community

Timetable: For all vehicles engaged in international transport, that Directive's provisions shall be implemented within 1 year of the entry into force of this Agreement.

For all vehicles engaged in national transport already registered at the moment of entry into force of this Agreement, that Directive's provisions shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

For all vehicles which are registered for the first time, that Directive's provisions shall be implemented within 1 year after the entry into force of this Agreement.

Council Directive 96/53/EC of 25 July 1996 laying down for certain road vehicles circulating within the Community the maximum authorized dimensions in national and international traffic and the maximum authorized weights in international traffic

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2009/40/EC of the European Parliament and of the Council of 6 May 2009 on roadworthiness tests for motor vehicles and their trailers

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Safety conditions

Council Directive 91/439/EEC of 29 July 1991 on driving licences

The following provisions of that Directive shall apply:

- Introduction of the driving licence categories (Article 3);
- Conditions for issuing the driving licence (Articles 4, 5, 6 and 7);
- Requirements for driving tests (Annexes II and III)

to be replaced at the latest on 19 January 2013 by the relevant provisions of Directive 2006/126/EC of the European Parliament and of the Council of 20 December 2006 on driving licences

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented upon entry into force of this Agreement.

Directive 2008/68/EC of the European Parliament and of the Council of 24 September 2008 on the inland transport of dangerous goods

Timetable: For all vehicles engaged in international transport, that Directive's provisions shall be implemented upon entry into force of this Agreement.

For all vehicles engaged in national transport already registered at the moment of entry into force of this Agreement, that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Social conditions

Regulation (EC) No 561/2006 of the European Parliament and of the Council of 15 March 2006 on the harmonisation of certain social legislation relating to road transport

Timetable: For all vehicles engaged in international transport, that Regulation's provisions shall be implemented upon entry into force of this Agreement.

For all vehicles engaged in national transport already registered at the moment of entry into force of this Agreement, that Regulation's provisions, with the exception of Article 27 relating to digital tachographs, shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

The provisions set out in Article 27 relating to digital tachographs shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2006/22/EC of the European Parliament and of the Council of 15 March 2006 on minimum conditions for the implementation of Council Regulations (EEC) No 3820/85 and (EEC) No 3821/85 concerning social legislation relating to road transport activities

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 1071/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing common rules concerning the conditions to be complied with to pursue the occupation of road transport operator

The following provisions of that Regulation shall apply:

- Articles 3, 4, 5, 6, 7 (without the monetary value of the financial standing), 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15 and Annex I of that Regulation

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/15/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 2002 on the organisation of the working time of persons performing mobile road transport activities

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/59/EC of the European Parliament and of the Council of 15 July 2003 on the initial qualification and periodic training of drivers of certain road vehicles for the carriage of goods or passengers

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Fiscal conditions

Directive 1999/62/EC of the European Parliament and of the Council of 17 June 1999 on the charging of heavy goods vehicles for the use of certain infrastructures

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Railway transport**Market and infrastructure access**

Council Directive 91/440/EEC of 29 July 1991 on the development of the Community's railways

The following provisions of that Directive shall apply:

- Introduction of management independence and improvement of the financial situation (Articles 2, 3, 4, 5 and 9);
- Separation between infrastructure management and transport operations (Articles 6, 7 and 8)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 95/18/EC of 19 June 1995 on the licensing of railway undertakings

The following provisions of that Directive shall apply:

- Introduction of licenses under the conditions listed in Articles 1, 2, 3, 4 (except for Article 4(5)), 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 and 15 of that Directive

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2001/14/EC of the European Parliament and of the Council of 26 February 2001 on the allocation of railway infrastructure capacity and the levying of charges for the use of railway infrastructure and safety certification

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EU) No 913/2010 of the European Parliament and of the Council of 22 September 2010 concerning a European rail network for competitive freight

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Technical and safety conditions, interoperability

Directive 2004/49/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on safety on the Community's railways (Railway Safety Directive)

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2007/59/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on the certification of train drivers operating locomotives and trains on the railway system in the Community

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2008/57/EC of the European Parliament and of the Council of 17 June 2008 on the interoperability of the rail system within the Community

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2008/68/EC of the European Parliament and of the Council of 24 September 2008 on the inland transport of dangerous goods

Timetable: For all vehicles engaged in international transport, that Directive's provisions shall be implemented upon entry into force of this Agreement.

For all vehicles engaged in national transport already registered at the moment of entry into force of this Agreement, that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Combined Transport

Council Directive 92/106/EEC of 7 December 1992 on the establishment of common rules for certain types of combined transport of goods between Member States

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Other aspects

Regulation (EC) No 1370/2007 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on public passenger transport services by rail and by road

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 1371/2007 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on rail passengers' rights and obligations

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Air transport

The comprehensive Common Aviation Area Agreement between the European Union and its Member States and the Republic of Moldova, signed on 26 June 2012 in Brussels, which contains the list and timetable for the implementation of relevant EU *acquis* in the area of aviation.

Inland waterway transport**Functioning of the market**

Council Directive 96/75/EC of 19 November 1996 on the systems of chartering and pricing in national and international inland waterway transport in the Community

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Access to the profession

Council Directive 87/540/EEC of 9 November 1987 on access to the occupation of carrier of goods by waterway in national and international transport and on the mutual recognition of diplomas, certificates and other evidence of formal qualifications for this occupation

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 96/50/EC of 23 July 1996 on the harmonization of the conditions for obtaining national boatmasters' certificates for the carriage of goods and passengers by inland waterway in the Community

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Safety

Directive 2006/87/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 laying down technical requirements for inland waterway vessels

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2008/68/EC of the European Parliament and of the Council of 24 September 2008 on the inland transport of dangerous goods

Timetable: For all vehicles engaged in international transport, that Directive's provisions shall be implemented upon entry into force of this Agreement.

For all vehicles engaged in national transport already registered at the moment of entry into force of this Agreement, that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

River Information Services

Directive 2005/44/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on harmonised river information services (RIS) on inland waterways in the Community

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX XI
TO CHAPTER 16 (ENVIRONMENT)

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Timelines related to provisions of this Annex which were already established by the Parties in the framework of other agreements will apply as set out in the appropriate agreements.

Environmental governance and integration of environment into other policy areas

Directive 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of requirements that Annex I projects to be subject to environmental impact assessment and of a procedure to decide which Annex II projects require EIA (Article 4)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- determination of the scope of the information to be provided by the developer (Article 5)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a procedure for consultation with environmental authorities and a public consultation procedure (Article 6)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of arrangements with neighbouring countries for exchange of information and consultation (Article 7)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of measures for notifying the public of the outcome of decisions on applications for development consent (Article 9)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of effective, not prohibitively expensive and timely review procedures at administrative and judicial level involving the public and NGOs (Article 11)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2001/42/EC of the European Parliament and of the Council of 27 June 2001 on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a procedure to decide which plans or programmes require strategic environmental assessment and of requirements that plans or programmes for which strategic environmental assessment is mandatory are subject to such an assessment (Article 3)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a procedure for consultation with environmental authorities and a public consultation procedure (Article 6)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of arrangements with neighbouring countries for exchange of information and consultation (Article 7)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/4/EC of the European Parliament and of the Council of 28 January 2003 on public access to environmental information

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- setting up of practical arrangements under which environmental information is made available to the public and the applicable exceptions (Articles 3 and 4)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- ensuring that public authorities make environmental information available to the public (Article 3(1))

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of procedures to review of decisions not to supply environmental information or to supply only partial information (Article 6)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a system for disseminating environmental information to the public (Article 7)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/35/EC of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 providing for public participation in respect of the drawing up of certain plans and programmes relating to the environment

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a mechanism for providing the public with information (Articles 2(2)(a) and 2(2)(d))

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a mechanism for public consultation (Articles 2(2)(b) and 2(3))

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a mechanism for public comments and opinions to be taken into account in the decision-making process (Article 2(2)(c))

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- guaranteeing effective, timely and not prohibitively expensive access to justice at administrative and judicial level as regards the substantive or procedural legality of decisions, acts or omissions by public authorities in these procedures for the public concerned, including NGOs (Articles 3(7) and 4(4), EIA and IPPC (IED))

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Air Quality

Directive 2008/50/EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008 on ambient air quality and cleaner air for Europe

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities (Article 3)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment and classification of zones and agglomerations (Article 4)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of an assessment regime with appropriate criteria for assessing ambient air quality in relation to air pollutants (Articles 5, 6 and 9)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 9 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of air quality plans for zones and agglomerations where levels of pollutants exceed limit value/target value (Article 23)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 9 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of short-term action plans for zones and agglomerations in which there is a risk that alert thresholds will be exceeded (Article 24)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 9 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a system to provide information to the public (Article 26)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2004/107/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 2004 relating to arsenic, cadmium, mercury, nickel and polycyclic aromatic hydrocarbons in ambient air

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment and classification of zones and agglomerations (Article 3)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of an assessment regime with appropriate criteria for assessing ambient air quality in relation to air pollutants (Article 4)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 9 years of the entry into force of this Agreement.

- taking measures in order to maintain/improve air quality in respect of the relevant pollutants (Article 3)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 9 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a system to provide information to the public (Article 7)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 1999/32/EC of 26 April 1999 relating to a reduction of sulphur content of certain liquid fuels

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities
- establishment of an effective sampling system and appropriate analytical methods of analysis (Article 6)

- prohibition of use of heavy fuel oil and gas oil with a sulphur content greater than established limit values (Articles 3(1) and 4(1))
- application of limit values for the sulphur content of marine fuels (Articles 4a and 4b)

Timetable: to be implemented according to the timeline agreed within the framework of the Energy Community Treaty.

Council Directive 94/63/EC of 20 December 1994 on the control of volatile organic compound (VOC) emissions resulting from the storage of petrol and its distribution from terminals to service stations as amended by Regulation (EC) No 1882/2003

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- identifying all terminals for storing and loading petrol (Article 2)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of technical measures to reduce loss of petrol from storage installations at terminals and service stations and during loading/unloading mobile containers at terminals (Articles 3, 4 and 6 and Annex III)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- requiring all road tanker loading gantries and mobile containers to meet the requirements (Articles 4 and 5)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2004/42/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on the limitation of emissions of volatile organic compounds due to the use of organic solvents in certain paints and varnishes and vehicle refinishing products

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- setting up maximum VOC content limit values for paints and varnishes (Article 3 and Annex II, phase II)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of requirements ensuring labelling of products placed on the market and placing on the market of products complying with relevant requirements (Articles 3 and 4)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2001/81/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2001 on national emission ceilings for certain atmospheric pollutants

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authorities to fulfil the requirement of reporting of emission inventories and reporting under the directive

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- development of national programmes to meet national ceilings

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- meeting all other obligations, including national emission ceilings

Within 10 years of the entry into force of this Agreement, national emission ceilings shall apply as established in the original 1999 Gothenburg Protocol to Abate Acidification, Eutrophication and Ground-level Ozone.

Furthermore, within that period the Republic of Moldova shall endeavour to ratify the Gothenburg Protocol, including the amendments adopted in 2012.

Water Quality and resource management

Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy as amended by Decision No 2455/2001/EC

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- identification of river basin districts and establishment of administrative arrangements for international rivers, lakes and coastal waters (Article 3)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- analysis of the characteristics of river basin districts (Article 5)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of programmes for monitoring water quality (Article 8)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- preparation of river basin management plans, consultations with the public and publication of these plans (Articles 13 and 14)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2007/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on the assessment and management of flood risks

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- undertaking preliminary flood assessment (Articles 4 and 5)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- preparation of flood hazards maps and flood risks maps (Article 6)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of flood risk management plans (Article 7)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 91/271/EEC of 21 May 1991 concerning urban waste-water treatment as amended by Directive 98/15/EC and Regulation (EC) No 1882/2003

The following provisions of Directive 91/271/EEC shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- assessment of the status of urban waste water collection and treatment

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- identification of sensitive areas and agglomerations (Article 5 and Annex II)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- preparation of technical and investment programme for the implementation of the urban waste water treatment requirements (Article 17)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 98/83/EC of 3 November 1998 on the quality of water intended for human consumption as amended by Regulation (EC) No 1882/2003

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of standards for drinking water (Articles 4 and 5)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a monitoring system (Articles 6 and 7)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a mechanism to provide information to consumers (Article 13)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources as amended by Regulation (EC) No 1882/2003

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

establishment of monitoring programmes (Article 6)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

identification of polluted waters or waters at risk and designation of nitrate vulnerable zones (Article 3)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of action plans and codes of good agricultural practices for nitrate vulnerable zones (Articles 4 and 5)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Waste and Resource Management

Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on waste

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- preparation of waste management plans in line with the five-step waste hierarchy and of waste prevention programmes (Chapter V)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of full cost recovery mechanism in accordance with the polluter pays principle and extended producer responsibility principle (Article 14)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a permitting system for establishments/undertakings carrying out disposal or recovery operations, with specific obligations for the management of hazardous wastes (Chapter IV)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a register of waste collection and transport establishments and undertakings (Chapter IV)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 1999/31/EC of 26 April 1999 on the landfill of waste as amended by Regulation (EC) No 1882/2003

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- classification of landfill sites (Article 4)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- preparation of a national strategy reducing the amount of biodegradable municipal waste going to landfill (Article 5)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of an application and permit system and of waste acceptance procedures (Articles 5-7, 11, 12 and 14)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of control and monitoring procedures in the operation phase of landfills and of closure and after-care procedures for landfills to be disaffected (Articles 12 and 13)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of conditioning plans for existing landfill sites (Article 14)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a costing mechanism (Article 10)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- ensuring the relevant waste is subject to treatment before landfilling (Article 6)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2006/21/EC of the European Parliament and of the Council of 15 March 2006 on the management of waste from extractive industries

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a system to ensure that operators draw up waste management plans (identification and classification of waste facilities; characterisation of the waste) (Articles 4 and 9)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a permit system, of financial guarantees and of an inspection system (Articles 7, 14 and 17)

Timetable: v provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of procedures for the management and monitoring of excavation voids (Article 10)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of closure and after-closure procedures for mining waste facilities (Article 12)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- drawing up an inventory of closed mining waste facilities (Article 20)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Nature protection

Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- assessment of bird species requiring special conservation measures and regularly occurring migratory species

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- identification and designation of special protection areas for bird species (Article 4(1))

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of special conservation measures to protect regularly occurring migratory species (Article 4(2))

Timetable: to be implemented according to the timeline agreed within the framework of the Energy Community Treaty.

- establishment of a general system of protection for all wild bird species of which the hunted species are a special subset and prohibition of certain types of capture/killing (Articles 5, 6, 7, 8, 9(1) and 9(2))

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora as amended by Directives 97/62/EC and 2006/105/EC and Regulation (EC) No 1882/2003

The following provisions of Directive 92/43/EEC shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- preparation of inventory of sites, designation of these sites and establish priorities for their management (including completion of the inventory of potential Emerald sites and establishment of protection and management measures for these sites) (Article 4)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of measures required for the protection of such sites (Article 6)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a system to monitor conservation status of habitats and species (Article 11)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a strict species protection regime for species listed in Annex IV of that Directive as relevant for the Republic of Moldova (Article 12)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of a mechanism to promote education and general information to the public (Article 22)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Industrial pollution and industrial hazards

Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council of 24 November 2010 on industrial emissions (integrated pollution prevention and control)

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- identification of installations that require a permit (Annex I)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- implementation of BAT taking into account the BAT conclusions of the BREFs (Articles 14(3-6) and 15(2-4))

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of an integrated permit system (Articles 4 – 6, 12, 21 and 24 and Annex IV)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment and implementation of a compliance monitoring mechanism (Articles 8, 14(1)(d) and 23(1))

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of emission limit values for combustion plants (Article 30 and Annex V)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- preparation of a transitional national plan to reduce total annual emissions from existing plants (optional to setting emission limit values for existing plants) (Article 32)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 96/82/EC of 9 December 1996 on the control of major accident hazards involving dangerous substances as amended by Directive 2003/105/EC and Regulation (EC) No 1882/2003

The following provisions of Directive 96/82/EC shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of effective coordination mechanisms between relevant authorities

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- establishment of systems for receiving notifications with information about relevant Seveso establishments and for reporting on major accidents (Articles 6, 14, and 15)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Chemicals

Regulation (EC) No 689/2008 of the European Parliament and of the Council of 17 June 2008 concerning the export and import of dangerous chemicals

The following provisions of that Regulation shall apply:

- implementation of the export notification procedure (Article 7)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- implementation of procedures for handling of export notifications received from other countries (Article 8)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- setting up of procedures for drafting and submission of notifications of final regulatory action (Article 10)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- setting up of procedures for drafting and submission of import decisions (Article 12)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

- implementation of the PIC procedure for the export of certain chemicals, in particular those listed in Annex III to the Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade (Article 13)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- implementation of the labelling and packaging requirements for exported chemicals (Article 16)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- designation of national authorities that control the import and export of chemicals (Article 17)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 1272/2008 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on classification, labelling and packaging of substances and mixtures

The following provisions of that Regulation shall apply:

- designation of competent authority/authorities (Article 43)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- implementation of classification, labelling and packaging of substances and mixtures (Article 4)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 1907/2006 of the European Parliament and the Council of 18 December 2006 concerning the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH) and establishing a European Chemicals Agency

The following provisions of that Regulation shall apply:

- designation of competent authority/authorities, enforcement authorities and setting up the official system of monitoring and control (Articles 121 and 125)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- Adoption for national provisions for penalties applicable for infringements of national laws concerning chemicals (Article 126)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- Adoption of national provisions setting up national system of Registration of chemical substances and mixtures (Title II, Articles 5, 6, 7 and 14)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- Adoption of national provisions concerning the Information in the supply chain on chemical substances and mixtures and downstream user obligations (Title IV and V, Articles 31 and 37)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- Adoption of national provisions adopting the list of Restrictions as specified in Annex XVII to REACH (Title VIII, Article 67)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX XII

TO CHAPTER 17 (CLIMATE ACTION) OF TITLE IV

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Climate change and protection of the ozone layer

Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council of 13 October 2003 establishing a scheme for greenhouse gas emission allowance trading within the Community:

The following provisions of that Directive shall apply:

- establishment of a system for identifying relevant installations and for identifying greenhouse gases (Annexes I and II)
- establishment of monitoring, reporting, verification and enforcement systems and public consultations procedures (Articles 9, 14 – 17, 19 and 21)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 842/2006 of the European Parliament and of the Council of 17 May 2006 on certain fluorinated greenhouse gases:

The following provisions of that Regulation shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities
- establishment/adaptation of national training and certification requirements for relevant personnel and companies (Article 5)
- establishment of reporting systems for acquiring emission data from the relevant sectors (Article 6)
- establishment of enforcement system (Article 13)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 1005/2009 of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on substances that deplete the ozone layer:

The following provisions of that Regulation shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities
- establishment of a ban on the production of controlled substances, except for specific uses and, until 2019, of hydrochlorofluorocarbons (HCFC) (Article 4)
- establishment of a ban on the placing on the market and use of controlled substances, except for reclaimed HCFC which might be used as refrigerant until 2015 (Articles 5 and 11)
- definition of the conditions for the production, placing on the market and use of controlled substances for exempted uses (as feedstock, process agents, for essential laboratory and analytical uses, critical uses of halons) and individual derogations, including emergency uses of methyl bromide (Chapter III)
- establishment of a licensing system for the import and export of controlled substances for exempted uses (Chapter IV) and reporting obligations for Member States and undertakings (Articles 26 and 27)

- establishment of obligations to recover, recycle, reclaim and destruct used controlled substances (Article 22)
- establishment of procedures for monitoring and inspecting leakages of controlled substances (Article 23)

Timetable: those provisions of that Regulation shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 98/70/EC of the European Parliament and of the Council of 13 October 1998 relating to the quality of petrol and diesel fuels and

The following provisions of that Directive shall apply:

- adoption of national legislation and designation of competent authority/authorities
- carrying out an assessment of national fuel consumption
- establishment of a system for monitoring fuel quality (Article 8)
- prohibition of marketing of leaded petrol (Article 3(1))
- permitting the marketing of unleaded petrol, diesel fuel and gas oils intended for non-road mobile machinery and agricultural and forestry tractors only if these meet relevant requirements (Articles 3 and 4)
- establishment of a regulatory system to cover exceptional circumstances and of a system to collect national fuel quality data (Articles 7 and 8)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX XIII

TO CHAPTER 21 (PUBLIC HEALTH) OF TITLE IV

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Tobacco

Directive 2001/37/EC of the European Parliament and of the Council of 5 June 2001 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning the manufacture, presentation and sale of tobacco products

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/33/EC of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States relating to the advertising and sponsorship of tobacco products

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Council Recommendation 2003/54/EC of 2 December 2002 on the prevention of smoking and on initiatives to improve tobacco control

Timetable: not applicable

Council Recommendation of 30 November 2009 on smoke-free environments (2009/C 296/02)

Timetable: not applicable

Communicable diseases

Decision No 2119/98/EC of the European Parliament and of the Council of 24 September 1998 setting up a network for the epidemiological surveillance and control of communicable diseases in the Community

Timetable: that Decision's provisions shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Decision No 2000/96/EC of 22 December 1999 on the communicable diseases to be progressively covered by the Community network under Decision No 2119/98/EC of the European Parliament and of the Council

Timetable: the provisions of Decision No 2000/96/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Decision No 2002/253/EC of 19 March 2002 laying down case definitions for reporting communicable diseases to the Community network under Decision No 2119/98/EC of the European Parliament and of the Council

Timetable: the provisions of Decision No 2002/253/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Decision 2000/57/EC of 22 December 1999 on the early warning and response system for the prevention and control of communicable diseases under Decision No 2119/98/EC of the European Parliament and of the Council

Timetable: the provisions of Decision 2000/57/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Blood

Directive 2002/98/EC of the European Parliament and of the Council of 27 January 2003 setting standards of quality and safety for the collection, testing, processing, storage and distribution of human blood and blood components

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2004/33/EC of 22 March 2004 implementing Directive 2002/98/EC of the European Parliament and of the Council as regards certain technical requirements for blood and blood components

Timetable: the provisions of Directive 2004/33/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2005/62/EC of 30 September 2005 implementing Directive 2002/98/EC of the European Parliament and of the Council as regards Community standards and specifications relating to a quality system for blood establishments

Timetable: the provisions of Directive 2005/62/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2005/61/EC of 30 September 2005 implementing Directive 2002/98/EC of the European Parliament and of the Council as regards traceability requirements and notification of serious adverse reactions and events

Timetable: the provisions of Directive 2005/61/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Organs, tissues and cells

Directive 2004/23/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on setting standards of quality and safety for the donation, procurement, testing, processing, preservation, storage and distribution of human tissues and cells

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2006/17/EC of 8 February 2006 implementing Directive 2004/23/EC of the European Parliament and of the Council as regards certain technical requirements for the donation, procurement and testing of human tissues and cells

Timetable: the provisions of Directive 2006/17/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2006/86/EC of 24 October 2006 implementing Directive 2004/23/EC of the European Parliament and of the Council as regards traceability requirements, notification of serious adverse reactions and events and certain technical requirements for the coding, processing, preservation, storage and distribution of human tissues and cells

Timetable: the provisions of Directive 2006/86/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2010/53/EU of the European Parliament and of the Council of 7 July 2010 on standards of quality and safety of human organs intended for transplantation

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Mental health — Drug dependence

Council Recommendation 2003/488/EC of 18 June 2003 on the prevention and reduction of health-related harm associated with drug dependence

Timetable: not applicable

Alcohol

Council Recommendation 2001/458/EC of 5 June 2001 on the drinking of alcohol by young people, in particular children and adolescents

Timetable: not applicable

Cancer

Council Recommendation 2003/878/EC of 2 December 2003 on cancer screening

Timetable: not applicable

Prevention of injury and promotion of safety

Council Recommendation (2007/C 164/01) of 31 May 2007 on the prevention of injury and the promotion of safety

Timetable: not applicable

ANNEX XIV

TO CHAPTER 25 (COOPERATION ON CULTURE, AUDIOVISUAL POLICY AND MEDIA) OF TITLE IV

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Directive 2007/65/EC of the European Parliament and of the Council of 11 December 2007 amending Council Directive 89/552/EEC on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the pursuit of television broadcasting activities

Timetable: the provisions of Directive 2007/65/EC shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

2005 Unesco Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions

Timetable: not applicable

ANNEX XV

ELIMINATION OF CUSTOMS DUTIES

1. The Parties shall eliminate all customs duties on goods originating in the other Party as from the date of entry into force of this Agreement except as provided in paragraphs 2, 3 and 4 and without prejudice to paragraph 5 of this Annex.
2. Products listed in Annex XV-A shall be imported into the Union free of customs duties within the limits of the tariff quotas set out in that Annex. The most-favoured-nation (MFN) customs duty rate shall apply to imports exceeding the tariff-rate quota limit.
3. Products listed in Annex XV-B shall be subject to an import duty into the EU with exemption of the *ad valorem* component of that import duty.
4. The elimination of certain customs duties by the Republic of Moldova as set out in Annex XV-D shall take place in accordance with the following modalities:
  - (a) the customs duties for the items in staging category '5' in the Republic of Moldova's Schedule shall be eliminated in 6 equal stages, starting on the date of entry into force of this Agreement, with the following reductions taking place on 1 January of the next 5 years following the date of entry into force of this Agreement;
  - (b) the customs duties for the items in staging category '3' in the Republic of Moldova's Schedule shall be eliminated in 4 equal stages starting on the date of entry into force of this Agreement, with the following reductions taking place on 1 January of the next 3 years following the date of the entry into force of this Agreement;
  - (c) the customs duties for the items in staging category '10-A' in the Republic of Moldova's Schedule shall be eliminated in 10 equal annual stages starting on 1 January of the year following the date of entry into force of this Agreement;
  - (d) the customs duties for the items in staging category '5-A' in the Republic of Moldova's Schedule shall be eliminated in 5 equal annual stages starting on 1 January of the year following the date of entry into force of this Agreement;
  - (e) the customs duties for the items in staging category '3-A' in the Republic of Moldova's Schedule shall be eliminated in 3 equal annual stages starting on 1 January of the year following the date of entry into force of this Agreement;
  - (f) the elimination of customs duties for products in staging category '10-S' (products subject to a 5-year standstill) shall start on 1 January of the fifth year following the entry into force of this Agreement.
5. The import of products originating in the Republic of Moldova listed in Annex XV-C shall be subject to the Union anti-circumvention mechanism set out in Article 148 of this Agreement.

ANNEX XV-A

PRODUCTS SUBJECT TO ANNUAL DUTY-FREE TARIFF-RATE QUOTAS (UNION)

Order No	CN code 2012	Product description	Volume (tonnes)	Rate of duty
1	0702 00 00	Tomatoes, fresh or chilled	2 000	free
2	0703 20 00	Garlic, fresh or chilled	220	free
3	0806 10 10	Table grapes, fresh	10 000	free
4	0808 10 80	Apples, fresh (excl. cider apples, in bulk, from 16 September to 15 December)	40 000	free
5	0809 40 05	Plums, fresh	10 000	free
6	2009 61 10	Grape juice, incl. grape must, unfermented, Brix value <= 30 at 20 °C, value of > EUR 18 per 100 kg, whether or not containing added sugar or other sweetening matter (excl. containing spirit)	500	free
	2009 69 19	Grape juice, incl. grape must, unfermented, Brix value > 67 at 20 °C, value of > EUR 22 per 100 kg, whether or not containing added sugar or other sweetening matter (excl. containing spirit)		
	2009 69 51	Concentrated grape juice, incl. grape must, unfermented, Brix value > 30 but <= 67 at 20 °C, value of > EUR 18 per 100 kg, whether or not containing added sugar or other sweetening matter (excl. containing spirit)		
	2009 69 59	Grape juice, incl. grape must, unfermented, Brix value > 30 but <= 67 at 20 °C, value of > EUR 18 per 100 kg, whether or not containing added sugar or other sweetening matter (excl. concentrated or containing spirit)		

ANNEX XV-B

PRODUCTS SUBJECT TO ENTRY PRICE ⁽¹⁾for which the *ad valorem* component of the import duty is exempted (UNION)

CN code 2012	Product description
0707 00 05	Cucumbers, fresh or chilled
0709 91 00	Globe artichokes, fresh or chilled
0709 93 10	Courgettes, fresh or chilled
0805 10 20	Sweet oranges, fresh
0805 20 10	Clementines
0805 20 30	Monreales and satsumas
0805 20 50	Mandarins and wilkings
0805 20 70	Tangerines
0805 20 90	Tangelos, ortaniques, malaquinas and similar citrus hybrids (excl. clementines, monreales, satsumas, mandarins, wilkings and tangerines)
0805 50 10	Lemons 'Citrus limon, Citrus limonum'
0808 30 90	Pears (excl. perry pears in bulk from 1 August to 31 December)
0809 10 00	Apricots, fresh
0809 21 00	Sour cherries 'Prunus cerasus', fresh
0809 29 00	Cherries (excl. sour cherries), fresh
0809 30 10	Nectarines, fresh
0809 30 90	Peaches (excl. nectarines), fresh
2204 30 92	Grape must, unfermented, concentrated within the meaning of Additional Note 7 to chapter 22, of a density $\leq 1,33 \text{ g/cm}^3$ at 20 °C and of an actual alcoholic strength $\leq 1 \text{ % vol}$ but $> 0,5 \text{ % vol}$ (excl. grape must whose fermentation has been arrested by the addition of alcohol)
2204 30 94	Grape must, unfermented, non-concentrated, of a density $\leq 1,33 \text{ g/cm}^3$ at 20 °C and of an actual alcoholic strength $\leq 1 \text{ % vol}$ but $> 0,5 \text{ % vol}$ (excl. grape must whose fermentation has been arrested by the addition of alcohol)
2204 30 96	Grape must, unfermented, concentrated within the meaning of Additional Note 7 to chapter 22, of a density $> 1,33 \text{ g/cm}^3$ at 20 °C and of an actual alcoholic strength $\leq 1 \text{ % vol}$ but $> 0,5 \text{ % vol}$ (excl. grape must whose fermentation has been arrested by the addition of alcohol)
2204 30 98	Grape must, unfermented, non-concentrated, of a density $> 1,33 \text{ g/cm}^3$ at 20 °C and of an actual alcoholic strength $\leq 1 \text{ % vol}$ but $> 0,5 \text{ % vol}$ (excl. grape must whose fermentation has been arrested by the addition of alcohol)

⁽¹⁾ See Annex 2 to the Commission Implementing Regulation (EU) No 927/2012 of 9 October 2012 amending Annex I to Council Regulation (EEC) No 2658/87 on the tariff and statistical nomenclature and on the Common Customs Tariff.

ANNEX XV-C

PRODUCTS SUBJECT TO ANTI-CIRCUMVENTION MECHANISM (UNION)

Product category	CN code 2012	Product description	Trigger volume (tonnes)
Agricultural products			
1 Pig meat	0203 11 10	Fresh or chilled domestic swine carcasses and half-carcasses	4 500
	0203 12 11	Fresh or chilled with bone in, domestic swine hams and cuts thereof	
	0203 12 19	Fresh or chilled with bone in, domestic swine shoulders and cuts thereof	
	0203 19 11	Fresh or chilled fore-ends and cuts thereof of domestic swine	
	0203 19 13	Fresh or chilled loins and cuts thereof of domestic swine	
	0203 19 15	Fresh or chilled bellies 'streaky' and cuts thereof of domestic swine	
	0203 19 55	Fresh or chilled boneless meat of domestic swine (excl. bellies and cuts thereof)	
	0203 19 59	Fresh or chilled meat of domestic swine, with bone in (excl. carcasses and half-carcasses, hams, shoulders and cuts thereof, and fore-ends, loins, bellies and cuts thereof)	
	0203 21 10	Frozen domestic swine carcasses and half-carcasses	
	0203 22 11	Frozen hams and cuts thereof of domestic swine, with bone in	
	0203 22 19	Frozen shoulders and cuts thereof of domestic swine, with bone in	
	0203 29 11	Frozen fore-ends and cuts thereof of domestic swine	
	0203 29 13	Frozen loins and cuts thereof of domestic swine, with bone in	
	0203 29 15	Frozen bellies 'streaky' and cuts thereof of domestic swine	
	0203 29 55	Frozen boneless meat of domestic swine (excl. bellies and cuts thereof)	
0203 29 59	Frozen meat of domestic swine, with bone in (excl. fore-ends, loins, bellies and cuts thereof)		
2 Poultry meat	0207 11 30	Fresh or chilled, plucked and drawn fowls of species <i>Gallus domesticus</i> , without heads and feet but with necks, hearts, livers and gizzards, known as '70 % chickens'	600

Product category	CN code 2012	Product description	Trigger volume (tonnes)
	0207 11 90	Fresh or chilled, plucked and drawn fowls of species <i>Gallus domesticus</i> , without heads, feet, necks, hearts, livers and gizzards, known as '65 % chickens', and other forms of fresh or chilled fowl, not cut in pieces (excl. '83 % and 70 % chickens')	
	0207 12 10	Frozen fowls of species <i>Gallus domesticus</i> , plucked and drawn, without heads and feet but with necks, hearts, livers and gizzards, known as '70 % chickens'	
	0207 12 90	Frozen fowls of species <i>Gallus domesticus</i> , plucked and drawn, without heads, feet, necks, hearts, livers and gizzards, known as '65 % chickens', and other forms of fowl, not cut in pieces (excl. '70 % chickens')	
	0207 13 10	Fresh or chilled boneless cuts of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 13 20	Fresh or chilled halves or quarters of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 13 30	Fresh or chilled whole wings, with or without tips, of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 13 50	Fresh or chilled breasts and cuts thereof of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> , with bone in	
	0207 13 60	Fresh or chilled legs and cuts thereof of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> , with bone in	
	0207 13 99	Fresh or chilled edible offal of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> (excl. livers)	
	0207 14 10	Frozen boneless cuts of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 14 20	Frozen halves or quarters of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 14 30	Frozen whole wings, with or without tips, of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 14 50	Frozen breasts and cuts thereof of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> , with bone in	
	0207 14 60	Frozen legs and cuts thereof of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> , with bone in	
	0207 14 99	Frozen edible offal of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> (excl. livers)	
	0207 24 10	Fresh or chilled, plucked and drawn turkeys of the species <i>domesticus</i> , without heads and feet but with necks, hearts, livers and gizzards, known as '80 % turkeys'	

Product category	CN code 2012	Product description	Trigger volume (tonnes)
	0207 24 90	Fresh or chilled, plucked and drawn turkeys of the species domesticus, without heads, feet, necks, hearts, livers and gizzards, known as '73 % turkeys', and other forms of fresh or chilled turkeys, not cut in pieces (excl. '80 % turkeys')	
	0207 25 10	Frozen turkeys of the species domesticus, plucked and drawn, without heads and feet but with necks, hearts, livers and gizzards, known as '80 % turkeys'	
	0207 25 90	Frozen turkeys of the species domesticus, plucked and drawn, without heads, feet, necks, hearts, livers and gizzards, known as '73 % turkeys', and other forms of turkeys, not cut in pieces (excl. '80 % turkeys')	
	0207 26 10	Fresh or chilled boneless cuts of turkeys of the species domesticus	
	0207 26 20	Fresh or chilled halves or quarters of turkeys of the species domesticus	
	0207 26 30	Fresh or chilled whole wings, with or without tips, of turkeys of the species domesticus	
	0207 26 50	Fresh or chilled breasts and cuts thereof of turkeys of the species domesticus, with bone in	
	0207 26 60	Fresh or chilled drumsticks and cuts thereof of turkeys of the species domesticus, with bone in	
	0207 26 70	Fresh or chilled legs and cuts thereof of turkeys of the species domesticus, with bone in (excl. drumsticks)	
	0207 26 80	Fresh or chilled cuts of turkeys of the species domesticus, with bone in (excl. halves or quarters, whole wings, with or without tips, backs, necks, backs with necks attached, rumps and wing-tips, breasts, legs and cuts thereof)	
	0207 26 99	Fresh or chilled edible offal of turkeys of the species domesticus (excl. livers)	
	0207 27 10	Frozen boneless cuts of turkeys of the species domesticus	
	0207 27 20	Frozen halves and quarters of turkeys of the species domesticus	
	0207 27 30	Frozen whole wings, with or without tips, of turkeys of the species domesticus	
	0207 27 50	Frozen breasts and cuts thereof of turkeys of the species domesticus, with bone in	

Product category	CN code 2012	Product description	Trigger volume (tonnes)
	0207 27 60	Frozen drumsticks and cuts thereof of turkeys of the species domesticus, with bone in	
	0207 27 70	Frozen legs and cuts thereof of turkeys of the species domesticus, with bone in (excl. drumsticks)	
	0207 27 80	Frozen cuts of turkeys of the species domesticus, with bone in (excl. halves or quarters, whole wings, with or without tips, backs, necks, backs with necks attached, rumps and wing-tips, breasts, legs and cuts thereof)	
	0207 27 99	Frozen edible offal of turkeys of the species domesticus (excl. livers)	
	0207 41 30	Fresh or chilled domestic ducks, not cut in pieces, plucked and drawn, without heads and feet but with necks, hearts, livers and gizzard '70 % ducks'	
	0207 41 80	Fresh or chilled domestic ducks, not cut in pieces, plucked and drawn, without heads and feet and without necks, hearts, livers and gizzards, '63 % ducks' or otherwise presented	
	0207 42 30	Frozen domestic ducks, not cut in pieces, plucked and drawn, without heads and feet but with necks, hearts, livers and gizzards '70 % ducks'	
	0207 42 80	Frozen domestic ducks, not cut in pieces, plucked and drawn, without heads and feet and without necks, hearts, livers and gizzards, '63 % ducks' or otherwise presented	
	0207 44 10	Fresh or chilled cuts of domestic ducks, boneless	
	0207 44 21	Fresh or chilled halves or quarters of domestic ducks	
	0207 44 31	Fresh or chilled whole wings of domestic ducks	
	0207 44 41	Fresh or chilled backs, necks, backs with necks attached, rumps and wing-tips of domestic ducks	
	0207 44 51	Fresh or chilled breasts and cuts thereof, of domestic ducks, with bone in	
	0207 44 61	Fresh or chilled legs and cuts thereof, of domestic ducks, with bone in	
	0207 44 71	Fresh or chilled paletots of domestic ducks, with bone in	
	0207 44 81	Fresh or chilled cuts of domestic ducks, with bone in, n.e.s.	
	0207 44 99	Fresh or chilled edible offal of domestic ducks (excl. livers)	

Product category	CN code 2012	Product description	Trigger volume (tonnes)
	0207 45 10	Frozen cuts of domestic ducks, boneless	
	0207 45 21	Frozen halves or quarters of domestic ducks	
	0207 45 31	Frozen whole wings of domestic ducks	
	0207 45 41	Frozen backs, necks, backs with necks attached, rumps and wing-tips of domestic ducks	
	0207 45 51	Frozen breasts and cuts thereof, of domestic ducks, with bone in	
	0207 45 61	Frozen legs and cuts thereof, of domestic ducks, with bone in	
	0207 45 81	Frozen cuts of domestic ducks, with bone in, n.e.s.	
	0207 45 99	Frozen edible offal of domestic ducks (excl. livers)	
	0207 51 10	Fresh or chilled domestic geese, not cut in pieces, plucked, bled, not drawn, with heads and feet '82 % geese'	
	0207 51 90	Fresh or chilled domestic geese, not cut in pieces, plucked and drawn, without heads and feet, with or without hearts and gizzards, '75 % geese' or otherwise presented	
	0207 52 90	Frozen domestic geese, not cut in pieces, plucked and drawn, without heads and feet, with or without hearts and gizzards, '75 % geese' or otherwise presented	
	0207 54 10	Fresh or chilled cuts of domestic geese, boneless	
	0207 54 21	Fresh or chilled halves or quarters of domestic geese	
	0207 54 31	Fresh or chilled whole wings of domestic geese	
	0207 54 41	Fresh or chilled backs, necks, backs with necks attached, rumps and wing-tips of domestic geese	
	0207 54 51	Fresh or chilled breasts and cuts thereof, of domestic geese, with bone in	
	0207 54 61	Fresh or chilled legs and cuts thereof, of domestic geese, with bone in	
	0207 54 71	Fresh or chilled paletots of domestic geese, with bone in	
	0207 54 81	Fresh or chilled cuts of domestic geese, with bone in, n.e.s.	

Product category	CN code 2012	Product description	Trigger volume (tonnes)
	0207 54 99	Fresh or chilled edible offal of domestic geese (excl. livers)	
	0207 55 10	Frozen cuts of domestic geese, boneless	
	0207 55 21	Frozen halves or quarters of domestic geese	
	0207 55 31	Frozen whole wings of domestic geese	
	0207 55 41	Frozen backs, necks, backs with necks attached, rumps and wing-tips of domestic geese	
	0207 55 51	Frozen breasts and cuts thereof, of domestic geese, with bone in	
	0207 55 61	Frozen legs and cuts thereof, of domestic geese, with bone in	
	0207 55 81	Frozen cuts of domestic geese, with bone in, n.e.s.	
	0207 55 99	Frozen edible offal of domestic geese (excl. livers)	
	0207 60 05	Fresh, chilled or frozen domestic guinea fowls, not cut in pieces	
	0207 60 10	Fresh, chilled or frozen cuts of domestic guinea fowls, boneless	
	0207 60 31	Fresh, chilled or frozen whole wings of domestic guinea fowls	
	0207 60 41	Fresh, chilled or frozen backs, necks, backs with necks attached, rumps and wing-tips of domestic guinea fowls	
	0207 60 51	Fresh, chilled or frozen breasts and cuts thereof, of domestic guinea fowls, with bone in	
	0207 60 61	Fresh, chilled or frozen legs and cuts thereof, of domestic guinea fowls, with bone in	
	0207 60 81	Fresh, chilled or frozen cuts of domestic guinea fowls, with bone in, n.e.s.	
	0207 60 99	Fresh, chilled or frozen edible offal of domestic guinea fowls (excl. livers)	
	1602 32 11	Uncooked, prepared or preserved meat or meat offal of fowls of the species Gallus domesticus containing ≥ 57 % meat or offal of poultry (excl. sausages and similar products, and preparations of liver)	

Product category	CN code 2012	Product description	Trigger volume (tonnes)
	1602 32 30	Prepared or preserved meat or meat offal of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> containing ≥ 25 % but < 57 % of poultry meat or offal (excl. sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weights of ≤ 250 g, preparations of liver and meat extracts)	
	1602 32 90	Prepared or preserved meat or meat offal of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> (excl. that containing ≥ 25 % meat or offal of poultry, meat or offal of turkeys or guinea fowl, sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of ≤ 250 g, preparations of liver and meat extracts and juices)	
3 Dairy products	0402 10 11	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of $\leq 1,5$ %, unsweetened, in immediate packings of $\leq 2,5$ kg	1 700
	0402 10 19	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of $\leq 1,5$ %, unsweetened, in immediate packings of $> 2,5$ kg	
	0402 10 91	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of $\leq 1,5$ %, sweetened, in immediate packings of $\leq 2,5$ kg	
	0402 10 99	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of $\leq 1,5$ %, sweetened, in immediate packings of $> 2,5$ kg	
	0405 10 11	Natural butter of a fat content, by weight, of ≥ 80 % but ≤ 85 %, in immediate packings of a net content of ≤ 1 kg (excl. dehydrated butter and ghee)	
	0405 10 19	Natural butter of a fat content, by weight, of ≥ 80 % but ≤ 85 % (excl. in immediate packings of a net content of ≤ 1 kg, and dehydrated butter and ghee)	
	0405 10 30	Recombined butter of a fat content, by weight, of ≥ 80 % but ≤ 85 % (excl. dehydrated butter and ghee)	
	0405 10 50	Whey butter of a fat content, by weight, of ≥ 80 % but ≤ 85 % (excl. dehydrated butter and ghee)	
	0405 10 90	Butter of a fat content, by weight, of > 85 % but ≤ 95 % (excl. dehydrated butter and ghee)	
4 Eggs in shell	0407 21 00	Fresh eggs of domestic fowls, in shell (excl. fertilised for incubation)	7 000 (!)
	0407 29 10	Fresh poultry eggs, in shell (excl. of fowls, and fertilised for incubation)	

Product category	CN code 2012	Product description	Trigger volume (tonnes)
	0407 29 90	Fresh birds' eggs, in shell (excl. of poultry, and fertilised for incubation)	
	0407 90 10	Poultry eggs, in shell, preserved or cooked	
5 Eggs and albumins	0408 91 80	Dried birds' eggs, not in shell, whether or not containing added sugar or other sweetening matter, suitable for human consumption (excl. egg yolks)	400
	0408 99 80	Birds' eggs, not in shell, fresh, cooked by steaming or by boiling in water, moulded, frozen or otherwise preserved, whether or not containing added sugar or other sweetening matter, suitable for human consumption (excl. dried and egg yolks)	
6 Wheat, flour and pellets	1001 91 90	Wheat seed for sowing (excl. durum, common wheat and spelt)	75 000
	1001 99 00	Wheat and meslin (excl. seed for sowing, and durum wheat)	
7 Barley, flour and pellets	1003 90 00	Barley (excl. seed for sowing)	70 000
8 Maize, flour and pellets	1005 90 00	Maize (excl. seed for sowing)	130 000
9 Sugars	1701 99 10	White sugar, containing in dry state $\geq$ 99,5 % sucrose (excl. flavoured or coloured)	37 400

Processed agricultural products

10 Cereal processed	1904 30 00	Bulgur wheat in the form of worked grains, obtained by cooking hard wheat grains	2 500
	2207 10 00	Undenatured ethyl alcohol, of actual alcoholic strength of $\geq$ 80 %	
	2207 20 00	Denatured ethyl alcohol and other spirits of any strength	
	2208 90 91	Undenatured ethyl alcohol, of an alcoholic strength of $<$ 80 % vol, in containers holding $\leq$ 2 l	
	2208 90 99	Undenatured ethyl alcohol, of an alcoholic strength of $<$ 80 % vol, in containers holding $>$ 2 l	
	2905 43 00	Mannitol	
	2905 44 11	D-glucitol 'sorbitol', in aqueous solution containing $\leq$ 2 % by weight of d-mannitol, calculated on the d-glucitol content	
	2905 44 19	D-glucitol 'sorbitol' in aqueous solution (excl. containing $\leq$ 2 % by weight of d-mannitol, calculated on the d-glucitol content)	

Product category	CN code 2012	Product description	Trigger volume (tonnes)
	2905 44 91	D-glucitol 'sorbitol', containing ≤ 2 % by weight of d-mannitol, calculated on the d-glucitol content (excl. in aqueous solution)	
	2905 44 99	D-glucitol 'sorbitol' (excl. in aqueous solution and containing ≤ 2 % by weight of d-mannitol, calculated on the d-glucitol content)	
	3505 10 10	Dextrins	
	3505 10 50	Starches, etherified or esterified (excl. dextrins)	
	3505 10 90	Modified starches (excl. etherified starches, esterified starches and dextrins)	
	3505 20 30	Glues containing ≥ 25 % but < 55 % starches, dextrins or other modified starches by weight (excl. those put up for retail sale and weighing net ≤ 1 kg)	
	3505 20 50	Glues containing ≥ 55 % but < 80 % starches, dextrins or other modified starches by weight (excl. those put up for retail sale and weighing net ≤ 1 kg)	
	3505 20 90	Glues containing ≥ 80 % starches, dextrins or other modified starches by weight (excl. those put up for retail sale and weighing net ≤ 1 kg)	
	3809 10 10	Finishing agents, dye carriers to accelerate the dyeing or fixing of dyestuffs and other products and preparations such as dressings and mordants of a kind used in the textile, paper, leather or like industries, n.e.s., with a basis of amylaceous substances, containing < 55 % of these substances by weight	
	3809 10 30	Finishing agents, dye carriers to accelerate the dyeing or fixing of dyestuffs and other products and preparations such as dressings and mordants of a kind used in the textile, paper, leather or like industries, n.e.s., with a basis of amylaceous substances, containing ≥ 55 % to < 70 % of these substances by weight	
	3809 10 50	Finishing agents, dye carriers to accelerate the dyeing or fixing of dyestuffs and other products and preparations such as dressings and mordants of a kind used in the textile, paper, leather or like industries, n.e.s., with a basis of amylaceous substances, containing ≥ 70 % to < 83 % of these substances by weight	
	3809 10 90	Finishing agents, dye carriers to accelerate the dyeing or fixing of dyestuffs and other products and preparations such as dressings and mordants of a kind used in the textile, paper, leather or like industries, n.e.s., with a basis of amylaceous substances, containing ≥ 83 % of these substances by weight	

Product category	CN code 2012	Product description	Trigger volume (tonnes)
	3824 60 11	Sorbitol in aqueous solution, containing ≤ 2 % by weight of d-mannitol, calculated on the d-glucitol content (excl. dglucitol [sorbitol])	
	3824 60 19	Sorbitol in aqueous solution, containing > 2 % by weight of d-mannitol, calculated on the d-glucitol content (excl. dglucitol [sorbitol])	
	3824 60 91	Sorbitol containing ≤ 2 % by weight of d-mannitol, calculated on the d-glucitol content (excl. sorbitol in aqueous solution and dglucitol [sorbitol])	
	3824 60 99	Sorbitol containing > 2 % by weight of d-mannitol, calculated on the d-glucitol content (excl. sorbitol in aqueous solution and dglucitol [sorbitol])	
11 Cigarettes	2402 10 00	Cigars, cheroots and cigarillos containing tobacco	1 000 or 1 billion pieces (?)
	2402 20 90	Cigarettes, containing tobacco (excl. containing cloves)	
12 Dairy processed	0405 20 10	Dairy spreads of a fat content, by weight, of 39 % or more but less than 60 %	500
	0405 20 30	Dairy spreads of a fat content, by weight, of ≥ 60 % but ≤ 75 %	
	1806 20 70	Chocolate milk crumb preparations in containers or immediate packings of a content of > 2 kg	
	2106 10 80	Protein concentrates and textured protein substances, containing, by weight, $\geq 1,5$ % milkfat, ≥ 5 % sucrose or isoglucose, ≥ 5 % glucose or starch	
	2202 90 99	Other non-alcoholic beverages, not including fruit or vegetable juice of heading 2009, containing by weight 2 % or more of fat obtained from the products of headings 0401 to 0404	
13 Sugar processed	1302 20 10	Dry pectic substances, pectinates and pectates in powder form	4 200
	1302 20 90	Liquid pectic substances, pectinates and pectates	
	1702 50 00	Chemically pure fructose in solid form	
	1702 90 10	Chemically pure maltose, in solid form	
	1704 90 99	Pastes, marzipan, nougat and other prepared sugar confectionery, not containing cocoa (excl. chewing gum, white chocolate, throat pastilles and cough drops, gum and jelly confectionery incl. fruit pastes in the form of sugar confectionery, boiled sweets, toffees, caramels and similar sweets, compressed tablets, and pastes incl. marzipan in immediate packings of ≥ 1 kg)	

Product category	CN code 2012	Product description	Trigger volume (tonnes)
	1806 10 30	Sweetened cocoa powder, containing $\geq 65\%$ but $< 80\%$ sucrose, incl. inverted sugar expressed as sucrose or isoglucose expressed as sucrose	
	1806 10 90	Sweetened cocoa powder, containing $\geq 80\%$ sucrose, incl. inverted sugar expressed as sucrose or isoglucose expressed as sucrose	
	1806 20 95	Chocolate and other food preparations containing cocoa, in blocks, slabs or bars weighing > 2 kg or in liquid, paste, powder, granular or other bulk form, in containers or immediate packings of a content > 2 kg, containing $< 18\%$ by weight of cocoa butter	
	1901 90 99	Food preparations of flour, groats, meal, starch or malt extract, not containing cocoa or containing cocoa in a proportion by weight of $< 40\%$, calculated on a totally defatted basis, and food preparations of milk, cream, butter milk, sour milk, sour cream	
	2101 12 98	Preparations with a basis of coffee	
	2101 20 98	Preparations with a basis of tea or maté	
	2106 90 98	Food preparations, n.e.s., containing, by weight, $\geq 1,5\%$ milkfat, $\geq 5\%$ sucrose or isoglucose, $\geq 5\%$ glucose or $\geq 5\%$ starch	
	3302 10 29	Preparations based on odoriferous substances, containing all flavouring agents characterizing a beverage, containing, by weight, $\geq 1,5\%$ milkfat, $\geq 5\%$ sucrose or isoglucose, $\geq 5\%$ glucose or $\geq 5\%$ starch, of a kind used in the drink industries (excl. of an actual alcoholic strength of $> 0,5\%$ vol)	
14 Sweet corn	0710 40 00	Sweet corn, uncooked or cooked by steaming or by boiling in water, frozen	1 500
	0711 90 30	Sweet corn provisionally preserved, e.g. by sulphur dioxide gas, in brine, in sulphur water or in other preservative solutions, but unsuitable in that state for immediate consumption	
	2001 90 30	Sweet corn 'Zea mays var. saccharata', prepared or preserved by vinegar or acetic acid	
	2004 90 10	Sweet corn 'Zea mays var. saccharata', prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, frozen	
	2005 80 00	Sweet corn 'Zea mays var. saccharata', prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid (excl. frozen)	

(1) 140 mln $\times$ 50 gr = 7 000 t

(2) Provided that 1 piece weighs approximately 1 g.

ANNEX XV-D

SCHEDULE OF CONCESSIONS (REPUBLIC OF MOLDOVA)

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
0203 11 10	Fresh or chilled domestic swine carcasses and half-carcasses	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 12 11	Fresh or chilled with bone in, domestic swine hams and cuts thereof	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 12 19	Fresh or chilled with bone in, domestic swine shoulders and cuts thereof	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 11	Fresh or chilled fore-ends and cuts thereof of domestic swine	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 13	Fresh or chilled loins and cuts thereof of domestic swine	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 15	Fresh or chilled bellies 'streaky' and cuts thereof of domestic swine	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 55	Fresh or chilled boneless meat of domestic swine (excl. bellies and cuts thereof)	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 59	Fresh or chilled meat of domestic swine, with bone in (excl. carcasses and half-carcasses, hams, shoulders and cuts thereof, and fore-ends, loins, bellies and cuts thereof)	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 21 10	Frozen domestic swine carcasses and half-carcasses	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 22 11	Frozen hams and cuts thereof of domestic swine, with bone in	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 22 19	Frozen shoulders and cuts thereof of domestic swine, with bone in	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 11	Frozen fore-ends and cuts thereof of domestic swine	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 13	Frozen loins and cuts thereof of domestic swine, with bone in	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 15	Frozen bellies 'streaky' and cuts thereof of domestic swine	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 55	Frozen boneless meat of domestic swine (excl. bellies and cuts thereof)	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 59	Frozen boneless meat of domestic swine, with bone in (excl. carcasses and half-carcasses, hams, shoulders and cuts thereof, and fore-ends, loins, bellies and cuts thereof)	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
0206 30 00	Fresh or chilled edible offal of swine	15	10-S
0206 41 00	Frozen edible livers of swine	15	10-S
0206 49 20	Frozen edible offal of domestic swine (excl. livers)	15	10-S
0207 11 10	Fresh or chilled, plucked and gutted fowls of species Gallus domesticus, with heads and feet, known as '83 % chickens'	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 11 30	Fresh or chilled, plucked and drawn fowls of species Gallus domesticus, without heads and feet but with necks, hearts, livers and gizzards, known as '70 % chickens'	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 11 90	Fresh or chilled, plucked and drawn fowls of species Gallus domesticus, without heads, feet, necks, hearts, livers and gizzards, known as '65 % chickens', and other forms of fresh or chilled fowl, not cut in pieces (excl. '83 % and 70 % chickens')	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 12 10	Frozen fowls of species Gallus domesticus, plucked and drawn, without heads and feet but with necks, hearts, livers and gizzards, known as '70 % chickens'	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 12 90	Frozen fowls of species Gallus domesticus, plucked and drawn, without heads, feet, necks, hearts, livers and gizzards, known as '65 % chickens', and other forms of fowl, not cut in pieces (excl. '70 % chickens')	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 10	Fresh or chilled boneless cuts of fowls of the species Gallus domesticus	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 20	Fresh or chilled halves or quarters of fowls of the species Gallus domesticus	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 30	Fresh or chilled whole wings, with or without tips, of fowls of the species Gallus domesticus	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 50	Fresh or chilled breasts and cuts thereof of fowls of the species Gallus domesticus, with bone in	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 60	Fresh or chilled legs and cuts thereof of fowls of the species Gallus domesticus, with bone in	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 99	Fresh or chilled edible offal of fowls of the species Gallus domesticus (excl. livers)	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 10	Frozen boneless cuts of fowls of the species Gallus domesticus	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 20	Frozen halves or quarters of fowls of the species Gallus domesticus	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
0207 14 30	Frozen whole wings, with or without tips, of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i>	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 40	Frozen backs, necks, backs with necks attached, rumps and wing-tips of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i>	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 50	Frozen breasts and cuts thereof of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> , with bone in	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 60	Frozen legs and cuts thereof of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> , with bone in	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 70	Frozen cuts of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> , with bone in (excl. halves or quarters, whole wings, with or without tips, backs, necks, backs with necks attached, rumps and wing-tips, breasts, legs and cuts thereof)	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 91	Frozen edible livers of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i>	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 99	Frozen edible offal of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> (excl. livers)	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0210 99 41	Edible domestic swine livers, salted, in brine, dried or smoked	15	10-A
0210 99 49	Edible domestic swine offal, salted, in brine, dried or smoked (excl. livers)	15	10-A
0401 10 10	Milk and cream of a fat content by weight of ≤ 1 %, in immediate packings of ≤ 2 l, not concentrated nor containing added sugar or other sweetening matter	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 10 90	Milk and cream of a fat content by weight of ≤ 1 %, not concentrated nor containing added sugar or other sweetening matter (excl. in immediate packings of ≤ 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 20 11	Milk and cream of a fat content by weight of ≤ 3 % but > 1 %, in immediate packings of ≤ 2 l, not concentrated nor containing added sugar or other sweetening matter	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 20 19	Milk and cream of a fat content by weight of ≤ 3 % but > 1 %, not concentrated nor containing added sugar or other sweetening matter (excl. in immediate packings of ≤ 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 20 91	Milk and cream of a fat content by weight of > 3 % but ≤ 6 %, in immediate packings of ≤ 2 l, not concentrated nor containing added sugar or other sweetening matter	15	TRQ 3 (1 000 t)

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
0401 20 99	Milk and cream of a fat content by weight of > 3 % but <= 6 %, not concentrated nor containing added sugar or other sweetening matter (excl. in immediate packings of <= 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 11	Milk and cream of a fat content by weight of <= 21 % but > 6 %, in immediate packings of <= 2 l, not concentrated nor containing added sugar or other sweetening matter	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 19	Milk and cream of a fat content by weight of <= 21 % but > 6 %, not concentrated nor containing added sugar or other sweetening matter (excl. in immediate packings of <= 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 31	Milk and cream of a fat content by weight of > 21 % but <= 45 %, in immediate packings of <= 2 l, not concentrated nor containing added sugar or other sweetening matter	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 39	Milk and cream of a fat content by weight of > 21 % but <= 45 %, not concentrated nor containing added sugar or other sweetening matter (excl. in immediate packings of <= 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 91	Milk and cream of a fat content by weight of > 45 %, in immediate packings of <= 2 l, not concentrated nor containing added sugar or other sweetening matter	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 99	Milk and cream of a fat content by weight of > 45 %, not concentrated nor containing added sugar or other sweetening matter (excl. in immediate packings of <= 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0402 10 11	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of <= 1,5 %, unsweetened, in immediate packings of <= 2,5 kg	10	10-A
0402 10 19	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of <= 1,5 %, unsweetened, in immediate packings of > 2,5 kg	10	10-A
0402 10 91	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of <= 1,5 %, sweetened, in immediate packings of <= 2,5 kg	10	10-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
0402 10 99	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of $\leq 1,5$ %, sweetened, in immediate packings of $> 2,5$ kg	10	10-A
0402 21 11	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of $> 1,5$ %, unsweetened, in immediate packings of $\leq 2,5$ kg	10	10-A
0402 21 17	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of ≤ 11 % but $> 1,5$ %, unsweetened, in immediate packings of $> 2,5$ kg or put up otherwise	10	10-A
0402 21 19	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of > 11 % but ≤ 27 %, unsweetened, in immediate packings of $> 2,5$ kg or put up otherwise	10	10-A
0402 21 91	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of > 27 %, unsweetened, in immediate packings of $\leq 2,5$ kg	10	10-A
0402 21 99	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of > 27 %, unsweetened, in immediate packings of $> 2,5$ kg	10	10-A
0402 29 15	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of ≤ 27 % but $> 1,5$ %, sweetened, in immediate packings of $\leq 2,5$ kg (excl. for infants in hermetically sealed containers of ≤ 500 g)	10	10-A
0402 29 19	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of ≤ 27 % but $> 1,5$ %, sweetened, in immediate packings of $> 2,5$ kg	10	10-A
0402 29 91	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of > 27 %, sweetened, in immediate packings of $\leq 2,5$ kg	10	10-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
0402 29 99	Milk and cream in solid forms, of a fat content by weight of > 27 %, sweetened, in immediate packings of > 2,5 kg	10	10-A
0402 91 11	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of <= 8 %, unsweetened, in immediate packings of <= 2,5 kg (excl. in solid forms)	10	10-A
0402 91 19	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of <= 8 %, unsweetened, in immediate packings of > 2,5 kg (excl. in solid forms)	10	10-A
0402 91 31	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of > 8 %, but <= 10 %, unsweetened, in immediate packings of <= 2,5 kg (excl. in solid forms)	10	10-A
0402 91 39	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of > 8 %, but <= 10 %, unsweetened, in immediate packings of > 2,5 kg (excl. in solid forms)	10	10-A
0402 91 51	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of > 10 % but <= 45 %, unsweetened, in immediate packings of <= 2,5 kg (excl. in solid forms)	10	10-A
0402 91 59	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of > 10 % but <= 45 %, unsweetened, in immediate packings of > 2,5 kg (excl. in solid forms)	10	10-A
0402 91 91	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of > 45 %, unsweetened, in immediate packings of <= 2,5 kg (excl. in solid forms)	10	10-A
0402 91 99	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of > 45 %, unsweetened, in immediate packings of > 2,5 kg (excl. in solid forms)	10	10-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
0402 99 11	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of $\leq 9,5$ %, sweetened, in immediate packings of $\leq 2,5$ kg (excl. in solid forms)	10	10-A
0402 99 19	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of $\leq 9,5$ %, sweetened, in immediate packings of $> 2,5$ kg (excl. in solid forms)	10	10-A
0402 99 31	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of $> 9,5$ % but ≤ 45 %, sweetened, in immediate packings of $\leq 2,5$ kg (excl. in solid forms)	10	10-A
0402 99 39	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of $> 9,5$ % but ≤ 45 %, sweetened, in immediate packings of $> 2,5$ kg (excl. in solid forms)	10	10-A
0402 99 91	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of > 45 %, sweetened, in immediate packings of $\leq 2,5$ kg (excl. in solid forms)	10	10-A
0402 99 99	Milk and cream, concentrated, of a fat content by weight of > 45 %, sweetened, in immediate packings of $> 2,5$ kg (excl. in solid forms)	10	10-A
0405 10 11	Natural butter of a fat content, by weight, of ≥ 80 % but ≤ 85 %, in immediate packings of a net content of ≤ 1 kg (excl. dehydrated butter and ghee)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 10 19	Natural butter of a fat content, by weight, of ≥ 80 % but ≤ 85 % (excl. in immediate packings of a net content of ≤ 1 kg, and dehydrated butter and ghee)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 10 30	Recombined butter of a fat content, by weight, of ≥ 80 % but ≤ 85 % (excl. dehydrated butter and ghee)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 10 50	Whey butter of a fat content, by weight, of ≥ 80 % but ≤ 85 % (excl. dehydrated butter and ghee)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 10 90	Butter of a fat content, by weight, of > 85 % but ≤ 95 % (excl. dehydrated butter and ghee)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
0405 20 10	Dairy spreads of a fat content, by weight, of ≥ 39 % but < 60 %	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 20 30	Dairy spreads of a fat content, by weight, of ≥ 60 % but ≤ 75 %	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 20 90	Dairy spreads of a fat content, by weight, of > 75 % but < 80 %	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 90 10	Fats and oils derived from milk, of a fat content, by weight, of $\geq 99,3$ % and of a water content, by weight, of $\leq 0,5$ %	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 90 90	Fats and oils derived from milk, dehydrated butter and ghee (excl. of a fat content, by weight, of $\geq 99,3$ % and a water content, by weight, of $\leq 0,5$ %, and natural butter, recombined butter and whey butter)	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0406 10 20	Fresh cheese 'unripened or uncured cheese', incl. whey cheese and curd of a fat content, by weight, of ≤ 40 %	10	5-A
0406 10 80	Fresh cheese 'unripened or uncured cheese', incl. whey cheese and curd of a fat content, by weight, of > 40 %	10	5-A
0406 20 90	Grated or powdered cheese (excl. glarus herb cheese, known as Schabziger)	10	5-A
0406 30 10	Processed cheese, not grated or powdered, in the manufacture of which no cheeses other than Emmentaler, Gruyère and Appenzell have been used and which may contain, as an addition, Glarus herb cheese 'known as Schabziger'; put up for retail sale, of a fat content by weight in the dry matter of ≤ 56 %	10	3-A
0406 30 31	Processed cheese, not grated or powdered, of a fat content, by weight, of ≤ 36 % and of a fat content, by weight, in the dry matter of ≤ 48 % (excl. processed cheese mixtures made from Emmentaler, Gruyère and Appenzell, with or without the addition of Glarus herb cheese known as Schabziger, put up for retail sale)	10	3-A
0406 30 39	Processed cheese, not grated or powdered, of a fat content, by weight, of ≤ 36 % and of a fat content, by weight, in the dry matter of > 48 % (excl. processed cheese mixtures made from Emmentaler, Gruyère and Appenzell, with or without the addition of Glarus herb cheese known as Schabziger, put up for retail sale, of a fat content by weight in the dry matter of ≤ 56 %)	10	3-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
0406 30 90	Processed cheese, not grated or powdered, of a fat content, by weight, of > 36 % (excl. processed cheese mixtures made from Emmentaler, Gruyère and Appenzell, with or without the addition of Glarus herb cheese known as Schabziger, put up for retail sale, of a fat content by weight in the dry matter of ≤ 56 %)	10	3-A
0406 90 01	Cheese for processing (excl. fresh cheese, incl. whey cheese, curd, processed cheese, blue-veined cheese and other cheese containing veins produced by 'Penicillium roqueforti', and grated or powdered cheese):	10	5-A
0406 90 13	Emmentaler (excl. grated or powdered and that for processing)	10	5-A
0406 90 21	Cheddar (excl. grated or powdered and for processing)	10	5-A
0406 90 23	Edam (excl. grated or powdered and for processing)	10	5-A
0406 90 25	Tilsit (excl. grated or powdered and for processing)	10	5-A
0406 90 27	Butterkäse (excl. grated or powdered and for processing)	10	5-A
0406 90 29	Kashkaval (excl. grated or powdered and for processing)	10	5-A
0406 90 50	Sheep's or buffalo milk cheese, in containers containing brine, or in sheepskin or goatskin bottles (excl. feta)	10	5-A
0406 90 69	Cheese of a fat content by weight of ≤ 40 % and a water content, by weight, of non-fatty matter of ≤ 47 %, n.e.s.	10	5-A
0406 90 78	Gouda, of a fat content by weight of ≤ 40 % and a water content, by weight, of non-fatty matter of > 47 % but ≤ 72 % (excl. grated or powdered and for processing)	10	5-A
0406 90 86	Cheese, of a fat content by weight of ≤ 40 % and a water content, by weight, of non-fatty matter of > 47 % but ≤ 72 %, n.e.s.	10	5-A
0406 90 87	Cheese, of a fat content by weight of ≤ 40 % and a water content, by weight, of non-fatty matter of > 52 % but ≤ 62 %, n.e.s.	10	5-A
0406 90 88	Cheese, of a fat content by weight of ≤ 40 % and a water content, by weight, of non-fatty matter of > 62 % but ≤ 72 %, n.e.s.	10	5-A
0406 90 93	Cheese, of a fat content by weight of ≤ 40 % and a water content, by weight, of non-fatty matter of > 72 %, n.e.s.	10	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
0406 90 99	Cheese of a fat content by weight of > 40 %, n.e.s.	10	5-A
0702 00 00	Tomatoes, fresh or chilled	from 1 January to 15 March — 10; from 1 April to 31 October — 20; from 16 November to 31 December — 10	5-A
0703 10 19	Onions, fresh or chilled (excl. sets)	15	5-A
0704 10 00	Fresh or chilled cauliflowers and headed broccoli	15	5-A
0704 90 10	White and red cabbages, fresh or chilled	15	5-A
0706 10 00	Fresh or chilled carrots and turnips	15	5-A
0706 90 10	Fresh or chilled celeriac 'rooted celery or German celery'	15	5-A
0706 90 90	Fresh or chilled salad beetroot, salsify, radishes and similar edible roots (excl. carrots, turnips, celeriac and horse-radish)	15	5-A
0707 00 05	Cucumbers, fresh or chilled	from 1 January to 15 March — 10; from 1 April to 31 October — 15; from 16 November to 31 December — 10	5-A
0708 10 00	Fresh or chilled peas 'Pisum sativum', shelled or unshelled	15	5-A
0708 20 00	Fresh or chilled beans 'Vigna spp., Phaseolus spp.', shelled or unshelled	15	5-A
0708 90 00	Fresh or chilled leguminous vegetables, shelled or unshelled (excl. peas 'Pisum sativum' and beans 'Vigna spp., Phaseolus spp.')	15	5-A
0709 30 00	Fresh or chilled aubergines 'eggplants'	15	5-A
0709 51 00	Fresh or chilled mushrooms of the genus 'Agaricus'	15	5-A
0709 60 10	Fresh or chilled sweet peppers	15	5-A
0709 90 70	Fresh or chilled courgettes	15	5-A
0806 10 10	Fresh table grapes	from 1 January to 14 July — 10; from 15 July to 20 November — 15; from 21 November to 31 December — 10	10-S

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
0808 10 80	Fresh apples (excl. cider apples, in bulk, from 16 September to 15 December)	from 1 January to 30 June — 10; from 1 July to 31 July — 20; from 1 August to 31 December — 10	10-S
0809 20 05	Fresh sour cherries 'Prunus cerasus'	from 1 January to 20 May — 10; from 21 May to 10 August — 20; from 11 August to 31 December — 10	5-A
0809 20 95	Fresh cherries (excl. sour cherries 'Prunus cerasus')	from 1 January to 20 May — 10; from 21 May to 10 August — 20; from 11 August to 31 December — 10	10-A
0809 30 10	Fresh nectarines	from 1 January to 10 June — 10; from 11 June to 30 September — 20; from 1 October to 31 December — 10	5-A
0809 30 90	Fresh peaches (excl. nectarines)	from 1 January to 10 June — 10; from 11 June to 30 September — 20; from 1 October to 31 December — 10	10-S
0809 40 05	Fresh plums	from 1 January to 10 June — 10; from 11 June to 30 September — 20; from 1 October to 31 December — 10	10-S
0810 10 00	Fresh strawberries	from 1 January to 30 April — 10; from 1 May to 31 July — 20; from 1 August to 31 December — 10	5-A
0810 90 50	Fresh black currants	10	5-A
0810 90 60	Fresh red currants	10	5-A
0810 90 70	Fresh white currants and gooseberries	10	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
0811 10 90	Strawberries, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, unsweetened, frozen	15	5-A
0811 20 31	Raspberries, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen, unsweetened	15	5-A
0811 20 39	Black currants, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen, unsweetened	15	5-A
0811 20 51	Red currants, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen, unsweetened	15	5-A
0811 20 59	Blackberries and mulberries, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen, unsweetened	15	5-A
0811 20 90	Loganberries, white currants and gooseberries, uncooked or cooked by steaming or boiling in water, frozen, unsweetened	15	5-A
0811 90 75	Sour cherries 'Prunus cerasus', whether or not boiled or steamed, frozen, not containing sugar or other sweetening matter	15	5-A
1601 00 10	Liver sausages and similar products and food preparations based thereon	15	TRQ 4 (1 700 t)
1601 00 91	Uncooked sausages of meat, offal or blood (excl. liver)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1601 00 99	Sausages and similar products of meat, offal or blood and food preparations based thereon (excl. liver sausages and uncooked sausages)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 31 11	Preparations containing exclusively uncooked turkey meat (excl. sausages and similar products)	20	10-A
1602 31 19	Meat or offal of turkeys 'poultry', prepared or preserved, containing ≥ 57 % by weight of meat or offal of poultry (excl. containing exclusively uncooked turkey meat, sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of ≤ 250 g, preparations of liver and meat extracts)	20	10-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
1602 31 30	Meat or offal of turkeys 'poultry', prepared or preserved, containing ≥ 25 % but < 57 % by weight of meat or offal of poultry (excl. sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of ≤ 250 g, preparations of liver and meat extracts)	20	10-A
1602 31 90	Meat or offal of turkeys 'poultry', prepared or preserved (excl. containing ≥ 25 % of meat or offal of poultry, sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of ≤ 250 g, preparations of liver and meat extracts and juices)	20	10-A
1602 32 11	Uncooked, prepared or preserved meat or meat offal of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> containing ≥ 57 % meat or offal of poultry (excl. sausages and similar products, and preparations of liver)	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 32 19	Cooked, prepared or preserved meat or meat offal of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> containing ≥ 57 % meat or offal of poultry (excl. sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of ≤ 250 g, preparations of liver and meat extracts)	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 32 30	Prepared or preserved meat or meat offal of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> containing ≥ 25 % but < 57 % of poultry meat or offal (excl. of turkeys and guinea fowl, sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of ≤ 250 g, preparations of liver and meat extracts)	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 32 90	Prepared or preserved meat or meat offal of fowls of the species <i>Gallus domesticus</i> (excl. that containing ≥ 25 % meat or offal of poultry, meat or offal of turkeys or guinea fowl, sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of ≤ 250 g, preparations of liver and meat extracts and juices)	20	TRQ 4 (1 700 t)

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
1602 39 21	Uncooked, prepared or preserved meat or meat offal of ducks, geese and guinea fowl of the species domesticus, containing ≥ 57 % meat or offal of poultry (excl. sausages and similar products, and preparations of liver)	20	10-A
1602 39 29	Cooked, prepared or preserved meat or meat offal of ducks, geese and guinea fowl of the species domesticus, containing ≥ 57 % meat or offal of poultry (excl. sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of ≤ 250 g, preparations of liver and meat extracts)	20	10-A
1602 39 40	Prepared or preserved meat or meat offal of ducks, geese and guinea fowl of the species domesticus, containing ≥ 25 % but < 57 % meat or offal of poultry (excl. sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of ≤ 250 g, preparations of liver and meat extracts)	20	10-A
1602 39 80	Prepared or preserved meat or meat offal of ducks, geese and guinea fowl of the species domesticus (excl. that containing ≥ 25 % meat or offal of poultry, and sausages and similar products, homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of ≤ 250 g, preparations of liver and meat extracts and juices)	20	10-A
1602 41 10	Hams and cuts thereof, of domestic swine, prepared or preserved	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 42 10	Prepared or preserved shoulders and cuts thereof, of domestic swine	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 11	Prepared or preserved domestic swine loins and parts thereof, incl. mixtures of loins or hams (excl. collars)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 13	Prepared or preserved domestic swine collars and parts thereof, incl. mixtures of collars and shoulders	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 15	Prepared or preserved mixtures of domestic swine hams, shoulders, loins, collars and parts thereof (excl. mixtures of only loins and hams or only collars and shoulders)	15	TRQ 4 (1 700 t)

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
1602 49 19	Meat or offal, incl. mixtures, of domestic swine, prepared or preserved, containing, by weight, ≥ 80 % of meat or offal of any kind, incl. pork fat and fats of any kind or origin (excl. hams, shoulders, loins, collars and parts thereof, sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of ≤ 250 g, preparations of livers and meat extracts)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 30	Prepared or preserved meat, offal and mixtures, of domestic swine, containing ≥ 40 % but < 80 % meat or offal of any kind and fats of any kind (excl. sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of ≤ 250 g, preparations of liver and meat extracts)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 50	Prepared or preserved meat, offal and mixtures of domestic swine containing < 40 % meat or offal of any kind and fats of any kind (excl. sausages and similar products, homogenised preparations for put up retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of ≤ 250 g, preparations of liver and meat extracts and juices)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 50 10	Prepared or preserved meat or offal of bovine animals, uncooked, incl. mixtures of cooked meat or offal and uncooked meat or offal (excl. sausages and similar products, and preparations of liver)	15	10-S
1602 50 31	Corned beef, in airtight containers	15	10-A
1602 50 39	Prepared or preserved meat or offal of bovine animals (excl. corned beef), in airtight containers (excl. uncooked; mixtures of cooked meat or offal and uncooked meat or offal)	15	10-S
1602 50 80	Prepared or preserved meat or offal of bovine animals (excl. corned beef), not in airtight containers (excl. uncooked; mixtures of cooked meat or offal and uncooked meat or offal)	15	10-S

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
1602 90 51	Prepared or preserved meat or meat offal containing meat or offal of domestic swine (excl. of poultry, bovine animals, reindeer, game or rabbits, sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of <= 250 g, preparations of liver and meat extracts)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 90 61	Prepared or preserved meat or meat offal, uncooked, containing meat or offal of bovines, incl. mixtures of cooked or uncooked meat and cooked or uncooked offal (excl. of poultry, domestic swine, reindeer, game or rabbits, sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of <= 250 g, and preparations of liver)	15	10-A
1602 90 69	Prepared or preserved meat or meat offal, cooked, containing meat or offal of bovine animals (excl. of poultry, domestic swine, game or rabbits, sausages and similar products, finely homogenised preparations put up for retail sale as infant food or for dietetic purposes, in containers of a net weight of <= 250 g, preparations of liver and meat extracts and juices)	15	10-A
1701 11 10	Raw cane sugar, for refining (excl. added flavouring or colouring)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 11 90	Raw cane sugar (excl. for refining and added flavouring or colouring)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 12 10	Raw beet sugar, for refining (excl. added flavouring or colouring)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 12 90	Raw beet sugar (excl. for refining and added flavouring or colouring)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 91 00	Refined cane or beet sugar, containing added flavouring or colouring, in solid form	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 99 10	White sugar, containing in dry state >= 99,5 % sucrose (excl. flavoured or coloured)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 99 90	Cane or beet sugar and chemically pure sucrose, in solid form (excl. cane and beet sugar containing added flavouring or colouring, raw sugar and white sugar)	75	TRQ 5 (5 400 t)

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
1702 30 10	Isoglucose in the solid form, not containing fructose or containing in the dry state < 20 % by weight of fructose	75	TRQ 6 (640 t)
1702 30 51	Glucose and glucose syrup, in the form of white crystalline powder, whether or not agglomerated, not containing fructose or containing in the dry state less than 20 % by weight of fructose and containing in the dry state 99 % or more by weight of glucose (excl. isoglucose)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 30 59	Glucose and glucose syrup, not containing fructose or containing in the dry state less than 20 % by weight of fructose and containing in the dry state 99 % or more by weight of glucose (excl. isoglucose and glucose and glucose syrup in the form of white crystalline powder, whether or not agglomerated)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 30 91	Glucose and glucose syrup, in the form of white crystalline powder, whether or not agglomerated, not containing fructose or containing in the dry state less than 20 % by weight of fructose and containing in the dry state less than 99 % by weight of glucose (excl. isoglucose)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 30 99	Glucose in solid form and glucose syrup, not containing added flavouring or colouring matter and not containing fructose or containing in the dry state < 20 % by weight of fructose and < 99 % by weight of glucose (excl. isoglucose and glucose dextrose in the form of white crystalline powder, whether or not agglomerated)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 40 10	Isoglucose in solid form, containing in the dry state $\geq$ 20 % and < 50 % by weight of fructose (excl. invert sugar)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 40 90	Glucose in solid form and glucose syrup, not containing added flavouring or colouring matter, and containing in the dry state $\geq$ 20 % and < 50 % by weight of fructose (excl. isoglucose and invert sugar)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 50 00	Chemically pure fructose in solid form	75	TRQ 6 (640 t)
1702 60 10	Isoglucose in solid form, containing in the dry state > 50 % by weight of fructose (excl. chemically pure fructose and invert sugar)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 60 95	Fructose in solid form and fructose syrup not containing added flavouring or colouring matter and containing in the dry state > 50 % by weight of fructose (excl. isoglucose, inulin syrup, chemically pure fructose and invert sugar)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 10	Chemically pure maltose, in solid form	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 30	Isoglucose in solid form, containing in the dry state 50 % by weight of fructose, obtained from glucose polymers	75	TRQ 6 (640 t)

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
1702 90 60	Artificial honey, mixed or not mixed with natural honey	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 71	Sugar and molasses, caramelised, containing in the dry state $\geq$ 50 % by weight of sucrose	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 75	Sugar and molasses, caramelised, containing in the dry state < 50 % by weight of sucrose, in powder form, whether or not agglomerated	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 79	Sugar and molasses, caramelised, containing in the dry state < 50 % by weight of sucrose (excl. sugar and molasses in powder form, whether or not agglomerated)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 99	Sugars in solid form, incl. invert sugar, and sugar syrup blends containing in the dry state 50 % by weight of fructose, not containing added flavouring or colouring matter (excl. cane or beet sugar, chemically pure sucrose and maltose, lactose, maple sugar, glucose, fructose, maltodextrine, and syrups thereof, isoglucose, inulin syrup, artificial honey and caramel)	75	TRQ 6 (640 t)
1902 11 00	Uncooked pasta, not stuffed or otherwise prepared, containing eggs	10	3-A
1902 19 90	Uncooked pasta, not stuffed or otherwise prepared, containing common wheat flour or meal but no eggs	10	5-A
1904 10 10	Prepared foods obtained by swelling or roasting cereals or cereal products based on maize	15	5-A
1904 10 90	Prepared foods obtained by swelling or roasting cereals or cereal products (excl. based on maize or rice)	15	3-A
1904 20 10	Preparations of the muesli type based on unroasted cereal flakes	15	3-A
1904 20 91	Prepared foods obtained from unroasted cereal flakes or from mixtures of unroasted cereal flakes and roasted cereal flakes or swelled cereals, obtained from maize (excl. preparations of the muesli type on the basis of unroasted cereal flakes)	15	3-A
1904 20 99	Prepared foods obtained from unroasted cereal flakes or from mixtures of unroasted and roasted cereal flakes or swelled cereals (excl. obtained from maize or rice and preparations of the muesli type based on unroasted cereal flakes)	15	3-A
1905 10 00	Crisp bread	15	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
1905 31 99	Sweet biscuits, whether or not containing cocoa, containing < 8 % milkfats (excl. coated or covered with chocolate or cocoa preparations and sandwich biscuits)	15	5-A
1905 32 11	Waffles and wafers, whether or not containing cocoa, coated or covered with chocolate or cocoa preparations, in immediate packings of ≤ 85 g (excl. of a water content, by weight, of > 10 %)	15	3-A
1905 32 99	Waffles and wafers, whether or not containing cocoa, whether or not filled (excl. coated or covered with chocolate or cocoa preparations, salted and those with water content of > 10 %)	15	5-A
1905 40 10	Rusks	15	5-A
1905 90 30	Bread, not containing added honey, eggs, cheese or fruit, whether or not containing in the dry state ≤ 5 % by weight of either sugars or fats	10	5-A
1905 90 45	Biscuits (excl. sweet biscuits)	10	5-A
1905 90 55	Extruded or expanded products, savoury or salted (excl. crisp bread, rusks, toasted bread, similar toasted products and waffles and wafers)	10	5-A
1905 90 60	Fruit tarts, currant bread, panettone, meringues, Christmas stollen, croissants and other bakers' wares with added sweetener (excl. crisp bread, gingerbread and the like, sweet biscuits, waffles and wafers, and rusks)	10	5-A
1905 90 90	Pizzas, quiches and other unsweetened bakers' wares (excl. crisp bread, gingerbread and the like, sweet biscuits, waffles and wafers, rusks and similar toasted products, bread, communion wafers, empty cachets for pharmaceutical use, sealing wafers, rice paper and similar products)	10	3-A
2001 90 70	Sweet peppers, prepared or preserved by vinegar or acetic acid	20	3-A
2002 10 10	Peeled tomatoes, whole or in pieces, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	20	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
2002 10 90	Unpeeled tomatoes, whole or in pieces, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	20	5-A
2002 90 11	Tomatoes, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, with dry matter content of < 12 %, in immediate packings of a net content of > 1 kg (excl. tomatoes whole or in pieces)	20	5-A
2002 90 19	Tomatoes, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, with dry matter content of < 12 %, in immediate packings of a net content of <= 1 kg (excl. tomatoes whole or in pieces)	20	5-A
2002 90 31	Tomatoes, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, with dry matter content of >= 12 % but <= 30 %, in immediate packings of a net content of > 1 kg (excl. tomatoes whole or in pieces)	20	3-A
2002 90 39	Tomatoes, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, with dry matter content of >= 12 % but < 30 %, in immediate packings of a net content of <= 1 kg (excl. tomatoes whole or in pieces)	20	3-A
2002 90 91	Tomatoes, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, with dry matter content of > 30 %, in immediate packings of a net content of > 1 kg (excl. tomatoes whole or in pieces)	20	3-A
2002 90 99	Tomatoes, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, with dry matter content of > 30 %, in immediate packings of a net content of <= 1 kg (excl. tomatoes whole or in pieces)	20	3-A
2004 90 50	Peas 'Pisum sativum' and immature beans 'Phaseolus spp.', prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, frozen	10	3-A
2005 40 00	Peas 'Pisum Sativum', prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid (excl. frozen)	25	5-A
2005 51 00	Shelled beans 'Vigna spp., Phaseolus spp.', prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid (excl. frozen)	15	5-A
2005 80 00	Sweetcorn 'Zea Mays var. Saccharata', prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid (excl. frozen)	10	3-A
2005 99 50	Mixtures of vegetables, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, not frozen	15	3-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
2005 99 90	Vegetables, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid, not frozen (excl. preserved by sugar, homogenised vegetables of subheading 2005.10, and tomatoes, mushrooms, truffles, potatoes, sauerkraut, peas 'Pisum sativum', beans 'Vigna spp., Phaseolus spp.' asparagus, olives, sweetcorn 'Zea Mays var. Saccharata', bamboo shoots, fruit of the genus Capsicum hot to the taste, capers, artichokes, carrots and mixtures of vegetables)	15	3-A
2007 99 10	Plum purée and paste, obtained by cooking, with sugar content of > 30 % by weight, in packings of > 100 kg, for industrial processing	10	5-A
2007 99 31	Cherry jams, jellies, marmalades, purées or pastes, obtained by cooking, with sugar content of > 30 % by weight (excl. homogenised preparations of subheading 2007.10)	10	5-A
2007 99 33	Strawberry jams, jellies, marmalades, purées or pastes, obtained by cooking, with sugar content of > 30 % (excl. homogenised preparations of subheading 2007.10)	10	5-A
2007 99 35	Raspberry jams, jellies, marmalades, purées or pastes, obtained by cooking, with sugar content of > 30 % by weight (excl. homogenised preparations of subheading 2007.10)	10	5-A
2009 50 10	Tomato juice of a dry extract content < 7 % by weight, containing added sugar, unfermented (excl. containing added spirit)	15	5-A
2009 50 90	Tomato juice of a dry extract content < 7 % by weight, unfermented (excl. containing added sugar or spirit)	15	5-A
2009 69 11	Grape juice, incl. grape must, unfermented, Brix value > 67 at 20 °C, value of ≤ 22 EUR per 100 kg, whether or not containing added sugar or other sweetening matter (excl. containing spirit)	15	5-A
2009 69 19	Grape juice, incl. grape must, unfermented, Brix value > 67 at 20 °C, value of > 22 EUR per 100 kg, whether or not containing added sugar or other sweetening matter (excl. containing spirit)	15	5-A
2009 69 51	Concentrated grape juice, incl. grape must, unfermented, Brix value > 30 but ≤ 67 at 20 °C, value of > 18 EUR per 100 kg, whether or not containing added sugar or other sweetening matter (excl. containing spirit)	15	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
2009 69 59	Grape juice, incl. grape must, unfermented, Brix value > 30 but <= 67 at 20 °C, value of > 18 EUR per 100 kg, whether or not containing added sugar or other sweetening matter (excl. concentrated or containing spirit)	15	5-A
2009 69 71	Concentrated grape juice, incl. grape must, unfermented, Brix value > 30 but <= 67 at 20 °C, value of <= 18 EUR per 100 kg, containing > 30 % added sugar (excl. containing spirit)	15	5-A
2009 69 79	Grape juice, incl. grape must, unfermented, Brix value > 30 but <= 67 at 20 °C, value of <= 18 EUR per 100 kg, containing > 30 % added sugar (excl. concentrated or containing spirit)	15	5-A
2009 69 90	Grape juice, incl. grape must, unfermented, Brix value > 30 but <= 67 at 20 °C, value of <= 18 EUR per 100 kg, whether or not containing added sugar or other sweetening matter (excl. containing > 30 % added sugar or containing spirit)	15	5-A
2009 71 10	Apple juice, unfermented, Brix value <= 20 at 20 °C, value of > 18 EUR per 100 kg, containing added sugar (excl. containing spirit)	15	5-A
2009 71 91	Apple juice, unfermented, Brix value <= 20 at 20 °C, value of <= 18 EUR per 100 kg and containing added sugar (excl. containing spirit)	15	5-A
2009 79 19	Apple juice, unfermented, Brix value > 67 at 20 °C, value of > 22 EUR per 100 kg, whether or not containing added sugar or other sweetening matter (excl. containing spirit)	15	5-A
2009 79 93	Apple juice, unfermented, Brix value > 20 but <= 67 at 20 °C, value of <= 18 EUR per 100 kg, containing <= 30 % added sugar (excl. containing spirit)	15	5-A
2009 80 96	Cherry juice, unfermented, Brix value <= 67 at 20 °C (excl. containing added sugar or containing spirit)	10	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
2009 80 99	Juice of fruit or vegetables, unfermented, Brix value ≤ 67 at 20 °C (excl. containing added sugar or containing spirit, mixtures, and juice of citrus fruit, guavas, mangoes, mangosteens, papaws 'papayas', tamarinds, cashew apples, lychees, jackfruit, sapodillo plums, passion fruit, carambola, pitahaya, pineapples, tomatoes, grapes, incl. grape must, apples, pears, cherries and of the fruit of the species <i>Vaccinium macrocarpon</i>)	10	5-A
2009 90 51	Mixtures of fruit juices, incl. grape must, and vegetable juices, unfermented, Brix value ≤ 67 at 20 °C, value of > 30 EUR per 100 kg, containing added sugar (excl. containing spirit and mixtures of apple and pear or citrus and pineapple juices)	15	3-A
2009 90 59	Mixtures of fruit juices, incl. grape must, and vegetable juices, unfermented, Brix value ≤ 67 at 20 °C, value of > 30 EUR per 100 kg (excl. containing added sugar or containing spirit and mixtures of apple and pear or citrus and pineapple juices)	15	5-A
2204 10 19	Sparkling wine of fresh grapes of actual alcoholic strength of $\geq 8,5$ % vol (excl. champagne)	0,5 EUR/l	5-A
2204 10 91	Asti spumante of actual alcoholic strength of $< 8,5$ % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 10 99	Sparkling wine of fresh grapes and of actual alcoholic strength of $< 8,5$ % vol (excl. Asti spumante)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 10	Wine of fresh grapes, incl. fortified wines, in bottles with 'mushrooms' stoppers held in place by ties or fastenings, holding ≤ 2 l; wine otherwise put up with an excess pressure due to carbon dioxide in solution of ≥ 1 bar but < 3 bar measured at 20 °C, in containers holding ≤ 2 l (excl. sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 11	Quality white wines produced in Alsace, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of by volume of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 12	Quality white wines produced in Bordeaux, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 13	Quality white wines produced in Burgundy, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
2204 21 17	Quality white wines produced in Val de Loire, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 18	Quality white wines produced in Mosel-Saar-Ruwer, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 19	Quality white wines produced in Pfalz, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 22	Quality white wines produced in Rheinhessen, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 23	Quality white wines produced in Tokaj 'e.g. Aszu, Szamorodni, Máslás, Fordítás', in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 24	Quality white wines produced in Lazio [Latium], in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 26	Quality white wines produced in Toscana [Tuscany], in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 27	Quality white wines produced in Trentino, Alto Adige and Friuli, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 28	Quality white wines produced in Veneto, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 32	Quality white wines of the 'vinho verde' category, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 34	Quality white wines produced in Penedés, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
2204 21 36	Quality white wines produced in Rioja, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 37	Quality white wines produced in Valencia, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 38	Quality white wines produced in specified regions, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than Alsace, Bordeaux, Burgundy, Val de Loire, Mosel-Saar-Ruwer, Pfalz, Rheinhessen, Tokaj, Lazio, Toscana, Trentino, Alto Adige, Friuli, Veneto, vinho verde, Penedés, Rioja, Valencia, sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 42	Quality wines produced in Bordeaux, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 43	Quality wines produced in Burgundy, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 44	Quality wines produced in Beaujolais, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 46	Quality wines produced in Côtes-du-Rhône, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 47	Quality wines produced in Languedoc-Roussillon, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 48	Quality wines produced in Val de Loire, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 62	Quality wines produced in Piemonte [Piedmont], in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
2204 21 66	Quality wines produced in Toscana [Tuscany], in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 67	Quality wines produced in Trentino and Alto Adige, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 68	Quality wines produced in Veneto, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 69	Quality wines produced in Dao, Bairrada and Douro, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 71	Quality wines produced in Navarra, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 74	Quality wines produced in Penedés, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 76	Quality wines produced in Rioja, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 77	Quality wines produced in Valdepeñas, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 78	Quality wines produced in specified regions, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than Bordeaux, Burgundy, Beaujolais, Côtes-du-Rhône, Languedoc-Roussillon, Val de Loire, Piemonte, Toscana, Trentino, Alto Adige, Veneto, Dao, Bairrada, Douro, Navarra, Penedés, Rioja, Valdepeñas, sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 79	White wine of fresh grapes, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and quality wines produced in specified regions)	0,5 EUR/l	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
2204 21 80	Wine of fresh grapes, including fortified wines; grape must other than that of heading 2009, with fermentation prevented or arrested by the addition of alcohol, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine, quality wines produced in specified regions and white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 81	Quality white wines produced in Tokaj 'e.g. Aszu, Szamorodni, Máslás, Fordítás', in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 13 % vol to 15 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 82	Quality white wines produced in specified regions, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 13 % vol to 15 % vol (other than Tokaj, sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 83	Quality wines produced in specified regions, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 13 % vol to 15 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 84	White wine of fresh grapes, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 13 % vol to 15 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and quality wines produced in specified regions)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 85	Wine of fresh grapes, incl. fortified wine and grape must with fermentation arrested or interrupted by the addition of alcohol, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 13 % vol to 15 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine, quality wines produced in specified regions and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 87	Marsala, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 88	Samos and Muscat de Lemnos, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 89	Port, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 91	Madeira and Setubal muscatel, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol	0,5 EUR/l	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
2204 21 92	Sherry, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 93	Tokay (<i>Aszu and Szamorodni</i>), in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 94	Wine of fresh grapes, incl. fortified wine, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and Marsala, Samos, Muskat de Limnos, Port, Madeira, Setubal muscatel and Sherry)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 95	Port, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 18 % vol to 22 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 96	Madeira, Sherry and Setubal muscatel, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 18 % vol to 22 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 97	Tokay (<i>Aszu and Szamorodni</i>), in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 18 % vol to 22 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 98	Wine of fresh grapes, incl. fortified wine, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 18 % vol to 22 % vol (other than Port, Madeira, Sherry and Setubal muscatel)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 99	Wine of fresh grapes, incl. fortified wine, in containers holding ≤ 2 l and of an actual alcoholic strength of > 22 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 10	Wine of fresh grapes, incl. fortified wines, in bottles with 'mushroom' stoppers held in place by ties or fastenings, holding > 2 l; wine otherwise put up with an excess pressure due to carbon dioxide in solution of ≥ 1 bar but < 3 bar measured at 20 °C, in containers holding > 2 l (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 11	Quality white wines produced in Tokaj 'e.g. Aszu, Szamorodni, Máslás, Fordítás', in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (excl. sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 12	Quality white wines produced in Bordeaux, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
2204 29 13	Quality white wines produced in Burgundy, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 17	Quality white wines produced in Val de Loire, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 18	Quality white wines produced in specified regions, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than Tokaj, Bordeaux, Burgundy, Val de Loire, sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 42	Quality wines produced in Bordeaux, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 43	Quality wines produced in Burgundy, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 44	Quality wines produced in Beaujolais, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 46	Quality wines produced in Côtes-du-Rhône, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 47	Quality wines produced in Languedoc-Roussillon, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 48	Quality wines produced in Val de Loire, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 58	Quality wines produced in specified regions, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of ≤ 13 % vol (other than Bordeaux, Burgundy, Beaujolais, Côtes-du-Rhône, Languedoc-Roussillon, Val de Loire, and sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
2204 29 62	White wine produced in Sicily, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of <= 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and quality wines produced in specified regions)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 64	White wine produced in Veneto, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of <= 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and quality wines produced in specified regions)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 65	White wine of fresh grapes, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of <= 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine, quality wines produced in specified regions and wines produced in Sicily and Veneto)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 71	Wines produced in Puglia [Apulia], in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of <= 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine, quality wines produced in specified regions and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 72	Wines produced in Sicily, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of <= 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine, quality wines produced in specified regions and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 75	Wine of fresh grapes, incl. fortified wine and grape must, with fermentation arrested or interrupted by the addition of alcohol, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of <= 13 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine, wines produced in Puglia and Sicily, quality wines produced in specified regions and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 77	Quality white wines produced in Tokaj 'e.g. Aszu, Szamorodni, Máslás, Fordítás', in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 13 % vol to 15 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 78	Quality white wines produced in specified regions, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 13 % vol to 15 % vol (other than Tokaj, sparkling wine and semi-sparkling wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 82	Quality wines produced in specified regions, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 13 % vol to 15 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 83	White wine of fresh grapes, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 13 % vol to 15 % vol (other than quality wines produced in specified regions)	0,5 EUR/l	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
2204 29 84	Wine of fresh grapes, incl. fortified wine and grape must with fermentation arrested or interrupted by the addition of alcohol, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 13 % vol to 15 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine, quality wines produced in specified regions and general white wine)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 87	Marsala, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 88	Samos and Muscat de Lemnos, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 89	Port, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 91	Madeira and Setubal muscatel, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 92	Sherry, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 93	Tokay (<i>Aszu and Szamorodni</i>), in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 94	Wine of fresh grapes, incl. fortified wine, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 15 % vol to 18 % vol (other than sparkling wine, semi-sparkling wine, quality wines produced in specified regions and general white wine, Marsala, Samos, Muscat de Lemnos, Port, Madeira, Setubal muscatel and Sherry)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 95	Port, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 18 % vol to 22 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 96	Madeira, Sherry and Setubal muscatel, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 18 % vol to 22 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 98	Wine of fresh grapes, incl. fortified wine, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 18 % vol to 22 % vol (other than Port, Madeira, Sherry and Setubal muscatel)	0,5 EUR/l	5-A

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
2204 29 99	Wine of fresh grapes, incl. fortified wine, in containers holding > 2 l and of an actual alcoholic strength of > 22 % vol	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 10	Grape must, arrested otherwise than by addition of alcohol, of an actual alcoholic strength of > 1 % vol (excl. grape must whose fermentation has been arrested by the addition of alcohol)	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 92	Grape must, unfermented, concentrated within the meaning of Additional Note 7 to chapter 22, of a density $\leq 1,33 \text{ g/cm}^3$ at 20 °C and of an actual alcoholic strength $\leq 1 \text{ % vol}$ but > 0,5 % vol (excl. grape must whose fermentation has been arrested by the addition of alcohol)	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 94	Grape must, unfermented, non-concentrated, of a density $\leq 1,33 \text{ g/cm}^3$ at 20 °C and of an actual alcoholic strength $\leq 1 \text{ % vol}$ but > 0,5 % vol (excl. grape must whose fermentation has been arrested by the addition of alcohol)	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 96	Grape must, unfermented, concentrated within the meaning of Additional Note 7 to chapter 22, of a density $> 1,33 \text{ g/cm}^3$ at 20 °C and of an actual alcoholic strength $\leq 1 \text{ % vol}$ but > 0,5 % vol (excl. grape must whose fermentation has been arrested by the addition of alcohol)	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 98	Grape must, unfermented, non-concentrated, of a density $> 1,33 \text{ g/cm}^3$ at 20 °C and of an actual alcoholic strength $\leq 1 \text{ % vol}$ but > 0,5 % vol (excl. grape must whose fermentation has been arrested by the addition of alcohol)	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 40	Raw distillate, in containers holding > 2 l	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 62	Cognac, in containers holding > 2 l	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 64	Armagnac, in containers holding > 2 l	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 87	Brandy de Jerez in containers holding > 2 l	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 89	Spirits obtained by distilling grape wine or grape marc, in containers holding > 2 l (excl. raw distillate, Cognac, Armagnac, Grappa and Brandy de Jerez)	0,5 EUR/l	5-A
2523 10 00	Cement clinkers	10	5
2523 29 00	Portland cement (excl. white, whether or not artificially coloured)	10	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
3917 21 10	Rigid tubes, pipes and hoses, of polymers of ethylene, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked	6,5	5
3917 21 90	Rigid tubes, pipes and hoses, of polymers of ethylene (excl. seamless and cut to length only)	6,5	5
3917 22 10	Rigid tubes, pipes and hoses, of polymers of propylene, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked	6,5	5
3917 22 90	Rigid tubes, pipes and hoses, of polymers of propylene (excl. seamless and cut to length only)	6,5	5
3917 23 10	Rigid tubes, pipes and hoses, of polymers of vinyl chloride, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked	6,5	5
3917 23 90	Rigid tubes, pipes and hoses, of polymers of vinyl chloride (excl. seamless and cut to length only)	6,5	5
3917 31 00	Flexible tubes, pipes and hoses, of plastics, burst pressure $\geq 27,6$ MPa	6,5	5
3917 32 10	Flexible tubes, pipes and hoses, of condensation or rearrangement polymerization products, whether or not chemically modified, not reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked	6,5	5
3917 32 31	Flexible tubes, pipes and hoses, of polymers of ethylene, not reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked	6,5	5
3917 32 35	Flexible tubes, pipes and hoses, of polymers of vinyl chloride, not reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked	6,5	5
3917 32 39	Flexible tubes, pipes and hoses, of addition polymerization products, not reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked (excl. those of polymers of ethylene or vinyl chloride)	6,5	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
3917 32 51	Flexible tubes, pipes and hoses, of plastics, not reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked (excl. tubes of addition polymerization products, condensation or rearrangement polymerization products, whether or not chemically modified)	6,5	5
3917 32 91	Artificial guts 'sausage casings' (excl. those of hardened protein or cellulose materials)	6,5	5
3917 32 99	Flexible tubes, pipes and hoses of plastics, not reinforced or otherwise combined with other materials, without fittings (excl. seamless and cut to length only and artificial guts)	6,5	5
3917 39 12	Flexible tubes, pipes and hoses of condensation or rearrangement polymerization products, whether or not chemically modified, reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length greater than the maximum diameter, whether or not surface-worked but not otherwise worked (excl. tubes with a burst pressure of $\geq 27,6$ MPa)	6,5	3
3917 39 15	Flexible tubes, pipes and hoses, of addition polymerization products, reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked (excl. those with a burst pressure of $\geq 27,6$ MPa)	6,5	3
3917 39 19	Flexible tubes, pipes and hoses, of plastics, reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked (excl. addition polymerization products, condensation polymerization products and rearrangement polymerization products, and products able to withstand a pressure of $\geq 27,6$ MPa)	6,5	3
3917 39 90	Flexible tubes, pipes and hoses, of plastics, reinforced or otherwise combined with other materials (excl. seamless or cut to length only; tubes with a burst pressure of $\geq 27,6$ MPa)	6,5	3
3917 40 00	Fittings, e.g. joints, elbows, flanges, of plastics, for tubes, pipes and hoses	6,5	3
3922 10 00	Baths, shower-baths, sinks and washbasins, of plastics	6,5	3
3922 20 00	Lavatory seats and covers, of plastics	6,5	3

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
3922 90 00	Bidets, lavatory pans, flushing cisterns and similar sanitary ware, of plastics (excl. baths, shower-baths, sinks, washbasins, lavatory seats and covers)	6,5	3
3923 10 00	Boxes, cases, crates and similar articles for the conveyance or packaging of goods, of plastics	6,5	3
3923 21 00	Sacks and bags, incl. cones, of polymers of ethylene	6,5	3
3923 29 10	Sacks and bags, incl. cones, of 'polyvinyl chloride'	6,5	3
3923 29 90	Sacks and bags, incl. cones, of plastics (excl. those of 'polyvinyl chloride' and polymers of ethylene)	6,5	3
3923 30 10	Carboys, bottles, flasks and similar articles for the conveyance or packaging of goods, of plastics, with a capacity of <= 2 l	6,5	3
3923 30 90	Carboys, bottles, flasks and similar articles for the conveyance or packaging of goods, of plastics, with a capacity of > 2 l	6,5	3
3923 50 90	Stoppers, lids, caps and other closures, of plastics (excl. caps and capsules for bottles)	6,5	3
3923 90 90	Articles for the conveyance or packaging of goods, of plastics (excl. boxes, cases, crates and similar articles; sacks and bags, incl. cones; carboys, bottles, flasks and similar articles; spools, spindles, bobbins and similar supports; stoppers, lids, caps and other closures; plastic netting extruded in tubular form)	6,5	3
3924 10 00	Tableware and kitchenware, of plastics	6,5	3
3924 90 11	Sponges for household or toilet purposes, of regenerated cellulose	6,5	3
3924 90 90	Household articles and toilet articles, of plastics other than regenerated cellulose (excl. tableware, kitchenware, baths, shower-baths, washbasins, bidets, lavatory pans, seats and covers, flushing cisterns and similar sanitary ware)	6,5	3
3925 10 00	Reservoirs, tanks, vats and similar containers, of plastics, with a capacity of > 300 l	6,5	3
3925 20 00	Doors, windows and their frames and thresholds for doors, of plastics	6,5	3
3925 30 00	Shutters, blinds, incl. Venetian blinds, and similar articles and parts thereof, of plastics (excl. fittings and similar articles)	6,5	3

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
3925 90 10	Fittings and mountings intended for permanent installation in or on doors, windows, staircases, walls or other parts of buildings, of plastics	6,5	3
3925 90 20	Trunking, ducting and cable trays for electrical circuits, of plastics	6,5	3
3925 90 80	Builders' ware for the manufacture of flooring, walls, partition walls, ceilings, roofing, etc. guttering and accessories, banisters, fences and the like, fitted shelving for shops, factories, warehouses, storerooms, etc., architectural ornaments such as fluting, vaulting and friezes, of plastics, n.e.s.	6,5	3
3926 20 00	Articles of apparel and clothing accessories produced by the stitching or sticking together of plastic sheeting, incl. gloves, mittens and mitts	6,5	3
3926 90 97	Articles of plastics and articles of other materials of heading 3901 to 3914, n.e.s.	6,5	5
5702 41 10	Axminster carpets of wool or fine animal hair, woven, not tufted or flocked, of pile construction, made up	12	5
5702 41 90	Carpets and other floor coverings, of wool or fine animal hair, woven, not tufted or flocked, of pile construction, made up (excl. Kelem, Schumacks, Karamanie and similar hand-woven rugs, and Axminster carpets)	12	5
5702 42 10	Axminster carpets of man-made textile materials, woven, not tufted or flocked, of pile construction, made up	20	5
5702 42 90	Carpets and other floor coverings, of man-made textile materials, woven, not tufted or flocked, of pile construction, made up (excl. Kelem, Schumacks, Karamanie and similar hand-woven rugs, and Axminster carpets)	20	5
5702 49 00	Carpets and other floor coverings, of vegetable textile materials or coarse animal hair, woven, not tufted or flocked, of pile construction, made up (excl. Kelem, Schumacks, Karamanie and similar hand-woven rugs, and floor coverings of coconut fibres 'coir')	12	5
5703 10 00	Carpets and other floor coverings, of wool or fine animal hair, tufted 'needle punched', whether or not made up	12	5
5703 20 19	Carpets and other floor coverings, of nylon or other polyamides, tufted needle punched, whether or not made up, printed (excl. carpet tiles with an area of $\leq 0,3 \text{ m}^2$)	12,5	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
5703 20 99	Carpets and other floor coverings, of nylon or other polyamides, tufted needle punched, whether or not made up (excl. printed, and carpet tiles with an area of $\leq 0,3 \text{ m}^2$)	12,5	5
5703 30 19	Carpets and other floor coverings, of polypropylene, tufted needle punched, whether or not made up (excl. carpet tiles with an area of $\leq 0,3 \text{ m}^2$)	12,5	5
5704 90 00	Carpets and other floor coverings, of felt, not tufted or flocked, whether or not made up (excl. floor tiles with an area of $\leq 0,3 \text{ m}^2$)	12	5
5705 00 30	Carpets and other floor coverings, of man-made textile materials, whether or not made up (excl. knotted, woven or tufted 'needle punched', and of felt)	12	5
5705 00 90	Carpets and other floor coverings, of vegetable textile materials or coarse animal hair, whether or not made up (excl. knotted, woven or tufted 'needle punched', and of felt)	12	5
6101 20 90	Men's or boys' anoraks, incl. ski jackets, windcheaters, wind-jackets and similar articles of cotton, knitted or crocheted (excl. suits, ensembles, jackets, blazers, bib and brace overalls and trousers)	12	5
6101 30 90	Men's or boys' anoraks, incl. ski jackets, windcheaters, wind-jackets and similar articles of man-made fibres, knitted or crocheted (excl. suits, ensembles, jackets, blazers, bib and brace overalls and trousers)	12	5
6102 20 90	Women's or girls' anoraks, incl. ski jackets, windcheaters, wind-jackets and similar articles, of cotton, knitted or crocheted (excl. suits, ensembles, jackets, blazers, dresses, skirts, divided skirts, trousers, bib and brace overalls)	12	5
6102 30 90	Women's or girls' anoraks, incl. ski jackets, windcheaters, wind-jackets and similar articles, of man-made fibres, knitted or crocheted (excl. suits, ensembles, jackets, blazers, dresses, skirts, divided skirts, trousers, bib and brace overalls)	12	5
6103 32 00	Men's or boys' jackets and blazers of cotton, knitted or crocheted (excl. wind-jackets and similar articles)	12	5
6103 33 00	Men's or boys' jackets and blazers of synthetic fibres, knitted or crocheted (excl. wind-jackets and similar articles)	12	5
6103 42 00	Men's or boys' trousers, bib and brace overalls, breeches and shorts of cotton, knitted or crocheted (excl. swimwear and underpants)	12	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6103 43 00	Men's or boys' trousers, bib and brace overalls, breeches and shorts of synthetic fibres, knitted or crocheted (excl. swimwear and underpants)	12	5
6104 32 00	Women's or girls' jackets and blazers of cotton, knitted or crocheted (excl. wind-jackets and similar articles)	12	3
6104 33 00	Women's or girls' jackets and blazers of synthetic fibres, knitted or crocheted (excl. wind-jackets and similar articles)	12	3
6104 39 00	Women's or girls' jackets and blazers of textile materials, knitted or crocheted (excl. of wool, fine animal hair, cotton or synthetic fibres, wind-jackets and similar articles)	12	3
6104 42 00	Women's or girls' dresses of cotton, knitted or crocheted (excl. petticoats)	12	5
6104 43 00	Women's or girls' dresses of synthetic fibres, knitted or crocheted (excl. petticoats)	12	5
6104 44 00	Women's or girls' dresses of artificial fibres, knitted or crocheted (excl. petticoats)	12	5
6104 49 00	Women's or girls' dresses of textile materials, knitted or crocheted (excl. of wool, fine animal hair, cotton, man-made fibres and petticoats)	12	5
6104 52 00	Women's or girls' skirts and divided skirts of cotton, knitted or crocheted (excl. petticoats)	12	3
6104 53 00	Women's or girls' skirts and divided skirts of synthetic fibres, knitted or crocheted (excl. petticoats)	12	3
6104 59 00	Women's or girls' skirts and divided skirts of textile materials, knitted or crocheted (excl. of wool, fine animal hair, cotton or synthetic fibres, and petticoats)	12	3
6104 62 00	Women's or girls' trousers, bib and brace overalls, breeches and shorts of cotton, knitted or crocheted (excl. panties and swimwear)	12	3
6104 63 00	Women's or girls' trousers, bib and brace overalls, breeches and shorts of synthetic fibres, knitted or crocheted (excl. panties and swimwear)	12	3
6104 69 00	Women's or girls' trousers, bib and brace overalls, breeches and shorts of textile materials, knitted or crocheted (excl. of wool, fine animal hair, cotton or synthetic fibres, panties and swimwear)	12	3

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6105 10 00	Men's or boys' shirts of cotton, knitted or crocheted (excl. nightshirts, T-shirts, singlets and other vests)	12	5
6105 20 10	Men's or boys' shirts of synthetic fibres, knitted or crocheted (excl. nightshirts, T-shirts, singlets and other vests)	12	5
6106 10 00	Women's or girls' blouses, shirts and shirt-blouses of cotton, knitted or crocheted (excl. T-shirts and vests)	12	5
6106 20 00	Women's or girls' blouses, shirts and shirt-blouses of man-made fibres, knitted or crocheted (excl. T-shirts and vests)	12	5
6107 11 00	Men's or boys' underpants and briefs of cotton, knitted or crocheted	12	5
6107 12 00	Men's or boys' underpants and briefs of man-made fibres, knitted or crocheted	12	5
6107 19 00	Men's or boys' underpants and briefs of other textile materials, knitted or crocheted (excl. of cotton or man-made fibres)	12	5
6107 21 00	Men's or boys' nightshirts and pyjamas of cotton, knitted or crocheted (excl. vests and singlets)	12	5
6107 22 00	Men's or boys' nightshirts and pyjamas of man-made fibres, knitted or crocheted (excl. vests and singlets)	12	5
6108 21 00	Women's or girls' briefs and panties of cotton, knitted or crocheted	12	5
6108 22 00	Women's or girls' briefs and panties of man-made fibres, knitted or crocheted	12	5
6108 29 00	Women's or girls' briefs and panties of textile materials, knitted or crocheted (excl. cotton or man-made fibres)	12	5
6108 31 00	Women's or girls' nightdresses and pyjamas of cotton, knitted or crocheted (excl. T-shirts, vests and négligées)	12	5
6108 32 00	Women's or girls' nightdresses and pyjamas of man-made fibres, knitted or crocheted (excl. T-shirts, vests and négligées)	12	5
6108 91 00	Women's or girls' négligées, bathrobes, dressing gowns, house jackets and similar articles of cotton, knitted or crocheted (excl. vests, slips, petticoats, briefs and panties, nightdresses, pyjamas, brassières, girdles, corsets and similar articles)	12	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6108 92 00	Women's or girls' negligées, bathrobes, dressing gowns, house jackets and similar articles of man-made fibres, knitted or crocheted (excl. vests, slips, petticoats, briefs and panties, nightdresses, pyjamas, brassières, girdles, corsets and similar articles)	12	5
6109 10 00	T-shirts, singlets and other vests of cotton, knitted or crocheted	12	3
6109 90 30	T-shirts, singlets and other vests of man-made fibres, knitted or crocheted	12	3
6109 90 90	T-shirts, singlets and other vests of textile materials, knitted or crocheted (excl. of wool, fine animal hair, cotton or man-made fibres)	12	3
6110 11 10	Jerseys and pullovers containing ≥ 50 % by weight of wool and weighing ≥ 600 g/article, knitted or crocheted	12	5
6110 11 30	Men's or boys' jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, of wool, knitted or crocheted (excl. jerseys and pullovers containing ≥ 50 % by weight of wool and weighing ≥ 600 g/article, and wadded waistcoats)	12	5
6110 11 90	Women's or girls' jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, of wool, knitted or crocheted (excl. jerseys and pullovers containing ≥ 50 % by weight of wool and weighing ≥ 600 g/article, and wadded waistcoats)	12	5
6110 20 10	Lightweight fine knit roll, polo or turtleneck jumpers and pullovers of cotton, knitted or crocheted	12	3
6110 20 91	Men's or boys' jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, of cotton, knitted or crocheted (excl. lightweight fine knit roll, polo or turtleneck jumpers and pullovers and wadded waistcoats)	12	3
6110 20 99	Women's or girls' jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, of cotton, knitted or crocheted (excl. lightweight fine knit roll, polo or turtleneck jumpers and pullovers and wadded waistcoats)	12	3
6110 30 10	Lightweight fine knit roll, polo or turtleneck jumpers and pullovers of man-made fibres, knitted or crocheted	12	5
6110 30 91	Men's or boys' jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, of man-made fibres, knitted or crocheted (excl. lightweight fine knit roll, polo or turtleneck jumpers and pullovers and wadded waistcoats)	12	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6110 30 99	Women's or girls' jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, of man-made fibres, knitted or crocheted (excl. lightweight fine knit roll, polo or turtleneck jumpers and pullovers and wadded waistcoats)	12	5
6115 21 00	Pantyhose and tights of synthetic fibres, knitted or crocheted, measuring per single yarn < 67 decitex (excl. graduated compression hosiery)	12	3
6115 22 00	Pantyhose and tights of synthetic fibres, knitted or crocheted, measuring per single yarn >= 67 decitex (excl. graduated compression hosiery)	12	3
6115 29 00	Pantyhose and tights of textile materials, knitted or crocheted (excl. graduated compression hosiery, those of synthetic fibres and hosiery for babies)	12	3
6115 95 00	Full-length or knee-length stockings, socks and other hosiery, incl. footwear without applied soles, of cotton, knitted or crocheted (excl. graduated compression hosiery, pantyhose and tights, women's full-length or knee-length stockings, measuring per single yarn < 67 decitex, and hosiery for babies)	12	3
6115 96 91	Women's stockings of synthetic fibres, knitted or crocheted (excl. graduated compression hosiery, pantyhose and tights, women's full-length stockings measuring per single yarn < 67 decitex and knee-length stockings)	12	3
6115 96 99	Full-length stockings, socks and other hosiery, incl. footwear without applied soles, of synthetic fibres, knitted or crocheted (excl. graduated compression hosiery, women's pantyhose and tights, full-length or knee-length stockings, and hosiery for babies)	12	3
6115 99 00	Full-length or knee-length stockings, socks and other hosiery, incl. footwear without applied soles, of textile materials, knitted or crocheted (excl. of wool, fine animal hair, cotton or synthetic fibres, graduated compression hosiery, pantyhose and tights, women's full-length or knee-length stockings, measuring per single yarn < 67 decitex, and hosiery for babies)	12	3
6201 11 00	Men's or boys' overcoats, raincoats, car coats, capes, cloaks and similar articles, of wool or fine animal hair (excl. knitted or crocheted)	12	3
6201 12 10	Men's or boys' overcoats, raincoats, car coats, capes, cloaks and similar articles, of cotton, of a weight per garment of <= 1 kg (excl. knitted or crocheted)	12	3

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6201 12 90	Men's or boys' overcoats, raincoats, car coats, capes, cloaks and similar articles, of cotton, of a weight per garment of > 1 kg (excl. knitted or crocheted)	12	3
6201 13 10	Men's or boys' overcoats, raincoats, car coats, capes, cloaks and similar articles, of man-made fibres, of a weight per garment of <= 1 kg (excl. knitted or crocheted)	12	3
6201 13 90	Men's or boys' overcoats, raincoats, car coats, capes, cloaks and similar articles, of man-made fibres, of a weight per garment of > 1 kg (excl. knitted or crocheted)	12	3
6201 19 00	Men's or boys' overcoats, raincoats, car coats, capes, cloaks and similar articles, of textile materials (excl. of wool or fine animal hair, cotton or man-made fibres, knitted or crocheted)	12	3
6201 91 00	Men's or boys' anoraks, incl. ski jackets, windcheaters, wind-jackets and similar articles, of wool or fine animal hair (excl. knitted or crocheted, suits, ensembles, jackets, blazers and trousers)	12	3
6201 92 00	Men's or boys' anoraks, windcheaters, wind jackets and similar articles, of cotton (not knitted or crocheted and excl. suits, ensembles, jackets, blazers, trousers and tops of ski suits)	12	3
6201 93 00	Men's or boys' anoraks, windcheaters, wind jackets and similar articles, of man-made fibres (not knitted or crocheted and excl. suits, ensembles, jackets, blazers, trousers and tops of ski suits)	12	3
6201 99 00	Men's or boys' anoraks, incl. ski jackets, windcheaters, wind-jackets and similar articles of textile materials (excl. of wool, fine animal hair, cotton or man-made fibres, knitted or crocheted, suits, ensembles, jackets, blazers and trousers)	12	3
6202 11 00	Women's or girls' overcoats, raincoats, car coats, capes, cloaks and similar articles, of wool or fine animal hair (excl. knitted or crocheted)	12	3
6202 12 10	Women's or girls' overcoats, raincoats, car coats, capes, cloaks and similar articles, of cotton, of a weight per garment of <= 1 kg (excl. knitted or crocheted)	12	3
6202 12 90	Women's or girls' overcoats, raincoats, car coats, capes, cloaks and similar articles, of cotton, of a weight per garment of > 1 kg (excl. knitted or crocheted)	12	3

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6202 13 10	Women's or girls' overcoats, raincoats, car coats, capes, cloaks and similar articles, of man-made fibres, of a weight per garment of ≤ 1 kg (excl. knitted or crocheted)	12	3
6202 13 90	Women's or girls' overcoats, raincoats, car coats, capes, cloaks and similar articles, of man-made fibres, of a weight per garment of > 1 kg (excl. knitted or crocheted)	12	3
6202 19 00	Women's or girls' overcoats, raincoats, car coats, capes, cloaks and similar articles, of textile materials (excl. of wool or fine animal hair, cotton or man-made fibres, knitted or crocheted)	12	3
6202 91 00	Women's or girls' anoraks, incl. ski jackets, windcheaters, wind-jackets and similar articles, of wool or fine animal hair (excl. knitted or crocheted, suits, ensembles, jackets, blazers and trousers)	12	3
6202 92 00	Women's or girls' anoraks, windcheaters, wind jackets and similar articles, of cotton (not knitted or crocheted and excl. suits, ensembles, jackets, blazers, trousers and tops of ski suits)	12	3
6202 93 00	Women's or girls' anoraks, windcheaters, wind jackets and similar articles, of man-made fibres (not knitted or crocheted and excl. suits, ensembles, jackets, blazers, trousers and tops of ski suits)	12	3
6202 99 00	Women's or girls' anoraks, incl. ski jackets, windcheaters, wind-jackets and similar articles, of textile materials (excl. of wool, fine animal hair, cotton or man-made fibres, knitted or crocheted, suits, ensembles, jackets, blazers and trousers)	12	3
6203 11 00	Men's or boys' suits of wool or fine animal hair (excl. knitted or crocheted, tracksuits, ski suits and swimwear)	12	3
6203 12 00	Men's or boys' suits of synthetic fibres (excl. knitted or crocheted, tracksuits, ski suits and swimwear)	12	3
6203 19 10	Men's or boys' suits of cotton (excl. knitted or crocheted, tracksuits, ski suits and swimwear)	12	3
6203 19 30	Men's or boys' suits of artificial fibres (excl. knitted or crocheted, tracksuits, ski suits and swimwear)	12	3

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6203 19 90	Men's or boys' suits of textile materials (excl. of wool or fine animal hair, cotton or synthetic fibres, knitted or crocheted, tracksuits, ski suits and swimwear)	12	3
6203 22 10	Men's or boys' industrial and occupational ensembles of cotton (excl. knitted or crocheted)	12	3
6203 31 00	Men's or boys' jackets and blazers of wool or fine animal hair (excl. knitted or crocheted, and wind-jackets and similar articles)	12	3
6203 32 10	Men's or boys' jackets and blazers of cotton, industrial and occupational (excl. knitted or crocheted, and wind-jackets and similar articles)	12	3
6203 32 90	Men's or boys' jackets and blazers of cotton (excl. knitted or crocheted, industrial and occupational, and wind-jackets and similar articles)	12	3
6203 33 10	Men's or boys' jackets and blazers of synthetic fibres, industrial and occupational (excl. knitted or crocheted, and wind-jackets and similar articles)	12	3
6203 33 90	Men's or boys' jackets and blazers of synthetic fibres (excl. knitted or crocheted, industrial and occupational, and wind-jackets and similar articles)	12	3
6203 41 10	Men's or boys' trousers and breeches of wool or fine animal hair (excl. knitted or crocheted, bib and brace overalls and underpants)	12	3
6203 42 11	Men's or boys' industrial and occupational trousers and breeches of cotton (excl. knitted or crocheted and bib and brace overalls)	12	3
6203 42 31	Men's or boys' trousers and breeches of cotton denim (excl. knitted or crocheted, industrial and occupational, bib and brace overalls and underpants)	12	3
6203 42 35	Men's or boys' trousers and breeches of cotton (excl. denim, cut corduroy, knitted or crocheted, industrial and occupational, bib and brace overalls and underpants)	12	3
6203 42 51	Men's or boys' bib and brace overalls, of cotton, industrial and occupational (excl. knitted or crocheted)	12	3
6203 42 59	Men's or boys' bib and brace overalls, of cotton (excl. knitted or crocheted, industrial and occupational)	12	3

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6203 42 90	Men's or boys' shorts of cotton (excl. knitted or crocheted, swimwear and underpants)	12	3
6203 43 11	Men's or boys' trousers and breeches of synthetic fibres, industrial and occupational (excl. knitted or crocheted and bib and brace overalls)	12	3
6203 43 19	Men's or boys' trousers and breeches of synthetic fibres (excl. knitted or crocheted, industrial and occupational, bib and brace overalls and underpants)	12	3
6203 43 31	Men's or boys' bib and brace overalls of synthetic fibres, industrial and occupational (excl. knitted or crocheted)	12	3
6203 43 39	Men's or boys' bib and brace overalls of synthetic fibres (excl. knitted or crocheted, and industrial and occupational)	12	3
6203 43 90	Men's or boys' shorts of synthetic fibres (excl. knitted or crocheted, underpants and swimwear)	12	3
6203 49 11	Men's or boys' trousers and breeches of artificial fibres, industrial and occupational (excl. knitted or crocheted and bib and brace overalls)	12	3
6203 49 19	Men's or boys' trousers and breeches of artificial fibres (excl. knitted or crocheted, industrial and occupational, bib and brace overalls and underpants)	12	3
6203 49 31	Men's or boys' bib and brace overalls of artificial fibres, industrial and occupational (excl. knitted or crocheted)	12	3
6203 49 39	Men's or boys' bib and brace overalls of artificial fibres (excl. knitted or crocheted, industrial and occupational)	12	3
6203 49 50	Men's or boys' shorts of artificial fibres (excl. knitted or crocheted, underpants and swimwear)	12	3
6203 49 90	Men's or boys' trousers, bib and brace overalls, breeches and shorts of textile materials (excl. of wool, fine animal hair, cotton or man-made fibres, knitted or crocheted, underpants and swimwear)	12	3
6204 12 00	Women's or girls' suits of cotton (excl. knitted or crocheted, ski overalls and swimwear)	12	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6204 13 00	Women's or girls' suits of synthetic fibres (excl. knitted or crocheted, ski overalls and swimwear)	12	5
6204 19 10	Women's or girls' suits of artificial fibres (excl. knitted or crocheted, ski overalls and swimwear)	12	5
6204 19 90	Women's or girls' suits of textile materials (excl. of wool, fine animal hair, cotton or man-made fibres, knitted or crocheted, ski overalls and swimwear)	12	5
6204 31 00	Women's or girls' jackets and blazers of wool or fine animal hair (excl. knitted or crocheted, wind-jackets and similar articles)	12	3
6204 32 10	Women's or girls' jackets and blazers of cotton, industrial and occupational (excl. knitted or crocheted, wind-jackets and similar articles)	12	5
6204 32 90	Women's or girls' jackets and blazers of cotton (excl. knitted or crocheted, industrial and occupational, wind-jackets and similar articles)	12	5
6204 33 10	Women's or girls' jackets and blazers of synthetic fibres, industrial and occupational (excl. knitted or crocheted, wind-jackets and similar articles)	12	5
6204 33 90	Women's or girls' jackets and blazers of synthetic fibres (excl. knitted or crocheted, industrial and occupational, wind-jackets and similar articles)	12	5
6204 39 11	Women's or girls' jackets and blazers of artificial fibres, industrial and occupational (excl. knitted or crocheted, wind-jackets and similar articles)	12	5
6204 39 19	Women's or girls' jackets and blazers of artificial fibres (excl. knitted or crocheted, industrial and occupational, wind-jackets and similar articles)	12	5
6204 39 90	Women's or girls' jackets and blazers of textile materials (excl. of wool, fine animal hair, cotton or man-made fibres, knitted or crocheted, wind-jackets and similar articles)	12	5
6204 41 00	Women's or girls' dresses of wool or fine animal hair (excl. knitted or crocheted and petticoats)	12	5
6204 42 00	Women's or girls' dresses of cotton (excl. knitted or crocheted and petticoats)	12	5
6204 43 00	Women's or girls' dresses of synthetic fibres (excl. knitted or crocheted and petticoats)	12	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6204 44 00	Women's or girls' dresses of artificial fibres (excl. knitted or crocheted and petticoats)	12	5
6204 49 00	Women's or girls' dresses of textile materials (excl. of wool, fine animal hair, cotton or man-made fibres, knitted or crocheted and petticoats)	12	5
6204 51 00	Women's or girls' skirts and divided skirts of wool or fine animal hair (excl. knitted or crocheted and petticoats)	12	5
6204 52 00	Women's or girls' skirts and divided skirts of cotton (excl. knitted or crocheted and petticoats)	12	5
6204 53 00	Women's or girls' skirts and divided skirts of synthetic fibres (excl. knitted or crocheted and petticoats)	12	5
6204 59 10	Women's or girls' skirts and divided skirts of artificial fibres (excl. knitted or crocheted and petticoats)	12	5
6204 59 90	Women's or girls' skirts and divided skirts of textile materials (excl. of wool, fine animal hair, cotton or man-made fibres, knitted or crocheted and petticoats)	12	5
6204 61 10	Women's or girls' trousers and breeches of wool or fine animal hair (excl. knitted or crocheted, panties and swimwear)	12	5
6204 61 85	Women's or girls' bib and brace overalls and shorts, of wool or fine animal hair (excl. knitted or crocheted, panties and swimwear)	12	5
6204 62 11	Women's or girls' trousers and breeches of cotton, industrial and occupational (excl. knitted or crocheted and bib and brace overalls)	12	5
6204 62 31	Women's or girls' cotton denim trousers and breeches (excl. industrial and occupational, bib and brace overalls and panties)	12	5
6204 62 39	Women's or girls' trousers and breeches, of cotton (not of cut corduroy, of denim or knitted or crocheted and excl. industrial and occupational clothing, bib and brace overalls, briefs and tracksuit bottoms)	12	5
6204 63 11	Women's or girls' trousers and breeches, of synthetic fibres, industrial and occupational (excl. knitted or crocheted and bib and brace overalls)	12	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6204 63 18	Women's or girls' trousers and breeches, of synthetic fibres (not of cut corduroy, of denim or knitted or crocheted and excl. industrial and occupational clothing, bib and brace overalls, briefs and tracksuit bottoms)	12	5
6204 69 11	Women's or girls' trousers and breeches, of artificial fibres, industrial and occupational (excl. knitted or crocheted, and bib and brace overalls)	12	5
6204 69 18	Women's or girls' trousers and breeches, of artificial fibres (not of cut corduroy, of denim or knitted or crocheted and excl. industrial and occupational clothing, bib and brace overalls, briefs and tracksuit bottoms)	12	5
6204 69 90	Women's or girls' trousers, bib and brace overalls, breeches and shorts of textile materials (excl. of wool, fine animal hair, cotton or man-made fibres, knitted or crocheted, panties and swimwear)	12	5
6205 20 00	Men's or boys' shirts of cotton (excl. knitted or crocheted, nightshirts, singlets and other vests)	12	3
6205 30 00	Men's or boys' shirts of man-made fibres (excl. knitted or crocheted, nightshirts, singlets and other vests)	12	5
6205 90 10	Men's or boys' shirts of flax or ramie (excl. knitted or crocheted, nightshirts, singlets and other vests)	12	5
6205 90 80	Men's or boys' shirts of textile materials (excl. of cotton or man-made fibres, flax or ramie, knitted or crocheted, nightshirts, singlets and other vests)	12	5
6206 10 00	Women's or girls' blouses, shirts and shirt-blouses of silk or silk waste (excl. knitted or crocheted and vests)	12	5
6206 30 00	Women's or girls' blouses, shirts and shirt-blouses of cotton (excl. knitted or crocheted and vests)	12	5
6206 40 00	Women's or girls' blouses, shirts and shirt-blouses of man-made fibres (excl. knitted or crocheted and vests)	12	5
6211 32 10	Men's or boys' industrial and occupational clothing of cotton (excl. knitted or crocheted)	12	5
6211 33 10	Men's or boys' industrial and occupational clothing of man-made fibres (excl. knitted or crocheted)	12	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6212 10 90	Brassieres of all types of textile materials, whether or not elasticated, incl. knitted or crocheted (excl. in a set made up for retail sale containing a brassière and a brief)	12	5
6302 21 00	Printed bed linen of cotton (excl. knitted or crocheted)	12	5
6302 31 00	Bed linen of cotton (excl. printed, knitted or crocheted)	12	5
6302 32 90	Bed linen of man-made fibres (excl. nonwovens, printed, knitted or crocheted)	12	5
6302 51 00	Table linen of cotton (excl. knitted or crocheted)	12	5
6302 53 90	Table linen of man-made fibres (excl. nonwovens, knitted or crocheted)	12	5
6302 60 00	Toilet linen and kitchen linen, of terry towelling or similar terry fabrics of cotton (excl. floor cloths, polishing cloths, dishcloths and dusters)	12	5
6302 91 00	Toilet linen and kitchen linen of cotton (excl. of terry fabrics, floor cloths, polishing cloths, dishcloths and dusters)	12	5
6302 93 90	Toilet linen and kitchen linen of man-made fibres (excl. nonwovens, floor cloths, polishing cloths, dishcloths and dusters)	12	5
6302 99 90	Toilet linen and kitchen linen of textile materials (excl. of cotton, flax or man-made fibres, floor cloths, polishing cloths, dishcloths and dusters)	12	5
6309 00 00	Worn clothing and clothing accessories, blankets and travelling rugs, household linen and articles for interior furnishing, of all types of textile materials, incl. all types of footwear and headgear, showing signs of appreciable wear and presented in bulk or in bales, sacks or similar packings (excl. carpets, other floor coverings and tapestries)	12,5	5
6402 20 00	Footwear with outer soles and uppers of rubber or plastics, with upper straps or thongs assembled to the sole by means of plugs (excl. toy footwear)	15	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6402 91 10	Footwear covering the ankle, incorporating a protective metal toecap, with outer soles and uppers of rubber or plastics (excl. waterproof footwear of heading 6401, sports footwear and orthopaedic footwear)	15	5
6402 91 90	Footwear covering the ankle, with outer soles and uppers of rubber or plastics (excl. incorporating a protective metal toecap, waterproof footwear of heading 6401, sports footwear, orthopaedic footwear and toy footwear)	15	5
6402 99 05	Footwear incorporating a protective metal toecap, with outer soles and uppers of rubber or plastics (excl. covering the ankle, waterproof footwear of heading 6401, sports footwear and orthopaedic footwear)	15	5
6402 99 10	Footwear with uppers of rubber and outer soles of rubber or plastics (excl. covering the ankle or with upper straps or thongs assembled to the sole by means of plugs, waterproof footwear of heading 6401, sports footwear, orthopaedic footwear and toy footwear)	15	5
6402 99 31	Footwear with uppers of plastic and outer soles of rubber or plastics, with a vamp made of straps or which has one or several pieces cut out, with a maximum sole and heel height of > 3 cm (excl. with upper straps or thongs assembled to the sole by means of plugs)	15	5
6402 99 39	Footwear with uppers of plastic and outer soles of rubber or plastics, with a vamp made of straps or which has one or several pieces cut out, with a maximum sole and heel height of ≤ 3 cm (excl. with upper straps or thongs assembled to the sole by means of plugs)	15	5
6402 99 50	Slippers and other indoor footwear, with outer sole and upper of rubber or plastics (excl. covering the ankle, footwear with a vamp made of straps or which has one or several pieces cut out, and toy footwear)	15	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6402 99 91	Footwear with uppers of plastics and outer soles of rubber or plastics, with in-soles of a length of < 24 cm (excl. covering the ankle, footwear with a vamp made of straps or which has one or several pieces cut out, footwear incorporating a protective metal toecap, indoor footwear, sports footwear, water-proof footwear of heading 6401, orthopaedic footwear and toy footwear)	15	5
6402 99 93	Footwear non-identifiable as men's or women's footwear, with uppers of plastics, with outer soles of rubber or plastics, with in-soles of length $\geq$ 24 cm (excl. footwear covering the ankle, with a vamp made of straps or which has one or more pieces cut out, or incorporating a protective metal toecap, indoor or sports footwear, waterproof footwear in heading 6401, and orthopaedic footwear)	15	5
6402 99 96	Footwear with outer soles of rubber or plastics and uppers of plastics, with in-soles of a length $\geq$ 24 cm, for men (excl. footwear covering the ankle, with a vamp made of straps or which has one or more pieces cut out, or incorporating a protective metal toecap, indoor or sports footwear, waterproof footwear in heading 6401, orthopaedic footwear and footwear which cannot be identified as men's or women's)	15	5
6402 99 98	Footwear with outer soles of rubber or of plastics and uppers of plastics, with in-soles of a length of $\geq$ 24 cm, for women (excl. footwear covering the ankle, with a vamp made of straps or which has one or more pieces cut out, or incorporating a protective metal toecap, indoor or sports footwear, waterproof footwear in heading 6401, orthopaedic footwear and footwear which cannot be identified as men's or women's)	15	5
6403 59 95	Men's footwear with outer soles and uppers of leather, with in-soles of $\geq$ 24 cm in length (excl. covering the ankle, incorporating a protective metal toecap, made on a base or platform of wood, without in-soles, with a vamp or upper made of straps, indoor footwear, sports footwear, and orthopaedic footwear)	15	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6403 59 99	Women's footwear with outer soles and uppers of leather, with in-soles of ≥ 24 cm in length (excl. covering the ankle, incorporating a protective metal toecap, made on a base or platform of wood, without in-soles, with a vamp or upper made of straps, indoor footwear, sports footwear, and orthopaedic footwear)	15	5
6403 91 16	Men's footwear with outer soles of rubber, plastics or composition leather, with uppers of leather, covering the ankle (but not the calf), with in-soles of a length ≥ 24 cm (excl. 6403.11-00 to 6403.40.00)	15	5
6403 91 18	Women's footwear with outer soles of rubber, plastics or composition leather, with uppers of leather, covering the ankle (but not the calf), with in-soles of a length ≥ 24 cm (excl. 6403.11-00 to 6403.40.00)	15	5
6403 91 96	Men's footwear with outer soles of rubber, plastics or composition leather, with uppers of leather, covering the ankle, with in-soles of a length ≥ 24 cm (excl. 6403.11-00 to 6403.40.00 nor 6403.90-16)	15	5
6403 91 98	Women's footwear with outer soles of rubber, plastics or composition leather, with uppers of leather, covering the ankle, with in-soles of length ≥ 24 cm (excl. 6403.11-00 to 6403.40.00 nor 6403.91.18)	15	5
6403 99 36	Men's footwear with outer soles of rubber, plastics or composition leather, with uppers of leather (not covering the ankle), with a vamp made of straps or which has one or several pieces cut out, with sole and heel height ≤ 3 cm, with in-soles of a length ≥ 24 cm (excl. 6403.11-00 to 6403.40.00)	15	5
6403 99 38	Women's footwear with outer soles of rubber, plastics or composition leather, with uppers of leather (not covering the ankle), with a vamp made of straps or which has one or several pieces cut out, with sole and heel height ≤ 3 cm, with in-soles of a length ≥ 24 cm (excl. 6403.11-00 to 6403.40.00)	15	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
6403 99 96	Men's footwear with outer soles of rubber, plastics or composition leather, with uppers of leather (not covering the ankle), with in-soles of a length ≥ 24 cm (excl. 6403.11-00 to 6403.40.00, 6403.99.11, 6403.99.36, 6403.99.50)	15	5
6403 99 98	Footwear with outer soles of rubber, plastics or composition leather and uppers of leather, with in-soles of a length of ≥ 24 cm, for women (excl. footwear covering the ankle; with a protective metal toecap; with a main sole of wood, without in-sole; footwear with a vamp made of straps or which has one or more pieces cut out; indoor, sports or orthopaedic footwear; footwear which cannot be identified as men's or women's)	15	5
6404 11 00	Sports footwear, incl. tennis shoes, basketball shoes, gym shoes, training shoes and the like, with outer soles of rubber or plastics and uppers of textile materials	15	5
6404 19 10	Slippers and other indoor footwear, with outer soles of rubber or plastics and uppers of textile materials (excl. tennis shoes, gym shoes, training shoes and the like, and toy footwear)	15	5
6404 19 90	Footwear with outer soles of rubber or plastics and uppers of textile materials (excl. indoor footwear, sports footwear, incl. tennis shoes, basketball shoes, gym shoes, training shoes and the like, and toy footwear)	15	5
6405 20 91	Slippers and other indoor footwear with uppers of textile materials (excl. with outer soles of rubber, plastics, leather or composition leather, and toy footwear)	15	5
6405 20 99	Footwear with uppers of textile materials (excl. with outer soles of rubber, plastics, leather or composition leather, wood or cork, indoor footwear, orthopaedic footwear and toy footwear)	15	5
6405 90 10	Footwear with outer soles of rubber, plastics, leather or composition leather and uppers of materials other than leather, composition leather or textile materials (excl. orthopaedic footwear and toy footwear)	15	5
7010 90 41	Bottles of colourless glass, of a kind used for the commercial conveyance or packing of foodstuffs and beverages, of a nominal capacity of ≥ 1 l but $< 2,5$ l	10	5
7010 90 43	Bottles of colourless glass, of a kind used for the commercial conveyance or packing of foodstuffs and beverages, of a nominal capacity of $> 0,33$ l but < 1 l	10	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
7010 90 51	Bottles of coloured glass, of a kind used for the commercial conveyance or packing of foodstuffs and beverages, of a nominal capacity of ≥ 1 l but $< 2,5$ l	10	5
7010 90 53	Bottles of coloured glass, of a kind used for the commercial conveyance or packing of foodstuffs and beverages, of a nominal capacity of $> 0,33$ l but ≤ 1 l	10	5
9401 30 10	Swivel seats with variable height adjustments, upholstered, with backrest and fitted with castors or glides (excl. medical, surgical and dental)	10	5
9401 30 90	Swivel seats with variable height adjustments (excl. upholstered, with backrest and fitted with castors or glides, medical, surgical, dental or veterinary, and hairdressers' chairs)	10	5
9401 40 00	Seats, convertible into beds (excl. garden seats and camping equipment, and medical, dental or surgical furniture)	10	5
9401 61 00	Upholstered seats, with wooden frames (excl. convertible into beds)	10	5
9401 69 00	Seats, with wooden frames (excl. upholstered)	10	5
9401 71 00	Upholstered seats, with metal frames (excl. seats for aircraft or motor vehicles, swivel seats with variable height adjustments and medical, dental or surgical furniture)	10	5
9401 79 00	Seats, with metal frames (excl. upholstered, swivel seats with variable height adjustments and medical, dental or surgical furniture)	10	5
9401 80 00	Seats, n.e.s.	10	5
9403 20 80	Metal furniture (excl. for offices, medical, surgical, dental or veterinary furniture, beds and seats)	10	5
9403 30 11	Desks for offices, with wooden frames	10	5
9403 30 19	Wooden furniture for offices, of ≤ 80 cm in height (excl. desks and seats)	10	5
9403 30 91	Wooden cupboards for offices, of > 80 cm in height	10	5
9403 30 99	Wooden furniture for offices, of > 80 cm in height (excl. cupboards)	10	5
9403 40 10	Fitted kitchen units	10	5

2011 nomenclature of the Republic of Moldova	Description	MFN applied duty	Category
9403 40 90	Wooden furniture of a kind used in kitchens (excl. seats and fitted kitchen units)	10	5
9403 50 00	Wooden furniture for bedrooms (excl. seats)	10	5
9403 60 10	Wooden furniture for dining rooms and living rooms (excl. seats)	10	5
9403 60 30	Wooden furniture for shops (excl. seats)	10	5
9403 60 90	Wooden furniture (excl. for offices or shops, kitchens, dining rooms, living rooms and bedrooms, and seats)	10	5
9403 70 00	Furniture of plastics (excl. medical, dental, surgical or veterinary, and seats)	10	5
9403 89 00	Furniture of cane, osier or similar materials (excl. of bamboo, rattan, metal, wood and plastics, and seats and medical, surgical, dental or veterinary furniture)	10	5
9403 90 30	Parts of furniture, of wood, n.e.s. (excl. seats)	10	5
9403 90 90	Parts of furniture, n.e.s. (excl. of metal or wood, and of seats and medical, surgical, dental or veterinary furniture)	10	5

ANNEX XVI

LIST OF LEGISLATION WITH A TIMETABLE FOR ITS APPROXIMATION ⁽¹⁾

Union legislation	Deadline for approximation
HORIZONTAL LEGISLATIVE FRAMEWORK FOR MARKETING OF PRODUCTS	
Regulation (EC) No 765/2008 of the European Parliament and of the Council of 9 July 2008 setting out the requirements for accreditation and market surveillance relating to the marketing of products Decision No 768/2008/EC of the European Parliament and of the Council of 9 July 2008 on a common framework for the marketing of products	Approximated on the date of entry into force of the Law No 235 of 1 December 2011
Directive 2001/95/EC of the European Parliament and of the Council of 3 December 2001 on general product safety	Review and full approximation: 2014
Council Directive 85/374/EEC of 25 July 1985 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning liability for defective products	Approximation: 2012
Regulation (EU) No 1025/2012 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on European standardisation	Approximation: 2015
Council Directive 80/181/EEC of 20 December 1979 on the approximation of the laws of the Member States relating to units of measurement as amended by Directive 2009/3/EC of the European Parliament and of the Council	Approximation: 2015
LEGISLATION BASED ON THE PRINCIPLES OF THE NEW APPROACH WHICH PROVIDE FOR CE MARKING	
Directive 2006/95/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on the harmonisation of the laws of Member States relating to electrical equipment designed for use within certain voltage limits	Review and full approximation: 2015
Directive 2009/105/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 relating to simple pressure vessels	Approximation: 2015
Regulation (EU) No 305/2011 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2011 laying down harmonised conditions for the marketing of construction products	Full approximation: 2015
Directive 2004/108/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 2004 on the approximation of the laws of the Member States relating to electromagnetic compatibility	Review and full approximation: 2015
Council Directive 89/686/EEC of 21 December 1989 on the approximation of the laws of the Member States relating to personal protective equipment	Review and full approximation: 2015
Directive 2009/142/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 relating to appliances burning gaseous fuels	Review and full approximation: 2016
Directive 2000/9/EC of the European Parliament and of the Council of 20 March 2000 relating to cableway installations designed to carry persons	Approximation: 2015

⁽¹⁾ For the purposes of this Annex and of Article 173(2) of this Agreement, references to the Union *acquis* or legislation or to specific Union acts shall be understood to cover any past or future revisions of the relevant acts as well as any implementation measures related to those acts.

Union legislation	Deadline for approximation
Directive 94/9/EC of the European Parliament and the Council of 23 March 1994 on the approximation of the laws of the Member States concerning equipment and protective systems intended for use in potentially explosive atmospheres	Review and full approximation: 2015
Council Directive 93/15/EEC of 5 April 1993 on the harmonisation of the provisions relating to the placing on the market and supervision of explosives for civil uses Commission Decision 2004/388/EC of 15 April 2004 on an Intra-Community transfer of explosives document Commission Directive 2008/43/EC of 4 April 2008 setting up, pursuant to Council Directive 93/15/EEC, a system for the identification and traceability of explosives for civil uses	Review and full approximation: 2015
European Parliament and Council Directive 95/16/EC of 29 June 1995 on the approximation of the laws of the Member States relating to lifts	Review and full approximation: 2016
Directive 2006/42/EC of the European Parliament and of the Council of 17 May 2006 on machinery	Approximation: 2015
Directive 2004/22/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on measuring instruments	Approximation: 2014
Council Directive 93/42/EEC of 14 June 1993 concerning medical devices Council Directive 90/385/EEC of 20 June 1990 on the approximation of the laws of the Member States relating to active implantable medical devices Directive 98/79/EC of the European Parliament and of the Council of 27 October 1998 on <i>in vitro</i> diagnostic medical devices	Review and full approximation: 2015
Council Directive 92/42/EEC of 21 May 1992 on efficiency requirements for new hot-water boilers fired with liquid or gaseous fuels	Full approximation: 2017
Directive 2009/23/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on non-automatic weighing instruments as amended by Regulation (EU) No 1025/2012 of the European Parliament and of the Council in order to align it with the model provisions of Decision 768/2008/EC	Full approximation: 2014
Directive 97/23/EC of the European Parliament and of the Council of 29 May 1997 on the approximation of the laws of the Member States concerning pressure equipment	Review and full approximation: 2017
Directive 1999/5/EC of the European Parliament and of the Council of 9 March 1999 on radio equipment and telecommunications terminal equipment and the mutual recognition of their conformity	Review and full approximation: 18 months after the entry into force of this Agreement
Directive 94/25/EC of the European Parliament and of the Council of 16 June 1994 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States relating to recreational craft	Approximation: 2015
Directive 2009/48/EC of the European Parliament and of the Council of 18 June 2009 on the safety of toys	Review and full approximation: 2015
Directive 2007/23/EC of the European Parliament and of the Council of 23 May 2007 on the placing on the market of pyrotechnic articles	Approximation: 2015

Union legislation	Deadline for approximation
DIRECTIVES BASED ON THE PRINCIPLES OF THE NEW APPROACH OR THE GLOBAL APPROACH, BUT WHICH DO NOT PROVIDE FOR CE MARKING	
European Parliament and Council Directive 94/62/EC of 20 December 1994 on packaging and packaging waste	Approximation: 2015
Council Directive 1999/36/EC of 29 April 1999 on transportable pressure equipment	Approximation: 2016
COSMETIC PRODUCTS	
Regulation (EC) No 1223/2009 of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on cosmetic products	Approximation: 2015
First Commission Directive 80/1335/EEC of 22 December 1980 on the approximation of the laws of the Member States relating to methods of analysis necessary for checking the composition of cosmetic products	Approximation: 2015
Second Commission Directive 82/434/EEC of 14 May 1982 on the approximation of the laws of the Member States relating to methods of analysis necessary for checking the composition of cosmetic products	
Third Commission Directive 83/514/EEC of 27 September 1983 on the approximation of the laws of the Member States relating to methods of analysis necessary for checking the composition of cosmetic products	
Fourth Commission Directive 85/490/EEC of 11 October 1985 on the approximation of the laws of the Member States relating to methods of analysis necessary for checking the composition of cosmetic products	
Fifth Commission Directive 93/73/EEC of 9 September 1993 on the methods of analysis necessary for checking composition of cosmetic products	
Sixth Commission Directive 95/32/EC of 7 July 1995 relating to methods of analysis necessary for checking the composition of cosmetic products	
Seventh Commission Directive 96/45/EC of 2 July 1996 relating to methods of analysis necessary for checking the composition of cosmetic products	
CONSTRUCTION OF MOTOR VEHICLES	
1. Motor vehicles and their trailers	
1.1 Type-approval	
Directive 2007/46/EC of the European Parliament and of the Council of 5 September 2007 establishing a framework for the approval of motor vehicles and their trailers, and of systems, components and separate technical units intended for such vehicles (Framework Directive)	Approximation: 2016
1.2 Harmonised technical requirements	
Regulation (EC) No 78/2009 of the European Parliament and of the Council of 14 January 2009 on the type-approval of motor vehicles with regard to the protection of pedestrians and other vulnerable road users	Approximation: 2017

Union legislation	Deadline for approximation
Regulation (EC) No 79/2009 of the European Parliament and of the Council of 14 January 2009 on type-approval of hydrogen-powered motor vehicles	Approximation: 2017
Regulation (EC) No 595/2009 of the European Parliament and of the Council of 18 June 2009 on type-approval of motor vehicles and engines with respect to emissions from heavy duty vehicles (Euro VI) and on access to vehicle repair and maintenance information	Approximation: 2018
Commission Regulation (EC) No 692/2008 of 18 July 2008 implementing and amending Regulation (EC) No 715/2007 of the European Parliament and of the Council on type-approval of motor vehicles with respect to emissions from light passenger and commercial vehicles (Euro 5 and Euro 6) and on access to vehicle repair and maintenance information	Approximation: 2018
Regulation (EC) No 661/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning type-approval requirements for the general safety of motor vehicles, their trailers and systems, components and separate technical units intended therefor	Approximation: 2018
Regulation (EC) No 715/2007 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2007 on type approval of motor vehicles with respect to emissions from light passenger and commercial vehicles (Euro 5 and Euro 6) and on access to vehicle repair and maintenance information	Approximation: 2018
Directive 2005/64/EC of the European Parliament and of the Council of 26 October 2005 on the type-approval of motor vehicles with regard to their reusability, recyclability and recoverability	Approximation: 2018
Directive 2006/40/EC of the European Parliament and of the Council of 17 May 2006 relating to emissions from air conditioning systems in motor vehicles	Approximation: 2015
2. Two- or three-wheel motor vehicles	
2.1 Type-approval	
Directive 2002/24/EC of the European Parliament and of the Council of 18 March 2002 relating to the type-approval of two or three-wheel motor vehicles	Approximation: 2015
2.2 Harmonised technical requirements	
Council Directive 93/14/EEC of 5 April 1993 on the braking of two- or three-wheel motor vehicles	Approximation: 2017
Directive 2009/80/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on the identification of controls, tell-tales and indicators for two or three-wheel motor vehicles	Approximation: 2017
Council Directive 93/30/EEC of 14 June 1993 on audible warning devices for two- or three-wheel motor vehicles	Approximation: 2017
Directive 2009/78/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on stands for two-wheel motor vehicles	Approximation: 2017
Directive 2009/79/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on passenger hand-holds on two-wheel motor vehicles	Approximation: 2017

Union legislation	Deadline for approximation
Council Directive 93/33/EEC of 14 June 1993 on protective devices intended to prevent the unauthorized use of two or three-wheel motor vehicles	Approximation: 2017
Directive 2009/139/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on statutory markings for two- or three-wheel motor vehicles	Approximation: 2017
Directive 2009/67/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on the installation of lighting and light-signalling devices on two or three-wheel motor vehicles	Approximation: 2017
Council Directive 93/93/EEC of 29 October 1993 on the masses and dimensions of two or three-wheel motor vehicles	Approximation: 2017
Directive 2009/62/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 relating to the space for mounting the rear registration plate of two or three-wheel motor vehicles	Approximation: 2017
Directive 95/1/EC of the European Parliament and of the Council of 2 February 1995 on the maximum design speed, maximum torque and maximum net engine power of two or three-wheel motor vehicles	Approximation: 2017
Directive 97/24/EC of the European Parliament and of the Council of 17 June 1997 on certain components and characteristics of two or three-wheel motor vehicles	Approximation: 2017
Directive 2000/7/EC of the European Parliament and of the Council of 20 March 2000 on speedometers for two- or three-wheel motor vehicles	Approximation: 2017
3. Wheeled agricultural or forestry tractors	
3.1 Type-approval	
Directive 2003/37/EC of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 on type-approval of agricultural or forestry tractors, their trailers and interchangeable towed machinery, together with their systems, components and separate technical units	Approximation: 2016
3.2 Harmonised technical requirements	
Directive 2009/63/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on certain parts and characteristics of wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Directive 2009/60/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on the maximum design speed of and load platforms for wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Directive 2009/59/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on rear-view mirrors for wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Directive 2008/2/EC of the European Parliament and of the Council of 15 January 2008 on the field of vision and windscreen wipers for wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Directive 2009/66/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on the steering equipment of wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Directive 2009/64/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on the suppression of radio interference produced by agricultural or forestry tractors (electromagnetic compatibility)	Approximation: 2016

Union legislation	Deadline for approximation
Council Directive 76/432/EEC of 6 April 1976 on the approximation of the laws of the Member States relating to the braking devices of wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Council Directive 76/763/EEC of 27 July 1976 on the approximation of the laws of the Member States relating to passenger seats for wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Directive 2009/76/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 relating to the driver-perceived noise level of wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Directive 2009/57/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 relating to the roll-over protection structures of wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Council Directive 77/537/EEC of 28 June 1977 on the approximation of the laws of the Member States relating to the measures to be taken against the emission of pollutants from diesel engines for use in wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Council Directive 78/764/EEC of 25 July 1978 on the approximation of the laws of the Member States relating to the driver's seat on wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Directive 2009/61/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 relating to the installation of lighting and light-signalling devices on wheeled agricultural and forestry tractors	Approximation: 2016
Directive 2009/68/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on the component type-approval of lighting and light-signalling devices on wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Directive 2009/58/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on the coupling device and the reverse of wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Directive 2009/75/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on roll-over protection structures of wheeled agricultural or forestry tractors (static testing)	Approximation: 2016
Council Directive 80/720/EEC of 24 June 1980 on the approximation of the laws of the Member States relating to the operating space, access to the driving position and the doors and windows of wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Council Directive 86/297/EEC of 26 May 1986 on the approximation of the laws of the Member States relating to power take-offs of wheeled agricultural or forestry tractors and their protection	Approximation: 2016
Council Directive 86/298/EEC of 26 May 1986 on rear-mounted roll-over protection structures of narrow-track wheeled agricultural and forestry tractors	Approximation: 2016
Council Directive 86/415/EEC of 24 July 1986 on the installation, location, operation and identification of the controls of wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Council Directive 87/402/EEC of 25 June 1987 on roll-over protection structures mounted in front of the driver's seat on narrow-track wheeled agricultural and forestry tractors	Approximation: 2016

Union legislation	Deadline for approximation
Council Directive 89/173/EEC of 21 December 1988 on the approximation of the laws of the Member States relating to certain components and characteristics of wheeled agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
Directive 2000/25/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2000 on action to be taken against the emission of gaseous and particulate pollutants by engines intended to power agricultural or forestry tractors	Approximation: 2016
CHEMICALS	
1. REACH and REACH implementation	
Regulation (EC) No 1907/2006 of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 concerning the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH) and establishing a European Chemicals Agency	Approximation: 2013- 2014
Council Regulation (EC) No 440/2008 of 30 May 2008 laying down test methods pursuant to Regulation (EC) No 1907/2006 of the European Parliament and of the Council on the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH)	Approximation: 2013-2014
2. Dangerous chemicals	
Regulation (EC) No 689/2008 of the European Parliament and of the Council of 17 June 2008 concerning the export and import of dangerous chemicals	Approximation: 2016
Council Directive 96/82/EC of 9 December 1996 on the control of major-accident hazards involving dangerous substances	Approximation: 2016
Directive 2011/65/EU of the European Parliament and of the Council of 8 June 2011 on the restriction of the use of certain hazardous substances in electrical and electronic equipment	Approximation: 2014
Directive 2002/96/EC of the European Parliament and of the Council of 27 January 2003 on waste electrical and electronic equipment (WEEE)	Approximation: 2016
Directive 2006/66/EC of the European Parliament and of the Council of 6 September 2006 on batteries and accumulators and waste batteries and accumulators	Approximation: 2013-2014
Council Directive 96/59/EC of 16 September 1996 on the disposal of polychlorinated biphenyls and polychlorinated terphenyls (PCB/PCT)	Approximated in 2009
Regulation (EC) No 850/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on persistent organic pollutants	Approximation: 2013-2014
3. Classification, packaging and labelling	
Regulation (EC) No 1272/2008 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on classification, labelling and packaging of substances and mixtures	Approximation: 2013-2014
4. Detergents	
Regulation (EC) No 648/2004 of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on detergents	Approximation: 2013-2014

Union legislation	Deadline for approximation
5. Fertilisers	
Regulation (EC) No 2003/2003 of the European Parliament and of the Council of 13 October 2003 relating to fertilisers	Approximated on 11 June 2013
6. Drug precursors	
Regulation (EC) No 273/2004 of the European Parliament and of the Council of 11 February 2004 on drug precursors	Approximation: 2015
7. Good laboratory practice	
Application of principles and verification for tests on chemicals, inspection and verification of good laboratory practice	
Directive 2004/10/EC of the European Parliament and of the Council of 11 February 2004 on the harmonisation of laws, regulations and administrative provisions relating to the application of the principles of good laboratory practice and the verification of their applications for tests on chemical substances	Approximation: 2015
Directive 2004/9/EC of the European Parliament and of the Council of 11 February 2004 on the inspection and verification of good laboratory practice (GLP)	Approximation: 2013-2014
PHARMACEUTICALS	
1. Medicinal products for human use	
Council Directive 89/105/EEC of 21 December 1988 relating to the transparency of measures regulating the prices of medicinal products for human use and their inclusion in the scope of national health insurance systems	Approximation: 2014
Directive 2001/83/EC of the European Parliament and of the Council of 6 November 2001 on the Community code relating to medicinal products for human use	Transposition: 2015
2. Medicinal products for veterinary use	
Directive 2001/82/EC of the European Parliament and of the Council of 6 November 2001 on the Community code relating to veterinary medicinal products	Approximation: 2013
Commission Directive 2006/130/EC of 11 December 2006 implementing Directive 2001/82/EC of the European Parliament and of the Council as regards the establishment of criteria for exempting certain veterinary medicinal products for food-producing animals from the requirement of a veterinary prescription	Approximation: 2014
3. Miscellaneous	
Regulation (EU) No 528/2012 of the European Parliament and of the Council of 22 May 2012 concerning the making available on the market and use of biocidal products	Approximation: 2014
Directive 2001/18/EC of the European Parliament and of the Council of 12 March 2001 on the deliberate release into the environment of genetically modified organisms	Approximation: 2015
Directive 2009/35/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the colouring matters which may be added to medicinal products	Approximation: 2015

Union legislation	Deadline for approximation
Directive 2009/41/EC of the European Parliament and of the Council of 6 May 2009 on the contained use of genetically modified micro-organisms	Approximation: 2015
Commission Regulation (EC) No 540/95 of 10 March 1995 laying down the arrangements for reporting suspected unexpected adverse reactions which are not serious, whether arising in the Community or in a third country, to medicinal products for human or veterinary use authorized in accordance with the provisions of Council Regulation (EEC) No 2309/93	Approximation: 2015
Commission Regulation (EC) No 1662/95 of 7 July 1995 laying down certain detailed arrangements for implementing the Community decision-making procedures in respect of marketing authorisations for products for human or veterinary use	Approximation: 2015
Commission Regulation (EC) No 2141/96 of 7 November 1996 concerning the examination of an application for the transfer of a marketing authorisation for a medicinal product falling within the scope of Council Regulation (EEC) No 2309/93	Approximation: 2015
Regulation (EC) No 469/2009 of the European Parliament and of the Council of 6 May 2009 concerning the supplementary protection certificate for medicinal products	Approximation: 2015

ANNEX XVII

COVERAGE

ANNEX XVII-A

SPS MEASURES

PART 1

Measures applicable to main live animal categories

- I. Equidae (including zebras) or asinine species or the offspring of crossing of those species
- II. Bovine animals (including *Bubalus bubalis* and *Bison*)
- III. Ovine and caprine animals
- IV. Porcine animals
- V. Poultry (including fowl, turkeys, guinea fowl, ducks, geese)
- VI. Live fish
- VII. Crustaceans
- VIII. Molluscs
- IX. Eggs and gametes of live fish
- X. Hatching eggs
- XI. Semen-ova-embryos
- XII. Other mammals
- XIII. Other birds
- XIV. Reptiles
- XV. Amphibians
- XVI. Other vertebrates
- XVII. Bees

PART 2

Measures applicable to animal products

- I. **Main product categories of animal products for human consumption**
  1. Fresh meat of domestic ungulates, poultry and lagomorphs, farm and wild game, including offal
  2. Minced meat, meat preparations, mechanically separated meat (MSM), meat products
  3. Live bivalve molluscs
  4. Fishery products
  5. Raw milk, colostrum, dairy products and colostrum-based products
  6. Eggs and eggs products
  7. Frogs' legs and snails
  8. Rendered animal fats and greaves
  9. Treated stomachs, bladders and intestines
  10. Gelatine, raw material for the production of gelatine for human consumption
  11. Collagen
  12. Honey and apicultural products

II Main products' categories of animal by-products:

In slaughterhouses	Animal by-products to be fed to fur animals
	Animal by-products for the manufacture of pet food
	Blood and blood products from equidae to be used outside the feed chain
	Fresh or chilled hides and skins of ungulates
	Animal by-products for the manufacture of derived products for uses outside the feed chain
In dairy plants	Milk, milk-based products and milk-derived products
	Colostrum and colostrum products
In other facility for the collection or handling of animal by-products (i.e. unprocessed/untreated materials)	Blood and blood products from equidae to be used outside the feed chain
	Untreated blood products, excluding of equidae, for derived products for purposes outside the feed chain for farmed animals
	Treated blood products, excluding of equidae, for the manufacture of derived products for purposes outside the feed chain for farmed animals
	Fresh or chilled hides and skins of ungulates
	Pig bristles from third countries or regions thereof that are free from African swine fever
	Bones and bone products (excluding bone meal), horns and horn products (excluding horn meal) and hooves and hoof products (excluding hoof meal) for uses other than as feed material, organic fertilizer or soil improvers
	Horns and horn products, excluding horn meal, and hooves and hoof products, excluding hoof meal, for the production of organic fertilizers or soil improvers
	Gelatine not intended for human consumption to be used by the photographic industry
	Wool and hair
	Treated feathers, parts of feathers and down
In processing plants	Processed animal protein, including mixtures and products other than pet food containing such protein
	Blood products that could be used as feed material
	Treated hides and skins of ungulates
	Treated hides and skins of ruminants and of equidae (21 days)
	Pig bristles from third countries or regions thereof that are not free of African swine fever
	Fish oil to be used as feed material or for purposes outside the feed chain
	Rendered fats to be used as feed materials

	Rendered fats for certain purposes outside the feed chain for farmed animals
	Gelatine or Collagen to be used as feed material or for purposes outside the feed chain
	Hydrolysed protein, Dicalcium phosphate or Tricalcium phosphate to be used as feed material or for purposes outside the feed chain
	Apiculture by-products intended exclusively for use in apiculture
	Fat derivatives to be used outside the feed chain
	Fat derivatives to be used as feed or outside the feed chain
	Egg products that could be used as feed material
In pet food plants (including plants manufacturing dogchews and flavouring innards)	Canned pet food
	Processed pet food other than canned pet food
	Dogchews
	Raw pet food for direct sale
	Flavouring innards for use in the manufacture of pet food
In game trophies plants	Treated game trophies and other preparations of birds and ungulates, being solely bones, horns, hooves, claws, antlers, teeth, hides or skins
	Game trophies or other preparations of birds and ungulates consisting of entire parts not having been treated
In plants or establishments manufacturing intermediate products	Intermediate products
Fertiliser and soil improvers	Processed animal protein including mixtures and products other than pet food containing such protein
	Processed manure, derived products from processed manure and guano from bats
In storage of derived products	All derived products

III. Pathogenic agents

PART 3

Plants, plant products and other objects

Plants, plant products and other objects ⁽¹⁾ which are potential carriers of pests that, by their nature or that of their processing, may create a risk for the introduction and spread of pests

⁽¹⁾ Packaging, conveyances, containers, soil and growing mediums and any other organisms, object or material capable of harbouring or spreading pests.

PART 4

Measures applicable to food and feed additives**Food:**

1. Food additives (all food additives and colours);
2. Processing aids;
3. Food flavourings;
4. Food enzymes.

Feed (1):

5. Feed additives;
6. Feed materials;
7. Compound feed and pet food except if covered by Part 2 (II);
8. Undesirable substances in feed.

---

(1) Only animal by-products originated from animals or parts of animals, declared as fit for human consumption may enter into the feed chain of farmed animals.

ANNEX XVII-B**ANIMAL WELFARE STANDARDS**

Animal welfare standards concerning:

- 1. stunning and slaughter of animals;**
- 2. transport of animals and related operations;**
- 3. farming animals.**

*ANNEX XVII-C***OTHER MEASURES COVERED BY CHAPTER 4 OF TITLE V**

1. Chemicals originating from the migration of substances from packaging materials;
2. Composite products;
3. Genetically Modified Organisms (GMOs);
4. Growth promoting hormones, thyreostatics, certain hormones and B-agonists.

ANNEX XVII-D

MEASURES TO BE INCLUDED AFTER THE APPROXIMATION OF THE LEGISLATION

1. Chemicals for decontamination of food;
2. Cloning;
3. Irradiation (ionisation).

ANNEX XVIII

**LIST OF NOTIFIABLE ANIMAL AND AQUACULTURE DISEASES AND REGULATED PESTS FOR WHICH
REGIONAL FREEDOM CAN BE RECOGNISED**

ANNEX XVIII-A

**ANIMAL AND FISH DISEASES SUBJECT TO NOTIFICATION, FOR WHICH THE STATUS OF THE PARTIES
IS RECOGNISED AND FOR WHICH REGIONALISATION DECISIONS MAY BE TAKEN**

1. Foot-and-mouth disease
2. Swine vesicular disease
3. Vesicular stomatitis
4. African horse sickness
5. African swine fever
6. Bluetongue
7. Pathogenic Avian influenza
8. Newcastle disease (NCD)
9. Rinderpest
10. Classical swine fever
11. Contagious bovine pleuro-pneumonia
12. Peste des petits ruminants
13. Sheep and goat pox
14. Rift Valley fever
15. Lumpy skin disease
16. Venezuelan equine encephalomyelitis
17. Glanders
18. Dourine
19. Enterovirus encephalomyelitis
20. Infectious haematopoietic necrosis (IHN)
21. Viral haemorrhagic septicaemia (VHS)
22. Infectious Salmon Anaemia (ISA)
23. *Bonamia ostreae*
24. *Marteilia refringens*

ANNEX XVIII-B

RECOGNITION OF THE PEST STATUS, PEST FREE AREAS OR PROTECTED ZONES**A. Recognition of pest status**

Each Party shall establish and communicate a list of regulated pests based on the following principles:

1. Pests not known to occur within any part of its own territory;
2. Pests known to occur within any part of its own territory and under official control;
3. Pests known to occur within any part of its own territory, under official control and for which pest free areas or protected zones are established.

Any change to the list of pest status shall be immediately notified to the other Party unless otherwise notified to the relevant international organization.

B. Recognition of Pest Free Areas (PFAs) and protected zones

The Parties recognise the protected zones and the concept of PFAs, and its application in respect of relevant ISPMs.

ANNEX XIX

REGIONALISATION/ZONING, PEST-FREE AREAS AND PROTECTED ZONES

A. Animal and aquaculture diseases

1. Animal diseases

The basis for recognition of the animal disease status of the territory or of a region of a Party shall be the Terrestrial Animal Health Code of the OIE. The basis for regionalisation decisions for an animal disease shall be the Terrestrial Animal Health Code of the OIE.

2. Aquaculture diseases

The basis for regionalisation decisions for aquaculture diseases shall be the Aquatic Animal Health Code of the OIE.

B. Pests

The criteria for the establishment of pest free areas or protected zones for certain pests shall comply with the provisions of either:

- the FAO International Standard for Phytosanitary Measures No 4 on Requirements for the establishment of pest free areas and the definitions of the relevant ISPMs, or
- Article 2(1)(h) of Directive 2000/29/EC of 8 May 2000 on protective measures against the introduction into the Community of organisms harmful to plants or plant products and against their spread within the Community

C. Criteria for the recognition of the special status for animal diseases of the territory or a region of a Party

1. Where the importing Party considers that its territory or part of its territory is free from an animal disease other than a disease listed in Annex XVIII-A to this Agreement, it shall present to the exporting Party appropriate supporting documentation, setting out in particular the following criteria:

- the nature of the disease and the history of its occurrence in its territory;
- the results of surveillance testing based on serological, microbiological, pathological or epidemiological investigation and on the fact that the disease must by law be notified to the competent authorities;
- the period over which the surveillance was carried out;
- where applicable, the period during which vaccination against the disease has been prohibited and the geographical area concerned by the prohibition;
- the arrangements for verifying the absence of the disease.

2. The additional guarantees, general or specific, which may be required by the importing Party must not exceed those, which the importing Party implements nationally.

3. The Parties shall notify each other of any change in the criteria specified in paragraph 1 of this point which relate to the disease. The additional guarantees defined in accordance with paragraph 2 of this point may, in the light of such notification, be amended or withdrawn by the SPS Sub-Committee.

ANNEX XX

PROVISIONAL APPROVAL OF ESTABLISHMENTS

Conditions and provisions for provisional approval of establishments

1. Provisional approval of establishments means that for the purpose of import the importing Party approves provisionally the establishments in the exporting Party on the basis of appropriate guarantees provided by that Party without prior inspection by the importing Party of the individual establishments in accordance with the provisions of paragraph 4 of this Annex. The procedure and conditions set out in paragraph 4 of this Annex shall be used for modifying or completing the lists provided for in paragraph 2 of this Annex to take account of new applications and guarantees received. Verification may be part of the procedure, only as regards the initial list of establishments, in accordance with the provisions of paragraph 4(d).
2. The provisional approval shall initially be applied to the following categories of establishments
  - 2.1. Establishments for products of animal origin for human consumption:
    - Slaughterhouses for fresh meat of domestic ungulates, poultry, lagomorphs and farm game (Annex XVII-A, Part 1)
    - Game handling establishments
    - Cutting plants
    - Establishments for minced meat, meat preparation, mechanically separated meat and meat products
    - Purification centres and dispatched centres for live bivalve molluscs
    - Establishments for:
      - eggs products
      - dairy products
      - fishery products
      - treated stomachs, bladders and intestines
      - gelatine and collagen
      - fish oil
    - Factory vessels
    - Freezer vessels
  - 2.2. Approved or registered establishments producing animal by-products and main categories of animal by-products not for human consumption

Type of approved or registered establishment and plants	Product
Slaughterhouses	Animal by-products to be fed to fur animals
	Animal by-products for the manufacture of pet food
	Blood and blood products from equidae to be used outside the feed chain
	Fresh or chilled hides and skins of ungulates
	Animal by-products for the manufacture of derived products for uses outside the feed chain
Dairy plants	Milk, milk-based products and milk-derived products
	Colostrum and colostrum products

Type of approved or registered establishment and plants	Product
Other facility for the collection or handling of animal by-products (i.e. unprocessed/untreated materials)	Blood and blood products from equidae to be used outside the feed chain
	Untreated blood products, excluding of equidae, for derived products for purposes outside the feed chain for farmed animals
	Treated blood products, excluding of equidae, for the manufacture of derived products for purposes outside the feed chain for farmed animals
	Fresh or chilled hides and skins of ungulates
	Pig bristles from third countries or regions thereof that are free from African swine fever
	Bones and bone products (excluding bone meal), horns and horn products (excluding horn meal) and hooves and hoof products (excluding hoof meal) for uses other than as feed material, organic fertiliser or soil improvers
	Horns and horn products, excluding horn meal, and hooves and hoof products, excluding hoof meal, for the production of organic fertilisers or soil improvers
	Gelatine not intended for human consumption to be used by the photographic industry
	Wool and hair
	Treated feathers, parts of feathers and down
Processing plants	Processed animal protein, including mixtures and products other than pet food containing such protein
	Blood products that could be used as feed material
	Treated hides and skins of ungulates
	Treated hides and skins of ruminants and of equidae (21 days)
	Pig bristles from third countries or regions thereof that are not free of African swine fever
	Fish oil to be used as feed material or for purposes outside the feed chain
	Rendered fats to be used as feed materials
	Rendered fats for certain purposes outside the feed chain for farmed animals
	Gelatine or Collagen to be used as feed material or for purposes outside the feed chain
	Hydrolysed protein, Dicalcium phosphate or Tricalcium phosphate to be used as feed material or for purposes outside the feed chain
	Apiculture by-products intended exclusively for use in apiculture
	Fat derivatives to be used outside the feed chain
	Fat derivatives to be used as feed or outside the feed chain
Egg products that could be used as feed material	

Type of approved or registered establishment and plants	Product
Pet food plants (including plants manufacturing dogchews and flavouring innards)	Canned pet food
	Processed pet food other than canned pet food
	Dogchews
	Raw pet food for direct sale
	Flavouring innards for use in the manufacture of pet food
Game trophies plants	Treated game trophies and other preparations of birds and ungulates, being solely bones, horns, hooves, claws, antlers, teeth, hides or skins
	Game trophies or other preparations of birds and ungulates consisting of entire parts not having been treated
Plants or establishments manufacturing intermediate products	Intermediate products
Fertiliser and soil improvers	Processed animal protein including mixtures and products other than pet food containing such protein
	Processed manure, derived products from processed manure and guano from bats
Storage of derived products	All derived products

3. The importing Party shall draw up lists of provisionally approved establishments as referred to in paragraphs 2.1 and 2.2 and shall make these lists publicly available.
4. Conditions and procedures for provisional approval:
  - (a) If import of the animal product concerned from the exporting Party has been authorised by the importing Party and the relevant import conditions and certification requirements for the products concerned have been established;
  - (b) If the competent authority of the exporting Party has provided the importing Party with satisfactory guarantees that the establishments appearing on its list or lists meet the relevant health requirements of the importing Party and has officially approved the establishment appearing on the lists for exportation to the importing Party;
  - (c) In the event of non-compliance with the said guarantees the competent authority of the exporting Party must have a real power to suspend the activities of exportation to the importing Party from an establishment for which that authority provided guarantees;
  - (d) Verification in accordance with the provisions of Article 188 of this Agreement by the importing Party may be part of the provisional approval procedure. This verification concerns the structure and the organisation of the competent authority responsible for the approval of the establishment as well as the powers available to that competent authority and the guarantees that it can provide in regard to the implementation of importing Party's rules. The verification may include on the spot inspection of a certain representative number of establishments appearing on the list or lists provided by the exporting Party.
Taking into account the specific structure and division of competence within the Union, such verification in the Union may concern individual Member States.
  - (e) Based on the results of the verification provided for in point (d) of this paragraph, the importing Party may amend the existing list of establishments.

ANNEX XXI

PROCESS OF RECOGNITION OF EQUIVALENCE

1. Principles

- (a) Equivalence can be determined for an individual measure, or a group of measures, or a system related to a certain commodity, or a category of commodities or all of them;
- (b) The examination by the importing Party of a request for recognition of equivalence of measures pertaining to a certain commodity of the exporting Party shall not be a reason to disrupt trade or suspend on-going imports from the exporting Party of the commodity in question;
- (c) The process of recognition of equivalence of measures is an interactive process between the exporting Party and the importing Party. The process consists of an objective demonstration of equivalence of individual measures by the exporting Party and an objective assessment of the equivalence with a view to the possible recognition of equivalence by the importing Party;
- (d) The final recognition of equivalence of the relevant measures of the exporting Party rests solely with the importing Party.

2. Preconditions

- (a) The process depends on the health or pest status, the law and the effectiveness of the inspection and control system related to the commodity in the exporting Party. To this end the law in the sector concerned shall be taken into account, as well as the structure of the competent authority of the exporting Party, the command chain, the authority, the operational procedures and resources, and the effectiveness of the competent authorities as regards inspection and control systems, including the level of enforcement related to the commodity and the regularity and the rapidity of information flow to the importing Party in case of identified hazards. This recognition may be supported by documentation, verification and documents, reports and information related to past experiences, assessment and verifications;
- (b) The Parties may initiate the process of recognition of equivalence pursuant to Article 183 of this Agreement after the successful completion of the regulatory approximation of a measure, a group of measures or a system included in the approximation list set out in Article 181(4) of this Agreement;
- (c) The exporting Party shall only initiate the process when no safeguard measures imposed by the importing Party apply to the exporting Party as regards the commodity.

3. The process

- (a) The exporting Party initiates the process by submitting to the importing Party a request for recognition of equivalence of an individual measure or groups of measures or a system for a commodity or a category of commodities in a sector or sub-sector or all of them;
- (b) When appropriate, this request includes also the request and the required documentation for approval by the importing Party on the basis of equivalence of any programme or plan of the exporting Party required by the importing Party and/or the status of approximation as laid down in Annex XXIV to this Agreement regarding the measures or systems described in point (a) of this paragraph as a condition for allowing import of that commodity or a category of commodities;
- (c) With this request, the exporting Party:
  - (i) explains the importance for trade of that commodity or a category of commodities;
  - (ii) identifies the individual measure(s) with which it can comply from all the measures expressed in the import conditions of the importing Party applicable to that commodity or a category of commodities;
  - (iii) identifies the individual measure(s) for which it seeks equivalence out of the total of the measures expressed in the import conditions of the importing Party, applicable to that commodity or a category of commodities;
- (d) In reply to this request the importing Party explains the overall and individual objective and the rationale behind its measure(s), including the identification of the risk;

- (e) With this explanation, the importing Party informs the exporting Party on the relationship of its domestic measures and the import conditions for that commodity;
  - (f) The exporting Party objectively demonstrates to the importing Party that the measures that it has identified are equivalent to the import conditions for that commodity or a category of commodities;
  - (g) The importing Party objectively assesses the demonstration of equivalence by the exporting Party;
  - (h) The importing Party concludes whether equivalence is achieved or not;
  - (i) The importing Party provides to the exporting Party full explanation and supporting data for its determination and decision if so required by the exporting Party;
4. Demonstration of equivalence of measures by the exporting party and assessment of this demonstration by the importing Party
- (a) The exporting Party shall objectively demonstrate equivalence for each of the identified measures of the importing Party expressed in its import conditions. When appropriate, equivalence shall objectively be demonstrated for any plan or program required by the importing Party as a condition to allow import (e.g. residue plan);
  - (b) Objective demonstration and assessment in this context should be based, as far as possible, on:
    - internationally recognised standards; and/or standards based on proper scientific evidence; and/or
    - risk assessment; and/or
    - documents, reports and information related to past experiences, assessments and verifications; and
    - legal status or level of administrative status of the measures; and
    - level of implementation and enforcement on the basis of in particular:
      - corresponding and relevant results of surveillance and monitoring programmes;
      - inspection results of the exporting Party;
      - results of analysis with recognised analysis methods;
      - verification and import check results by the importing Party;
      - the performance of the competent authorities of the exporting Party; and
      - earlier experiences.
5. Conclusions of the importing Party
- In case the importing Party arrives at a negative conclusion, it shall provide the exporting Party with a detailed and reasoned explanation.
6. For plants and plant products, equivalence concerning phytosanitary measures, shall be based on the conditions referred into Article 183(6) of this Agreement.

ANNEX XXII

IMPORT CHECKS AND INSPECTION FEES

A. Principles of import checks

Import checks consist of documentary checks, identity checks and physical checks

As regards animals and animal products, the physical checks and their frequency shall be based on the level of the risk associated with such imports.

In carrying out the checks for plant health purposes, the importing Party shall ensure that the plants, plant products and other objects shall be meticulously inspected on an official basis, either in their entirety or by inspecting a representative sample, in order to make sure, that they are not contaminated by pests.

In the event that the checks reveal non-conformity with the relevant standards and/or requirements, the importing Party shall take official measures proportionate to the risk involved. Wherever possible, the importer or his representative shall be given access to the consignment and the opportunity to provide any relevant information to assist the importing Party in taking a final decision concerning the consignment. Such decision shall be proportional to the level of the risk associated with such imports.

B. Frequencies of physical checks

B.1. Import of animals and animal products to the EU and the Republic of Moldova

Type of frontier check	Frequency rate
1. Documentary checks	100 %
2. Identity checks	100 %
3. Physical checks	
Live animals 100 %	100 %
Category I products Fresh meat including offal, and products of the bovine, ovine, caprine, porcine and equine species defined in Council Directive 64/433/EEC of 26 June 1964 on health conditions for the production and marking of fresh meat, as amended. Fish products in hermetically sealed containers intended to render them stable at ambient temperatures, fresh and frozen fish and dry and/or salted fisheries products Whole eggs Lard and rendered fats Animal casings Hatching eggs	20 %
Category II products Poultry meat and poultry meat products Rabbit meat, game meat (wild/farmed) and products thereof Milk and milk products for human consumption Egg products	50 %

Type of frontier check	Frequency rate
<p>Processed animal protein for human consumption (100 % for the first six bulked consignments, Council Directive 92/118/EEC of 17 December 1992 laying down animal health and public health requirements governing trade in and imports into the Community of products not subject to the said requirements laid down in specific Community rules referred to in Annex A (I) to Directive 89/662/EEC and, as regards pathogens, to Directive 90/425/EEC, as amended).</p> <p>Other fish products than those mentioned under the Commission Decision 2006/766/EC of 6 November 2006 establishing the lists of third countries and territories from which imports of bivalve molluscs, echinoderms, tunicates, marine gastropods and fishery products are permitted, as amended.</p> <p>Bivalve molluscs</p> <p>Honey</p>	
<p>Category III products</p> <p>Semen</p> <p>Embryos</p> <p>Manure</p> <p>Milk and milk products (not for human consumption)</p> <p>Gelatine</p> <p>Frog's legs and snails</p> <p>Bones and bone products</p> <p>Hides and skins</p> <p>Bristles, wool, hair and feathers</p> <p>Horns, horn products, hooves and hoof products</p> <p>Apiculture products</p> <p>Game trophies</p> <p>Processed pet food</p> <p>Raw material for the manufacture of pet food</p> <p>Raw material, blood, blood products, glands and organs for pharmaceutical or technical use</p> <p>Hay and straw</p> <p>Pathogens</p> <p>Processed animal protein (packaged)</p>	<p>Minimum of 1 % Maximum of 10 %</p>
<p>Processed animal protein not for human consumption (bulk)</p>	<p>100 % for the first six consignments (points 10 and 11 of Chapter II of Annex VII to Regulation (EC) No 1774/2002 of the European Parliament and of the Council of 30 October 2002 laying down health rules concerning animal by-products not intended for human consumption, as amended).</p>

B.2. Import of non-animal food to the EU and the Republic of Moldova

— Chilli (<i>Capsicum annuum</i>), crushed or ground — ex 0904 20 90	10 % for Sudan dyes from all third countries
— Chilli products (curry) — 0910 91 05	
— <i>Curcuma longa</i> (turmeric) — 0910 30 00 (<i>Food — dried spices</i>)	
— Red palm oil — ex 1511 10 90	

B.3. Import in to the EU and the Republic of Moldova of plants, plant products and other objects

For plants, plant products and other objects listed in Annex V, Part B to Directive 2000/29/EC:

The importing Party carries out checks in order to verify the phytosanitary status of the consignment(s).

A reduced frequency of plant health import checks could be set up for regulated commodities with the exception of plants, plant product and other objects defined accordingly to Commission Regulation (EC) No 1756/2004 of 11 October 2004 specifying the detailed conditions for the evidence and the criteria for the type and level of the reduction of the plant health checks of certain plants, plant products or other objects listed in Part B of Annex V to Directive 2000/29/EC.

ANNEX XXIII

CERTIFICATION

A. Principles of certification

Plants and plant products and other objects:

In respect of certification of plants and plant products and other objects, the competent authorities shall apply the principles laid down in the relevant ISPMs

Animals and animal products:

1. The competent authorities of the Parties shall ensure that certifying officers have a satisfactory knowledge of the veterinary law as regards the animals or animal products to be certified and, in general, are informed about the rules to be followed for drawing up and issuing of the certificates and, if necessary, as to the nature and extent of the enquiries, tests or examinations which should be carried out before certification.
2. Certifying officers must not certify data of which they have no personal knowledge or which cannot be ascertained by them.
3. Certifying officers must not sign blank or incomplete certificates, or certificates relating to animals or animal products, which they have not inspected or which have passed out of their control. Where a certificate is signed on the basis of another certificate or attestation, the certifying officer shall be in possession of the latter document before signing.
4. A certifying officer may certify data which have been:
  - (a) ascertained on the basis of paragraphs 1 to 3 of this Annex by another person authorised by the competent authority and acting under the control of the latter authority, provided that the certifying officer can verify the accuracy of the data; or
  - (b) obtained, in the context of monitoring programmes, by reference to officially recognized quality assurance schemes or by means of an epidemiological surveillance system where this is authorized under veterinary legislation.
5. The competent authorities of the Parties shall take all necessary steps to ensure the integrity of certification. In particular they shall ensure that certifying officers designated by them:
  - (a) have a status which ensures their impartiality and have no direct commercial interest in the animals or products being certified or in the holdings or establishments in which they originate; and
  - (b) are fully aware of the significance of the contents of each certificate which they sign.
6. Certificates shall be drawn up in order to ensure that a specific certificate refers to a specific consignment in a language understood by the certifying officer and in at least one of the official languages of the importing Party as set out in part C of this Annex.

The date of signature of the certificate cannot be after the date of dispatch of the consignment(s).
7. Each competent authority shall be in a position to link a certificate with the relevant certifying officer and ensure that a copy of all certificates issued is available for a period to be determined by that competent authority.
8. Each Party shall introduce the checks and the controls necessary to prevent the issuing of false or misleading certifications and the fraudulent production or use of certificates purported to be issued for the purpose set out in the veterinary law.

9. Without prejudice to any judicial proceedings or penalties, the competent authorities shall carry out investigations or checks and take appropriate measures to penalise any instances of false or misleading certification, which are brought to their attention. Such measures may include the temporary suspension of the certifying officers from their duties until the investigation is over. In particular:
- (a) if in the course of the checks it is found that a certifying officer has knowingly issued a fraudulent certificate, the competent authority shall take all necessary steps to ensure, as far as is possible, that the person concerned cannot repeat the offence;
  - (b) if in the course of the checks it is found that an individual or an undertaking has made fraudulent use of or has altered an official certificate, the competent authority shall take all necessary measures to ensure, as far as possible, that the individual or the undertaking cannot repeat the offence. Such measures may include a refusal to issue an official certificate to the person or the undertaking concerned.

B. Certificate referred to in Article 186(2)(a) of this Agreement

The health attestation in the certificate reflects the status of equivalence of the commodity concerned. The health attestation states compliance with the production standards of the exporting Party recognised equivalent by the importing Party.

C. Official languages for certification

1. Import into the EU. Plants, plant products and other objects:

Certificates shall be drawn up in a language understood by the certifying officer and in at least one of the official languages of the importing Party.

Animals and animal products:

The health certificate must be drawn up in at least one of the official languages of the Member State of destination and in one of those of the Member State in which the import checks provided for in Article 189 of this Agreement are carried out.

2. Import into Republic of Moldova

The health certificate must be drawn up in the official language of the Republic of Moldova.

ANNEX XXIV

APPROXIMATION

ANNEX XXIV-A

PRINCIPLES FOR THE EVALUATION OF PROGRESS IN THE APPROXIMATION PROCESS

PART I

Gradual approximation

1. General rules

The sanitary, phytosanitary and animal welfare law of the Republic of Moldova shall be gradually approximated to that of the Union, based on the approximation list of the EU sanitary, phytosanitary and animal welfare law. The list shall be divided into priority areas that relate to measures, as defined in Annex XVII to this Agreement which will be based on the technical and financial resources of the Republic of Moldova. For this reason the Republic of Moldova shall identify its trade priority areas.

The Republic of Moldova shall approximate its domestic rules by either:

- (a) implementing and enforcing through the adoption of additional domestic rules or procedures the rules in pertinent basic EU *acquis*; or
- (b) by amending relevant domestic rules or procedures to incorporate the rules in relevant basic EU *acquis*.

In either case, the Republic of Moldova shall:

- (a) eliminate any domestic laws, regulations, practices or other measures inconsistent with the approximated domestic rules; and
- (b) ensure the effective implementation of approximated domestic rules.

The Republic of Moldova shall document such approximation in tables of correspondence according to a model indicating the date on which domestic rules enter into force and the official journal in which the rules were published. The model of the tables of correspondence for the preparation and the evaluation is provided in Part II of this Annex. If the approximation is not complete, reviewers ⁽¹⁾ shall describe the shortcomings in the column provided for comments.

Irrespective of the priority area identified, the Republic of Moldova shall prepare specific tables of correspondence demonstrating the approximation for other general and specific legislation including in particular the general rules related to:

- (a) Control systems
  - domestic market;
  - imports.
- (b) Animal health and welfare
  - the identification and the registration of animals and the registration of their movements;
  - the control measures for animal diseases;
  - domestic trade with live animals, semen, ova and embryos;
  - animal welfare on farms, during transport and slaughter.
- (c) Food safety
  - placing on the market of food and feed;
  - labelling, presentation and advertising of food including nutritional and health claims;
  - residues controls;
  - specific rules for feed.

⁽¹⁾ Reviewers shall be experts appointed by European Commission.

- (d) Animal by-products
- (e) Plant health
  - harmful organisms;
  - plant protection products;
- (f) Genetically modified organisms:
  - released into the environment;
  - genetically modified food and feed.

PART II

Evaluation**1. Procedure and method:**

The Republic of Moldova's sanitary, phytosanitary and animal welfare law covered by Chapter 4 of Title V (Trade and Trade-related Matters) shall be gradually approximated by the Republic of Moldova to that of the Union and shall be effectively enforced ⁽¹⁾.

Tables of correspondence shall be prepared according to the model as laid down in point 2 for each single approximated act and submitted in English for review by the reviewers.

If the result of the evaluation is positive for an individual measure, a group of measures, a system applicable to a sector, sub-sector, a commodity or a group of commodities, the conditions of Article 183(4) of this Agreement shall apply.

2. Tables of correspondence**2.1. When preparing tables of correspondence, the following shall be taken into consideration:**

The Union acts shall serve as a basis for preparation of a table of correspondence. To this end the version in force at the time of approximation shall be used. The Republic of Moldova shall pay particular attention to precise translation into the national language, as linguistic imprecision can give rise to disputes in particular if they concern the scope of the law ⁽²⁾.

2.2. Model of table of correspondence:

TABLE OF CORRESPONDENCE
BETWEEN

Title of the EU act, latest amendments incorporated:

AND

Title of the national text

(Published in)

Date of publication:

Date of implementation:

EU Act	National legislation	Remarks (from the Republic of Moldova)	Reviewer's comments

⁽¹⁾ For this occasion, it may be supported by the Member States' experts separately or in the margin of the CIB programs (twinning projects, TAIEX etc.).

⁽²⁾ To facilitate the approximation process, consolidated versions of certain pieces of EU legislation are available at the EUR-lex web page under: <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

Legend:

EU Act: its articles, paragraphs, subparagraphs etc. shall be mentioned with full title and reference (1) in the left column of the table of correspondence.

National legislation: the provisions of the national legislation corresponding to the EU provisions of the left column shall be mentioned with their full title and reference. Their content shall be described in the second column in detail.

Remarks from the Republic of Moldova: in this column the Republic of Moldova shall indicate the reference or other provisions associated with this article, paragraphs, subparagraphs etc. especially when the text of the provision is not approximated. The relevant reason for absence of approximation shall be explained.

Reviewer's comments: in case reviewers consider that approximation is not achieved, they shall justify this evaluation and describe relevant shortcomings in this column.

---

(1) i.e. as indicated on the EUR-lex web page: <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

ANNEX XXIV-B**LIST OF THE EU LEGISLATION TO BE APPROXIMATED TO BY THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

The approximation list referred to in Article 181(4) of this Agreement will be submitted by the Republic of Moldova within three months after the entry into force of this Agreement.

ANNEX XXV

STATUS OF EQUIVALENCE

[...]

ANNEX XXVI

APPROXIMATION OF CUSTOMS LEGISLATION**Customs Code**

Council Regulation (EEC) No 2913/92 of 12 October 1992 establishing the Community Customs Code

Timetable: The approximation with the provisions of the above mentioned Regulation shall be carried out by the Republic of Moldova within three years following the entry into force of this Agreement

Common Transit and SAD

Convention of 20 May 1987 on the simplification of formalities in trade in goods

Convention of 20 May 1987 on a common transit procedure

Timetable: The approximation with the provisions of those Conventions shall be carried out by the Republic of Moldova within three years following the entry into force of this Agreement

Reliefs from customs duty

Council Regulation (EC) No 1186/2009 of 16 November 2009 setting up a Community system of reliefs from customs duty

Timetable: The approximation with Titles I and II of this Regulation shall be carried out by the Republic of Moldova within three years following the entry into force of this Agreement.

IPR protection

Regulation (EU) No 608/2013 of the European Parliament and of the Council of 12 June 2013 concerning customs enforcement of intellectual property rights

Timetable: The approximation with the provisions of that Regulation shall be carried out by the Republic of Moldova within one year following the entry into force of this Agreement.

ANNEX XXVII

**LIST OF RESERVATIONS ON ESTABLISHMENT;
LIST OF COMMITMENTS ON CROSS-BORDER SUPPLY OF SERVICES;
LIST OF RESERVATIONS ON KEY PERSONNEL, GRADUATE TRAINEES AND BUSINESS SELLERS;
LIST OF RESERVATIONS ON CONTRACTUAL SERVICES SUPPLIERS AND INDEPENDENT PROFESSIONALS**

Union

1. List of reservations on establishment: Annex XXVII-A
2. List of commitments on cross-border supply of services: Annex XXVII-B
3. List of reservations on key personnel, graduate trainees and business sellers: Annex XXVII-C
4. List of reservations on contractual services suppliers and independent professionals: Annex XXVII-D

Republic of Moldova

5. List of reservations on establishment: Annex XXVII-E
6. List of commitments on cross-border supply of services: Annex XXVII-F
7. List of reservations on key personnel, graduate trainees and business sellers: Annex XXVII-G
8. List of reservations on contractual services suppliers and independent professionals: Annex XXVII-H

The following abbreviations are used for the purpose of Annexes XXVII-A, XXVII-B, XXVII-C, XXVII-D:

AT	Austria
BE	Belgium
BG	Bulgaria
CY	Cyprus
CZ	Czech Republic
DE	Germany
DK	Denmark
EU	European Union, including all its Member States
ES	Spain
EE	Estonia
FI	Finland
FR	France
EL	Greece
HR	Croatia
HU	Hungary
IE	Ireland
IT	Italy
LV	Latvia
LT	Lithuania
LU	Luxembourg
MT	Malta
NL	The Netherlands

PL	Poland
PT	Portugal
RO	Romania
SK	Slovak Republic
SI	Slovenia
SE	Sweden
UK	United Kingdom

The following abbreviation is used for the purpose of Annexes XXVII-E, XXVII-F, XXVII-G, XXVII-H:

MD	Republic of Moldova
----	---------------------

ANNEX XXVII-A

LIST OF RESERVATIONS ON ESTABLISHMENT (UNION)

1. The list of reservations below indicates the economic activities where reservations to national treatment or most favoured treatment by the Union pursuant to Article 205(2) of this Agreement apply to establishments and investors of the Republic of Moldova.

The list is composed of the following elements:

- (a) a list of horizontal reservations applying to all sectors or sub-sectors;
- (b) a list of sector or sub-sector specific reservations indicating the sector or sub-sector concerned along with the reservation(s) applying.

A reservation corresponding to an activity which is not liberalised (Unbound) is expressed as follows: 'No national treatment and most favoured nation treatment obligations'.

When a reservation under (a) or (b) only includes Member State-specific reservations, Member States not mentioned therein undertake the obligations of 205(2) of this Agreement in the sector concerned without reservations (the absence of Member State-specific reservations in a given sector is without prejudice to horizontal reservations or to sectoral Union-broad reservations that may apply).

2. In accordance with Article 202(3) of this Agreement, the list below does not include measures concerning subsidies granted by the Parties.
3. The rights and obligations arising from the list below shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly on natural or juridical persons.
4. In accordance with Article 205 of this Agreement, non-discriminatory requirements, such as those concerning the legal form or the obligation to obtain licences or permits applicable to all providers operating on the territory without distinction based on nationality, residency or equivalent criteria, are not listed in this Annex as they are not prejudiced by the Agreement.
5. Where the Union maintains a reservation that requires that a service supplier be a national, permanent resident or resident of its territory as a condition to the supply of a service in its territory, a reservation listed in Annex XXVII-C to this Agreement shall operate as a reservation with respect to establishment under this Annex, to the extent applicable.

Horizontal reservations

Public utilities

EU: Economic activities considered as public utilities at a national or local level may be subject to public monopolies or to exclusive rights granted to private operators ⁽¹⁾.

Types of establishment

EU: Treatment accorded to subsidiaries (of companies of the Republic of Moldova) formed in accordance with the law of the Member States and having their registered office, central administration or principal place of business within the Union is not extended to branches or agencies established in the Member States by companies of the Republic of Moldova. ⁽²⁾

⁽¹⁾ Public utilities exist in sectors such as related scientific and technical consulting services, R & D services on social sciences and humanities, technical testing and analysis services, environmental services, health services, transport services and services auxiliary to all modes of transport. Exclusive rights on such services are often granted to private operators, for instance operators with concessions from public authorities, subject to specific service obligations. Given that public utilities often also exist at the sub-central level, detailed and exhaustive sector-specific scheduling is not practical. This reservation does not apply to telecommunications and to computer and related services.

⁽²⁾ In accordance with Article 54 of the Treaty on the Functioning of the European Union, these subsidiaries are considered as juridical persons of the Union. To the extent that they have a continuous and effective link with the economy of the Union, they are beneficiaries of the Union's Internal Market, which includes, inter alia, the freedom to establish and to provide services in all Member States.

AT: Managing directors of branches of juridical persons must be resident in Austria; natural persons responsible within a juridical person or a branch for the observance of the Austrian Trade Act must have a domicile in Austria.

EE: At least half of the members of the management board shall have their residence in the Union.

FI: A foreigner carrying on trade as a private entrepreneur and at least one of the partners in a general partnership or of general partners in a limited partnership have to be permanently resident in the European Economic Area (EEA). For all sectors, EEA residency is required for at least one of the ordinary and deputy members of the board of directors and the managing director; however exemptions may be granted to certain companies. If an organisation of the Republic of Moldova intends to carry on business or trade by establishing a branch in Finland, a trade permit is required.

HU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for the acquisition of state owned properties.

IT: Access to industrial, commercial and artisanal activities may be subject to a residence permit.

PL: Investors of the Republic of Moldova can undertake and conduct economic activity only in the form of a limited partnership, limited joint-stock partnership, limited liability company, and joint-stock company (in the case of legal services only in the form of registered partnership and limited partnership).

RO: The sole administrator or the chairman of the board of administration as well as half of the total number of administrators of the commercial companies shall be Romanian citizens unless otherwise stipulated in the company contract or its statutes. The majority of the commercial companies' auditors and their deputies shall be Romanian citizens.

SE: A foreign company, which has not established a legal entity in Sweden or is conducting its business through a commercial agent, shall conduct its commercial operations through a branch, registered in Sweden, with independent management and separate accounts. The managing director of the branch, and the vice-managing director if appointed, must reside in the EEA. A natural person not resident in the EEA, who conducts commercial operations in Sweden, shall appoint and register a resident representative responsible for the operations in Sweden. Separate accounts shall be kept for the operations in Sweden. The competent authority may in individual cases grant exemptions from the branch and residency requirements. Building projects with a duration of less than a year — conducted by a company located or a natural person residing outside the EEA — are exempted from the requirements for establishing a branch or appointing a resident representative. A Swedish limited liability company may be established by a natural person resident within the EEA, by a Swedish juridical person or by a juridical person that has been formed according to the legislation in a state within the EEA and that has its registered office, headquarters or principal place of business within the EEA. A partnership may be a founder, only if all owners with unlimited personal liability are resident within the EEA. Founders outside the EEA may apply for permission from the competent authority. For limited liability companies and cooperative economic associations, at least 50 % of the members of the board of directors, at least 50 % of the deputy board members, the managing director, the vice-managing director, the deputy board members and at least one of the persons authorized to sign for the company, if any, must reside within the EEA. The competent authority may grant exemptions from this requirement. If none of the company's/society's representatives reside in Sweden, the board must appoint and register a person resident in Sweden, who has been authorised to receive services on behalf of the company/society. Corresponding conditions prevail for establishment of all other types of legal entities.

SK: A natural person of the Republic of Moldova whose name is to be registered in the Commercial Register as a person authorised to act on behalf of the entrepreneur is required to submit a residence permit for the Slovak Republic.

Investment

ES: Investment in Spain by foreign governments and foreign public entities (which tends to affect, besides economic, also non-economic interests of the State), directly or through companies or other entities controlled directly or indirectly by foreign governments, needs prior authorisation by the government.

BG: Foreign investors cannot participate in privatisation. Foreign investors and Bulgarian juridical persons with controlling participation of a natural or a juridical person of the Republic of Moldova require permission for a) prospecting, development or extraction of natural resources from the territorial seas, the continental shelf or the exclusive economic zone and b) acquisition of a controlling equity interests in companies engaged in any of the activities specified under 'a').

FR: Purchases by natural or juridical persons of the Republic of Moldova exceeding 33,33 % of the shares of capital or voting rights in existing French enterprises, or 20 % in publicly quoted French companies, are subject to the following regulations:

- investments of less than 7,6 million EUR in French enterprises with a turnover not exceeding 76 million EUR are free, after a delay of 15 days following prior notification and verification that these amounts are met;
- after a period of one month following prior notification, authorisation is tacitly granted for other investments unless the Minister of Economic Affairs has, in exceptional circumstances, exercised its right to postpone the investment.

Foreign participation in newly privatised companies may be limited to a variable amount, determined by the government of France on a case by case basis, of the equity offered to the public. For establishing in certain commercial, industrial or artisanal activities, a specific authorisation is needed if the managing director is not a holder of a permanent residence permit.

HU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with regard to participation of natural or juridical persons of the Republic of Moldova in newly privatised companies.

IT: The Government can exercise certain special powers in enterprises operating in the areas of defence and national security (in relation to all juridical persons carrying out activities considered of strategic importance in the areas of defence and national security), and in certain activities of strategic importance in the areas of energy, transport and communications.

PL: Acquisition of real estate, direct and indirect, by foreigners (foreign natural or foreign juridical persons) requires permission. Unbound in relation to acquisition of state-owned property, i.e. the regulations governing the privatizations process.

Real estate

The acquisition of land and real estate is subject to the following limitations ⁽¹⁾:

AT: The acquisition, purchase as well as rent or lease of real estate by foreign natural persons and juridical persons requires an authorization by the competent regional authorities (Länder) which will consider whether important economic, social or cultural interests are affected or not.

BG: Foreign natural and juridical persons (incl. through a branch) cannot acquire ownership of land. Bulgarian juridical persons with foreign participation cannot acquire ownership of agricultural land. Foreign juridical persons and foreign citizens with permanent residence abroad can acquire ownership of buildings and limited property rights (right to use, right to build, right to raise a superstructure and servitudes) of real estate.

CY: No national treatment and most favoured nation treatment obligations.

CZ: Agricultural and forest land can be acquired only by foreign natural persons having permanent residence in the Czech Republic and enterprises established as juridical persons with permanent residence in the Czech Republic. Specific rules apply to the agricultural and forest land in the state ownership. State agricultural land can be acquired only by Czech nationals, by municipalities and by public universities (for training and research). Juridical persons (regardless of the form or place of residence) can acquire state agriculture land from the state only if a building, which they already own, is built on it or if this land is indispensable for the use of such building. Only municipalities and public universities can acquire state forests.

DK: Limitations on real estate purchase by non-resident physical and legal entities. Limitations on agricultural estate purchased by foreign physical and legal entities.

HU: Subject to the exceptions included in legislation on Arable Land, foreign natural and juridical persons are not allowed to acquire arable land. The purchase of real estate by foreigners is subject to obtaining permission from the country public administration agency competent on the basis of the location of real estate.

EL: According to Law No 1892/90, permission from the Ministry of Defence is needed for acquisition of land in areas near borders. According to administrative practices, permission is easily granted for direct investment.

⁽¹⁾ As regards services sectors, these limitations do not go beyond the limitations reflected in the existing commitments under GATS.

HR: Unbound in relation to acquisition of real estate by services suppliers not established and incorporated in Croatia. Acquisition of real estate necessary for the supply of services by companies established and incorporated in Croatia as juridical persons is allowed. Acquisition of real estate necessary for the supply of services by branches requires the approval of the Ministry of Justice. Agricultural land cannot be acquired by foreign juridical or natural persons.

IE: Prior written consent of the Land Commission is necessary for the acquisition of any interest in Irish land by domestic or foreign companies or foreign nationals. Where such land is for industrial use (other than agricultural industry), this requirement is waived subject to certification to this effect from the Minister for Enterprise, Trade and Employment. This law does not apply to land within the boundaries of cities and towns.

IT: The purchase of real estate by foreign natural and juridical persons is subject to a condition of reciprocity.

LT: Acquisition into ownership of land, internal waters and forests shall be permitted to foreign natural and juridical persons meeting the criteria of European and transatlantic integration. The land plot acquisition procedure, terms and conditions, as well as restrictions shall be established by the constitutional law.

LV: Limitations on the acquisition of land in rural areas and land in cities or urban areas; land lease not exceeding 99 years permitted.

PL: Acquisition of real estate, direct and indirect, by foreigners (foreign natural or foreign juridical persons) requires permission. Unbound in relation to acquisition of state-owned property, i.e. the regulations governing the privatizations process.

RO: Natural persons not having Romanian citizenship and residence in Romania, as well as juridical persons not having Romanian nationality and their headquarters in Romania, cannot acquire ownership over any kind of land plots, through inter vivos acts.

SI: Branches established in the Republic of Slovenia by foreign persons may only acquire real estate, except land, necessary for the conduct of the economic activities for which they are established.

SK: Agricultural and forest land cannot be acquired by foreign juridical or natural persons. Specific rules apply to certain other real estate categories. Foreign entities may acquire real property through establishment of Slovak legal entities or participation in joint ventures. Acquisition of the land by foreign entities is subject to authorization (for modes 3 and 4).

Sectoral reservations

A: *Agriculture, Hunting, Forestry and Logging*

FR: The establishment of agricultural enterprises by non-EU companies and the acquisition of vineyards by non-EU investors are subject to authorisation.

AT, HR, HU, MT, RO: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for agricultural activities.

CY: The participation of investors is allowed only up to 49 %.

IE: Establishment by residents of the Republic of Moldova in flour milling activities is subject to authorisation.

BG: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for logging activities.

B: *Fishing and Aquaculture*

EU: Access to and use of the biological resources and fishing grounds situated in the maritime waters coming under the sovereignty or within the jurisdiction of the Member States may be restricted to fishing vessels flying the flag of a EU territory unless otherwise provided for.

SE: A ship shall be deemed Swedish and can carry the Swedish flag if more than half is owned by Swedish citizens or juridical persons. The Government may permit foreign vessels to fly the Swedish flag if their operations are under Swedish control or the owner has permanent residence in Sweden. Vessels which are 50 % owned by EEA nationals or companies having their registered office, central administration or principal place of business in the EEA and whose operation is controlled from Sweden, may also be registered in the Swedish register. A professional fishing license, needed for professional fishing, is only given if the fishing has a connection to the Swedish fishing industry. Connection can for example be landing half the catch during a calendar year (in value) in Sweden, half the fishing trips departs from a Swedish harbour or half of the fishermen in the fleet are domiciled in Sweden. For vessels over five meters, a vessel permit is needed together with the professional fishing license. A permit is granted if, among other things, the vessel is registered in the national registry and the vessel have a real economic connection to Sweden.

UK: No national treatment and most favoured nation obligations for the acquisition of UK flagged vessels, unless the investment is at least 75 % owned by British citizens and/or by companies which are at least 75 % owned by British citizens, in all cases resident and domiciled in the UK. Vessels must be managed, directed and controlled from within the UK.

C: Mining and quarrying

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for juridical persons controlled ⁽¹⁾ by natural or juridical persons of a non-EU country which accounts for more than 5 % of the Union's oil or natural gas imports. No national treatment and most favoured nation treatment obligations for direct branching (incorporation is required).

D: Manufacturing

EU: No national treatment and most favoured national obligations for juridical persons controlled ⁽²⁾ by natural or juridical persons of a non-EU country which accounts for more than 5 % of the Union's oil or natural gas imports. No national treatment and most favoured nation treatment obligations for direct branching (incorporation is required).

HR: Residence requirement for publishing, printing and reproduction of recorded media.

IT: Owners of publishing and printing company and publishers must be citizens of a Member State. Companies must have their headquarters in a Member State.

SE: Owners of periodicals that are printed and published in Sweden, who are natural persons, must reside in Sweden or be citizens of the EEA. Owners of such periodicals who are juridical persons must be established in the EEA. Periodicals that are printed and published in Sweden, and technical recordings must have a responsible editor, who must be domiciled in Sweden.

For production, transmission and distribution on own account of electricity, gas, steam and hot water ⁽³⁾ (excluding nuclear based electricity generation)

EU: No national treatment and most favoured nation obligations for production of electricity, transmission and distribution of electricity on own account and manufacture of gas, distribution of gaseous fuels.

For production, transmission and distribution of steam and hot water

EU: No national treatment and most favoured national obligations for juridical persons controlled ⁽⁴⁾ by natural or juridical persons of a non-EU country which accounts for more than 5 % of the Union's oil, electricity or natural gas imports. Unbound for direct branching (incorporation is required).

FI: No national treatment and most favoured nation obligations for production, transmission and distribution of steam and hot water.

⁽¹⁾ A juridical person is controlled by other natural or juridical person(s) if the latter has/have the power to name majority of its directors or otherwise legally direct its actions. In particular, ownership of more than 50 % of the equity interests in a juridical person shall be deemed to constitute control.

⁽²⁾ A juridical person is controlled by other natural or juridical person(s) if the latter has/have the power to name a majority of its directors or otherwise legally direct its actions. In particular, ownership of more than 50 % of the equity interests in a juridical person shall be deemed to constitute control.

⁽³⁾ The horizontal limitation on public utilities applies.

⁽⁴⁾ A juridical person is controlled by other natural or juridical person(s) if the latter has/have the power to name a majority of its directors or otherwise legally direct its actions. In particular, ownership of more than 50 % of the equity interests in a juridical person shall be deemed to constitute control.

1. Business services

Professional services

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to legal advisory and legal documentations and certification services provided by legal professionals entrusted with public functions, such as notaries, 'huissiers de justice' or other 'officiers publics et ministériels', and with respect to services provided by bailiffs who are appointed by an official act of government.

EU: Full admission to the Bar required for the practice of domestic (EU and Member State) law, which is subject to a nationality condition and/or residency requirement.

AT: With respect to legal services, foreign lawyers' (who must be fully qualified in their home country) equity participation and shares in the operating result of any law firm may not exceed 25 %. They may not have decisive influence in decision-making. For foreign minority investors, or its qualified personnel, provision of legal services is only authorized in respect of public international law and the law of the jurisdiction where they are qualified to practice as a lawyer; provision of legal services in respect of domestic (EU and Member State) law including representation before courts requires full admission to the bar, which is subject to a nationality condition.

With respect to accounting, bookkeeping, auditing and taxation advisory services, equity participation and voting rights of persons entitled to exercise the profession according to foreign law may not exceed 25 %.

No national treatment and most favoured nation treatment obligations for medical (except for dental services and for psychologists and psychotherapists) and veterinary services.

BG: With respect to legal services, some types of legal form ('advokatsko sadrujue' and 'advokatsko drujestvo') are reserved to lawyers fully admitted to the Bar in the Republic of Bulgaria. For mediation services permanent residence is required. With respect to taxation services EU nationality condition applies. With respect to architectural services, urban planning and landscape architectural services, engineering and integrated engineering services foreign natural and juridical persons, possessing recognized licensed designer competence under their national legislation, may survey and design works in Bulgaria independently only after winning a competitive procedure and when selected as contractors under the terms and according to the procedure established by the Public Procurement Act; for projects of national or regional significance, investors of the Republic of Moldova must act in partnership with or, as subcontractors of, local investors. With respect to urban planning and landscape architectural services, nationality condition applies. No national treatment and most favoured national treatment obligation for midwives services and services provided by nurses, physiotherapists and paramedical personnel.

DK: Foreign auditors may enter into partnerships with Danish State authorized accountants after obtaining permission from the Danish Business Authority.

FI: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to services related to publicly or privately funded health and social services (i.e. Medical, including Psychologists, and Dental services; Midwives services; Physiotherapists and Paramedical Personnel).

FI: With respect to auditing services, residency requirement for at least one of the auditors of a Finnish Liability company.

FR: With respect to legal services, some types of legal form ('association d'avocats' and 'société en participation d'avocat') are reserved to lawyers fully admitted to the Bar in France. With respect to architectural services, medical (including psychologists) and dental services, midwife services and services provided by nurses, physiotherapists and paramedical personnel, foreign investors only have access to the legal forms of 'société d'exercice libéral' (sociétés anonymes, sociétés à responsabilité limitée ou sociétés en commandite par actions) and 'société civile professionnelle'. Nationality condition and reciprocity apply with respect to veterinary services.

EL: No national and most favoured nation treatment with respect to dental technicians. EU nationality is required to obtain a licence to be a statutory auditor and in veterinary services.

ES: Statutory auditors and industrial property attorneys are subject to an EU nationality condition.

HR: Unbound except for consultancy on home country, foreign and international law. Representation of parties before courts can be practised only by the members of the Bar Council of Croatia (Croatian title 'odvjetnici'). Citizenship requirement for membership in the Bar Council. In proceedings involving international elements, parties can be represented before arbitration courts — ad hoc courts by lawyers who are members of bar associations of other countries.

Licence is required to provide audit services. Natural and juridical persons may supply architectural and engineering services upon approval of the Croatian Chamber of Architects and Croatian Chamber of Engineers respectively.

HU: Establishment should take the form of partnership with a Hungarian barrister (ügyvéd) or a barrister's office (ügyvédi iroda), or representative office. Residency requirement for non EEA national in veterinary services.

LV: In a commercial company of sworn auditors more than 50 % of the voting capital shares shall be owned by sworn auditors or commercial companies of sworn auditors of the EU or the EEA.

LT: With respect to auditing services, at least 3/4 of shares of an audit company must belong to auditors or auditing companies of EU or EEA.

PL: While other types of legal form are available for EU lawyers, foreign lawyers only have access to the legal forms of registered partnership and limited partnership. EU nationality condition applies to provide veterinary services.

SK: Residency is required to provide architectural, engineering services, veterinary services.

SE: For legal services, admission to the Bar, necessary only for the use of the Swedish title '*advokat*', is subject to a residency requirement. There is a residency requirement for liquidators. The competent authority may grant exemption from this requirement. There are EEA requirements connected to the appointing of a certifier of an economic plan. EEA residency requirement for auditing services.

Research and Development services

EU: For publicly funded Research and Development services, exclusive rights and/or authorisations can only be granted to EU nationals and to EU juridical persons having their headquarters in the EU.

Rental/Leasing without Operators

A: Relating to ships:

LT: Ships must be owned by Lithuanian natural persons or companies established in Lithuania.

SE: In the case of ownership interests in a ship by a natural or juridical person of the Republic of Moldova, proof of dominating Swedish operating influence must be shown to fly the Swedish flag.

B: Relating to aircraft:

EU: With respect to rental and leasing relating to aircraft, although waivers can be granted for short term lease contracts, aircraft must be owned either by natural persons meeting specific nationality criteria or by juridical persons meeting specific criteria regarding ownership of capital and control (including nationality of directors).

Other business services

EU, except HU and SE: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for supply services of domestic help personnel, other commercial or industrial workers, nursing, and other personnel. Residency or commercial presence is required and nationality requirements may exist.

EU except BE, DK, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LU, NL, SE, UK: Nationality conditions and residency requirement for placement services and supply services of personnel.

EU except AT and SE: For investigation services, no national treatment and most favoured treatment obligations. Residency or commercial presence is required and nationality requirements may exist.

AT: Regarding placement services and labour leasing agencies, an authorization can only be granted to juridical persons having their headquarter in the EEA and members of the management board or managing partners/shareholders entitled to represent the juridical person have to be EEA citizens and have to be domiciled in the EEA.

BE: A company having its head office outside the EEA has to prove that it supplies placement services in its country of origin. With respect to security services, EU citizenship and residence are required for managers.

BG: Nationality is required for activities in aerial photography and for geodesy, cadastral surveying and cartography. No national treatment and most favoured national treatment obligations for placement and supply services of personnel, placement services; supply services of office support personnel; investigation services; security services; technical testing and analysis services; services on contract basis for repair and dismantling of equipment in oil and gas fields. No national treatment and most favoured national treatment obligations for official translation and interpretation.

DE: Nationality condition for sworn interpreters.

DK: With respect to security services, residency requirement and nationality condition for majority of members of the board and for managers. No national treatment and most favoured nation treatment obligations for the supply of airport guard services.

EE: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for security services. EU citizenship required for sworn translators.

FI: EEA residency is required for certified translators.

FR: No national treatment obligation and most favoured nation treatment obligations with respect to the attribution of rights in the area of placement services.

FR: Foreign investors are required to have a specific authorisation for exploration and prospection services for scientific and technical consulting services.

HR: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for placement services; investigation and security services.

IT: Italian or EU nationality and residency requirement in order to obtain the necessary authorisation to supply security guard services. Owners of publishing and printing company and publishers must be citizens of a Member State. Companies must have their headquarters in a Member State. No national treatment and MFN obligation for collection agency and credit reporting services.

LV: With respect to investigations services, only detective companies whose head and every person who has an office in the administration thereof is a national of the EU or the EEA are entitled to obtain a license. With respect to security services at least half of the equity capital should be possessed by physical and juridical persons of the EU or the EEA to obtain a license.

LT: The activity of security services, may only be undertaken by persons with the citizenship of the EEA country or a NATO country.

PL: With respect to investigation services, the professional license can be granted to a person holding Polish citizenship or to a citizen of another Member State, EEA or Switzerland. With respect to security service, a professional license may be granted only to a person holding Polish citizenship or to a citizen of another Member State, EEA or Switzerland. EU nationality condition for sworn translators. Polish nationality condition to provide aerial photographic services and for the editor-in chief of newspapers and journals.

PT: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for investigation services. An EU nationality condition for investors to provide Collection agency services and credit reporting services. Nationality requirement for specialised personnel for security services.

SE: Residency requirement for publisher and owner of publishing and printing companies. Only Sami people may own and exercise reindeer husbandry.

SK: With respect to investigation services and security services, licences may be granted only if there is no security risk and if all managers are citizens of the EU, EEA or Switzerland.

4. *Distribution services*

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to distribution of arms, munitions and explosives.

EU: Nationality condition and residency requirement applies in some countries to operate a pharmacy and operate as tobacconists.

FR: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to granting of exclusive rights in the areas of tobacco retail.

FI: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to distribution of alcohol and pharmaceuticals.

AT: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to distribution of pharmaceuticals

BG: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to distribution of alcoholic beverages, chemical products, tobacco and tobacco products, pharmaceuticals, medical and orthopaedic goods; weapons, munitions and military equipment; petroleum and petroleum products, gas, precious metals, precious stones.

DE: Only natural persons are permitted to provide retail services of pharmaceuticals and specific medical goods to the public. Residency is required in order to obtain a licence as a pharmacist and/or to open a pharmacy for the retail of pharmaceuticals and certain medical goods to the public. Nationals of other countries or persons who have not passed the German pharmacy exam may only obtain a licence to take over a pharmacy which has already existed during the preceding three years.

HR: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to distribution of tobacco products.

6. *Environmental services*

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations in respect of the provision of services relating to the collection, purification and distribution of water to household, industrial, commercial or other users, including the provision of drinking water, and water management.

7. *Financial services* ⁽¹⁾

EU: Only firms having their registered office in the Union can act as depositories of the assets of investment funds. The establishment of a specialised management company, having its head office and registered office in the same Member State, is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies.

AT: The licence for a branch office of foreign insurers shall be denied if the foreign insurer does not have a legal form corresponding or comparable to a joint stock company or a mutual insurance association. The management of a branch office must consist of two natural persons resident in Austria.

BG: Pension insurance shall be implemented through participation in incorporated pension insurance companies. Permanent residence in Bulgaria is required for the chairperson of the management board and the chairperson of the board of directors. Before establishing a branch or agency to provide certain classes of insurance, a foreign insurer must have been authorized to operate in the same classes of insurance in its country of origin.

⁽¹⁾ The horizontal limitation on the difference in treatment between branches and subsidiaries applies. Foreign branches may only receive an authorisation to operate in the territory of a Member State under the conditions provided for in the relevant legislation of that Member State and may therefore be required to satisfy a number of specific prudential requirements.

CY: Only members (brokers) of the Cyprus Stock Exchange can undertake business pertaining to securities brokerage in Cyprus. A brokerage firm may only be registered as a member of the Cyprus Stock Exchange if it has been established and registered in accordance with the Companies Law of Cyprus (no branches).

EL: The right of establishment does not cover the creation of representative offices or other permanent presence of insurance companies, except where such offices are established as agencies, branches or head offices.

ES: Before establishing a branch or agency to provide certain classes of insurance, a foreign insurer must have been authorized to operate in the same classes of insurance in its country of origin.

HU: Branches of foreign institutions are not allowed to provide asset management services for private pension funds or management of venture capital. The board of a financial institution should include at least two members, who are Hungarian citizens, residents in the meaning of the relevant foreign exchange regulations and have permanent residency in Hungary for at least one year.

IE: In the case of collective investment schemes constituted as unit trusts and variable capital companies (other than undertakings for collective investment in transferable securities, UCITS) the trustee/depository and management company is required to be incorporated in Ireland or in another Member State (no branches). In the case of an investment limited partnership, at least one general partner must be incorporated in Ireland. To become a member of a stock exchange in Ireland, an entity must either (a) be authorized in Ireland, which requires that it be incorporated or be a partnership, with a head/registered office in Ireland, or (b) be authorized in another Member State.

PT: Pension fund management may be provided only by specialized companies incorporated in Portugal for that purpose and by insurance companies established in Portugal and authorised to take up the life insurance business or by entities authorised to pension fund management in other Member States.

In order to establish a branch in Portugal, foreign insurance companies need to demonstrate prior operational experience of at least five years. Direct branching is not permitted for insurance intermediation, which is reserved to companies formed in accordance with the law of a Member State.

FI: For insurance companies providing statutory pension insurance: at least one half of the promoters and members of the board of directors and the supervisory board shall have their place of residence in the EU, unless the competent authorities have granted an exemption.

Other insurance companies than those providing statutory pension insurance: residency requirement for at least one member of the board of directors and supervisory board and the managing director.

The general agent of an insurance company of the Republic of Moldova must have his place of residence in Finland, unless the company has its head office in the EU.

Foreign insurers cannot get a licence in Finland as a branch to carry on statutory pension insurance.

For banking services: residency requirement for at least one of the founders, one member of the board of directors and supervisory board, the managing director and the person entitled to sign the name of a credit institution.

IT: In order to be authorized to manage the securities settlement system with an establishment in Italy, a company is required to be incorporated in Italy (no branches). In order to be authorised to manage central securities depository services with an establishment in Italy, companies are required to be incorporated in Italy (no branches). In the case of collective investment schemes other than UCITS harmonized with the legislation of the EU, the trustee/depository is required to be incorporated in Italy or in another Member State and established through a branch in Italy. Management companies of UCITS not harmonized under the legislation of the EU are also required to be incorporated in Italy (no branches). Only banks, insurance companies, investment firms, and companies managing UCITS harmonised under the legislation of the EU, having their legal head office in the EU, as well as UCITS incorporated in Italy may carry out activity of pension fund resources management. In providing the activity of door-to-door selling, intermediaries must utilise authorised financial salesmen listed in the Italian register. Representative offices of foreign intermediaries cannot carry out activities aimed at providing investment services.

LT: For the purpose of asset management, incorporation as a specialized management company (no branches) is required.

Only firms having their registered office or branch in Lithuania can act as depositories of pension funds.

Only banks having their registered office or branch in Lithuania and authorized to provide investment services in a Member State or in a state within the European Economic Area (EEA) may act as the depositories of the assets of pension funds.

PL: Local incorporation (no branches) required for insurance intermediaries.

SK: Foreign nationals may establish an insurance company in the form of a joint stock company or may conduct insurance business through their subsidiaries with registered office in Slovakia (no branches).

Investment services in Slovakia can be provided by banks, investment companies, investment funds and security dealers which have a legal form of joint-stock company with equity capital according to the law (no branches).

SE: Insurance broking undertakings not incorporated in Sweden may be established only through a branch.

A founder of a savings bank shall be a natural person resident in the Union.

8. *Health, Social and Education services*

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to publicly funded health, social and education services.

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to privately funded other human health services.

EU: With respect to privately funded education services, nationality conditions may apply for majority of members of the Board.

EU (except for NL, SE and SK): No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to the provision of privately funded other education services, which means other than those classified as being primary, secondary, higher and adult education services.

BE, CY, CZ, DK, FR, DE, EL, HU, IT, ES, PT, UK: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to the provision of privately funded social services other than services relating to convalescent and rest houses and old people's homes.

FI: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to privately funded health and social services.

BG: Foreign high schools cannot open their divisions on the territory of the Republic of Bulgaria. Foreign high schools can open faculties, departments, institutes and colleges in Bulgaria only within the structure of the Bulgarian high schools and in cooperation with them.

EL: With respect to higher education services, no national or most favoured nation treatment obligations for establishment of education institutions granting recognized State diplomas. EU nationality condition for owners and majority of members of the Board, teachers in privately founded primary and secondary schools.

HR: No national treatment and most favorable nation treatment obligations with respect to primary education.

SE: reserves the right to adopt and maintain any measure with respect to educational services suppliers that are approved by public authorities to provide education. This reservation applies to publicly funded and privately funded educational services suppliers with some form of State support, inter alia, educational service suppliers recognized by the State, educational services suppliers under State supervision or education which entitles to study support.

UK: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to the provision of privately-funded ambulance services or privately-funded residential health services other than hospital services.

9. *Tourism and travel related services*

BG, CY, EL, ES, FR: Nationality condition for tourist guides.

BG: For hotel, restaurant and catering services (excluding catering in air transport services) incorporation is required (no branching).

IT: Tourist guides from non-EU countries need to obtain a specific licence.

10. *Recreational cultural and sporting services*

News and Press Agencies Services

FR: Foreign participation in existing companies publishing publications in the French language may not exceed 20 % of the capital or of the voting rights in the company. With respect to press agencies, national treatment for the establishment of juridical persons is subject to reciprocity.

Sporting and other recreational services

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to gambling and betting services. For legal certainty it is clarified that no market access is granted.

AT: With respect to ski schools and mountain guide services, management directors of juridical persons have to be EEA citizens.

Libraries, archives, museums and other cultural services

BE, FR, HR, IT: No national treatment and most favoured nation treatment with respect to libraries, archives, museum and other cultural services.

11. *Transport*

Maritime transport

EU: No national treatment and most favoured treatment obligations for the establishment of a registered company for the purpose of operating a fleet under the national flag of the State of establishment.

FI: For services auxiliary to maritime transport, services can be provided only by ships operating under the Finnish flag.

HR: For services auxiliary to maritime transport foreign juridical person is required to establish a company in Croatia which should be granted a concession by the port authority, following a public tendering procedure. The number of service suppliers may be limited reflecting limitations in port capacity.

Internal Waterways Transport ⁽¹⁾

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to national cabotage transport. Measures based upon existing or future agreements on access to inland waterways (incl. agreements following the Rhine-Main-Danube link) reserve some traffic rights for operators based in the countries concerned and meeting nationality criteria regarding ownership. Subject to regulations implementing the Mannheim Convention on Rhine Shipping.

AT, HU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for the establishment of a registered company for the purpose of operating a fleet under the national flag of the State of establishment.

AT: With respect to internal waterways a concession is only granted to EEA juridical persons and more than 50 % of the capital share, the voting rights and the majority in the governing boards are reserved to EEA citizens.

HR: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for internal waterways transport.

⁽¹⁾ Including Services auxiliary to internal waterways transport.

Air transport services

EU: The conditions of mutual market access in air transport shall be dealt with by the Common Aviation Area Agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and the Republic of Moldova, of the other part.

EU: Aircraft used by an air carrier of the EU have to be registered in the Member State licensing the carrier or elsewhere in the EU. With respect to rental of aircraft with crew, aircraft must be owned either by natural persons meeting specific nationality criteria or by juridical persons meeting specific criteria regarding ownership of capital and control. Aircraft must be operated by air carriers owned either by natural persons meeting specific nationality criteria or by juridical persons meeting specific criteria regarding ownership of capital and control.

EU: With respect to computer reservation systems (CRS) services, where air carriers of the Union are not accorded equivalent treatment ⁽¹⁾ to that provided in the Union by CRS services suppliers outside the Union, or where CRS services suppliers of the European Union are not accorded equivalent treatment to that provided in the Union by non-EU air carriers, measures may be taken to accord equivalent treatment, respectively, to the non-EU air carriers by the CRS services suppliers in the Union, or to the non-EU CRS services suppliers by the air carriers in the Union.

Rail transport

HR: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for passenger and freight transportation and for pushing and towing services.

Road transport

EU: Incorporation is required (no branching) for cabotage operations. Residency requirement for the transport manager.

AT: For passenger and freight transportation, exclusive rights and/or authorisations may only be granted to nationals of the Member States and to juridical persons of the Union having their headquarters in the Union.

BG: For passenger and freight transportation, exclusive rights and/or authorisations may only be granted to nationals of the Member States and to juridical persons of the Union having their headquarters in the Union. Incorporation is required. Condition of EU nationality for natural persons.

EL: In order to engage in the occupation of road freight transport operator a Hellenic licence is needed. Licences are granted on non-discriminatory terms. Road freight transport operations established in Greece may only use vehicles that are registered in Greece.

FI: Authorisation is required to provide road transport services, which is not extended to foreign registered vehicles.

FR: Foreign investors are not allowed to provide intercity bussing services.

LV: For passenger and freight transportation services, an authorisation is required, which is not extended to foreign registered vehicles. Established entities are required to use nationally registered vehicles.

RO: In order to obtain a licence, road haulage and road passenger transport operators may only use vehicles that are registered in Romania, owned and used according to the Government Ordinance provisions.

SE: In order to engage in the occupation of road transport operator, a Swedish licence is needed. Criteria for receiving a taxi licence include that the company has appointed a natural person to act as the transport manager (a de facto residency requirement — see the Swedish reservation on types of establishment). Criteria for receiving a licence for other road transport operators require that the company be established in the EU, have an establishment situated in Sweden and have appointed a natural person to act as the transport manager, who must be resident in the EU. Licences are granted on non-discriminatory terms, except that operators of road haulage and road passenger transport services may as a general rule only use vehicles that are registered in the national road traffic registry. If a vehicle is registered abroad,

⁽¹⁾ Equivalent treatment implies non-discriminatory treatment of Union air carriers and Union CRS services suppliers.

owned by a natural or juridical person whose principal residence is abroad and is brought to Sweden for temporary use, the vehicle may be temporarily used in Sweden. Temporary use is usually defined by the Swedish Transport Agency as meaning not more than one year.

14. *Energy services*

EU: No national treatment and most favoured treatment obligations with respect to juridical persons of Republic of Moldova controlled ⁽¹⁾ by natural or juridical persons of a country which accounts for more than 5 % of the EU's oil or natural gas imports ⁽²⁾, unless the EU provides comprehensive access to this sector to natural or juridical persons of this country, in the context of an economic integration agreement concluded with that country.

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for nuclear-based electricity generation and with respect to processing of nuclear fuel.

EU: Certification of a transmission system operator which is controlled by a natural or juridical person or persons from a third country or third countries may be refused where the operator has not demonstrated that granting certification will not put at risk the security of energy supply in a Member State and/or the EU, in accordance with Article 11 of Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity and Article 11 of Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas.

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to pipeline transportation of fuels services, other than consultancy services.

BE, LV: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to pipeline transportation of natural gas, other than consultancy services.

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, UK: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to services incidental to energy distribution, other than consultancy services.

SI: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to services incidental to energy distribution, other than services incidental to the distribution of gas.

CY: Reserves the right to require reciprocity for licensing in relation to the activities of prospecting, exploration and exploitation of hydrocarbons.

15. *Other services not included elsewhere*

PT: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to services related to the sale of equipment or to the assignment of a patent.

SE: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to funeral, cremation and undertaking services.

⁽¹⁾ A juridical person is controlled by other natural or juridical person(s) if the latter has/have the power to name a majority of its directors or otherwise legally direct its actions. In particular, ownership of more than 50 % of the equity interest in a juridical person shall be deemed to constitute control.

⁽²⁾ Based on figures published by the Directorate-General in charge of Energy in the latest EU energy statistical pocketbook: crude oil imports expressed in weight, gas imports in calorific value.

ANNEX XXVII-B

LIST OF COMMITMENTS ON CROSS-BORDER SERVICES (UNION)

1. The list of commitments below indicates the economic activities liberalised by the Union pursuant to Article 212 to this Agreement and, by means of reservations, the market access and national treatment limitations that apply to services and service suppliers of the Republic of Moldova in those activities. The lists are composed of the following elements:

- (a) a first column indicating the sector or sub-sector in which the commitment is assumed by the Party, and the scope of liberalisation to which the reservations apply;
- (b) a second column describing the applicable reservations.

When the column referred to under (b) only includes Member State-specific reservations, Member States not mentioned therein undertake commitments in the sector concerned without reservations (the absence of Member State-specific reservations in a given sector is without prejudice to horizontal reservations or to sectoral Union-broad reservations that may apply).

Sectors or sub-sectors not mentioned in the list below are not committed.

2. In identifying individual sectors and sub-sectors:

- (a) CPC means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, *CPC prov*, 1991;
- (b) CPC ver. 1.0 means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, *CPC ver 1.0*, 1998.

3. The list below does not include measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures when they do not constitute a market access or a national treatment limitation within the meaning of Articles 210 and 211 of this Agreement. Those measures (e.g. need to obtain a license, universal service obligations, need to obtain recognition of qualifications in regulated sectors, need to pass specific examinations, including language examinations, non-discriminatory requirement that certain activities may not be carried out in environmental protected zones or areas of particular historic and artistic interest), even if not listed, apply in any case to investors of the other Party.

4. The list below is without prejudice to the feasibility of Mode 1 in certain services sectors and sub-sectors and without prejudice to the existence of public monopolies and exclusive rights as described in the list of commitments on establishment.

5. In accordance with Article 202(3) of this Agreement, the list below does not include measures concerning subsidies granted by the Parties.

6. The rights and obligations arising from this list of commitments shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly to individual natural persons or juridical persons.

7. Mode 1 and Mode 2 refer to the means of the supply of services as described in Article 203(13)(a) and (b) of this Agreement respectively.

Sector or sub-sector	Description of reservations
1. BUSINESS SERVICES	
A. Professional Services	
<p>a) Legal Services</p> <p>(CPC 861) ⁽¹⁾</p> <p>(excluding legal advisory and legal documentations and certification services provided by professionals entrusted with public functions, such as notaries, <i>huissiers de justice</i> or other <i>officiers publics et ministériels</i>)</p>	<p>For Modes 1 and 2</p> <p>AT, CY, ES, EL, LT, MT: Full admission to the Bar, required for the practice of domestic (EU and Member State) law, is subject to a nationality condition</p> <p>BE: Full admission to the Bar, required for legal representation services, is subject to a nationality condition, coupled with residency requirements. Quotas apply for appearing before the '<i>Cour de cassation</i>' in non-criminal cases.</p> <p>BG: Foreign lawyers can only provide legal representation services of a national of their home country and subject to reciprocity and cooperation with a Bulgarian lawyer. For legal mediation services permanent residence is required.</p> <p>FR: Lawyers' access to the profession of '<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>' et '<i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i>' is subject to quotas and to a nationality condition</p> <p>HU: For foreign lawyers the scope of legal activities is limited to the provision of legal advice.</p> <p>LV: Nationality requirement for sworn advocates, to whom legal representation in criminal proceedings is reserved.</p> <p>DK: Marketing of legal advice activities is restricted to lawyers with a Danish licence to practice and law firms registered in Denmark. Requirement of a Danish legal examination in order to obtain a Danish licence.</p> <p>SE: Admission to the Bar, necessary only for the use of the Swedish title '<i>advokat</i>', is subject to a residency requirement.</p> <p>For Mode 1</p> <p>HR: None for consultancy on foreign and international law. Unbound for practicing of Croatian law.</p>
<p>b) 1. Accounting and Bookkeeping Services</p> <p>(CPC 86212 other than 'auditing services', CPC 86213, CPC 86219 and CPC 86220)</p>	<p>For Mode 1</p> <p>FR, HU, IT, MT, RO, SI: Unbound</p> <p>AT: Nationality condition for representation before competent authorities</p> <p>For Mode 2</p> <p>All Member States: None</p>

⁽¹⁾ Includes legal advisory, legal representational, legal arbitration and conciliation/mediation, and legal documentation and certification services. Provision of legal services is only authorised in respect of public international law, EU law and the law of any jurisdiction where the service supplier or its personnel is qualified to practice as a lawyer, and, like the provision of other services, is subject to licensing requirements and procedures applicable in Member States. For lawyers providing legal services in respect of public international law and foreign law, these may take, inter alia, the form of compliance with local codes of ethics, use of home title (unless recognition with the host title has been obtained) insurance requirements, simple registration with the host country Bar or a simplified admission to the host country Bar through an aptitude test and a legal or professional domicile in the host country. Legal services in respect of EU law shall in principle be carried out by or through a fully qualified lawyer admitted to the Bar in the EU acting personally, and legal services in respect of the law of a Member State shall in principle be carried out by or through a fully qualified lawyer admitted to the Bar in that Member State acting personally. Full admission to the Bar in the relevant Member State might therefore be necessary for representation before courts and other competent authorities in the EU since it involves practice of EU and national procedural law. However, in some Member States, foreign lawyers not fully admitted to the Bar are allowed to represent in civil proceedings a party being a national or belonging to the State in which the lawyer is entitled to practice.

Sector or sub-sector	Description of reservations
<p>b) 2. Auditing services</p> <p>(CPC 86211 and 86212 other than accounting services)</p>	<p>For Mode 1</p> <p>BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: Unbound</p> <p>AT: Nationality condition for representation before competent authorities and for performing audits provided for in specific Austrian laws (e.g. joint stock companies law, stock exchange law, banking law, etc.)</p> <p>HR: Foreign audit firms may provide audit services on the Croatian territory where they have established a branch, in accordance with the provisions of the Company Act.</p> <p>SE: Only auditors approved in Sweden may perform statutory auditing services in certain legal entities, among others in all limited companies, and in relation to natural persons. Only such persons and registered public accounting firms may be shareowners or form partnerships in companies which practice qualified auditing (for official purposes). Residency within the EEA or Switzerland required for approval. The titles of 'approved auditor' and 'authorised auditor' may only be used by auditors approved or authorised in Sweden. Auditors of cooperative economic associations and certain other enterprises who are not certified or approved accountants must be resident within the EEA, unless the Government or a Government authority appointed by the Government in a separate case allows otherwise.</p> <p>For Mode 2</p> <p>None</p>
<p>c) Taxation Advisory Services</p> <p>(CPC 863) (1)</p>	<p>For Mode 1</p> <p>AT: Nationality condition for representation before competent authorities</p> <p>CY: Tax agents must be duly authorized by the Minister of Finance. Authorization is subject to an economic needs test. The criteria used are analogous to those for granting permission for foreign investment (listed in horizontal section), as they apply to this sub-sector, always taking into consideration the employment situation in the sub-sector.</p> <p>BG, MT, RO, SI: Unbound</p> <p>For Mode 2</p> <p>None</p>
<p>d) Architectural services</p> <p>And</p> <p>e) Urban planning and landscape architectural services</p>	<p>For Mode 1</p> <p>AT: Unbound except for planning services.</p> <p>BE, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Unbound</p> <p>DE: Application of the national rules on fees and emoluments for all services which are performed from abroad</p> <p>HR: Architectural services: Natural and juridical persons may supply these services upon approval of the Croatian Chamber of Architects. A design or project elaborated abroad must be recognized (validated) by an authorized natural or juridical person in Croatia with regard to its compliance with Croatian Law. Authorisation for recognition (validation) is issued by the Ministry of Construction and Physical Planning.</p> <p>Urban planning: Natural and juridical persons may provide these services after receiving the approval of the Ministry of Construction and Physical Planning.</p>

(1) Does not include legal advisory and legal representational services on tax matters, which are to be found under 1.A.a). Legal services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(CPC 8671 and CPC 8674)	HU, RO: Unbound for landscape architectural services For Mode 2 None
f) Engineering services; and g) Integrated engineering services (CPC 8672 and CPC 8673)	For Mode 1 AT, SI: Unbound except for pure planning services. CY, EL, IT, MT, PT: Unbound HR: Natural and juridical persons may supply these services upon approval of the Croatian Chamber of Engineers. A design or project elaborated abroad must be recognized (validated) by an authorized natural or juridical person in Croatia with regard to its compliance with Croatian Law. Authorisation for recognition (validation) is issued by the Ministry of Construction and Physical Planning. For Mode 2 None
h) Medical (including Psychologists), and Dental services (CPC 9312 and part of CPC 85201)	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: Unbound HR: Unbound, except for telemedicine where: None. SI: Unbound for social medicine, sanitary, epidemiological, medical/ecological services, the supply of blood, blood preparations and transplants and autopsy. For Mode 2 None
i) Veterinary services (CPC 932)	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Unbound UK: Unbound except for veterinary laboratory and technical services supplied to veterinary surgeons, general advice, guidance and information e.g.: nutritional behaviour and pet care. For Mode 2 None
j) 1. Midwives services (part of CPC 93191) j) 2. Services provided by Nurses, Physiotherapists and Paramedical Personnel (part of CPC 93191)	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: Unbound FI, PL: Unbound except for nurses HR: Unbound, except for telemedicine: None. For Mode 2 None
k) Retail sales of pharmaceuticals and retail sales of medical and ortho- paedical goods	For Mode 1 AT, BE, BG, CZ, DE, CY, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Unbound

Sector or sub-sector	Description of reservations
(CPC 63211) and other services supplied by pharmacists ⁽¹⁾	LV, LT: Unbound except for mail order HU: Unbound except for CPC 63211 For Mode 2 None
B. Computer and Related Services (CPC 84)	For Modes 1 and 2 None
C. Research and Development Services	
a) R & D services on Social Sciences and Humanities (CPC 852 excluding psychologists services) ⁽²⁾	For Modes 1 and 2 EU: For publicly funded R & D services, exclusive rights and/or authorisations can only be granted to nationals of the Member States and to juridical persons of the Union having their headquarters in the Union.
b) R & D services on natural sciences (CPC 851) and	
c) Interdisciplinary R & D services (CPC 853)	
D. Real Estate Services ⁽³⁾	
a) Involving Own or Leased Property (CPC 821)	For Mode 1 BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Unbound HR: Commercial presence required. For Mode 2 None
b) On a Fee or Contract Basis (CPC 822)	For Mode 1 BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Unbound HR: Commercial presence required. For Mode 2 None
E. Rental/Leasing Services without Operators	
a) Relating to Ships (CPC 83103)	For Mode 1 BG, CY, DE, HU, MT, RO: Unbound For Mode 2 None

⁽¹⁾ The supply of pharmaceuticals to the general public, like the provision of other services, is subject to licensing and qualification requirements and procedures applicable in Member States. As a general rule, this activity is reserved to pharmacists. In some Member States, only the supply of prescription drugs is reserved to pharmacists.

⁽²⁾ Part of CPC 85201, which is to be found under 1.A.h. Medical and dental services.

⁽³⁾ The service involved relates to the profession of real estate agent and does not affect any rights and/or restrictions on natural and juridical persons purchasing real estate.

Sector or sub-sector	Description of reservations
b) Relating to Aircraft (CPC 83104)	For Mode 1 BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: Unbound. For Mode 2 BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Unbound. AT, BE, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PT, SI, SE, UK: Aircraft used by an air carrier of the European Union have to be registered in the Member State licensing the air carrier or elsewhere in the Union. Waivers can be granted for short term lease contracts or under exceptional circumstances.
c) Relating to Other Transport Equipment (CPC 83101, CPC 83102 and CPC 83105)	For Mode 1 BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Unbound For Mode 2 None
d) Relating to Other Machinery and Equipment (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 and CPC 83109)	For Mode 1 BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Unbound For Mode 2 None
e) Relating to personal and household goods (CPC 832)	For Modes 1 and 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Unbound
f) Telecommunications equipment rental (CPC 7541)	For Modes 1 and 2 None.
F. Other Business Services	
a) Advertising (CPC 871)	For Modes 1 and 2 None.
b) Market Research and Opinion Polling (CPC 864)	For Modes 1 and 2 None
c) Management Consulting Services (CPC 865)	For Modes 1 and 2 None.
d) Services Related to Management Consulting (CPC 866)	For Modes 1 and 2 HU: Unbound for arbitration and conciliation services (CPC 86602).

Sector or sub-sector	Description of reservations
e) Technical Testing and Analysis Services (CPC 8676)	For Mode 1 IT: Unbound for the profession of biologist and chemical analyst BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Unbound For Mode 2 CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Unbound
f) Advisory and Consulting services incidental to Agriculture, Hunting and Forestry (part of CPC 881)	For Mode 1 IT: Unbound for activities reserved to agronomist and 'periti agrari' EE, MT, RO, SI: Unbound For Mode 2 None
g) Advisory and Consulting Services Relating to Fishing (part of CPC 882)	For Mode 1 LV, MT, RO, SI: Unbound For Mode 2 None
h) Advisory and Consulting Services incidental to Manufacturing (part of CPC 884 and part of CPC 885)	For Modes 1 and 2 None.
i) Placement and Supply Services of Personnel	
i) 1. Executive search (CPC 87201)	For Mode 1 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Unbound For Mode 2 AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Unbound.
i) 2. Placement Services (CPC 87202)	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Unbound For Mode 2 AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Unbound.
i) 3. Supply Services of office support personnel	For Mode 1 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Unbound

Sector or sub-sector	Description of reservations
(CPC 87203)	For Mode 2 AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Unbound
i) 4. Supply services of domestic help personnel, other commercial or industrial workers, nursing and other personnel (CPCs 87204, 87205, 87206, 87209)	For Modes 1 and 2 All Member States except HU: Unbound. HU: None.
j) 1. Investigation Services (CPC 87301)	For Modes 1 and 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Unbound
j) 2. Security Services (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 and CPC 87305)	For Mode 1 HU: Unbound for CPC 87304, CPC 87305 BE, BG, CY, CZ, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Unbound. For Mode 2 HU: Unbound for CPC 87304, CPC 87305 BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Unbound.
k) Related Scientific and Technical Consulting Services (CPC 8675)	For Mode 1 BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: Unbound for exploration services HR: None, except that services of basic geological, geodetic and mining research as well as related environmental protection research services on the territory of Croatia can be carried out only jointly with/or through domestic juridical persons. For Mode 2 None
l) 1. Maintenance and repair of vessels (part of CPC 8868)	For Mode 1 For maritime transport vessels: BE, BG, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PT, SI, UK: Unbound. For internal waterways transport vessels: EU except EE, HU, LV, PL: Unbound. For Mode 2 None
l) 2. Maintenance and Repair of Rail Transport Equipment (part of CPC 8868)	For Mode 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Unbound For Mode 2 None

Sector or sub-sector	Description of reservations
l) 3. Maintenance and Repair of motor vehicles, motorcycles, snowmobiles and road transport Equipment (CPC 6112, CPC 6122, part of CPC 8867 and part of CPC 8868)	For Modes 1 and 2 None
l) 4. Maintenance and Repair of Aircraft and parts thereof (part of CPC 8868)	For Mode 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound For Mode 2 None
l) 5. Maintenance and Repair services of metal products, of (non office) machinery, of (non transport and non office) equipment and of personal and household goods ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 and CPC 8866)	For Modes 1 and 2 None
m) Building-Cleaning Services (CPC 874)	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Unbound For Mode 2 None.
n) Photographic Services (CPC 875)	For Mode 1 BG, EE, MT, PL: Unbound for the supply of aerial photographic services HR, LV: Unbound for specialty photographic services (CPC 87504) For Mode 2 None.
o) Packaging Services (CPC 876)	For Modes 1 and 2 None
p) Printing and Publishing (CPC 88442)	For Modes 1 and 2 None
q) Convention Services (part of CPC 87909)	For Modes 1 and 2 None

⁽¹⁾ Maintenance and repair services of transport equipment (CPC 6112, 6122, 8867 and CPC 8868) are to be found under I.F. I) 1 to 1.F.I) 4.

Sector or sub-sector	Description of reservations
r) Other	
r) 1. Translation and Interpretation Services (CPC 87905)	For Mode 1 PL: Unbound for services of sworn translators and interpreters HR: Unbound for official documents HU, SK: Unbound for official translation and interpretation For Mode 2 None
r) 2. Interior design and other specialty design services (CPC 87907)	For Mode 1 DE: Application of the national rules on fees and emoluments for all services which are performed from abroad HR: Unbound. For Mode 2 None
r) 3. Collection Agency Services (CPC 87902)	For Modes 1 and 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound
r) 4. Credit reporting services (CPC 87901)	For Modes 1 and 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound
r) 5. Duplicating services (CPC 87904) ⁽¹⁾	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Unbound For Mode 2 None
r) 6. Telecommunications consulting services (CPC 7544)	For Modes 1 and 2 None
r) 7. Telephone answering services (CPC 87903)	For Modes 1 and 2 None

⁽¹⁾ Does not include printing services, which fall under CPC 88442 and are to be found under 1.F p).

Sector or sub-sector	Description of reservations
2. COMMUNICATION SERVICES	
<p>A. Postal and Courier Services</p> <p>(Services relating to the handling ⁽¹⁾ of postal items ⁽²⁾ according to the following list of sub-sectors, whether for domestic or foreign destinations:</p>	
<p>(i) Handling of addressed written communications on any kind of physical medium ⁽³⁾, including Hybrid mail service and Direct mail,</p> <p>(ii) Handling of addressed parcels and packages ⁽⁴⁾,</p> <p>(iii) Handling of addressed press products ⁽⁶⁾</p> <p>(iv) Handling of items referred to in (i) to (iii) above as registered or insured mail,</p> <p>(v) Express delivery services ⁽⁷⁾ for items referred to in (i) to (iii) above,</p> <p>(vi) Handling of non-addressed items,</p> <p>(vii) Document exchange ⁽⁸⁾</p> <p>Sub-sectors (i), (iv) and (v) are however excluded when they fall into the scope of the services which may be reserved, which is: for items of correspondence the price of which is less than 5 times the public basic tariff, provided that they weigh less than 350 grams ⁽⁹⁾, plus the registered mail service used in the course of judicial or administrative procedures.)</p>	<p>For Modes 1 and 2</p> <p>None ⁽²⁾</p>

⁽¹⁾ The term 'handling' should be taken to include clearance, sorting, transport and delivery.

⁽²⁾ 'Postal item' refers to items handled by any type of commercial operator, whether public or private.

⁽³⁾ E.g. letter, postcards.

⁽⁴⁾ Books, catalogues are included hereunder.

⁽⁵⁾ For subsectors i) to iv), individual licences imposing particular universal services obligations and/or financial contribution to a compensation fund may be required.

⁽⁶⁾ Journals, newspapers, periodicals.

⁽⁷⁾ Express delivery services may include, in addition to greater speed and reliability, value added elements such as collection from point of origin, personal delivery to addressee, tracing and tracking, possibility of changing the destination and addressee in transit, confirmation of receipt.

⁽⁸⁾ Provision of means, including the supply of ad hoc premises as well as transportation by a third party, allowing self-delivery by mutual exchange of postal items between users subscribing to this service. Postal item refers to items handled by any type of commercial operator, whether public or private.

⁽⁹⁾ 'Items of correspondence': a communication in written form on any kind of physical medium to be conveyed and delivered at the address indicated by the sender on the item itself or on its wrapping. Books, catalogues, newspapers and periodicals are not regarded as items of correspondence.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(part of CPC 751, part of CPC 71235 ⁽¹⁾ and part of CPC 73210 ⁽²⁾)	
B. Telecommunications Services (These services do not cover the economic activity consisting of the provision of content which requires telecommunications services for its transport)	
a) All services consisting of the transmission and reception of signals by any electromagnetic means ⁽³⁾ , excluding broadcasting ⁽⁴⁾	For Modes 1 and 2 None
b) Satellite broadcast transmission services ⁽⁵⁾	For Modes 1 and 2 EU: None except that service providers in this sector may be subject to obligations to safeguard general interest objectives related to the conveyance of content through their network in line with the EU regulatory framework for electronic communications BE: Unbound
3. CONSTRUCTION AND RELATED ENGINEERING SERVICES	
Construction and related engineering services (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 and CPC 518)	For Modes 1 and 2 None
4. DISTRIBUTION SERVICES (excluding distribution of arms, munitions, explosives and other war material)	
A. Commission Agents' Services	For Modes 1 and 2
a) Commission Agents' Services of motor vehicles, motorcycles and snowmobiles and parts and accessories thereof (part of CPC 61111, part of CPC 6113 and part of CPC 6121)	EU except AT, SI, SE, FI: Unbound for distribution of chemical products, and of precious metals (and stones). AT: Unbound for distribution of pyrotechnical goods, of ignitable articles and blasting devices and of toxic substances.

⁽¹⁾ Transportation of mail on own account by any land Mode.

⁽²⁾ Transportation of mail on own account by air.

⁽³⁾ These services do not include on-line information and/or data processing (including transaction processing) (part of CPC 843) which is to be found under 1.B. Computer services.

⁽⁴⁾ Broadcasting is defined as the uninterrupted chain of transmission required for the distribution of TV and radio programme signals to the general public, but does not cover contribution links between operators.

⁽⁵⁾ These services cover the telecommunications service consisting of the transmission and reception of radio and television broadcast by satellite (the uninterrupted chain of transmission via satellite required for the distribution of TV and radio programme signals to the general public). This covers selling use of satellite services, but does not include the selling of television programme packages to households.

Sector or sub-sector	Description of reservations
b) Other Commission Agents' Services (CPC 621)	AT, BG: Unbound for distribution of products for medical use such as medical and surgical devices, medical substances and objects for medical use. HR: Unbound for distribution of tobacco products. For Mode 1
B. Wholesale Trade Services	AT, BG, FR, PL, RO: Unbound for distribution of tobacco and tobacco products.
a) Wholesale Trade Services of motor vehicles, motorcycles and snowmobiles and parts and accessories thereof (part of CPC 61111, part of CPC 6113 and part of CPC 6121)	BG, FI, PL, RO: Unbound for distribution of alcoholic beverages
b) Wholesale Trade Services of telecommunication terminal equipment (part of CPC 7542)	SE: Unbound for retail distribution of alcoholic beverages AT, BG, CZ, FI, RO, SK, SI: Unbound for distribution of pharmaceuticals
c) Other wholesale trade services (CPC 622 excluding wholesale trade services of energy products ⁽¹⁾)	BG, HU, PL: Unbound for commodity brokers' services. FR: For commission agents' services, unbound for traders and brokers working in 17 markets of national interest on fresh food products. Unbound for wholesale of pharmaceuticals.
C. Retailing Services ⁽²⁾ Retailing Services of motor vehicles, motorcycles and snowmobiles and parts and accessories thereof (CPC 61112, part of CPC 6113 and part of CPC 6121) Retailing Services of telecommunication terminal equipment (part of CPC 7542) Food retailing services (CPC 631) Retailing services of other (non-energy) goods, except retail sales of pharmaceutical, medical and orthopaedic goods ⁽³⁾ (CPC 632 excluding CPC 63211 and 63297)	MT: Unbound for commission agents' services BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: For retailing services, unbound except for mail order.
D. Franchising (CPC 8929)	

⁽¹⁾ These services, which include CPC 62271, are to be found in ENERGY SERVICES under 18.D.

⁽²⁾ Does not include maintenance and repair services, which are to be found in BUSINESS SERVICES under 1.B. and 1.F.I).

⁽³⁾ Retail sales of pharmaceutical, medical and orthopaedic goods are to be found under PROFESSIONAL SERVICES in 1.A.k).

Sector or sub-sector	Description of reservations
5. EDUCATIONAL SERVICES (only privately-funded services)	
A. Primary Education Services (CPC 921)	For Mode 1 BG, CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Unbound FR: Nationality condition. However, foreign nationals can have authorisation from competent authorities to establish and direct an education institution, and to teach. IT: Nationality condition for service providers to be authorized to issue State recognized diplomas. For Mode 2 CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Unbound
B. Secondary Education Services (CPC 922)	For Mode 1 BG, CY, FI, HR, MT, RO, SE: Unbound FR: Nationality condition. However, foreign nationals can have authorisation from competent authorities to establish and direct an education institution, and to teach. IT: Nationality condition for service providers to be authorized to issue State recognized diplomas. For Mode 2 CY, FI, MT, RO, SE: Unbound For Modes 1 and 2 LV: Unbound for education services relating to technical and vocational secondary school-type education services for handicapped students (CPC 9224)
C. Higher Education Services (CPC 923)	For Mode 1 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Unbound FR: Nationality condition. However, foreign nationals can have authorisation from competent authorities to establish and direct an education institution, and to teach. IT: Nationality condition for service providers to be authorized to issue State recognized diplomas. For Mode 2 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Unbound For Modes 1 and 2 CZ, SK: Unbound for higher education services, except post-secondary technical and vocational education services (CPC 92310)
D. Adult Education Services (CPC 924)	For Modes 1 and 2 CY, FI, MT, RO, SE: Unbound. AT: Unbound for adult education services by means of radio or television broadcasting.

Sector or sub-sector	Description of reservations
E. Other education services (CPC 929)	For Modes 1 and 2 AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: Unbound. For Mode 1: HR: None for correspondence education or education via telecommunication.
6. ENVIRONMENTAL SERVICES	
A. Waste Water Services (CPC 9401) ⁽¹⁾	For Mode 1 EU, except EE, LT, LV: Unbound except for consulting services EE, LT, LV: None For Mode 2: None
B. Solid/hazardous waste management, excluding cross-border transport of hazardous waste	For Mode 1 EU, except EE, HU: Unbound except for consulting services EE, HU: None For Mode 2
a) Refuse Disposal Services (CPC 9402)	None
b) Sanitation and Similar Services (CPC 9403)	For Mode 1 EU, except EE, HU, LT: Unbound except for consulting services EE, HU, LT: None For Mode 2 None
C. Protection of ambient air and climate (CPC 9404) ⁽²⁾	For Mode 1 EU, except EE, FI, LT, PL, RO: Unbound except for consulting services EE, FI, LT, PL, RO: None For Mode 2 None
D. Remediation and clean-up of soil and waters	For Mode 1 EU, except EE, FI, RO: Unbound except for consulting services EE, FI, RO: None For Mode 2 None

⁽¹⁾ Corresponds to sewage services.

⁽²⁾ Corresponds to Cleaning Services of Exhaust Gases.

Sector or sub-sector	Description of reservations
a) Treatment, remediation of contaminated/polluted soil and water (part of CPC 94060) (!)	
E. Noise and vibration abatement (CPC 9405)	<p>For Mode 1 EU, except EE, FI, LT, PL, RO: Unbound except for consulting services EE, FI, LT, PL, RO: None</p> <p>For Mode 2 None</p>
F. Protection of biodiversity and landscape a) Nature and landscape protection services (part of CPC 9406)	<p>For Mode 1 EU, except EE, FI, RO: Unbound except for consulting services EE, FI, RO: None</p> <p>For Mode 2 None</p>
G. Other environmental and ancillary services (CPC 94090)	<p>For Mode 1 EU, except EE, FI, RO: Unbound except for consulting services EE, FI, RO: None</p> <p>For Mode 2 None</p>
7. FINANCIAL SERVICES	
A. Insurance and insurance-related services	<p>For Modes 1 and 2</p> <p>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Unbound for direct insurance services except for insurance of risks relating to:</p> <p>i) Maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicle transporting the goods and any liability arising therefrom; and</p> <p>ii) goods in international transit.</p> <p>AT: Promotional activity and intermediation on behalf of a subsidiary not established in the Union or of a branch not established in Austria (except for reinsurance and retrocession) are prohibited. Compulsory air insurance, except for insurance of international commercial air transport, can be underwritten only by a subsidiary established in the Union or by a branch established in Austria.</p>

(!) Corresponds to parts of Nature and Landscape Protection Services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
	<p>DK: Compulsory air transport insurance can be underwritten only by firms established in the Union. No persons or companies (including insurance companies) may for business purposes in Denmark assist in effecting direct insurance for persons resident in Denmark, for Danish ships or for property in Denmark, other than insurance companies licensed by Danish law or by Danish competent authorities.</p> <p>DE: Compulsory air insurance policies can be underwritten only by a subsidiary established in the Union or by a branch established in Germany. If a foreign insurance company has established a branch in Germany, it may conclude insurance contracts in Germany relating to international transport only through the branch established in Germany.</p> <p>FR: Insurance of risks relating to ground transport may be carried out only by insurance firms established in the Union.</p> <p>PL: Unbound for reinsurance and retrocession except for risks relating to goods in international trade.</p> <p>PT: Air and maritime transport insurance, covering goods, aircraft, hull and liability can be underwritten only by firms established in the EU; only persons or companies established in the EU may act as intermediaries for such insurance business in Portugal.</p> <p>For Mode 1</p> <p>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Unbound for direct insurance intermediation services except for insurance of risks relating to:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicle transporting the goods and any liability arising therefrom; and ii) goods in international transit. <p>BG: Unbound for direct insurance, except for services supplied by foreign suppliers to foreign persons in the territory of the Republic of Bulgaria. Transport insurance, covering goods, insurance of vehicles as such and liability insurance regarding risks located in the Republic of Bulgaria may not be underwritten by foreign insurance companies directly. A foreign insurance company may conclude insurance contracts only through a branch. Unbound for deposit insurance and similar compensations schemes, as well as mandatory insurance schemes.</p> <p>CY, LV, MT: Unbound for direct insurance services except for insurance of risks relating to:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicle transporting the goods and any liability arising herefrom; and ii) goods in international transit.

Sector or sub-sector	Description of reservations
	<p>LT: Unbound for direct insurance services except for insurance of risks relating to:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicle transporting the goods and any liability arising therefrom; and ii) goods in international transit, except related to land transport where the risk is located in Lithuania. <p>BG, LV, LT, PL: Unbound for insurance intermediation.</p> <p>ES: For actuarial services, residence requirement and three-years relevant experience.</p> <p>FI: Only insurers having their head-office in the EU or having their branch in Finland may offer direct insurance (including co-insurance) services. The supply of insurance broker services is subject to a permanent place of business in the EU.</p> <p>HR: Unbound for direct insurance and direct insurance intermediation services, except</p> <ul style="list-style-type: none"> a) life insurance: for the supply of life insurance to foreign persons residing in Croatia; b) non-life insurance: for the supply of non-life insurance to foreign persons residing in Croatia other than automobile liability; c) marine, aviation, transport. <p>HU: The supply of direct insurance in the territory of Hungary by insurance companies not established in the EU is allowed only through a branch office registered in Hungary.</p> <p>IT: Unbound for the actuarial profession. Transport insurance of goods, insurance of vehicles as such and liability insurance regarding risks located in Italy may be underwritten only by insurance companies established in the Union. This reservation does not apply for international transport involving imports into Italy.</p> <p>SE: The supply of direct insurance is allowed only through an insurance service supplier authorised in Sweden, provided that the foreign service supplier and the Swedish insurance company belong to the same group of companies or have an agreement of cooperation between them.</p> <p>For Mode 2</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Unbound for intermediation</p> <p>BG: For direct insurance, Bulgarian natural and juridical persons, as well as foreign persons who conduct business activity in the territory of the Republic of Bulgaria, can conclude insurance contracts only with suppliers with respect to their activity in Bulgaria, which are licensed to conduct insurance activity in Bulgaria. Insurance compensation resulting from these contracts shall be paid in Bulgaria. Unbound for deposit insurance and similar compensations schemes, as well as mandatory insurance schemes.</p>

Sector or sub-sector	Description of reservations
	<p>HR: Unbound for direct insurance and direct insurance intermediation services, except</p> <p>a) life insurance: for the ability of foreign persons residing in Croatia to obtain life insurance;</p> <p>b) non-life insurance:</p> <p>(i) for the ability of foreign persons residing in Croatia to obtain non-life insurance other than automobile liability;</p> <p>(ii) personal or property risk insurance that is not available in the Republic of Croatia; companies purchasing insurance abroad in connection with investment works abroad including the equipment for those works; for ensuring the return of foreign loans (collateral insurance); personal and property insurance of wholly-owned enterprises and joint ventures which perform an economic activity in a foreign country, if it is in accordance with the regulations of that country or it is required by its registration; ships under construction and overhaul if it is stipulated by the contract concluded with the foreign client (buyer);</p> <p>c) marine, aviation, transport.</p> <p>IT: Transport insurance of goods, insurance of vehicles as such and liability insurance regarding risks located in Italy may be underwritten only by insurance companies established in the Union. This reservation does not apply for international transport involving imports into Italy.</p>
<p>B. Banking and other financial services (excluding insurance)</p>	<p>For Mode 1</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: Unbound except for provision of financial information and financial data processing and for advisory and other auxiliary services excluding intermediation.</p> <p>BE: Establishment in Belgium is required for the provision of investment advisory services.</p> <p>BG: Limitations and conditions relating to the use of telecommunications network may apply.</p> <p>CY: Unbound except for trading of transferable securities, for provision of financial information and financial data processing and for advisory and other auxiliary services excluding intermediation.</p> <p>EE: For acceptance of deposits, requirement of authorisation by Estonian Financial Supervision Authority and registration under Estonian Law as a joint-stock company, a subsidiary or a branch.</p> <p>The establishment of a specialised management company is required to perform the activities of management of investment funds, and only firms having their registered office in the Union can act as depositories of the assets of investment funds.</p> <p>HR: Unbound except for lending, financial leasing, payment and money transmission services, guarantees and commitments, money broking, provision and transfer of financial information and advisory and other auxiliary financial services excluding intermediation.</p>

Sector or sub-sector	Description of reservations
	<p>LT: The establishment of a specialized management company is required to perform the activities of management of investment funds, and only firms having their registered office or branch in Lithuania can act as depositories of the assets of investment funds.</p> <p>IE: The provision of investment services or investment advice requires either (I) authorisation in Ireland, which normally requires that the entity be incorporated or be a partnership or a sole trader, in each case with a head/registered office in Ireland (authorisation may not be required in certain cases, e.g. where a third country service provider has no commercial presence in Ireland and the service is not provided to private individuals), or (II) authorisation in another Member State in accordance with the EU Investment Services Directive.</p> <p>IT: Unbound for 'promotori di servizi finanziari' (financial salesmen).</p> <p>LV: Unbound except for participation in issues of all kinds of securities, for provision of financial information and financial data processing and for advisory and other auxiliary services excluding intermediation.</p> <p>LT: Commercial presence is required for pension fund management.</p> <p>MT: Unbound except for acceptance of deposits, for lending of all types, for provision of financial information and financial data processing and for advisory and other auxiliary services excluding intermediation.</p> <p>PL: For the provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software: Requirement to use the public telecommunication network, or the network of other authorised operator.</p> <p>RO: Unbound for financial leasing, for trading of money market instruments, foreign exchange, derivative products, exchange rate and interest rate instruments, transferable securities and other negotiable instruments and financial assets, for participation in issues of all kinds of securities, for asset management and for settlement and clearing services for financial assets. Payments and money transmission services are allowed only through a resident bank.</p> <p>SI:</p> <p>(i) Participation in issues of Treasury bonds, pension fund management: Unbound.</p> <p>(ii) All other sub sectors, except provision and transfer of Financial information, accepting credits (borrowing of all types), and accepting guarantees and commitments from foreign credit institutions by domestic legal entities and sole proprietors, and advisory and other auxiliary financial services: Unbound. Members of the Slovenian Stock Exchange must be incorporated in the Republic of Slovenia or be branches of foreign investment firms or banks.</p> <p>For Mode 2</p> <p>BG: Limitations and conditions relating to the use of telecommunications network may apply.</p> <p>PL: For the provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software: Requirement to use the public telecommunication network, or the network of another authorised operator.</p>

Sector or sub-sector	Description of reservations
8. HEALTH SERVICES AND SOCIAL SERVICES (only privately-funded services)	
A. Hospital Services (CPC 9311)	For Mode 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Unbound HR: Unbound, except for telemedicine.
C. Residential health facilities other than hospital services (CPC 93193)	For Mode 2 None
D. Social Services (CPC 933)	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Unbound For Mode 2 BE: Unbound for social services other than convalescent and rest houses and old people's homes
9. TOURISM AND TRAVEL RELATED SERVICES	
A. Hotel, Restaurants and Catering (CPC 641, CPC 642 and CPC 643) excluding catering in air transport services ⁽¹⁾	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound except for catering. HR: Unbound For Mode 2 None
B. Travel Agencies and Tour Operators Services (including tour managers) (CPC 7471)	For Mode 1 BG, HU: Unbound For Mode 2 None
C. Tourist Guides Services (CPC 7472)	For Mode 1 BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: Unbound. For Mode 2 None
10. RECREATIONAL, CULTURAL AND SPORTING SERVICES (other than audiovisual services)	
A. Entertainment Services (including Theatre, Live Bands, Circus and Discotheque Services)	For Mode 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Unbound

⁽¹⁾ Catering in air transport services is to be found in SERVICES AUXILIARY TO TRANSPORT SERVICES under 12.D.a) Groundhandling services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(CPC 9619)	For Mode 2 CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: Unbound BG: Unbound, except for theatrical producer, singer group, band and orchestra entertainment services (CPC 96191); services provided by authors, composers, sculptors, entertainers and other individual artists (CPC 96192); ancillary theatrical services (CPC 96193) EE: Unbound for other entertainment services (CPC 96199), except for cinema theatre services LT, LV: Unbound, except for cinema theatre operation services (part of CPC 96199)
B. News and Press Agencies Services (CPC 962)	For Modes 1 and 2 None
C. Libraries, archives museums and other cultural services (CPC 963)	For Mode 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound For Mode 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound
D. Sporting services (CPC 9641)	For Modes 1 and 2 AT: Unbound for ski school services and mountain guide services. BG, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Unbound For Mode 1 CY, EE, HR: Unbound
E. Recreation park and beach Services (CPC 96491)	For Modes 1 and 2 None
11. TRANSPORT SERVICES	
A. Maritime transport	For Modes 1 and 2
a) International passenger transportation (CPC 7211 less national cabotage transport ⁽¹⁾)	BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, MT, PT, RO, SI, SE: Feederling services by authorisation.
b) International freight transportation (CPC 7212 less national cabotage transport ³⁰) ⁽²⁾	

⁽¹⁾ Without prejudice to the scope of activities which may be considered as cabotage under the relevant national legislation, this schedule does not include national cabotage transport, which is assumed to cover transportation of passengers or goods between a port or point located in a Member State of the EU and another port or point located in the same Member State, including on its continental shelf as provided in the UN Convention on the Law of the Sea, and traffic originating and terminating in the same port or point located in a Member State of the EU.

⁽²⁾ Includes feederling services and movement of equipment by international maritime transport suppliers between ports located in same State when no revenue is involved.

Sector or sub-sector	Description of reservations
B. Internal Waterways Transport	For Modes 1 and 2
a) Passenger transportation (CPC 7221 less national cabotage transport ³⁰)	EU: Measures based upon existing or future agreements on access to inland waterways (incl. agreements following the Rhine-Main-Danube link) reserve some traffic rights for operators based in the countries concerned and meeting nationality criteria regarding ownership. Regulations implementing the Mannheim Convention on Rhine Shipping and the Belgrade Convention on Danube Navigation.
b) Freight transportation (CPC 7222 less national cabotage transport ³⁰)	AT: Registered company or permanent establishment in Austria is required. BG, CY, EE, FI, HR, HU, LT, MT, RO, SE, SI: Unbound CZ, SK: Unbound for Mode 1 only
C. Rail Transport	For Mode 1
a) Passenger transportation (CPC 7111)	EU: Unbound For Mode 2
b) Freight transportation (CPC 7112)	None.
D. Road Transport	For Mode 1
a) Passenger Transportation (CPC 7121 and CPC 7122)	EU: Unbound. For Mode 2
b) Freight Transportation (CPC 7123, excluding transportation of mail on own account ⁽¹⁾).	None
E. Pipeline transport of goods other than fuel ⁽²⁾ (CPC 7139)	For Mode 1 EU: Unbound. For Mode 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound
12. SERVICES AUXILIARY TO TRANSPORT ⁽³⁾	
A. Services auxiliary to Maritime Transport	
a) Maritime Cargo Handling Services	For Mode 1
b) Storage and warehousing Services (part of CPC 742)	EU: Unbound for maritime cargo handling services, pushing and towing services, customs clearance services and for container station and depot services
c) Customs Clearance Services	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Unbound for rental of vessels with crew
d) Container Station and Depot Services	

⁽¹⁾ Part of CPC 71235, which is to be found in COMMUNICATION SERVICES under 2.A. Postal and courier services.

⁽²⁾ Pipeline transportation of fuels is to be found in ENERGY SERVICES under 13.B.

⁽³⁾ Does not include maintenance and repair services of transport equipment, which are to be found in BUSINESS SERVICES under 1.F.l) 1 to 1.F.l) 4.

Sector or sub-sector	Description of reservations
e) Maritime Agency Services	BG: unbound
f) Maritime freight forwarding Services	
g) Rental of Vessels with Crew (CPC 7213)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound for storage and warehousing services
h) Pushing and towing services (CPC 7214)	HR: Unbound except for freight transport agency services
i) Supporting services for maritime transport (part of CPC 745)	For Mode 2 None
j) Other supporting and auxiliary services (part of CPC 749)	
B. Services auxiliary to internal waterways transport	
a) Cargo-handling services (part of CPC 741)	For Modes 1 and 2
b) Storage and warehouse services (part of CPC 742)	EU: Measures based upon existing or future agreements on access to inland waterways (incl. agreements following the Rhine-Main-Danube link) reserving some traffic rights for operators based in the countries concerned and meeting nationality criteria regarding ownership. Regulations implementing the Mannheim Convention on Rhine Shipping.
c) Freight transport agency services (part of CPC 748)	EU: Unbound for pushing and towing services, except for CZ, LV, SK for mode 2 only, where: None HR: Unbound except for freight transport agency services
d) Rental of Vessels with Crew (CPC 7223)	For Mode 1 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE: Unbound for rental of vessels with crew
e) Pushing and towing services (CPC 7224)	
f) Supporting services for internal waterway transport (part of CPC 745)	
g) Other supporting and auxiliary services (part of CPC 749)	
C. Services auxiliary to rail transport	
a) Cargo-handling services (part of CPC 741)	For Mode 1 EU: Unbound for pushing and towing services HR: Unbound except for freight transport agency services

Sector or sub-sector	Description of reservations
b) Storage and warehouse services (part of CPC 742) c) Freight transport agency services (part of CPC 748) d) Pushing and towing services (CPC 7113) e) Supporting services for rail transport services (CPC 743) f) Other supporting and auxiliary services (part of CPC 749)	For Mode 2 None
D. Services auxiliary to road transport a) Cargo-handling services (part of CPC 741) b) Storage and warehouse services (part of CPC 742) c) Freight transport agency services (part of CPC 748) d) Rental of Commercial Road Vehicles with Operators (CPC 7124) e) Supporting services for road transport (CPC 744) f) Other supporting and auxiliary services (part of CPC 749)	For Mode 1 AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Unbound for Rental of Commercial Road Vehicles with Operators HR: Unbound except for freight transport agency services and supporting services for road transport that are subject to permit For Mode 2 None
D. Services auxiliary to air transport services	
a) Ground-handling services (including catering services)	For Mode 1 EU: Unbound except for catering. For Mode 2 BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SK, SI: Unbound.

Sector or sub-sector	Description of reservations
b) Storage and warehouse services (part of CPC 742)	For Modes 1 and 2 None.
c) Freight transport agency services (part of CPC 748)	For Modes 1 and 2 None
d) Rental of aircraft with crew (CPC 734)	For Modes 1 and 2 EU: Aircraft used by Union air carriers have to be registered in the Member States licensing the air carrier or elsewhere in the Union. To be registered, aircraft may be required to be owned either by natural persons meeting specific nationality criteria or by juridical persons meeting specific criteria regarding ownership of capital and control. By exception, aircraft registered outside EU may be leased by a foreign air carrier to an air carrier of the EU in specific circumstances for the air carrier of the EU's exceptional needs, seasonal capacity needs, or needs to overcome operational difficulties, which cannot reasonably be satisfied through leasing aircraft registered within the EU, and subject to obtaining the approval of a limited duration from the Member State licensing the air carrier of the EU.
e) Sales and Marketing	For Modes 1 and 2
f) Computer Reservations System	EU: Where air carriers of the EU are not accorded equivalent treatment ⁽¹⁾ to that provided in the EU by CRS services suppliers outside EU, or where CRS services suppliers of the EU are not accorded equivalent treatment to that provided in the EU by non-EU air carriers, measures may be taken to accord equivalent treatment, respectively, to the non-EU air carriers by the CRS services suppliers in the EU, or to the non-EU CRS services suppliers by the air carriers in the EU.
g) Airport management	For Mode 1 EU: Unbound For Mode 2 None
E. Services auxiliary to pipeline transport of goods other than fuel ⁽²⁾	For Mode 1
a) Storage and warehouse services of goods other than fuel transported by pipelines, (part of CPC 742)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound For Mode 2 None

13. OTHER TRANSPORT SERVICES

Provision of Combined Transport Service	BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT, UK: None, without prejudice to the limitations inscribed in this List of Commitments affecting any given mode of transport. AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Unbound.
---	---

⁽¹⁾ 'Equivalent treatment' implies non-discriminatory treatment of Union air carriers and CRS services suppliers of the Union.

⁽²⁾ Services auxiliary to pipeline transportation of fuels are to be found in ENERGY SERVICES under 13.C.

Sector or sub-sector	Description of reservations
14. ENERGY SERVICES	
A. Services incidental to Mining (CPC 883) ⁽¹⁾	For Modes 1 and 2 None
B. Pipeline Transportation of fuels (CPC 7131)	For Mode 1 EU: Unbound. For Mode 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound
C. Storage and warehouse services of fuels transported through pipelines (part of CPC 742)	For Mode 1: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound For Mode 2 None
D. Wholesale trade services of solid, liquid and gaseous fuels and related products (CPC 62271) and wholesale trade services of electricity, steam and hot water	For Mode 1 EU: Unbound for wholesale trade services of electricity, steam and hot water For Mode 2 None
E. Retailing Services of motor fuel (CPC 613)	For Mode 1 EU: Unbound For Mode 2 None
F. Retail sales of fuel oil, bottled gas, coal and wood (CPC 63297) and retailing services of electricity, (non bottled) gas, steam and hot water	For Mode 1 EU: Unbound for retailing services of electricity, (non bottled) gas, steam and hot water BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: For Retail sales of fuel oil, bottled gas, coal and wood, unbound except for mail order where: none. For Mode 2 None
G. Services incidental to energy distribution	For Mode 1 EU: Unbound except for consultancy services where: none

⁽¹⁾ Includes the following service rendered on a fee or contract basis: advisory and consulting services relating to mining, on land site preparation, on land rig installation, drilling, drilling bits services, casing and tubular services, mud engineering and supply, solids control, fishing and down-hole special operations, wellsite geology and drilling control, core taking, well testing, wireline services, supply and operation of completion fluids (brines) supply and installation of completion devices, cementing (pressure pumping), stimulation services (fracturing, acidising and pressure pumping), workover and well repair services, plugging and abandoning of wells.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(CPC 887)	For Mode 2 None
15. OTHER SERVICES NOT INCLUDED ELSEWHERE	
a) Washing, Cleaning and Dyeing services (CPC 9701)	For Mode 1 EU: Unbound For Mode 2 None
b) Hairdressing services (CPC 97021)	For Mode 1 EU: Unbound For Mode 2 None.
c) Cosmetic treatment, manicuring and pedicure services (CPC 97022)	For Mode 1 EU: Unbound For Mode 2 None
d) Other beauty treatment services n.e.c (CPC 97029)	For Mode 1 EU: Unbound For Mode 2 None
e) Spa services and non therapeutic massages, to the extent that they are provided as relaxation physical well-being services and not for medical or rehabilitation purposes ⁽¹⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	For Mode 1 EU: Unbound For Mode 2 None
g) Telecommunications connection services (CPC 7543)	For Modes 1 and 2 None

⁽¹⁾ Therapeutical massages and thermal cure services are to be found under 1.A.h) Medical services, 1.A.j) 2 Services provided by nurses, physiotherapists and para-medical personnel and health services (8.A and 8.C).

ANNEX XXVII-C

LIST OF RESERVATIONS ON KEY PERSONNEL, GRADUATE TRAINEES AND BUSINESS SELLERS (UNION)

1. The list of reservations below indicates the economic activities liberalised pursuant to Sections 2 and 3 of Chapter 6 (Establishment, Trade in Services and Electronic Commerce) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement for which limitations on key personnel and graduate trainees in accordance with Article 215 and on business sellers in accordance with Article 216 of this Agreement apply and specifies such limitations. The list below is composed of the following elements:

- (a) the first column indicating the sector or sub-sector in which limitations apply; and
- (b) the second column describing the applicable limitations.

When the column referred to under (b) only includes Member State-specific reservations, Member States not mentioned therein undertake commitments in the sector concerned without reservations (the absence of Member State-specific reservations in a given sector is without prejudice to horizontal reservations or to sectoral Union-broad reservations that may apply).

The Union does not undertake any commitment for key personnel, graduate trainees and business sellers in economic activities which are not liberalised (remain unbound) pursuant to Sections 2 and 3 of Chapter 6 (Establishment, Trade in Services and Electronic Commerce) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

2. In identifying individual sectors and sub-sectors:

- (a) CPC means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, *CPC prov*, 1991; and
- (b) CPC ver. 1.0 means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, *CPC ver 1.0*, 1998.

3. Commitments on key personnel, graduate trainees, business service sellers and sellers of goods do not apply in cases where the intent or effect of their temporary presence is to interfere with, or otherwise affect the outcome of, any labour/management dispute or negotiation.

4. The list below does not include measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures when they do not constitute a limitation within the meaning of Articles 215 and 216 of this Agreement. Those measures (e.g. need to obtain a license, need to obtain recognition of qualifications in regulated sectors, need to pass specific examinations, including language examinations), even if not listed below, apply in any case to key personnel, graduate trainees and business sellers of the Republic of Moldova.

5. All other requirements of the laws and regulations of the EU and its Member States regarding entry, stay, work and social security measures shall continue to apply, including regulations concerning period of stay, minimum wages as well as collective wage agreements.

6. In accordance with Article 202(3) of this Agreement, the list below does not include measures concerning subsidies granted by a Party.

7. The list below is without prejudice to the existence of public monopolies and exclusive rights as described in the list of commitments on establishment.

8. In the sectors where economic needs tests are applied, their main criteria will be the assessment of the relevant market situation in the Member State or the region where the service is to be provided, including with respect to the number of, and the impact on, existing services suppliers.

9. The rights and obligations arising from the list below shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly on natural or juridical persons.

Sector or sub-sector	Description of reservations
ALL SECTORS	<p style="text-align: center;">Scope of intra-corporate transferees</p> <p>BG: The number of intra-corporate transferees is not to exceed 10 % of the average annual number of the citizens of the EU employed by the respective Bulgarian juridical person. Where less than 100 persons are employed, the number of intra-corporate transferees may, subject to authorisation, exceed 10 % of that of the total employees.</p> <p>HU: Unbound for a natural person who has been a partner in a juridical person of the Republic of Moldova.</p>
ALL SECTORS	<p style="text-align: center;">Graduate trainees</p> <p>For AT, CZ, DE, ES, FR, HU, training must be linked to the university degree which has been obtained.</p> <p>BG, HU: Economic needs tests are required for graduate trainees ⁽¹⁾.</p>
ALL SECTORS	<p style="text-align: center;">Managing directors and auditors</p> <p>AT: Managing directors of branches of juridical persons have to be resident in Austria. Natural persons within a juridical person or a branch responsible for the observance of the Austrian Trade Act must have a domicile in Austria.</p> <p>FI: A foreigner carrying on trade as a private entrepreneur needs a trade permit and has to be permanently resident in the EEA. For all sectors, EEA residency requirements apply for the managing director; however, exemptions may be granted to certain companies.</p> <p>FR: The managing director of an industrial, commercial or artisanal activity, if not a holder of a residency permit, needs a specific authorisation.</p> <p>RO: The majority of the commercial companies' auditors and their deputies shall be Romanian citizens.</p> <p>SE: The managing director of a juridical person or a branch shall reside in Sweden.</p>
ALL SECTORS	<p style="text-align: center;">Recognition</p> <p>EU: EU directives on mutual recognition of diplomas only apply to the citizens of the EU. The right to practise a regulated professional service in one Member State does not grant the right to practise in another Member State ⁽²⁾.</p>

⁽¹⁾ As regards services sectors, these limitations do not go beyond the limitations reflected in the existing GATS commitments.

⁽²⁾ In order for non-EU country nationals to obtain EU-wide recognition of their qualifications, a mutual recognition agreement, negotiated within the framework defined in Article 222 of this Agreement, is necessary.

Sector or sub-sector	Description of reservations
6. BUSINESS SERVICES	
A. Professional Services	
a) Legal Services (CPC 861) ⁽¹⁾ excluding legal advisory and legal documentations and certification services provided by legal professionals entrusted with public functions, such as notaries, 'huissiers de justice' or other 'officiers publics et ministériels'.	<p>AT, CY, ES, EL, LT, MT, RO, SK: Full admission to the Bar, required for the practice of domestic (EU and Member State) law, is subject to a nationality condition. For ES, the competent authorities may grant waivers.</p> <p>BE, FI: Full admission to the Bar, required for legal representation services, is subject to a nationality condition, coupled with a residency requirement. In BE quotas apply for representation before the 'Cour de cassation' in non-criminal cases.</p> <p>BG: Lawyers of the Republic of Moldova can only provide legal representation services of a national of the Republic of Moldova and subject to reciprocity and cooperation with a Bulgarian lawyer. For legal mediation services, permanent residency is required.</p> <p>FR: Lawyers' access to the profession of 'avocat auprès de la Cour de Cassation' and 'avocat auprès du Conseil d'Etat' is subject to quotas and to a nationality condition.</p> <p>HR: Full admission to the Bar, required for legal representation services, is subject to a nationality condition (Croatian citizenship or citizenship of another Member State).</p> <p>HU: Full admission to the Bar is subject to a nationality condition, coupled with a residency requirement. For foreign lawyers the scope of legal activities is limited to the provision of legal advice, which shall take place on the basis of a collaboration contract concluded with a Hungarian attorney or a law firm.</p> <p>LV: Nationality requirement for sworn solicitors, to whom legal representation in criminal proceedings is reserved.</p> <p>DK: Marketing of legal advice services is restricted to lawyers with a Danish license to practice. Requirement of a Danish legal examination in order to obtain a Danish licence.</p> <p>LU: Nationality condition for the supply of legal services in respect of Luxembourg and EU law.</p> <p>SE: Admission to the Bar, necessary only for the use of the Swedish title 'advokat', is subject to a residency requirement.</p>

⁽¹⁾ Includes legal advisory services, legal representational services, legal arbitration and conciliation/mediation services, and legal documentation and certification services.

Provision of legal services is only authorised in respect of public international law, EU law and the law of any jurisdiction where the service supplier or its personnel is qualified to practice as a lawyer, and, like the provision of other services, is subject to licensing requirements and procedures applicable in the Member States. For lawyers providing legal services in respect of public international law and foreign law, these licensing requirements and procedures may take, inter alia, the form of compliance with local codes of ethics, use of home title (unless recognition with the host title has been obtained), insurance requirements, simple registration with the host country Bar or a simplified admission to the host country Bar through an aptitude test and a legal or professional domicile in the host country. Legal services in respect of EU law shall in principle be carried out by or through a fully qualified lawyer admitted to the Bar in a Member State acting personally, and legal services in respect of the law of a Member State shall in principle be carried out by or through a fully qualified lawyer admitted to the Bar in that Member State acting personally. Full admission to the Bar in the relevant Member State might therefore be necessary for representation before courts and other competent authorities in the Union since it involves practice of EU and national procedural law. However, in some Member States, foreign lawyers not fully admitted to the Bar are allowed to represent in civil proceedings a party being a national of or belonging to the State in which the lawyer is entitled to practice.

Sector or sub-sector	Description of reservations
b) 1. Accounting and Bookkeeping Services (CPC 86212 other than 'auditing services', CPC 86213, CPC 86219 and CPC 86220)	FR: Provision of accounting and bookkeeping services is conditional on a decision of the Minister of Economics, Finance and Industry, in agreement with the Minister of Foreign Affairs. The requirement of residency cannot exceed 5 years. IT: Residency requirement.
b) 2. Auditing services (CPC 86211 and 86212 other than accounting services)	AT: Nationality condition for representation before competent authorities and for performing audits provided for in specific Austrian laws (e.g. joint stock companies law, stock exchange law, banking law, etc.). DK: Residency requirement. ES: Nationality condition for statutory auditors and for administrators, directors and partners of companies other than those covered by the 8th EEC directive on company law. FI: Residency requirement for at least one of the auditors of a Finnish Liability company. EL: Nationality condition for statutory auditors. HR: Only certified auditors holding a licence formally recognised by the Croatian Chamber of Auditors can provide auditing services. IT: Residency requirement for individual auditors. SE: Only auditors approved in Sweden may perform legal auditing services in certain legal entities, inter alia, in all limited companies. Residency required for approval.
c) Taxation Advisory Services (CPC 863) (!)	AT: Nationality condition for representation before competent authorities. BG, SI: Nationality condition for specialists. HU: Residency requirement.
d) Architectural services and e) Urban planning and landscape architectural services (CPC 8671 and CPC 8674)	EE: At least one responsible person (project manager or consultant) must be resident in Estonia. BG: Foreign specialists must have experience of at least two years in the field of construction. Nationality condition for urban planning and landscape architectural services. EL, HU, IT: Residency requirement. SK: Membership in relevant chamber is obligatory; membership in relevant foreign institutions may be recognised. Residency requirement, however exceptions might be considered.
f) Engineering services and g) Integrated engineering services (CPC 8672 and CPC 8673)	EE: At least one responsible person (project manager or consultant) must be resident in Estonia. BG: Foreign specialists must have experience of at least two years in the field of construction. HR, IT, SK: Residency requirement. EL, HU: Residency requirement (For CPC 8673 a residency requirement only applies to Graduate Trainees).

(!) Does not include legal advisory and legal representational services on tax matters, which are to be found under 6.A.a) Legal Services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
<p>h) Medical (including psychologists) and Dental services (CPC 9312 and part of CPC 85201)</p>	<p>CZ, IT, SK: Residency requirement.</p> <p>CZ, RO, SK: Authorization by the competent authorities required for foreign natural persons.</p> <p>BE, LU: For graduate trainees, authorization by the competent authorities required for foreign natural persons.</p> <p>BG, MT: Nationality condition.</p> <p>DK: Limited authorization to fulfil a specific function can be given for up to 18 months and requires residency.</p> <p>FR: Nationality condition. However, access is possible within annually established quotas.</p> <p>HR: All persons providing services directly to patients/treating patients need a licence from the professional chamber.</p> <p>LV: Practice of medical profession by foreigners requires the permission from local health authorities, based on economic needs for medical doctors and dentists in a given region.</p> <p>PL: Practice of medical profession by foreigners requires the permission. Foreign medical doctors have limited election rights within the professional chambers.</p> <p>PT: Residency requirement for psychologists.</p>
<p>i) Veterinary services (CPC 932)</p>	<p>BG, DE, EL, FR, HR, HU: Nationality condition.</p> <p>CZ and SK: Nationality Requirement and residency requirement.</p> <p>IT: Residency requirement.</p> <p>PL: Nationality requirement. Foreign persons may apply for permission to practice.</p>
<p>j) 1. Midwives services (part of CPC 93191)</p>	<p>AT: In order to establish a professional practice in Austria, the person concerned must have practised the profession in question for at least three years preceding the setting up of that professional practice.</p> <p>BE, LU: For graduate trainees, authorization by the competent authorities required for foreign natural persons.</p> <p>CY, EE, RO, SK: Authorization by the competent authorities required for foreign natural persons.</p> <p>FR: Nationality condition. However, access is possible within annually established quotas.</p> <p>HR: All persons providing services directly to patients/treating patients need a licence from the professional chamber.</p> <p>HU: Unbound.</p> <p>IT: Residency requirement.</p> <p>LV: Subject to economic needs, determined by the total number of midwives in the given region, authorized by local health authorities.</p> <p>PL: Nationality condition. Foreign persons may apply for permission to practice.</p>

Sector or sub-sector	Description of reservations
j) 2. Services provided by Nurses, Physiotherapists and Paramedical Personnel (part of CPC 93191)	<p>AT: Foreign services suppliers are only allowed in the following activities: nurses, physiotherapists, occupational therapists, logotherapists, dieticians and nutritionists. In order to establish a professional practice in Austria, the person concerned must have practised the profession in question for at least three years preceding the setting up of that professional practice.</p> <p>BE, FR, LU: For graduate trainees, authorization by the competent authorities required for foreign natural persons.</p> <p>CY, CZ, EE, RO, SK: Authorization by the competent authorities required for foreign natural persons.</p> <p>HR: All persons providing services directly to patients/treating patients need a licence from the professional chamber.</p> <p>HU: A nationality condition.</p> <p>DK: Limited authorization to fulfil a specific function can be given for up to 18 months and requires residency.</p> <p>CY, CZ, EL, IT: Subject to an economic needs test: decision is subject to regional vacancies and shortages.</p> <p>LV: Subject to economic needs determined by the total number of nurses in the given region, authorized by local health authorities.</p>
k) Retail sales of pharmaceuticals and retail sales of medical and orthopaedical goods (CPC 63211) and other services supplied by pharmacists ⁽¹⁾	<p>FR: Nationality condition. However, within established quotas, access for nationals of the Republic of Moldova is possible provided the service provider holds a French degree in pharmacy.</p> <p>DE, EL, SK: Nationality condition.</p> <p>HU: Nationality condition except for retail sales of pharmaceuticals and retail sales of medical and orthopaedical goods (CPC 63211).</p> <p>IT, PT: Residency requirement.</p>
D. Real Estate Services ⁽²⁾	
a) Involving Own or Leased Property (CPC 821)	<p>FR, HU, IT, PT: Residency requirement.</p> <p>LV, MT, SI: Nationality condition.</p>
b) On a Fee or Contract Basis (CPC 822)	<p>DK: Residency requirement unless waived by the Danish Business Authority.</p> <p>FR, HU, IT, PT: Residency requirement.</p> <p>LV, MT, SI: Nationality condition.</p>
E. Rental/Leasing Services without Operators	
e) Relating to personal and household goods (CPC 832)	<p>EU: Nationality condition for specialists and for graduate trainees.</p>

⁽¹⁾ The supply of pharmaceuticals to the general public, like the provision of other services, is subject to licensing and qualification requirements and procedures applicable in the Member States. As a general rule, this activity is reserved to pharmacists. In some Member States, only the supply of prescription drugs is reserved to pharmacists.

⁽²⁾ The service involved relates to the profession of real estate agent and does not affect any rights and/or restrictions on natural and juridical persons purchasing real estate.

Sector or sub-sector	Description of reservations
f) Telecommunications equipment rental (CPC 7541)	EU: Nationality condition for specialists and for graduate trainees.
F. Other Business Services	
e) Technical Testing and Analysis Services (CPC 8676)	IT, PT: Residence requirements for biologists and chemical analysts.
f) Advisory and Consulting services incidental to Agriculture, Hunting and Forestry (part of CPC 881)	IT: Residence requirements for agronomists and 'periti agrari.'
j) 2. Security Services (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 and CPC 87305)	<p>BE: Nationality condition and a residence requirement for management personnel.</p> <p>BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Nationality condition and a residence requirement.</p> <p>DK: Nationality condition and a residence requirement for managers and for airport guard services.</p> <p>ES, PT: Nationality condition for specialized personnel.</p> <p>FR: Nationality condition for managing directors and directors.</p> <p>IT: Italian or EU nationality condition and a residence requirement in order to obtain necessary authorisation for security guard services and the transport of valuables.</p>
k) Related Scientific and Technical Consulting Services (CPC 8675)	<p>BG: Nationality condition for specialists.</p> <p>DE: Nationality condition for publicly appointed surveyors.</p> <p>FR: Nationality condition for 'surveying' operations relating to the establishment of property rights and to land law.</p> <p>IT, PT: Residency requirement.</p>
l) 1. Maintenance and repair of vessels (part of CPC 8868)	MT: Nationality condition.
l) 2. Maintenance and Repair of Rail Transport Equipment (part of CPC 8868)	LV: Nationality condition.
l) 3. Maintenance and Repair of motor vehicles, motorcycles, snowmobiles and road transport Equipment (CPC 6112, CPC 6122, part of CPC 8867 and part of CPC 8868)	EU: For maintenance and repair of motor vehicles, motorcycles and snowmobiles, nationality condition for specialists and for graduate trainees.

Sector or sub-sector	Description of reservations
l) 5. Maintenance and Repair services of metal products, of (non office) machinery, of (non transport and non office) equipment and of personal and household goods ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 and CPC 8866)	EU: Nationality condition for specialists and for graduate trainee, except for BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, UK for CPC 633, 8861, 8866; BG for repair services of personal and household goods (excl. Jewellery): CPC 63301, 63302, part of 63303, 63304, 63309; AT for CPC 633, 8861-8866; EE, FI, LV, LT for CPC 633, 8861-8866; CZ, SK for CPC 633, 8861-8865; and SI for CPC 633, 8861, 8866.
m) Building-Cleaning Services (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: Nationality condition for specialists.
n) Photographic Services (CPC 875)	HR, LV: Nationality condition for specialty photography services. PL: Nationality condition for the supply of aerial photographic services.
p) Printing and Publishing (CPC 88442)	HR: Residency requirement for publishers. SE: Residency requirement for publishers and owners of publishing and printing companies. IT: Owners of publishing and printing company and publishers must be citizens of a Member State.
q) Convention Services (part of CPC 87909)	SI: Nationality condition.
r) 1. Translation and Interpretation Services (CPC 87905)	FI: Residence requirement for certified translators. DK: Residence requirement for authorized public translators and interpreters, unless waived by the Danish Business Authority.
r) 3. Collection Agency Services (CPC 87902)	BE, EL: Nationality condition. IT: Unbound.
r) 4. Credit reporting services (CPC 87901)	BE, EL: Nationality condition. IT: Unbound.

(1) Maintenance and repair services of transport equipment (CPC 6112, 6122, 8867 and CPC 8868) are to be found under 6.F. l) 1. to 6.F.) 4.
 Maintenance and repair services of office machinery and equipment including computers (CPC 845) are to be found under 6.B. Computer and Related Services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
r) 5. Duplicating services (CPC 87904) ⁽¹⁾	EU: Nationality condition for specialists and for graduate trainees.
8. CONSTRUCTION AND RELATED ENGINEERING SERVICES (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 and CPC 518)	BG: Foreign specialists must have experience of at least two years in the field of construction.
9. DISTRIBUTION SERVICES (excluding distribution of arms, munitions and war material)	
C. Retailing Services ⁽²⁾	
c) Food retailing services (CPC 631)	FR: Nationality condition for tobacconists (i.e. buraliste).
10. EDUCATIONAL SERVICES (only privately funded services)	
A. Primary Education Services (CPC 921)	FR: Nationality condition. However, nationals of the Republic of Moldova may obtain authorisation from the competent authorities to establish and direct an education institution, and to teach. IT: Nationality condition for service providers who are authorised to issue State-recognized diplomas. EL: Nationality condition for teachers.
B. Secondary Education Services (CPC 922)	FR: Nationality condition. However, nationals of the Republic of Moldova may obtain authorisation from the competent authorities to establish and direct an education institution, and to teach. IT: Nationality condition for service providers who are authorised to issue State-recognized diplomas. EL: Nationality condition for teachers. LV: Nationality condition for technical and vocational secondary school-type education services for handicapped students (CPC 9224).

⁽¹⁾ Does not include printing services, which fall under CPC 88442 and are to be found under 6.F. p).

⁽²⁾ Does not include maintenance and repair services, which are to be found in BUSINESS SERVICES under 6.B. and 6.F.l).
Does not include retailing services of energy products which are to be found in ENERGY SERVICES under 19.E and 19.F.

Sector or sub-sector	Description of reservations
C. Higher Education Services (CPC 923)	<p>FR: Nationality condition. However, nationals of the Republic of Moldova may obtain authorisation from the competent authorities to establish and direct an education institution and to teach.</p> <p>CZ, SK: Nationality condition for higher education services, except for post-secondary technical and vocational education services (CPC 92310).</p> <p>IT: Nationality condition for service providers who are authorised to issue State-recognized diplomas.</p> <p>DK: Nationality condition for professors.</p>
12. FINANCIAL SERVICES	
A. Insurance and insurance-related services	<p>AT: The management of a branch office must consist of two natural persons resident in Austria.</p> <p>EE: For direct insurance, the management body of an insurance joint-stock company with capital participation of a natural or a juridical person of the Republic of Moldova may include nationals of the Republic of Moldova only in proportion to the participation of a natural or a juridical person of the Republic of Moldova and in any event not more than half of the members of the management body. The head of the management of a subsidiary or an independent company must permanently reside in Estonia.</p> <p>ES: Residency requirement for the actuarial profession (or alternatively two years of experience)</p> <p>FI: The managing directors and at least one auditor of an insurance company shall have their place of residence in the EU, unless the competent authorities have granted an exemption. The general agent of an insurance company of the Republic of Moldova shall have his place of residence in Finland, unless the company has its head office in the EU.</p> <p>HR: Residency requirement.</p> <p>IT: Residency requirement for the actuarial profession.</p>
B. Banking and other financial services (excluding insurance)	<p>BG: Permanent residence in Bulgaria is required for the executive directors and the managerial agent.</p> <p>FI: A managing director and at least one auditor of credit institutions shall have their place of residence in the EU, unless the Financial Supervision Authority has granted an exemption.</p> <p>HR: Residency requirement. The management board shall direct the business of a credit institution from the territory of the Republic of Croatia. At least one management board member must be fluent in the Croatian language.</p> <p>IT: Condition of residency within the territory of a Member State for 'promotori di servizi finanziari' (financial salesmen).</p> <p>LT: At least one head of a bank's administration must permanently reside in the Republic of Lithuania.</p> <p>PL: Nationality requirement for at least one of the bank executives.</p>

Sector or sub-sector	Description of reservations
13. HEALTH SERVICES AND SOCIAL SERVICES (only privately funded services)	
A. Hospital Services (CPC 9311) B. Ambulance Services (CPC 93192) C. Residential health facilities other than hospital services (CPC 93193) E. Social Services (CPC 933)	<p>FR: Authorisation is necessary for the access to management functions. The availability of local managers is taken into consideration for the authorisation.</p> <p>HR: all persons providing services directly to patients/treating patients need a licence from the professional chamber.</p> <p>LV: Economic needs tests for doctors, dentists, midwives, nurses, physiotherapists and para-medical personnel.</p> <p>PL: Practice of medical profession by foreigners requires permission. Foreign medical doctors have limited election rights within the professional chambers.</p>
14. TOURISM AND TRAVEL RELATED SERVICES	
A. Hotel, Restaurants and Catering (CPC 641, CPC 642 and CPC 643) excluding catering in air transport services ⁽¹⁾	<p>BG: The number of foreign managers is not to exceed the number of managers who are Bulgarian citizens, in cases where the public (state and/or municipal) share in the equity capital of a Bulgarian company exceeds 50 %.</p> <p>HR: Nationality requirement for hospitality and catering services in households and rural homesteads.</p>
B. Travel Agencies and Tour Operators Services (including tour managers) (CPC 7471)	<p>BG: The number of foreign managers is not to exceed the number of managers who are Bulgarian citizens, in cases where the public (state and/or municipal) share in the equity capital of a Bulgarian company exceeds 50 %.</p> <p>HR: Approval of the Ministry of Tourism for office manager position.</p>
C. Tourist Guides Services (CPC 7472)	<p>BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, LT, MT, PL, PT, SK: Nationality condition.</p> <p>IT: Tourist guides from non-EU countries need to obtain a specific licence.</p>
15. RECREATIONAL, CULTURAL AND SPORTING SERVICES (other than audiovisual services)	
A. Entertainment Services (including Theatre, Live Bands, Circus and Discotheque Services) (CPC 9619)	<p>FR: Authorisation is necessary for the access to management functions. The authorization is subject to a nationality condition when authorisation for more than two years is required.</p>

⁽¹⁾ Catering in air transport services is to be found in SERVICES AUXILIARY TO TRANSPORT under 17.E.a) Ground-handling services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
16. TRANSPORT SERVICES	
A. Maritime transport	
a) International passenger transportation (CPC 7211 less national cabotage transport).	EU: Nationality condition for ships' crew. AT: Nationality condition for the majority of managing directors.
b) International freight transportation (CPC 7212 less national cabotage transport)	
D. Road Transport	
a) Passenger Transportation (CPC 7121 and CPC 7122)	AT: Nationality condition for persons and shareholders entitled to represent a juridical person or a partnership. DK, HR: Nationality condition and residence requirement for managers. BG, MT: Nationality condition.
b) Freight Transportation (CPC 7123, excluding transportation of postal and courier items on own account ⁽¹⁾).	AT: Nationality condition for persons and shareholders entitled to represent a juridical person or a partnership. BG, MT: Nationality condition. HR: Nationality condition and residency requirement for managers.
E. Pipeline transport of goods other than fuel ⁽²⁾ (CPC 7139)	AT: Nationality condition for managing directors.
17. SERVICES AUXILIARY TO TRANSPORT ⁽³⁾	
A. Services auxiliary to Maritime Transport	AT: Nationality condition for the majority of managing directors. BG, MT: Nationality condition.
a) Maritime Cargo Handling Services	DK: Requirement of residence for customs clearance services.
b) Storage and warehousing Services (part of CPC 742)	EL: Nationality condition for customs clearance services.
c) Customs Clearance Services	
d) Container Station and Depot Services	
e) Maritime Agency Services	

⁽¹⁾ Part of CPC 71235, which is to be found in COMMUNICATION SERVICES under 7.A. Postal and Courier Services.

⁽²⁾ Pipeline transportation of fuels is to be found in ENERGY SERVICES under 19.B.

⁽³⁾ Does not include maintenance and repair services of transport equipment, which are to be found in BUSINESS SERVICES under 6.F.I) 1. to 6.F.I) 4.

Sector or sub-sector	Description of reservations
f) Maritime Freight Forwarding Services g) Rental of Vessels with Crew (CPC 7213) h) Pushing and towing services (CPC 7214) i) Supporting services for maritime transport (part of CPC 745) j) Other supporting and auxiliary services (excluding catering) (part of CPC 749)	
D. Services auxiliary to road transport d) Rental of Commercial Road Vehicles with Operators (CPC 7124)	AT: Nationality condition for persons and shareholders entitled to represent a juridical person or a partnership. BG, MT: Nationality condition.
F. Services auxiliary to pipeline transport of goods other than fuel ⁽¹⁾ a) Storage and warehouse services of goods other than fuel transported by pipelines (part of CPC 742)	AT: Nationality condition for managing directors.
19. ENERGY SERVICES	
A. Services Incidental to Mining (CPC 883) ⁽²⁾	SK: Residency requirement.
20. OTHER SERVICES NOT INCLUDED ELSEWHERE	
a) Washing, Cleaning and Dyeing services (CPC 9701)	EU: Nationality condition for specialists and for graduate trainees.

⁽¹⁾ Services auxiliary to pipeline transportation of fuels are to be found in ENERGY SERVICES under 19.C.

⁽²⁾ Includes the following service rendered on a fee or contract basis: advisory and consulting services relating to mining, on-land site preparation, on-land rig installation, drilling, drilling bits services, casing and tubular services, mud engineering and supply, solids control, fishing and downhole special operations, wellsite geology and drilling control, core taking, well testing, wireline services, supply and operation of completion fluids (brines) supply and installation of completion devices, cementing (pressure pumping), stimulation services (fracturing, acidising and pressure pumping), workover and well repair services, plugging and abandoning of wells.

Does not include direct access to or exploitation of natural resources.

Does not include site preparation work for mining of resources other than oil and gas (CPC 5115), which is to be found under 8. CONSTRUCTION AND RELATED ENGINEERING SERVICES.

Sector or sub-sector	Description of reservations
b) Hairdressing services (CPC 97021)	EU: Nationality condition for specialists and for graduate trainees.
c) Cosmetic treatment, manicuring and pedicuring services (CPC 97022)	EU: Nationality condition for specialists and for graduate trainees.
d) Other beauty treatment services n.e.c (CPC 97029)	EU: Nationality condition for specialists and for graduate trainees.
e) Spa services and non therapeutic massages, to the extent that they are provided as relaxation physical well-being services and not for medical or rehabilita- tion purposes (1) (CPC ver. 1.0 97230)	EU: Nationality condition for specialists and for graduate trainees.

(1) Therapeutical massages and thermal cure services are to be found under 6.A.h) Medical and Dental services, 6.A.j) 2. Services provided by Nurses, Physiotherapists and Paramedical personnel, and health services (13.A and 13.C).

ANNEX XXVII-D

**LIST OF RESERVATIONS ON CONTRACTUAL SERVICES SUPPLIERS AND INDEPENDENT PROFESSIONALS
(UNION)**

1. The Parties shall allow the supply of services into their territories by contractual service suppliers and independent professionals of the other Party through the presence of natural persons, in accordance with Articles 217 and 218 of this Agreement, for the economic activities which are listed below, and subject to the relevant limitations.
2. The list is composed of the following elements:
  - (a) the first column indicating the sector or sub-sector in which limitations apply; and
  - (b) the second column describing the applicable limitations.

When the column referred to under (b) only includes Member State-specific reservations, Member States not mentioned therein undertake commitments in the sector concerned without reservations (the absence of Member State-specific reservations in a given sector is without prejudice to horizontal reservations or to sectoral Union-broad reservations that may apply).

The Union does not undertake any commitment for contractual service suppliers and independent professionals for any sector of economic activity other than those which are explicitly listed below.

3. In identifying individual sectors and sub-sectors:
  - (a) CPC means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, *CPC prov*, 1991; and
  - (b) CPC ver. 1.0 means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, *CPC ver 1.0*, 1998.
4. Commitments for contractual service suppliers and independent professionals do not apply in cases where the intent or effect of their temporary presence is to interfere with, or otherwise affect the outcome of, any labour/management dispute or negotiation.
5. The list below does not include measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures when they do not constitute a limitation within the meaning of Articles 217 and 218 of this Agreement. Those measures (e.g. need to obtain a license, need to obtain recognition of qualifications in regulated sectors, need to pass specific examinations, including language examinations, even if not listed below, apply in any case to contractual service suppliers and independent professionals of the Republic of Moldova.
6. All other requirements of the laws and regulations of the EU and its Member States regarding entry, stay, work and social security measures shall continue to apply, including regulations concerning period of stay, minimum wages as well as collective wage agreements.
7. The list below does not include measures concerning subsidies granted by a Party.
8. The list below is without prejudice to the existence of public monopolies or exclusive rights in the relevant sectors, as set out by the Union in Annex XXVII-A to this Agreement.
9. In the sectors where economic needs tests are applied, their main criteria will be the assessment of the relevant market situation in the Member State or the region where the service is to be provided, including with respect to the number of, and the impact on, existing services suppliers.

10. The rights and obligations arising from the list below shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly on natural or juridical persons.

The Parties shall allow the supply of services into their territory by contractual services suppliers of the other Party through presence of natural persons, subject to the conditions specified in Article 217(1) of this Agreement, in the following sub-sectors:

1. Legal services in respect of public international law and foreign law (i.e. non-EU law)
2. Accounting and bookkeeping services
3. Taxation advisory services
4. Architectural services, urban planning and landscape architectural services
5. Engineering services, integrated engineering services
6. Computer and related services
7. Research and development services
8. Advertising
9. Management consulting services
10. Services related to management consulting
11. Technical testing and analysis services
12. Related scientific and technical consulting services
13. Maintenance and repair of equipment in the context of an after-sales or after-lease services contract
14. Translation services
15. Site investigation work
16. Environmental services
17. Travel agencies and tour operator services
18. Entertainment services

The Parties shall allow the supply of services into their territory by independent professionals of the other Party through presence of natural persons, subject to the conditions specified in Article 218(2), in the following sub-sectors:

1. Legal services in respect of public international law and foreign law (i.e. non-EU law)
2. Architectural services, urban planning and landscape architecture
3. Engineering and integrated engineering services
4. Computer and related services
5. Management consulting services and services related to management consulting
6. Translation services

Sector or sub-sector	Description of reservations
ALL SECTORS	<p>Recognition</p> <p>EU: EU directives on mutual recognition of diplomas only apply to nationals of Member States. The right to practice a regulated professional service in one Member State does not grant the right to practice in another Member State. ⁽¹⁾</p>
<p>Legal Advisory Services in respect of public international law and foreign law (i.e. non-EU law)</p> <p>(part of CPC 861) ⁽²⁾</p>	<p>AT, CY, DE, EE, IE, LU, NL, PL, PT, SE, UK: None.</p> <p>BE, ES, HR, IT, EL: Economic needs test for IP.</p> <p>LV: Economic needs test for CSS.</p> <p>BG, CZ, DK, FI, HU, LT, MT, RO, SI, SK: Economic needs tests.</p>
	<p>DK: Marketing of legal advice activities is restricted to lawyers with a Danish licence to practice. Requirement of a Danish legal examination in order to obtain a Danish licence.</p>
	<p>FR: Full (simplified) admission to the Bar through an aptitude test is required. Lawyers' access to the professions of 'avocat auprès de la Cour de cassation' et 'avocat auprès du Conseil d'Etat' is subject to quotas and to a nationality condition.</p> <p>HR: Full admission to the Bar required for legal representation services, is subject to a nationality condition.</p>
<p>Accounting and Bookkeeping Services</p> <p>(CPC 86212 other than 'auditing services', CPC 86213, CPC 86219 and CPC 86220)</p>	<p>BE, CY, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None.</p> <p>AT: The employer must be a member of the relevant professional body in the home country where such body exists.</p> <p>FR: Authorisation requirement. Provision of accounting and bookkeeping services is conditional on a decision of the Minister of Economics, Finance and Industry, in agreement with the Minister of Foreign Affairs.</p> <p>BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Economic needs test.</p> <p>HR: Residency requirement.</p>
<p>Taxation Advisory Services</p> <p>(CPC 863) ⁽³⁾</p>	<p>BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: None.</p> <p>AT: The employer must be a member of the relevant professional body in the home country where such body exists; nationality condition for representation before competent authorities.</p> <p>BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Economic needs test.</p> <p>CY: Unbound for the submission of tax returns.</p> <p>PT: Unbound.</p> <p>HR, HU: Residence requirement.</p>

⁽¹⁾ In order for third-country nationals to obtain EU-wide recognition of their qualifications, it is necessary that a Mutual Recognition Agreement be negotiated within the framework defined in Article 222 of this Agreement.

⁽²⁾ Like the provision of other services, Legal Services are subject to licensing requirements and procedures applicable in Member States. For lawyers providing legal services in respect of public international law and foreign law, these may take, inter alia, the form of compliance with local codes of ethics, use of home title (unless recognition with the host title has been obtained) insurance requirements, simple registration with the host country Bar or a simplified admission to the host country Bar through an aptitude test and a legal or professional domicile in the host country.

⁽³⁾ Does not include legal advisory and legal representational services on tax matters, which are to be found under Legal Advisory Services in respect of public international law and foreign law.

Sector or sub-sector	Description of reservations
Architectural services and Urban planning and landscape architectural services (CPC 8671 and CPC 8674)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. BE, ES, HR, IT: Economic needs test for IP. LV: Economic needs test for CSS. FI: The natural person must demonstrate that (s)he possesses special knowledge relevant to the service being supplied. BG, CY, CZ, DE, FI, HU, LT, RO, SK: Economic needs test. AT: Planning services only, where: Economic needs test. HR, HU, SK: Residence requirement.
Engineering services and Integrated engineering services (CPC 8672 and CPC 8673)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. BE, ES, HR, IT: Economic needs test for IP. LV: Economic needs test for CSS. FI: The natural person must demonstrate that (s)he possesses special knowledge relevant to the service being supplied. BG, CY, CZ, DE, FI, HU, LT, RO, SK: Economic needs test. AT: Planning services only, where: Economic needs test. HR, HU: Residence requirement.
Computer and Related Services (CPC 84)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: None. ES, IT: Economic needs test for IP. LV: Economic needs test for CSS. BE: Economic needs test for IP. AT, DE, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, RO, SK, UK: Economic needs test. HR: Residency requirement for CSS. Unbound for IP.
Research and Development Services (CPC 851, 852 excluding psychologists services ⁽¹⁾ , 853)	EU, except BE: A hosting agreement with an approved research organisation is required ⁽²⁾ . CZ, DK, SK: Economic needs test. BE, UK: Unbound. HR: Residency requirement.
Advertising (CPC 871)	BE, CY, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Economic needs test.
Management Consulting Services (CPC 865)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. ES, IT: Economic needs test for IP. BE, HR: Economic needs test for IP. AT, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, RO, SK: Economic needs test.
Services Related to Management Consulting (CPC 866)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. BE, ES, HR, IT: Economic needs test for IP. AT, BG, CY, CZ, FI, LT, RO, SK: Economic needs test. HU: Economic needs test, except for arbitration and conciliation services (CPC 86602), where: Unbound.

⁽¹⁾ Part of CPC 85201, which is to be found under Medical and dental services.

⁽²⁾ For all Member States except DK, the approval of the research organisation and the hosting agreement have to meet the conditions set pursuant to Directive 2005/71/EC.

Sector or sub-sector	Description of reservations
Technical Testing and Analysis Services (CPC 8676)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: None. AT, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Economic needs test.
Related Scientific and Technical Consulting Services (CPC 8675)	BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: None. AT, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Economic needs test. DE: Unbound for publicly appointed surveyors. FR: Unbound for 'surveying' operations relating to the establishment of property rights and to land law where unbound. BG: Unbound.
Maintenance and repair of vessels (part of CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: None. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Economic needs test. UK: Unbound.
Maintenance and repair of rail transport equipment (part of CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: None. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Economic needs test. UK: Unbound.
Maintenance and repair of motor vehicles, motorcycles, snowmobiles and road transport equipment (CPC 6112, CPC 6122, part of CPC 8867 and part of CPC 8868)	BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: None. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Economic needs test. UK: Unbound.
Maintenance and repair of aircraft and parts thereof (part of CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: None. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Economic needs test. UK: Unbound.
Maintenance and repair of metal products, of (non office) machinery, of (non transport and non office) equipment and of personal and household goods ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 and CPC 8866)	BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Economic needs test.
Translation (CPC 87905, excluding official or certified activities)	DE, EE, FR, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. BE, ES, IT, EL: Economic needs test for IP. CY, LV: Economic needs test for CSS. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Economic needs test. HR: Unbound for IP.

⁽¹⁾ Maintenance and repair services of office machinery and equipment including computers (CPC 845) are to be found under Computer services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
Site investigation work (CPC 5111)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. AT, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Economic needs test.
Environmental services (CPC 9401 ⁽¹⁾ , CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404 ⁽²⁾ , part of CPC 94060 ⁽³⁾ , CPC 9405, part of CPC 9406, CPC 9409)	BE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Economic needs test.
Travel Agencies and Tour Operators Services (including tour managers ⁽⁴⁾) (CPC 7471)	AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: None. BG, EL, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Economic needs test. BE, CY, DK, FI, IE: Unbound, except for tour managers (persons whose function is to accompany a tour group of a minimum of 10 persons, without acting as guides in specific locations). HR: Residency requirement. UK: Unbound.
Entertainment Services other than audiovisual services (including Theatre, Live Bands, Circus and Discotheque Services) (CPC 9619)	BG, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE: Advanced qualification ⁽⁵⁾ may be required. Economic needs test. AT: Advance qualifications and economic needs test except for persons whose main professional activity is in the field of fine arts, deriving the major part of their income from that activity and subject to the condition that such persons shall not exercise any other commercial activity in Austria, where: None. FR: Unbound for CSS, except if: — The work permit is delivered for a period not exceeding nine months renewable for the duration of three months. — Economic Need Test — The entertainment enterprise must pay a tax to the Office Français de l'Immigration et de l'Intégration. CY: Economic needs test for Live Bands and Discotheque Services. SI: Duration of stay limited to 7 days per event. For circus and amusement park services duration of stay is limited to a maximum of 30 days per calendar year. BE, UK: Unbound.

⁽¹⁾ Corresponds to sewage services.

⁽²⁾ Corresponds to Cleaning Services of Exhaust Gases.

⁽³⁾ Corresponds to parts of Nature and Landscape Protection Services.

⁽⁴⁾ Services suppliers whose function is to accompany a tour group of a minimum of 10 persons, without acting as guides in specific locations.

⁽⁵⁾ Where the qualification has not been obtained in the EU and its Member States, the Member State concerned may evaluate whether this is equivalent to the qualification required in its territory.

ANNEX XXVII-E

LIST OF RESERVATIONS ON ESTABLISHMENT (REPUBLIC OF MOLDOVA)

1. The list below indicates the economic activities where reservations to national treatment or most favoured treatment by the Republic of Moldova pursuant to Article 205(1) of this Agreement apply to establishments and investors of the Union.

The list is composed of the following elements:

- (a) the first column indicating the sector or subsector in which limitations apply;
- (b) the second column describing the applicable reservations in the sector or subsector indicated in the first column.
2. In identifying individual sectors and sub-sectors:
- (a) CPC means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, CPC *prov*, 1991;
- (b) CPC ver. 1.0 means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, CPC *ver* 1.0, 1998.
3. In accordance with Article 202(1) of this Agreement, the list below does not include measures concerning subsidies granted by the Parties.
4. In accordance with Article 205 of this Agreement, non-discriminatory requirements, such as those concerning the legal form or the obligation to obtain licences or permits applicable to all providers operating on the territory without distinction based on nationality, residency or equivalent criteria, are not listed in this Annex as they are not prejudiced by the Agreement.
5. The rights and obligations arising from the list below shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly on natural or juridical persons.

Sector or sub-sector	Description of reservations
I. HORIZONTAL RESERVATIONS	
Reservations include all sectors	<p>Land</p> <p>Land lease not exceeding 99 years permitted.</p> <p>Foreign supplier may purchase land except for agriculture land and forestry land.</p>
I. SPECIFIC RESERVATIONS	
1. BUSINESS SERVICES	
A. Professional Services	
(a) Legal Services:	
— Limited on consultancy on host country law; (CPC 861)	<p>Legal services related to representation in courts and other public authorities can be provided by a legal professional from a EU Member State upon association with a local lawyer or following 1 year internship to get a licence in the Republic of Moldova.</p> <p>Legal advising services, except representation in court and other authorities, can be provided after prior registration in special registry of the Council of Bar Association.</p> <p>Translation and/or interpretation services for the judiciary can be provided after prior recognition of the authorization as a sworn interpreter/translator issued in another state, by the Attestation Commission of the Ministry of Justice.</p> <p>Mediation services can be provided by a person licensed as a mediator in another state after certification by the Mediation Board.</p>

Sector or sub-sector	Description of reservations
(h) Private medical and dental services (CPC 9312) (CPC 9312 excluding services provided by the public sector)	Services of authorized bankruptcy administrator can be provided following one year internship and after passing the exam in the Commission for certification and discipline of the Ministry of Justice. Nationality requirement for public notaries and bailiffs. Practice of medical profession by foreigners requires the permission from local health authorities, based on economic needs test.
F. Other Business Services	
(k) Placement and supply services of personnel (CPC 872);	Services can only be supplied through juridical persons incorporated in the Republic of Moldova.
(l) Investigation and security (CPC 873);	
2. COMMUNICATION SERVICES	
A. Postal Services	
(a) International postal services, as well as internal postal services related to letters up to 350 grams; (CPC 7511)	Monopoly of the 'Posta Moldova' State Company.
7. FINANCIAL SERVICES	
Banking sector and other financial services (excluding insurance)	
Participation in issues of all kinds of securities, including underwriting and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues.	The National Bank of Moldova is a fiscal agency of the Government on the T-bills market.

ANNEX XXVII-F

LIST OF COMMITMENTS ON CROSS-BORDER SERVICES

(REPUBLIC OF MOLDOVA)

1. The list of commitments below indicates the economic activities liberalised by the Republic of Moldova pursuant to Article 212 of this Agreement and, by means of reservations, the market access and national treatment limitations that apply to services and service suppliers of the Union in those activities.

The list is composed of the following elements:

- (a) the first column indicating the sector or subsector in which the commitment is undertaken;
- (b) the second column describing the applicable reservations in the sector or subsector indicated in the first column;

Sectors or sub-sectors not mentioned in the list below are not committed.

2. In identifying individual sectors and sub-sectors:

- (a) CPC means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, CPC *prov*, 1991;
- (b) CPC ver. 1.0 means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, CPC *ver* 1.0, 1998.

3. The list below does not include measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures when they do not constitute a market access or a national treatment limitation within the meaning of Articles 210 and 211 of this Agreement. Those measures (e.g. need to obtain a license, universal service obligations, need to obtain recognition of qualifications in regulated sectors, need to pass specific examinations, including language examinations, non-discriminatory requirement that certain activities may not be carried out in environmental protected zones or areas of particular historic and artistic interest), even if not listed, apply in any case to investors of the other Party.
4. The list below is without prejudice to the feasibility of Mode 1 in certain services sectors and sub-sectors and without prejudice to the existence of public monopolies and exclusive rights as described in the list of commitments on establishment.
5. In accordance with Article 202(3) of this Agreement, the list below does not include measures concerning subsidies granted by the Parties.
6. The rights and obligations arising from this list of commitments shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly to individual natural persons or juridical persons.
7. Mode 1 and Mode 2 refer to the means of the supply of services as described in Article 203(13)(a) and (b) of this Agreement respectively.

Sector or sub-sector	Description of reservations
I. SPECIFIC COMMITMENTS	
1. BUSINESS SERVICES	
A. Professional Services	
(a) Legal Services:	
— Except consultancy on home country and international law;	(1) Unbound, except for drafting of legal documents.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(CPC 861)	(2) None
— Consultancy on home and third country and international law;	(1) None
(Part of CPC 861)	(2) None
(b) Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862);	(1) None (2) None
(c) Taxation services (CPC 863);	
(d) Architectural services; (CPC 8671);	
(e) Engineering services; (CPC 8672);	
(f) Integrated engineering services (CPC 8673);	
(g) Urban planning and landscape architectural services (CPC 8674);	
(h) Private medical and dental services (CPC 9312) (CPC 9312 excluding services provided by the public sector)	(1) None (2) Public medical insurance programmes do not cover the cost of medicare supplied abroad.
(i) Veterinary services. (CPC 932)	(1) None (2) None
(j) Services provided by midwives, nurses, physiotherapists and para-medical personnel (CPC 93191 excluding services provided within the public sector)	(1) None (2) Public insurance programs do not cover the cost of foreign medical services consumed abroad.
B. Computer and Related Services	
(a) Consultancy services related to the installation of computer hardware (CPC 841);	(1) None (2) None
(b) Software implementation services (CPC 842);	
(c) Data processing services; (CPC 843);	
(d) Data base services (CPC 844);	
(e) Other (CPC 845 + 849).	

Sector or sub-sector	Description of reservations
C. Research and Development Services	
(a) Research and development services on natural sciences (CPC 851); (b) Research and development services on social sciences and humanities (CPC 852); (c) Interdisciplinary research and development services (CPC 853).	(1) None (2) None
D. Real Estate Services	
(a) Involving own or leased property (CPC 821); (b) On a fee or contract basis (CPC 822).	(1) None (2) None
E. Rental/leasing Services without Operators	
(a) Relating to ships (CPC 83103); (b) Relating to aircraft (CPC 83104); (c) Relating to other transport equipment (CPC 83101 + 83102 + 83105); (d) Relating to other machinery and equipment (CPC 83106-83109);	(1) None (2) None
(e) Other (CPC 832), including pre-recorded video cassettes and optical discs for use in home entertainment equipment.	
F. Other Business Services	
(a) Advertising services (CPC 871); (b) Market research and public opinion polling services (CPC 864);	(1) None (2) None
(c) Management consulting service (CPC 865); (d) Services related to management consulting (CPC 866); (e) Technical testing and analysis services (CPC 8676); (f) Services incidental to agriculture, hunting and forestry (CPC 881);	

Sector or sub-sector	Description of reservations
(g) Services incidental to fishing (CPC 882); (h) Services incidental to mining (CPC 883 + 5115); (i) Services incidental to manufacturing (CPC 884 + 885); (except for 88442);	
(j) Services incidental to energy distribution (CPC 887);	
(k) Placement and supply services of personnel (CPC 872);	
(l) Investigation and security (CPC 873);	
(m) Related scientific and technical consulting services (CPC 8675); (n) Maintenance and repair of equipment (not including maritime vessels, aircraft or other transport equipment) (CPC 633 + 8861-8866); (o) Building-clearing services (CPC 874);	
(p) Photographic services (CPC 875); (q) Packaging services (CPC 876); (r) Printing, publishing (CPC 88442); (s) Convention services (CPC 87909*); (t) Other (CPC 8790).	
2. COMMUNICATION SERVICES	
A. Postal Services	
(a) International postal services, as well as internal postal services related to letters up to 350 grams (CPC 7511);	(1) Monopoly of the 'Posta Moldova' State Company. (2) None
(b) Postal services related to parcels (CPC 75112);	(1) None (2) None
(c) Post office counter services (CPC 75113).	

Sector or sub-sector	Description of reservations
B. Courier Services (CPC 7512)	(1) None (2) None
C. Telecommunication Services	
(a) Public telephone services; (CPC 7521);	(1) None (2) None
(b) Analogue cellular services (CPC 75213.1);	
(c) Digital cellular services (CPC 75213.2);	
(d) Mobile services (CPC 75213); — paging services, (CPC 75291), — mobile data services;	
(e) Satellite communication;	
(f) Business network services (CPC 7522);	
(g) Packet-switched data transmission services (CPC 75232);	
(h) Circuit-switched data transmission services (CPC 7523*);	
(i) Telegraph and telex services (CPC 7522 and 7523)	
(j) Facsimile services (CPC 7521*+7529*);	
(k) Private leased circuit services (CPC 7522*+7523*);	
(l) Electronic mail (CPC 7523*);	
(m) Voice mail (CPC 7523*);	
(n) On-line information and database retrieval (CPC 7523*);	
(o) Electronic data interchange (EDI) (CPC 7523*);	

Sector or sub-sector	Description of reservations
(p) Enhance/value-added facsimile services incl. Store and forward, store and retrieve (CPC 7523*);	
(q) Code and protocol conversion (CPC is not available); (r) On-line information and/or data processing (incl. Transaction processing) (CPC 843); (s) Other telecommunications services (CPC 7529); (t) Other (CPC 7549).	
3. CONSTRUCTION AND RELATED ENGINEERING SERVICES	
(a) General construction work for buildings (CPC 512); (b) General construction work for civil engineering (CPC 513);	(1) None (2) None
(c) Installation and assembly work (CPC 514 + 516); (d) Building completion and finishing work (CPC 517); (e) Other (CPC511 + 515 + 518).	
4. DISTRIBUTION SERVICES	
(a) Commission agents' services (CPC 621); (b) Wholesale trade services (CPC 611, 622);	(1) None (2) None
(c) Retailing services (CPC 611 + 613 + 631 + 632 + 633 + 6111 + 6113 + 6121), including audio and video records and tapes and optical discs (CPC 63234); (d) Franchising (CPC 8929); (e) Other distribution services.	
5. EDUCATIONAL SERVICES	
(a) Primary education services (CPC 921); (b) Secondary education services (CPC 922);	(1) None (2) None

Sector or sub-sector	Description of reservations
(c) Higher education services (Part of CPC 923);	
(d) Adult Education (CPC924);	
(e) Other educational services (CPC 929).	
6. ENVIRONMENTAL SERVICES	
A. Waste Water Services (CPC 9401) ⁽¹⁾	(1) None (2) None
B. Solid/hazardous waste management, excluding cross-border transport of hazardous waste	
(a) Refuse Disposal Services (CPC 9402)	
(b) Sanitation and Similar Services (CPC 9403)	
C. Protection of ambient air and climate (CPC 9404) ⁽²⁾	
D. Remediation and clean-up of soil and waters	
(a) Treatment, remediation of contaminated/polluted soil and water (part of CPC 94060) ⁽²⁾	
E. Noise and vibration abatement (CPC 9405)	
F. Protection of biodiversity and landscape	
(a) Nature and landscape protection services (part of CPC 9406)	
G. Other environmental and ancillary services (CPC 94090)	
7. FINANCIAL SERVICES	
A. Insurance and insurance-related services	
(a) Life, accident and health insurance services;	(1) None
(b) Non-life insurance services (CPC 8129, except marine, aviation and transport insurance);	(2) None
(c) Marine, aviation and transport insurance;	
(d) Reinsurance and retrocession;	
(e) Services auxiliary to insurance (incl. Broking and agency services).	

⁽¹⁾ Corresponds to sewage services.

⁽²⁾ Corresponds to Cleaning Services of Exhaust Gases.

⁽³⁾ Corresponds to parts of Nature and Landscape Protection Services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
B. Banking sector and other financial services (excluding insurance)	
(a) Acceptance of deposits and other repayable funds from the public; (b) Lending of all types, including consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions;	(1) None (2) None
(c) Financial leasing; (d) All payment and money transmission services; (e) Guarantees and commitments;	
(f) Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, the following: — Money market instruments (cheques, bills, certificates of deposits, etc.);	
— foreign exchange; — derivative products including, but not limited to, futures and options; — exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc.; — transferable securities;	
— other negotiable instruments and financial assets, including bullion; (g) Money broking; (h) Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial, depository and trust services;	
(i) Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments;	
(j) Advisory and other auxiliary financial services on all the activities listed in Article 1B of MNT.TNC/W/50, including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, and advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy;	
(k) Provisions and transfer of financial information, financial data processing and related software by providers of other financial services;	
(l) Participation in issues of all kinds of securities, including underwriting and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues.	

Sector or sub-sector	Description of reservations
8. HOSPITAL AND OTHER HEALTH AND CARE FACILITIES	
(a) Hospital services Private hospital and sanatorium services (CPC 9311 excluding services provided by the public sector);	(1) None (2) None
(b) Social services (CPC 933);	
(c) Other human health services (CPC 9319 other than 93191).	
9. TOURISM AND TRAVEL-RELATED SERVICES	
(a) Hotels and Restaurants (Including Catering) (CPC 641-643);	(1) None (2) None
(b) Travel Agencies and Tour Operators' Services (CPC 7471);	
(c) Tourist guides services (CPC 7472);	
(d) Other tourism and travel related services.	
10. RECREATIONAL, CULTURAL AND SPORTING SERVICES	
(a) Cinema theatre operation services operation (CPC 96199**) (1)	(1) Unbound (2) Unbound
(b) Other entertainment services (CPC 96191 + 96194);	(1) None (2) None
(c) News Agency Services (CPC 962);	
(e) Sporting and other recreational services (CPC 964).	
11. TRANSPORT SERVICES	
(a) Maritime transport services (CPC 7211, 7212, 7213, 8868**, 7214, 745**);	(1) None (2) None
(b) Internal waterways transport (CPC 7221, 7222, 7223, 8868**, 7224, 745**);	
(c) Air transport services defined in the air transport annex: a) and b) Passenger and freight transportation (CPC 731, 732), c) Rental of vessels with crew (CPC 734),	

(1) ** Indicates that the service specified constitutes only part of the total range of activities covered by the CPC concordance.

Sector or sub-sector	Description of reservations
<ul style="list-style-type: none"> d) Maintenance and repair of aircraft (CPC 8868**), e) Selling and marketing of air transport services; (CPC 746*), f) Computer reservation systems; (CPC 746*); g) Airport management h) Ground-handling services (including catering services) 	
(d) Space transport (CPC 733);	
(e) Rail transport services (CPC 7111, 7112, 7113, 8868**, 743);	
<ul style="list-style-type: none"> (f) Road transport services <ul style="list-style-type: none"> a) Passenger transportation (CPC 7121 + 7122), b) Freight transportation (CPC 7123, for 7123 except cabotage services), 	
<ul style="list-style-type: none"> c) Rental of commercial vehicles with operators (CPC 7124), d) Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112 + 8867), e) Supporting services for road transport services (CPC 744); 	
(g) Pipeline transport (CPC 7131, 7139);	
<ul style="list-style-type: none"> (h) Services auxiliary to all modes of transport: <ul style="list-style-type: none"> a) Cargo handling, storage and warehousing services (CPC 741, 742), b) freight transport agency and other supporting and auxiliary transport services (CPC 748, 749). 	

ANNEX XXVII-G

**LIST OF RESERVATIONS ON KEY PERSONNEL, GRADUATE TRAINEES AND BUSINESS SELLERS
(REPUBLIC OF MOLDOVA)**

1. The reservations below indicate the economic activities liberalised pursuant to Sections 2 and 3 of Chapter 6 (Establishment, Trade in Services and Electronic Commerce) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement for which limitations on key personnel and graduate trainees in accordance with Article 215 and on business sellers in accordance with Article 216 of this Agreement apply and specifies such limitations.

The list below is composed of the following elements:

- (a) the first column indicating the sector or sub-sector in which limitations apply; and
- (b) the second column describing the applicable limitations.

The Republic of Moldova does not undertake any commitment for key personnel, graduate trainees and business sellers in economic activities which are not liberalised (remain unbound) pursuant to Sections 2 and 3 of Chapter 6 (Establishment, Trade in Services and Electronic Commerce) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.

2. In identifying individual sectors and sub-sectors:
  - (a) CPC means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, *CPC prov*, 1991; and
  - (b) CPC ver. 1.0 means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, *CPC ver 1.0*, 1998.
3. Commitments on key personnel, graduate trainees, business service sellers and sellers of goods do not apply in cases where the intent or effect of their temporary presence is to interfere with, or otherwise affect the outcome of, any labour/management dispute or negotiation.
4. The list below does not include measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures when they do not constitute a limitation within the meaning of Articles 215 and 216 of this Agreement. Those measures (e.g. need to obtain a license, need to obtain recognition of qualifications in regulated sectors, need to pass specific examinations, including language examinations), even if not listed below, apply in any case to key personnel, graduate trainees and business sellers of the Union.
5. All other requirements of the laws and regulations of the Republic of Moldova regarding entry, stay, work and social security measures shall continue to apply, including regulations concerning period of stay, minimum wages as well as collective wage agreements.
6. In accordance with Article 202(3) of this Agreement, the list below does not include measures concerning subsidies granted by a Party.
7. The list below is without prejudice to the existence of public monopolies and exclusive rights as described in the list of commitments on establishment.
8. In the sectors where economic needs tests are applied, their main criteria will be the assessment of the relevant market situation in the Republic of Moldova, including with respect to the number of, and the impact on, existing services suppliers.
9. The rights and obligations arising from the list below shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly on natural or juridical persons.

Sector or sub-sector	Description of reservations
<p>I. SPECIFIC COMMITMENTS</p> <p>1. BUSINESS SERVICES</p> <p>A. Professional Services</p> <p>(a) Legal Services:</p> <p>— Limited on consultancy on host country; (CPC 861)</p> <p>(j) Services provided by midwives, nurses, physiotherapists and para-medical personnel (CPC 93191, excluding services provided within the public sector)</p>	<p>Legal services related to representation in courts and other public authorities can be provided by a legal professional from a EU Member State upon association with a local lawyer or following 1 year internship to get a licence in the Republic of Moldova.</p> <p>Legal advising services, except representation in court and other authorities, can be provided after prior registration in special registry of the Council of Bar Association.</p> <p>Translation and/or interpretation services for the judiciary can be provided after prior recognition of the authorization as a sworn interpreter/translator issued in another state, by the Attestation Commission of the Ministry of Justice.</p> <p>Mediation services can be provided by a person licensed as a mediator in another state after certification by the Mediation Board.</p> <p>Services of authorized bankruptcy administrator can be provided following one year internship and after passing the exam in the Commission for certification and discipline of the Ministry of Justice.</p> <p>Nationality requirement for public notaries and bailiffs.</p> <p>Nationality requirements.</p>

ANNEX XXVII-H

**LIST OF RESERVATIONS ON CONTRACTUAL SERVICES SUPPLIERS AND INDEPENDENT PROFESSIONALS
(REPUBLIC OF MOLDOVA)**

1. The Parties shall allow the supply of services into their territories by contractual service suppliers and independent professionals of the other Party through the presence of natural persons, in accordance with Articles 217 and 218 of this Agreement, for the economic activities which are listed below, and subject to the relevant limitations.
2. The list is composed of the following elements:
  - (a) the first column indicating the sector or sub-sector in which limitations apply; and
  - (b) the second column describing the applicable limitations.

The Republic of Moldova does not undertake any commitment for contractual service suppliers and independent professionals for any sector of economic activity other than those which are explicitly listed below.

3. In identifying individual sectors and sub-sectors:
  - (a) CPC means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, CPC *prov.* 1991; and
  - (b) CPC ver. 1.0 means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 77, CPC *ver.* 1.0, 1998.
4. Commitments for contractual service suppliers and independent professionals do not apply in cases where the intent or effect of their temporary presence is to interfere with, or otherwise affect the outcome of, any labour/management dispute or negotiation.
5. The list below does not include measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures when they do not constitute a limitation within the meaning of Articles 217 and 218 of this Agreement. Those measures (e.g. need to obtain a license, need to obtain recognition of qualifications in regulated sectors, need to pass specific examinations, including language examinations), even if not listed below, apply in any case to contractual service suppliers and independent professionals of the Union.
6. All other requirements of the laws and regulations of the Republic of Moldova regarding entry, stay, work and social security measures shall continue to apply, including regulations concerning period of stay, minimum wages as well as collective wage agreements.
7. The list below does not include measures concerning subsidies granted by a Party.
8. The list below is without prejudice to the existence of public monopolies or exclusive rights in the relevant sectors, as set out by the Republic of Moldova in Annex XXVII-E to this Agreement.
9. The rights and obligations arising from the list below shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly on natural or juridical persons.

Sector or sub-sector	Description of reservations
I. SPECIFIC COMMITMENTS	
1. BUSINESS SERVICES	
A. Professional Services	

Sector or sub-sector	Description of reservations
<p>(a) Legal Services:</p> <p>— Except consultancy on home country and international law; (CPC 861)</p>	<p>Legal services related to representation in courts and other public authorities can be provided by a legal professional from a EU Member State upon association with a local lawyer or following 1 year internship to get a licence in the Republic of Moldova.</p> <p>Legal advising services, except representation in court and other authorities, can be provided after prior registration in special registry of the Council of Bar Association.</p> <p>Translation and/or interpretation services for the judiciary can be provided after prior recognition of the authorization as a sworn interpreter/translator issued in another state, by the Attestation Commission of the Ministry of Justice.</p> <p>Mediation services can be provided by a person licensed as a mediator in another state after certification by the Mediation Board.</p> <p>Services of authorized bankruptcy administrator can be provided following one year internship and after passing the exam in the Commission for certification and discipline of the Ministry of Justice.</p> <p>Nationality requirement for public notaries and bailiffs.</p>
<p>— Consultancy on home and third country and international law; (Part of CPC 861)</p>	None
<p>(b) Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862);</p>	None
<p>(c) Taxation services (CPC 863);</p>	
<p>(d) Architectural services; (CPC 8671)</p>	
<p>(e) Engineering services; (CPC 8672)</p>	
<p>(f) Integrated engineering services (CPC 8673)</p>	
<p>(g) Urban planning and landscape architectural services (CPC 8674)</p>	
<p>(h) Private medical and dental services (CPC 9312) (CPC 9312 excluding services provided by the public sector)</p>	
<p>(i) Veterinary services. (CPC 932)</p>	
<p>(j) Services provided by midwives, nurses, physiotherapists and para-medical personnel (CPC 93191 excluding services provided within the public sector)</p>	Nationality requirements.

Sector or sub-sector	Description of reservations
B. Computer and Related Services	
(a) Consultancy services related to the installation of computer hardware; (CPC 841)	None
(b) Software implementation services; (CPC 842)	
(c) Data processing services; (CPC 843)	
(d) Data base services; (CPC 844)	
(e) Other (CPC 845 + 849)	
C. Research and Development Services	
(a) Research and development services on natural sciences (CPC 851);	None
(b) Research and development services on social sciences and humanities (CPC 852);	
(c) Interdisciplinary research and development services (CPC 853).	
D. Real Estate Services	
(a) Involving own or leased property (CPC 821);	None
(b) On a fee or contract basis (CPC 822).	
E. Rental/leasing Services without Operators	
(a) Relating to ships (CPC 83103);	None
(b) Relating to aircraft (CPC 83104);	
(c) Relating to other transport equipment (CPC 83101 + 83102 + 83105);	
(d) Relating to other machinery and equipment (CPC 83106-83109);	
(e) Other (CPC 832), including pre-recorded video cassettes and optical discs for use in home entertainment equipment.	
F. Other Business Services	
(a) Advertising services (CPC 871);	None
(b) Market research and public opinion polling services (CPC 864);	

Sector or sub-sector	Description of reservations
(c) Management consulting service (CPC 865);	
(d) Services related to management consulting (CPC 866);	
(e) Technical testing and analysis services (CPC 8676);	
(f) Services incidental to agriculture, hunting and forestry (CPC 881);	
(g) Services incidental to fishing (CPC 882);	
(h) Services incidental to mining (CPC 883 + 5115);	
(i) Services incidental to manufacturing (CPC 884 + 885); (except for 88442);	
(j) Services incidental to energy distribution (CPC 887);	
(k) Placement and supply services of personnel (CPC 872);	
(l) Investigation and security (CPC 873);	
(m) Related scientific and technical consulting services (CPC 8675);	
(n) Maintenance and repair of equipment (not including maritime vessels, aircraft or other transport equipment) (CPC 633 + 8861-8866);	
(o) Building-clearing services (CPC 874);	
(p) Photographic services (CPC 875);	
(q) Packaging services (CPC 876);	
(r) Printing, publishing (CPC 88442);	
(s) Convention services (CPC 87909*);	
(t) Other (CPC 8790).	
2. COMMUNICATION SERVICES	
A. Postal Services	
(a) International postal services, as well as internal postal services related to letters up to 350 grams; (CPC 7511)	None

Sector or sub-sector	Description of reservations
(b) Postal services related to parcels (CPC 75112);	
(c) Post office counter services (CPC 75113);	
B. Courier Services (CPC 7512)	None
C. Telecommunication Services	
(a) Public telephone services; (CPC 7521);	None
(b) Analogue cellular services (CPC 75213.1);	
(c) Digital cellular services (CPC 75213.2);	
(d) Mobile services (CPC 75213);	
— paging services, (CPC 75291),	
— mobile data services;	
(e) Satellite communication;	
(f) Business network services (CPC 7522);	
(g) Packet-switched data transmission services (CPC 75232);	
(h) Circuit-switched data transmission services (CPC 7523*);	
(i) Telegraph and telex services; (CPC 7522 and 7523)	
(j) Facsimile services; (CPC 7521*+7529*);	
(k) Private leased circuit services; (CPC 7522*+7523*)	
(l) Electronic mail (CPC 7523*);	
(m) Voice mail (CPC 7523*);	
(n) On-line information and database retrieval (CPC 7523*);	
(o) Electronic data interchange (EDI) (CPC 7523*);	
(p) Enhance/value-added facsimile services incl. Store and forward, store and retrieve (CPC 7523*);	

Sector or sub-sector	Description of reservations
(q) Code and protocol conversion (CPC is not available); (r) On-line information and/or data processing (incl. Transaction processing) (CPC 843); (s) Other telecommunications services (CPC 7529); (t) Other (CPC 7549).	
3. CONSTRUCTION AND RELATED ENGINEERING SERVICES	
(a) General construction work for buildings; (CPC 512)	None
(b) General construction work for civil engineering; (CPC 513);	
(c) Installation and assembly work; (CPC 514 + 516);	
(d) Building completion and finishing work (CPC 517);	
(e) Other (CPC511 + 515 + 518).	
4. DISTRIBUTION SERVICES	
(a) Commission agents' services (CPC 621);	None
(b) Wholesale trade services (CPC 611, 622);	
(c) Retailing services (CPC 611 + 631 + 632 + 633 + 6111 + 6113 + 6121), including audio and video records and tapes and optical discs (CPC 63234);	
(d) Franchising (CPC 8929);	
(e) Other distribution services.	
5. EDUCATIONAL SERVICES	
(a) Primary education services (CPC 921);	None
(b) Secondary education services (CPC 922);	
(c) Higher education services (Part of CPC 923);	
(d) Adult Education (CPC924);	
(e) Other educational services (CPC 929).	

Sector or sub-sector	Description of reservations
6. ENVIRONMENTAL SERVICES	
A. Waste Water Services (CPC 9401) ⁽¹⁾	None
B. Solid/hazardous waste management, excluding cross-border transport of hazardous waste	
(a) Refuse Disposal Services (CPC 9402)	
(b) Sanitation and Similar Services (CPC 9403)	
C. Protection of ambient air and climate (CPC 9404) ⁽²⁾	
D. Remediation and clean-up of soil and waters	
(a) Treatment, remediation of contaminated/polluted soil and water (part of CPC 94060) ⁽³⁾	
E. Noise and vibration abatement (CPC 9405)	
F. Protection of biodiversity and landscape	
(a) Nature and landscape protection services (part of CPC 9406)	
G. Other environmental and ancillary services (CPC 94090)	
7. FINANCIAL SERVICES	
A. Insurance and insurance-related services	
(a) Life, accident and health insurance services (CPC 8121);	None
(b) Non-life insurance services (CPC 8129, except marine, aviation and transport insurance);	
(c) Marine, aviation and transport insurance (CPC 8129);	
(d) Reinsurance and retrocession (CPC 81299);	
(e) Services auxiliary to insurance (incl. Broking and agency services) (CPC 8140).	

⁽¹⁾ Corresponds to sewage services.

⁽²⁾ Corresponds to Cleaning Services of Exhaust Gases.

⁽³⁾ Corresponds to parts of Nature and Landscape Protection Services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
B. Banking sector and other financial services (excluding insurance)	
(a) Acceptance of deposits and other repayable funds from the public (CPC 81115-81119);	None
(b) Lending of all types, including consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions; (CPC 8113);	
(c) Financial leasing; (8112);	
(d) All payment and money transmission services (CPC 81339*);	
(e) Guarantees and commitments (CPC 81199*);	
(f) Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, the following:	
— Money market instruments (cheques, bills, certificates of deposits, etc.) (81339*),	
— foreign exchange (81333),	
— derivative products including, but not limited to, futures and options (81339*),	
— exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc. (81339*),	
— transferable securities; (CPC 81321*),	
— other negotiable instruments and financial assets, including bullion (81339*)	
(g) Money broking (81339*);	
(h) Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial, depository and trust services (8119**, 81323*);	
(i) Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments (81339* or 81319*);	

Sector or sub-sector	Description of reservations
(j) Advisory and other auxiliary financial services on all the activities listed in Article 1B of MNT.TNC/W/50, including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, and advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy (8131 or 8133);	
(k) Provisions and transfer of financial information, financial data processing and related software by providers of other financial services (8131);	
(l) Participation in issues of all kinds of securities, including underwriting and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues (8132).	
8. HOSPITAL AND OTHER HEALTH AND CARE FACILITIES	
(a) Hospital services Private hospital and sanatorium services (CPC 9311 excluding services provided by the public sector);	None
(b) Social services (CPC 933);	
(c) Other human health services (CPC 9319 other than 93191).	
9. TOURISM AND TRAVEL-RELATED SERVICES	
(a) Hotels and Restaurants (Including Catering) (CPC 641-643);	None
(b) Travel Agencies and Tour Operators' Services (CPC 7471);	
(c) Tourist guides services (CPC 7472);	
(d) Other tourism and travel related services.	
10. RECREATIONAL, CULTURAL AND SPORTING SERVICES	
(a) Cinema theatre operation services operation (CPC 96199**) (!);	None
(b) Other entertainment services (CPC 96191 + 96194);	
(c) News Agency Services (CPC 962);	

(!) ** Indicates that the service specified constitutes only part of the total range of activities covered by the CPC concordance.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(e) Sporting and other recreational services (CPC 964).	
11. TRANSPORT SERVICES	
(a) Maritime transport services (CPC 7211, 7212, 7213, 8868**, 7214, 745**);	None
(b) Internal waterways transport (CPC 7221, 7222, 7223, 8868**, 7224, 745**);	
(c) Air transport services defined in the air transport annex:	
a) and b) Passenger and freight transportation (CPC 731, 732),	
c) Rental of vessels with crew (CPC 734),	
d) Maintenance and repair of aircraft (CPC 8868),	
e) Selling and marketing of air transport services; (CPC 746*),	
f) Computer reservation systems; (CPC 746*);	
(d) Space transport (CPC 733);	
(e) Rail transport services (CPC 7111, 7112, 7113, 8868**, 743);	
(f) Road transport services	
a) Passenger transportation (CPC 7121 + 7122),	
b) Freight transportation (CPC 7123, for 7123 except cabotage services),	
c) Rental of commercial vehicles with operators (CPC 7124),	
d) Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112 + 8867),	
e) Supporting services for road transport services (CPC 744);	
(g) Pipeline transport (CPC 7131, 7139);	
(h) Services auxiliary to all modes of transport:	
a) Cargo handling, storage and warehousing services (CPC 741, 742),	
b) freight transport agency and other supporting and auxiliary transport services (CPC 748, 749).	

ANNEX XXVIII

APPROXIMATION

ANNEX XXVIII-A

RULES APPLICABLE TO FINANCIAL SERVICES

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Directive 2007/44/EC of the European Parliament and of the Council of 5 September 2007 amending Council Directive 92/49/EEC and Directives 2002/83/EC, 2004/39/EC, 2005/68/EC and 2006/48/EC as regards procedural rules and evaluation criteria for the prudential assessment of acquisitions and increase of holdings in the financial sector

Timetable: the provisions of Directive 2007/44/EC shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/87/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 2002 on the supplementary supervision of credit institutions, insurance undertakings and investment firms in a financial conglomerate

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2006/48/EC of the European Parliament and of the Council of 14 June 2006 relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions

The Savings and Credit Associations of the Republic of Moldova shall be treated in the same way as the institutions listed in Article 2 of that Directive and accordingly be exempt from the scope of that Directive.

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2007/18/EC of 27 March 2007 amending Directive 2006/48/EC of the European Parliament and of the Council as regards the exclusion or inclusion of certain institutions from its scope of application and the treatment of exposures to multilateral development banks

Timetable: the provisions of Directive 2007/18/EC shall be implemented upon entry into force of this Agreement.

Directive 2006/49/EC of the European Parliament and of the Council of 14 June 2006 on the capital adequacy of investment firms and credit institutions

Timetable: that Directive's provisions with the exception as set out below shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

With regard to institutions other than credit institutions defined in Article 3(1)(a) of that Directive, the provisions related to the level of required initial capital as set out in Articles 5(1), 5(3), 6, 7(a), 7(b), 7(c), 8(a), 8(b), 8(c) and 9 of that Directive shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2009/110/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on the taking up, pursuit and prudential supervision of the business of electronic money institutions

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 94/19/EC of the European Parliament and of the Council of 30 May 1994 on deposit-guarantee schemes

Timetable: that Directive's provisions with the exception of the provision related to the minimum level of compensation for each depositor set out in Article 7 of that Directive shall be implemented within five years of the entry into force of this Agreement.

The provision related to the minimum level of compensation for each depositor set out in Article 7 of that Directive shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 86/635/EEC of 8 December 1986 on the annual accounts and consolidated accounts of banks and other financial institutions

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2001/65/EC of the European Parliament and of the Council of 27 September 2001 amending Directives 78/660/EEC, 83/349/EEC and 86/635/EEC as regards the valuation rules for the annual and consolidated accounts of certain types of companies as well as of banks and other financial institutions

Timetable: the provisions of Directive 2001/65/EC shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/51/EC of the European Parliament and of the Council of 18 June 2003 amending Directives 78/660/EEC, 83/349/EEC, 86/635/EEC and 91/674/EEC on the annual and consolidated accounts of certain types of companies, banks and other financial institutions and insurance undertakings

Timetable: the provisions of Directive 2003/51/EC shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2006/46/EC of the European Parliament and of the Council of 14 June 2006 amending Council Directives 78/660/EEC on the annual accounts of certain types of companies, 83/349/EEC on consolidated accounts, 86/635/EEC on the annual accounts and consolidated accounts of banks and other financial institutions and 91/674/EEC on the annual accounts and consolidated accounts of insurance undertakings

Timetable: the provisions of Directive 2006/46/EC shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2001/24/EC of the European Parliament and of the Council of 4 April 2001 on the reorganisation and winding up of credit institutions

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented upon entry into force of this Agreement.

Directive 2009/138/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II)

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within seven years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 91/674/EEC of 19 December 1991 on the annual accounts and consolidated accounts of insurance undertakings

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Commission Recommendation of 18 December 1991 on insurance intermediaries (92/48/EEC)

Timetable: not applicable

Directive 2002/92/EC of the European Parliament and of the Council of 9 December 2002 on insurance mediation

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2009/103/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 relating to insurance against civil liability in respect of the use of motor vehicles, and the enforcement of the obligation to insure against such liability

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/41/EC of the European Parliament and of the Council of 3 June 2003 on the activities and supervision of institutions for occupational retirement provision

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within five years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2004/39/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on markets in financial instruments

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2006/73/EC of 10 August 2006 implementing Directive 2004/39/EC of the European Parliament and of the Council as regards organisational requirements and operating conditions for investment firms and defined terms for the purposes of that Directive

Timetable: the provisions of Directive 2006/73/EC shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 1287/2006 of 10 August 2006 implementing Directive 2004/39/EC of the European Parliament and of the Council as regards record-keeping obligations for investment firms, transaction reporting, market transparency, admission of financial instruments to trading, and defined terms for the purposes of that Directive

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/71/EC of the European Parliament and of the Council of 4 November 2003 on the prospectus to be published when securities are offered to the public or admitted to trading

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 809/2004 of 29 April 2004 implementing Directive 2003/71/EC of the European Parliament and of the Council as regards information contained in prospectuses as well as the format, incorporation by reference and publication of such prospectuses and dissemination of advertisements

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2004/109/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 2004 on the harmonisation of transparency requirements in relation to information about issuers whose securities are admitted to trading on a regulated market

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within four years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2007/14/EC of 8 March 2007 laying down detailed rules for the implementation of certain provisions of Directive 2004/109/EC on the harmonisation of transparency requirements in relation to information about issuers whose securities are admitted to trading on a regulated market

Timetable: the provisions of Directive 2007/14/EC shall be implemented within four years of the entry into force of this Agreement.

Directive 97/9/EC of the European Parliament and of the Council of 3 March 1997 on investor-compensation schemes

Timetable: that Directive's provisions with the exception of the provision related to the minimum level of compensation for each investor set out in Article 4 of that Directive shall be implemented within five years of the entry into force of this Agreement.

The provisions of that Directive related to the minimum level of compensation for each investor set out in article 4 of that Directive shall be implemented within 10 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/6/EC of the European Parliament and of the Council of 28 January 2003 on insider dealing and market manipulation (market abuse)

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2004/72/EC of 29 April 2004 implementing Directive 2003/6/EC of the European Parliament and of the Council as regards accepted market practices, the definition of inside information in relation to derivatives on commodities, the drawing up of lists of insiders, the notification of managers' transactions and the notification of suspicious transactions

Timetable: the provisions of Directive 2004/72/EC shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2003/124/EC of 22 December 2003 implementing Directive 2003/6/EC of the European Parliament and of the Council as regards the definition and public disclosure of inside information and the definition of market manipulation

Timetable: the provisions of Directive 2003/124/EC shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2003/125/EC of 22 December 2003 implementing Directive 2003/6/EC of the European Parliament and of the Council as regards the fair presentation of investment recommendations and the disclosure of conflicts of interest

Timetable: the provisions of Directive 2003/125/EC shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 2273/2003 of 22 December 2003 implementing Directive 2003/6/EC of the European Parliament and of the Council as regards exemptions for buy-back programmes and stabilisation of financial instruments

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 1060/2009 of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on Credit Rating Agencies

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within five years of the entry into force of this Agreement.

Directive of the European Parliament and of the Council No 2009/65/EC on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to undertakings for collective investment in transferable securities (UCITS)

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within five years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2007/16/EC of 19 March 2007 implementing Council Directive 85/611/EEC on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to undertakings for collective investment in transferable securities (UCITS) as regards the clarification of certain definitions

Timetable: the provisions of Directive 2007/16/EC shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/47/EC of the European Parliament and of the Council of 6 June 2002 on financial collateral arrangements

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 98/26/EC of the European Parliament and of the Council of 19 May 1998 on settlement finality in payment and securities settlement systems

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2009/44/EC of the European Parliament and the Council of 6 May 2009 amending Directive 98/26/EC on settlement finality in payment and securities settlement systems and Directive 2002/47/EC on financial collateral arrangements as regards linked systems and credit claims

Timetable: the provisions of Directive 2009/44/EC shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2007/64/EC of the European Parliament and of the Council of 13 November 2007 on payment services in the internal market

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council of 26 October 2005 on the prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering and terrorist financing

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within one year of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2006/70/EC of 1 August 2006 laying down implementing measures for Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council as regards the definition of politically exposed person and the technical criteria for simplified customer due diligence procedures and for exemption on grounds of a financial activity conducted on an occasional or very limited basis

Timetable: the provisions of Directive 2006/70/EC shall be implemented within one year of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 1781/2006 of the European Parliament and of the Council of 15 November 2006 on information on the payer accompanying transfers of funds

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within one year of the entry into force of this Agreement.

ANNEX XXVIII-B

RULES APPLICABLE TO TELECOMMUNICATION SERVICES

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Framework Directive) as amended by Directive 2009/140/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009

The following provisions of Directive 2002/21/EC shall apply:

- strengthening the independence and administrative capacity of the national regulator in the field of electronic communications;
- establishing public consultation procedures for new regulatory measures;
- establishing effective mechanisms for appeal against the decisions of the national regulator in the field of electronic communications; and
- defining the relevant product and service markets in the electronic communications sector that are susceptible to *ex ante* regulation and analysing those markets with a view to determining whether significant market power (SMP) exists on them

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within one and a half years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/20/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on the authorisation of electronic communications networks and services (Authorisation Directive) as amended by Directive 2009/140/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009

The following provisions of Directive 2002/20/EC shall apply:

- implementing a regulation providing for general authorisations and restricting the need for individual licences to specific, duly justified cases

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within two years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/19/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on access to, and interconnection of, electronic communications networks and associated facilities (Access Directive) as amended by Directive 2009/140/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009

Based on the market analysis carried out in accordance with the Framework Directive the national regulator in the field of electronic communications shall impose on operators found to have significant market power (SMP) on the relevant markets appropriate regulatory obligations with regard to:

- access to, and use of, specific network facilities;
- price controls on access and interconnection charges, including obligations for cost-orientation; and
- transparency, non-discrimination and accounting separation

Timetable: those provisions of Directive 2002/19/EC shall be implemented within one and a half years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/22/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on universal service and users' rights relating to electronic communications networks and services (Universal Service Directive) as amended by Directive 2009/136/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009

The following provisions of Directive 2002/22/EC shall apply:

- implementing regulation on Universal Service obligations (USO), including the establishment of mechanisms for costing and financing; and
- ensuring the respect of users' interests and rights, in particular by introducing number portability and the single European Emergency Call number 112

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 2002/77/EC of 16 September 2002 on competition in the markets for electronic communications networks and services

Timetable: the measures resulting from the operation of that Directive shall be implemented within one and a half years of the entry into force of this Agreement

Directive 2002/58/EC of the European Parliament and of the Council of 12 July 2002 concerning the processing of personal data and the protection of privacy in the electronic communications sector (Directive on privacy and electronic communications) as amended by Directive 2009/136/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009

The following provisions of Directive 2002/58/EC shall apply:

- implementing regulation to ensure protection of fundamental rights and freedoms, in particular the right to privacy, with respect to the processing of personal data in the electronic communication sector and ensuring the free movement of such data and of electronic communication equipment and services

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Decision 676/2002/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on a regulatory framework for radio spectrum policy in the European Community

- adopting a policy and regulation ensuring the harmonised availability and efficient use of the radio spectrum

Timetable: the measures resulting from the operation of that Decision shall be implemented within two years of the entry into force of this Agreement.

Commission Decision 2008/294/EC of 7 April 2008 on harmonised conditions of spectrum use for the operation of mobile communication services on aircraft (MCA services) in the Community

Timetable: the measures resulting from the operation of that Decision shall be implemented within two years of the entry into force of this Agreement.

Directive 1999/5/EC of the European Parliament and of the Council of 9 March 1999 on radio equipment and telecommunications terminal equipment and the mutual recognition of their conformity

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within one and a half years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the Internal Market (Directive on electronic commerce)

The following provisions of that Directive shall apply:

- enhancing development of e-commerce;
- removing barriers to the cross-border provision of information society services;

- providing legal security to providers of information society services; and
- harmonising limitations to liability of service providers acting as intermediaries when providing mere conduit, caching or hosting, stipulating no general obligation to monitor.

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/98/EC of the European Parliament and of the Council of 17 November 2003 on the re-use of public sector information

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within two years of the entry into force of this Agreement.

Directive 1999/93/EC of the European Parliament and of the Council of 13 December 1999 on a Community framework for electronic signatures

The following provisions of that Directive shall apply:

- adopting a policy and legislation to create a framework for the use of electronic signatures ensuring their basic legal recognition and admissibility as evidence in legal proceedings
- establishment of a mandatory supervision system of certification service providers issuing qualified certificates

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within one year of the entry into force of this Agreement.

ANNEX XXVIII-C

RULES APPLICABLE TO POSTAL AND COURIER SERVICES

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Directive 97/67/EC of 15 December 1997 on common rules for the development of the internal market of Community postal services and the improvement of quality of service

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented at the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/39/EC of the European Parliament and of the Council of 10 June 2002 amending Directive 97/67/EC with regard to the further opening to competition of Community postal services

Timetable: the provisions of Directive 2002/39/EC shall be implemented within five years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2008/6/EC of the European Parliament and of the Council of 20 February 2008 amending Directive 97/67/EC with regard to the full accomplishment of the internal market of Community postal services

Timetable: the provisions of Directive 2008/6/EC shall be implemented within seven years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX XXVIII-D

RULES APPLICABLE TO INTERNATIONAL MARITIME TRANSPORT

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Maritime safety — Flag state/classification societies

Directive 2009/15/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on common rules and standards for ship inspection and survey organisations and for the relevant activities of maritime administrations

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within five years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 391/2009 of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on common rules and standards for ship inspection and survey organisations

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within five years of the entry into force of this Agreement.

Flag State

Directive 2009/21/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on compliance with flag State requirements

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within five years of the entry into force of this Agreement.

Port State Control

Directive 2009/16/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on port State control

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within five years of the entry into force of this Agreement.

Vessel Traffic Monitoring

Directive 2002/59/EC of the European Parliament and of the Council of 27 June 2002 establishing a Community vessel traffic monitoring and information system

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Accident Investigation

Council Directive 1999/35/EC of 29 April 1999 on a system of mandatory surveys for the safe operation of regular ro-ro ferry and high-speed passenger craft services

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Liability of carriers of passengers

Regulation (EC) No 392/2009 of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the liability of carriers of passengers by sea in the event of accidents.

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 336/2006 of the European Parliament and of the Council of 15 February 2006 on the implementation of the International Safety Management Code within the Community

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within two years of the entry into force of this Agreement.

Technical and operational rules

Passenger ships

Directive 2009/45/EC of the European Parliament and of the Council of 6 May 2009 on safety rules and standards for passenger ships

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within four years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 1999/35/EC of 29 April 1999 on a system of mandatory surveys for the safe operation of regular ro-ro ferry and high-speed passenger craft services

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within four years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/25/EC of the European Parliament and of the Council of 14 April 2003 on specific stability requirements for ro-ro passenger ships

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within four years of the entry into force of this Agreement.

Oil tankers

Regulation (EC) No 417/2002 of the European Parliament and of the Council of 18 February 2002 on the accelerated phasing-in of double hull or equivalent design requirements for single hull oil tankers

The timetable of phasing-out single hull tankers will follow the schedule as specified in the MARPOL Convention.

Bulk carriers

Directive 2001/96/EC of the European Parliament and of the Council of 4 December 2001 establishing harmonised requirements and procedures for the safe loading and unloading of bulk carriers

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Crew

Directive 2008/106/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on the minimum level of training of seafarers

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Environment

Directive 2000/59/EC of the European Parliament and of the Council of 27 November 2000 on port reception facilities for ship-generated waste and cargo residues

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within five years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 782/2003 of the European Parliament and of the Council of 14 April 2003 on the prohibition of organotin compounds on ships

Timetable: that Regulation's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Technical conditions

Directive 2010/65/EU of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 on reporting formalities for ships arriving in and/or departing from ports of the Member States of the Community

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Social conditions

Council Directive 92/29/EEC of 31 March 1992 on the minimum safety and health requirements for improved medical treatment on board vessels

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 1999/63/EC of 21 June 1999 concerning the Agreement on the organisation of working time of seafarers concluded by the European Community Shipowners' Association (ECSA) and the Federation of Transport Workers' Unions in the European Union (FST) — Annex: European Agreement on the organisation of working time of seafarers

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Directive 1999/95/EC of the European Parliament and of the Council of 13 December 1999 concerning the enforcement of provisions in respect of seafarers' hours of work on board ships calling at Community ports

Timetable: that Directive's provisions shall be implemented within three years of the entry into force of this Agreement.

Maritime security

Directive 2005/65/EC of the European Parliament and of the Council of 26 October 2005 on enhancing port security

Timetable: that Directive's provisions (except those concerning Commission inspections) shall be implemented within two years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 725/2004 of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on enhancing ship and port facility security

Timetable: that Regulation's provisions (except those concerning Commission inspections) shall be implemented within two years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX XXIX

PUBLIC PROCUREMENT

ANNEX XXIX-A

THRESHOLDS

1. The value thresholds mentioned in Article 269(3) of this Agreement shall be for both Parties:
  - (a) EUR 130 000 for public supply and service contracts awarded by central government authorities, except for public service contracts defined in the third indent of Article 7(b) of Directive 2004/18/EC;
  - (b) EUR 200 000 for public supply and public service contracts not covered by point (a);
  - (c) EUR 5 000 000 for public works contracts and concessions;
  - (d) EUR 5 000 000 for works contracts in the utilities sector;
  - (e) EUR 400 000 for supply and service contracts in the utilities sector.
2. The value thresholds referred to in paragraph 1 shall be adapted to reflect the thresholds applicable under Commission Regulation (EU) No 1336/2013 of 13 December 2013 amending Directives 2004/17/EC, 2004/18/EC and 2009/81/EC of the European Parliament and of the Council in respect of the application thresholds for the procedures for the awards of contract at the moment of the entry into force of this Agreement.

ANNEX XXIX-B

INDICATIVE TIME SCHEDULE FOR INSTITUTIONAL REFORM, LEGISLATIVE APPROXIMATION AND MARKET ACCESS

Phase		Indicative time schedule	Market access granted to the EU by the Republic of Moldova	Market access granted to the Republic of Moldova by the EU	
1	Implementation of Article 271 of this Agreement Implementation of the Institutional reform set out in Article 270(2) of this Agreement Agreement of the Reform Strategy set out in Article 272 of this Agreement	9 months after the entry into force of this Agreement	Supplies for central government authorities	Supplies for central government authorities	
2	Approximation and implementation of basic elements of Directive 2004/18/EC and of Directive 89/665/EEC	3 years after the entry into force of this Agreement	Supplies for state, regional and local authorities and bodies governed by public law	Supplies for state, regional and local authorities and bodies governed by public law	Annexes XXIX-C and XXIX-D
3	Approximation and implementation of basic elements of Directive 2004/17/EC and of Directive 92/13/EEC	4 years after the entry into force of this Agreement	Supplies for all contracting entities in the utilities sector	Supplies for all contracting entities	Annexes XXIX-E and XXIX-F
4	Approximation and implementation of other elements of Directive 2004/18/EC	6 years after the entry into force of this Agreement	Service and works contracts and concessions for all contracting authorities	Service and works contracts and concessions for all contracting authorities	Annexes XXIX-G, XXIX-H and XXIX-I
5	Approximation and implementation of other elements of Directive 2004/17/EC	8 years after the entry into force of this Agreement	Service and works contracts for all contracting entities in the utilities sector	Service and works contracts for all contracting entities in the utilities sector	Annexes XXIX-J and XXIX-K

ANNEX XXIX-C

BASIC ELEMENTS OF DIRECTIVE 2004/18/EC

**of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on the coordination of procedures for the award of public works contracts, public supply contracts and public service contracts
(Phase 2)**

TITLE I	Definitions and general principles
Article 1	Definitions (paragraphs 1, 2, 8, 9, 11(a), 11(b) and 11(d), 12, 13, 14, 15)
Article 2	Principles of awarding contracts
Article 3	Granting of special or exclusive rights: non-discrimination clause
TITLE II	Rules on public contracts
CHAPTER I	General provisions
Article 4	Economic operators
Article 6	Confidentiality
CHAPTER II	Scope
Section 1	Thresholds
Article 8	Contracts subsidised by more than 50 % by contracting authorities
Article 9	Methods for calculating the estimated value of public contracts, framework agreements and dynamic purchasing systems
Section 2	Specific situations
Article 10	Defence procurement
Section 3	Excluded contracts
Article 12	Contracts in the water, energy, transport and postal services sectors (only when basic rules of Directive 2004/17/EC have been approximated)
Article 13	Specific exclusions in the field of telecommunications
Article 14	Secret contracts and contracts requiring special security measures
Article 15	Contracts awarded pursuant to international rules
Article 16	Specific exclusions
Article 18	Service contracts awarded on the basis of an exclusive right
Section 4	Special arrangement
Article 19	Reserved contracts
CHAPTER III	Arrangements for public service contracts
Article 20	Service contracts listed in Annex II A
Article 21	Service contracts listed in Annex II B
Article 22	Mixed contracts including services listed in Annex II A and services listed in Annex II B

CHAPTER IV	Specific rules governing specifications and contract documents
Article 23	Technical specifications
Article 24	Variants
Article 25	Subcontracting
Article 26	Conditions for performance of contracts
Article 27	Obligations relating to taxes, environmental protection, employment protection provisions and working conditions
CHAPTER V	Procedures
Article 28	Use of open, restricted and negotiated procedures and of competitive dialogue
Article 30	Cases justifying use of the negotiated procedure with prior publication of a contract notice
Article 31	Cases justifying use of the negotiated procedure without publication of a contract notice
CHAPTER VI	Rules on advertising and transparency
Section 1	Publication of notices
Article 35	Notices: paragraph 1 <i>mutatis mutandis</i> ; paragraph 2; paragraph 4 first, third and fourth subparagraph
Article 36	Form and manner of publication of notices: paragraph 1; paragraph 7
Section 2	Time limits
Article 38	Time limits for receipt of requests to participate and for receipt of tenders
Article 39	Open procedures: Specifications, additional documents and information
Section 3	Information content and means of transmission
Article 40	Invitations to submit a tender, participate in the dialogue or negotiate
Article 41	Informing candidates and tenderers
Section 4	Communication
Article 42	Rules applicable to communication
CHAPTER VII	Conduct of the procedure
Section 1	General provisions
Article 44	Verification of the suitability and choice of participants and award of contracts
Section 2	Criteria for qualitative selection
Article 45	Personal situation of the candidate or tenderer
Article 46	Suitability to pursue the professional activity
Article 47	Economic and financial standing
Article 48	Technical and/or professional ability

Article 49	Quality assurance standards
Article 50	Environmental management standards
Article 51	Additional documentation and information
Section 3	Award of the contract
Article 53	Contract award criteria
Article 55	Abnormally low tenders
ANNEXES	
Annex I	List of the activities referred to in Article 1(2)(b)
Annex II	Services referred to in Article 1(2)(d)
Annex II A	
Annex II B	
Annex V	List of products referred to in Article 7 with regard to contracts awarded by contracting authorities in the field of defence
Annex VI	Definition of certain technical specifications
Annex VII	Information to be included in notices
Annex VII A	Information to be included in public contract notices
Annex X	Requirements relating to equipment for the electronic receipt of tenders, requests to participate and plans and projects in design contests

ANNEX XXIX-D

BASIC ELEMENTS OF COUNCIL DIRECTIVE 89/665/EEC

of 21 December 1989 on the coordination of the laws, regulations and administrative provisions relating to the application of review procedures to the award of public supply and public works contracts as amended by Directive 2007/66/EC of the European Parliament and of the Council of 11 December 2007 amending Council Directives 89/665/EEC and No 92/13/EEC with regard to improving the effectiveness of review procedures concerning the award of public contracts

(Phase 2)

Article 1	Scope and availability of review procedures
Article 2	Requirements for review procedures
Article 2a	Standstill period
Article 2b	Derogations from the standstill period Point (b) of the first paragraph of Article 2b
Article 2c	Time limits for applying for review
Article 2d	Ineffectiveness Paragraph 1(b) Paragraph 2 and 3
Article 2e	Infringements of this Directive and alternative penalties
Article 2f	Time limits

ANNEX XXIX-E

BASIC ELEMENTS OF DIRECTIVE 2004/17/EC

of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 coordinating the procurement procedures of entities operating in the water, energy, transport and postal services sectors

(Phase 3)

TITLE I	General provisions applicable to contracts and design contests
CHAPTER I	Basic terms
Article 1	Definitions (paragraphs 2, 7, 9, 11, 12, 13)
CHAPTER II	Definition of the activities and entities covered
Section 1	Entities
Article 2	Contracting entities
Section 2	Activities
Article 3	Gas, heat and electricity
Article 4	Water
Article 5	Transport services
Article 6	Postal services
Article 7	Exploration for, or extraction of, oil, gas, coal or other solid fuels, as well as ports and airports
Article 9	Contracts covering several activities
CHAPTER III	General principles
Article 10	Principles of awarding contracts
TITLE II	Rules applicable to contracts
CHAPTER I	General provisions
Article 11	Economic operators
Article 13	Confidentiality
CHAPTER II	Thresholds and exclusion provisions
Section 1	Thresholds
Article 16	Contract thresholds
Article 17	Methods of calculating the estimated value of contracts, framework agreements and dynamic purchasing systems
Section 2	Contracts and concessions and contracts subject to special arrangements
Subsection 2	Exclusions applicable to all contracting entities and to all types of contract
Article 19	Contracts awarded for purposes of resale or lease to third parties
Article 20	Contracts awarded for purposes other than the pursuit of an activity covered or for the pursuit of such an activity in a third country: paragraph 1

Article 21	Contracts which are secret or require special security measures
Article 22	Contracts awarded pursuant to international rules
Article 23	Contracts awarded to an affiliated undertaking, to a joint venture or to a contracting entity forming part of a joint venture
Subsection 3	Exclusions applicable to all contracting entities, but to service contracts only
Article 24	Contracts relating to certain services excluded from the scope of this Directive
Article 25	Service contracts awarded on the basis of an exclusive right
Subsection 4	Exclusions applicable to certain contracting entities only
Article 26	Contracts awarded by certain contracting entities for the purchase of water and for the supply of energy or of fuels for the production of energy
CHAPTER III	Rules applicable to service contracts
Article 31	Service contracts listed in Annex XVII A
Article 32	Service contracts listed in Annex XVII B
Article 33	Mixed service contracts including services listed in Annex XVII A and services listed in Annex XVII B
CHAPTER IV	Specific rules governing specifications and contract documents
Article 34	Technical specifications
Article 35	Communication of technical specifications
Article 36	Variants
Article 37	Subcontracting
Article 39	Obligations relating to taxes, environmental protection, employment protection provisions and working conditions
CHAPTER V	Procedures
Article 40	(except paragraph 3 (i) and (l)) Use of open, restricted and negotiated procedures
CHAPTER VI	Rules on publication and transparency
Section 1	Publication of notices
Article 41	Periodic indicative notices and notices on the existence of a system of qualification
Article 42	Notices used as a means of calling for competition paragraphs 1 and 3
Article 43	Contract award notices (except for the second and third subparagraph of paragraph 1)
Article 44	Form and manner of publication of notices (except for the first subparagraph of paragraph 2 and paragraphs 4, 5, 7)
Section 2	Time limits
Article 45	Time limits for the receipt of requests to participate and for the receipt of tenders
Article 46	Open procedures: specifications, additional documents and information

Article 47	Invitations to submit a tender or to negotiate
Section 3	Communication and information
Article 48	Rules applicable to communication
Article 49	Information to applicants for qualification, candidates and tenderers
CHAPTER VII	Conduct of the procedure
Article 51	General provisions
Section 1	Qualification and qualitative selection
Article 52	Mutual recognition concerning administrative, technical or financial conditions, and certificates, tests and evidence
Article 54	Criteria for qualitative selection
Section 2	Award of the contract
Article 55	Contract award criteria
Article 57	Abnormally low tenders
Annex XIII	Information to be included in contract notices: A. Open procedures B. Restricted procedures C. Negotiated procedures
Annex XIV	Information to be included in the notice on the existence of a system of qualification
Annex XV A	Information to be included in the periodic indicative notice
Annex XV B	Information to be included in notices of publication of a periodic notice on a buyer profile not used as a means of calling for competition
Annex XVI	Information to be included in the contract award notice
Annex XVII A	Services within the meaning of Article 31
Annex XVII B	Services within the meaning of Article 32
Annex XX	Features concerning publication
Annex XXI	Definition of certain technical specifications
Annex XXIII	International labour law provisions within the meaning of Article 59(4)
Annex XXIV	Requirements relating to equipment for the electronic receipt of tenders, requests to participate, applications for qualification as well as plans and projects

ANNEX XXIX-F

BASIC ELEMENTS OF COUNCIL DIRECTIVE 92/13/EEC

of 25 February 1992 coordinating the laws, regulations and administrative provisions relating to the application of Community rules on the procurement procedures of entities operating in the water, energy, transport and telecommunications sectors as amended by Directive 2007/66/EC

(Phase 3)

Article 1	Scope and availability of review procedures
Article 2	Requirements for review procedures
Article 2a	Standstill period
Article 2b	Derogations from the standstill period Point (b) of the first paragraph of Article 2b
Article 2c	Time limits for applying for review
Article 2d	Ineffectiveness Paragraph 1 (b) Paragraphs 2 and 3
Article 2e	Infringements of this Directive and alternative penalties
Article 2f	Time limits

ANNEX XXIX-G

OTHER NON-MANDATORY ELEMENTS OF DIRECTIVE 2004/18/EC**(Phase 4)**

The elements of Directive 2004/18/EC set out in this Annex are not mandatory but recommended for approximation. The Republic of Moldova may approximate these elements within the time-frame set in Annex XXIX-B to this Agreement.

TITLE I	Definitions and general principles
Article 1	Definitions (paragraphs 5, 6, 7, 10, and 11(c))
TITLE II	Rules on public contracts
CHAPTER II	Scope
Section 2	Specific situations
Article 11	Public contracts and framework agreements awarded by central purchasing bodies
Section 4	Special arrangement
Article 19	Reserved contracts
CHAPTER V	Procedures
Article 29	Competitive dialogue
Article 32	Framework agreements
Article 33	Dynamic purchasing systems
Article 34	Public works contracts: particular rules on subsidised housing schemes
CHAPTER VI	Rules on advertising and transparency
Section 1	Publication of notices
Article 35	Notices: paragraph 3, and subparagraphs 2 and 3 of paragraph 4
CHAPTER VII	Conduct of the procedure
Section 2	Criteria for qualitative selection
Article 52	Official lists of approved economic operators and certification by bodies established under public or private law
Section 3	Award of the contract
Article 54	Use of electronic auctions

ANNEX XXIX-H

OTHER MANDATORY ELEMENTS OF DIRECTIVE 2004/18/EC

(Phase 4)

TITLE I	Definitions and general principles
Article 1	Definitions (paragraphs 3, 4, and 11(e))
TITLE II	Rules on public contracts
CHAPTER II	Scope
Section 3	Excluded contracts
Article 17	Service concessions
TITLE III	Rules on public works concessions
CHAPTER I	Rules governing public works concessions
Article 56	Scope
Article 57	Exclusions from the scope (except the last paragraph)
Article 58	Publication of the notice concerning public works concessions
Article 59	Time limit
Article 60	Subcontracting
Article 61	Awarding of additional works to the concessionaire
CHAPTER II	Rules on contracts awarded by concessionaires which are contracting authorities
Article 62	Applicable rules
CHAPTER III	Rules applicable to contracts awarded by concessionaires which are not contracting authorities
Article 63	Advertising rules: threshold and exceptions
Article 64	Publication of the notice
Article 65	Time limit for the receipt of requests to participate and receipt of tenders
TITLE IV	Rules governing design contests
Article 66	General provisions
Article 67	Scope
Article 68	Exclusions from the scope
Article 69	Notices
Article 70	Form and manner of publication of notices of contests
Article 71	Means of communication
Article 72	Selection of competitors

Article 73	Composition of the jury
Article 74	Decisions of the jury
Annex VII B	Information which must appear in public works concession notices
Annex VII C	Information which must appear in works contracts notices of concessionaires who are not contracting authorities
Annex VII D	Information which must appear in design contest notices

ANNEX XXIX-I

**OTHER ELEMENTS OF DIRECTIVE 89/665/EEC
as amended by Directive 2007/66/EC
(Phase 4)**

Article 2b	Derogations from the standstill period Point (c) of the first paragraph of Article 2b
Article 2d	Ineffectiveness Point (c) of Article 2d(1) Paragraph 5

ANNEX XXIX-J

**OTHER NON-MANDATORY ELEMENTS OF DIRECTIVE 2004/17/EC
(Phase 5)**

The elements of Directive 2004/17/EC set out in this Annex are not mandatory but recommended for approximation. The Republic of Moldova may approximate these elements within the timeframe set in Annex XXIX-B to this Agreement.

TITLE I	General provisions applicable to contracts and design contests
CHAPTER I	Basic terms
Article 1	Definitions (paragraphs 4, 5, 6, 8)
TITLE II	Rules applicable to contracts
CHAPTER I	General provisions
Article 14	Framework agreements
Article 15	Dynamic purchasing systems
Section 2	Contracts and concessions and contracts subject to special arrangements
Subsection 5	Contracts subject to special arrangements, provisions concerning central purchasing bodies and the general procedure in case of direct exposure to competition
Article 28	Reserved contracts
Article 29	Contracts and framework agreements awarded by central purchasing bodies
CHAPTER V	Procedures
Article 40(3)(i) and (l)	
CHAPTER VI	Rules on publication and transparency
Section 1	Publication of notices
Article 42	Notices used as a means of calling for competition: paragraph 2
Article 43	Contract award notices (only for the second and the third subparagraphs of paragraph 1)
CHAPTER VII	Conduct of the procedure
Section 2	Award of the contract
Article 56	Use of electronic auctions
Annex XIII	Information to be included in contract notices: D. Simplified contract notice for use in a dynamic purchasing system

ANNEX XXIX-K

**OTHER ELEMENTS OF DIRECTIVE 92/13/EEC
as amended by Directive 2007/66/EC
(Phase 5)**

Article 2b	Derogations from the standstill period Point (c) of the first paragraph of Article 2b
Article 2d	Ineffectiveness Point (c) of Article 2d(1) Paragraph 5

ANNEX XXIX-L

PROVISIONS OF DIRECTIVE 2004/18/EC OUTSIDE THE SCOPE OF APPROXIMATION

The elements listed in this Annex are not subject to the process of approximation.

TITLE II	Rules on public contracts
CHAPTER I	General provisions
Article 5	Conditions relating to agreements concluded within the World Trade Organisation
CHAPTER VI	Rules on advertising and transparency
Section 1	Publication of notices
Article 36	Form and manner of publication of notices: paragraphs 2, 3, 4, 5, 6, 8
Article 37	Non-mandatory publication
Section 5	Reports
Article 43	Content of reports
TITLE V	Statistical obligations, executory powers and final provisions
Article 75	Statistical obligations
Article 76	Content of statistical report
Article 77	Advisory Committee
Article 78	Revision of the thresholds
Article 79	Amendments
Article 80	Implementation
Article 81	Monitoring mechanisms
Article 82	Repeals
Article 83	Entry into force
Article 84	Addressees
ANNEXES	
Annex III	List of bodies and categories of bodies governed by public law referred to in the second subparagraph of Article 1(9)
Annex IV	Central Government authorities
Annex VIII	Features concerning publication
Annex IX	Registers
Annex IX A	Public works contracts
Annex IX B	Public supply contracts
Annex IX C	Public service contracts
Annex XI	Deadlines for transposition and application (Article 80)
Annex XII	Correlation table

ANNEX XXIX-M

PROVISIONS OF DIRECTIVE 2004/17/EC OUTSIDE THE SCOPE OF APPROXIMATION

The elements listed in this Annex are not subject to the process of approximation.

TITLE I	General provisions applicable to contracts and design contests
CHAPTER II	Definition of the activities and entities covered
Section 2	Activities
Article 8	Lists of contracting entities
TITLE II	Rules applicable to contracts
CHAPTER I	General provisions
Article 12	Conditions relating to Agreements concluded within the World Trade Organisation
Section 2	Contracts and concessions and contracts subject to special arrangements
Subsection 1	
Article 18	Works and service concessions
Subsection 2	Exclusions applicable to all contracting entities and to all types of contract
Article 20	Contracts awarded for purposes other than the pursuit of an activity covered or for the pursuit of such an activity in a third country: paragraph 2
Subsection 5	Contracts subject to special arrangements, provisions concerning central purchasing bodies and the general procedure in case of direct exposure to competition
Article 27	Contracts subject to special arrangements
Article 30	Procedure for establishing whether a given activity is directly exposed to competition
CHAPTER IV	Specific rules governing specifications and contract documents
Article 38	Conditions for performance of contracts
CHAPTER VI	Rules on publication and transparency
Section 1	Publication of notices
Article 44	Form and manner of publication of notices (only for the first subparagraph of paragraph 2, and for paragraphs 4, 5 and 7)
Section 3	Communication and information
Article 50	Information to be stored concerning awards
CHAPTER VII	Conduct of the procedure
Section 3	Tenders comprising products originating in third countries and relations with those countries
Article 58	Tenders comprising products originating in third countries
Article 59	Relations with third countries as regards works, supplies and service contracts

TITLE IV	Statistical obligations, executory powers and final provisions
Article 67	Statistical obligations
Article 68	Advisory Committee
Article 69	Revision of the thresholds
Article 70	Amendments
Article 71	Implementation of the Directive
Article 72	Monitoring mechanisms
Article 73	Repeal
Article 74	Entry into force
Article 75	Addressees
ANNEXES	
Annex I	Contracting entities in the sectors of transport or distribution of gas or heat
Annex II	Contracting entities in the sectors of production, transport or distribution of electricity
Annex III	Contracting entities in the sectors of production, transport or distribution of drinking water
Annex IV	Contracting entities in the field of rail services
Annex V	Contracting entities in the field of urban railway, tramway, trolleybus or bus services
Annex VI	Contracting entities in the postal services sector
Annex VII	Contracting entities in the sectors of exploration for and extraction of oil or gas
Annex VIII	Contracting entities in the sectors of exploration for and extraction of coal and other solid fuels
Annex IX	Contracting entities in the field of maritime or inland port or other terminal facilities
Annex X	Contracting entities in the field of airport installations
Annex XI	List of legislation referred to in Article 30(3)
Annex XII	List of professional activities as set out in point b of Article 1(2)
Annex XXII	Summary table of the time limits laid down in Article 45
Annex XXV	Time limits for transposition and implementation
Annex XXVI	Correlation table

ANNEX XXIX-N

PROVISIONS OF DIRECTIVE 89/665/EEC AS AMENDED BY DIRECTIVE 2007/66/EC OUTSIDE THE SCOPE OF APPROXIMATION

The elements listed in this Annex are not subject to the process of approximation.

Article 2b	Derogations from the standstill period Point (a) of the first paragraph of Article 2b
Article 2d	Ineffectiveness Point (a) of Article 2d(1) Paragraph 4
Article 3	Corrective Mechanisms
Article 3a	Content of the notice for voluntary <i>ex ante</i> transparency
Article 3b	Committee Procedure
Article 4	Implementation
Article 4a	Review

ANNEX XXIX-O

**PROVISIONS OF DIRECTIVE 92/13/EEC AS AMENDED BY DIRECTIVE 2007/66/EC OUTSIDE
THE SCOPE OF APPROXIMATION**

The elements listed in this Annex are not subject to the process of approximation.

Article 2b	Derogations from the standstill period Point (a) of the first paragraph of Article 2b
Article 2d	Ineffectiveness Point (a) of Article 2d(1) Paragraph 1
Article 3a	Content of the notice for voluntary <i>ex ante</i> transparency
Article 3b	Committee Procedure
Article 8	Corrective Mechanisms
Article 12	Implementation
Article 12a	Review

ANNEX XXIX-P

THE REPUBLIC OF MOLDOVA: INDICATIVE LIST OF ISSUES FOR COOPERATION

1. Training, in the Union and in the Republic of Moldova, of officials of the Republic of Moldova from government bodies engaged in public procurement.
2. Training of suppliers interested participating in public procurement.
3. Exchange of information and experience on best practice and regulatory rules in the sphere of public procurement.
4. Enhancement of the functionality of the public procurement website and establishment of a system of public procurement monitoring.
5. Consultations and methodological assistance from the Union in application of modern electronic technologies in the sphere of public procurement.
6. Strengthening the bodies charged with guaranteeing a coherent policy in all areas related to public procurement and the independent and impartial consideration (review) of contracting authorities' decisions. (Cf. Article 270 of this Agreement).

ANNEX XXX

GEOGRAPHICAL INDICATIONS

ANNEX XXX-A

**ELEMENTS FOR REGISTRATION AND CONTROL OF GEOGRAPHICAL INDICATIONS AS REFERRED TO IN
ARTICLE 297(1) AND (2)**

PART A

Legislation referred to in Article 297(1)

Law on the Protection of Geographical Indications, Designations of Origin and Traditional Specialties Guaranteed, No 66-XVI of 27.03.2008 and its implementing rules, for the procedure of filing, examination and registration of geographical indications, designations of origin and traditional specialties guaranteed in the Republic of Moldova.

PART B

Legislation referred to in Article 297(2)

1. Regulation (EU) No 1151/2012 of the European Parliament and of the Council of 21 November 2012 on quality schemes for agricultural products and foodstuffs
2. Part II, Title II, Chapter I, Section 1a of Council Regulation (EC) No 1234/2007 of 22 October 2007 establishing a common organisation of agricultural markets and on specific provisions for certain agricultural products (Single CMO Regulation), with its implementing rules
3. Regulation (EC) No 110/2008 of the European Parliament and of the Council of 15 January 2008 on the definition, description, presentation, labelling and the protection of geographical indications of spirit drinks, with its implementing rules
4. Council Regulation (EEC) No 1601/91 of 10 June 1991 laying down general rules on the definition, description and presentation of aromatized wines, aromatized wine-based drinks and aromatized wine-product cocktails, with its implementing rules

PART C

Elements for registration and control of geographical indications referred to in Article 297(1) and 297(2)

1. A register listing geographical indications protected in the territory.
2. An administrative process verifying that geographical indications identify a good as originating in a territory, region or locality of one or more states, where a given quality, reputation or other characteristic of the good is essentially attributable to its geographical origin.
3. A requirement that a registered name shall correspond to a specific product or products for which a product specification is laid down, which can only be amended by due administrative process.
4. Control provisions applying to production.
5. An objection procedure that allows the legitimate interests of prior users of names, whether those names are protected as a form of intellectual property or not, to be taken into account.
6. A rule that protected names may not become generic.
7. Provisions concerning the registration, which may include refusal of registration, of terms homonymous or partly homonymous with registered terms, terms customary in common language as the common name for goods, terms comprising or including the names of plant varieties and animal breeds. Such provisions shall take into account the legitimate interests of all parties concerned.

ANNEX XXX-B

CRITERIA TO BE INCLUDED IN THE OBJECTION PROCEDURE FOR PRODUCTS REFERRED TO IN ARTICLE 297(3) AND 297(4)

1. List of name(s) with, where applicable, the corresponding transcription into Latin characters.
2. Information about the product class.
3. Invitation to any Member State, in the case of the EU, or third country or any natural or legal persons having a legitimate interest, established or resident in a Member State, in the case of the EU, in the Republic of Moldova or in a third country, to submit objections to such protection by lodging a duly substantiated statement.
4. Statements of objection must reach the European Commission or the Government of the Republic of Moldova within 2 months from the date of the publication of the information notice.
5. Statements of objection shall be admissible only if they are received within the time-limit set out in point 4 and if they show that the protection of the name proposed would:
  - conflict with the name of a plant variety, including a wine grape variety or an animal breed, and as a result would be likely to mislead the consumer as to the true origin of the product;
  - conflict with a homonymous name which would mislead the consumer into believing that products come from another territory;
  - in the light of a trade mark's reputation and renown and the length of time it has been used, be liable to mislead the consumer as to the true identity of the product;
  - jeopardise the existence of an entirely or partly identical name or of a trade mark or the existence of products which have been legally on the market for at least five years preceding the date of the publication of the information notice;
  - conflict with a name that is considered generic.
6. The criteria referred to in point 5 shall be evaluated in relation to the territory of the EU, which in the case of intellectual property rights refers only to the territory or territories where the rights are protected, or the territory of the Republic of Moldova.

ANNEX XXX-C

GEOGRAPHICAL INDICATIONS OF PRODUCTS AS REFERRED TO IN ARTICLE 297(3) AND 297(4)

Agricultural products and foodstuffs others than wines, spirits and aromatised wines of the EU to be protected in the Republic of Moldova

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
AT	Gailtaler Speck	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
AT	Tiroler Speck	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
AT	Gailtaler Almkäse	Cheeses	
AT	Tiroler Almkäse; Tiroler Alpkäse	Cheeses	
AT	Tiroler Bergkäse	Cheeses	
AT	Tiroler Graukäse	Cheeses	
AT	Vorarlberger Alpkäse	Cheeses	
AT	Vorarlberger Bergkäse	Cheeses	
AT	Steirisches Kübiskernöl	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
AT	Marchfeldspargel	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
AT	Steirischer Kren	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
AT	Wachauer Marille	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
AT	Waldviertler Graumohn	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
BE	Jambon d'Ardenne	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
BE	Fromage de Herve	Cheeses	
BE	Beurre d'Ardenne	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
BE	Brussels grondwitloof	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
BE	Vlaams-Brabantse Tafeldruif	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
BE	Pâté gaumais	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
BE	Geraardsbergse Mattentaart	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
BE	Gentse azalea	Flowers and ornamental plants	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
CY	Λουκοῦμι Γεροσκίπου	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	Loukoumi Geroskipou
CZ	Nošovické kysané zelí	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
CZ	Všestarská cibule	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
CZ	Pohořelický kapr	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
CZ	Třeboňský kapr	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
CZ	Český kmín	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
CZ	Chamomilla bohémica	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
CZ	Žatecký chmel	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
CZ	Brněnské pivo; Starobrněnské pivo	Beers	
CZ	Březnický ležák	Beers	
CZ	Budějovické pivo	Beers	
CZ	Budějovický měšťanský var	Beers	
CZ	České pivo	Beers	
CZ	Černá Hora	Beers	
CZ	Českobudějovické pivo	Beers	
CZ	Chodské pivo	Beers	
CZ	Znojemské pivo	Beers	
CZ	Hořické trubičky	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
CZ	Karlovarský suchar	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
CZ	Lomnické suchary	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
CZ	Mariánskolázeňské oplatky	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
CZ	Pardubický perník	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
CZ	Štramberské uši	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
CZ	Jihočeská Niva	Cheeses	
CZ	Jihočeská Zlatá Niva	Cheeses	
DE	Diepholzer Moorschnucke	Fresh meat (and offal)	
DE	Lüneburger Heidschnucke	Fresh meat (and offal)	
DE	Schwäbisch-Hällisches Qualitätsschweinefleisch	Fresh meat (and offal)	
DE	Ammerländer Dielenrauschinken; Ammerländer Katenschinken	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
DE	Ammerländer Schinken; Ammerländer Knochenschinken	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
DE	Greußener Salami	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
DE	Nürnberger Bratwürste; Nürnberger Rostbratwürste	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
DE	Schwarzwälder Schinken	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
DE	Thüringer Leberwurst	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
DE	Thüringer Rostbratwurst	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
DE	Thüringer Rotwurst	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
DE	Allgäuer Bergkäse	Cheeses	
DE	Allgäuer Emmentaler	Cheeses	
DE	Altenburger Ziegenkäse	Cheeses	
DE	Odenwälder Frühstückskäse	Cheeses	
DE	Lausitzer Leinöl	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
DE	Bayerischer Meerrettich; Bayerischer Kren	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
DE	Feldsalate von der Insel Reichenau	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
DE	Gurken von der Insel Reichenau	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
DE	Salate von der Insel Reichenau	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
DE	Spreewälder Gurken	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
DE	Spreewälder Meerrettich	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
DE	Tomaten von der Insel Reichenau	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
DE	Holsteiner Karpfen	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
DE	Oberpfälzer Karpfen	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
DE	Schwarzwaldforelle	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
DE	Bayerisches Bier	Beers	
DE	Bremer Bier	Beers	
DE	Dortmunder Bier	Beers	
DE	Hofer Bier	Beers	
DE	Kölsch	Beers	
DE	Kulmbacher Bier	Beers	
DE	Mainfranken Bier	Beers	
DE	Münchener Bier	Beers	
DE	Reuther Bier	Beers	
DE	Wernesgrüner Bier	Beers	
DE	Aachener Printen	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
DE	Lübecker Marzipan	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
DE	Meißner Fummel	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
DE	Nürnberger Lebkuchen	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
DE	Schwäbische Maultaschen; Schwäbische Suppenmaul- taschen	Pasta	
DE	Hopfen aus der Hallertau	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
DK	Danablu	Cheeses	
DK	Esrom	Cheeses	
DK	Lammefjordsgulerod	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
EL	Ανεβυτό	Cheeses	Anevato
EL	Γαλοτύρι	Cheeses	Galotyri
EL	Γραβιέρα Αγράφων	Cheeses	Graviera Agrafon
EL	Γραβιέρα Κρήτης	Cheeses	Graviera Kritis
EL	Γραβιέρα Νάξου	Cheeses	Graviera Naxou
EL	Καλαθάκι Λήμνου	Cheeses	Kalathaki Limnou
EL	Κασέρι	Cheeses	Kasseri
EL	Κατίκι Δομοκού	Cheeses	Katiki Domokou
EL	Κεφαλογραβιέρα	Cheeses	Kefalograviera
EL	Κοπανιστή	Cheeses	Kopanisti
EL	Λαδοτύρι Μυτιλήνης	Cheeses	Ladotyri Mytilinis
EL	Μανούρι	Cheeses	Manouri
EL	Μετσοβόνη	Cheeses	Metsovone
EL	Μπάτζος	Cheeses	Batzos
EL	Ξυνομυζήθρα Κρήτης	Cheeses	Xynomyzithra Kritis
EL	Πηχτόγαλο Χανίων	Cheeses	Pichtogalo Chanion
EL	Σαν Μιχάλη	Cheeses	San Michali
EL	Σφέλα	Cheeses	Sfela

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
EL	Φέτα	Cheeses	Feta
EL	Φορμαέλλα Αράχωβας Παρνασσού	Cheeses	Formaella Arachovas Parnassou
EL	Άγιος Ματθαίος Κέρκυρας	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Agios Mattheos Kerkyras
EL	Αποκορώνας Χανίων Κρήτης	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Apokoronas Chanion Kritis
EL	Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Arxanes Irakliou Kritis
EL	Βιάνος Ηρακλείου Κρήτης	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Viannos Irakliou Kritis
EL	Βόρειος Μυλοπόταμος Ρεθύμνης Κρήτης	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Vorios Mylopotamos Rethymnis Kritis
EL	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο 'Τροιζηνία'	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Exeretiko partheno eleo-lado 'Trizinia'
EL	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο Θραψανό	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Exeretiko partheno eleo-lado Thrapsano
EL	Ζάκυνθος	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Zakynthos
EL	Θάσος	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Thassos
EL	Καλαμάτα	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Kalamata
EL	Κεφαλονιά	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Kefalonia
EL	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Kolymvari Chanion Kritis
EL	Κρανίδι Αργολίδας	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Kranidi Argolidas
EL	Κροκεές Λακωνίας	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Krokees Lakonias
EL	Λακωνία	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Lakonia
EL	Λέσβος; Μυτιλήνη	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Lesvos; Mytilini
EL	Λυγουριό Ασκληπείου	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Lygourio Asklepiou
EL	Ολυμπία	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Olympia
EL	Πεζά Ηρακλείου Κρήτης	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Peza Irakliou Kritis
EL	Πέτρινα Λακωνίας	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Petrina Lakonias
EL	Πρέβεζα	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Preveza

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
EL	Ρόδος	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Rodos
EL	Σάμος	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Samos
EL	Σητεία Λασιθίου Κρήτης	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Sitia Lasithiou Kritis
EL	Φοινίκι Λακωνίας	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Finiki Lakonias
EL	Χανιά Κρήτης	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Chania Kritis
EL	Ακτινίδιο Πιερίας	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Aktinidio Pierias
EL	Ακτινίδιο Σπερχειού	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Aktinidio Sperchiou
EL	Ελιά Καλαμάτας	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Elia Kalamatas
EL	Θρούμπα Αμπαδιάς Ρεθύμνης Κρήτης	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Throumpa Ampadias Rethymnis Kritis
EL	Θρούμπα Θάσου	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Throumpa Thassou
EL	Θρούμπα Χίου	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Throumpa Chiou
EL	Κελυφωτό φυστίκι Φθιώτιδας	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Kelifoto fystiki Fthiotidas
EL	Κεράσια τραγανά Ροδοχωρίου	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Kerassia Tragana Rodochoriou
EL	Κονσερβολιά Αμφίσσης	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Konservolia Amfissis
EL	Κονσερβολιά Άρτας	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Konservolia Artas
EL	Κονσερβολιά Αταλάντης	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Konservolia Atalantis
EL	Κονσερβολιά Πηλίου Βόλου	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Konservolia Piliou Volou
EL	Κονσερβολιά Ροβίων	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Konservolia Rovion
EL	Κονσερβολιά Στυλίδας	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Konservolia Stylidas
EL	Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Korinthiaki Stafida Vostitsa
EL	Κουμ Κουάτ Κέρκυρας	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Koum kouat Kerkyras
EL	Μήλα Ζαγοράς Πηλίου	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Mila Zagoras Piliou

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
EL	Μήλα Ντελίσσιους Πιλαφά Τριπόλεως	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Mila Delicious Pilafa Tripoleos
EL	Μήλο Καστοριάς	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Milo Kastorias
EL	Ξερά σύκα Κύμης	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Xera syka Kymis
EL	Πατάτα Κάτω Νευροκοπίου	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Patata Kato Nevrokopiou
EL	Πορτοκάλια Μάλεμε Χανίων Κρήτης	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Portokalia Maleme Chanion Kritis
EL	Ροδάκινα Νάουσας	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Rodakina Naoussas
EL	Σταφίδα Ζακύνθου	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Stafida Zakynthou
EL	Σύκα Βραβρώνας Μαρκοπούλου Μεσογείων	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Syka Vavronas Markopoulou Messongion
EL	Τσακωνική μελιτζάνα Λεωνιδίου	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Tsakoniki Melitzana Leonidiou
EL	Φασόλια (Γίγαντες Ελέφαντες) Πρεσπών Φλώρινας	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Fassolia Gigantes Elefantas Prespon Florinas
EL	Φασόλια (πλακέ μεγαλόσπερμα) Πρεσπών Φλώρινας	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Fassolia (plake megalosperma) Prespon Florinas
EL	Φασόλια γίγαντες — ελέφαντες Καστοριάς	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Fassolia Gigantes-Elefantas Kastorias
EL	Φασόλια γίγαντες ελέφαντες Κάτω Νευροκοπίου	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Fassolia Gigantes Elefantas Kato Nevrokopiou
EL	Φασόλια κοινά μεσόσπερμα Κάτω Νευροκοπίου	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Fassolia kina Messosperma Kato Nevrokopiou
EL	Φυστίκι Αίγινας	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Fystiki Eginas
EL	Φυστίκι Μεγάρων	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	Fystiki Megaron
EL	Αυγοτάραχο Μεσολογγίου	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	Avgotaracho Messolongiou
EL	Κρόκος Κοζάνης	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	Krokos Kozanis
EL	Μέλι Ελάτης Μαινάλου Βανίλια	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	Meli Elatis Menalou Vanilia
EL	Κρητικό παξιμάδι	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	Kritiko paximadi

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
EL	Μαστίχα Χίου	Natural gums and resins	Masticha Chiou
EL	Τσίχλα Χίου	Natural gums and resins	Tsikla Chiou
EL	Μαστιχέλαιο Χίου	Essential oils	Mastichelαιο Chiou
ES	Arzúa-Ulloa	Cheeses	
ES	Carne de Ávila	Fresh meat (and offal)	
ES	Carne de Cantabria	Fresh meat (and offal)	
ES	Carne de la Sierra de Guadarrama	Fresh meat (and offal)	
ES	Carne de Morucha de Salamanca	Fresh meat (and offal)	
ES	Carne de Vacuno del País Vasco; Euskal Okela	Fresh meat (and offal)	
ES	Cordero de Navarra; Nafarroako Arkumea	Fresh meat (and offal)	
ES	Cordero Manchego	Fresh meat (and offal)	
ES	Lacón Gallego	Fresh meat (and offal)	
ES	Lechazo de Castilla y León	Fresh meat (and offal)	
ES	Pollo y Capón del Prat	Fresh meat (and offal)	
ES	Ternasco de Aragón	Fresh meat (and offal)	
ES	Ternera Asturiana	Fresh meat (and offal)	
ES	Ternera de Extremadura	Fresh meat (and offal)	
ES	Ternera de Navarra; Nafarroako Aratxea	Fresh meat (and offal)	
ES	Ternera Gallega	Fresh meat (and offal)	
ES	Botillo del Bierzo	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
ES	Cecina de León	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
ES	Chorizo Riojano	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
ES	Dehesa de Extremadura	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
ES	Guijuelo	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
ES	Jamón de Huelva	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
ES	Jamón de Teruel	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
ES	Jamón de Trevélez	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
ES	Salchichón de Vic; Llonganissa de Vic	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
ES	Sobrasada de Mallorca	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
ES	Afuega'l Pitu	Cheeses	
ES	Cabrales	Cheeses	
ES	Cebreiro	Cheeses	
ES	Gamoneu; Gamonedo	Cheeses	
ES	Idiazábal	Cheeses	
ES	Mahón-Menorca	Cheeses	
ES	Picón Bejes-Tresviso	Cheeses	
ES	Queso de La Serena	Cheeses	
ES	Queso de l'Alt Urgell y la Cerdanya	Cheeses	
ES	Queso de Murcia	Cheeses	
ES	Queso de Murcia al vino	Cheeses	
ES	Queso de Valdeón	Cheeses	
ES	Queso Ibores	Cheeses	
ES	Queso Majorero	Cheeses	
ES	Queso Manchego	Cheeses	
ES	Queso Nata de Cantabria	Cheeses	
ES	Queso Palmero; Queso de la Palma	Cheeses	
ES	Queso Tetilla	Cheeses	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
ES	Queso Zamorano	Cheeses	
ES	Quesucos de Liébana	Cheeses	
ES	Roncal	Cheeses	
ES	San Simón da Costa	Cheeses	
ES	Torta del Casar	Cheeses	
ES	Miel de Galicia; Mel de Galicia	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
ES	Miel de Granada	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
ES	Miel de La Alcarria	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
ES	Aceite de La Alcarria	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Aceite de la Rioja	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Aceite de Mallorca; Aceite mallorquín; Oli de Mallorca; Oli mallorquí	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Aceite de Terra Alta; Oli de Terra Alta	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Aceite del Baix Ebre-Montsià; Oli del Baix Ebre-Montsià	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Aceite del Bajo Aragón	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Aceite Monterrubio	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Antequera	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Baena	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Gata-Hurdes	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Les Garrigues	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Mantequilla de l'Alt Urgell y la Cerdanya; Mantega de l'Alt Urgell i la Cerdanya	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
ES	Mantequilla de Soria	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Montes de Granada	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Montes de Toledo	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Poniente de Granada	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Priego de Córdoba	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Sierra de Cadiz	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Sierra de Cazorla	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Sierra de Segura	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Sierra Mágina	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Siurana	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
ES	Ajo Morado de las Pedroñeras	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Alcachofa de Benicarló; Carxofa de Benicarló	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Alcachofa de Tudela	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Alubia de La Bañeza-León	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Arroz de Valencia; Arròs de València	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Arroz del Delta del Ebro; Arròs del Delta de l'Ebre	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Avellana de Reus	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Berenjena de Almagro	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Calasparra	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Calçot de Valls	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Cereza del Jerte	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Cerezas de la Montaña de Alicante	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
ES	Chirimoya de la Costa tropical de Granada-Málaga	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Cítricos Valencianos; Cítricos Valencians	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Clementinas de las Tierras del Ebro; Clementines de les Terres de l'Ebre	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Coliflor de Calahorra	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Espárrago de Huétor-Tájar	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Espárrago de Navarra	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Faba Asturiana	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Faba de Lourenzá	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Garbanzo de Fuentesauco	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Judías de El Barco de Ávila	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Kaki Ribera del Xúquer	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Lenteja de La Armuña	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Lenteja Pardina de Tierra de Campos	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Manzana de Girona; Poma de Girona	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Manzana Reineta del Bierzo	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Melocotón de Calanda	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Nísperos Callosa d'En Sarriá	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Pataca de Galicia; Patata de Galicia	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Patatas de Prades; Patates de Prades	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Pera de Jumilla	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Peras de Rincón de Soto	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
ES	Pimiento Asado del Bierzo	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Pimiento Riojano	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Pimientos del Piquillo de Lodosa	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Uva de mesa embolsada 'Vinalopó'	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
ES	Caballa de Andalucia	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
ES	Mejillón de Galicia; Mexillón de Galicia	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
ES	Melva de Andalucia	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
ES	Azafrán de la Mancha	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
ES	Chufa de Valencia	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
ES	Pimentón de la Vera	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
ES	Pimentón de Murcia	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
ES	Pemento do Couto	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
ES	Sidra de Asturias; Sidra d'Asturies	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
ES	Alfajor de Medina Sidonia	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
ES	Ensaïmada de Mallorca; Ensaïmada mallorquina	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
ES	Jijona	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
ES	Mantecadas de Astorga	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
ES	Mazapán de Toledo	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
ES	Pan de Cea	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
ES	Pan de Cruz de Ciudad Real	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
ES	Tarta de Santiago	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
ES	Turrón de Agramunt; Torró d'Agramunt	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
ES	Turrón de Alicante	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
FI	Lapin Poron liha	Fresh meat (and offal)	
FI	Lapin Puikula	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FI	Kainuun rönttönen	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
FR	Agneau de l'Aveyron	Fresh meat (and offal)	
FR	Agneau de Lozère	Fresh meat (and offal)	
FR	Agneau de Pauillac	Fresh meat (and offal)	
FR	Agneau de Sisteron	Fresh meat (and offal)	
FR	Agneau du Bourbonnais	Fresh meat (and offal)	
FR	Agneau du Limousin	Fresh meat (and offal)	
FR	Agneau du Poitou-Charentes	Fresh meat (and offal)	
FR	Agneau du Quercy	Fresh meat (and offal)	
FR	Barèges-Gavarnie	Fresh meat (and offal)	
FR	Bœuf charolais du Bourbonnais	Fresh meat (and offal)	
FR	Boeuf de Bazas	Fresh meat (and offal)	
FR	Bœuf de Chalosse	Fresh meat (and offal)	
FR	Bœuf du Maine	Fresh meat (and offal)	
FR	Dinde de Bresse	Fresh meat (and offal)	
FR	Pintadeau de la Drome	Fresh meat (and offal)	
FR	Porc de la Sarthe	Fresh meat (and offal)	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
FR	Porc de Normandie	Fresh meat (and offal)	
FR	Porc de Vendée	Fresh meat (and offal)	
FR	Porc du Limousin	Fresh meat (and offal)	
FR	Taureau de Camargue	Fresh meat (and offal)	
FR	Veau de l'Aveyron et du Ségala	Fresh meat (and offal)	
FR	Veau du Limousin	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles d'Alsace	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles d'Ancenis	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles d'Auvergne	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de Bourgogne	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de Bresse	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de Bretagne	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de Challans	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de Cholet	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de Gascogne	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de Houdan	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de Janzé	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de la Champagne	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de la Drôme	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de l'Ain	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de Licques	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de l'Orléanais	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de Loué	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de Normandie	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles de Vendée	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles des Landes	Fresh meat (and offal)	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
FR	Volailles du Béarn	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles du Berry	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles du Charolais	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles du Forez	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles du Gatinais	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles du Gers	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles du Languedoc	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles du Lauragais	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles du Maine	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles du plateau de Langres	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles du Val de Sèvres	Fresh meat (and offal)	
FR	Volailles du Velay	Fresh meat (and offal)	
FR	Boudin blanc de Rethel	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
FR	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
FR	Jambon de Bayonne	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
FR	Jambon sec et noix de jambon sec des Ardennes	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
FR	Abondance	Cheeses	
FR	Banon	Cheeses	
FR	Beaufort	Cheeses	
FR	Bleu d'Auvergne	Cheeses	
FR	Bleu de Gex Haut-Jura; Bleu de Septmoncel	Cheeses	
FR	Bleu des Causses	Cheeses	
FR	Bleu du Vercors-Sassenage	Cheeses	
FR	Brie de Meaux	Cheeses	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
FR	Brie de Melun	Cheeses	
FR	Brocciu Corse; Brocciu	Cheeses	
FR	Camembert de Normandie	Cheeses	
FR	Cantal; Fourme de Cantal; Cantalet	Cheeses	
FR	Chabichou du Poitou	Cheeses	
FR	Chaource	Cheeses	
FR	Chevrotin	Cheeses	
FR	Comté	Cheeses	
FR	Crottin de Chavignol; Chavignol	Cheeses	
FR	Emmental de Savoie	Cheeses	
FR	Emmental français est-central	Cheeses	
FR	Époisses	Cheeses	
FR	Fourme d'Ambert; Fourme de Montbrison	Cheeses	
FR	Laguiole	Cheeses	
FR	Langres	Cheeses	
FR	Livarot	Cheeses	
FR	Maroilles; Marolles	Cheeses	
FR	Mont d'or; Vacherin du Haut-Doubs	Cheeses	
FR	Morbier	Cheeses	
FR	Munster; Munster-Géromé	Cheeses	
FR	Neufchâtel	Cheeses	
FR	Ossau-Iraty	Cheeses	
FR	Pélardon	Cheeses	
FR	Picodon de l'Ardèche; Picodon de la Drôme	Cheeses	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
FR	Pont-l'Évêque	Cheeses	
FR	Pouligny-Saint-Pierre	Cheeses	
FR	Reblochon; Reblochon de Savoie	Cheeses	
FR	Rocamadour	Cheeses	
FR	Roquefort	Cheeses	
FR	Sainte-Maure de Touraine	Cheeses	
FR	Saint-Nectaire	Cheeses	
FR	Salers	Cheeses	
FR	Selles-sur-Cher	Cheeses	
FR	Tome des Bauges	Cheeses	
FR	Tomme de Savoie	Cheeses	
FR	Tomme des Pyrénées	Cheeses	
FR	Valençay	Cheeses	
FR	Crème d'Isigny	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
FR	Crème fraîche fluide d'Alsace	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
FR	Miel d'Alsace	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
FR	Miel de Corse; Mele di Corsica	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
FR	Miel de Provence	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
FR	Miel de sapin des Vosges	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
FR	Œufs de Loué	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
FR	Beurre Charentes-Poitou; Beurre des Charentes; Beurre des Deux-Sèvres	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
FR	Beurre d'Isigny	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
FR	Huile d'olive d'Aix-en-Provence	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
FR	Huile d'olive de Corse; Huile d'olive de Corse-Oliu di Corsica	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
FR	Huile d'olive de Haute-Provence	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
FR	Huile d'olive de la Vallée des Baux-de-Provence	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
FR	Huile d'olive de Nice	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
FR	Huile d'olive de Nîmes	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
FR	Huile d'olive de Nyons	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
FR	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
FR	Ail blanc de Lomagne	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Ail de la Drôme	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Ail rose de Lautrec	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Asperge des sables des Landes	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Chasselas de Moissac	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Clémentine de Corse	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Coco de Paimpol	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Fraise du Périgord	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Haricot tarbais	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Kiwi de l'Adour	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
FR	Lentille vert du Puy	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Lentilles vertes du Berry	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Lingot du Nord	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Mâche nantaise	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Melon du Haut-Poitou	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Melon du Quercy	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Mirabelles de Lorraine	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Muscat du Ventoux	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Noix de Grenoble	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Noix du Périgord	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Oignon doux des Cévennes	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Olive de Nice	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Olives cassées de la Vallée des Baux-de-Provence	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Olives noires de la Vallée des Baux de Provence	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Olives noires de Nyons	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Petit Epeautre de Haute Provence	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Poireaux de Créances	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Pomme de terre de l'Île de Ré	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Pomme du Limousin	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Pommes de terre de Merville	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Pommes et poires de Savoie	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Pommes des Alpes de Haute Durance	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
FR	Pruneaux d'Agen; Pruneaux d'Agen mi-cuits	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Riz de Camargue	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
FR	Anchois de Collioure	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
FR	Coquille Saint-Jacques des Côtes d'Armor	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
FR	Cidre de Bretagne; Cidre Breton	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
FR	Cidre de Normandie; Cidre Normand	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
FR	Cornouaille	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
FR	Domfront	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
FR	Farine de Petit Épeautre de Haute Provence	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
FR	Huitres Marennes Oléron	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
FR	Pays d'Auge; Pays d'Auge-Cambremer	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
FR	Piment d'Espelette; Piment d'Espelette — Ezpeletako Biperra	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
FR	Bergamote(s) de Nancy	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
FR	Brioche vendéenne	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
FR	Pâtes d'Alsace	Pasta	
FR	Raviole du Dauphiné	Pasta	
FR	Foin de Crau	Hay	
HU	Budapesti téliszalámi	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
HU	Szegedi szalámi; Szegedi téliszalámi	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
HU	Hajdúsági torma	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
IE	Connemara Hill lamb; Uain Sléibhe Chonamara	Fresh meat (and offal)	
IE	Timoleague Brown Pudding	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IE	Imokilly Regato	Cheeses	
IE	Clare Island Salmon	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
IT	Abbacchio Romano	Fresh meat (and offal)	
IT	Agnello di Sardegna	Fresh meat (and offal)	
IT	Mortadella Bologna	Fresh meat (and offal)	
IT	Prosciutto di S. Daniele	Fresh meat (and offal)	
IT	Vitellone bianco dell'Appennino Centrale	Fresh meat (and offal)	
IT	Bresaola della Valtellina	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Capocollo di Calabria	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Ciauscolo	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Coppa Piacentina	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Cotechino Modena	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Culatello di Zibello	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Lardo di Colonnata	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Pancetta di Calabria	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Pancetta Piacentina	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Prosciutto di Carpegna	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Prosciutto di Modena	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Prosciutto di Norcia	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Prosciutto di Parma	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Prosciutto Toscano	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Prosciutto Veneto Berico-Euganeo	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
IT	Prosciutto di Sauris	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Salame Brianza	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Salame Cremona	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Salame di Varzi	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Salame d'oca di Mortara	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Salame Piacentino	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Salame S. Angelo	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Salamini italiani alla cacciatora	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Salsiccia di Calabria	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Soppressata di Calabria	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Sopressa Vicentina	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Speck dell'Alto Adige; Südtiroler Markenspeck; Südtiroler Speck	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Valle d'Aosta Jambon de Bosses	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Valle d'Aosta Lard d'Arnad	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Zampone Modena	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
IT	Asiago	Cheeses	
IT	Bitto	Cheeses	
IT	Bra	Cheeses	
IT	Caciocavallo Silano	Cheeses	
IT	Canestrato Pugliese	Cheeses	
IT	Casatella Trevigiana	Cheeses	
IT	Casciotta d'Urbino	Cheeses	
IT	Castelmagno	Cheeses	
IT	Fiore Sardo	Cheeses	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
IT	Fontina	Cheeses	
IT	Formai de Mut dell'Alta Valle Brembana	Cheeses	
IT	Gorgonzola	Cheeses	
IT	Grana Padano	Cheeses	
IT	Montasio	Cheeses	
IT	Monte Veronese	Cheeses	
IT	Mozzarella di Bufala Campana	Cheeses	
IT	Murazzano	Cheeses	
IT	Parmigiano Reggiano	Cheeses	
IT	Pecorino di Filiano	Cheeses	
IT	Pecorino Romano	Cheeses	
IT	Pecorino Sardo	Cheeses	
IT	Pecorino Siciliano	Cheeses	
IT	Pecorino Toscano	Cheeses	
IT	Provolone Valpadana	Cheeses	
IT	Provolone del Monaco	Cheeses	
IT	Quartirollo Lombardo	Cheeses	
IT	Ragusano	Cheeses	
IT	Raschera	Cheeses	
IT	Ricotta Romana	Cheeses	
IT	Robiola di Roccaverano	Cheeses	
IT	Spresa delle Giudicarie	Cheeses	
IT	Stelvio; Stilsfer	Cheeses	
IT	Taleggio	Cheeses	
IT	Toma Piemontese	Cheeses	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
IT	Valle d'Aosta Fromadzo	Cheeses	
IT	Valtellina Casera	Cheeses	
IT	Miele della Lunigiana	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
IT	Alto Crotonese	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Aprutino Pescarese	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Brisighella	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Bruzio	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Canino	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Cartoceto	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Chianti Classico	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Cilento	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Collina di Brindisi	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Colline di Romagna	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Colline Salernitane	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Colline Teatine	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Colline Pontine	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Dauno	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Garda	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Irpinia — Colline dell'Ufita	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Laghi Lombardi	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Lametia	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Lucca	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Molise	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
IT	Monte Etna	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Monti Iblei	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Penisola Sorrentina	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Pretuziano delle Colline Teramane	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Riviera Ligure	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Sabina	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Sardegna	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Tergeste	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Terra di Bari	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Terra d'Otranto	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Terre di Siena	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Terre Tarentine	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Toscana	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Tuscia	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Umbria	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Val di Mazara	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Valdemone	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Valle del Belice	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Valli Trapanesi	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Veneto Valpolicella, Veneto Euganei e Berici, Veneto del Grappa	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
IT	Arancia del Gargano	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Arancia Rossa di Sicilia	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
IT	Asparago Bianco di Bassano	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Asparago bianco di Cimadolmo	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Asparago verde di Altedo	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Basilico Genovese	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Cappero di Pantelleria	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Carciofo di Paestum	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Carciofo Romanesco del Lazio	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Carota dell'Altopiano del Fucino	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Castagna Cuneo	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Castagna del Monte Amiata	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Castagna di Montella	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Castagna di Vallerano	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Ciliegia di Marostica	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Cipolla Rossa di Tropea Calabria	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Cipollotto Nocerino	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Clementine del Golfo di Taranto	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Clementine di Calabria	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Crudo di Cuneo	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Fagiolo di Lamon della Vallata Bellunese	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Fagiolo di Sarconi	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Fagiolo di Sorana	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Farina di Neccio della Garfagnana	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
IT	Farro della Garfagnana	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Fico Bianco del Cilento	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Ficodindia dell'Etna	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Fungo di Borgotaro	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Kiwi Latina	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	La Bella della Daunia	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Lenticchia di Castelluccio di Norcia	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Limone Costa d'Amalfi	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Limone di Sorrento	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Limone Femminello del Gargano	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Marrone del Mugello	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Marrone di Castel del Rio	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Marrone di Roccadaspide	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Marrone di San Zeno	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Marrone di Caprese Michelangelo	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Mela Alto Adige; Südtiroler Apfel	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Mela Val di Non	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Mela di Valtellina	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Melannurca Campana	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Nocciola Romana	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Nocciola del Piemonte; Nocciola Piemonte	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Nocciola di Giffoni	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
IT	Nocellara del Belice	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Oliva Ascolana del Piceno	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Patata di Bologna	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Peperone di Senise	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Pera dell'Emilia Romagna	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Pera mantovana	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	PESCA di Verona	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	PESCA e nettarina di Romagna	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Pistacchio Verde di Bronte	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Pomodorino del Piennolo del Vesuvio	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Pomodoro di Pachino	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Pomodoro S. Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Radicchio di Chioggia	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Radicchio di Verona	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Radicchio Rosso di Treviso	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Radicchio Variegato di Castelfranco	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Riso di Baraggia Biellese e Vercellese	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Riso Nano Vialone Veronese	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Scalognò di Romagna	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Sedano Bianco di Sperlonga	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Uva da tavola di Canicattì	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
IT	Uva da tavola di Mazzarrone	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
IT	Acciughe Sotto Sale del Mar Ligure	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
IT	Tinca Gobba Dorata del Pianalto di Poirino	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
IT	Zafferano di Sardegna	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
IT	Aceto Balsamico di Modena	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
IT	Aceto balsamico tradizionale di Modena	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
IT	Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
IT	Zafferano dell'Aquila	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
IT	Zafferano di San Gimignano	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
IT	Coppia Ferrarese	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
IT	Pagnotta del Dittaino	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
IT	Pane casareccio di Genzano	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
IT	Pane di Altamura	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
IT	Pane di Matera	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
IT	Ricciarelli di Siena	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
IT	Bergamotto di Reggio Calabria — Olio essenziale	Essential oils	
LU	Viande de porc, marque nationale grand-duché de Luxembourg	Fresh meat (and offal)	
LU	Salaisons fumées, marque nationale grand-duché de Luxembourg	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
LU	Miel — Marque nationale du Grand-Duché de Luxembourg	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
LU	Beurre rose — Marque Nationale du Grand-Duché de Luxembourg	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
NL	Boeren-Leidse met sleutels	Cheeses	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
NL	Kanterkaas; Kanternagelkaas; Kanterkomijnkaas	Cheeses	
NL	Noord-Hollandse Edammer	Cheeses	
NL	Noord-Hollandse Gouda	Cheeses	
NL	Opperdoezer Ronde	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
NL	Westlandse druif	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PL	Bryndza Podhalańska	Cheeses	
PL	Oscypek	Cheeses	
PL	Wielkopolski ser smażony	Cheeses	
PL	Miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
PL	Andruty kaliskie	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other bakers wares	
PL	Rogal świętomarciński	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other bakers wares	
PL	Wiśnia nadwiślanka	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Borrego da Beira	Fresh meat (and offal)	
PT	Borrego de Montemor-o-Novo	Fresh meat (and offal)	
PT	Borrego do Baixo Alentejo	Fresh meat (and offal)	
PT	Borrego do Nordeste Alentejano	Fresh meat (and offal)	
PT	Borrego Serra da Estrela	Fresh meat (and offal)	
PT	Borrego Terrincho	Fresh meat (and offal)	
PT	Cabrito da Beira	Fresh meat (and offal)	
PT	Cabrito da Gralheira	Fresh meat (and offal)	
PT	Cabrito das Terras Altas do Minho	Fresh meat (and offal)	
PT	Cabrito de Barroso	Fresh meat (and offal)	
PT	Cabrito Transmontano	Fresh meat (and offal)	
PT	Carnalentejana	Fresh meat (and offal)	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
PT	Carne Arouquesa	Fresh meat (and offal)	
PT	Carne Barrosã	Fresh meat (and offal)	
PT	Carne Cachena da Peneda	Fresh meat (and offal)	
PT	Carne da Charneca	Fresh meat (and offal)	
PT	Carne de Bísaro Transmontano; Carne de Porco Transmontano	Fresh meat (and offal)	
PT	Carne de Bovino Cruzado dos Lameiros do Barroso	Fresh meat (and offal)	
PT	Carne de Porco Alentejano	Fresh meat (and offal)	
PT	Carne dos Açores	Fresh meat (and offal)	
PT	Carne Marinhova	Fresh meat (and offal)	
PT	Carne Maronesa	Fresh meat (and offal)	
PT	Carne Mertolenga	Fresh meat (and offal)	
PT	Carne Mirandesa	Fresh meat (and offal)	
PT	Cordeiro Bragançano	Fresh meat (and offal)	
PT	Cordeiro de Barroso; Anho de Barroso; Cordeiro de leite de Barroso	Fresh meat (and offal)	
PT	Vitela de Lafões	Fresh meat (and offal)	
PT	Alheira de Barroso-Montalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Alheira de Vinhais	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Butelo de Vinhais; Bucho de Vinhais; Chouriço de Ossos de Vinhais	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Cacholeira Branca de Portalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Chouriça de carne de Barroso- Montalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Chouriça de Carne de Vinhais; Linguiça de Vinhais	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
PT	Chouriça doce de Vinhais	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Chouriço azedo de Vinhais; Azedo de Vinhais; Chouriço de Pão de Vinhais	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Chouriço de Abóbora de Barroso-Montalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Chouriço de Carne de Estremoz e Borba	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Chouriço de Portalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Chouriço grosso de Estremoz e Borba	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Chouriço Mouro de Portalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Farinheira de Estremoz e Borba	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Farinheira de Portalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Linguiça de Portalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Linguiça do Baixo Alentejo; Chouriço de carne do Baixo Alentejo	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Lombo Branco de Portalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Lombo Enguitado de Portalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Morcela de Assar de Portalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Morcela de Cozer de Portalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Morcela de Estremoz e Borba	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Paia de Estremoz e Borba	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Paia de Lombo de Estremoz e Borba	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Paia de Toucinho de Estremoz e Borba	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Painho de Portalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Paio de Beja	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
PT	Presunto de Barrancos	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Presunto de Barroso	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Presunto de Camp Maior e Elvas; Paleta de Campo Maior e Elvas	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Presunto de Santana da Serra; Paleta de Santana da Serra	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Presunto de Vinhais/Presunto Bísaro de Vinhais	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Presunto do Alentejo; Paleta do Alentejo	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Salpicão de Barroso-Montalegre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Salpicão de Vinhais	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Sangureira de Barroso-Monta- legre	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
PT	Queijo de Azeitão	Cheeses	
PT	Queijo de cabra Transmontano	Cheeses	
PT	Queijo de Nisa	Cheeses	
PT	Queijo do Pico	Cheeses	
PT	Queijo mestiço de Tolosa	Cheeses	
PT	Queijo Rabaçal	Cheeses	
PT	Queijo S. Jorge	Cheeses	
PT	Queijo Serpa	Cheeses	
PT	Queijo Serra da Estrela	Cheeses	
PT	Queijo Terrincho	Cheeses	
PT	Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)	Cheeses	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
PT	Azeite do Alentejo Interior	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
PT	Mel da Serra da Lousã	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
PT	Mel da Serra de Monchique	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
PT	Mel da Terra Quente	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
PT	Mel das Terras Altas do Minho	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
PT	Mel de Barroso	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
PT	Mel do Alentejo	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
PT	Mel do Parque de Montezinho	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
PT	Mel do Ribatejo Norte (Serra d'Aire, Albufeira de Castelo de Bode, Bairro, Alto Nabão)	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
PT	Mel dos Açores	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
PT	Requeijão Serra da Estrela	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
PT	Azeite de Moura	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
PT	Azeite de Trás-os-Montes	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
PT	Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
PT	Azeites do Norte Alentejano	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
PT	Azeites do Ribatejo	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
PT	Queijo de Évora	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
PT	Ameixa d'Elvas	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Amêndoa Douro	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Ananás dos Açores/São Miguel	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Anona da Madeira	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Arroz Carolino Lezírias Ribatejanas	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Azeitona de conserva Negrinha de Freixo	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Azeitonas de Conserva de Elvas e Campo Maior	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Batata Doce de Aljezur	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Batata de Trás-os-montes	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Castanha da Terra Fria	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Castanha de Padrela	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Castanha dos Soutos da Lapa	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Castanha Marvão-Portalegre	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Cereja da Cova da Beira	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Cereja de São Julião-Portalegre	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Citrinos do Algarve	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Maçã Bravo de Esmolfe	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Maçã da Beira Alta	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Maçã da Cova da Beira	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Maçã de Alcobaça	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Maçã de Portalegre	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Maracujá dos Açores/S. Miguel	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
PT	Pêra Rocha do Oeste	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Pêssego da Cova da Beira	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
PT	Ovos moles de Aveiro	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
SE	Svecia	Cheeses	
SE	Skånsk spettekaka	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
SI	Ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	
SK	Slovenská bryndza	Cheeses	
SK	Slovenská parenica	Cheeses	
SK	Slovenský oštiepok	Cheeses	
SK	Skalický trdelník	Bread, pastry, cakes, confectionnery, biscuits and other bakers wares	
UK	Isle of Man Manx Loaghtan Lamb	Fresh meat (and offal)	
UK	Orkney beef	Fresh meat (and offal)	
UK	Orkney lamb	Fresh meat (and offal)	
UK	Scotch Beef	Fresh meat (and offal)	
UK	Scotch Lamb	Fresh meat (and offal)	
UK	Shetland Lamb	Fresh meat (and offal)	
UK	Welsh Beef	Fresh meat (and offal)	
UK	Welsh lamb	Fresh meat (and offal)	
UK	Beacon Fell traditional Lancashire cheese	Cheeses	
UK	Bonchester cheese	Cheeses	
UK	Buxton blue	Cheeses	
UK	Dorset Blue Cheese	Cheeses	
UK	Dovedale cheese	Cheeses	

Member State	Name to be protected	Type of product	Latin Equivalent
UK	Exmoor Blue Cheese	Cheeses	
UK	Single Gloucester	Cheeses	
UK	Staffordshire Cheese	Cheeses	
UK	Swaledale cheese; Swaledale ewes' cheese	Cheeses	
UK	Teviotdale Cheese	Cheeses	
UK	West Country farmhouse Cheddar cheese	Cheeses	
UK	White Stilton cheese; Blue Stilton cheese	Cheeses	
UK	Melton Mowbray Pork Pie	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	
UK	Cornish Clotted Cream	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	
UK	Yorkshire Forced Rhubarb	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
UK	Jersey Royal potatoes	Fruit, vegetables, cereales, fresh or processed	
UK	Arbroath Smokies	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
UK	Scottish Farmed Salmon	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
UK	Whitstable oysters	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived from them	
UK	Gloucestershire cider/perry	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
UK	Herefordshire cider/perry	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
UK	Worcestershire cider/perry	Other products of Annex I to the Treaty (spices, etc.)	
UK	Kentish ale and Kentish strong ale	Beers	
UK	Rutland Bitter	Beers	

Agricultural products and foodstuffs others than wines, spirits and aromatised wines of the Republic of Moldova to be protected in the EU

[...]

ANNEX XXX-D

GEOGRAPHICAL INDICATIONS OF PRODUCTS AS REFERRED TO IN ARTICLE 297(3) AND 297(4)

PART A

Wines of the EU to be protected in the Republic of Moldova

Member State	Name to be protected	
BE	Côtes de Sambre et Meuse	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BE	Hagelandse wijn	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BE	Haspengouwse Wijn	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BE	Heuvellandse Wijn	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BE	Vlaamse mousserende kwaliteitswijn	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BE	Cremant de Wallonie	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BE	Vin mousseux de qualite de Wallonie	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BE	Vin de pays des Jardins de Wallonie	Wine with a protected geographical indication (PGI)
BE	Vlaamse landwijn	Wine with a protected geographical indication (PGI)
BG	Асеновград <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> <i>Equivalent term: Asenovgrad</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Болярovo <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> <i>Equivalent term: Bolyarovo</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Брестник <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> <i>Equivalent term: Brestnik</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Варна <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> <i>Equivalent term: Varna</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Велики Преслав <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> <i>Equivalent term: Veliki Preslav</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Видин <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> <i>Equivalent term: Vidin</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
BG	Враца <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Vratsa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Върбица <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Varbitsa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Долината на Струма <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Struma valley	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Драгоево <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Dragoevo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Евксиноград <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Evksinograd	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Ивайловград <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Ivaylovgrad	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Карлово <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Karlovo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Карнобат <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Karnobat	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Повеч <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Lovech	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Лозица <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Lozitsa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Лом <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Lom	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Любимец <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Lyubimets	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Лясковец <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Lyaskovets	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Мелник <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Melnik	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Монтана <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Montana	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
BG	Нова Загора followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Nova Zagora	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Нови Пазар followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Novi Pazar	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Ново село followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Novo Selo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Оряховица followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Oryahovitsa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Павликени followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Pavlikeni	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Пазарджик followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Pazardjik	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Перушица followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Perushtitsa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Плевен followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Pleven	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Пловдив followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Plovdiv	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Поморие followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Pomorie	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Русе followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Ruse	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Сакар followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Sakar	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Сандански followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Sandanski	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Свищов followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Svishtov	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Септември followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit Equivalent term: Septemvri	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
BG	Славянци <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Slavyantsi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Сливен <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Sliven	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Стамболово <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Stambolovo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Стара Загора <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Stara Zagora	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Сунгурларе <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Sungurlare	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Сухиндол <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Suhindol	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Търговище <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Targovishte	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Хан Крум <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Han Krum	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Хасково <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Haskovo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Хисаря <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Hisarya	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Хърсово <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Harsovo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Черноморски <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Black Sea	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Шивачево <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Shivachevo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Шумен <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Shumen	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
BG	Ямбол <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Yambol	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Южно Черноморие <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i> Equivalent term: Southern Black Sea Coast	Wine with a protected designation of origin (PDO)
BG	Дунавска равнина Equivalent term: Danube Plain	Wine with a protected geographical indication (PGI)
BG	Тракийска низина Equivalent term: Thracian Lowlands	Wine with a protected geographical indication (PGI)
CZ	Čechy <i>whether or not followed by Litoměřická</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
CZ	Čechy <i>whether or not followed by Mělnická</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
CZ	Morava <i>whether or not followed by Mikulovská</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
CZ	Morava <i>whether or not followed by Slovácká</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
CZ	Morava <i>whether or not followed by Velkopavlovická</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
CZ	Morava <i>whether or not followed by Znojemská</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
CZ	České	Wine with a protected geographical indication (PGI)
CZ	Moravské	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Ahr <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
DE	Baden <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
DE	Franken <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
DE	Hessische Bergstraße <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
DE	Mittelrhein <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
DE	Mosel-Saar-Ruwer <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i> Equivalent term: Mosel	Wine with a protected designation of origin (PDO)
DE	Nahe <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
DE	Pfalz <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
DE	<i>Rheingau whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
DE	<i>Rheinhessen whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
DE	<i>Saale-Unstrut whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
DE	<i>Sachsen whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
DE	<i>Württemberg whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
DE	Ahrtaler	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Badischer	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Bayerischer Bodensee	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Mosel	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Ruwer	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Saar	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Main	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Mecklenburger	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Mitteldeutscher	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Nahegauer	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Pfälzer	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Regensburger	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Rheinburgen	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Rheingauer	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Rheinischer	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
DE	Saarländischer	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Sächsischer	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Schwäbischer	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Starkenburger	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Taubertäler	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Brandenburger	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Neckar	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Oberrhein	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Rhein	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Rhein-Neckar	Wine with a protected geographical indication (PGI)
DE	Schleswig-Holsteinischer	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Αγχιάλος <i>Equivalent term: Anchialos</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Αμύνταιο <i>Equivalent term: Amynteo</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Αρχάνες <i>Equivalent term: Archanes</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Γουμένισσα <i>Equivalent term: Goumenissa</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Δαφνές <i>Equivalent term: Dafnes</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Ζίτσα <i>Equivalent term: Zitsa</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Λήμνος <i>Equivalent term: Lemnos</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Μαντινεία <i>Equivalent term: Mantinia</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
EL	Μαυροδάφνη Κεφαλληνίας <i>Equivalent term: Mavrodaphne of Cephalonia</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Μαυροδάφνη Πατρών <i>Equivalent term: Mavrodaphne of Patras</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Μεσσηνικόλα <i>Equivalent term: Messenikola</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Μοσχάτος Κεφαλληνίας <i>Equivalent term: Cephalonia Muscatel</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Μοσχάτος Λήμνου <i>Equivalent term: Lemnos Muscatel</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Μοσχάτος Πατρών <i>Equivalent term: Patras Muscatel</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Μοσχάτος Ρίου Πατρών <i>Equivalent term: Muscat of Rio Patras</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Μοσχάτος Ρόδου <i>Equivalent term: Rhodes Muscatel</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Νάουσα <i>Equivalent term: Naoussa</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Νεμέα <i>Equivalent term: Nemea</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Πάρος <i>Equivalent term: Paros</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Πάτρα <i>Equivalent term: Patras</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Πεζά <i>Equivalent term: Peza</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Πλαγιές Μελίτωνα <i>Equivalent term: Cotes de Meliton</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Ραψάνη <i>Equivalent term: Rapsani</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Ρόδος <i>Equivalent term: Rhodes</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Ρομπόλα Κεφαλληνίας <i>Equivalent term: Robola of Cephalonia</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Σάμος <i>Equivalent term: Samos</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
EL	Σαντορίνη <i>Equivalent term: Santorini</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Σητεία <i>Equivalent term: Sitia</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
EL	Αβδηρα <i>Equivalent term: Avdira</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Άγιο Όρος <i>Equivalent term: Mount Athos/Holy Mountain</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ήπειρος <i>Equivalent term: Epirus</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ίλιον <i>Equivalent term: Ilion</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ίσμαρος <i>Equivalent term: Ismaros</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Αγορά <i>Equivalent term: Agora</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Αδριανή <i>Equivalent term: Adriani</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Αιγαίο Πέλαγος <i>Equivalent term: Aegean Sea</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ανάβυσσος <i>Equivalent term: Anavyssos</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Αργολίδα <i>Equivalent term: Argolida</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Αρκαδία <i>Equivalent term: Arkadia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Αταλάντη <i>Equivalent term: Atalanti</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Αττική <i>Equivalent term: Attiki</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Αχαΐα <i>Equivalent term: Achaia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Βίλιτσα <i>Equivalent term: Vilitsa</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Βελβεντός <i>Equivalent term: Velventos</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Βερντέα Ονομασία κατά παράδοση Ζακύνθου <i>Equivalent term: Verdea Onomasia kata paradosi Zakynthou</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
EL	Γεράνεια <i>Equivalent term: Gerania</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Γρεβενά <i>Equivalent term: Grevena</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Δράμα <i>Equivalent term: Drama</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Δωδεκάνησος <i>Equivalent term: Dodekanese</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Επανομή <i>Equivalent term: Epanomi</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Εύβοια <i>Equivalent term: Evia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ηλεία <i>Equivalent term: Iliia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ημαθία <i>Equivalent term: Imathia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ηράκλειο <i>Equivalent term: Heraklion</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Θήβα <i>Equivalent term: Thebes</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Θαψανά <i>Equivalent term: Thapsana</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Θεσσαλία <i>Equivalent term: Thessalia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Θεσσαλονίκη <i>Equivalent term: Thessaloniki</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Θράκη <i>Equivalent term: Thrace</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ικαρία <i>Equivalent term: Icaria</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ιωάννινα <i>Equivalent term: Ioannina</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Κάρυστος <i>Equivalent term: Karystos</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Κέρκυρα <i>Equivalent term: Corfu</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
EL	Κίσαμος <i>Equivalent term: Kissamos</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Καρδίτσα <i>Equivalent term: Karditsa</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Καστοριά <i>Equivalent term: Kastoria</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Κιθαιρώνας <i>Equivalent term: Kitherona</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Κλημέντι <i>Equivalent term: Klimenti</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Κνημίδα <i>Equivalent term: Knimida</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Κοζάνη <i>Equivalent term: Kozani</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Κορωπί <i>Equivalent term: Koropi</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Κρήτη <i>Equivalent term: Crete</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Κρασιά <i>Equivalent term: Krania</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Κραννώνα <i>Equivalent term: Krannona</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Κυκλάδες <i>Equivalent term: Cyclades</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Κω <i>Equivalent term: Kos</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Κόρινθος <i>Equivalent term: Korinthos</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Λακωνία <i>Equivalent term: Lakonia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Λασιθί <i>Equivalent term: Lasithi</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Λετρίνα <i>Equivalent term: Letrines</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Λευκάδας <i>Equivalent term: Lefkada</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
EL	Ληλάντιο Πεδίο <i>Equivalent term: Lilantio Pedio</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Μέτσοβο <i>Equivalent term: Metsovo</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Μαγνησία <i>Equivalent term: Magnissia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Μακεδονία <i>Equivalent term: Macedonia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Μαντζαβινάτα <i>Equivalent term: Mantzavinata</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Μαρκόπουλο <i>Equivalent term: Markopoulo</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Μαρτίνο <i>Equivalent term: Martino</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Μεσσηνία <i>Equivalent term: Messinia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Μετέωρα <i>Equivalent term: Meteora</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Μεταξάτα <i>Equivalent term: Metaxata</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Μονεμβασία <i>Equivalent term: Monemvasia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Νέα Μεσήμβρια <i>Equivalent term: Nea Messimvria</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Οπούντια Λοκρίδος <i>Equivalent term: Opountia Lokridos</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Πέλλα <i>Equivalent term: Pella</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Παγγαίο <i>Equivalent term: Pangeon</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Παιανία <i>Equivalent term: Peanea</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Παλλήνη <i>Equivalent term: Pallini</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Παρνασσός <i>Equivalent term: Parnasos</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
EL	Πελοπόννησος <i>Equivalent term: Peloponnese</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Πιερία <i>Equivalent term: Pieria</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Πισάτιδα <i>Equivalent term: Pisatis</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Πλαγίες Αιγιαλείας <i>Equivalent term: Slopes of Egialia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Πλαγίες Πάικου <i>Equivalent term: Slopes of Paiko</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Πλαγίες Αμπέλου <i>Equivalent term: Slopes of Ambelos</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Πλαγίες Βερτίσκου <i>Equivalent term: Slopes of Vertiskos</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Πλαγίες Πάρνηθας <i>Equivalent term: Slopes of Parnitha</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Πλαγίες Πεντελικού <i>Equivalent term: Slopes of Pendeliko</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Πλαγίες Πετρωτού <i>Equivalent term: Slopes of Petroto</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Πλαγίες του Αίνου <i>Equivalent term: Slopes of Enos</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Πυλία <i>Equivalent term: Pylia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Αττικής <i>may be accompanied by the name of a smaller geographical unit</i> <i>Equivalent term: Retsina of Attiki</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Βοιωτίας <i>may be accompanied by the name of a smaller geographical unit</i> <i>Equivalent term: Retsina of Viotia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Γιάλτρων <i>whether or not accompanied by Εύβοια</i> <i>Equivalent term: Retsina of Gialtra (Evvia)</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Ευβοίας <i>may be accompanied by the name of a smaller geographical unit</i> <i>Equivalent term: Retsina of Evvia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Θηβών <i>whether or not accompanied by Βοιωτία</i> <i>Equivalent term: Retsina of Thebes (Viotia)</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Καρύστου <i>whether or not accompanied by Εύβοια</i> <i>Equivalent term: Retsina of Karystos (Evvia)</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
EL	Ρετσίνα Κρωπίας <i>or</i> Ρετσίνα Κορωπίου <i>whether or not accompanied by</i> Αττική <i>Equivalent term:</i> Retsina of Kropia <i>or</i> Retsina of Koropi (Attika)	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Μαρκοπούλου <i>whether or not accompanied by</i> Αττική <i>Equivalent term:</i> Retsina of Markopoulo (Attika)	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Μεγάρων <i>whether or not accompanied by</i> Αττική <i>Equivalent term:</i> Retsina of Megara (Attika)	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Μεσογείων <i>whether or not accompanied by</i> Αττική <i>Equivalent term:</i> Retsina of Mesogia (Attika)	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Παιανίας <i>or</i> Ρετσίνα Λιοπεσίου <i>whether or not accompanied by</i> Αττική <i>Equivalent term:</i> Retsina of Peania <i>or</i> Retsina of Liopesi (Attika)	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Παλλήνης <i>whether or not accompanied by</i> Αττική <i>Equivalent term:</i> Retsina of Pallini (Attika)	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Πικερμίου <i>whether or not accompanied by</i> Αττική <i>Equivalent term:</i> Retsina of Pikermi (Attika)	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Σπάτων <i>whether or not accompanied by</i> Αττική <i>Equivalent term:</i> Retsina of Spata (Attika)	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ρετσίνα Χαλκίδας <i>whether or not accompanied by</i> Εύβοια <i>Equivalent term:</i> Retsina of Halkida (Evnvia)	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Ριτσώνα <i>Equivalent term:</i> Ritsona	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Σέρρες <i>Equivalent term:</i> Serres	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Σιάτιστα <i>Equivalent term:</i> Siatista	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Σιθωνία <i>Equivalent term:</i> Sithonia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Σπάτα <i>Equivalent term:</i> Spata	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Στερεά Ελλάδα <i>Equivalent term:</i> Sterea Ellada	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Σύρος <i>Equivalent term:</i> Syros	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Τεγέα <i>Equivalent term:</i> Tegea	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
EL	Τριφυλία <i>Equivalent term: Trifilia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Τύρναβος <i>Equivalent term: Tyrnavos</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Φλώρινα <i>Equivalent term: Florina</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Χαλικούνα <i>Equivalent term: Halikouna</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
EL	Χαλκιδική <i>Equivalent term: Halkidiki</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Ajaccio	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Aloxe-Corton	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Alsace whether or not followed by a name of a vine variety and/or by the name of a smaller geographical unit</i> <i>Equivalent term: Vin d'Alsace</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Alsace Grand Cru followed by Altenberg de Bergbieten</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Alsace Grand Cru followed by Altenberg de Bergheim</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Alsace Grand Cru followed by Altenberg de Wolxheim</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Alsace Grand Cru followed by Brand</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Alsace Grand Cru followed by Bruderthal</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Alsace Grand Cru followed by Eichberg</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Alsace Grand Cru followed by Engelberg</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Alsace Grand Cru followed by Florimont</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Alsace Grand Cru followed by Frankstein</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Alsace Grand Cru followed by Froehn</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Alsace Grand Cru followed by Furstentum</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Geisberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Gloeckelberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Goldert	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Hatschbourg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Hengst	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Kanzlerberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Kastelberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Kessler	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Kirchberg de Barr	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Kirchberg de Ribeauvillé	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Kitterlé	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Mambourg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Mandelberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Marckrain	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Moenchberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Muenchberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Ollwiller	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Osterberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Pfersigberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Pfingstberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Praelatenberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Rangen	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Saering	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Schlossberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Schoenenbourg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Sommerberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Sonnenglanz	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Spiegel	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Sporen	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Steinen	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Steingrubler	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Steinklotz	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Vorbourg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Wiebelsberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Wineck-Schlossberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Winzenberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Zinnkoepflé	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Alsace Grand Cru <i>followed by</i> Zotzenberg	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Alsace Grand Cru <i>preceded by Rosacker</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Anjou <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Anjou Coteaux de la Loire <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Anjou Villages <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Anjou-Villages Brissac <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Arbois <i>whether or not followed by Pupillin whether or not followed by 'mousseux'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Auxey-Duresses <i>whether or not followed by 'Côte de Beaune' or 'Côte de Beaune-Villages'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bandol <i>Equivalent term: Vin de Bandol</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Banyuls <i>whether or not followed by 'Grand Cru' and/or 'Rancio'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Barsac	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bâtard-Montrachet	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Béarn <i>whether or not followed by Bellocq</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Beaujolais <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit whether or not followed by 'Villages' whether or not followed by 'Supérieur'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Beaune	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bellet <i>Equivalent term: Vin de Bellet</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bergerac <i>whether or not followed by 'sec'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bienvenues-Bâtard-Montrachet	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Blagny <i>whether or not followed by Côte de Beaune/Côte de Beaune-Villages</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Blanquette de Limoux	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Blanquette méthode ancestrale	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Blaye	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bonnes-mares	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bonnezeaux <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bordeaux <i>whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé', 'Mousseux' or 'supérieur'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bordeaux Côtes de Francs	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bordeaux Haut-Benauge	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourg <i>Equivalent term: Côtes de Bourg/Bourgeais</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgogne <i>whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé' or by the name of a smaller geographical unit Chitry</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgogne <i>whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé' or by the name of a smaller geographical unit Côte Chalonnaise</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgogne <i>whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé' or by the name of a smaller geographical unit Côte Saint-Jacques</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgogne <i>whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé' or by the name of a smaller geographical unit Côtes d'Auxerre</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgogne <i>whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé' or by the name of a smaller geographical unit Côtes du Couchois</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgogne <i>whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé' or by the name of a smaller geographical unit Coulanges-la-Vineuse</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgogne <i>whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé' or by the name of a smaller geographical unit Épineuil</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgogne <i>whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé' or by the name of a smaller geographical unit Hautes Côtes de Beaune</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgogne <i>whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé' or by the name of a smaller geographical unit Hautes Côtes de Nuits</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgogne <i>whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé' or by the name of a smaller geographical unit La Chapelle Notre-Dame</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgogne <i>whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé' or by the name of a smaller geographical unit Le Chapitre</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	<i>Bourgogne whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé' or by the name of a smaller geographical unit Montrecul/Montre-cul/En Montre-Cul</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Bourgogne whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé' or by the name of a smaller geographical unit Vézelay</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Bourgogne whether or not followed by 'Clairet', 'Rosé', 'ordinaire' or 'grand ordinaire'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgogne aligoté	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgogne passe-tout-grains	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bourgueil	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Bouzeron	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Brouilly	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Bugey whether or not followed by Cerdon whether or not preceded by 'Vins du', 'Mousseux du', 'Pétillant' or 'Roussette du' or followed by 'Mousseux' or 'Pétillant' whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Buzet	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Cabardès	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Cabernet d'Anjou whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Cabernet de Saumur whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Cadillac	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Cahors	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Cassis	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Cérons	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Beauroy whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	<i>Chablis whether or not followed by Berdiot whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Beugnons</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Butteaux whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Chapelot whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Chatains whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Chaume de Talvat whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Côte de Bréchain whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Côte de Cuissey</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Côte de Fontenay whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Côte de Jouan whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Côte de Léchet whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Côte de Savant whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Côte de Vaubarousse whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Côte des Prés Girots whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Forêts whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Fourchaume whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by L'Homme mort whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Les Beauregards whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	<i>Chablis whether or not followed by Les Épinottes whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Les Fourneaux whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Les Lys whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Mélinots whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Mont de Milieu whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Montée de Tonnerre</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Montmains whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Morein whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Pied d'Aloup whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Roncières whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Sécher whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Troesmes whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Vaillons whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Vau de Vey whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Vau Ligneau whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Vaucoupin whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Vaugiraut whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Vaulorent whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	<i>Chablis whether or not followed by Vaupulent whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Vaux-Ragons whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Chablis whether or not followed by Vosgros whether or not followed by 'premier cru'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chablis	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chablis grand cru <i>whether or not followed by Blanchot</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chablis grand cru <i>whether or not followed by Bougros</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chablis grand cru <i>whether or not followed by Grenouilles</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chablis grand cru <i>whether or not followed by Les Clos</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chablis grand cru <i>whether or not followed by Preuses</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chablis grand cru <i>whether or not followed by Valmur</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chablis grand cru <i>whether or not followed by Vaudésir</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chambertin	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chambertin-Clos-de-Bèze	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chambolle-Musigny	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Champagne	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chapelle-Chambertin	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Charlemagne	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Charmes-Chambertin	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chassagne-Montrachet <i>whether or not followed by Côte de Beaune/Côtes de Beaune-Villages</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Château Grillet	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Château-Chalon	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Châteaumeillant	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Châteauneuf-du-Pape	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Châtillon-en-Diois	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chaume — Premier Cru des coteaux du Layon	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chenas	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chevalier-Montrachet	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Cheverny	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chinon	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chiroubles	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Chorey-les-Beaune <i>whether or not followed by Côte de Beaune/ Côte de Beaune-Villages</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Clairette de Bellegarde	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Clairette de Die	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Clairette de Languedoc <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Clos de la Roche	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Clos de Tart	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Clos de Vougeot	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Clos des Lambrays	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Clos Saint-Denis	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Collioure	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Condrieu	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Corbières	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Cornas	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Corse whether or not followed by Calvi whether or not preceded by 'Vin de'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Corse whether or not followed by Coteaux du Cap Corse whether or not preceded by 'Vin de'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Corse whether or not followed by Figari whether or not preceded by 'Vin de'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Corse whether or not followed by Porto-Vecchio whether or not preceded by 'Vin de'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Corse whether or not followed by Sartène whether or not preceded by 'Vin de'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Corse whether or not preceded by 'Vin de'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Corton	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Corton-Charlemagne	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Costières de Nîmes	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Côte de Beaune preceded by the name of a smaller geographic unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côte de Beaune-Villages	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côte de Brouilly	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côte de Nuits-villages	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côte roannaise	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côte Rôtie	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Coteaux champenois whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux d'Aix-en-Provence	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Coteaux d'Ancenis followed by the name of the vine variety</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Coteaux de Die	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux de l'Aubance <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux de Pierrevert	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux de Saumur <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Giennois	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by Cabrières</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by Coteaux de la Méjanelle/La Méjanelle</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by Coteaux de Saint-Christol/Saint-Christol</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by Coteaux de Vérargues/Vérargues</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by Grès de Montpellier</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by La Clape</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by Montpeyroux</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by Pic-Saint-Loup</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by Quatourze</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by Saint-Drézéry</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by Saint-Georges-d'Orques</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by Saint-Saturnin</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Languedoc <i>whether or not followed by Picpoul-de-Pinet</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Layon <i>whether or not followed by Val de Loire whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Coteaux du Layon Chaume <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Loir <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Lyonnais	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Quercy	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Tricastin	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux du Vendômois <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Coteaux varois	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes Canon Fronsac <i>Equivalent term: Canon Fronsac</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes d'Auvergne <i>whether or not followed by Boudes</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes d'Auvergne <i>whether or not followed by Chanturgue</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes d'Auvergne <i>whether or not followed by Châteaugay</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes d'Auvergne <i>whether or not followed by Corent</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes d'Auvergne <i>whether or not followed by Madargue</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes de Bergerac	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes de Blaye	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes de Bordeaux Saint-Macaire	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes de Castillon	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes de Duras	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes de Millau	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes de Montravel	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Côtes de Provence	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes de Saint-Mont	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes de Toul	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes du Brulhois	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes du Forez	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes du Jura <i>whether or not followed by 'mousseux'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes du Lubéron	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes du Marmandais	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes du Rhône	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes du Roussillon	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes du Roussillon Villages <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes du Ventoux	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Côtes du Vivarais	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Cour-Cheverny <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Crémant d'Alsace	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Crémant de Bordeaux	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Crémant de Bourgogne	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Crémant de Die	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Crémant de Limoux	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Crémant de Loire	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Crémant du Jura	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Crépy	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Criots-Bâtard-Montrachet	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Crozes-Hermitage <i>Equivalent term: Crozes-Ermitage</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Échezeaux	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Entre-Deux-Mers	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Entre-Deux-Mers-Haut-Benauges	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Faugères	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Fiefs Vendéens <i>whether or not followed by Brem</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Fiefs Vendéens <i>whether or not followed by Mareuil</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Fiefs Vendéens <i>whether or not followed by Pissotte</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Fiefs Vendéens <i>whether or not followed by Vix</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Fitou	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Fixin	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Fleurie	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Floc de Gascogne	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Fronsac	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Frontignan <i>whether or not preceded by 'Muscat d' or 'Vin de'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Fronton	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Gaillac <i>whether or not followed by 'mousseux'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Gaillac premières côtes	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Gevrey-Chambertin	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Gigondas	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Givry	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Grand Roussillon <i>whether or not followed by 'Rancio'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Grand-Échezeaux	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Graves <i>whether or not followed by 'supérieures'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Graves de Vayres	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Griotte-Chambertin	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Gros plant du Pays nantais	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Haut-Médoc	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Haut-Montravel	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Haut-Poitou	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Hermitage <i>Equivalent term: l'Hermitage/Ermitage/l'Ermitage</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Irancy	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Irouléguy	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Jasnières <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Juliéas	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Jurançon <i>whether or not followed by 'sec'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	L'Étoile <i>whether or not followed by 'mousseux'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	La Grande Rue	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Ladoix <i>whether or not followed by 'Côte de Beaune' or 'Côte de Beaune-Villages'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Lalande de Pomerol	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Latricières-Chambertin	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Les Baux de Provence	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Limoux	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Lirac	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Lustrac-Médoc	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Loupiac	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Lussac-Saint-Émilion	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Mâcon <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit whether or not followed by 'Supérieur' or 'Villages'</i> Equivalent term: Pinot-Chardonnay-Mâcon	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Macvin du Jura	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Madiran	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Malepère	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Maranges <i>whether or not followed by Clos de la Boutière</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Maranges <i>whether or not followed by La Croix Moines</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Maranges <i>whether or not followed by La Fussièrè</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Maranges <i>whether or not followed by Le Clos des Loyères</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Maranges <i>whether or not followed by Le Clos des Rois</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Maranges <i>whether or not followed by</i> Les Clos Roussots	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Maranges <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Maranges <i>whether or not followed by</i> 'Côte de Beaune' or 'Côte de Beaune-Villages'	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Marcillac	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Margaux	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Marsannay <i>whether or not followed by</i> 'rosé'	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Maury <i>whether or not followed by</i> 'Rancio'	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Mazis-Chambertin	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Mazoyères-Chambertin	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Médoc	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Menetou-Salon <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit whether or not followed by</i> Val de Loire	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Mercurey	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Meursault <i>whether or not followed by</i> 'Côte de Beaune' or 'Côte de Beaune-Villages'	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Minervois	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Minervois-La-Livinière	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Monbazillac	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Montagne Saint-Émilion	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Montagny	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Monthélie <i>whether or not followed by</i> 'Côte de Beaune' or 'Côte de Beaune-Villages'	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Montlouis-sur-Loire <i>whether or not followed by</i> Val de Loire <i>whether or not followed by</i> 'mousseux' or 'pétillant'	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Montrachet	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Montravel	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Morey-Saint-Denis	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Morgon	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Moselle	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Moulin-à-Vent	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Moulis <i>Equivalent term: Moulis-en-Médoc</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Muscadet <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Muscadet-Coteaux de la Loire <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Muscadet-Côtes de Grandlieu <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Muscadet-Sèvre et Maine <i>whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Muscat de Beaumes-de-Venise	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Muscat de Lunel	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Muscat de Mireval	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Muscat de Saint-Jean-de-Minvervois	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Muscat du Cap Corse	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Musigny	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Néac	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Nuits <i>Equivalent term: Nuits-Saint-Georges</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Orléans <i>whether or not followed by Cléry</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Pacherenc du Vic-Bilh <i>whether or not followed by 'sec'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Palette	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Patrimonio	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Pauillac	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Pécharmant	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Pernand-Vergelesses <i>whether or not followed by 'Côte de Beaune' or 'Côte de Beaune-Villages'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Pessac-Léognan	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Petit Chablis <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Pineau des Charentes <i>Equivalent term: Pineau Charentais</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Pomerol	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Pommard	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Pouilly-Fuissé	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Pouilly-Loché	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Pouilly-sur-Loire <i>whether or not followed by Val de Loire</i> <i>Equivalent term: Blanc Fumé de Pouilly/Pouilly-Fumé</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Pouilly-Vinzelles	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Premières Côtes de Blaye	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Premières Côtes de Bordeaux <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Puisseguin-Saint-Emilion	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	<i>Puligny-Montrachet whether or not followed by 'Côte de Beaune' or 'Côte de Beaune-Villages'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Quarts de Chaume whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Quincy whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Rasteau whether or not followed by 'Rancio'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Régnié	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Reuilly whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Richebourg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Rivesaltes whether or not followed by 'Rancio' whether or not preceded by 'Muscat'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Romanée (La)	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Romanée Contie	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Romanée Saint-Vivant	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Rosé de Loire whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Rosé des Riceys	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Rosette	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Rosé d'Anjou	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Roussette de Savoie whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Ruchottes-Chambertin	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Rully	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saint-Sardos	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saint-Amour	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	<i>Saint-Aubin whether or not followed by 'Côte de Beaune' or 'Côte de Beaune-Villages'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saint-Bris	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saint-Chinian	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saint-Émilion	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saint-Émilion Grand Cru	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saint-Estèphe	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saint-Georges-Saint-Émilion	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saint-Joseph	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saint-Julien	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saint Mont	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Saint-Nicolas-de-Bourgueil whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Saint-Péray whether or not followed by 'mousseux'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saint-Pourçain	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Saint-Romain whether or not followed by 'Côte de Beaune' or 'Côte de Beaune-Villages'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saint-Véran	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Sainte-Croix du Mont	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Sainte-Foy Bordeaux	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Sancerre	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Santenay whether or not followed by 'Côte de Beaune' or 'Côte de Beaune-Villages'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	<i>Saumur whether or not followed by Val de Loire whether or not followed by 'mousseux' or 'pétillant'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Saumur-Champigny whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Saussignac	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Sauternes	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Savennières whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Savennières-Coulée de Serrant whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Savennières-Roche-aux-Moines whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Savigny-les-Beaune whether or not followed by 'Côte de Beaune' or 'Côte de Beaune-Villages'</i> Equivalent term: Savigny	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Seyssel whether or not followed by 'mousseux'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Tâche (La)	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Tavel	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Touraine whether or not followed by Val de Loire whether or not followed by 'mousseux' or 'pétillant'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Touraine Amboise whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Touraine Azay-le-Rideau whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Touraine Mestand whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	<i>Touraine Noble Joué whether or not followed by Val de Loire</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Tursan	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Vacqueyras	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
FR	Valençay	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Vin d'Entraygues et du Fel	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Vin d'Estaing	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Vin de Lavilledieu	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Vin de Savoie <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit whether or not followed by 'mousseux' or 'pétillant'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Vins du Thouarsais	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Vins Fins de la Côte de Nuits	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Viré-Clessé	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Volnay	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Volnay Santenots	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Vosnes Romanée	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Vougeot	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Vouvray <i>whether or not followed by Val de Loire whether or not followed by 'mousseux' or 'pétillant'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
FR	Agenais	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Aigues	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Ain	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Allier	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Allobrogie	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Alpes de Haute Provence	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Alpes Maritimes	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
FR	Alpilles	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Ardèche	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Argens	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Ariège	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Aude	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Aveyron	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Balmes Dauphinoises	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Bénovie	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Bérange	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Bessan	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Bigorre	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Bouches du Rhône	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Bourbonnais	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Calvados	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Cassan	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Cathare	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Caux	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Cessenon	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	<i>Cévennes whether or not followed by Mont Bouquet</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	<i>Charentais whether or not followed by Ile d'Oléron</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
FR	Charentais <i>whether or not followed by</i> Ile de Ré	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Charentais <i>whether or not followed by</i> Saint Sornin	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Charente	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Charentes Maritimes	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Cher	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Cité de Carcassonne	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Collines de la Moure	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Collines Rhodaniennes	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Comté de Grignan	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Comté Tolosan	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Comtés Rhodaniens	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Corrèze	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côte Vermeille	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux Charitois	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de Bessilles	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de Cèze	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de Coiffy	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de Fontcaude	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de Glanes	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de l'Ardèche	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
FR	Coteaux de la Cabrerisse	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de Laurens	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de l'Auxois	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de Miramont	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de Montélimar	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de Murviel	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de Narbonne	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de Peyriac	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux de Tannay	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux des Baronnie	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux du Cher et de l'Arnon	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux du Grésivaudan	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux du Libron	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux du Littoral Audois	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux du Pont du Gard	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux du Salagou	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux du Verdon	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux d'Enserune	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux et Terrasses de Montauban	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Coteaux Flaviens	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
FR	Côtes Catalanes	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côtes de Ceressou	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côtes de Gascogne	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côtes de Lastours	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côtes de Meuse	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côtes de Montestruc	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côtes de Pérignan	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côtes de Prouilhe	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côtes de Thau	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côtes de Thongue	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côtes du Brian	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côtes du Condomois	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côtes du Tarn	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Côtes du Vidourle	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Creuse	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Cucugnan	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Deux-Sèvres	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Dordogne	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Doubs	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
FR	Drôme	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Duché d'Uzès	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Franche-Comté <i>whether or not followed by</i> Coteaux de Champplitte	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Gard	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Gers	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Haute Vallée de l'Orb	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Haute Vallée de l'Aude	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Haute-Garonne	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Haute-Marne	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Haute-Saône	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Haute-Vienne	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Hauterive <i>whether or not followed by</i> Coteaux du Termenès	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Hauterive <i>whether or not followed by</i> Côtes de Lézignan	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Hauterive <i>whether or not followed by</i> Val d'Orbieu	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Hautes-Alpes	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Hautes-Pyrénées	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Hauts de Badens	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Hérault	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Île de Beauté	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
FR	Indre	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Indre et Loire	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Isère	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Landes	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Loir et Cher	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Loire-Atlantique	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Loiret	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Lot	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Lot et Garonne	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Maine et Loire	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Maures	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Méditerranée	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Meuse	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Mont Baudile	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Mont-Caume	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Monts de la Grage	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Nièvre	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Oc	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Périgord <i>whether or not followed by</i> Vin de Domme	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Petite Crau	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
FR	Principauté d'Orange	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Puy de Dôme	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Pyrénées Orientales	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Pyrénées-Atlantiques	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Sables du Golfe du Lion	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Saint-Guilhem-le-Désert	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Sainte Baume	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Sainte Marie la Blanche	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Saône et Loire	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Sarthe	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Seine et Marne	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Tarn	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Tarn et Garonne	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Terroirs Landais <i>whether or not followed by Coteaux de Chalosse</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Terroirs Landais <i>whether or not followed by Côtes de L'Adour</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Terroirs Landais <i>whether or not followed by Sables de l'Océan</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Terroirs Landais <i>whether or not followed by Sables Fauves</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Thézac-Perricard	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Torgan	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
FR	Urfé	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Val de Cesse	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Val de Dagne	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Val de Loire	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Val de Montferrand	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Vallée du Paradis	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Var	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Vaucluse	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Vaunage	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Vendée	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Vicomté d'Aumelas	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Vienne	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Vistrenque	Wine with a protected geographical indication (PGI)
FR	Yonne	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Aglianico del Taburno <i>Equivalent term: Taburno</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Aglianico del Vulture	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Albana di Romagna	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Albugnano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Alcamo	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Aleatico di Gradoli	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Aleatico di Puglia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Alezio	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Alghero	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Alta Langa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Alto Adige followed by Colli di Bolzano Equivalent term: Südtiroler Bozner Leiten	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Alto Adige followed by Meranese di collina Equivalent term: Alto Adige Meranese/Südtirol Meraner Hügel/ Südtirol Meraner	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Alto Adige followed by Santa Maddalena Equivalent term: Südtiroler St.Magdalener	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Alto Adige followed by Terlano Equivalent term: Südtirol Terlaner	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Alto Adige followed by Valle Isarco Equivalent term: Südtiroler Eisacktal/Eisacktaler	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Alto Adige followed by Valle Venosta Equivalent term: Südtirol Vinschgau	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Alto Adige Equivalent term: dell'Alto Adige/Südtirol/Südtiroler	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Alto Adige or dell'Alto Adige whether or not followed by Bressanone Equivalent term: dell'Alto Adige Südtirol or Südtiroler Brixner	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Alto Adige or dell'Alto Adige whether or not followed by Burgraviato Equivalent term: dell'Alto Adige Südtirol or Südtiroler Buggraffler	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Ansonica Costa dell'Argentario	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Aprilia	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Arborea	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Arcole	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Assisi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	<i>Asti whether or not followed by 'spumante' or preceded by 'Moscato d'</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Atina	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Aversa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bagnoli di Sopra <i>Equivalent term: Bagnoli</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Barbaresco	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Barbera d'Alba	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	<i>Barbera d'Asti whether or not followed by Colli Astiani o Astiano</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	<i>Barbera d'Asti whether or not followed by Nizza</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	<i>Barbera d'Asti whether or not followed by Tinella</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Barbera del Monferrato	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Barbera del Monferrato Superiore	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Barco Reale di Carmignano <i>Equivalent term: Rosato di Carmignano/Vin santo di Carmignano/Vin Santo di Carmignano occhio di pernice</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bardolino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bardolino Superiore	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Barolo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bianchello del Metauro	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bianco Capena	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bianco dell'Empolese	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bianco della Valdinievole	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bianco di Custoza <i>Equivalent term: Custoza</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bianco di Pitigliano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bianco Pisano di San Torpè	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Biferno	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bivongi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Boca	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bolgheri <i>whether or not followed by Sassicaia</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bosco Eliceo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Botticino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Brachetto d'Acqui <i>Equivalent term: Acqui</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Bramaterra	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Breganze	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Brindisi	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Brunello di Montalcino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cacc'e' mmitte di Lucera	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cagnina di Romagna	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Campi Flegrei	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Campidano di Terralba <i>Equivalent term: Terralba</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Canavese	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Candia dei Colli Apuani	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cannonau di Sardegna <i>whether or not followed by Capo Ferrato</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cannonau di Sardegna <i>whether or not followed by Jerzu</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cannonau di Sardegna <i>whether or not followed by Oliena/ Nepente di Oliena</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Capalbio	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Capri	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Capriano del Colle	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Carema	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Carignano del Sulcis	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Carmignano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Carso	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Castel del Monte	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Castel San Lorenzo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Casteller	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Castelli Romani	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cellatica	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cerasuolo di Vittoria	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cerveteri	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cesanese del Piglio <i>Equivalent term: Piglio</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cesanese di Affile <i>Equivalent term: Affile</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cesanese di Olevano Romano <i>Equivalent term: Olevano Romano</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Chianti <i>whether or not followed by</i> Colli Aretini	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Chianti <i>whether or not followed by</i> Colli Fiorentini	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Chianti <i>whether or not followed by</i> Colli Senesi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Chianti <i>whether or not followed by</i> Colline Pisane	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Chianti <i>whether or not followed by</i> Montalbano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Chianti <i>whether or not followed by</i> Montespertoli	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Chianti <i>whether or not followed by</i> Rufina	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Chianti Classico	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cilento	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Cinque Terre <i>whether or not followed by</i> Costa da Posa <i>Equivalent term:</i> Cinque Terre Sciacchetrà	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cinque Terre <i>whether or not followed by</i> Costa de Campu <i>Equivalent term:</i> Cinque Terre Sciacchetrà	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cinque Terre <i>whether or not followed by</i> Costa de Sera <i>Equivalent term:</i> Cinque Terre Sciacchetrà	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Circeo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cirò	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cisterna d'Asti	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Albani	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Altotiberini	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Amerini	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Asolani — Prosecco <i>Equivalent term:</i> Asolo- Prosecco	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Berici	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Bolognesi <i>whether or not followed by</i> Colline di Oliveto	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Bolognesi <i>whether or not followed by</i> Colline di Riosto	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Bolognesi <i>whether or not followed by</i> Colline Marconiane	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Bolognesi <i>whether or not followed by</i> Monte San Pietro	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Bolognesi <i>whether or not followed by</i> Serravalle	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Bolognesi <i>whether or not followed by</i> Terre di Montebudello	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Bolognesi <i>whether or not followed by</i> Zola Predosa	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Colli Bolognesi <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Bolognesi Classico — Pignoletto	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli d'Imola	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli del Trasimeno <i>Equivalent term: Trasimeno</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli dell'Etruria Centrale	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli della Sabina	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli di Conegliano <i>whether or not followed by Fregona</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli di Conegliano <i>whether or not followed by Refrontolo</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli di Faenza	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli di Luni	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli di Parma	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli di Rimini	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli di Scandiano e di Canossa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Etruschi Viterbesi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Euganei	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Lanuvini	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Maceratesi	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Colli Martani	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Orientali del Friuli <i>whether or not followed by Cialla</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Orientali del Friuli <i>whether or not followed by Rosazzo</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Orientali del Friuli <i>whether or not followed by Schioppettino di Prepotto</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Orientali del Friuli Picolit <i>whether or not followed by Cialla</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Perugini	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Pesaresi <i>whether or not followed by Focara</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Pesaresi <i>whether or not followed by Roncaglia</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Piacentini <i>whether or not followed by Gutturnio</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Piacentini <i>whether or not followed by Monterosso Val d'Arda</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Piacentini <i>whether or not followed by Val Trebbia</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Piacentini <i>whether or not followed by Valnure</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Piacentini <i>whether or not followed by Vigoleno</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Romagna centrale	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colli Tortonesi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Collina Torinese	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colline di Levante	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colline Joniche Tarantine	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Colline Lucchesi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colline Novaresi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Colline Saluzzesi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Collio Goriziano <i>Equivalent term: Collio</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Conegliano — Valdobbiadene <i>whether or not followed by Cartizze</i> <i>Equivalent term: Conegliano or Valdobbiadene</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cònero	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Contea di Sclafani	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Contessa Entellina	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Controguerra	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Copertino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cori	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cortese dell'Alto Monferrato	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Corti Benedettine del Padovano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Cortona	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Costa d'Amalfi <i>whether or not followed by Furore</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Costa d'Amalfi <i>whether or not followed by Ravello</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Costa d'Amalfi <i>whether or not followed by Tramonti</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Coste della Sesia	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Curtefranca	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Delia Nivolelli	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Dolcetto d'Acqui	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Dolcetto d'Alba	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Dolcetto d'Asti	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Dolcetto delle Langhe Monregalesi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Dolcetto di Diano d'Alba <i>Equivalent term: Diano d'Alba</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Dolcetto di Dogliani	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Dolcetto di Dogliani Superiore <i>Equivalent term: Dogliani</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Dolcetto di Ovada <i>Equivalent term: Dolcetto d'Ovada</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Dolcetto di Ovada Superiore or Ovada	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Donnici	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Elba	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Eloro <i>whether or not followed by Pachino</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Erbaluce di Caluso <i>Equivalent term: Caluso</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Erice	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Esino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Est!Est!!Est!!! di Montefiascone	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Etna	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Falerio dei Colli Ascolani <i>Equivalent term: Falerio</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Falerno del Massico	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Fara	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Faro	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Fiano di Avellino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Franciacorta	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Frascati	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Freisa d'Asti	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Freisa di Chieri	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Friuli Annia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Friuli Aquileia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Friuli Grave	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Friuli Isonzo <i>Equivalent term: Isonzo del Friuli</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Friuli Latisana	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Gabiano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Galatina	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Galluccio	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Gambellara	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Garda	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Garda Colli Mantovani	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Gattinara	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Gavi <i>Equivalent term: Cortese di Gavi</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Genazzano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Ghemme	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Gioia del Colle	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Girò di Cagliari	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Golfo del Tigullio	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Gravina	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Greco di Bianco	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Greco di Tufo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Grignolino d'Asti	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Grignolino del Monferrato Casalese	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Guardia Sanframondi <i>Equivalent term: Guardiolo</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	I Terreni di San Severino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Irpinia <i>whether or not followed by Campi Taurasini</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Ischia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Lacrima di Morro <i>Equivalent term: Lacrima di Morro d'Alba</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Lago di Caldaro <i>Equivalent term: Caldaro/Kalterer/Kalterersee</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Lago di Corbara	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Lambrusco di Sorbara	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Lambrusco Mantovano <i>whether or not followed by Oltre Po Mantovano</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Lambrusco Mantovano <i>whether or not followed by Viadanese-Sabbionetano</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Lambrusco Salamino di Santa Croce	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Lamezia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Langhe	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Lessona	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Leverano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Lison-Pramaggiore	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Lizzano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Loazzolo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Locorotondo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Lugana	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Malvasia delle Lipari	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Malvasia di Bosa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Malvasia di Cagliari	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Malvasia di Casorzo d'Asti <i>Equivalent term: Cosorzo/Malvasia di Cosorzo</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Malvasia di Castelnuovo Don Bosco	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Mamertino di Milazzo <i>Equivalent term: Mamertino</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Mandrolisai	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Marino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Marsala	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Martina <i>Equivalent term: Martina Franca</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Matino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Melissa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	<i>Menfi whether or not followed by Bonera</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	<i>Menfi whether or not followed by Feudo dei Fiori</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Merlara	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Molise <i>Equivalent term: del Molise</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	<i>Monferrato whether or not followed by Casalese</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Monica di Cagliari	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Monica di Sardegna	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Monreale	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Montecarlo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Montecompatri-Colonna <i>Equivalent term: Montecompatri/Colonna</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Montecucco	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Montefalco	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Montefalco Sagrantino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Montello e Colli Asolani	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Montepulciano d'Abruzzo <i>whether or not accompanied by Casauria/Terre di Casauria</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Montepulciano d'Abruzzo <i>whether or not accompanied by Terre dei Vestini</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Montepulciano d'Abruzzo <i>whether or not followed by Colline Teramane</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Monteregio di Massa Marittima	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Montescudaio	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Monti Lessini <i>Equivalent term: Lessini</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Morellino di Scansano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Moscadello di Montalcino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Moscato di Cagliari	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Moscato di Pantelleria <i>Equivalent term: Passito di Pantelleria/Pantelleria</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Moscato di Sardegna <i>whether or not followed by Gallura</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Moscato di Sardegna <i>whether or not followed by Tempio Pausania</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Moscato di Sardegna <i>whether or not followed by Tempo</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Moscato di Siracusa	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Moscato di Sorso-Sennori <i>Equivalent term: Moscato di Sorso/Moscato di Sennori</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Moscato di Trani	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Nardò	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Nasco di Cagliari	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Nebbiolo d'Alba	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Nettuno	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Noto	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Nuragus di Cagliari	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Offida	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Oltrepò Pavese	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Orcia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Orta Nova	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Orvieto	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Ostuni	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Pagadebit di Romagna whether or not followed by Bertinoro	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Parrina	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Penisola Sorrentina whether or not followed by Gragnano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Penisola Sorrentina whether or not followed by Lettere	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Penisola Sorrentina <i>whether or not followed by Sorrento</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Pentro di Isernia <i>Equivalent term: Pentro</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Pergola	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Piemonte	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Pietraviva	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Pinerolese	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Pollino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Pomino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Pornassio <i>Equivalent term: Ormeasco di Pornassio</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Primitivo di Manduria	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Prosecco	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Ramandolo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Recioto di Gambellara	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Recioto di Soave	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Reggiano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Reno	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Riesi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Riviera del Brenta	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Riviera del Garda Bresciano <i>Equivalent term: Garda Bresciano</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Riviera ligure di ponente <i>whether or not followed by Albenga/Albengalese</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Riviera ligure di ponente <i>whether or not followed by Finale/Finalese</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Riviera ligure di ponente <i>whether or not followed by Riviera dei Fiori</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Roero	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Romagna Albana spumante	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Rossese di Dolceacqua <i>Equivalent term: Dolceacqua</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Rosso Barletta	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Rosso Canosa <i>whether or not followed by Canusium</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Rosso Conero	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Rosso di Cerignola	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Rosso di Montalcino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Rosso di Montepulciano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Rosso Orvietano <i>Equivalent term: Orvietano Rosso</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Rosso Piceno	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Rubino di Cantavenna	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Ruchè di Castagnole Monferrato	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Salaparuta	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Salice Salentino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Sambuca di Sicilia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	San Colombano al Lambro <i>Equivalent term: San Colombano</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	San Gimignano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	San Ginesio	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	San Martino della Battaglia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	San Severo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	San Vito di Luzzi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Sangiovese di Romagna	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Sannio	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Sant'Agata dei Goti <i>Equivalent term: Sant'Agata dei Goti</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Sant'Anna di Isola Capo Rizzuto	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Sant'Antimo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Santa Margherita di Belice	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Sardegna Semidano <i>whether or not followed by Mogoro</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Savuto	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Scanzo <i>Equivalent term: Moscato di Scanzo</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Scavigna	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Sciacca	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Serrapetrona	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Sforzato di Valtellina <i>Equivalent term: Sfursat di Valtellina</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Sizzano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Soave <i>whether or not followed by Colli Scaligeri</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Soave Superiore	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Solopaca	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Sovana	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Squinzano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Strevi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Tarquinia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Taurasi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Teroldego Rotaliano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Terracina <i>Equivalent term: Moscato di Terracina</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Terratico di Bibbona <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Terre dell'Alta Val d'Agri	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Terre di Casole	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Terre Tollesi <i>Equivalent term: Tullum</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Torgiano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Torgiano rosso riserva	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Trebbiano d'Abruzzo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Trebbiano di Romagna	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Trentino <i>whether or not followed by</i> Isera/d'Isera	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Trentino <i>whether or not followed by</i> Sorni	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Trentino <i>whether or not followed by</i> Ziresi/dei Ziresi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Trento	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Val d'Arbia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Val di Cornia <i>whether or not followed by</i> Suvereto	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Val Polcèvera <i>whether or not followed by</i> Coronata	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valcalepio	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valdadige <i>whether or not followed by</i> Terra dei Forti <i>Equivalent term:</i> Etschtaler	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valdadige Terradeiforti <i>Equivalent term:</i> Terradeiforti Valdadige	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valdichiana	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valle d'Aosta <i>whether or not followed by</i> Arnad-Montjovet <i>Equivalent term:</i> Vallée d'Aoste	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valle d'Aosta <i>whether or not followed by</i> Blanc de Morgex et de la Salle <i>Equivalent term:</i> Vallée d'Aoste	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valle d'Aosta <i>whether or not followed by</i> Chambave <i>Equivalent term:</i> Vallée d'Aoste	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Valle d'Aosta <i>whether or not followed by</i> Donnas <i>Equivalent term:</i> Vallée d'Aoste	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valle d'Aosta <i>whether or not followed by</i> Enfer d'Arvier <i>Equivalent term:</i> Vallée d'Aoste	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valle d'Aosta <i>whether or not followed by</i> Nus <i>Equivalent term:</i> Vallée d'Aoste	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valle d'Aosta <i>whether or not followed by</i> Torrette <i>Equivalent term:</i> Vallée d'Aoste	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valpolicella <i>whether or not accompanied by</i> Valpantena	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valsusa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valtellina Superiore <i>whether or not followed by</i> Grumello	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valtellina Superiore <i>whether or not followed by</i> Inferno	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valtellina Superiore <i>whether or not followed by</i> Maroggia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valtellina Superiore <i>whether or not followed by</i> Sassella	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Valtellina Superiore <i>whether or not followed by</i> Valgella	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Velletri	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Verdicario	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Verdicchio dei Castelli di Jesi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Verdicchio di Matelica	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Verduno Pelaverga <i>Equivalent term:</i> Verduno	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Vermentino di Gallura	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Vermentino di Sardegna	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
IT	Vernaccia di Oristano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Vernaccia di San Gimignano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Vernaccia di Serrapetrona	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Vesuvio	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Vicenza	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Vignanello	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Vin Santo del Chianti	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Vin Santo del Chianti Classico	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Vin Santo di Montepulciano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Vini del Piave <i>Equivalent term: Piave</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Vino Nobile di Montepulciano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Vittoria	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Zagarolo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
IT	Allerona	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Alta Valle della Greve	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Alto Livenza	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Alto Mincio	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Alto Tirino	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Arghilla	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
IT	Barbagia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Basilicata	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Benaco bresciano	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Beneventano	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Bergamasca	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Bettona	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Bianco del Sillaro <i>Equivalent term: Sillaro</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Bianco di Castelfranco Emilia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Calabria	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Camarro	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Campania	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Cannara	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Civitella d'Agliano	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Colli Aprutini	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Colli Cimini	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Colli del Limbara	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Colli del Sangro	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Colli della Toscana centrale	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Colli di Salerno	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Colli Trevigiani	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
IT	Collina del Milanese	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Colline di Genovesato	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Colline Frentane	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Colline Pescaresi	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Colline Savonesi	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Colline Teatine	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Condoleo	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Conselvano	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Costa Viola	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Daunia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Del Vastese <i>Equivalent term: Histonium</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Delle Venezie	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Dugenta	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Emilia <i>Equivalent term: Dell'Emilia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Epomeo	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Esaro	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Fontanarossa di Cerda	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Forlì	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Fortana del Taro	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
IT	Frusinate <i>Equivalent term: del Frusinate</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Golfo dei Poeti La Spezia <i>Equivalent term: Golfo dei Poeti</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Grottino di Roccanova	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Isola dei Nuraghi	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Lazio	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Lipuda	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Locride	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Marca Trevigiana	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Marche	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Maremma Toscana	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Marmilla	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Mitterberg tra Cauria e Tel. <i>Equivalent term: Mitterberg/Mitterberg zwischen Gfrill und Toll</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Modena <i>Equivalent term: Provincia di Modena/di Modena</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Montecastelli	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Montenetto di Brescia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Murgia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Narni	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Nurra	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Ogliastro	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
IT	Osco <i>Equivalent term: Terre degli Osci</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Paestum	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Palizzi	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Parteolla	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Pellaro	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Planargia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Pompeiano	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Provincia di Mantova	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Provincia di Nuoro	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Provincia di Pavia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Provincia di Verona <i>Equivalent term: Veronese</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Puglia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Quistello	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Ravenna	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Roccamonfina	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Romangia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Ronchi di Brescia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Ronchi Varesini	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Rotae	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
IT	Rubicone	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Sabbioneta	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Salemi	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Salento	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Salina	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Scilla	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Sebino	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Sibiola	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Sicilia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Spello	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Tarantino	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Terrazze Retiche di Sondrio	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Terre Aquilane <i>Equivalent term: Terre dell'Aquila</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Terre del Volturno	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Terre di Chieti	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Terre di Veleja	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Terre Lariane	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Tharros	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Toscano <i>Equivalent term: Toscana</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
IT	Trexenta	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Umbria	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Val di Magra	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Val di Neto	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Val Tidone	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Valcamonica	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Valdamato	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Vallagarina	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Valle Belice	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Valle d'Itria	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Valle del Crati	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Valle del Tirso	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Valle Peligna	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Valli di Porto Pino	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Veneto	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Veneto Orientale	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Venezia Giulia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
IT	Vigneti delle Dolomiti <i>Equivalent term: Weinberg Dolomiten</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
CY	Bouvi Παναγιάς — Αμπελίτη <i>Equivalent term: Vouni Panayia — Ampelitis</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
CY	Κουμανδάρια Equivalent term: Commandaria	Wine with a protected designation of origin (PDO)
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού <i>whether or not followed by</i> Αφάμης Equivalent term: Krasohoria Lemesou — Afames	Wine with a protected designation of origin (PDO)
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού <i>whether or not followed by</i> Λαόνα Equivalent term: Krasohoria Lemesou — Laona	Wine with a protected designation of origin (PDO)
CY	Λαόνα Ακάμα Equivalent term: Laona Akama	Wine with a protected designation of origin (PDO)
CY	Πιτσιλιά Equivalent term: Pitsilia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
CY	Λάρνακα Equivalent term: Larnaka	Wine with a protected geographical indication (PGI)
CY	Λεμεσός Equivalent term: Lemesos	Wine with a protected geographical indication (PGI)
CY	Λευκωσία Equivalent term: Lefkosia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
CY	Πάφος Equivalent term: Pafos	Wine with a protected geographical indication (PGI)
LU	Crémant du Luxembourg	Wine with a protected designation of origin (PDO)
LU	Moselle luxembourgeoise <i>followed by</i> Ahn/Assel/Bech-Kleinmacher/Born/Bous/Bumerange/Canach/Ehnen/Ellingen/Elvange/Erpeldingen/Gostingen/Greveldingen/Grevenmacher <i>followed by</i> Appellation contrôlée	Wine with a protected designation of origin (PDO)
LU	Moselle luxembourgeoise <i>followed by</i> Lenningen/Machtum/Mechtert/Moersdorf/Mondorf/Niederdonven/Oberdonven/Oberwormelding/Remich/Rolling/Rosport/Stadtbredimus <i>followed by</i> Appellation contrôlée	Wine with a protected designation of origin (PDO)
LU	Moselle luxembourgeoise <i>followed by</i> Remerschen/Remich/Schengen/Schwebsingen/Stadtbredimus/Trintingen/Wasserbilig/Wellenstein/Wintringen or Wormeldingen <i>followed by</i> Appellation contrôlée	Wine with a protected designation of origin (PDO)
LU	Moselle luxembourgeoise <i>followed by the name of the vine variety followed by</i> Appellation contrôlée	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Ászár-Neszmélyi borvidék <i>whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
HU	<i>Badacsonyi whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Balaton	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	<i>Balaton-felvidéki whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	<i>Balatonboglári whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	<i>Balatonfüred-Csopaki borvidék whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Balatoni	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	<i>Bükk whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	<i>Csongrád whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Debrői Hárslevelű	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Duna	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Egri Bikavér	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Egri Bikavér Superior	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	<i>Egr whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	<i>Etyek-Buda whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	<i>Hajós-Baja whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Izsáki Arany Sárfehér	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	<i>Kunság whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
HU	Mátra <i>whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Mór <i>whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Nagy-Somló <i>whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Pannonhalma <i>whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Pécs <i>whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Somlói	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Somlói Arany	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Somlói Nászéjszakák Bora	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Sopron <i>whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Szekszárd <i>whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Tokaj <i>whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Tolna <i>whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Villány <i>whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Villányi védett eredetű classicus	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Zala <i>whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Egerszóláti Olaszrizling	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Káli	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
HU	Neszmély <i>whether or not followed by the name of the sub-region, the municipality or the site</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Pannon	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Tihany	Wine with a protected designation of origin (PDO)
HU	Alföldi <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
HU	Balatonmelléki <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
HU	Dél-alföldi	Wine with a protected geographical indication (PGI)
HU	Dél-dunántúli	Wine with a protected geographical indication (PGI)
HU	Duna melléki	Wine with a protected geographical indication (PGI)
HU	Duna-Tisza közü	Wine with a protected geographical indication (PGI)
HU	Dunántúli	Wine with a protected geographical indication (PGI)
HU	Észak-dunántúli	Wine with a protected geographical indication (PGI)
HU	Felső-magyarországi	Wine with a protected geographical indication (PGI)
HU	Nyugat-dunántúli	Wine with a protected geographical indication (PGI)
HU	Tisza melléki	Wine with a protected geographical indication (PGI)
HU	Tisza völgyi	Wine with a protected geographical indication (PGI)
HU	Zempléni	Wine with a protected geographical indication (PGI)
MT	Gozo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
MT	Malta	Wine with a protected designation of origin (PDO)
MT	Maltese Islands	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
NL	Drenthe	Wine with a protected geographical indication (PGI)
NL	Flevoland	Wine with a protected geographical indication (PGI)
NL	Friesland	Wine with a protected geographical indication (PGI)
NL	Gelderland	Wine with a protected geographical indication (PGI)
NL	Groningen	Wine with a protected geographical indication (PGI)
NL	Limburg	Wine with a protected geographical indication (PGI)
NL	Noord Brabant	Wine with a protected geographical indication (PGI)
NL	Noord Holland	Wine with a protected geographical indication (PGI)
NL	Overijssel	Wine with a protected geographical indication (PGI)
NL	Utrecht	Wine with a protected geographical indication (PGI)
NL	Zeeland	Wine with a protected geographical indication (PGI)
NL	Zuid Holland	Wine with a protected geographical indication (PGI)
AT	Burgenland <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Carnuntum <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Donauland <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Kamptal <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Kärnten <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Kremstal <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Leithaberg <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
AT	Mittelburgenland <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Neusiedlersee <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Neusiedlersee-Hügelland <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Niederösterreich <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Oberösterreich <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Salzburg <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Steiermark <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Süd-Oststeiermark <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Südburgenland <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Südsteiermark <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Thermenregion <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Tirol <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Traisental <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Vorarlberg <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Wachau <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Wagram <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Weinviertel <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
AT	Weststeiermark <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Wien <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
AT	Bergland	Wine with a protected geographical indication (PGI)
AT	Steierland	Wine with a protected geographical indication (PGI)
AT	Weinland	Wine with a protected geographical indication (PGI)
AT	Wien	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Alenquer	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Alentejo <i>whether or not followed by Borba</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Alentejo <i>whether or not followed by Évora</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Alentejo <i>whether or not followed by Granja-Amareleja</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Alentejo <i>whether or not followed by Moura</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Alentejo <i>whether or not followed by Portalegre</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Alentejo <i>whether or not followed by Redondo</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Alentejo <i>whether or not followed by Reguengos</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Alentejo <i>whether or not followed by Vidigueira</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Arruda	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Bairrada	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Beira Interior <i>whether or not followed by Castelo Rodrigo</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Beira Interior <i>whether or not followed by Cova da Beira</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Beira Interior <i>whether or not followed by Pinhel</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
PT	Biscoitos	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Bucelas	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Carcavelos	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Colares	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Dão <i>whether or not followed by Alva</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Dão <i>whether or not followed by Besteiros</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Dão <i>whether or not followed by Castendo</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Dão <i>whether or not followed by Serra da Estrela</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Dão <i>whether or not followed by Silgueiros</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Dão <i>whether or not followed by Terras de Azurara</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Dão <i>whether or not followed by Terras de Senhorim</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Dão Nobre	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Douro <i>whether or not followed by Baixo Corgo</i> <i>Equivalent term: Vinho do Douro</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Douro <i>whether or not followed by Cima Corgo</i> <i>Equivalent term: Vinho do Douro</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Douro <i>whether or not followed by Douro Superior</i> <i>Equivalent term: Vinho do Douro</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Encostas d'Aire <i>whether or not followed by Alcobaça</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Encostas d'Aire <i>whether or not followed by Ourém</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Graciosa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Lafões	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Lagoa	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
PT	Lagos	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Madeirense	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Madeira <i>Equivalent term: Madera/Vinho da Madeira/Madeira Weine/Madeira Wine/Vin de Madère/Vino di Madera/Madeira Wijn</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Moscatel de Setúbal	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Moscatel do Douro	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Óbidos	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Porto <i>Equivalent term: Oporto/Vinho do Porto/Vin de Porto/Port/Port Wine/Portwein/Portvin/Portwijn</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Palmela	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Pico	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Portimão	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Ribatejo <i>whether or not followed by Almeirim</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Ribatejo <i>whether or not followed by Cartaxo</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Ribatejo <i>whether or not followed by Chamusca</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Ribatejo <i>whether or not followed by Coruche</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Ribatejo <i>whether or not followed by Santarém</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Ribatejo <i>whether or not followed by Tomar</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Setúbal	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Setúbal Roxo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Tavira	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
PT	Távora-Varosa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Torres Vedras	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Trás-os-Montes <i>whether or not followed by</i> Chaves	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Trás-os-Montes <i>whether or not followed by</i> Planalto Mirandês	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Trás-os-Montes <i>whether or not followed by</i> Valpaços	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho do Douro <i>whether or not followed by</i> Baixo Corgo Equivalent term: Douro	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho do Douro <i>whether or not followed by</i> Cima Corgo Equivalent term: Douro	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho do Douro <i>whether or not followed by</i> Douro Superior Equivalent term: Douro	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho Verde <i>whether or not followed by</i> Amarante	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho Verde <i>whether or not followed by</i> Ave	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho Verde <i>whether or not followed by</i> Baião	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho Verde <i>whether or not followed by</i> Basto	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho Verde <i>whether or not followed by</i> Cávado	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho Verde <i>whether or not followed by</i> Lima	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho Verde <i>whether or not followed by</i> Monção e Melgaço	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho Verde <i>whether or not followed by</i> Paiva	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho Verde <i>whether or not followed by</i> Sousa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho Verde Alvarinho	Wine with a protected designation of origin (PDO)
PT	Vinho Verde Alvarinho Espumante	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
PT	Lisboa <i>whether or not followed by</i> Alta Estremadura	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Lisboa <i>whether or not followed by</i> Estremadura	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Península de Setúbal	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Tejo	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Espumante Beiras <i>whether or not followed by</i> Beira Alta	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Espumante Beiras <i>whether or not followed by</i> Beira Litoral	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Espumante Beiras <i>whether or not followed by</i> Terras de Sicó	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Licoroso Algarve	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Regional Açores	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Regional Alentejano	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Regional Algarve	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Regional Beiras <i>whether or not followed by</i> Beira Alta	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Regional Beiras <i>whether or not followed by</i> Beira Litoral	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Regional Beiras <i>whether or not followed by</i> Terras de Sicó	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Regional Duriense	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Regional Minho	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Regional Terras do Sado	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Regional Terras Madeirenses	Wine with a protected geographical indication (PGI)
PT	Vinho Regional Transmontano	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	Aiud <i>whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
RO	<i>Alba Iulia whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Babadag whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Banat whether or not followed by Dealurile Tirolului</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Banat whether or not followed by Moldova Nouă</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Banat whether or not followed by Silagiu</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Banu Mărăcine whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Bohotin whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Cernătești — Podgoria whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Cotești whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Cotnari	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Crișana whether or not followed by Biharia</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Crișana whether or not followed by Diosig</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Crișana whether or not followed by Șimleu Silvaniei</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Dealul Bujorului whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Dealul Mare whether or not followed by Boldești</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Dealul Mare whether or not followed by Breaza</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Dealul Mare whether or not followed by Ceptura</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Dealul Mare whether or not followed by Merei</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Dealul Mare whether or not followed by Tohani</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
RO	Dealu Mare <i>whether or not followed by</i> Urlați	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Dealu Mare <i>whether or not followed by</i> Valea Călugărească	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Dealu Mare <i>whether or not followed by</i> Zorești	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Drăgășani <i>whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Huși <i>whether or not followed by</i> Vutcani	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Iana <i>whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Iași <i>whether or not followed by</i> Bucium	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Iași <i>whether or not followed by</i> Copou	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Iași <i>whether or not followed by</i> Uricani	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Lechința <i>whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Mehedinți <i>whether or not followed by</i> Corcova	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Mehedinți <i>whether or not followed by</i> Golul Drâncei	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Mehedinți <i>whether or not followed by</i> Orevița	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Mehedinți <i>whether or not followed by</i> Severin	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Mehedinți <i>whether or not followed by</i> Vânju Mare	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Miniș <i>whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Murfatlar <i>whether or not followed by</i> Cernavodă	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Murfatlar <i>whether or not followed by</i> Medgidia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	Nicorești <i>whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
RO	<i>Odobești whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Oltina whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Panciu whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Pietroasa whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Recaș whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Sâmburești whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Sarica Niculițel whether or not followed by Tulcea</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Sebeș — Apold whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Segarcea whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Ștefănești whether or not followed by Costești</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Târnave whether or not followed by Blaj</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Târnave whether or not followed by Jidvei</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Târnave whether or not followed by Mediaș</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
RO	<i>Colinele Dobrogei whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	<i>Dealurile Crișanei whether or not followed by the name of the sub-region</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	<i>Dealurile Moldovei or, according to the case Dealurile Covur-luiului</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	<i>Dealurile Moldovei or, according to the case Dealurile Hârlăului</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	<i>Dealurile Moldovei or, according to the case Dealurile Hușilor</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	<i>Dealurile Moldovei or, according to the case Dealurile Iașilor</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
RO	Dealurile Moldovei <i>or, according to the case Dealurile Tutovei</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	Dealurile Moldovei <i>or, according to the case Terasele Siretului</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	Dealurile Moldovei	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	Dealurile Munteniei	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	Dealurile Olteniei	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	Dealurile Sătmarului	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	Dealurile Transilvaniei	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	Dealurile Vrancei	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	Dealurile Zarandului	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	Terasele Dunării	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	Viile Caraşului	Wine with a protected geographical indication (PGI)
RO	Viile Timişului	Wine with a protected geographical indication (PGI)
SI	Bela krajina <i>whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SI	Belokranjec <i>whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SI	Bizeljsko-Sremič <i>whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i> Equivalent term: Sremič-Bizeljsko	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SI	Bizeljčan <i>whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SI	Cviček, Dolenjska <i>whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SI	Dolenjska <i>whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
SI	<i>Goriška Brda whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i> Equivalent term: Brda	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SI	<i>Kras whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SI	<i>Metliška črnina whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SI	<i>Prekmurje whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i> Equivalent term: Prekmurčan	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SI	<i>Slovenska Istra whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SI	<i>Štajerska Slovenija whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SI	<i>Teran, Kras whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SI	<i>Vipavska dolina whether or not followed by the name of a smaller geographic unit and/or the name of a vineyard estate</i> Equivalent term: Vipava, Vipavec, Vipavčan	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SI	<i>Podravje may be followed by the expression 'mlado vino' the names can also be used in adjective form</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
SI	<i>Posavje may be followed by the expression 'mlado vino' the names can also be used in adjective form</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
SI	<i>Primorska may be followed by the expression 'mlado vino' the names can also be used in adjective form</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
SK	<i>Južnoslovenská vinohradnícka oblasť whether or not followed by Dunajskostredský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	<i>Južnoslovenská vinohradnícka oblasť whether or not followed by Hurbanovský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	<i>Južnoslovenská vinohradnícka oblasť whether or not followed by Komárňanský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	<i>Južnoslovenská vinohradnícka oblasť whether or not followed by Palárikovský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	<i>Južnoslovenská vinohradnícka oblasť whether or not followed by Štúrovský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	<i>Južnoslovenská vinohradnícka oblasť whether or not followed by Šamorínský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Strekovský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Galantský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Vrbovský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Trnavský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Skalický vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Orešanský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Hlohovecký vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Dofanský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Senecký vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Stupavský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Modranský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Bratislavský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Pezinský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Záhorský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Pukanecký vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Žitavský vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Želiezovský vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Nitriansky vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Vrábelský vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Tekovský vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Zlatomoravecký vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Šintavský vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Radošinský vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Fil'akovský vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Gemerský vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Hontiansky vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Ipel'ský vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Vinický vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Tornaľský vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by</i> Modrokamencký vinohradnícky rajón	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj <i>whether or not followed by Viničky</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj <i>whether or not followed by the name of a smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj <i>whether or not followed by Veľká Trňa</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj <i>whether or not followed by Malá Trňa</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj <i>whether or not followed by Čerhov</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj <i>whether or not followed by Slovenské Nové Mesto</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj <i>whether or not followed by Černocho</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj <i>whether or not followed by Bara</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Východoslovenská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Michalovský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Východoslovenská vinohradnícka oblasť <i>followed or not by sub-region and/or smaller geographical unit</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Východoslovenská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Kráľovskochľmecký vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Východoslovenská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Moldavský vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Východoslovenská vinohradnícka oblasť <i>whether or not followed by Sobranecký vinohradnícky rajón</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť <i>may be accompanied by the term 'oblastné víno'</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť <i>may be accompanied by the term 'oblastné víno'</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť <i>may be accompanied by the term 'oblastné víno'</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
SK	Stredoslovenská vinohradnícka oblasť <i>may be accompanied by the term 'oblastné víno'</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
SK	Východoslovenská vinohradnícka oblasť <i>may be accompanied by the term 'oblastné víno'</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
ES	Abona	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Alella	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Alicante <i>whether or not followed by Marina Alta</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Almansa	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ampurdán-Costa Brava	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Arabako Txakolina <i>Equivalent term: Txakolí de Álava</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Arlanza	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Arribes	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Bierzo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Binissalem	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Bizkaiko Txakolina <i>Equivalent term: Chacolí de Bizkaia</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Bullas	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Calatayud	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Campo de Borja	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Campo de la Guardia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Cangas	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Cariñena	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Cataluña	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Cava	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Chacolí de Bizkaia <i>Equivalent term: Bizkaiko Txakolina</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
ES	Chacolí de Getaria <i>Equivalent term: Getariako Txakolina</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Cigales	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Conca de Barberá	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Condado de Huelva	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Costers del Segre <i>whether or not followed by Artesa</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Costers del Segre <i>whether or not followed by Les Garrigues</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Costers del Segre <i>whether or not followed by Raimat</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Costers del Segre <i>whether or not followed by Valls de Riu Corb</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Dehesa del Carrizal	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Dominio de Valdepeña	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	El Hierro	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Empordá	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Finca Élez	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Getariako Txakolina <i>Equivalent term: Chacolí de Getaria</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Gran Canaria	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Granada	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Guijoso	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Jerez/Xérès/Sherry	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Jumilla	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	La Gomera	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	La Mancha	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
ES	La Palma <i>whether or not followed by</i> Fuencaliente	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	La Palma <i>whether or not followed by</i> Hoyo de Mazo	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	La Palma <i>whether or not followed by</i> Norte de la Palma	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Lanzarote	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Lebrija	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Málaga	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Manchuela	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Manzanilla Sanlúcar de Barrameda	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Méntrida	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Mondéjar	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Monterrei <i>whether or not followed by</i> Ladera de Monterrei	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Monterrei <i>whether or not followed by</i> Val de Monterrei	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Montilla-Moriles	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Montsant	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Navarra <i>whether or not followed by</i> Baja Montaña	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Navarra <i>whether or not followed by</i> Ribera Alta	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Navarra <i>whether or not followed by</i> Ribera Baja	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Navarra <i>whether or not followed by</i> Tierra Estella	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Navarra <i>whether or not followed by</i> Valdizarbe	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Pago Florentino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Pago de Arinzano <i>Equivalent term:</i> Vino de pago de Arinzano	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
ES	Pago de Otazu	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Penedés	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Pla de Bages	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Pla i Llevant	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Prado de Irache	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Priorat	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Rías Baixas <i>whether or not followed by</i> Condado do Tea	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Rías Baixas <i>whether or not followed by</i> O Rosal	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Rías Baixas <i>whether or not followed by</i> Ribeira do Ulla	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Rías Baixas <i>whether or not followed by</i> Soutomaior	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Rías Baixas <i>whether or not followed by</i> Val do Salnés	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ribeira Sacra <i>whether or not followed by</i> Amandi	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ribeira Sacra <i>whether or not followed by</i> Chantada	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ribeira Sacra <i>whether or not followed by</i> Quiroga-Bibei	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ribeira Sacra <i>whether or not followed by</i> Ribeiras do Miño	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ribeira Sacra <i>whether or not followed by</i> Ribeiras do Sil	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ribeiro	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ribera del Duero	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ribera del Guadiana <i>whether or not followed by</i> Cañamero	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ribera del Guadiana <i>whether or not followed by</i> Matanegra	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ribera del Guadiana <i>whether or not followed by</i> Montánchez	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
ES	Ribera del Guadiana <i>whether or not followed by Ribera Alta</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ribera del Guadiana <i>whether or not followed by Ribera Baja</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ribera del Guadiana <i>whether or not followed by Tierra de Barros</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ribera del Júcar	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Rioja <i>whether or not followed by Rioja Alavesa</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Rioja <i>whether or not followed by Rioja Alta</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Rioja <i>whether or not followed by Rioja Baja</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Rueda	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Sierras de Málaga <i>whether or not followed by Serranía de Ronda</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Somontano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Tacoronte-Acentejo <i>whether or not followed by Anaga</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Tarragona	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Terra Alta	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Tierra de León	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Tierra del Vino de Zamora	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Toro	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Txakolí de Álava <i>Equivalent term: Arabako Txakolina</i>	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Uclés	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Utiel-Requena	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Valdeorras	Wine with a protected designation of origin (PDO)

Member State	Name to be protected	
ES	Valdepeñas	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Valencia <i>whether or not followed by</i> Alto Turia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Valencia <i>whether or not followed by</i> Clariano	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Valencia <i>whether or not followed by</i> Moscatel de Valencia	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Valencia <i>whether or not followed by</i> Valentino	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Valle de Güfmar	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Valle de la Orotava	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Valles de Benavente	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Vino de Calidad de Valtiendas	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Vinos de Madrid <i>whether or not followed by</i> Arganda	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Vinos de Madrid <i>whether or not followed by</i> Navacarnero	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Vinos de Madrid <i>whether or not followed by</i> San Martín de Valdeiglesias	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Ycoden-Daute-Isora	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	Yecla	Wine with a protected designation of origin (PDO)
ES	3 Riberas	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Abanilla	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Altiplano de Sierra nevada	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Bajo Aragón	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Ribera del Gállego-Cinco Villas	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Ribera del Jiloca	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
ES	Valdejalón	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Valle del Cinca	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Bailén	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Barbanza e Iria	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Betanzos	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Cádiz	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Campo de Cartagena	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Cangas	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Castelló	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Castilla	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Castilla y León	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Contraviesa-Alpujarra	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Córdoba	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Costa de Cantabria	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Cumbres de Guadalfeo	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Desierto de Almería	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	El Terrerazo	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Extremadura	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Formentera	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
ES	Gálvez	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Granada Sur-Oeste	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Ibiza	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Illes Balears	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Isla de Menorca	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Laujar-Alpujarra	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Lederas del Genil	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Liébana	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Los Palacios	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Mallorca	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Murcia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Norte de Almería	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Norte de Granada	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Pozohondo	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Ribera del Andarax	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Ribera del Queiles	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Serra de Tramuntana-Costa Nord	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Sierra de Las Estancias y Los Filabres	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Sierra Norte de Sevilla	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Sierra Sur de Jaén	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
ES	Torreperogil	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Valle del Miño-Ourense	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Valles de Sadacia	Wine with a protected geographical indication (PGI)
ES	Villaviciosa de Córdoba	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	English Vineyards	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	Welsh Vineyards	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Berkshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Buckinghamshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Cheshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Cornwall</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Derbyshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Devon</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Dorset</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by East Anglia</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Gloucestershire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Hampshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Herefordshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Isle of Wight</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Isles of Scilly</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Kent</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
UK	England <i>whether or not substituted by Lancashire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Leicestershire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Lincolnshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Northamptonshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Nottinghamshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Oxfordshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Rutland</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Shropshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Somerset</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Staffordshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Surrey</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Sussex</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Warwickshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by West Midlands</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Wiltshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Worcestershire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	England <i>whether or not substituted by Yorkshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	Wales <i>whether or not substituted by Cardiff</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	Wales <i>whether or not substituted by Cardiganshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	Wales <i>whether or not substituted by Carmarthenshire</i>	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Member State	Name to be protected	
UK	Wales <i>whether or not substituted by</i> Denbighshire	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	Wales <i>whether or not substituted by</i> Gwynedd	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	Wales <i>whether or not substituted by</i> Monmouthshire	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	Wales <i>whether or not substituted by</i> Newport	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	Wales <i>whether or not substituted by</i> Pembrokeshire	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	Wales <i>whether or not substituted by</i> Rhondda Cynon Taf	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	Wales <i>whether or not substituted by</i> Swansea	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	Wales <i>whether or not substituted by</i> The Vale of Glamorgan	Wine with a protected geographical indication (PGI)
UK	Wales <i>whether or not substituted by</i> Wrexham	Wine with a protected geographical indication (PGI)

Wines of the Republic of Moldova to be protected in the EU

Ciumai/Чумай

Românești

PART B

Spirit drinks of the EU to be protected in the Republic of Moldova

Member State	Name to be protected	Product Type
FR	Rhum de la Martinique	Rum
FR	Rhum de la Guadeloupe	Rum
FR	Rhum de la Réunion	Rum
FR	Rhum de la Guyane	Rum
FR	Rhum de sucrerie de la Baie du Galion	Rum

Member State	Name to be protected	Product Type
FR	Rhum des Antilles françaises	Rum
FR	Rhum des départements français d'outre-mer	Rum
ES	Ron de Málaga	Rum
ES	Ron de Granada	Rum
PT	Rum da Madeira	Rum
UK (Scotland)	Scotch Whisky	Whiskey/Whisky
IE	Irish Whiskey/Uisce Beatha Eireannach/Irish Whisky	Whiskey/Whisky
ES	Whisky español	Whiskey/Whisky
FR	Whisky breton/Whisky de Bretagne	Whiskey/Whisky
FR	Whisky alsacien/Whisky d'Alsace	Whiskey/Whisky
LU	Eau-de-vie de seigle de marque nationale luxembourgeoise	Grain Spirit
DE, AT, BE (German-speaking Community)	Korn/Kornbrand	Grain Spirit
DE	Münsterländer Korn/Kornbrand	Grain Spirit
DE	Sendenhorster Korn/Kornbrand	Grain Spirit
DE	Bergischer Korn/Kornbrand	Grain Spirit
DE	Emsländer Korn/Kornbrand	Grain Spirit
DE	Haselünner Korn/Kornbrand	Grain Spirit
DE	Hasetaler Korn/Kornbrand	Grain Spirit
LT	Samanė	Grain Spirit
FR	Eau-de-vie de Cognac	Wine Spirit
FR	Eau-de-vie des Charentes	Wine Spirit
FR	Eau-de-vie de Jura	Wine Spirit

Member State	Name to be protected	Product Type
FR	Cognac (The denomination 'Cognac' may be supplemented by the following terms: — Fine — Grande Fine Champagne — Grande Champagne — Petite Fine Champagne — Petite Champagne — Fine Champagne — Borderies — Fins Bois — Bons Bois)	Wine Spirit
FR	Fine Bordeaux	Wine Spirit
FR	Fine de Bourgogne	Wine Spirit
FR	Armagnac	Wine Spirit
FR	Bas-Armagnac	Wine Spirit
FR	Haut-Armagnac	Wine Spirit
FR	Armagnac-Ténarèze	Wine Spirit
FR	Blanche Armagnac	Wine Spirit
FR	Eau-de-vie de vin de la Marne	Wine Spirit
FR	Eau-de-vie de vin originaire d'Aquitaine	Wine Spirit
FR	Eau-de-vie de vin de Bourgogne	Wine Spirit
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Centre-Est	Wine Spirit
FR	Eau-de-vie de vin originaire de Franche-Comté	Wine Spirit
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Bugey	Wine Spirit
FR	Eau-de-vie de vin de Savoie	Wine Spirit
FR	Eau-de-vie de vin originaire des Coteaux de la Loire	Wine Spirit
FR	Eau-de-vie de vin des Côtes-du-Rhône	Wine Spirit
FR	Eau-de-vie de vin originaire de Provence	Wine Spirit
FR	Eau-de-vie de Faugères/Faugères	Wine Spirit

Member State	Name to be protected	Product Type
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Languedoc	Wine Spirit
PT	Aguardente de Vinho Douro	Wine Spirit
PT	Aguardente de Vinho Ribatejo	Wine Spirit
PT	Aguardente de Vinho Alentejo	Wine Spirit
PT	Aguardente de Vinho da Região dos Vinhos Verdes	Wine Spirit
PT	Aguardente de Vinho da Região dos Vinhos Verdes de Alvarinho	Wine Spirit
PT	Aguardente de Vinho Lourinhã	Wine Spirit
BG	Сунгурларска гроздова ракия/Гроздова ракия от Сунгурларе/Sungurlarska grozdova rakya/Grozdova rakya from Sungurlare	Wine Spirit
BG	Сливенска перла (Сливенска гроздова ракия/Гроздова ракия от Сливен)/Slivenska perla (Slivenska grozdova rakya/Grozdova rakya from Sliven)	Wine Spirit
BG	Стралджанска Мускатова ракия/Мускатова ракия от Стралджа/Straldjanska Muscatova rakya/Muscatova rakya from Straldja	Wine Spirit
BG	Поморийска гроздова ракия/Гроздова ракия от Поморие/Pomoriyska grozdova rakya/Grozdova rakya from Pomorie	Wine Spirit
BG	Русенска бисерна гроздова ракия/Бисерна гроздова ракия от Русе/Russenska biserna grozdova rakya/Biserna grozdova rakya from Russe	Wine Spirit
BG	Бургаска Мускатова ракия/Мускатова ракия от Бургас/Bourgaska Muscatova rakya/Muscatova rakya from Bourgas	Wine Spirit
BG	Добруджанска мускатова ракия/Мускатова ракия от Добруджа/Dobrudjanska muscatova rakya/muscatova rakya from Dobrudja	Wine Spirit
BG	Сухиндолска гроздова ракия/Гроздова ракия от Сухиндол/Suhindolska grozdova rakya/Grozdova rakya from Suhindol	Wine Spirit
BG	Карловска гроздова ракия/Гроздова Ракия от Карлово/Karlovska grozdova rakya/Grozdova Rakya from Karlovo	Wine Spirit

Member State	Name to be protected	Product Type
RO	Vinars Târnave	Wine Spirit
RO	Vinars Vaslui	Wine Spirit
RO	Vinars Murfatlar	Wine Spirit
RO	Vinars Vrancea	Wine Spirit
RO	Vinars Segarcea	Wine Spirit
ES	Brandy de Jerez	Brandy/Weinbrand
ES	Brandy del Penedés	Brandy/Weinbrand
IT	Brandy italiano	Brandy/Weinbrand
EL	Brandy Αττικής/Brandy of Attica	Brandy/Weinbrand
EL	Brandy Πελοποννήσου/Brandy of the Peloponnese	Brandy/Weinbrand
EL	Brandy Κεντρικής Ελλάδας/Brandy of central Greece	Brandy/Weinbrand
DE	Deutscher Weinbrand	Brandy/Weinbrand
AT	Wachauer Weinbrand	Brandy/Weinbrand
AT	Weinbrand Dürnstein	Brandy/Weinbrand
DE	Pfälzer Weinbrand	Brandy/Weinbrand
SK	Karpatské brandy špeciál	Brandy/Weinbrand
FR	Brandy français/Brandy de France	Brandy/Weinbrand
FR	Marc de Champagne/Eau-de-vie de marc de Champagne	Grape Marc Spirit
FR	Marc d'Aquitaine/Eau-de-vie de marc originaire d'Aquitaine	Grape Marc Spirit
FR	Marc de Bourgogne/Eau-de-vie de marc de Bourgogne	Grape Marc Spirit
FR	Marc du Centre-Est/Eau-de-vie de marc originaire du Centre-Est	Grape Marc Spirit
FR	Marc de Franche-Comté/Eau-de-vie de marc originaire de Franche-Comté	Grape Marc Spirit
FR	Marc du Bugey/Eau-de-vie de marc originaire de Bugey	Grape Marc Spirit

Member State	Name to be protected	Product Type
FR	Marc de Savoie/Eau-de-vie de marc originaire de Savoie	Grape Marc Spirit
FR	Marc des Côteaux de la Loire/Eau-de-vie de marc originaire des Coteaux de la Loire	Grape Marc Spirit
FR	Marc des Côtes-du-Rhône/Eau-de-vie de marc des Côtes du Rhône	Grape Marc Spirit
FR	Marc de Provence/Eau-de-vie de marc originaire de Provence	Grape Marc Spirit
FR	Marc du Languedoc/Eau-de-vie de marc originaire du Languedoc	Grape Marc Spirit
FR	Marc d'Alsace Gewürztraminer	Grape Marc Spirit
FR	Marc de Lorraine	Grape Marc Spirit
FR	Marc d'Auvergne	Grape Marc Spirit
FR	Marc du Jura	Grape Marc Spirit
PT	Aguardente Bagaceira Bairrada	Grape Marc Spirit
PT	Aguardente Bagaceira Alentejo	Grape Marc Spirit
PT	Aguardente Bagaceira da Região dos Vinhos Verdes	Grape Marc Spirit
PT	Aguardente Bagaceira da Região dos Vinhos Verdes de Alvarinho	Grape Marc Spirit
ES	Orujo de Galicia	Grape Marc Spirit
IT	Grappa	Grape Marc Spirit
IT	Grappa di Barolo	Grape Marc Spirit
IT	Grappa piemontese/Grappa del Piemonte	Grape Marc Spirit
IT	Grappa lombarda/Grappa di Lombardia	Grape Marc Spirit
IT	Grappa trentina/Grappa del Trentino	Grape Marc Spirit
IT	Grappa friulana/Grappa del Friuli	Grape Marc Spirit
IT	Grappa veneta/Grappa del Veneto	Grape Marc Spirit
IT	Südtiroler Grappa/Grappa dell'Alto Adige	Grape Marc Spirit

Member State	Name to be protected	Product Type
IT	Grappa Siciliana/Grappa di Sicilia	Grape Marc Spirit
IT	Grappa di Marsala	Grape Marc Spirit
EL	Τσικουδιά/Tsikoudia	Grape Marc Spirit
EL	Τσικουδιά Κρήτης/Tsikoudia of Crete	Grape Marc Spirit
EL	Τσίπουρο/Tsipouro	Grape Marc Spirit
EL	Τσίπουρο Μακεδονίας/Tsipouro of Macedonia	Grape Marc Spirit
EL	Τσίπουρο Θεσσαλίας/Tsipouro of Thessaly	Grape Marc Spirit
EL	Τσίπουρο Τυρνάβου/Tsipouro of Tyrnavos	Grape Marc Spirit
LU	Eau-de-vie de marc de marque nationale luxembourgeoise	Grape Marc Spirit
CY	Ζιβανία/Τζιβανία/Ζιβάνα/Zivania	Grape Marc Spirit
HU	Törkölypálinka	Grape Marc Spirit
DE	Schwarzwälder Kirschwasser	Fruit Spirit
DE	Schwarzwälder Mirabellenwasser	Fruit Spirit
DE	Schwarzwälder Williamsbirne	Fruit Spirit
DE	Schwarzwälder Zwetschgenwasser	Fruit Spirit
DE	Fränkisches Zwetschgenwasser	Fruit Spirit
DE	Fränkisches Kirschwasser	Fruit Spirit
DE	Fränkischer Obstler	Fruit Spirit
FR	Mirabelle de Lorraine	Fruit Spirit
FR	Kirsch d'Alsace	Fruit Spirit
FR	Quetsch d'Alsace	Fruit Spirit
FR	Framboise d'Alsace	Fruit Spirit
FR	Mirabelle d'Alsace	Fruit Spirit

Member State	Name to be protected	Product Type
FR	Kirsch de Fougerolles	Fruit Spirit
FR	Williams d'Orléans	Fruit Spirit
IT	Südtiroler Williams/Williams dell'Alto Adige	Fruit Spirit
IT	Südtiroler Aprikot/Aprikot dell'Alto Adige	Fruit Spirit
IT	Südtiroler Marille/Marille dell'Alto Adige	Fruit Spirit
IT	Südtiroler Kirsch/Kirsch dell'Alto Adige	Fruit Spirit
IT	Südtiroler Zwetschgeler/Zwetschgeler dell'Alto Adige	Fruit Spirit
IT	Südtiroler Obstler/Obstler dell'Alto Adige	Fruit Spirit
IT	Südtiroler Gravensteiner/Gravensteiner dell'Alto Adige	Fruit Spirit
IT	Südtiroler Golden Delicious/Golden Delicious dell'Alto Adige	Fruit Spirit
IT	Williams friulano/Williams del Friuli	Fruit Spirit
IT	Sliwovitz del Veneto	Fruit Spirit
IT	Sliwovitz del Friuli-Venezia Giulia	Fruit Spirit
IT	Sliwovitz del Trentino-Alto Adige	Fruit Spirit
IT	Distillato di mele trentino/Distillato di mele del Trentino	Fruit Spirit
IT	Williams trentino/Williams del Trentino	Fruit Spirit
IT	Sliwovitz trentino/Sliwovitz del Trentino	Fruit Spirit
IT	Aprikot trentino/Aprikot del Trentino	Fruit Spirit
PT	Medronho do Algarve	Fruit Spirit
PT	Medronho do Buçaco	Fruit Spirit
IT	Kirsch Friulano/Kirschwasser Friulano	Fruit Spirit
IT	Kirsch Trentino/Kirschwasser Trentino	Fruit Spirit
IT	Kirsch Veneto/Kirschwasser Veneto	Fruit Spirit

Member State	Name to be protected	Product Type
PT	Aguardente de pêra da Lousã	Fruit Spirit
LU	Eau-de-vie de pommes de marque nationale luxembourgeoise	Fruit Spirit
LU	Eau-de-vie de poires de marque nationale luxembourgeoise	Fruit Spirit
LU	Eau-de-vie de kirsch de marque nationale luxembourgeoise	Fruit Spirit
LU	Eau-de-vie de quetsch de marque nationale luxembourgeoise	Fruit Spirit
LU	Eau-de-vie de mirabelle de marque nationale luxembourgeoise	Fruit Spirit
LU	Eau-de-vie de prunelles de marque nationale luxembourgeoise	Fruit Spirit
AT	Wachauer Marillenbrand	Fruit Spirit
HU	Szatmári Szilvapálinka	Fruit Spirit
HU	Kecskeméti Barackpálinka	Fruit Spirit
HU	Békési Szilvapálinka	Fruit Spirit
HU	Szabolcsi Almapálinka	Fruit Spirit
HU	Gönci Barackpálinka	Fruit Spirit
HU, AT (for apricot spirits solely produced in the Länder of: Niederösterreich, Burgenland, Steiermark, Wien)	Pálinka	Fruit Spirit
SK	Bošácka slivovica	Fruit Spirit
SI	Brinjevec	Fruit Spirit
SI	Dolenjski sadjevec	Fruit Spirit
BG	Троянска сливова ракия/Сливова ракия от Троян/ Troyanska slivova rakya/Slivova rakya from Troyan	Fruit Spirit
BG	Силистренска кайсиева ракия/Кайсиева ракия от Силистра/Silistrenska kaysieva rakya/Kaysieva rakya from Silistra	Fruit Spirit
BG	Тервелска кайсиева ракия/Кайсиева ракия от Тервел/Tervelska kaysieva rakya/Kaysieva rakya from Terveľ	Fruit Spirit
BG	Ловешка сливова ракия/Сливова ракия от Ловеч/ Loveshka slivova rakya/Slivova rakya from Lovech	Fruit Spirit

Member State	Name to be protected	Product Type
RO	Pălincă	Fruit Spirit
RO	Țuică Zetea de Medieșu Aurit	Fruit Spirit
RO	Țuică de Valea Milcovului	Fruit Spirit
RO	Țuică de Buzău	Fruit Spirit
RO	Țuică de Argeș	Fruit Spirit
RO	Țuică de Zalău	Fruit Spirit
RO	Țuică Ardelenească de Bistrița	Fruit Spirit
RO	Horincă de Maramureș	Fruit Spirit
RO	Horincă de Cămărzana	Fruit Spirit
RO	Horincă de Seini	Fruit Spirit
RO	Horincă de Chioar	Fruit Spirit
RO	Horincă de Lăpuș	Fruit Spirit
RO	Turț de Oaș	Fruit Spirit
RO	Turț de Maramureș	Fruit Spirit
FR	Calvados	Cider Spirits & Perry Spirits
FR	Calvados Pays d'Auge	Cider Spirits & Perry Spirits
FR	Calvados Domfrontais	Cider Spirits & Perry Spirits
FR	Eau-de-vie de cidre de Bretagne	Cider Spirits & Perry Spirits
FR	Eau-de-vie de poiré de Bretagne	Cider Spirits & Perry Spirits
FR	Eau-de-vie de cidre de Normandie	Cider Spirits & Perry Spirits
FR	Eau-de-vie de poiré de Normandie	Cider Spirits & Perry Spirits
FR	Eau-de-vie de cidre du Maine	Cider Spirits & Perry Spirits

Member State	Name to be protected	Product Type
ES	Aguardiente de sidra de Asturias	Cider Spirits & Perry Spirits
FR	Eau-de-vie de poiré du Maine	Cider Spirits & Perry Spirits
SE	Svensk Vodka/Swedish Vodka	Vodka
FI	Suomalainen Vodka/Finsk Vodka/Vodka of Finland	Vodka
PL	Polska Wódka/Polish Vodka	Vodka
SK	Laugarício vodka	Vodka
LT	Originali lietuviška degtinė/Original Lithuanian vodka	Vodka
PL	Herbal vodka from the North Podlasie Lowland aromatised with an extract of bison grass/Wódka ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy zubrowej	Vodka
LV	Latvijas Dzidrais	Vodka
LV	Rīgas Degvīns	Vodka
EE	Estonian vodka	Vodka
DE	Schwarzwälder Himbeergeist	Geist
DE	Bayerischer Gebirgsenzian	Gentian
IT	Südtiroler Enzian/Genziana dell'Alto Adige	Gentian
IT	Genziana trentina/Genziana del Trentino	Gentian
BE, NL, FR (Départements Nord (59) and Pas-de-Calais (62)), DE (German Bundesländer Nordrhein-Westfalen and Niedersachsen)	Genièvre/Jenever/Genever	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
BE, NL, FR (Départements Nord (59) and Pas-de-Calais (62))	Genièvre de grains, Graanjenever, Graangenever	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
BE, NL	Jonge jenever, jonge genever	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
BE, NL	Oude jenever, oude genever	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
BE (Hasselt, Zonhoven, Diepenbeek)	Hasseltse jenever/Hasselt	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
BE (Balegem)	Balegemse jenever	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
BE (Oost-Vlaanderen)	O' de Flander-Oost-Vlaamse Graanjenever	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
BE (Région wallonne)	Peket-Pékêt/Peket-Pékêt de Wallonie	Juniper-Flavoured Spirit Drinks

Member State	Name to be protected	Product Type
FR (Départements Nord (59) and Pas-de-Calais (62))	Genièvre Flandres Artois	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
DE	Ostfriesischer Korngenever	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
DE	Steinhäger	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
UK	Plymouth Gin	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
ES	Gin de Mahón	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
LT	Vilniaus džinas/Vilnius Gin	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
SK	Spišská borovička	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
SK	Slovenská borovička Juniperus	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
SK	Slovenská borovička	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
SK	Inovecká borovička	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
SK	Liptovská borovička	Juniper-Flavoured Spirit Drinks
DK	Dansk Akvavit/Dansk Aquavit	Akvavit/Aquavit
SE	Svensk Aquavit/Svensk Akvavit/Swedish Aquavit	Akvavit/Aquavit
ES	Anis español	Aniseed-Flavoured Spirit Drinks
ES	Anís Paloma Monforte del Cid	Aniseed-Flavoured Spirit Drinks
ES	Hierbas de Mallorca	Aniseed-Flavoured Spirit Drinks
ES	Hierbas Ibicencas	Aniseed-Flavoured Spirit Drinks
PT	Évora anisada	Aniseed-Flavoured Spirit Drinks
ES	Cazalla	Aniseed-Flavoured Spirit Drinks
ES	Chinchón	Aniseed-Flavoured Spirit Drinks
ES	Ojén	Aniseed-Flavoured Spirit Drinks
ES	Rute	Aniseed-Flavoured Spirit Drinks
SI	Janeževc	Aniseed-Flavoured Spirit Drinks
CY, EL	Ouzo/Oúzo	Distilled Anis

Member State	Name to be protected	Product Type
EL	Ούζο Μυτιλήνης/Ouzo of Mitilene	Distilled Anis
EL	Ούζο Πλωμαρίου/Ouzo of Plomari	Distilled Anis
EL	Ούζο Καλαμάτας/Ouzo of Kalamata	Distilled Anis
EL	Ούζο Θράκης/Ouzo of Thrace	Distilled Anis
EL	Ούζο Μακεδονίας/Ouzo of Macedonia	Distilled Anis
SK	Demänovka bylinná horká	Bitter tasting Spirit Drinks/Bitter
DE	Rheinberger Kräuter	Bitter tasting Spirit Drinks/Bitter
LT	Trejos devynierios	Bitter tasting Spirit Drinks/Bitter
SI	Slovenska travarica	Bitter tasting Spirit Drinks/Bitter
DE	Berliner Kümmel	Liqueur
DE	Hamburger Kümmel	Liqueur
DE	Münchener Kümmel	Liqueur
DE	Chiemseer Klosterlikör	Liqueur
DE	Bayerischer Kräuterlikör	Liqueur
IE	Irish Cream	Liqueur
ES	Palo de Mallorca	Liqueur
PT	Ginjinha portuguesa	Liqueur
PT	Licor de Singeverga	Liqueur
IT	Mirto di Sardegna	Liqueur
IT	Liquore di limone di Sorrento	Liqueur
IT	Liquore di limone della Costa d'Amalfi	Liqueur
IT	Genepì del Piemonte	Liqueur
IT	Genepì della Valle d'Aosta	Liqueur
DE	Benediktbeurer Klosterlikör	Liqueur
DE	Ettaler Klosterlikör	Liqueur
FR	Ratafia de Champagne	Liqueur
ES	Ratafia catalana	Liqueur

Member State	Name to be protected	Product Type
PT	Anis português	Liqueur
FI	Suomalainen Marjalikööri/Suomalainen Hedelmälikööri/Finsk Bärlikör/Finsk Fruktlikör/Finnish berry liqueur/Finnish fruit liqueur	Liqueur
AT	Grossglockner Alpenbitter	Liqueur
AT	Mariazeller Magenlikör	Liqueur
AT	Mariazeller Jagasaftl	Liqueur
AT	Puchheimer Bitter	Liqueur
AT	Steinfelder Magenbitter	Liqueur
AT	Wachauer Marillenlikör	Liqueur
AT	Jägertee/Jagertee/Jagatee	Liqueur
DE	Hüttentee	Liqueur
LV	Allažu Ķimelis	Liqueur
LT	Čepkelių	Liqueur
SK	Demänovka bylinný likér	Liqueur
PL	Polish Cherry	Liqueur
CZ	Karlovarská Hořká	Liqueur
SI	Pelinkovec	Liqueur
DE	Blutwurz	Liqueur
ES	Cantueso Alicantino	Liqueur
ES	Licor café de Galicia	Liqueur
ES	Licor de hierbas de Galicia	Liqueur
FR, IT	Génépi des Alpes/Genepi degli Alpi	Liqueur
EL	Μαστίχα Χίου/Masticha of Chios	Liqueur
EL	Κίτρο Νάξου/Kitro of Naxos	Liqueur
EL	Κουμκουάτ Κέρκυρας/Koum Kouat of Corfu	Liqueur
EL	Τεντούρα/Tentoura	Liqueur
PT	Poncha da Madeira	Liqueur

Member State	Name to be protected	Product Type
FR	Cassis de Bourgogne	Crème de Cassis
FR	Cassis de Dijon	Crème de Cassis
FR	Cassis de Saintonge	Crème de Cassis
FR	Cassis du Dauphiné	Crème de Cassis
LU	Cassis de Beaufort	Crème de Cassis
IT	Nocino di Modena	Nocino
SI	Orehovec	Nocino
FR	Pommeau de Bretagne	Other Spirit Drinks
FR	Pommeau du Maine	Other Spirit Drinks
FR	Pommeau de Normandie	Other Spirit Drinks
SE	Svensk Punsch/Swedish Punch	Other Spirit Drinks
ES	Pacharán navarro	Other Spirit Drinks
ES	Pacharán	Other Spirit Drinks
AT	Inländerrum	Other Spirit Drinks
DE	Bärwurz	Other Spirit Drinks
ES	Aguardiente de hierbas de Galicia	Other Spirit Drinks
ES	Aperitivo Café de Alcoy	Other Spirit Drinks
ES	Herbero de la Sierra de Mariola	Other Spirit Drinks
DE	Königsberger Bärenfang	Other Spirit Drinks
DE	Ostpreußischer Bärenfang	Other Spirit Drinks
ES	Ronmiel	Other Spirit Drinks
ES	Ronmiel de Canarias	Other Spirit Drinks
BE, NL, FR (Départements Nord (59) and Pas-de-Calais (62)), DE (German Bundesländer Nordrhein-Westfalen and Niedersachsen)	Genièvre aux fruits/Vruchtenjenever/Jenever met vruchten/Fruchtgenerver	Other Spirit Drinks
SI	Domači rum	Other Spirit Drinks

Member State	Name to be protected	Product Type
IE	Irish Poteen/Irish Póitín	Other Spirit Drinks
LT	Trauktinė	Other Spirit Drinks
LT	Trauktinė Palanga	Other Spirit Drinks
LT	Trauktinė Dainava	Other Spirit Drinks

Spirits drinks of the Republic of Moldova to be protected in the EU

[...]

PART C

Aromatised wines of the EU to be protected in the Republic of Moldova

Member State	Name to be protected
IT	Vermouth di Torino
FR	Vermouth de Chambéry
DE	Nürnberger Glühwein
DE	Thüringer Glühwein

Aromatised wines of the Republic of Moldova to be protected in the EU

[...]

ANNEX XXXI

EARLY WARNING MECHANISM

1. The Union and the Republic of Moldova hereby establish an Early Warning Mechanism with the objective of setting out practical measures aimed at preventing and rapidly reacting to an emergency situation or to a threat thereof. It foresees an early evaluation of potential risks and problems related to the supply and demand of natural gas, oil or electricity and the prevention and rapid reaction in case of an emergency situation or a threat thereof.
2. For the purposes of this Annex, an emergency situation is a situation causing a significant disruption or a physical interruption of supply of natural gas, oil or electricity between the Union and the Republic of Moldova.
3. For the purposes of this Annex, the Coordinators are the Minister of the Republic of Moldova in charge of Energy and the Member of the European Commission in charge of Energy.
4. Regular evaluations of potential risks and problems related to the supply and demand of energy materials and products should be undertaken jointly by the Parties and reported to the Coordinators.
5. Should one of the Parties become aware of an emergency situation or of a situation which, in its opinion, could lead to an emergency situation, that Party shall inform the other Party without delay.
6. Under the circumstances set out in paragraph 5, the Coordinators shall notify each other, within the shortest possible time, of the necessity to initiate the Early Warning Mechanism. The notification shall indicate, inter alia, designated persons that are authorised by the Coordinators to maintain permanent contact with each other.
7. Upon notification in accordance with paragraph 6, each Party shall provide the other Party with its own assessment. Such an assessment shall include an estimate of the timeframe within which the emergency situation or the threat thereof could be eliminated. The Parties shall react promptly to the assessment provided by the other Party and complement it with available additional information.
8. If one Party is unable to adequately assess or accept the other Party's assessment of the situation, or the estimated timeframe within which an emergency situation or a threat thereof may be eliminated, the corresponding Coordinator may request consultations, which are to commence within a time period not exceeding 3 days from the moment of forwarding the notification provided for in paragraph 6. Such consultations shall take place through an Experts Group consisting of representatives authorised by the Coordinators. The consultations shall aim at:
  - (a) elaborating a common evaluation of the situation and of possible further developments;
  - (b) elaborating recommendations to overcome the emergency situation or to eliminate the threat thereof;
  - (c) elaborating recommendations on a joint action plan in order to minimise the impact of an emergency situation and, if possible, to overcome the emergency situation, including the possibility of establishing a Special Monitoring Group.
9. The consultations, common evaluations and proposed recommendations shall be based on the principles of transparency, non-discrimination and proportionality.
10. The Coordinators, within their competencies, shall work to overcome the emergency situation or to eliminate the threat thereof taking into account the recommendations that have been elaborated as the result of the consultations.
11. The Experts Group referred to in paragraph 8 shall report on its activities to the Coordinators promptly after the implementation of any agreed plan of action.
12. If an emergency situation occurs, the Coordinators may establish a Special Monitoring Group with the task of examining the ongoing circumstances and development of events and keeping an objective record of them. The Special Monitoring Group shall consist of:
  - (a) representatives of both Parties;
  - (b) representatives of energy companies of the Parties;

- (c) representatives of international energy organisations, proposed and mutually approved by the Parties;
  - (d) independent experts proposed and mutually approved by the Parties.
13. The Special Monitoring Group shall start its work without delay and shall operate, as necessary, until the emergency situation has been solved. A decision on the termination of the work of the Special Monitoring Group shall be taken jointly by the Coordinators.
  14. From the time at which a Party informs the other Party of the circumstances described in paragraph 5, and until the completion of the procedures set out in this Annex and the resolution of the emergency situation or the elimination of the threat thereof, the Parties will do their utmost to minimise negative consequences for the other Party. The Parties shall cooperate with the aim to reach an immediate solution in a spirit of transparency. The Parties shall refrain from any actions unrelated to the ongoing emergency situation that could create or deepen the negative consequences for the supply of natural gas, oil or electricity between the Union and the Republic of Moldova.
  15. Each Party independently carries the costs relating to the actions in the framework of this Annex.
  16. The Parties shall maintain in confidence all information exchanged between them that is designated as being of a confidential nature. The Parties shall take any necessary measures to protect confidential information on the basis of the relevant legal and normative acts of the Republic of Moldova, or the Union and/or its Member States, as applicable, as well as in accordance with applicable international agreements and conventions.
  17. The Parties may invite, by mutual agreement, representatives of third parties to take part in the consultations or monitoring referred to in paragraphs 8 and 12.
  18. The Parties may agree to adapt the provisions of this Annex in view of establishing an Early Warning Mechanism between them and other Parties.
  19. A violation of the Early Warning Mechanism cannot serve as a basis for dispute settlement procedures under Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement. Moreover, a Party shall not rely on, or introduce as evidence in such dispute settlement procedures:
    - (a) positions taken or proposals made by the other Party in the course of the procedure set out in this Annex; or
    - (b) the fact that the other Party has indicated its willingness to accept a solution to the emergency situation subject to the Early Warning Mechanism.

ANNEX XXXII

MEDIATION MECHANISM*Article 1***Objective**

The objective of this Annex is to facilitate a mutually agreed solution through a comprehensive and expeditious procedure with the assistance of a mediator.

Section 1

Procedure under the Mediation Mechanism*Article 2***Request for information**

1. Before the initiation of the mediation procedure, a Party may request, at any time, in writing, information regarding a measure adversely affecting trade or investment between the Parties. The Party to which such request is made shall provide, within 20 days, a written response containing its comments on the information contained in the request.
2. Where the responding Party considers that a response within 20 days is not practicable, it shall inform the requesting Party of the reasons for the delay, together with an estimate of the shortest period within which it will be able to provide its response.

*Article 3***Initiation of the procedure**

1. A Party may request, at any time, that the Parties enter into a mediation procedure. Such request shall be addressed to the other Party in writing. The request shall be sufficiently detailed in order to clearly present the concerns of the requesting Party and shall:
  - (a) identify the specific measure at issue;
  - (b) provide a statement of the alleged adverse effects that the requesting Party believes the measure has, or will have, on trade or investment between the Parties; and
  - (c) explain how the requesting Party considers that those effects are linked to the measure.
2. The mediation procedure may only be initiated by mutual agreement of the Parties. The Party to which a request pursuant to paragraph 1 is addressed shall give sympathetic consideration to the request and reply by accepting or rejecting it in writing within 10 days of its receipt.

*Article 4***Selection of the mediator**

1. Upon the launch of the mediation procedure, the Parties shall endeavour to agree on a mediator no later than 15 days after the receipt of the reply to the request referred to in Article 3 of this Annex.
2. In the event that the Parties are unable to agree on the mediator within the time frame laid down in paragraph 1 of this Article, either Party may request the chair or co-chairs of the Association Committee in Trade configuration as set out in Article 438(4) of this Agreement, or their delegates, to select the mediator, by drawing lots, from the list established under Article 404(1) of this Agreement. Representatives of both Parties shall be invited, with sufficient advance notice, to be present when the lots are drawn. In any event, the drawing of lots shall be carried out with the Party/ Parties that is/are present.

3. The chair or co-chairs of the Association Committee in Trade configuration as set out in Article 438(4) of this Agreement, or their delegates, shall select the mediator within five working days of the request made under paragraph 2 of this Article by either Party.
4. Should the list referred to in Article 404(1) of this Agreement not be established at the time a request is made pursuant to Article 3 of this Annex, the mediator shall be selected, by drawing lots, from the individuals which have been formally proposed by one or both of the Parties.
5. A mediator shall not be a citizen of either Party, unless the Parties agree otherwise.
6. The mediator shall assist, in an impartial and transparent manner, the Parties in bringing clarity to the measure and its possible trade effects, and in reaching a mutually agreed solution. The Code of Conduct for Arbitrators and Mediators set out in Annex XXXIV to this Agreement shall apply to mediators, *mutatis mutandis*. Rules 3 to 7 (Notifications) and 41 to 45 (Translation and interpretation) of the Rules of Procedure of Annex XXXIII to this Agreement shall also apply, *mutatis mutandis*.

Article 5

Rules of the mediation procedure

1. Within 10 days after the appointment of the mediator, the Party having invoked the mediation procedure shall present, in writing, a detailed description of the problem to the mediator and to the other Party, in particular of the operation of the measure at issue and its trade effects. Within 20 days after the date of delivery of this description, the other Party may provide, in writing, its comments on the description of the problem. Either Party may include in its description or comments any information that it deems relevant.
2. The mediator may decide on the most appropriate way of bringing clarity to the measure concerned and its possible trade effects. In particular, the mediator may organise meetings between the Parties, consult the Parties jointly or individually, seek the assistance of, or consult with, relevant experts and stakeholders and provide any additional support requested by the Parties. However, before seeking the assistance of, or consulting with, relevant experts and stakeholders, the mediator shall consult with the Parties.
3. The mediator may offer advice and propose a solution for the consideration of the Parties. The Parties may accept or reject the proposed solution or agree on a different solution. However, the mediator shall not advise or give comments on the consistency of the measure at issue with this Agreement.
4. The mediation procedure shall take place in the territory of the Party to which the request was addressed, or by mutual agreement in any other location or by any other means.
5. The Parties shall endeavour to reach a mutually agreed solution within 60 days from the appointment of the mediator. Pending a final agreement, the Parties may consider possible interim solutions, especially if the measure relates to perishable goods.
6. The solution may be adopted by means of a decision of the Association Committee in Trade configuration as set out in Article 438(4) of this Agreement. Either Party may make such a solution subject to the completion of any necessary internal procedures. Mutually agreed solutions shall be made publicly available. The version disclosed to the public may not contain any information that a Party has designated as confidential.
7. On request of the Parties, the mediator shall issue to the Parties, in writing, a draft factual report, providing a brief summary of the measure at issue in these procedures, the procedures followed, and any mutually agreed solution reached as the final outcome of these procedures, including possible interim solutions. The mediator shall allow the Parties 15 days to comment on the draft report. After considering the comments of the Parties submitted within that period, the mediator shall submit, in writing, a final factual report to the Parties within 15 days. The factual report shall not include any interpretation of this Agreement.
8. The procedure shall be terminated:
  - (a) by the adoption of a mutually agreed solution by the Parties, on the date of its adoption;
  - (b) by mutual agreement of the Parties at any stage of the procedure, on the date of that agreement;

- (c) by a written declaration of the mediator, after consultation with the Parties, that further efforts at mediation would be to no avail, on the date of that declaration; or
- (d) by a written declaration of a Party after exploring mutually agreed solutions under the mediation procedure and after having considered any advice and proposed solutions by the mediator, on the date of that declaration.

Section 2

Implementation

Article 6

Implementation of a mutually agreed solution

1. Where the Parties have reached agreement on a solution, each Party shall take the measures necessary to implement the mutually agreed solution within the agreed timeframe.
2. The implementing Party shall inform the other Party in writing of any steps or measures taken to implement the mutually agreed solution.

Section 3

General Provisions

Article 7

Confidentiality and relationship to dispute settlement

1. Unless the Parties agree otherwise, and without prejudice to Article 5(6) of this Annex, all steps of the procedure, including any advice or proposed solution, are confidential. However, any Party may disclose to the public the fact that mediation is taking place.
2. The mediation procedure is without prejudice to the Parties' rights and obligations under the provisions on Dispute Settlement of Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement or any other agreement.
3. Consultations under Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement are not required before initiating the mediation procedure. However, a Party should normally avail itself of the other co-operation or consultation provisions provided for in this Agreement before initiating the mediation procedure.
4. A Party shall not rely on or introduce as evidence in other dispute settlement procedures under this Agreement or any other agreement, nor shall a panel take into consideration:
  - (a) positions taken by the other Party in the course of the mediation procedure or information gathered under Articles 5(1) and 5(2) of this Annex;
  - (b) the fact that the other Party has indicated its willingness to accept a solution to the measure subject to mediation; or
  - (c) advice given or proposals made by the mediator.
5. A mediator may not serve as member of a panel in a dispute settlement proceeding under this Agreement or under the WTO Agreement involving the same matter for which he/she has been a mediator.

Article 8

Time limits

Any time limit referred to in this Annex may be modified by mutual agreement between the Parties involved in the mediation procedures.

*Article 9***Costs**

1. Each Party shall bear its own expenses derived from its participation in the mediation procedure.
2. The Parties shall share jointly and equally the expenses derived from organisational matters, including the remuneration and expenses of the mediator. The remuneration of the mediator shall be in accordance with that foreseen for the chairperson of an arbitration panel in accordance with rule 8(e) of the Rules of Procedure.

ANNEX XXXIII

RULES OF PROCEDURE FOR DISPUTE SETTLEMENT

General provisions

1. In Chapter 14 (Dispute settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement and under these Rules:
  - (a) 'adviser' means a person retained by a Party to the dispute to advise or assist that Party in connection with the arbitration panel proceeding;
  - (b) 'arbitrator' means a member of an arbitration panel established under Article 385 of this Agreement;
  - (c) 'arbitration panel' means a panel established under Article 385 of this Agreement;
  - (d) 'assistant' means a person who, under the terms of appointment of an arbitrator, conducts research or provides assistance to that arbitrator;
  - (e) 'complaining Party' means any Party that requests the establishment of an arbitration panel under Article 384 of this Agreement;
  - (f) 'day' means a calendar day;
  - (g) 'party complained against' means the Party that is alleged to be in violation of the provisions referred to in Article 381 of this Agreement;
  - (h) 'representative of a Party' means an employee or any person appointed by a government department or agency or any other public entity of a Party who represents the Party for the purposes of a dispute under this Agreement.
2. The Party complained against shall be in charge of the logistical administration of the dispute settlement proceedings, in particular the organisation of hearings, unless otherwise agreed. The Parties shall share the expenses derived from organisational matters, including the remuneration and expenses of the arbitrators.

Notifications

3. Each Party to the dispute and the arbitration panel shall transmit any request, notice, written submission or other document by e-mail to the other Party and, as regards written submissions and requests in the context of arbitration, to each of the arbitrators. The arbitration panel shall circulate documents to the Parties also by e-mail. Unless proven otherwise, an e-mail message shall be deemed to be received on the date of its sending. If any of the supporting documents are above ten megabytes, they shall be provided in another electronic format to the other Party and, where relevant, to each of the arbitrators within two days from the sending of the e-mail.
4. A copy of the documents transmitted in accordance with rule 3 shall be submitted to the other Party and, where relevant, to each of the arbitrators on the day of sending the e-mail by facsimile transmission, registered post, courier, or delivery against receipt or any other means of telecommunication that provides a record of the sending thereof.
5. All notifications shall be addressed to the Ministry of Economy of the Republic of Moldova and to the Directorate-General for Trade of the European Commission, respectively.
6. Minor errors of a clerical nature in any request, notice, written submission or other document related to the arbitration panel proceeding may be corrected by delivery of a new document clearly indicating the changes.
7. If the last day for delivery of a document falls on an official holiday of the Union or of the Republic of Moldova, the document shall be deemed delivered within the deadline on the next business day.

Commencing the arbitration

8. (a) If, pursuant to Article 385 of this Agreement or to rule 20 of these Rules, an arbitrator is selected by drawing lots, the drawing of lots shall be carried out at a time and place decided by the complaining Party to be promptly communicated to the Party complained against. The Party complained against may, if it so chooses, be present during the drawing of lots. In any event, the drawing of lots shall be carried out with the Party/Parties that is/are present.

- (b) If, pursuant to Article 385 of this Agreement or to rule 20 of these Rules, an arbitrator is selected by drawing lots and there are two chairs of the Association Committee in Trade configuration as set out in Article 438(4) of this Agreement, both chairs, or their delegates, or one chair alone in cases where the other chair or his delegate does not accept to participate in the drawing of lots, shall perform the selection.
  - (c) The Parties shall notify the selected arbitrators of their appointment.
  - (d) An arbitrator who has been appointed according to the procedure established in Article 385 of this Agreement shall confirm his/her availability to serve as an arbitrator to the Association Committee in Trade configuration as set out in Article 438(4) of this Agreement within five days of the date in which he/she was informed of his/her appointment. If a candidate declines the appointment for a justified reason, a new arbitrator shall be selected following the same procedure used for the selection of the unavailable candidate.
  - (e) Unless the Parties to the dispute agree otherwise, they shall meet the arbitration panel within seven days of its establishment in order to determine such matters as the Parties or the arbitration panel deem appropriate, including the remuneration and expenses to be paid to the arbitrators, which shall be in accordance with WTO standards. The remuneration for each arbitrator's assistant shall not exceed 50 % of the remuneration of that arbitrator. Arbitrators and representatives of the Parties to the dispute may take part in this meeting via telephone or video conference.
9. (a) Unless the Parties agree otherwise within five days from the date of selection of the arbitrators, the terms of reference of the arbitration panel shall be 'to examine, in the light of the relevant provisions of the Agreement invoked by the parties to the dispute, the matter referred to in the request for establishment of the arbitration panel, to rule on the compatibility of the measure in question with the provisions referred to in Article 381 of this Agreement and to make a ruling in accordance with Articles 387 and 402 of this Agreement'.
- (b) The Parties shall notify the agreed terms of reference to the arbitration panel within three days of their agreement.

Initial submissions

10. The complaining Party shall deliver its initial written submission no later than 20 days after the date of establishment of the arbitration panel. The Party complained against shall deliver its written counter-submission no later than 20 days after the date of receipt of the initial written submission.

Working of arbitration panels

11. The chairperson of the arbitration panel shall preside over all its meetings. An arbitration panel may delegate to the chairperson the authority to make administrative and procedural decisions.
12. Unless otherwise provided in Chapter 14 (Dispute settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, the arbitration panel may conduct its activities by any means, including telephone, facsimile transmissions or computer links.
13. Only arbitrators may take part in the deliberations of the arbitration panel, but the arbitration panel may permit its assistants to be present at its deliberations.
14. The drafting of any ruling shall remain the exclusive responsibility of the arbitration panel and shall not be delegated.
15. Where a procedural question arises that is not addressed by the provisions of Chapter 14 (Dispute settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement and Annexes XXXII, XXXIII and XXXIV to this Agreement, the arbitration panel, after consulting the Parties, may adopt an appropriate procedure that is compatible with those provisions.
16. When the arbitration panel considers that there is a need to modify any of the time limits for its proceedings other than the time limits set out in Chapter 14 (Dispute settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement or to make any other procedural or administrative adjustment, it shall inform the Parties to the dispute in writing of the reasons for the change or adjustment and of the period of time or adjustment needed.

Replacement

17. If an arbitrator is unable to participate in an arbitration panel proceeding, withdraws from it, or must be replaced because he/she does not comply with the requirements of the Code of Conduct, as set out in Annex XXXIV to this Agreement, a replacement shall be selected in accordance with Article 385 of this Agreement and rule 8 of these Rules.
18. Where a Party to the dispute considers that an arbitrator does not comply with the requirements of the Code of Conduct and for this reason should be replaced, this Party shall notify the other Party to the dispute within 15 days from the time at which it obtained evidence of the circumstances underlying the arbitrator's material violation of the Code of Conduct.
19. Where a Party to the dispute considers that an arbitrator other than the chairperson does not comply with the requirements of the Code of Conduct, the Parties to the dispute shall consult and, if they so agree, select a new arbitrator in accordance with Article 385 of this Agreement and rule 8 of these Rules.

If the Parties to the dispute fail to agree on the need to replace an arbitrator, any Party to the dispute may request that such matter be referred to the chairperson of the arbitration panel, whose decision shall be final.

If, pursuant to such a request, the chairperson finds that an arbitrator does not comply with the requirements of the Code of Conduct, the new arbitrator shall be selected in accordance with Article 385 of this Agreement and rule 8 of these Rules.

20. Where a Party considers that the chairperson of the arbitration panel does not comply with the requirements of the Code of Conduct, the Parties shall consult and, if they so agree, select a new chairperson in accordance with Article 385 of this Agreement and rule 8 of these Rules.

If the Parties fail to agree on the need to replace the chairperson, any Party may request that such matter be referred to one of the remaining members of the pool of individuals from the sub-list of chairpersons referred to in Article 404(1) of this Agreement. His/her name shall be drawn by lot by the chair of the Association Committee in Trade configuration as set out in Article 438(4) of this Agreement, or the chair's delegate within five days from the request. The decision by the so selected person on the need to replace the chairperson shall be final.

If the so selected person decides that the original chairperson does not comply with the requirements of the Code of Conduct, he/she shall select a new chairperson by lot among the remaining pool of individuals from the sub-list of chairpersons referred to in Article 404(1) of this Agreement. The selection of the new chairperson shall be carried out within five days of the date of the decision referred to in this paragraph.

21. The arbitration panel proceedings shall be suspended for the period taken to carry out the procedures provided for in rules 18, 19 and 20 of these Rules.

Hearings

22. The chairperson of the arbitration panel shall fix the date and time of the hearing in consultation with the Parties to the dispute and the other arbitrators, and shall confirm this in writing to the Parties to the dispute. This information shall also be made publicly available by the Party in charge of the logistical administration of the proceedings, unless the hearing is closed to the public. Unless a Party disagrees, the arbitration panel may decide not to convene a hearing.
23. Unless the Parties agree otherwise, the hearing shall be held in Brussels if the complaining Party is the Republic of Moldova, and in Chisinau if the complaining Party is the Union.
24. The arbitration panel may convene additional hearings, if the Parties so agree.
25. All arbitrators shall be present during the entirety of any hearings.

26. The following persons may attend the hearing, irrespective of whether the proceedings are open to the public or not:
- (a) representatives of the Parties to the dispute;
  - (b) advisers to the Parties to the dispute;
  - (c) administrative staff, interpreters, translators and court reporters; and
  - (d) arbitrators' assistants.
- Only the representatives and advisers of the Parties to the dispute may address the arbitration panel.
27. No later than five days before the date of a hearing, each Party to the dispute shall deliver to the arbitration panel a list of the names of individuals who will make oral arguments or presentations at the hearing on behalf of that Party and of other representatives or advisers attending the hearing.
28. The arbitration panel shall conduct the hearing in the following manner, ensuring that the complaining Party and the Party complained against are afforded equal time:
- Argument*
- (a) argument of the complaining Party;
  - (b) counter-argument of the Party complained against;
- Rebuttal Argument*
- (a) argument of the complaining Party;
  - (b) counter-argument of the Party complained against.
29. The arbitration panel may direct questions to either Party to the dispute at any time during the hearing.
30. The arbitration panel shall arrange for a transcript of each hearing to be prepared and delivered as soon as possible to the Parties to the dispute. The Parties to the dispute may comment on the transcript, and the arbitration panel may consider those comments.
31. Each Party to the dispute may deliver a supplementary written submission concerning any matter that arose during the hearing within 10 days of the date of the hearing.

Questions in writing

32. The arbitration panel may at any time during the proceedings address questions in writing to one or both Parties to the dispute. Each Party to the dispute shall receive a copy of any questions put by the arbitration panel.
33. A Party to the dispute shall also provide a copy of its written response to the arbitration panel's questions to the other Party to the dispute. Each Party to the dispute shall be given the opportunity to provide written comments on the other Party's reply within five days of the date of receipt of such reply.

Confidentiality

34. Each Party to the dispute and its advisers shall treat as confidential any information submitted by the other Party to the dispute to the arbitration panel which that Party has designated as confidential. Where a Party to the dispute submits a confidential version of its written submissions to the arbitration panel, it shall also, upon request of the other Party, provide a non-confidential summary of the information contained in its submissions that could be disclosed to the public no later than 15 days after the date of either the request or the submission, whichever is later, and an explanation as to why the non-disclosed information is confidential. Nothing in these Rules shall preclude a Party to the dispute from disclosing statements of its own positions to the public to the extent that, when making reference to information submitted by the other Party, it does not disclose any information designated by the other Party as confidential. The arbitration panel shall meet in closed session when the submission and the arguments of a Party contain confidential information. The Parties to the dispute and their advisers shall maintain the confidentiality of the arbitration panel hearings where the hearings are held in closed session.

Ex parte contacts

35. The arbitration panel shall not meet or communicate with a Party in the absence of the other Party.
36. No arbitrator may discuss any aspect of the subject matter of the proceedings with either Party or both Parties to the dispute in the absence of the other arbitrators.

Amicus curiae submissions

37. Unless the Parties agree otherwise within three days of the date of the establishment of the arbitration panel, the arbitration panel may receive unsolicited written submissions from natural or legal persons established in the territory of a Party to the dispute who are independent from the governments of the Parties to the dispute, provided that they are made within 10 days of the date of the establishment of the arbitration panel, that they are concise and in no case longer than 15 pages typed at double space and that they are directly relevant to a factual or a legal issue under consideration by the arbitration panel.
38. The submission shall contain a description of the person making the submission, whether natural or legal, including its nationality or place of establishment, the nature of its activities, its legal status, general objectives and the source of its financing, and specify the nature of the interest that the person has in the arbitration panel proceeding. It shall be drafted in the languages chosen by the Parties to the dispute in accordance with rules 41 and 42 of these Rules.
39. The arbitration panel shall list in its ruling all the submissions it has received that conform to rules 37 and 38 of these Rules. The arbitration panel shall not be obliged to address in its ruling the arguments made in such submissions. Any such submission shall be notified by the arbitration panel to the Parties to the dispute for their comments. The comments of the Parties to the dispute shall be submitted within 10 days, and any such comments shall be taken into consideration by the arbitration panel.

Urgent cases

40. In the cases of urgency referred to in Chapter 11 (Trade-related Energy) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, the arbitration panel, after consulting the Parties to the dispute, shall adjust the time limits referred to in these Rules, as appropriate, and shall notify the Parties of such adjustments.

Translation and interpretation

41. During the consultations referred to in Article 382 of this Agreement and no later than the meeting referred to in rule 8(e) of these Rules, the Parties to the dispute shall endeavour to agree on a common working language for the proceedings before the arbitration panel.
42. If the Parties to the dispute are unable to agree on a common working language, each Party shall make its written submissions in its chosen language. In such case, that Party shall provide at the same time a translation in the language chosen by the other Party, unless its submissions are written in one of the working languages of the WTO. The Party complained against shall arrange for the interpretation of oral submissions into the languages chosen by the Parties to the dispute.
43. Arbitration panel rulings shall be notified in the language or languages chosen by the Parties to the dispute.
44. Any Party to the dispute may provide comments on the accuracy of the translation of any translated version of a document drawn up in accordance with these Rules.
45. Each Party shall bear the costs of the translation of its written submissions. Any costs incurred for translation of an arbitration ruling shall be borne equally by the Parties to the dispute.

Other procedures

46. These Rules of Procedure are also applicable to procedures established under Article 382, Article 391(2), Article 392(2), Article 393(2) and Article 395(2) of Chapter 14 (Dispute settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement. However, the time limits laid down in these Rules of Procedure shall be adjusted by the arbitration panel in line with the special time limits provided for the adoption of a ruling by the arbitration panel in those other procedures.

ANNEX XXXIV

CODE OF CONDUCT FOR ARBITRATORS AND MEDIATORS

Definitions

1. In this Code of Conduct:

- (a) 'arbitrator' means a member of an arbitration panel established under Article 385 of this Agreement;
- (b) 'assistant' means a person who, under the terms of appointment of an arbitrator, conducts, researches or provides assistance to the arbitrator;
- (c) 'candidate' means an individual whose name is on the list of arbitrators referred to in Article 404(1) of this Agreement and who is under consideration for selection as an arbitrator under Article 385 of this Agreement;
- (d) 'mediator' means a person who conducts a mediation procedure in accordance with Annex XXXII (Mediation Mechanism) to this Agreement;
- (e) 'proceeding', unless otherwise specified, means an arbitration panel proceeding under Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement;
- (f) 'staff', in respect of an arbitrator, means persons under the direction and control of an arbitrator, other than assistants.

Responsibilities to the process

- 2. Throughout the proceedings, every candidate and arbitrator shall avoid impropriety and the appearance of impropriety, shall be independent and impartial, shall avoid direct and indirect conflicts of interest and shall observe high standards of conduct so that the integrity and impartiality of the dispute settlement mechanism is preserved. Former arbitrators must comply with the obligations established in rules 15, 16, 17 and 18 of this Code of Conduct.

Disclosure obligations

- 3. Prior to confirmation of his/her selection as an arbitrator under Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement, a candidate shall disclose any interest, relationship or matter that is likely to affect his/her independence or impartiality or that might reasonably create an appearance of impropriety or bias in the proceeding. To this end, a candidate shall make all reasonable efforts to become aware of any such interests, relationships and matters.
- 4. A candidate or an arbitrator shall communicate matters concerning actual or potential violations of this Code of Conduct only to the Association Committee in Trade configuration, as set out in Article 438(4) of this Agreement, for consideration by the Parties.
- 5. Once selected, an arbitrator shall continue to make all reasonable efforts to become aware of any interests, relationships or matters referred to in rule 3 of this Code of Conduct and shall disclose them. The disclosure obligation is a continuing duty which requires an arbitrator to disclose any such interests, relationships or matters that may arise during any stage of the proceeding. The arbitrator shall disclose such interests, relationships or matters by informing the Association Committee in Trade configuration, in writing, for consideration by the Parties.

Duties of arbitrators

- 6. An arbitrator included in the lists of arbitrators provided for in Article 404(1) of this Agreement may decline the appointment as an arbitrator only for justified reasons such as, for example, disease, participation in other court or panel proceedings or conflict of interest. Upon confirmation of his/her selection, an arbitrator shall be available to perform and shall perform his/her duties thoroughly and expeditiously throughout the proceeding, and with fairness and diligence.
- 7. An arbitrator shall consider only those issues raised in the proceeding and necessary for a ruling and shall not delegate this duty to any other person.

8. An arbitrator shall take all appropriate steps to ensure that his/her assistant and staff are aware of, and comply with, rules 2, 3, 4, 5, 16, 17 and 18 of this Code of Conduct.
9. An arbitrator shall not engage in *ex parte* contacts concerning the proceeding.

Independence and impartiality of arbitrators

10. An arbitrator shall be independent and impartial, avoid creating an appearance of impropriety or bias, and shall not be influenced by self-interest, outside pressure, political considerations, public clamour, loyalty to a Party or fear of criticism.
11. An arbitrator shall not, directly or indirectly, incur any obligation or accept any benefit that would in any way interfere, or appear to interfere, with the proper performance of his/her duties.
12. An arbitrator shall not use his/her position on the arbitration panel to advance any personal or private interests. An arbitrator shall avoid actions that may create the impression that others are in a special position to influence him/her.
13. An arbitrator shall not allow financial, business, professional, personal, or social relationships or responsibilities to influence his/her conduct or judgement.
14. An arbitrator shall avoid entering into any relationship or acquiring any financial interest that is likely to affect his/her impartiality or that might reasonably create an appearance of impropriety or bias.

Obligations of former arbitrators

15. All former arbitrators shall avoid actions that may create the appearance that they were biased in carrying out their duties or derived advantage from the decision or ruling of the arbitration panel.

Confidentiality

16. No arbitrator or former arbitrator shall at any time disclose or use any non-public information concerning a proceeding or acquired during a proceeding except for the purposes of that proceeding and shall not, in any case, disclose or use any such information to gain personal advantage or advantage for others or to adversely affect the interests of others.
17. An arbitrator shall not disclose an arbitration panel ruling or parts thereof prior to its publication in accordance with Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement.
18. An arbitrator or a former arbitrator shall not disclose the deliberations of an arbitration panel, or any arbitrator's view at any time.

Expenses

19. Each arbitrator shall keep a record and render a final account of the time devoted to the procedure and of his/her expenses, as well as the time and expenses of his/assistant and staff.

Mediators

20. The disciplines described in this Code of Conduct as applying to arbitrators or former arbitrators shall apply, *mutatis mutandis*, to mediators.

ANNEX XXXV

CHAPTER 2 (ANTI-FRAUD AND CONTROL PROVISIONS) OF TITLE VI

The Republic of Moldova undertakes to gradually approximate its legislation to the following EU legislation and international instruments within the stipulated timeframes.

Convention of 26 July 1995, drawn up on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union, on the protection of the European Communities' financial interests

The following provisions of that Convention shall apply:

- Article 1 — General provisions, definitions
- Article 2(1) — The Republic of Moldova shall take the necessary measures to ensure that the conduct referred to in Article 1, and participating in, instigating, or attempting the conduct referred to in Article 1(1), are punishable by effective, proportionate and dissuasive criminal penalties.
- Article 3 — Criminal liability of heads of businesses

Timetable: those provisions of that Convention shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Protocol drawn up on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union to the Convention on the protection of the European Communities' financial interests

The following provisions of that Protocol shall apply:

- Article 1(1)(c) and Article 1(2) — Relevant definitions
- Article 2 — Passive corruption
- Article 3 — Active corruption
- Article 5(1) — The Republic of Moldova shall take the necessary measures to ensure that the conduct referred to in Articles 2 and 3, and participating in and instigating the conduct in question, are punishable by effective, proportionate and dissuasive criminal penalties.
- Article 7 insofar as it refers to Article 3 of the Convention

Timetable: those provisions of that Protocol shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Second Protocol, drawn up on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union, to the Convention on the protection of the European Communities' financial interests

The following provisions of that Protocol shall apply:

- Article 1 — Definition
- Article 2 — Money laundering
- Article 3 — Liability of legal persons
- Article 4 — Sanctions for legal persons
- Article 12 insofar as it refers to Article 3 of the Convention

Timetable: those provisions of that Protocol shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

PROTOCOL I**ON A FRAMEWORK AGREEMENT BETWEEN THE EUROPEAN UNION AND THE REPUBLIC OF MOLDOVA
ON THE GENERAL PRINCIPLES FOR THE PARTICIPATION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA IN UNION
PROGRAMMES***Article 1*

The Republic of Moldova shall be allowed to participate in all current and future programmes of the Union open to the participation of the Republic of Moldova in accordance with the relevant provisions adopting those programmes.

Article 2

The Republic of Moldova shall contribute financially to the general budget of the EU corresponding to the specific programmes in which the Republic of Moldova participates.

Article 3

The Republic of Moldova's representatives shall be allowed to take part, as observers and for the points which concern the Republic of Moldova, in the management committees responsible for monitoring the programmes to which the Republic of Moldova contributes financially.

Article 4

Projects and initiatives submitted by participants from the Republic of Moldova shall, as far as possible, be subject to the same conditions, rules and procedures pertaining to the programmes concerned as those which apply to Member States.

Article 5

The specific terms and conditions regarding the participation of the Republic of Moldova in each particular programme, in particular the financial contribution payable and the reporting and evaluation procedures, shall be determined in a Memorandum of Understanding between the European Commission and the competent authorities of the Republic of Moldova on the basis of the criteria established by the programmes concerned.

If the Republic of Moldova applies for external assistance of the Union to participate in a given Union programme pursuant to Article 3 of Regulation (EC) No 1638/2006 of the European Parliament and of the Council of 24 October 2006 laying down general provisions establishing a European Neighbourhood and Partnership Instrument or pursuant to any similar legislative act of the Union providing for external assistance of the Union to the Republic of Moldova that may be adopted in the future, the conditions governing the use by the Republic of Moldova of external assistance of the Union shall be determined in a financing agreement, complying in particular with Article 20 of Regulation (EC) No 1638/2006.

Article 6

In accordance with Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 of 25 June 2002 on the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Communities, each Memorandum of Understanding concluded pursuant to Article 5 of this Protocol shall stipulate that financial control or audits or other verifications, including administrative investigations, shall be carried out by, or under the authority of, the European Commission, the European Court of Auditors and the European Anti-Fraud Office.

Detailed provisions shall be made on financial control and auditing, administrative measures, penalties and recovery enabling the European Commission, the European Court of Auditors and the European Anti-Fraud Office to be granted powers equivalent to their powers with regard to beneficiaries or contractors established in the Union.

Article 7

This Protocol shall apply while this Agreement is applicable.

Either Party may denounce this Protocol by written notification to the other Party. This Protocol shall terminate six months after the date of such notification.

Termination of the Protocol following denunciation by either Party shall have no influence on the checks and controls to be carried out in accordance with the provisions laid down in Articles 5 and 6, where appropriate.

Article 8

No later than three years after the date of entry into force of this Protocol, and every three years thereafter, both Parties may review the implementation of this Protocol on the basis of the actual participation of the Republic of Moldova in Union programmes.

PROTOCOL II**CONCERNING THE DEFINITION OF THE CONCEPT OF 'ORIGINATING PRODUCTS' AND METHODS OF ADMINISTRATIVE COOPERATION**

TABLE OF CONTENTS

TITLE I

GENERAL PROVISIONS

Article 1 Definitions

TITLE II

DEFINITION OF THE CONCEPT OF 'ORIGINATING PRODUCTS'

Article 2 General requirements

Article 3 Cumulation of origin

Article 4 Wholly obtained products

Article 5 Sufficiently worked or processed products

Article 6 Insufficient working or processing

Article 7 Unit of qualification

Article 8 Accessories, spare parts and tools

Article 9 Sets

Article 10 Neutral elements

TITLE III

TERRITORIAL REQUIREMENTS

Article 11 Principle of territoriality

Article 12 Direct transport

Article 13 Exhibitions

TITLE IV

DRAWBACK OR EXEMPTION

Article 14 Prohibition of drawback of, or exemption from, customs duties

TITLE V

PROOF OF ORIGIN

Article 15 General requirements

Article 16 Procedure for the issue of a movement certificate EUR.1

Article 17 Movement certificates EUR.1 issued retrospectively

Article 18 Issue of a duplicate movement certificate EUR.1

Article 19 Issue of movement certificates EUR.1 on the basis of a proof of origin issued or made out previously

Article 20 Accounting segregation

Article 21 Conditions for making out an origin declaration

Article 22 Approved exporter

- Article 23 Validity of proof of origin
Article 24 Submission of proof of origin
Article 25 Importation by instalments
Article 26 Exemptions from proof of origin
Article 27 Supporting documents
Article 28 Preservation of proof of origin and supporting documents
Article 29 Discrepancies and formal errors
Article 30 Amounts expressed in euro

TITLE VI

ARRANGEMENTS FOR ADMINISTRATIVE COOPERATION

- Article 31 Administrative cooperation
Article 32 Verification of proofs of origin
Article 33 Dispute settlement
Article 34 Penalties
Article 35 Free zones

TITLE VII

CEUTA AND MELILLA

- Article 36 Application of this Protocol
Article 37 Special conditions

TITLE VIII

FINAL PROVISIONS

- Article 38 Amendments to this Protocol
Article 39 Transitional provisions for goods in transit or storage

List of Annexes

- Annex I: Introductory notes to the list in Annex II
Annex II: List of working or processing required to be carried out on non-originating materials in order for the product manufactured to obtain originating status
Annex III: Specimens of movement certificate EUR.1 and application for a movement certificate EUR.1
Annex IV: Text of the origin declaration

Joint Declarations

Joint declaration concerning the Principality of Andorra

Joint declaration concerning the Republic of San Marino

Joint declaration concerning the revision of the rules of origin contained in Protocol II concerning the definition of the concept of 'originating products' and methods of administrative cooperation

TITLE I

GENERAL PROVISIONS

Article 1

Definitions

For the purposes of this Protocol:

- (a) 'manufacture' means any kind of working or processing including assembly or specific operations;
- (b) 'material' means any ingredient, raw material, component or part etc., used in the manufacture of a product;
- (c) 'product' means a product being manufactured, even if it is intended for later use in another manufacturing operation;
- (d) 'goods' means both materials and products;
- (e) 'customs value' means the value as determined in accordance with the Agreement on Implementation of Article VII of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994;
- (f) 'ex-works price' means the price paid for the product ex works to the manufacturer in the Party in whose undertaking the last working or processing is carried out, provided the price includes the value of all the materials used, minus any internal taxes which are, or may be, repaid when the product obtained is exported;
- (g) 'value of materials' means the customs value at the time of importation of the non-originating materials used, or, if this is not known and cannot be ascertained, the first ascertainable price paid for the materials in the exporting Party;
- (h) 'value of originating materials' means the value of such materials as defined in point (g) applied *mutatis mutandis*;
- (i) 'value added' means the ex-works price minus the customs value of each of the materials incorporated which originate in the other Parties with which cumulation is applicable or, where the customs value is not known or cannot be ascertained, the first ascertainable price paid for the materials in the exporting Party;
- (j) 'chapters' and 'headings' mean the chapters and the headings (four-digit codes) used in the nomenclature which makes up the Harmonised Commodity Description and Coding System, referred to in this Protocol as 'the Harmonised System' or 'HS';
- (k) 'classified' refers to the classification of a product or material under a particular heading;
- (l) 'consignment' means products which are either sent simultaneously from one exporter to one consignee or covered by a single transport document covering their shipment from the exporter to the consignee or, in the absence of such a document, by a single invoice;
- (m) 'territories' includes territorial waters;
- (n) 'Party' means one, several or all of the Member States of the European Union, the European Union or the Republic of Moldova;
- (o) 'customs authorities of the Party' for the European Union means any of the customs authorities of the Member States of the European Union.

TITLE II

DEFINITION OF THE CONCEPT OF 'ORIGINATING PRODUCTS'

Article 2

General requirements

For the purposes of implementing this Agreement, the following products shall be considered as originating in a Party:

- (a) products wholly obtained in a Party, within the meaning of Article 4;
- (b) products obtained in a Party incorporating materials which have not been wholly obtained there, provided that such materials have undergone sufficient working or processing in the Party concerned within the meaning of Article 5.

*Article 3***Cumulation of origin**

Notwithstanding Article 2, products shall be considered as originating in a Party if such products are obtained there by incorporating materials originating in the other Party, provided that the working or processing carried out goes beyond the operations referred to in Article 6 while it shall not be necessary that the materials of the other Party have undergone sufficient working or processing.

*Article 4***Wholly obtained products**

1. The following shall be considered as wholly obtained in a Party:

- (a) mineral products extracted from its soil or from its seabed;
- (b) vegetable products harvested there;
- (c) live animals born and raised there;
- (d) products from live animals raised there;
- (e) products obtained by hunting or fishing conducted there;
- (f) products of sea fishing and other products taken from the sea outside the territorial waters of the exporting Party by its vessels;
- (g) products made aboard its factory ships exclusively from products referred to in point (f);
- (h) used articles collected there fit only for the recovery of raw materials, including used tyres fit only for retreading or for use as waste;
- (i) waste and scrap resulting from manufacturing operations conducted there;
- (j) products extracted from marine soil or subsoil outside its territorial waters provided that it has sole rights to work that soil or subsoil;
- (k) goods produced there exclusively from the products specified in points (a) to (j).

2. The terms 'its vessels' and 'its factory ships' in paragraph 1(f) and (g) shall apply only to vessels and factory ships:

- (a) which are registered or recorded in a Member State of the European Union or in the Republic of Moldova;
- (b) which sail under the flag of a Member State of the European Union or of the Republic of Moldova;
- (c) which are owned to an extent of at least 50 % by nationals of a Member State of the European Union or of the Republic of Moldova, or by a company with its head office in a Member State of the European Union or in the Republic of Moldova, of which the manager or managers, Chairman of the Board of Directors or the Supervisory Board, and the majority of the members of such boards are nationals of a Member State of the European Union or of the Republic of Moldova and, in addition to that, of which, in the case of partnerships or limited companies, at least half the capital belongs to a Member State of the European Union or to the Republic of Moldova or to public bodies or nationals of the said Party;
- (d) of which the master and officers are nationals of a Member State of the European Union or of the Republic of Moldova; and
- (e) of which at least 75 % of the crew are nationals of a Member State of the European Union or of the Republic of Moldova.

*Article 5***Sufficiently worked or processed products**

1. For the purposes of Article 2, products which are not wholly obtained shall be considered to be sufficiently worked or processed when the conditions set out in the list in Annex II to this Protocol are fulfilled.

Those conditions indicate the working or processing which must be carried out on non-originating materials used in manufacturing and apply only in relation to such materials. It follows that if a product which has acquired originating status by fulfilling the conditions set out in the list is used in the manufacture of another product, the conditions applicable to the product in which it is incorporated do not apply to it, and no account shall be taken of the non-originating materials which may have been used in its manufacture.

2. Notwithstanding paragraph 1, non-originating materials which, according to the conditions set out in the list in Annex II to this Protocol, should not be used in the manufacture of a product may nevertheless be used, provided that:

- (a) their total value does not exceed 10 % of the ex-works price of the product;
- (b) any of the percentages given in the list for the maximum value of non-originating materials are not exceeded by virtue of this paragraph.

This paragraph shall not apply to products falling within Chapters 50 to 63 of the Harmonised System.

3. Paragraphs 1 and 2 of this Article shall apply subject to the provisions of Article 6.

*Article 6***Insufficient working or processing**

1. Without prejudice to paragraph 2 of this Article, the following operations shall be considered as insufficient working or processing to confer the status of originating products, whether or not the requirements of Article 5 are satisfied:

- (a) preserving operations to ensure that the products remain in good condition during transport and storage;
- (b) breaking-up and assembly of packages;
- (c) washing, cleaning; removal of dust, oxide, oil, paint or other coverings;
- (d) ironing or pressing of textiles;
- (e) simple painting and polishing operations;
- (f) husking, partial or total bleaching, polishing, and glazing of cereals and rice;
- (g) operations to colour sugar or form sugar lumps;
- (h) peeling, stoning and shelling, of fruits, nuts and vegetables;
- (i) sharpening, simple grinding or simple cutting;
- (j) sifting, screening, sorting, classifying, grading, matching (including the making-up of sets of articles);
- (k) simple placing in bottles, cans, flasks, bags, cases, boxes, fixing on cards or boards and all other simple packaging operations;
- (l) affixing or printing marks, labels, logos and other like distinguishing signs on products or their packaging;
- (m) simple mixing of products, whether or not of different kinds;
- (n) mixing of sugar with any material;
- (o) simple assembly of parts of articles to constitute a complete article or disassembly of products into parts;

- (p) a combination of two or more operations specified in points (a) to (o);
- (q) slaughter of animals.

2. All operations carried out in a Party on a given product shall be considered together when determining whether the working or processing undergone by that product is to be regarded as insufficient within the meaning of paragraph 1.

Article 7

Unit of qualification

1. The unit of qualification for the application of the provisions of this Protocol shall be the particular product which is considered as the basic unit when determining classification using the nomenclature of the Harmonised System.

It follows that:

- (a) when a product composed of a group or assembly of articles is classified under the terms of the Harmonised System in a single heading, the whole constitutes the unit of qualification;
  - (b) when a consignment consists of a number of identical products classified under the same heading of the Harmonised System, each product must be taken individually when applying the provisions of this Protocol.
2. Where, under General Rule 5 of the Harmonised System, packaging is included with the product for classification purposes, it shall be included for the purposes of determining origin.

Article 8

Accessories, spare parts and tools

Accessories, spare parts and tools dispatched with a piece of equipment, machine, apparatus or vehicle, which are part of the normal equipment and included in the price thereof or which are not separately invoiced, shall be regarded as one with the piece of equipment, machine, apparatus or vehicle in question.

Article 9

Sets

Sets, as defined in General Rule 3 of the Harmonised System, shall be regarded as originating when all component products are originating. Nevertheless, when a set is composed of originating and non-originating products, the set as a whole shall be regarded as originating, provided that the value of the non-originating products does not exceed 15 % of the ex-works price of the set.

Article 10

Neutral elements

In order to determine whether a product is an originating product, it shall not be necessary to determine the origin of the following which might be used in its manufacture:

- (a) energy and fuel;
- (b) plant and equipment;
- (c) machines and tools;
- (d) goods which neither enter into the final composition of the product nor are intended to do so.

TITLE III

TERRITORIAL REQUIREMENTS

Article 11

Principle of territoriality

1. Except as provided for in Article 3 and in paragraph 3 of this Article, the conditions for acquiring originating status set out in Title II shall be fulfilled without interruption in a Party.
2. Except as provided for in Article 3, where originating goods exported from a Party to another country return, they shall be considered as non-originating, unless it can be demonstrated to the satisfaction of the customs authorities that:
  - (a) the returning goods are the same as those exported; and
  - (b) the returning goods have not undergone any operation beyond that necessary to preserve them in good condition while in that country or while being exported.
3. The acquisition of originating status in accordance with the conditions set out in Title II shall not be affected by working or processing done outside a Party on materials exported from the Party and subsequently reimported there, provided that:
  - (a) the said materials are wholly obtained in the Party or have undergone working or processing beyond the operations referred to in Article 6 prior to being exported;and
  - (b) it can be demonstrated to the satisfaction of the customs authorities that:
    - (i) the re-imported goods have been obtained by working or processing the exported materials;and
    - ii) the total added value acquired outside the Party by applying the provisions of this Article does not exceed 10 % of the ex-works price of the end-product for which originating status is claimed.
4. For the purposes of paragraph 3, the conditions for acquiring originating status set out in Title II shall not apply to working or processing done outside a Party. But where, in the list in Annex II to this Protocol, a rule setting a maximum value for all the non-originating materials incorporated is applied in determining the originating status of the end-product, the total value of the non-originating materials incorporated in the territory of the party concerned, taken together with the total added value acquired outside the Party by applying the provisions of this Article, shall not exceed the stated percentage.
5. For the purposes of applying the provisions of paragraphs 3 and 4, 'total added value' shall be taken to mean all costs arising outside a Party, including the value of the materials incorporated there.
6. The provisions of paragraphs 3 and 4 shall not apply to products which do not fulfil the conditions set out in the list in Annex II to this Protocol or which can be considered sufficiently worked or processed only if the general tolerance fixed in Article 5(2) is applied.
7. The provisions of paragraphs 3 and 4 of this Article shall not apply to products of Chapters 50 to 63 of the Harmonised System.
8. Any working or processing of the kind covered by the provisions of this Article and done outside a Party shall be done under the outward processing arrangements, or similar arrangements.

*Article 12***Direct transport**

1. The preferential treatment provided for under this Agreement shall apply only to products satisfying the requirements of this Protocol which are transported directly between the Parties. However, products constituting one single consignment may be transported through other territories with, should the occasion arise, trans-shipment or temporary warehousing in such territories, provided that they remain under the surveillance of the customs authorities in the country of transit or warehousing and do not undergo operations other than unloading, reloading or any operation designed to preserve them in good condition.

Originating products may be transported by pipeline across territory other than that of the Parties acting as exporting and importing parties.

2. Evidence that the conditions set out in paragraph 1 have been fulfilled shall be supplied to the customs authorities of the importing Party by the production of:

- (a) a single transport document covering the passage from the exporting Party through the country of transit; or
- (b) a certificate issued by the customs authorities of the country of transit:
  - (i) giving an exact description of the products;
  - (ii) stating the dates of unloading and reloading of the products and, where applicable, the names of the ships, or the other means of transport used; and
  - (iii) certifying the conditions under which the products remained in the transit country; or
- (c) failing these, any substantiating documents.

*Article 13***Exhibitions**

1. Originating products, sent for exhibition in a country other than a Party and sold after the exhibition for importation in a Party, shall benefit on importation from the provisions of his Agreement provided it is shown to the satisfaction of the customs authorities that:

- (a) an exporter has consigned these products from a Party to the country in which the exhibition is held and has exhibited them there;
- (b) the products have been sold or otherwise disposed of by that exporter to a person in a Party;
- (c) the products have been consigned during the exhibition or immediately thereafter in the state in which they were sent for exhibition; and
- (d) the products have not, since they were consigned for exhibition, been used for any purpose other than demonstration at the exhibition.

2. A proof of origin shall be issued or made out in accordance with the provisions of Title V and submitted to the customs authorities of the importing Party in the normal manner. The name and address of the exhibition shall be indicated thereon. Where necessary, additional documentary evidence of the conditions under which they have been exhibited may be required.

3. Paragraph 1 shall apply to any trade, industrial, agricultural or crafts exhibition, fair or similar public show or display which is not organised for private purposes in shops or business premises with a view to the sale of foreign products, and during which the products remain under customs control.

TITLE IV

DRAWBACK OR EXEMPTION*Article 14***Prohibition of drawback of, or exemption from, customs duties**

1. Non-originating materials used in the manufacture of products originating in a Party for which a proof of origin is issued or made out in accordance with the provisions of Title V shall not be subject in the Party to drawback of, or exemption from, customs duties of whatever kind.
2. The prohibition in paragraph 1 shall apply to any arrangement for refund, remission or non-payment, partial or complete, of customs duties or charges having an equivalent effect, applicable in a Party to materials used in the manufacture, where such refund, remission or non-payment applies, expressly or in effect, when products obtained from the said materials are exported and not when they are retained for home use there.
3. The exporter of products covered by a proof of origin shall be prepared to submit at any time, upon request from the customs authorities, all appropriate documents proving that no drawback has been obtained in respect of the non-originating materials used in the manufacture of the products concerned and that all customs duties or charges having equivalent effect applicable to such materials have actually been paid.
4. The provisions of paragraphs 1, 2 and 3 of this Article shall also apply in respect of packaging within the meaning of Article 7(2), accessories, spare parts and tools within the meaning of Article 8 and products in a set within the meaning of Article 9 when such items are non-originating.
5. The provisions of paragraphs 1 to 4 shall apply only in respect of materials which are of the kind to which this Protocol applies.

TITLE V

PROOF OF ORIGIN*Article 15***General requirements**

1. Products originating in a Party shall, on importation into the other Party, benefit from the provisions of this Agreement upon submission of one of the following proofs of origin:
  - (a) a movement certificate EUR.1, a specimen of which appears in Annex III to this Protocol;
  - (b) in the cases specified in Article 21(1), a declaration (hereinafter referred to as the 'origin declaration') given by the exporter on an invoice, a delivery note or any other commercial document which describes the products concerned in sufficient detail to enable them to be identified. The text of the origin declaration appears in Annex IV to this Protocol.
2. Notwithstanding paragraph 1 of this Article, originating products within the meaning of this Protocol shall, in the cases specified in Article 26, benefit from the provisions of this Agreement without it being necessary to submit any of the proofs of origin referred to in paragraph 1 of this Article.

*Article 16***Procedure for the issue of a movement certificate EUR.1**

1. A movement certificate EUR.1 shall be issued by the customs authorities of the exporting Party on application having been made in writing by the exporter or, under the exporter's responsibility, by his authorised representative.

2. For this purpose, the exporter or his authorised representative shall fill in both the movement certificate EUR.1 and the application form, specimens of which appear in Annex III to this Protocol. These forms shall be completed in one of the languages in which this Agreement is drawn up and in accordance with the provisions of the national law of the exporting country. If the completion of the forms is done in handwriting, they shall be completed in ink, in printed characters. The description of the products shall be given in the box reserved for this purpose without leaving any blank lines. Where the box is not completely filled, a horizontal line shall be drawn below the last line of the description, the empty space being crossed through.
3. The exporter applying for the issue of a movement certificate EUR.1 shall be prepared to submit at any time, at the request of the customs authorities of the exporting Party where the movement certificate EUR.1 is issued, all appropriate documents proving the originating status of the products concerned as well as the fulfilment of the other requirements of this Protocol.
4. Without prejudice to paragraph 5, a movement certificate EUR.1 shall be issued by the customs authorities of a Member State of the European Union or of the Republic of Moldova if the products concerned can be considered as products originating in the European Union or in the Republic of Moldova and fulfil the other requirements of this Protocol.
5. The customs authorities issuing movement certificates EUR.1 shall take any steps necessary to verify the originating status of the products and the fulfilment of the other requirements of this Protocol. For this purpose, they shall have the right to call for any evidence and to carry out any inspection of the exporter's accounts or any other check considered appropriate. They shall also ensure that the forms referred to in paragraph 2 are duly completed. In particular, they shall check whether the space reserved for the description of the products has been completed in such a manner as to exclude all possibility of fraudulent additions.
6. The date of issue of the movement certificate EUR.1 shall be indicated in Box 11 of the certificate.
7. A movement certificate EUR.1 shall be issued by the customs authorities and made available to the exporter as soon as actual exportation has been effected or ensured.

Article 17

Movement certificates EUR.1 issued retrospectively

1. Notwithstanding Article 16(7), a movement certificate EUR.1 may exceptionally be issued after exportation of the products to which it relates if:
  - (a) it was not issued at the time of exportation because of errors or involuntary omissions or special circumstances; or
  - (b) it is demonstrated to the satisfaction of the customs authorities that a movement certificate EUR.1 was issued but was not accepted at importation for technical reasons.
2. For the implementation of paragraph 1, the exporter shall indicate in his application the place and date of exportation of the products to which the movement certificate EUR.1 relates, and state the reasons for his request.
3. The customs authorities may issue a movement certificate EUR.1 retrospectively only after verifying that the information supplied in the exporter's application complies with that in the corresponding file.
4. Movement certificates EUR.1 issued retrospectively shall be endorsed with the following phrase in English:
'ISSUED RETROSPECTIVELY'.
5. The endorsement referred to in paragraph 4 shall be inserted in Box 7 of the movement certificate EUR.1.

Article 18

Issue of a duplicate movement certificate EUR.1

1. In the event of theft, loss or destruction of a movement certificate EUR.1, the exporter may apply to the customs authorities which issued it for a duplicate made out on the basis of the export documents in their possession.
2. The duplicate issued in this way shall be endorsed with the following word in English:
'DUPLICATE'.

3. The endorsement referred to in paragraph 2 shall be inserted in Box 7 of the duplicate movement certificate EUR.1.
4. The duplicate, which shall bear the date of issue of the original movement certificate EUR.1, shall take effect as from that date.

Article 19

Issue of movement certificates EUR.1 on the basis of a proof of origin issued or made out previously

When originating products are placed under the control of a customs office in a Party, it shall be possible to replace the original proof of origin by one or more movement certificates EUR.1 for the purpose of sending all or some of these products elsewhere within that Party. The replacement movement certificate(s) EUR.1 shall be issued by the customs office under whose control the products are placed.

Article 20

Accounting segregation

1. Where considerable cost or material difficulties arise in keeping separate stocks of originating and non-originating materials which are identical and interchangeable, the customs authorities may, at the written request of those concerned, authorise the so-called 'accounting segregation' method (hereinafter referred to as the 'method') to be used for managing such stocks.
2. The method shall ensure that, for a specific reference period, the number of products obtained which could be considered as 'originating' is the same as that which would have been obtained had there been physical segregation of the stocks.
3. The customs authorities may make the grant of authorisation referred to in paragraph 1 subject to any conditions deemed appropriate.
4. The method shall be applied and the application thereof shall be recorded on the basis of the general accounting principles applicable in the country where the product was manufactured.
5. The beneficiary of the method may make out or apply for proofs of origin, as the case may be, for the quantity of products which may be considered as originating. At the request of the customs authorities, the beneficiary shall provide a statement of how the quantities have been managed.
6. The customs authorities shall monitor the use made of the authorisation and may withdraw it whenever the beneficiary makes improper use of the authorisation in any manner whatsoever or fails to fulfil any of the other conditions laid down in this Protocol.

Article 21

Conditions for making out an origin declaration

1. An origin declaration as referred to in Article 15(1)(b) may be made out:
  - (a) by an approved exporter within the meaning of Article 22; or
  - (b) by any exporter for any consignment consisting of one or more packages containing originating products the total value of which does not exceed EUR 6 000.
2. Without prejudice to paragraph 3, an origin declaration may be made out if the products concerned can be considered as products originating in the European Union or in the Republic of Moldova and fulfil the other requirements of this Protocol.
3. The exporter making out an origin declaration shall be prepared to submit at any time, at the request of the customs authorities of the exporting Party, all appropriate documents proving the originating status of the products concerned as well as the fulfilment of the other requirements of this Protocol.
4. An origin declaration shall be made out by the exporter by typing, stamping or printing on the invoice, the delivery note or another commercial document, the declaration, the text of which appears in Annex IV to this Protocol, using one of the linguistic versions set out in that Annex and in accordance with the provisions of the national law of the exporting country. If the declaration is handwritten, it shall be written in ink, in printed characters.

5. Origin declarations shall bear the original signature of the exporter in manuscript. However, an approved exporter within the meaning of Article 22 shall not be required to sign such declarations provided that he gives the customs authorities of the exporting Party a written undertaking that he accepts full responsibility for any origin declaration which identifies him as if it had been signed in manuscript by him.

6. An origin declaration may be made out by the exporter when the products to which it relates are exported, or after exportation on condition that it is presented in the importing country at the latest two years after the importation of the products to which it relates.

Article 22

Approved exporter

1. The customs authorities of the exporting Party may authorise any exporter (hereinafter referred to as 'approved exporter'), who makes frequent shipments of products in accordance with the provisions of this Protocol, to make out origin declarations irrespective of the value of the products concerned. An exporter seeking such authorisation shall offer to the satisfaction of the customs authorities all guarantees necessary to verify the originating status of the products as well as the fulfilment of the other requirements of this Protocol.

2. The customs authorities may grant the status of approved exporter subject to any conditions which they consider appropriate.

3. The customs authorities shall grant to the approved exporter a customs authorisation number which shall appear on the origin declaration.

4. The customs authorities shall monitor the use of the authorisation by the approved exporter.

5. The customs authorities may withdraw the authorisation at any time. They shall do so where the approved exporter no longer offers the guarantees referred to in paragraph 1, no longer fulfils the conditions referred to in paragraph 2 or otherwise makes incorrect use of the authorisation.

Article 23

Validity of proof of origin

1. A proof of origin shall be valid for four months from the date of issue in the exporting Party, and shall be submitted within that period to the customs authorities of the importing Party.

2. Proofs of origin which are submitted to the customs authorities of the importing Party after the final date for presentation specified in paragraph 1 may be accepted for the purpose of applying preferential treatment, where the failure to submit these documents by the final date set is due to exceptional circumstances.

3. In other cases of belated presentation, the customs authorities of the importing Party may accept the proofs of origin where the products have been submitted before the said final date.

Article 24

Submission of proof of origin

Proofs of origin shall be submitted to the customs authorities of the importing Party in accordance with the procedures applicable in that country. The said authorities may require a translation of a proof of origin and may also require the import declaration to be accompanied by a statement from the importer to the effect that the products meet the conditions required for the implementation of this Agreement.

Article 25

Importation by instalments

Where, at the request of the importer and subject to the conditions laid down by the customs authorities of the importing Party, dismantled or non-assembled products within the meaning of General Rule 2(a) of the Harmonised System falling within Sections XVI and XVII or headings 7308 and 9406 of the Harmonised System are imported by instalments, a single proof of origin for such products shall be submitted to the customs authorities upon importation of the first instalment.

*Article 26***Exemptions from proof of origin**

1. Products sent as small packages from private persons to private persons or forming part of travellers' personal luggage shall be admitted as originating products without requiring the submission of a proof of origin, provided that such products are not imported by way of trade and have been declared as meeting the requirements of this Protocol, and where there is no doubt as to the veracity of such a declaration. In the case of products sent by post, that declaration may be made on the customs declaration CN22/CN23 or on a sheet of paper annexed to that document.
2. Imports which are occasional and consist solely of products for the personal use of the recipients or travellers or their families shall not be considered as imports by way of trade if it is evident from the nature and quantity of the products that no commercial purpose is in view.
3. Furthermore, the total value of these products shall not exceed EUR 500 in the case of small packages or EUR 1 200 in the case of products forming part of travellers' personal luggage.

*Article 27***Supporting documents**

The documents referred to in Articles 16(3) and 21(3) used for the purpose of proving that products covered by a movement certificate EUR.1 or an origin declaration may be considered as products originating in a Party and fulfil the other requirements of this Protocol may consist, inter alia, of the following:

- (a) direct evidence of the processes carried out by the exporter or supplier to obtain the goods concerned, contained for example in his accounts or internal bookkeeping;
- (b) documents proving the originating status of materials used, issued or made out in the relevant Party where these documents are used in accordance with national law;
- (c) documents proving the working or processing of materials in the relevant Party, issued or made out in the relevant Party, where these documents are used in accordance with national law;
- (d) movement certificates EUR.1 or origin declarations proving the originating status of materials used, issued or made out in the relevant Party in accordance with this Protocol;
- (e) appropriate evidence concerning working or processing undergone outside the relevant Party by application of Article 11, proving that the requirements of that Article have been satisfied.

*Article 28***Preservation of proof of origin and supporting documents**

1. The exporter applying for the issue of a movement certificate EUR.1 shall keep for at least three years the documents referred to in Article 16(3).
2. The exporter making out an origin declaration shall keep for at least three years a copy of this origin declaration as well as the documents referred to in Article 21(3).
3. The customs authorities of the exporting Party issuing a movement certificate EUR.1 shall keep for at least three years the application form referred to in Article 16(2).
4. The customs authorities of the importing Party shall keep for at least three years the movement certificates EUR.1 and the origin declarations submitted to them.

*Article 29***Discrepancies and formal errors**

1. The discovery of slight discrepancies between the statements made in the proof of origin and those made in the document submitted to the customs office for the purpose of carrying out the formalities for importing the products shall not, ipso facto, render the proof of origin null and void if it is duly established that this document does correspond to the products submitted.

2. Obvious formal errors such as typing errors on a proof of origin shall not cause this document to be rejected if these errors are not such as to create doubts concerning the correctness of the statements made in this document.

Article 30

Amounts expressed in euro

1. For the application of the provisions of Article 21(1)(b) and Article 26(3) in cases where products are invoiced in a currency other than euro, amounts in the national currencies of the Parties equivalent to the amounts expressed in euro shall be fixed annually by each of the countries concerned.

2. A consignment shall benefit from the provisions of Article 21(1)(b) or Article 26(3) by reference to the currency in which the invoice is drawn up, according to the amount fixed by the country concerned.

3. The amounts to be used in any given national currency shall be the equivalent in that currency of the amounts expressed in euro as at the first working day of October. The amounts shall be communicated to the European Commission by 15 October and shall apply from 1 January the following year. The European Commission shall notify all countries concerned of the relevant amounts.

4. A country may round up or down the amount resulting from the conversion into its national currency of an amount expressed in euro. The rounded-off amount may not differ from the amount resulting from the conversion by more than 5 %. A country may retain unchanged its national currency equivalent of an amount expressed in euro if, at the time of the annual adjustment provided for in paragraph 3, the conversion of that amount, prior to any rounding off, results in an increase of less than 15 % in the national currency equivalent. The national currency equivalent may be retained unchanged if the conversion were to result in a decrease in that equivalent value.

5. The amounts expressed in euro shall be reviewed by the Customs Sub-Committee at the request of any Party. When carrying out this review, the Customs Sub-Committee shall consider the desirability of preserving the effects of the limits concerned in real terms. For this purpose, it may decide to modify the amounts expressed in euro.

TITLE VI

ARRANGEMENTS FOR ADMINISTRATIVE COOPERATION

Article 31

Administrative cooperation

1. The customs authorities of the Parties shall provide each other, through the European Commission, with specimen impressions of stamps used in their customs offices for the issue of movement certificates EUR.1, and with the addresses of the customs authorities responsible for verifying those certificates and origin declarations.

2. In order to ensure the proper application of this Protocol, the Parties shall assist each other, through the competent customs administrations, in checking the authenticity of the movement certificates EUR.1, the origin declarations and the correctness of the information given in these documents.

Article 32

Verification of proofs of origin

1. Subsequent verifications of proofs of origin shall be carried out at random or whenever the customs authorities of the importing Party have reasonable doubts as to the authenticity of such documents, the originating status of the products concerned or the fulfilment of the other requirements of this Protocol.

2. For the purposes of implementing the provisions of paragraph 1, the customs authorities of the importing Party shall return the movement certificate EUR.1 and the invoice, if it has been submitted, the origin declaration, or a copy of these documents, to the customs authorities of the exporting Party giving, where appropriate, the reasons for the request for verification. Any documents and information obtained suggesting that the information given on the proof of origin is incorrect shall be forwarded in support of the request for verification.

3. The verification shall be carried out by the customs authorities of the exporting Party. For this purpose, they shall have the right to call for any evidence and to carry out any inspection of the exporter's accounts or any other check considered appropriate.
4. If the customs authorities of the importing Party decide to suspend the granting of preferential treatment to the products concerned while awaiting the results of the verification, release of the products shall be offered to the importer subject to any precautionary measures judged necessary.
5. The customs authorities requesting the verification shall be informed of the results thereof as soon as possible. These results shall indicate clearly whether the documents are authentic and whether the products concerned may be considered as products originating in a Party and fulfil the other requirements of this Protocol.
6. If, in cases of reasonable doubt, there is no reply within ten months of the date of the verification request or if the reply does not contain sufficient information to determine the authenticity of the document in question or the real origin of the products, the requesting customs authorities shall, except in exceptional circumstances, refuse entitlement to the preferences.

Article 33

Dispute settlement

1. Where disputes arise in relation to the verification procedures provided for in Article 32 of this Protocol which cannot be settled between the customs authorities requesting a verification and the customs authorities responsible for carrying out this verification, those disputes shall be submitted to the Association Committee in Trade configuration as set out in Article 438(4) of this Agreement. Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement shall not apply.
2. Where disputes other than those related to the verification procedures provided for in Article 32 of this Protocol arise in relation to the interpretation of this Protocol, those disputes shall be submitted to the Customs Sub-Committee. A dispute settlement proceeding under Chapter 14 (Dispute Settlement) of Title V (Trade and Trade-related Matters) of this Agreement may only be initiated, if the Customs Sub-Committee has failed to resolve the dispute within six months from the date on which the dispute was submitted to the Customs Sub-Committee.
3. In all cases the settlement of disputes between the importer and the customs authorities of the importing Party shall take place under the legislation of that Party.

Article 34

Penalties

Penalties shall be imposed on any person who draws up, or causes to be drawn up, a document which contains incorrect information for the purpose of obtaining a preferential treatment for products.

Article 35

Free zones

1. The Parties shall take all necessary steps to ensure that products traded under cover of a proof of origin, which in the course of transport use a free zone situated in their territory, are not substituted by other goods and do not undergo handling other than normal operations designed to prevent their deterioration.
2. By way of derogation from paragraph 1, when products originating in a Party are imported into a free zone under cover of a proof of origin and undergo treatment or processing, the authorities concerned shall issue a new movement certificate EUR.1 at the exporter's request, if the treatment or processing undergone complies with this Protocol.

TITLE VII

CEUTA AND MELILLA

Article 36

Application of this Protocol

1. The term 'European Union' does not cover Ceuta and Melilla.
2. Products originating in the Republic of Moldova, when imported into Ceuta or Melilla, shall enjoy in all respects the same customs regime as that which is applied to products originating in the customs territory of the European Union under Protocol 2 to the Act of Accession of Spain and Portugal to the European Communities. The Republic of Moldova shall grant to imports of products covered by this Agreement and originating in Ceuta and Melilla the same customs regime as that which is granted to products imported from and originating in the European Union.
3. For the purpose of the application of paragraph 2 of this Article with regard to products originating in Ceuta and Melilla, this Protocol shall apply *mutatis mutandis* subject to the special conditions set out in Article 37.

Article 37

Special conditions

1. Provided that they have been transported directly in accordance with the provisions of Article 12, the following shall be considered as:
  - (1) products originating in Ceuta and Melilla:
    - (a) products wholly obtained in Ceuta and Melilla;
    - (b) products obtained in Ceuta and Melilla, in the manufacture of which products other than those referred to in point (a) are used, provided that:
      - (i) those products have undergone sufficient working or processing within the meaning of Article 5;
or that
      - (ii) those products originated in a Party, provided that they have been submitted to working or processing which goes beyond the operations referred to in Article 6;
  - (2) products originating in the Republic of Moldova:
    - (a) products wholly obtained in the Republic of Moldova;
    - (b) products obtained in the Republic of Moldova, in the manufacture of which products other than those referred to in point (a) are used, provided that:
      - (i) the said products have undergone sufficient working or processing within the meaning of Article 5;
or that
      - (ii) those products originated in Ceuta and Melilla or in the European Union, provided that they have been submitted to working or processing which goes beyond the operations referred to in Article 6.
2. Ceuta and Melilla shall be considered as a single territory.
3. The exporter or his authorised representative shall enter 'Republic of Moldova' and 'Ceuta and Melilla' in Box 2 of movement certificates EUR.1 or on origin declarations. In addition, in the case of products originating in Ceuta and Melilla, this shall be indicated in Box 4 of movement certificates EUR.1 or on origin declarations.
4. The Spanish customs authorities shall be responsible for the application of this Protocol in Ceuta and Melilla.

TITLE VIII

FINAL PROVISIONS

*Article 38***Amendments to this Protocol**

The Customs Sub-Committee may decide to amend the provisions of this Protocol.

*Article 39***Transitional provisions for goods in transit or storage**

The provisions of this Agreement may be applied to goods which comply with the provisions of this Protocol and which on the date of entry into force of this Agreement are either in transit, in the Parties, in temporary storage in customs warehouses or in free zones, subject to the submission to the customs authorities of the importing Party, within four months of that date, of a proof of origin made out retrospectively together with the documents showing that the goods have been transported directly in accordance with Article 12.

ANNEX I TO PROTOCOL II

INTRODUCTORY NOTES TO THE LIST IN ANNEX II TO PROTOCOL II

Note 1:

The list sets out the conditions required for all products to be considered as sufficiently worked or processed within the meaning of Article 5 of this Protocol.

Note 2:

- 2.1. The first two columns in the list describe the product obtained. The first column gives the heading number or chapter number used in the Harmonised System and the second column gives the description of goods used in that system for that heading or chapter. For each entry in the first two columns, a rule is specified in column 3 or 4. Where, in some cases, the entry in the first column is preceded by an 'ex', this signifies that the rules in column 3 or 4 apply only to the part of that heading as described in column 2.
- 2.2. Where several heading numbers are grouped together in column 1 or a chapter number is given and the description of products in column 2 is therefore given in general terms, the adjacent rules in column 3 or 4 apply to all products which, under the Harmonised System, are classified in headings of the chapter or in any of the headings grouped together in column 1.
- 2.3. Where there are different rules in the list applying to different products within a heading, each indent contains the description of that part of the heading covered by the adjacent rules in column 3 or 4.
- 2.4. Where, for an entry in the first two columns, a rule is specified in both columns 3 and 4, the exporter may opt to apply either the rule set out in column 3 or that set out in column 4. If no origin rule is given in column 4, the rule set out in column 3 is to be applied.

Note 3:

- 3.1. The provisions of Article 5 of this Protocol, concerning products having acquired originating status which are used in the manufacture of other products, shall apply regardless of whether this status has been acquired inside the factory where these products are used or in another factory in a Party.

Example:

An engine of heading 8407, for which the rule states that the value of the non-originating materials which may be incorporated may not exceed 40 % of the ex-works price, is made from 'other alloy steel roughly shaped by forging' of heading ex 7224.

If this forging has been forged in the European Union from a non-originating ingot, it has already acquired originating status by virtue of the rule for heading ex 7224 in the list. The forging can then count as originating in the value-calculation for the engine, regardless of whether it was produced in the same factory or in another factory in the European Union. The value of the non-originating ingot is thus not taken into account when adding up the value of the non-originating materials used.

- 3.2. The rule in the list represents the minimum amount of working or processing required, and the carrying-out of more working or processing also confers originating status; conversely, the carrying-out of less working or processing cannot confer originating status. Thus, if a rule provides that non-originating material, at a certain level of manufacture, may be used, the use of such material at an earlier stage of manufacture is allowed, and the use of such material at a later stage is not.
- 3.3. Without prejudice to Note 3.2, where a rule uses the expression 'Manufacture from materials of any heading', then materials of any heading(s) (even materials of the same description and heading as the product) may be used, subject, however, to any specific limitations which may also be contained in the rule.

However, the expression 'Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading ...' or 'Manufacture from materials of any heading, including other materials of the same heading as the product' means that materials of any heading(s) may be used, except those of the same description as the product as given in column 2 of the list.

- 3.4. When a rule in the list specifies that a product may be manufactured from more than one material, this means that one or more materials may be used. It does not require that all be used.

Example:

The rule for fabrics of headings 5208 to 5212 provides that natural fibres may be used and that chemical materials, among other materials, may also be used. This does not mean that both have to be used; it is possible to use one or the other, or both.

- 3.5. Where a rule in the list specifies that a product must be manufactured from a particular material, the condition does not prevent the use of other materials which, because of their inherent nature, cannot satisfy the rule. (See also Note 6.2 below in relation to textiles).

Example:

The rule for prepared foods of heading 1904, which specifically excludes the use of cereals and their derivatives, does not prevent the use of mineral salts, chemicals and other additives which are not products from cereals.

However, this does not apply to products which, although they cannot be manufactured from the particular materials specified in the list, can be produced from a material of the same nature at an earlier stage of manufacture.

Example:

In the case of an article of apparel of ex Chapter 62 made from non-woven materials, if the use of only non-originating yarn is allowed for this class of article, it is not possible to start from non-woven cloth — even if non-woven cloths cannot normally be made from yarn. In such cases, the starting material would normally be at the stage before yarn — that is, the fibre stage.

- 3.6. Where, in a rule in the list, two percentages are given for the maximum value of non-originating materials that can be used, then these percentages may not be added together. In other words, the maximum value of all the non-originating materials used may never exceed the higher of the percentages given. Furthermore, the individual percentages must not be exceeded, in relation to the particular materials to which they apply.

Note 4:

- 4.1. The term 'natural fibres' is used in the list to refer to fibres other than artificial or synthetic fibres. It is restricted to the stages before spinning takes place, including waste, and, unless otherwise specified, includes fibres which have been carded, combed or otherwise processed, but not spun.
- 4.2. The term 'natural fibres' includes horsehair of heading 0511, silk of headings 5002 and 5003, as well as wool fibres and fine or coarse animal hair of headings 5101 to 5105, cotton fibres of headings 5201 to 5203, and other vegetable fibres of headings 5301 to 5305.
- 4.3. The terms 'textile pulp', 'chemical materials' and 'paper-making materials' are used in the list to describe the materials, not classified in Chapters 50 to 63, which can be used to manufacture artificial, synthetic or paper fibres or yarns.
- 4.4. The term 'man-made staple fibres' is used in the list to refer to synthetic or artificial filament tow, staple fibres or waste, of headings 5501 to 5507.

Note 5:

- 5.1. Where, for a given product in the list, reference is made to this Note, the conditions set out in column 3 shall not be applied to any basic textile materials used in the manufacture of this product and which, taken together, represent 10 % or less of the total weight of all the basic textile materials used. (See also Notes 5.3 and 5.4).
- 5.2. However, the tolerance mentioned in Note 5.1 may be applied only to mixed products which have been made from two or more basic textile materials.

The following are the basic textile materials:

- silk,
- wool,
- coarse animal hair,

- fine animal hair,
- horsehair,
- cotton,
- paper-making materials and paper,
- flax,
- true hemp,
- jute and other textile bast fibres,
- sisal and other textile fibres of the genus *Agave*,
- coconut, abaca, ramie and other vegetable textile fibres,
- synthetic man-made filaments,
- artificial man-made filaments,
- current-conducting filaments,
- synthetic man-made staple fibres of polypropylene,
- synthetic man-made staple fibres of polyester,
- synthetic man-made staple fibres of polyamide,
- synthetic man-made staple fibres of polyacrylonitrile,
- synthetic man-made staple fibres of polyimide,
- synthetic man-made staple fibres of polytetrafluoroethylene,
- synthetic man-made staple fibres of poly(phenylene sulphide),
- synthetic man-made staple fibres of poly(vinyl chloride),
- other synthetic man-made staple fibres,
- artificial man-made staple fibres of viscose,
- other artificial man-made staple fibres,
- yarn made of polyurethane segmented with flexible segments of polyether, whether or not gimped,
- yarn made of polyurethane segmented with flexible segments of polyester, whether or not gimped,
- products of heading 5605 (metallised yarn) incorporating strip consisting of a core of aluminium foil or of a core of plastic film whether or not coated with aluminium powder, of a width not exceeding 5 mm, sandwiched by means of a transparent or coloured adhesive between two layers of plastic film,
- other products of heading 5605.

Example:

A yarn, of heading 5205, made from cotton fibres of heading 5203 and synthetic staple fibres of heading 5506, is a mixed yarn. Therefore, non-originating synthetic staple fibres which do not satisfy the origin-rules (which require manufacture from chemical materials or textile pulp) may be used, provided that their total weight does not exceed 10 % of the weight of the yarn.

Example:

A woollen fabric, of heading 5112, made from woollen yarn of heading 5107 and synthetic yarn of staple fibres of heading 5509, is a mixed fabric. Therefore, synthetic yarn which does not satisfy the origin-rules (which require manufacture from chemical materials or textile pulp), or woollen yarn which does not satisfy the origin-rules (which require manufacture from natural fibres, not carded or combed or otherwise prepared for spinning), or a combination of the two, may be used, provided that their total weight does not exceed 10 % of the weight of the fabric.

Example:

Tufted textile fabric, of heading 5802, made from cotton yarn of heading 5205 and cotton fabric of heading 5210, is a only mixed product if the cotton fabric is itself a mixed fabric made from yarns classified in two separate headings, or if the cotton yarns used are themselves mixtures.

Example:

If the tufted textile fabric concerned had been made from cotton yarn of heading 5205 and synthetic fabric of heading 5407, then, obviously, the yarns used are two separate basic textile materials and the tufted textile fabric is, accordingly, a mixed product.

- 5.3. In the case of products incorporating 'yarn made of polyurethane segmented with flexible segments of polyether, whether or not gimped', this tolerance is 20 % in respect of this yarn.
- 5.4. In the case of products incorporating 'strip consisting of a core of aluminium foil or of a core of plastic film whether or not coated with aluminium powder, of a width not exceeding 5 mm, sandwiched by means of a transparent or coloured adhesive between two layers of plastic film', this tolerance is 30 % in respect of this strip.

Note 6:

- 6.1. Where, in the list, reference is made to this Note, textile materials (with the exception of linings and interlinings), which do not satisfy the rule set out in the list in column 3 for the made-up product concerned, may be used, provided that they are classified in a heading other than that of the product and that their value does not exceed 8 % of the ex-works price of the product.
- 6.2. Without prejudice to Note 6.3, materials, which are not classified within Chapters 50 to 63, may be used freely in the manufacture of textile products, whether or not they contain textiles.

Example:

If a rule in the list provides that, for a particular textile item (such as trousers), yarn must be used, this does not prevent the use of metal items, such as buttons, because buttons are not classified within Chapters 50 to 63. For the same reason, it does not prevent the use of slide-fasteners, even though slide-fasteners normally contain textiles.

- 6.3. Where a percentage rule applies, the value of materials which are not classified within Chapters 50 to 63 must be taken into account when calculating the value of the non-originating materials incorporated.

Note 7:

- 7.1. For the purposes of headings ex 2707, 2713 to 2715, ex 2901, ex 2902 and ex 3403, the 'specific processes' are the following:
- (a) vacuum-distillation;
  - (b) redistillation by a very thorough fractionation process;
  - (c) cracking;
  - (d) reforming;
  - (e) extraction by means of selective solvents;
  - (f) the process comprising all of the following operations: processing with concentrated sulphuric acid, oleum or sulphuric anhydride; neutralisation with alkaline agents; decolourisation and purification with naturally active earth, activated earth, activated charcoal or bauxite;
  - (g) polymerisation;
  - (h) alkylation;
  - (i) isomerisation.
- 7.2. For the purposes of headings 2710, 2711 and 2712, the 'specific processes' are the following:
- (a) vacuum-distillation;
  - (b) redistillation by a very thorough fractionation process;

- (c) cracking;
  - (d) reforming;
  - (e) extraction by means of selective solvents;
  - (f) the process comprising all of the following operations: processing with concentrated sulphuric acid, oleum or sulphuric anhydride; neutralisation with alkaline agents; decolourisation and purification with naturally active earth, activated earth, activated charcoal or bauxite;
  - (g) polymerisation;
  - (h) alkylation;
  - (i) isomerisation;
  - (j) in respect of heavy oils of heading ex 2710 only, desulphurisation with hydrogen, resulting in a reduction of at least 85 % of the sulphur content of the products processed (ASTM D 1266-59 T method);
  - (k) in respect of products of heading 2710 only, deparaffining by a process other than filtering;
  - (l) in respect of heavy oils of heading ex 2710 only, treatment with hydrogen, at a pressure of more than 20 bar and a temperature of more than 250 °C, with the use of a catalyst, other than to effect desulphurisation, when the hydrogen constitutes an active element in a chemical reaction. The further treatment, with hydrogen, of lubricating oils of heading ex 2710 (e.g. hydrofinishing or decolourisation), in order, more especially, to improve colour or stability shall not, however, be deemed to be a specific process;
  - (m) in respect of fuel oils of heading ex 2710 only, atmospheric distillation, on condition that less than 30 % of these products distils, by volume, including losses, at 300 °C, by the ASTM D 86 method;
  - (n) in respect of heavy oils other than gas oils and fuel oils of heading ex 2710 only, treatment by means of a high-frequency electrical brush discharge;
  - (o) in respect of crude products (other than petroleum jelly, ozokerite, lignite wax or peat wax, paraffin wax containing by weight less than 0,75 % of oil) of heading ex 2712 only, de-oiling by fractional crystallisation.
- 7.3. For the purposes of headings ex 2707, 2713 to 2715, ex 2901, ex 2902 and ex 3403, simple operations, such as cleaning, decanting, desalting, water separation, filtering, colouring, marking, obtaining a sulphur content as a result of mixing products with different sulphur contents, or any combination of these operations or like operations, do not confer origin.

ANNEX II TO PROTOCOL II

LIST OF WORKING OR PROCESSING REQUIRED TO BE CARRIED OUT ON NON-ORIGINATING MATERIALS IN ORDER FOR THE PRODUCT MANUFACTURED TO OBTAIN ORIGINATING STATUS

The products mentioned in the list may not be all covered by this Agreement. It is, therefore, necessary to consult the other parts of this Agreement.

HS heading	Description of product	Working or processing carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
Chapter 1	Live animals	All the animals of Chapter 1 shall be wholly obtained	
Chapter 2	Meat and edible meat offal	Manufacture in which all the materials of Chapters 1 and 2 used are wholly obtained	
Chapter 3	Fish and crustaceans, molluscs and other aquatic invertebrates	Manufacture in which all the materials of Chapter 3 used are wholly obtained	
ex Chapter 4	Dairy produce; birds' eggs, natural honey; edible products of animal origin, not elsewhere specified or included; except for:	Manufacture in which all the materials of Chapter 4 used are wholly obtained	
0403	Buttermilk, curdled milk and cream, yoghurt, kephir and other fermented or acidified milk and cream, whether or not concentrated or containing added sugar or other sweetening matter or flavoured or containing added fruit, nuts or cocoa	Manufacture in which: — all the materials of Chapter 4 used are wholly obtained, — all the fruit juice (except that of pineapple, lime or grapefruit) of heading 2009 used is originating, and — the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 5	Products of animal origin, not elsewhere specified or included; except for	Manufacture in which all the materials of Chapter 5 used are wholly obtained	
ex 0502	Prepared pigs', hogs' or boars bristles and hair	Cleaning, disinfecting, sorting and straightening of bristles and hair	
Chapter 6	Live trees and other plants, bulbs, roots and the like; cut flowers and ornamental foliage	Manufacture in which: — all the materials of Chapter 6 used are wholly obtained, and — the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	

HS heading (1)	Description of product (2)	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status (3) or (4)	
Chapter 7	Edible vegetables and certain roots and tubers	Manufacture in which all the materials of Chapter 7 used are wholly obtained	
Chapter 8	Edible fruit and nuts; peel of citrus fruits or melons	Manufacture in which: — all the fruit and nuts used are wholly obtained, and — the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the value of the ex-works price of the product	
ex Chapter 9	Coffee, tea, maté and spices, except for:	Manufacture in which all the materials of Chapter 9 used are wholly obtained	
0901	Coffee, whether or not roasted or decaffeinated; coffee husks and skins; coffee substitutes containing coffee in any proportion	Manufacture from materials of any heading	
0902	Tea, whether or not flavoured	Manufacture from materials of any heading	
ex 0910	Mixtures of spices	Manufacture from materials of any heading	
Chapter 10	Cereals	Manufacture in which all the materials of Chapter 10 used are wholly obtained	
ex Chapter 11	Products of the milling industry; malt; starches; inulin; wheat gluten; except for:	Manufacture in which all the cereals, edible vegetables, roots and tubers of heading 0714 or fruit used are wholly obtained	
ex 1106	Flour, meal and powder of the dried, shelled leguminous vegetables of heading 0713	Drying and milling of leguminous vegetables of heading 0708	
Chapter 12	Oil seeds and oleaginous fruits; miscellaneous grains, seeds and fruit; industrial or medicinal plants; straw and fodder	Manufacture in which all the materials of Chapter 12 used are wholly obtained	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
1301	Lac; natural gums, resins, gum-resins and oleoresins (for example, balsams)	Manufacture in which the value of all the materials of heading 1301 used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
1302	Vegetable saps and extracts; pectic substances, pectinates and pectates; agar-agar and other mucilages and thickeners, whether or not modified, derived from vegetable products:		
	— Mucilages and thickeners, modified, derived from vegetable products	Manufacture from non-modified mucilages and thickeners	
	— Other	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
Chapter 14	Vegetable plaiting materials: vegetable products not elsewhere specified or included	Manufacture in which all the materials of Chapter 14 used are wholly obtained	
ex Chapter 15	Animal or vegetable fats and oils and their cleavage products, prepared edible fats; animal or vegetable waxes; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
1501	Pig fat (including lard) and poultry fat, other than that of heading 0209 or 1503		
	— Fats from bones or waste	Manufacture from materials of any heading, except those of heading 0203, 0206 or 0207 or bones of heading 0506	
	— Other	Manufacture from meat or edible offal of swine of heading 0203 or 0206 or of meat and edible offal of poultry of heading 0207	
1502	Fats of bovine animals, sheep or goats, other than those of heading 1503		
	— Fats from bones or waste	Manufacture from materials of any heading, except those of heading 0201, 0202, 0204 or 0206 or bones of heading 0506	
	— Other	Manufacture in which all the materials of Chapter 2 used are wholly obtained	

HS heading	Description of product	Working or processing carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
1504	Fats and oils and their fractions, of fish or marine mammals, whether or not refined, but not chemically modified:		
	— Solid fractions	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 1504	
	— Other	Manufacture in which all the materials of Chapters 2 and 3 used are wholly obtained	
ex 1505	Refined lanolin	Manufacture from crude wool grease of heading 1505	
1506	Other animal fats and oils and their fractions, whether or not refined, but not chemically modified:		
	— Solid fractions	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 1506	
	— Other	Manufacture in which all the materials of Chapter 2 used are wholly obtained	
1507 to 1515	Vegetable oils and their fractions:		
	— Soya, ground nut, palm, copra, palm kernel, babassu, tung and oiticica oil, myrtle wax and Japan wax, fractions of jojoba oil and oils for technical or industrial uses other than the manufacture of foodstuffs for human consumption	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
	— Solid fractions, except for that of jojoba oil	Manufacture from other materials of headings 1507 to 1515	
	— Other	Manufacture in which all the vegetable materials used are wholly obtained	
1516	Animal or vegetable fats and oils and their fractions, partly or wholly hydrogenated, inter-esterified, re-esterified or elaidinised, whether or not refined, but not further prepared	Manufacture in which: — all the materials of Chapter 2 used are wholly obtained, and — all the vegetable materials used are wholly obtained. However, materials of headings 1507, 1508, 1511 and 1513 may be used	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
1517	Margarine; edible mixtures or preparations of animal or vegetable fats or oils or of fractions of different fats or oils of this Chapter, other than edible fats or oils or their fractions of heading 1516	Manufacture in which: — all the materials of Chapters 2 and 4 used are wholly obtained, and — all the vegetable materials used are wholly obtained. However, materials of headings 1507, 1508, 1511 and 1513 may be used	
Chapter 16	Preparations of meat, of fish or of crustaceans, molluscs or other aquatic invertebrates	Manufacture: — from animals of Chapter 1, and/or — in which all the materials of Chapter 3 used are wholly obtained	
ex Chapter 17	Sugars and sugar confectionery; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 1701	Cane or beet sugar and chemically pure sucrose, in solid form, containing added flavouring or colouring matter	Manufacture in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	
1702	Other sugars, including chemically pure lactose, maltose, glucose and fructose, in solid form; sugar syrups not containing added flavouring or colouring matter; artificial honey, whether or not mixed with natural honey, caramel:		
	— Chemically-pure maltose and fructose	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 1702	
	— Other sugars in solid form, containing added flavouring or colouring matter	Manufacture in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	
	— Other	Manufacture in which all the materials used are originating	
ex 1703	Molasses resulting from the extraction or refining of sugar, containing added flavouring or colouring matter	Manufacture in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
1704	Sugar confectionery (including white chocolate), not containing cocoa	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	
Chapter 18	Cocoa and cocoa preparations	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	
1901	Malt extract; food preparations of flour, groats, meal, starch or malt extract, not containing cocoa or containing less than 40 % by weight of cocoa calculated on a totally defatted basis, not elsewhere specified or included; food preparations of goods of headings 0401 to 0404, not containing cocoa or containing less than 5 % by weight of cocoa calculated on a totally defatted basis, not elsewhere specified or included:		
	— Malt extract	Manufacture from cereals of Chapter 10	
	— Other	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	
1902	Pasta, whether or not cooked or stuffed (with meat or other substances) or otherwise prepared, such as spaghetti, macaroni, noodles, lasagne, gnocchi, ravioli, cannelloni; couscous, whether or not prepared:		
	— Containing 20 % or less by weight of meat, meat offal, fish, crustaceans or molluscs	Manufacture in which all the cereals and derivatives (except durum wheat and its derivatives) used are wholly obtained	
	— Containing more than 20 % by weight of meat, meat offal, fish, crustaceans or molluscs	Manufacture in which: — all the cereals and their derivatives (except durum wheat and its derivatives) used are wholly obtained, and — all the materials of Chapters 2 and 3 used are wholly obtained	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
1903	Tapioca and substitutes therefore prepared from starch, in the form of flakes, grains, pearls, siftings or similar forms	Manufacture from materials of any heading, except potato starch of heading 1108	
1904	Prepared foods obtained by the swelling or roasting of cereals or cereal products (for example, corn flakes); cereals (other than maize (corn)) in grain form or in the form of flakes or other worked grains (except flour, groats and meal), pre-cooked or otherwise prepared, not elsewhere specified or included	Manufacture: — from materials of any heading, except those of heading 1806, — in which all the cereals and flour (except durum wheat and Zea mays maize, and their derivatives) used are wholly obtained, and — in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	
1905	Bread, pastry, cakes, biscuits and other bakers' wares, whether or not containing cocoa; communion wafers, empty cachets of a kind suitable for pharmaceutical use, sealing wafers, rice paper and similar products	Manufacture from materials of any heading, except those of Chapter 11	
ex Chapter 20	Preparations of vegetables, fruit, nuts or other parts of plants; except for:	Manufacture in which all the fruit, nuts or vegetables used are wholly obtained	
ex 2001	Yams, sweet potatoes and similar edible parts of plants containing 5 % or more by weight of starch, prepared or preserved by vinegar or acetic acid	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 2004 and ex 2005	Potatoes in the form of flour, meal or flakes, prepared or preserved otherwise than by vinegar or acetic acid	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
2006	Vegetables, fruit, nuts, fruit-peel and other parts of plants, preserved by sugar (drained, glacé or crystallized)	Manufacture in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	
2007	Jams, fruit jellies, marmalades, fruit or nut purée and fruit or nut pastes, obtained by cooking, whether or not containing added sugar or other sweetening matter	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status
(1)	(2)	(3) or (4)
ex 2008	— Nuts, not containing added sugar or spirits	Manufacture in which the value of all the originating nuts and oil seeds of headings 0801, 0802 and 1202 to 1207 used exceeds 60 % of the ex-works price of the product
	— Peanut butter; mixtures based on cereals; palm hearts; maize (corn)	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
	— Other except for fruit and nuts cooked otherwise than by steaming or boiling in water, not containing added sugar, frozen	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
2009	Fruit juices (including grape must) and vegetable juices, unfermented and not containing added spirit, whether or not containing added sugar or other sweetening matter	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 21	Miscellaneous edible preparations; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
2101	Extracts, essences and concentrates, of coffee, tea or maté and preparations with a basis of these products or with a basis of coffee, tea or maté; roasted chicory and other roasted coffee substitutes, and extracts, essences and concentrates thereof	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which all the chicory used is wholly obtained
2103	Sauces and preparations therefor; mixed condiments and mixed seasonings; mustard flour and meal and prepared mustard:	
	— Sauces and preparations therefor; mixed condiments and mixed seasonings	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, mustard flour or meal or prepared mustard may be used
	— Mustard flour and meal and prepared mustard	Manufacture from materials of any heading
ex 2104	Soups and broths and preparations therefor	Manufacture from materials of any heading, except prepared or preserved vegetables of headings 2002 to 2005

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
2106	Food preparations not elsewhere specified or included	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 22	Beverages, spirits and vinegar; except for:	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which all the grapes or materials derived from grapes used are wholly obtained	
2202	Waters, including mineral waters and aerated waters, containing added sugar or other sweetening matter or flavoured, and other non-alcoholic beverages, not including fruit or vegetable juices of heading 2009	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, — in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product, and — in which all the fruit juice used (except that of pineapple, lime or grapefruit) is originating	
2207	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength by volume of 80 % vol or higher; ethyl alcohol and other spirits, denatured, of any strength	Manufacture: — from materials of any heading, except heading 2207 or 2208, and — in which all the grapes or materials derived from grapes used are wholly obtained or, if all the other materials used are already originating, arrack may be used up to a limit of 5 % by volume	
2208	Undenatured ethyl alcohol of an alcoholic strength by volume of less than 80 % vol; spirits, liqueurs and other spirituous beverages	Manufacture: — from materials of any heading, except heading 2207 or 2208, and — in which all the grapes or materials derived from grapes used are wholly obtained or, if all the other materials used are already originating, arrack may be used up to a limit of 5 % by volume	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex Chapter 23	Residues and waste from the food industries; prepared animal fodder; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 2301	Whale meal; flours, meals and pellets of fish or of crustaceans, molluscs or other aquatic invertebrates, unfit for human consumption	Manufacture in which all the materials of Chapters 2 and 3 used are wholly obtained	
ex 2303	Residues from the manufacture of starch from maize (excluding concentrated steeping liquors), of a protein content, calculated on the dry product, exceeding 40 % by weight	Manufacture in which all the maize used is wholly obtained	
ex 2306	Oil cake and other solid residues resulting from the extraction of olive oil, containing more than 3 % of olive oil	Manufacture in which all the olives used are wholly obtained	
2309	Preparations of a kind used in animal feeding	Manufacture in which — all the cereals, sugar or molasses, meat or milk used are originating, and — all the materials of Chapter 3 used are wholly obtained	
ex Chapter 24	Tobacco and manufactured tobacco substitutes; except for:	Manufacture in which all the materials of Chapter 24 used are wholly obtained	
2402	Cigars, cheroots, cigarillos and cigarettes, of tobacco or of tobacco substitutes	Manufacture in which at least 70 % by weight of the unmanufactured tobacco or tobacco refuse of heading 2401 used is originating	
ex 2403	Smoking tobacco	Manufacture in which at least 70 % by weight of the unmanufactured tobacco or tobacco refuse of heading 2401 used is originating	
ex Chapter 25	Salt; sulphur; earths and stone plastering materials, lime and cement; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 2504	Natural crystalline graphite, with enriched carbon content, purified and ground	Enriching of the carbon content, purifying and grinding of crude crystalline graphite	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status
(1)	(2)	(3) or (4)
ex 2515	Marble, merely cut, by sawing or otherwise, into blocks or slabs of a rectangular (including square) shape, of a thickness not exceeding 25 cm	Cutting, by sawing or otherwise, of marble (even if already sawn) of a thickness exceeding 25 cm
ex 2516	Granite, porphyry, basalt, sandstone and other monumental or building stone, merely cut, by sawing or otherwise, into blocks or slabs of a rectangular (including square) shape, of a thickness not exceeding 25 cm	Cutting, by sawing or otherwise, of stone (even if already sawn) of a thickness exceeding 25 cm
ex 2518	Calcined dolomite	Calcination of dolomite not calcined
ex 2519	Crushed natural magnesium carbonate (magnesite), in hermetically-sealed containers, and magnesium oxide, whether or not pure, other than fused magnesia or dead-burned (sintered) magnesia	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, natural magnesium carbonate (magnesite) may be used
ex 2520	Plasters specially prepared for dentistry	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex 2524	Natural asbestos fibres	Manufacture from asbestos concentrate
ex 2525	Mica powder	Grinding of mica or mica waste
ex 2530	Earth colours, calcined or powdered	Calcination or grinding of earth colours
Chapter 26	Ores, slag and ash	Manufacture from materials of any heading, except that of the product
ex Chapter 27	Mineral fuels, mineral oils and products of their distillation; bituminous substances; mineral waxes; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status
(1)	(2)	(3) or (4)
ex 2707	Oils in which the weight of the aromatic constituents exceeds that of the non-aromatic constituents, being oils similar to mineral oils obtained by distillation of high temperature coal tar, of which more than 65 % by volume distils at a temperature of up to 250 °C (including mixtures of petroleum spirit and benzole), for use as power or heating fuels	Operations of refining and/or one or more specific process(es) (1) or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
ex 2709	Crude oils obtained from bituminous minerals	Destructive distillation of bituminous materials
2710	Petroleum oils and oils obtained from bituminous materials, other than crude; preparations not elsewhere specified or included, containing by weight 70 % or more of petroleum oils or of oils obtained from bituminous materials, these oils being the basic constituents of the preparations; waste oils	Operations of refining and/or one or more specific process(es) (2) or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
2711	Petroleum gases and other gaseous hydrocarbons	Operations of refining and/or one or more specific process(es) (2) or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product
2712	Petroleum jelly; paraffin wax, microcrystalline petroleum wax, slack wax, ozokerite, lignite wax, peat wax, other mineral waxes, and similar products obtained by synthesis or by other processes, whether or not coloured	Operations of refining and/or one or more specific process(es) (2) or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
2713	Petroleum coke, petroleum bitumen and other residues of petroleum oils or of oils obtained from bituminous materials	Operations of refining and/or one or more specific process(es) (1) or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
2714	Bitumen and asphalt, natural, bituminous or oil shale and tar sands; asphaltites and asphaltic rocks	Operations of refining and/or one or more specific process(es) (1) or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
2715	Bituminous mixtures based on natural asphalt, on natural bitumen, on petroleum bitumen, on mineral tar or on mineral tar pitch (for example, bituminous mastics, cut-backs)	Operations of refining and/or one or more specific process(es) (1) or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 28	Inorganic chemicals; organic or inorganic compounds of precious metals, of rare-earth metals, of radioactive elements or of isotopes; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 2805	'Mischmetall'	Manufacture by electrolytic or thermal treatment in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex 2811	Sulphur trioxide	Manufacture from sulphur dioxide	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex 2833	Aluminium sulphate	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex 2840	Sodium perborate	Manufacture from disodium tetraborate pentahydrate	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 2852	Mercury compounds of internal ethers and their halogenated, sulphonated, nitrated or nitrosated derivatives	Manufacture from materials of any heading. However, the value of all the materials of heading 2909 used shall not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
	Mercury compounds of nucleic acids and their salts, whether or not chemically defined; other heterocyclic compounds	Manufacture from materials of any heading. However, the value of all the materials of headings 2852, 2932, 2933 and 2934 used shall not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 29	Organic chemicals; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 2901	Acyclic hydrocarbons for use as power or heating fuels	Operations of refining and/or one or more specific process(es) (1) or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex 2902	Cyclanes and cyclenes (other than azulenes), benzene, toluene, xylenes, for use as power or heating fuels	Operations of refining and/or one or more specific process(es) (1) or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex 2905	Metal alcoholates of alcohols of this heading and of ethanol	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 2905. However, metal alcoholates of this heading may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
2915	Saturated acyclic monocarboxylic acids and their anhydrides, halides, peroxides and peroxyacids; their halogenated, sulphonated, nitrated or nitrosated derivatives	Manufacture from materials of any heading. However, the value of all the materials of headings 2915 and 2916 used shall not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 2932	— Internal ethers and their halogenated, sulphonated, nitrated or nitrosated derivatives	Manufacture from materials of any heading. However, the value of all the materials of heading 2909 used shall not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
	— Cyclic acetals and internal hemiacetals and their halogenated, sulphonated, nitrated or nitrosated derivatives	Manufacture from materials of any heading	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
2933	Heterocyclic compounds with nitrogen hetero-atom(s) only	Manufacture from materials of any heading. However, the value of all the materials of headings 2932 and 2933 used shall not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
2934	Nucleic acids and their salts, whether or not chemically defined; other heterocyclic compounds	Manufacture from materials of any heading. However, the value of all the materials of headings 2932, 2933 and 2934 used shall not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 2939	Concentrates of poppy straw containing not less than 50 % by weight of alkaloids	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 30	Pharmaceutical products; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	
3002	Human blood; animal blood prepared for therapeutic, prophylactic or diagnostic uses; antisera and other blood fractions and modified immunological products, whether or not obtained by means of biotechnological processes; vaccines, toxins, cultures of micro-organisms (excluding yeasts) and similar products:		
	— Products consisting of two or more constituents which have been mixed together for therapeutic or prophylactic uses or unmixed products for these uses, put up in measured doses or in forms or packings for retail sale	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 3002. However, materials of the same description as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	
	— Other		
	— Human blood	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 3002. However, materials of the same description as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	
	— Animal blood prepared for therapeutic or prophylactic uses	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 3002. However, materials of the same description as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
	— Blood fractions other than antisera, haemoglobin, blood globulins and serum globulins	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 3002. However, materials of the same description as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	
	— Haemoglobin, blood globulins and serum globulins	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 3002. However, materials of the same description as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	
	— Other	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 3002. However, materials of the same description as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	
3003 and 3004	Medicaments (excluding goods of heading 3002, 3005 or 3006):		
	— Obtained from amikacin of heading 2941	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of headings 3003 and 3004 may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	
	— Other	Manufacture: <ul style="list-style-type: none"> — from materials of any heading, except that of the product. However, materials of headings 3003 and 3004 may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product 	
ex 3006	— Waste pharmaceuticals specified in note 4(k) to this Chapter	The origin of the product in its original classification shall be retained	
	— Sterile surgical or dental adhesion barriers, whether or not absorbable		

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
	— made of plastics	Manufacture in which the value of all the materials of Chapter 39 used does not exceed 20 % of the ex-works price of the product (*)	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
	— made of fabrics	Manufacture from (*): — natural fibres — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise processed for spinning, or — chemical materials or textile pulp	
	— Appliances identifiable for ostomy use	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 31	Fertilizers; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 3105	Mineral or chemical fertilizers containing two or three of the fertilizing elements nitrogen, phosphorous and potassium; other fertilizers; goods of this chapter, in tablets or similar forms or in packages of a gross weight not exceeding 10 kg, except for: — sodium nitrate — calcium cyanamide — potassium sulphate — magnesium potassium sulphate	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 32	Tanning or dyeing extracts, tannins and their derivatives; dyes, pigments and other colouring matter; paints and varnishes; putty and other mastics; inks; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex 3201	Tannins and their salts, ethers, esters and other derivatives	Manufacture from tanning extracts of vegetable origin	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
3205	Colour lakes, preparations as specified in note 3 to this chapter based on colour lakes (*)	Manufacture from materials of any heading, except headings 3203, 3204 and 3205. However, materials of heading 3205 may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 33	Essential oils and resinoids, perfumery, cosmetic or toilet preparations, except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
3301	Essential oils (terpeneless or not), including concretes and absolutes resinoids, extracted oleoresins; concentrates of essential oils in fats, in fixed oils, in waxes or the like, obtained by enfleurage or maceration; terpenic by-products of the deterpenation of essential oils. aqueous distillates and aqueous solutions of essential oils	Manufacture from materials of any heading, including materials of a different 'group' (*) in this heading. However, materials of the same group as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 34	Soap, organic surface-active agents, washing preparations, lubricating preparations, artificial waxes, prepared waxes, polishing or scouring preparations, candles and similar articles, modelling pastes, 'dental waxes' and dental preparations with a basis of plaster, except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 3403	Lubricating preparations containing less than 70 % by weight of petroleum oils or oils obtained from bituminous minerals	Operations of refining and/or one or more specific process(es) (!) or Other operations in which all the materials used are classified within a heading other than that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
3404	Artificial waxes and prepared waxes:		
	— With a basis of paraffin, petroleum waxes, waxes obtained from bituminous minerals, slack wax or scale wax	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
	— Other	Manufacture from materials of any heading, except: — hydrogenated oils having the character of waxes of heading 1516,	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
		— fatty acids not chemically defined or industrial fatty alcohols having the character of waxes of heading 3823, and	
		— materials of heading 3404	
		However, these materials may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 35	Albuminoidal substances; modified starches; glues; enzymes; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
3505	Dextrins and other modified starches (for example, pregelatinised or esterified starches); glues based on starches, or on dextrins or other modified starches:		
	— Starch ethers and esters	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 3505	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
	— Other	Manufacture from materials of any heading, except those of heading 1108	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 3507	Prepared enzymes not elsewhere specified or included	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
Chapter 36	Explosives; pyrotechnic products; matches; pyrophoric alloys; certain combustible preparations	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 37	Photographic or cinematographic goods; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
3701	Photographic plates and film in the flat, sensitised, unexposed, of any material other than paper, paperboard or textiles; instant print film in the flat, sensitised, unexposed, whether or not in packs:		
	— Instant print film for colour photography, in packs	Manufacture from materials of any heading, except those of headings 3701 and 3702. However, materials of heading 3702 may be used, provided that their total value does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
	— Other	Manufacture from materials of any heading, except those of headings 3701 and 3702. However, materials of headings 3701 and 3702 may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
3702	Photographic film in rolls, sensitised, unexposed, of any material other than paper, paperboard or textiles; instant print film in rolls, sensitised, unexposed	Manufacture from materials of any heading, except those of headings 3701 and 3702	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
3704	Photographic plates, film paper, paperboard and textiles, exposed but not developed	Manufacture from materials of any heading, except those of headings 3701 to 3704	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 38	Miscellaneous chemical products; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 3801	— Colloidal graphite in suspension in oil and semi-colloidal graphite; carbonaceous pastes for electrodes	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
	— Graphite in paste form, being a mixture of more than 30 % by weight of graphite with mineral oils	Manufacture in which the value of all the materials of heading 3403 used does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 3803	Refined tall oil	Refining of crude tall oil	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 3805	Spirits of sulphate turpentine, purified	Purification by distillation or refining of raw spirits of sulphate turpentine	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex 3806	Ester gums	Manufacture from resin acids	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 3807	Wood pitch (wood tar pitch)	Distillation of wood tar	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
3808	Insecticides, rodenticides, fungicides, herbicides, anti-sprouting products and plant-growth regulators, disinfectants and similar products, put up in forms or packings for retail sale or as preparations or articles (for example, sulphur-treated bands, wicks and candles, and fly-papers)	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the products	
3809	Finishing agents, dye carriers to accelerate the dyeing or fixing of dyestuffs and other products and preparations (for example, dressings and mordants), of a kind used in the textile, paper, leather or like industries, not elsewhere specified or included	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the products	
3810	Pickling preparations for metal surfaces; fluxes and other auxiliary preparations for soldering, brazing or welding; soldering, brazing or welding powders and pastes consisting of metal and other materials; preparations of a kind used as cores or coatings for welding electrodes or rods	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the products	
3811	Anti-knock preparations, oxidation inhibitors, gum inhibitors, viscosity improvers, anti-corrosive preparations and other prepared additives, for mineral oils (including gasoline) or for other liquids used for the same purposes as mineral oils:		
	— Prepared additives for lubricating oil, containing petroleum oils or oils obtained from bituminous minerals	Manufacture in which the value of all the materials of heading 3811 used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
	— Other	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
3812	Prepared rubber accelerators; compound plasticisers for rubber or plastics, not elsewhere specified or included; anti-oxidizing preparations and other compound stabilizers for rubber or plastics	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
3813	Preparations and charges for fire-extinguishers; charged fire-extinguishing grenades	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
3814	Organic composite solvents and thinners, not elsewhere specified or included; prepared paint or varnish removers	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
3818	Chemical elements doped for use in electronics, in the form of discs, wafers or similar forms chemical compounds doped for use in electronics	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
3819	Hydraulic brake fluids and other prepared liquids for hydraulic transmission, not containing or containing less than 70 % by weight of petroleum oils or oils obtained from bituminous minerals	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
3820	Anti-freezing preparations and prepared de-icing fluids	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex 3821	Prepared culture media for the development or maintenance of micro-organisms (including viruses and the like) or of plant, human or animal cells	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
3822	Diagnostic or laboratory reagents on a backing, prepared diagnostic or laboratory reagents whether or not on a backing, other than those of heading 3002 or 3006; certified reference materials	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
3823	Industrial monocarboxylic fatty acids; acid oils from refining; industrial fatty alcohols:		
	— Industrial monocarboxylic fatty acids, acid oils from refining	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
	— Industrial fatty alcohols	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 3823	
3824	Prepared binders for foundry moulds or cores; chemical products and preparations of the chemical or allied industries (including those consisting of mixtures of natural products), not elsewhere specified or included		
	— The following of this heading: — Prepared binders for foundry moulds or cores based on natural resinous products — Naphthenic acids, their water-insoluble salts and their esters — Sorbitol other than that of heading 2905	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
	— Petroleum sulphonates, excluding petroleum sulphonates of alkali metals, of ammonium or of ethanolamines; thiophenated sulphonic acids of oils obtained from bituminous minerals, and their salts — Ion exchangers — Getters for vacuum tubes		
	— Alkaline iron oxide for the purification of gas — Ammoniacal gas liquors and spent oxide produced in coal gas purification — Sulphonaphthenic acids, their water-insoluble salts and their esters — Fusel oil and Dippel's oil — Mixtures of salts having different anions — Copying pastes with a basis of gelatin, whether or not on a paper or textile backing		

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
	— Other	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
3901 to 3915	Plastics in primary forms, waste, parings and scrap, of plastic; except for headings ex 3907 and 3912 for which the rules are set out below:		
	— Addition homopolymerisation products in which a single monomer contributes more than 99 % by weight to the total polymer content	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of Chapter 39 used does not exceed 20 % of the ex-works price of the product (*)	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
	— Other	Manufacture in which the value of all the materials of Chapter 39 used does not exceed 20 % of the ex-works price of the product (*)	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
ex 3907	— Copolymer, made from polycarbonate and acrylonitrile-butadiene-styrene copolymer (ABS)	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, materials of the same heading as the product may be used, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product (*)	
	— Polyester	Manufacture in which the value of all the materials of Chapter 39 used does not exceed 20 % of the ex-works price of the product and/or manufacture from polycarbonate of tetrabromo-(bisphenol A)	
3912	Cellulose and its chemical derivatives, not elsewhere specified or included, in primary forms	Manufacture in which the value of all the materials of the same heading as the product used does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
3916 to 3921	Semi-manufactures and articles of plastics; except for headings ex 3916, ex 3917, ex 3920 and ex 3921, for which the rules are set out below:		
	— Flat products, further worked than only surface-worked or cut into forms other than rectangular (including square); other products, further worked than only surface-worked	Manufacture in which the value of all the materials of Chapter 39 used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
	— Other:		
	— Addition homopolymerisation products in which a single monomer contributes more than 99 % by weight to the total polymer content	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of Chapter 39 used does not exceed 20 % of the ex-works price of the product (*)	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
	— Other	Manufacture in which the value of all the materials of Chapter 39 used does not exceed 20 % of the ex-works price of the product (*)	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
ex 3916 and ex 3917	Profile shapes and tubes	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of the same heading as the product used does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
ex 3920	— Ionomer sheet or film	Manufacture from a thermoplastic partial salt which is a copolymer of ethylene and metacrylic acid partly neutralised with metal ions, mainly zinc and sodium	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
	— Sheets of regenerated cellulose, polyamides or polyethylene	Manufacture in which the value of all the materials of the same heading as the product used does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	
ex 3921	Foils of plastic, metallised	Manufacture from highly-transparent polyester-foils with a thickness of less than 23 micron ( )	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
3922 to 3926	Articles of plastics	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 40	Rubber and articles thereof, except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 4001	Laminated slabs of crepe rubber for shoes	Lamination of sheets of natural rubber	
4005	Compounded rubber, unvulcanised, in primary forms or in plates, sheets or strip	Manufacture in which the value of all the materials used, except natural rubber, does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
4012	Retreaded or used pneumatic tyres of rubber; solid or cushion tyres, tyre treads and tyre flaps, of rubber:		
	— Retreaded pneumatic, solid or cushion tyres, of rubber	Retreading of used tyres	
	— Other	Manufacture from materials of any heading, except those of headings 4011 and 4012	
ex 4017	Articles of hard rubber	Manufacture from hard rubber	
ex Chapter 41	Raw hides and skins (other than furskins) and leather; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 4102	Raw skins of sheep or lambs, without wool on	Removal of wool from sheep or lamb skins, with wool on	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
4104 to 4106	Tanned or crust hides and skins, without wool or hair on, whether or not split, but not further prepared	Retanning of tanned leather Or Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
4107, 4112 and 4113	Leather further prepared after tanning or crusting, including parchment-dressed leather, without wool or hair on, whether or not split, other than leather of heading 4114	Manufacture from materials of any heading, except headings 4104 to 4113	
ex 4114	Patent leather and patent laminated leather; metallised leather	Manufacture from materials of headings 4104 to 4106, 4107, 4112 or 4113, provided that their total value does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
Chapter 42	Articles of leather; saddlery and harness; travel goods, handbags and similar containers; articles of animal gut (other than silk worm gut)	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex Chapter 43	Furskins and artificial fur; manufactures thereof; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 4302	Tanned or dressed furskins, assembled:		
	— Plates, crosses and similar forms	Bleaching or dyeing, in addition to cutting and assembly of non-assembled tanned or dressed furskins	
	— Other	Manufacture from non-assembled, tanned or dressed furskins	
4303	Articles of apparel, clothing accessories and other articles of furskin	Manufacture from non-assembled tanned or dressed furskins of heading 4302	
ex Chapter 44	Wood and articles of wood, wood charcoal; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 4403	Wood roughly squared	Manufacture from wood in the rough, whether or not stripped of its bark or merely roughed down	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex 4407	Wood sawn or chipped lengthwise, sliced or peeled, of a thickness exceeding 6 mm, planed, sanded or end-jointed	Planing, sanding or end-jointing	
ex 4408	Sheets for veneering (including those obtained by slicing laminated wood) and for plywood, of a thickness not exceeding 6 mm, spliced, and other wood sawn lengthwise, sliced or peeled of a thickness not exceeding 6 mm, planed, sanded or end-jointed	Splicing, planing, sanding or end-jointing	
ex 4409	Wood continuously shaped along any of its edges, ends or faces, whether or not planed, sanded or end-jointed:		
	— Sanded or end-jointed	Sanding or end-jointing	
	— Beadings and mouldings	Beading or moulding	
ex 4410 to ex 4413	Beadings and mouldings, including moulded skirting and other moulded boards	Beading or moulding	
ex 4415	Packing cases, boxes, crates, drums and similar packings, of wood	Manufacture from boards not cut to size	
ex 4416	Casks, barrels, vats, tubs and other cooperers' products and parts thereof, of wood	Manufacture from riven staves, not further worked than sawn on the two principal surfaces	
ex 4418	— Builders' joinery and carpentry of wood	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, cellular wood panels, shingles and shakes may be used	
	— Beadings and mouldings	Beading or moulding	
ex 4421	Match splints, wooden pegs or pins for footwear	Manufacture from wood of any heading, except drawn wood of heading 4409	
ex Chapter 45	Cork and articles of cork, except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
4503	Articles of natural cork	Manufacture from cork of heading 4501	
Chapter 46	Manufactures of straw, of esparto or of other plaiting materials; basketware and wickerwork	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
Chapter 47	Pulp of wood or of other fibrous cellulosic material; recovered (waste and scrap) paper or paperboard	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex Chapter 48	Paper and paperboard; articles of paper pulp, of paper or of paperboard; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 4811	Paper and paperboard, ruled, lined or squared only	Manufacture from paper-making materials of Chapter 47	
4816	Carbon paper, self-copy paper and other copying or transfer papers (other than those of heading 4809), duplicator stencils and offset plates, of paper, whether or not put up in boxes	Manufacture from paper-making materials of Chapter 47	
4817	Envelopes, letter cards, plain postcards and correspondence cards, of paper or paperboard; boxes, pouches, wallets and writing compendiums, of paper or paperboard, containing an assortment of paper stationery	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex 4818	Toilet paper	Manufacture from paper-making materials of Chapter 47	
ex 4819	Cartons, boxes, cases, bags and other packing containers, of paper, paperboard, cellulose wadding or webs of cellulose fibres	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex 4820	Letter pads	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex 4823	Other paper, paperboard, cellulose wadding and webs of cellulose fibres, cut to size or shape	Manufacture from paper-making materials of Chapter 47	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex Chapter 49	Printed books, newspapers, pictures and other products of the printing industry; manuscripts, typescripts and plans; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
4909	Printed or illustrated postcards; printed cards bearing personal greetings, messages or announcements, whether or not illustrated, with or without envelopes or trimmings	Manufacture from materials of any heading, except those of headings 4909 and 4911	
4910	Calendars of any kind, printed, including calendar blocks:		
	— Calendars of the 'perpetual' type or with replaceable blocks mounted on bases other than paper or paperboard	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
	— Other	Manufacture from materials of any heading, except those of headings 4909 and 4911	
ex Chapter 50	Silk; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 5003	Silk waste (including cocoons unsuitable for reeling, yarn waste and garnetted stock), carded or combed	Carding or combing of silk waste	
5004 to ex 5006	Silk yarn and yarn spun from silk waste	Manufacture from (?): — raw silk or silk waste, carded or combed or otherwise prepared for spinning, — other natural fibres, not carded or combed or otherwise prepared for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paper-making materials	
5007	Woven fabrics of silk or of silk waste:		
	— Incorporating rubber thread	Manufacture from single yarn (?)	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
	— Other	Manufacture from (°):	
		— coir yarn, — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise prepared for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paper or	
		Printing accompanied by at least two preparatory or finishing operations (such as scouring, bleaching, mercerising, heat setting, raising, calendering, shrink resistance processing, permanent finishing, decatizing, impregnating, mending and burling), provided that the value of the unprinted fabric used does not exceed 47,5 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 51	Wool, fine or coarse animal hair; horsehair yarn and woven fabric; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
5106 to 5110	Yarn of wool, of fine or coarse animal hair or of horsehair	Manufacture from (°): — raw silk or silk waste, carded or combed or otherwise prepared for spinning, — natural fibres, not carded or combed or otherwise prepared for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paper-making materials	
5111 to 5113	Woven fabrics of wool, of fine or coarse animal hair or of horsehair:		
	— Incorporating rubber thread	Manufacture from single yarn (°)	
	— Other	Manufacture from (°):	
		— coir yarn, — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise prepared for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paper or	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
		Printing accompanied by at least two preparatory or finishing operations (such as scouring, bleaching, mercerising, heat setting, raising, calendering, shrink resistance processing, permanent finishing, decatizing, impregnating, mending and burling), provided that the value of the unprinted fabric used does not exceed 47,5 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 52	Cotton; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
5204 to 5207	Yarn and thread of cotton	Manufacture from (1): — raw silk or silk waste, carded or combed or otherwise prepared for spinning, — natural fibres, not carded or combed or otherwise prepared for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paper-making materials	
5208 to 5212	Woven fabrics of cotton		
	— Incorporating rubber thread	Manufacture from single yarn (1)	
	— Other	Manufacture from (1):	
		— coir yarn, — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise prepared for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paper or	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
		Printing accompanied by at least two preparatory or finishing operations (such as scouring, bleaching, mercerising, heat setting, raising, calendering, shrink resistance processing, permanent finishing, decatizing, impregnating, mending and burling), provided that the value of the unprinted fabric used does not exceed 47,5 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 53	Other vegetable textile fibres, paper yarn and woven fabrics of paper yarn; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
5306 to 5308	Yarn of other vegetable textile fibres; paper yarn	Manufacture from (?): — raw silk or silk waste, carded or combed or otherwise prepared for spinning, — natural fibres, not carded or combed or otherwise prepared for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paper-making materials	
5309 to 5311	Woven fabrics of other vegetable textile fibres; woven fabrics of paper yarn:		
	— Incorporating rubber thread	Manufacture from single yarn ( )	
	— Other	Manufacture from (?): — coir yarn, — jute yarn, — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise prepared for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paperor	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
		Printing accompanied by at least two preparatory or finishing operations (such as scouring, bleaching, mercerising, heat setting, raising, calendering, shrink resistance processing, permanent finishing, decatizing, impregnating, mending and burling), provided that the value of the unprinted fabric used does not exceed 47,5 % of the ex-works price of the product	
5401 to 5406	Yarn, monofilament and thread of man-made filaments	Manufacture from (?): — raw silk or silk waste, carded or combed or otherwise prepared for spinning, — natural fibres, not carded or combed or otherwise prepared for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paper-making materials	
5407 and 5408	Woven fabrics of man-made filament yarn:		
	— Incorporating rubber thread	Manufacture from single yarn (?)	
	— Other	Manufacture from (?):	
		— coir yarn, — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise prepared for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paperor	
		Printing accompanied by at least two preparatory or finishing operations (such as scouring, bleaching, mercerising, heat setting, raising, calendering, shrink resistance processing, permanent finishing, decatizing, impregnating, mending and burling), provided that the value of the unprinted fabric used does not exceed 47,5 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
5501 to 5507	Man-made staple fibres	Manufacture from chemical materials or textile pulp	
5508 to 5511	Yarn and sewing thread of man-made staple fibres	Manufacture from ('): <ul style="list-style-type: none"> — raw silk or silk waste, carded or combed or otherwise prepared for spinning, — natural fibres, not carded or combed or otherwise prepared for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paper-making materials 	
5512 to 5516	Woven fabrics of man-made staple fibres:		
	— Incorporating rubber thread	Manufacture from single yarn (')	
	— Other	Manufacture from ('): <ul style="list-style-type: none"> — coir yarn, — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise prepared for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paper 	
		Printing accompanied by at least two preparatory or finishing operations (such as scouring, bleaching, mercerising, heat setting, raising, calendering, shrink resistance processing, permanent finishing, decatizing, impregnating, mending and burling), provided that the value of the unprinted fabric used does not exceed 47,5 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 56	Wadding, felt and non-wovens; special yarns; twine, cordage, ropes and cables and articles thereof; except for:	Manufacture from ('): <ul style="list-style-type: none"> — coir yarn, — natural fibres, — chemical materials or textile pulp, or — paper-making materials 	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
5602	Felt, whether or not impregnated, coated, covered or laminated:		
	— Needleloom felt	Manufacture from (°) — natural fibres, or — chemical materials or textile pulp	However:
		— polypropylene filament of heading 5402, — polypropylene fibres of heading 5503 or 5506, or — polypropylene filament tow of heading 5501, of which the denomination in all cases of a single filament or fibre is less than 9 decitex, may be used, provided that their total value does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
	— Other	Manufacture from (°): — natural fibres, — man-made staple fibres made from casein, or — chemical materials or textile pulp	
5604	Rubber thread and cord, textile covered; textile yarn, and strip and the like of heading 5404 or 5405, impregnated, coated, covered or sheathed with rubber or plastics:		
	— Rubber thread and cord, textile covered	Manufacture from rubber thread or cord, not textile covered	
	— Other	Manufacture from (°): — natural fibres, not carded or combed or otherwise processed for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paper-making materials	
5605	Metallised yarn, whether or not gimped, being textile yarn, or strip or the like of heading 5404 or 5405, combined with metal in the form of thread, strip or powder or covered with metal	Manufacture from (°): — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise processed for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paper-making materials	

HS heading	Description of product	Working or processing carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
5606	Gimped yarn, and strip and the like of heading 5404 or 5405, gimped (other than those of heading 5605 and gimped horsehair yarn); chenille yarn (including flock chenille yarn); loop wale-yarn	Manufacture from (?) — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise processed for spinning, — chemical materials or textile pulp, or — paper-making materials	
Chapter 57	Carpets and other textile floor coverings:		
	— Of needleloom felt	Manufacture from (?): — natural fibres, or — chemical materials or textile pulp However:	
		— polypropylene filament of heading 5402, — polypropylene fibres of heading 5503 or 5506, or — polypropylene filament tow of heading 5501, of which the denomination in all cases of a single filament or fibre is less than 9 decitex, may be used, provided that their total value does not exceed 40 % of the ex-works price of the product Jute fabric may be used as a backing	
	— Of other felt	Manufacture from (?): — natural fibres, not carded or combed or otherwise processed for spinning, or — chemical materials or textile pulp	
	— Other	Manufacture from (?): — coir yarn or jute yarn, — synthetic or artificial filament yarn, — natural fibres, or — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise processed for spinning Jute fabric may be used as a backing	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex Chapter 58	Special woven fabrics; tufted textile fabrics; lace; tapestries; trimmings; embroidery; except for:		
	— Combined with rubber thread	Manufacture from single yarn (7)	
	— Other	Manufacture from (7):	
		<ul style="list-style-type: none"> — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise processed for spinning, or — chemical materials or textile pulp 	
		Printing accompanied by at least two preparatory or finishing operations (such as scouring, bleaching, mercerising, heat setting, raising, calendering, shrink resistance processing, permanent finishing, decatizing, impregnating, mending and burling), provided that the value of the unprinted fabric used does not exceed 47,5 % of the ex-works price of the product	
5805	Hand-woven tapestries of the types Gobelins, Flanders, Aubusson, Beauvais and the like, and needle-worked tapestries (for example, petit point, cross stitch), whether or not made up	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
5810	Embroidery in the piece, in strips or in motifs	Manufacture: <ul style="list-style-type: none"> — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product 	
5901	Textile fabrics coated with gum or amylaceous substances, of a kind used for the outer covers of books or the like; tracing cloth; prepared painting canvas; buckram and similar stiffened textile fabrics of a kind used for hat foundations	Manufacture from yarn	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
5902	Tyre cord fabric of high tenacity yarn of nylon or other polyamides, polyesters or viscose rayon:		
	— Containing not more than 90 % by weight of textile materials	Manufacture from yarn	
	— Other	Manufacture from chemical materials or textile pulp	
5903	Textile fabrics impregnated, coated, covered or laminated with plastics, other than those of heading 5902	Manufacture from yarn or Printing accompanied by at least two preparatory or finishing operations (such as scouring, bleaching, mercerising, heat setting, rasing, calendering, shrink resistance processing, permanent finishing, decatizing, impregnating, mending and burling), provided that the value of the unprinted fabric used does not exceed 47,5 % of the ex-works price of the product	
5904	Linoleum, whether or not cut to shape; floor coverings consisting of a coating or covering applied on a textile backing, whether or not cut to shape	Manufacture from yarn (*)	
5905	Textile wall coverings:		
	— Impregnated, coated, covered or laminated with rubber, plastics or other materials	Manufacture from yarn	
	— Other	Manufacture from (*):	
		<ul style="list-style-type: none"> — coir yarn, — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise processed for spinning, or — chemical materials or textile pulp or 	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
		Printing accompanied by at least two preparatory or finishing operations (such as scouring, bleaching, mercerising, heat setting, raising, calendering, shrink resistance processing, permanent finishing, decatising, impregnating, mending and burling), provided that the value of the unprinted fabric used does not exceed 47,5 % of the ex-works price of the product	
5906	Rubberised textile fabrics, other than those of heading 5902:		
	— Knitted or crocheted fabrics	Manufacture from (7): — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise processed for spinning, or — chemical materials or textile pulp	
	— Other fabrics made of synthetic filament yarn, containing more than 90 % by weight of textile materials	Manufacture from chemical materials	
	— Other	Manufacture from yarn	
5907	Textile fabrics otherwise impregnated, coated or covered; painted canvas being theatrical scenery, studio back-cloths or the like	Manufacture from yarn or Printing accompanied by at least two preparatory or finishing operations (such as scouring, bleaching, mercerising, heat setting, raising, calendering, shrink resistance processing, permanent finishing, decatising, impregnating, mending and burling), provided that the value of the unprinted fabric used does not exceed 47,5 % of the ex-works price of the product	
5908	Textile wicks, woven, plaited or knitted, for lamps, stoves, lighters, candles or the like; incandescent gas mantles and tubular knitted gas mantle fabric therefor, whether or not impregnated:		
	— Incandescent gas mantles, impregnated	Manufacture from tubular knitted gas-mantle fabric	

HS heading (1)	Description of product (2)	Working or processing carried out on non-originating materials, which confers originating status (3) or (4)	
	— Other	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
5909 to 5911	Textile articles of a kind suitable for industrial use.		
	— Polishing discs or rings other than of felt of heading 5911	Manufacture from yarn or waste fabrics or rags of heading 6310	
	— Woven fabrics, of a kind commonly used in papermaking or other technical uses, felted or not, whether or not impregnated or coated, tubular or endless with single or multiple warp and/or weft, or flat woven with multiple warp and/or weft of heading 5911	Manufacture from (?): — coir yarn, — the following materials — yarn of polytetrafluoroethylene (?), — yarn, multiple, of polyamide, coated impregnated or covered with a phenolic resin, — yarn of synthetic textile fibres of aromatic polyamides, obtained by polycondensation of m-phenylenediamine and isophthalic acid,	
		— monofil of polytetrafluoroethylene (?), — yarn of synthetic textile fibres of poly(p-phenylene terephthalamide), — glass fibre yarn, coated with phenol resin and gimped with acrylic yarn (?),	
		— copolyester monofilaments of a polyester and a resin of terephthalic acid and 1,4-cyclohexanediethanol and isophthalic acid, — natural fibres, — man-made staple fibres not carded or combed or otherwise processed for spinning, or — chemical materials or textile pulp	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
	— Other	Manufacture from (7): — coir yarn, — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise processed for spinning, or — chemical materials or textile pulp	
Chapter 60	Knitted or crocheted fabrics	Manufacture from (7): — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise processed for spinning, or — chemical materials or textile pulp	
Chapter 61	Articles of apparel and clothing accessories, knitted or crocheted:		
	— Obtained by sewing together or otherwise assembling, two or more pieces of knitted or crocheted fabric which have been either cut to form or obtained directly to form	Manufacture from yarn (7) (8)	
	— Other	Manufacture from (7): — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise processed for spinning, or — chemical materials or textile pulp	
ex Chapter 62	Articles of apparel and clothing accessories, not knitted or crocheted; except for.	Manufacture from yarn (7) (8)	
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 and ex 6211	Women's, girls' and babies' clothing and clothing accessories for babies, embroidered	Manufacture from yarn (8) or Manufacture from unembroidered fabric, provided that the value of the unembroidered fabric used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product (8)	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex 6210 and ex 6216	Fire-resistant equipment of fabric covered with foil of aluminised polyester	Manufacture from yarn (*) or Manufacture from uncoated fabric, provided that the value of the uncoated fabric used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product (*)	
6213 and 6214	Handkerchiefs, shawls, scarves, mufflers, mantillas, veils and the like:		
	— Embroidered	Manufacture from unbleached single yarn (*) (*) or Manufacture from unembroidered fabric, provided that the value of the unembroidered fabric used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product (*)	
	— Other	Manufacture from unbleached single yarn (*) (*) or	
		Making up, followed by printing accompanied by at least two preparatory or finishing operations (such as scouring, bleaching, mercerising, heat setting, raising, calendering, shrink resistance processing, permanent finishing, decatizing, impregnating, mending and burling), provided that the value of all the unprinted goods of headings 6213 and 6214 used does not exceed 47,5 % of the ex-works price of the product	
6217	Other made up clothing accessories; parts of garments or of clothing accessories, other than those of heading 6212:		
	— Embroidered	Manufacture from yarn (*) or Manufacture from unembroidered fabric, provided that the value of the unembroidered fabric used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product (*)	

HS heading	Description of product	Working or processing carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
	— Fire-resistant equipment of fabric covered with foil of aluminised polyester	Manufacture from yarn (*) or Manufacture from uncoated fabric, provided that the value of the uncoated fabric used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product (*)	
	— Interlinings for collars and cuffs, cut out	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
	— Other	Manufacture from yarn (*)	
ex Chapter 63	Other made-up textile articles; sets; worn clothing and worn textile articles; rags; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
6301 to 6304	Blankets, travelling rugs, bed linen etc.; curtains etc.; other furnishing articles:		
	— Of felt, of nonwovens	Manufacture from (*): — natural fibres, or — chemical materials or textile pulp	
	— Other		
	— Embroidered	Manufacture from unbleached single yarn (*) (*) or Manufacture from unembroidered fabric (other than knitted or crocheted), provided that the value of the unembroidered fabric used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
	— Other	Manufacture from unbleached single yarn (*) (*)	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
6305	Sacks and bags, of a kind used for the packing of goods	Manufacture from (1): — natural fibres, — man-made staple fibres, not carded or combed or otherwise processed for spinning, or — chemical materials or textile pulp	
6306	Tarpaulins, awnings and sun blinds; tents; sails for boats, sailboards or landcraft; camping goods:		
	— Of nonwovens	Manufacture from (1) (2): — natural fibres, or — chemical materials or textile pulp	
	— Other	Manufacture from unbleached single yarn (1) (2)	
6307	Other made-up articles, including dress patterns	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
6308	Sets consisting of woven fabric and yarn, whether or not with accessories, for making up into rugs, tapestries, embroidered table cloths or serviettes, or similar textile articles, put up in packings for retail sale	Each item in the set must satisfy the rule which would apply to it if it were not included in the set. However, non-originating articles may be incorporated, provided that their total value does not exceed 15 % of the ex-works price of the set	
ex Chapter 64	Footwear, gaiters and the like; parts of such articles; except for:	Manufacture from materials of any heading, except from assemblies of uppers affixed to inner soles or to other sole components of heading 6406	
6406	Parts of footwear (including uppers whether or not attached to soles other than outer soles); removable in-soles, heel cushions and similar articles; gaiters, leggings and similar articles, and parts thereof	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex Chapter 65	Headgear and parts thereof; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
6505	Hats and other headgear, knitted or crocheted, or made up from lace, felt or other textile fabric, in the piece (but not in strips), whether or not lined or trimmed; hair-nets of any material, whether or not lined or trimmed	Manufacture from yarn or textile fibres (*)	
ex Chapter 66	Umbrellas, sun umbrellas, walking-sticks, seat-sticks, whips, riding-crops, and parts thereof; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
6601	Umbrellas and sun umbrellas (including walking-stick umbrellas, garden umbrellas and similar umbrellas)	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
Chapter 67	Prepared feathers and down and articles made of feathers or of down; artificial flowers; articles of human hair	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex Chapter 68	Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 6803	Articles of slate or of agglomerated slate	Manufacture from worked slate	
ex 6812	Articles of asbestos; articles of mixtures with a basis of asbestos or of mixtures with a basis of asbestos and magnesium carbonate	Manufacture from materials of any heading	
ex 6814	Articles of mica, including agglomerated or reconstituted mica, on a support of paper, paperboard or other materials	Manufacture from worked mica (including agglomerated or reconstituted mica)	
Chapter 69	Ceramic products	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex Chapter 70	Glass and glassware; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 7003, ex 7004 and ex 7005	Glass with a non-reflecting layer	Manufacture from materials of heading 7001	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
7006	Glass of heading 7003, 7004 or 7005, bent, edge-worked, engraved, drilled, enamelled or otherwise worked, but not framed or fitted with other materials:		
	— Glass-plate substrates, coated with a dielectric thin film, and of a semiconductor grade in accordance with SEMI-standards ⁽¹⁾	Manufacture from non-coated glass-plate substrate of heading 7006	
	— Other	Manufacture from materials of heading 7001	
7007	Safety glass, consisting of toughened (tempered) or laminated glass	Manufacture from materials of heading 7001	
7008	Multiple-walled insulating units of glass	Manufacture from materials of heading 7001	
7009	Glass mirrors, whether or not framed, including rear-view mirrors	Manufacture from materials of heading 7001	
7010	Carboys, bottles, flasks, jars, pots, phials, ampoules and other containers, of glass, of a kind used for the conveyance or packing of goods; preserving jars of glass; stoppers, lids and other closures, of glass	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Cutting of glassware, provided that the total value of the uncut glassware used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
7013	Glassware of a kind used for table, kitchen, toilet, office, indoor decoration or similar purposes (other than that of heading 7010 or 7018)	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Cutting of glassware, provided that the total value of the uncut glassware used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product or Hand-decoration (except silk-screen printing) of hand-blown glassware, provided that the total value of the hand-blown glassware used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex 7019	Articles (other than yarn) of glass fibres	Manufacture from: — uncoloured slivers, rovings, yarn or chopped strands, or — glass wool	
ex Chapter 71	Natural or cultured pearls, precious or semi-precious stones, precious metals, metals clad with precious metal, and articles thereof; imitation jewellery; coin; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 7101	Natural or cultured pearls, graded and temporarily strung for convenience of transport	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex 7102, ex 7103 and ex 7104	Worked precious or semi-precious stones (natural, synthetic or reconstructed)	Manufacture from unworked precious or semi-precious stones	
7106, 7108 and 7110	Precious metals:		
	— Unwrought	Manufacture from materials of any heading, except those of headings 7106, 7108 and 7110 or Electrolytic, thermal or chemical separation of precious metals of heading 7106, 7108 or 7110 or Alloying of precious metals of heading 7106, 7108 or 7110 with each other or with base metals	
	— Semi-manufactured or in powder form	Manufacture from unwrought precious metals	
ex 7107, ex 7109 and ex 7111	Metals clad with precious metals, semi-manufactured	Manufacture from metals clad with precious metals, unwrought	
7116	Articles of natural or cultured pearls, precious or semi-precious stones (natural, synthetic or reconstructed)	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
7117	Imitation jewellery	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or	
		Manufacture from base metal parts, not plated or covered with precious metals, provided that the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 72	Iron and steel; except for	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
7207	Semi-finished products of iron or non-alloy steel	Manufacture from materials of heading 7201, 7202, 7203, 7204 or 7205	
7208 to 7216	Flat-rolled products, bars and rods, angles, shapes and sections of iron or non-alloy steel	Manufacture from ingots or other primary forms of heading 7206	
7217	Wire of iron or non-alloy steel	Manufacture from semi-finished materials of heading 7207	
ex 7218, 7219 to 7222	Semi-finished products, flat-rolled products, bars and rods, angles, shapes and sections of stainless steel	Manufacture from ingots or other primary forms of heading 7218	
7223	Wire of stainless steel	Manufacture from semi-finished materials of heading 7218	
ex 7224, 7225 to 7228	Semi-finished products, flat-rolled products, hot-rolled bars and rods, in irregularly wound coils; angles, shapes and sections, of other alloy steel; hollow drill bars and rods, of alloy or non-alloy steel	Manufacture from ingots or other primary forms of heading 7206, 7218 or 7224	
7229	Wire of other alloy steel	Manufacture from semi-finished materials of heading 7224	
ex Chapter 73	Articles of iron or steel; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 7301	Sheet piling	Manufacture from materials of heading 7206	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
7302	Railway or tramway track construction material of iron or steel, the following: rails, check-rails and rack rails, switch blades, crossing frogs, point rods and other crossing pieces, sleepers (cross-ties), fish-plates, chairs, chair wedges, sole plates (base plates), rail clips, bedplates, ties and other material specialised for jointing or fixing rails	Manufacture from materials of heading 7206	
7304, 7305 and 7306	Tubes, pipes and hollow profiles, of iron (other than cast iron) or steel	Manufacture from materials of heading 7206, 7207, 7218 or 7224	
ex 7307	Tube or pipe fittings of stainless steel (ISO No X5CrNiMo 1712), consisting of several parts	Turning, drilling, reaming, threading, deburring and sandblasting of forged blanks, provided that the total value of the forged blanks used does not exceed 35 % of the ex-works price of the product	
7308	Structures (excluding prefabricated buildings of heading 9406) and parts of structures (for example, bridges and bridge-sections, lock-gates, towers, lattice masts, roofs, roofing frameworks, doors and windows and their frames and thresholds for doors, shutters, balustrades, pillars and columns), of iron or steel; plates, rods, angles, shapes, sections, tubes and the like, prepared for use in structures, of iron or steel	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, welded angles, shapes and sections of heading 7301 may not be used	
ex 7315	Skid chain	Manufacture in which the value of all the materials of heading 7315 used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 74	Copper and articles thereof, except for:	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
7401	Copper mattes; cement copper (precipitated copper)	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
7402	Unrefined copper; copper anodes for electrolytic refining	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
7403	Refined copper and copper alloys, unwrought:		
	— Refined copper	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
	— Copper alloys and refined copper containing other elements	Manufacture from refined copper, unwrought, or waste and scrap of copper	
7404	Copper waste and scrap	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
7405	Master alloys of copper	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex Chapter 75	Nickel and articles thereof, except for:	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
7501 to 7503	Nickel mattes, nickel oxide sinters and other intermediate products of nickel metallurgy; unwrought nickel; nickel waste and scrap	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex Chapter 76	Aluminium and articles thereof, except for:	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
7601	Unwrought aluminium	Manufacture — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product Manufacture by thermal or electrolytic treatment from unalloyed aluminium or waste and scrap of aluminium	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
7602	Aluminium waste or scrap	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 7616	Aluminium articles other than gauze, cloth, grill, netting, fencing, reinforcing fabric and similar materials (including endless bands) of aluminium wire, and expanded metal of aluminium	Manufacture: <ul style="list-style-type: none"> — from materials of any heading, except that of the product. However, gauze, cloth, grill, netting, fencing, reinforcing fabric and similar materials (including endless bands) of aluminium wire, or expanded metal of aluminium may be used; and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product 	
Chapter 77	Reserved for possible future use in the HS		
ex Chapter 78	Lead and articles thereof, except for:	Manufacture: <ul style="list-style-type: none"> — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product 	
7801	Unwrought lead		
	— Refined lead	Manufacture from 'bullion' or 'work' lead	
	— Other	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, waste and scrap of heading 7802 may not be used	
7802	Lead waste and scrap	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex Chapter 79	Zinc and articles thereof, except for:	Manufacture <ul style="list-style-type: none"> — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product 	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
7901	Unwrought zinc	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, waste and scrap of heading 7902 may not be used	
7902	Zinc waste and scrap	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex Chapter 80	Tin and articles thereof; except for:	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
8001	Unwrought tin	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, waste and scrap of heading 8002 may not be used	
8002 and 8007	Tin waste and scrap; other articles of tin	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
Chapter 81	Other base metals; cermets, articles thereof:		
	— Other base metals, wrought; articles thereof	Manufacture in which the value of all the materials of the same heading as the product used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
	— Other	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex Chapter 82	Tools, implements, cutlery, spoons and forks, of base metal; parts thereof of base metal, except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
8206	Tools of two or more of the headings 8202 to 8205, put up in sets for retail sale	Manufacture from materials of any heading, except those of headings 8202 to 8205. However, tools of headings 8202 to 8205 may be incorporated into the set, provided that their total value does not exceed 15 % of the ex-works price of the set	

HS heading	Description of product	Working or processing carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
8207	Interchangeable tools for hand tools, whether or not power-operated, or for machine-tools (for example, for pressing, stamping, punching, tapping, threading, drilling, boring, broaching, milling, turning, or screw driving), including dies for drawing or extruding metal, and rock drilling or earth boring tools	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8208	Knives and cutting blades, for machines or for mechanical appliances	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
ex 8211	Knives with cutting blades, serrated or not (including pruning knives), other than knives of heading 8208	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, knife blades and handles of base metal may be used	
8214	Other articles of cutlery (for example, hair clippers, butchers' or kitchen cleavers, choppers and mincing knives, paper knives); manicure or pedicure sets and instruments (including nail files)	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, handles of base metal may be used	
8215	Spoons, forks, ladles, skimmers, cake-servers, fish-knives, butter-knives, sugar tongs and similar kitchen or tableware	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, handles of base metal may be used	
ex Chapter 83	Miscellaneous articles of base metal; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 8302	Other mountings, fittings and similar articles suitable for buildings, and automatic door closers	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, other materials of heading 8302 may be used, provided that their total value does not exceed 20 % of the ex-works price of the product	
ex 8306	Statuettes and other ornaments, of base metal	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, other materials of heading 8306 may be used, provided that their total value does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex Chapter 84	Nuclear reactors, boilers, machinery and mechanical appliances; parts thereof; except for:	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
ex 8401	Nuclear fuel elements	Manufacture from materials of any heading, except that of the product ⁽¹²⁾	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
8402	Steam or other vapour generating boilers (other than central heating hot water boilers capable also of producing low pressure steam); super-heated water boilers	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
8403 and ex 8404	Central heating boilers other than those of heading 8402 and auxiliary plant for central heating boilers	Manufacture from materials of any heading, except those of headings 8403 and 8404	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
8406	Steam turbines and other vapour turbines	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8407	Spark-ignition reciprocating or rotary internal combustion piston engines	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8408	Compression-ignition internal combustion piston engines (diesel or semi-diesel engines)	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8409	Parts suitable for use solely or principally with the engines of heading 8407 or 8408	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
8411	Turbo-jets, turbo-propellers and other gas turbines	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
8412	Other engines and motors	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
ex 8413	Rotary positive displacement pumps	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
ex 8414	Industrial fans, blowers and the like	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
8415	Air conditioning machines, comprising a motor-driven fan and elements for changing the temperature and humidity, including those machines in which the humidity cannot be separately regulated	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8418	Refrigerators, freezers and other refrigerating or freezing equipment, electric or other; heat pumps other than air conditioning machines of heading 8415	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — in which the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex 8419	Machines for wood, paper pulp, paper and paperboard industries	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of the same heading as the product used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
8420	Calendering or other rolling machines, other than for metals or glass, and cylinders therefore	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of the same heading as the product used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
8423	Weighing machinery (excluding balances of a sensitivity of 5 cg or better), including weight operated counting or checking machines; weighing machine weights of all kinds	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
8425 to 8428	Lifting, handling, loading or unloading machinery	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of heading 8431 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
8429	Self-propelled bulldozers, angledozers, graders, levellers, scrapers, mechanical shovels, excavators, shovel loaders, tamping machines and road rollers:		
	— Road rollers	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
	— Other	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of heading 8431 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
8430	Other moving, grading, levelling, scraping, excavating, tamping, compacting, extracting or boring machinery, for earth, minerals or ores; pile-drivers and pile-extractors; snow-ploughs and snow-blowers	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of heading 8431 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
ex 8431	Parts suitable for use solely or principally with road rollers	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8439	Machinery for making pulp of fibrous cellulosic material or for making or finishing paper or paperboard	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of the same heading as the product used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
8441	Other machinery for making up paper pulp, paper or paperboard, including cutting machines of all kinds	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of the same heading as the product used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
ex 8443	Printers, for office machines (for example automatic data processing machines, word-processing machines, etc.)	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8444 to 8447	Machines of these headings for use in the textile industry	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex 8448	Auxiliary machinery for use with machines of headings 8444 and 8445	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8452	Sewing machines, other than book-sewing machines of heading 8440, furniture, bases and covers specially designed for sewing machines, sewing machine needles:		
	— Sewing machines (lock stitch only) with heads of a weight not exceeding 16 kg without motor or 17 kg with motor	Manufacture in which: <ul style="list-style-type: none"> — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, — the value of all the non-originating materials used in assembling the head (without motor) does not exceed the value of all the originating materials used, and — the thread-tension, crochet and zigzag mechanisms used are originating 	
	— Other	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8456 to 8466	Machine-tools and machines and their parts and accessories of headings 8456 to 8466	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8469 to 8472	Office machines (for example, typewriters, calculating machines, automatic data processing machines, duplicating machines, stapling machines)	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8480	Moulding boxes for metal foundry; mould bases; moulding patterns; moulds for metal (other than ingot moulds), metal carbides, glass, mineral materials, rubber or plastics	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
8482	Ball or roller bearings	Manufacture: <ul style="list-style-type: none"> — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product 	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
8484	Gaskets and similar joints of metal sheeting combined with other material or of two or more layers of metal; sets or assortments of gaskets and similar joints, dissimilar in composition, put up in pouches, envelopes or similar packings; mechanical seals	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
ex 8486	<ul style="list-style-type: none"> — Machine tools for working any material by removal of material, by laser or other light or photon beam, ultrasonic, electrodischarge, electrochemical, electron beam, ionic-beam or plasma arc processes and parts and accessories thereof — machine tools (including presses) for working metal by bending, folding, straightening, flattening, and parts and accessories thereof — machine tools for working stone, ceramics, concrete, asbestos-cement or like mineral materials or for cold working glass and parts and accessories thereof — marking-out instruments which are pattern generating apparatus of a kind used for producing masks or reticles from photoresist coated substrates; parts and accessories thereof 	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
	— moulds, injection or compression types	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
	— lifting, handing, loading or unloading machinery	Manufacture in which: <ul style="list-style-type: none"> — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of heading 8431 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product 	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
8487	Machinery parts, not containing electrical connectors, insulators, coils, contacts or other electrical features, not specified or included elsewhere in this Chapter	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex Chapter 85	Electrical machinery and equipment and parts thereof; sound recorders and reproducers, television image and sound recorders and reproducers, and parts and accessories of such articles; except for:	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
8501	Electric motors and generators (excluding generating sets)	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of heading 8503 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
8502	Electric generating sets and rotary converters	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of headings 8501 and 8503 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
ex 8504	Power supply units for automatic data-processing machines	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
ex 8517	Other apparatus for the transmission or reception of voice, images or other data, including apparatus for communication in a wireless network (such as a local or wide area network), other than transmission or reception apparatus of headings 8443, 8525, 8527 or 8528	Manufacture in which — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
ex 8518	Microphones and stands therefore; loudspeakers, whether or not mounted in their enclosures; audio-frequency electric amplifiers; electric sound amplifier sets	Manufacture in which — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
8519	Sound recording and sound reproducing apparatus	Manufacture in which — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
8521	Video recording or reproducing apparatus, whether or not incorporating a video tuner	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
8522	Parts and accessories suitable for use solely or principally with the apparatus of headings 8519 to 8521	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8523	— Unrecorded discs, tapes, solid-state non-volatile storage devices and other media for the recording of sound or of other phenomena, but excluding products of Chapter 37;	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
	— recorded discs, tapes solid-state non-volatile storage devices and other media for the recording of sound or of other phenomena, but excluding products of Chapter 37	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of heading 8523 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
	— matrices and masters for the production of discs, but excluding products of Chapter 37;	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of heading 8523 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
	— proximity cards and 'smart cards' with two or more electronic integrated circuits	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
	— 'smart cards' with one electronic integrated circuit	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of headings 8541 and 8542 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product The operation of diffusion, in which integrated circuits are formed on a semi-conductor substrate by the selective introduction of an appropriate dopant, whether or not assembled and/or tested in a country other than those specified in Articles 3 and 4	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
8525	Transmission apparatus for radio-broadcasting or television, whether or not incorporating reception apparatus or sound recording or reproducing apparatus; television cameras, digital cameras and video camera recorders	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
8526	Radar apparatus, radio navigational aid apparatus and radio remote control apparatus	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
8527	Reception apparatus for radio-broadcasting, whether or not combined, in the same housing, with sound recording or reproducing apparatus or a clock	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
8528	— monitors and projectors, not incorporating television reception apparatus, of a kind solely or principally used in an automatic data-processing system of heading 8471	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
	— other monitors and projectors, not incorporating television reception apparatus; Reception apparatus for television —, whether or not incorporating radio broadcast receivers or sound or video recording or reproducing apparatus;	Manufacture in which — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
8529	Parts suitable for use solely or principally with the apparatus of headings 8525 to 8528:		
	— Suitable for use solely or principally with video recording or reproducing apparatus	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
	— Suitable for use solely or principally with monitors and projectors, not incorporating television reception apparatus, of a kind solely or principally used in an automatic data-processing system of heading 8471	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
	— Other	Manufacture in which — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
8535	Electrical apparatus for switching or protecting electrical circuits, or for making connections to or in electrical circuits for a voltage exceeding 1 000 V	Manufacture in which — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of heading 8538 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
8536	— Electrical apparatus for switching or protecting electrical circuits, or for making connections to or in electrical circuits for a voltage not exceeding 1 000 V	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of heading 8538 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
	— connectors for optical fibres, optical fibre bundles or cables		
	— of plastics	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
	— of ceramics	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
	— of copper	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
8537	Boards, panels, consoles, desks, cabinets and other bases, equipped with two or more apparatus of heading 8535 or 8536, for electric control or the distribution of electricity, including those incorporating instruments or apparatus of Chapter 90, and numerical control apparatus, other than switching apparatus of heading 8517	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of heading 8538 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
ex 8541	Diodes, transistors and similar semi-conductor devices, except wafers not yet cut into chips	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
ex 8542	Electronic integrated circuits		
	— Monolithic integrated circuits	<p>Manufacture in which</p> <ul style="list-style-type: none"> — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of headings 8541 and 8542 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the producer <p>The operation of diffusion, in which integrated circuits are formed on a semi-conductor substrate by the selective introduction of an appropriate dopant, whether or not assembled and/or tested in a country other than those specified in Articles 3 and 4</p>	<p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product</p>
	— multichips which are parts of machinery or apparatus, not specified or included elsewhere in this Chapter	<p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product</p>	
	— others	<p>Manufacture in which:</p> <ul style="list-style-type: none"> — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of headings 8541 and 8542 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product 	<p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product</p>
8544	Insulated (including enamelled or anodised) wire, cable (including coaxial cable) and other insulated electric conductors, whether or not fitted with connectors; optical fibre cables, made up of individually sheathed fibres, whether or not assembled with electric conductors or fitted with connectors	<p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product</p>	
8545	Carbon electrodes, carbon brushes, lamp carbons, battery carbons and other articles of graphite or other carbon, with or without metal, of a kind used for electrical purposes	<p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product</p>	
8546	Electrical insulators of any material	<p>Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product</p>	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
8547	Insulating fittings for electrical machines, appliances or equipment, being fittings wholly of insulating materials apart from any minor components of metal (for example, threaded sockets) incorporated during moulding solely for purposes of assembly, other than insulators of heading 8546; electrical conduit tubing and joints therefor, of base metal lined with insulating material	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8548	— Waste and scrap of primary cells, primary batteries and electric accumulators, spent primary cells, spent primary batteries and spent electric accumulators; electrical parts of machinery or apparatus, not specified or included elsewhere in this Chapter	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 86	Railway or tramway locomotives, rolling-stock and parts thereof; railway or tramway track fixtures and fittings and parts thereof; mechanical (including electro-mechanical) traffic signalling equipment of all kinds, except for:	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8608	Railway or tramway track fixtures and fittings; mechanical (including electromechanical) signalling, safety or traffic control equipment for railways, tramways, roads, inland waterways, parking facilities, port installations or airfields; parts of the foregoing	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 87	Vehicles other than railway or tramway rolling-stock, and parts and accessories thereof; except for:	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
8709	Works trucks, self-propelled, not fitted with lifting or handling equipment, of the type used in factories, warehouses, dock areas or airports for short distance transport of goods; tractors of the type used on railway station platforms; parts of the foregoing vehicles	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
8710	Tanks and other armoured fighting vehicles, motorized, whether or not fitted with weapons, and parts of such vehicles	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
8711	Motorcycles (including mopeds) and cycles fitted with an auxiliary motor, with or without side-cars; side-cars:		
	— With reciprocating internal combustion piston engine of a cylinder capacity:		
	— Not exceeding 50 cm ³	Manufacture in which — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 20 % of the ex-works price of the product
	— Exceeding 50 cm	Manufacture in which — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
	— Other	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
ex 8712	Bicycles without ball bearings	Manufacture from materials of any heading, except those of heading 8714	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
8715	Baby carriages and parts thereof	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
8716	Trailers and semi-trailers other vehicles, not mechanically propelled; parts thereof	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 88	Aircraft, spacecraft, and parts thereof; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 8804	Rotochutes	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 8804	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
8805	Aircraft launching gear: deck-arrestor or similar gear; ground flying trainers; parts of the foregoing articles	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
Chapter 89	Ships, boats and floating structures	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, hulls of heading 8906 may not be used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex Chapter 90	Optical, photographic, cinematographic, measuring, checking, precision, medical or surgical instruments and apparatus; parts and accessories thereof; except for:	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
9001	Optical fibres and optical fibre bundles; optical fibre cables other than those of heading 8544; sheets and plates of polarizing material; lenses (including contact lenses), prisms, mirrors and other optical elements, of any material, unmounted, other than such elements of glass not optically worked	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
9002	Lenses, prisms, mirrors and other optical elements, of any material, mounted, being parts of or fittings for instruments or apparatus, other than such elements of glass not optically worked	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
9004	Spectacles, goggles and the like, corrective, protective or other	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
ex 9005	Binoculars, monoculars, other optical telescopes, and mountings therefor, except for astronomical refracting telescopes and mountings therefor	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product; and — in which the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
ex 9006	Photographic (other than cinematographic) cameras; photographic flashlight apparatus and flashbulbs other than electrically ignited flashbulbs	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — in which the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
9007	Cinematographic cameras and projectors, whether or not incorporating sound recording or reproducing apparatus	Manufacture: <ul style="list-style-type: none"> — from materials of any heading, except that of the product, — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — in which the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used 	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
9011	Compound optical microscopes, including those for photomicrography, cinephotomicrography or microprojection	Manufacture: <ul style="list-style-type: none"> — from materials of any heading, except that of the product, — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — in which the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used 	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
ex 9014	Other navigational instruments and appliances	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
9015	Surveying (including photogrammetrical surveying), hydrographic, oceanographic, hydrological, meteorological or geophysical instruments and appliances, excluding compasses; rangefinders	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
9016	Balances of a sensitivity of 5 cg or better, with or without weights	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
9017	Drawing, marking-out or mathematical calculating instruments (for example, drafting machines, pantographs, protractors, drawing sets, slide rules, disc calculators); instruments for measuring length, for use in the hand (for example, measuring rods and tapes, micrometers, callipers), not specified or included elsewhere in this chapter	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
9018	Instruments and appliances used in medical, surgical, dental or veterinary sciences, including scintigraphic apparatus, other electro-medical apparatus and sight-testing instruments:		
	— Dentists' chairs incorporating dental appliances or dentists' spittoons	Manufacture from materials of any heading, including other materials of heading 9018	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
	— Other	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
9019	Mechano-therapy appliances massage apparatus; psychological aptitude-testing apparatus; ozone therapy, oxygen therapy, aerosol therapy, artificial respiration or other therapeutic respiration apparatus	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
9020	Other breathing appliances and gas masks, excluding protective masks having neither mechanical parts nor replaceable filters	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 25 % of the ex-works price of the product
9024	Machines and appliances for testing the hardness, strength, compressibility, elasticity or other mechanical properties of materials (for example, metals, wood, textiles, paper, plastics)	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
9025	Hydrometers and similar floating instruments, thermometers, pyrometers, barometers, hygrometers and psychrometers, recording or not, and any combination of these instruments	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
9026	Instruments and apparatus for measuring or checking the flow, level, pressure or other variables of liquids or gases (for example, flow meters, level gauges, manometers, heat meters), excluding instruments and apparatus of heading 9014, 9015, 9028 or 9032	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
9027	Instruments and apparatus for physical or chemical analysis (for example, polarimeters, refractometers, spectrometers, gas or smoke analysis apparatus); instruments and apparatus for measuring or checking viscosity, porosity, expansion, surface tension or the like, instruments and apparatus for measuring or checking quantities of heat, sound or light (including exposure meters); microtomes	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
9028	Gas, liquid or electricity supply or production meters, including calibrating meters therefor		
	— Parts and accessories	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
	— Other	Manufacture in which — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
9029	Revolution counters, production counters, taximeters, mileometers, pedometers and the like; speed indicators and tachometers, other than those of heading 9014 or 9015; stroboscopes	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
9030	Oscilloscopes, spectrum analysers and other instruments and apparatus for measuring or checking electrical quantities, excluding meters of heading 9028; instruments and apparatus for measuring or detecting alpha, beta, gamma, X-ray, cosmic or other ionizing radiations	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
9031	Measuring or checking instruments, appliances and machines, not specified or included elsewhere in this chapter; profile projectors	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
9032	Automatic regulating or controlling instruments and apparatus	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
9033	Parts and accessories (not specified or included elsewhere in this chapter) for machines, appliances, instruments or apparatus of Chapter 90	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 91	Clocks and watches and parts thereof; except for:	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
9105	Other clocks	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
9109	Clock movements, complete and assembled	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — the value of all the non-originating materials used does not exceed the value of all the originating materials used	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
9110	Complete watch or clock movements, unassembled or partly assembled (movement sets), incomplete watch or clock movements, assembled; rough watch or clock movements	Manufacture in which: — the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product, and — within the above limit, the value of all the materials of heading 9114 used does not exceed 10 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
9111	Watch cases and parts thereof	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product

HS heading	Description of product	Working or processing carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
9112	Clock cases and cases of a similar type for other goods of this chapter, and parts thereof	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product
9113	Watch straps, watch bands and watch bracelets, and parts thereof:		
	— Of base metal, whether or not gold- or silver-plated, or of metal clad with precious metal	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
	— Other	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
Chapter 92	Musical instruments; parts and accessories of such articles	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product	
Chapter 93	Arms and ammunition; parts and accessories thereof	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 94	Furniture: bedding, mattresses, mattress supports, cushions and similar stuffed furnishings; lamps and lighting fittings, not elsewhere specified or included; illuminated signs, illuminated nameplates and the like; prefabricated buildings; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
ex 9401 and ex 9403	Base metal furniture, incorporating unstuffed cotton cloth of a weight of 300 g/m ² or less	Manufacture from materials of any heading, except that of the product or Manufacture from cotton cloth already made up in a form ready for use with materials of heading 9401 or 9403, provided that:	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 40 % of the ex-works price of the product
		— the value of the cloth does not exceed 25 % of the ex-works price of the product, and — all the other materials used are originating and are classified in a heading other than heading 9401 or 9403	

HS heading	Description of product	Working or processing, carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
9405	Lamps and lighting fittings including searchlights and spotlights and parts thereof, not elsewhere specified or included; illuminated signs, illuminated name-plates and the like, having a permanently fixed light source, and parts thereof not elsewhere specified or included	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
9406	Prefabricated buildings	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex Chapter 95	Toys, games and sports requisites; parts and accessories thereof; except for	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 9503	Other toys reduced-size ('scale') models and similar recreational models, working or not, puzzles of all kinds	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex 9506	Golf clubs and parts thereof	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, roughly-shaped blocks for making golf-club heads may be used	
ex Chapter 96	Miscellaneous manufactured articles; except for:	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	
ex 9601 and ex 9602	Articles of animal, vegetable or mineral carving materials	Manufacture from 'worked carving materials of the same heading as the product	
ex 9603	Brooms and brushes (except for besoms and the like and brushes made from marten or squirrel hair), hand-operated mechanical floor sweepers, not motorized, paint pads and rollers, squeegees and mops	Manufacture in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
9605	Travel sets for personal toilet, sewing or shoe or clothes cleaning	Each item in the set must satisfy the rule which would apply to it if it were not included in the set. However, non-originating articles may be incorporated, provided that their total value does not exceed 15 % of the ex-works price of the set	

HS heading	Description of product	Working or processing carried out on non-originating materials, which confers originating status	
(1)	(2)	(3) or (4)	
9606	Buttons, press-fasteners, snap-fasteners and press-studs, button moulds and other parts of these articles; button blanks	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
9608	Ball-point pens; felt-tipped and other porous-tipped pens and markers; fountain pens, stylograph pens and other pens; duplicating stylos; propelling or sliding pencils; pen-holders, pencil-holders and similar holders, parts (including caps and clips) of the foregoing articles, other than those of heading 9609	Manufacture from materials of any heading, except that of the product. However, nibs or nib-points of the same heading as the product may be used	
9612	Typewriter or similar ribbons, inked or otherwise prepared for giving impressions, whether or not on spools or in cartridges; ink-pads, whether or not inked, with or without boxes	Manufacture: — from materials of any heading, except that of the product, and — in which the value of all the materials used does not exceed 50 % of the ex-works price of the product	
ex 9613	Lighters with piezo-igniter	Manufacture in which the value of all the materials of heading 9613 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	
ex 9614	Smoking pipes and pipe bowls	Manufacture from roughly-shaped blocks	
Chapter 97	Works of art, collectors' pieces and antiques	Manufacture from materials of any heading, except that of the product	

(1) For the special conditions relating to 'specific processes', see Introductory Notes 7.1 and 7.3

(2) For the special conditions relating to 'specific processes', see Introductory Note 7.2

(3) Note 3 to Chapter 32 says that these preparations are those of a kind used for colouring any material or used as ingredients in the manufacture of colouring preparations, provided that they are not classified in another heading in Chapter 32

(4) A 'group' is regarded as any part of the heading separated from the rest by a semicolon

(5) In the case of the products composed of materials classified within both headings 3901 to 3906, on the one hand, and within heading 3907 to 3911, on the other hand, this restriction only applies to that group of materials which predominates by weight in the product.

(6) The following foils shall be considered as highly transparent: foils, the optical dimming of which, measured according to ASTM-D 1003-16 by Gardner Hazemeter (i.e. Hazefactor), is less than 2 %

(7) For special conditions relating to products made of a mixture of textile materials, see Introductory Note 5

(8) The use of this material is restricted to the manufacture of woven fabrics of a kind used in paper-making machinery

(9) See Introductory Note 6

(10) For knitted or crocheted articles, not elastic or rubberised, obtained by sewing or assembling pieces of knitted or crocheted fabrics (cut out or knitted directly to shape), see Introductory Note 6

(11) SEMI — Semiconductor Equipment and Materials Institute Incorporated.

(12) This rule shall apply until 31.12.2005

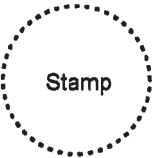
ANNEX III TO PROTOCOL II

SPECIMENS OF MOVEMENT CERTIFICATE EUR.1 AND APPLICATION FOR A MOVEMENT CERTIFICATE EUR.1

Printing instructions

1. Each form shall measure 210 × 297 mm; a tolerance of up to minus 5 mm or plus 8 mm in the length may be allowed. The paper used must be white, sized for writing, not containing mechanical pulp and weighing not less than 25 g/m². It shall have a printed green guilloche pattern background making any falsification by mechanical or chemical means apparent to the eye.
2. The competent authorities of the Parties may reserve the right to print the forms themselves or may have them printed by approved printers. In the latter case, each form shall include a reference to such approval. Each form shall bear the name and address of the printer or a mark by which the printer can be identified. It shall also bear a serial number, either printed or not, by which it can be identified.

MOVEMENT CERTIFICATE

1. Exporter (Name, full address, country)	EUR.1 No A 000.000	
	See notes overleaf before completing this form.	
3. Consignee (Name, full address, country) (Optional)	2. Certificate used in preferential trade between ..... and ..... (Insert appropriate countries, groups of countries or territories)	
	4. Country, group of countries or territory in which the products are considered as originating	5. Country, group of countries or territory of destination
6. Transport details (Optional)	7. Remarks	
8. Item number; Marks and numbers; Number and kind of packages ⁽¹⁾ ; Description of goods	9. Gross mass (kg) or other measure (litres, m ³ , etc.)	10. Invoices (Optional)
11. CUSTOMS ENDORSMENT <i>Declaration certified</i> Export document ⁽²⁾ Form ..... No ..... Of ..... Customs office ..... Issuing country of territory .... <i>(Place and date)</i> ..... <i>(Signature)</i>		12. DECLARATION BY THE EXPORTER I, the undersigned, declare that the goods described above meet the conditions required for the issues of this certificate ..... <i>(Place and date)</i> ..... <i>(Signature)</i>
⁽¹⁾ If goods are not packed, indicate number of articles or state 'in bulk' as appropriate. ⁽²⁾ Complete only where the regulations of the exporting country or territory require.		

<p>13. REQUEST FOR VERIFICATION, to</p>	<p>14. RESULT OF VERIFICATION</p>
<p>Verification of the authenticity and accuracy of this certificate is requested</p> <p>..... <i>(Place and date)</i></p> <p>..... <i>(Signature)</i></p> <p style="text-align: center;">Stamp</p>	<p>Verification carried out shows that this certificate ⁽¹⁾</p> <p>☐ was issued by the customs offices indicated and that the information contained therein is accurate.</p> <p>☐ does not meet the requirements as to authenticity and accuracy (see remarks appended).</p> <p>..... <i>(Place and date)</i></p> <p>..... <i>(Signature)</i></p> <p style="text-align: center;">Stamp</p> <p>⁽¹⁾ Insert X in the appropriate box.</p>

NOTES

1. Certificate must not contain erasures of words written over one another. Any alterations must be made by deleting the incorrect particulars and adding any necessary corrections. Any such alteration must be initialled by the person who completed the certificate and endorsed by the Customs authorities of the issuing country or territory.
2. No spaces must be left between the items entered on the certificate and each item must be preceded by an item number. A horizontal line must be drawn immediately below the last item. Any unused space must be struck through in such a manner as to make any later additions impossible.
3. Goods must be described in accordance with commercial practice and with sufficient detail to enable them to be identified.

APPLICATION FOR A MOVEMENT CERTIFICATE

1. Exporter (Name, full address, country)	EUR.1 No A 000.000		
	See notes overleaf before completing this form.		
3. Consignee (Name, full address, country) (Optional)	2. Certificate used in preferential trade between ..... and ..... (Insert appropriate countries or groups of countries or territories)		
	4. Country, group of countries or territory in which the products are considered as originating	5. Country, group of countries or territory of destination	
6. Transport details (Optional)	7. Remarks		
8. Item number; Marks and numbers; Number and kind of packages ⁽¹⁾ ; Description of goods	9. Gross mass (kg) or other measure (litres, m ³ , etc.)	10. Invoices (Optional)	
⁽¹⁾ If goods are not packed, indicate number of articles or state 'in bulk' as appropriate.			

DECLARATION BY THE EXPORTER

I, the undersigned, exporter of the goods described overleaf,

DECLARE that the goods meet the conditions required for the issue of the attached certificate;

SPECIFY as follows the circumstances which have enabled these goods to meet the above conditions:

.....
.....
.....
.....

SUBMIT the following supporting documents ⁽¹⁾:

.....
.....
.....
.....

UNDERTAKE to submit, at the request of the appropriate authorities, any supporting evidence which these authorities may require for the purpose of issuing the attached certificate, and undertake, if required, to agree to any inspection of my accounts and to any check on the processes of manufacture of the above goods, carried out by the said authorities;

REQUEST the issue of the attached certificate for these goods.

(Place and date)

.....

(Signature)

.....

_____

⁽¹⁾ For example: import documents, movement certificates, invoices, manufacturer's declarations, etc., referring to the products used in manufacture or to the goods re-exported in the same state.

ANNEX IV TO PROTOCOL II

TEXT OF THE ORIGIN DECLARATION

The origin declaration, the text of which is given below, must be made out in accordance with the footnotes. However, the footnotes do not have to be reproduced.

Bulgarian version

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение № ... ⁽¹⁾) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ... преференциален произход ⁽²⁾.

Spanish version

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera nº ... ⁽¹⁾) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ... ⁽²⁾.

Czech version

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení ... ⁽¹⁾) prohlašuje, že kromě zřetelně označených mají tyto výrobky preferenční původ v ... ⁽²⁾.

Danish version

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ... ⁽¹⁾), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... ⁽²⁾.

German version

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr. ... ⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anderes angegeben, präferenzbegünstigte ... ⁽²⁾ Ursprungswaren sind.

Estonian version

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolli kinnitus nr. ... ⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on ... ⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Greek version

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ... ⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ... ⁽²⁾.

French version

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° ... ⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... ⁽²⁾.

Croatian version

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br ... ⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi ... ⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla.

Italian version

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ... ⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ... ⁽²⁾.

Latvian version

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr. ... (1)), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme ... (2).

Lithuanian version

Šiame dokumente išvardytų produktų eksportuotojas (muitinės liudijimo Nr. ... (1)) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ... (2) preferencinės kilmės produktai.

Hungarian version

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ... (1)) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában az áruk preferenciális ... (2) származásúak.

Maltese version

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana nru. ... (1)) jiddikjara li, hlief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali ... (2).

Dutch version

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ... (1)), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn (2).

Polish version

Ekporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr ... (1)) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ... (2) preferencyjne pochodzenie.

Portuguese version

O abaixo-assinado, exportador dos produtos abrangidos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º ... (1)), declara que, salvo indicação expressa em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... (2).

Romanian version

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală nr. ... (1)) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... (2).

Slovenian version

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št ... (1)) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ... (2) poreklo.

Slovak version

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia ... (1)) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ... (2).

Finnish version

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o ... (1)) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita (2).

Swedish version

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr. ... ⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung ⁽²⁾.

English version

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ... ⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... ⁽²⁾ preferential origin.

Republic of Moldova version

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală nr. ... ⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... ⁽²⁾.

..... ⁽³⁾

(Place and date)

..... ⁽⁴⁾

(Signature of the exporter, in addition the name of the person signing the declaration has to be indicated in clear script)

⁽¹⁾ When the origin declaration is made out by an approved exporter, the authorization number of the approved exporter must be enter in this space. When the origin declaration is not made out by an approved exporter, the words in brackets shall be omitted or the space left blank.

⁽²⁾ Origin of products to be indicated. When the origin declaration relates in whole or in part, to products originating in Ceuta and Melilla, the exporter must clearly indicate them in the document on which the declaration is made out by means of the symbol 'CM'.

⁽³⁾ These indications may be omitted if the information is contained on the document itself.

⁽⁴⁾ In cases where the exporter is not required to sign, the exemption of signature also implies the exemption of the name of the signatory.

JOINT DECLARATION**CONCERNING THE PRINCIPALITY OF ANDORRA**

1. Products originating in the Principality of Andorra falling within Chapters 25 to 97 of the Harmonised System shall be accepted by the Republic of Moldova as originating in the European Union within the meaning of this Agreement.
2. Protocol II concerning the definition of the concept of 'originating products' and methods of administrative co-operation shall apply *mutatis mutandis* for the purpose of defining the originating status of the products referred to in paragraph 1.

JOINT DECLARATION**CONCERNING THE REPUBLIC OF SAN MARINO**

1. Products originating in the Republic of San Marino shall be accepted by the Republic of Moldova as originating in the European Union within the meaning of this Agreement.
2. Protocol II concerning the definition of the concept of 'originating products' and methods of administrative co-operation shall apply *mutatis mutandis* for the purpose of defining the originating status of the products referred to in paragraph 1.

JOINT DECLARATION**CONCERNING THE REVISION OF THE RULES OF ORIGIN CONTAINED IN PROTOCOL II CONCERNING THE DEFINITION OF THE CONCEPT OF 'ORIGINATING PRODUCTS' AND METHODS OF ADMINISTRATIVE COOPERATION**

1. The Parties agree to review the rules of origin contained in Protocol II concerning the definition of the concept of 'originating products' and methods of administrative cooperation and discuss the necessary amendments upon request of either Party. In such discussions, the Parties shall take into account the development of technologies, production processes, price fluctuations and all other factors which might justify the changes to the rules.
2. Annex II to Protocol II concerning the definition of the concept of 'originating products' and methods of administrative cooperation will be adapted in accordance with the periodical changes to the Harmonised System.

PROTOCOL III**ON MUTUAL ADMINISTRATIVE ASSISTANCE IN CUSTOMS MATTERS***Article 1***Definitions**

For the purposes of this Protocol:

- (a) 'customs legislation' means any legal or regulatory provision applicable in the territories of the Parties, governing the import, export and transit of goods and their placing under any other customs regime or procedure, including measures on prohibition, restriction and control thereof;
- (b) 'applicant authority' means a competent administrative authority which makes a request for assistance on the basis of this Protocol and which has been designated by a Party for that purpose;
- (c) 'requested authority' means a competent administrative authority which receives a request for assistance on the basis of this Protocol and which has been designated by a Party for that purpose;
- (d) 'personal data' means all information relating to an identified or identifiable individual;
- (e) 'operation in breach of customs legislation' means any violation or attempted violation of customs legislation.

*Article 2***Scope**

1. The Parties shall assist each other, in the areas of their competence, in the manner and under the conditions laid down in this Protocol, to ensure the correct application of their customs legislation, in particular by preventing, investigating and combating operations in breach of that legislation.
2. The assistance in customs matters, as provided for in this Protocol, shall apply to any administrative authority of the Parties which is competent for the application of this Protocol. It shall not prejudice the rules governing mutual assistance in criminal matters. Nor shall it cover exchange of information obtained under powers exercised at the request of a judicial authority, except where the communication of such information is authorised by that authority.
3. The assistance to recover duties, taxes or fines is not covered by this Protocol.

*Article 3***Assistance on request**

1. At the request of the applicant authority, the requested authority shall provide the applicant authority with all relevant information which may enable it to ensure that customs legislation is correctly applied, including information regarding noted or planned activities which are or could be operations in breach of customs legislation.
2. At the request of the applicant authority, the requested authority shall inform the former of the following:
  - (a) whether goods exported from the territory of one of the Parties have been properly imported into the territory of the other Party, specifying, where appropriate, the customs procedure applied to the goods;
  - (b) whether goods imported into the territory of one of the Parties have been properly exported from the territory of the other Party, specifying, where appropriate, the customs procedure applied to the goods.
3. At the request of the applicant authority, the requested authority shall, within the framework of its legal or regulatory provisions, take the necessary steps to ensure special surveillance of:
  - (a) natural or legal persons in respect of whom there are reasonable grounds for believing that they are or have been involved in operations in breach of customs legislation;
  - (b) places where stocks of goods have been or may be assembled in such a way that there are reasonable grounds for believing that these goods are intended to be used in operations in breach of customs legislation;

- (c) goods that are or may be transported in such a way that there are reasonable grounds for believing that they are intended to be used in operations in breach of customs legislation;
- (d) means of transport that are or may be used in such a way that there are reasonable grounds for believing that they are intended to be used in operations in breach of customs legislation.

Article 4

Spontaneous assistance

The Parties shall assist each other, on their own initiative and in accordance with their legal or regulatory provisions, if they consider that to be necessary for the correct application of customs legislation, in particular by providing information pertaining to:

- (a) activities which are or appear to be operations in breach of customs legislation and which may be of interest to the other Party;
- (b) new means or methods employed in carrying out operations in breach of customs legislation;
- (c) goods known to be subject to operations in breach of customs legislation;
- (d) natural or legal persons in respect of whom there are reasonable grounds for believing that they are or have been involved in operations in breach of customs legislation;
- (e) means of transport in respect of which there are reasonable grounds for believing that they have been, are, or may be used in operations in breach of customs legislation.

Article 5

Delivery and notification

1. At the request of the applicant authority, the requested authority shall, in accordance with legal or regulatory provisions applicable to that authority, take all necessary measures in order to deliver any documents or to notify any decisions originating from the applicant authority and falling within the scope of this Protocol, to an addressee residing or established in the territory of the requested authority.
2. Requests for delivery of documents or notification of decisions shall be made in writing in an official language of the requested authority or in a language acceptable to that authority.

Article 6

Form and substance of requests for assistance

1. Requests pursuant to this Protocol shall be made in writing. They shall be accompanied by the documents necessary to enable compliance with the request. When required because of the urgency of the situation, oral requests may be accepted, but must be confirmed in writing immediately.
2. Requests pursuant to paragraph 1 shall include the following information:
  - (a) the applicant authority;
  - (b) the requested measure;
  - (c) the object of and the reason for the request;
  - (d) the legal or regulatory provisions and other legal elements involved;
  - (e) indications, as exact and comprehensive as possible, regarding the natural or legal persons who are the target of the investigations;
  - (f) a summary of the relevant facts and of the enquiries already carried out.

3. Requests shall be submitted in an official language of the requested authority or in a language acceptable to that authority. This requirement shall not apply to any documents that accompany a request under paragraph 1.
4. If a request does not meet the formal requirements set out in this Article, its correction or completion may be requested and precautionary measures may be ordered in the meantime.

Article 7

Execution of requests

1. In order to comply with a request for assistance, the requested authority shall proceed, within the limits of its competence and available resources, as though it were acting on its own account or at the request of other authorities of that same Party, by supplying information already in the requested authority's possession, by carrying out appropriate enquiries or by arranging for them to be carried out. This provision shall also apply to any other authority to which the request has been addressed by the requested authority when the latter cannot act on its own.
2. Requests for assistance shall be executed without delay in accordance with the legal or regulatory provisions of the requested Party.
3. Duly authorised officials of a Party may, with the agreement of the other Party involved and subject to the conditions laid down by the latter, be present in the offices of the requested authority, or any other concerned authority in accordance with paragraph 1, to obtain information relating to activities that are or may be operations in breach of customs legislation which the applicant authority needs for the purposes of this Protocol.
4. Duly authorised officials of a Party may, with the agreement of the other Party and subject to the conditions laid down by the latter, be present at enquiries carried out in the latter's territory.

Article 8

Form in which information is to be communicated

1. The requested authority shall communicate the results of enquiries to the applicant authority in writing together with relevant documents, certified copies or other items.
2. That information may be in a computerised form.
3. Original documents shall be transmitted only upon request in cases where certified copies would be insufficient. Those originals shall be returned at the earliest opportunity.

Article 9

Exceptions to the obligation to provide assistance

1. Assistance may be refused or may be subject to the satisfaction of certain conditions or requirements, in cases where a Party is of the opinion that assistance under this Protocol would:
  - (a) be likely to prejudice the sovereignty of the Republic of Moldova or that of a Member State which has been requested to provide assistance under this Protocol;
  - (b) be likely to prejudice public policy, security or other essential interests, in particular in the cases referred to under Article 10(2) of this Protocol; or
  - (c) violate an industrial, commercial or professional secret.
2. Assistance may be postponed by the requested authority on the ground that it will interfere with an on-going investigation, prosecution or proceeding. In such a case, the requested authority shall consult with the applicant authority to determine if assistance can be given subject to such terms or conditions as the requested authority may require.

3. Where the applicant authority seeks assistance which it would itself be unable to provide if so requested, it shall draw attention to that fact in its request. It shall then be for the requested authority to decide how to respond to such a request.
4. For the cases referred to in paragraphs 1 and 2, the decision of the requested authority and the reasons therefor must be communicated to the applicant authority without delay.

Article 10

Information exchange and confidentiality

1. Any information communicated in whatsoever form pursuant to this Protocol shall be of a confidential or restricted nature, depending on the rules applicable in each of the Parties. It shall be covered by the obligation of official secrecy and shall enjoy the protection extended to similar information under the relevant laws of the Party that received it and the corresponding provisions applying to the institutions of the Union.
2. Personal data may be exchanged only where the Party which may receive it undertakes to protect such data in a manner that is considered adequate by the Party that may supply them.
3. The use, in administrative or judicial proceedings instituted in respect of operations in breach of customs legislation, of information obtained under this Protocol shall be considered to be for the purposes of this Protocol. Therefore, the Parties may, in their records of evidence, reports and testimonies and in proceedings and charges brought before the courts, use as evidence information obtained and documents consulted in accordance with the provisions of this Protocol. The competent authority which supplied that information or gave access to those documents shall be notified of such use.
4. The information obtained under this Protocol shall be used solely for the purposes of this Protocol. Where one of the Parties wishes to use such information for other purposes, it shall obtain the prior written consent of the authority which provided the information. Such use shall then be subject to any restrictions laid down by that authority.

Article 11

Experts and witnesses

An official of a requested authority may be authorised to appear, within the limitations of the authorisation granted, as an expert or a witness in administrative or judicial proceedings regarding the matters covered by this Protocol, and may produce such objects, documents or certified copies thereof, as may be needed for the proceedings. The request to the official is made by the applicant authority and must indicate specifically before which administrative or judicial authority the official will have to appear, on which matters and in which capacity (title or qualification).

Article 12

Assistance expenses

The Parties shall waive all claims against each other for the reimbursement of expenses incurred pursuant to this Protocol, except, as appropriate, for expenses related to experts and witnesses, and those related to interpreters and translators who are not public service employees.

Article 13

Implementation

1. The implementation of this Protocol shall be entrusted on the one hand to the customs authorities of the Republic of Moldova, and on the other hand to the competent services of the European Commission and the customs authorities of the Member States, as appropriate. They shall decide on all practical measures and arrangements necessary for its application, taking into consideration the rules in force, in particular in the field of data protection.
2. The Parties shall consult each other and subsequently keep each other informed of the detailed rules of implementation which are adopted in accordance with the provisions of this Protocol.

*Article 14***Other agreements**

1. Taking into account the respective competences of the Union and the Member States, the provisions of this Protocol shall:

- (a) not affect the obligations of the Parties under any other international agreement or convention;
- (b) be deemed complementary to agreements on mutual assistance which have been or may be concluded between individual Member States and the Republic of Moldova; and
- (c) not affect the Union's provisions governing the communication between the competent services of the European Commission and the customs authorities of the Member States of any information obtained under this Protocol which could be of interest to the Union.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, the provisions of this Protocol shall take precedence over the provisions of any bilateral agreement on mutual assistance which has been or may be concluded between individual Member States of the EU and the Republic of Moldova in so far as the provisions of such a bilateral agreement are incompatible with those of this Protocol.

*Article 15***Consultations**

In respect of questions relating to the applicability of this Protocol, the Parties shall consult each other to resolve the matter in the framework of the Customs Sub-Committee set up under Article 200 of this Agreement.

PROTOCOL IV**DEFINITIONS**

For the purposes of this Agreement:

1. *'Irregularity'* means any infringement of a provision of EU law, of this Agreement or ensuing agreements and contracts, resulting from an act or omission by an economic operator, which has, or would have, the effect of prejudicing the general budget of the EU or budgets managed by it, either by reducing or losing revenue accruing from own resources collected directly on behalf of the EU, or by an unjustified item of expenditure.
2. *'Fraud'* means
  - (a) in respect of expenditure, any intentional act or omission relating to:
    - the use or presentation of false, incorrect or incomplete statements or documents, which has as its effect the misappropriation or wrongful retention of funds from the general budget of the EU or budgets managed by, or on behalf of, the EU;
    - the non-disclosure of information in violation of a specific obligation, with the same effect as described in the first indent of this point;
    - the misapplication of funds referred to in the first indent of this point for purposes other than those for which they were originally granted;
  - (b) in respect of revenue, any intentional act or omission relating to:
    - the use or presentation of false, incorrect or incomplete statements or documents, which has as its effect the illegal diminution of the resources of the general budget of the EU or budgets managed by, or on behalf of, the EU;
    - the non-disclosure of information in violation of a specific obligation, with the same effect as described in the first indent of this point;
    - the misapplication of a legally obtained benefit, with the same effect as described in the first indent of this point.
3. *'Active corruption'* means the deliberate action of whosoever promises or gives, directly or through an intermediary, an advantage of any kind whatsoever to an official, for himself or for a third party, for him to act or refrain from acting in accordance with his duty or, in the exercise of his functions, in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the financial interests of the EU.
4. *'Passive corruption'* means the deliberate action of an official who, directly or through an intermediary, requests or receives advantages of any kind whatsoever, for himself or for a third party, or accepts a promise of such an advantage, to act or refrain from acting in accordance with his duty or, in the exercise of his functions, in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the financial interests of the EU.
5. *'Conflict of interest'* means any situation that could cast doubt on the ability of staff to act in an impartial and objective manner for reasons involving family, emotional life, political or national affinity, economic interest or any other shared interest with a tenderer, applicant or beneficiary, or that could reasonably appear to do so in the eyes of an external third party.
6. *'Unduly paid'* means paid in breach of the rules governing EU funds.
7. *'European Anti-Fraud Office (OLAF)'* means the European Commission's specialised anti-fraud department. OLAF has operational independence and is responsible for carrying out administrative investigations intended to combat fraud, corruption and any other illegal activity adversely affecting the financial interests of the EU, as provided for in Commission Decision 1999/352/EC, ECSC, Euratom of 28 April 1999 establishing the European Anti-fraud Office (OLAF), Regulation (EC) No 1073/1999 of the European Parliament and of the Council of 25 May 1999 concerning investigations by the European Anti-Fraud Office (OLAF) and Council Regulation (Euratom, EC) No 2185/96 of 11 November 1996 concerning on-the-spot checks and inspections carried out by the Commission in order to protect the European Communities' financial interests against fraud and other irregularities.

Po zaznajomieniu się z powyższym układem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- został on uznany za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,
- jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony,
- będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 2 marca 2015 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *B. Komorowski*

L.S.

Prezes Rady Ministrów: *E. Kopacz*